802355

ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗ-

ΚΗΣ ΑΠΑΝΤΑ.

Nouum Teſtamentum.

EX BIBLIOTHECA REGIA.

Βασιλῆ τ' ἀγαθῶ κραλερῶ τ' αἰχμητῆ.

LVTETIAE.
Ex officina Roberti Stephani typographi
Regij, typis Regijs.
M. D. XLIX.

ROBERTVS STEPHANVS *librarius Regius Sacrarum literarum ſtudioſis S.*

O mirificam Regis noſtri optimi & præſtantiſſimi principis liberalitatem. Minutiores etiam characteres Græcos, quia deſiderari ſenſerat ad libros quanuis magnos in angustum ſpatium contrahendos, exculpi uoluit, prioribus illis, licet omnium pulcherrimis, elegantia pares. His igitur pro meo munere ad uſum Reipub. mihi traditis, unde potius utendi initium, quàm à ſacris facerem? quid porrò ſanctius, auguſtius, diuinius IESV *Chriſti noſtræ ſalutis auctoris Euangelio? Quo quidem in opere excudendo eandem, qua in cæteris uti ſolemus, diligentiam: maiorem etiam, ut par erat, religionem præſtitimus. Siquidem codices nacti aliquot ipſa uetuſtatis ſpecie penè adorandos, quorum copiam nobis bibliotheca Regia facilè ſuppeditauit, ex ijſdem hunc noſtrum recenſuimus, ut nullam omnino literam ſecus eſſe pateremur, quàm pulres, ijque meliores libri, tanquam teſtes, comprobarent. Adiuti præterea ſumus cum*

aliis, tum uerò Complutensi editione, quam ad uetustissimos Bibliothecæ Leonis X. Pont. codicès excudi iusserat Hispaniarum Cardinalis Franciscus Simenius: quos cum nostris mirо consensu sæpissime conuenire ex ipsa collatione deprehendimus. Quantum autem in eo profecerimus, uestrum erit, quum legetis, iudicium: quod ut assiduè dies noctésque mecum faciatis, magnopere uos hortor. His enim quasi sanctissimi testamenti tabulis hæredes scripti Patris cælestis, earum continua inspectione, quæ sit illius uoluntas, intelligemus: cui obtemperantes, præclarissimam illam uitæ æternæ hæreditatem aliquando tandem cernemus. Valete.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ.

ΒΙΒΛΟΣ γενέσεως ἰῦ χῦ, υἱοῦ δαβὶδ, υἱοῦ ἀβραάμ. ἀβραὰμ ἐγέννησε τὸν ἰσαάκ. ἰσαὰκ δὲ ἐγέννησε τ̃ ἰακώβ. ἰακὼβ δὲ ἐγέννησε τ̃ ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ. ἰούδας δὲ ἐγέννησε τ̃ φαρὲς, καὶ τ̃ ζαρὰ ἐκ τ̃ θαμάρ. φαρὲς δὲ ἐγέννησε τὸν ἑσρώμ. ἑσρὼμ δὲ ἐγέννησε τὸν ἀράμ. ἀρὰμ δὲ ἐγέννησε τὸν ἀμιναδάβ. ἀμιναδὰβ δὲ ἐγέννησε τὸν ναασσών. ναασσὼν δὲ ἐγέννησε τ̃ σαλμών. σαλμὼν δὲ ἐγέννησε τ̃ βοὸζ ἐκ τ̃ ῥαχάβ. βοὸζ δὲ ἐγέννησε τ̃ ὼβὴδ ἐκ τ̃ ῥούθ. ὼβὴδ δὲ ἐγέννησε τὸν ἰεσσαί. ἰεσσαὶ δὲ ἐγέννησε τὸν δαβὶδ τὸν βασιλέα. δαβὶδ δὲ ὁ βασιλεὺς ἐγέννησε τὸν

Σολομῶνα δὲ τὸν οὐρίου. σολομὼν δὲ ἐγέννησε τὸν ῥοβοάμ. ῥοβοὰμ δὲ ἐγέννησε τὸν ἀβιά. ἀβιὰ δὲ ἐγέννησε τὸν ἀσά. ἀσὰ δὲ ἐγέννησε τὸν ἰωσαφάτ. ἰωσαφὰτ δὲ ἐγέννησε τὸν ἰωρὰμ. ἰωρὰμ δὲ ἐγέννησε τὸν ὀζίαν. ὀζίας δὲ ἐγέννησε τὸν ἰωάθαμ. ἰωάθαμ δὲ ἐγέννησε τὸν ἄχαζ. ἄχαζ δὲ ἐγέννησε τὸν ἐζεκίαν. ἐζεκίας δὲ ἐγέννησε τὸν μανασσῆ. μανασσῆς δὲ ἐγέννησε τὸν ἀμών. ἀμὼν δὲ ἐγέννησε τὸν ἰωσίαν. ἰωσίας δὲ ἐγέννησε τὸν ἰεχονίαν, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ἐπὶ τῆς μετοικεσίας βαβυλῶνος. μετὰ δὲ τὴν μετοικεσίαν βαβυλῶνος, ἰεχονίας ἐγέννησε τὸν σαλαθιήλ. σαλαθιὴλ δὲ ἐγέννησε τὸν ζοροβάβελ. ζοροβάβελ δὲ ἐγέννησε τὸν ἀβιούδ. ἀβιοὺδ δὲ ἐγέννησε τὸν ἐλιακείμ. ἐλιακεὶμ δὲ ἐγέννησε τὸν ἀζώρ. ἀζὼρ δὲ ἐγέννησε τὸν σαδώκ. σαδὼκ δὲ ἐγέννησε τὸν ἀχείμ. ἀχεὶμ δὲ ἐγέννησε τὸν ἐλιούδ. ἐλιοὺδ δὲ ἐγέννησε τὸν ἐλεάζαρ. ἐλεάζαρ δὲ ἐγέννησε τὸν ματθάν. ματθὰν δὲ ἐγέννησε τὸν ἰακώβ. ἰακὼβ δὲ ἐγέννησε τὸν ἰωσὴφ τὸν ἄνδρα μαρίας, ἐξ ἧς ἐγεννήθη ΙΗΣΟΥΣ, ὁ λεγόμενος χριστός. πᾶσαι οὖν αἱ γενεαὶ, ἀπὸ ἀβραὰμ ἕως δαβὶδ, γενεαὶ δεκατέσσαρες·

καὶ ἀπὸ δαβὶδ ἕως τῆς μετοικεσίας βαβυ-
λῶνος, γενεαὶ δεκατέσσαρες· καὶ ἀπὸ τ με-
τοικεσίας βαβυλῶνος ἕως τ̄ χ̄ῡ, γενεαὶ δε-
κατέσσαρες. Τοῦ δὲ ἰ̄ῡ χ̄ῡ ἡ γέννησις οὕτως
ἦν· μνηστευθείσης γὰρ τῆς μητρὸς αὐτοῦ μα-
ρίας τῷ ἰωσὴφ, πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐτούς, εὑ-
ρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἐκ πνεύματος ἁγίου.
ἰωσὴφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, δίκαιος ὢν, καὶ μὴ
θέλων αὐτὴν παραδειγματίσαι, ἐβουλήθη
λάθρα ἀπολῦσαι αὐτήν. Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἐνθυ-
μηθέντος, ἰδοὺ ἄγγελος κυρίου κατ' ὄναρ ἐ-
φάνη αὐτῷ, λέγων, ἰωσὴφ υἱὸς δαβὶδ μὴ
φοβηθῇς παραλαβεῖν μαριὰμ τὴν γυναῖ-
κά σου. τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν ἐκ πνεύμα-
τός ἐστιν ἁγίου. τέξεται δὲ υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ
ὄνομα αὐτοῦ, ἰ̄ν̄. αὐτὸς γὰρ σώσει τὸν λαὸν αὐ-
τοῦ ἀπὸ τ ἁμαρτιῶν αὐτῶν. Τοῦτο δὲ ὅλον γέ-
γονεν ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τ κυρίου,
διὰ τ προφήτου λέγοντος, ἰδοὺ ἡ παρθένος "
ἐν γαστρὶ ἕξει, καὶ τέξεται υἱόν, καὶ καλέσουσι "
τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐμμανουήλ, ὅ ἐστι μεθερμη- "
νευόμενον, μεθ' ἡμῶν ὁ θεός. διεγερθεὶς δὲ "
ἰωσὴφ ἀπὸ τ ὕπνου, ἐποίησεν ὡς προσέταξεν

αὐτῷ ὁ ἄγγελος κυρίου· καὶ παρέλαβε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐγίνωσκεν αὐτὴν, ἕως οὗ ἔτεκε τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν.

2 α' Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γεννηθέντος ἐν Βηθλεὲμ τῆ Ἰουδαίας, ἐν ἡμέραις Ἡρῴδου τοῦ βασιλέως, ἰδοὺ μάγοι ἀπ' ἀνατολῶν παρεγένοντο εἰς Ἱεροσόλυμα, λέγοντες, Ποῦ ἐστὶν ὁ τεχθεὶς βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; εἴδομεν γὰρ αὐτοῦ τὸν ἀστέρα ἐν τῇ ἀνατολῇ, καὶ ἤλθομεν προσκυνῆσαι αὐτῷ. ἀκούσας δὲ Ἡρῴδης ὁ βασιλεὺς ἐταράχθη, καὶ πᾶσα Ἱεροσόλυμα μετ' αὐτοῦ, καὶ συναγαγὼν πάντας τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς τοῦ λαοῦ, ἐπυνθάνετο παρ' αὐτῶν ποῦ ὁ χριστὸς γεννᾶται. οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, ἐν Βηθλεὲμ τῆ Ἰουδαίας. οὕτω γὰρ γέγραπται διὰ τοῦ προφήτου,

» καὶ σὺ Βηθλεὲμ γῆ Ἰούδα, οὐδαμῶς ἐλαχί-
» στη εἶ ἐν τοῖς ἡγεμόσιν Ἰούδα· ἐκ σοῦ γὰρ ἐξε-
» λεύσεται ἡγούμενος, ὅστις ποιμανεῖ τὸν λαόν
» μου τὸν Ἰσραήλ. τότε Ἡρῴδης λάθρα καλέ-
σας τοὺς μάγους, ἠκρίβωσε παρ' αὐτῶν τὸν χρόνον τοῦ φαινομένου ἀστέρος· καὶ πέμψας αὐτοὺς εἰς Βηθλεὲμ, εἶπε, πορευθέντες ἀκρι-

βῶς ἐξετάσατε περὶ τοῦ παιδίου· ἐπὰν δὲ εὕρητε, ἀπαγγείλατέ μοι, ὅπως κἀγὼ ἐλθὼν προσκυνήσω αὐτῷ. οἱ δὲ ἀκούσαντες τοῦ βασιλέως, ἐπορεύθησαν· καὶ ἰδοὺ ὁ ἀστὴρ ὃν εἶδον ἐν τῇ ἀνατολῇ, προῆγεν αὐτοὺς, ἕως ἐλθὼν ἔστη ἐπάνω οὗ ἦν τὸ παιδίον. ἰδόντες δὲ τὸν ἀστέρα, ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην σφόδρα. καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν οἰκίαν, εἶδον τὸ παιδίον μετὰ Μαρίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ πεσόντες προσεκύνησαν αὐτῷ, καὶ ἀνοίξαντες τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν, προσήνεγκαν αὐτῷ δῶρα, χρυσὸν, καὶ λίβανον, καὶ σμύρναν. καὶ χρηματισθέντες κατ' ὄναρ μὴ ἀνακάμψαι πρὸς Ἡρῴδην, δι' ἄλλης ὁδοῦ ἀνεχώρησαν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν. ἀναχωρησάντων δὲ αὐτῶν, ἰδοὺ ἄγγελος κυρίου φαίνεται κατ' ὄναρ τῷ Ἰωσὴφ λέγων, ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ φεῦγε εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἴσθι ἐκεῖ ἕως ἂν εἴπω σοί. μέλλει γὰρ Ἡρῴδης ζητεῖν τὸ παιδίον, τοῦ ἀπολέσαι αὐτό. ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ νυκτὸς, καὶ ἀνεχώρησεν εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἦν ἐκεῖ ἕως τῆς τελευτῆς Ἡρῴδου· ἵνα πλη-

ρωθῆ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ κυρίου διὰ τοῦ προ-
» φήτου λέγοντος, ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν
β' μου. Τότε Ἡρῴδης ἰδὼν ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ
τῶν μάγων, ἐθυμώθη λίαν, καὶ ἀποστείλας ἀνεῖ-
λε πάντας τοὺς παῖδας τοὺς ἐν Βηθλεὲμ, καὶ
ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτῆς, ἀπὸ διετοῦς, καὶ
κατωτέρω, κατὰ τὸν χρόνον ὃν ἠκρίβωσε παρὰ
τῶν μάγων. τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Ἱερε-
» μίου τοῦ προφήτου λέγοντος, φωνὴ ἐν Ῥαμᾶ
» ἠκούσθη, θρήνου καὶ κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς
» πολύς· Ῥαχὴλ κλαίουσα τὰ τέκνα αὐτῆς· καὶ οὐκ
» ἤθελε παρακληθῆναι, ὅτι οὐκ εἰσί. τελευ-
τήσαντος δὲ τοῦ Ἡρῴδου, ἰδοὺ ἄγγελος κυρίου
κατ' ὄναρ φαίνεται τῷ Ἰωσὴφ ἐν Αἰγύπτῳ,
λέγων, ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον, καὶ
τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ πορεύου εἰς γῆν Ἰσραήλ.
τεθνήκασι γὰρ οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν τοῦ
παιδίου. ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ παιδίον,
καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ ἦλθεν εἰς γῆν Ἰσ-
ραήλ. ἀκούσας δὲ ὅτι Ἀρχέλαος βασιλεύ-
ει τῆς Ἰουδαίας ἀντὶ Ἡρῴδου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ,
ἐφοβήθη ἐκεῖ ἀπελθεῖν· χρηματισθεὶς δὲ κατ'
ὄναρ, ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη τῆς Γαλιλαίας·

καὶ ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς πόλιν λεγομένην
ναζαρέτ, ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ
προφητῶν, ὅτι ναζωραῖος κληθήσεται. "

ΕΝ δὲ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις παραγίνε γ 3
ται ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς κηρύσσων ἐν τῇ ἐρή-
μῳ τῆς ἰουδαίας, & λέγων, μετανοεῖτε. ἤγ-
γικε γὰρ ἡ βασιλεία τ οὐρανῶν. οὗτος γάρ ἐστιν
ὁ ῥηθεὶς διὰ ἡσαΐου τ προφήτου λέγον-
τος, φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἑτοιμάσατε τὴν "
ὁδὸν κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐ "
τοῦ. αὐτὸς δὲ ἰωάννης εἶχε τὸ ἔνδυμα αὐτ "
ἀπὸ τριχῶν καμήλου, καὶ ζώνην δερματί-
νην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ· ἡ δὲ τροφὴ αὐτοῦ ἦν
ἀκρίδες, καὶ μέλι ἄγριον. τότε ἐξεπορεύετο
πρὸς αὐτὸν ἱεροσόλυμα, καὶ πᾶσα ἡ ἰουδαία,
καὶ πᾶσα ἡ περίχωρος τ ἰορδάνου, καὶ ἐ-
βαπτίζοντο ἐν τῷ ἰορδάνῃ ὑπ' αὐτοῦ, ἐξομολο
γούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. ἰδὼν δὲ πολ-
λοὺς τ φαρισαίων καὶ σαδδουκαίων ἐρχο-
μένους ἐπὶ τὸ βάπτισμα αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς,
γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυ-
γεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς; ποιήσατε οὖν
καρπὸν ἄξιον τῆς μετανοίας· καὶ μὴ δόξητε

λέγειν ἐν ἑαυτοῖς, πατέρα ἔχομεν τὸν ἀβραάμ. λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται ὁ θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖραι τέκνα τῷ ἀβραάμ. ἤδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων κεῖται. παν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν, ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. ἐγὼ μὲν βαπτίζω ὑμᾶς ἐν ὕδατι εἰς μετάνοιαν· ὁ δὲ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, ἰσχυρότερός μου ἐστίν, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς τὰ ὑποδήματα βαστάσαι, αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ, καὶ πυρί· οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἅλωνα αὐτοῦ, καὶ συνάξει τὸν σῖτον αὐτοῦ εἰς τὴν ἀποθήκην, τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ. τότε παραγίνεται ὁ ἰησοῦς ἀπὸ τῆς γαλιλαίας ἐπὶ τὸν ἰορδάνην πρὸς τὸν ἰωάννην, τοῦ βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ. ὁ δὲ ἰωάννης διεκώλυεν αὐτὸν, λέγων, ἐγὼ χρείαν ἔχω ὑπὸ σοῦ βαπτισθῆναι, καὶ σὺ ἔρχῃ πρός με; ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτὸν, ἄφες ἄρτι. οὕτω γὰρ πρέπον ἐστὶν ἡμῖν πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην. τότε ἀφίησιν αὐτόν· καὶ βαπτισθεὶς ὁ ἰησοῦς, ἀνέβη εὐθὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος, καὶ ἰδοὺ ἀνεῴχθησαν αὐτῷ

οἱ οὐρανοὶ, καὶ εἶδε τὸ πνεῦμα τοῦ θῦ καταβαῖνον ὡσεὶ περιστερὰν, καὶ ἐρχόμενον ἐπ' αὐτόν. καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῶν οὐρανῶν, λέγουσα, οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα.

Τότε ὁ ἰς̄ ἀνήχθη εἰς τὴν ἔρημον ὑπὸ τ̄ 4
πνεύματος, πειρασθῆναι ὑπὸ τ̄ διαβόλου. καὶ νηστεύσας ἡμέρας τεσσαράκοντα, καὶ νύκτας τεσσαράκοντα, ὕστερον ἐπείνασε. καὶ προσελθὼν αὐτῷ ὁ πειράζων, εἶπεν, εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θῦ, εἰπὲ ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι γένωνται. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε, γέγραπται, ὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος, ἀλλ' ὅτι παντὶ ῥήματι ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος θεοῦ. τότε παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς τ̄ ἁγίαν πόλιν, καὶ ἵστησιν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ, καὶ λέγει αὐτῷ, εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θῦ, βάλε σεαυτὸν κάτω. γέγραπται γὰρ, ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ, καὶ ἐπὶ χερῶν ἀροῦσί σε, μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου. ἔφη αὐτῷ ὁ ἰς̄, πάλιν γέγραπται, ὐκ ἐκπειράσεις κύ̄ τ̄ θεόν σου. πάλιν παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς ὄρος ὑψηλὸν λίαν, καὶ δείκνυσιν αὐτῷ πάσας τὰς

βασιλείας τῦ κόσμυ κ̀ τ̀ δόξαν αὐτῶν, κ̀ λέ
γ̀ αὐτῷ, ταῦτα πάντα σοι δώσω, ἐὰν πεσὼν
προσκυνήσῃς μοι. τότε λέγ̀ αὐτῷ ὁ ἰησοῦς,
» ὕπαγε ὀπίσω μου σατανᾶ. γέγραπται γὰρ, κῦ'
» τ̀ θ̀ν σου προσκυνήσεις, κ̀ αὐτῷ μόνῳ λατρεύ'
» σεις. τότε ἀφίησιν αὐτὸν ὁ διάβολος· κ̀ ἰδοὺ
ἄγγελοι προσῆλθον, κ̀ διηκόνουν αὐτῷ. ἀ-
κούσας δὲ ὁ ἰ̄ς̄ ὅτι ἰωάνης παρεδόθη, ἀνε-
χώρησεν εἰς τ̀ γαλιλαίαν, κ̀ καταλιπὼν τὴν
ναζαρὲτ, ἦλθεν κατῴκησεν εἰς καφαρναοὺμ
τ̀ παραθαλασσίαν, ἐν ὁρίοις ζαβυλὼν κ̀ νε
φθαλείμ, ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ ἡσαΐου τ̀
» προφήτου λέγοντος, γῆ ζαβουλὼν κ̀ γῆ νεφθα
» λείμ, ὁδὸν θαλάσσης, πέραν τ̀ ἰορδάνου, γαλι
» λαία τῶν ἐθνῶν, ὁ λαὸς ὁ καθήμενος ἐν σκό
» τει εἶδε φῶς μέγα, κ̀ τοῖς καθημένοις ἐν χώ
» ρᾳ κ̀ σκιᾷ θανάτου, φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς.
δ' Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ ἰησοῦς κηρύσσειν, κ̀ λέγειν,
μετανοεῖτε. ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρα-
νῶν. περιπατῶν δὲ παρὰ τ̀ θάλασσαν τῆς
γαλιλαίας, εἶδε δύο ἀδελφοὺς, σίμωνα τ̀ λε
γόμενον πέτρον, καὶ ἀνδρέαν τ̀ ἀδελφὸν αὐ-
τ̃, βάλλοντας ἀμφίβληστρον εἰς τὴν θάλασ-

σαν· ἦσαν γὰρ ἁλιεῖς· καὶ λέγει αὐτοῖς, δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς ἁλιεῖς ἀνθρώπων. οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὰ δίκτυα, ἠκολούθησαν αὐτῷ. καὶ προβὰς ἐκεῖθεν, εἶδεν ἄλλους δύο ἀδελφούς, ἰάκωβον τὸν τοῦ ζεβεδαίου, καὶ ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ ζεβεδαίου τοῦ πατρὸς αὐτῶν, καταρτίζοντας τὰ δίκτυα αὐτῶν, καὶ ἐκάλεσεν αὐτούς. οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὸ πλοῖον καὶ τὸν πατέρα αὐτῶν, ἠκολούθησαν αὐτῷ. καὶ περιῆγεν ὅλην τὴν γαλιλαίαν ὁ ἰησοῦς, διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας, καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον, καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ. καὶ ἀπῆλθεν ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εἰς ὅλην τὴν συρίαν, καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας, ποικίλαις νόσοις καὶ βασάνοις συνεχομένους, καὶ δαιμονιζομένους, καὶ σεληνιαζομένους, καὶ παραλυτικούς, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς. καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ ἀπὸ τῆς γαλιλαίας, καὶ δεκαπόλεως, καὶ ἱεροσολύμων, καὶ ἰουδαίας, καὶ πέραν τοῦ ἰορδάνου. Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος καὶ καθίσαντος αὐτοῦ, ε ς

προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ, ἐδίδασκεν αὐτοὺς λέγων, μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι, ὅτι αὐτῶν ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. μακάριοι οἱ πενθοῦντες, ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται. μακάριοι οἱ πραεῖς, ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσι τὴν γῆν. μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην, ὅτι αὐτοὶ χορτασθήσονται. μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται. μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ τὸν θεὸν ὄψονται. μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί, ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ θεοῦ κληθήσονται. μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνης, ὅτι αὐτῶν ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. μακάριοί ἐστε ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς, καὶ διώξωσι, καὶ εἴπωσι πᾶν πονηρὸν ῥῆμα καθ' ὑμῶν ψευδόμενοι, ἕνεκεν ἐμοῦ· χαίρετε καὶ ἀγαλλιᾶσθε, ὅτι ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς. οὕτω γὰρ ἐδίωξαν τοὺς προφήτας τοὺς πρὸ ὑμῶν. ὑμεῖς ἐστε τὸ ἅλας τῆς γῆς. ἐὰν δὲ τὸ ἅλας μωρανθῇ, ἐν τίνι ἁλισθήσεται; εἰς οὐδὲν ἰσχύει ἔτι εἰ μὴ βληθῆναι ἔξω, καὶ καταπατεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. ὑμεῖς ἐστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου. οὐ δύναται πόλις

κρυβῆναι

ἰῶμαι ἐπαίω ὄροις κειμήν· ὐδὲ καίοσι
ν, ἢ πλέαν αὐτὸν ἑαυτὸ μόδιον, ἀλλ'
πὶ λυχνίαν, ἢ λάμπει πᾶσι τοῖς ἐν τῇ
:. ὕτω λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπρο θ
τ ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ κα-
ργα, καὶ δοξάσωσι τὸν πατέρα ὑμῶν
ν τοῖς οὐρανοῖς. μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον
κλῦσαι τὸν νόμον, ἢ τοὺς προφήτας· οὐκ
ν καταλῦσαι, ἀλλὰ πληρῶσαι. ἀμὴν γὰρ
ὑμῖν, ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ
ῶτα ἓν, ἢ μία κεραία οὐ μὴ παρέλθῃ ἀ-
ὸ νόμου, ἕως ἂν πάντα γένηται. ὃς ἐὰν
λύσῃ μίαν τ ἐντολῶν τούτων τ ἐλαχί-
, καὶ διδάξῃ οὕτω τοὺς ἀνθρώπους, ἐλάχιστος
θήσε ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν· ὃς δ'
ποιήσῃ καὶ διδάξῃ, οὗτος μέγας κληθήσεται
τῇ βασιλείᾳ τ οὐρανῶν. λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι
ἐὰν μὴ περισσεύσῃ ἡ δικαιοσύνη ὑμῶν πλεί-
τῶν γραμματέων καὶ φαρισαίων, οὐ μὴ
ἐλθητε εἰς τ βασιλείαν τ οὐρανῶν. ἠκού-
τε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις, οὐ φονεύσεις·
δ' ἂν φονεύσῃ, ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει. ἐγὼ
λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ ὀργιζόμενος τῷ ἀδελ-

αὐτῷ ὁ ἄγγελος κυρίου· καὶ παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ ἦλθεν εἰς γῆν Ἰσραήλ. ἀποθανόντων γὰρ τῶν ζητούντων τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου, ἀπεκτάνθη ὁ κλέπτης καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. ἀκούσας δὲ Ἀρχέλαος ὅτι βασιλεύει τῆς Ἰουδαίας ἀντὶ Ἡρῴδου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐφοβήθη ἐκεῖ ἀπελθεῖν· χρηματισθεὶς δὲ κατ' ὄναρ ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς πόλιν λεγομένην Ναζαρέτ· ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τῶν προφητῶν ὅτι Ναζωραῖος κληθήσεται.

2 α' Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γεννηθέντος ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας, ἐν ἡμέραις Ἡρῴδου τοῦ βασιλέως, ἰδοὺ μάγοι ἀπὸ ἀνατολῶν παρεγένοντο εἰς Ἱεροσόλυμα, λέγοντες, Ποῦ ἐστὶν ὁ τεχθεὶς βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; εἴδομεν γὰρ αὐτοῦ τὸν ἀστέρα ἐν τῇ ἀνατολῇ, καὶ ἤλθομεν προσκυνῆσαι αὐτῷ. ἀκούσας δὲ Ἡρῴδης ὁ βασιλεὺς ἐταράχθη, καὶ πᾶσα Ἱεροσόλυμα μετ' αὐτοῦ, καὶ συναγαγὼν πάντας τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς τοῦ λαοῦ, ἐπυνθάνετο παρ' αὐτῶν ποῦ ὁ Χριστὸς γεννᾶται. οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας. οὕτω γὰρ γέγραπται διὰ τοῦ προφήτου,

» καὶ σὺ Βηθλεὲμ γῆ Ἰούδα, οὐδαμῶς ἐλαχίστη εἶ ἐν τοῖς ἡγεμόσιν Ἰούδα· ἐκ σοῦ γὰρ ἐξελεύσεται ἡγούμενος, ὅστις ποιμανεῖ τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραήλ. τότε Ἡρῴδης λάθρα καλέσας τοὺς μάγους, ἠκρίβωσε παρ' αὐτῶν τὸν χρόνον τοῦ φαινομένου ἀστέρος· καὶ πέμψας αὐτοὺς εἰς Βηθλεέμ, εἶπε, πορευθέντες ἀκρι-

βῶς ἐξετάσατε περὶ τοῦ παιδίου· ἐπὰν δὲ εὕρητε, ἀπαγγείλατέ μοι, ὅπως κἀγὼ ἐλθὼν προσκυνήσω αὐτῷ. οἱ δὲ ἀκούσαντες τοῦ βασιλέως, ἐπορεύθησαν· καὶ ἰδοὺ ὁ ἀστὴρ ὃν εἶδον ἐν τῇ ἀνατολῇ, προῆγεν αὐτοὺς, ἕως ἐλθὼν ἔστη ἐπάνω οὗ ἦν τὸ παιδίον. ἰδόντες δὲ τὸν ἀστέρα, ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην σφόδρα. καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν οἰκίαν, εἶδον τὸ παιδίον μετὰ Μαρίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ πεσόντες προσεκύνησαν αὐτῷ, καὶ ἀνοίξαντες τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν, προσήνεγκαν αὐτῷ δῶρα, χρυσὸν, καὶ λίβανον, καὶ σμύρναν. καὶ χρηματισθέντες κατ' ὄναρ μὴ ἀνακάμψαι πρὸς Ἡρῴδην, δι' ἄλλης ὁδοῦ ἀνεχώρησαν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν. ἀναχωρησάντων δὲ αὐτῶν, ἰδοὺ ἄγγελος κυρίου φαίνεται κατ' ὄναρ τῷ Ἰωσὴφ λέγων, ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ φεῦγε εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἴσθι ἐκεῖ ἕως ἂν εἴπω σοί. μέλλει γὰρ Ἡρῴδης ζητεῖν τὸ παιδίον, τοῦ ἀπολέσαι αὐτό. ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ νυκτὸς, καὶ ἀνεχώρησεν εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἦν ἐκεῖ ἕως τῆς τελευτῆς Ἡρῴδου· ἵνα πλη-

ρωθῆ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ κυρίου διὰ τοῦ προ-
» φήτου λέγοντος, ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν
β' μου. Τότε Ἡρῴδης ἰδὼν ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ
τῶν μάγων, ἐθυμώθη λίαν, καὶ ἀποστείλας ἀνεῖ-
λε πάντας τοὺς παῖδας τοὺς ἐν Βηθλεὲμ, καὶ
ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτῆς, ἀπὸ διετοῦς, καὶ
κατωτέρω, κατὰ τὸν χρόνον ὃν ἠκρίβωσε παρὰ
τῶν μάγων. τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Ἱερε-
» μίου τοῦ προφήτου λέγοντος, φωνὴ ἐν Ῥαμᾶ
» ἠκούσθη, θρήνου καὶ κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς
» πολύς· Ῥαχὴλ κλαίουσα τὰ τέκνα αὐτῆς· καὶ οὐκ
» ἤθελε παρακληθῆναι, ὅτι οὐκ εἰσί. τελευ-
τήσαντος δὲ τοῦ Ἡρῴδου, ἰδοὺ ἄγγελος κυρίου
κατ' ὄναρ φαίνεται τῷ Ἰωσὴφ ἐν Αἰγύπτῳ,
λέγων, ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον, καὶ
τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ πορεύου εἰς γῆν Ἰσραήλ.
τεθνήκασι γὰρ οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν τοῦ
παιδίου. ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ παιδίον,
καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ ἦλθεν εἰς γῆν Ἰσ-
ραήλ. ἀκούσας δὲ ὅτι Ἀρχέλαος βασιλεύ-
ει τῆς Ἰουδαίας ἀντὶ Ἡρῴδου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ,
ἐφοβήθη ἐκεῖ ἀπελθεῖν· χρηματισθεὶς δὲ κατ'
ὄναρ, ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη τῆς Γαλιλαίας·

καὶ ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς πόλιν λεγομένην
ναζαρέτ, ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τῶν
προφητῶν, ὅτι ναζωραῖος κληθήσεται. "

ΕΝ δὲ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις παραγίνε γ 3
ται ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς κηρύσσων ἐν τῇ ἐρή-
μῳ τῆς ἰουδαίας, & λέγων, μετανοεῖτε. ἤγ-
γικε γὰρ ἡ βασιλεία τ̃ οὐρανῶν. οὗτος γάρ ἐστιν
ὁ ῥηθεὶς ὑπὸ ἡσαΐου τ̃ προφήτου λέγοντος,
φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἑτοιμάσατε τὴν "
ὁδὸν κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐ- "
τοῦ. αὐτὸς δὲ ἰωάννης εἶχε τὸ ἔνδυμα αὐτ̃ "
ἀπὸ τριχῶν καμήλου, καὶ ζώνην δερματί- "
νην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ· ἡ δὲ τροφὴ αὐτοῦ ἦν
ἀκρίδες, καὶ μέλι ἄγριον. τότε ἐξεπορεύε-
το πρὸς αὐτὸν ἱεροσόλυμα, καὶ πᾶσα ἡ ἰουδαία,
καὶ πᾶσα ἡ περίχωρος τ̃ ἰορδάνου, καὶ ἐ-
βαπτίζοντο ἐν τῷ ἰορδάνῃ ὑπ' αὐτοῦ, ἐξομολο
γούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. ἰδὼν δὲ πολ-
λοὺς τ̃ φαρισαίων καὶ σαδδουκαίων ἐρχο-
μένους ἐπὶ τὸ βάπτισμα αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς,
γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυ-
γεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς; ποιήσατε οὖν
καρπὸν ἄξιον τῆς μετανοίας· καὶ μὴ δόξητε

λέγειν ἐν ἑαυτοῖς, πατέρα ἔχομεν τὸν ἀβραάμ. λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται ὁ θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖραι τέκνα τῷ ἀβραάμ. ἤδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων κεῖται. παν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν, ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. ἐγὼ μὲν βαπτίζω ὑμᾶς ἐν ὕδατι εἰς μετάνοιαν· ὁ δὲ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, ἰσχυρότερός μου ἐστίν, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς τὰ ὑποδήματα βαστάσαι, αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ, καὶ πυρί· οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἅλωνα αὐτοῦ, καὶ συνάξει τὸν σῖτον αὐτοῦ εἰς τὴν ἀποθήκην, τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ. τότε παραγίνεται ὁ ἰς ἀπὸ τῆς γαλιλαίας ἐπὶ τὸν ἰορδάνην πρὸς τὸν ἰωάννην, τοῦ βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ. ὁ δὲ ἰωάννης διεκώλυεν αὐτὸν, λέγων, ἐγὼ χρείαν ἔχω ὑπὸ σοῦ βαπτισθῆναι, καὶ σὺ ἔρχῃ πρός με; ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἰς εἶπε πρὸς αὐτὸν, ἄφες ἄρτι. οὕτω γὰρ πρέπον ἐστὶν ἡμῖν πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην. τότε ἀφίησιν αὐτόν· καὶ βαπτισθεὶς ὁ ἰησοῦς, ἀνέβη εὐθὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος, καὶ ἰδοὺ ἀνεῴχθησαν αὐτῷ

οἱ οὐρανοὶ, καὶ εἶδε τὸ πνεῦμα τοῦ θῦ καταβαῖνον ὡσεὶ περιστερὰν, καὶ ἐρχόμενον ἐπ' αὐτόν. καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῶν οὐρανῶν, λέγουσα, οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα.

Τότε ὁ ἰς ἀνήχθη εἰς τὴν ἔρημον ὑπὸ τοῦ 4
πνεύματος, πειρασθῆναι ὑπὸ τοῦ διαβόλου. καὶ νηστεύσας ἡμέρας τεσσαράκοντα, καὶ νύκτας τεσσαράκοντα, ὕστερον ἐπείνασε. καὶ προσελθὼν αὐτῷ ὁ πειράζων, εἶπεν, εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θῦ, εἰπὲ ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι γένωνται. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε, γέγραπται, οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος, ἀλλ' ὅτι παντὶ ῥήματι ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος θεοῦ. τότε παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν, καὶ ἵστησιν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ, καὶ λέγει αὐτῷ, εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θῦ, βάλε σεαυτὸν κάτω. γέγραπται γὰρ, ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ, καὶ ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσί σε, μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου. ἔφη αὐτῷ ὁ ἰς, πάλιν γέγραπται, οὐκ ἐκπειράσεις κύριον τὸν θεόν σου. πάλιν παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς ὄρος ὑψηλὸν λίαν, καὶ δείκνυσιν αὐτῷ πάσας τὰς

βασιλείας τὸ κόσμυ καὶ τ̃ δόξαν αὐτῶν, καὶ λέ
γῃ αὐτῷ, ταῦτα πάντα σοι δώσω, ἐὰν πεσὼν
προσκυνήσῃς μοι. τότε λέγῃ αὐτῷ ὁ ἰησοῦς,
» ὕπαγε ὀπίσω μου σατανᾶ. γέγραπται γὰρ, κῦ
» τ̃ θν̄ σου προσκυνήσεις, καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύ
» σεις. τότε ἀφίησιν αὐτὸν ὁ διάβολος· καὶ ἰδοὺ
ἄγγελοι προσῆλθον, καὶ διηκόνουν αὐτῷ. ἀ-
κούσας δὲ ὁ ἰ̄ς̄ ὅτι ἰωάνης παρεδόθη, ἀνε-
χώρησεν εἰς τ̃ γαλιλαίαν, καὶ καταλιπὼν τὴν
ναζαρὲτ, ἦλθεν κατῴκησεν εἰς καφαρναοὺμ
τ̃ παραθαλασσίαν, ἐν ὁρίοις ζαβυλὼν καὶ νε
φθαλείμ, ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ ἡσαΐου τ̃
» προφήτου λέγοντος, γῆ ζαβουλὼν καὶ γῆ νεφθα
» λείμ, ὁδὸν θαλάσσης, πέραν τ̃ ἰορδάνου, γαλι
» λαία τ̃ ἐθνῶν, ὁ λαὸς ὁ καθήμενος ἐν σκό
» τει εἶδε φῶς μέγα, καὶ τοῖς καθημένοις ἐν χώ
» ρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου, φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς.
ιζ Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ ἰησοῦς κηρύσσειν, καὶ λέγειν,
μετανοεῖτε. ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τ̃ οὐρα-
νῶν. περιπατῶν δὲ παρὰ τ̃ θάλασσαν τ̃ης
γαλιλαίας, εἶδε δύο ἀδελφοὺς, σίμωνα τ̀ λε
γόμενον πέτρον, καὶ ἀνδρέαν τ̀ ἀδελφὸν αὐ-
τ̃, βάλλοντας ἀμφίβληστρον εἰς τὴν θάλασ-

σαν· ἦσαν γὰρ ἁλιεῖς· καὶ λέγει αὐτοῖς, δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς ἁλιεῖς ἀνθρώπων. οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὰ δίκτυα, ἠκολούθησαν αὐτῷ. καὶ προβὰς ἐκεῖθεν, εἶδεν ἄλλους δύο ἀδελφούς, Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ Ζεβεδαίου τοῦ πατρὸς αὐτῶν, καταρτίζοντας τὰ δίκτυα αὐτῶν, καὶ ἐκάλεσεν αὐτούς. οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὸ πλοῖον καὶ τὸν πατέρα αὐτῶν, ἠκολούθησαν αὐτῷ. καὶ περιῆγεν ὅλην τὴν Γαλιλαίαν ὁ Ἰησοῦς, διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας, καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον, καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ. καὶ ἀπῆλθεν ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εἰς ὅλην τὴν Συρίαν, καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας, ποικίλαις νόσοις καὶ βασάνοις συνεχομένους, καὶ δαιμονιζομένους, καὶ σεληνιαζομένους, καὶ παραλυτικούς, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς. καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, καὶ Δεκαπόλεως, καὶ Ἱεροσολύμων, καὶ Ἰουδαίας, καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου. Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄ- ε ς
χλους ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος· καὶ καθίσαντος αὐτοῦ,

προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ, ἐδίδασκεν αὐτοὺς λέγων, μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι, ὅτι αὐτῶν ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. μακάριοι οἱ πενθοῦντες, ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται. μακάριοι οἱ πραεῖς, ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσι τὴν γῆν. μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην, ὅτι αὐτοὶ χορτασθήσονται. μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται. μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ τὸν θεὸν ὄψονται. μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί, ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ θεοῦ κληθήσονται. μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνης, ὅτι αὐτῶν ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. μακάριοί ἐστε ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς, καὶ διώξωσι, καὶ εἴπωσι πᾶν πονηρὸν ῥῆμα καθ' ὑμῶν ψευδόμενοι, ἕνεκεν ἐμοῦ· χαίρετε καὶ ἀγαλλιᾶσθε, ὅτι ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς. οὕτω γὰρ ἐδίωξαν τοὺς προφήτας τοὺς πρὸ ὑμῶν. ὑμεῖς ἐστε τὸ ἅλας τῆς γῆς. ἐὰν δὲ τὸ ἅλας μωρανθῇ, ἐν τίνι ἁλισθήσεται; εἰς οὐδὲν ἰσχύει ἔτι εἰ μὴ βληθῆναι ἔξω, καὶ καταπατεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. ὑμεῖς ἐστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου. οὐ δύναται πόλις

κρυβῆναι

κρυβλῶσι ἐπάνω ὅρους κειμένην· οὐδὲ καίουσι λύχνον, καὶ τιθέασιν αὐτὸν ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν, καὶ λάμπει πᾶσι τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ. οὕτω λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα, καὶ δοξάσωσι τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς. μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον, ἢ τοὺς προφήτας· οὐκ ἦλθον καταλῦσαι, ἀλλὰ πληρῶσαι. ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ἰῶτα ἓν, ἢ μία κεραία οὐ μὴ παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ νόμου, ἕως ἂν πάντα γένηται. ὃς ἐὰν οὖν λύσῃ μίαν τῶν ἐντολῶν τούτων τῶν ἐλαχίστων, καὶ διδάξῃ οὕτω τοὺς ἀνθρώπους, ἐλάχιστος κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν· ὃς δ' ἂν ποιήσῃ καὶ διδάξῃ, οὗτος μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι ἐὰν μὴ περισσεύσῃ ἡ δικαιοσύνη ὑμῶν πλεῖον τῶν γραμματέων καὶ φαρισαίων, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις, οὐ φονεύσεις· ὃς δ' ἂν φονεύσῃ, ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει. ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ ὀργιζόμενος τῷ ἀδελ-

φῷ αὐτοῦ εἰκῇ, ἔνοχος ἔσαι τῇ κρίσει· ὃς δ' ἂν εἴπῃ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ῥακά, ἔνοχος ἔσαι τῷ συνεδρίῳ. ὃς δ' ἂν εἴπῃ μωρέ, ἔνοχος ἔσαι εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός. ἐὰν οὖν προσφέρῃς τὸ δῶρόν σου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, κἀκεῖ μνησθῇς ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔχει τι κατὰσοῦ, ἄφες ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου, ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ὕπαγε, πρῶτον διαλλάγηθι τῷ ἀδελφῷ σου, καὶ τότε ἐλθὼν πρόσφερε τὸ δῶρόν σου. ἴσθι εὐνοῶν τῷ ἀντιδίκῳ σου ταχύ, ἕως ὅτου εἶ ἐν τῇ ὁδῷ μετ' αὐτοῦ, μήποτέ σε παραδῷ ὁ ἀντίδικος τῷ κριτῇ, καὶ ὁ κριτής σε παραδῷ τῷ ὑπηρέτῃ, καὶ εἰς φυλακὴν βληθήσῃ. ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν ἕως ἂν ἀποδῷς τὸν ἔσχατον κοδράντην. ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις, οὐ μοιχεύσεις· ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ βλέπων γυναῖκα πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι αὐτῆς, ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτὴν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ. εἰ δὲ ὁ ὀφθαλμός σου ὁ δεξιὸς σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν, καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ. συμφέρει γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἓν τῶν μελῶν σου, καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῇ εἰς γέενναν. καὶ εἰ ἡ δεξιά σου χεὶρ

σκανδαλίζῃ σε, ἔκκοψον αὐτὸν, καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· συμφέρῃ γὰρ σοι ἵνα ἀπόληται ἓν τῶν μελῶν σου, καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῇ εἰς γέενναν. ἐρρέθη δὲ ὅτι ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, δότω αὐτῇ ἀποστάσιον· ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, παρεκτὸς λόγου πορνείας, ποιεῖ αὐτὴν μοιχᾶσθαι· καὶ ὃς ἐὰν ἀπολελυμένην γαμήσῃ, μοιχᾶται. πάλιν ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις, οὐκ ἐπιορκήσεις, ἀποδώσεις δὲ τῷ κυρίῳ τοὺς ὅρκους σου· ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ὀμόσαι ὅλως· μήτε ἐν τῷ οὐρανῷ, ὅτι θρόνος ἐστὶ τοῦ θεοῦ· μήτε ἐν τῇ γῇ, ὅτι ὑποπόδιόν ἐστι τῶν ποδῶν αὐτοῦ· μήτε εἰς Ἱεροσόλυμα, ὅτι πόλις ἐστὶ τοῦ μεγάλου βασιλέως· μήτε ἐν τῇ κεφαλῇ σου ὀμόσῃς, ὅτι οὐ δύνασαι μίαν τρίχα λευκὴν ἢ μέλαιναν ποιῆσαι. ἔστω δὲ ὁ λόγος ὑμῶν, ναὶ, ναί· οὒ, οὔ· τὸ δὲ περισσὸν τούτων ἐκ τοῦ πονηροῦ ἐστιν. ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη, ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος· ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ἀντιστῆναι τῷ πονηρῷ· ἀλλ' ὅστις σε ῥαπίσῃ ἐπὶ τὴν δεξιάν σου σιαγόνα, στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην· καὶ τῷ θέλον-

σοι κριθῆναι, καὶ τὸν χιτῶνά σου λαβεῖν, ἄφες αὐτῷ καὶ τὸ ἱμάτιον· καὶ ὅστις σε ἀγγαρεύσει μίλιον ἕν, ὕπαγε μετ' αὐτοῦ δύο. τῷ αἰτοῦντί σε δίδου· καὶ τὸν θέλοντα ἀπὸ σοῦ δανείσασθαι μὴ ἀποστραφῇς. ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη, ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου, καὶ μισήσεις τὸν ἐχθρόν σου· ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς, καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς, καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς καὶ διωκόντων ὑμᾶς· ὅπως γένησθε υἱοὶ τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν οὐρανοῖς, ὅτι τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἀνατέλλει ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς, καὶ βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους. ἐὰν γὰρ ἀγαπήσητε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, τίνα μισθὸν ἔχετε; οὐχὶ καὶ οἱ τελῶναι τὸ αὐτὸ ποιοῦσι; καὶ ἐὰν ἀσπάσησθε τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν μόνον, τί περισσὸν ποιεῖτε; οὐχὶ καὶ οἱ τελῶναι οὕτω ποιοῦσιν; ἔσεσθε οὖν ὑμεῖς τέλειοι, ὡς ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς
6 οὐρανοῖς τέλειός ἐστι. Προσέχετε δὲ τὴν ἐλεημοσύνην ὑμῶν μὴ ποιεῖν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, πρὸς τὸ θεαθῆναι αὐτοῖς·

εἰ δὲ μήγε, μισθὸν οὐκ ἔχετε τῷ πατρὶ
ὑμῶν τῷ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. ὅταν οὖν ποιῇς ἐλε-
ημοσύνην, μὴ σαλπίσῃς ἔμπροσθέν σου, ὥσ-
περ οἱ ὑποκριταὶ ποιοῦσιν ἐν ταῖς συναγω-
γαῖς, καὶ ἐν ταῖς ῥύμαις, ὅπως δοξασθῶσιν ὑπὸ
τῶν ἀνθρώπων. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπέχουσι
τὸν μισθὸν αὐτῶν. σοῦ δὲ ποιοῦντος ἐλεημο-
σύνην, μὴ γνώτω ἡ ἀριστερά σου τί ποιεῖ ἡ
δεξιά σου· ὅπως ἦ σου ἡ ἐλεημοσύνη ἐν τῷ κρυ
πτῷ· καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ,
αὐτὸς ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ. καὶ ὅταν
προσεύχῃ, ὄψῃ ὥσπερ οἱ ὑποκριταί, ὅτι
φιλοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς γωνίαις
τῶν πλατειῶν ἑστῶτες προσεύχεσθαι, ὅπως
ἂν φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις. ἀμὴν λέγω ὑμῖν
ὅτι ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν. σὺ δὲ ὅταν
προσεύχῃ, εἴσελθε εἰς τὸ ταμεῖόν σου, καὶ κλεί
σας τὴν θύραν σου, προσεύξαι τῷ πατρί
σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέ-
πων ἐν τῷ κρυπτῷ, ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανε
ρῷ. προσευχόμενοι δὲ μὴ βαττολογήσητε, ὥσ-
περ οἱ ἐθνικοί. δοκοῦσι γὰρ ὅτι ἐν τῇ πολυλο-
γίᾳ αὐτῶν εἰσακουσθήσονται· μὴ οὖν ὁμοιω-

δῆτε αὐτοῖς· οἶδε γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὧν χρείαν ἔχετε, πρὸ τοῦ ὑμᾶς αἰτῆσαι αὐτόν. οὕτως οὖν προσεύχεσθε ὑμεῖς· Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου· ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου· γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον. καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν. καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ· ὅτι σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία, καὶ ἡ δύναμις, καὶ ἡ δόξα, εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν. ἐὰν γὰρ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος. ἐὰν δὲ μὴ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν. ὅταν δὲ νηστεύητε, μὴ γίνεσθε ὡς οἱ ὑποκριταὶ, σκυθρωποί. ἀφανίζουσι γὰρ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, ὅπως φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις νηστεύοντες. ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν. σὺ δὲ νηστεύων ἄλειψαί σου τὴν κεφαλὴν, καὶ τὸ πρόσωπόν σου νίψαι, ὅπως μὴ

φανῆς τοῖς ἀνθρώποις νηστεύων, ἀλλὰ τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ, ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ. μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου σὴς καὶ βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται διορύσσουσι καὶ κλέπτουσι· θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ, ὅπου οὔτε σὴς, οὔτε βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται οὐ διορύσσουσιν, οὐδὲ κλέπτουσιν. ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ ἔσται καὶ ἡ καρδία ὑμῶν. ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμός· ἐὰν οὖν ὁ ὀφθαλμός σου ἁπλοῦς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινὸν ἔσται· ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμός σου πονηρὸς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σου σκοτεινὸν ἔσται. εἰ οὖν τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστὶ, τὸ σκότος πόσον; οὐδεὶς δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν. ἢ γὰρ τὸν ἕνα μισήσει, καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει· ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται, καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. οὐ δύνασθε θεῷ δουλεύειν καὶ μαμμωνᾷ. διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν τί φάγητε, καὶ τί πίητε, μηδὲ τῷ σώματι ὑμῶν τί ἐνδύσησθε. οὐχὶ ἡ ψυχὴ πλεῖόν ἐστι τῆς τροφῆς, καὶ τὸ σῶμα

τῦ ἐνδύματος; ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τ̃ οὐρανοῦ, ὅτι οὐ σπείρουσιν, οὐδὲ θερίζουσιν, οὐδὲ συνάγουσιν εἰς ἀποθήκας, καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος τρέφει αὐτά. οὐχ ὑμεῖς μᾶλλον διαφέρετε αὐτῶν; τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύναται προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτῦ πῆχυν ἕνα; καὶ περὶ ἐνδύματος τί μεριμνᾶτε; καταμάθετε τὰ κρίνα τ̃ ἀγροῦ πῶς αὐξάνει· οὐ κοπιᾷ, οὐδὲ νήθει· λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐδὲ Σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἓν τούτων. εἰ δὲ τὸν χόρτον τ̃ ἀγροῦ σήμερον ὄντα, καὶ αὔριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον ὁ Θς οὕτως ἀμφιέννυσιν, οὐ πολλῷ μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι; μὴ οὖν μεριμνήσητε λέγοντες, τί φάγωμεν, ἢ τί πίωμεν, ἢ τί περιβαλώμεθα· πάντα γὰρ ταῦτα τὰ ἔθνη ἐπιζητεῖ· οἶδε γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος ὅτι χρῄζετε τούτων ἁπάντων. ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν βασιλείαν τ̃ Θῦ, καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν. μὴ οὖν μεριμνήσητε εἰς τὴν αὔριον· ἡ γὰρ αὔριον μεριμνήσει τὰ ἑαυτῆς. ἀρκετὸν τῇ ἡμέρᾳ ἡ κακία αὐτῆς. Μὴ κρίνετε ἵνα μὴ κρι-

θῆτε. ἐν ᾧ γὰρ κρίματι κρίνετε, κριθήσεσθε· καὶ
ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε, ἀντιμετρηθήσεται ὑμῖν.
τί δὲ βλέπεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλ-
μῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου· τὴν δὲ ἐν τῷ σῷ ὀφθαλ-
μῷ δοκὸν οὐ κατανοεῖς; ἢ πῶς ἐρεῖς τῷ ἀ-
δελφῷ σου, ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφος ἀπὸ τοῦ
ὀφθαλμοῦ σου· καὶ ἰδοὺ ἡ δοκὸς ἐν τῷ ὀφθαλ
μῷ σου; ὑποκριτά ἔκβαλε πρῶτον τὴν δο-
κὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ τότε διαβλέψεις
ἐκβαλεῖν τὸ κάρφος ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀ-
δελφοῦ σου. μὴ δῶτε τὸ ἅγιον τοῖς κυσί, μη-
δὲ βάλητε τοὺς μαργαρίτας ὑμῶν ἔμπρο-
σθεν τῶν χοίρων· μήποτε καταπατήσωσιν αὐ-
τοὺς ἐν τοῖς ποσὶν αὐτῶν, καὶ στραφέντες ῥήξω
σιν ὑμᾶς. αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖ-
τε, καὶ εὑρήσετε· κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν.
πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὑρί-
σκει, καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται. ἢ τίς ἐστιν
ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος, ὃν ἐὰν αἰτήσῃ ὁ υἱὸς αὐτοῦ
ἄρτον, μὴ λίθον ἐπιδώσει αὐτῷ; καὶ ἐὰν ἰχθὺν
αἰτήσῃ, μὴ ὄφιν ἐπιδώσει αὐτῷ; εἰ οὖν ὑμεῖς,
πονηροὶ ὄντες, οἴδατε δόματα ἀγαθὰ διδό-
ναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσῳ μᾶλλον ὁ πατὴρ

ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς δώσει ἀγαθὰ τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν; πάντα οὖν ὅσα ἂν θέλητε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, οὕτω καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς· οὗτος γάρ ἐστιν ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται. εἰσέλθετε διὰ τῆς στενῆς πύλης· ὅτι πλατεῖα ἡ πύλη καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν, καὶ πολλοί εἰσιν οἱ εἰσερχόμενοι δι' αὐτῆς. ὅτι στενὴ ἡ πύλη, καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωήν, καὶ ὀλίγοι εἰσὶν οἱ εὑρίσκοντες αὐτήν. προσέχετε ἀπὸ τῶν ψευδοπροφητῶν, οἵτινες ἔρχονται πρὸς ὑμᾶς ἐν ἐνδύμασι προβάτων, ἔσωθεν δέ εἰσι λύκοι ἅρπαγες. ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς. μήτι συλλέγουσιν ἀπὸ ἀκανθῶν σταφυλήν, ἢ ἀπὸ τριβόλων σῦκα; οὕτω πᾶν δένδρον ἀγαθὸν καρποὺς καλοὺς ποιεῖ· τὸ δὲ σαπρὸν δένδρον καρποὺς πονηροὺς ποιεῖ. οὐ δύναται δένδρον ἀγαθὸν καρποὺς πονηροὺς ποιεῖν, οὐδὲ δένδρον σαπρὸν καρποὺς καλοὺς ποιεῖν. πᾶν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται, καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. ἄρα ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς. οὐ πᾶς ὁ

λέγων μοι, κύριε κύριε, εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν· ἀλλ' ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. πολλοὶ ἐροῦσί μοι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, κύριε, κύριε οὐ τῷ σῷ ὀνόματι προεφητεύσαμεν, καὶ τῷ σῷ ὀνόματι δαιμόνια ἐξεβάλομεν, καὶ τῷ σῷ ὀνόματι δυνάμεις πολλὰς ἐποιήσαμεν; καὶ τότε ὁμολογήσω αὐτοῖς, ὅτι οὐδέποτε ἔγνων ὑμᾶς. ἀποχωρεῖτε ἀπ' ἐμοῦ οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν. πᾶς οὖν ὅστις ἀκούει μου τοὺς λόγους τούτους, καὶ ποιεῖ αὐτούς, ὁμοιωθήσεται αὐτὸν ἀνδρὶ φρονίμῳ, ὅστις ᾠκοδόμησε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν πέτραν· καὶ κατέβη ἡ βροχή, καὶ ἦλθον οἱ ποταμοί, καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι, καὶ προσέπεσον τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἔπεσε· τεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν. καὶ πᾶς ὁ ἀκούων μου τοὺς λόγους τούτους, καὶ μὴ ποιῶν αὐτούς, ὁμοιωθήσεται ἀνδρὶ μωρῷ, ὅστις ᾠκοδόμησε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἄμμον· καὶ κατέβη ἡ βροχή, καὶ ἦλθον οἱ ποταμοί, καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι, καὶ προσέκοψαν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἔπεσε· καὶ ἦν ἡ πτῶσις αὐτῆς μεγάλη. καὶ ἐγένετο ὅτε συνετέλε-

σεν ὁ ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους, ἐξεπλήσσοντο οἱ ὄχλοι ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ. ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων, καὶ οὐχ ὡς οἱ
8 ς' γραμματεῖς. Καταβάντι δὲ αὐτῷ ἀπὸ τοῦ ὄρους, ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί· καὶ ἰδοὺ λεπρὸς ἐλθὼν προσεκύνει αὐτῷ λέγων, κύριε ἐὰν θέλῃς, δύνασαί με καθαρίσαι. καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἥψατο αὐτοῦ ὁ ἰησοῦς λέγων, θέλω· καθαρίσθητι. καὶ εὐθέως ἐκαθαρίσθη αὐτοῦ ἡ λέπρα. καὶ λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς, ὅρα μηδενὶ εἴπῃς· ἀλλὰ ὕπαγε, σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ, καὶ προσένεγκε τὸ δῶρον ὃ προσέταξε μωσῆς εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.
ζ Εἰσελθόντι δὲ τῷ ἰησοῦ εἰς καπερναούμ, προσῆλθεν αὐτῷ ἑκατόνταρχος παρακαλῶν αὐτὸν, καὶ λέγων, κύριε ὁ παῖς μου βέβληται ἐν τῇ οἰκίᾳ παραλυτικὸς, δεινῶς βασανιζόμενος. καὶ λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς, ἐγὼ ἐλθὼν θεραπεύσω αὐτόν· καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἑκατόνταρχος ἔφη, κύριε οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς ἵνα μου ὑπὸ τὴν στέγην εἰσέλθῃς· ἀλλὰ μόνον εἰπὲ λόγῳ, καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖς μου. καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν ἔχων ὑπ' ἐμαυ

τὸν γραπτώτας· καὶ λέγω τούτῳ, πορεύθητι, καὶ πορεύε)· καὶ ἄλλῳ, ἔρχου, καὶ ἔρχε)· καὶ τῷ δούλῳ μου, ποίησον τοῦτο, καὶ ποιῇ. ἀκούσας δὲ ὁ ἰς̄, ἐθαύμασε, καὶ εἶπε τοῖς ἀκολουθοῦσιν, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐδὲ ἐν τῷ ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὗρον. λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν ἥξουσι, καὶ ἀνακλιθήσονται μετ' ἀβραὰμ καὶ ἰσαὰκ καὶ ἰακὼβ, ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν· οἱ δὲ υἱοὶ τῆς βασιλείας ἐκβληθήσονται εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. καὶ εἶπεν ὁ ἰς̄ τῷ ἑκατοντάρχῳ, ὕπαγε, καὶ ὡς ἐπίστευσας γενηθήτω σοι. καὶ ἰάθη ὁ παῖς αὐτοῦ ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ. Καὶ ἐλθὼν ὁ ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν πέτρου, εἶδε τὴν πενθερὰν αὐτοῦ βεβλημένην καὶ πυρέσσουσαν, καὶ ἥψατο τῆς χειρὸς αὐτῆς, καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετός· καὶ ἠγέρθη, καὶ διηκόνει αὐτῷ. Ὀψίας δὲ γενομένης προσήνεγκαν αὐτῷ δαιμονιζομένους πολλούς, καὶ ἐξέβαλε τὰ πνεύματα λόγῳ, καὶ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας ἐθεράπευσεν· ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ ἡσαΐου τοῦ προφήτου λέ-

» γοντος, αὐτὸς ταὶς ἀσθενείας ἡμῶν ἔλαβε, &
» τὰς νόσους ἐβάστασεν. ἰδὼν δὲ ὁ ἰησοῦς πολλοὺς
ὄχλους περὶ αὐτὸν, ἐκέλευσεν ἀπελθεῖν εἰς τὸ
ι πέραν. Καὶ προσελθὼν εἷς γραμματεὺς
εἶπεν αὐτῷ, διδάσκαλε, ἀκολουθήσω σοι ὅπου
ἐὰν ἀπέρχῃ. καὶ λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς, αἱ ἀλώ-
πεκες φωλεοὺς ἔχουσι, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρα-
νοῦ κατασκηνώσεις· ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνῃ. ἕτερος δὲ τῶν
μαθητῶν αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ, κύριε ἐπίτρε-
ψόν μοι πρῶτον ἀπελθεῖν, καὶ θάψαι τὸν πα-
τέρα μου. ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, ἀκολούθη
μοι, καὶ ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν
ια νεκρούς. Καὶ ἐμβαίνει αὐτῷ εἰς τὸ πλοῖον,
ἠκολούθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. καὶ ἰδοὺ
σεισμὸς μέγας ἐγένετο ἐν τῇ θαλάσσῃ, ὥστε
τὸ πλοῖον καλύπτεσθαι ὑπὸ τῶν κυμάτων. αὐτὸς
δὲ ἐκάθευδε. καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ ἤγειραν αὐτὸν λέγοντες, κύριε σῶσον
ἡμᾶς, ἀπολλύμεθα. καὶ λέγει αὐτοῖς, τί δειλοί
ἐστε, ὀλιγόπιστοι; τότε ἐγερθεὶς ἐπετίμησε τοῖς
ἀνέμοις καὶ τῇ θαλάσσῃ, καὶ ἐγένετο γαλήνη
μεγάλη. οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐθαύμασαν, λέγοντες,

πόλεως ὅλης ἐξῆλθε εἰς συνάντησιν τῷ Ἰησοῦ, καὶ ἰδόντες αὐτὸν παρεκάλεσαν ὅπως μεταβῇ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν. Καὶ ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον διεπέρασε, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν. Καὶ ἰδοὺ

ιβ'

ιγ'

προσέφερον αὐτῷ παραλυτικὸν ἐπὶ κλίνης βεβλημένον. καὶ ἰδὼν ὁ ΙΣ τὴν πίστιν αὐτῶν, εἶπε τῷ παραλυτικῷ, θάρσει τέκνον, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. καὶ ἰδού τινες τῶν γραμματέων εἶπον ἐν ἑαυτοῖς, οὗτος βλασφημεῖ. καὶ ἰδὼν ὁ ΙΣ τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν, εἶπεν, ἵνα τί ὑμεῖς ἐνθυμεῖσθε πονηρὰ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; τί γάρ ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι· ἢ εἰπεῖν, ἔγειραι καὶ περιπάτει; ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας· τότε λέγει τῷ παραλυτικῷ, ἐγερθεὶς ἆρόν σου τὸν κράβαττον, καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου. καὶ ἐγερθεὶς ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. ἰδόντες δὲ οἱ ὄχλοι ἐθαύμασαν, καὶ ἐδόξασαν τὸν θεὸν, τὸν δόντα ἐξουσίαν τοιαύτην τοῖς
ιθ ἀνθρώποις. Καὶ παράγων ὁ ΙΣ εἶδεν, εἶδεν ἄνθρωπον καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον ματθαῖον λεγόμενον, καὶ λέγει αὐτῷ, ἀκολούθει μοι· καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ. καὶ ἐγένετο αὐτοῦ ἀνακειμένου ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ ἰδοὺ πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ ἐλθόντες, συνανέκειντο τῷ ΙΥ, καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. καὶ

ἰδόντες

ἰδόντες οἱ φαρισαῖοι εἶπον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, διατί μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει ὁ διδάσκαλος ὑμῶν; ὁ δὲ ἰησοῦς ἀκούσας, εἶπεν αὐτοῖς, οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες. πορευθέντες δὲ μάθετε τί ἐστιν, ἔλεον θέλω καὶ οὐ θυσίαν. οὐ γὰρ ἦλθον καλέσαι δικαίους, ἀλλ' ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν. τότε προσέρχονται αὐτῷ οἱ μαθηταὶ ἰωάννου λέγοντες, διατί ἡμεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι νηστεύομεν πολλά, οἱ δὲ μαθηταί σου οὐ νηστεύουσι; καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς, μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος πενθεῖν ἐφ' ὅσον μετ' αὐτῶν ἐστιν ὁ νυμφίος; ἔλθονται δὲ ἡμέραι ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε νηστεύσουσιν. οὐδεὶς δὲ ἐπιβάλλει ἐπίβλημα ῥάκους ἀγνάφου ἐπὶ ἱματίῳ παλαιῷ· αἴρει γὰρ τὸ πλήρωμα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἱματίου, καὶ χεῖρον σχίσμα γίνεται. οὐδὲ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μήγε, ῥήγνυνται οἱ ἀσκοί, καὶ ὁ οἶνος ἐκχεῖται, καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται· ἀλλὰ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινούς, καὶ ἀμφότεροι συντηροῦνται.

Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος αὐτοῖς, ἰδοὺ ἄρχων εἷς

ἦλθων προσεκύνει αὐτῷ λέγων, ὅτι ἡ θυγάτηρ μου ἄρτι ἐτελεύτησεν· ἀλλὰ ἐλθὼν ἐπίθες τὴν χεῖρά σου ἐπ' αὐτὴν, καὶ ζήσεται. καὶ ἐγερθεὶς ὁ Ἰς ἠκολούθησεν αὐτῷ, καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

ιε' Καὶ ἰδοὺ γυνὴ αἱμορροοῦσα δώδεκα ἔτη, προσελθοῦσα ὄπισθεν ἥψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ. ἔλεγε γὰρ ἐν ἑαυτῇ, ἐὰν μόνον ἅψωμαι τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, σωθήσομαι. ὁ δὲ Ἰς ἐπιστραφεὶς, καὶ ἰδὼν αὐτὴν εἶπε, θάρσει θύγατερ, ἡ πίστις σου σέσωκέ σε. καὶ ἐσώθη ἡ γυνὴ ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης. Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἄρχοντος, καὶ ἰδὼν τοὺς αὐλητὰς, καὶ τὸν ὄχλον θορυβούμενον, λέγει αὐτοῖς, ἀναχωρεῖτε· οὐ γὰρ ἀπέθανε τὸ κοράσιον, ἀλλὰ καθεύδει. καὶ κατεγέλων αὐτοῦ. ὅτε δὲ ἐξεβλήθη ὁ ὄχλος, εἰσελθὼν ἐκράτησε τῆς χειρὸς αὐτῆς, καὶ ἠγέρθη τὸ κοράσιον. καὶ ἐξῆλθεν ἡ φήμη

ιζ' αὕτη εἰς ὅλην τὴν γῆν ἐκείνην. Καὶ παράγοντι ἐκεῖθεν τῷ Ἰσοῦ, ἠκολούθησαν αὐτῷ δύο τυφλοὶ κράζοντες, καὶ λέγοντες, ἐλέησον ἡμᾶς υἱὲ Δαβίδ. ἐλθόντι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, προσῆλθον αὐτῷ οἱ τυφλοὶ, καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰς, πιστεύετε ὅτι δύναμαι τοῦτο ποιῆσαι; λέγουσιν αὐτῷ,

ναήκειε. τότε ἥψατο τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, λέγων, κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν γενηθήτω ὑμῖν. καὶ ἀνεῴχθησαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί. καὶ ἐνεβριμήσατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγων, ὁρᾶτε μηδεὶς γινωσκέτω. οἱ δὲ ἐξελθόντες διεφήμισαν αὐτὸν ἐν ὅλῃ τῇ γῇ ἐκείνῃ. Αὐτῶν δὲ ἐξερχο- ιή
μένων, ἰδοὺ προσήνεγκαν αὐτῷ ἄνθρωπον κωφὸν δαιμονιζόμενον· καὶ ἐκβληθέντος τοῦ δαιμονίου ἐλάλησεν ὁ κωφός. καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι λέγοντες, ὅτι οὐδέποτε ἐφάνη οὕτως ἐν τῷ Ἰσραήλ. οἱ δὲ φαρισαῖοι ἔλεγον, ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια. Καὶ περιῆγεν ὁ Ἰησοῦς τὰς πόλεις πάσας, καὶ τὰς κώμας, διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας, καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ. ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους, ἐσπλαγχνίσθη περὶ αὐτῶν, ὅτι ἦσαν ἐκλελυμένοι καὶ ἐρριμμένοι, ὡσεὶ πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα. τότε λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ὁ μὲν θερισμὸς πολύς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι. δεήθητε οὖν τοῦ κυρίου τοῦ θερισμοῦ ὅπως ἐκβάλλῃ ἐργάτας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ.

ιθ' Καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς δώδεκα μα-
θητὰς αὐτοῦ, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν κατὰ
10 πνευμάτων ἀκαθάρτων, ὥστε ἐκβάλλειν αὐ-
τὰ, καὶ θεραπεύειν πᾶσαν νόσον, καὶ πᾶσαν μα-
λακίαν. τῶν δὲ δώδεκα ἀποστόλων τὰ ὀνό-
ματά ἐστι ταῦτα· πρῶτος σίμων ὁ λεγόμε-
νος πέτρος, καὶ ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ· ἰά-
κωβος ὁ τοῦ ζεβεδαίου, καὶ ἰωάννης ὁ ἀδελ-
φὸς αὐτοῦ· φίλιππος καὶ βαρθολομαῖος· θω-
μᾶς καὶ ματθαῖος ὁ τελώνης· ἰάκωβος ὁ τοῦ
ἀλφαίου, καὶ λεββαῖος ὁ ἐπικληθεὶς θαδδαῖ-
ος· σίμων ὁ καναναίτης, καὶ ἰούδας ὁ ἰσκαριώ-
της, ὁ καὶ παραδοὺς αὐτόν. τούτους τοὺς δώδε-
κα ἀπέστειλεν ὁ ἰησοῦς, παραγγείλας αὐτοῖς
λέγων, εἰς ὁδὸν ἐθνῶν μὴ ἀπέλθητε, καὶ εἰς
πόλιν σαμαρειτῶν μὴ εἰσέλθητε· πορεύεσθε
δὲ μᾶλλον πρὸς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλό-
τα οἴκου ἰσραήλ. πορευόμενοι δὲ κηρύσσετε
λέγοντες, ὅτι ἤγγικεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρα-
νῶν. ἀσθενοῦντας θεραπεύετε, λεπροὺς κα-
θαρίζετε, νεκροὺς ἐγείρετε, δαιμόνια ἐκ-
βάλλετε. δωρεὰν ἐλάβετε, δωρεὰν δότε. μὴ
κτήσησθε χρυσὸν, μηδὲ ἄργυρον, μηδὲ χαλ-

κὸν εἰς τὰς ζώνας ὑμῶν, μὴ πήραν εἰς ὁδὸν, μηδὲ δύο χιτῶνας, μηδὲ ὑποδήματα, μηδὲ ῥάβδους. ἄξιος γὰρ ὁ ἐργάτης τ τροφῆς αὐτ ἐστιν. εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν ἢ κώμην εἰσέλθητε, ἐξετάσατε τίς ἐν αὐτῇ ἄξιός ἐστι· κἀκεῖ μείνατε ἕως ἂν ἐξέλθητε. εἰσερχόμενοι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, ἀσπάσασθε αὐτήν. κἂν μὲν ᾖ ἡ οἰκία ἀξία, ἐλθέτω ἡ εἰρήνη ὑμῶν ἐπ' αὐτήν· ἐὰν δὲ μὴ ᾖ ἀξία, ἡ εἰρήνη ὑμῶν πρὸς ὑμᾶς ἐπιστραφήτω. καὶ ὃς ἐὰν μὴ δέξηται ὑμᾶς, μηδὲ ἀκούσῃ τοὺς λόγους ὑμῶν, ἐξερχόμενοι τ οἰκίας ἢ τ πόλεως ἐκείνης, ἐκτινάξατε τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν ὑμῶν. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀνεκτότερον ἔσται γῇ Σοδόμων καὶ Γομόρρων ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ. ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ λύκων. γίνεσθε οὖν φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις, καὶ ἀκέραιοι ὡς αἱ περιστεραί. προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων. παραδώσουσι γὰρ ὑμᾶς εἰς συνέδρια, καὶ ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν μαστιγώσουσιν ὑμᾶς· καὶ ἐπὶ ἡγεμόνας δὲ καὶ βασιλεῖς ἀχθήσεσθε ἕνεκεν ἐμοῦ, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς, καὶ τοῖς ἔθνεσιν. ὅταν δὲ παραδιδῶσιν

ὑμᾶς, μὴ μεριμνήσητε πῶς ἢ τί λαλήσητε. δοθήσε) γὰρ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τί λαλήσητε. οὐ γὰρ ὑμεῖς ἐστε οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τοῦ πατρὸς ὑμῶν τὸ λαλοῦν ἐν ὑμῖν. παραδώσει δὲ ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς θάνατον, καὶ πατὴρ τέκνον· καὶ ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς, καὶ θανατώσουσιν αὐτούς. καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου· ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται. ὅταν δὲ διώκωσιν ὑμᾶς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, φεύγετε εἰς τὴν ἄλλην. ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ τελέσητε τὰς πόλεις τοῦ Ἰσραὴλ, ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. οὐκ ἔστι μαθητὴς ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον, οὐδὲ δοῦλος ὑπὲρ τὸν κύριον αὐτοῦ. ἀρκετὸν τῷ μαθητῇ ἵνα γένηται ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ, καὶ ὁ δοῦλος ὡς ὁ κύριος αὐτοῦ. εἰ τὸν οἰκοδεσπότην Βεελζεβοὺλ ἐκάλεσαν, πόσῳ μᾶλλον τοὺς οἰκιακοὺς αὐτοῦ; μὴ οὖν φοβηθῆτε αὐτούς. οὐδὲν γάρ ἐστι κεκαλυμμένον, ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται· καὶ κρυπτόν, ὃ οὐ γνωσθήσε). ὃ λέγω ὑμῖν ἐν τῇ σκοτίᾳ, εἴπατε ἐν τῷ φωτί· καὶ ὃ εἰς τὸ οὖς ἀκούετε, κηρύξατε ἐπὶ τῶν δωμάτων. καὶ μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτεινόντων

τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτεῖναι. φοβήθητε δὲ μᾶλλον τὸν δυνάμενον καὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα ἀπολέσαι ἐν γεέννῃ. οὐχὶ δύο στρουθία ἀσσαρίου πωλεῖται, καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν οὐ πεσεῖται ἐπὶ τὴν γῆν, ἄνευ τοῦ πατρὸς ὑμῶν; ὑμῶν δὲ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς πᾶσαι ἠριθμημέναι εἰσί. μὴ οὖν φοβηθῆτε, πολλῶν στρουθίων διαφέρετε ὑμεῖς. πᾶς οὖν ὅστις ὁμολογήσει ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω κἀγὼ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς· ὅστις δ' ἂν ἀρνήσηταί με ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ἀρνήσομαι αὐτὸν κἀγὼ ἔμπροσθεν τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην ἐπὶ τὴν γῆν· οὐκ ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην, ἀλλὰ μάχαιραν. ἦλθον γὰρ διχάσαι ἄνθρωπον κατὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ θυγατέρα κατὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς, καὶ νύμφην κατὰ τῆς πενθερᾶς αὐτῆς· καὶ ἐχθροὶ τοῦ ἀνθρώπου, οἱ οἰκιακοὶ αὐτοῦ. ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμέ, οὐκ ἔστι μου ἄξιος· καὶ ὁ φιλῶν υἱὸν ἢ θυγατέρα ὑπὲρ ἐμέ, οὐκ ἔστι μου ἄξιος· καὶ ὃς οὐ λαμβάνει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου, οὐκ

ἔστι μου ἄξιος. ὁ εὑρὼν τ̀ ψυχὴν αὐτοῦ, ἀπολέσει αὐτήν· καὶ ὁ ἀπολέσας τ̀ ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ, εὑρήσει αὐτήν. ὁ δεχόμενος ὑμᾶς, ἐμὲ δέχεται. καὶ ὁ ἐμὲ δεχόμενος, δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με. ὁ δεχόμενος προφήτην εἰς ὄνομα προφήτου, μισθὸν προφήτου λήψεται· καὶ ὁ δεχόμενος δίκαιον εἰς ὄνομα δικαίου, μισθὸν δικαίου λήψεται. καὶ ὃς ἐὰν ποτίσῃ ἕνα τ̀ μικρῶν τούτων ποτήριον ψυχροῦ μόνον, εἰς ὄνομα μαθητοῦ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀπολέσῃ τ̀ μισθὸν αὐτοῦ. 11 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰ̅ς̅ διατάσσων τοῖς δώδεκα μαθηταῖς αὐτοῦ, μετέβη ἐκεῖθεν τοῦ διδάσκειν καὶ κηρύσσειν ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν. κ′ Ὁ δὲ ἰωάννης ἀκούσας ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ τὰ ἔργα τοῦ χ̅ῡ̅, πέμψας δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, εἶπεν αὐτῷ, σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἕτερον προσδοκῶμεν; καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰ̅ς̅ εἶπεν αὐτοῖς, πορευθέντες ἀπαγγείλατε ἰωάννῃ ἃ ἀκούετε καὶ βλέπετε· τυφλοὶ ἀναβλέπουσι, καὶ χωλοὶ περιπατοῦσι, λεπροὶ καθαρίζονται, καὶ κωφοὶ ἀκούουσι, νεκροὶ ἐγείρονται, καὶ πτωχοὶ εὐαγγελίζονται. καὶ μακάριός ἐστιν ὃς ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ ἐν

ἐμοί. τούτων δὲ πορευομένων, ἤρξατο ὁ Ἰς̄ λέγειν τοῖς ὄχλοις περὶ Ἰωάννου, τί ἐξήλθετε εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι; κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον; ἀλλὰ τί ἐξήλθετε ἰδεῖν; ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς ἱματίοις ἠμφιεσμένον; ἰδοὺ οἱ τὰ μαλακὰ φοροῦντες ἐν τοῖς οἴκοις τῶν βασιλέων εἰσίν. ἀλλὰ τί ἐξήλθετε ἰδεῖν; προφήτην; ναί, λέγω ὑμῖν, καὶ περισσότερον προφήτου. οὗτός γάρ ἐστι περὶ οὗ γέγραπται, ἰδοὺ « ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώ- « που σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμ- « προσθέν σου. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ ἐγήγερται « ἐν γεννητοῖς γυναικῶν μείζων Ἰωάννου τοῦ βα- πτιστοῦ. ὁ δὲ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐ- ρανῶν, μείζων αὐτοῦ ἐστιν. ἀπὸ δὲ τῶν ἡμερῶν Ἰω ἀννου τοῦ βαπτιστοῦ ἕως ἄρτι, ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν βιάζεται, καὶ βιασταὶ ἁρπάζουσιν αὐ τήν. πάντες γὰρ οἱ προφῆται καὶ ὁ νόμος, ἕως Ἰωάννου προεφήτευσ̄. καὶ εἰ θέλετε δέξασθαι, αὐτός ἐστιν Ἠλίας ὁ μέλλων ἔρχεσθαι. ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. τίνι δὲ ὁμοιώσω τὴν γενεὰν ταύτην, ὁμοία ἐστὶ παιδίοις ἐν ἀγο- ραῖς καθημένοις, καὶ προσφωνοῦσι τοῖς ἑταί-

ροις αὐτῶν, καὶ λέγουσιν, ηὐλήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ὠρχήσασθε· ἐθρηνήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ἐκόψασθε. ἦλθε γὰρ ἰωάννης μήτε ἐσθίων μήτε πίνων, καὶ λέγουσι, δαιμόνιον ἔχει. ἦλθεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐσθίων καὶ πίνων, καὶ λέγουσιν, ἰδοὺ ἄνθρωπος φάγος καὶ οἰνοπότης, τελωνῶν φίλος καὶ ἁμαρτωλῶν, καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῆς. τότε ἤρξατο ὀνειδίζειν τὰς πόλεις, ἐν αἷς ἐγένοντο αἱ πλεῖσται δυνάμεις αὐτοῦ, ὅτι οὐ μετενόησαν. οὐαί σοι χοραζίν, οὐαί σοι βηθσαϊδά, ὅτι εἰ ἐν τύρῳ καὶ σιδῶνι ἐγένοντο αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ μετενόησαν. πλὴν λέγω ὑμῖν, τύρῳ καὶ σιδῶνι ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ ὑμῖν. καὶ σὺ καφαρναοὺμ μὴ ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψωθεῖσα, ἕως ἅδου καταβήσῃ· ὅτι εἰ ἐν σοδόμοις ἐγένοντο αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν σοί, ἔμειναν ἂν μέχρι τῆς σήμερον. πλὴν λέγω ὑμῖν ὅτι γῇ σοδόμων ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ σοί. ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἀποκριθεὶς ὁ ἰς εἶπεν, ἐξομολογοῦμαί σοι, πάτερ, κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ

ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις. ναὶ ὁ πατὴρ, ὅτι
οὕτως εὐδοκία ἔμπροσθέν σου. πάντα
μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πατρός μου· καὶ οὐδεὶς
ἐπιγινώσκει τὸν υἱὸν, εἰ μὴ ὁ πατήρ· οὐδὲ τὸν
πατέρα τις ἐπιγινώσκει, εἰ μὴ ὁ υἱὸς, καὶ ᾧ ἐὰν
βούληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι. δεῦτε πρός με
πάντες οἱ κοπιῶντες, καὶ πεφορτισμένοι, κἀγὼ
ἀναπαύσω ὑμᾶς. ἄρατε τὸν ζυγόν μου ἐφ' ὑ-
μᾶς, καὶ μάθετε ἀπ' ἐμοῦ ὅτι πρᾶός εἰμι, καὶ
ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ· καὶ εὑρήσετε ἀνάπαυσιν
ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν. ὁ γὰρ ζυγός μου χρηστὸς, καὶ
τὸ φορτίον μου ἐλαφρόν ἐστιν. Ἐν ἐκείνῳ τῷ 12
καιρῷ ἐπορεύθη ὁ ἰς τοῖς σάββασι διὰ τῶν
σπορίμων· οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπείνασαν, καὶ
ἤρξαντο τίλλειν στάχυας, καὶ ἐσθίειν. οἱ δὲ φαρι-
σαῖοι ἰδόντες εἶπον αὐτῷ, ἰδοὺ οἱ μαθηταί σου
ποιοῦσιν ὃ οὐκ ἔξεστι ποιεῖν ἐν σαββάτῳ. ὁ δὲ
εἶπεν αὐτοῖς, οὐκ ἀνέγνωτε τί ἐποίησε δαβὶδ,
ὅτε ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ; πῶς εἰ-
σῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ, καὶ τοὺς ἄρτους τῆς
προθέσεως ἔφαγον, οὓς οὐκ ἐξὸν ἦν αὐτῷ φα
γεῖν, οὐδὲ τοῖς μετ' αὐτοῦ, εἰ μὴ τοῖς ἱερεῦσι μό
νοις; ἢ οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῷ νόμῳ, ὅτι τοῖς σάβ-

βασιν οἱ ἱερεῖς ἐν τῷ ἱερῷ τὸ σάββατον βεβηλοῦσι, καὶ ἀναίτιοί εἰσι; λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι τοῦ ἱεροῦ
» μείζων ὧδέ ἐστιν ὧδε. εἰ δὲ ἐγνώκειτε τί ἐστιν, ἔλεον
» θέλω καὶ οὐ θυσίαν, οὐκ ἂν κατεδικάσατε τοὺς
ἀναιτίους. κύριος γάρ ἐστι τοῦ σαββάτου ὁ υἱὸς τοῦ
καὶ ἀνθρώπου. Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ἦλθεν εἰς
τὴν συναγωγὴν αὐτῶν. καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος ἦν
τὴν χεῖρα ἔχων ξηράν. καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν
λέγοντες, εἰ ἔξεστι τοῖς σάββασι θεραπεύειν·
ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, τίς
ἔσται ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος ὃς ἕξει πρόβατον
ἕν, καὶ ἐὰν ἐμπέσῃ τοῦτο τοῖς σάββασιν εἰς βό-
θυνον, οὐχὶ κρατήσει αὐτὸ καὶ ἐγερεῖ; πόσῳ οὖν
διαφέρει ἄνθρωπος προβάτου; ὥστε ἔξεστι τοῖς
σάββασι καλῶς ποιεῖν. τότε λέγει τῷ ἀνθρώ-
πῳ, ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου· καὶ ἐξέτεινε, καὶ ἀ-
πεκατεστάθη ὑγιὴς ὡς ἡ ἄλλη. οἱ δὲ φαρισαῖοι
συμβούλιον ἔλαβον κατ' αὐτοῦ ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσιν. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀνεχώ-
ρησεν ἐκεῖθεν· καὶ ἠκολούθησεν αὐτῷ ὄχλοι πολ
λοί, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς πάντας, καὶ ἐπε-
τίμησεν αὐτοῖς ἵνα μὴ φανερὸν αὐτὸν ποιήσωσιν·
ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προ-

φήτε, λέγοντος, ἰδοὺ ὁ παῖς μου, ὃν ἡρέπσα· "
ὁ ἀγαπητός μου, εἰς ὃν ἀνδόκησεν ἡ ψυχή μου. "
θήσω τὸ πνεῦμά μου ἐπ' αὐτὸν, καὶ κρίσιν τοῖς "
ἔθνεσιν ἀπαγγελεῖ. οὐκ ἐρίσει, οὐδὲ κραυγάσει, "
οὐδὲ ἀκούσει τις ἐν ταῖς πλατείαις τὴν φω- "
νὴν αὐτοῦ. κάλαμον συντετριμμένον οὐ κα "
τεάξει, καὶ λίνον τυφόμενον οὐ σβέσει, ἕως ἂν "
ἐκβάλῃ εἰς νῖκος τὴν κρίσιν· καὶ ἐν τῷ ὀνόμα- "
τι αὐτοῦ ἔθνη ἐλπιοῦσι. Τότε προσηνέχθη κϛ
αὐτῷ δαιμονιζόμενος, τυφλὸς καὶ κωφός· καὶ ἐ-
θεράπευσεν αὐτὸν, ὥστε τὸν τυφλὸν καὶ κωφὸν
καὶ λαλεῖν καὶ βλέπειν· καὶ ἐξίσαντο πάντες οἱ ὄ-
χλοι, καὶ ἔλεγον, μήτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς Δαβίδ;
οἱ δὲ φαρισαῖοι ἀκούσαντες εἶπον, οὗτος οὐκ ἐκ-
βάλλει τὰ δαιμόνια, εἰ μὴ ἐν τῷ βεελζεβοὺλ
ἄρχοντι τῶν δαιμονίων. εἰδὼς δὲ ὁ Ἰς τὰς ἐν-
θυμήσεις αὐτῶν, εἶπεν αὐτοῖς, πᾶσα βασιλεία
μερισθεῖσα καθ' ἑαυτῆς ἐρημοῦται· καὶ πᾶσα
πόλις ἢ οἰκία μερισθεῖσα καθ' ἑαυτῆς, οὐ στα
θήσεται· καὶ εἰ ὁ σατανᾶς τὸν σατανᾶν ἐκβάλλει,
ἐφ' ἑαυτὸν ἐμερίσθη· πῶς οὖν σταθήσεται ἡ
βασιλεία αὐτοῦ; καὶ ἐγὼ ἐν βεελζεβοὺλ ἐκβάλ
λω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλ-

λοισι; διὰ τοῦτο αὐτοὶ ὑμῶν ἔσονται κριταί. εἰ
δὲ ἐγὼ ἐν πνεύματι θεοῦ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια,
ἄρα ἔφθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. ἢ
πῶς δύναταί τις εἰσελθεῖν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ
ἰσχυροῦ, καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ διαρπάσαι, ἐὰν μὴ
πρῶτον δήσῃ τὸν ἰσχυρὸν, καὶ τότε τὴν οἰκίαν
αὐτοῦ διαρπάσει; ὁ μὴ ὢν μετ' ἐμοῦ, κατ' ἐ-
μοῦ ἐστι· καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ, σκορ-
πίζει. διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, πᾶσα ἁμαρτία καὶ
βλασφημία ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις· ἡ δὲ
τοῦ πνεύματος βλασφημία οὐκ ἀφεθήσε) τοῖς
ἀνθρώποις. καὶ ὃς ἂν εἴπῃ λόγον κατὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ
ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται αὐτῷ· ὃς δ' ἂν εἴπῃ
κατὰ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου, οὐκ ἀφεθήσε) αὐ-
τῷ οὔτε ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι.
ἢ ποιήσατε τὸ δένδρον καλὸν, καὶ τὸν καρπὸν
αὐτοῦ καλόν· ἢ ποιήσατε τὸ δένδρον σαπρὸν, καὶ
τὸν καρπὸν αὐτοῦ σαπρόν· ἐκ γὰρ τοῦ καρποῦ τὸ
δένδρον γινώσκεται. γεννήματα ἐχιδνῶν πῶς
δύνασθε ἀγαθὰ λαλεῖν, πονηροὶ ὄντες; ἐκ γὰρ
τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας τὸ στόμα λαλεῖ.
ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ
τῆς καρδίας ἐκβάλλει τὰ ἀγαθά· καὶ ὁ πονηρὸς

ἄνθρωπος ἐκ τῆς πονηρᾶς θησαυροῦ ἐκβάλλει πο
νηρά. λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι πᾶν ῥῆμα ἀργὸν, ὃ ἐὰν
λαλήσωσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀποδώσουσι περὶ αὐ-
τοῦ λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως· ἐκ γὰρ τῶν λόγων
σου δικαιωθήσῃ, καὶ ἐκ τῶν λόγων σου καταδι-
καισθήσῃ. Τότε ἀπεκρίθησάν τινες τῶν γραμ- κγ'
ματέων καὶ φαρισαίων, λέγοντες, διδάσκα-
λε θέλομεν ἀπὸ σου σημεῖον ἰδεῖν. ὁ δὲ ἀποκρι
θεὶς εἶπεν αὐτοῖς, γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς
σημεῖον ἐπιζητεῖ, καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐ-
τῇ, εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου· ὥσπερ
γὰρ ἦν Ἰωνᾶς ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέ-
ρας καὶ τρεῖς νύκτας· οὕτως ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ ἀν-
θρώπου ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς γῆς τρεῖς ἡμέρας καὶ
τρεῖς νύκτας. ἄνδρες Νινευῖται ἀναστήσονται ἐν
τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ κατακρι-
νοῦσιν αὐτήν· ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα
Ἰωνᾶ· καὶ ἰδοὺ πλεῖον Ἰωνᾶ ὧδε. βασίλισσα νό-
του ἐγερθήσεται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύ-
της, καὶ κατακρινεῖ αὐτήν· ὅτι ἦλθεν ἐκ τῶν
περάτων τῆς γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν Σολο-
μῶντος· καὶ ἰδοὺ πλεῖον Σολομῶντος ὧδε. ὅταν
δὲ τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀν-

ἀνθρώπου, διέρχεται δι' ἀνύδρων τόπων, ζητοῦν ἀνάπαυσιν, καὶ οὐχ εὑρίσκει· τότε λέγει, ὑποστρέψω εἰς τὸν οἶκόν μου, ὅθεν ἐξῆλθον. καὶ ἐλθὼν εὑρίσκει σχολάζοντα, σεσαρωμένον, καὶ κεκοσμημένον· τότε πορεύεται, καὶ παραλαμβάνει μεθ' ἑαυτοῦ ἑπτὰ ἕτερα πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ, καὶ εἰσελθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ, καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χείρονα τῶν πρώτων. οὕτως ἔσται καὶ τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ πονηρᾷ. ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος τοῖς ὄχλοις, ἰδοὺ ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἱστήκεισαν ἔξω, ζητοῦντες αὐτῷ λαλῆσαι. εἶπε δέ τις αὐτῷ, ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἔξω ἑστήκασι, ζητοῦντές σοι λαλῆσαι. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε τῷ εἰπόντι αὐτῷ, τίς ἐστιν ἡ μήτηρ μου, καὶ τίνες εἰσὶν οἱ ἀδελφοί μου; καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, εἶπεν, ἰδοὺ ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου. ὅστις γὰρ ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς, αὐτός μου ἀδελφὸς, καὶ ἀδελφὴ, καὶ μήτηρ ἐστίν.

13 Ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς οἰκίας, ἐκάθητο παρὰ τὴν θάλασσαν· καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ὄχλοι πολλοί, ὥστε

αὐτὸν

αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον ἐμβάντα καθῆλθ· καὶ πᾶς
ὁ ὄχλος ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν εἰστήκει· καὶ ἐλάλησεν
αὐτοῖς πολλὰ ἐν παραβολαῖς, λέγων, Ἰδοὺ κλ'
ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπείρειν· καὶ ἐν τῷ σπεί-
ρειν αὐτὸν, ἃ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδὸν, καὶ ἦλθε
τὰ πετεινὰ, καὶ κατέφαγεν αὐτά. ἄλλα δὲ ἔ-
πεσεν ἐπὶ τὰ πετρώδη, ὅπου οὐκ εἶχε γῆν πολ-
λὴν, καὶ ταχέως ἐξανέτειλε, διὰ τὸ μὴ ἔχειν
βάθος γῆς· ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος ἐκαυμα-
τίσθη, καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥίζαν, ἐξηράνθη.
ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀνέβη-
σαν αἱ ἄκανθαι, καὶ ἀπέπνιξαν αὐτά. ἄλλα
δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν, καὶ ἐδίδου
καρπὸν, ὃ μὲν ἑκατὸν, ὃ δὲ ἑξήκοντα, ὃ δὲ τριά-
κοντα. ὁ ἔχων ὦτα ἀκουέτω, ἀκουέτω. καὶ προσ-
ελθόντες οἱ μαθηταὶ εἶπον αὐτῷ, διατί ἐν πα-
ραβολαῖς λαλεῖς αὐτοῖς; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶ-
πεν αὐτοῖς, ὅτι ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὰ μυστή-
ρια τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, ἐκείνοις δὲ οὐ
δέδοται. ὅς γὰρ ἔχει, δοθήσεται αὐτῷ, καὶ
περισσευθήσεται· ὅς δὲ οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει ἀρ-
θήσεται ἀπ' αὐτοῦ. διὰ τοῦτο ἐν παραβολαῖς
αὐτοῖς λαλῶ, ὅτι βλέποντες οὐ βλέπουσι, καὶ

ἀκούοντες οὐκ ἀκούουσιν, οὐδὲ συνιοῦσι. καὶ ἀναπληροῦται ἐπ' αὐτοῖς ἡ προφητεία Ἡσαΐου ἡ λέγουσα, ἀκοῇ ἀκούσετε, καὶ οὐ μὴ συνῆτε·
καὶ βλέποντες βλέψετε, καὶ οὐ μὴ ἴδητε. ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶ βαρέως ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν, μήπου ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσι, καὶ τῇ καρδίᾳ συνιῶσι, καὶ ἐπιστρέψωσι, καὶ ἰάσωμαι αὐτούς. ὑμῶν δὲ μακάριοι οἱ ὀφθαλμοὶ, ὅτι βλέπουσι, καὶ τὰ ὦτα ὑμῶν, ὅτι ἀκούει. ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ δίκαιοι ἐπεθύμησαν ἰδεῖν ἃ βλέπετε, καὶ οὐκ εἶδον· καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε, καὶ οὐκ ἤκουσαν. ὑμεῖς οὖν ἀκούσατε τὴν παραβολὴν τοῦ σπείροντος. παντὸς ἀκούοντος τὸν λόγον τῆς βασιλείας, καὶ μὴ συνιέντος, ἔρχεται ὁ πονηρὸς, καὶ ἁρπάζει τὸ ἐσπαρμένον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· οὗτός ἐστιν ὁ παρὰ τὴν ὁδὸν σπαρείς. ὁ δὲ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπαρείς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων, καὶ εὐθὺς μετὰ χαρᾶς λαμβάνων αὐτὸν, οὐκ ἔχει δὲ ῥίζαν ἐν ἑαυτῷ, ἀλλὰ πρόσκαιρός ἐστι· γενομένης δὲ θλίψεως ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον, εὐθὺς

σκανδαλίζε). ὁ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας σπαρείς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων· καὶ ἡ μέριμνα τοῦ αἰῶνος τούτου, καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου συμπνίγει τὸν λόγον, καὶ ἄκαρπος γίνεται. ὁ δὲ ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν σπαρείς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων, καὶ συνιὼν, ὃς δὴ καρποφορεῖ, καὶ ποιεῖ, ὁ μὲν ἑκατόν, ὁ δὲ ἑξήκοντα, ὁ δὲ τριάκοντα. ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς, λέγων, ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ σπείραντι καλὸν σπέρμα ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ· ἐν δὲ τῷ καθεύδειν τοὺς ἀνθρώπους, ἦλθεν αὐτοῦ ὁ ἐχθρὸς, καὶ ἔσπειρε ζιζάνια ἀνὰ μέσον τοῦ σίτου, καὶ ἀπῆλθεν· ὅτε δὲ ἐβλάστησεν ὁ χόρτος, καὶ καρπὸν ἐποίησε, τότε ἐφάνη καὶ τὰ ζιζάνια. προσελθόντες δὲ οἱ δοῦλοι τοῦ οἰκοδεσπότου, εἶπον αὐτῷ, κύ, οὐχὶ καλὸν σπέρμα ἔσπειρας ἐν τῷ σῷ ἀγρῷ; πόθεν οὖν ἔχει τὰ ζιζάνια; ὁ δὲ ἔφη αὐτοῖς, ἐχθρὸς ἄνθρωπος τοῦτο ἐποίησεν. οἱ δὲ δοῦλοι εἶπον αὐτῷ, θέλεις οὖν ἀπελθόντες συλλέξωμεν αὐτά; ὁ δὲ ἔφη, οὔ· μήποτε συλλέγοντες τὰ ζιζάνια, ἐκριζώσητε ἅμα αὐτοῖς τὸν σῖτον. ἄφετε συναυξάνεσθαι ἀμφότερα μέχρι τοῦ

θερισμοῦ· καὶ ἐν καιρῷ τοῦ θερισμοῦ ἐρῶ τοῖς θερισταῖς, συλλέξατε πρῶτον τὰ ζιζάνια, καὶ δήσατε αὐτὰ εἰς δέσμας, πρὸς τὸ κατακαῦσαι αὐτά· τὸν δὲ σῖτον συναγάγετε εἰς τὴν ἀποθήκην μου. ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς, λέγων, ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν κόκκῳ σινάπεως, ὃν λαβὼν ἄνθρωπος ἔσπειρεν ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ· ὃ μικρότερον μέν ἐστι πάντων τῶν σπερμάτων, ὅταν δὲ αὐξηθῇ, μεῖζον τῶν λαχάνων ἐστὶ καὶ γίνεται δένδρον, ὥστε ἐλθεῖν τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατασκηνοῦν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ. ἄλλην παραβολὴν ἐλάλησεν αὐτοῖς, ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ζύμῃ, ἣν λαβοῦσα γυνὴ ἐνέκρυψεν εἰς ἀλεύρου σάτα τρία, ἕως οὗ ἐζυμώθη ὅλον. ταῦτα πάντα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐν παραβολαῖς τοῖς ὄχλοις, καὶ χωρὶς παραβολῆς οὐκ ἐλάλει αὐτοῖς, ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος, ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου· ἐρεύξομαι κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. τότε ἀφεὶς τοὺς ὄχλους ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν· καὶ προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέ-

γοντες, φερέσον ἡμῖν τὴν παραβολὴν τῶν ζιζανίων τοῦ ἀγροῦ. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, ὁ σπείρων τὸ καλὸν σπέρμα, ἔστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου· ὁ δὲ ἀγρὸς, ἔστιν ὁ κόσμος· τὸ δὲ καλὸν σπέρμα, οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ τῆς βασιλείας· τὰ δὲ ζιζάνιά εἰσιν οἱ υἱοὶ τοῦ πονηροῦ· ὁ δὲ ἐχθρὸς ὁ σπείρας αὐτά, ἔστιν ὁ διάβολος· ὁ δὲ θερισμὸς, συντέλεια τοῦ αἰῶνός ἐστιν· οἱ δὲ θερισταὶ, ἄγγελοί εἰσιν. ὥσπερ οὖν συλλέγεται τὰ ζιζάνια, καὶ πυρὶ κατακαίεται· οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος τούτου. ἀποστελεῖ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ, καὶ συλλέξουσιν ἐκ τῆς βασιλείας αὐτοῦ πάντα τὰ σκάνδαλα, καὶ τοὺς ποιοῦντας τὴν ἀνομίαν, καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὸν κάμινον τοῦ πυρός. ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. τότε οἱ δίκαιοι ἐκλάμψουσιν ὡς ὁ ἥλιος, ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρὸς αὐτῶν. ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν θησαυρῷ κεκρυμμένῳ ἐν τῷ ἀγρῷ, ὃν εὑρὼν ἄνθρωπος ἔκρυψε, καὶ ἀπὸ τῆς χαρᾶς αὐτοῦ ὑπάγει, καὶ πάντα ὅσα ἔχει, πωλεῖ, καὶ ἀγοράζει τὸν ἀγρὸν ἐκεῖνον.

πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τ̃ οὐρανῶν ἀν-
θρώπῳ ἐμπόρῳ, ζητοῦντι καλοὺς μαργαρί-
τας, ὃς εὑρὼν ἕνα πολύτιμον μαργαρίτην,
ἀπελθὼν πέπρακε πάντα ὅσα εἶχε, καὶ ἠγόρα-
σεν αὐτόν. πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τ̃
οὐρανῶν σαγήνῃ βληθείσῃ εἰς τ̀ θάλασσαν,
καὶ ἐκ παντὸς γένους συναγαγούσῃ· ἣν, ὅτε
ἐπληρώθη, ἀναβιβάσαντες ἐπὶ τὸν αἰγια-
λόν, καὶ καθίσαντες, συνέλεξαν τὰ καλὰ εἰς
ἀγγεῖα, τὰ δὲ σαπρὰ ἔξω ἔβαλον. οὕτως ἔσται
ἐν τῇ συντελείᾳ τ̃ αἰῶνος, ἐξελεύσονται οἱ
ἄγγελοι, καὶ ἀφοριοῦσι τοὺς πονηροὺς ἐκ μέ-
σου τ̃ δικαίων, καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τ̀ κά-
μινον τ̃ πυρός· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ
βρυγμὸς τ̃ ὀδόντων. λέγει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς,
συνήκατε ταῦτα πάντα; λέγουσιν αὐτῷ, ναὶ
κέ. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, διὰ τοῦτο πᾶς γραμμα-
τεὺς μαθητευθεὶς εἰς τ̀ βασιλείαν τ̃ οὐρα-
νῶν, ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ, ὅστις
ἐκβάλλει ἐκ τ̃ θησαυροῦ αὐτοῦ καινὰ καὶ πα-
λαιά. καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ ἰς̃ τὰς παρα-
βολὰς ταύτας, μετῆρεν ἐκεῖθεν. καὶ ἐλθὼν
εἰς τὴν πατρίδα αὐτ̃, ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν

τῇ συναγωγῇ αὐτῶν, ὥστε ἐκπλήττεσθαι αὐτοὺς, καὶ λέγειν, πόθεν τούτῳ ἡ σοφία αὕτη, καὶ αἱ δυνάμεις; οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τοῦ τέκτονος υἱός; οὐχὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ λέγεται μαριάμ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἰάκωβος καὶ ἰωσῆς καὶ σίμων καὶ ἰούδας; καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ οὐχὶ πᾶσαι πρὸς ἡμᾶς εἰσι; πόθεν οὖν τούτῳ ταῦτα πάντα; καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, ὅτι οὐκ ἔστι προφήτης ἄτιμος, εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ, καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. καὶ οὐκ ἐποίησεν ἐκεῖ δυνάμεις πολλὰς, διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν. Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἤκουσεν ἡρῴδης ὁ τετράρχης τὴν ἀκοὴν ἰησοῦ, καὶ εἶπε τοῖς παισὶν αὐτοῦ, οὗτός ἐστιν ἰωάννης ὁ βαπτιστής· αὐτὸς ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ διὰ τοῦτο αἱ δυνάμεις ἐνεργοῦσιν ἐν αὐτῷ. ὁ γὰρ ἡρῴδης κρατήσας τὸν ἰωάννην, ἔδησεν αὐτὸν, καὶ ἔθετο ἐν φυλακῇ, διὰ ἡρωδιάδα τὴν γυναῖκα φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ· ἔλεγε γὰρ αὐτῷ ἰωάννης, οὐκ ἔξεστί σοι ἔχειν αὐτήν. καὶ θέλων αὐτὸν ἀποκτεῖναι, ἐφοβήθη τὸν ὄχλον, ὅτι ὡς προφήτην αὐτὸν εἶχον. γενεσίων δὲ ἀγομένων τοῦ ἡρῴδου, ὠρχήσατο ἡ θυγάτηρ τῆς ἡρω-

κε' 14

διάδος ἐν τῷ μέσῳ, καὶ ἤρετο ᾧ ἠρώδης· ὅτι μετ' ὅρκου ὡμολόγησεν αὐτῇ δοῦναι ὃ ἐὰν αἰτήσῃ. ἡ δὲ προβιβασθεῖσα ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτῆς, δός μοι, φησὶν, ὧδε ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ. ἐλυπήθη βασιλεύς· διὰ δὲ τοὺς ὅρκους καὶ τοὺς συνανακειμένους, ἐκέλευσε δοθῆναι. καὶ πέμψας ἀπεκεφάλισε τὸν ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ· καὶ ἠνέχθη ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι, καὶ ἐδόθη τῷ κορασίῳ, καὶ ἤνεγκε τῇ μητρὶ αὐτῆς. καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἦραν τὸ σῶμα, καὶ ἔθαψαν αὐτό· καὶ ἐλθόντες ἀπήγγειλαν τῷ ἰησοῦ. καὶ ἀκούσας ὁ ἰς ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν ἐν πλοίῳ εἰς ἔρημον τόπον κατ' ἰδίαν. καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι ἠκολούθησαν αὐτῷ πεζῇ ἀπὸ τῶν πόλεων. καὶ ἐξελθὼν ὁ ἰησοῦς εἶδε πολὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτοῖς, καὶ ἐθεράπευσε τοὺς ἀρρώστους αὐτῶν. ὀψίας δὲ γενομένης, προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες, ἔρημός ἐστιν ὁ τόπος, καὶ ἡ ὥρα ἤδη παρῆλθεν· ἀπόλυσον τοὺς ὄχλους, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τὰς κώμας, ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς βρώματα. ὁ δὲ ἰς εἶπεν

κς'

αὐτοῖς, οὐ χρείαν ἔχουσιν ἀπελθεῖν· δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. οἱ δὲ λέγουσιν αὐτῷ, οὐκ ἔστιν ὧδε εἰ μὴ πέντε ἄρτοι, καὶ δύο ἰχθύες. ὁ δὲ εἶπε, φέρετέ μοι αὐτοὺς ὧδε. καὶ κελεύσας τοὺς ὄχλους ἀνακλιθῆναι ἐπὶ τοὺς χόρτους, λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους, καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν, εὐλόγησε, καὶ κλάσας ἔδωκε τοῖς μαθηταῖς τοὺς ἄρτους· οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ὄχλοις. καὶ ἔφαγον πάντες, καὶ ἐχορτάσθησαν, καὶ ἦραν τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων, δώδεκα κοφίνους πλήρεις. οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν ἄνδρες ὡσεὶ πεντακισχίλιοι, χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων. καὶ εὐθέως ἠνάγκασεν ὁ ἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον, καὶ προάγειν αὐτὸν εἰς τὸ πέραν, ἕως οὗ ἀπολύσῃ τοὺς ὄχλους. καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος κατ' ἰδίαν προσεύξασθαι. ὀψίας δὲ γενομένης, μόνος ἦν ἐκεῖ. κζ τὸ δὲ πλοῖον ἤδη μέσον τῆς θαλάσσης ἦν, βασανιζόμενον ὑπὸ τῶν κυμάτων· ἦν γὰρ ἐναντίος ὁ ἄνεμος. τετάρτῃ δὲ φυλακῇ τῆς νυκτὸς ἀπῆλθε πρὸς αὐτοὺς ὁ ἰς, περιπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης. καὶ ἰδόντες αὐτὸν οἱ

μαθηταὶ ὅτι τὴν θάλασσαν περιπατοῦντα, καὶ ἐταράχθησαν, λέγοντες ὅτι φάντασμά ἐστιν· καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου ἔκραξαν. εὐθέως δὲ ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς λέγων, θαρσεῖτε· ἐγώ εἰμι· μὴ φοβεῖσθε. ἀποκριθεὶς δὲ αὐτῷ ὁ πέτρος εἶπε, κύριε, εἰ σὺ εἶ, κέλευσόν με πρός σε ἐλθεῖν ἐπὶ τὰ ὕδατα. ὁ δὲ εἶπεν, ἐλθέ. καὶ καταβὰς ἀπὸ τοῦ πλοίου ὁ πέτρος, περιεπάτησεν ἐπὶ τὰ ὕδατα, ἐλθεῖν πρὸς τὸν ἰησοῦν. βλέπων δὲ τὸν ἄνεμον ἰσχυρὸν, ἐφοβήθη· καὶ ἀρξάμενος καταπονίζεσθαι, ἔκραξε λέγων, κύριε σῶσόν με. εὐθέως δὲ ὁ ἰησοῦς ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἐπελάβετο αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτῷ, ὀλιγόπιστε, εἰς τί ἐδίστασας; καὶ ἐμβάντων αὐτῶν εἰς πλοῖον, ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος. οἱ δὲ ἐν τῷ πλοίῳ, ἐλθόντες προσεκύνησαν αὐτῷ, λέγοντες, ἀληθῶς θεοῦ υἱός εἶ. καὶ διαπεράσαντες ἦλθον εἰς τὴν γῆν γεννησαρέτ. καὶ ἐπιγνόντες αὐτὸν οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου ἐκείνου, ἀπέστειλαν εἰς ὅλην τὴν περίχωρον ἐκείνην· καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα μόνον ἅψωνται τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ. καὶ ὅσοι ἥψαντο, διεσώθησαν. Τότε

προσέρχονται τῷ ἰησοῦ οἱ ἀπὸ ἱεροσολύμων γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι, λέγοντες, διατί οἱ μαθηταί σου παραβαίνουσι τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων; οὐ γὰρ νίπτονται τὰς χεῖρας αὐτῶν, ὅταν ἄρτον ἐσθίωσιν. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, διατί καὶ ὑμεῖς παραβαίνετε τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ, διὰ τὴν παράδοσιν ὑμῶν; ὁ γὰρ θεὸς ἐνετείλατο, λέγων, τίμα τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα· καί, ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα, θανάτῳ τελευτάτω· ὑμεῖς δὲ λέγετε, ὃς ἂν εἴπῃ τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρί, δῶρον ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφεληθῇς· καὶ οὐ μὴ τιμήσῃ τὸν πατέρα αὐτοῦ ἢ τὴν μητέρα αὐτοῦ. καὶ ἠκυρώσατε τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ διὰ τὴν παράδοσιν ὑμῶν. ὑποκριταί, καλῶς προεφήτευσε περὶ ὑμῶν ἡσαΐας, λέγων, ἐγγίζει μοι ὁ λαὸς τῷ στόματι αὐτῶν, καὶ τοῖς χείλεσί με τιμᾷ· ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ. μάτην δὲ σέβονταί με, διδάσκοντες διδασκαλίας, ἐντάλματα ἀνθρώπων. καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ὄχλον εἶπεν αὐτοῖς, ἀκούετε καὶ συνίετε· οὐ τὸ εἰσερχόμενον εἰς τὸ στόμα κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ τὸ ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ στόματος, τοῦτο κοινοῖ τὸν

ἄνθρωπον. τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτῷ εἶπον αὐτῷ, οἶδας ὅτι οἱ φαρισαῖοι ἀκούσαντες τὸν λόγον, ἐσκανδαλίσθησαν; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε, πᾶσα φυτεία, ἣν οὐκ ἐφύτευσεν ὁ πατήρ μου ὁ οὐράνιος, ἐκριζωθήσεται. ἄφετε αὐτούς· ὁδηγοί εἰσι τυφλοὶ τυφλῶν. τυφλὸς δὲ τυφλὸν ἐὰν ὁδηγῇ, ἀμφότεροι εἰς βόθυνον πεσοῦνται. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ, φράσον ἡμῖν τὴν παραβολὴν ταύτην. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, ἀκμὴν καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε; οὐ νοεῖτε ὅτι πᾶν τὸ εἰσπορευόμενον εἰς τὸ στόμα, εἰς τὴν κοιλίαν χωρεῖ, καὶ εἰς ἀφεδρῶνα ἐκβάλλεται; τὰ δὲ ἐκπορευόμενα ἐκ τοῦ στόματος, ἐκ τῆς καρδίας ἐξέρχεται, κἀκεῖνα κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον; ἐκ γὰρ τῆς καρδίας ἐξέρχονται διαλογισμοὶ πονηροί, φόνοι, μοιχεῖαι, πορνεῖαι, κλοπαί, ψευδομαρτυρίαι, βλασφημίαι. ταῦτά ἐστι τὰ κοινοῦντα τὸν ἄνθρωπον. τὸ δὲ ἀνίπτοις χερσὶ φαγεῖν, οὐ κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.

κζ' Καὶ ἐξελθὼν ἐκεῖθεν ὁ Ἰς, ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη Τύρου καὶ Σιδῶνος. καὶ ἰδοὺ γυνὴ Χαναναία ἀπὸ τῶν ὁρίων ἐκείνων ἐξελθοῦσα, ἐκραύγασεν αὐτῷ λέγουσα, ἐλέησόν με κύριε,

ἡ ἐ δαβὶδ, θυγάτηρ μου κακῶς δαιμονίζε(ται).
ὁ δ' οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῇ λόγον. καὶ προσελθόντες
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἠρώτων αὐτὸν, λέγοντες,
ἀπόλυσον αὐτὴν, ὅτι κράζει ὄπισθεν ἡμῶν. ὁ
δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, οὐκ ἀπεστάλην εἰ μὴ εἰς
τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου ἰσραήλ.
ἡ δὲ ἐλθοῦσα προσεκύνει αὐτῷ, λέγουσα,
κύριε βοήθει μοι. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, οὐκ ἔστι
καλὸν λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων, καὶ βαλεῖν
τοῖς κυναρίοις. ἡ δὲ εἶπε, ναὶ κύριε. καὶ γὰρ τὰ
κυνάρια ἐσθίει ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν πιπτόν-
των ἀπὸ τῆς τραπέζης τῶν κυρίων αὐτῶν.
τότε ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ, ὦ γύναι,
μεγάλη σου ἡ πίστις· γενηθήτω σοι ὡς θέλεις.
καὶ ἰάθη ἡ θυγάτηρ αὐτῆς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκεί-
νης. Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ὁ ἰς, ἦλθε παρὰ λ'
τὴν θάλασσαν τῆς γαλιλαίας· καὶ ἀναβὰς εἰς
τὸ ὄρος, ἐκάθητο ἐκεῖ. καὶ προσῆλθον αὐτῷ
ὄχλοι πολλοὶ, ἔχοντες μεθ' ἑαυτῶν χωλοὺς,
τυφλοὺς, κωφοὺς, κυλλοὺς, καὶ ἑτέρους πολ-
λοὺς, καὶ ἔῤῥιψαν αὐτοὺς παρὰ τοὺς πό-
δας τοῦ ἰησοῦ· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς, ὥστε
τοὺς ὄχλους θαυμάσαι βλέποντας, κωφοὺς

λαλοῦντας, κωλλοὺς ὑγιεῖς, χωλοὺς περιπατοῦντας, καὶ τυφλοὺς βλέποντας· καὶ ἐδόξασαν
λά τὸν θν Ἰσραήλ. Ὁ δὲ Ἰς προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, εἶπε, σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον, ὅτι ἤδη ἡμέρας τρεῖς προσμένουσί μοι, καὶ οὐκ ἔχουσι τί φάγωσι· καὶ ἀπολῦσαι αὐτοὺς νήστεις οὐ θέλω, μήποτε ἐκλυθῶσιν ἐν τῇ ὁδῷ. καὶ λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, πόθεν ἡμῖν ἐν ἐρημίᾳ ἄρτοι τοσοῦτοι, ὥστε χορτάσαι ὄχλον τοσοῦτον; καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, πόσους ἄρτους ἔχετε; οἱ δὲ εἶπον, ἑπτὰ, καὶ ὀλίγα ἰχθύδια. καὶ ἐκέλευσε τοῖς ὄχλοις ἀναπεσεῖν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ λαβὼν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους καὶ τοὺς ἰχθύας, εὐχαριστήσας ἔκλασε, καὶ ἔδωκε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· οἱ δὲ μαθηταὶ τῷ ὄχλῳ. καὶ ἔφαγον πάντες, καὶ ἐχορτάσθησαν. καὶ ἦραν τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων, ἑπτὰ σπυρίδας πλήρεις. οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν τετρακισχίλιοι ἄνδρες, χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων. καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους, ἐνέβη εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὅρια Μαγδα-
16 λά. Καὶ προσελθόντες οἱ Φαρισαῖοι καὶ Σαδδουκαῖοι πειράζοντες ἐπηρώτησαν αὐτὸν

σημεῖον ἀπ' οὐρανοῦ ἐπιδεῖξαι αὐτοῖς. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, ὀψίας γινομένης λέγετε, εὐδία· πυρράζει γὰρ ὁ οὐρανός. καὶ πρωΐ, σήμερον χειμών· πυρράζει γὰρ στυγνάζων ὁ οὐρανός. ὑποκριταί, τὸ μὲν πρόσωπον τοῦ οὐρανοῦ γινώσκετε διακρίνειν· τὰ δὲ σημεῖα τῶν καιρῶν οὐ δύνασθε; γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς σημεῖον ἐπιζητεῖ· καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ, εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου. καὶ καταλιπὼν αὐτοὺς, ἀπῆλθε. καὶ ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὸ πέραν, ἐπελάθοντο ἄρτους λαβεῖν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, ὁρᾶτε καὶ προσέχετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων. οἱ δὲ διελογίζοντο ἐν ἑαυτοῖς λέγοντες, ὅτι ἄρτους οὐκ ἐλάβομεν. γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, τί διαλογίζεσθε ἐν ἑαυτοῖς ὀλιγόπιστοι, ὅτι ἄρτους οὐκ ἔχετε; οὔπω νοεῖτε οὐδὲ μνημονεύετε τοὺς πέντε ἄρτους τῶν πεντακισχιλίων, καὶ πόσους κοφίνους ἐλάβετε; οὐδὲ τοὺς ἑπτὰ ἄρτους τῶν τετρακισχιλίων, καὶ πόσας σπυρίδας ἐλάβετε; πῶς οὐ νοεῖτε ὅτι οὐ περὶ ἄρτου εἶπον ὑμῖν προσέχειν ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων λβ'

καὶ σαδδουκαίων; τότε ἐνόησαν ὅτι οὐκ εἶπε προσέχειν ἀπὸ τῆς ζύμης τοῦ ἄρτου, ἀλλ' ἀπὸ τῆς διδαχῆς τῶν φαρισαίων καὶ σαδδουκαίων.

λγ' Ἐλθὼν δὲ ὁ ἰς εἰς τὰ μέρη καισαρείας τῆ φιλίππου, ἐρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγων, τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; οἱ δὲ εἶπον, οἱ μὲν ἰωάννην τὸν βαπτιστήν· ἄλλοι δὲ, ἠλίαν· ἕτεροι δὲ, ἰερεμίαν, ἢ ἕνα τῶν προφητῶν. λέγει αὐτοῖς, ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; ἀποκριθεὶς δὲ σίμων πέτρος εἶπε, σὺ εἶ ὁ χς, ὁ υἱὸς τοῦ θυ τοῦ ζῶντος. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, μακάριος εἶ σίμων βαριωνᾶ, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα οὐκ ἀπεκάλυψέ σοι, ἀλλ' ὁ πατήρ μου ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. κἀγὼ δέ σοι λέγω ὅτι σὺ εἶ πέτρος, καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου τὴν ἐκκλησίαν, καὶ πύλαι ἅδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς. καὶ δώσω σοι τὰς κλεῖς τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν· καὶ ὃ ἐὰν δήσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς· καὶ ὃ ἐὰν λύσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς. τότε διεστείλατο τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ἵνα μηδενὶ εἴπωσιν ὅτι αὐτός ἐστιν ἰς ὁ χριστός.

ἀπὸ

ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ ἰησοῦς δεικνύειν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ὅτι δεῖ αὐτὸν ἀπελθεῖν εἰς ἱεροσόλυμα, καὶ πολλὰ παθεῖν ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων, καὶ ἀποκτανθῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι. καὶ προσλαβόμενος αὐτὸν ὁ πέτρος, ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ, λέγων, ἵλεώς σοι κύριε, οὐ μὴ ἔσται σοι τοῦτο. ὁ δὲ στραφεὶς εἶπε τῷ πέτρῳ, ὕπαγε ὀπίσω μου, σατανᾶ· σκάνδαλόν μού εἶ· ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων. τότε ὁ ἰησοῦς εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω μοι. ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ, εὑρήσει αὐτήν. τί γὰρ ὠφεληθήσεται ἄνθρωπος, ἐὰν τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιωθῇ; ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; μέλλει γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεσθαι ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ, καὶ τότε ἀποδώσει ἑκάστῳ κατὰ τὴν πρᾶξιν αὐτοῦ. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, εἰσὶ

πνες τ ὧδε ἑστηκότων, οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται
θανάτου, ἕως ἂν ἴδωσι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου
λη' ἐρχόμενον ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ. Καὶ μεθ'
17 ἡμέρας ὀκτὼ παραλαμβάνει ὁ ἰησοῦς τὸν πέτρον
καὶ ἰάκωβον καὶ ἰωάννην τ ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ
ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν, κατ' ἰδίαν,
καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν· καὶ ἔλαμ-
ψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, τὰ δὲ ἱμά-
τια αὐτοῦ ἐγένετο λευκὰ ὡς τὸ φῶς· καὶ ἰδοὺ
ὤφθησαν αὐτοῖς μωσῆς καὶ ἠλίας μετ' αὐτοῦ
συλλαλοῦντες. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ πέτρος εἶπε
τῷ ἰησοῦ, κύριε, καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι· εἰ
θέλεις, ποιήσωμεν ὧδε τρεῖς σκηνὰς, σοὶ μίαν,
καὶ μωσῇ μίαν, καὶ μίαν ἠλίᾳ. ἔτι αὐτοῦ λα-
λοῦντος, ἰδοὺ νεφέλη φωτεινὴ ἐπεσκίασεν αὐ-
τοῖς, καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τ νεφέλης λέγουσα,
οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητὸς ἐν ᾧ εὐδό-
κησα, αὐτοῦ ἀκούετε. καὶ ἀκούσαντες οἱ μα-
ηταὶ ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν, καὶ ἐφοβή-
θησαν σφόδρα. καὶ προσελθὼν ὁ ἰς ἥψατο αὐτῶν,
καὶ εἶπεν, ἐγέρθητε καὶ μὴ φοβεῖσθε. ἐπάραντες
δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, οὐδένα εἶδον εἰ μὴ
τ ἰησοῦν μόνον. καταβαινόντων αὐτῶν ἐκ

τῶν ὄρους, ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ ἰς̄ λέγων, μηδενὶ εἴπητε τὸ ὅραμα ἕως οὗ ὁ υἱὸς τ̄ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ. Καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες, Τί οὖν οἱ γραμματεῖς λέγουσιν, ὅτι ἠλίαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον; ὁ δὲ ἰς̄ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, ἠλίας μὲν ἔρχεται πρῶτον, καὶ ἀποκαταστήσει πάντα· λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι ἠλίας ἤδη ἦλθε, καὶ οὐκ ἐπέγνωσαν αὐτὸν, ἀλλ' ἐποίησαν ἐν αὐτῷ ὅσα ἠθέλησαν. οὕτω καὶ ὁ υἱὸς τ̄ ἀνθρώπου μέλλει πάσχειν ὑπ' αὐτῶν. τότε συνῆκαν οἱ μαθηταὶ ὅτι περὶ Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ εἶπεν αὐτοῖς.

Καὶ ἐλθόντων αὐτῶν πρὸς τὸν ὄχλον, προσῆλθεν αὐτῷ ἄνθρωπος γονυπετῶν αὐτὸν καὶ λέγων, Κύριε, ἐλέησόν μου τὸν υἱόν, ὅτι σεληνιάζεται καὶ κακῶς πάσχει· πολλάκις γὰρ πίπτει εἰς τὸ πῦρ, καὶ πολλάκις εἰς τὸ ὕδωρ· καὶ προσήνεγκα αὐτὸν τοῖς μαθηταῖς σου, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν αὐτὸν θεραπεῦσαι. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἰς̄ εἶπεν, ὦ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ἕως πότε ἔσομαι μεθ' ὑμῶν; ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; φέρετέ μοι αὐτὸν ὧδε. καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ ἰς̄, καὶ ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ τὸ δαιμόνιον, καὶ ἐθεραπεύθη ὁ

πᾶς ἀπὸ τ ὥρας ἐκείνης. τότε προσελθόν-
τες οἱ μαθηταὶ τῷ ἰησοῦ κατ' ἰδίαν, εἶπον,
διατί ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό;
ὁ δὲ ἰς εἶπεν αὐτοῖς, διὰ τὴν ἀπιστίαν ὑμῶν.
ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν ὡς κόκ
κον σινάπεως, ἐρεῖτε τῷ ὄρει τούτῳ, μετάβη-
θι ἐντεῦθεν ἐκεῖ, καὶ μεταβήσεται· καὶ οὐδὲν
ἀδυνατήσει ὑμῖν. τοῦτο δὲ τὸ γένος οὐκ ἐκπο-
ρεύεται εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ. διαπο-
ρευομένων δὲ αὐτῶν ἐν τῇ γαλιλαίᾳ, εἶπεν
αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς, μέλλει ὁ υἱὸς τ ἀνθρώπου πα-
ραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, καὶ ἀπο-
κτενοῦσιν αὐτὸν, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερ-
λς' θήσεται. καὶ ἐλυπήθησαν σφόδρα. Ἐλθόντων
δὲ αὐτῶν εἰς καπερναούμ, προσῆλθον οἱ τὰ
δίδραχμα λαμβάνοντες, τῷ πέτρῳ, καὶ εἶπον,
ὁ διδάσκαλος ὑμῶν οὐ τελεῖ τὰ δίδραχμα;
λέγει, ναί. καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τ οἰκίαν, προ-
έφθασεν αὐτὸν ὁ ἰς, λέγων, τί σοι δοκεῖ σίμων,
οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἀπὸ τίνων λαμβάνουσι
τέλη ἢ κῆνσον; ἀπὸ τῶν υἱῶν αὐτῶν ἢ ἀπὸ
τῶν ἀλλοτρίων; λέγει αὐτῷ ὁ πέτρος, ἀπὸ τῶν
ἀλλοτρίων. ἔφη αὐτῷ ὁ ἰησοῦς, ἄρα γε ἐλεύ

θεροί εἰσιν οἱ ὑοί· ἵνα δὲ μὴ σκανδαλίσωμεν
αὐτούς, πορευθεὶς εἰς τὴν θάλασσαν βάλε
ἄγκιστρον, καὶ τὸν ἀναβαίνα πρῶτον ἰχθὺν
ἆρον, καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ εὑρήσεις στα-
τῆρα· ἐκεῖνον λαβὼν δὸς αὐτοῖς ἀντὶ ἐμοῦ καὶ
σοῦ. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ προσῆλθον οἱ μαθη- λζ'
ταὶ τῷ ἰησοῦ λέγοντες, τίς ἄρα μείζων ἐστὶν ἐν 18
τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν; καὶ προσκαλεσά-
μενος ὁ ἰησοῦς παιδίον, ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ
αὐτῶν, καὶ εἶπεν, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ
στραφῆτε καὶ γένησθε ὡς τὰ παιδία, οὐ μὴ
εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.
ὅστις οὖν ταπεινώσει ἑαυτὸν ὡς τὸ παιδίον
τοῦτο, οὗτός ἐστιν ὁ μείζων ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν
οὐρανῶν. καὶ ὃς ἐὰν δέξηται παιδίον τοιοῦ-
τον ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται· ὃς δ'
ἂν σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων τῶν πι-
στευόντων εἰς ἐμέ, συμφέρῃ αὐτῷ ἵνα κρε-
μασθῇ μύλος ὀνικὸς ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ,
καὶ καταποντισθῇ ἐν τῷ πελάγει τῆς θαλάσσης.
οὐαὶ τῷ κόσμῳ ἀπὸ τῶν σκανδάλων. ἀνάγκη
γάρ ἐστιν ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα· πλὴν οὐαὶ τῷ
ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ τὸ σκάνδαλον ἔρχε-

εἰ δὲ ἡ χείρ σου ἢ ὁ πούς σου σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον αὐτὰ, καὶ βάλε ἀπὸ σου· καλόν σοί ἐστιν εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν, χωλὸν ἢ κυλλὸν, ἢ δύο χεῖρας ἢ δύο πόδας ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον. καὶ εἰ ὁ ὀφθαλμός σου σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν, καὶ βάλε ἀπὸ σου· καλόν σοί ἐστι μονόφθαλμον εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός. ὁρᾶτε μὴ καταφρονήσητε ἑνὸς τῶν μικρῶν τούτων· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οἱ ἄγγελοι αὐτῶν ἐν οὐρανοῖς διὰ παντὸς βλέπουσι τὸ πρόσωπον τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. ἦλθε γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου σῶσαι τὸ ἀπολωλός. Τί ὑμῖν δοκεῖ; ἐὰν γένηταί τινι ἀνθρώπῳ ἑκατὸν πρόβατα, καὶ πλανηθῇ ἓν ἐξ αὐτῶν, οὐχὶ ἀφεὶς τὰ ἐνενηκονταεννέα, ἐπὶ τὰ ὄρη πορευθεὶς ζητεῖ τὸ πλανώμενον; καὶ ἐὰν γένηται εὑρεῖν αὐτό, ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι χαίρει ἐπ' αὐτῷ μᾶλλον ἢ ἐπὶ τοῖς ἐνενηκονταεννέα τοῖς μὴ πεπλανημένοις. οὕτως οὐκ ἔστι θέλημα ἔμπροσθεν τοῦ πατρός ὑμῶν τοῦ ἐν οὐρανοῖς, ἵνα ἀπόληται εἷς τῶν μικρῶν τούτων. ἐὰν δὲ ἁμάρτῃ

εἰς σε ὁ ἀδελφός σου, ὕπαγε, ⸗ ἔλεγξον αὐτὸν μεταξὺ σοῦ ⸗ αὐτοῦ μόνου. ἐάν σου ἀκούσῃ, ἐκέρδησας τὸν ἀδελφόν σου· ἐὰν δὲ μὴ ἀκούσῃ, πάλαβε μετά σου ἔτι ἕνα ἢ δύο, ἵνα ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων ἢ τριῶν σταθῇ πᾶν ῥῆμα· ἐὰν δὲ παρακούσῃ αὐτῶν, εἰπὲ τῇ ἐκκλησίᾳ. ἐὰν δὲ καὶ τῆς ἐκκλησίας παρακούσῃ, ἔστω σοι ὥσπερ ὁ ἐθνικὸς ⸗ ὁ τελώνης. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅσα ἐὰν δήσητε ὁπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένα ἐν τῷ οὐρανῷ· ⸗ ὅσα ἐὰν λύσητε ὁπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυμένα ἐν τῷ οὐρανῷ, πάλιν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐὰν δύο ὑμῶν συμφωνήσωσιν ὁπὶ τῆς γῆς, περὶ παντὸς πράγματος οὗ ἐὰν αἰτήσωνται, γενήσεται αὐτοῖς παρὰ τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς· οὗ γάρ εἰσι δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν. τότε προσελθὼν αὐτῷ ὁ πέτρος εἶπε, κύριε, ποσάκις ἁμαρτήσῃ εἰς ἐμὲ ὁ ἀδελφός μου, ⸗ ἀφήσω αὐτῷ; ἕως ἑπτάκις; λέγει αὐτῷ ὁ ἰς, οὐ λέγω σοι, ἕως ἑπτάκις, ἀλλ' ἕως ἑβδομηκοντάκις ἑπτά. Διὰ τοῦτο λθ'
ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὃς ἠθέλησε συνᾶραι λόγον μετὰ τῶν

δούλων αὐτοῦ. ἀρξαμένου δὲ αὐτοῦ συναίρειν, προσηνέχθη αὐτῷ εἷς ὀφειλέτης μυρίων τα-λάντων· μὴ ἔχοντος δὲ αὐτοῦ ἀποδοῦναι, ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ πραθῆναι, καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ τὰ τέκνα καὶ πάντα ὅσα εἶχε, καὶ ἀποδοθῆναι. πεσὼν οὖν ὁ δοῦλος προσεκύνει αὐτῷ λέγων, κύριε μακροθύμησον ἐπ' ἐμοί, καὶ πάντα σοι ἀποδώσω. σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἀπέλυσεν αὐτόν, καὶ τὸ δάνειον ἀφῆκεν αὐτῷ. ἐξελθὼν δὲ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος εὗρεν ἕνα τῶν συνδούλων αὐτοῦ, ὃς ὤφειλεν αὐτῷ ἑκατὸν δηνάρια, καὶ κρατήσας αὐτὸν ἔπνιγε, λέγων, ἀπόδος μοι ὅ, τι ὀφείλεις. πεσὼν οὖν ὁ σύνδουλος αὐτοῦ εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ, παρεκάλει αὐτὸν, λέγων, μακροθύμησον ἐπ' ἐμοί, καὶ ἀποδώσω σοι. ὁ δὲ οὐκ ἤθελεν, ἀλλὰ ἀπελθὼν ἔβαλεν αὐτὸν εἰς φυλακήν, ἕως οὗ ἀποδῷ τὸ ὀφειλόμενον. ἰδόντες οὖν οἱ σύνδουλοι αὐτοῦ τὰ γενόμενα, ἐλυπήθησαν σφόδρα, καὶ ἐλθόντες διεσάφησαν τῷ κυρίῳ αὐτῶν πάντα τὰ γενόμενα. τότε προσκαλεσάμενος αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ λέγει αὐτῷ, δοῦλε πονηρέ, πᾶσαν τὴν ὀφειλὴν

ἐκείνῳ ἀφῆκά σοι, ἐπεὶ παρεκάλεσάς με· 33
οὐκ ἔδει καὶ σὲ ἐλεῆσαι τὸν σύνδουλόν σου, ὡς
κἀγώ σε ἠλέησα; καὶ ὀργισθεὶς ὁ κύριος αὐτοῦ παρέ
δωκεν αὐτὸν τοῖς βασανισταῖς, ἕως οὗ ἀπο-
δῷ πᾶν τὸ ὀφειλόμενον αὐτῷ. οὕτω καὶ ὁ πα- 35
τήρ μου ὁ ἐπουράνιος ποιήσει ὑμῖν, ἐὰν μὴ
ἀφῆτε ἕκαστος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρ-
διῶν ὑμῶν τὰ παραπτώματα αὐτῶν. Καὶ 19
ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ ἰς τοὺς λόγους τούτους,
μετῆρεν ἀπὸ τῆς γαλιλαίας, καὶ ἦλθεν εἰς τὰ
ὅρια τῆς ἰουδαίας πέραν τοῦ ἰορδάνου· καὶ
ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, καὶ ἐθεράπ-
πευσεν αὐτοὺς ἐκεῖ. Καὶ προσῆλθον αὐτῷ μ'
οἱ φαρισαῖοι πειράζοντες αὐτὸν, καὶ λέ-
γοντες αὐτῷ, εἰ ἔξεστιν ἀνθρώπῳ ἀπολῦσαι
τὴν γυναῖκα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν αἰτίαν; ὁ δὲ
ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, οὐκ ἀνέγνωτε ὅτι ὁ
ποιήσας ἀπ' ἀρχῆς, ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν
αὐτούς; καὶ εἶπεν, ἕνεκεν τούτου καταλείψει ἄν-
θρωπος τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσ-
κολληθήσεται τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, καὶ ἔσονται
οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν· ὥστε οὐκέτι εἰσὶ δύο,
ἀλλὰ σὰρξ μία. ὃ οὖν ὁ θς συνέζευξεν, ἄν-

θρωπος μὴ χωριζέτω. λέγουσιν αὐτῷ, τί οὖν μωσῆς ἐνετείλατο δοῦναι βιβλίον ἀποστασίου, καὶ ἀπολῦσαι αὐτήν; λέγει αὐτοῖς, ὅτι μωσῆς πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν, ἐπέτρεψεν ὑμῖν ἀπολῦσαι τὰς γυναῖκας ὑμῶν· ἀπ' ἀρχῆς δὲ οὐ γέγονεν οὕτω. λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ μὴ ἐπὶ πορνείᾳ, καὶ γαμήσῃ ἄλλην, μοιχᾶται· καὶ ὁ ἀπολελυμένην γαμήσας μοιχᾶται. λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, εἰ οὕτως ἐστὶν ἡ αἰτία τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τῆς γυναικός, οὐ συμφέρει γαμῆσαι. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, οὐ πάντες χωροῦσι τὸν λόγον τοῦτον, ἀλλ' οἷς δέδοται. εἰσὶ γὰρ εὐνοῦχοι οἵτινες ἐκ κοιλίας μητρὸς ἐγεννήθησαν οὕτω· καὶ εἰσὶν εὐνοῦχοι οἵτινες εὐνουχίσθησαν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων· καὶ εἰσὶν εὐνοῦχοι οἵτινες εὐνούχισαν ἑαυτοὺς διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. ὁ δυνάμενος χωρεῖν, χωρείτω. τότε προσηνέχθη αὐτῷ παιδία, ἵνα τὰς χεῖρας ἐπιθῇ αὐτοῖς, καὶ προσεύξηται· οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετίμησαν αὐτοῖς. ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν, ἄφετε τὰ παιδία, καὶ μὴ κωλύετε αὐτὰ ἐλθεῖν πρός με· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐ-

μαιῶν. καὶ ὀπισθεὶς αὐτοῖς τὰς χεῖρας ἐπο-
ρεύθη ἐκεῖθεν. Καὶ ἰδοὺ εἷς προσελθὼν εἶ- μα'
πεν αὐτῷ, διδάσκαλε ἀγαθὲ, τί ἀγαθὸν
ποιήσω, ἵνα ἔχω ζωὴν αἰώνιον; ὁ δὲ εἶπεν αὐ-
τῷ, τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ
μὴ εἷς, ὁ θεός. εἰ δὲ θέλεις εἰσελθεῖν εἰς τὴν
ζωὴν, τήρησον τὰς ἐντολάς. λέγει αὐτῷ, ποί-
ας; ὁ δὲ Ἰς εἶπε, τὸ, οὐ φονεύσεις· οὐ μοιχεύ-
σεις· οὐ κλέψεις· οὐ ψευδομαρτυρήσεις· τίμα τὸν
πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα· καὶ, ἀγαπήσεις τὸν
πλησίον σου ὡς σεαυτόν. λέγει αὐτῷ ὁ νεανί-
σκος, πάντα ταῦτα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότη-
τός μου· τί ἔτι ὑστερῶ; ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰς, εἰ θέ-
λεις τέλειος εἶναι, ὕπαγε, πώλησόν σου τὰ ὑπάρ-
χοντα καὶ δὸς πτωχοῖς, καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν
οὐρανῷ· καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι. ἀκούσας δὲ
ὁ νεανίσκος τὸν λόγον, ἀπῆλθε λυπούμενος·
ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά. ὁ δὲ Ἰς εἶπε
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι
δυσκόλως πλούσιος εἰσελεύσεται εἰς τὴν βα-
σιλείαν τῶν οὐρανῶν. πάλιν δὲ λέγω ὑμῖν,
εὐκοπώτερόν ἐστι κάμηλον διὰ τρυπήματος
ῥαφίδος διελθεῖν, ἢ πλούσιον εἰς τὴν βα-

σιλείαν τ̃ θ̃υ εἰσελθεῖν. ἀκούσαντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτ̃ ἐξεπλήσσοντο σφόδρα, λέγοντες, τίς ἄρα δύναται σωθῆναι; ἐμβλέψας δὲ ὁ ἰ̃ς εἶπεν αὐτοῖς, παρὰ ἀνθρώποις τοῦτο ἀδύνατόν ἐστι, παρὰ δὲ θ̃ῳ πάντα δυνατά ἐστι. τότε ἀποκριθεὶς ὁ πέτρος εἶπεν αὐτῷ, ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμέν σοι πάντα καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι· τί ἄρα ἔσται ἡμῖν; ὁ δὲ ἰ̃ς εἶπεν αὐτοῖς, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ὑμεῖς οἱ ἀκολουθήσαντές μοι, ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ ὅταν καθίσῃ ὁ υἱὸς τ̃ ἀνθρώπου ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτ̃, καθίσεσθε καὶ ὑμεῖς ἐπὶ δώδεκα θρόνους, κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλὰς τ̃ ἰσραήλ. καὶ πᾶς ὃς ἀφῆκεν οἰκίας ἢ ἀδελφοὺς ἢ ἀδελφὰς ἢ πατέρα ἢ μητέρα ἢ γυναῖκα ἢ τέκνα ἢ ἀγρούς, ἕνεκεν τ̃ ὀνόματός μου, ἑκατονταπλασίονα λήψεται, καὶ ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσει. πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι, ἔσχατοι καὶ ἔσχατοι, πρῶτοι. ὁμοία γάρ ἐστιν ἡ μβ'
βασιλεία τ̃ οὐρανῶν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ, ὅστις ἐξῆλθεν ἅμα πρωῒ μισθώσασθαι ἐργάτας εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ, συμφωνήσας δὲ μετὰ τ̃ ἐργατῶν ἐκ δηναρίου τὴν

ἡμέραν, ἀπέστλεν αὐτοὺς εἰς τ̃ ἀμπελῶνα αὐτοῦ. καὶ ἐξελθὼν περὶ τ̃ τρίτην ὥραν, εἶδεν ἄλλους ἑστῶτας ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀργοὺς, καὶ κείνοις εἶπεν, ὑπάγετ̃ κὴ ὑμεῖς εἰς τ̃ ἀμπελῶνα, καὶ ὃ ἐὰν ᾖ δίκαιον, δώσω ὑμῖν· οἱ δὲ ἀπῆλθον. πάλιν ἐξελθὼν περὶ ἕκτην κὴ ἐνάτην ὥραν ἐποίησεν ὡσαύτως. περὶ δὲ τὴν ἑνδεκάτην ὥραν ἐξελθὼν, εὗρεν ἄλλους ἑστῶτας ἀργοὺς, κὴ λέγει αὐτοῖς, τί ὧδε ἑστήκατε ὅλην τὴν ἡμέραν ἀργοί; λέγουσιν αὐτῷ, ὅτι οὐδεὶς ἡμᾶς ἐμισθώσατο. λέγει αὐτοῖς, ὑπάγετε κὴ ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα, κὴ ὃ ἂν ᾖ δίκαιον, λήψεσθε. ὀψίας δὲ γενομένης λέγει ὁ κύριος τ̃ ἀμπελῶνος τῷ ἐπιτρόπῳ αὐτοῦ, κάλεσον τοὺς ἐργάτας, καὶ ἀπόδος αὐτοῖς τ̃ μισθὸν, ἀρξάμενος ἀπὸ τῶν ἐσχάτων ἕως τῶν πρώτων. καὶ ἐλθόντες οἱ περὶ τὴν ἑνδεκάτην ὥραν, ἔλαβον ἀνὰ δηνάριον. ἐλθόντες δὲ οἱ πρῶτοι ἐνόμισαν ὅτι πλείονα λήψονται· καὶ ἔλαβον κὴ αὐτοὶ ἀνὰ δηνάριον. λαβόντες δὲ ἐγόγγυζον κατ' τοῦ οἰκοδεσπότου, λέγοντες, ὅτι οὗτοι οἱ ἔσχατοι μίαν ὥραν ἐποίησαν, κὴ ἴσους ἡμῖν αὐτοὺς ἐποίησας τοῖς βαστάσασι τὸ

εἰ δὲ ἡ χείρ σου ἢ ὁ πούς σου σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον αὐτὰ, καὶ βάλε ἀπό σου· καλόν σοί ἐστιν εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν, χωλὸν ἢ κυλλόν, ἢ δύο χεῖρας ἢ δύο πόδας ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον. καὶ εἰ ὁ ὀφθαλμός σου σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν, καὶ βάλε ἀπό σου· καλόν σοί ἐστι μονόφθαλμον εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός. ὁρᾶτε μὴ καταφρονήσητε ἑνὸς τῶν μικρῶν τούτων· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οἱ ἄγγελοι αὐτῶν ἐν οὐρανοῖς διὰ παντὸς βλέπουσι τὸ πρόσωπον τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. ἦλθε γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου σῶσαι τὸ ἀπολωλός. Τί ὑμῖν δοκεῖ· ἐὰν γένηταί τινι ἀνθρώπῳ ἑκατὸν πρόβατα, καὶ πλανηθῇ ἓν ἐξ αὐτῶν, οὐχὶ ἀφεὶς τὰ ἐνενηκονταεννέα, ἐπὶ τὰ ὄρη πορευθεὶς ζητεῖ τὸ πλανώμενον; καὶ ἐὰν γένηται εὑρεῖν αὐτό, ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι χαίρει ἐπ' αὐτῷ μᾶλλον ἢ ἐπὶ τοῖς ἐνενηκονταεννέα τοῖς μὴ πεπλανημένοις. οὕτως οὐκ ἔστι θέλημα ἔμπροσθεν τοῦ πατρός ὑμῶν τοῦ ἐν οὐρανοῖς, ἵνα ἀπόληται εἷς τῶν μικρῶν τούτων. ἐὰν δὲ ἁμάρτῃ

εἰς σὲ ὁ ἀδελφός σου, ὕπαγε, καὶ ἔλεγξον αὐτὸν
μεταξὺ σοῦ καὶ αὐτοῦ μόνου. ἐάν σου ἀκούσῃ,
ἐκέρδησας τὸν ἀδελφόν σου· ἐὰν δὲ μὴ ἀκούσῃ,
παράλαβε μετά σου ἔτι ἕνα ἢ δύο, ἵνα ἐπὶ
στόματος δύο μαρτύρων ἢ τριῶν σταθῇ πᾶν ῥῆ
μα· ἐὰν δὲ παρακούσῃ αὐτῶν, εἰπὲ τῇ ἐκκλη-
σίᾳ. ἐὰν δὲ καὶ τῆς ἐκκλησίας παρακούσῃ, ἔστω σοι
ὡς περ. ὁ ἐθνικὸς καὶ ὁ τελώνης. ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, ὅσα ἐὰν δήσητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δε-
δεμένα ἐν τῷ οὐρανῷ· καὶ ὅσα ἐὰν λύσητε ἐπὶ τῆς
γῆς, ἔσται λελυμένα ἐν τῷ οὐρανῷ. πάλιν ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐὰν δύο ὑμῶν συμφωνήσωσιν
ἐπὶ τῆς γῆς, περὶ παντὸς πράγματος οὗ ἐὰν
αἰτήσωνται, γενήσεται αὐτοῖς παρὰ τοῦ πα-
τρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς· οὗ γάρ εἰσι δύο ἢ τρεῖς
συνηγμένοι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμι ἐν
μέσῳ αὐτῶν. τότε προσελθὼν αὐτῷ ὁ πέτρος
εἶπε, κύριε, ποσάκις ἁμαρτήσῃ εἰς ἐμὲ ὁ ἀ-
δελφός μου, καὶ ἀφήσω αὐτῷ; ἕως ἑπτάκις;
λέγει αὐτῷ ὁ ἰς, οὐ λέγω σοι, ἕως ἑπτάκις,
ἀλλ' ἕως ἑβδομηκοντάκις ἑπτά. Διὰ τοῦτο λθ'
ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ
βασιλεῖ, ὃς ἠθέλησε συνᾶραι λόγον μετὰ τῶν

δούλων αὐτοῦ. ἀρξαμένου δὲ αὐτοῦ συναίρειν, προσηνέχθη αὐτῷ εἷς ὀφειλέτης μυρίων τα-
λάντων· μὴ ἔχοντος δὲ αὐτοῦ ἀποδοῦναι, ἐκέ-
λευσεν αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ πραθῆναι, καὶ τὴν
γυναῖκα αὐτοῦ καὶ τὰ τέκνα καὶ πάντα ὅσα
εἶχε, καὶ ἀποδοθῆναι. πεσὼν οὖν ὁ δοῦλος
προσεκύνει αὐτῷ λέγων, κύριε μακροθύμη-
σον ἐπ' ἐμοὶ, καὶ πάντα σοι ἀποδώσω. σπλαγ-
χνισθεὶς δὲ ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἀπέλυ-
σεν αὐτὸν, καὶ τὸ δάνειον ἀφῆκεν αὐτῷ. ἐξελ-
θὼν δὲ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος εὗρεν ἕνα τῶν συν-
δούλων αὐτοῦ, ὃς ὤφειλεν αὐτῷ ἑκατὸν δη-
νάρια, καὶ κρατήσας αὐτὸν ἔπνιγε, λέγων, ἀπό-
δος μοι ὅ, τι ὀφείλεις. πεσὼν οὖν ὁ σύνδουλος
αὐτοῦ εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ, παρεκάλει αὐτὸν,
λέγων, μακροθύμησον ἐπ' ἐμοὶ, καὶ ἀποδώ-
σω σοι. ὁ δὲ οὐκ ἤθελεν, ἀλλὰ ἀπελθὼν ἔβα-
λεν αὐτὸν εἰς φυλακὴν, ἕως οὗ ἀποδῷ τὸ ὀφει-
λόμενον. ἰδόντες οὖν οἱ σύνδουλοι αὐτοῦ τὰ γενό-
μενα, ἐλυπήθησαν σφόδρα, καὶ ἐλθόντες διεσά-
φησαν τῷ κυρίῳ αὐτῶν πάντα τὰ γενόμενα.
τότε προσκαλεσάμενος αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ
λέγει αὐτῷ, δοῦλε πονηρὲ, πᾶσαν τὴν ὀφειλὴν

ἐκεῖνῳ ἀφῆκά σοι, ἐπεὶ παρεκάλεσάς με· 19
οὐκ ἔδει καὶ σὲ ἐλεῆσαι τὸν σύνδουλόν σου, ὡς
κἀγὼ σὲ ἠλέησα; καὶ ὀργισθεὶς ὁ κύριος αὐτοῦ παρέ
δωκεν αὐτὸν τοῖς βασανισταῖς, ἕως οὗ ἀπο-
δῷ πᾶν τὸ ὀφειλόμενον αὐτῷ. οὕτω καὶ ὁ πα-
τήρ μου ὁ ἐπουράνιος ποιήσει ὑμῖν, ἐὰν μὴ
ἀφῆτε ἕκαστος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρ-
διῶν ὑμῶν τὰ παραπτώματα αὐτῶν. Καὶ 19
ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ ἰς τοὺς λόγους τούτους,
μετῆρεν ἀπὸ τῆς γαλιλαίας, καὶ ἦλθεν εἰς τὰ
ὅρια τῆς ἰουδαίας πέραν τοῦ ἰορδάνου· καὶ
ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, καὶ ἐθερά-
πευσεν αὐτοὺς ἐκεῖ. Καὶ προσῆλθον αὐτῷ μ'
οἱ φαρισαῖοι πειράζοντες αὐτὸν, καὶ λέ-
γοντες αὐτῷ, εἰ ἔξεστιν ἀνθρώπῳ ἀπολῦσαι
τὴν γυναῖκα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν αἰτίαν; ὁ δὲ
ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, οὐκ ἀνέγνωτε ὅτι ὁ
ποιήσας ἀπ' ἀρχῆς, ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν
αὐτούς; καὶ εἶπεν, ἕνεκεν τούτου καταλείψει ἄν-
θρωπος τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσ-
κολληθήσεται τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, καὶ ἔσονται
οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν· ὥστε οὐκέτι εἰσὶ δύο,
ἀλλὰ σὰρξ μία. ὃ οὖν ὁ θς συνέζευξεν, ἄν-

θρωπος μὴ χωριζέτω. λέγουσιν αὐτῷ, τί οὖν
μωσῆς ἐνετείλατο δοῦναι βιβλίον ἀποστασίου,
καὶ ἀπολῦσαι αὐτήν; λέγει αὐτοῖς, ὅτι μω-
σῆς πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν, ἐπέτρε
ψεν ὑμῖν ἀπολῦσαι τὰς γυναῖκας ὑμῶν· ἀπ'
ἀρχῆς δὲ οὐ γέγονεν οὕτω. λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι
ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ μὴ ἐπὶ
πορνείᾳ, καὶ γαμήσῃ ἄλλην, μοιχᾶται· καὶ ὁ ἀ-
πολελυμένην γαμήσας μοιχᾶται. λέγουσιν
αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, εἰ οὕτως ἐστὶν ἡ αἰτία
τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τῆς γυναικός, οὐ συμφέρει
γαμῆσαι. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, οὐ πάντες χωροῦ-
σι τὸν λόγον τοῦτον, ἀλλ' οἷς δέδοται. εἰσὶ γὰρ εὐ-
νοῦχοι οἵτινες ἐκ κοιλίας μητρὸς ἐγεννήθησαν
οὕτω· καί εἰσιν εὐνοῦχοι οἵτινες εὐνουχίσθησαν
ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων· καὶ εἰσὶν εὐνοῦχοι οἵτι-
νες εὐνούχισαν ἑαυτοὺς διὰ τὴν βασιλείαν τῶν
οὐρανῶν. ὁ δυνάμενος χωρεῖν, χωρείτω. τότε
προσηνέχθη αὐτῷ παιδία, ἵνα τὰς χεῖρας ἐ-
πιθῇ αὐτοῖς, καὶ προσεύξηται· οἱ δὲ μαθηταὶ
ἐπετίμησαν αὐτοῖς. ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν, ἄφετε
τὰ παιδία, καὶ μὴ κωλύετε αὐτὰ ἐλθεῖν πρός
με· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐ-

ρανῶν. καὶ ὀπίσω αὐτοῦ τὰς χεῖρας ἐπο-
ρεύθη ἐκεῖθεν. Καὶ ἰδοὺ εἷς προσελθὼν εἶ- μα'
πεν αὐτῷ, διδάσκαλε ἀγαθὲ, τί ἀγαθὸν
ποιήσω, ἵνα ἔχω ζωὴν αἰώνιον; ὁ δὲ εἶπεν αὐ-
τῷ, τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ
μὴ εἷς, ὁ θεός. εἰ δὲ θέλεις εἰσελθεῖν εἰς τὴν
ζωὴν, τήρησον τὰς ἐντολάς. λέγει αὐτῷ, ποί-
ας; ὁ δὲ Ἰς εἶπε, τὸ, οὐ φονεύσεις· οὐ μοιχεύ-
σεις· οὐ κλέψεις· οὐ ψευδομαρτυρήσεις· τίμα τὸν
πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα· καὶ, ἀγαπήσεις τὸν
πλησίον σου ὡς σεαυτόν. λέγει αὐτῷ ὁ νεανί-
σκος, πάντα ταῦτα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότη-
τός μου· τί ἔτι ὑστερῶ; ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰς, εἰ θέ-
λεις τέλειος εἶναι, ὕπαγε, πώλησόν σου τὰ ὑπάρ
χοντα καὶ δὸς πτωχοῖς, καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν
οὐρανῷ· καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι. ἀκούσας δὲ
ὁ νεανίσκος τὸν λόγον, ἀπῆλθε λυπούμενος·
ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά. ὁ δὲ Ἰς εἶπε
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι
δυσκόλως πλούσιος εἰσελεύσεται εἰς τὴν βα-
σιλείαν τῶν οὐρανῶν. πάλιν δὲ λέγω ὑμῖν,
εὐκοπώτερόν ἐστι κάμηλον διὰ τρυπήματος
ῥαφίδος διελθεῖν, ἢ πλούσιον εἰς τὴν βα-

σιλείαν τ̃ θ̃υ εἰσελθεῖν. ἀκούσαντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτ̃ ἐξεπλήσσοντο σφόδρα, λέγοντες, τίς ἄρα δύναται σωθῆναι; ἐμβλέψας δὲ ὁ ἰ̃ς εἶπεν αὐτοῖς, παρὰ ἀνθρώποις τοῦτο ἀδύνατόν ἐστι, παρὰ δὲ θ̃ῳ πάντα δυνατά ἐστι. τότε ἀποκριθεὶς ὁ πέτρος εἶπεν αὐτῷ, ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι· τί ἄρα ἔσται ἡμῖν; ὁ δὲ ἰ̃ς εἶπεν αὐτοῖς, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ὑμεῖς οἱ ἀκολουθήσαντές μοι, ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ ὅταν καθίσῃ ὁ υἱὸς τ̃ ἀνθρώπου ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτ̃, καθίσεσθε καὶ ὑμεῖς ἐπὶ δώδεκα θρόνους, κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλὰς τ̃ ἰσραήλ. καὶ πᾶς ὃς ἀφῆκεν οἰκίας ἢ ἀδελφοὺς ἢ ἀδελφὰς ἢ πατέρα ἢ μητέρα ἢ γυναῖκα ἢ τέκνα ἢ ἀγρούς, ἕνεκεν τ̃ ὀνόματός μου, ἑκατονταπλασίονα λήψεται, καὶ ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσει. πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι, ἔσχατοι καὶ ἔσχατοι, πρῶτοι. ὁμοία γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία τ̃ οὐρανῶν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ, ὅστις ἐξῆλθεν ἅμα πρωΐ μισθώσασθαι ἐργάτας εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ, συμφωνήσας δὲ μετὰ τ̃ ἐργατῶν ἐκ δηναρίου τὴν

ἡμέραν, ἀπέστλεν αὐτοὺς εἰς τ' ἀμπελῶνα αὐτοῦ. καὶ ἐξελθὼν περὶ τ' τρίτην ὥραν, εἶδεν ἄλλους ἑστῶτας ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀργοὺς, καὶ κείνοις εἶπεν, ὑπάγετ' καὶ ὑμεῖς εἰς τ' ἀμπελῶνα, καὶ ὃ ἐὰν ᾖ δίκαιον, δώσω ὑμῖν· οἱ δὲ ἀπῆλθον. πάλιν ἐξελθὼν περὶ ἕκτην καὶ ἐνάτην ὥραν ἐποίησεν ὡσαύτως. περὶ δὲ τὴν ἑνδεκάτην ὥραν ἐξελθὼν, εὗρεν ἄλλους ἑστῶτας ἀργοὺς, καὶ λέγει αὐτοῖς, τί ὧδε ἑστήκατε ὅλην τὴν ἡμέραν ἀργοί; λέγουσιν αὐτῷ, ὅτι οὐδεὶς ἡμᾶς ἐμισθώσατο. λέγει αὐτοῖς, ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα, καὶ ὃ ἂν ᾖ δίκαιον, λήψεσθε. ὀψίας δὲ γενομένης λέγει ὁ κύριος τ' ἀμπελῶνος τῷ ἐπιτρόπῳ αὐτοῦ, κάλεσον τοὺς ἐργάτας, καὶ ἀπόδος αὐτοῖς τ' μισθὸν, ἀρξάμενος ἀπὸ τῶν ἐσχάτων ἕως τῶν πρώτων. καὶ ἐλθόντες οἱ περὶ τὴν ἑνδεκάτην ὥραν, ἔλαβον ἀνὰ δηνάριον. ἐλθόντες δὲ οἱ πρῶτοι ἐνόμισαν ὅτι πλείονα λήψονται· καὶ ἔλαβον καὶ αὐτοὶ ἀνὰ δηνάριον. λαβόντες δὲ ἐγόγγυζον κατ' τ' οἰκοδεσπότου, λέγοντες, ὅτι οὗτοι οἱ ἔσχατοι μίαν ὥραν ἐποίησαν, καὶ ἴσους ἡμῖν αὐτοὺς ἐποίησας τοῖς βαστάσασι τ'

βάρος τῆς ἡμέρας καὶ τὸ καύσωνα. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν ἑνὶ αὐτῶν, ἑταῖρε, οὐκ ἀδικῶ σε· οὐχὶ δηναρίου συνεφώνησάς μοι; ἆρον τὸ σὸν, καὶ ὕπαγε. θέλω δὲ τούτῳ τῷ ἐσχάτῳ δοῦναι ὡς καί σοι. ἢ οὐκ ἔξεστί μοι ποιῆσαι ὃ θέλω ἐν τοῖς ἐμοῖς; εἰ ὁ ὀφθαλμός σου πονηρός ἐστιν, ὅτι ἐγὼ ἀγαθός εἰμι; οὕτως ἔσονται οἱ ἔσχατοι, πρῶτοι· καὶ οἱ πρῶτοι, ἔσχατοι. πολλοὶ γάρ εἰσι κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί. καὶ ἀναβαίνων ὁ Ἰς εἰς ἱεροσόλυμα, παρέλαβε τοὺς δώδεκα μαθητὰς κατ' ἰδίαν ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ γραμματεῦσι, καὶ κατακρινοῦσιν αὐτὸν θανάτῳ, καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν εἰς τὸ ἐμπαῖξαι καὶ μαστιγῶσαι καὶ σταυρῶσαι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται. Τότε προσῆλθεν αὐτῷ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου μετὰ τῶν υἱῶν αὐτῆς, προσκυνοῦσα καὶ αἰτοῦσά τι παρ' αὐτοῦ. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ, τί θέλεις; λέγει αὐτῷ, εἰπὲ ἵνα καθίσωσιν οὗτοι οἱ δύο υἱοί μου, εἷς ἐκ δεξιῶν σου, καὶ εἷς ἐξ ἀριστερῶν, ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. ἀποκριθεὶς

δὲ ὁ ἰησοῦς ἔφη, οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε, δύνασθε πεῖν τὸ ποτήριον, ὃ ἐγὼ μέλλω πίνειν· καὶ τὸ βάπτισμα, ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι, βαπτισθῆναι; λέγουσιν αὐτῷ, δυνάμεθα. καὶ λέγει αὐτοῖς, τὸ μὲν ποτήριόν μου πίεσθε, καὶ τὸ βάπτισμα, ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι, βαπτισθήσεσθε· τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ ἀριστερῶν μου, οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἡτοίμασται ὑπὸ τοῦ πατρός μου. καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα ἠγανάκτησαν περὶ τῶν δύο ἀδελφῶν. ὁ δὲ ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτοὺς, εἶπεν, οἴδατε ὅτι οἱ ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ μεγάλοι κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν· οὐχ οὕτως δὲ ἔσται ἐν ὑμῖν· ἀλλ' ὃς ἐὰν θέλῃ ἐν ὑμῖν μέγας γενέσθαι, ἔστω ὑμῶν διάκονος· καὶ ὃς ἐὰν θέλῃ ἐν ὑμῖν εἶναι πρῶτος, ἔστω ὑμῶν δοῦλος· ὥσπερ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι, καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν. Καὶ μετ' ἐκπορευομένων αὐτῶν ἀπὸ ἰερειχὼ, ἠκολούθησεν αὐτῷ ὄχλος πολύς. καὶ ἰδοὺ δύο τυφλοὶ καθήμενοι παρὰ τὴν ὁδὸν, ἀκούσαντες ὅτι ἰησοῦς παράγει, ἔκραξαν, λέγοντες, ἐλέη-

σον ἡμᾶς κε᾽ ὑὸς δαβίδ. ὁ δ᾽ ὄχλος ἐπετίμησεν αὐτοῖς, ἵνα σιωπήσωσιν. οἱ δὲ μεῖζον ἔκραζον, λέγοντες, ἐλέησον ἡμᾶς κε᾽ ὑὸς δαβίδ. καὶ στὰς ὁ ις ἐφώνησεν αὐτούς· καὶ εἶπε, τί θέλετε ποιήσω ὑμῖν; λέγουσιν αὐτῷ, κύριε, ἵνα ἀνοιχθῶσιν ἡμῶν οἱ ὀφθαλμοί. σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ ἰησοῦς ἥψατο τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν· καὶ εὐθέως ἀνέβλεψαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ. Καὶ ὅτε ἤγγισε εἰς ἱε
μέ ροσόλυμα, καὶ ἦλθον εἰς βηθφαγὴ πρὸς τὸ
21 ὄρος τῶν ἐλαιῶν, τότε ὁ ις ἀπέστειλε δύο μαθητάς, λέγων αὐτοῖς, πορεύθητε εἰς τὴν κώμην τὴν ἀπέναντι ὑμῶν, καὶ εὐθέως εὑρήσετε ὄνον δεδεμένην καὶ πῶλον μετ᾽ αὐτῆς· λύσαντες ἀγάγετέ μοι. καὶ ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ τι, ἐρεῖτε ὅτι ὁ κς αὐτῶν χρείαν ἔχει· εὐθέως δὲ ἀποστελεῖ αὐτούς. τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν, ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος,
» εἴπατε τῇ θυγατρὶ σιών, ἰδοὺ ὁ βασιλεύς σου
» ἔρχεταί σοι πραΰς, καὶ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὄνον
» καὶ πῶλον υἱὸν ὑποζυγίου. πορευθέντες δὲ οἱ μαθηταὶ καὶ ποιήσαντες καθὼς προσέταξεν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς, ἤγαγον τὴν ὄνον καὶ τὸν

πῶλον,

πῶλον, καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω αὐτῶν τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐπεκάθισεν ἐπάνω αὐτῶν. ὁ δὲ πλεῖστος ὄχλος ἔστρωσαν ἑαυτῶν τὰ ἱμάτια ἐν τῇ ὁδῷ· ἄλλοι δὲ ἔκοπτον κλάδους ἀπὸ τῶν δένδρων, καὶ ἐστρώννυον ἐν τῇ ὁδῷ. οἱ δὲ ὄχλοι οἱ προάγοντες καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον, λέγοντες, ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαβίδ· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου· ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις. Καὶ εἰσελθόντος αὐτοῦ εἰς ἱεροσόλυμα, ἐσείσθη πᾶσα ἡ πόλις λέγουσα, τίς ἐστιν οὗτος; οἱ δὲ ὄχλοι ἔλεγον, οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ προφήτης ὁ ἀπὸ Ναζαρὲτ τῆς Γαλιλαίας. Καὶ εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐξέβαλε πάντας τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν κατέστρεψε καὶ τὰς καθέδρας τῶν πωλούντων τὰς περιστεράς· καὶ λέγει αὐτοῖς, γέγραπται, ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς κλη- "
θήσεται· ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐποιήσατε σπήλαιον "
λῃστῶν. Καὶ προσῆλθον αὐτῷ τυφλοὶ καὶ χωλοὶ ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς. ἰδόντες δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὰ θαυμάσια ἃ ἐποίησε, καὶ τοὺς παῖδας κράζοντας

ἐν τῷ ἱερῷ καὶ λέγοντας, ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαβὶδ, ἠγανάκτησαν, καὶ εἶπον αὐτῷ, ἀκούεις τί οὗτοι λέγουσιν; ὁ δὲ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς, ναί. οὐδέποτε ἀνέγνωτε, ὅτι ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον; καὶ καταλιπὼν αὐτοὺς ἐξῆλθεν ἔξω τῆς πόλεως εἰς Βηθανίαν, μζ' καὶ ηὐλίσθη ἐκεῖ. Πρωΐας δὲ ἐπανάγων εἰς τὴν πόλιν, ἐπείνασε· καὶ ἰδὼν συκῆν μίαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἦλθεν ἐπ' αὐτὴν, καὶ οὐδὲν εὗρεν ἐν αὐτῇ εἰ μὴ φύλλα μόνον· καὶ λέγει αὐτῇ, μηκέτι ἐκ σοῦ καρπὸς γένηται εἰς τὸν αἰῶνα. καὶ ἐξηράνθη παραχρῆμα ἡ συκῆ. καὶ ἰδόντες οἱ μαθηταὶ ἐθαύμασαν, λέγοντες, πῶς παραχρῆμα ἐξηράνθη ἡ συκῆ; ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν καὶ μὴ διακριθῆτε, οὐ μόνον τὸ τῆς συκῆς ποιήσετε, ἀλλὰ κἂν τῷ ὄρει τούτῳ εἴπητε, ἄρθητι καὶ βλήθητι εἰς τὴν θάλασσαν, γενήσεται· καὶ πάντα ὅσα ἂν αἰτήσητε ἐν τῇ προσευχῇ πιστεύοντες, μὴ λήψεσθε. Καὶ ἐλθόντι αὐτῷ εἰς τὸ ἱερὸν, προσῆλθον αὐτῷ διδάσκοντι οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ, λέγοντες, ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς; καὶ τίς σοι ἔδωκε

ἢ ἐξουσίαν ταύτην; ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς ἔ-
πεν αὐτοῖς, ἐρωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ λόγον ἕνα,
ὃν ἐὰν εἴπητέ μοι, κἀγὼ ὑμῖν ἐρῶ ἐν ποίᾳ
ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. τὸ βάπτισμα ἰωάννου
πόθεν ἦν; ἐξ οὐρανοῦ, ἢ ἐξ ἀνθρώπων; οἱ δὲ
λογίζοντο παρ' ἑαυτοῖς, λέγοντες, ἐὰν εἴπω-
μεν, ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ ἡμῖν, διατί οὖν οὐκ ἐπι-
στεύσατε αὐτῷ; ἐὰν δὲ εἴπωμεν, ἐξ ἀνθρώπων,
φοβούμεθα τὸν ὄχλον· πάντες γὰρ ἔχουσι τὸν
ἰωάννην ὡς προφήτην. καὶ ἀποκριθέντες τῷ
ἰησοῦ εἶπον, οὐκ οἴδαμεν. ἔφη αὐτοῖς καὶ αὐτὸς,
οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα
ποιῶ. Τί δὲ ὑμῖν δοκεῖ; ἄνθρωπος εἶχε τέ- μθ'
κνα δύο, καὶ προσελθὼν τῷ πρώτῳ, εἶπε,
τέκνον, ὕπαγε, σήμερον ἐργάζου ἐν τῷ ἀμπελῶ
νί μου. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, οὐ θέλω· ὕστερον δὲ
μεταμεληθεὶς ἀπῆλθε. καὶ προσελθὼν τῷ
δευτέρῳ εἶπεν ὡσαύτως. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶ-
πεν, ἐγώ κύριε. καὶ οὐκ ἀπῆλθε. τίς ἐκ τῶν δύο
ἐποίησε τὸ θέλημα τοῦ πατρός; λέγουσιν αὐτῷ,
ὁ πρῶτος. λέγει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς, ἀμὴν λέγω ὑ-
μῖν, ὅτι οἱ τελῶναι καὶ αἱ πόρναι προάγουσιν
ὑμᾶς εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ· ἦλθε γὰρ

πρὸς ὑμᾶς Ἰωάννης ἐν ὁδῷ δικαιοσύνης, καὶ
οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ· οἱ δὲ τελῶναι καὶ αἱ πόρ-
ναι ἐπίστευσεν αὐτῷ, ὑμεῖς δὲ ἰδόντες οὐ με-
τεμελήθητε ὕστερον τοῦ πιστεῦσαι αὐτῷ. Ἄλλην
παραβολὴν ἀκούσατε, ἄνθρωπός τις ἦν οἰ-
κοδεσπότης, ὅστις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα, καὶ
φραγμὸν αὐτῷ περιέθηκε, καὶ ὤρυξεν ἐν αὐ-
τῷ ληνὸν, καὶ ᾠκοδόμησε πύργον, καὶ ἐξέδοτο
αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησεν. ὅτε δὲ ἤγγισεν
ὁ καιρὸς τῶν καρπῶν, ἀπέστειλε τοὺς δούλους αὐ-
τοῦ πρὸς τοὺς γεωργοὺς, λαβεῖν τοὺς καρποὺς
αὐτοῦ· καὶ λαβόντες οἱ γεωργοὶ τοὺς δούλους αὐ-
τοῦ, ὃν μὲν ἔδειραν, ὃν δὲ ἀπέκτειναν, ὃν δὲ ἐλιθο-
βόλησαν. πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους πλεί-
ονας τῶν πρώτων· καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς ὡσαύ-
τως. ὕστερον δὲ ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς τὸν υἱὸν
αὐτοῦ, λέγων, ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου. οἱ δὲ γε-
ωργοὶ ἰδόντες τὸν υἱὸν, εἶπον ἐν ἑαυτοῖς, οὗτός
ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε, ἀποκτείνωμεν αὐτὸν,
καὶ κατασχῶμεν τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. καὶ λα-
βόντες αὐτὸν ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος,
καὶ ἀπέκτειναν. ὅταν οὖν ἔλθῃ ὁ κύριος τοῦ ἀμ-
πελῶνος, τί ποιήσει τοῖς γεωργοῖς ἐκείνοις; λέ-

γοισιν αὐτῷ, κακοὺς κακῶς ἀπολέσει αὐτοὺς,
& τὸν ἀμπελῶνα ἐκδόσεται ἄλλοις γεωργοῖς, οἵ-
τινες ἀποδώσουσιν αὐτῷ τοὺς καρποὺς ἐν τοῖς
καιροῖς αὐτῶν. λέγει αὐτοῖς ὁ ἰς, οὐδέπο τε ἀνέ-
γνωτε ἐν ταῖς γραφαῖς, λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ "
οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γω- "
νίας. παρὰ κυ ἐγένετο αὕτη, & ἔστι θαυμαστὴ "
ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν; διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν ὅτι "
ἀρθήσεται ἀφ' ὑμῶν ἡ βασιλεία τοῦ θυ, & δο-
θήσεται ἔθνει ποιοῦντι τοὺς καρποὺς αὐτῆς. καὶ
ὁ πεσὼν ἐπὶ τὸν λίθον τοῦτον, συνθλασθήσε-
ται· ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ, λικμήσει αὐτόν. & ἀκού-
σαντες οἱ ἀρχιερεῖς & οἱ φαρισαῖοι τὰς πα-
ραβολὰς αὐτοῦ, ἔγνωσαν ὅτι περὶ αὐτῶν λέγει·
καὶ ζητοῦντες αὐτὸν κρατῆσαι, ἐφοβήθησαν
τοὺς ὄχλους· ἐπειδὴ ὡς προφήτην αὐτὸν εἶ-
χον. & ἀποκριθεὶς ὁ ἰς πάλιν εἶπεν αὐτοῖς ἐν
παραβολαῖς, λέγων, Ὡμοιώθη ἡ βασιλεία νά'
τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὅστις ἐποίη- 22
σε γάμους τῷ υἱῷ αὐτοῦ, καὶ ἀπέστειλε τοὺς δού-
λους αὐτοῦ καλέσαι τοὺς κεκλημένους εἰς τοὺς
γάμους· & οὐκ ἤθελον ἐλθεῖν. πάλιν ἀπέστειλεν
ἄλλους δούλους, λέγων, εἴπατε τοῖς κεκλημένοις

ἰδοὺ τὰ ἄριστόν μου ἡτοίμασα, οἱ ταῦροί μου καὶ τὰ σιτιστὰ τεθυμμένα, καὶ πάντα ἕτοιμα· δεῦτε εἰς τοὺς γάμους. οἱ δὲ ἀμελήσαντες ἀπῆλθον, ὁ μὲν εἰς τὸν ἴδιον ἀγρόν, ὁ δὲ εἰς τὴν ἐμπορίαν αὐτοῦ· οἱ δὲ λοιποὶ κρατήσαντες τοὺς δούλους αὐτοῦ ὕβρισαν καὶ ἀπέκτειναν. ἀκούσας δὲ ὁ βασιλεὺς ὠργίσθη, καὶ πέμψας τὰ στρατεύματα αὐτοῦ, ἀπώλεσε τοὺς φονεῖς ἐκείνους, καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν ἐνέπρησε. τότε λέγει τοῖς δούλοις αὐτοῦ, ὁ μὲν γάμος ἕτοιμός ἐστιν, οἱ δὲ κεκλημένοι οὐκ ἦσαν ἄξιοι· πορεύεσθε οὖν ἐπὶ τὰς διεξόδους τῶν ὁδῶν, καὶ ὅσους ἂν εὕρητε, καλέσατε εἰς τοὺς γάμους. καὶ ἐξελθόντες οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι εἰς τὰς ὁδούς, συνήγαγον πάντας ὅσους εὗρον, πονηρούς τε καὶ ἀγαθούς· καὶ ἐπλήσθη ὁ γάμος ἀνακειμένων. εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς θεάσασθαι τοὺς ἀνακειμένους, εἶδεν ἐκεῖ ἄνθρωπον οὐκ ἐνδεδυμένον ἔνδυμα γάμου· καὶ λέγει αὐτῷ, ἑταῖρε, πῶς εἰσῆλθες ὧδε μὴ ἔχων ἔνδυμα γάμου; ὁ δὲ ἐφιμώθη. τότε εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς διακόνοις, δήσαντες αὐτοῦ πόδας καὶ χεῖρας, ἄρατε αὐτὸν καὶ ἐκβάλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυ-

γμὸς τ̃ ὀδόντων· πολλοὶ γὰρ εἰσι κλητοί, ὀλίγοι
δ̃ ἐκλεκτοί. τότ παραλαβὼν οἱ φαρισαῖοι συμ
βούλιον ἔλαβον ὅπως αὐτὸν παγιδεύσωσιν ἐν
λόγῳ καὶ ἀποστέλλουσιν αὐτῷ τοὺς μαθητὰς αὐ
τῶν μ τ̃ τ̃ ἡρῳδιανῶν, λέγοντες, διδάσκα-
λε, οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ, καὶ τ̃ ὁδὸν τοῦ θεοῦ ἐν
ἀληθείᾳ διδάσκεις, καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός·
οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων· εἰπὲ
οὖν ἡμῖν, τί σοι δοκεῖ· ἔξεστι δοῦναι κῆνσον
καίσαρι, ἢ οὔ; γοὺς δὲ ὁ ἰησοῦς τ̃ πονηρίαν
αὐτ̃, εἶπε, τί με πειράζετε ὑποκριταί; ἐπι-
δείξατέ μοι τὸ νόμισμα τοῦ κήνσου. οἱ δ̃ προσ-
ήνεγκαν αὐτῷ δηνάριον. καὶ λέγει αὐτοῖς, τί-
νος ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ὑπογραφή; λέγουσιν αὐ-
τῷ· καίσαρος. τότ λέγει αὐτοῖς, ἀπόδοτε οὖν
τὰ καίσαρος, καίσαρι· καὶ τὰ τοῦ θυ̃, τῷ θεῷ. καὶ
ἀκούσαντες ἐθαύμασαν, καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀ-
πῆλθον. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ προσῆλθον ιγ'
αὐτῷ σαδδουκαῖοι οἱ λέγοντες μὴ εἶ᾽ ἀνά-
στασιν, καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν, λέγοντες, διδά-
σκαλε, μωσῆς εἶπεν, ἐάν τις ἀποθάνῃ μὴ ἔ-
χων τέκνα, ἐπιγαμβρεύσῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτ̃
τ̃ γυναῖκα αὐτ̃, καὶ ἀναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀ-

ἀδελφῷ αὐτοῦ. ἦσαν οὖν παρ' ἡμῖν ἑπτὰ ἀδελφοί· καὶ ὁ πρῶτος γαμήσας ἐτελεύτησε, καὶ μὴ ἔχων σπέρμα, ἀφῆκε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. ὁμοίως καὶ ὁ δεύτερος, καὶ ὁ τρίτος, ἕως τῶν ἑπτά. ὕστερον δὲ πάντων ἀπέθανε καὶ ἡ γυνή. ἐν τῇ οὖν ἀναστάσει τίνος τῶν ἑπτὰ ἔσται γυνή; πάντες γὰρ ἔσχον αὐτήν. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, πλανᾶσθε μὴ εἰδότες τὰς γραφὰς μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ θεοῦ. ἐν γὰρ τῇ ἀναστάσει οὔτε γαμοῦσιν οὔτε ἐκγαμίζονται, ἀλλ' ὡς ἄγγελοι τοῦ θεοῦ ἐν οὐρανῷ εἰσι. περὶ δὲ τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν οὐκ ἀνέγνωτε τὸ ῥηθὲν ὑμῖν ὑπὸ τοῦ θεοῦ, λέγοντος, ἐγώ εἰμι ὁ θεὸς Ἀβραὰμ καὶ ὁ θεὸς Ἰσαὰκ
» καὶ ὁ θεὸς Ἰακώβ; οὐκ ἔστιν ὁ θεὸς θεὸς νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων. καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ. οἱ δὲ φαρισαῖοι ἀκούσαντες ὅτι ἐφίμωσε τοὺς σαδδουκαίους, συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτό. Καὶ ἐπηρώτησεν εἷς ἐξ αὐτῶν νομικὸς, πειράζων αὐτὸν, καὶ λέγων, διδάσκαλε, ποία ἐντολὴ μεγάλη ἐν τῷ νόμῳ; ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου

καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου· αὕτη ἐστὶ πρώτη καὶ μεγάλη ἐντολή. δευτέρα δὲ ὁμοία αὐτῇ, ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. ἐν ταύταις ταῖς δυσὶν ἐντολαῖς ὅλος ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται κρέμανται. Συνηγμένων δὲ τῶν φαρισαίων ἐπηρώτησεν αὐτοὺς ὁ ἰς λέγων, τί ὑμῖν δοκεῖ περὶ τοῦ χυ; τίνος υἱός ἐστιν; λέγουσιν αὐτῷ, τοῦ δαβίδ. λέγει αὐτοῖς, πῶς οὖν δαβὶδ ἐν πνεύματι κύριον αὐτὸν καλεῖ, λέγων, εἶπεν ὁ κς τῷ κυρίῳ μου, κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου; εἰ οὖν δαβὶδ καλεῖ αὐτὸν κύριον, πῶς υἱὸς αὐτοῦ ἐστι; καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο αὐτῷ ἀποκριθῆναι λόγον· οὐδὲ ἐτόλμησέ τις ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἐπερωτῆσαι αὐτὸν οὐκέτι. Τότε ἐλάλησε τοῖς ὄχλοις καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, λέγων, ἐπὶ τῆς μωσέως καθέδρας ἐκάθισαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι· πάντα οὖν ὅσα ἂν εἴπωσιν ὑμῖν τηρεῖν, τηρεῖτε καὶ ποιεῖτε· κατὰ δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν μὴ ποιεῖτε· λέγουσι γάρ, καὶ οὐ ποιοῦσι. δεσμεύουσι γὰρ φορτία βαρέα καὶ δυσβάστακτα, καὶ ἐπιτιθέασιν ἐπὶ τοὺς ὤμους τῶν ἀν-

νέ

νς

23

ἀνθρώπων, τῷ δὲ δακτύλῳ αὐτῶν οὐ θέλουσι κινῆσαι αὐτά. πάντα δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν ποιοῦσι πρὸς τὸ θεαθῆναι τοῖς ἀνθρώποις. πλατύνουσι δὲ τὰ φυλακτήρια αὐτῶν, καὶ μεγαλύνουσι τὰ κράσπεδα τῶν ἱματίων αὐτῶν, φιλοῦσί τε τὴν πρωτοκλισίαν ἐν τοῖς δείπνοις, καὶ τὰς πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς, καὶ καλεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ῥαββεί ῥαββεί. ὑμεῖς δὲ μὴ κληθῆτε ῥαββεί· εἷς γάρ ἐστιν ὑμῶν ὁ καθηγητὴς, ὁ χς· πάντες δὲ ὑμεῖς ἀδελφοί ἐστε. καὶ πατέρα μὴ καλέσητε ὑμῶν ἐπὶ τῆς γῆς· εἷς γάρ ἐστιν ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. μηδὲ κληθῆτε καθηγηταί· εἷς γὰρ ὑμῶν ἐστιν ὁ καθηγητὴς, ὁ χριστός. ὁ δὲ μείζων ὑμῶν ἔσται ὑμῶν διάκονος. ὅστις δὲ ὑψώσῃ ἑαυτὸν, ταπεινωθήσεται· καὶ ὅστις ταπεινώσῃ ἑαυτὸν, ὑψωθήσεται. οὐαὶ δὲ ὑμῖν γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταὶ, ὅτι κατεσθίετε τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι· διὰ τοῦτο λήψεσθε περισσότερον κρίμα. οὐαὶ ὑμῖν γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταὶ, ὅτι κλείετε τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώ-

πων· ὑμεῖς γὰρ οὐκ εἰσέρχεσθε, οὐδὲ τοὺς εἰσερχομένους ἀφίετε εἰσελθεῖν. οὐαὶ ὑμῖν γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι περιάγετε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν, ποιῆσαι ἕνα προσήλυτον· καὶ ὅταν γένηται, ποιεῖτε αὐτὸν υἱὸν γεέννης διπλότερον ὑμῶν. οὐαὶ ὑμῖν ὁδηγοὶ τυφλοὶ, οἱ λέγοντες, ὃς ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ ναῷ, οὐδέν ἐστιν· ὃς δ' ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ χρυσῷ τοῦ ναοῦ, ὀφείλει. μωροὶ καὶ τυφλοὶ, τίς γὰρ μείζων ἐστὶν, ὁ χρυσὸς, ἢ ὁ ναὸς ὁ ἁγιάζων τὸν χρυσόν; καὶ, ὃς ἐὰν ὀμόσῃ ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ, οὐδέν ἐστιν· ὃς δ' ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ δώρῳ τῷ ἐπάνω αὐτοῦ, ὀφείλει. μωροὶ καὶ τυφλοὶ, τί γὰρ μεῖζον, τὸ δῶρον, ἢ τὸ θυσιαστήριον τὸ ἁγιάζον τὸ δῶρον; ὁ οὖν ὀμόσας ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ, ὀμνύει ἐν αὐτῷ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἐπάνω αὐτοῦ· καὶ ὁ ὀμόσας ἐν τῷ ναῷ, ὀμνύει ἐν αὐτῷ καὶ ἐν τῷ κατοικοῦντι αὐτόν· καὶ ὁ ὀμόσας ἐν τῷ οὐρανῷ, ὀμνύει ἐν τῷ θρόνῳ τοῦ θεοῦ καὶ ἐν τῷ καθημένῳ ἐπάνω αὐτοῦ. οὐαὶ ὑμῖν γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον καὶ τὸ ἄνηθον καὶ τὸ κύμινον· καὶ ἀφήκατε τὰ βαρύτερα τοῦ νόμου, τὴν κρίσιν καὶ τὸ ἔλεον καὶ τὴν πίστιν. ταῦ-

τα ἔδωκ ποιῆσαι, καὶ κεῖνα μὴ ἀφιέναι. ὁδηγοὶ τυφλοὶ οἱ διϋλίζοντες τὸν κώνωπα, τὸν δὲ κάμηλον καταπίνοντες. οὐαὶ ὑμῖν γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι καθαρίζετε τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τῆς παροψίδος, ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ἐξ ἁρπαγῆς καὶ ἀκρασίας. φαρισαῖε τυφλέ, καθάρισον πρῶτον τὸ ἐντὸς τοῦ ποτηρίου καὶ τῆς παροψίδος, ἵνα γένηται καὶ τὸ ἐκτὸς αὐτῶν καθαρόν. οὐαὶ ὑμῖν γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι παρομοιάζετε τάφοις κεκονιαμένοις, οἵτινες ἔξωθεν μὲν φαίνονται ὡραῖοι, ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ὀστέων νεκρῶν καὶ πάσης ἀκαθαρσίας· οὕτω καὶ ὑμεῖς ἔξωθεν μὲν φαίνεσθε τοῖς ἀνθρώποις δίκαιοι, ἔσωθεν δὲ μεστοί ἐστε ὑποκρίσεως καὶ ἀνομίας. οὐαὶ ὑμῖν γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι οἰκοδομεῖτε τοὺς τάφους τῶν προφητῶν, καὶ κοσμεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν δικαίων, καὶ λέγετε, εἰ ἤμεθα ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν πατέρων ἡμῶν, οὐκ ἂν ἤμεθα κοινωνοὶ αὐτῶν ἐν τῷ αἵματι τῶν προφητῶν· ὥστε μαρτυρεῖτε ἑαυτοῖς ὅτι υἱοί ἐστε τῶν φονευσάντων τοὺς προφήτας. καὶ ὑμεῖς πληρώσατε τὸ μέτρον τῶν πατέρων ὑμῶν.

ὄφεις, γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς φύγητε ἀπὸ τῆς κρίσεως τῆς γεέννης; διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω πρὸς ὑμᾶς προφήτας, καὶ σοφοὺς, καὶ γραμματεῖς, καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποκτενεῖτε καὶ σταυρώσετε, καὶ ἐξ αὐτῶν μαστιγώσετε ἐν ταῖς συναγωγαῖς ὑμῶν, καὶ διώξετε ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν· ὅπως ἔλθῃ ἐφ' ὑμᾶς πᾶν αἷμα δίκαιον ἐκχυνόμενον ἐπὶ τῆς γῆς, ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἄβελ τοῦ δικαίου ἕως τοῦ αἵματος Ζαχαρίου υἱοῦ Βαραχίου, ὃν ἐφονεύσατε μεταξὺ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ θυσιαστηρίου. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἥξει ταῦτα πάντα ἐπὶ τὴν γενεὰν ταύτην. Ἱερουσαλήμ, Ἱερουσαλήμ ἡ ἀποκτείνουσα τοὺς προφήτας, καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν, ποσάκις ἠθέλησα ἐπισυναγαγεῖν τὰ τέκνα σου, ὃν τρόπον ἐπισυνάγει ὄρνις τὰ νοσσία ἑαυτῆς ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ οὐκ ἠθελήσατε; ἰδοὺ ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν ἔρημος. λέγω γὰρ ὑμῖν, οὐ μή με ἴδητε ἀπ' ἄρτι, ἕως ἂν εἴπητε, Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου. Καὶ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἐπορεύετο ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ, καὶ προσῆλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπιδεῖξαι αὐτῷ τὰς οἰκοδομὰς τοῦ ἱεροῦ. 24

ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, οὐ βλέπετε πάντα
ταῦτα; ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀφεθῇ ὧδε
λίθος ἐπὶ λίθον, ὃς οὐ μὴ καταλυθήσεται.

νζ Καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ὄρους τῶν ἐλαιῶν,
προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ κατ' ἰδίαν, λέ-
γοντες, εἰπὲ ἡμῖν, πότε ταῦτα ἔσται, καὶ τί τὸ
σημεῖον τῆς σῆς παρουσίας, καὶ τῆς συντελείας τοῦ
αἰῶνος; καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, βλέ-
πετε μήτις ὑμᾶς πλανήσῃ· πολλοὶ γὰρ ψευσον-
ται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, λέγοντες, ἐγώ εἰμι ὁ χριστός καὶ
πολλοὺς πλανήσουσι, μελλήσετε δὲ ἀκούειν πο-
λέμους καὶ ἀκοὰς πολέμων· ὁρᾶτε μὴ θροεῖσθε·
δεῖ γὰρ πάντα γενέσθαι· ἀλλ' οὔπω ἐστὶ τὸ τέλος.
ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος, καὶ βασι-
λεία ἐπὶ βασιλείαν· καὶ ἔσονται λιμοὶ καὶ λοιμοὶ
καὶ σεισμοὶ κατὰ τόπους. πάντα δὲ ταῦτα ἀρχὴ
ὠδίνων. τότε παραδώσουσιν ὑμᾶς εἰς θλῖψιν,
καὶ ἀποκτενοῦσιν ὑμᾶς, καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑ-
πὸ πάντων τῶν ἐθνῶν διὰ τὸ ὄνομά μου. καὶ τότε
σκανδαλισθήσονται πολλοὶ, καὶ ἀλλήλους παρα-
δώσουσι, καὶ μισήσουσιν ἀλλήλους, καὶ πολλοὶ ψευ-
δοπροφῆται ἐγερθήσονται, καὶ πλανήσουσι πο λ
λούς. καὶ διὰ τὸ πληθυνθῆναι τὴν ἀνομίαν, ψυ-

γήσεται ἡ ἀγάπη τ̃ πολλῶν· ὁ δὲ ὑπομείνας
εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται. καὶ κηρυχθήσεται
τοῦτο τὸ εὐαγγέλιον τ̃ς βασιλείας ἐν ὅλῃ τῇ
οἰκουμένῃ, εἰς μαρτύριον πᾶσι τοῖς ἔθνεσι· κ̀ τότε ἥξει τὸ τέλος. ὅταν οὖν ἴδητε τὸ βδέλυγμα τ̃ς ἐρημώσεως τὸ ῥηθὲν διὰ Δανιὴλ τοῦ προφήτου, ἑστὸς ἐν τόπῳ ἁγίῳ· ὁ ἀναγινώσκων νοείτω· τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν ἐπὶ τὰ ὄρη· ὁ ἐπὶ τοῦ δώματος, μὴ καταβαινέτω ἆραί τι ἐκ τ̃ οἰκίας αὐτοῦ· καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ, μὴ ἐπιστρεψάτω ὀπίσω ἆραι τὰ ἱμάτια αὐτοῦ. οὐαὶ δὲ τ̃ ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ τ̃ θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις τ̃ ἡμέραις. προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ γένηται ἡ φυγὴ ὑμῶν χειμῶνος μηδὲ ἐν σαββάτῳ. ἔσται γὰρ τότε θλῖψις μεγάλη, οἵα οὐ γέγονεν ἀπ' ἀρχ̃ κόσμου ἕως τοῦ νῦν, οὐδ' οὐ μὴ γένηται. καὶ εἰ μὴ ἐκολοβώθησαν αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σὰρξ· διὰ δὲ τοὺς ἐκλεκτοὺς κολοβωθήσονται αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι. τότε ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ, ἰδοὺ ὧδε ὁ χ̀ς, ἢ ὧδε, μὴ πιστεύσητε· ἐγερθήσονται γὰρ ψευδόχριστοι κ̀ ψευδοπροφῆται, καὶ δώσουσι σημεῖα μεγάλα καὶ τέρατα, ὥστε

πλανῆσαι, εἰ δυνατὸν, καὶ τοὺς ἐκλεκτούς. ἰδοὺ προείρηκα ὑμῖν. ἐὰν οὖν εἴπωσιν ὑμῖν, ἰδοὺ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐστὶ, μὴ ἐξέλθητε· ἰδοὺ ἐν τοῖς ταμείοις, μὴ πιστεύσητε. ὥσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν, καὶ φαίνεται ἕως δυσμῶν, οὕτως ἔσται καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. ὅπου γὰρ ἐὰν ᾖ τὸ πτῶμα, ἐκεῖ συναχθήσονται οἱ ἀετοί. Εὐθέως δὲ μετὰ τὴν θλῖψιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων, ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς, καὶ οἱ ἀστέρες πεσοῦνται ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται. καὶ τότε φανήσεται τὸ σημεῖον τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῷ οὐρανῷ· καὶ τότε κόψονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς, καὶ ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς. καὶ ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ μετὰ σάλπιγγος καὶ φωνῆς μεγάλης, καὶ ἐπισυνάξουσι τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων, ἀπ' ἄκρων οὐρανῶν ἕως ἄκρων αὐτῶν. Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε τὴν παραβολήν. ὅταν ἤδη ὁ κλάδος αὐτῆς γένηται ἁπαλὸς, καὶ

τὰ φύλλα

τὰ φύλλα ἁπαλὰ γένηται, γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς τὸ θέρος· οὕτω καὶ ὑμεῖς ὅταν ἴδητε πάντα ταῦτα, γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἐπὶ θύραις. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη ἕως ἂν πάντα ταῦτα γένηται· ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται· οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσι. Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ τῆς ὥρας οὐδεὶς οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι τῶν οὐρανῶν, εἰ μὴ ὁ πατήρ μου μόνος. ὡς δὲ αἱ ἡμέραι τοῦ Νῶε, οὕτως ἔσται καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου· ὡς γὰρ ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς μετὰ τὸν κατακλυσμὸν τρώγοντες καὶ πίνοντες, γαμοῦντες καὶ γαμίζοντες, ἄχρι ἧς ἡμέρας εἰσῆλθε Νῶε εἰς τὴν κιβωτὸν, καὶ οὐκ ἔγνωσαν, ἕως ἦλθεν ὁ κατακλυσμὸς, καὶ ἦρεν ἅπαντας· οὕτως ἔσται καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. τότε δύο ἔσονται ἐν τῷ ἀγρῷ, ὁ εἷς παραλαμβάνεται, καὶ ὁ εἷς ἀφίεται. δύο ἀλήθουσαι ἐν τῷ μύλωνι· μία παραλαμβάνεται, καὶ μία ἀφίεται. γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἴδατε ποίᾳ ὥρᾳ ὁ κύριος ὑμῶν ἔρχεται. ἐκεῖνο δὲ γινώσκετε, ὅτι εἰ ᾔδει ὁ οἰκοδεσπότης ποίᾳ φυλακῇ ὁ κλέπτης ἔρχεται, ἐγρηγόρησεν ἂν καὶ

ἐκ δὲ εἴασε διορυχθῆναι τὴν οἰκίαν αὐτοῦ. διὰ τοῦτο καὶ ὑμεῖς γίνεσθε ἕτοιμοι, ὅτι ᾗ ὥρᾳ οὐ δοκεῖτε, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται. τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς δοῦλος καὶ φρόνιμος, ὃν κατέστησεν ὁ κύριος αὐτοῦ ἐπὶ τῆς θεραπείας αὐτοῦ, τοῦ διδόναι αὐτοῖς τὴν τροφὴν ἐν καιρῷ; μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὑρήσει ποιοῦντα οὕτως. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐπὶ πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν. ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ κακὸς δοῦλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, χρονίζει ὁ κύριός μου ἐλθεῖν· καὶ ἄρξηται τύπτειν τοὺς συνδούλους, ἐσθίειν δὲ καὶ πίνειν μετὰ τῶν μεθυόντων, ἥξει ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ ᾗ οὐ προσδοκᾷ, καὶ ἐν ὥρᾳ ᾗ οὐ γινώσκει, καὶ διχοτομήσει αὐτόν, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ὑποκριτῶν θήσει· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόν-
νθ' των. Τότε ὁμοιωθήσεται ἡ βασιλεία τῶν
25 οὐρανῶν δέκα παρθένοις, αἵτινες λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας αὐτῶν, ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν τοῦ νυμφίου. πέντε δὲ ἦσαν ἐξ αὐτῶν φρόνιμοι, καὶ αἱ πέντε μωραί· αἵτινες μωραὶ λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας ἑαυτῶν, οὐκ ἔλα-

βον μὲθ' ἑαυτῶν ἔλαιον· αἱ δὲ φρόνιμοι ἔλαβον
ἔλαιον ἐν τοῖς ἀγγείοις αὐτῶν μετὰ τῶν λαμπά-
δων αὐτῶν. χρονίζοντος δὲ τοῦ νυμφίου, ἐνύσταξαν
πᾶσαι, καὶ ἐκάθευδον. μέσης δὲ νυκτὸς κραυγὴ
γέγονεν, ἰδοὺ ὁ νυμφίος ἔρχεται, ἐξέρχεσθε εἰς
ἀπάντησιν αὐτοῦ. τότε ἠγέρθησαν πᾶσαι αἱ
παρθένοι ἐκεῖναι, καὶ ἐκόσμησαν τὰς λαμπά-
δας αὐτῶν. αἱ δὲ μωραὶ ταῖς φρονίμοις εἶπον,
δότε ἡμῖν ἐκ τοῦ ἐλαίου ὑμῶν, ὅτι αἱ λαμπά-
δες ἡμῶν σβέννυνται. ἀπεκρίθησαν δὲ αἱ φρό-
νιμοι, λέγουσαι, μήποτε οὐκ ἀρκέσῃ ἡμῖν καὶ
ὑμῖν, πορεύεσθε δὲ μᾶλλον πρὸς τοὺς πωλοῦν-
τας, καὶ ἀγοράσατε ἑαυτοῖς. ἀπερχομένων δὲ
αὐτῶν ἀγοράσαι, ἦλθεν ὁ νυμφίος, καὶ αἱ ἕτοι
μοι εἰσῆλθον μετ' αὐτοῦ εἰς τοὺς γάμους, καὶ ἐ-
κλείσθη ἡ θύρα. ὕστερον δὲ ἔρχονται καὶ αἱ λοιπαὶ
παρθένοι, λέγουσαι, κύριε κύριε, ἄνοιξον ἡμῖν. ὁ δὲ
ἀποκριθεὶς εἶπεν, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ οἶδα
ὑμᾶς. γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἡμέ-
ραν οὐδὲ τὴν ὥραν, ἐν ᾗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
ἔρχεται. Ὡς γὰρ ἄνθρωπος ἀποδη- ξ'
μῶν ἐκάλεσε τοὺς ἰδίους δούλους, καὶ παρέ-
δωκεν αὐτοῖς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ· καὶ ᾧ μὲν

LYON

ἔδωκε πέντε τάλαντα, ᾧ δὲ δύο, ᾧ ὃ ἕν, ἑκάστῳ κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν, καὶ ἀπεδήμησεν εὐθέως. πορευθεὶς ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβών, εἰργάσατο ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐποίησεν ἄλλα πέντε τάλαντα. ὡσαύτως καὶ ὁ τὰ δύο, ἐκέρδησε καὶ αὐτὸς ἄλλα δύο. ὁ δὲ τὸ ἓν λαβών, ἀπελθὼν ὤρυξεν ἐν τῇ γῇ, καὶ ἀπέκρυψε τὸ ἀργύριον τοῦ κυρίου αὐτοῦ. μετὰ δὲ χρόνον πολὺν ἔρχεται ὁ κύριος τῶν δούλων ἐκείνων, καὶ συναίρει μετ' αὐτῶν λόγον. καὶ προσελθὼν ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβών, προσήνεγκεν ἄλλα πέντε τάλαντα, λέγων, κύριε, πέντε τάλαντά μοι παρέδωκας· ἴδε ἄλλα πέντε τάλαντα ἐκέρδησα ἐπ' αὐτοῖς. ἔφη δὲ αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ, εὖ δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστὲ, ὅτι ὀλίγα ἦς πιστὸς, ὅτι πολλῶν σε καταστήσω. εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου. προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὰ δύο τάλαντα λαβών, εἶπε, κύριε, δύο τάλαντά μοι παρέδωκας· ἴδε ἄλλα δύο τάλαντα ἐκέρδησα ἐπ' αὐτοῖς. ἔφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ, εὖ δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστὲ, ὅτι ὀλίγα ἦς πιστὸς, ὅτι πολλῶν σε καταστήσω. εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου. προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὸ ἓν τάλαν-

τον εἰλικρινῶς, εἶπε, κύριε, ἔγνων σε ὅτι σκληρὸς εἶ ἄνθρωπος, θερίζων ὅπου οὐκ ἔσπειρας, καὶ συνάγων ὅθεν οὐ διεσκόρπισας· καὶ φοβηθεὶς ἀπελθὼν ἔκρυψα τὸ τάλαντόν σου ἐν τῇ γῇ· ἴδε ἔχεις τὸ σόν. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ, πονηρὲ δοῦλε καὶ ὀκνηρέ, ἤδεις ὅτι θερίζω ὅπου οὐκ ἔσπειρα, καὶ συνάγω ὅθεν οὐ διεσκόρπισα· ἔδει οὖν σε βαλεῖν τὸ ἀργύριόν μου τοῖς τραπεζίταις, καὶ ἐλθὼν ἐγὼ ἐκομισάμην ἂν τὸ ἐμὸν σὺν τόκῳ. ἄρατε οὖν ἀπ' αὐτοῦ τὸ τάλαντον, καὶ δότε τῷ ἔχοντι τὰ δέκα τάλαντα. τῷ γὰρ ἔχοντι παντὶ δοθήσεται, καὶ περισσευθήσεται· ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. καὶ τὸν ἀχρεῖον δοῦλον ἐκβάλλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ ξα
αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἅγιοι ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ, τότε καθίσει ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, καὶ συναχθήσε-
ται ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἀφορίσει αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων ὡς ὁ ποιμὴν ἀφορίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐρίφων, καὶ στήσει τὰ μὲν πρόβατα ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ ἔρια ἐξ

δωνύμων. τότε ἐρεῖ ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐκ δεξιῶν
αὐτοῦ, δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρός μου, κλη-
ρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν
ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. ἐπείνασα γὰρ, καὶ ἐδώ-
κατέ μοι φαγεῖν· ἐδίψησα, καὶ ἐποτίσατέ με·
ξένος ἤμην, καὶ συνηγάγετέ με· γυμνὸς, καὶ πε-
ριεβάλετέ με· ἠσθένησα, καὶ ἐπεσκέψασθέ με·
ἐν φυλακῇ ἤμην, καὶ ἤλθετε πρός με. τότε
ἀποκριθήσονται αὐτῷ οἱ δίκαιοι, λέγοντες, κύ-
ριε, πότε σε εἴδομεν πεινῶντα, καὶ ἐθρέψαμεν; ἢ δι-
ψῶντα, καὶ ἐποτίσαμεν; πότε δέ σε εἴδομεν ξέ-
νον, καὶ συνηγάγομεν; ἢ γυμνὸν, καὶ περιεβά-
λομεν; πότε δέ σε εἴδομεν ἀσθενῆ, ἢ ἐν φυλακῇ,
καὶ ἤλθομεν πρός σε; καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς
ἐρεῖ αὐτοῖς, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον ἐποιή-
σατε ἑνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων,
ἐμοὶ ἐποιήσατε. τότε ἐρεῖ καὶ τοῖς ἐξ ἀριστερῶν,
πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι, εἰς τὸ
πῦρ τὸ αἰώνιον τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ
καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ. ἐπείνασα γὰρ, καὶ οὐκ ἐ-
δώκατέ μοι φαγεῖν· ἐδίψησα, καὶ οὐκ ἐποτίσα-
τέ με· ξένος ἤμην, καὶ οὐ συνηγάγετέ με· γυ-
μνὸς, καὶ οὐ περιεβάλετέ με· ἀσθενὴς, καὶ ἐν

φυλακῇ, καὶ οὐκ ἐπεσκέψασθέ με. τότε ἀποκρι
θήσονται αὐτῷ καὶ αὐτοὶ λέγοντες, κύριε, πό-
τε σε εἴδομεν πεινῶντα ἢ διψῶντα ἢ ξένον ἢ
γυμνὸν ἢ ἀσθενῆ ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐ διηκο-
νήσαμέν σοι; τότε ἀποκριθήσε) αὐτοῖς, λέγων,
ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον οὐκ ἐποιήσατε ἑνὶ
τούτων τῶν ἐλαχίστων, οὐδὲ ἐμοὶ ἐποιήσατε. καὶ
ἀπελεύσονται οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον, οἱ δὲ
δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον. Καὶ ἐγένετο ὅτε 26
ἐτέλεσεν ὁ ἰησοῦς πάντας τοὺς λόγους τούτους,
εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, οἴδατε ὅτι μετὰ δύο
ἡμέρας τὸ πάσχα γίνεται, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
παραδίδο) εἰς τὸ σταυρωθῆναι. τότε συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ
πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρ-
χιερέως τοῦ λεγομένου καϊάφα, καὶ συνεβου-
λεύσαντο ἵνα τὸν ἰησοῦν κρατήσωσι δόλῳ, καὶ
ἀποκτείνωσιν. ἔλεγον δὲ, μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, ἵνα
μὴ θόρυβος γένηται ἐν τῷ λαῷ. Τοῦ δὲ ἰησοῦ ξβ'
γενομένου ἐν βηθανίᾳ, ἐν οἰκίᾳ σίμωνος τοῦ λε-
προῦ, προσῆλθεν αὐτῷ γυνὴ ἀλάβαστρον
μύρου ἔχουσα βαρυτίμου, καὶ κατέχεεν ἐπὶ τῆς
κεφαλῆς αὐτοῦ ἀνακειμένου. ἰδόντες δὲ οἱ μα-

θηται αὐτὸ ἠγανάκτησ̄, λέγοντες, εἰς τί ἡ ἀ-
πώλεια αὕτη; ἠδύνατο γὰρ τοῦτο τὸ μύρον πρα-
θῆναι πολλοῦ, καὶ δοθῆναι πτωχοῖς. γνοὺς δὲ
ὁ Ἰ̄ς̄ εἶπεν αὐτοῖς, τί κόπους παρέχετε τῇ γυ-
ναικί; ἔργον γὰρ καλὸν ἠργάσατο εἰς ἐμέ. πάν-
τοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ
οὐ πάντοτε ἔχετε. βαλοῦσα γὰρ αὕτη τὸ μύρον
τοῦτο ἐπὶ τοῦ σώματός μου, πρὸς τὸ ἐνταφιά-
σαι με ἐποίησεν. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅπου ἐὰν
κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο ἐν ὅλῳ τῷ κό-
σμῳ, λαληθήσεται καὶ ὃ ἐποίησεν αὕτη εἰς μνη-
μόσυνον αὐτῆς. τότε πορευθεὶς εἷς τῶν δώδε-
κα ὁ λεγόμενος ἰούδας ἰσκαριώτης πρὸς
τοὺς ἀρχιερεῖς, εἶπε, τί θέλετέ μοι δοῦναι, κἀ-
γὼ ὑμῖν παραδώσω αὐτόν; οἱ δὲ ἔστησαν αὐ-
τῷ τριάκοντα ἀργύρια. καὶ ἀπὸ τότε ἐζήτει εὐ-
ξγ' καιρίαν ἵνα αὐτὸν παραδῷ. Τῇ δὲ πρώ-
τῃ τῶν ἀζύμων προσῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰ̄ῡ̄,
λέγοντες αὐτῷ, ποῦ θέλεις ἑτοιμάσωμέν σοι
φαγεῖν τὸ πάσχα; ὁ δὲ εἶπεν, ὑπάγετε εἰς τὴν πό-
λιν πρὸς τὸν δεῖνα, καὶ εἴπατε αὐτῷ, ὁ διδά-
σκαλος λέγει, ὁ καιρός μου ἐγγύς ἐστι, πρὸς
σὲ ποιῶ τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου. καὶ ἐ-

ποίησαν οἱ μαθηταὶ ὡς συνέταξεν αὐτοῖς ὁ
Ἰησοῦς, καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα. ὀψίας δὲ γενο-
μένης ἀνέκειτο μετὰ τῶν δώδεκα· καὶ ἐσθιόντων
αὐτῶν εἶπεν· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι εἷς ἐξ ὑ-
μῶν παραδώσει με. καὶ λυπούμενοι σφόδρα
ἤρξαντο λέγειν αὐτῷ ἕκαστος αὐτῶν, μήτι ἐ-
γώ εἰμι κύριε; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, ὁ ἐμβά-
ψας μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ τρυβλίῳ τὴν χεῖρα, οὗ-
τός με παραδώσει. ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑ-
πάγει, καθὼς γέγραπται περὶ αὐτοῦ· οὐαὶ δὲ
τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
παραδίδοται. καλὸν ἦν αὐτῷ εἰ οὐκ ἐγεννήθη
ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος. ἀποκριθεὶς δὲ Ἰούδας
ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν εἶπε, μήτι ἐγώ εἰμι ῥαβ-
βί; λέγει αὐτῷ, σὺ εἶπας. Ἐσθιόντων δὲ αὐ- ξη'
τῶν λαβὼν ὁ Ἰησοῦς τὸν ἄρτον καὶ εὐχαριστήσας
ἔκλασε, καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς, καὶ εἶπε,
λάβετε, φάγετε· τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου. καὶ λα
βὼν τὸ ποτήριον καὶ εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐ-
τοῖς, λέγων, πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες· τοῦτο γάρ
ἐστι τὸ αἷμά μου τὸ τῆς καινῆς διαθήκης, τὸ
περὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρ-
τιῶν. λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ πίω ἀπ' ἄρτι ἐκ

τοῦτου τοῦ γενήματος τῆς ἀμπέλου, ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ὅταν αὐτὸ πίνω μεθ' ὑμῶν καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρός μου. καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν. τότε λέγει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς, πάντες ὑμεῖς σκανδαλισθήσεσθε ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ. γέγραπται γάρ, παταξω τὸν ποιμένα, καὶ διασκορπισθήσεται τὰ πρόβατα τῆς ποίμνης. μετὰ δὲ τὸ ἐγερθῆναί με προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν γαλιλαίαν. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ πέτρος εἶπεν αὐτῷ, εἰ καὶ πάντες σκανδαλισθήσονται ἐν σοί, ἐγὼ οὐδέποτε σκανδαλισθήσομαι. ἔφη αὐτῷ ὁ ἰς, ἀμὴν λέγω σοι ὅτι ἐν ταύτῃ τῇ νυκτὶ πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι, τρὶς ἀπαρνήσῃ με. λέγει αὐτῷ ὁ πέτρος, κἂν δέῃ με συν σοὶ ἀποθανεῖν, οὐ μή σε ἀπαρνήσομαι. ὁμοίως δὲ καὶ πάντες οἱ μαθηταὶ εἶπον. τότε ἔρχεται μετ' αὐτῶν ὁ ἰς εἰς χωρίον λεγόμενον γεθσημανῆ, καὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς, καθίσατε αὐτοῦ ἕως οὗ ἀπελθὼν προσεύξωμαι ἐκεῖ. καὶ παραλαβὼν τὸν πέτρον καὶ τοὺς δύο υἱοὺς ζεβεδαίου, ἤρξατο λυπεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν. τότε λέγει αὐτοῖς, περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχή μου ἕως θανάτου. μείνατε ὧ-

δε καὶ χηγορεῖτε μετ' ἐμοῦ. καὶ προβὰς μικρὸν, ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ προσευχόμενος, καὶ λέγων, πάτερ μου, εἰ δυνατόν ἐστι, παρελθέτω ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο· πλὴν οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς σύ. καὶ ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητὰς, καὶ εὑρίσκει αὐτοὺς καθεύδοντας, καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ, οὕτως οὐκ ἰσχύσατε μίαν ὥραν γρηγορῆσαι μετ' ἐμοῦ; γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν· τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής. πάλιν ἐκ δευτέρου ἀπελθὼν προσηύξατο λέγων, πάτερ μου, εἰ οὐ δύναται τοῦτο τὸ ποτήριον παρελθεῖν ἀπ' ἐμοῦ, ἐὰν μὴ αὐτὸ πίω, γενηθήτω τὸ θέλημά σου. καὶ ἐλθὼν εὑρίσκει αὐτοὺς πάλιν καθεύδοντας· ἦσαν γὰρ αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ βεβαρημένοι. καὶ ἀφεὶς αὐτοὺς, ἀπελθὼν πάλιν προσηύξατο ἐκ τρίτου, τὸν αὐτὸν λόγον εἰπών. τότε ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτοῖς, καθεύδετε τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε· ἰδοὺ ἤγγικεν ἡ ὥρα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας ἁμαρτωλῶν. ἐγείρεσθε, ἄγωμεν· ἰδοὺ ἤγγικεν ὁ παραδιδούς με. Καὶ ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἰδοὺ Ἰού

ἰούδας εἷς τῶν δώδεκα ἦλθε, καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος πολὺς μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων, ἀπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ. ὁ δὲ παραδιδοὺς αὐτὸν, ἔδωκεν αὐτοῖς σημεῖον, λέγων, ὃν ἂν φιλήσω, αὐτός ἐστι· κρατήσατε αὐτόν. καὶ ἐξαίφνης προσελθὼν τῷ Ἰῇ, εἶπε, χαῖρε ῥαββεί. καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. ὁ δὲ Ἰς εἶπεν αὐτῷ, ἑταῖρε, ἐφ' ᾧ πάρει; τότε προσελθόντες ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐπὶ τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐκράτησαν αὐτόν. καὶ ἰδοὺ εἷς τῶν μετὰ Ἰῦ ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἀπέσπασε τὴν μάχαιραν αὐτοῦ, καὶ παίσας τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως, ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον. τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰς, ἀπόστρεψόν σου τὴν μάχαιραν εἰς τὸν τόπον αὐτῆς· πάντες γὰρ οἱ λαβόντες μάχαιραν ἐν μαχαίρᾳ ἀποθανοῦνται. ἢ δοκεῖς ὅτι οὐ δύναμαι ἄρτι παρακαλέσαι τὸν πατέρα μου, καὶ παραστήσει μοι πλείους ἢ δώδεκα λεγιῶνας ἀγγέλων; πῶς οὖν πληρωθῶσιν αἱ γραφαὶ, ὅτι οὕτω δεῖ γενέσθαι; ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ εἶπεν ὁ Ἰς τοῖς ὄχλοις, ὡς ἐπὶ λῃστὴν ἐξήλθετε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων συλλαβεῖν με; καθ' ἡμέραν πρὸς ὑμᾶς ἐκαθεζόμην διδάσκων

ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με; τοῦτο δὲ
ὅλον γέγονεν, ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαὶ τῶν
προφητῶν. τότε οἱ μαθηταὶ πάντες ἀφέντες
αὐτὸν, ἔφυγον. οἱ δὲ κρατήσαντες τὸν ἰησοῦν
ἀπήγαγον πρὸς καϊάφαν τ̄ ἀρχιερέα, ὅπου
οἱ γραμματεῖς ⁊ οἱ πρεσβύτεροι συνήχθη-
σαν. ὁ δὲ πέτρος ἠκολούθει αὐτῷ ἀπὸ μακρό-
θεν ἕως τῆς αὐλῆς τ̄ ἀρχιέως. καὶ εἰσελθὼν
ἔσω ἐκάθητο μετ' τ̄ ὑπηρετῶν ἰδεῖν τὸ τέλος.
οἱ δὲ ἀρχιερεῖς ⁊ οἱ πρεσβύτεροι ⁊ τὸ συνέ-
δριον ὅλον ἐζήτουν ψευδομαρτυρίαν κατ' τοῦ
ἰῡ, ὅπως αὐτὸν θανατώσωσι, ⁊ οὐχ εὗρον. ⁊
πολλῶν ψευδομαρτύρων προσελθόντων, οὐχ
εὗρον· ὕστερον δὲ προσελθόντες δύο ψευδο-
μάρτυρες, εἶπον, οὗτος ἔφη, δύναμαι καταλῦ
σαι τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ, καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν
οἰκοδομῆσαι αὐτόν. ⁊ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἶ-
πεν αὐτῷ, οὐδὲν ἀποκρίνῃ; τί σοῦ κατα-
μαρτυροῦσιν; ὁ δὲ ἰς̄ ἐσιώπα. καὶ ἀποκριθεὶς
ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ, ἐξορκίζω σε κατ' τοῦ
θεοῦ τοῦ ζῶντος, ἵνα ἡμῖν εἴπῃς εἰ σὺ ὁ χ̄ς̄ ὁ υἱὸς τοῦ
θεοῦ. λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς, σὺ εἶπας. πλὴν λέγω
ὑμῖν, ἀπ' ἄρτι ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καὶ

δήμιον ὂν δεξιῶν τῆς δυνάμεως, καὶ ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ. τότε ὁ ἀρχιερεὺς διέρρηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, λέγων, ὅτι ἐβλασφήμησε· τί ἔτι χρείαν ἔχομεν μαρτύρων; ἴδετε νῦν ἠκούσατε τὴν βλασφημίαν αὐτοῦ. τί ὑμῖν δοκεῖ; οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶπον, ἔνοχος θανάτου ἐστί. τότε ἐνέπτυσαν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἐκολάφισαν αὐτόν. οἱ δὲ ῥαπίσμασι, λέγοντες, προφήτευσον ἡμῖν χε, τίς ἐστιν ὁ παίσας σε; ὁ δὲ πέτρος ἔξω ἐκάθητο ἐν τῇ αὐλῇ, καὶ προσῆλθεν αὐτῷ μία παιδίσκη, λέγουσα, καὶ σὺ ἦσθα μετὰ ἰησοῦ τοῦ γαλιλαίου. ὁ δὲ ἠρνήσατο ἔμπροσθεν πάντων, λέγων, οὐκ οἶδα τί λέγεις. ἐξελθόντα δὲ αὐτὸν εἰς τὸν πυλῶνα, εἶδεν αὐτὸν ἄλλη, καὶ λέγει τοῖς ἐκεῖ, καὶ οὗτος ἦν μετὰ ἰησοῦ τοῦ ναζωραίου. καὶ πάλιν ἠρνήσατο μετ' ὅρκου, ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον. μετὰ μικρὸν δὲ προσελθόντες οἱ ἑστῶτες εἶπον τῷ πέτρῳ, ἀληθῶς καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ· καὶ γὰρ ἡ λαλιά σου δῆλόν σε ποιεῖ. τότε ἤρξατο καταναθεματίζειν καὶ ὀμνύειν, ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον. καὶ ἀλέκτωρ ἐφώνησε· καὶ ἐμνήσθη ὁ πέτρος τοῦ ῥήματος ἰῦ εἰ-

ξς'

ρηκότος αὐτῷ, ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι, τρὶς ἀπαρνήσῃ με. καὶ ἐξελθὼν ἔξω, ἔκλαυσε πικρῶς. Πρωΐας δὲ γενομένης συμβούλιον 27
ἔλαβον πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ κατὰ τοῦ ἰῡ, ὥστε θανατῶσαι αὐτόν. καὶ δήσαντες αὐτὸν ἀπήγαγον, καὶ παρέδωκαν αὐτὸν Ποντίῳ Πιλάτῳ τῷ ἡγεμόνι.

Τότε ἰδὼν Ἰούδας ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν ξζ'
ὅτι κατεκρίθη, μεταμεληθεὶς ἀπέστρεψε τὰ τριάκοντα ἀργύρια τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς πρεσβυτέροις, λέγων, ἥμαρτον παραδοὺς αἷμα ἀθῷον. οἱ δὲ εἶπον, τί πρὸς ἡμᾶς; σὺ ὄψει. καὶ ῥίψας τὰ ἀργύρια ἐν τῷ ναῷ ἀνεχώρησε, καὶ ἀπελθὼν ἀπήγξατο. οἱ δὲ ἀρχιερεῖς λαβόντες τὰ ἀργύρια εἶπον, οὐκ ἔξεστι βαλεῖν αὐτὰ εἰς τὸν κορβανᾶν· ἐπεὶ τιμὴ αἵματός ἐστι. συμβούλιον δὲ λαβόντες ἠγόρασαν ἐξ αὐτῶν τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως εἰς ταφὴν τοῖς ξένοις. διὸ ἐκλήθη ὁ ἀγρὸς ἐκεῖνος, ἀγρὸς αἵματος, ἕως τῆς σήμερον. τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν διὰ ἱερεμίου τοῦ προφήτου, λέγοντος, καὶ ἔλαβον "
τὰ τριάκοντα ἀργύρια, τὴν τιμὴν τοῦ τετιμη- "
μένου, ὃν ἐτιμήσαντο ἀπὸ υἱῶν ἰσραήλ, καὶ "

» ἔδωκαν αὐτὰ εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως,
» καθὰ συνέταξέ μοι κς̄. ὁ δὲ ἰησοῦς ἔστη ἔμ-
προσθεν τοῦ ἡγεμόνος, καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ
ἡγεμὼν, λέγων, σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαί-
ων; ὁ δὲ ἰησοῦς ἔφη αὐτῷ, σὺ λέγεις. καὶ ἐν τῷ
κατηγορεῖσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ
τῶν πρεσβυτέρων, οὐδὲν ἀπεκρίνατο. τότε λέ-
γει αὐτῷ ὁ πιλάτος, οὐκ ἀκούεις πόσα σου κα-
ταμαρτυροῦσι; καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ πρὸς
οὐδὲ ἓν ῥῆμα. ὥστε θαυμάζειν τὸν ἡγεμόνα
λίαν. κατ' ἑορτὴν εἰώθει ὁ ἡγεμὼν ἀπολύειν
ἕνα τῷ ὄχλῳ δέσμιον ὃν ἤθελον. εἶχον δὲ τότε
δέσμιον ἐπίσημον λεγόμενον βαραββᾶν.
συνηγμένων οὖν αὐτῶν, εἶπεν αὐτοῖς ὁ πιλά-
τος, τίνα θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν; βαραββᾶν
ἢ ἰησοῦν τὸν λεγόμενον χν̄; ᾔδει γὰρ ὅτι διὰ
φθόνον παρέδωκαν αὐτόν. καθημένου δὲ αὐ-
τοῦ ἐπὶ τοῦ βήματος, ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν ἡ
γυνὴ αὐτοῦ, λέγουσα, μηδὲν σοὶ καὶ τῷ δικαίῳ
ἐκείνῳ· πολλὰ γὰρ ἔπαθον σήμερον κατ' ὄναρ
δι' αὐτόν. οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι
ἔπεισαν τοὺς ὄχλους ἵνα αἰτήσωνται τὸν βα-
ραββᾶν, τὸν δὲ ἰησοῦν ἀπολέσωσιν. ἀποκρι-

θεὶς

θεὶς δὲ ὁ ἡγεμὼν εἶπεν αὐτοῖς, τίνα θέλετε ἀπὸ τῶν δύο ἀπολύσω ὑμῖν; οἱ δὲ εἶπον, βαραββᾶν. λέγει αὐτοῖς ὁ πιλάτος, τί οὖν ποιήσω ἰησοῦν τὸν λεγόμενον χν; λέγουσιν αὐτῷ πάντες, σταυρωθήτω. ὁ δὲ ἡγεμὼν ἔφη, τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν; οἱ δὲ περισσῶς ἔκραζον, λέγοντες, σταυρωθήτω. ἰδὼν δὲ ὁ πιλάτος ὅτι οὐδὲν ὠφελῇ, ἀλλὰ μᾶλλον θόρυβος γίνεται, λαβὼν ὕδωρ ἀπενίψατο τὰς χεῖρας ἀπέναντι τοῦ ὄχλου, λέγων, ἀθῷός εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ δικαίου τούτου· ὑμεῖς ὄψεσθε. καὶ ἀποκριθεὶς πᾶς ὁ λαὸς εἶπε, τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν. τότε ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν βαραββᾶν, τὸν δὲ ἰησοῦν φραγελλώσας, παρέδωκεν ἵνα σταυρωθῇ. τότε οἱ στρατιῶται τοῦ ἡγεμόνος παραλαβόντες τὸν ἰησοῦν εἰς τὸ πραιτώριον, συνήγαγον ἐπ' αὐτὸν ὅλην τὴν σπεῖραν. καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν, περιέθηκαν αὐτῷ χλαμύδα κοκκίνην· καὶ πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν, ἐπέθηκαν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ κάλαμον ἐπὶ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ. καὶ γονυπετήσαντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ, ἐνέπαιζον αὐτῷ, λέγοντες,

χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων. καὶ ἐμπτύσαντες εἰς αὐτὸν, ἔλαβον τὸ κάλαμον, καὶ ἔτυπτον εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν χλαμύδα, καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ· καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ σταυρῶσαι. ἐξερχόμενοι δὲ εὗρον ἄνθρωπον κυρηναῖον, ὀνόματι σίμωνα τοῦτον ἠγγάρευσαν ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ. καὶ ἐλθόντες εἰς τόπον λεγόμενον γολγοθᾶ, ὅς ἐστι λεγόμενος κρανίου τόπος, ἔδωκαν αὐτῷ πεῖν ὄξος μετὰ χολῆς μεμιγμένον. καὶ γευσάμενος οὐκ ἤθελε πεῖν. σταυρώσαντες δὲ αὐτὸν, διεμερίσαντο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ βάλλοντες κλῆρον· ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ προφήτου, διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς, » καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον. καὶ » καθήμενοι ἐτήρουν αὐτὸν ἐκεῖ. καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ τὴν αἰτίαν αὐτοῦ γεγραμμένην, ὅτι οὗτός ἐστιν ἰησοῦς ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων. τότε σταυροῦνται σὺν αὐτῷ δύο λῃσταί, εἷς ἐκ δεξιῶν, καὶ εἷς ἐξ ἀριστερῶν. οἱ δὲ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτὸν, κινοῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ λέγοντες,

ὁ καταλύων τὸν ναὸν, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν, σῶσον σεαυτόν. εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, κα-
τάβηθι ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες μετὰ γραμματέων καὶ πρεσβυ-
τέρων καὶ φαρισαίων, ἔλεγον, ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι; εἰ βασιλεὺς Ἰσραήλ
ἐστι, καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, καὶ πιστεύ-
σομεν αὐτῷ. πέποιθεν ἐπὶ τὸν θεὸν, ῥυσάσθω νῦν αὐτὸν, εἰ θέλει αὐτόν. εἶπε γάρ, ὅτι θεοῦ εἰμι υἱός. τὸ δ' αὐτὸ καὶ οἱ λῃσταὶ οἱ συσταυρω-
θέντες αὐτῷ ὠνείδιζον αὐτόν. ἀπὸ δὲ ἕκτης ὥρας σκότος ἐγένετο ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν, ἕως ὥρας ἐνάτης. περὶ δὲ τὴν ἐνάτην ὥραν ἀνεβόησεν ὁ ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ λέγων, ἠλεὶ ἠλεὶ, λαμὰ σαβαχθανί; τοῦτ' ἔστι, θεέ μου, θεέ μου, ἱνατί με ἐγκατέλιπες; τινὲς δὲ τῶν ἐκεῖ ἑστώτων ἀκούσαντες, ἔλεγον, ὅτι ἠλίαν φωνεῖ οὗτος. καὶ εὐθέως δραμὼν εἷς ἐξ αὐ-
τῶν, καὶ λαβὼν σπόγγον πλήσας τε ὄξους, καὶ περιθεὶς καλάμῳ, ἐπότιζεν αὐτόν. οἱ δὲ λοι-
ποὶ ἔλεγον, ἄφες, ἴδωμεν εἰ ἔρχεται ἠλίας σώ-
σων αὐτόν. ὁ δὲ ἰησοῦς πάλιν κράξας φωνῇ μεγάλῃ, ἀφῆκε τὸ πνεῦμα. καὶ ἰδοὺ τὸ κα-

τὸ πέταυσμα τοῦ ναοῦ ἐχίσθη εἰς δύο, ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω· καὶ ἡ γῆ ἐσείσθη, καὶ αἱ πέτραι ἐχίσθησαν, καὶ τὰ μνημεῖα ἀνεῴχθησαν, καὶ πολλὰ σώματα τῶν κεκοιμημένων ἁγίων ἠγέρθη. καὶ ἐξελθόντες ἐκ τῶν μνημείων μετὰ τὴν ἔγερσιν αὐτοῦ, εἰσῆλθον εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν, καὶ ἐνεφανίσθησαν πολλοῖς. ὁ δὲ ἑκατόνταρχος, καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, τηροῦντες τὸν ἰησοῦν, ἰδόντες τὸν σεισμὸν, καὶ τὰ γενόμενα, ἐφοβήθησαν σφόδρα, λέγοντες, ἀληθῶς θεοῦ υἱὸς ἦν οὗτος. ἦσαν δὲ ἐκεῖ γυναῖκες πολλαὶ ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι, αἵτινες ἠκολούθησαν τῷ ἰησοῦ ἀπὸ τῆς γαλιλαίας, διακονοῦσαι αὐτῷ· ἐν αἷς ἦν μαρία ἡ μαγδαληνὴ, καὶ μαρία ἡ τοῦ ἰακώβου καὶ ἰωσῆ μήτηρ, καὶ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν ζεβεδαίου.

ξη' Ὀψίας δὲ γενομένης, ἦλθεν ἄνθρωπος πλούσιος ἀπὸ ἁριμαθαίας, τοὔνομα ἰωσὴφ, ὃς καὶ αὐτὸς ἐμαθήτευσε τῷ ἰησοῦ. οὗτος προσελθὼν τῷ πιλάτῳ ἠτήσατο τὸ σῶμα τοῦ ἰησοῦ. τότε ὁ πιλάτος ἐκέλευσεν ἀποδοθῆναι τὸ σῶμα. καὶ λαβὼν τὸ σῶμα ὁ ἰωσὴφ ἐνετύλιξεν αὐτὸ σινδόνι καθαρᾷ, καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν τῷ καινῷ αὐτοῦ μνημείῳ, ὃ ἐλα

τόμησεν ἐν τῇ πέτρᾳ. καὶ προσκυλίσας λίθον μέγαν τῇ θύρᾳ τοῦ μνημείου, ἀπῆλθεν. ἦν δὲ ἐκεῖ μαρία ἡ μαγδαληνὴ καὶ ἡ ἄλλη μαρία, καθήμεναι ἀπέναντι τοῦ τάφου. τῇ δὲ ἐπαύριον, ἥτις ἐστὶ μετὰ τὴν παρασκευήν, συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι πρὸς πιλάτον, λέγοντες, κύριε, ἐμνήσθημεν ὅτι ἐκεῖνος ὁ πλάνος εἶπεν ἔτι ζῶν, μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐγείρομαι. κέλευσον οὖν ἀσφαλισθῆναι τὸν τάφον ἕως τῆς τρίτης ἡμέρας, μήποτε ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς κλέψωσιν αὐτὸν, καὶ εἴπωσι τῷ λαῷ, ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν· καὶ ἔσται ἡ ἐσχάτη πλάνη χείρων τῆς πρώτης. ἔφη δὲ αὐτοῖς ὁ πιλάτος, ἔχετε κουστωδίαν, ὑπάγετε, ἀσφαλίσασθε ὡς οἴδατε. οἱ δὲ πορευθέντες ἠσφαλίσαντο τὸν τάφον, σφραγίσαντες τὸν λίθον, μετὰ τῆς κουστωδίας. Ὀψὲ δὲ σαββάτων τῇ ἐπι- 28
φωσκούσῃ εἰς μίαν σαββάτων, ἦλθε μαρία ἡ μαγδαληνὴ, καὶ ἡ ἄλλη μαρία, θεωρῆσαι τὸν τάφον. καὶ ἰδοὺ σεισμὸς ἐγένετο μέγας. ἄγγελος γὰρ κυρίου καταβὰς ἐξ οὐρανοῦ, προσελθὼν ἀπεκύλισε τὸν λίθον ἀπὸ τῆς θύρας, καὶ ἐκάθητο ἐπάνω αὐτοῦ. ἦν δὲ ἡ ἰδέα αὐτοῦ ὡς

ἀσραπὴ, καὶ τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ λευκὸν ὡσεὶ χιών. ἀπὸ δὲ τοῦ φόβου αὐτοῦ ἐσείσθησαν οἱ τηροῦντες, καὶ ἐγένοντο ὡσεὶ νεκροί. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἄγγελος εἶπε ταῖς γυναιξὶ, μὴ φοβεῖσθε ὑμεῖς· οἶδα γὰρ ὅτι ἰησοῦν τὸν ἐσταυρωμένον ζητεῖτε. οὐκ ἔστιν ὧδε· ἠγέρθη γὰρ, καθὼς εἶπε. δεῦτε, ἴδετε τὸν τόπον ὅπου ἔκειτο ὁ κς· καὶ ταχὺ πορευθεῖσαι εἴπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ὅτι ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ ἰδοὺ προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε. ἰδοὺ εἶπον ὑμῖν. καὶ ἐξελθοῦσαι ταχὺ ἀπὸ τοῦ μνημείου μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς μεγάλης, ἔδραμον ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. ὡς δὲ ἐπορεύοντο ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ἰησοῦς ἀπήντησεν αὐταῖς, λέγων, χαίρετε. αἱ δὲ προσελθοῦσαι, ἐκράτησαν αὐτοῦ τοὺς πόδας, καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ. τότε λέγει αὐταῖς ὁ ις, μὴ φοβεῖσθε. ὑπάγετε, ἀπαγγείλατε τοῖς ἀδελφοῖς μου, ἵνα ἀπέλθωσιν εἰς τὴν γαλιλαίαν, κἀκεῖ με ὄψονται. πορευομένων δὲ αὐτῶν, ἰδού τινες τῆς κουστωδίας ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν, ἀπήγγειλαν τοῖς ἀρχιερεῦσιν ἅπαντα τὰ γενόμενα, καὶ συναχθέντες μετὰ τῶν

πρεσβυτέρων, συμβούλιόν τε λαβόντες, ἀργύ
ρια ἱκανὰ ἔδωκαν τοῖς στρατιώταις, λέγον-
τες, εἴπατε ὅτι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς ἐλθόν
τες, ἔκλεψαν αὐτὸν ἡμῶν κοιμωμένων. καὶ ἐὰν
ἀκουσθῇ τοῦτο ἐπὶ τοῦ ἡγεμόνος, ἡμεῖς πείσο-
μεν αὐτὸν, καὶ ὑμᾶς ἀμερίμνους ποιήσομεν.
οἱ δὲ λαβόντες τὰ ἀργύρια, ἐποίησαν ὡς ἐδι-
δάχθησαν. καὶ διεφημίσθη ὁ λόγος οὗτος παρὰ
ἰουδαίοις, μέχρι τῆς σήμερον. οἱ δὲ ἕνδεκα
μαθηταὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν γαλιλαίαν,
εἰς τὸ ὄρος οὗ ἐτάξατο αὐτοῖς ὁ ἰς. καὶ ἰδόν-
τες αὐτὸν, προσεκύνησαν αὐτῷ· οἱ δὲ ἐδίσα-
σαν. καὶ προσελθὼν ὁ ἰησοῦς ἐλάλησεν αὐτοῖς
λέγων, ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρα-
νῷ, καὶ ἐπὶ γῆς. πορευθέντες οὖν μαθητεύ-
σατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς
τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς, καὶ τοῦ υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου
πνεύματος, διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα
ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν· καὶ ἰδοὺ ἐγὼ μεθ' ὑ-
μῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας, ἕως τῆς συν-
τελείας τοῦ αἰῶνος. ἀμήν.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ.

ΑΡΧΗ τ̃ ἀναγγελίου ἰ̃ χ̃υ̃ υ̱ι̃ τ̃ θ̃υ̃. ὡς γεγραπται ἐν τοῖς προφήταις, ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τ̀ ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου· φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἑτοιμάσατε τ̀ ὁδὸν κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτ̃· ἐγένετο ἰωάννης βαπτίζων ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. καὶ ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν πᾶσα ἡ ἰουδαία χώρα, καὶ οἱ ἱεροσολυμῖται, καὶ ἐβαπτίζοντο πάντες ἐν τῷ ἰορδάνῃ ποταμῷ ὑπ' αὐτ̃, ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. ἦν δὲ ὁ ἰωάννης ἐνδεδυ-

μὸς τείχας καμήλου, καὶ ζώνίαν δερματίνην περὶ τὴν ὀσφῦν αὐτοῦ· καὶ ἐσθίων ἀκρίδας καὶ μέλι ἄγριον· καὶ ἐκήρυσσε λέγων, Ἔρχεται ὁ ἰσχυρότερός μου ὀπίσω μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς κύψας λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ. ἐγὼ μὲν ἐβάπτισα ὑμᾶς ἐν ὕδατι· αὐτὸς δὲ βαπτίσει ὑμᾶς ἐν πνεύματι ἁγίῳ. Καὶ ἐγένετο ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, ἦλθεν Ἰησοῦς ἀπὸ Ναζαρὲτ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἐβαπτίσθη ὑπὸ Ἰωάννου εἰς τὸν Ἰορδάνην. καὶ εὐθέως ἀναβαίνων ἀπὸ τοῦ ὕδατος, εἶδε σχιζομένους τοὺς οὐρανοὺς, καὶ τὸ πνεῦμα ὡσεὶ περιστερὰν καταβαῖνον ἐπ' αὐτόν· καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐν τοῖς οὐρανοῖς, Σὺ εἶ ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητὸς, ἐν σοὶ εὐδόκησα. καὶ εὐθέως τὸ πνεῦμα αὐτὸν ἐκβάλλει εἰς τὴν ἔρημον. καὶ ἦν ἐκεῖ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἡμέρας τεσσαράκοντα, πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ· καὶ ἦν μετὰ τῶν θηρίων· καὶ οἱ ἄγγελοι διηκόνουν αὐτῷ. Μετὰ δὲ τὸ παραδοθῆναι Ἰωάννην, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Γαλιλαίαν, κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, καὶ λέγων, Ὅτι πεπλήρωται ὁ καιρὸς, καὶ ἤγγικεν ἡ βασιλεία τοῦ

θῦ· μετανοεῖτε καὶ πιστεύετε ἐν τῷ ἀναγγελίῳ.
παρεπατῶν δὲ παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς γαλιλαί-
ας, εἶδε σίμωνα καὶ ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ
τοῦ σίμωνος, βάλλοντας ἀμφίβληστρα ἐν τῇ
θαλάσσῃ· ἦσαν γὰρ ἁλιεῖς· καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἰς,
δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς γενέσθαι
ἁλιεῖς ἀνθρώπων. καὶ ἀθέως ἀφέντες τὰ
δίκτυα αὐτῶν, ἠκολούθησαν αὐτῷ. καὶ προ-
βὰς ἐκεῖθεν ὀλίγον, εἶδεν ἰάκωβον τὸν τοῦ ζε-
βεδαίου, καὶ ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ
αὐτοὺς ἐν τῷ πλοίῳ καταρτίζοντας τὰ δί-
κτυα· καὶ ἀθέως ἐκάλεσεν αὐτούς. καὶ ἀφέν-
τες τὸν πατέρα αὐτῶν ζεβεδαῖον ἐν τῷ πλοίῳ
μετὰ τῶν μισθωτῶν, ἀπῆλθον ὀπίσω αὐτοῦ. καὶ
εἰσπορεύονται εἰς καπερναούμ. καὶ ἀθέως
τοῖς σάββασιν εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγω-
γὴν, ἐδίδασκε. καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ δι-
δαχῇ αὐτοῦ· ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς
ἐξουσίαν ἔχων, καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς.

α' Καὶ ἦν ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν ἄνθρωπος
ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ, καὶ ἀνέκραξε, λέ-
γων, ἔα, τί ἡμῖν καὶ σοὶ ἰησοῦ ναζαρηνέ; ἦλ-
θες ἀπολέσαι ἡμᾶς; οἶδά σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος τοῦ

ξῦ. καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ ἰησοῦς, λέγων, φιμώθητι, καὶ ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ. καὶ σπαράξαν αὐτὸν τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον, καὶ κράξαν φωνῇ μεγάλῃ, ἐξῆλθεν ἐξ αὐτοῦ. καὶ ἐθαμβήθησαν πάντες, ὥστε συζητεῖν πρὸς αὐτοὺς λέγοντας, τί ἐστι τοῦτο; τίς ἡ διδαχὴ ἡ καινὴ αὕτη, ὅτι καθ' ἐξουσίαν καὶ τοῖς πνεύμασι τοῖς ἀκαθάρτοις ἐπιτάσσει, καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ; ἐξῆλθε δὲ ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εὐθὺς εἰς ὅλην τὴν περίχωρον τῆς γαλιλαίας. Καὶ εὐθέως ἐκ β'
τῆς συναγωγῆς ἐξελθόντες ἦλθον εἰς τὴν οἰκίαν σίμωνος καὶ ἀνδρέου, μετὰ ἰακώβου καὶ ἰωάννου. ἡ δὲ πενθερὰ σίμωνος κατέκειτο πυρέσσουσα· καὶ εὐθέως λέγουσιν αὐτῷ περὶ αὐτῆς. καὶ προσελθὼν ἤγειρεν αὐτὴν, κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτῆς· καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετὸς εὐθέως, καὶ διηκόνει αὐτοῖς. Ὀψίας δὲ γ'
γενομένης, ὅτε ἔδυ ὁ ἥλιος, ἔφερον πρὸς αὐτὸν πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας καὶ τοὺς δαιμονιζομένους· καὶ ἦν πόλις ὅλη ἐπισυνηγμένη ἐπὶ πρὸς τὴν θύραν. καὶ ἐθεράπευσε πολλοὺς κακῶς ἔχοντας ποικίλαις νόσοις, καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλε, καὶ οὐκ ἤφιε λαλεῖν τὰ δαι-

μόνια, ὅπ ἤδεισαν αὐτόν. καὶ προσελθόντες λίαν ἀπὸ μακρόθεν ἔδραμον, καὶ ἀπῆλθεν ὁ Ἰς εἰς ἔρημον τόπον, κἀκεῖ προσηύχετο. ⁊ κατεδίωξαν αὐτὸν ὁ Σίμων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ· ⁊ εὑρόντες αὐτὸν, λέγουσιν αὐτῷ, ὅπι πάντες ζητοῦσί σε. ⁊ λέγει αὐτοῖς, ἄγωμεν εἰς τὰς ἐχομένας κωμοπόλεις, ἵνα κἀκεῖ κηρύξω. εἰς τοῦτο γὰρ ἐξελήλυθα. ⁊ ἦν κηρύσσων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν εἰς ὅλην τὴν Γαλιλαίαν, καὶ τὰ δαιμόνια ἐκβάλλων. Καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτὸν λεπρὸς παρακαλῶν αὐτὸν, ⁊ γονυπετῶν αὐτῷ, ⁊ λέγων αὐτῷ, ὅπι ἐὰν θέλῃς δύνασαί με καθαρίσαι. ὁ δὲ Ἰησοῦς σπλαγχνισθείς, ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἥψατο αὐτοῦ, ⁊ λέγει αὐτῷ, θέλω, καθαρίσθητι. καὶ εὐθέως αὐτοῦ, ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ ἡ λέπρα, ⁊ ἐκαθαρίσθη. ⁊ ἐμβριμησάμενος αὐτῷ, εὐθέως ἐξέβαλεν αὐτόν· ⁊ λέγει αὐτῷ, ὅρα μηδενὶ μηδὲν εἴπῃς, ἀλλὰ ὕπαγε, σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ, ⁊ προσένεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου ἃ προσέταξε Μωσῆς εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. ὁ δὲ ἐξελθὼν ἤρξατο κηρύσσειν πολλὰ, ⁊ διαφημίζειν τὸν λόγον, ὥστε μηκέτι

αὐτὸν δυνάσθαι φανερῶς εἰς πόλιν εἰσελθεῖν,
ἀλλ' ἔξω ἐν ἐρήμοις τόποις ἦν, καὶ ἤρχοντο πρὸς
αὐτὸν πανταχόθεν. Καὶ πάλιν εἰσῆλθεν εἰς 1
Καφαρναοὺμ δι' ἡμερῶν, καὶ ἠκούσθη ὅτι εἰς 2
οἶκόν ἐστι, καὶ εὐθέως συνήχθησαν πολλοί, ὥστε
μηκέτι χωρεῖν μηδὲ τὰ πρὸς τὴν θύραν, καὶ ἐλά-
λει αὐτοῖς τὸν λόγον. καὶ ἔρχονται πρὸς αὐτὸν,
παραλυτικὸν φέροντες αἰρόμενον ὑπὸ τεσ-
σάρων· καὶ μὴ δυνάμενοι προσενέγκαι αὐτῷ
διὰ τὸν ὄχλον, ἀπεστέγασαν τὴν στέγην ὅπου
ἦν, καὶ ἐξορύξαντες χαλῶσι τὸν κράβατ-
τον, ἐφ' ᾧ ὁ παραλυτικὸς κατέκειτο. ἰδὼν δὲ
ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν, λέγει τῷ παραλυ-
τικῷ, τέκνον, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου.
ἦσαν δέ τινες τῶν γραμματέων ἐκεῖ καθή-
μενοι, καὶ διαλογιζόμενοι ἐν ταῖς καρδίαις
αὐτῶν, τί οὗτος οὕτω λαλεῖ βλασφημίας; τίς
δύναται ἀφιέναι ἁμαρτίας, εἰ μὴ εἷς ὁ θεός,
καὶ εὐθέως ἐπιγοὺς ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι αὐτοῦ,
ὅτι οὕτως διαλογίζονται ἐν ἑαυτοῖς, εἶπεν αὐ-
τοῖς, τί ταῦτα διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις
ὑμῶν; τί ἐστιν εὐκοπώτερον· εἰπεῖν τῷ παραλυ-
τικῷ, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι· ἢ εἰπεῖν,

ἔγειραι, καὶ ἆρόν σου τὸν κράβαττον, καὶ πορεύου εἰς τὸν οἶκόν σου. ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀφιέναι ἐπὶ τῆς γῆς ἁμαρτίας, λέγει τῷ παραλυτικῷ, σοὶ λέγω, ἔγειραι, καὶ ἆρον τὸν κράβαττόν σου, καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου. καὶ ἠγέρθη εὐθέως, καὶ ἆρας τὸν κράβαττον, ἐξῆλθεν ἐναντίον πάντων. ὥστε ἐξίστασθαι πάντας, καὶ δοξάζειν τὸν θεὸν, λέγοντας, ὅτι οὐδέποτε οὕτως εἴδομεν. καὶ ἐξῆλθε πάλιν παρὰ τὴν θάλασσαν, καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἤρχετο πρὸς
ε' αὐτὸν, καὶ ἐδίδασκεν αὐτούς. Καὶ παράγων εἶδε Λευὶν τὸν τοῦ ἀλφαίου, καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, καὶ λέγει αὐτῷ, ἀκολούθει μοι. καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατακεῖσθαι αὐτὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, καὶ πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ συνανέκειντο τῷ Ἰῦ, καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· ἦσαν γὰρ πολλοὶ, καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ. καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι ἰδόντες αὐτὸν ἐσθίοντα μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν, ἔλεγον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Τί, ὅτι μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει καὶ πίνει; καὶ ἀκούσας ὁ Ἰς, λέγει αὐτοῖς, οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰα

τοῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες. οὐκ ἦλθον καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν. Καὶ ἦσαν οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων νηστεύοντες· καὶ ἔρχονται, καὶ λέγουσιν αὐτῷ, διατί οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων νηστεύουσιν, οἱ δὲ σοὶ μαθηταὶ οὐ νηστεύουσι; Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος, ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ' αὐτῶν ἐστι, νηστεύειν; ὅσον χρόνον μθ' ἑαυτῶν ἔχουσι τὸν νυμφίον, οὐ δύνανται νηστεύειν· ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι, ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε νηστεύσουσιν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. καὶ οὐδεὶς ἐπίβλημα ῥάκους ἀγνάφου ἐπιῤῥάπτει ἐπὶ ἱματίῳ παλαιῷ· εἰ μὴ ἄρα, αἴρει τὸ πλήρωμα αὐτοῦ, τὸ καινὸν τοῦ παλαιοῦ, καὶ χεῖρον σχίσμα γίνεται. καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μή, ῥήσσει ὁ οἶνος ὁ νέος τοὺς ἀσκούς, καὶ ὁ οἶνος ἐκχεῖται, καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται· ἀλλὰ οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινοὺς βλητέον. καὶ ἐγένετο αὐτὸν ἐν τοῖς σάββασι διὰ τῶν σπορίμων· καὶ ἤρξαντο οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὁδὸν ποιεῖν τίλλοντες τοὺς στάχυας. Καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἔλεγον αὐτῷ, ἴδε

τί ποιοῦσιν ἐν τοῖς σάββασιν, ὁ οὐκ ἔξεστι; καὶ
αὐτὸς ἔλεγεν αὐτοῖς, οὐδέποτε ἀνέγνωτε τί
ἐποίησε δαβὶδ, ὅτε χρείαν ἔσχε, καὶ ἐπείνασεν
αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ; πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν
οἶκον τοῦ θεοῦ ἐπὶ ἀβιάθαρ τοῦ ἀρχιερέως, καὶ
τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔφαγεν, οὓς οὐκ
ἔξεστι φαγεῖν εἰ μὴ τοῖς ἱερεῦσι, καὶ ἔδωκε καὶ τοῖς
σὺν αὐτῷ οὖσι; καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, τὸ σάββα-
τον διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐγένετο, οὐχ ὁ ἄνθρωπος
διὰ τὸ σάββατον· ὥστε κύριός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ
ζ' ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου. Καὶ εἰσῆλθε
3 πάλιν εἰς τὴν συναγωγήν, καὶ ἦν ἐκεῖ ἄν-
θρωπος ἐξηραμμένην ἔχων τὴν χεῖρα, καὶ
παρετήρουν αὐτὸν εἰ τοῖς σάββασι θεραπεύσει
αὐτὸν, ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ. καὶ λέγει τῷ
ἀνθρώπῳ τῷ ἐξηραμμένην ἔχοντι τὴν χεῖ-
ρα, ἔγειραι εἰς τὸ μέσον. καὶ λέγει αὐτοῖς, ἔξεστι
τοῖς σάββασιν ἀγαθοποιῆσαι, ἢ κακοποιῆσαι;
ψυχὴν σῶσαι, ἢ ἀποκτεῖναι; οἱ δὲ ἐσιώπων.
καὶ περιβλεψάμενος αὐτοὺς μετ' ὀργῆς, συλ
λυπούμενος ἐπὶ τῇ πωρώσει τῆς καρδίας αὐ-
τῶν, λέγει τῷ ἀνθρώπῳ, ἔκτεινον τὴν χεῖρά
σου. καὶ ἐξέτεινε, καὶ ἀποκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ
ὑγιὴς

ὑμῖν ὡς ἡ ἄλλη. καὶ ἐξελθόντες οἱ φαρισαῖοι
εὐθέως μετὰ τῶν ἡρωδιανῶν συμβούλιον ἐ-
ποίουν κατ' αὐτοῦ, ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσι. καὶ
ὁ ἰς ἀνεχώρησε μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς
τὴν θάλασσαν. καὶ πολὺ πλῆθος ἀπὸ τῆς γα-
λιλαίας ἠκολούθησαν αὐτῷ, καὶ ἀπὸ τῆς ἰου-
δαίας, καὶ ἀπὸ ἱεροσολύμων, καὶ ἀπὸ τῆς ἰδου-
μαίας, καὶ πέραν τοῦ ἰορδάνου· καὶ οἱ περὶ τύρον
καὶ σιδῶνα, πλῆθος πολύ, ἀκούσαντες ὅσα
ἐποίει, ἦλθον πρὸς αὐτόν. καὶ εἶπε τοῖς μαθη-
ταῖς αὐτοῦ ἵνα πλοιάριον προσκαρτερῇ
αὐτῷ, διὰ τὸν ὄχλον, ἵνα μὴ θλίβωσιν αὐ-
τόν· πολλοὺς γὰρ ἐθεράπευσεν, ὥστε ἐπιπίπτειν
αὐτῷ, ἵνα αὐτοῦ ἅψωνται, ὅσοι εἶχον μάστιγας.
καὶ τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα ὅταν αὐ-
τὸν ἐθεώρει, προσέπιπτεν αὐτῷ, καὶ ἔκραζε λέ-
γοντα, ὅτι σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. καὶ πολλὰ ἐπε-
τίμα αὐτοῖς, ἵνα μὴ αὐτὸν φανερὸν ποιήσωσι.

Καὶ ἀναβαίνει εἰς τὸ ὄρος, καὶ προσκαλεῖται
οὓς ἤθελεν αὐτός· καὶ ἀπῆλθον πρὸς αὐτόν.
καὶ ἐποίησε δώδεκα, ἵνα ὦσι μετ' αὐτοῦ, καὶ ἵνα
ἀποστέλλῃ αὐτοὺς κηρύσσειν, καὶ ἔχειν ἐξουσίαν
θεραπεύειν τὰς νόσους, καὶ ἐκβάλλειν τὰ δαι-

μόνια. & ἐπέθηκε τῷ σίμωνι ὄνομα πέτρον· καὶ
ἰάκωβον τὸν τοῦ ζεβεδαίου, καὶ ἰωάννην τὸν ἀδελ-
φὸν τοῦ ἰακώβου, καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῖς ὀνόματα
βοανεργές, ὅ ἐστιν, υἱοὶ βροντῆς· & ἀνδρέαν, καὶ
φίλιππον, καὶ βαρθολομαῖον, καὶ ματθαῖον,
καὶ θωμᾶν, καὶ ἰάκωβον τὸν τοῦ ἀλφαίου, καὶ
θαδδαῖον, καὶ σίμωνα τὸν καναναίτην, καὶ ἰού-
δαν ἰσκαριώτην, ὃς καὶ παρέδωκεν αὐτόν. καὶ
ἔρχονται εἰς οἶκον, καὶ συνέρχεται πάλιν ὄ-
χλος, ὥστε μὴ δύνασθαι αὐτοὺς μήτε ἄρτον
φαγεῖν. καὶ ἀκούσαντες οἱ παρ' αὐτοῦ ἐξῆλ-
θον κρατῆσαι αὐτόν. ἔλεγον γάρ, ὅτι ἐξέστη.
καὶ οἱ γραμματεῖς οἱ ἀπὸ ἱεροσολύμων κα-
ταβάντες, ἔλεγον, ὅτι βεελζεβοὺλ ἔχει, καὶ,
ὅτι ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ
δαιμόνια. καὶ προσκαλεσάμενος αὐτοὺς, ἐν
παραβολαῖς ἔλεγεν αὐτοῖς, πῶς δύναται σα-
τανᾶς σατανᾶν ἐκβάλλειν; & ἐὰν βασιλεία
ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῇ, οὐ δύναται σταθῆναι ἡ
βασιλεία ἐκείνη· καὶ ἐὰν οἰκία ἐφ' ἑαυτὴν μερι-
σθῇ, οὐ δύναται σταθῆναι ἡ οἰκία ἐκείνη· καὶ εἰ ὁ
σατανᾶς ἀνέστη ἐφ' ἑαυτὸν & μεμέρισται, οὐ
δύναται σταθῆναι, ἀλλὰ τέλος ἔχει. οὐ δύναται

οὐδεὶς τὰ σκεύη τοῦ ἰσχυροῦ, εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν
αὐτοῦ, διαρπάσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον τὸν ἰσχυρὸν
δήσῃ· καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσει. ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, ὅτι πάντα ἀφεθήσεται τὰ ἁμαρ-
τήματα τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, καὶ βλασφη-
μίαι, ὅσας ἂν βλασφημήσωσιν· ὃς δ' ἂν βλα
σφημήσῃ εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, οὐκ ἔχει ἄ-
φεσιν εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλ' ἔνοχός ἐστιν αἰωνίου
κρίσεως· ὅτι ἔλεγον; πνεῦμα ἀκάθαρτον ἔχει.
Ἔρχονται οὖν ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ, καὶ ἔ-
ξω ἑστῶτες, ἀπέστειλαν πρὸς αὐτὸν φωνοῦντες
αὐτόν· καὶ ἐκάθητο ὄχλος περὶ αὐτόν· εἶπον
δὲ αὐτῷ, ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου, καὶ οἱ ἀδελφοί σου,
καὶ αἱ ἀδελφαί σου ἔξω ζητοῦσί σε. καὶ ἀπεκρίθη
αὐτοῖς, λέγων, τίς ἐστιν ἡ μήτηρ μου, ἢ οἱ ἀδελ-
φοί μου; καὶ περιβλεψάμενος κύκλῳ τοὺς περὶ
αὐτὸν καθημένους, λέγει, ἴδε ἡ μήτηρ μου, καὶ
οἱ ἀδελφοί μου· ὃς γὰρ ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ
θεοῦ, οὗτος ἀδελφός μου, καὶ ἀδελφὴ μου, καὶ
μήτηρ ἐστί. Καὶ πάλιν ἤρξατο διδάσκειν 4
παρὰ τὴν θάλασσαν, καὶ συνήχθη πρὸς αὐ-
τὸν ὄχλος πολύς, ὥστε αὐτὸν ἐμβάντα εἰς τὸ
πλοῖον, καθῆσθαι ἐν τῇ θαλάσσῃ. καὶ πᾶς ὁ

ὄχλος πρὸς τὴν θάλασσαν· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος πρὸς τὴν θάλασσαν ἦν ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν παραβολαῖς πολλὰ, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, θ' ἀκούετε· Ἰδοὺ ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπεῖραι· καὶ ἐγένετο ἐν τῷ σπείρειν, ὃ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδὸν, καὶ ἦλθε τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατέφαγεν αὐτό. ἄλλο δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὸ πετρῶδες, ὅπου οὐκ εἶχε γῆν πολλὴν, καὶ ἐξανέτειλε, διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς· ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος ἐκαυματίσθη, καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥίζαν, ἐξηράνθη. καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι, καὶ συνέπνιξαν αὐτὸ, καὶ καρπὸν οὐκ ἔδωκε. καὶ ἄλλα ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν καλὴν, καὶ ἐδίδου καρπὸν ἀναβαίνοντα καὶ αὐξανόμενα, καὶ ἔφερεν ἓν τριάκοντα, καὶ ἓν ἑξήκοντα, καὶ ἓν ἑκατόν. καὶ ἔλεγεν, ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. ὅτε δὲ ἐγένετο κατὰ μόνας, ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ περὶ αὐτὸν σὺν τοῖς δώδεκα τὴν παραβολήν. καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὸ μυστήριον τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ· ἐκείνοις δὲ τοῖς ἔξω ἐν παραβολαῖς τὰ πάντα γίνεται, ἵνα βλέποντες βλέπωσι, καὶ μὴ ἴδωσι· καὶ ἀκούοντες

ἀκούωσι, καὶ μὴ συνιῶσι· μήποτε ἐπιστρέψωσι, καὶ ἀφεθῇ αὐτοῖς τὰ ἁμαρτήματα. καὶ λέγει αὐτοῖς, οὐκ οἴδατε τὴν παραβολὴν ταύτην; καὶ πῶς πάσας τὰς παραβολὰς γνώσεσθε; ὁ σπείρων, τὸν λόγον σπείρει· οὗτοι δέ εἰσιν οἱ παρὰ τὴν ὁδόν, ὅπου σπείρεται ὁ λόγος, καὶ ὅταν ἀκούσωσιν, εὐθέως ἔρχεται ὁ σατανᾶς, καὶ αἴρει τὸν λόγον τὸν ἐσπαρμένον ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν. καὶ οὗτοί εἰσιν ὁμοίως οἱ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπειρόμενοι, οἵτινες ὅταν ἀκούσωσι τὸν λόγον, εὐθέως μετὰ χαρᾶς λαμβάνουσιν αὐτόν, καὶ οὐκ ἔχουσι ῥίζαν ἐν ἑαυτοῖς, ἀλλὰ πρόσκαιροί εἰσιν· εἶτα γενομένης θλίψεως, ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον, εὐθέως σκανδαλίζονται. καὶ οὗτοί εἰσιν οἱ εἰς τὰς ἀκάνθας σπειρόμενοι, οὗτοί εἰσιν οἱ τὸν λόγον ἀκούοντες, καὶ αἱ μέριμναι τοῦ αἰῶνος τούτου, καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου, καὶ αἱ περὶ τὰ λοιπὰ ἐπιθυμίαι εἰσπορευόμεναι συμπνίγουσι τὸν λόγον, καὶ ἄκαρπος γίνεται. καὶ οὗτοί εἰσιν οἱ ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν σπαρέντες, οἵτινες ἀκούουσι τὸν λόγον καὶ παραδέχονται, καὶ καρποφοροῦσιν, ἓν τριάκοντα, καὶ ἓν ἑξήκοντα, καὶ ἓν ἑκατόν. καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, μήτι ὁ λύχνος

ἔρχεται, ἵνα ὑπὸ τὸν μόδιον τεθῇ, ἢ ὑπὸ τὴν κλίνην; οὐχ ἵνα ἐπὶ τὴν λυχνίαν ἐπιτεθῇ; οὐ γὰρ ἐστί τι κρυπτὸν, ὃ ἐὰν μὴ φανερωθῇ· οὐδὲ ἐγένετο ἀπόκρυφον, ἀλλ' ἵνα εἰς φανερὸν ἔλθῃ. εἴτις ἔχει ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, βλέπετε τί ἀκούετε. ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε, μετρηθήσεται ὑμῖν, καὶ προστεθήσεται ὑμῖν τοῖς ἀκούουσιν. ὃς γὰρ ἂν ἔχῃ, δοθήσεται αὐτῷ· καὶ ὃς οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. καὶ ἔλεγεν, οὕτως ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, ὡς ἐὰν ἄνθρωπος βάλῃ σπόρον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ καθεύδῃ καὶ ἐγείρηται νύκτα καὶ ἡμέραν, καὶ ὁ σπόρος βλαστάνῃ καὶ μηκύνηται ὡς οὐκ οἶδεν αὐτός. αὐτομάτη γὰρ ἡ γῆ καρποφορεῖ πρῶτον χόρτον, εἶτα στάχυν, εἶτα πλήρη σῖτον ἐν τῷ στάχυϊ. ὅταν δὲ παραδῷ ὁ καρπὸς, εὐθέως ἀποστέλλει τὸ δρέπανον, ὅτι παρέστηκεν ὁ θερισμός. καὶ ἔλεγε, τίνι ὁμοιώσωμεν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, ἢ ἐν ποίᾳ παραβολῇ παραβάλωμεν αὐτήν; ὡς κόκκῳ σινάπεως, ὃς ὅταν σπαρῇ ἐπὶ τῆς γῆς, μικρότερος πάντων τῶν σπερμάτων ἐστὶ τῶν ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ὅταν σπαρῇ, ἀναβαίνει, καὶ γίνεται πάντων τῶν λα

χαίων μείζων, καὶ ποιεῖ κλάδους μεγάλους, ὥστε δύνασθαι ὑπὸ τὴν σκιὰν αὐτοῦ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνοῦν. Καὶ τοιαύταις παραβολαῖς πολλαῖς ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον, καθὼς ἠδύναντο ἀκούειν· χωρὶς δὲ παραβολῆς οὐκ ἐλάλει αὐτοῖς· κατ' ἰδίαν δὲ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἐπέλυε πάντα. Καὶ λέγει αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὀψίας γενομένης, διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν. καὶ ἀφέντες τὸν ὄχλον, παραλαμβάνουσιν αὐτὸν ὡς ἦν ἐν τῷ πλοίῳ· καὶ ἄλλα δὲ πλοιάρια ἦν μετ' αὐτοῦ. Καὶ γίνεται λαῖλαψ ἀνέμου μεγάλη· καὶ τὰ κύματα ἐπέβαλλεν εἰς τὸ πλοῖον, ὥστε αὐτὸ ἤδη γεμίζεσθαι· καὶ ἦν αὐτὸς ἐπὶ τῇ πρύμνῃ, ἐπὶ τὸ προσκεφάλαιον καθεύδων. καὶ διεγείρουσιν αὐτὸν, καὶ λέγουσιν αὐτῷ, διδάσκαλε, οὐ μέλει σοι ὅτι ἀπολλύμεθα; Καὶ διεγερθεὶς ἐπετίμησε τῷ ἀνέμῳ, καὶ εἶπε τῇ θαλάσσῃ, σιώπα, πεφίμωσο. καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος, καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη. καὶ εἶπεν αὐτοῖς, τί δειλοί ἐστε οὕτω; πῶς οὐκ ἔχετε πίστιν; καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν, καὶ ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους, τίς ἄρα οὗτός ἐστιν, ὅτι καὶ ὁ ἄνεμος καὶ ἡ θά-

ιά λασσα ὑπακούουσιν αὐτῷ; Καὶ ἦλθον εἰς
5 τὸ πέραν τ θαλάσσης εἰς τὴν χώραν τῶν Γα-
δαρηνῶν. καὶ ἐξελθόντι αὐτῷ ἐκ τοῦ πλοίου,
εὐθέως ἀπήντησεν αὐτῷ ἐκ τ μνημείων ἄν-
θρωπος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ, ὃς τὴν κα-
τοίκησιν εἶχεν ἐν τοῖς μνημείοις. κ οὔτε ἁλύ-
σεσιν οὐδεὶς ἠδύνατο αὐτὸν δῆσαι, διὰ τὸ αὐ-
τὸν πολλάκις πέδαις καὶ ἁλύσεσι δεδέσθαι, κ
διεσπασθαι ὑπ' αὐτοῦ τὰς ἁλύσεις, κ τὰς πέ-
δας συντετρίφθαι· κ οὐδεὶς αὐτὸν ἴσχυε δα
μάσαι· διαπαντὸς νυκτὸς κ ἡμέρας ἐν τοῖς
ὄρεσι καὶ ἐν τοῖς μνήμασιν ἦν κράζων, καὶ κα-
τακόπτων ἑαυτὸν λίθοις. ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν
ἀπὸ μακρόθεν, ἔδραμε, κ προσεκύνησεν αὐ-
τῷ, καὶ κράξας φωνῇ μεγάλῃ εἶπε, Τί ἐμοὶ
καί σοι, Ἰησοῦ υἱὲ τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου; ὁρκίζω σε τ
θν μή με βασανίσῃς. ἔλεγε γὰρ αὐτῷ, ἔξελθε
τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον ἐκ τοῦ ἀνθρώπου. κ
ἐπηρώτα αὐτὸν, τί σοι ὄνομα; καὶ ἀπεκρίθη
λέγων, λεγεὼν ὄνομά μοι, ὅτι πολλοί ἐσμεν.
κ παρεκάλει αὐτὸν πολλὰ, ἵνα μὴ αὐτοὺς ἀ-
ποστείλῃ ἔξω τῆς χώρας. ἦν δὲ ἐκεῖ πρὸς τὰ
ὄρη ἀγέλη χοίρων μεγάλη βοσκομένη. κ πα

ρεκάλεσαν αὐτὸν πάντες οἱ δαίμονες, λέγοντες, πέμψον ἡμᾶς εἰς τοὺς χοίρους, ἵνα εἰς αὐτοὺς εἰσέλθωμεν. καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς εὐθέως ὁ ἰησοῦς. καὶ ἐξελθόντα τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα εἰσῆλθον εἰς τοὺς χοίρους, καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν· ἦσαν δὲ ὡς δισχίλιοι, καὶ ἐπνίγοντο ἐν τῇ θαλάσσῃ. οἱ δὲ βόσκοντες τοὺς χοίρους ἔφυγον, καὶ ἀπήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς. καὶ ἐξῆλθον ἰδεῖν τί ἐστι τὸ γεγονός. καὶ ἔρχονται πρὸς τὸν ἰησοῦν, καὶ θεωροῦσι τὸν δαιμονιζόμενον καθήμενον καὶ ἱματισμένον, καὶ σωφρονοῦντα τὸν ἐσχηκότα τὸν λεγεῶνα, καὶ ἐφοβήθησαν. καὶ διηγήσαντο αὐτοῖς οἱ ἰδόντες, πῶς ἐγένετο τῷ δαιμονιζομένῳ, καὶ περὶ τῶν χοίρων. καὶ ἤρξαντο παρακαλεῖν αὐτὸν ἀπελθεῖν ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν. καὶ ἐμβαίνοντος αὐτοῦ εἰς τὸ πλοῖον, παρεκάλει αὐτὸν ὁ δαιμονισθείς, ἵνα ᾖ μετ' αὐτοῦ. ὁ δὲ ἰησοῦς οὐκ ἀφῆκεν αὐτὸν, ἀλλὰ λέγει αὐτῷ, ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου πρὸς τοὺς σούς, καὶ ἀπάγγειλον αὐτοῖς ὅσα σοι ὁ κύριος ἐποίησε, καὶ ἠλέησέ σε. καὶ ἀπῆλθε, καὶ ἤρξατο κηρύσσειν ἐν τῇ δεκαπόλει, ὅσα ἐποίησεν αὐ-

ῷ ὁ ἰησοῦς, καὶ πάντες ἐθαύμαζον. καὶ διαπερά-
σαντος τοῦ ἰησοῦ ἐν τῷ πλοίῳ πάλιν εἰς τὸ
πέραν, συνήχθη ὄχλος πολὺς ἐπ' αὐτὸν, καὶ
ιβ' ἦν παρὰ τὴν θάλασσαν. Καὶ ἰδοὺ ἔρχεται εἷς
τῶν ἀρχισυναγώγων ὀνόματι ἰάειρος, καὶ ἰδὼν
αὐτὸν, πίπτει πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ πα-
ρεκάλει αὐτὸν πολλὰ, λέγων, ὅτι τὸ θυγάτριόν
μου ἐσχάτως ἔχει, ἵνα ἐλθὼν ἐπιθῇς αὐτῇ
τὰς χεῖρας ὅπως σωθῇ, καὶ ζήσεται. καὶ ἀπῆλθε
μετ' αὐτοῦ, καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος πολὺς,
ιγ' καὶ συνέθλιβον αὐτόν. Καὶ γυνή τις οὖσα
ἐν ῥύσει αἵματος ἔτη δώδεκα, καὶ πολλὰ πα-
θοῦσα ὑπὸ πολλῶν ἰατρῶν, καὶ δαπανήσασα
τὰ παρ' ἑαυτῆς πάντα, καὶ μηδὲν ὠφεληθεῖσα,
ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὸ χεῖρον ἐλθοῦσα, ἀκούσασα
περὶ τοῦ ἰησοῦ, ἐλθοῦσα ἐν τῷ ὄχλῳ ὄπισθεν, ἥψα
τοῦ ἱματίου αὐτοῦ. ἔλεγε γὰρ, ὅτι κἂν τῶν ἱμα-
τίων αὐτοῦ ἅψωμαι, σωθήσομαι. καὶ εὐθέως
ἐξηράνθη ἡ πηγὴ τοῦ αἵματος αὐτῆς, καὶ ἔγνω τῷ
σώματι, ὅτι ἴαται ἀπὸ τῆς μάστιγος. καὶ εὐθέ-
ως ὁ ἰησοῦς ἐπιγνοὺς ἐν ἑαυτῷ τὴν ἐξ αὐτοῦ
δύναμιν ἐξελθοῦσαν, ἐπιστραφεὶς ἐν τῷ ὄχλῳ,
ἔλεγε, τίς μου ἥψατο τῶν ἱματίων; καὶ ἔλεγον

αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, βλέπεις τὸν ὄχλον συνθλίβοντά σε, καὶ λέγεις, τίς μου ἥψατο; καὶ περιεβλέπετο ἰδεῖν τὴν τοῦτο ποιήσασαν. ἡ δὲ γυνὴ φοβηθεῖσα καὶ τρέμουσα, εἰδυῖα ὃ γέγονεν ἐπ' αὐτῇ, ἦλθε καὶ προσέπεσεν αὐτῷ, καὶ εἶπεν αὐτῷ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ, θύγατερ, ἡ πίστις σου σέσωκέ σε, ὕπαγε εἰς εἰρήνην, καὶ ἴσθι ὑγιὴς ἀπὸ τῆς μάστιγός σου. ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἔρχονταί τινες ἀπὸ τοῦ ἀρχισυναγώγου, λέγοντες, ὅτι ἡ θυγάτηρ σου ἀπέθανε, τί ἔτι σκύλλεις τὸν διδάσκαλον; ὁ δὲ Ἰησοῦς εὐθέως ἀκούσας τὸν λόγον λαλούμενον, λέγει τῷ ἀρχισυναγώγῳ, μὴ φοβοῦ, μόνον πίστευε. καὶ οὐκ ἀφῆκεν οὐδένα αὐτῷ συνακολουθῆσαι, εἰ μὴ Πέτρον καὶ Ἰάκωβον, καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν Ἰακώβου. καὶ ἔρχεται εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀρχισυναγώγου, καὶ θεωρεῖ θόρυβον, κλαίοντας καὶ ἀλαλάζοντας πολλά. καὶ εἰσελθὼν λέγει αὐτοῖς, τί θορυβεῖσθε καὶ κλαίετε; τὸ παιδίον οὐκ ἀπέθανεν, ἀλλὰ καθεύδει. καὶ κατεγέλων αὐτοῦ. ὁ δὲ ἐκβαλὼν ἅπαντας, παραλαμβάνει τὸν πατέρα τοῦ παιδίου, καὶ τὴν μητέρα, καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ, καὶ εἰσπορεύεται

ὅπου ἰῶ τὸ παιδίον ἀνακείμενον, καὶ κρατήσας
τῆς χειρὸς τοῦ παιδίου, λέγει αὐτῇ, ταλιθὰ κοῦ-
μι, ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον, τὸ κοράσιον, σοὶ
λέγω, ἔγειραι. καὶ εὐθέως ἀνέστη τὸ κορά-
σιον, καὶ περιεπάτει. ἦν γὰρ ἐτῶν δώδεκα, καὶ
ἐξέστησαν ἐκστάσει μεγάλῃ. καὶ διεστείλατο
αὐτοῖς πολλὰ, ἵνα μηδεὶς γνῷ τοῦτο, καὶ εἶπε
δοθῆναι αὐτῇ φαγεῖν. Καὶ ἐξῆλθεν ἐκεῖ-
θεν, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ, καὶ ἀκο-
λουθοῦσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. καὶ γενομέ-
νου σαββάτου ἤρξατο ἐν τῇ συναγωγῇ δι-
δάσκειν, καὶ πολλοὶ ἀκούοντες ἐξεπλήσσοντο,
λέγοντες, πόθεν τούτῳ ταῦτα; καὶ τίς ἡ σο-
φία ἡ δοθεῖσα αὐτῷ, καὶ δυνάμεις τοιαῦται
διὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ γίνονται; οὐχ οὗτός ἐστιν
ὁ τέκτων, ὁ υἱὸς Μαρίας, ἀδελφὸς δὲ Ἰακώ-
βου καὶ Ἰωσῆ καὶ Ἰούδα καὶ Σίμωνος; καὶ οὐκ
εἰσὶν αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ ὧδε πρὸς ἡμᾶς; καὶ
ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. ἔλεγε δὲ αὐτοῖς ὁ
Ἰησοῦς, ὅτι οὐκ ἔστι προφήτης ἄτιμος, εἰ μὴ ἐν
τῇ πατρίδι αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς συγγενέσι, καὶ ἐν
τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. καὶ οὐκ ἠδύνατο ἐκεῖ οὐδε-
μίαν δύναμιν ποιῆσαι, εἰ μὴ ὀλίγοις ἀρρώ-

σοις ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας ἐθεράπευσε. καὶ ἐθαύ-
μαζε διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν, καὶ περιῆγε τὰς
κώμας κύκλῳ διδάσκων. Καὶ προσκα- ιη'
λεῖται τοὺς δώδεκα, καὶ ἤρξατο αὐτοὺς ἀπο-
στέλλειν δύο δύο, καὶ ἐδίδου αὐτοῖς ἐξουσίαν τῶν
πνευμάτων τῶν ἀκαθάρτων. καὶ παρήγγειλεν
αὐτοῖς ἵνα μηδὲν αἴρωσιν εἰς ὁδόν, εἰ μὴ ῥάβ-
δον μόνον· μὴ πήραν, μὴ ἄρτον, μὴ εἰς τὴν
ζώνην χαλκόν, ἀλλὰ ὑποδεδεμένους σανδά-
λια· καὶ μὴ ἐνδύσησθε δύο χιτῶνας. καὶ ἔλεγεν
αὐτοῖς, ὅπου ἐὰν εἰσέλθητε εἰς οἰκίαν, ἐκεῖ
μένετε, ἕως ἂν ἐξέλθητε ἐκεῖθεν. καὶ ὅσοι ἂν
μὴ δέξωνται ὑμᾶς, μηδὲ ἀκούσωσιν ὑμῶν,
ἐκπορευόμενοι ἐκεῖθεν, ἐκτινάξατε τὸν χοῦν
τὸν ὑποκάτω τῶν ποδῶν ὑμῶν, εἰς μαρτύ-
ριον αὐτοῖς. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀνεκτότερον
ἔσται σοδόμοις ἢ γομόρροις, ἐν ἡμέρᾳ κρίσε-
ως, ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ. Καὶ ἐξελθόντες ἐκήρυσ- ιθ
σον ἵνα μετανοήσωσι· καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέ-
βαλλον, καὶ ἤλειφον ἐλαίῳ πολλοὺς ἀρρώστους,
καὶ ἐθεράπευον. Καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἡρῴ- κ'
δης· φανερὸν γὰρ ἐγένετο τὸ ὄνομα αὐτοῦ· Καὶ
ἔλεγεν ὅτι Ἰωάννης ὁ βαπτίζων ἐκ νεκρῶν

ἠγέρθη, καὶ διὰ τοῦτο ἐνεργοῦσιν αἱ δυνάμεις ἐν αὐτῷ· ἄλλοι ἔλεγον, ὅτι ἠλίας ἐστίν· ἄλλοι δὲ ἔλεγον, ὅτι προφήτης ἐστὶν, ὡς εἷς τῶν προφητῶν. ἀκούσας δὲ ὁ ἡρῴδης, εἶπεν, ὅτι ὃν ἐγὼ ἀπεκεφάλισα ἰωάννην, οὗτός ἐστιν· αὐτὸς ἠγέρθη ἀπὸ νεκρῶν. αὐτὸς γὰρ ὁ ἡρῴδης ἀποστείλας, ἐκράτησε τὸν ἰωάννην, καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ διὰ ἡρῳδιάδα τὴν γυναῖκα φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ὅτι αὐτὴν ἐγάμησεν. ἔλεγε γὰρ ὁ ἰωάννης τῷ ἡρῴδῃ, ὅτι οὐκ ἔξεστί σοι ἔχειν τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου. ἡ δὲ ἡρῳδιὰς ἐνεῖχεν αὐτῷ, καὶ ἤθελεν αὐτὸν ἀποκτεῖναι, καὶ οὐκ ἠδύνατο· ὁ γὰρ ἡρῴδης ἐφοβεῖτο τὸν ἰωάννην, εἰδὼς αὐτὸν ἄνδρα δίκαιον καὶ ἅγιον, καὶ συνετήρει αὐτὸν, καὶ ἀκούσας αὐτοῦ, πολλὰ ἐποίει, καὶ ἡδέως αὐτοῦ ἤκουε. καὶ γενομένης ἡμέρας εὐκαίρου, ὅτε ἡρῴδης τοῖς γενεσίοις αὐτοῦ δεῖπνον ἐποίει τοῖς μεγιστᾶσιν αὐτοῦ, καὶ τοῖς χιλιάρχοις, καὶ τοῖς πρώτοις τῆς γαλιλαίας, καὶ εἰσελθούσης τῆς θυγατρὸς αὐτῆς τῆς ἡρῳδιάδος, καὶ ὀρχησαμένης, καὶ ἀρεσάσης τῷ ἡρῴδῃ καὶ τοῖς συνανακειμένοις; εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ κορασίῳ, αἴτησόν με ὃ ἐὰν θέ-

λης, καὶ δώσω σοι. καὶ ὤμοσεν αὐτῇ, ὅτι ὃ ἐάν με αἰτήσῃς, δώσω σοι, ἕως ἡμίσους τῆς βασιλείας μου. ἡ δὲ ἐξελθοῦσα, εἶπε τῇ μητρὶ αὐτῆς, τί αἰτήσομαι; ἡ δὲ εἶπε, τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτίσου. καὶ εἰσελθοῦσα εὐθέως μετὰ σπουδῆς πρὸς τὸν βασιλέα, ἠτήσατο λέγουσα, θέλω ἵνα μοι δῷς ἐξαυτῆς ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτίσου. καὶ περίλυπος γενόμενος ὁ βασιλεὺς, διὰ τοὺς ὅρκους καὶ τοὺς συνανακειμένους οὐκ ἠθέλησεν αὐτὴν ἀθετῆσαι. καὶ εὐθέως ἀποστείλας ὁ βασιλεὺς σπεκουλάτορα, ἐπέταξεν ἐνεγκεῖν αὐτοῦ τὴν κεφαλήν. ὁ δὲ ἀπελθὼν ἀπεκεφάλισεν αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ, καὶ ἤνεγκε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ κοράσιῳ, καὶ τὸ κοράσιον ἔδωκεν αὐτὴν τῇ μητρὶ αὐτῆς. καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἦλθον, καὶ ἦραν τὸ πτῶμα αὐτοῦ, καὶ ἔθηκαν αὐτὸ ἐν τῷ μνημείῳ. καὶ συνάγονται οἱ ἀπόστολοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ πάντα, καὶ ὅσα ἐποίησαν καὶ ὅσα ἐδίδαξαν. καὶ εἶπεν αὐτοῖς, δεῦτε ὑμεῖς αὐτοὶ κατ' ἰδίαν εἰς ἔρημον τόπον, καὶ ἀναπαύεσθε ὀλίγον. ἦσαν

γὰρ οἱ ἐρχόμενοι καὶ οἱ ὑπάγοντες πολλοὶ, καὶ
οὐδὲ φαγεῖν ἠυκαίρουν. Καὶ ἀπῆλθον εἰς ἔρη-
μον τόπον τῷ πλοίῳ κατ' ἰδίαν, καὶ εἶδον αὐ-
τοὺς ὑπάγοντας, καὶ ἐπέγνωσαν αὐτὸν πολ-
λοὶ, καὶ πεζῇ ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων συνέδρα-
μον ἐκεῖ, καὶ προῆλθον αὐτοὺς, καὶ συνῆλθον
πρὸς αὐτόν. Καὶ ἐξελθὼν εἶδεν ὁ ΙΣ πο-
λὺ ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτοῖς, ὅτι
ἦσαν ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα· καὶ
ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς πολλά. καὶ ἤδη ὥ-
ρας πολλῆς γενομένης, προσελθόντες αὐτῷ οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγουσιν, ὅτι ἔρημός ἐστιν ὁ τό-
πος, καὶ ἤδη ὥρα πολλή, ἀπόλυσον αὐτοὺς, ἵνα
ἀπελθόντες εἰς τοὺς κύκλῳ ἀγροὺς καὶ κώμας,
ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς ἄρτους· τί γὰρ φάγωσιν
οὐκ ἔχουσιν. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, δότε
αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. καὶ λέγουσιν αὐτῷ, ἀπελ
θόντες ἀγοράσωμεν διακοσίων δηναρίων
ἄρτους, καὶ δώσωμεν αὐτοῖς φαγεῖν; ὁ δὲ λέγει αὐ
τοῖς, πόσους ἄρτους ἔχετε; ὑπάγετε καὶ ἴδετε. καὶ
γνόντες λέγουσι, πέντε, καὶ δύο ἰχθύας. καὶ
ἐπέταξεν αὐτοῖς ἀνακλῖναι πάντας συμπό-
σια συμπόσια ἐπὶ τῷ χλωρῷ χόρτῳ. καὶ ἀνέ-

15'

πεσον

πεσον ωρασιαὶ ωρασιαὶ, ἀνὰ ἑκατὸν καὶ ἀνὰ
πεντήκοντα. καὶ λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ
τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν,
εὐλόγησε, καὶ κατέκλασε τοὺς ἄρτους, καὶ ἐδίδου
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ἵνα παραθῶσιν αὐτοῖς·
καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἐμέρισε πᾶσι. καὶ ἔφαγον
πάντες, καὶ ἐχορτάσθησαν· καὶ ἦραν κλασμάτων
δώδεκα κοφίνους πλήρεις, καὶ ἀπὸ τῶν ἰχθύων. καὶ
ἦσαν οἱ φαγόντες τοὺς ἄρτους, ὡσεὶ πεντακισχίλιοι
ἄνδρες. καὶ εὐθέως ἠνάγκασε τοὺς μαθητὰς
αὐτοῦ ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον, καὶ προάγειν εἰς
τὸ πέραν πρὸς Βηθσαϊδάν, ἕως αὐτὸς ἀπο-
λύσῃ τὸν ὄχλον. καὶ ἀποταξάμενος αὐτοῖς ἀ-
πῆλθεν εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι. Καὶ ὀψίας ιζ'
γενομένης, ἦν τὸ πλοῖον ἐν μέσῳ τῆς θαλάσ-
σης, καὶ αὐτὸς μόνος ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ εἶδεν αὐ-
τοὺς βασανιζομένους ἐν τῷ ἐλαύνειν· ἦν γὰρ ὁ
ἄνεμος ἐναντίος αὐτοῖς. καὶ περὶ τετάρτην
φυλακὴν τῆς νυκτὸς ἔρχεται πρὸς αὐτοὺς
περιπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης, καὶ ἤθελε πα-
ρελθεῖν αὐτούς. οἱ δὲ ἰδόντες αὐτὸν περιπα-
τοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης, ἔδοξαν φάντα-
σμα εἶναι, καὶ ἀνέκραξαν· πάντες γὰρ αὐτὸν

εἶδον, καὶ ἐταράχθησαν. καὶ ἀθρόως ἐλάλησε μετ' αὐτῶν, καὶ λέγει αὐτοῖς, θαρσεῖτε· ἐγώ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε. καὶ ἀνέβη πρὸς αὐτοὺς εἰς τὸ πλοῖον· καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος, καὶ λίαν ἐν ἑαυτοῖς ἐξίσαντο, καὶ ἐθαύμαζον. οὐ γὰρ συνῆκαν ἐπὶ τοῖς ἄρτοις· ἦν γὰρ ἡ καρδία αὐτῶν πεπωρωμένη. καὶ διαπεράσαντες ἦλθον ἐπὶ τὴν γῆν γεννησαρέτ, καὶ προσωρμίσθησαν. καὶ ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ τοῦ πλοίου, ἀθρόως ἐπιγόντες αὐτὸν, περιδραμόντες ὅλην τὴν περίχωρον ἐκείνην, ἤρξαντο ἐπὶ τοῖς κραβάττοις τοὺς κακῶς ἔχοντας περιφέρειν, ὅπου ἤκουον ὅτι ἐκεῖ ἐστι· καὶ ὅπου ἂν εἰσεπορεύετο εἰς κώμας, ἢ πόλεις, ἢ ἀγροὺς, ἐν ταῖς ἀγοραῖς ἐτίθουν τοὺς ἀσθενοῦντας, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα κἂν τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ ἅψωνται· καὶ ὅσοι ἂν ἥπτοντο αὐτοῦ, ιη' ἐσῴζοντο. Καὶ συνάγονται πρὸς αὐτὸν οἱ φαρισαῖοι, καί τινες τῶν γραμματέων ἐλθόντες ἀπὸ ἱεροσολύμων, καὶ ἰδόντες τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ κοιναῖς χερσὶ, τοῦτ' ἔστιν ἀνίπτοις, ἐσθίοντας ἄρτους, ἐμέμψαντο. οἱ γὰρ φαρισαῖοι καὶ πάντες οἱ ἰουδαῖοι ἐὰν μὴ πυγμῇ νί-

ψωνται τας χειρας, ουκ εσθιουσι, κρατουντες
την παραδοσιν των πρεσβυτερων· και απ' α-
γορας, εαν μη βαπτισωνται, ουκ εσθιουσι· και
αλλα πολλα εστιν, α παρελαβον κρατειν, βαπτι
σμους ποτηριων και ξεστων και χαλκιων και κλι-
νων. επειτα επερωτωσιν αυτον οι φαρισαιοι
και οι γραμματεις, διατι οι μαθηται σου ου περι-
πατουσι κατα την παραδοσιν των πρεσβυ-
τερων, αλλα κοιναις χερσιν εσθιουσι τον αρτον; ο
δε αποκριθεις ειπεν αυτοις, οτι καλως προε
φητευσεν Ησαιας περι υμων των υποκριτων,
ως γεγραπται, ΟΤΙ ο λαος τοις χειλεσι με "
τιμα· η δε καρδια αυτων πορρω απεχει απ' "
εμου. ματην δε σεβονται με, διδασκοντες δι "
δασκαλιας, ενταλματα ανθρωπων. αφεν- "
τες γαρ την εντολην του θεου, κρατειτε την παραδο
σιν των ανθρωπων, βαπτισμους ξεστων και ποτη-
ριων, και αλλα παρομοια τουτοις πολλα ποι-
ειτε. και ελεγεν αυτοις, καλως αθετειτε την εν-
τολην του θεου, ινα την παραδοσιν υμων τη-
ρησητε. μωσης γαρ ειπε, τιμα τον πατερα σου, "
και την μητερα σου· και, ο κακολογων πατερα η "
μητερα, θανατω τελευτατω· υμεις δε λεγετε, "

ἐὰν εἴπῃ ἄνθρωπος τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρὶ, κορβᾶν, ὅ ἐστι δῶρον, ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ, ὠφεληθῇς. καὶ οὐκέτι ἐᾶτε αὐτὸν οὐδὲν ποιῆσαι τῷ πατρὶ αὐτοῦ, ἢ τῇ μητρὶ αὐτοῦ, ἀκυροῦντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ τῇ παραδόσει ὑμῶν ἣ παρεδώκατε. καὶ παρόμοια τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε. καὶ προσκαλεσάμενος πάντα τὸν ὄχλον, ἔλεγεν αὐτοῖς, ἀκούετέ μου πάντες καὶ συνίετε. οὐδέν ἐστιν ἔξωθεν τοῦ ἀνθρώπου εἰσπορευόμενον εἰς αὐτὸν, ὃ δύναται αὐτὸν κοινῶσαι· ἀλλὰ τὰ ἐκπορευόμενα ἀπ' αὐτοῦ, ἐκεῖνά ἐστι τὰ κοινοῦντα τὸν ἄνθρωπον. εἴ τις ἔχει ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς οἶκον ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ τῆς παραβολῆς. καὶ λέγει αὐτοῖς, οὕτω καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε; οὐ νοεῖτε ὅτι πᾶν τὸ ἔξωθεν εἰσπορευόμενον εἰς τὸν ἄνθρωπον, οὐ δύναται αὐτὸν κοινῶσαι, ὅτι οὐκ εἰσπορεύεται αὐτοῦ εἰς τὴν καρδίαν, ἀλλ' εἰς τὴν κοιλίαν, καὶ εἰς τὸν ἀφεδρῶνα ἐκπορεύεται, καθαρίζον πάντα τὰ βρώματα; ἔλεγε δὲ ὅτι τὸ ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ἐκπορευόμενον, ἐκεῖνο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. ἔσωθεν γὰρ, ἐκ τῆς καρδίας τῶν

ἀνθρώπων οἱ διαλογισμοὶ οἱ κακοὶ ἐκπορεύονται, μοιχεῖαι, πορνεῖαι, φόνοι, κλοπαὶ, πλεονεξίαι, πονηρίαι, δόλος, ἀσέλγεια, ὀφθαλμὸς πονηρὸς, βλασφημία, ὑπερηφανία, ἀφροσύνη. πάντα ταῦτα τὰ πονηρὰ ἔσωθεν ἐκπορεύεται, καὶ κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. καὶ ἐκεῖθεν ἀναστὰς, ἀπῆλθεν εἰς τὰ μεθόρια Τύρου καὶ Σιδῶνος· καὶ εἰσελθὼν εἰς οἰκίαν, οὐδένα ἤθελε γνῶναι, καὶ οὐκ ἠδυνήθη λαθεῖν.

Ἀκούσασα γὰρ γυνὴ περὶ αὐτοῦ, ἧς εἶχε θ'
τὸ θυγάτριον αὐτῆς πνεῦμα ἀκάθαρτον, ἐλθοῦσα προσέπεσε πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ. ἦν δὲ ἡ γυνὴ Ἑλληνὶς, Συροφοινίκισσα τῷ γένει, καὶ ἠρώτα αὐτὸν ἵνα τὸ δαιμόνιον ἐκβάλλῃ ἐκ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ, ἄφες πρῶτον χορτασθῆναι τὰ τέκνα· οὐ γὰρ καλόν ἐστι λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων, καὶ βαλεῖν τοῖς κυναρίοις. ἡ δὲ ἀπεκρίθη, καὶ λέγει αὐτῷ, ναὶ κύριε· καὶ γὰρ τὰ κυνάρια ὑποκάτω τῆς τραπέζης ἐσθίει ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν παιδίων. καὶ εἶπεν αὐτῇ, διὰ τοῦτον τὸν λόγον, ὕπαγε· ἐξελήλυθε τὸ δαιμόνιον ἐκ τῆς θυγατρός σου. καὶ ἀπελθοῦσα εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς,

εὗρε τὸ δαιμόνιον ἐξεληλυθὸς, καὶ τὴν θυ-
μ' γατέρα βεβλημένην ἐπὶ τῆς κλίνης. Καὶ
πάλιν ἐξελθὼν ἐκ τῆς ὁρίων τύρου καὶ σιδῶ-
νος, ἦλθε πρὸς τὴν θάλασσαν τῆς γαλι-
λαίας, ἀνὰ μέσον τῆς ὁρίων δεκαπόλεως· καὶ
φέρουσιν αὐτῷ κωφὸν μογιλάλον, καὶ παρα-
καλοῦσιν αὐτὸν ἵνα ἐπιθῇ αὐτῷ τὴν χεῖ-
ρα. καὶ ἀπολαβόμενος αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὄχλου
κατ' ἰδίαν, ἔβαλε τοὺς δακτύλους αὐτοῦ εἰς
τὰ ὦτα αὐτοῦ, καὶ πτύσας, ἥψατο τῆς γλώσσης
αὐτοῦ, καὶ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν, ἐστέναξε,
καὶ λέγει αὐτῷ, ἐφφαθὰ, ὅ ἐστι, διανοίχθητι· καὶ
εὐθέως διηνοίχθησαν αὐτοῦ αἱ ἀκοαὶ, καὶ ἐ-
λύθη ὁ δεσμὸς τῆς γλώσσης αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει
ὀρθῶς. καὶ διεστείλατο αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ εἴ-
πωσιν. ὅσον δὲ αὐτὸς αὐτοῖς διεστέλλετο, μᾶλ
λον περισσότερον ἐκήρυσσον· καὶ ὑπερπερισσῶς
ἐξεπλήσσοντο, λέγοντες, καλῶς πάντα πε-
ποίηκε· καὶ τοὺς κωφοὺς ποιεῖ ἀκούειν, καὶ τοὺς ἀ-
κά λάλους λαλεῖν. Ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις
8 παμπόλλου ὄχλου ὄντος, καὶ μὴ ἐχόντων τί
φάγωσι, προσκαλεσάμενος ὁ ἰησοῦς τοὺς μα-
θητὰς αὐτοῦ, λέγει αὐτοῖς, σπλαγχνίζομαι

ὄπι τὸν ὄχλον, ὅτι ἤδη ἡμέρας τρεῖς προσμένουσί μοι, καὶ οὐκ ἔχουσι τί φάγωσι. καὶ ἐὰν ἀπολύσω αὐτοὺς νήστεις εἰς οἶκον αὐτῶν, ἐκλυθήσονται ἐν τῇ ὁδῷ. καί τινες γὰρ αὐτῶν μακρόθεν ἥκασι. καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, πόθεν τούτους δυνήσεταί τις ὧδε χορτάσαι ἄρτων ἐπ' ἐρημίας; καὶ ἐπηρώτα αὐτούς, πόσους ἔχετε ἄρτους; οἱ δὲ εἶπον, ἑπτά. καὶ παρήγγειλε τῷ ὄχλῳ ἀναπεσεῖν ὄπι τῆς γῆς. καὶ λαβὼν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους εὐχαριστήσας ἔκλασε, καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ἵνα παραθῶσι· καὶ παρέθηκαν τῷ ὄχλῳ. καὶ εἶχον ἰχθύδια ὀλίγα, καὶ εὐλογήσας εἶπε παραθεῖναι καὶ αὐτά. ἔφαγον δὲ, καὶ ἐχορτάσθησαν· καὶ ἦραν περισσεύματα κλασμάτων ἑπτὰ σπυρίδας. ἦσαν δὲ οἱ φαγόντες ὡς τετρακισχίλιοι. καὶ ἀπέλυσεν αὐτούς· καὶ εὐθέως ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἦλθεν εἰς τὰ μέρη Δαλμανουθά. καὶ ἐξῆλθον οἱ φαρισαῖοι καὶ ἤρξαντο συζητεῖν αὐτῷ, ζητοῦντες παρ' αὐτοῦ σημεῖον ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, πειράζοντες αὐτόν. καὶ ἀναστενάξας τῷ πνεύματι αὐτοῦ, λέγει, τί ἡ γενεὰ αὕτη σημεῖον ὄπιζητεῖ; ἀμὴν λέγω ὑμῖν,

εἰ δοθήσε) τῇ γενεᾷ ταύτῃ σημεῖον. καὶ ἀφεὶς
αὐτοὺς, ἐμβὰς πάλιν εἰς πλοῖον, ἀπῆλθεν εἰς
τὸ πέραν. καὶ ἐπελάθοντο λαβεῖν ἄρτους, καὶ εἰ
μὴ ἕνα ἄρτον οὐκ εἶχον μεθ' ἑαυτῶν ἐν τῷ πλοίῳ.

κδ' Καὶ διεστέλλετο αὐτοῖς λέγων, ὁρᾶτε, βλέ
πετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων, καὶ τῆς ζύ
μης Ἡρῴδου. καὶ διελογίζοντο πρὸς ἀλλήλους,
λέγοντες, ὅτι ἄρτους οὐκ ἔχομεν. καὶ γνοὺς ὁ Ἰς
λέγει αὐτοῖς, τί διαλογίζεσθε, ὅτι ἄρτους οὐκ
ἔχετε; οὔπω νοεῖτε, οὐδὲ συνίετε; ἔτι πεπω-
ρωμένην ἔχετε τὴν καρδίαν ὑμῶν; ὀφθαλ-
μοὺς ἔχοντες οὐ βλέπετε, καὶ ὦτα ἔχοντες οὐκ
ἀκούετε; καὶ οὐ μνημονεύετε ὅτε τοὺς πέντε ἄρτους
ἔκλασα εἰς τοὺς πεντακισχιλίους, πόσους κοφί-
νους πλήρεις κλασμάτων ἤρατε; λέγουσιν αὐτῷ,
δώδεκα. ὅτε δὲ τοὺς ἑπτὰ εἰς τοὺς τετρακισχι-
λίους, πόσων σπυρίδων πληρώματα κλα-
σμάτων ἤρατε; οἱ δὲ εἶπον, ἑπτά. καὶ ἔλεγεν αὐ-

κγ' τοῖς, πῶς οὐ συνίετε; Καὶ ἔρχε) εἰς Βηθσαϊ
δάν, καὶ φέρουσιν αὐτῷ τυφλὸν, καὶ παρακα-
λοῦσιν αὐτὸν ἵνα αὐτοῦ ἅψηται. καὶ ἐπιλαβό-
μενος τῆς χειρὸς τυφλοῦ, ἐξήγαγεν αὐτὸν ἔξω
τῆς κώμης· καὶ πτύσας εἰς τὰ ὄμματα αὐτοῦ,

ὀπῆκις τὰς χεῖρας αὐτῷ, ἐπηρώτα αὐτὸν εἴ τι βλέπει. καὶ ἀναβλέψας ἔλεγε, βλέπω τοὺς ἀνθρώπους ὅτι ὡς δένδρα ὁρῶ περιπατοῦντας. εἶτα πάλιν ἐπέθηκε τὰς χεῖρας ὀπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ ἐποίησεν αὐτὸν ἀναβλέψαι· καὶ ἀποκατεστάθη, καὶ ἐνέβλεψε τηλαυγῶς ἅπαντας. καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, λέγων, μηδὲ εἰς τὴν κώμην εἰσέλθῃς, μηδὲ εἴπῃς τινὶ ἐν τῇ κώμῃ. Καὶ ἐξῆλθεν κσ' ὁ ἰς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὰς κώμας καισαρείας τῆς φιλίππου· καὶ ἐν τῇ ὁδῷ ἐπηρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγων αὐτοῖς, τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι; οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν, ἰωάννην τὸν βαπτιστήν, καὶ ἄλλοι ἠλίαν, ἄλλοι δὲ ἕνα τῶν προφητῶν. καὶ αὐτὸς λέγει αὐτοῖς, ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; ἀποκριθεὶς δὲ ὁ πέτρος λέγει αὐτῷ, σὺ εἶ ὁ χς. καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ λέγωσι περὶ αὐτοῦ. Καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν, καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων, καὶ ἀποκτανθῆναι, καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστῆναι· καὶ παρρησίᾳ τὸν λό-

γον ἡ άλή. καὶ προσλαβόμενος αὐτὸν ὁ πέτρος, ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ. ὁ δὲ ἐπιστραφείς, καὶ ἰδὼν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, ἐπετίμησε τῷ πέτρῳ, λέγων, ὕπαγε ὀπίσω μου Σατανᾶ, ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων. καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ὄχλον σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς, ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω μοι. ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου, οὗτος σώσει αὐτήν. τί γὰρ ὠφελήσει ἄνθρωπον, ἐὰν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον, καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; ὃς γὰρ ἂν ἐπαισχυνθῇ με, καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι καὶ ἁμαρτωλῷ, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται αὐτὸν, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, μετὰ τῶν ἀγγέλων τῶν ἁγίων. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
9 ὅτι εἰσί τινες τῶν ὧδε ἑστηκότων, οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου ἕως ἂν ἴδωσι τὴν βασι-

λείαν τῷ θεῷ ἐλπυθῆαν ὀν δυνάμει. Καὶ κέ
μῦ ἡμέρας ἔξ παραλαμβάνει ὁ ἰησοῦς τὸν
πέτρον ⁊ τὸν ἰάκωβον ⁊ τὸν ἰωάννην, ⁊ ἀνα-
φέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν μό-
νους· ⁊ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν, ⁊
τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο στίλβοντα, λευκὰ λίαν
ὡς χιών, οἷα γναφεὺς ἐπὶ τῆς γῆς οὐ δύναται
λευκᾶναι. ⁊ ὤφθη αὐτοῖς ἠλίας σὺν μωσεῖ,
⁊ ἦσαν συλλαλοῦντες τῷ ἰησοῦ. ⁊ ἀποκρι-
θεὶς ὁ πέτρος λέγει τῷ ἰῦ, ῥαββεί, καλόν ἐστιν
ἡμᾶς ὧδε εἶναι, καὶ ποιήσωμεν σκηνὰς τρεῖς,
σοὶ μίαν, ⁊ μωσεῖ μίαν, ⁊ ἠλίᾳ μίαν. οὐ γὰρ
ἤδει τί λαλήσει· ἦσαν γὰρ ἔκφοβοι. ⁊ ἐγένετο
νεφέλη ἐπισκιάζουσα αὐτοῖς. ⁊ ἦλθε φω-
νὴ ἐκ τῆς νεφέλης, λέγουσα, οὗτός ἐστιν ὁ υἱός
μου ὁ ἀγαπητός, αὐτοῦ ἀκούετε. ⁊ ἐξάπινα
περιβλεψάμενοι, οὐκέτι οὐδένα εἶδον, ἀλλὰ τὸν
ἰησοῦν μόνον μεθ' ἑαυτῶν. καταβαινόντων δὲ
αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους, διεστείλατο αὐτοῖς ἵνα
μηδενὶ διηγήσωνται ἃ εἶδον, εἰ μὴ ὅταν ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ. καὶ τὸν λόγον
ἐκράτησαν, πρὸς ἑαυτοὺς συζητοῦντες, τί ἐστι
τὸ ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι. καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν,

λέγοντες, ὅτι λέγουσιν οἱ γραμματεῖς, ὅτι ἠλίαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, ἠλίας μὲν ἐλθὼν πρῶτον, ἀποκαθιστᾷ πάντα. καὶ πῶς γέγραπται ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἵνα πολλὰ πάθῃ καὶ ἐξουδενωθῇ. ἀλλὰ λέγω ὑμῖν, ὅτι καὶ ἠλίας ἐλήλυθε, καὶ ἐποίησαν αὐτῷ ὅσα ἠθέλησαν, καθὼς γέγραπται ἐπ' αὐτόν. καὶ ἐλθὼν πρὸς τοὺς μαθητὰς, εἶδεν ὄχλον πολὺν περὶ αὐτοὺς, καὶ γραμματεῖς συζητοῦντας αὐτοῖς. καὶ εὐθέως πᾶς ὁ ὄχλος ἰδὼν αὐτὸν ἐξεθαμβήθη, καὶ προστρέχοντες ἠσπάζοντο αὐτόν. καὶ ἐπηρώτησε τοὺς γραμματεῖς, κς' Τί συζητεῖτε πρὸς αὐτούς; Καὶ ἀποκριθεὶς εἷς ἐκ τοῦ ὄχλου εἶπε, διδάσκαλε, ἤνεγκα τὸν υἱόν μου πρός σε, ἔχοντα πνεῦμα ἄλαλον, καὶ ὅπου ἂν αὐτὸν καταλάβῃ, ῥήσσει αὐτόν· καὶ ἀφρίζει, καὶ τρίζει τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ, καὶ ξηραίνεται· καὶ εἶπον τοῖς μαθηταῖς σου ἵνα αὐτὸ ἐκβάλωσι, καὶ οὐκ ἴσχυσαν. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ, λέγει, ὦ γενεὰ ἄπιστος, ἕως πότε πρὸς ὑμᾶς ἔσομαι; ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; φέρετε αὐτὸν πρός με. καὶ ἤνεγκαν αὐτὸν πρὸς αὐτόν. καὶ ἰδὼν αὐτὸ, εὐθέως τὸ πνεῦμα ἐσπά-

εξειν αὐτόν. ⁊ πεσὼν ἐπὶ τῆς γῆς ἐκωλύετο
ἀφείζων. ⁊ ἐπηρώτησε τ̃ πατέρα αὐτ̃, πό-
σος χρόνος ἐστὶν, ὡς τοῦτο γέγονεν αὐτῷ; ὁ δὲ
εἶπε, παιδιόθεν. ⁊ πολλάκις αὐτὸν ⁊ εἰς πῦρ
ἔβαλε, καὶ εἰς ὕδατα, ἵνα ἀπολέσῃ αὐτόν.
ἀλλ' εἴτι δύνασαι, βοήθησον ἡμῖν, σπλαγχνι-
σθεὶς ἐφ' ἡμᾶς. ὁ δὲ ἰς̃ εἶπεν αὐτῷ τό, εἰ δύ-
νασαι πιστεῦσαι, πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι.
καὶ εὐθέως κράξας ὁ πατὴρ τοῦ παιδίου μ̃τ'
δακρύων ἔλεγε, πιστεύω κέ, βοήθει μου τῇ ἀ-
πιστίᾳ. ἰδὼν δὲ ὁ ἰς̃ ὅτι ἐπισυντρέχει ὄχλος,
ἐπετίμησε τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ, λέ-
γων αὐτῷ, τὸ πνεῦμα τὸ ἄλαλον ⁊ κωφὸν,
ἐγώ σοι ἐπιτάσσω, ἔξελθε ἐξ αὐτ̃, καὶ μη-
κέτι εἰσέλθῃς εἰς αὐτόν. ⁊ κράξαν, ⁊ πολλὰ
σπαράξαν αὐτὸν, ἐξῆλθε. καὶ ἐγένετο ὡσεὶ
νεκρὸς, ὥστε πολλοὺς λέγειν ὅτι ἀπέθανεν. ὁ
δὲ ἰησοῦς κρατήσας αὐτὸν τῆς χειρὸς, ἤγειρεν
αὐτὸν, καὶ ἀνέστη. ⁊ εἰσελθόντα αὐτὸν εἰς οἶ-
κον, οἱ μαθηταὶ αὐτ̃ ἐπηρώτων αὐτὸν κατ'
ἰδίαν, ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν
αὐτό; ⁊ εἶπεν αὐτοῖς, τοῦτο τὸ γένος ἐν οὐδε-
νὶ δύναται ἐξελθεῖν, εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ

νησεία. καὶ ἐκεῖθεν ἐξελθόντες παρεπορεύον-
το διὰ τῆς γαλιλαίας, καὶ οὐκ ἤθελεν ἵνα τις
γνῷ. ἐδίδασκε γὰρ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ
ἔλεγεν αὐτοῖς, ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παρα-
δίδοται εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, καὶ ἀποκτενοῦσιν
αὐτὸν, καὶ ἀποκταν θεὶς τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀνα-
στήσεται. οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα, καὶ ἐφοβοῦν-
κζ' το αὐτὸν ἐπερωτῆσαι. Καὶ ἦλθεν εἰς καφαρ-
ναούμ, καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ γενόμενος ἐπηρώτα αὐ-
τοὺς, τί ἐν τῇ ὁδῷ πρὸς ἑαυτοὺς διελογίζεσθε;
οἱ δὲ ἐσιώπων πρὸς ἀλλήλους γὰρ διελέχθησαν ἐν
τῇ ὁδῷ, τίς μείζων. καὶ καθίσας ἐφώνησε τοὺς
δώδεκα, καὶ λέγει αὐτοῖς, εἴτις θέλει πρῶτος
εἶναι, ἔσται πάντων ἔσχατος, καὶ πάντων διάκονος.
καὶ λαβὼν παιδίον, ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν,
καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτὸ, εἶπεν αὐτοῖς, ὃς ἐὰν
ἓν τῶν τοιούτων παιδίων δέξηται ἐπὶ τῷ ὀνόμα-
τί μου, ἐμὲ δέχεται· καὶ ὃς ἐὰν ἐμὲ δέξηται, οὐκ ἐμὲ
δέχεται, ἀλλὰ τὸν ἀποστείλαντά με. ἀπεκρίθη δὲ
αὐτῷ ἰωάννης, λέγων, διδάσκαλε, εἴδομέν
τινα ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα δαιμό-
νια, ὃς οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν· καὶ ἐκωλύσαμεν
αὐτὸν, ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν. ὁ δὲ ἰς εἶπε,

μὴ κωλύετε αὐτόν. οὐδεὶς γάρ ἐστιν ὃς ποιήσει
δύναμιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, καὶ δυνήσεται
ταχὺ κακολογῆσαί με. ὃς γὰρ οὐκ ἔστι καθ'
ὑμῶν, ὑπὲρ ὑμῶν ἐστιν. ὃς γὰρ ἂν ποτίσῃ ὑμᾶς
ποτήριον ὕδατος ἐν ὀνόματί μου, ὅτι Χριστοῦ ἐστε,
ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν
αὐτοῦ. καὶ ὃς ἂν σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τού-
των πιστευόντων εἰς ἐμέ, καλόν ἐστιν αὐτῷ μᾶλ-
λον, εἰ περίκειται λίθος μυλικὸς περὶ τὸν τρά-
χηλον αὐτοῦ, καὶ βέβληται εἰς τὴν θάλασσαν.
καὶ ἐὰν σκανδαλίζῃ σε ἡ χείρ σου, ἀπόκοψον
αὐτήν· καλόν σοί ἐστι κυλλὸν εἰς τὴν ζωὴν
εἰσελθεῖν, ἢ τὰς δύο χεῖρας ἔχοντα ἀπελθεῖν
εἰς τὴν γέενναν, εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον, ὅπου ὁ
σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέν-
νυται. καὶ ἐὰν ὁ πούς σου σκανδαλίζῃ σε, ἀπό-
κοψον αὐτόν· καλόν ἐστί σοι εἰσελθεῖν εἰς τὴν
ζωὴν χωλόν, ἢ τοὺς δύο πόδας ἔχοντα βλη-
θῆναι εἰς τὴν γέενναν, εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβε-
στον, ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ, καὶ τὸ
πῦρ οὐ σβέννυται. καὶ ἐὰν ὁ ὀφθαλμός σου
σκανδαλίζῃ σε, ἔκβαλε αὐτόν· καλόν σοί ἐστι
μονόφθαλμον εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν

θεοῦ, ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα βληθῆναι
εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός, ὅπου ὁ σκώληξ αὐ-
τῶν οὐ τελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται. πᾶς
γὰρ πυρὶ ἁλισθήσεται, καὶ πᾶσα θυσία ἁλὶ ἁ-
λισθήσεται. καλὸν τὸ ἅλας· ἐὰν δὲ τὸ ἅλας
ἄναλον γένηται, ἐν τίνι αὐτὸ ἀρτύσετε; ἔχε-
τε ἐν ἑαυτοῖς ἅλας, καὶ εἰρηνεύετε ἐν ἀλλή-
λοις. Κἀκεῖθεν ἀναστὰς ἔρχεται εἰς τὰ ὅ-
ρια τῆς ἰουδαίας, διὰ τοῦ πέραν τοῦ ἰορδάνου.
καὶ συμπορεύονται πάλιν ὄχλοι πρὸς αὐτόν,
καὶ ὡς εἰώθει, πάλιν ἐδίδασκεν αὐτούς.

Καὶ προσελθόντες φαρισαῖοι ἐπηρώτησαν
αὐτὸν, εἰ ἔξεστιν ἀνδρὶ γυναῖκα ἀπολῦσαι, πει-
ράζοντες αὐτόν. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς,
τί ὑμῖν ἐνετείλατο Μωσῆς; οἱ δὲ εἶπον, Μωσῆς
ἐπέτρεψε βιβλίον ἀποστασίου γράψαι, καὶ ἀπο-
λῦσαι. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, πρὸς
τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἔγραψεν ὑμῖν τὴν
ἐντολὴν ταύτην. ἀπὸ δὲ ἀρχῆς κτίσεως ἄρσεν
καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτοὺς ὁ θεὸς, καὶ εἶπεν, ἕνεκεν
τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ,
καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσκολληθήσεται πρὸς
τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρ-
κα μίαν.

καμίαν· ὥστε οὐκέτι εἰσὶ δύο, ἀλλὰ μία σάρξ.
ὃ οὖν ὁ θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωπος μὴ χωριζέ
τω. καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ πάλιν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ
τοῦ αὐτοῦ ἐπηρώτησαν αὐτόν. καὶ λέγει αὐτοῖς, ὃς
ἐὰν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ γαμήσῃ
ἄλλην, μοιχᾶται ἐπ' αὐτήν. καὶ ἐὰν γυνὴ ἀπο
λύσῃ τὸν ἄνδρα αὐτῆς, καὶ γαμηθῇ ἄλλῳ, μοι χᾶ
ται. καὶ προσέφερον αὐτῷ παιδία, ἵνα ἅψη
αὐτῶν· οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετίμων τοῖς προσφέρου
σιν. ἰδὼν δὲ ὁ ἰς ἠγανάκτησε, καὶ εἶπεν αὐτοῖς,
ἄφετε τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρός με, καὶ μὴ κω
λύετε αὐτά. τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ
θεοῦ. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὃς ἐὰν μὴ δέξηται τὴν
βασιλείαν τοῦ θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς
αὐτήν. καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτά, τιθεὶς τὰς
χεῖρας ἐπ' αὐτά, κατηύλογει αὐτά. Καὶ ἐκ- κθ'
πορευομένου αὐτοῦ εἰς ὁδόν, προσδραμών εἷς,
καὶ γονυπετήσας αὐτόν, ἐπηρώτα αὐτόν, δι-
δάσκαλε ἀγαθέ, τί ποιήσω ἵνα ζωὴν αἰώ-
νιον κληρονομήσω; ὁ δὲ ἰς εἶπεν αὐτῷ, τί με
λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς, εἰ μὴ εἷς, ὁ
θεός. τὰς ἐντολὰς οἶδας, μὴ μοιχεύσῃς, μὴ
φονεύσῃς, μὴ κλέψῃς, μὴ ψευδομαρτυρήσῃς,

μὴ ἀποστερήσῃς· τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ, διδάσκαλε, ταῦτα πάντα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐμβλέψας αὐτῷ, ἠγάπησεν αὐτὸν, καὶ εἶπεν αὐτῷ, ἕν σοι ὑστερεῖ· ὕπαγε, ὅσα ἔχεις πώλησον, καὶ δὸς τοῖς πτωχοῖς, καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ, καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι ἄρας τὸν σταυρόν. ὁ δὲ συγκάσας ἐπὶ τῷ λόγῳ, ἀπῆλθε λυπούμενος· ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά. καὶ περιβλεψάμενος ὁ Ἰησοῦς, λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελεύσονται. οἱ δὲ μαθηταὶ ἐθαμβοῦντο ἐπὶ τοῖς λόγοις αὐτοῦ. ὁ δὲ Ἰησοῦς πάλιν ἀποκριθεὶς λέγει αὐτοῖς, τέκνα, πῶς δύσκολόν ἐστι τοὺς πεποιθότας ἐπὶ τοῖς χρήμασιν, εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν. εὐκοπώτερόν ἐστι κάμηλον διὰ τῆς τρυμαλιᾶς τῆς ῥαφίδος εἰσελθεῖν, ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν. οἱ δὲ περισσῶς ἐξεπλήσσοντο, λέγοντες πρὸς ἑαυτούς, καὶ τίς δύναται σωθῆναι; ἐμβλέψας δὲ αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, λέγει, παρὰ ἀνθρώποις ἀδύνατον, ἀλλ' οὐ παρὰ τῷ

θῶ· πάντα γὰρ δυνατά ἐστι τῷ πατρί.
καὶ ἤρξατο ὁ Πέτρος λέγειν αὐτῷ, ἰδοὺ ἡμεῖς ἀ-
φήκαμεν πάντα, καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι. ἀπο-
κριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐδείς
ἐστιν ὃς ἀφῆκεν οἰκίαν, ἢ ἀδελφοὺς, ἢ ἀδελφάς,
ἢ πατέρα, ἢ μητέρα, ἢ γυναῖκα, ἢ τέκνα, ἢ
ἀγρούς, ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου, ἐὰν μὴ
λάβῃ ἑκατονταπλασίονα νῦν ἐν τῷ καιρῷ
τούτῳ, οἰκίας, καὶ ἀδελφοὺς, καὶ ἀδελφάς, καὶ
μητέρας, καὶ τέκνα, καὶ ἀγροὺς, μετὰ διωγμῶν, καὶ
ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζωὴν αἰώνιον. πολλοὶ
δὲ ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι, καὶ οἱ ἔσχατοι πρῶ-
τοι. ἦσαν δὲ ἐν τῇ ὁδῷ ἀναβαίνοντες εἰς Ἱερο-
σόλυμα, καὶ ἦν προάγων αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐθαμ
βοῦντο, καὶ ἀκολουθοῦντες ἐφοβοῦντο. καὶ
παραλαβὼν πάλιν τοὺς δώδεκα, ἤρξατο
αὐτοῖς λέγειν τὰ μέλλοντα αὐτῷ συμβαίνειν,
ὅτι ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ
τοῖς γραμματεῦσι, καὶ κατακρινοῦσιν αὐτὸν θα
νάτῳ, καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἐμ
παίξουσιν αὐτῷ, καὶ μαστιγώσουσιν αὐτὸν, καὶ ἐμ
πτύσουσιν αὐτῷ, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ τῇ

λ' τείτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται. Καὶ προσπορεύονται αὐτῷ ἰάκωβος καὶ ἰωάννης, οἱ υἱοὶ ζεβεδαίου, λέγοντες, διδάσκαλε, θέλομέν ἵνα ὃ ἐὰν αἰτήσωμέν ποιήσῃς ἡμῖν. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, τί θέλετε ποιῆσαί με ὑμῖν; οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, δὸς ἡμῖν, ἵνα εἷς ἐκ δεξιῶν σου καὶ εἷς ἐξ ἀνύμων σου καθίσωμεν ἐν τῇ δόξῃ σου. ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε. δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω, καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι; οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, δυνάμεθα. ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, τὸ μὲν ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω πίεσθε, καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθήσεσθε· τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ ἀνύμων μου, οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἡτοίμασται. Καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα ἤρξαντο ἀγανακτεῖν περὶ ἰακώβου καὶ ἰωάννου. ὁ δὲ ἰς προσκαλεσάμενος αὐτούς, λέγει αὐτοῖς, οἴδατε ὅτι οἱ δοκοῦντες ἄρχειν τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ μεγάλοι αὐτῶν κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν· οὐχ οὕτω δὲ ἔσται ἐν ὑμῖν· ἀλλ' ὃς ἐὰν θέλῃ γενέσθαι μέγας ἐν ὑμῖν, ἔσται διάκονος ὑμῶν· καὶ ὃς ἂν θέλῃ ὑμῶν

πρώτος πάντων δοῦλος. καὶ γὰρ
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ
διακονῆσαι, καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον
ἀντὶ πολλῶν. καὶ ἔρχονται εἰς ἱεριχώ. Καὶ λα΄
ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἀπὸ ἱεριχὼ, καὶ τῶν μα-
θητῶν αὐτοῦ, καὶ ὄχλου ἱκανοῦ, υἱὸς τιμαίου
βαρτίμαιος ὁ τυφλὸς ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν
προσαιτῶν· καὶ ἀκούσας ὅτι ἰησοῦς ὁ ναζω-
ραῖός ἐστιν, ἤρξατο κράζειν καὶ λέγειν, ὁ υἱὸς δα-
βὶδ ἰῦ, ἐλέησόν με. καὶ ἐπετίμων αὐτῷ πολ-
λοὶ ἵνα σιωπήσῃ· ὁ δὲ πολλῷ μᾶλλον ἔκραζεν,
υἱὲ δαβὶδ, ἐλέησόν με. καὶ στὰς ὁ ἰς εἶπεν αὐ-
τὸν φωνηθῆναι. καὶ φωνοῦσι τὸν τυφλὸν, λέγον
τες αὐτῷ, θάρσει, ἔγειραι· φωνεῖ σε. ὁ δὲ ἀπο-
βαλὼν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, ἀναστὰς ἦλθε πρὸς
τὸν ἰησοῦν. καὶ ἀποκριθεὶς λέγει αὐτῷ ὁ ἰς, τί
θέλεις ποιήσω σοι; ὁ δὲ τυφλὸς εἶπεν αὐτῷ,
ῥαβουνὶ, ἵνα ἀναβλέψω. ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν αὐ-
τῷ, ὕπαγε· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε. καὶ παρα-
χρῆμα ἀνέβλεψε. καὶ ἠκολούθει τῷ ἰησοῦ ἐν τῇ ὁδῷ.

Καὶ ὅτε ἐγγίζουσιν εἰς ἱερουσαλὴμ, εἰς βηθ- λβ΄
φαγὴ καὶ βηθανίαν πρὸς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, 11
ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ λέγει

αὐτοῖς, ὑπάγετε εἰς τὴν κώμην τὴν κατέναντι ὑμῶν, καὶ εὐθέως εἰσπορευόμενοι εἰς αὐτὴν, εὑρήσετε πῶλον δεδεμένον, ἐφ' ὃν οὐδεὶς ἀνθρώπων κεκάθικε· λύσαντες αὐτὸν ἀγάγετε. καὶ ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ, τί ποιεῖτε τοῦτο; εἴπατε, ὅτι ὁ κύριος αὐτοῦ χρείαν ἔχει· καὶ εὐθέως αὐτὸν ἀποστελεῖ ὧδε. ἀπῆλθον δὲ καὶ εὗρον τὸν πῶλον δεδεμένον πρὸς τὴν θύραν ἔξω ἐπὶ τοῦ ἀμφόδου, καὶ λύουσιν αὐτόν. καί τινες τῶν ἐκεῖ ἑστηκότων, ἔλεγον αὐτοῖς, τί ποιεῖτε λύοντες τὸν πῶλον; οἱ δὲ εἶπον αὐτοῖς καθὼς ἐνετείλατο ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἀφῆκαν αὐτούς. καὶ ἤγαγον τὸν πῶλον πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐπέβαλον αὐτῷ τὰ ἱμάτια αὐτῶν· καὶ ἐκάθισεν ἐπ' αὐτῷ. πολλοὶ δὲ τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἔστρωσαν εἰς τὴν ὁδόν· ἄλλοι δὲ στιβάδας ἔκοπτον ἐκ τῶν δένδρων, καὶ ἐστρώννυον εἰς τὴν ὁδόν. καὶ οἱ προάγοντες καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον, λέγοντες, ὡσαννά· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου· εὐλογημένη ἡ ἐρχομένη βασιλεία ἐν ὀνόματι κυρίου, τοῦ πατρὸς ἡμῶν Δαβίδ· ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις. καὶ εἰσῆλθεν εἰς Ἱερουσόλυμα ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἰς τὸ ἱερόν. καὶ περιβλεψάμενος

πάντα, ὀψίας ἤδη οὔσης τῆς ὥρας, ἐξῆλθεν
εἰς βηθανίαν μετὰ τῶν δώδεκα. Καὶ τῇ ἐπ- λγ'
αύριον ἐξελθόντων αὐτῶν ἀπὸ βηθανίας
ἐπείνασε· καὶ ἰδὼν συκῆν μακρόθεν, ἔχουσαν
φύλλα, ἦλθεν εἰ ἄρα εὑρήσει τι ἐν αὐτῇ. καὶ
ἐλθὼν ἐπ' αὐτῇ, οὐδὲν εὗρεν εἰ μὴ φύλλα·
οὐ γὰρ ἦν καιρὸς σύκων. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἰς
εἶπεν αὐτῇ, μηκέτι ἐκ σοῦ εἰς τὸν αἰῶνα μη-
δεὶς καρπὸν φάγοι. καὶ ἤκουον οἱ μαθηταὶ αὐ-
τοῦ. καὶ ἔρχονται εἰς ἱεροσόλυμα· καὶ εἰσελ-
θὼν ὁ ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν, ἤρξατο ἐκβάλλειν
τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ·
καὶ τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν, καὶ τὰς καθέ-
δρας τῶν πωλούντων τὰς περιστερὰς κατέστρε
ψε. καὶ οὐκ ἤφιεν ἵνα τις διενέγκῃ σκεῦος διὰ
τοῦ ἱεροῦ. καὶ ἐδίδασκε, λέγων αὐτοῖς, οὐ γέ-
γραπται, ὅτι ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς κλη «
θήσεται πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν; ὑμεῖς δὲ ἐποιή- «
σατε αὐτὸν σπήλαιον λῃστῶν. καὶ ἤκουσαν οἱ
γραμματεῖς καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, καὶ ἐζήτουν πῶς
αὐτὸν ἀπολέσουσιν· ἐφοβοῦντο γὰρ αὐτὸν, ὅτι
πᾶς ὁ ὄχλος ἐξεπλήσσετο ἐπὶ τῇ διδαχῇ
αὐτοῦ. καὶ ὅτε ὀψὲ ἐγένετο, ἐξεπορεύετο ἔξω

τῆς πόλεως. Καὶ τοὺς προσκόμμοι, εἶδον τὴν συκῆν ἐξηραμμένην ἐκ ῥιζῶν· καὶ ἀναμνησθεὶς ὁ πέτρος, λέγει αὐτῷ, ῥαββεί, ἴδε ἡ συκῆ ἣν κατηράσω ἐξήρανται. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἰς̄, λέγει αὐτοῖς, ἔχετε πίστιν θεοῦ. ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ὅτι ὃς ἂν εἴπῃ τῷ ὄρει τούτῳ, ἆρθητι, καὶ βλήθητι εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ μὴ διακριθῇ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ πιστεύσῃ ὅτι ἃ λέγει γίνεται, ἔσται αὐτῷ ὃ ἐὰν εἴπῃ. διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, πάντα ὅσα ἂν προσευχόμενοι αἰτεῖσθε, πιστεύετε ὅτι λαμβάνετε, καὶ
λη' ἔσται ὑμῖν. Καὶ ὅταν στήκητε προσευχόμενοι, ἀφίετε εἴ τι ἔχετε κατά τινος, ἵνα καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἀφῇ ὑμῖν τὰ παραπτώματα ὑμῶν. εἰ δὲ ὑμεῖς οὐκ ἀφίετε, οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἀφήσει
λε' τὰ παραπτώματα ὑμῶν. Καὶ ἔρχονται πάλιν εἰς ἱεροσόλυμα· καὶ ἐν τῷ ἱερῷ περιπατοῦντος αὐτοῦ, ἔρχονται πρὸς αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς, καὶ οἱ γραμματεῖς, καὶ οἱ πρεσβύτεροι, καὶ λέγουσιν αὐτῷ, ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς; καὶ τίς σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἔδωκεν, ἵνα ταῦτα ποιῇς; ὁ δὲ ἰησοῦς ἀποκριθεὶς, εἶπεν αὐτοῖς,

ἐπερωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ ἕνα λόγον, καὶ ἀπο-
κρίθητέ μοι, καὶ ἐρῶ ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦ-
τα ποιῶ. τὸ βάπτισμα ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ
ἦν, ἢ ἐξ ἀνθρώπων; ἀποκρίθητέ μοι. καὶ ἐλο
γίζοντο πρὸς ἑαυτοὺς, λέγοντες, ἐὰν εἴπω-
μεν, ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ, διὰ τί οὖν οὐκ ἐπιστεύ-
σατε αὐτῷ; ἀλλ' εἴπωμεν, ἐξ ἀνθρώπων; ἐφο-
βοῦντο τὸν λαόν. ἅπαντες γὰρ εἶχον τὸν ἰω-
άννην, ὅτι ὄντως προφήτης ἦν. καὶ ἀποκρι-
θέντες λέγουσι τῷ ἰησοῦ, οὐκ οἴδαμεν. καὶ ὁ ἰησοῦς
ἀποκριθεὶς, λέγει αὐτοῖς, οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑ-
μῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. Καὶ ἤρ- λς'
ξατο αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς λέγειν, ἀμπε- 12
λῶνα ἐφύτευσεν ἄνθρωπος, καὶ περιέθηκε φραγ
μὸν, καὶ ὤρυξεν ὑπολήνιον, καὶ ᾠκοδόμησε
πύργον, καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδή-
μησε. καὶ ἀπέστειλε πρὸς τοὺς γεωργοὺς τῷ καιρῷ δοῦλον, ἵνα παρὰ τῶν γεωργῶν λάβῃ ἀπὸ
τῶν καρπῶν τοῦ ἀμπελῶνος· οἱ δὲ λαβόντες αὐ
τὸν ἔδειραν, καὶ ἀπέστειλαν κενόν. καὶ πάλιν ἀ-
πέστειλε πρὸς αὐτοὺς ἄλλον δοῦλον· κἀκεῖνον
λιθοβολήσαντες ἐκεφαλαίωσαν, καὶ ἀπέστειλαν
ἠτιμωμένον. καὶ πάλιν ἄλλον ἀπέστειλε· κἀκεῖ-

νον ἀπέκλειναν, ⁊ πολλοὺς ἀγῶνας, τοὺς μὲν δέροντες, τοὺς δ' ἀποκλείνοντες. ἔτι οὖν ἕνα υἱὸν ἔχων ἀγαπητὸν αὐτοῦ, ἀπέστειλε καὶ αὐτὸν πρὸς αὐτοὺς ἔσχατον, λέγων, ὅτι ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου. ἐκεῖνοι δὲ οἱ γεωργοὶ εἶπον πρὸς ἑαυτούς, ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος, δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτὸν, καὶ ἡμῶν ἔσται ἡ κληρονομία. καὶ λαβόντες αὐτὸν ἀπέκτειναν, καὶ ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος. τί οὖν ποιήσει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος; ἐλεύσεται, καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργοὺς, καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις. οὐδὲ τὴν γραφὴν ταύτην ἀνέγνωτε, λίθον ὃν ἀπε-
» δοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς
» κεφαλὴν γωνίας· παρὰ κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστι
» θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν; ⁊ ἐζήτουν αὐτὸν
κρατῆσαι, ⁊ ἐφοβήθησαν τὸν ὄχλον. ἔγνωσαν γὰρ
ὅτι πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν εἶπε. καὶ ἀφέν-
λζ τες αὐτὸν ἀπῆλθον. Καὶ ἀποστέλλουσι πρὸς αὐτὸν τινας τῶν φαρισαίων καὶ τῶν ἡρωδιανῶν, ἵνα αὐτὸν ἀγρεύσωσι λόγῳ. οἱ δὲ ἐλθόντες λέγουσιν αὐτῷ, διδάσκαλε, οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ, ⁊ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός. οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐπ' ἀλη-

θεΐας τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ διδάσκεις. ἔξεστι
κῆνσον καίσαρι δοῦναι, ἢ οὔ; δῶμεν, ἢ
μὴ δῶμεν; ὁ δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὴν ὑπόκρι-
σιν, εἶπεν αὐτοῖς, τί με πειράζετε; φέρετέ μοι
δηνάριον, ἵνα ἴδω. οἱ δὲ ἤνεγκαν. καὶ λέγει
αὐτοῖς, τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη & ἡ ἐπιγραφή; οἱ
δὲ εἶπον αὐτῷ, καίσαρος. & ἀποκριθεὶς ὁ ἰς
εἶπεν αὐτοῖς, ἀπόδοτε τὰ καίσαρος καίσαρι,
καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ. καὶ ἐθαύμασαν ἐπ'
αὐτῷ. Καὶ ἔρχονται σαδδουκαῖοι οἵτινες λέ
αὐτὸν, οἵτινες λέγουσιν ἀνάστασιν μὴ εἶναι, καὶ
ἐπηρώτησαν αὐτὸν, λέγοντες, διδάσκαλε,
μωσῆς ἔγραψεν ἡμῖν, ὅτι ἐάν τινος ἀδελφὸς
ἀποθάνῃ, & καταλίπῃ γυναῖκα, καὶ τέκνα
μὴ ἀφῇ, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυ-
ναῖκα αὐτοῦ, & ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελ-
φῷ αὐτοῦ. ἑπτὰ ἀδελφοὶ ἦσαν, & ὁ πρῶτος
ἔλαβε γυναῖκα, καὶ ἀποθνήσκων οὐκ ἀφῆκε
σπέρμα· & ὁ δεύτερος ἔλαβεν αὐτὴν, καὶ ἀπέ
θανε, & οὐδὲ αὐτὸς ἀφῆκε σπέρμα· καὶ ὁ τρί-
τος ὡσαύτως· καὶ ἔλαβον αὐτὴν οἱ ἑπτὰ, & οὐκ
ἀφῆκαν σπέρμα· ἐσχάτη πάντων ἀπέθανε &
ἡ γυνή. ἐν τῇ οὖν ἀναστάσει, ὅταν ἀναστῶσι,

πίνος αὐτῶν ἔσαι γυνή; οἱ γὰρ ἑπτὰ ἔχον αὐ
τὴν γυναῖκα. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς εἶπεν
αὐτοῖς, οὐ διὰ τοῦτο πλανᾶσθε, μὴ εἰδότες
τὰς γραφὰς, μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ θεοῦ;
ὅταν γὰρ ἐκ νεκρῶν ἀναστῶσιν, οὔτε γαμοῦσιν,
οὔτε γαμίσκονται, ἀλλ' εἰσὶν ὡς ἄγγελοι οἱ ἐν
τοῖς οὐρανοῖς. περὶ δὲ τῶν νεκρῶν, ὅτι ἐγείρον-
ται, οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῇ βίβλῳ μωσέως, ἐπὶ τῆς
» βάτου ὡς εἶπεν αὐτῷ ὁ θς, λέγων, ἐγὼ ὁ θς
» ἀβραάμ, καὶ ὁ θεὸς ἰσαάκ, καὶ ὁ θεὸς ἰακώβ;
οὐκ ἔστιν ὁ θς νεκρῶν, ἀλλὰ θεὸς ζώντων. ὑμεῖς
λθ' οὖν πολὺ πλανᾶσθε. Καὶ προσελθὼν εἷς
τῶν γραμματέων ἀκούσας αὐτῶν συζητούν
των, εἰδὼς ὅτι καλῶς αὐτοῖς ἀπεκρίθη, ἐπη
ρώτησεν αὐτὸν, ποία ἐστὶ πρώτη πασῶν ἐντο-
λή; ὁ δὲ ἰησοῦς ἀπεκρίθη αὐτῷ, ὅτι πρώτη πα
σῶν τῶν ἐντολῶν, ἄκουε ἰσραήλ, κύριος ὁ θς
ἡμῶν, κς εἷς ἐστι. καὶ ἀγαπήσεις κν τὸν θεόν σου,
ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τ ψυχῆς
σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τ
ἰσχύος σου. αὕτη πρώτη ἐντολή. καὶ δευτέρα
ὁμοία αὐτῇ, ἀγαπήσεις τ πλησίον σου ὡς σε-
αυτόν. μείζων τούτων ἄλλη ἐντολή οὐκ ἔστι. καὶ ἓ-

ν αὐτῷ ὁ γραμματεὺς, καλῶς διδάσκαλε
ἀληθείας εἶπας, ὅτι εἷς ἐστι θεὸς, καὶ οὐκ ἔστιν
λος πλὴν αὐτοῦ· καὶ τὸ ἀγαπᾶν αὐτὸν ἐξ ὅ-
ς τῆς καρδίας, καὶ ἐξ ὅλης τῆς συνέσεως,
ξ ὅλης τῆς ψυχῆς, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος, καὶ τὸ
απᾶν τὸν πλησίον ὡς ἑαυτὸν, πλεῖόν ἐστι
ώτων τῶν ὁλοκαυτωμάτων, καὶ τῶν θυσιῶν. καὶ ὁ
ἰδὼν αὐτὸν ὅτι νουνεχῶς ἀπεκρίθη, εἶπεν
τῷ, οὐ μακρὰν εἶ ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ θῦ. καὶ
δεὶς οὐκέτι ἐτόλμα αὐτὸν ἐπερωτῆσαι. Καὶ μὲ
ποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς ἔλεγε διδάσκων ἐν τῷ ἱε
ῷ, πῶς λέγουσιν οἱ γραμματεῖς, ὅτι ὁ χς υἱός
ι δαβίδ; αὐτὸς γὰρ δαβὶδ εἶπεν ἐν τῷ πνΙ
ἁγίῳ τῷ ἀγίῳ, λέγει ὁ κς τῷ κυρίῳ μου, κά- "
ου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς "
ου, ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. αὐτὸς οὖν "
αβὶδ λέγει αὐτὸν κύριον· καὶ πόθεν υἱὸς αὐ-
ῦ ἐστι; καὶ ὁ πολὺς ὄχλος ἤκουεν αὐτοῦ ἡδέ-
ως. καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ,
βλέπετε ἀπὸ τῶν γραμματέων τῶν θελόντων
ν στολαῖς περιπατεῖν, καὶ ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς
γοραῖς, καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συνα-
ωγαῖς, καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δείπνοις· οἱ

κατεσθίοντες τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ προφ
σει μακρὰ προσευχόμενοι. οὗτοι λήψονται
μά περισσότερον κρίμα. Καὶ καθίσας ὁ Ἰς κα
τέναντι τοῦ γαζοφυλακίου, ἐθεώρει πῶς ὁ ὄ
χλος βάλλει χαλκὸν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον. κ
πολλοὶ πλούσιοι ἔβαλλον πολλά· καὶ ἐλθοῦ
σα μία χήρα πτωχὴ ἔβαλε λεπτὰ δύο, ὅ ἐσ
κοδραντης. Ὁ προσκαλεσάμενος τοὺς μαθη
τὰς αὐτοῦ, λέγει αὐτοῖς, ἀμὴν λέγω ὑμῖν
ὅτι ἡ χήρα αὕτη ἡ πτωχὴ πλεῖον πάντων βέ
βληκε τῶν βαλόντων εἰς τὸ γαζοφυλάκιον
πάντες γὰρ ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβα
λον· αὕτη δὲ ἐκ τῆς ὑστερήσεως αὐτῆς πάντα
13 ὅσα εἶχεν ἔβαλεν, ὅλον τὸν βίον αὐτῆς. Κα
ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἱεροῦ, λέγει αὐτῷ
εἷς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, διδάσκαλε ἴδε ποτα
ποὶ λίθοι, καὶ ποταπαὶ οἰκοδομαί. καὶ ὁ Ἰησοῦ
ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ, βλέπεις ταύτας τὰς
μεγάλας οἰκοδομάς; οὐ μὴ ἀφεθῇ λίθος ἐπὶ
μό λίθῳ, ὃς οὐ μὴ καταλυθῇ. Καὶ καθη
μένου αὐτοῦ εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν κατέναν
τι τοῦ ἱεροῦ, ἐπηρώτων αὐτὸν κατ' ἰδίαν Πέτρ
καὶ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης καὶ Ἀνδρέας, εἰπὲ ἡ

η πότε ταῦτα ἔσαι, καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν
μλλη πάντα ταῦτα συντελεῖσθαι. ὁ δὲ ΙΣ
ποκριθεὶς αὐτοῖς, ἤρξατο λέγειν, βλέπετε
ἵνας ὑμᾶς πλανήσῃ. πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται
ὶ τῷ ὀνόματί μου, λέγοντες, ὅτι ἐγώ εἰμι, καὶ
λοὺς πλανήσουσιν. ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέ-
ους, καὶ ἀκοὰς πολέμων, μὴ θροεῖσθε· δεῖ γὰρ
έσθαι· ἀλλ' οὔπω τὸ τέλος. ἐγερθήσεται γὰρ
νος ἐπ' ἔθνος, καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν.
ἔσονται σεισμοὶ κατὰ τόπους, καὶ ἔσονται λι-
μοὶ καὶ ταραχαί. ἀρχαὶ ὠδίνων ταῦτα. βλέ-
πετε δὲ ὑμεῖς ἑαυτούς. παραδώσουσι γὰρ ὑμᾶς
εἰς συνέδρια, καὶ εἰς συναγωγὰς δαρήσεσθε, καὶ
ἐπὶ ἡγεμόνων καὶ βασιλέων σταθήσεσθε ἕνε-
κεν ἐμοῦ, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. καὶ εἰς πάντα
τὰ ἔθνη δεῖ πρῶτον κηρυχθῆναι τὸ εὐαγγέ-
λιον. ὅταν δὲ ἀγάγωσιν ὑμᾶς παραδιδόντες,
μὴ προμεριμνᾶτε τί λαλήσητε, μηδὲ με-
λετᾶτε, ἀλλ' ὃ ἐὰν δοθῇ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥ-
ρᾳ, τοῦτο λαλεῖτε· οὐ γάρ ἐστε ὑμεῖς οἱ λαλοῦν-
τες, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. παραδώσει δὲ
ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς θάνατον, καὶ πατὴρ τέ-
κνον, καὶ ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς, καὶ

θανατώσουσιν αὐτούς. καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου. ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται. ὅταν δὲ ἴδητε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως, τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Δανιὴλ τοῦ προφήτου, ἑστὸς ὅπου οὐ δεῖ· ὁ ἀναγινώσκων νοείτω· τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη. ὁ δὲ ἐπὶ τοῦ δώματος, μὴ καταβάτω εἰς τὴν οἰκίαν, μηδὲ εἰσελθέτω ἆραί τι ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ· καὶ ὁ εἰς τὸν ἀγρὸν ὢν, μὴ ἐπιστρεψάτω εἰς τὰ ὀπίσω, ἆραι τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ. οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ γένηται ἡ φυγὴ ὑμῶν χειμῶνος. ἔσονται γὰρ αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι θλῖψις, οἵα οὐ γέγονε τοιαύτη ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως, ἧς ἔκτισεν ὁ θεὸς, ἕως τοῦ νῦν, καὶ οὐ μὴ γένηται. καὶ εἰ μὴ κύριος ἐκολόβωσε τὰς ἡμέρας, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σάρξ· ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς, οὓς ἐξελέξατο, ἐκολόβωσε τὰς ἡμέρας. καὶ τότε ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ, ἰδοὺ ὧδε ὁ Χς, ἢ ἰδοὺ ἐκεῖ, μὴ πιστεύσητε. ἐγερθήσονται γὰρ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφῆται, καὶ δώσουσι σημεῖα καὶ τέρατα, πρὸς τὸ ἀποπλανᾶν,

ᾶν, εἰ δυνατὸν, καὶ τοὺς ἐκλεκτούς. ὑμεῖς δὲ
λέπετε· ἰδοὺ προείρηκα ὑμῖν πάντα. ἀλλ'
ἐκείναις ταῖς ἡμέραις μετὰ τὴν θλῖψιν ἐ-
κεῖνον ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται, καὶ ἡ σελήνη οὐ
δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς, καὶ οἱ ἀστέρες τοῦ οὐ-
ρανοῦ ἔσονται ἐκπίπτοντες, καὶ αἱ δυνάμεις αἱ
ἐν τοῖς οὐρανοῖς σαλευθήσονται. καὶ τότε ὄψονται
τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλαις
μετὰ δυνάμεως πολλῆς καὶ δόξης. καὶ τότε ἀπο-
στελεῖ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ, καὶ ἐπισυνάξει τοὺς
ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων,
ἀπ' ἄκρου γῆς ἕως ἄκρου οὐρανοῦ. ἀπὸ δὲ
τῆς συκῆς μάθετε τὴν παραβολήν, ὅταν
ἤδη ὁ κλάδος αὐτῆς ἁπαλὸς γένηται, καὶ ἐκ-
φύῃ τὰ φύλλα, γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς τὸ θέρος
ἐστίν· οὕτω καὶ ὑμεῖς ὅταν ταῦτα ἴδητε γινό-
μενα, γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἐπὶ θύραις. ἀ-
μὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ
αὕτη, μέχρις οὗ πάντα ταῦτα γένηται. ὁ οὐ-
ρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ
μὴ παρέλθωσι. Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκεί- μγ'
νης καὶ τῆς ὥρας οὐδεὶς οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι
οἱ ἐν οὐρανῷ, οὐδὲ ὁ υἱός, εἰ μὴ ὁ πατήρ. βλέ

πετε, ἀγρυπνεῖτε καὶ προσεύχεσθε· οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ καιρός ἐστιν. ὡς ἄνθρωπος ἀπόδημος ἀφεὶς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, καὶ δοὺς τοῖς δούλοις αὐτοῦ τὴν ἐξουσίαν, καὶ ἑκάστῳ τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ τῷ θυρωρῷ ἐνετείλατο ἵνα γρηγορῇ. γρηγορεῖτε οὖν· οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ κύριος τῆς οἰκίας ἔρχεται, ὀψέ, ἢ μεσονυκτίου, ἢ ἀλεκτοροφωνίας, ἢ πρωΐ. μὴ ἐλθὼν ἐξαίφνης, εὕρῃ ὑμᾶς καθεύδοντας. ἃ δὲ ὑμῖν λέγω, πᾶσι λέγω, γρηγορεῖτε. ΗΝ δὲ τὸ πάσχα, καὶ τὰ
14 ἄζυμα μετὰ δύο ἡμέρας· καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς, πῶς αὐτὸν ἐν δόλῳ κρατήσαντες ἀποκτείνωσιν. ἔλεγον δέ, μὴ ἐν τῇ μὴ ἑορτῇ, μήποτε θόρυβος ἔσται τοῦ λαοῦ. Καὶ ὄντος αὐτοῦ ἐν Βηθανίᾳ, ἐν τῇ οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ, κατακειμένου αὐτοῦ ἦλθε γυνὴ ἔχουσα ἀλάβαστρον μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτελοῦς, καὶ συντρίψασα τὸ ἀλάβαστρον, κατέχεεν αὐτοῦ κατὰ τῆς κεφαλῆς. ἦσαν δέ τινες ἀγανακτοῦντες πρὸς ἑαυτούς, καὶ λέγοντες, εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη τοῦ μύρου γέγονεν; ἠδύνατο γὰρ τοῦτο πραθῆναι ἐπάνω τριακοσίων δηναρίων, καὶ δοθῆναι τοῖς πτω-

ῖς· καὶ ἐνεβριμῶντο αὐτῇ. ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν,
ετε αὐτήν· τί αὐτῇ κόπους παρέχετε; κα-
ν ἔργον εἰργάσατο εἰς ἐμέ. πάντοτε γὰρ τοὺς
ωχοὺς ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, καὶ ὅταν θέλητε
ύναθε αὐτοὺς εὖ ποιῆσαι· ἐμὲ δὲ οὐ πάν-
ε ἔχετε. ὃ εἶχεν αὕτη, ἐποίησε. προέλαβε
ρίσαι μου τὸ σῶμα εἰς τὸν ἐνταφιασμόν.
ιὴν λέγω ὑμῖν, ὅπου ἂν κηρυχθῇ τὸ εὐαγ-
λιον τοῦτο εἰς ὅλον τὸν κόσμον, καὶ ὃ ἐποίησεν
τη λαληθήσεται, εἰς μνημόσυνον αὐτῆς.
ὁ ἰούδας ὁ ἰσκαριώτης, εἷς τῶν δώδεκα,
ῆλθε πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς, ἵνα παραδῷ
τὸν αὐτοῖς. οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐχάρησαν,
ἐπηγείλαντο αὐτῷ ἀργύριον δοῦναι. καὶ
ητει πῶς εὐκαίρως αὐτὸν παραδῷ. Καὶ τῇ μιᾷ
πρώτῃ ἡμέρᾳ τῶν ἀζύμων, ὅτε τὸ πάσχα
υον, λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ποῦ
θεις ἀπελθόντες ἑτοιμάσωμεν, ἵνα φάγῃς
πάσχα; καὶ ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐ-
, καὶ λέγει αὐτοῖς, ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν, καὶ
αντήσει ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος
σάζων· ἀκολουθήσατε αὐτῷ, καὶ ὅπου ἐὰν
λθῃ, εἴπατε τῷ οἰκοδεσπότῃ, ὅτι ὁ διδά-

σκαλος λέγῃ, ποῦ ἐστι τὸ κατάλυμα ὅπου τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγω; καὶ αὐτὸς ὑμῖν δείξει ἀνώγεον μέγα ἐστρωμένον, ἕτοιμον· ἐκεῖ ἑτοιμάσατε ἡμῖν. καὶ ἐξῆλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἦλθον εἰς τὴν πόλιν· καὶ εὗρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς, καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα.

μς' Καὶ ὀψίας γενομένης ἔρχεται μετὰ τῶν δώδεκα. καὶ ἀνακειμένων αὐτῶν καὶ ἐσθιόντων, εἶπεν ὁ ἰησοῦς, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με, ὁ ἐσθίων μετ' ἐμοῦ. οἱ δὲ ἤρξαντο λυπεῖσθαι, καὶ λέγειν αὐτῷ εἷς καθ' εἷς, μήτι ἐγώ; καὶ ἄλλος, μήτι ἐγώ; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, εἷς ἐκ τῶν δώδεκα ὁ ἐμβαπτόμενος μετ' ἐμοῦ εἰς τὸ τρυβλίον. ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει, καθὼς γέγραπται περὶ αὐτοῦ. οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται. καλὸν ἦν αὐτῷ, εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος. καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν λαβὼν ὁ ἰησοῦς ἄρτον, εὐλογήσας ἔκλασε, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ εἶπε, λάβετε, φάγετε· τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου. καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς. καὶ ἔπιον ἐξ αὐτοῦ πάντες. καὶ εἶπεν αὐτοῖς, τοῦτό ἐστι τὸ

μά μου τὸ τῆς καινῆς διαθήκης, τὸ περὶ
λῶν ἐκχυνόμενον. ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι
π οὐ μὴ πίω ἐκ τοῦ γενήματος τῆς ἀμ-
ου, ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ὅταν αὐτὸ πί
καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. καὶ ὑμνή-
τες ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν: καὶ λέ-
αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς, ὅτι πάντες σκανδαλισθή-
ε ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ, ὅτι γέγραπται,
πάξω τὸν ποιμένα, καὶ διασκορπισθήσεται "
περόεται· ἀλλὰ μετὰ τὸ ἐγερθῆναί με "
άξω ὑμᾶς εἰς τὴν γαλιλαίαν. ὁ δὲ πέ-
ἔφη αὐτῷ, εἰ καὶ πάντες σκανδαλισθή-
ται, ἀλλ' οὐκ ἐγώ. καὶ λέγει αὐτῷ ὁ ἰς, ἀμὴν
ω σοι, ὅτι σήμερον ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ, πρὶν
ς ἀλέκτορα φωνῆσαι, τρὶς ἀπαρνήσῃ
ὁ δὲ ἐκ περισσοῦ ἔλεγε μᾶλλον, ἐάν με
συναποθανεῖν σοι, οὐ μή σε ἀπαρνήσω-
. ὡσαύτως δὲ καὶ πάντες ἔλεγον. καὶ ἔρχον)
χωρίον οὗ τὸ ὄνομα γεθσημανῆ· καὶ λέγει
μαθητὰς αὐτοῦ, καθίσατε ὧδε ἕως
προσεύξωμαι. καὶ παραλαμβάνει τὸν πέ-
καὶ τὸν ἰάκωβον καὶ ἰωάννην μεθ' ἑαυτοῦ,
ἤρξατο ἐκθαμβεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν. καὶ

λέγ αὐτοῖς, περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχή μου ἕως θανάτου. μείνατε ὧδε & γρηγορεῖτε. καὶ προ-ελθὼν μικρὸν, ἔπεσεν ἐπὶ τ γῆς, & προσήυχετο ἵνα εἰ δυνατόν ἐστι, παρέλθῃ ἀπ' αὐτοῦ ἡ ὥρα, καὶ ἔλεγεν, ἀββᾶ ὁ πατὴρ, πάντα δυνατά σοι· παρένεγκε τὸ ποτήριον ἀπ' ἐμοῦ τοῦτο· ἀλλ' οὐ τί ἐγὼ θέλω, ἀλλὰ τί σύ. & ἔρχεται, & εὑρίσκει αὐτοὺς καθεύδοντας, καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ, Σίμων καθεύδεις; οὐκ ἴσχυσας μίαν ὥραν γρηγορῆσαι; γρηγορεῖτε & προσεύχεσθε ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν. τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής. καὶ πάλιν ἀπελθὼν προσηύξατο, τὸν αὐτὸν λόγον εἰπών. καὶ ὑποστρέψας εὗρεν αὐτοὺς πάλιν καθεύδοντας. ἦσαν γὰρ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν βεβαρημένοι, καὶ οὐκ ἤδεισαν τί αὐτῷ ἀποκριθῶσι. & ἔρχεται τὸ τρίτον, & λέγει αὐτοῖς, καθεύδετε τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε. ἀπέχει. ἦλθεν ἡ ὥρα· ἰδοὺ παραδίδοται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὰς χεῖρας τ ἁμαρτωλῶν. ἐγείρεσθε, ἄγωμεν. ἰδοὺ ὁ παραδιδούς με ἤγγικε. καὶ ἀθρόως ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος παραγίνεται ἰούδας εἷς ὢν τῶν δώδεκα, & μετ' αὐτοῦ

χλος πολὺς μετ' μαχαιρῶν καὶ ξύλων, παρὰ
ἀρχιερέων καὶ τ̃ γραμματέων & τ̃ πρεσβυ-
ων. δεδώκει δὲ ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν σύσ-
μον αὐτοῖς, λέγων, ὃν ἂν φιλήσω, αὐτός
: κρατήσατε αὐτὸν, & ἀπαγάγετε ἀσφα-
ς. καὶ ἐλθὼν, εὐθέως προσελθὼν αὐτῷ
γε, ῥαββὶ ῥαββί· καὶ κατεφίλησεν αὐ-
ν. οἱ δὲ ἐπέβαλον ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας αὐ-
ὸν, καὶ ἐκράτησαν αὐτόν. εἷς δέ τις τῶν πα-
ρεστηκότων σπασάμενος τὴν μάχαιραν, ἔ-
ησε τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως, καὶ ἀφεῖλεν
τοῦ τὸ ὠτίον. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς, εἶπεν
τοῖς, ὡς ἐπὶ λῃστὴν ἐξήλθετε μετ' μαχαιρῶν
ξύλων συλλαβεῖν με; καθ' ἡμέραν ἤμην
ρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων, καὶ οὐκ ἐκρα
τήσατέ με. ἀλλ' ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαί.
ἀφέντες αὐτὸν πάντες ἔφυγον. καὶ εἷς νε
ίσκος ἠκολούθησεν αὐτῷ, περιβεβλημένος
σινδόνα ἐπὶ γυμνοῦ. καὶ κρατοῦσιν αὐτὸν οἱ νεα-
νίσκοι. ὁ δὲ καταλιπὼν τὴν σινδόνα, γυμνὸς
ἔφυγεν ἀπ' αὐτῶν. καὶ ἀπήγαγον τὸν ἰησοῦν
πρὸς τὸν ἀρχιερέα· καὶ (συνέρχονται) αὐτῷ πάν-
τες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ γραμ-

ματεῖς. καὶ ὁ πέτρος ἀπὸ μακρόθεν ἠκολούθησεν αὐτῷ ἕως ἔσω εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως, καὶ ἦν συνκαθήμενος μετὰ τῶν ὑπηρετῶν καὶ θερμαινόμενος πρὸς τὸ φῶς. οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον ἐζήτουν κατὰ τοῦ ἰησοῦ μαρτυρίαν, εἰς τὸ θανατῶσαι αὐτόν, καὶ οὐχ εὕρισκον. πολλοὶ γὰρ ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐτοῦ, καὶ ἴσαι αἱ μαρτυρίαι οὐκ ἦσαν. καί τινες ἀναστάντες ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐτοῦ, λέγοντες, ὅτι ἡμεῖς ἠκούσαμεν αὐτοῦ λέγοντος, ὅτι ἐγὼ καταλύσω τὸν ναὸν τοῦτον τὸν χειροποίητον καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν ἄλλον ἀχειροποίητον οἰκοδομήσω. καὶ οὐδὲ οὕτως ἴση ἦν ἡ μαρτυρία αὐτῶν. καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἰς τὸ μέσον ἐπηρώτησε τὸν ἰησοῦν, λέγων, οὐκ ἀποκρίνῃ οὐδέν; τί οὗτοί σου καταμαρτυροῦσιν; ὁ δὲ ἐσιώπα, καὶ οὐδὲν ἀπεκρίνατο. πάλιν ὁ ἀρχιερεὺς ἐπηρώτα αὐτὸν, καὶ λέγει αὐτῷ, σὺ εἶ ὁ χριστὸς τοῦ ὑμνητοῦ; ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν, ἐγώ εἰμι· καὶ ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως, καὶ ἐρχόμενον μετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ. ὁ δὲ ἀρχιερεὺς διαῤῥήξας τοὺς χιτῶνας αὐτοῦ λέ-

,ὶ ἐπ χρείαν ἔχομψ μολύρων; ἠκούσατε
βλασφημίας. ὶ ὑμῖν φαίνεται; οἱ ὃ παν-
κατέκριναν αὐτὸν εἶ ἔνοχον θανάτου. καὶ
ξαντό τινες ἐμπτύειν αὐτῷ, καὶ περικαλύ-
ιν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ κολαφίζειν αὐ-
, καὶ λέγειν αὐτῷ, προφήτευσον. καὶ οἱ ὑπη-
αι ῥαπίσμασιν αὐτὸν ἔβαλλον. Καὶ ὄν- μζ'
τοῦ πέτρου ἐν τῇ αὐλῇ κάτω, ἔρχεται μία
παιδισκῶν τοῦ ἀρχιερέως, καὶ ἰδοῦσα τὸν
ον θερμαινόμενον, ἐμβλέψασα αὐτῷ λέ-
ὶ σὺ μετὰ τοῦ ναζαρηνοῦ ἦσθα. ὁ δὲ
ήσατο, λέγων, οὐκ οἶδα, οὐδὲ ἐπίσταμαι τί
λέγεις. καὶ ἐξῆλθεν ἔξω εἰς τὸ προαύλιον·
λέκτωρ ἐφώνησε. καὶ ἡ παιδίσκη ἰδοῦσα
, πάλιν ἤρξατο λέγειν τοῖς παρεστηκόσιν,
οῦτος ἐξ αὐτῶν ἐστιν. ὁ δὲ πάλιν ἠρνεῖτο. καὶ μετ'
ρὸν πάλιν οἱ παρεστῶτες ἔλεγον τῷ πέτρῳ,
ληθῶς ἐξ αὐτῶν εἶ. καὶ γὰρ γαλιλαῖος εἶ, καὶ
αλιά σου ὁμοιάζει. ὁ δὲ ἤρξατο ἀναθεμα-
ειν καὶ ὀμνύειν, ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον
τον ὃν λέγετε. καὶ ἐκ δευτέρου ἀλέκτωρ ἐ-
νησε. καὶ ἀνεμνήσθη ὁ πέτρος τοῦ ῥήματος οὗ
εν αὐτῷ ὁ ἰησοῦς, ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φω

νῆσαι δὶς, ἀπαρνήσῃ με τρὶς. καὶ ἐπιβαλὼν ἔκλαιε. καὶ ἅμα τὸ πρωῒ συμβούλιον ποιήσαντες οἱ ἀρχιερεῖς μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ γραμματέων, καὶ ὅλον τὸ συνέδριον, δήσαντες τὸν Ἰησοῦν ἀπήνεγκαν, καὶ παρέδωκαν Πιλάτῳ. καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ Πιλάτος, σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ, σὺ λέγεις. καὶ κατηγόρουν αὐτοῦ οἱ ἀρχιερεῖς πολλά· αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο. ὁ δὲ Πιλάτος πάλιν ἐπηρώτησεν αὐτὸν λέγων, οὐκ ἀποκρίνῃ οὐδέν; ἴδε πόσα σου καταμαρτυροῦσιν. ὁ δὲ Ἰησοῦς οὐκέτι οὐδὲν ἀπεκρίθη, ὥστε θαυμάζειν τὸν Πιλάτον. κατὰ δὲ ἑορτὴν ἀπέλυεν αὐτοῖς ἕνα δέσμιον, ὃν παρῃτοῦντο. ἦν δὲ ὁ λεγόμενος Βαραββᾶς μετὰ τῶν συστασιαστῶν δεδεμένος, οἵτινες ἐν τῇ στάσει φόνον πεποιήκεισαν. καὶ ἀναβοήσας ὁ ὄχλος, ἤρξατο αἰτεῖσθαι, καθὼς ἀεὶ ἐποίει αὐτοῖς. ὁ δὲ Πιλάτος ἀπεκρίθη αὐτοῖς, λέγων, θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων; ἐγίνωσκε γὰρ ὅτι διὰ φθόνον παραδεδώκεισαν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς. οἱ δὲ ἀρχιερεῖς ἀνέσεισαν τὸν ὄχλον, ἵνα μᾶλλον τὸν Βαραββᾶν ἀπολύσῃ αὐτοῖς. ὁ δὲ Πιλάτος ἀπο-

θεὶς πάλιν εἶπεν αὐτοῖς, Τί οὖν θέλετε ποι
ν ὃν λέγετε βασιλέα τῶν ἰουδαίων; οἱ δὲ
λιν ἔκραξαν, σταύρωσον αὐτόν. ὁ δὲ πιλά-
ἔλεγεν αὐτοῖς, Τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν; οἱ δὲ
ισοτέρως ἔκραξαν, σταύρωσον αὐτόν. ὁ δὲ
άτος βουλόμενος τῷ ὄχλῳ τὸ ἱκανὸν ποιῆ-
, ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν βαραββᾶν, καὶ πα
δωκε τὸν ἰησοῦν φραγελλώσας, ἵνα σταυρω-
οἱ δὲ στρατιῶται ἀπήγαγον αὐτὸν ἔσω τ
λῆς, ὅ ἐστι πραιτώριον, καὶ συγκαλοῦσιν ὅ-
ν τὴν σπεῖραν, καὶ ἐνδύουσιν αὐτὸν πορφύ
ν, καὶ περιτιθέασιν αὐτῷ πλέξαντες ἀ-
άνθινον στέφανον, καὶ ἤρξαντο ἀσπάζεσθαι
τὸν, χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων, καὶ ἔ-
βαλον αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν καλάμῳ, καὶ ἐνέ-
πτον αὐτῷ, καὶ θέντες τὰ γόνατα προσεκύ-
ησαν αὐτῷ. καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐξέδυ-
αν αὐτὸν τὴν πορφύραν, καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ
ἱμάτια τὰ ἴδια. καὶ ἐξάγουσιν αὐτὸν, ἵνα σταυ-
ρώσωσιν αὐτόν. καὶ ἀγγαρεύουσι παράγοντά
τινα σίμωνα κυρηναῖον, ἐρχόμενον ἀπ' ἀ-
γροῦ, τὸν πατέρα ἀλεξάνδρου καὶ ῥούφου,
ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ. καὶ φέρουσιν αὐ-

τὸν ὀπὶ γολγοθᾶ τόπον, ὅ ὅτι μεθερμηνευόμενον κρανίου τόπος. καὶ ἐδίδουν αὐτῷ πιεῖν ἐσμυρνισμένον οἶνον. ὁ δὲ οὐκ ἔλαβε. Ⓒ σταυρώσαντες αὐτὸν, διεμέριζον τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, βάλλοντες κλῆρον ἐπ' αὐτὰ, τίς τί ἄρῃ. ἦν δὲ ὥρα τρίτη, καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν. καὶ ἦν ἡ ἐπιγραφὴ τῆς αἰτίας αὐτοῦ ἐπιγεγραμμένη, ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων. καὶ σὺν αὐτῷ σταυροῦσι δύο λῃστὰς, ἕνα ἐκ δεξιῶν, καὶ ἕνα ἐξ ἀνωνύμων αὐτοῦ. καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ
» λέγουσα, Ⓒ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη. καὶ οἱ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτὸν, κινοῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ λέγοντες, οὐαὶ ὁ καταλύων τὸν ναὸν, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν, σῶσον σεαυτὸν, Ⓒ κατάβα ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. ὁμοίως Ⓒ οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες πρὸς ἀλλήλους μετὰ τῶν γραμματέων, ἔλεγον, ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι; ὁ χριστὸς ὁ βασιλεὺς τοῦ ἰσραὴλ καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, ἵνα ἴδωμεν, Ⓒ πιστεύσωμεν. καὶ οἱ συνεσταυρωμένοι αὐτῷ ὠνείδιζον αὐτόν. γενομένης δὲ ὥρας ἕκτης, σκότος ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν, ἕως ὥρας ἐνάτης. καὶ τῇ ὥρᾳ

ατη ἐβόησεν ὁ ις̄ φωνῇ μεγάλῃ, λέγων,
ζωϊ, λαμᾶ σαβαχθανί; ὅ ἐστι μεθερ-
υόμενον, ὁ θς̄ μου ὁ θεός μου, εἰς τί με
τέλιπες; καί τινες τ̄ παρεστηκότων ἀκού-
ς, ἔλεγεν, ἰδὲ ἠλίαν φωνεῖ. δραμὼν δέ εἷς
ώσας σπόγγον ὄξους, περιθεὶς τε καλά-
ἐπότιζεν αὐτὸν, λέγων, ἄφετε, ἴδωμεν εἰ
ται ἠλίας καθελεῖν αὐτόν. ὁ δὲ ἰησοῦς ἀ-
φωνῇ μεγάλῃ, ἐξέπνευσε. καὶ τὸ κα-
πασμα τ̄ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο ἀπὸ ἄ-
ν ἕως κάτω. ἰδὼν δὲ ὁ κεντυρίων ὁ πα-
κὼς ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ, ὅτι οὕτω κράξας
νευσεν, εἶπεν, ἀληθῶς ὁ ἄνθρωπος οὗτος
ὶὸς θεοῦ. ἦσαν δὲ καὶ γυναῖκες ἀπὸ μα
ραν θεωροῦσαι, ἐν αἷς καὶ μαρία ἡ μαγδα-
νή, καὶ μαρία ἰακώβου τ̄ μικροῦ καὶ ἰω-
ήτηρ, καὶ σαλώμη, αἵ ὅτε ἦν ἐν τῇ γα-
λίᾳ, ἠκολούθουν αὐτῷ, καὶ διηκόνουν αὐ-
καὶ ἄλλαι πολλαὶ αἱ συναναβᾶσαι αὐτῷ
εροσόλυμα. Καὶ ἤδη ὀψίας γενομέ- μὴ
, ἐπεὶ ἦν παρασκευή, ὅ ἐστι προσάβ-
ήλθεν ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ ἁριμαθαίας, εὐσχήμων
λευτής, ὃς καὶ αὐτὸς ἦν προσδεχόμενος τ̄

βασιλείαν τοῦ θεοῦ, ζημήσας εἰσῆλθε πρὸς
πιλάτον, καὶ ἠτήσατο τὸ σῶμα τοῦ ἰησοῦ. ὁ δὲ
πιλάτος ἐθαύμασεν εἰ ἤδη τέθνηκε· καὶ προσ-
καλεσάμενος τὸν κεντυρίωνα, ἐπηρώτησεν
αὐτὸν εἰ πάλαι ἀπέθανε. καὶ μαθὼν ἀπὸ τοῦ κεν-
τυρίωνος, ἐδωρήσατο τὸ σῶμα τῷ ἰωσήφ. καὶ
ἀγοράσας σινδόνα, καὶ καθελὼν αὐτὸν ἐνει-
λησε τῇ σινδόνι, καὶ κατέθηκεν αὐτὸν ἐν μνη-
μείῳ, ὃ ἰδὼν λελατομημένον ἐκ πέτρας, καὶ
προσεκύλισε λίθον ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνη-
μείου. ἡ δὲ μαρία ἡ μαγδαληνὴ καὶ μαρία
16 ἰωσῆ ἐθεώρουν ποῦ τίθηται. Καὶ διαγε-
νομένου τοῦ σαββάτου, μαρία ἡ μαγδαλη-
νὴ καὶ μαρία ἰακώβου καὶ σαλώμη ἠγόρασαν
ἀρώματα, ἵνα ἐλθοῦσαι ἀλείψωσιν αὐτόν. καὶ
λίαν πρωῒ τῆς μιᾶς σαββάτων ἔρχονται
ἐπὶ τὸ μνημεῖον, ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου. καὶ
ἔλεγον πρὸς ἑαυτάς, τίς ἀποκυλίσῃ ἡμῖν τὸν
λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου; καὶ ἀναβλέ-
ψασαι θεωροῦσιν ὅτι ἀποκεκύλισται ὁ λίθος.
ἦν γὰρ μέγας σφόδρα. καὶ εἰσελθοῦσαι εἰς τὸ
μνημεῖον, εἶδον νεανίσκον καθήμενον ἐν τοῖς
δεξιοῖς, περιβεβλημένον στολὴν λευκήν, καὶ ἐξε

ήσαν. ὁ δὲ λέγει αὐταῖς, μὴ ἐκθαμ
. ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν ναζαρηνὸν τὸν ἐσταυ
ον· ἠγέρθη, οὐκ ἔστιν ὧδε. ἴδε ὁ τόπος ὅπου
ν αὐτόν. ἀλλ' ὑπάγετε, εἴπατε τοῖς μα-
ς αὐτοῦ, καὶ τῷ πέτρῳ, ὅτι προάγει ὑμᾶς
ὴν γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε, κα-
εἶπεν ὑμῖν. καὶ ἐξελθοῦσαι ἔφυγον ἀπὸ
μνημείου. εἶχε δὲ αὐτὰς τρόμος καὶ ἔκστα-
οὐδενὶ οὐδὲν εἶπον· ἐφοβοῦντο γάρ. ἀνα-
στὰς πρωΐ πρώτῃ σαββάτου ἐφάνη πρῶ
τῇ μαγδαληνῇ, ἀφ' ἧς ἐκβεβλή-
πτα δαιμόνια. ἐκείνη πορευθεῖσα ἀπήγ-
τοῖς μετ' αὐτοῦ γενομένοις, πενθοῦσι καὶ
σι· κἀκεῖνοι ἀκούσαντες ὅτι ζῇ, καὶ ἐ-
ὑπ' αὐτῆς, ἠπίστησαν. μετὰ δὲ ταῦτα
ἐξ αὐτῶν πορευομένοις εἰς ἀγρόν. κἀ-
ἀπελθόντες ἀπήγγειλαν τοῖς λοιποῖς·
ἐκείνοις ἐπίστευσαν. ὕστερον ἀνακειμένοις
ις τοῖς ἕνδεκα ἐφανερώθη, καὶ ὠνείδισε
ἀπιστίαν αὐτῶν καὶ σκληροκαρδίαν, ὅτι
θεασαμένοις αὐτὸν ἐγηγερμένον οὐκ ἐπί-
ευσαν. καὶ εἶπεν αὐτοῖς, πορευθέντες εἰς τὸν κό-

σμον ἅπαντα, κηρύξατε τὸ εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει. ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς σωθήσεται· ὁ δὲ ἀπιστήσας κατακριθήσεται. σημεῖα δὲ τοῖς πιστεύσασι ταῦτα παρακολουθήσει, ἐν τῷ ὀνόματί μου δαιμόνια ἐκβαλοῦσι· γλώσσαις λαλήσουσι καιναῖς· ὄφεις ἀροῦσι· κἂν θανάσιμόν τι πίωσιν, οὐ μὴ αὐτοὺς βλάψει· ἐπὶ ἀρρώστους χεῖρας ἐπιθήσουσι, καὶ καλῶς ἕξουσι. ὁ μὲν οὖν κύριος μετὰ τὸ λαλῆσαι αὐτοῖς, ἀνελήφθη εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν τοῦ θεοῦ. ἐκεῖνοι δὲ ἐξελθόντες, ἐκήρυξαν πανταχοῦ, τοῦ κυρίου συνεργοῦντος, καὶ τὸν λόγον βεβαιοῦντος διὰ τῶν ἐπακολουθούντων σημείων. ἀμήν.

ΑΓΓΕΛΙΟΝ ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ.

ΕΠΕΙΔΗΠΕΡ πολλοὶ ἐπεχείρησαν ἀνατάξασθαι διήγησιν περὶ τῶν πεπληροφορημένων ἐν ἡμῖν πραγμάτων, καθὼς παρέδοσαν ἡμῖν οἱ ἀπ' ἀρχῆς αὐτόπται καὶ ὑπηρέται γενόμενοι τοῦ λόγου, ἔδοξε κἀμοὶ παρηκολουθηκότι ἄνωθεν πᾶσιν ἀκριβῶς, καθεξῆς σοι γράψαι, κράτιστε θεόφιλε, ἵνα ἐπιγνῷς περὶ ὧν κατηχήθης λόγων τὴν ἀσφάλειαν. Ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἡρῴδου τοῦ 1
βασιλέως τῆς Ἰουδαίας, ἱερεύς τις ὀνόματι Ζαχαρίας, ἐξ ἐφημερείας Ἀβιά· καὶ ἡ γυνὴ αὐτῷ ἐκ τῶν θυγατέρων Ἀαρών, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς Ἐλισάβετ. ἦσαν δὲ δίκαιοι ἀμφότεροι

ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, πορεύσονται ἐν πάσαις ταῖς
ἐντολαῖς καὶ δικαιώμασι τοῦ κυρίου ἄμεμπτοι· καὶ
ὁ υἱὸς αὐτοῖς τέκνον, καθότι ἡ ἐλισάβετ οὐκ
στεῖρα, καὶ ἀμφότεροι προβεβηκότες ἐν ταῖς
ἡμέραις αὐτῶν ἦσαν. ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἱερα-
τεύειν αὐτὸν ἐν τῇ τάξει τῆς ἐφημερίας αὐτοῦ
ἔναντι τοῦ θεοῦ, κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἱερατείας, ἔλα-
χε τοῦ θυμιάσαι εἰσελθὼν εἰς τὸν ναὸν τοῦ κυ-
ρίου· καὶ πᾶν τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ ἦν προσ-
ευχόμενον ἔξω τῇ ὥρᾳ τοῦ θυμιάματος. ὤ-
φθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος κυρίου, ἑστὼς ἐκ δε-
ξιῶν τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματος· καὶ ἐτα-
ράχθη ζαχαρίας ἰδών, καὶ φόβος ἐπέπεσεν
ἐπ' αὐτόν. εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος, μὴ
φοβοῦ ζαχαρία· διότι εἰσηκούσθη ἡ δέησίς
σου, καὶ ἡ γυνή σου ἐλισάβετ γεννήσει υἱόν σοι,
καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἰωάννην, καὶ ἔσται
χαρά σοι καὶ ἀγαλλίασις, καὶ πολλοὶ ἐπὶ τῇ γε-
νέσει αὐτοῦ χαρήσονται· ἔσται γὰρ μέγας ἐνώ-
πιον κυρίου, καὶ οἶνον καὶ σίκερα οὐ μὴ πίῃ, καὶ πνεύ-
ματος ἁγίου πλησθήσεται ἔτι ἐκ κοιλίας μη-
τρὸς αὐτοῦ, καὶ πολλοὺς τῶν υἱῶν ἰσραὴλ ἐπι-
στρέψει ἐπὶ κύριον τὸν θεὸν αὐτῶν· καὶ αὐ-

ρσελδσε) ἐνώπιον αὐτ̃ ἐν πν̃ματι
ήμει ἠλίου, ἐπιστρέψαι καρδίας πα-
ὸπὶ τέκνα, ⁊ ἀπειθεῖς ἐν φρονήσει δι-
, ἑτοιμάσαι κυρίῳ λαὸν κατεσκευα-
γ. ⁊ εἶπε ζαχαρίας πρὸς τ̃ ἄγγελον,
γνώσομαι τοῦτο; ἐγὼ γὰρ εἰμι πρεσβύ-
ἡ γυνή μου πεπροβεβηκυῖα ἐν ταῖς ἡ-
ς αὐτῆς. ⁊ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶ-
πῳ, ἐγώ εἰμι γαβριὴλ ὁ παρεστηκὼς
ον τ̃ θ̃υ· ⁊ ἀπεστάλην λαλῆσαι πρὸς
ἀγγελίσασθαί σοι ταῦτα. καὶ ἰδοὺ ἔσῃ
ν, ⁊ μὴ δυνάμενος λαλῆσαι ἄχρι ἧς
ας γένηται ταῦτα, ἀνθ' ὧν οὐκ ἐπίστευ-
ς λόγοις μου, οἵτινες πληρωθήσονται εἰς
ρὸν αὐτῶν. ⁊ ἦν ὁ λαὸς προσδοκῶν
χαρίαν· ⁊ ἐθαύμαζον ἐν τῷ χρονίζειν
ἐν τῷ ναῷ. ἐξελθὼν δὲ οὐκ ἐδύνατο λα
αὐτοῖς· ⁊ ἐπέγνωσαν ὅτι ὀπτασίαν ἑώ
ἐν ᾧ ναῷ. ⁊ αὐτὸς ἦν διανεύων αὐ-
διέμεινε κωφός. ⁊ ἐγένετο ὡς ἐπλή-
ν αἱ ἡμέραι τῆς λειτουργίας αὐτ̃, ἀ-
ν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. μετὰ δὲ ταύτας
μέρας συνέλαβεν ἐλισάβετ ἡ γυνὴ

αὐτ, καὶ παρεκρυβεν ἑαυτὴν μῆνας πέντε, λέγουσα, ὅτι οὕτω μοὶ πεποίηκεν ὁ κύριος ἐν ἡμέραις, αἷς ἐπεῖδεν ἀφελεῖν τὸ ὄνειδός μου ἐν ἀνθρώποις. ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ ἀπεστάλη ὁ ἄγγελος γαβριὴλ ὑπὸ τοῦ θεοῦ εἰς πόλιν τῆς γαλιλαίας, ᾗ ὄνομα ναζαρέτ, πρὸς παρθένον μεμνηστευμένην ἀνδρὶ ᾧ ὄνομα ἰωσὴφ, ἐξ οἴκου δαβὶδ, καὶ τὸ ὄνομα τῆς παρθένου, μαριάμ. καὶ εἰσελθὼν ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτὴν, εἶπε, χαῖρε κεχαριτωμένη· ὁ κς μετά σου, εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν. ἡ δὲ ἰδοῦσα διεταράχθη ἐπὶ τῷ λόγῳ αὐτ, καὶ διελογίζετο ποταπὸς εἴη ὁ ἀσπασμὸς οὗτος. καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος αὐτῇ, μὴ φοβοῦ μαριάμ· εὗρες γὰρ χάριν παρὰ τῷ θεῷ· καὶ ἰδοὺ συλλήψῃ ἐν γαστρὶ, καὶ τέξῃ υἱὸν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτ ἰησοῦν. οὗτος ἔσται μέγας, καὶ υἱὸς ὑψίστου κληθήσεται, καὶ δώσει αὐτῷ κύριος ὁ θεὸς τὸν θρόνον δαβὶδ τοῦ πατρὸς αὐτ, καὶ βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον ἰακὼβ εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ τῆς βασιλείας αὐτ οὐκ ἔσται τέλος. εἶπε δὲ μαριὰμ πρὸς τὸν ἄγγελον, πῶς ἔσται τοῦτο, ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γινώσκω; καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος

πεν αὐτῇ, πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ
, καὶ δυνάμις ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι· διὸ καὶ
γωνώμενον ἅγιον, κληθήσεται υἱὸς θεοῦ. καὶ
δοὺ ἐλισάβετ ἡ συγγενίς σου, καὶ αὐτὴ συνε-
φῦα υἱὸν ἐν γήρᾳ αὐτῆς· καὶ οὗτος μὴν ἕκτος
ἐστὶν αὐτῇ τῇ καλουμένῃ στείρᾳ· ὅτι οὐκ ἀδυ-
ατήσει παρὰ τοῦ θεοῦ πᾶν ῥῆμα. εἶπεν δὲ μα-
ιὰμ, ἰδοὺ ἡ δούλη κυρίου, γένοιτό μοι κατὰ
τὸ ῥῆμά σου. καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτῆς ὁ ἄγ-
ελος. ἀναστᾶσα δὲ μαριὰμ ἐν ταῖς ἡμέραις
ταύταις, ἐπορεύθη εἰς τὴν ὀρεινὴν μετὰ σπου-
δῆς, εἰς πόλιν ἰούδα, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον
ζαχαρίου, καὶ ἠσπάσατο τὴν ἐλισάβετ. καὶ
ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ἐλισάβετ τὸν ἀσπασμὸν
τῆς μαρίας, ἐσκίρτησε τὸ βρέφος ἐν τῇ κοι-
λίᾳ αὐτῆς· καὶ ἐπλήσθη πνεύματος ἁγίου ἡ ἐλι-
σάβετ, καὶ ἀνεφώνησε φωνῇ μεγάλῃ, καὶ εἶ-
πεν, εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξί, καὶ εὐλογημέ-
νος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου. καὶ πόθεν μοι
τοῦτο, ἵνα ἔλθῃ ἡ μήτηρ τοῦ κυρίου μου πρός
με; ἰδοὺ γὰρ ὡς ἐγένετο ἡ φωνὴ τοῦ ἀσπασμοῦ
σου εἰς τὰ ὦτά μου, ἐσκίρτησεν ἐν ἀγαλλιάσει
τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ μου. καὶ μακαρία ἡ

πιστεύσασα. ὅτι ἔσαι τελείωσις τοῖς λελαλημένοις αὐτῇ παρὰ κυ. καὶ εἶπε μαριὰμ, Μεγαλύνει ἡ ψυχή μου τὸν κν, καὶ ἠγαλλίασε τὸ πνεῦμά μου ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτῆρί μου, ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης αὐτοῦ. ἰδοὺ γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν μακαριοῦσί με πᾶσαι αἱ γενεαί. ὅτι ἐποίησέ μοι μεγαλεῖα ὁ δυνατὸς, καὶ ἅγιον τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ εἰς γενεὰς γενεῶν τοῖς φοβουμένοις αὐτόν. ἐποίησε κράτος ἐν βραχίονι αὐτοῦ· διεσκόρπισεν ὑπερηφάνους, διανοίᾳ καρδίας αὐτῶν· καθεῖλε δυνάστας ἀπὸ θρόνων, καὶ ὕψωσε ταπεινούς· πεινῶντας ἐνέπλησεν ἀγαθῶν, καὶ πλουτοῦντας ἐξαπέστειλε κενούς· ἀντελάβετο ἰσραὴλ παιδὸς αὐτοῦ, μνησθῆναι ἐλέους, καθὼς ἐλάλησε πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, τῷ ἀβραὰμ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα. ἔμεινε δὲ μαριὰμ σὺν αὐτῇ ὡσεὶ μῆνας τρεῖς· καὶ ὑπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς. τῇ δὲ ἐλισάβετ ἐπλήσθη ὁ χρόνος τοῦ τεκεῖν αὐτήν, καὶ ἐγέννησεν υἱόν. καὶ ἤκουσαν οἱ περίοικοι καὶ οἱ συγγενεῖς αὐτῆς ὅτι ἐμεγάλυνε κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ μετ'

τῆς, καὶ ζυνέχαιρον αὐτῇ. ⁊ ἐγένετο, ἐν
ὀγδόῃ ἡμέρᾳ ἦλθον περιτεμεῖν τὸ παι-
ν, καὶ ἐκάλουν αὐτὸ ὅτι τῷ ὀνόματι τοῦ
ὸς αὐτοῦ, Ζαχαρίαν· ⁊ ἀποκριθεῖσα ἡ
τηρ αὐτοῦ, εἶπεν, οὐχί, ἀλλὰ κληθήσεται Ἰω-
ννης. ⁊ εἶπον πρὸς αὐτήν, ὅτι οὐδείς ἐστιν ἐν τῇ
γενείᾳ σου, ὃς καλεῖται τῷ ὀνόματι τούτῳ.
νευον δὲ τῷ πατρὶ αὐτοῦ, τί ἂν θέλοι κα
σθαι αὐτόν. καὶ αἰτήσας πινακίδιον ἔγρα-
, λέγων, Ἰωάννης ἐστὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ· καὶ ἐθαύ
σαν πάντες. ἀνεῴχθη δὲ τὸ στόμα αὐτοῦ πα
χρῆμα, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ, ⁊ ἐλάλει εὐ-
γῶν τὸν θεόν. καὶ ἐγένετο ἐπὶ πάντας φόβος
τοὺς περιοικοῦντας αὐτούς· καὶ ἐν ὅλῃ τῇ
ρεινῇ τῆς Ἰουδαίας διελαλεῖτο πάντα τὰ
ματα ταῦτα· καὶ ἔθεντο πάντες οἱ ἀκού-
ντες ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, λέγοντες, τί ἄρ-
α τὸ παιδίον τοῦτο ἔσται; καὶ χεὶρ κυρίου
ν μετ' αὐτοῦ. καὶ Ζαχαρίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐ-
πλήσθη πνεύματος ἁγίου, καὶ προεφήτευσε, λέ
ν, Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραήλ· ὅτι ἐπε-
κέψατο καὶ ἐποίησε λύτρωσιν τῷ λαῷ αὐ-
τοῦ, καὶ ἤγειρε κέρας σωτηρίας ἡμῖν ἐν τῷ

BIBLIOTHEQUE DE LA VILLE

οἴκῳ Δαβὶδ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ. καθὼς ἐλά-
λησε διὰ στόματος τῶν ἁγίων τῶν ἀπ' αἰῶνος
προφητῶν αὐτοῦ, σωτηρίαν ἐξ ἐχθρῶν ἡ-
μῶν, καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν μισούντων ἡμᾶς·
ποιῆσαι ἔλεος μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ μνη-
σθῆναι διαθήκης ἁγίας αὐτοῦ· ὅρκον ὃν ὤ-
μοσε πρὸς Ἀβραὰμ τὸν πατέρα ἡμῶν, τοῦ
δοῦναι ἡμῖν, ἀφόβως ἐκ χειρὸς τῶν ἐχθρῶν
ἡμῶν ῥυσθέντας, λατρεύειν αὐτῷ ἐν ὁσιότητι
καὶ δικαιοσύνῃ ἐνώπιον αὐτοῦ, πάσας τὰς ἡ-
μέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν. καὶ σὺ παιδίον, προ-
φήτης ὑψίστου κληθήσῃ· προπορεύσῃ γὰρ πρὸ
προσώπου κυρίου ἑτοιμάσαι ὁδοὺς αὐτοῦ· τοῦ δοῦ-
ναι γνῶσιν σωτηρίας τῷ λαῷ αὐτοῦ, ἐν ἀφέσει
ἁμαρτιῶν αὐτῶν διὰ σπλάγχνα ἐλέους θεοῦ
ἡμῶν, ἐν οἷς ἐπισκέψατο ἡμᾶς ἀνατολὴ ἐξ
ὕψους, ἐπιφᾶναι τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανά-
του καθημένοις, τοῦ κατευθῦναι τοὺς πόδας
ἡμῶν εἰς ὁδὸν εἰρήνης. τὸ δὲ παιδίον ηὔξανε
καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι· καὶ ἦν ἐν ταῖς ἐρή-
μοις ἕως ἡμέρας ἀναδείξεως αὐτοῦ πρὸς τὸν
α Ἰσραήλ. Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεί-
2 ναις, ἐξῆλθε δόγμα παρὰ καίσαρος αὐγού-

ἀποχάφεσθαι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην.
ἡ ἀποχαφὴ αὕτη ἐγένετο ἡγεμονεύ-
τῆς συρίας κυρηνίου. καὶ ἐπορεύοντο
πες ἀποχάφεσθαι, ἕκαστος εἰς τὴν ἰδίαν
ν. ἀνέβη δὲ καὶ ἰωσὴφ ἀπὸ τῆς γαλιλαίας,
πόλεως ναζαρ[redacted]ις τὴν ἰουδαίαν, εἰς
ν δαβὶδ ἥτις [redacted]βηθλεέμ, διὰ
τὸ αὐτὸν εἶναι ἐξ οἴκου καὶ πατριᾶς δαβίδ,
χάψασθαι σὺν μαριὰμ τῇ μεμνηστευ-
ἀνδρὶ γυναικὶ, οὔσῃ ἐγκύῳ. ἐγένετο δὲ ἐν
τὸ αὐτοὺς ἐκεῖ, ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ
ν αὐτὴν· καὶ ἔτεκε τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν
πρωτότοκον, καὶ ἐσπαργάνωσεν αὐτὸν, καὶ ἀνέ-
εν αὐτὸν ἐν τῇ φάτνῃ. διότι οὐκ ἦν αὐ-
τόπος ἐν τῷ καταλύματι. Καὶ ποιμένες β'
ἐν τῇ χώρᾳ τῇ αὐτῇ ἀγραυλοῦντες, καὶ
ίσαντες φυλακὰς τῆς νυκτὸς ἐπὶ τὴν
ν αὐτῶν· καὶ ἰδοὺ ἄγγελος κυρίου ἐπέ-
ὐτοῖς, καὶ δόξα κυρίου περιέλαμψεν
ύς· καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν· καὶ εἶ-
αὐτοῖς ὁ ἄγγελος, μὴ φοβεῖσθε· ἰδοὺ γὰρ
γελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην, ἥτις
ται παντὶ τῷ λαῷ, ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον

σωτὴρ, ὅς ἐστι χς κς, ἐν πόλει δαβίδ. καὶ τοῦτο
ὑμῖν τὸ σημεῖον· εὑρήσετε βρέφος ἐσπαργα-
νωμένον, κείμενον ἐν φάτνῃ. καὶ ἐξαίφνης ἐγέ-
νετο σὺν τῷ ἀγγέλῳ πλῆθος στρατιᾶς οὐρανίου,
αἰνούντων τὸν θεὸν, καὶ λεγόντων, δόξα ἐν
ὑψίστοις θεῷ, καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώ-
ποις εὐδοκία. [illegible] ὡς ἀπῆλθον ἀπ'
αὐτῶν εἰς τὸν οὐρανὸν οἱ ἄγγελοι, καὶ οἱ ἄν-
θρωποι οἱ ποιμένες εἶπον πρὸς ἀλλήλους, διέλ
θωμεν δὴ ἕως βηθλεέμ, καὶ ἴδωμεν τὸ ῥῆμα
τοῦτο τὸ γεγονὸς, ὃ ὁ κύριος ἐγνώρισεν ἡμῖν.
καὶ ἦλθον σπεύσαντες, καὶ ἀνεῦρον τήν τε μα-
ριὰμ καὶ τὸν ἰωσὴφ, καὶ τὸ βρέφος κείμενον ἐν
τῇ φάτνῃ. ἰδόντες δὲ διεγνώρισαν περὶ τοῦ
ῥήματος τοῦ λαληθέντος αὐτοῖς περὶ τοῦ παι-
δίου τούτου. καὶ πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐθαύ
μασαν περὶ τῶν λαληθέντων ὑπὸ τῶν ποι-
μένων πρὸς αὐτούς. ἡ δὲ μαριὰμ πάντα
συνετήρει τὰ ῥήματα ταῦτα, συμβάλλουσα
ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. καὶ ὑπέστρεψαν οἱ ποι-
μένες, δοξάζοντες καὶ αἰνοῦντες τὸν θεὸν ὑπὲρ
πάσιν οἷς ἤκουσαν καὶ εἶδον, καθὼς ἐλαλήθη
πρὸς αὐτούς. καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν ἡμέραι

ὼ τῶ περιτεμεῖν αὐτὸν, καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνο-
αὐτῶ ἰησοῦς, τὸ κληθὲν ὑπὸ τοῦ ἀγγέ-
πρὸ τῆς συλληφθῆναι αὐτὸν ἐν τῇ κοι-
καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ καθα
λοῦ αὐτῶν, κατὰ τὸν νόμον μωσέως, ἀνή-
γον αὐτὸν εἰς ἱερ[illegible]σαλήμ, παραστῆσαι τῶ
ίῳ, καθὼς γέγρ[illegible] νόμῳ κυρίου,
πᾶν ἄρσεν διανοῖγον μήτραν, ἅγιον τῶ «
ίῳ κληθήσε)· καὶ τοῦ δοῦναι θυσίαν, κατὰ «
ρημμένον ἐν νόμῳ κυρίου, ζεῦγος τρυγό- «
ἢ δύο νεοσσοὺς περιστερῶν. Καὶ ἰδοὺ ἦν «
ωπος ἐν ἱερουσαλήμ, ᾧ ὄνομα συμεών, καὶ γ'
ρωπος οὗτος δίκαιος καὶ εὐλαβὴς, προσ-
μβανόμενος παράκλησιν τοῦ ἰσραήλ· καὶ πνεῦ-
ἅγιον ἦν ἐπ' αὐτὸν, καὶ ἦν αὐτῷ κεχρη-
σμένον ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου, μὴ
θάνατον πρὶν ἢ ἴδῃ τὸν χριστὸν κυ. καὶ ἦλ-
ἐν τῷ πνεύματι εἰς τὸ ἱερόν. καὶ ἐν τῷ εἰσα
ῶν τοὺς γονεῖς τὸ παιδίον ἰησοῦν, τοῦ ποιῆ-
αὐτοὺς κατὰ τὸ εἰθισμένον τοῦ νόμου περὶ
, καὶ αὐτὸς ἐδέξατο αὐτὸ εἰς τὰς ἀγκά-
αὐτοῦ, καὶ εὐλόγησε τὸν θεὸν, καὶ εἶπε,
ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου δέσποτα, κατὰ τὸ

ῥῆμά σου, ἐν εἰρήνῃ· ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου, ὃ ἡτοίμασας κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν λαῶν· φῶς εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν, καὶ δόξαν λαοῦ σου Ἰσραήλ. καὶ ἦν Ἰωσὴφ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ θαυμάζοντες ἐπὶ τοῖς λαλουμένοις περὶ αὐτοῦ. καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς Συμεών, καὶ εἶπε πρὸς Μαριὰμ τὴν μητέρα αὐτοῦ, ἰδοὺ οὗτος κεῖται εἰς πτῶσιν καὶ ἀνάστασιν πολλῶν ἐν τῷ Ἰσραήλ, καὶ εἰς σημεῖον ἀντιλεγόμενον. καὶ σοῦ δὲ αὐτῆς τὴν ψυχὴν διελεύσεται ῥομφαία, ὅπως ἂν ἀποκαλυφθῶσιν ἐκ πολλῶν καρδιῶν διαλογισμοί. Καὶ ἦν ἄννα προφῆτις θυγάτηρ Φανουήλ ἐκ φυλῆς Ἀσήρ, αὕτη προβεβηκυῖα ἐν ἡμέραις πολλαῖς, ζήσασα ἔτη μετὰ ἀνδρὸς ἑπτὰ ἀπὸ τῆς παρθενίας αὐτῆς, καὶ αὕτη χήρα ὡς ἐτῶν ὀγδοηκοντατεσσάρων, ἣ οὐκ ἀφίστατο ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ, νηστείαις καὶ δεήσεσι λατρεύουσα νύκτα καὶ ἡμέραν. καὶ αὕτη αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐπιστᾶσα, ἀνθωμολογεῖτο τῷ κυρίῳ, καὶ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ πᾶσι τοῖς προσδεχομένοις λύτρωσιν ἐν Ἰερουσαλήμ. καὶ ὡς ἐτέλεσαν ἅπαντα κατὰ τὸν νόμον κυρίου, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν

ων αὐτῶν ναζαρέτ. τὸ δὲ παιδίον ηὔ-
ξανε καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι, πληρούμενον
σοφίας· καὶ χάρις θεοῦ ἦν ἐπ' αὐτό. Καὶ ἐπορεύ-
οντο οἱ γονεῖς αὐτοῦ κατ' ἔτος εἰς ἱερουσαλὴμ
τὴν τῇ πάσχα. καὶ ὅτε ἐγένετο ἐτῶν δώ-
δεκα ἀναβάντων αὐτῶν εἰς ἱεροσόλυμα, κατὰ
τὸ τῆς ἑορτῆς, καὶ τελειωσάντων τὰς
ἡμέρας, ἐν τῷ ὑποστρέφειν αὐτοὺς, ὑπέμεινεν
Ἰησοῦς ὁ παῖς ἐν ἱερουσαλὴμ, καὶ οὐκ ἔγνω Ἰωσὴφ Καὶ
ἡ μήτηρ αὐτοῦ. νομίσαντες δὲ αὐτὸν ἐν τῇ συνο-
δίᾳ, ἦλθον ἡμέρας ὁδόν· καὶ ἀνεζήτουν
αὐτὸν ἐν τοῖς συγγενέσι, καὶ ἐν τοῖς γνωστοῖς· καὶ
μὴ εὑρόντες αὐτὸν, ὑπέστρεψαν εἰς ἱερουσα-
λὴμ ζητοῦντες αὐτόν. καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας
τρεῖς, εὗρον αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ καθεζόμενον ἐν
μέσῳ διδασκάλων, καὶ ἀκούοντα αὐ-
τῶν καὶ ἐπερωτῶντα αὐτούς· ἐξίσταντο δὲ πάν-
τες οἱ ἀκούοντες αὐτοῦ ἐπὶ τῇ συνέσει καὶ ταῖς
ἀποκρίσεσιν αὐτοῦ. καὶ ἰδόντες αὐτὸν ἐξεπλά-
γησαν· καὶ πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπε,
τέκνον, τί ἐποίησας ἡμῖν οὕτως; ἰδοὺ ὁ πα-
τήρ σου κἀγὼ ὀδυνώμενοι ἐζητοῦμέν σε. καὶ
εἶπε πρὸς αὐτούς, τί ὅτι ἐζητεῖτέ με; οὐκ

ἤδητε ὅπ ἐν τοῖς τ παθ/ς μου δεῖ εἶναί με; κ
αὐτοὶ οὐ ζυνῆκαν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν αὐ-
τοῖς. καὶ κατέβη μετ' αὐτῶν, καὶ ἦλθεν εἰς να
ζαρὲτ, καὶ ἦν ὑποτασσόμενος αὐτοῖς. καὶ ἡ
μήτηρ αὐτ διετήρει πάντα τὰ ῥήματα ταῦ-
τα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. καὶ ἰησοῦς προέκο-
πτε σοφίᾳ καὶ ἡλικίᾳ καὶ χάριτι παρὰ θεῷ
ε καὶ ἀνθρώποις. Ἐν ἔτει δὲ πεντεκαιδεκάτῳ τ
3 ἡγεμονίας τιβερίου καίσαρος, ἡγεμονεύοντος
ποντίου πιλάτου τ ἰουδαίας, καὶ τετραρχοῦ-
τος τῆς γαλιλαίας ἡρῴδου, φιλίππου δὲ τ ἀ-
δελφοῦ αὐτ τετραρχοῦντος τῆς ἰτουραίας
καὶ τραχωνίτιδος χώρας, καὶ λυσανίου τῆς ἀβι-
λινῆς τετραρχοῦντος, ἐπ' ἀρχιερέως ἄννα καὶ
καϊάφα, ἐγένετο ῥῆμα θυ ἐπὶ ἰωάννην τ τὸν
ζαχαρίου υἱὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ· καὶ ἦλθεν εἰς πᾶ-
σαν τὴν περίχωρον τ ἰορδάνου, κηρύσσων βά-
πτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, ὡς
γέγραπται ἐν βίβλῳ λόγων ἡσαΐου τοῦ προφή
» του, λέγοντος, φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ,
» ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε
» τὰς τρίβους αὐτ. πᾶσα φάραγξ πληρωθή-
» σεται, καὶ πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσε-

μ τὰ σκολιὰ εἰς ἀληθῆαν, καὶ αἱ τραχῆαι "
δοὺς λείας· καὶ ὄψεται πᾶσα σὰρξ τὸ σω- "
τὴρ τοῦ θεοῦ. ἔλεγεν οὖν τοῖς ἐκπορευομέ- "
ὄχλοις βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ, γεννή-
ματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀ-
τῆς μελλούσης ὀργῆς; ποιήσατε οὖν καρ-
ἀξίους τῆς μετανοίας, καὶ μὴ ἄρξησθε λέ
ἐν ἑαυτοῖς, πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ.
γὰρ ὑμῖν ὅτι δυνατὰι ὁ θεὸς ἐκ τῶν λί-
τούτων ἐγεῖραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ. ἤδη
καὶ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων
κειται. πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν
καλὸν ἐκκόπτεται, καὶ εἰς πῦρ βάλλεται.
καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ ὄχλοι, λέγοντες, τί ς'
ποιήσομεν; ἀποκριθεὶς δὲ λέγει αὐτοῖς, ὁ
δύο χιτῶνας, μεταδότω τῷ μὴ ἔχοντι· καὶ
βρώματα, ὁμοίως ποιείτω. ἦλθον δὲ καὶ
βαπτισθῆναι, καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν, δι-
καλε, τί ποιήσωμεν; ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς,
μηδὲν πλέον παρὰ τὸ διατεταγμένον ὑμῖν
πράσσετε. ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν καὶ στρατευό-
μενοι, λέγοντες, καὶ ἡμεῖς τί ποιήσωμεν; καὶ εἶπε
πρὸς αὐτούς, μηδένα διασείσητε, μηδὲ συ-

κοφαντήσητε, καὶ ἀρκεῖσθε τοῖς ὀψωνίοις ὑμῶν. προσδοκῶντος δὲ τοῦ λαοῦ, καὶ διαλογιζομένων πάντων ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν περὶ τοῦ ἰωάννου, μήποτε αὐτὸς εἴη ὁ χς, ἀπεκρίνατο ὁ ἰωάννης ἅπασι, λέγων, ἐγὼ μὲν ὕδατι βαπτίζω ὑμᾶς, ἔρχεται δὲ ὁ ἰσχυρότερός μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ, αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί· οὗ τὸ πτύον ἐν χειρὶ αὐτοῦ, καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἅλωνα αὐτοῦ, καὶ συνάξει τὸν σῖτον εἰς τὴν ἀποθήκην αὐτοῦ, τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ. πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἕτερα παρακαλῶν εὐηγγελίζετο τὸν λαόν. ὁ δὲ ἡρῴδης ὁ τετράρχης ἐλεγχόμενος ὑπ' αὐτοῦ περὶ ἡρῳδιάδος τῆς γυναικὸς φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ περὶ πάντων ὧν ἐποίησε πονηρῶν ὁ ἡρῴδης, προσέθηκε καὶ τοῦτο ἐπὶ πᾶσι, καὶ κατέκλεισε τὸν ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ. ἐγένετο δὲ ἐν τῷ βαπτισθῆναι ἅπαντα τὸν λαόν, καὶ ἰησοῦ βαπτισθέντος, καὶ προσευχομένου, ἀνεῳχθῆναι τὸν οὐρανόν, καὶ καταβῆναι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον σωματικῷ εἴδει ὡσεὶ περιστερὰν ἐπ' αὐτόν, καὶ φωνὴν ἐξ οὐρανοῦ γενέσθαι,

αθαμ, λέγουσαν, σὺ εἶ ὁ υἱός μου ὁ ἀγα-
ὸς, ἐν σοὶ ἠυδόκησα. καὶ αὐτὸς ἦν ὁ ἰησοῦς
ὶ ἐτῶν τριάκοντα ἀρχόμενος, ὢν, ὡς ἐνο-
ετο, υἱὸς ἰωσὴφ τοῦ ἡλὶ, τοῦ μαλθατ, τοῦ λευὶ,
μελχὶ, τοῦ ἰαννὰ, τοῦ ἰωσὴφ, τοῦ ματταθίου,
μὼς, τοῦ ναούμ, τοῦ ἐσλὶ, τοῦ ναγγαὶ, τοῦ
θ, τοῦ ματταθίου, τοῦ σεμεὶ, τοῦ ἰωσὴφ, τοῦ ἰού-
τοῦ ἰωαννᾶ, τοῦ ῥησὰ, τοῦ ζοροβάβελ, τοῦ σα-
ιὴλ, τοῦ νηρὶ, τοῦ μελχὶ, τοῦ ἀδδὶ, τοῦ κω-
, τοῦ ἐλμωδὰμ, τοῦ ἤρ, τοῦ ἰωσὴ, τοῦ ἐλιέζερ,
ρεὶμ, τοῦ μαλθατ, τοῦ λευὶ, τοῦ συμεών, τοῦ
α, τοῦ ἰωσὴφ, τοῦ ἰωνὰμ, τοῦ ἐλιακεὶμ, τοῦ
, τοῦ μαϊνὰμ, τοῦ ματταθὰ, τοῦ ναθὰμ, τοῦ δα-
τοῦ ἰεσσαὶ, τοῦ ὠβὴδ, τοῦ βοόζ, τοῦ σαλμών,
ααασσών, τοῦ ἀμιναδὰβ, τοῦ ἀρνὶ, τοῦ
μ, τοῦ φαρὲς, τοῦ ἰούδα, τοῦ ἰακὼβ, τοῦ ἰσαὰκ,
βραὰμ, τοῦ θάρα, τοῦ ναχὼρ, τοῦ σερούχ,
γαῦ, τοῦ φαλὲκ, τοῦ ἑβὲρ, τοῦ σαλὰ, τοῦ καϊ-
τοῦ ἀρφαξὰδ, τοῦ σὴμ, τοῦ νῶε, τοῦ λάμεχ,
αθουσάλα, τοῦ ἐνὼχ, τοῦ ἰαρὲδ, τοῦ μαλε-
τοῦ καϊνὰμ, τοῦ ἐνὼς, τοῦ σὴθ, τοῦ ἀδὰμ,
οῦ. Ἰησοῦς δὲ πνεύματος ἁγίου πλη- ζ'
πέστρεφεν ἀπὸ τοῦ ἰορδάνου· καὶ ἤγετο ἐν 4

τῷ πνεύματι εἰς τὴν ἔρημον, ἡμέρας τεσσαρά-
κοντα πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ διαβόλου,
καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις·
καὶ συντελεσθεισῶν αὐτῶν, ὕστερον ἐπείνασεν.
καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ διάβολος, εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ,
εἰπὲ τῷ λίθῳ τούτῳ ἵνα γένηται ἄρτος. καὶ ἀ-
πεκρίθη ἰησοῦς πρὸς αὐτὸν, λέγων, γέγραπται,
» ὅτι οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ'
» ὅτι παντὶ ῥήματι θεοῦ. καὶ ἀναγαγὼν αὐ-
τὸν ὁ διάβολος εἰς ὄρος ὑψηλὸν, ἔδειξεν αὐτῷ
πάσας τὰς βασιλείας τῆς οἰκουμένης ἐν στιγ-
μῇ χρόνου, καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ διάβολος, σοὶ δώσω
τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἅπασαν, καὶ τὴν δόξαν
αὐτῶν· ὅτι ἐμοὶ παραδέδοται, καὶ ᾧ ἐὰν θέ-
λω δίδωμι αὐτήν. σὺ οὖν ἐὰν προσκυνή-
σῃς ἐνώπιόν μου, ἔσται σου πᾶσα. καὶ ἀπο-
κριθεὶς αὐτῷ εἶπεν ὁ ἰς, ὕπαγε ὀπίσω μου
» σατανᾶ· γέγραπται γὰρ, προσκυνήσεις κν τὸν
» θν σου, καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις. καὶ ἤγαγεν
αὐτὸν εἰς ἰερουσαλήμ, καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἐπὶ
τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, εἰ υἱὸς εἶ τοῦ
θεοῦ, βάλε σεαυτὸν ἐντεῦθεν κάτω· γέγρα-
» πται γὰρ, ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται

σου τῦ διαφυλάξαι σε· & ὅτι ἐπὶ χειρῶν "
σί σε, μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν "
σου. καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, ὅτι "
αι, οὐκ ἐκπειράσεις κύριον τὸν θεόν σου. "
συντελέσας πάντα πειρασμὸν ὁ διάβο-
έστη ἀπ' αὐτοῦ ἄχρι καιροῦ. καὶ ὑπέ-
ν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ δυνάμει τοῦ πνεύμα-
ς εἰς γαλιλαίαν, καὶ φήμη ἐξῆλθε καθ'
πάσης τῆς περιχώρου περὶ αὐτοῦ. & αὐτὸς ἐ-
σκεν ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, δο-
ζόμενος ὑπὸ πάντων. καὶ ἦλθεν εἰς τὴν
ρέτ, οὗ ἦν τεθραμμένος, καὶ εἰσῆλθε κατὰ
θὸς αὐτῷ, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων
συναγωγὴν, καὶ ἀνέστη ἀναγνῶναι· καὶ
θη αὐτῷ βιβλίον Ἡσαΐου τοῦ προφήτου.
πτύξας τὸ βιβλίον, εὗρε τὸν τόπον οὗ ἦν
μένον, πνεῦμα κυρίου ἐπ' ἐμέ, οὗ "
ἔχρισέ με, εὐαγγελίζεσθαι πτωχοῖς ἀ- "
κέ με, ἰάσασθαι τοὺς συντετριμμένους "
καρδίαν, κηρύξαι αἰχμαλώτοις ἄφε- "
τυφλοῖς ἀνάβλεψιν, ἀποστεῖλαι τεθραυ- "
μένους ἐν ἀφέσει, κηρύξαι ἐνιαυτὸν κυρίου "
. καὶ πτύξας τὸ βιβλίον, ἀποδοὺς τῷ "

ὑπηρέτῃ, ἐκάθισε· καὶ πάντων ἐν τῇ συναγωγῇ οἱ ὀφθαλμοὶ ἦσαν ἀτενίζοντες αὐτῷ. ἤρξατο δὲ λέγειν πρὸς αὐτοὺς, ὅτι σήμερον πεπλήρωται ἡ γραφὴ αὕτη ἐν τοῖς ὠσὶν ὑμῶν. καὶ πάντες ἐμαρτύρουν αὐτῷ, καὶ ἐθαύμαζον ἐπὶ τοῖς λόγοις τῆς χάριτος τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ ἔλεγον, οὐχ υἱός ἐστιν ὁ τοῦ Ἰωσήφ; καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, πάντως ἐρεῖτέ μοι τὴν παραβολὴν ταύτην, ἰατρέ, θεράπευσον σεαυτόν· ὅσα ἠκούσαμεν γενόμενα ἐν τῇ καπερναούμ, ποίησον καὶ ὧδε ἐν τῇ πατρίδι σου. εἶπε δέ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐδεὶς προφήτης δεκτός ἐστιν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ. ἐπ' ἀληθείας δὲ λέγω ὑμῖν, πολλαὶ χῆραι ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις Ἠλίου ἐν τῷ Ἰσραήλ, ὅτε ἐκλείσθη ὁ οὐρανὸς ἐπὶ ἔτη τρία καὶ μῆνας ἓξ, ὡς ἐγένετο λιμὸς μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ πρὸς οὐδεμίαν αὐτῶν ἐπέμφθη Ἠλίας εἰ μὴ εἰς Σάρεπτα τῆς Σιδῶνος, πρὸς γυναῖκα χήραν· καὶ πολλοὶ λεπροὶ ἦσαν ἐπὶ Ἐλισσαίου τοῦ προφήτου ἐν τῷ Ἰσραήλ, καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἐκαθαρίσθη εἰ μὴ Νεεμὰν ὁ Σύρος. καὶ ἐπλήσθησαν πάντες θυ-

ἐν τῇ συναγωγῇ, ἀκούοντες ταῦτα. καὶ
άντες ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως,
αγον αὐτὸν ἕως ὀφρύος τοῦ ὄρους, ἐφ' οὗ
λις αὐτῶν ᾠκοδόμητο, εἰς τὸ κατακρη-
μ αὐτόν. αὐτὸς δὲ διελθὼν διὰ μέσου
ὼν, ἐπορεύετο. καὶ κατῆλθεν εἰς καφαρ-
υμ πόλιν τῆς γαλιλαίας· καὶ ἦν διδά-
αὐτοὺς ἐν τοῖς σάββασι· καὶ ἐξεπλήσσον-
τὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ ἦν ὁ
ς αὐτοῦ. Καὶ ἐν τῇ συναγωγῇ ἦν ἄνθρω ἡ
χων πνεῦμα δαιμονίου ἀκαθάρτου, &
ραξε φωνῇ μεγάλῃ, λέγων, ἔα, τί ἡμῖν
οι ἰησοῦ ναζαρηνέ; ἦλθες ἀπολέσαι ἡ-
οἶδά σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ. & ἐπε-
ν αὐτῷ ὁ ἰησοῦς, λέγων, φιμώθητι, καὶ
θε ἐξ αὐτοῦ. καὶ ῥίψαν αὐτὸν τὸ δαιμό-
ὰς μέσον, ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ, μηδὲν βλά
αὐτόν. καὶ ἐγένετο θάμβος ὀπὶ πάντας, καὶ
λάλουν πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες, τίς ὁ
ος οὗτος; ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ καὶ δυνάμει ἐπι-
ι τοῖς ἀκαθάρτοις πνεύμασι, & ἐξέρχον
& ἐξεπορεύετο ἦχος περὶ αὐτοῦ εἰς παν-
που τῆς περιχώρου. Ἀναστὰς δὲ ἀπὸ τῆς θ'

συναγωγῆς, εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν σίμωνος· πενθερὰ δὲ σίμωνος ἦν συνεχομένη πυρετῷ μεγάλῳ, καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν περὶ αὐτῆς. καὶ ἐπιστὰς ἐπάνω αὐτῆς, ἐπετίμησε τῷ πυρετῷ, καὶ ἀφῆκεν αὐτήν. παραχρῆμα δὲ ἀναστᾶσα διηκόνει αὐτοῖς. δύοντος δὲ τοῦ ἡλίου, πάντες ὅσοι εἶχον ἀσθενοῦντας νόσοις ποικίλαις, ἤγαγον αὐτοὺς πρὸς αὐτόν. ὁ δὲ ἑνὶ ἑκάστῳ αὐτῶν τὰς χεῖρας ἐπιθεὶς, ἐθεράπευσεν αὐτούς. ἐξήρχετο δὲ καὶ δαιμόνια ἀπὸ πολλῶν, κράζοντα καὶ λέγοντα, ὅτι σὺ εἶ ὁ χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. καὶ ἐπιτιμῶν οὐκ εἴα αὐτὰ λαλεῖν, ὅτι ἤδεισαν τὸν χριστὸν αὐτὸν εἶναι. γενομένης δὲ ἡμέρας ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἔρημον τόπον· καὶ οἱ ὄχλοι ἐζήτουν αὐτὸν, καὶ ἦλθον ἕως αὐτοῦ, καὶ κατεῖχον αὐτὸν τοῦ μὴ πορεύεσθαι ἀπ' αὐτῶν. ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς, ὅτι καὶ ταῖς ἑτέραις πόλεσιν εὐαγγελίσασθαί με δεῖ τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ· ὅτι εἰς τοῦτο ἀπέσταλμαι· καὶ ἦν κηρύσσων ἐν ταῖς συναγωγαῖς τῆς γαλιλαίας. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν ὄχλον ἐπικεῖσθαι αὐτῷ τοῦ ἀκούειν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, καὶ αὐτὸς ἦν ἑστὼς παρὰ τὴν λίμνην γεννησαρέτ· καὶ εἶδε δύο πλοῖα ἑστῶτα

δχὶ τὴν λίμνην· οἱ δὲ ἁλιεῖς ἀποβάντες
ἀπ' αὐτῶν, ἀπέπλυναν τὰ δίκτυα. ἐμβὰς δὲ
ἓν τῶν πλοίων, ὃ ἦν τοῦ σίμωνος, ἠρώτησεν
αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἐπαναγαγεῖν ὀλίγον· καὶ
καθίσας ἐδίδασκεν ἐκ τοῦ πλοίου τοὺς ὄχλους.
ὡς δὲ ἐπαύσατο λαλῶν, εἶπε πρὸς τὸν σίμωνα
ἐπανάγαγε εἰς τὸ βάθος, καὶ χαλάσατε τὰ
δίκτυα ὑμῶν εἰς ἄγραν. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ σί
μων εἶπεν αὐτῷ, ἐπιστάτα, δι' ὅλης τῆς νυκτὸς
κοπιάσαντες οὐδὲν ἐλάβομεν, ἐπὶ δὲ τῷ ῥήματί
σου χαλάσω τὸ δίκτυον. καὶ τοῦτο ποιήσαντες
συνέκλεισαν πλῆθος ἰχθύων πολύ. διερρήγνυ-
το δὲ τὸ δίκτυον αὐτῶν, καὶ κατένευσαν τοῖς
μετόχοις τοῖς ἐν τῷ ἑτέρῳ πλοίῳ, τοῦ ἐλθόν-
τας συλλαβέσθαι αὐτοῖς· καὶ ἦλθον, καὶ ἔπλη-
σαν ἀμφότερα τὰ πλοῖα, ὥστε βυθίζεσθαι αὐ
τά. ἰδὼν δὲ σίμων πέτρος προσέπεσε τοῖς γό-
νασι Ἰησοῦ, λέγων, ἔξελθε ἀπ' ἐμοῦ· ὅτι ἀ-
νὴρ ἁμαρτωλός εἰμι, κύριε. θάμβος γὰρ πε-
ρέσχεν αὐτὸν καὶ πάντας τοὺς σὺν αὐτῷ, ἐπὶ
ἄγρᾳ τῶν ἰχθύων ἣν συνέλαβον· ὁμοίως
δὲ καὶ ἰάκωβον καὶ ἰωάννην υἱοὺς ζεβεδαίου,
ἦσαν κοινωνοὶ τῷ σίμωνι· καὶ εἶπε πρὸς

τὸν σίμφωνα ὁ ἰησοῦς, μὴ φοβοῦ· ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώπους ἔσῃ ζωγρῶν. καὶ καταγαγόντες
τὰ πλοῖα ἐπὶ τὴν γῆν, ἀφέντες ἅπαντα ἠ-
ιϛ' κολούθησαν αὐτῷ. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶ-
ναι αὐτὸν ἐν μιᾷ τῶν πόλεων, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ πλή-
ρης λέπρας, καὶ ἰδὼν τὸν ἰησοῦν, πεσὼν ἐπὶ
πρόσωπον, ἐδεήθη αὐτοῦ, λέγων, κύριε, ἐὰν θέ-
λῃς, δύνασαί με καθαρίσαι. καὶ ἐκτείνας τὴν
χεῖρα, ἥψατο αὐτοῦ, εἰπών, θέλω· καθαρί-
σθητι. καὶ παραυτίκα ἡ λέπρα ἀπῆλθεν ἀπ'
αὐτοῦ. καὶ αὐτὸς παρήγγειλεν αὐτῷ, μηδενὶ
εἰπεῖν· ἀλλὰ ἀπελθὼν δεῖξον σεαυτὸν τῷ ἱε-
ρεῖ, καὶ προσένεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου,
καθὼς προσέταξε μωσῆς, εἰς μαρτύριον αὐ-
τοῖς. διήρχετο δὲ μᾶλλον ὁ λόγος περὶ αὐτοῦ,
καὶ συνήρχοντο ὄχλοι πολλοὶ ἀκούειν, καὶ θε-
ραπεύεσθαι ὑπ' αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἀσθενειῶν αὐ-
τῶν. αὐτὸς δὲ ἦν ὑποχωρῶν ἐν ταῖς ἐρή-
μοις, καὶ προσευχόμενος. καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ
τῶν ἡμερῶν, καὶ αὐτὸς ἦν διδάσκων· καὶ ἦσαν
καθήμενοι φαρισαῖοι καὶ νομοδιδάσκαλοι, οἳ
ἦσαν ἐληλυθότες ἐκ πάσης κώμης τῆς γα-
λιλαίας καὶ ἰουδαίας καὶ ἱερουσαλήμ, καὶ δύ

ις κωμου ιω εις το ιαθαι αυτους. Και ιγ'
ανδρες φερονται επι κλινης ανθρωπον
ν παραλελυμενος, και εζητουν αυτον
σενεγκειν και θειναι ενωπιον αυτου· και μη
ρες δια ποιας εισενεγκωσιν αυτον, δια της
ρου, αναβαντες επι το δωμα, δια των κε-
ων καθηκαν αυτον συν τω κλινιδιω εις
μεσον εμπροσθεν του ιησου. και ιδων την
αυτων, ειπεν αυτω, ανθρωπε, αφεωνται
αι αμαρτιαι σου. και ηρξαντο διαλογιζεσθαι
γραμματεις και οι φαρισαιοι, λεγοντες,
στιν ουτος, ος λαλει βλασφημιας; τις δυ-
αι αφιεναι αμαρτιας, ει μη μονος ο θς;
νους δε ο ις τους διαλογισμους αυτων,
αποκριθεις ειπε προς αυτους, τι διαλογιζε-
ε εν ταις καρδιαις υμων; τι εστιν ευκοπω-
ον, ειπειν, αφεωνται σοι αι αμαρτιαι σου,
ειπειν, εγειραι και περιπατει; ινα δε ειδητε
εξουσιαν εχει ο υιος του ανθρωπου επι της γης
φιεναι αμαρτιας, ειπε τω παραλελυμενω,
σοι λεγω, εγειραι· και αρας το κλινιδιον σου, πο-
ευου εις τον οικον σου. και παραχρημα ανα-
ενωπιον αυτων, αρας εφ' ω κατεκειτο,

ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, δοξάζων τὸν
θεόν. καὶ ἔκστασις ἔλαβεν ἅπαντας, καὶ ἐδό-
ξαζον τὸν θν, καὶ ἐπλήσθησαν φόβου, λέγον-
ιδ' τες, ὅτι εἴδομεν παράδοξα σήμερον. Καὶ
μετὰ ταῦτα ἐξῆλθε, καὶ ἐθεάσατο τελώνην ὀνό-
ματι λευὶν, καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, καὶ
εἶπεν αὐτῷ, ἀκολούθει μοι. καὶ καταλιπὼν ἅ-
παντα, ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ, καὶ ἐποίη
σε δοχὴν μεγάλην λευὶς αὐτῷ ἐν τῇ οἰκίᾳ
αὐτοῦ. καὶ ἦν ὄχλος τελωνῶν πολὺς, καὶ ἄλλων
οἳ ἦσαν μετ' αὐτῶν κατακείμενοι. καὶ ἐγόγγυζον οἱ
γραμματεῖς αὐτῶν καὶ οἱ φαρισαῖοι πρὸς τοὺς
μαθητὰς αὐτοῦ, λέγοντες, διατί μετὰ τελωνῶν
καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίετε καὶ πίνετε; καὶ ἀποκρι-
θεὶς ὁ ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτοὺς, οὐ χρείαν
ἔχουσιν οἱ ὑγιαίνοντες ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς
ἔχοντες. οὐκ ἐλήλυθα καλέσαι δικαίους ἀλλὰ
ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν. οἱ δὲ εἶπον πρὸς
αὐτὸν, διατί οἱ μαθηταὶ ἰωάννου νηστεύουσι
πυκνὰ, καὶ δεήσεις ποιοῦνται, ὁμοίως καὶ οἱ τῶν φα
ρισαίων, οἱ δὲ σοὶ ἐσθίουσι καὶ πίνουσιν; ὁ δὲ εἶ-
πε πρὸς αὐτοὺς, μὴ δύνασθε τοὺς υἱοὺς τοῦ νυμ
φῶνος, ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ' αὐτῶν ἐστι, ποιῆσαι

νηστεύειν; ἡ δύσονται δὲ ἡμέραι καὶ ὅταν ἀ-
παρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, τότε νηστεύσου-
σιν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. ἔλεγε δὲ καὶ πα-
ραβολὴν πρὸς αὐτούς, ὅτι οὐδεὶς ἐπίβλη-
μα ἱματίου καινοῦ ἐπιβάλλει ἐπὶ ἱμάτιον
παλαιόν· εἰ δὲ μήγε, καὶ τὸ καινὸν σχίζει, καὶ
τῷ παλαιῷ οὐ συμφωνεῖ τὸ ἀπὸ τοῦ καινοῦ.
καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς πα-
λαιούς· εἰ δὲ μήγε, ῥήξει ὁ νέος οἶνος τοὺς ἀ-
σκούς, καὶ αὐτὸς ἐκχυθήσε), καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπο-
λοῦνται· ἀλλὰ οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινοὺς
βλητέον, καὶ ἀμφότεροι συντηροῦνται. καὶ οὐ-
δεὶς πιὼν παλαιὸν, εὐθέως θέλει νέον· λέγει
γάρ, ὁ παλαιὸς χρηστότερός ἐστιν. Ἐγένετο δὲ 6
ἐν σαββάτῳ δευτεροπρώτῳ διαπορεύεσθαι
αὐτὸν διὰ τῶν σπορίμων· καὶ ἔτιλλον οἱ μα-
θηταὶ αὐτοῦ τοὺς στάχυας, καὶ ἤσθιον, ψώχον-
τες ταῖς χερσί. τινὲς δὲ τῶν φαρισαίων εἶπον
αὐτοῖς, τί ποιεῖτε ὃ οὐκ ἔξεστι ποιεῖν ἐν τοῖς
σάββασι; καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτοὺς εἶπεν ὁ
ἰησοῦς, οὐδὲ τοῦτο ἀνέγνωτε ὃ ἐποίησε δαβὶδ,
ὁπότε ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ὄντες,
ὡς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θῦ, καὶ τοὺς ἄρτους

τῆς ϖϱοθέσεως ἔλαβε καὶ ἔφαγε, καὶ ἔδωκε
καὶ τοῖς μετ' αὐτοῦ, οἷς οὐκ ἔξεστι φαγεῖν εἰ μὴ
μόνοις τοῖς ἱερεῖς; καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, ὅτι κύριός ἐστιν
ιε' ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου. Ἐγέ-
νετο δὲ καὶ ἐν ἑτέρῳ σαββάτῳ εἰσελθεῖν αὐτὸν εἰς
τὴν συναγωγὴν, καὶ διδάσκειν· καὶ ἦν ἐκεῖ ἄνθρω
πος, καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἡ δεξιὰ ἦν ξηρά. παρε-
τήρουν δὲ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι
εἰ ἐν τῷ σαββάτῳ θεραπεύσει, ἵνα εὕρωσι κα
τηγορίαν αὐτοῦ· αὐτὸς δὲ ᾔδει τοὺς διαλογι-
σμοὺς αὐτῶν· καὶ εἶπε τῷ ἀνθρώπῳ τῷ ξηρὰν ἔχοντι
τὴν χεῖρα, ἔγειραι καὶ στῆθι εἰς τὸ μέσον. ὁ δὲ ἀνα
στὰς ἔστη. εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτούς, ἐπερω-
τήσω ὑμᾶς, εἰ ἔξεστι τοῖς σάββασιν, ἀγαθο-
ποιῆσαι ἢ κακοποιῆσαι, ψυχὴν σῶσαι ἢ ἀπο-
λέσαι; καὶ περιβλεψάμενος πάντας αὐτοὺς,
εἶπε τῷ ἀνθρώπῳ, ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου. ὁ δὲ
ἐποίησεν οὕτω. καὶ ἀποκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ
ὑγιὴς ὡς ἡ ἄλλη. αὐτοὶ δὲ ἐπλήσθησαν ἀνοίας,
καὶ διελάλουν πρὸς ἀλλήλους, εἰ δὴ ποιήσαι
ἂν Ἰησοῦς. ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις,
ἐξῆλθεν εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι, καὶ ἦν
ιϛ' διανυκτερεύων ἐν τῇ προσευχῇ τοῦ θῦ. Καὶ

ὅπ ἐλθύετο ἡμέρα, προσεφώνησε τοὺς μαθη-
τὰς αὐτοῦ. Καὶ ἐκλεξάμενος ἀπ' αὐτῶν δώ-
δεκα, οὓς καὶ ἀποστόλους ὠνόμασε, σίμωνα
ὃν καὶ ὠνόμασε πέτρον, καὶ ἀνδρέαν τὸν ἀδελ-
φὸν αὐτοῦ, ἰάκωβον καὶ ἰωάννην, φίλιππον καὶ
βαρθολομαῖον, ματθαῖον καὶ θωμᾶν, ἰάκωβον
τὸν τοῦ ἀλφαίου, καὶ σίμωνα τὸν καλούμε-
νον ζηλωτὴν, ἰούδαν ἰακώβου, καὶ ἰούδαν
ἰσκαριώτην, ὃς καὶ ἐγένετο προδότης· καὶ
καταβὰς μετ' αὐτῶν, ἔστη ἐπὶ τόπου πεδι-
νοῦ, καὶ ὄχλος μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ πλῆθος
πολὺ τοῦ λαοῦ ἀπὸ πάσης τῆς ἰουδαίας καὶ
ἱερουσαλὴμ, καὶ τῆς παραλίου τύρου καὶ σι-
δῶνος, οἳ ἦλθον ἀκοῦσαι αὐτοῦ, καὶ ἰαθῆναι
ἀπὸ τῶν νόσων αὐτῶν, καὶ οἱ ὀχλούμενοι ὑπὸ
πνευμάτων ἀκαθάρτων· καὶ ἐθεραπεύοντο. καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐζήτει ἅπτεσθαι αὐτοῦ,
ὅτι δύναμις παρ' αὐτοῦ ἐξήρχετο, καὶ ἰᾶτο
πάντας. Καὶ αὐτὸς ἐπάρας τοὺς ὀφθαλ- ιζ'
μοὺς αὐτοῦ εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, ἔλεγε, μα-
κάριοι οἱ πτωχοί· ὅτι ὑμετέρα ἐστὶν ἡ βασι-
λεία τοῦ θεοῦ. μακάριοι οἱ πεινῶντες νῦν· ὅτι χορ
τασθήσεσθε. μακάριοι οἱ κλαίοντες νῦν· ὅτι

γελάσετε. μακάριοί ἐστε ὅταν μισήσωσιν ὑμᾶς οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὅταν ἀφορίσωσιν ὑμᾶς καὶ ὀνειδίσωσι, καὶ ἐκβάλωσι τὸ ὄνομα ὑμῶν ὡς πονηρὸν, ἕνεκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. χάρητε ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ καὶ σκιρτήσατε· ἰδοὺ γὰρ ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τῷ οὐρανῷ. κατὰ ταῦτα γὰρ ἐποίουν τοῖς προφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν. πλὴν οὐαὶ ὑμῖν τοῖς πλουσίοις· ὅτι ἀπέχετε τὴν παράκλησιν ὑμῶν. οὐαὶ ὑμῖν οἱ ἐμπεπλησμένοι· ὅτι πεινάσετε. οὐαὶ ὑμῖν οἱ γελῶντες νῦν· ὅτι πενθήσετε καὶ κλαύσετε. οὐαὶ ὅταν καλῶς ὑμᾶς εἴπωσιν οἱ ἄνθρωποι· κατὰ ταῦτα γὰρ ἐποίουν τοῖς ψευδοπροφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν. ἀλλὰ ὑμῖν λέγω τοῖς ἀκούουσιν, ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς, εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμῖν, προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς. τῷ τύπτοντί σε ἐπὶ τὴν σιαγόνα, πάρεχε καὶ τὴν ἄλλην· καὶ ἀπὸ τοῦ αἴροντός σου τὸ ἱμάτιον, καὶ τὸν χιτῶνα μὴ κωλύσῃς. παντὶ τῷ αἰτοῦντί σε δίδου, καὶ ἀπὸ τοῦ αἴροντος τὰ σὰ μὴ ἀπαίτει· καὶ καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς

ὁμοίως. καὶ ἐὰν ἀγαπᾶτε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστί; καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτοὺς ἀγαπῶσι. καὶ ἐὰν ἀγαθοποιῆτε τοὺς ἀγαθοποιοῦντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστί; καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τὸ αὐτὸ ποιοῦσι. καὶ ἐὰν δανείζητε παρ' ὧν ἐλπίζετε ἀπολαβεῖν, ποία ὑμῖν χάρις ἐστί; καὶ γὰρ ἁμαρτωλοὶ ἁμαρτωλοῖς δανείζουσιν, ἵνα ἀπολάβωσι τὰ ἴσα. πλὴν ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, καὶ ἀγαθοποιεῖτε καὶ δανείζετε, μηδὲν ἀπελπίζοντες· καὶ ἔσται ὁ μισθὸς ὑμῶν πολύς, καὶ ἔσεσθε οἱ υἱοὶ τοῦ ὑψίστου· ὅτι αὐτὸς χρηστός ἐστιν ἐπὶ τοὺς ἀχαρίστους καὶ πονηρούς. γίνεσθε οὖν οἰκτίρμονες, καθὼς καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν οἰκτίρμων ἐστί. καὶ μὴ κρίνετε, καὶ οὐ μὴ κριθῆτε· μὴ καταδικάζετε, καὶ οὐ μὴ καταδικασθῆτε· ἀπολύετε, καὶ ἀπολυθήσεσθε· δίδοτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν. μέτρον καλὸν πεπιεσμένον καὶ σεσαλευμένον καὶ ὑπερεκχυνόμενον δώσουσιν εἰς τὸν κόλπον ὑμῶν· ᾧ γὰρ αὐτῷ μέτρῳ ᾧ μετρεῖτε, ἀντιμετρηθήσεται ὑμῖν. εἶπε δὲ παραβολὴν αὐτοῖς, μήτι δύναται τυφλὸς τυφλὸν ὁδηγεῖν; οὐχὶ ἀμφότε-

ροι εἰς βόθυνον πεσοῦνται; ὃν ἔστι μαθητὴς
ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον αὐτοῦ· κατηρτισμένος
δὲ πᾶς ἔσται ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ. Τί δὲ
βλέπεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀ-
δελφοῦ σου, τὴν δὲ δοκὸν τὴν ἐν τῷ ἰδίῳ ὀφθαλ-
μῷ οὐ κατανοεῖς; ἢ πῶς δύνασαι λέγειν τῷ
ἀδελφῷ σου, ἀδελφέ, ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρ-
φος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου, αὐτὸς τὴν ἐν τῷ
ὀφθαλμῷ σου δοκὸν οὐ βλέπων; ὑποκρι-
τά, ἔκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλ-
μοῦ σου, καὶ τότε διαβλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ
κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου.
οὐ γὰρ ἔστι δένδρον καλὸν ποιοῦν καρπὸν σα-
πρόν· οὐδὲ δένδρον σαπρὸν ποιοῦν καρπὸν
καλόν· ἕκαστον γὰρ δένδρον ἐκ τοῦ ἰδίου καρποῦ
γινώσκεται. οὐ γὰρ ἐξ ἀκανθῶν συλλέγουσι
σῦκα, οὐδὲ ἐκ βάτου τρυγῶσι σταφυλήν. ὁ
ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ
τῆς καρδίας αὐτοῦ προφέρει τὸ ἀγαθόν· καὶ
ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πονηροῦ θησαυ-
ροῦ τῆς καρδίας αὐτοῦ προφέρει τὸ πονη-
ρόν· ἐκ γὰρ τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας λαλεῖ
τὸ στόμα αὐτοῦ. Τί δέ με καλεῖτε, κύριε κύριε, καὶ

οὐ ποιεῖτε

ἐποίησε λέγω ὑμῖν, πᾶς ὁ ἐρχόμενος πρός με, καὶ
ἀκούων μου τῶν λόγων, καὶ ποιῶν αὐτούς, ὑπο-
δείξω ὑμῖν τίνι ἐστὶν ὅμοιος. ὅμοιός ἐστιν ἀν-
θρώπῳ οἰκοδομοῦντι οἰκίαν, ὃς ἔσκαψε καὶ
ἐβάθυνε, καὶ ἔθηκε θεμέλιον ἐπὶ τὴν πέτραν·
πλημμύρας δὲ γενομένης, προσέρρηξεν ὁ πο-
ταμὸς τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἴσχυσε σαλεῦσαι
αὐτήν· τεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν. ὁ
δὲ ἀκούσας καὶ μὴ ποιήσας, ὅμοιός ἐστιν ἀν-
θρώπῳ οἰκοδομήσαντι οἰκίαν ἐπὶ τὴν γῆν
χωρὶς θεμελίου, ᾗ προσέρρηξεν ὁ ποταμὸς,
καὶ εὐθέως ἔπεσε, καὶ ἐγένετο τὸ ῥῆγμα τῆς
οἰκίας ἐκείνης μέγα. Ἐπεὶ δὲ ἐπλήρωσε ιή
πάντα τὰ ῥήματα αὐτοῦ εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ λαοῦ, 7
εἰσῆλθεν εἰς Καπερναούμ. ἑκατοντάρχου δέ
τινος δοῦλος κακῶς ἔχων ἤμελλε τελευτᾶν,
ὃς ἦν αὐτῷ ἔντιμος. ἀκούσας δὲ περὶ τοῦ Ἰυ,
ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν πρεσβυτέρους τῶν Ἰου-
δαίων, ἐρωτῶν αὐτὸν ὅπως ἐλθὼν διασώσῃ
τὸν δοῦλον αὐτοῦ. οἱ δὲ παραγενόμενοι πρὸς
τὸν Ἰησοῦν, παρεκάλουν αὐτὸν σπουδαίως,
λέγοντες, ὅτι ἄξιός ἐστιν ᾧ παρέξῃ τοῦτο· ἀγα-
πᾷ γὰρ τὸ ἔθνος ἡμῶν, καὶ τὴν συναγωγὴν

αὐτὸς ᾠκοδόμησεν ἡμῖν. ὁ δὲ ἰησοῦς ἐπορεύετο σὺν αὐτοῖς. ἤδη δὲ αὐτοῦ οὐ μακρὰν ἀπέχοντος ἀπὸ τῆς οἰκίας, ἔπεμψε πρὸς αὐτὸν ὁ ἑκατόνταρχος φίλους, λέγων αὐτῷ, κύριε, μὴ σκύλλου· οὐ γὰρ εἰμὶ ἱκανὸς ἵνα ὑπὸ τὴν στέγην μου εἰσέλθῃς· διὸ οὐδὲ ἐμαυτὸν ἠξίωσα πρός σε ἐλθεῖν· ἀλλὰ εἰπὲ λόγῳ, καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖς μου. καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν τασσόμενος, ἔχων ὑπ' ἐμαυτὸν στρατιώτας, καὶ λέγω τούτῳ, πορεύθητι, καὶ πορεύεται· καὶ ἄλλῳ, ἔρχου, καὶ ἔρχεται· καὶ τῷ δούλῳ μου, ποίησον τοῦτο, καὶ ποιεῖ. ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ ἰησοῦς, ἐθαύμασεν αὐτόν, καὶ στραφεὶς, τῷ ἀκολουθοῦντι αὐτῷ ὄχλῳ εἶπε, λέγω ὑμῖν, οὐδὲ ἐν τῷ ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὗρον. καὶ ὑποστρέψαντες οἱ πεμφθέντες εἰς τὸν οἶκον, εὗρον τὸν ἀσθενοῦντα δοῦλον ὑγιαίνοντα.

10′ Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἑξῆς ἐπορεύετο εἰς πόλιν καλουμένην ναΐν, καὶ συνεπορεύοντο αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἱκανοὶ, καὶ ὄχλος πολύς. ὡς δὲ ἤγγισε τῇ πύλῃ τῆς πόλεως, καὶ ἰδοὺ ἐξεκομίζετο τεθνηκὼς υἱὸς μονογενὴς τῇ μητρὶ αὐτοῦ, καὶ αὐτὴ χήρα, καὶ ὄχλος τῆς

ὸλεως ἱκανὸς σὺν αὐτῇ. καὶ ἰδὼν αὐτὴν ὁ
ύριος, ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτῇ, καὶ εἶπεν
ὐτῇ, μὴ κλαῖε. καὶ προσελθὼν ἥψατο τῆς
ροσ· οἱ δὲ βαστάζοντες ἔστησαν. καὶ εἶπε, νεα-
νίσκε, σοὶ λέγω, ἐγέρθητι. καὶ ἀνεκάθισεν ὁ νε-
ὸς, καὶ ἤρξατο λαλεῖν. καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τῇ
τρὶ αὐτοῦ. ἔλαβε δὲ φόβος ἅπαντας, καὶ
όξαζον τὸν θεὸν, λέγοντες, ὅτι προφήτης
γας ἐγήγερται ἐν ἡμῖν, καὶ ὅτι ἐπεσκέψατο
ὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ. καὶ ἐξῆλθεν ὁ λόγος οὗτος
ὅλῃ τῇ ἰουδαίᾳ περὶ αὐτοῦ, καὶ ἐν πάσῃ τῇ
εριχώρῳ. Καὶ ἀπήγγειλαν ἰωάννῃ οἱ μα- κ'
ταὶ αὐτοῦ περὶ πάντων τούτων. καὶ προσκα-
σάμενος δύο τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ὁ
άννης, ἔπεμψε πρὸς τὸν ἰησοῦν, λέγων, σὺ
ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἄλλον προσδοκῶμεν; παρα-
όμενοι δὲ πρὸς αὐτὸν οἱ ἄνδρες εἶπον, ἰω-
ννης ὁ βαπτιστὴς ἀπέσταλκεν ἡμᾶς πρός σε,
γων, σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἄλλον προσδο-
μεν; ἐν αὐτῇ δὲ τῇ ὥρᾳ ἐθεράπευσε πολ-
ὺς ἀπὸ νόσων καὶ μαστίγων καὶ πνευμάτων
ν, καὶ τυφλοῖς πολλοῖς ἐχαρίσατο τὸ βλέπειν.
ποκριθεὶς ὁ ἰς, εἶπεν αὐτοῖς, πορευθέντες

ἀπαγγείλατε ἰωάννῃ ἃ εἴδετε καὶ ἠκούσατε· ὅτι τυφλοὶ ἀναβλέπουσι, χωλοὶ περιπατοῦσι, λεπροὶ καθαρίζονται, κωφοὶ ἀκούουσι, νεκροὶ ἐγείρονται, πτωχοὶ εὐαγγελίζονται, καὶ μακάριός ἐστιν ὃς ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί. ἀπελθόντων δὲ τῶν ἀγγέλων ἰωάννου, ἤρξατο λέγειν πρὸς τοὺς ὄχλους περὶ ἰωάννου, Τί ἐξήλθατε εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι; κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον; ἀλλὰ τί ἐξήλθατε ἰδεῖν; ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς ἱματίοις ἠμφιεσμένον; ἰδοὺ οἱ ἐν ἱματισμῷ ἐνδόξῳ καὶ τρυφῇ ὑπάρχοντες, ἐν τοῖς βασιλείοις εἰσίν. ἀλλὰ τί ἐξήλθατε ἰδεῖν; προφήτην; ναὶ λέγω ὑμῖν, καὶ περισσότερον προφήτου. οὗτός ἐστι περὶ οὗ γέγραπται, ἰδοὺ ἐγὼ
» ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου
» σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπρο-
» σθέν σου. λέγω γὰρ ὑμῖν, μείζων ἐν γεννητοῖς γυναικῶν προφήτης ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ· οὐδείς ἐστιν· ὁ δὲ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ, μείζων αὐτοῦ ἐστι. καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀκούσας καὶ οἱ τελῶναι ἐδικαίωσαν τὸν θεόν, βαπτισθέντες τὸ βάπτισμα ἰωάννου· οἱ δὲ φαρισαῖοι

ὴ οἱ νομικοὶ τὴν βουλὴν τοῦ θεοῦ ἠθέτη-
ν εἰς ἑαυτοὺς, μὴ βαπτισθέντες ὑπ' αὐτοῦ.
νι οὖν ὁμοιώσω τὰς ἀνθρώπους τῆς γενεᾶς
ύτης; καὶ τίνι εἰσὶν ὅμοιοι; ὅμοιοί εἰσι παι-
οις τοῖς ἐν ἀγορᾷ καθημένοις, καὶ προσ-
ωνοῦσιν ἑτέροις, καὶ λέγουσιν, ηὐλήσα-
μεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ὠρχήσασθε· ἐθρηνήσαμεν
ῖν, καὶ οὐκ ἐκλαύσατε. ἐλήλυθε γὰρ Ἰωάννης
βαπτιστὴς μήτε ἄρτον ἐσθίων, μήτε οἶνον πί
ων, καὶ λέγετε, δαιμόνιον ἔχει· ἐλήλυθεν ὁ υἱὸς
ἀνθρώπου ἐσθίων καὶ πίνων, καὶ λέγετε, ἰδοὺ
θρωπος φάγος καὶ οἰνοπότης, τελωνῶν φίλος
ἁμαρτωλῶν. καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ
τέκνων αὐτῆς πάντων. Ἠρώτα δέ τις αὐ- καὶ
τὸν τῶν φαρισαίων, ἵνα φάγῃ μετ' αὐτοῦ· καὶ
σελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ φαρισαίου ἀνε-
λίθη. καὶ ἰδοὺ γυνὴ ἐν τῇ πόλει, ἥτις ἦν
μαρτωλὸς, ἐπιγνοῦσα ὅτι ἀνάκειται ἐν τῇ
κίᾳ τοῦ φαρισαίου, κομίσασα ἀλάβαστρον
ύρου, καὶ στᾶσα ὀπίσω παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ
πίσω κλαίουσα, ἤρξατο βρέχειν τοὺς πόδας
υτοῦ τοῖς δάκρυσι, καὶ ταῖς θριξὶ τῆς κεφα-
ῆς αὐτῆς ἐξέμασσε, καὶ κατεφίλει τοὺς πόδας

αὐτῷ, καὶ ἤλειφε τῷ μύρῳ. ἰδὼν δὲ ὁ φαρισαῖος ὁ καλέσας αὐτὸν, εἶπεν ἐν ἑαυτῷ, λέγων, οὗτος εἰ ἦν προφήτης, ἐγίνωσκεν ἂν τίς καὶ ποταπὴ ἡ γυνὴ, ἥτις ἅπτεται αὐτοῦ, ὅτι ἁμαρτωλός ἐστι. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτὸν, σίμων, ἔχω σοί τι εἰπεῖν. ὁ δέ φησι, διδάσκαλε, εἰπέ. δύο χρεωφειλέται ἦσαν δανιστῇ τινι· ὁ εἷς ὤφειλε δηνάρια πεντακόσια, ὁ δὲ ἕτερος πεντήκοντα. μὴ ἐχόντων δὲ αὐτῶν ἀποδοῦναι, ἀμφοτέροις ἐχαρίσατο. τίς οὖν αὐτῶν, εἰπέ, πλεῖον αὐτὸν ἀγαπήσει; ἀποκριθεὶς δὲ ὁ σίμων εἶπεν, ὑπολαμβάνω ὅτι ᾧ τὸ πλεῖον ἐχαρίσατο. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, ὀρθῶς ἔκρινας. καὶ στραφεὶς πρὸς τὴν γυναῖκα, τῷ σίμωνι ἔφη, βλέπεις ταύτην τὴν γυναῖκα; εἰσῆλθόν σου εἰς τὴν οἰκίαν, ὕδωρ μοι ἐπὶ τοὺς πόδας μου οὐκ ἔδωκας· αὕτη δὲ τοῖς δάκρυσιν ἔβρεξέ μου τοὺς πόδας, καὶ ταῖς θριξὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς ἐξέμαξε· φίλημά μοι οὐκ ἔδωκας, αὕτη δὲ ἀφ' ἧς εἰσῆλθον, οὐ διέλιπε καταφιλοῦσά μου τοὺς πόδας· ἐλαίῳ τὴν κεφαλήν μου οὐκ ἤλειψας, αὕτη δὲ μύρῳ ἤλειψέ μου τοὺς πόδας. οὗ χάριν, λέγω σοι, ἀφέωνται

αἱ ἁμαρτίαι αὐτῆς αἱ πολλαί, ὅτι ἠγάπησε πολύ. ᾧ δὲ ὀλίγον ἀφίεται, ὀλίγον ἀγαπᾷ. εἶπε δὲ αὐτῇ, ἀφέωνταί σου αἱ ἁμαρτίαι. καὶ ἤρξαντο οἱ συνανακείμενοι λέγειν ἐν ἑαυτοῖς, τίς οὗτός ἐστιν ὃς καὶ ἁμαρτίας ἀφίησιν; εἶπε δὲ πρὸς τὴν γυναῖκα, ἡ πίστις σου σέσωκέ σε, πορεύου εἰς εἰρήνην. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ καθεξῆς, καὶ αὐτὸς διώδευε κατὰ πόλιν καὶ κώμην, κηρύσσων καὶ εὐαγγελιζόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ· καὶ οἱ δώδεκα σὺν αὐτῷ, καὶ γυναῖκές τινες αἳ ἦσαν τεθεραπευμέναι ἀπὸ πνευμάτων πονηρῶν καὶ ἀσθενειῶν, Μαρία ἡ καλουμένη Μαγδαληνή, ἀφ' ἧς δαιμόνια ἑπτὰ ἐξεληλύθει, καὶ Ἰωάννα γυνὴ Χουζᾶ ἐπιτρόπου Ἡρῴδου, καὶ Σουσάννα, καὶ ἕτεραι πολλαί, αἵτινες διηκόνουν αὐτῷ ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων αὐταῖς. συνιόντος δὲ ὄχλου πολλοῦ, καὶ τῶν κατὰ πόλιν ἐπιπορευομένων πρὸς αὐτόν, εἶπε διὰ παραβολῆς, Ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπεῖραι τὸν σπόρον αὐτοῦ· καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτόν, ὃ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ κατεπατήθη, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατέφαγεν αὐτό. καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐπὶ τὴν πέτραν, καὶ φυὲν

8

κϛ'

ἐξηράνθη, διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἰκμάδα· καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐν μέσῳ τῶν ἀκανθῶν, καὶ συμφυσᾶσαι αἱ ἄκανθαι ἀπέπνιξαν αὐτό· καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν, καὶ φυὲν ἐποίησε καρπὸν ἑκατονταπλασίονα. Ταῦτα λέγων ἐφώνει, ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες, τίς εἴη ἡ παραβολὴ αὕτη; ὁ δὲ εἶπεν, ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ· τοῖς δὲ λοιποῖς ἐν παραβολαῖς, ἵνα βλέποντες μὴ βλέπωσι, καὶ ἀκούοντες μὴ συνιῶσιν. ἔστι δὲ αὕτη ἡ παραβολή· ὁ σπόρος, ἔστιν ὁ λόγος τοῦ θεοῦ· οἱ δὲ παρὰ τὴν ὁδὸν, εἰσὶν οἱ ἀκούοντες, εἶτα ἔρχεται ὁ διάβολος, καὶ αἴρει τὸν λόγον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν, ἵνα μὴ πιστεύσαντες σωθῶσιν. οἱ δὲ ἐπὶ τῆς πέτρας, οἵτινες ὅταν ἀκούσωσι, μετὰ χαρᾶς δέχονται τὸν λόγον, καὶ οὗτοι ῥίζαν οὐκ ἔχουσιν, οἵτινες πρὸς καιρὸν πιστεύουσι, καὶ ἐν καιρῷ πειρασμοῦ ἀφίστανται. τὸ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας πεσόν, οὗτοί εἰσιν οἱ ἀκούσαντες, καὶ ὑπὸ μεριμνῶν καὶ πλούτου καὶ ἡδονῶν τοῦ βίου πορευόμενοι συμπνίγονται, καὶ οὐ τελεσφοροῦσι. τὸ δὲ ἐν τῇ κα-

ῆ γῇ, οὗτοί εἰσιν οἵτινες ἐν καρδίᾳ καλῇ
ἀγαθῇ ἀκούσαντες τὸν λόγον κατέχουσι,
καὶ καρποφοροῦσιν ἐν ὑπομονῇ. οὐδεὶς δὲ λύ
χνον ἅψας καλύπτει αὐτὸν σκεύει, ἢ ὑποκά
τω κλίνης τίθησιν· ἀλλ' ἐπὶ λυχνίας ἐπιτίθη-
σιν, ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι βλέπωσι τὸ φῶς. οὐ
γάρ ἐστι κρυπτὸν ὃ οὐ φανερὸν γενήσεται, οὐδὲ
ἀπόκρυφον, ὃ οὐ γνωσθήσεται καὶ εἰς φανερόν
ἐλθεῖν. βλέπετε οὖν πῶς ἀκούετε. ὃς γὰρ ἂν ἔ-
χῃ δοθήσεται αὐτῷ· καὶ ὃς ἐὰν μὴ ἔχῃ, καὶ ὃ δοκεῖ
ἔχειν, ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. παρεγένοντο δὲ πρὸς
αὐτὸν ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἠδύ
ναντο συντυχεῖν αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον. καὶ ἀπη
γγέλη αὐτῷ, λεγόντων, ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελ-
φοί σου ἑστήκασιν ἔξω, ἰδεῖν σε θέλοντες. ὁ δὲ ἀ-
ποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς, μήτηρ μου καὶ
ἀδελφοί μου οὗτοί εἰσιν οἱ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἀκούον-
τες, καὶ ποιοῦντες αὐτόν. Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν κγ'
ἡμερῶν, καὶ αὐτὸς ἐνέβη εἰς πλοῖον, καὶ οἱ μα
θηταὶ αὐτοῦ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, διέλθωμεν εἰς
τὸ πέραν τῆς λίμνης. καὶ ἀνήχθησαν. πλεόντων
δὲ αὐτῶν ἀφύπνωσε, καὶ κατέβη λαῖλαψ ἀνέ-
μου εἰς τὴν λίμνην, καὶ συνεπληροῦντο, καὶ

ἐπενδιώδυον. προσελθόντες δὲ διήγειραν αὐ-
τὸν, λέγοντες, ὄπισα τα ὄπισα τα, ἀπολλύ-
μεθα. ὁ δὲ ἐγερθεὶς ἐπετίμησε τῷ ἀνέμῳ κ
τῷ κλύδωνι τοῦ ὕδατος· καὶ ἐπαύσαντο, καὶ ἐγ
νετο γαλήνη. εἶπε δὲ αὐτοῖς, ποῦ ἐστιν ἡ πί-
στις ὑμῶν; φοβηθέντες δὲ ἐθαύμασαν, λέγον
τες πρὸς ἀλλήλους, τίς ἄρα οὗτός ἐστιν, ὅτι κ
τοῖς ἀνέμοις ἐπιτάσσει καὶ τῷ ὕδατι, καὶ ὑπα-
κούουσιν αὐτῷ; καὶ κατέπλευσαν εἰς τὴν
χώραν τῶν Γαδαρηνῶν, ἥτις ἐστὶν ἀντιπέρα
κατ' τῆς Γαλιλαίας. Ἐξελθόντι δὲ αὐτῷ ἐπὶ τ
γῆν, ὑπήντησεν αὐτῷ ἀνήρ τις ἐκ τῆς πόλεως
ὃς εἶχε δαιμόνια ἐκ χρόνων ἱκανῶν, καὶ ἱμά
τιον οὐκ ἐνεδιδύσκετο, καὶ ἐν οἰκίᾳ οὐκ ἔμενε
ἀλλ' ἐν τοῖς μνήμασιν. ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν, κρ
ἀνακράξας προσέπεσεν αὐτῷ, καὶ φωνῇ με
γάλῃ εἶπε, τί ἐμοὶ καὶ σοί Ἰησοῦ υἱὲ τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψί
στου; δέομαί σου μή με βασανίσῃς. παρήγγελ
λε γὰρ τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ ἐξελθεῖ
ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου. πολλοῖς γὰρ χρόνοις συνήρ
πακτο αὐτόν, καὶ ἐδεσμεῖτο ἁλύσεσι καὶ πέδαι
φυλασσόμενος, καὶ διαρήσσων τὰ δεσμὰ ἠ
λαύνετο ὑπὸ τοῦ δαίμονος εἰς τὰς ἐρήμους

πηρώτησε δὲ αὐτὸν ὁ ἰησοῦς, λέγων, Τί σοί
τιν ὄνομα; ὁ δὲ εἶπε, λεγεὼν· ὅτι δαιμό-
α πολλὰ εἰσῆλθεν εἰς αὐτόν. καὶ παρεκά-
ι αὐτὸν ἵνα μὴ ἐπιτάξῃ αὐτοῖς εἰς τὴν
βυσσον ἀπελθεῖν. ἦν δὲ ἐκεῖ ἀγέλη χοίρων
ανῶν βοσκομένων ἐν τῷ ὄρει· καὶ παρεκά-
ουν αὐτὸν ἵνα ἐπιτρέψῃ αὐτοῖς εἰς ἐκείνους
σελθεῖν. ⸂καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς. ἐξελθόντα δὲ
⸃ δαιμόνια ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, εἰσῆλθεν εἰς
ὺς χοίρους, καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρη
νοῦ εἰς τὴν λίμνην, καὶ ἀπεπνίγη. ἰδόντες δὲ οἱ
όσκοντες τὸ γεγονὸς ἔφυγον· καὶ ἀπελθόν
ες ἀπήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν, καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς.
ῆλθον δὲ ἰδεῖν τὸ γεγονός, καὶ ἦλθον πρὸς τὸν
σοῦν, καὶ εὗρον καθήμενον τὸν ἄνθρωπον ἀφ'
οῦ τὰ δαιμόνια ἐξεληλύθει, ἱματισμένον καὶ
σωφρονοῦντα παρὰ τοὺς πόδας τοῦ ἰησοῦ· καὶ
φοβήθησαν. ἀπήγγειλαν δὲ αὐτοῖς καὶ οἱ
δόντες πῶς ἐσώθη ὁ δαιμονισθείς. καὶ ἠρώ-
ησαν αὐτὸν ἅπαν τὸ πλῆθος τῆς περιχώρου
ῶν γαδαρηνῶν ἀπελθεῖν ἀπ' αὐτῶν, ὅτι
όβῳ μεγάλῳ συνείχοντο. αὐτὸς δὲ ἐμβὰς
ὶς τὸ πλοῖον, ὑπέστρεψεν. ἐδέετο δὲ αὐτοῦ ὁ

ἀνὴρ, ἀφ' οὗ ἐξεληλύθη τὰ δαιμόνια, εἶπ σ
αὐτῷ. ἀπέλυσε δὲ αὐτὸ ὁ Ἰς λέγων, ὑπόσ
φε εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ διηγοῦ ὅσα ἐποίη
σοι ὁ θεός. καὶ ἀπῆλθε καθ' ὅλην τὴν πό
λιν κηρύσσων ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦ
ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ὑποστρέψαι τὸν Ἰησοῦν, ἀπε
δέξατο αὐτὸν ὁ ὄχλος. ἦσαν γὰρ πάντες προσ
μδ δοκῶντες αὐτόν. Καὶ ἰδοὺ ἦλθεν ἀνὴρ
ὄνομα Ἰάειρος, καὶ αὐτὸς ἄρχων τῆς συναγω
γῆς ὑπῆρχε, καὶ πεσὼν παρὰ τοὺς πόδας το
Ἰησοῦ παρεκάλει αὐτὸν εἰσελθεῖν εἰς τὸν ο
κον αὐτοῦ, ὅτι θυγάτηρ μονογενὴς ἦν αὐτ
ὡς ἐτῶν δώδεκα, καὶ αὕτη ἀπέθνησκεν.
Ἐν τῷ ὑπάγειν αὐτὸν, οἱ ὄχλοι συνέπνιγον α
με τὸν. Καὶ γυνὴ οὖσα ἐν ῥύσει αἵματος ἀπ
ἐτῶν δώδεκα, ἥτις εἰς ἰατροὺς προσαναλω
σασα ὅλον τὸν βίον, οὐκ ἴσχυσεν ὑπ' οὐδενὸ
θεραπευθῆναι, προσελθοῦσα ὄπισθεν,
ψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, καὶ πα
ραχρῆμα ἔστη ἡ ῥύσις τοῦ αἵματος αὐτῆς.
εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, τίς ὁ ἁψάμενός μου; ἀρνου
μένων δὲ πάντων, εἶπεν ὁ Πέτρος καὶ οἱ με
αὐτοῦ, ἐπιστάτα, οἱ ὄχλοι συνέχουσί σε καὶ

λίθοισι, καὶ λέγῃς, πῖς ὁ ἀψαάμενός μου; ὁ δὲ
εἶπεν, ἥψατό μου τις· ἐγὼ γὰρ ἔγνων δύνα-
μιν ἐξελθοῦσαν ἀπ' ἐμοῦ. ἰδοῦσα δὲ ἡ γυνὴ ὅτι
οὐκ ἔλαθε, τρέμουσα ἦλθε, καὶ προσπεσοῦσα
αὐτῷ, δι' ἣν αἰτίαν ἥψατο αὐτοῦ ἀπήγγειλεν
αὐτῷ ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ ὡς ἰάθη πα-
ραχρῆμα. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ, θάρσει θύγατερ· ἡ
πίς σου σέσωκέ σε, πορεύου εἰς εἰρήνην. ἔτι
αὐτοῦ λαλοῦντος, ἔρχεταί τις παρὰ τοῦ ἀρχι-
συναγώγου, λέγων αὐτῷ, ὅτι τέθνηκεν ἡ θυ-
γάτηρ σου· μὴ σκύλλε τὸν διδάσκαλον. ὁ δὲ Ἰη̄ς
ἀκούσας, ἀπεκρίθη αὐτῷ, λέγων, μὴ φοβοῦ·
μόνον πίστευε, καὶ σωθήσεται. εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν
οἰκίαν, οὐκ ἀφῆκεν εἰσελθεῖν οὐδένα εἰ μὴ Πέ-
τρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, καὶ τὸν πατέρα τοῦ
παιδὸς καὶ τὴν μητέρα. ἔκλαιον δὲ πάντες καὶ
ἐκόπτοντο αὐτήν. ὁ δὲ εἶπε, μὴ κλαίετε· οὐκ ἀ-
πέθανεν, ἀλλὰ καθεύδει. καὶ κατεγέλων αὐτοῦ,
εἰδότες ὅτι ἀπέθανεν. αὐτὸς δὲ ἐκβαλὼν ἔξω
πάντας, καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτῆς, ἐφώνησε
λέγων, ἡ παῖς ἐγείρου. καὶ ἐπέστρεψε τὸ πνεῦ-
μα αὐτῆς, καὶ ἀνέστη παραχρῆμα· καὶ διέτα-
ξεν αὐτῇ δοθῆναι φαγεῖν. καὶ ἐξέστησαν οἱ γο-

νεῖς αὐτῆς. ὁ ὃ παρήγγειλεν αὐτοῖς μηδενὶ ε
κζ' πεῖν τὸ γεγονός. Συγκαλεσάμενος δὲ τοὺς δω
θ δεκα μαθητὰς αὐτοῦ, ἔδωκεν αὐτοῖς δυνάμ
καὶ ἐξουσίαν ἐπὶ πάντα τὰ δαιμόνια, καὶ νόσο
θεραπεύειν· καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς κηρύσσειν
βασιλείαν τοῦ θεοῦ, καὶ ἰᾶσθαι τοὺς ἀσθενοῦν
τας. καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, μηδὲν αἴρετε εἰς
ὁδὸν, μήτε ῥάβδον, μήτε πήραν, μήτε ἄρτον
μήτε ἀργύριον, μήτε ἀνὰ δύο χιτῶνας ἔχει
καὶ εἰς ἣν οἰκίαν εἰσέλθητε, ἐκεῖ μένετε, κα
ἐκεῖθεν ἐξέρχεσθε. καὶ ὅσοι ἐὰν μὴ δέξωντα
ὑμᾶς, ἐξερχόμενοι ἀπὸ τῆς πόλεως ἐκείνης
καὶ τὸν κονιορτὸν ἀπὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν ἀποτι
νάξατε εἰς μαρτύριον ἐπ' αὐτούς. ἐξερχό-
μενοι δὲ διήρχοντο κατὰ τὰς κώμας, εὐαγγελι
ζόμενοι καὶ θεραπεύοντες πανταχοῦ. ἤκουσε δὲ
ἡρῴδης ὁ τετράρχης τὰ γινόμενα ὑπ' αὐτοῦ
πάντα, καὶ διηπόρει, διὰ τὸ λέγεσθαι ὑπό
τινων, ὅτι ἰωάννης ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν· ὑπὸ
τινων δὲ, ὅτι ἠλίας ἐφάνη· ἄλλων δὲ, ὅτι προ-
φήτης εἷς τῶν ἀρχαίων ἀνέστη. καὶ εἶπεν ἡρῴ-
δης, ἰωάννην ἐγὼ ἀπεκεφάλισα, τίς δέ ἐστιν
οὗτος, περὶ οὗ ἐγὼ ἀκούω τοιαῦτα; καὶ ἐζήτει

θεῖν αὐτόν. καὶ ὑποστρέψαντες οἱ ἀπόστολοι
διηγήσαντο αὐτῷ ὅσα ἐποίησαν· καὶ παρα-
λαβὼν αὐτοὺς, ὑπεχώρησε κατ' ἰδίαν εἰς τό-
πον ἔρημον πόλεως καλουμένης Βηθσαϊδά.
οἱ δὲ ὄχλοι γνόντες ἠκολούθησαν αὐτῷ. καὶ
ἀποδεξάμενος αὐτοὺς, ἐλάλει αὐτοῖς περὶ τῆς βα-
σιλείας τοῦ θεοῦ, καὶ τοὺς χρείαν ἔχοντας θε-
ραπείας ἰᾶτο. Ἡ δὲ ἡμέρα ἤρξατο κλίνειν. καὶ
προσελθόντες δὲ οἱ δώδεκα, εἶπον αὐτῷ, ἀπό-
λυσον τὸν ὄχλον, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τὰς κύ-
κλῳ κώμας καὶ τοὺς ἀγροὺς, καταλύσωσι, καὶ εὕ-
ρωσιν ἐπισιτισμόν· ὅτι ὧδε ἐν ἐρήμῳ τόπῳ
ἐσμέν. εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς, δότε αὐτοῖς ὑ-
μεῖς φαγεῖν. οἱ δὲ εἶπον, οὐκ εἰσὶν ἡμῖν πλεῖον
ἢ πέντε ἄρτοι καὶ δύο ἰχθύες, εἰ μήτι πορευθέν
τες ἡμεῖς ἀγοράσωμεν εἰς πάντα τὸν λαὸν
τοῦτον βρώματα. ἦσαν γὰρ ὡσεὶ ἄνδρες πεντα-
κισχίλιοι. εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ,
κατακλίνατε αὐτοὺς κλισίας ἀνὰ πεντήκον-
τα. καὶ ἐποίησαν οὕτω, καὶ κατέκλιναν ἅπαν-
τας. λαβὼν δὲ τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο
ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν, εὐλόγη-
σεν αὐτοὺς, καὶ κατέκλασε, καὶ ἐδίδου τοῖς μα-

θητὰς ωδε πθέναι τῳ ὄχλῳ. καὶ ἔφαγον καὶ
ἐχορτάσθησαν πάντες. καὶ ἦρθη τὸ ωεριστεῦσαι
κθ αὐτοῖς κλασμάτων, κόφινοι δώδεκα. Καὶ
ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ωροσευχόμενον κα-
τὰ μόνας, συνῆσαν αὐτῷ οἱ μαθηταί, καὶ ἐ-
ωηρώτησεν αὐτοὺς λέγων, τίνα με λέγουσιν
οἱ ὄχλοι εἶναι; οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶωον, Ἰωάν-
νην τὸν βαπτιστήν, ἄλλοι δὲ Ἠλίαν, ἄλλοι δὲ
ὅτι ωροφήτης τις τῶν ἀρχαίων ἀνέστη. εἶωε δὲ
αὐτοῖς, ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; ἀποκρι-
θεὶς δὲ Πέτρος, εἶωε, τὸν χριστὸν τοῦ θεοῦ. ὁ δὲ
ἐπιτιμήσας αὐτοῖς, παρήγγειλε μηδενὶ εἰωεῖν
τοῦτο, εἰωὼν, ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολ-
λὰ ωαθεῖν, καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῶν ωρε-
σβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων, καὶ
ἀποκτανθῆναι. καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆ-
ναι. ἔλεγε δὲ ωρὸς ωάντας, εἴ τις θέλει ὀπίσω
μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν, καὶ ἀράτω
τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καθ' ἡμέραν, καὶ ἀκολου-
θείτω μοι. ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ
σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ
τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ, οὗτος σώσει
αὐτήν. τί γὰρ ὠφελεῖται ἄνθρωπος κερδή-

σας τὸν

σας τὸν κόσμον ὅλον, ἑαυτὸν δὲ ἀπολέσας, ἢ
ζημιωθείς; ὃς γὰρ ἂν ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺς
ἐμοὺς λόγους, τοῦτον ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαι-
σχυνθήσε), ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ τοῦ
πατρὸς καὶ τῶν ἁγίων ἀγγέλων. λέγω δὲ ὑμῖν
ἀληθῶς, εἰσί τινες τῶν ὧδε ἑστηκότων, οἵτινες οὐ μὴ
γεύσονται) θανάτου, ἕως ἂν ἴδωσι τὴν βασιλείαν
τοῦ θεοῦ. Ἐγένετο δὲ μετὰ τοὺς λόγους τούτους λ'
ὡσεὶ ἡμέραι ὀκτὼ, καὶ παραλαβὼν τὸν Πέτρον
καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος
προσεύξασθαι. καὶ ἐγένετο, ἐν τῷ προσεύ-
χεσθαι αὐτὸν, τὸ εἶδος τοῦ προσώπου αὐτοῦ
ἕτερον, καὶ ὁ ἱματισμὸς αὐτοῦ λευκὸς ἐξαστρά-
πτων. καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο συνελάλουν αὐτῷ,
οἵτινες ἦσαν Μωσῆς καὶ Ἠλίας, οἱ ὀφθέντες
ἐν δόξῃ, ἔλεγον τὴν ἔξοδον αὐτοῦ, ἣν ἔμελ-
λε πληροῦν ἐν Ἱερουσαλήμ. ὁ δὲ Πέτρος καὶ
οἱ σὺν αὐτῷ ἦσαν βεβαρημένοι ὕπνῳ. διαγρη-
γορήσαντες δὲ εἶδον τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ τοὺς δύο
ἄνδρας τοὺς συνεστῶτας αὐτῷ. καὶ ἐγένετο ἐν
τῷ διαχωρίζεσθαι αὐτοὺς ἀπ' αὐτοῦ, εἶπεν ὁ
Πέτρος πρὸς τὸν Ἰησοῦν, Ἐπιστάτα, καλόν
ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι· καὶ ποιησωμεν σκηνὰς

τρεῖς, μίαν σοι, καὶ μωσεῖ μίαν, καὶ μίαν ἠλίᾳ,
μὴ εἰδὼς ὃ λέγει. ταῦτα δὲ αὐτοῦ λέγοντος,
ἐγένετο νεφέλη, καὶ ἐπεσκίασεν αὐτοῖς. ἐφο-
βήθησαν δὲ ἐν τῷ εἰσελθεῖν εἰς τὴν
νεφέλην. καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῆς νεφέλης,
λέγουσα, οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός,
αὐτοῦ ἀκούετε. καὶ ἐν τῷ γενέσθαι τὴν φω-
νὴν, εὑρέθη ὁ ἰησοῦς μόνος. καὶ αὐτοὶ ἐσίγησαν,
καὶ οὐδενὶ ἀπήγγειλαν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέ-
λά ραις οὐδὲν ὧν ἑωράκασι. Ἐγένετο δὲ ἐν τῇ
ἑξῆς ἡμέρᾳ, καταβάντων αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄ-
ρους, συνήντησεν αὐτῷ ὄχλος πολύς. καὶ
ἰδοὺ ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ ὄχλου ἀνεβόησε, λέγων, δι-
δάσκαλε, δέομαί σου, ἐπίβλεψον ἐπὶ τὸν
υἱόν μου, ὅτι μονογενής μοί ἐστι, καὶ ἰδοὺ πνεῦ-
μα λαμβάνει αὐτὸν, καὶ ἐξαίφνης κράζει, καὶ
σπαράσσει αὐτὸν μετ' ἀφροῦ, καὶ μόγις ἀπο-
χωρεῖ ἀπ' αὐτοῦ, συντρίβον αὐτόν. καὶ ἐδεήθην
τῶν μαθητῶν σου ἵνα ἐκβάλωσιν αὐτό, καὶ
οὐκ ἠδυνήθησαν. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἰς, εἶπεν,
ὦ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ἕως πότε
ἔσομαι πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἀνέξομαι ὑμῶν; προσάγαγε ὧδε τὸν υἱόν σου. ἔτι δὲ προσερ-

χομένου αὐτῷ, ἔρρηξεν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον, καὶ συνεσπάραξεν. ἐπετίμησε δὲ ὁ ἰς τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ, καὶ ἰάσατο τὸν παῖδα, καὶ ἀπέδωκεν αὐτὸν τῷ πατρὶ αὐτοῦ. ἐξεπλήσσοντο δὲ πάντες ἐπὶ τῇ μεγαλειότητι τοῦ θεοῦ. πάντων δὲ θαυμαζόντων ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐποίησεν ὁ ἰς, εἶπε πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, θέσθε ὑμεῖς εἰς τὰ ὦτα ὑμῶν τοὺς λόγους τούτους· ὁ γὰρ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων. οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ ἦν παρακεκαλυμμένον ἀπ' αὐτῶν, ἵνα μὴ αἴσθωνται αὐτό. καὶ ἐφοβοῦντο ἐρωτῆσαι αὐτὸν περὶ τοῦ ῥήματος τούτου.

Εἰσῆλθε δὲ διαλογισμὸς ἐν αὐτοῖς, τὸ, τίς ἂν εἴη μείζων αὐτῶν. ὁ δὲ ἰησοῦς ἰδὼν τὸν διαλογισμὸν τῆς καρδίας αὐτῶν, ἐπιλαβόμενος παιδίου, ἔστησεν αὐτὸ παρ' ἑαυτῷ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, ὃς ἐὰν δέξηται τοῦτο τὸ παιδίον ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται· καὶ ὃς ἐὰν ἐμὲ δέξηται, δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με. ὁ γὰρ μικρότερος ἐν πᾶσιν ὑμῖν ὑπάρχων, οὗτος ἔσται μέγας. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἰωάννης εἶπεν, ἐπιστάτα, εἴδομέν τινα ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου ἐκ- λϐ'

βάλλοντα τὰ δαιμόνια, καὶ ἐκωλύσαμεν αὐτὸ, ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ μεθ' ἡμῶν. καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ ἰησοῦς, μὴ κωλύετε· ὃς γὰρ οὐκ ἔστι καθ' ἡμῶν, ὑπὲρ ἡμῶν ἐστι. ἐγένετο δὲ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὰς ἡμέρας τῆς ἀναλήψεως αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐστήριξε τοῦ πορεύεσθαι εἰς ἱερουσαλήμ, καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸ προσώπου αὐτοῦ. καὶ πορευθέντες εἰσῆλθον εἰς κώμην σαμαρειτῶν, ὥστε ἑτοιμάσαι αὐτῷ· καὶ οὐκ ἐδέξαντο αὐτὸν, ὅτι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἦν πορευόμενον εἰς ἱερουσαλήμ. ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἰάκωβος καὶ ἰωάννης, εἶπον, κύριε, θέλεις εἴπωμεν πῦρ καταβῆναι ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἀναλῶσαι αὐτοὺς, ὡς καὶ ἠλίας ἐποίησε; στραφεὶς δὲ ἐπετίμησεν αὐτοῖς, καὶ εἶπεν, οὐκ οἴδατε οἵου πνεύματός ἐστε ὑμεῖς· ὁ γὰρ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε ψυχὰς ἀνθρώπων ἀπολέσαι, ἀλλὰ σῶσαι. καὶ ἐπορεύθησαν εἰς ἑτέραν κώμην.

λγ' Ἐγένετο δὲ πορευομένων αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ, εἶπέ τις πρὸς αὐτὸν, ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἐὰν ἀπέρχῃ, κύριε· καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἰς, αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσι, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ

καπασκιωώσης· ὁ ὃ ὑὸς τῦ ἀνθρώπου ὃν ἔχ
πος τὴν κεφαλὴν κλίνῃ. εἶπε δὲ πρὸς ἕτε-
ρον, ἀκολούθει μοι. ὁ δὲ εἶπε, κύριε, ἐπίτρεψόν
μοι ἀπελθόντι πρῶτον θάψαι τὸν πατέρα
μου. εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ ἰησοῦς, ἄφες τοὺς νεκροὺς
θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς· σὺ δὲ ἀπελθὼν διάγ
γελλε τὴν βασιλείαν τῦ θεοῦ. εἶπε δὲ καὶ ἕ-
τερος, ἀκολουθήσω σοι κύριε, πρῶτον δὲ
ἐπίτρεψόν μοι ἀποτάξασθαι τοῖς εἰς τὸν οἶκόν
μου. εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ ἰς, οὐδεὶς ἐπιβα-
λὼν τὴν χεῖρα αὐτῦ ἐπ' ἄροτρον, καὶ βλέπων
εἰς τὰ ὀπίσω, εὔθετός ἐστιν εἰς τὴν βασιλείαν
τοῦ θῦ. Μετὰ δὲ ταῦτα ἀνέδειξεν ὁ κύ- λβ'
ριος καὶ ἑτέρους ἑβδομήκοντα, καὶ ἀπέστειλεν 10
αὐτοὺς ἀνὰ δύο πρὸ προσώπου αὐτοῦ, εἰς
πᾶσαν πόλιν καὶ τόπον οὗ ἔμελλεν αὐτὸς ἔρχε-
σθαι. ἔλεγεν οὖν πρὸς αὐτούς, ὁ μὲν θερισμὸς
πολύς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι. δεήθητε οὖν τῦ
κυρίου τῦ θερισμοῦ ὅπως ἐκβάλῃ ἐργά-
τας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ. ὑπάγετε· ἰδοὺ
ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς, ὡς ἄρνας ἐν μέσῳ λύ-
κων. μὴ βαστάζετε βαλλάντιον, μὴ πήραν, μὴ
ὑποδήματα· καὶ μηδένα κατὰ τὴν ὁδὸν ἀσπά-

σηθε· εἰς ἣν δ' ἂν οἰκίαν εἰσέρχησθε, πρῶτον
λέγετε, εἰρήνη τῷ οἴκῳ τούτῳ. καὶ ἐὰν ᾖ ἐκεῖ
υἱὸς εἰρήνης, ἐπαναπαήσεται ἐπ' αὐτὸν ἡ εἰρήνη
ὑμῶν· εἰ δὲ μήγε, ἐφ' ὑμᾶς ἀνακάμψει. ἐν αὐ
τῇ δὲ τῇ οἰκίᾳ μένετε, ἐσθίοντες καὶ πίνοντες
τὰ παρ' αὐτῶν· ἄξιος γὰρ ὁ ἐργάτης τοῦ μι-
σθοῦ αὐτοῦ ἐστι. μὴ μεταβαίνετε ἐξ οἰκίας εἰς
οἰκίαν. καὶ εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν εἰσέρχησθε, καὶ δέ-
χωνται ὑμᾶς, ἐσθίετε τὰ παρατιθέμενα ὑμῖν, καὶ
θεραπεύετε τοὺς ἐν αὐτῇ ἀσθενεῖς, καὶ λέγετε
αὐτοῖς, ἤγγικεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ.
εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν εἰσέρχησθε, καὶ μὴ δέχωνται
ὑμᾶς, ἐξελθόντες εἰς τὰς πλατείας αὐτῆς,
εἴπατε, καὶ τὸν κονιορτὸν τὸν κολληθέντα ἡμῖν
ἐκ τῆς πόλεως ὑμῶν ἀπομασσόμεθα ὑμῖν.
πλὴν τοῦτο γινώσκετε, ὅτι ἤγγικεν ἐφ' ὑμᾶς
ἡ βασιλεία τοῦ θῦ. λέγω δ' ὑμῖν, ὅτι σοδόμοις
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀνεκτότερον ἔσται ἢ τῇ
πόλει ἐκείνῃ. οὐαί σοι χωραζίν, οὐαί σοι βηθ-
σαϊδά, ὅτι εἰ ἐν τύρῳ καὶ σιδῶνι ἐγένοντο αἱ
δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν
σάκκῳ καὶ ἀσοδῷ καθήμεναι μετενόησαν.
πλὴν τύρῳ καὶ σιδῶνι ἀνεκτότερον ἔσται ἐν τῇ

χρίστ, ἢ ὑμῖν. ⁊ σὺ καπερναούμ μὴ ἕως τ οὐ-
ρανοῦ ὑψωθεῖσα, ἕως ᾅδου καταβιβασθή-
ση. ὁ ἀκούων ὑμῶν, ἐμοῦ ἀκούϛ· ⁊ ὁ ἀθετῶν
ὑμᾶς, ἐμὲ ἀθετεῖ· ὁ δὲ ἐμὲ ἀθετῶν, ἀθετεῖ
τὸν ἀποστείλαντά με. ὑπέστρεψαν δὲ οἱ ἑβδο-
μήκοντα μετὰ χαρᾶς λέγοντες, κύριε, καὶ τὰ
δαιμόνια ὑποτάσσεται ἡμῖν ἐν τῷ ὀνόματί
σου. εἶπε δὲ αὐτοῖς, ἐθεώρουν τὸν Σατανᾶν ὡς
ἀστραπὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεσόντα. ἰδοὺ δί-
δωμι ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατεῖν ἐπάνω
ὄφεων ⁊ σκορπίων, ⁊ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύ-
ναμιν τοῦ ἐχθροῦ, ⁊ οὐδὲν ὑμᾶς οὐ μὴ ἀδική-
ση. πλὴν ἐν τούτῳ μὴ χαίρετε ὅτι τὰ πνεύμα-
τα ὑμῖν ὑποτάσσεται· χαίρετε δὲ ὅτι τὰ ὀνόμα-
τα ὑμῶν ἐγγέγραπται ἐν τοῖς οὐρανοῖς. ἐν αὐτῇ τῇ
ὥρᾳ ἠγαλλιάσατο τῷ πνεύματι ὁ Ἰς, ⁊ εἶπεν,
ἐξομολογοῦμαί σοι πάτερ, κὲ τοῦ οὐρανοῦ ⁊ τῆς
γῆς, ὅτι ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ
συνετῶν, ⁊ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις. ναὶ ὁ
πατήρ· ὅτι οὕτως εὐδοκία ἔμπροσθέν
σου. ⁊ στραφεὶς πρὸς τοὺς μαθητὰς εἶπε, πάν-
τα παρεδόθη μοι ὑπὸ τοῦ πατρός μου· ⁊ οὐ-
δεὶς γινώσκει τίς ἐστιν ὁ υἱὸς, εἰ μὴ ὁ πατήρ. ⁊

πίς ἐστιν ὁ πατὴρ, εἰ μὴ ὁ υἱὸς, καὶ ᾧ ἐὰν βούληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι. καὶ στραφεὶς πρὸς τοὺς μαθητὰς, κατ' ἰδίαν εἶπε, μακάριοι οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ βλέποντες ἃ βλέπετε. λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ βασιλεῖς ἠθέλησαν ἰδεῖν ἃ ὑμεῖς βλέπετε, καὶ οὐκ εἶδον· καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε, καὶ οὐκ ἤκουσαν. Καὶ ἰδοὺ νομικός τις ἀνέστη ἐκπειράζων αὐτὸν, καὶ λέγων, διδάσκαλε, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω; ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτὸν, ἐν τῷ νόμῳ τί γέγραπται; πῶς ἀναγινώσκεις; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου· καὶ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. εἶπε δὲ αὐτῷ, ὀρθῶς ἀπεκρίθης. τοῦτο ποίει, καὶ ζήσῃ. ὁ δὲ θέλων δικαιοῦν ἑαυτὸν, εἶπε πρὸς τὸν ἰησοῦν, καὶ τίς ἐστί μου πλησίον; ὑπολαβὼν δὲ ὁ ἰησοῦς εἶπεν, ἄνθρωπός τις κατέβαινεν ἀπὸ ἰερουσαλὴμ εἰς ἰεριχὼ, καὶ λῃσταῖς περιέπεσεν, οἳ καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν καὶ πληγὰς ἐπιθέντες ἀπῆλθον, ἀφέντες ἡμιθανῆ τυγχάνοντα. κατὰ συγκυρίαν δὲ ἱερεύς

ὸς κατέβαινεν ἐν τῇ ὁδῷ ἐκείνῃ, καὶ ἰδὼν αὐ-
τὸν, ἀντιπαρῆλθεν. ὁμοίως δὲ καὶ Λευίτης γενό-
μενος κατὰ τὸν τόπον, ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ἀντιπαρῆλ
θε. Σαμαρείτης δέ τις ὁδεύων, ἦλθε κατ' αὐ-
τὸν, καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἐσπλαγχνίσθη, καὶ προσελ-
θὼν κατέδησε τὰ τραύματα αὐτοῦ, ἐπιχέων
ἔλαιον καὶ οἶνον· ἐπιβιβάσας δὲ αὐτὸν ἐπὶ τὸ
ἴδιον κτῆνος, ἤγαγεν αὐτὸν εἰς πανδοχεῖον,
καὶ ἐπεμελήθη αὐτοῦ· καὶ ἐπὶ τὴν αὔριον ἐξελ-
θὼν, ἐκβαλὼν δύο δηνάρια ἔδωκε τῷ πανδο-
χεῖ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, ἐπιμελήθητι αὐτοῦ, καὶ
ὅ, τι ἂν προσδαπανήσῃς, ἐγὼ ἐν τῷ ἐπανέρ-
χεσθαί με, ἀποδώσω σοι. τίς οὖν τούτων τῶν
τριῶν δοκεῖ σοι πλησίον γεγονέναι τοῦ ἐμπε-
σόντος εἰς τοὺς λῃστάς; ὁ δὲ εἶπεν, ὁ ποιήσας τὸ
ἔλεος μετ' αὐτοῦ. εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, πο-
ρεύου, καὶ σὺ ποίει ὁμοίως. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ λζ'
πορεύεσθαι αὐτοὺς, καὶ αὐτὸς εἰσῆλθεν εἰς κώ-
μην τινά. γυνὴ δέ τις ὀνόματι Μάρθα ὑπε-
δέξατο αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς. καὶ τῇδε ἦν
ἀδελφὴ καλουμένη Μαρία, ἣ καὶ παρακα-
θίσασα παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, ἤκουε τὸν
λόγον αὐτοῦ. ἡ δὲ Μάρθα περιεσπᾶτο περὶ πολ

λιὼ διακονίαν. ὑπισᾶσα δὲ εἶπε, κύριε, οὐ μέλει σοι ὅτι ἡ ἀδελφή μου μόνην με κατέλιπε διακονεῖν; εἰπὲ οὖν αὐτῇ ἵνα μοι συναντιλάβηται. ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν αὐτῇ ὁ ἰησοῦς, μάρθα μάρθα, μεριμνᾷς, καὶ τυρβάζῃ περὶ πολλά· ἑνὸς δέ ἐστι χρεία. μαρία γὰρ ἀγαθὴν μερίδα ἐξελέξατο, ἥτις οὐκ ἀφαιρεθήσεται ἀπ' αὐτῆς. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι
11 αὐτὸν ἐν τόπῳ τινὶ προσευχόμενον, ὡς ἐπαύσατο, εἶπέ τις τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς αὐτὸν, κύριε, δίδαξον ἡμᾶς προσεύχεσθαι, καθὼς καὶ ἰωάννης ἐδίδαξε τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ. εἶπε δὲ αὐτοῖς, ὅταν προσεύχησθε, λέγετε, Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου· ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου· γενηθήτω τὸ θέλημά σου ὡς ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς· τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δίδου ἡμῖν τὸ καθ' ἡμέραν· καὶ ἄφες ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν· καὶ γὰρ αὐτοὶ ἀφίεμεν παντὶ ὀφείλοντι ἡμῖν. καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, τίς ἐξ ὑμῶν ἕξει φίλον, καὶ πορεύσεται πρὸς αὐτὸν μεσονυκτίου, καὶ εἴπῃ αὐτῷ, φίλε,

χρῆσόν μοι τρεῖς ἄρτους, ἐπειδὴ φίλος μου παρεγένετο ἐξ ὁδοῦ πρός με, καὶ οὐκ ἔχω ὃ παραθήσω αὐτῷ· κἀκεῖνος ἔσωθεν ἀποκριθεὶς εἴπῃ, μή μοι κόπους πάρεχε· ἤδη ἡ θύρα κέκλεισται, καὶ τὰ παιδία μου μετ' ἐμοῦ εἰς τὴν κοίτην εἰσίν· οὐ δύναμαι ἀναστὰς δοῦναί σοι. λέγω ὑμῖν, εἰ καὶ οὐ δώσει αὐτῷ ἀναστάς, διὰ τὸ εἶναι αὐτοῦ φίλον, διά γε τὴν ἀναίδειαν αὐτοῦ ἐγερθεὶς δώσει αὐτῷ ὅσων χρήζει. κἀγὼ ὑμῖν λέγω, αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖτε, καὶ εὑρήσετε· κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν. πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει, καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται. τίνα δὲ ὑμῶν τὸν πατέρα αἰτήσει ὁ υἱὸς ἄρτον, μὴ λίθον ἐπιδώσει αὐτῷ; εἰ καὶ ἰχθύν, μὴ ἀντὶ ἰχθύος ὄφιν ἐπιδώσει αὐτῷ; ἢ καὶ αἰτήσει ᾠόν, μὴ ἐπιδώσει αὐτῷ σκορπίον; εἰ οὖν ὑμεῖς πονηροὶ ὑπάρχοντες, οἴδατε δόματα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσῳ μᾶλλον ὁ πατὴρ ὁ ἐξ οὐρανοῦ δώσει πνεῦμα ἅγιον τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν; Καὶ ἦν ἐκβάλλων λθ'
δαιμόνιον, καὶ αὐτὸ ἦν κωφόν. ἐγένετο δὲ τοῦ δαιμονίου ἐξελθόντος, ἐλάλησεν ὁ κωφός· καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι. τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον, ἐν

βεελζεβοὺλ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια. ἕτεροι δέ τι ἐζήτουν ἀπ' αὐτοῦ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. αὐτὸς δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὰ διανοήματα, εἶπεν αὐτοῖς, πᾶσα βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν διαμερισθεῖσα ἐρημοῦται, καὶ οἶκος ἐπὶ οἶκον πίπτει. εἰ δὲ καὶ ὁ Σατανᾶς ἐφ' ἑαυτὸν διεμερίσθη, πῶς σταθήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ; ὅτι λέγετε ἐν βεελζεβοὺλ ἐκβάλλειν με τὰ δαιμόνια. εἰ δὲ ἐγὼ ἐν βεελζεβοὺλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσι; διὰ τοῦτο κριταὶ ὑμῶν αὐτοὶ ἔσονται. εἰ δὲ ἐν δακτύλῳ θεοῦ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ἄρα ἔφθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. ὅταν ὁ ἰσχυρὸς καθωπλισμένος φυλάσσῃ τὴν ἑαυτοῦ αὐλήν, ἐν εἰρήνῃ ἐστὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ· ἐπὰν δὲ ὁ ἰσχυρότερος αὐτοῦ ἐπελθὼν νικήσῃ αὐτόν, τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ αἴρει ἐφ' ᾗ ἐπεποίθει, καὶ τὰ σκῦλα αὐτοῦ διαδίδωσιν. ὁ μὴ ὢν μετ' ἐμοῦ, κατ' ἐμοῦ ἐστι· καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ, σκορπίζει. ὅταν τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται δι' ἀνύδρων τόπων, ζητοῦν ἀνάπαυσιν, καὶ μὴ εὑρίσκον, λέγει, ὑπο

θρέψω εἰς τὸν οἶκόν μου, ὅθεν ἐξῆλθον· καὶ ἐλ-
θὸν εὑρίσκει σεσαρωμένον καὶ κεκοσμημέ-
νον· τότε πορεύεται καὶ παραλαμβάνει ἑπτὰ
ἕτερα πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ, καὶ
εἰσελθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ· καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα
τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χείρονα τῶν πρώτων.

Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ λέγειν αὐτὸν ταῦτα, ἐπάρασά τις γυνὴ φωνὴν ἐκ τοῦ ὄχλου, εἶπεν αὐτῷ, μακαρία ἡ κοιλία ἡ βαστάσασά σε, καὶ μαστοὶ οὓς ἐθήλασας. αὐτὸς δὲ εἶπε, μενοῦνγε μακάριοι οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, καὶ φυλάσσοντες αὐτόν. Τῶν δὲ ὄχλων ἐπαθροιζομένων ἤρξατο λέγειν, ἡ γενεὰ αὕτη πονηρά ἐστι· σημεῖον ἐπιζητεῖ, καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ, εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου· καθὼς γὰρ ἐγένετο Ἰωνᾶς σημεῖον τοῖς Νινευίταις, οὕτως ἔσται καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τῇ γενεᾷ ταύτῃ. βασίλισσα νότου ἐγερθήσεται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῶν ἀνδρῶν τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ κατακρινεῖ αὐτούς· ὅτι ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν Σολομῶντος· καὶ ἰδοὺ πλεῖον Σολομῶντος ὧδε. ἄνδρες Νινευῖται ἀναστήσονται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ

μ'

μά

καταχρινοῦσιν αὐτόν· ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα ἰωνᾶ, καὶ ἰδοὺ πλεῖον ἰωνᾶ ὧδε. οὐδεὶς δὲ λύχνον ἅψας, εἰς κρυπτὸν τίθησιν, οὐδὲ ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ' ὅπι τὴν λυχνίαν, ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι τὸ φέγγος βλέπωσιν. ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμός. ὅταν οὖν ὁ ὀφθαλμός σου ἁπλοῦς ᾖ, καὶ ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινόν ἐστιν· ἐπὰν δὲ πονηρὸς ᾖ, καὶ τὸ σῶμά σου σκοτεινόν. σκόπει οὖν μὴ τὸ φῶς τὸ ἐν σοί, σκότος ἐστίν. εἰ οὖν τὸ σῶμά σου ὅλον φωτεινόν, μὴ ἔχον τι μέρος σκοτεινόν, ἔσται φωτεινὸν ὅλον, ὡς ὅταν ὁ λύχνος τῇ ἀστραπῇ
μϚ' φωτίζῃ σε. Ἐν δὲ τῷ λαλῆσαι ἠρώτα αὐτὸν φαρισαῖός τις ὅπως ἀριστήσῃ παρ' αὐτῷ· εἰσελθὼν δὲ ἀνέπεσεν· ὁ δὲ φαρισαῖος ἰδὼν ἐθαύμασεν ὅτι οὐ πρῶτον ἐβαπτίσθη πρὸ τοῦ ἀρίστου. εἶπε δὲ ὁ κύριος πρὸς αὐτόν, νῦν ὑμεῖς οἱ φαρισαῖοι τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τοῦ πίνακος καθαρίζετε· τὸ δὲ ἔσωθεν ὑμῶν γέμει ἁρπαγῆς καὶ πονηρίας. ἄφρονες, οὐχ ὁ ποιήσας τὸ ἔξωθεν, καὶ τὸ ἔσωθεν ἐποίησε; πλὴν τὰ ἐνόντα δότε ἐλεημοσύνην, καὶ ἰδοὺ πάντα καθαρὰ ὑμῖν ἐστιν. ἀλλ' οὐαὶ ὑμῖν τοῖς

φαρισαίοις, ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον
καὶ τὸ πήγανον καὶ πᾶν λάχανον, καὶ παρέρχεσθε
τὴν κρίσιν καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ. ταῦτα ἔδει
ποιῆσαι, κἀκεῖνα μὴ ἀφιέναι. οὐαὶ ὑμῖν τοῖς
φαρισαίοις· ὅτι ἀγαπᾶτε τὴν πρωτοκαθε-
δρίαν ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν
ταῖς ἀγοραῖς. οὐαὶ ὑμῖν γραμματεῖς καὶ φα
ρισαῖοι ὑποκριταί· ὅτι ἐστὲ ὡς τὰ μνημεῖα
τὰ ἄδηλα, καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ περιπατοῦν
τες ἐπάνω οὐκ οἴδασιν. ἀποκριθεὶς δέ τις τῶν νο-
μικῶν, λέγει αὐτῷ, διδάσκαλε, ταῦτα λέγων
καὶ ἡμᾶς ὑβρίζεις. ὁ δὲ εἶπε, Καὶ ὑμῖν τοῖς μὲν
νομικοῖς οὐαί· ὅτι φορτίζετε τοὺς ἀνθρώπους
φορτία δυσβάστακτα· καὶ αὐτοὶ ἑνὶ τῶν δακ-
τύλων ὑμῶν οὐ προσψαύετε τοῖς φορτίοις.
οὐαὶ ὑμῖν, ὅτι οἰκοδομεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν
προφητῶν, οἱ δὲ πατέρες ὑμῶν ἀπέκτειναν
αὐτούς. ἄρα μαρτυρεῖτε, καὶ συνευδοκεῖτε τοῖς
ἔργοις τῶν πατέρων ὑμῶν, ὅτι αὐτοὶ μὲν ἀπέ
κτειναν αὐτούς, ὑμεῖς δὲ οἰκοδομεῖτε αὐτῶν
τὰ μνημεῖα. διὰ τοῦτο καὶ ἡ σοφία τοῦ θεοῦ
εἶπεν, ἀποστελῶ εἰς αὐτοὺς προφήτας καὶ ἀπο-
στόλους· καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποκτενοῦσι καὶ ἐκδιώξου-

σιν· ἵνα ἐκζητηθῇ τὸ αἷμα πάντων τῶν προφη-
τῶν, τὸ ἐκχυνόμενον ἀπὸ καταβολῆς κόσμου,
ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης, ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἄβελ, ἕ
ως τοῦ αἵματος Ζαχαρίου τοῦ ἀπολομένου μεταξὺ
θυσιαστηρίου καὶ τοῦ οἴκου· ναὶ λέγω ὑμῖν, ἐκζητη-
θήσεται ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης. οὐαὶ ὑμῖν τοῖς
νομικοῖς, ὅτι ἤρατε τὴν κλεῖδα τῆς γνώσεως·
αὐτοὶ οὐκ εἰσήλθετε, καὶ τοὺς εἰσερχομένους ἐ-
κωλύσατε. λέγοντος δὲ αὐτοῦ ταῦτα πρὸς
αὐτοὺς, ἤρξαντο οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι
δεινῶς ἐνέχειν, καὶ ἀποστοματίζειν αὐτὸν περὶ
πλειόνων, ἐνεδρεύοντες αὐτὸν, ζητοῦντες θη-
ρεῦσαί τι ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, ἵνα κατηγορή-
Lc 12 σωσιν αὐτοῦ. Ἐν οἷς ἐπισυναχθεισῶν τῶν μυ-
ριάδων τοῦ ὄχλου, ὥστε καταπατεῖν ἀλλήλους,
ἤρξατο λέγειν πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, πρῶ-
μοὶ τον, Προσέχετε ἑαυτοῖς ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν
φαρισαίων, ἥτις ἐστὶν ὑπόκρισις. οὐδὲν δὲ συγ-
κεκαλυμμένον ἐστὶν, ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται·
οὐδὲ κρυπτὸν, ὃ οὐ γνωσθήσεται. ἀνθ' ὧν ὅσα ἐν
τῇ σκοτίᾳ εἴπατε, ἐν τῷ φωτὶ ἀκουσθήσεται·
καὶ ὃ πρὸς τὸ οὖς ἐλαλήσατε ἐν τοῖς ταμείοις,
κηρυχθήσεται ἐπὶ τῶν δωμάτων. λέγω δὲ
ὑμῖν

ὑμῖν τοῖς φίλοις μου, μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτεινόντων τὸ σῶμα, καὶ μετὰ ταῦτα μὴ ἐχόντων περισσότερόν τι ποιῆσαι. ὑποδείξω δὲ ὑμῖν τίνα φοβηθῆτε· φοβήθητε τὸν μετὰ τὸ ἀποκτεῖναι, ἐξουσίαν ἔχοντα ἐμβαλεῖν εἰς τὴν γέενναν· ναὶ λέγω ὑμῖν, τοῦτον φοβήθητε. οὐχὶ πέντε στρουθία πωλεῖται ἀσσαρίων δύο; καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν οὐκ ἔστιν ἐπιλελησμένον ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. ἀλλὰ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς ὑμῶν πᾶσαι ἠρίθμηνται. μὴ οὖν φοβεῖσθε· πολλῶν στρουθίων διαφέρετε. λέγω δὲ ὑμῖν, πᾶς ὃς ἂν ὁμολογήσῃ ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁμολογήσει ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ· ὁ δὲ ἀρνησάμενός με ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων, ἀπαρνηθήσεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ. καὶ πᾶς ὃς ἐρεῖ λόγον εἰς τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται αὐτῷ· τῷ δὲ εἰς τὸν ἅγιον πνεῦμα βλασφημήσαντι οὐκ ἀφεθήσεται. ὅταν δὲ προσφέρωσιν ὑμᾶς ἐπὶ τὰς συναγωγὰς, καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας, μὴ μεριμνᾶτε πῶς ἢ τί ἀπολογήσησθε, ἢ τί εἴπητε· τὸ γὰρ ἅγιον πνεῦμα διδάξει ὑμᾶς ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ

μέ ἃ δεῖ εἰπεῖν. Εἶπε δέ τις αὐτῷ ἐκ τοῦ ὄχλου,
διδάσκαλε, εἰπὲ τῷ ἀδελφῷ μου μερίσα-
σθαι μετ' ἐμοῦ τὴν κληρονομίαν. ὁ δὲ εἶπεν
αὐτῷ, ἄνθρωπε, τίς με κατέστησε δικαστὴν ἢ
μεριστὴν ἐφ' ὑμᾶς; εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς,
ὁρᾶτε καὶ φυλάσσεσθε ἀπὸ τῆς πλεονεξίας· ὅτι
οὐκ ἐν τῷ περισσεύειν τινὶ ἡ ζωὴ αὐτοῦ ἐστιν ἐκ
τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ. εἶπε δὲ παραβολὴν
μς' πρὸς αὐτοὺς, λέγων, Ἀνθρώπου τινὸς πλου-
σίου εὐφόρησεν ἡ χώρα, καὶ διελογίζετο ἐν ἑαυ-
τῷ, λέγων, τί ποιήσω; ὅτι οὐκ ἔχω ποῦ συνάξω
ξω τοὺς καρπούς μου. καὶ εἶπε, τοῦτο ποιή-
σω, καθελῶ μου τὰς ἀποθήκας, καὶ μείζο-
νας οἰκοδομήσω, καὶ συνάξω ἐκεῖ πάντα τὰ
γενήματά μου καὶ τὰ ἀγαθά μου, καὶ ἐρῶ τῇ ψυ-
χῇ μου, ψυχή, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ κείμενα εἰς
ἔτη πολλά, ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου.
εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ θεός, ἄφρον, ταύτῃ τῇ νυκτὶ
τὴν ψυχήν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ· ἃ δὲ ἡτοί-
μασας, τίνι ἔσται; οὕτως ὁ θησαυρίζων ἑαυ-
τῷ, καὶ μὴ εἰς θεὸν πλουτῶν. εἶπε δὲ πρὸς τοὺς
μαθητὰς αὐτοῦ, διὰ τοῦτο ὑμῖν λέγω, μὴ
μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν τί φάγητε, μηδὲ τῷ

σώματι, τί ἐνδύσησθε. ἡ ψυχὴ πλεῖόν ἐστι τῆς τροφῆς, καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος. κατανοήσατε τοὺς κόρακας, ὅτι οὐ σπείρουσιν οὐδὲ θερίζουσιν, οἷς οὐκ ἔστι ταμεῖον οὐδὲ ἀποθήκη, καὶ ὁ θεὸς τρέφει αὐτούς. πόσῳ μᾶλλον ὑμεῖς διαφέρετε τῶν πετεινῶν; τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν, δύναται προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἕνα; εἰ οὖν οὐδὲ ἐλάχιστον δύνασθε, τί περὶ τῶν λοιπῶν μεριμνᾶτε; καταμάθετε τὰ κρίνα, πῶς αὐξάνει· οὐ κοπιᾷ, οὐδὲ νήθει· λέγω δὲ ὑμῖν, οὐδὲ Σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἓν τούτων. εἰ δὲ τὸν χόρτον ὄντα σήμερον ἐν τῷ ἀγρῷ καὶ αὔριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον ὁ θεὸς οὕτως ἀμφιέννυσι, πόσῳ μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι; καὶ ὑμεῖς μὴ ζητεῖτε τί φάγητε, ἢ τί πίητε, καὶ μὴ μετεωρίζεσθε· ταῦτα γὰρ πάντα τὰ ἔθνη τοῦ κόσμου ἐπιζητεῖ. ὑμῶν δὲ ὁ πατὴρ οἶδεν ὅτι χρῄζετε τούτων. πλὴν ζητεῖτε τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν. μὴ φοβοῦ τὸ μικρὸν ποίμνιον· ὅτι εὐδόκησεν ὁ πατὴρ ὑμῶν δοῦναι ὑμῖν τὴν βασιλείαν. πωλήσατε τὰ ὑπάρχοντα ὑμῶν, καὶ

δότε ἐλεημοσύνην. ποιήσατε ἑαυτοῖς βαλλάντια μὴ παλαιούμενα, θησαυρὸν ἀνέκλειπτον ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ὅπου κλέπτης οὐκ ἐγγίζει, οὐδὲ σὴς διαφθείρει. ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ καὶ ἡ καρδία ὑμῶν ἔσται. ἔστωσαν ὑμῶν αἱ ὀσφύες περιεζωσμέναι, καὶ οἱ λύχνοι καιόμενοι, καὶ ὑμεῖς ὅμοιοι ἀνθρώποις προσδεχομένοις τὸν κύριον ἑαυτῶν, πότε ἀναλύσῃ ἐκ τῶν γάμων, ἵνα ἐλθόντος καὶ κρούσαντος, εὐθέως ἀνοίξωσιν αὐτῷ. μακάριοι οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι, οὓς ἐλθὼν ὁ κύριος εὑρήσει γρηγοροῦντας· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι περιζώσεται καὶ ἀνακλινεῖ αὐτοὺς, καὶ παρελθὼν διακονήσει αὐτοῖς. καὶ ἐὰν ἔλθῃ ἐν τῇ δευτέρᾳ φυλακῇ, καὶ ἐν τῇ τρίτῃ φυλακῇ ἔλθῃ, καὶ εὕρῃ οὕτω, μακάριοί εἰσιν οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι. τοῦτο δὲ γινώσκετε, ὅτι εἰ ᾔδει ὁ οἰκοδεσπότης ποίᾳ ὥρᾳ ὁ κλέπτης ἔρχεται, ἐγρηγόρησεν ἄν, καὶ οὐκ ἂν ἀφῆκε διορυχθῆναι τὸν οἶκον αὐτοῦ. καὶ ὑμεῖς οὖν γίνεσθε ἕτοιμοι· ὅτι ᾗ ὥρᾳ οὐ δοκεῖτε, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται. εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Πέτρος, κύριε, πρὸς ἡμᾶς τὴν παραβολὴν ταύτην λέγεις, ἢ καὶ πρὸς πάν-

τας; εἶπε δὲ ὁ κς, τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς οἰκονόμος καὶ φρόνιμος, ὃν καταστήσῃ ὁ κύριος ἐπὶ τῆς θεραπείας αὐτοῦ, τοῦ διδόναι ἐν καιρῷ τὸ σιτομέτριον; μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὑρήσῃ ποιοῦντα οὕτως. ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐπὶ πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν. ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, χρονίζει ὁ κύριός μου ἔρχεσθαι, καὶ ἄρξηται τύπτειν τοὺς παῖδας καὶ τὰς παιδίσκας, ἐσθίειν τε καὶ πίνειν καὶ μεθύσκεσθαι, ἥξει ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ ᾗ οὐ προσδοκᾷ, καὶ ἐν ὥρᾳ ᾗ οὐ γινώσκει· καὶ διχοτομήσει αὐτόν, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀπίστων θήσει. ἐκεῖνος δὲ ὁ δοῦλος ὁ γνοὺς τὸ θέλημα τοῦ κυρίου ἑαυτοῦ, καὶ μὴ ἑτοιμάσας μηδὲ ποιήσας πρὸς τὸ θέλημα αὐτοῦ, δαρήσεται πολλάς· ὁ δὲ μὴ γνούς, ποιήσας δὲ ἄξια πληγῶν, δαρήσεται ὀλίγας. παντὶ δὲ ᾧ ἐδόθη πολύ, πολὺ ζητηθήσεται παρ' αὐτοῦ· καὶ ᾧ παρέθεντο πολύ, περισσότερον αἰτήσουσιν αὐτόν. πῦρ ἦλθον βαλεῖν εἰς τὴν γῆν, καὶ τί θέλω εἰ ἤδη ἀνήφθη; βάπτισμα δὲ ἔχω βαπτισθῆναι, καὶ πῶς συνέχομαι ἕως οὗ τελεσθῇ; δοκεῖτε ὅτι

εἰρήνην παρεγγυόμην δοῦναι ἐν τῇ γῇ; οὐχί, λέγω ὑμῖν, ἀλλ' ἢ διαμερισμόν. ἔσονται γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν πέντε ἐν οἴκῳ ἑνὶ διαμεμερισμένοι, τρεῖς ἐπὶ δυσὶ, καὶ δύο ἐπὶ τρισί. διαμερισθήσεται πατὴρ ἐφ' υἱῷ, καὶ υἱὸς ἐπὶ πατρί· μήτηρ ἐπὶ θυγατρὶ, καὶ θυγάτηρ ἐπὶ μητρί· πενθερὰ ἐπὶ τῇ νύμφῃ αὐτῆς, καὶ νύμφη ἐπὶ τῇ πενθερᾷ αὐτῆς. ἔλεγε δὲ τοῖς ὄχλοις, ὅταν ἴδητε τὴν νεφέλην ἀνατέλλουσαν ἀπὸ δυσμῶν, εὐθέως λέγετε, ὄμβρος ἔρχεται· καὶ γίνεται οὕτω. καὶ ὅταν νότον πνέοντα, λέγετε, ὅτι καύσων ἔσται· καὶ γίνεται. ὑποκριταί, τὸ πρόσωπον τῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ οἴδατε δοκιμάζειν, τὸν δὲ καιρὸν τοῦτον πῶς οὐ δοκιμάζετε; τί δὲ καὶ ἀφ' ἑαυτῶν οὐ κρίνετε τὸ δίκαιον; ὡς γὰρ ὑπάγεις μετὰ τοῦ ἀντιδίκου σου ἐπ' ἄρχοντα, ἐν τῇ ὁδῷ δὸς ἐργασίαν ἀπηλλάχθαι ἀπ' αὐτοῦ, μήποτε κατασύρῃ σε πρὸς τὸν κριτὴν, καὶ ὁ κριτής σε παραδῷ τῷ πράκτορι, καὶ ὁ πράκτωρ σε βάλῃ εἰς φυλακήν. λέγω σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν, ἕως οὗ καὶ τὸ ἔσχατον λεπτὸν ἀποδῷς.

μζ Παρῆσαν δέ τινες ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ ἀπαγ-

χέλλοντες αὐτῷ περὶ τῶν γαλιλαίων, ὧν τὸ αἷμα πιλάτος ἔμιξε μετὰ τῶν θυσιῶν αὐτῶν. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, δοκεῖτε ὅτι οἱ γαλιλαῖοι οὗτοι ἁμαρτωλοὶ παρὰ πάντας τοὺς γαλιλαίους ἐγένοντο, ὅτι τοιαῦτα πεπόνθασιν; οὐχί, λέγω ὑμῖν, ἀλλ' ἐὰν μὴ μετανοῆτε, πάντες ὡσαύτως ἀπολεῖσθε. ἢ ἐκεῖνοι οἱ δέκα καὶ ὀκτὼ, ἐφ' οὓς ἔπεσεν ὁ πύργος ἐν τῷ σιλωὰμ, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς, δοκεῖτε ὅτι αὐτοὶ ὠφειλέται ἐγένοντο παρὰ πάντας ἀνθρώπους τοὺς κατοικοῦντας ἐν ἱερουσαλήμ; οὐχί, λέγω ὑμῖν, ἀλλ' ἐὰν μὴ μετανοῆτε, πάντες ὁμοίως ἀπολεῖσθε. ἔλεγε δὲ ταύτην τὴν παραβολήν, συκῆν εἶχέ τις ἐν τῷ ἀμπελῶνι αὐτοῦ πεφυτευμένην, καὶ ἦλθε καρπὸν ζητῶν ἐν αὐτῇ, καὶ οὐχ εὗρεν. εἶπε δὲ πρὸς τὸν ἀμπελουργὸν, ἰδοὺ τρία ἔτη ἔρχομαι ζητῶν καρπὸν ἐν τῇ συκῇ ταύτῃ, καὶ οὐχ εὑρίσκω· ἔκκοψον αὐτήν· ἱνατί καὶ τὴν γῆν καταργεῖ; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς λέγει αὐτῷ, κύριε, ἄφες αὐτὴν καὶ τοῦτο τὸ ἔτος, ἕως ὅτου σκάψω περὶ αὐτὴν καὶ βάλω κοπρίαν. κἂν μὲν ποιήσῃ καρπὸν· εἰ δὲ μήγε, εἰς τὸ μέλλον ἐκκόψεις αὐτήν.

μή Ἦν δὲ διδάσκων ἐν μιᾷ τῶν συναγωγῶν ἐ
τοῖς σάββασι· καὶ ἰδοὺ γυνὴ ἣν πνεῦμα ἔ
χουσα ἀσθενείας ἔτη δέκα καὶ ὀκτώ, καὶ ἦ
συγκύπτουσα, καὶ μὴ δυναμένη ἀνακύψαι εἰ
τὸ παντελές. ἰδὼν δὲ αὐτὴν ὁ ἰησοῦς, προσε
φώνησε, καὶ εἶπεν αὐτῇ, γύναι, ἀπολέλυσα
τῆς ἀσθενείας σου. καὶ ἐπέθηκεν αὐτῇ τὰ
χεῖρας, καὶ παραχρῆμα ἀνωρθώθη, καὶ ἐ
δόξαζε τὸν θεόν. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἀρχισυνά
γωγος, ἀγανακτῶν ὅτι τῷ σαββάτῳ ἐθε
εράπευσεν ὁ ἰησοῦς, ἔλεγε τῷ ὄχλῳ, ἓξ ἡμέ
ραι εἰσὶν ἐν αἷς δεῖ ἐργάζεσθαι· ἐν ταύταις
οὖν ἐρχόμενοι θεραπεύεσθε, καὶ μὴ τῇ ἡμέρᾳ
τοῦ σαββάτου. ἀπεκρίθη οὖν αὐτῷ ὁ κύ, καὶ
εἶπεν, ὑποκριτά, ἕκαστος ὑμῶν τῷ σαββά
τῳ οὐ λύει τὸν βοῦν αὐτοῦ ἢ τὸν ὄνον ἀπὸ τ
φάτνης, καὶ ἀπαγαγὼν ποτίζει; ταύτην δὲ
θυγατέρα ἀβραὰμ οὖσαν, ἣν ἔδησεν ὁ σα
τανᾶς ἰδοὺ δέκα καὶ ὀκτὼ ἔτη, οὐκ ἔδει λυθῆ
ναι ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τούτου τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαβ
βάτου; καὶ ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ κατῃσχύνοντο
πάντες οἱ ἀντικείμενοι αὐτῷ· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος
ἔχαιρεν ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἐνδόξοις τοῖς γινομένοις

πʼ αὐτοῦ. Ἔλεγε δὲ, τίνι ὁμοία ἐστὶν ἡ βα- μβ
λεία τοῦ θεοῦ, καὶ τίνι ὁμοιώσω αὐτήν; ὁ-
μοία ἐστὶ κόκκῳ σινάπεως, ὃν λαβὼν ἄνθρω
πος ἔβαλεν εἰς κῆπον ἑαυτοῦ, καὶ ηὔξησε, καὶ
γένετο εἰς δένδρον μέγα, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ
οὐρανοῦ κατεσκήνωσεν ἐν τοῖς κλάδοις αὐ-
τοῦ. Καὶ πάλιν εἶπε, τίνι ὁμοιώσω τὴν βασι-
λείαν τοῦ θεοῦ; ὁμοία ἐστὶ ζύμῃ, ἣν λαβοῦ-
σα γυνὴ ἐνέκρυψεν εἰς ἀλεύρου σάτα τρία,
ἕως οὗ ἐζυμώθη ὅλον. καὶ διεπορεύετο κατὰ πό-
λεις καὶ κώμας διδάσκων, καὶ πορείαν ποιούμε
νος εἰς ἱερουσαλήμ. Εἶπε δέ τις αὐτῷ, κύ, εἰ
εἰ ὀλίγοι οἱ σωζόμενοι; ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς,
ἀγωνίζεσθε εἰσελθεῖν διὰ τῆς στενῆς πύλης·
ὅτι πολλοί, λέγω ὑμῖν, ζητήσουσιν εἰσελθεῖν, καὶ
οὐκ ἰσχύσουσιν. ἀφ' οὗ ἂν ἐγερθῇ ὁ οἰκοδεσπότης,
καὶ ἀποκλείσῃ τὴν θύραν, καὶ ἄρξησθε ἔξω ἑ-
στάναι, καὶ κρούειν τὴν θύραν, λέγοντες, κύριε
κύριε, ἄνοιξον ἡμῖν· καὶ ἀποκριθεὶς ἐρεῖ ὑμῖν, οὐκ
οἶδα ὑμᾶς πόθεν ἐστέ. τότε ἄρξεσθε λέγειν, ἐ-
φάγομεν ἐνώπιόν σου καὶ ἐπίομεν, καὶ ἐν ταῖς
πλατείαις ἡμῶν ἐδίδαξας· καὶ ἐρεῖ, λέγω ὑμῖν,
οὐκ οἶδα ὑμᾶς πόθεν ἐστέ· ἀπόστητε ἀπ' ἐμοῦ

πάντες οἱ ἐργάται τῆς ἀδικίας. ἐκεῖ ἔσται ὁ
κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων, ὅταν
ὄψησθε ἀβραὰμ καὶ ἰσαὰκ καὶ ἰακὼβ, καὶ
πάντας τοὺς προφήτας ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ
ὑμᾶς δὲ ἐκβαλλομένους ἔξω. καὶ ἥξουσιν ἀπ
ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν, καὶ βορρᾶ καὶ νότου, κ
ἀνακλιθήσονται ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. κ
ἰδοὺ εἰσιν ἔσχατοι οἳ ἔσονται πρῶτοι, καὶ ἔσ
νά πρῶτοι οἳ ἔσονται ἔσχατοι. Ἐν αὐτῇ τῇ ἡμ
ρᾳ προσῆλθόν τινες φαρισαῖοι, λέγοντες αὐ
τῷ, ἔξελθε καὶ πορεύου ἐντεῦθεν· ὅτι ἡρῴδη
θέλει σε ἀποκτεῖναι. καὶ εἶπεν αὐτοῖς, πορευθέ
τες εἴπατε τῇ ἀλώπεκι ταύτῃ, ἰδοὺ ἐκβάλλω
δαιμόνια καὶ ἰάσεις ἀπιτελῶ σήμερον καὶ αὔ
ριον, καὶ τῇ τρίτῃ τελειοῦμαι· πλὴν δεῖ με σή
μερον καὶ αὔριον καὶ τῇ ἐχομένῃ πορεύεσθαι· ὅτι
οὐκ ἐνδέχεται προφήτην ἀπολέσθαι ἔξω ἰε
ρουσαλήμ. ἱερουσαλὴμ ἱερουσαλὴμ ἡ ἀ
ποκτείνουσα τοὺς προφήτας, καὶ λιθοβολοῦ
σα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν, ποσά
κις ἠθέλησα ἐπισυνάξαι τὰ τέκνα σου, ὃν
τρόπον ὄρνις τὴν ἑαυτῆς νοσσιὰν ὑπὸ τὰς
πτέρυγας, καὶ οὐκ ἠθελήσατε; ἰδοὺ ἀφίεται ὑμῖ

ὁ οἶκος ὑμῶν ἔρημος. λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι οὐ μή
με ἴδητε ἕως ἥξῃ ὅτε εἴπητε, Εὐλογημένος
ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυ. Καὶ ἐγένετο ἐν 14
τῷ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς οἶκόν τινος τῶν ἀρχόντων
τῶν φαρισαίων σαββάτῳ φαγεῖν ἄρτον, καὶ
αὐτοὶ ἦσαν παρατηρούμενοι αὐτόν. Καὶ νδ'
ἰδοὺ ἄνθρωπός τις ἦν ὑδρωπικὸς ἔμπροσθεν
αὐτοῦ. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς εἶπε πρὸς
τοὺς νομικοὺς καὶ φαρισαίους, λέγων, εἰ ἔξεστι
τῷ σαββάτῳ θεραπεύειν; οἱ δὲ ἡσύχασαν.
καὶ ἐπιλαβόμενος ἰάσατο αὐτὸν, καὶ ἀπέλυσε. καὶ
ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτοὺς εἶπε, τίνος ὑμῶν ὄ-
νος ἢ βοῦς εἰς φρέαρ ἐμπεσεῖται, καὶ οὐκ εὐθέ-
ως ἀναβήσεται αὐτὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββά-
του; καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἀνταποκριθῆναι αὐτῷ
πρὸς ταῦτα. Ἔλεγε δὲ πρὸς τοὺς κεκλημέ νγ'
νους παραβολὴν, ἐπέχων πῶς τὰς πρωτο-
κλισίας ἐξελέγοντο, λέγων πρὸς αὐτούς, ὅ-
ταν κληθῇς ὑπό τινος εἰς γάμους, μὴ κα-
τακλιθῇς εἰς τὴν πρωτοκλισίαν, μήποτε ἐν-
τιμότερός σου ᾖ κεκλημένος ὑπ' αὐτοῦ, καὶ
ἐλθὼν ὁ σὲ καὶ αὐτὸν καλέσας, ἐρεῖ σοι, δὸς τούτῳ τόπον, καὶ τότε ἄρξῃ μετ' αἰσχύνης τὸν ἔσχατον

τόπον κατέχειν. ἀλλ' ὅταν κληθῇς, πορευθεὶς ἀνάπεσον εἰς τὸν ἔσχατον τόπον, ἵνα ὅταν ἔλθῃ ὁ κεκληκώς σε, εἴπῃ σοι, φίλε, προσανάβηθι ἀνώτερον· τότε ἔσται σοι δόξα ἐνώπιον τῶν συνανακειμένων σοί. ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν, ταπεινωθήσεται, καὶ ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν, ὑψωθήσεται. ἔλεγε δὲ καὶ τῷ κεκληκότι αὐτὸν, ὅταν ποιῇς ἄριστον ἢ δεῖπνον, μὴ φώνει τοὺς φίλους σου, μηδὲ τοὺς ἀδελφούς σου, μηδὲ τοὺς συγγενεῖς σου, μηδὲ γείτονας πλουσίους, μήποτε καὶ αὐτοί σε ἀντικαλέσωσι, καὶ γένηταί σοι ἀνταπόδομα· ἀλλ' ὅταν ποιῇς δοχὴν, κάλει πτωχοὺς, ἀναπήρους, χωλοὺς, τυφλούς· καὶ μακάριος ἔσῃ, ὅτι οὐκ ἔχουσιν ἀνταποδοῦναί σοι· ἀνταποδοθήσεται γάρ σοι ἐν τῇ ἀναστάσει τῶν δικαίων. ἀκούσας δέ τις τῶν συνανακειμένων ταῦτα, εἶπεν αὐτῷ, μακάριος ὃς φάγεται ἄρτον ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Ἄνθρωπός τις ἐποίησε δεῖπνον μέγα, καὶ ἐκάλεσε πολλούς, καὶ ἀπέστειλε τὸν δοῦλον αὐτοῦ τῇ ὥρᾳ τοῦ δείπνου εἰπεῖν τοῖς κεκλημένοις, ἔρχεσθε, ὅτι ἤδη ἕτοιμά ἐστι πάντα. καὶ ἤρξαντο ἀπὸ μιᾶς παραιτεῖσθαι πάντες· ὁ

πρῶτος εἶπεν αὐτῷ, ἀγορὸν ἠγόρασα, καὶ ἔχω
ἀνάγκην ἐξελθεῖν καὶ ἰδεῖν αὐτόν, ἐρωτῶ σε,
ἔχε με παρῃτημένον· καὶ ἕτερος εἶπε, ζεύγη βο
ῶν ἠγόρασα πέντε, καὶ πορεύομαι δοκιμάσαι
αὐτά, ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρῃτημένον. καὶ ἕτερος
εἶπε, γυναῖκα ἔγημα, καὶ διὰ τοῦτο οὐ δύνα-
μαι ἐλθεῖν. καὶ παραγενόμενος ὁ δοῦλος ἐκεῖ-
νος ἀπήγγειλε τῷ κυρίῳ αὐτοῦ ταῦτα. τότε ὀργι-
σθεὶς ὁ οἰκοδεσπότης εἶπε τῷ δούλῳ αὐτοῦ,
ἔξελθε ταχέως εἰς τὰς πλατείας καὶ ῥύμας
τῆς πόλεως, καὶ τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀναπήρους καὶ
χωλοὺς καὶ τυφλοὺς εἰσάγαγε ὧδε. καὶ εἶπεν ὁ
δοῦλος, κύριε, γέγονεν ὡς ἐπέταξας, καὶ ἔτι
τόπος ἐστί. καὶ εἶπεν ὁ κύριος πρὸς τὸν δοῦ-
λον, ἔξελθε εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ φραγμούς, καὶ
ἀνάγκασον εἰσελθεῖν, ἵνα γεμισθῇ ὁ οἶκός μου.
λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων
τῶν κεκλημένων γεύσεταί μου τοῦ δείπνου.
συνεπορεύοντο δὲ αὐτῷ ὄχλοι πολλοί· καὶ στρα
φεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς, εἴ τις ἔρχεται πρός με,
καὶ οὐ μισεῖ τὸν πατέρα ἑαυτοῦ καὶ τὴν μητέρα
καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα καὶ τοὺς ἀδελφοὺς
καὶ τὰς ἀδελφάς, ἔτι δὲ καὶ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν,

οὐ δυνατάι μου μαθητὴς εἶ). καὶ ὅστις οὐ β
σάζει τὸν σαυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἔρχεται ὀπ
νέ μου, οὐ δυνατάι μου εἶ μαθητής. Τί
ἐξ ὑμῶν, ὁ θέλων πύργον οἰκοδομῆσαι, ο
πρῶτον καθίσας ψηφίζει τὴν δαπάνην
ἔχει τὸ πρὸς ἀπαρτισμόν, ἵνα μήποτε θ
τος αὐτῷ θεμέλιον, καὶ μὴ ἰσχύοντος ἐκτε
σαι, πάντες οἱ θεωροῦντες ἄρξωνται ἐμπ
ζειν αὐτῷ, λέγοντες, ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος
ξατο οἰκοδομεῖν, καὶ οὐκ ἴσχυσεν ἐκτελέσαι. ἢ
βασιλεὺς πορευόμενος συμβαλεῖν ἑτέρῳ
σιλεῖ εἰς πόλεμον, οὐχὶ καθίσας πρῶτον
λεύεται εἰ δυνατός ἐστιν ἐν δέκα χιλιά
ἀπαντῆσαι τῷ μετὰ εἴκοσι χιλιάδων ἐρ
μάζῃ ἐπ' αὐτόν; εἰ δὲ μήγε, ἔτι αὐτοῦ πόρ
όντος, πρεσβείαν ἀποστείλας ἐρωτᾷ τὰ πρ
εἰρήνης. οὕτως οὖν πᾶς ἐξ ὑμῶν, ὃς οὐκ ἀπ
τάσσεται πᾶσι τοῖς ἑαυτοῦ ὑπάρχουσιν, οὐ δ
ναταί μου εἶναι μαθητής. καλὸν τὸ ἅλας·
ἐὰν δὲ τὸ ἅλας μωρανθῇ, ἐν τίνι ἀρτυθήσεται;
τε εἰς γῆν, οὔτε εἰς κοπρίαν εὔθετόν ἐσ
ἔξω βάλλουσιν αὐτό. ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν,
15 κουέτω. Ἦσαν δὲ ἐγγίζοντες αὐτῷ πα

οἱ τελῶναι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ, ἀκούειν αὐτοῦ. καὶ διεγόγγυζον οἱ φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς, λέγοντες, ὅτι οὗτος ἁμαρτωλοὺς προσδέχεται, καὶ συνεσθίει αὐτοῖς. εἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν ταύτην, λέγων, Τίς ἄνθρωπος ἐξ ὑμῶν ἔχων ἑκατὸν πρόβατα, καὶ ἀπολέσας ἓν ἐξ αὐτῶν, οὐ καταλείπει τὰ ἐνενηκονταεννέα ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ πορεύεται ὀπίσω τοῦ ἀπολωλότος ἕως εὕρῃ αὐτό; καὶ εὑρὼν ἐπιτίθησιν ἐπὶ τοὺς ὤμους ἑαυτοῦ χαίρων, καὶ ἐλθὼν εἰς τὸν οἶκον, συγκαλεῖ τοὺς φίλους καὶ τοὺς γείτονας, λέγων αὐτοῖς, συγχάρητέ μοι, ὅτι εὗρον τὸ πρόβατόν μου τὸ ἀπολωλός; λέγω ὑμῖν, ὅτι οὕτως χαρὰ ἔσται ἐν τῷ οὐρανῷ ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι, ἢ ἐπὶ ἐνενηκονταεννέα δικαίοις, οἵτινες οὐ χρείαν ἔχουσι μετανοίας. ἢ τίς γυνὴ δραχμὰς ἔχουσα δέκα, ἐὰν ἀπολέσῃ δραχμὴν μίαν, οὐχὶ ἅπτει λύχνον, καὶ σαροῖ τὴν οἰκίαν, καὶ ζητεῖ ἐπιμελῶς, ἕως οὗ εὕρῃ· καὶ εὑροῦσα συγκαλεῖται τὰς φίλας καὶ τὰς γείτονας, λέγουσα, συγχάρητέ μοι, ὅτι εὗρον τὴν δραχμὴν ἣν ἀπώλεσα. οὕτω, λέγω ὑμῖν, γίνεται χαρὰ ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων

νε'

τῶ θεοῦ ὅτι ἐνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι. εἰ-
κζ' πεῖν, Ἄνθρωπός τις εἶχε δύο υἱούς· καὶ εἶπεν ὁ
νεώτερος αὐτῶν τῷ πατρὶ, πάτερ δός μοι
τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς οὐσίας. καὶ διεῖλεν
αὐτοῖς τὸν βίον. καὶ μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας
συναγαγὼν ἅπαντα ὁ νεώτερος υἱὸς, ἀπεδή-
μησεν εἰς χώραν μακρὰν, καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισε
τὴν οὐσίαν αὐτοῦ, ζῶν ἀσώτως. δαπανή-
σαντος δὲ αὐτοῦ πάντα, ἐγένετο λιμὸς ἰσχυρὸς
κατὰ τὴν χώραν ἐκείνην, καὶ αὐτὸς ἤρξατο
ὑστερεῖσθαι. καὶ πορευθεὶς ἐκολλήθη ἑνὶ τῶν πο-
λιτῶν τῆς χώρας ἐκείνης· καὶ ἔπεμψεν αὐτὸν
εἰς τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ βόσκειν χοίρους. καὶ ἐπε-
θύμει γεμίσαι τὴν κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν
κερατίων ὧν ἤσθιον οἱ χοῖροι· καὶ οὐδεὶς ἐδίδου
αὐτῷ. εἰς ἑαυτὸν δὲ ἐλθὼν, εἶπε, πόσοι μί-
σθιοι πατρός μου περισσεύονται ἄρτων, ἐγὼ
δὲ λιμῷ ἀπόλλυμαι. ἀναστὰς πορεύσομαι
πρὸς τὸν πατέρα μου, καὶ ἐρῶ αὐτῷ, πάτερ,
ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἐνώπιόν σου, καὶ
οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου, ποίησόν
με ὡς ἕνα τῶν μισθίων σου. καὶ ἀναστὰς ἦλθε
πρὸς τὸν πατέρα ἑαυτοῦ. ἔτι δὲ αὐτοῦ μα-

κρὰν

πραὶ ἀπέχοντος, εἶδεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ
καὶ ἐσπλαγχνίσθη· καὶ δραμὼν ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν
τράχηλον αὐτοῦ, καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. εἶπε δὲ
αὐτῷ ὁ υἱὸς, πάτερ, ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν,
καὶ ἐνώπιόν σου, καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι
υἱός σου. εἶπε δὲ ὁ πατὴρ πρὸς τοὺς δούλους
αὐτοῦ, ἐξενέγκατε τὴν στολὴν τὴν πρώτην,
καὶ ἐνδύσατε αὐτόν, καὶ δότε δακτύλιον εἰς τὴν
χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας, καὶ
ἐνέγκαντες τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν θύσατε, καὶ
φαγόντες εὐφρανθῶμεν· ὅτι οὗτος ὁ υἱός μου
νεκρὸς ἦν, καὶ ἀνέζησε· καὶ ἀπολωλὼς ἦν, καὶ
εὑρέθη. καὶ ἤρξαντο εὐφραίνεσθαι. ἦν δὲ ὁ
υἱὸς αὐτοῦ ὁ πρεσβύτερος ἐν ἀγρῷ, καὶ ὡς ἐρ-
χόμενος ἤγγισε τῇ οἰκίᾳ, ἤκουσε συμφωνίας καὶ
χορῶν· καὶ προσκαλεσάμενος ἕνα τῶν παι-
δῶν, ἐπυνθάνετο τί εἴη ταῦτα. ὁ δὲ εἶπεν αὐ-
τῷ, ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἥκει, καὶ ἔθυσεν ὁ πατήρ
σου τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν, ὅτι ὑγιαίνοντα αὐ-
τὸν ἀπέλαβεν. ὠργίσθη δὲ, καὶ οὐκ ἤθελεν εἰσελ-
θεῖν. ὁ οὖν πατὴρ αὐτοῦ ἐξελθὼν παρεκάλει
αὐτόν. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε τῷ πατρὶ, ἰδοὺ
τοσαῦτα ἔτη δουλεύω σοι, καὶ οὐδέποτε ἐντο-

λώσου παρῆλθον, ⁊ ἐμοὶ οὐδέποτε ἔδωκας ἔριφον, ἵνα μετὰ τῶν φίλων μου εὐφρανθῶ· ὅτε δὲ ὁ υἱός σου οὗτος ὁ καταφαγών σου τὸν βίον μετὰ πορνῶν, ἦλθεν, ἔθυσας αὐτῷ τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, τέκνον, σὺ πάντοτε μετ' ἐμοῦ εἶ, καὶ πάντα τὰ ἐμὰ σά ἐστιν· εὐφρανθῆναι δὲ καὶ χαρῆναι ἔδει· ὅτι ὁ ἀδελφός σου οὗτος νεκρὸς ἦν, καὶ ἀνέζησε· 16 καὶ ἀπολωλὼς ἦν, καὶ εὑρέθη. Ἔλεγε δὲ καὶ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, ἄνθρωπός τις ἦν πλούσιος, ὃς εἶχεν οἰκονόμον, καὶ οὗτος διεβλήθη αὐτῷ ὡς διασκορπίζων τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ· ⁊ φωνήσας αὐτὸν, εἶπεν αὐτῷ, τί τοῦτο ἀκούω περὶ σοῦ; ἀπόδος τὸν λόγον τῆς οἰκονομίας σου· οὐ γὰρ δυνήσῃ ἔτι οἰκονομεῖν. εἶπε δὲ ἐν ἑαυτῷ ὁ οἰκονόμος, τί ποιήσω, ὅτι ὁ κύριός μου ἀφαιρεῖται τὴν οἰκονομίαν ἀπ' ἐμοῦ; σκάπτειν οὐκ ἰσχύω, ἐπαιτεῖν αἰσχύνομαι. ἔγνων τί ποιήσω, ἵνα ὅταν μεταστα θῶ ἀπὸ τῆς οἰκονομίας, δέξωνταί με εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν. καὶ προσκαλεσάμενος ἕνα ἕκαστον τῶν χρεωφειλετῶν τοῦ κυρίου ἑαυτοῦ, ἔλεγε τῷ πρώτῳ, πόσον ὀφείλεις τῷ κυρίῳ μου; ὁ δὲ εἶπεν,

ἑκατὸν βάτους ἐλαίου. ⸂ εἶπεν αὐτῷ, δέξαι
σου τὸ γράμμα, ⸃ καθίσας ταχέως γράψον
πεντήκοντα. ἔπειτα ἑτέρῳ εἶπε, σὺ δὲ πόσον
ὀφείλεις; ὁ δὲ εἶπεν, ἑκατὸν κόρους σίτου. καὶ
λέγει αὐτῷ, δέξαι σου τὸ γράμμα, ⸂ γράψον
ὀγδοήκοντα. ⸃ καὶ ἐπῄνεσεν ὁ κς τὸν οἰκονόμον τῆς
ἀδικίας, ὅτι φρονίμως ἐποίησεν· ὅτι οἱ υἱοὶ τοῦ
αἰῶνος τούτου φρονιμώτεροι ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς τοῦ
φωτὸς εἰς τὴν γενεὰν τὴν ἑαυτῶν εἰσι. καὶ-
γὼ ὑμῖν λέγω, ποιήσατε ἑαυτοῖς φίλους ἐκ τοῦ
μαμωνᾶ τῆς ἀδικίας, ἵνα ὅταν ἐκλίπητε,
δέξωνται ὑμᾶς εἰς τὰς αἰωνίους σκηνάς. ὁ
πιστὸς ἐν ἐλαχίστῳ, ⸂ καὶ ἐν πολλῷ πιστός ἐστι· καὶ
ὁ ἐν ἐλαχίστῳ ἄδικος, ⸃ καὶ ἐν πολλῷ ἄδικός ἐστι.
εἰ οὖν ἐν τῷ ἀδίκῳ μαμωνᾷ πιστοὶ οὐκ ἐγένε-
σθε, τὸ ἀληθινὸν τίς ὑμῖν πιστεύσει; ⸂ καὶ εἰ ἐν τῷ
ἀλλοτρίῳ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, ⸃ τὸ ὑμέτερον τίς
ὑμῖν δώσει; οὐδεὶς οἰκέτης δύναται δυσὶ
κυρίοις δουλεύειν. ἢ γὰρ τὸν ἕνα μισήσει, καὶ
τὸν ἕτερον ἀγαπήσει· ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται, ⸂ καὶ τοῦ
ἑτέρου καταφρονήσει. ⸃ οὐ δύνασθε θεῷ δου-
λεύειν καὶ μαμωνᾷ. ἤκουον δὲ ταῦτα πάντα ⸂ καὶ
οἱ φαρισαῖοι φιλάργυροι ὑπάρχοντες, ⸃ καὶ ἐξε-

πάντες οἱ ἐργάται τῆς ἀδικίας. ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων, ὅταν ὄψησθε Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ & Ἰακὼβ, καὶ πάντας τοὺς προφήτας ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ, ὑμᾶς δὲ ἐκβαλλομένους ἔξω. & ἥξουσιν ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν, καὶ βορρᾶ & νότου, & ἀνακλιθήσονται ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ. & ἰδοὺ εἰσὶν ἔσχατοι οἳ ἔσονται πρῶτοι, καὶ εἰσὶ πρῶτοι οἳ ἔσονται ἔσχατοι. Ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ προσῆλθόν τινες Φαρισαῖοι, λέγοντες αὐτῷ, ἔξελθε καὶ πορεύου ἐντεῦθεν· ὅτι Ἡρῴδης θέλει σε ἀποκτεῖναι. καὶ εἶπεν αὐτοῖς, πορευθέντες εἴπατε τῇ ἀλώπεκι ταύτῃ, ἰδοὺ ἐκβάλλω δαιμόνια & ἰάσεις ἀποτελῶ σήμερον & αὔριον, καὶ τῇ τρίτῃ τελειοῦμαι· πλὴν δεῖ με σήμερον καὶ αὔριον καὶ τῇ ἐχομένῃ πορεύεσθαι· ὅτι οὐκ ἐνδέχεται προφήτην ἀπολέσθαι ἔξω Ἰερουσαλήμ. Ἰερουσαλὴμ Ἰερουσαλήμ ἡ ἀποκτείνουσα τοὺς προφήτας, & λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν, ποσάκις ἠθέλησα ἐπισυνάξαι τὰ τέκνα σου, ὃν τρόπον ὄρνις τὴν ἑαυτῆς νοσσιὰν ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ οὐκ ἠθελήσατε; ἰδοὺ ἀφίεται ὑμῖν

ὁ οἶκος ὑμῶν ἔρημος. λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι οὐ μή
με ἴδητε ἕως ἥξει ὅτε εἴπητε, Εὐλογημένος
ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυ. Καὶ ἐγένετο ἐν 14
τῷ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς οἶκόν τινος τῶν ἀρχόντων
τῶν Φαρισαίων σαββάτῳ φαγεῖν ἄρτον, καὶ
αὐτοὶ ἦσαν παρατηρούμενοι αὐτόν. Καὶ ιε
ἰδοὺ ἄνθρωπός τις ἦν ὑδρωπικὸς ἔμπροσθεν
αὐτοῦ. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς εἶπε πρὸς
τοὺς νομικοὺς καὶ φαρισαίους, λέγων, εἰ ἔξεστι
τῷ σαββάτῳ θεραπεύειν; οἱ δὲ ἡσύχασαν.
καὶ ἐπιλαβόμενος ἰάσατο αὐτὸν, καὶ ἀπέλυσε. ς
καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτοὺς εἶπε, τίνος ὑμῶν ὄ-
νος ἢ βοῦς εἰς φρέαρ ἐμπεσεῖται, καὶ οὐκ εὐθέ-
ως ἀναβήσεται αὐτὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββά-
των; καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἀνταποκριθῆναι αὐτῷ
πρὸς ταῦτα. Ἔλεγε δὲ πρὸς τοὺς κεκλημέ ιζ
νους παραβολὴν, ἐπέχων πῶς τὰς πρωτο-
κλισίας ἐξελέγοντο, λέγων πρὸς αὐτούς, ὅ-
ταν κληθῇς ὑπό τινος εἰς γάμους, μὴ κα-
τακλιθῇς εἰς τὴν πρωτοκλισίαν, μήποτε ἐν-
τιμότερός σου ᾖ κεκλημένος ὑπ' αὐτοῦ, καὶ
ἐλθὼν ὁ σὲ καὶ αὐτὸν καλέσας, ἐρεῖ σοι, δὸς τού
τῳ τόπον, καὶ τότε ἄρξῃ μετ' αἰσχύνης τὸν ἔσχατον

τόπον κατέχον. ἀλλ' ὅταν κληθῇς, πορευθεὶς ἀνάπεσον εἰς τὸν ἔσχατον τόπον, ἵνα ὅταν ἔλθῃ ὁ κεκληκώς σε, εἴπῃ σοι, φίλε, προσανάβηθι ἀνώτερον· τότε ἔσται σοι δόξα ἐνώπιον τῶν συνανακειμένων σοί. ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν, ταπεινωθήσεται, καὶ ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν, ὑψωθήσεται. ἔλεγε δὲ καὶ τῷ κεκληκότι αὐτὸν, ὅταν ποιῇς ἄριστον ἢ δεῖπνον, μὴ φώνει τοὺς φίλους σου, μηδὲ τοὺς ἀδελφούς σου, μηδὲ τοὺς συγγενεῖς σου, μηδὲ γείτονας πλουσίους, μήποτε καὶ αὐτοί σε ἀντικαλέσωσι, καὶ γένηταί σοι ἀνταπόδομα· ἀλλ' ὅταν ποιῇς δοχὴν, κάλει πτωχοὺς, ἀναπήρους, χωλοὺς, τυφλούς· καὶ μακάριος ἔσῃ, ὅτι οὐκ ἔχουσιν ἀνταποδοῦναί σοι· ἀνταποδοθήσεται γάρ σοι ἐν τῇ ἀναστάσει τῶν δικαίων. ἀκούσας δέ τις τῶν συνανακειμένων ταῦτα, εἶπεν αὐτῷ, μακάριος ὃς φάγεται ἄρτον ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Ἄνθρωπός τις ἐποίησε δεῖπνον μέγα, καὶ ἐκάλεσε πολλούς, καὶ ἀπέστειλε τὸν δοῦλον αὐτοῦ τῇ ὥρᾳ τοῦ δείπνου εἰπεῖν τοῖς κεκλημένοις, ἔρχεσθε, ὅτι ἤδη ἕτοιμά ἐστι πάντα. καὶ ἤρξαντο ἀπὸ μιᾶς παραιτεῖσθαι πάντες· ὁ

πρὸς ἕτερον εἶπεν ἀυτῷ, ἀγρὸν ἠγόρασα, καὶ ἔχω
ἀνάγκην ἐξελθεῖν καὶ ἰδεῖν αὐτὸν, ἐρωτῶ σε,
ἔχε με παρητημένον· καὶ ἕτερος εἶπε, ζεύγη βο
ῶν ἠγόρασα πέντε, καὶ πορεύομαι δοκιμάσαι
αὐτὰ, ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρητημένον. καὶ ἕτερος
εἶπε, γυναῖκα ἔγημα, καὶ διὰ τοῦτο οὐ δύνα-
μαι ἐλθεῖν. καὶ παραγενόμενος ὁ δοῦλος ἐκεῖ-
νος ἀπήγγειλε τῷ κυρίῳ αὐτοῦ ταῦτα. τότε ὀργι-
σθεὶς ὁ οἰκοδεσπότης εἶπε τῷ δούλῳ αὐτοῦ,
ἔξελθε ταχέως εἰς τὰς πλατείας καὶ ῥύμας
τῆς πόλεως, καὶ τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀναπήρους καὶ
χωλοὺς καὶ τυφλοὺς εἰσάγαγε ὧδε. καὶ εἶπεν ὁ
δοῦλος, κύριε, γέγονεν ὡς ἐπέταξας, καὶ ἔτι
τόπος ἐστί. καὶ εἶπεν ὁ κύριος πρὸς τὸν δοῦ-
λον, ἔξελθε εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ φραγμοὺς, καὶ
ἀνάγκασον εἰσελθεῖν, ἵνα γεμισθῇ ὁ οἶκός μου.
λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων
τῶν κεκλημένων γεύσεταί μου τοῦ δείπνου.
συνεπορεύοντο δὲ αὐτῷ ὄχλοι πολλοί· καὶ στρα
φεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς, εἴτις ἔρχεται πρός με,
καὶ οὐ μισεῖ τὸν πατέρα ἑαυτοῦ καὶ τὴν μητέρα
καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα καὶ τοὺς ἀδελφοὺς
καὶ τὰς ἀδελφὰς, ἔτι δὲ καὶ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν,

οὐ δυνατάι μου μαθητὴς εἶ). καὶ ὅστις οὐ βαστάζει τὸν σαυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἔρχεται ὀπίσω μου, οὐ δυνατάι μου εἶ μαθητής. Τίς γὰρ ἐξ ὑμῶν, ὁ θέλων πύργον οἰκοδομῆσαι, οὐχὶ πρῶτον καθίσας ψηφίζει τὴν δαπάνην; εἰ ἔχει τὰ πρὸς ἀπαρτισμόν, ἵνα μήποτε θέντος αὐτοῦ θεμέλιον, καὶ μὴ ἰσχύοντος ἐκτελέσαι, πάντες οἱ θεωροῦντες ἄρξωνται ἐμπαίζειν αὐτῷ, λέγοντες, ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος ἤρξατο οἰκοδομεῖν, καὶ οὐκ ἴσχυσεν ἐκτελέσαι. ἢ τίς βασιλεὺς πορευόμενος συμβαλεῖν ἑτέρῳ βασιλεῖ εἰς πόλεμον, οὐχὶ καθίσας πρῶτον βουλεύεται εἰ δυνατός ἐστιν ἐν δέκα χιλιάσιν ἀπαντῆσαι τῷ μετὰ εἴκοσι χιλιάδων ἐρχομένῳ ἐπ' αὐτόν; εἰ δὲ μήγε, ἔτι αὐτοῦ πόρρω ὄντος, πρεσβείαν ἀποστείλας ἐρωτᾷ τὰ πρὸς εἰρήνην. οὕτως οὖν πᾶς ἐξ ὑμῶν, ὃς οὐκ ἀποτάσσεται πᾶσι τοῖς ἑαυτοῦ ὑπάρχουσιν, οὐ δύναταί μου εἶναι μαθητής. καλὸν τὸ ἅλας· ἐὰν δὲ τὸ ἅλας μωρανθῇ, ἐν τίνι ἀρτυθήσεται; οὔτε εἰς γῆν, οὔτε εἰς κοπρίαν εὔθετόν ἐστιν· ἔξω βάλλουσιν αὐτό. ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. Ἦσαν δὲ ἐγγίζοντες αὐτῷ πάντες

οἱ τελῶναι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ, ἀκούειν αὐτοῦ. καὶ διεγόγγυζον οἱ φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς, λέγοντες, ὅτι οὗτος ἁμαρτωλοὺς προσδέχεται, καὶ συνεσθίει αὐτοῖς. εἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν ταύτην, λέγων, Τίς ἄνθρωπος ἐξ ὑμῶν ἔχων ἑκατὸν πρόβατα, καὶ ἀπολέσας ἓν ἐξ αὐτῶν, οὐ καταλείπει τὰ ἐνενηκονταεννέα ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ πορεύεται ὀπίσω τοῦ ἀπολωλότος ἕως εὕρῃ αὐτό; καὶ εὑρὼν ἐπιτίθησιν ἐπὶ τοὺς ὤμους ἑαυτοῦ χαίρων, καὶ ἐλθὼν εἰς τὸν οἶκον, συγκαλεῖ τοὺς φίλους καὶ τοὺς γείτονας, λέγων αὐτοῖς, συγχάρητέ μοι, ὅτι εὗρον τὸ πρόβατόν μου τὸ ἀπολωλός; λέγω ὑμῖν, ὅτι οὕτως χαρὰ ἔσται ἐν τῷ οὐρανῷ ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι, ἢ ἐπὶ ἐνενηκονταεννέα δικαίοις, οἵτινες οὐ χρείαν ἔχουσι μετανοίας. ἢ τίς γυνὴ δραχμὰς ἔχουσα δέκα, ἐὰν ἀπολέσῃ δραχμὴν μίαν, οὐχὶ ἅπτει λύχνον, καὶ σαροῖ τὴν οἰκίαν, καὶ ζητεῖ ἐπιμελῶς, ἕως οὗ εὕρῃ· καὶ εὑροῦσα συγκαλεῖται τὰς φίλας καὶ τὰς γείτονας, λέγουσα, συγχάρητέ μοι, ὅτι εὗρον τὴν δραχμὴν ἣν ἀπώλεσα. οὕτω, λέγω ὑμῖν, χαρὰ γίνεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων

τῦ θεοῦ ὅτι ἐνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι. εἰ-
κζ' πεῖν, Ἄνθρωπός τις εἶχε δύο υἱούς· καὶ εἶπεν ὁ
νεώτερος αὐτῶν τῷ πατρὶ, πάτερ δός μοι
τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς οὐσίας. καὶ διεῖλεν
αὐτοῖς τὸν βίον. καὶ μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας
συναγαγὼν ἅπαντα ὁ νεώτερος υἱὸς, ἀπεδή-
μησεν εἰς χώραν μακρὰν, καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισε
τὴν οὐσίαν αὐτοῦ, ζῶν ἀσώτως. δαπανή-
σαντος δὲ αὐτοῦ πάντα, ἐγένετο λιμὸς ἰσχυρὸς
κατὰ τὴν χώραν ἐκείνην, καὶ αὐτὸς ἤρξατο
ὑστερεῖσθαι. καὶ πορευθεὶς ἐκολλήθη ἑνὶ τῶν πο-
λιτῶν τῆς χώρας ἐκείνης· καὶ ἔπεμψεν αὐτὸν
εἰς τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ βόσκειν χοίρους. καὶ ἐπε-
θύμει γεμίσαι τὴν κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν
κερατίων ὧν ἤσθιον οἱ χοῖροι· καὶ οὐδεὶς ἐδίδου
αὐτῷ. εἰς ἑαυτὸν δὲ ἐλθὼν, εἶπε, πόσοι μί-
σθιοι πατρός μου περισσεύονται ἄρτων, ἐγὼ
δὲ λιμῷ ἀπόλλυμαι. ἀναστὰς πορεύσομαι
πρὸς τὸν πατέρα μου, καὶ ἐρῶ αὐτῷ, πάτερ,
ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἐνώπιόν σου, καὶ
οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου, ποίησόν
με ὡς ἕνα τῶν μισθίων σου. καὶ ἀναστὰς ἦλθε
πρὸς τὸν πατέρα ἑαυτοῦ. ἔτι δὲ αὐτοῦ μα-

κρὰν

καὶ ἀπέχοντος, εἶδεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἐσπλαγχνίσθη· καὶ δραμὼν ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ υἱός, πάτερ, ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἐνώπιόν σου, καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου. εἶπε δὲ ὁ πατὴρ πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ, ἐξενέγκατε τὴν στολὴν τὴν πρώτην, καὶ ἐνδύσατε αὐτὸν, καὶ δότε δακτύλιον εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας, καὶ ἐνέγκαντες τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν θύσατε, καὶ φαγόντες εὐφρανθῶμεν· ὅτι οὗτος ὁ υἱός μου νεκρὸς ἦν, καὶ ἀνέζησε· καὶ ἀπολωλὼς ἦν, καὶ εὑρέθη. καὶ ἤρξαντο εὐφραίνεσθαι. ἦν δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ πρεσβύτερος ἐν ἀγρῷ, καὶ ὡς ἐρχόμενος ἤγγισε τῇ οἰκίᾳ, ἤκουσε συμφωνίας καὶ χορῶν· καὶ προσκαλεσάμενος ἕνα τῶν παίδων, ἐπυθάνετο τί εἴη ταῦτα. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἥκει, καὶ ἔθυσεν ὁ πατήρ σου τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν, ὅτι ὑγιαίνοντα αὐτὸν ἀπέλαβεν. ὠργίσθη δὲ, καὶ οὐκ ἤθελεν εἰσελθεῖν. ὁ οὖν πατὴρ αὐτοῦ ἐξελθὼν παρεκάλει αὐτόν. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε τῷ πατρὶ, ἰδοὺ τοσαῦτα ἔτη δουλεύω σοι, καὶ οὐδέποτε ἐντο-

λιώσου παρῆλθον, Ϛ ἐμοὶ οὐδέποτε ἔδωκας ἔριφον, ἵνα μετὰ τῶν φίλων μου εὐφρανθῶ· ὅτε δὲ ὁ υἱός σου οὗτος ὁ καταφαγών σου τὸν βίον μετὰ πορνῶν, ἦλθεν, ἔθυσας αὐτῷ τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, τέκνον, σὺ πάντοτε μετ' ἐμοῦ εἶ, καὶ πάντα τὰ ἐμὰ σά ἐστιν· εὐφρανθῆναι δὲ καὶ χαρῆναι ἔδει· ὅτι ὁ ἀδελφός σου οὗτος νεκρὸς ἦν, καὶ ἀνέζησε· 16 καὶ ἀπολωλὼς ἦν, καὶ εὑρέθη. Ἔλεγε δὲ καὶ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, ἄνθρωπός τις ἦν πλούσιος, ὃς εἶχεν οἰκονόμον, καὶ οὗτος διεβλήθη αὐτῷ ὡς διασκορπίζων τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ· Ϛ φωνήσας αὐτὸν, εἶπεν αὐτῷ, τί τοῦτο ἀκούω περὶ σοῦ; ἀπόδος τὸν λόγον τῆς οἰκονομίας σου· οὐ γὰρ δυνήσῃ ἔτι οἰκονομεῖν. εἶπε δὲ ἐν ἑαυτῷ ὁ οἰκονόμος, τί ποιήσω, ὅτι ὁ κύριός μου ἀφαιρεῖται τὴν οἰκονομίαν ἀπ' ἐμοῦ; σκάπτειν οὐκ ἰσχύω, ἐπαιτεῖν αἰσχύνομαι. ἔγνων τί ποιήσω, ἵνα ὅταν μεταστα θῶ τῆς οἰκονομίας, δέξωνταί με εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν. Ϛ προσκαλεσάμενος ἕνα ἕκαστον τῶν χρεωφειλετῶν τοῦ κυρίου ἑαυτοῦ, ἔλεγε τῷ πρώτῳ, πόσον ὀφείλεις τῷ κυρίῳ μου; ὁ δὲ εἶπεν,

ἑκατὸν βάτους ἐλαίου. ⁊ εἶπεν αὐτῷ, δέξαι σου τὸ γράμμα, καὶ καθίσας ταχέως γράψον πεντήκοντα. ἔπειτα ἑτέρῳ εἶπε, σὺ δὲ πόσον ὀφείλεις; ὁ δὲ εἶπεν, ἑκατὸν κόρους σίτου. καὶ λέγει αὐτῷ, δέξαι σου τὸ γράμμα, ⁊ γράψον ὀγδοήκοντα. καὶ ἐπῄνεσεν ὁ κύριος τὸν οἰκονόμον τῆς ἀδικίας, ὅτι φρονίμως ἐποίησεν· ὅτι οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου φρονιμώτεροι ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς τοῦ φωτὸς εἰς τὴν γενεὰν τὴν ἑαυτῶν εἰσι. καὶ ἐγὼ ὑμῖν λέγω, ποιήσατε ἑαυτοῖς φίλους ἐκ τοῦ μαμωνᾶ τῆς ἀδικίας, ἵνα ὅταν ἐκλίπητε, δέξωνται ὑμᾶς εἰς τὰς αἰωνίους σκηνάς. ὁ πιστὸς ἐν ἐλαχίστῳ, ⁊ ἐν πολλῷ πιστός ἐστι· καὶ ὁ ἐν ἐλαχίστῳ ἄδικος, καὶ ἐν πολλῷ ἄδικός ἐστι. εἰ οὖν ἐν τῷ ἀδίκῳ μαμωνᾷ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ἀληθινὸν τίς ὑμῖν πιστεύσει; καὶ εἰ ἐν τῷ ἀλλοτρίῳ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ὑμέτερον τίς ὑμῖν δώσει; οὐδεὶς οἰκέτης δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν. ἢ γὰρ τὸν ἕνα μισήσει, καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει· ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται, καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. οὐ δύνασθε θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾷ. ἤκουον δὲ ταῦτα πάντα ⁊ οἱ φαρισαῖοι φιλάργυροι ὑπάρχοντες, ⁊ ἐξε

μωκτήριζον αὐτόν. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, ὑμεῖς ἐστε οἱ δικαιοῦντες ἑαυτοὺς ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων, ὁ δὲ θεὸς γινώσκει τὰς καρδίας ὑμῶν· ὅτι τὸ ἐν ἀνθρώποις ὑψηλὸν, βδέλυγμα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἐστιν. ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται ἕως ἰωάννου· ἀπὸ τότε ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ εὐαγγελίζεται, καὶ πᾶς εἰς αὐτὴν βιάζεται. εὐκοπώτερον δέ ἐστι τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν παρελθεῖν, ἢ τοῦ νόμου μίαν κεραίαν πεσεῖν. πᾶς ὁ ἀπολύων τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ γαμῶν ἑτέραν, μοιχεύει· καὶ πᾶς ὁ ἀπολελυμένην ἀπὸ ν θ' ἀνδρὸς γαμῶν, μοιχεύει. Ἄνθρωπος δέ τις ἦν πλούσιος, καὶ ἐνεδιδύσκετο πορφύραν καὶ βύσσον, εὐφραινόμενος καθ' ἡμέραν λαμπρῶς· πτωχὸς δέ τις ὀνόματι λάζαρος, ὃς ἐβέβλητο πρὸς τὸν πυλῶνα αὐτοῦ ἡλκωμένος, καὶ ἐπιθυμῶν χορτασθῆναι ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ πλουσίου· ἀλλὰ καὶ οἱ κύνες ἐρχόμενοι ἀπέλειχον τὰ ἕλκη αὐτοῦ. ἐγένετο δὲ ἀποθανεῖν τὸν πτωχὸν, καὶ ἀπενεχθῆναι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς τὸν κόλπον ἀβραάμ. ἀπέθανε δὲ καὶ ὁ πλούσιος, καὶ ἐτάφη. καὶ ἐν τῷ ᾅδῃ ἐπά-

ρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ὑπάρχων ἐν βασάνοις, ὁρᾷ τὸν ἀβραὰμ ἀπὸ μακρόθεν, καὶ λάζαρον ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ, & αὐτὸς φωνήσας εἶπε, πάτερ ἀβραάμ, ἐλέησόν με, καὶ πέμψον λάζαρον, ἵνα βάψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου αὐτοῦ ὕδατος, καὶ καταψύξῃ τὴν γλῶσσάν μου· ὅτι ὀδυνῶμαι ἐν τῇ φλογὶ ταύτῃ. εἶπε δὲ ἀβραάμ, τέκνον, μνήσθητι ὅτι ἀπέλαβες σὺ τὰ ἀγαθά σου ἐν τῇ ζωῇ σου, καὶ λάζαρος ὁμοίως τὰ κακά· νῦν δὲ ὧδε παρακαλεῖται, σὺ δὲ ὀδυνᾶσαι. καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις, μεταξὺ ἡμῶν & ὑμῶν χάσμα μέγα ἐστήρικται, ὅπως οἱ θέλοντες διαβῆναι ἐντεῦθεν πρὸς ὑμᾶς, μὴ δύνωνται· μηδὲ οἱ ἐκεῖθεν πρὸς ἡμᾶς διαπερῶσιν. εἶπε δὲ, ἐρωτῶ σε οὖν, πάτερ, ἵνα πέμψῃς αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου· ἔχω γὰρ πέντε ἀδελφούς, ὅπως διαμαρτύρηται αὐτοῖς, ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ ἔλθωσιν εἰς τὸν τόπον τοῦτον τῆς βασάνου. λέγει αὐτῷ ἀβραάμ, ἔχουσι μωσέα, καὶ τοὺς προφήτας· ἀκουσάτωσαν αὐτῶν. ὁ δὲ εἶπεν, οὐχὶ πάτερ ἀβραάμ· ἀλλ' ἐάν τις ἀπὸ νεκρῶν πορευθῇ πρὸς αὐτούς, μετανοήσουσιν. εἶπε δὲ

αὐτῷ, εἰ μφοτέρως ϗ τῶ πεφυτῶν ὐκ ἀκού-
ουσιν, οὐδὲ ἐαὐ τις ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ, πειαθή-
17 σονται. Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς, ἀνένδεκτόν ἔστι τὸ μὴ ἐλθεῖν τὰ σκαύδαλα, οὐαὶ δὲ δι' οὗ ἔρχεται· λυσιτελεῖ αὐτῷ εἰ μύλος ὀνικὸς περίκειται περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, ϗ ἔρριπται εἰς τὴν θάλασσαν, ἢ ἵνα σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων. προσέχετε ἑαυτοῖς. ἐαὐ δὲ ἁμάρτῃ εἰς σὲ ὁ ἀδελφός σου, ἐπιτίμησον αὐτῷ· ϗ ἐαὐ μετανοήσῃ, ἄφες αὐτῷ. ϗ ἐαὐ ἑπτάκις τῆς ἡμέρας ἁμάρτῃ εἰς σὲ, ϗ ἑπτάκις τῆς ἡμέρας ἐπιστρέψῃ ἐπί σε, λέγων, μετανοῶ, ἀφήσεις αὐτῷ. ϗ εἶπον οἱ ἀπόστολοι τῷ κυρίῳ, πρόσθες ἡμῖν πίστιν. εἶπε δὲ ὁ κς, εἰ εἴχετε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, ἐλέγετε ἂν τῇ συκαμίνῳ ταύτῃ, ἐκριζώθητι ϗ φυτεύθητι ἐν τῇ θαλάσσῃ· ϗ ὑπήκουσεν ἂν ὑμῖν. τίς δὲ ἐξ ὑμῶν δοῦλον ἔχων ἀροτριῶντα ἢ ποιμαίνοντα, ὃς εἰσελθόντι ἐκ τοῦ ἀγροῦ ἐρεῖ εὐθέως, παρελθὼν ἀνάπεσαι· ἀλλ' οὐχὶ ἐρεῖ αὐτῷ, ἑτοίμασον τί δειπνήσω, ϗ περιζωσάμενος διακόνει μοι, ἕως φάγω ϗ πίω, ϗ μετὰ ταῦτα φάγεσαι ϗ πίεσαι σύ; μὴ

χάριν ἔχει τῷ δούλῳ ἐκείνῳ, ὅτι ἐποίησε τὰ διαταχθέντα αὐτῷ; οὐ δοκῶ. οὕτω καὶ ὑμεῖς ὅταν ποιήσητε πάντα τὰ διαταχθέντα ὑμῖν, λέγετε, ὅτι δοῦλοι ἀχρεῖοί ἐσμεν· ὅτι ὃ ὠφείλομεν ποιῆσαι, πεποιήκαμεν. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ αὐτὸς διήρχετο διὰ μέσου Σαμαρείας καὶ Γαλιλαίας. καὶ εἰσερχομένου αὐτοῦ εἴς τινα κώμην, ἀπήντησαν αὐτῷ δέκα λεπροὶ ἄνδρες, οἳ ἔστησαν πόρρωθεν· καὶ αὐτοὶ ἦραν φωνὴν, λέγοντες, Ἰησοῦ ἐπιστάτα, ἐλέησον ἡμᾶς. καὶ ἰδὼν εἶπεν αὐτοῖς, πορευθέντες ἐπιδείξατε ἑαυτοὺς τοῖς ἱερεῦσι. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὑπάγειν αὐτοὺς, ἐκαθαρίσθησαν. εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν ἰδὼν ὅτι ἰάθη, ὑπέστρεψε μετὰ φωνῆς μεγάλης δοξάζων τὸν θεόν· καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ, εὐχαριστῶν αὐτῷ· καὶ αὐτὸς ἦν Σαμαρείτης. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, οὐχὶ οἱ δέκα ἐκαθαρίσθησαν; οἱ δὲ ἐννέα ποῦ; οὐχ εὑρέθησαν ὑποστρέψαντες δοῦναι δόξαν τῷ θεῷ, εἰ μὴ ὁ ἀλλογενὴς οὗτος. καὶ εἶπεν αὐτῷ, ἀναστὰς πορεύου· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε. ἐπερωτηθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν Φαρισαίων

πότε ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. ἀπεκρίθη αὐτοῖς καὶ εἶπεν, οὐκ ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ μετὰ παρατηρήσεως, οὐδὲ ἐροῦσιν, ἰδοὺ ὧδε, ἢ, ἰδοὺ ἐκεῖ· ἰδοὺ γὰρ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἐντὸς ὑμῶν ἐστιν. εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς, ἐλεύσονται ἡμέραι ὅτε ἐπιθυμήσετε μίαν τῶν ἡμερῶν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἰδεῖν, καὶ οὐκ ὄψεσθε. καὶ ἐροῦσιν ὑμῖν, ἰδοὺ ὧδε, ἢ, ἰδοὺ ἐκεῖ· μὴ ἀπέλθητε, μηδὲ διώξητε. ὥσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἡ ἀστράπτουσα ἐκ τῆς ὑπὸ οὐρανὸν εἰς τὴν ὑπὸ οὐρανὸν λάμπει, οὕτως ἔσται καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ. πρῶτον δὲ δεῖ αὐτὸν πολλὰ παθεῖν, καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης. καὶ καθὼς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ Νῶε, οὕτως ἔσται καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. ἤσθιον, ἔπινον, ἐγάμουν, ἐξεγαμίζοντο, ἄχρι ἧς ἡμέρας εἰσῆλθε Νῶε εἰς τὴν κιβωτόν, καὶ ἦλθεν ὁ κατακλυσμὸς, καὶ ἀπώλεσεν ἅπαντας. ὁμοίως καὶ ὡς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Λώτ· ἤσθιον, ἔπινον, ἠγόραζον, ἐπώλουν, ἐφύτευον, ᾠκοδόμουν· ᾗ δὲ ἡμέρᾳ ἐξῆλθε Λὼτ ἀπὸ Σοδόμων, ἔβρεξε πῦρ καὶ θεῖον ἀπ' οὐρανοῦ,

καὶ ἀπώλεσεν ἅπαντας· καὶ τοῦτο ἔσται ἡ
ἡμέρα ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀποκαλύπτεται. ὃς
ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὃς ἔσται ἐπὶ τοῦ δώματος, καὶ
τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ, μὴ καταβάτω ἆ-
ραι αὐτά· καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ, ὁμοίως μὴ ἐπι-
στρεψάτω εἰς τὰ ὀπίσω. μνημονεύετε τῆς γυ-
ναικὸς λώτ. ὃς ἐὰν ζητήσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ
σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· καὶ ὃς ἐὰν ἀπολέσῃ
αὐτὴν, ζωογονήσει αὐτήν. λέγω ὑμῖν, ταύ-
τῃ τῇ νυκτὶ ἔσονται δύο ἐπὶ κλίνης μιᾶς·
εἷς παραληφθήσεται, καὶ ὁ ἕτερος ἀφεθήσε-
ται. δύο ἔσονται ἀλήθουσαι ἐπὶ τὸ αὐτό· μία πα-
ραληφθήσεται, καὶ ἡ ἑτέρα ἀφεθήσεται. καὶ
ἀποκριθέντες λέγουσιν αὐτῷ, ποῦ κύριε; ὁ δὲ
εἶπεν αὐτοῖς, ὅπου τὸ σῶμα, ἐκεῖ συναχθή-
σονται οἱ ἀετοί. Ἔλεγε δὲ καὶ παραβολὴν αὐ- ξά
τοῖς πρὸς τὸ δεῖν πάντοτε προσεύχεσθαι, καὶ 18
μὴ ἐκκακεῖν, λέγων, κριτής τις ἦν ἔν τινι
πόλει, τὸν θεὸν μὴ φοβούμενος, καὶ ἄνθρωπον
μὴ ἐντρεπόμενος, χήρα δὲ ἦν ἐν τῇ πόλει
ἐκείνῃ, καὶ ἤρχετο πρὸς αὐτὸν λέγουσα, ἐκδί-
κησόν με ἀπὸ τοῦ ἀντιδίκου μου· καὶ οὐκ ἤθελη-
σεν ἐπὶ χρόνον. μετὰ δὲ ταῦτα εἶπεν ἐν ἑαυτῷ,

εἰ δὲ τὸν θεὸν οὐ φοβοῦμαι, καὶ ἄνθρωπον οὐκ ἐντρέπομαι, διά γε τὸ παρέχειν μοι κόπον τὴν χήραν ταύτην, ἐκδίκησόν αὐτὴν, ἵνα μὴ εἰς τέλος ἐρχομένη ὑπωπιάζῃ με. εἶπε δὲ ὁ κς, ἀκούσατε τί ὁ κριτὴς τῆς ἀδικίας λέγει· ὁ δὲ θεὸς οὐ μὴ ποιήσῃ τὴν ἐκδίκησιν τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ τῶν βοώντων πρὸς αὐτὸν ἡμέρας καὶ νυκτὸς, καὶ μακροθυμῶν ἐπ' αὐτοῖς; λέγω ὑμῖν ὅτι ποιήσῃ τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν ἐν τάχει. πλὴν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐλθὼν ἆρα
ξζ' εὑρήσει τὴν πίστιν ἐπὶ τῆς γῆς; Εἶπε δὲ πρός τινας τοὺς πεποιθότας ἐφ' ἑαυτοῖς, ὅτι εἰσὶ δίκαιοι, καὶ ἐξουθενοῦντας τοὺς λοιποὺς, τὴν παραβολὴν ταύτην· ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν προσεύξασθαι, ὁ εἷς φαρισαῖος, καὶ ὁ ἕτερος τελώνης. ὁ φαρισαῖος σταθεὶς πρὸς ἑαυτὸν ταῦτα προσηύχετο, ὁ θεός εὐχαριστῶ σοι, ὅτι οὐκ εἰμὶ ὡς οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων ἅρπαγες, ἄδικοι, μοιχοὶ, ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ τελώνης· νηστεύω δὶς τοῦ σαββάτου, ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι. καὶ ὁ τελώνης μακρόθεν ἑστὼς οὐκ ἤθελεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπᾶραι, ἀλλ' ἔτυπτεν εἰς

τὸ σῆθος αὐτοῦ, λέγων, ὁ θεὸς ἱλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ. λέγω ὑμῖν, κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ἢ γὰρ ἐκεῖνος. ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν, ταπεινωθήσεται· ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν, ὑψωθήσεται. προσέφερον δὲ αὐτῷ καὶ τὰ βρέφη, ἵνα αὐτῶν ἅπτηται. ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ ἐπετίμησαν αὐτοῖς. ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτὰ, εἶπεν, ἄφετε τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρός με, καὶ μὴ κωλύετε αὐτά· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὃς ἐὰν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν. Καὶ ἐπηρώτησέ τις ξγ' αὐτὸν ἄρχων, λέγων, διδάσκαλε ἀγαθὲ, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω; εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ μὴ εἷς, ὁ θεός. τὰς ἐντολὰς οἶδας, μὴ μοιχεύσῃς, μὴ φονεύσῃς, μὴ κλέψῃς, μὴ ψευδομαρτυρήσῃς· τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου. ὁ δὲ εἶπε, ταῦτα πάντα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου. ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, ἕν σοι λείπει· πάντα ὅσα ἔχεις πώλησον, καὶ διάδος πτωχοῖς, καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ, καὶ δεῦρο ἀκολούθει

θη μθι. ὁ δὲ ἀκούσας ταῦτα, περίλυπος ἐγένετο· ἦν γὰρ πλούσιος σφόδρα. ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ ἰησοῦς περίλυπον γενόμενον, εἶπε, πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰσελεύσονται εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ· εὐκοπώτερον γάρ ἐστι κάμηλον διὰ τρυμαλιᾶς ῥαφίδος εἰσελθεῖν, ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν. εἶπον δὲ οἱ ἀκούσαντες, καὶ τίς δύναται σωθῆναι; ὁ δὲ εἶπε, τὰ ἀδύνατα παρὰ ἀνθρώποις, δυνατά ἐστι παρὰ τῷ θεῷ. εἶπε δὲ ὁ πέτρος, ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα, καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐδείς ἐστιν ὃς ἀφῆκεν οἰκίαν, ἢ γονεῖς, ἢ ἀδελφούς, ἢ γυναῖκα, ἢ τέκνα, ἕνεκεν τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, ὃς οὐ μὴ ἀπολάβῃ πολλαπλασίονα ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζωὴν αἰώνιον. παραλαβὼν δὲ τοὺς δώδεκα, εἶπε πρὸς αὐτούς, ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς ἱεροσόλυμα, καὶ τελεσθήσεται πάντα τὰ γεγραμμένα διὰ τῶν προφητῶν, τῷ υἱῷ τοῦ ἀνθρώπου· παραδοθήσεται γὰρ τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἐμπαιχθήσεται, καὶ ὑβρισθήσεται, καὶ ἐμπτυσθήσεται, καὶ μαστιγώσαντες ἀποκτε-

νοῦσιν αὐτὸν, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἀναστῆναι. καὶ αὐτοὶ οὐδὲν τούτων συνῆκαν, καὶ ἦν τὸ ῥῆμα τοῦτο κεκρυμμένον ἀπ' αὐτῶν, καὶ οὐκ ἐγίνωσκον τὰ λεγόμενα. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ξθ' ἐγγίζειν αὐτὸν εἰς Ἰεριχώ, τυφλός τις ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν προσαιτῶν· ἀκούσας δὲ ὄχλου διαπορευομένου, ἐπυνθάνετο τί εἴη τοῦτο. ἀπήγγειλαν δὲ αὐτῷ, ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος παρέρχεται· καὶ ἐβόησε λέγων, Ἰησοῦ υἱὲ Δαβὶδ, ἐλέησόν με. καὶ οἱ προάγοντες ἐπετίμων αὐτῷ ἵνα σιωπήσῃ· αὐτὸς δὲ πολλῷ μᾶλλον ἔκραζεν, υἱὲ Δαβὶδ, ἐλέησόν με. σταθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀχθῆναι πρὸς αὐτόν· ἐγγίσαντος δὲ αὐτοῦ ἐπηρώτησεν αὐτὸν, λέγων, Τί σοι θέλεις ποιήσω; ὁ δὲ εἶπε, Κύριε, ἵνα ἀναβλέψω. καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Ἀνάβλεψον· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε. καὶ παραχρῆμα ἀνέβλεψε, καὶ ἠκολούθει αὐτῷ δοξάζων τὸν θεόν. καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἰδὼν ἔδωκεν αἶνον τῷ θεῷ. Καὶ εἰσελθὼν διήρχετο τὴν ξε' Ἰεριχώ, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ὀνόματι καλούμενος 19
Ζακχαῖος, καὶ αὐτὸς ἦν ἀρχιτελώνης, καὶ οὗτος ἦν πλούσιος, καὶ ἐζήτει ἰδεῖν τὸν Ἰησοῦν τίς

ὄχλι, ἐπεὶ ἦν ἠλιώατο ἀπὸ τοῦ ὄχλου· ἦν γὰρ τῇ ἡλικίᾳ μικρὸς λίαν. καὶ προδραμὼν ἔμπροσθεν, ἀνέβη ἐπὶ συκομορέαν, ἵνα ἴδῃ αὐτόν· ὅτι διὰ ἐκείνης ἤμελλε διέρχεσθαι. καὶ ὡς ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον, ἀναβλέψας ὁ Ἰησοῦς εἶδεν αὐτὸν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Ζακχαῖε, σπεύσας κατάβηθι· σήμερον γὰρ ἐν τῷ οἴκῳ σου δεῖ με μεῖναι. καὶ σπεύσας κατέβη, καὶ ὑπεδέξατο αὐτὸν χαίρων. καὶ ἰδόντες ἅπαντες διεγόγγυζον, λέγοντες, ὅτι παρὰ ἁμαρτωλῷ ἀνδρὶ εἰσῆλθε καταλῦσαι. σταθεὶς δὲ Ζακχαῖος εἶπε πρὸς τὸν κύριον, Ἰδοὺ τὰ ἡμίσιά μου τῶν ὑπαρχόντων μου, κύριε, δίδωμι τοῖς πτωχοῖς, καὶ εἴ τινός τι ἐσυκοφάντησα, ἀποδίδωμι τετραπλοῦν. εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, ὅτι σήμερον σωτηρία τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο, καθότι καὶ αὐτὸς υἱὸς Ἀβραάμ ἐστιν. ἦλθε γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός. Ἀκουόντων δὲ αὐτῶν ταῦτα, προσθεὶς εἶπε παραβολὴν, διὰ τὸ ἐγγὺς αὐτὸν εἶναι Ἰερουσαλήμ, καὶ δοκεῖν αὐτοὺς ὅτι παραχρῆμα μέλλει ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἀναφαίνεσθαι. εἶπεν οὖν,

ξς' ξζ' Ἄνθρωπός τις εὐγενὴς ἐπορεύθη εἰς χώ-

ραν μακραν, λαβεῖν ἑαυτῷ βασιλείαν, καὶ ὑποστρέψαι. καλέσας δὲ δέκα δούλους ἑαυτοῦ, ἔδωκεν αὐτοῖς δέκα μνᾶς, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, πραγματεύσασθε ἕως ἔρχομαι. οἱ δὲ πολῖται αὐτοῦ ἐμίσουν αὐτὸν, καὶ ἀπέστειλαν πρεσβείαν ὀπίσω αὐτοῦ, λέγοντες, οὐ θέλομεν τοῦτον βασιλεῦσαι ἐφ' ἡμᾶς. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐπανελθεῖν αὐτὸν λαβόντα τὴν βασιλείαν, καὶ εἶπε φωνηθῆναι αὐτῷ τοὺς δούλους τούτους, οἷς ἔδωκε τὸ ἀργύριον, ἵνα γνῷ τίς τί διεπραγματεύσατο. παρεγένετο δὲ ὁ πρῶτος, λέγων, κύριε, ἡ μνᾶ σου προσηργάσατο δέκα μνᾶς. καὶ εἶπεν αὐτῷ, εὖ ἀγαθὲ δοῦλε· ὅτι ἐν ἐλαχίστῳ πιστὸς ἐγένου, ἴσθι ἐξουσίαν ἔχων ἐπάνω δέκα πόλεων. καὶ ἦλθεν ὁ δεύτερος, λέγων, κύριε, ἡ μνᾶ σου ἐποίησε πέντε μνᾶς. εἶπε δὲ καὶ τούτῳ, καὶ σὺ γίνου ἐπάνω πέντε πόλεων. καὶ ἕτερος ἦλθε, λέγων, κύριε, ἰδοὺ ἡ μνᾶ σου, ἣν εἶχον ἀποκειμένην ἐν σουδαρίῳ· ἐφοβούμην γάρ σε, ὅτι ἄνθρωπος αὐστηρός εἶ· αἴρεις ὃ οὐκ ἔθηκας, καὶ θερίζεις ὃ οὐκ ἔσπειρας. λέγει δὲ αὐτῷ, ἐκ τοῦ στόματός σου κρινῶ σε, πονηρὲ δοῦλε. ἤδεις ὅτι ἐγὼ ἄνθρωπος

αὐτηρός εἰμι, αἴρων ὃ οὐκ ἔθηκα, καὶ θερίζων ὃ οὐκ ἔσπειρα· καὶ διατί οὐκ ἔδωκας τὸ ἀργύριόν μου ἐπὶ τράπεζαν, κἀγὼ ἐλθὼν σὺν τόκῳ αὐτὸ ἂν ἔπραξα αὐτό; καὶ τοῖς παρεστῶσιν εἶπεν, ἄρατε ἀπ' αὐτοῦ τὴν μναῦν, καὶ δότε τῷ τὰς δέκα μνᾶς ἔχοντι. καὶ εἶπον αὐτῷ, κύριε, ἔχει δέκα μνᾶς. λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι παντὶ τῷ ἔχοντι δοθήσεται· ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. πλὴν τοὺς ἐχθρούς μου ἐκείνους, τοὺς μὴ θελήσαντάς με βασιλεῦσαι ἐπ' αὐτούς, ἀγάγετε ὧδε, καὶ κατασφάξατε ἔμπροσθέν μου. καὶ εἰπὼν ταῦτα ἐπορεύετο ἔμπροσθεν ἀναβαίνων εἰς Ἱεροσόλυμα. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤγγισεν εἰς Βηθφαγὴ καὶ Βηθανίαν, πρὸς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον ἐλαιῶν, ἀπέστειλε δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, εἰπών, ὑπάγετε εἰς τὴν κατέναντι κώμην· ἐν ᾗ, εἰσπορευόμενοι εὑρήσετε πῶλον δεδεμένον, ἐφ' ὃν οὐδεὶς πώποτε ἀνθρώπων ἐκάθισε· λύσαντες αὐτὸν ἀγάγετε. καὶ ἐάν τις ὑμᾶς ἐρωτᾷ διατί λύετε, οὕτως ἐρεῖτε αὐτῷ, ὅτι ὁ κύριος αὐτοῦ χρείαν ἔχει. ἀπελθόντες δὲ οἱ ἀπεσταλμένοι, εὗρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς.

λυόντων

λυόντων δὲ αὐτῶν τὸν πῶλον, εἶπον οἱ κύριοι
αὐτοῦ πρὸς αὐτούς, Τί λύετε τὸν πῶλον; οἱ δὲ
εἶπον, ὁ κύριος αὐτοῦ χρείαν ἔχει. καὶ ἤγαγον
αὐτὸν πρὸς τὸν ἰησοῦν. καὶ ἐπιῤῥίψαντες ἑαυ-
τῶν τὰ ἱμάτια ἐπὶ τὸν πῶλον, ἐπεβίβασαν τὸν
ἰησοῦν. πορευομένου δὲ αὐτοῦ ὑπεστρώννυον τὰ
ἱμάτια αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ. ἐγγίζοντος δὲ αὐτοῦ
ἤδη πρὸς τῇ καταβάσει τοῦ ὄρους τῶν ἐλαιῶν,
ἤρξαντο ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν χαί-
ροντες αἰνεῖν τὸν θεὸν φωνῇ μεγάλῃ περὶ πα-
σῶν ὧν εἶδον δυνάμεων, λέγοντες, Εὐλογη-
μένος ὁ ἐρχόμενος βασιλεὺς ἐν ὀνόματι κυ-
ρίου· εἰρήνη ἐν οὐρανῷ, καὶ δόξα ἐν ὑψίστοις.
καί τινες τῶν φαρισαίων ἀπὸ τοῦ ὄχλου εἶπον
πρὸς αὐτόν, διδάσκαλε, ἐπιτίμησον τοῖς
μαθηταῖς σου. καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς,
λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν οὗτοι σιωπήσωσιν, οἱ λί-
θοι κεκράξονται. καὶ ὡς ἤγγισεν, ἰδὼν τὴν πό-
λιν, ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτῇ, λέγων, ὅτι εἰ ἔγνως
καὶ σὺ, καί γε ἐν τῇ ἡμέρᾳ σου ταύτῃ, τὰ
πρὸς εἰρήνην σου· νῦν δὲ ἐκρύβη ἀπὸ ὀφθαλ
μῶν σου. ὅτι ἥξουσιν ἡμέραι ἐπὶ σε, καὶ πε-
ριβαλοῦσιν οἱ ἐχθροί σου χάρακά σοι, καὶ πε-

κυκλώσουσί σε καὶ συνέξουσί σε πάντοθεν, καὶ
ἐδαφιοῦσί σε, καὶ τὰ τέκνα σου ἐν σοὶ καὶ οὐκ ἀ-
φήσουσιν ἐν σοὶ λίθον ἐπὶ λίθῳ· ἀνθ' ὧν ὅτι
ἔγνως τὸν καιρὸν τῆς ἐπισκοπῆς σου. καὶ εἰσελ-
θὼν εἰς τὸ ἱερὸν, ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πω-
λοῦντας ἐν αὐτῷ καὶ ἀγοράζοντας, λέγων
» αὐτοῖς, γέγραπται, ὁ οἶκός μου, οἶκος προσευ-
» χῆς ἐστιν· ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐποιήσατε σπήλαιον
λῃστῶν. καὶ ἦν διδάσκων τὸ καθ' ἡμέραν ἐν
τῷ ἱερῷ. οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς ἐζή-
τουν αὐτὸν ἀπολέσαι, καὶ οἱ πρῶτοι τοῦ λαοῦ,
καὶ οὐχ εὕρισκον τί, τί ποιήσωσιν· ὁ λαὸς γὰρ
ξθ' ἅπας ἐξεκρέματο αὐτοῦ ἀκούων. Καὶ ἐγέ-
20 νετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἐκείνων διδάσκοντος
αὐτοῦ τὸν λαὸν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εὐαγγελιζομέ-
νου, ἐπέστησαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς
σὺν τοῖς πρεσβυτέροις, καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν,
λέγοντες, εἰπὲ ἡμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα
ποιεῖς, ἢ τίς ἐστιν ὁ δούς σοι τὴν ἐξουσίαν ταύ-
την. ἀποκριθεὶς δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς, ἐρω-
τήσω ὑμᾶς κἀγὼ ἕνα λόγον, καὶ εἴπατέ μοι,
τὸ βάπτισμα ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἦν, ἢ ἐξ
ἀνθρώπων; οἱ δὲ συνελογίσαντο πρὸς ἑαυτούς,

λέγοντες, ὅτι ἐὰν εἴπωμεν, ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ, διατί οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; ἐὰν δὲ εἴπωμεν, ἐξ ἀνθρώπων, πᾶς ὁ λαὸς καταλιθάσει ἡμᾶς. πεπεισμένος γάρ ἐστιν Ἰωάννην προφήτην εἶναι. καὶ ἀπεκρίθησαν μὴ εἰδέναι πόθεν. καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. Ἤρξατο δὲ πρὸς τὸν λαὸν λέγειν τὴν παραβολὴν ταύτην· ἄνθρωπός τις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα, καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησε χρόνους ἱκανούς. καὶ ἐν καιρῷ ἀπέστειλε πρὸς τοὺς γεωργοὺς δοῦλον, ἵνα ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελῶνος δῶσιν αὐτῷ· οἱ δὲ γεωργοὶ δείραντες αὐτὸν, ἐξαπέστειλαν κενόν. Καὶ προσέθετο πέμψαι ἕτερον δοῦλον· οἱ δὲ κἀκεῖνον δείραντες καὶ ἀτιμάσαντες, ἐξαπέστειλαν κενόν. Καὶ προσέθετο πέμψαι τρίτον· οἱ δὲ καὶ τοῦτον τραυματίσαντες ἐξέβαλον. εἶπε δὲ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, Τί ποιήσω; πέμψω τὸν υἱόν μου τὸν ἀγαπητόν· ἴσως τοῦτον ἰδόντες ἐντραπήσονται. ἰδόντες δὲ αὐτὸν οἱ γεωργοὶ διελογίζοντο πρὸς ἑαυτοὺς, λέγοντες, οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτὸν, ἵνα ἡμῶν γένηται

ἡ κληρονομία. καὶ ἐκβαλόντες αὐτὸν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος, ἀπέκτειναν. τί οὖν ποιήσει αὐτοῖς ὁ κύριος τ ἀμπελῶνος; ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργοὺς τούτους, καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις. ἀκούσαντες δὲ εἶπον, μὴ γένοιτο. ὁ δὲ ἐμβλέψας αὐτοῖς εἶπε, τί οὖν ἐστι τὸ γεγραμμένον τοῦτο, λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας; πᾶς ὁ πεσὼν ἐπ' ἐκεῖνον τ λίθον συνθλασθήσεται, ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ, λικμήσει αὐτόν.

ϛά Καὶ ἐζήτησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς βαλεῖν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, καὶ ἐφοβήθησαν τὸν λαόν· ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν ταύτην εἶπε. καὶ παρατηρήσαντες ἀπέστειλαν ἐγκαθέτους, ὑποκρινομένους ἑαυτοὺς δικαίους εἶναι, ἵνα ἐπιλάβωνται αὐτοῦ λόγου, εἰς τὸ παραδοῦναι αὐτὸν τῇ ἀρχῇ καὶ τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ ἡγεμόνος. καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν, λέγοντες, διδάσκαλε, οἴδαμεν ὅτι ὀρθῶς λέγεις καὶ διδάσκεις, καὶ οὐ λαμβάνεις πρόσωπον, ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ διδάσκεις· ἔξεστιν ἡμῖν κῆνσον φόρον δοῦναι, ἢ οὔ; κα-

ταν οήσας δὲ αὐτῶν τ' παρουρ γίαν, εἶπε πρὸς
αὐτοὺς, τί με πειράζετε; ὑπιδείξατέ μοι δη-
νάριον. τίνος ἔχει εἰκόνα καὶ ὑπιγραφήν; ἀ-
ποκριθέντες δὲ εἶπον, καίσαρος. ὁ δὲ εἶπεν αὐ-
τοῖς, ἀπόδοτε οὖν τὰ καίσαρος, καίσαρι, καὶ
τὰ τοῦ θεοῦ, τῷ θεῷ. καὶ οὐκ ἴσχυσαν ὑπιλαβέσθαι
αὐτοῦ ῥήματος ἐναντίον τοῦ λαοῦ. καὶ θαυμάσαν-
τες ἐπὶ τῇ ἀποκρίσει αὐτοῦ, ἐσίγησαν. Προσελ οϛ'
θόντες δέ τινες τῶν σαδδουκαίων οἱ ἀντιλέ-
γοντες ἀνάστασιν μὴ εἶναι, ἐπηρώτησαν αὐτὸν,
λέγοντες, διδάσκαλε, μωσῆς ἔγραψεν ἡμῖν,
ἐάν τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ ἔχων γυναῖκα,
καὶ οὗτος ἄτεκνος ἀποθάνῃ, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελ-
φὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα, καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρ-
μα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. ἑπτὰ οὖν ἀδελφοὶ ἦσαν,
καὶ ὁ πρῶτος λαβὼν γυναῖκα ἀπέθανεν ἄ-
τεκνος, καὶ ἔλαβεν ὁ δεύτερος τὴν γυναῖκα,
καὶ οὗτος ἀπέθανεν ἄτεκνος· καὶ ὁ τρίτος ἔλαβεν
αὐτήν· ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἑπτὰ οὐ κατέ-
λιπον τέκνα, καὶ ἀπέθανον· ὕστερον δὲ πάντων
ἀπέθανε καὶ ἡ γυνή. ἐν τῇ οὖν ἀναστάσει τίνος
αὐτῶν γίνεται γυνή; οἱ γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν
γυναῖκα. καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἰς, οἱ

υἱοὶ τ̃ αἰῶνος τ̃ύτου γαμοῦσι κ̀ ἐκγαμίσκονται· οἱ δὲ καταξιωθέντες τ̃ αἰῶνος ἐκείνου τυχεῖν κ̀ τ̃ς ἀναστάσεως τ̃ς ἐκ νεκρῶν, οὔτε γαμοῦσιν, οὔτε ἐκγαμίσκονται· οὔτε γὰρ ἀποθανεῖν ἔτι δύνανται· ἰσάγγελοι γάρ εἰσι· κ̀ υἱοί εἰσι τ̃ θεοῦ, τ̃ς ἀναστάσεως υἱοὶ ὄντες. ὅτι δὲ ἐγείρονται οἱ νεκροὶ, κ̀ Μωσῆς ἐμήνυσεν ἐπὶ τ̃ς βάτου, ὡς λέγει κύριον τὸν θεὸν Ἀβραὰμ, κ̀ τὸν θεὸν Ἰσαὰκ, κ̀ τὸν θεὸν Ἰακώβ. θεὸς δὲ οὐκ ἔστι νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων· πάντες γὰρ αὐτῷ ζῶσιν. ἀποκριθέντες δέ τινες τ̃ γραμματέων, εἶπον, διδάσκαλε, καλῶς εἶπας. οὐκ ἔτι δὲ ἐτόλμων ἐπερωτᾶν αὐτὸν οὐδέν. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς, πῶς λέγουσι τὸν χριστὸν υἱὸν Δαβὶδ εἶναι, κ̀ αὐτὸς Δαβὶδ λέγει ἐν βίβλῳ ψαλμῶν, εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου, κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου; Δαβὶδ οὖν κύριον αὐτὸν καλεῖ· κ̀ πῶς υἱὸς αὐτ̃ ἐστιν; ἀκούοντος δὲ παντὸς τ̃ λαοῦ, εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, προσέχετε ἀπὸ τ̃ γραμματέων τῶν θελόντων περιπατεῖν ἐν στολαῖς, κ̀ φιλοῦντων ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς,

καὶ προσκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς,
καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δείπνοις· οἱ κατε-
σθίοντες τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ προφάσει μα-
κρὰ προσεύχονται· οὗτοι λήψονται περισσό-
τερον κρίμα. Ἀναβλέψας δὲ εἶδε τοὺς βάλ- οκ΄
λοντας τὰ δῶρα αὐτῶν εἰς τὸ γαζοφυλά- 21
κιον πλουσίους· εἶδε δέ τινα χήραν πενιχρὰν
βάλλουσαν ἐκεῖ δύο λεπτά, καὶ εἶπεν, ἀληθῶς
λέγω ὑμῖν ὅτι ἡ χήρα ἡ πτωχὴ αὕτη πλεῖον
πάντων ἔβαλεν· ἅπαντες γὰρ οὗτοι ἐκ τοῦ πε-
ρισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον εἰς τὰ δῶρα τοῦ
θεοῦ, αὕτη δὲ ἐκ τοῦ ὑστερήματος αὐτῆς ἅπαν-
τα τὸν βίον ὃν εἶχεν ἔβαλε. καί τινων λεγόν-
των περὶ τοῦ ἱεροῦ, ὅτι λίθοις καλοῖς καὶ ἀνα- οκ΄
θήμασι κεκόσμηται, εἶπε, ταῦτα ἃ θεωρεῖ- 22
τε, ἐλεύσονται ἡμέραι ἐν αἷς οὐκ ἀφεθήσεται
λίθος ἐπὶ λίθῳ ὃς οὐ καταλυθήσεται. Ἐπη- οκ΄
ρώτησαν δὲ αὐτὸν, λέγοντες, διδάσκαλε, πό- 23
τε οὖν ταῦτα ἔσται; καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν
μέλλῃ ταῦτα γίνεσθαι; ὁ δὲ εἶπε, βλέπετε μὴ
πλανηθῆτε· πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνό-
ματί μου, λέγοντες, ὅτι ἐγώ εἰμι. καὶ ὁ καιρὸς
ἤγγικε· μὴ οὖν πορευθῆτε ὀπίσω αὐτῶν. ὅταν

ὑμᾶς ἀκούσητε πολέμους καὶ ἀκαταστασίας, μὴ πτοηθῆτε· δεῖ γὰρ ταῦτα γενέσθαι πρῶτον, ἀλλ' οὐκ εὐθέως τὸ τέλος. τότε ἔλεγεν αὐτοῖς, ἐγερθήσεται ἔθνος ἐπὶ ἔθνος, καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν· σεισμοί τε μεγάλοι κατὰ τόπους καὶ λιμοὶ καὶ λοιμοὶ ἔσονται· φόβητρά τε καὶ σημεῖα ἀπ' οὐρανοῦ μεγάλα ἔσται. πρὸ δὲ πάντων ἁπάντων, ἐπιβαλοῦσιν ἐφ' ὑμᾶς τὰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ διώξουσι παραδιδόντες εἰς συναγωγὰς καὶ φυλακάς, ἀγομένους ἐπὶ βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνας ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός μου. ἀποβήσεται δὲ ὑμῖν εἰς μαρτύριον. θέτε οὖν εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν μὴ προμελετᾶν ἀπολογηθῆναι· ἐγὼ γὰρ δώσω ὑμῖν στόμα καὶ σοφίαν, ᾗ οὐ δυνήσονται ἀντιστῆναι οὐδὲ ἀντεῖπαι πάντες οἱ ἀντικείμενοι ὑμῖν. παραδοθήσεσθε δὲ καὶ ὑπὸ γονέων καὶ ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν καὶ φίλων, καὶ θανατώσουσιν ἐξ ὑμῶν· καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου. καὶ θρὶξ ἐκ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν οὐ μὴ ἀπόληται. ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν κτήσασθε τὰς ψυχὰς ὑμῶν. ὅταν δὲ ἴδητε κυκλουμένην ὑπὸ στρατοπέδων τὴν ἱερουσαλήμ, τότε γνῶτε

ὅτι ἤγγικεν ἡ ἐρήμωσις αὐτῆς. τότε οἱ ἐν τῇ ἰουδαίᾳ, φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη· καὶ οἱ ἐν μέσῳ αὐτῆς, ἐκχωρείτωσαν· καὶ οἱ ἐν ταῖς χώραις, μὴ εἰσερχέσθωσαν εἰς αὐτήν· ὅτι ἡμέραι ἐκδικήσεως αὗταί εἰσι, τοῦ πληρωθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα. οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις· ἔσται γὰρ ἀνάγκη μεγάλη ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ὀργὴ ἐν τῷ λαῷ τούτῳ· καὶ πεσοῦνται στόματι μαχαίρας, καὶ αἰχμαλωτισθήσονται εἰς πάντα τὰ ἔθνη· καὶ ἰερουσαλὴμ ἔσται πατουμένη ὑπὸ ἐθνῶν, ἄχρι πληρωθῶσι καιροὶ ἐθνῶν. καὶ ἔσται σημεῖα ἐν ἡλίῳ καὶ σελήνῃ καὶ ἄστροις, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς συνοχὴ ἐθνῶν ἐν ἀπορίᾳ, ἠχούσης θαλάσσης καὶ σάλου, ἀποψυχόντων ἀνθρώπων ἀπὸ φόβου καὶ προσδοκίας τῶν ἐπερχομένων τῇ οἰκουμένῃ· αἱ γὰρ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται. καὶ τότε ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλῃ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς. ἀρχομένων δὲ τούτων γίνεσθαι, ἀνακύψατε καὶ ἐπάρατε τὰς κεφαλὰς ὑμῶν· διότι ἐγγίζει ἡ ἀπολύτρωσις ὑμῶν. καὶ εἶπε παραβολὴν αὐ-

τοῖς· ἴδετε τὴν συκῆν καὶ πάντα τὰ δένδρα· ὅταν προβάλωσιν ἤδη, βλέποντες ἀφ' ἑαυτῶν γινώσκετε ὅτι ἤδη ἐγγὺς τὸ θέρος ἐστίν· οὕτω καὶ ὑμεῖς ὅταν ἴδητε ταῦτα γινόμενα, γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη, ἕως ἂν πάντα γένηται· ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσι. προσέχετε δὲ ἑαυτοῖς μήποτε βαρυνθῶσιν ὑμῶν αἱ καρδίαι ἐν κραιπάλῃ καὶ μέθῃ καὶ μερίμναις βιωτικαῖς, καὶ ἐπίστῃ ἐφ' ὑμᾶς ἄφνιδιος ἡ ἡμέρα ἐκείνη· ὡς παγὶς γὰρ ἐπελεύσεται ἐπὶ πάντας τοὺς καθημένους ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς. ἀγρυπνεῖτε οὖν ἐν παντὶ καιρῷ δεόμενοι, ἵνα καταξιωθῆτε ἐκφυγεῖν ταῦτα πάντα τὰ μέλλοντα γίνεσθαι, καὶ σταθῆναι ἔμπροσθεν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. ἦν δὲ τὰς ἡμέρας ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων, τὰς δὲ νύκτας ἐξερχόμενος ηὐλίζετο εἰς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον ἐλαιῶν· καὶ
1 πᾶς ὁ λαὸς ὠρθρίζε πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ
05 ἀκούειν αὐτοῦ. Ἤγγιζε δὲ ἡ ἑορτὴ τῶν ἀζύ-
22 μων ἡ λεγομένη πάσχα, καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιε-

ρεῖς δὲ οἱ γραμματεῖς τὸ, πῶς ἀνέλωσιν αὐτὸν· ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαόν. εἰσῆλθε δὲ ὁ σατανᾶς εἰς ἰούδαν τὸν ἐπικαλούμενον ἰσκαριώτην, ὄντα ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δώδεκα· καὶ ἀπελθὼν συνελάλησε τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς στρατηγοῖς τὸ, πῶς αὐτὸν παραδῷ αὐτοῖς. καὶ ἐχάρησαν, καὶ συνέθεντο αὐτῷ ἀργύριον δοῦναι. καὶ ὡμολόγησε, καὶ ἐζήτει εὐκαιρίαν τοῦ παραδοῦναι αὐτὸν αὐτοῖς ἄτερ ὄχλου. ἦλθε δὲ ἡ ἡμέρα τῶν ἀζύμων, ἐν ᾗ ἔδει θύεσθαι τὸ πάσχα· καὶ ἀπέστειλε πέτρον καὶ ἰωάννην, εἰπών, πορευθέντες ἑτοιμάσατε ἡμῖν τὸ πάσχα, ἵνα φάγωμεν. οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, ποῦ θέλεις ἑτοιμάσωμεν; ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, ἰδοὺ εἰσελθόντων ὑμῶν εἰς τὴν πόλιν, συναντήσει ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος βαστάζων· ἀκολουθήσατε αὐτῷ εἰς τὴν οἰκίαν οὗ εἰσπορεύεται· καὶ ἐρεῖτε τῷ οἰκοδεσπότῃ τῆς οἰκίας, λέγει σοι ὁ διδάσκαλος, ποῦ ἐστι τὸ κατάλυμα, ὅπου τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγω; κἀκεῖνος ὑμῖν δείξει ἀνώγαιον μέγα ἐστρωμένον· ἐκεῖ ἑτοιμάσατε. ἀπελθόντες δὲ εὗρον καθὼς εἴρηκεν αὐτοῖς, καὶ ἡτοίμασαν τὸ πά-

ρα. καὶ ὅτε ἐλθύετο ἡ ὥρα, ἀνέπεσε, καὶ οἱ δώδεκα ἀπόστολοι σὺν αὐτῷ· καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, ἐπιθυμίᾳ ἐπεθύμησα τοῦτο τὸ πάσχα φαγεῖν μεθ' ὑμῶν, πρὸ τοῦ με παθεῖν· λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ φάγω ἐξ αὐτοῦ ἕως ὅτου πληρωθῇ ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. καὶ δεξάμενος ποτήριον, εὐχαριστήσας εἶπε, λάβετε τοῦτο καὶ διαμερίσατε ἑαυτοῖς· λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ πίω ἀπὸ τοῦ γενήματος τῆς ἀμπέλου, ἕως οὗ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἔλθῃ. καὶ λαβὼν ἄρτον, εὐχαριστήσας ἔκλασε, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς, λέγων, τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν διδόμενον· τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. ὡσαύτως καὶ τὸ ποτήριον μετὰ τὸ δειπνῆσαι, λέγων, τοῦτο τὸ ποτήριον, ἡ καινὴ διαθήκη ἐν τῷ αἵματί μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν ἐκχυνόμενον. πλὴν ἰδοὺ ἡ χεὶρ τοῦ παραδιδόντος με μετ' ἐμοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης. καὶ ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου πορεύεται κατὰ τὸ ὡρισμένον· πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ παραδίδοται. καὶ αὐτοὶ ἤρξαντο συζητεῖν πρὸς ἑαυτοὺς τὸ, τίς ἄρα εἴη ἐξ αὐτῶν ὁ τοῦτο μέλλων πράσσειν. Ἐγένετο

δὲ καὶ φιλονεικία ἐν αὐτοῖς, τὸ, τίς αὐτῶν δοκεῖ εἶναι μείζων. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, οἱ βασιλεῖς τῶν ἐθνῶν κυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ ἐξουσιάζοντες αὐτῶν, εὐεργέται καλοῦνται. ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως, ἀλλ' ὁ μείζων ἐν ὑμῖν, γενέσθω ὡς ὁ νεώτερος· καὶ ὁ ἡγούμενος, ὡς ὁ διακονῶν. τίς γὰρ μείζων, ὁ ἀνακείμενος, ἢ ὁ διακονῶν; οὐχὶ ὁ ἀνακείμενος; ἐγὼ δὲ εἰμὶ ἐν μέσῳ ὑμῶν ὡς ὁ διακονῶν. ὑμεῖς δέ ἐστε οἱ διαμεμενηκότες μετ' ἐμοῦ ἐν τοῖς πειρασμοῖς μου· καὶ ἐγὼ διατίθεμαι ὑμῖν, καθὼς διέθετό μοι ὁ πατήρ μου βασιλείαν, ἵνα ἐσθίητε καὶ πίνητε ἐπὶ τῆς τραπέζης μου, ἐν τῇ βασιλείᾳ μου, καὶ καθίσησθε ἐπὶ θρόνων, κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ. Εἶπε δὲ ὁ κύριος, Σίμων, Σίμων, ἰδοὺ ὁ Σατανᾶς ἐξῃτήσατο ὑμᾶς, τοῦ σινιάσαι ὡς τὸν σῖτον· ἐγὼ δὲ ἐδεήθην περὶ σοῦ, ἵνα μὴ ἐκλείπῃ ἡ πίστις σου. καὶ σύ ποτε ἐπιστρέψας, στήριξον τοὺς ἀδελφούς σου. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, κύριε, μετὰ σοῦ ἕτοιμός εἰμι καὶ εἰς φυλακὴν καὶ εἰς θάνατον πορεύεσθαι. ὁ δὲ εἶπε, λέγω σοι Πέτρε, οὐ μὴ φωνήσῃ σήμερον ἀλέκτωρ, πρὶν ἢ τρὶς ἀ-

παρήσω μὴ εἰδέναι με. καὶ εἶπεν αὐτοῖς, ὅτε ἀπέστειλα ὑμᾶς ἄτερ βαλαντίου καὶ πήρας καὶ ὑποδημάτων, μή τινος ὑστερήσατε; οἱ δὲ εἶπον, οὐδενός. εἶπεν οὖν αὐτοῖς, ἀλλὰ νῦν ὁ ἔχων βαλάντιον ἀράτω, ὁμοίως καὶ πήραν· καὶ ὁ μὴ ἔχων πωλησάτω τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, καὶ ἀγορασάτω μάχαιραν· λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι ἔτι τοῦτο τὸ γεγραμμένον δεῖ τελεσθῆναι ἐν ἐμοί, τὸ, καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη. καὶ γὰρ τὰ περὶ ἐμοῦ τέλος ἔχει. οἱ δὲ εἶπον, κύριε, ἰδοὺ μάχαιραι ὧδε δύο. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, ἱκανόν ἐστι. καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη κατὰ τὸ ἔθος εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν· ἠκολούθησαν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. γενόμενος δὲ ὅτε τοῦ τόπου εἶπεν αὐτοῖς, προσεύχεσθε μὴ εἰσελθεῖν εἰς πειρασμόν. καὶ αὐτὸς ἀπεσπάσθη ἀπ' αὐτῶν ὡσεὶ λίθου βολήν, καὶ θεὶς τὰ γόνατα προσηύχετο, λέγων, πάτερ, εἰ βούλει παρενεγκεῖν τὸ ποτήριον τοῦτο ἀπ' ἐμοῦ· πλὴν μὴ τὸ θέλημά μου, ἀλλὰ τὸ σὸν γενέσθω. ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος ἀπ' οὐρανοῦ ἐνισχύων αὐτόν. καὶ γενόμενος ἐν ἀγωνίᾳ, ἐκτενέστερον προσηύχετο. ἐγένετο δὲ ὁ ἱδρὼς αὐτοῦ ὡσεὶ θρόμβοι

αἵματος καταβαίνοντες ἐπὶ τὴν γῆν. καὶ ἀναστὰς ἀπὸ τῆς προσευχῆς, ἐλθὼν πρὸς τοὺς μαθητὰς, εὗρεν αὐτοὺς κοιμωμένους ἀπὸ τῆς λύπης, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τί καθεύδετε; ἀναστάντες προσεύχεσθε ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν. Ἔτι δὲ αὐτοῦ λαλοῦντος ἰδοὺ ὄχλος, καὶ ὁ λεγόμενος Ἰούδας εἷς τῶν δώδεκα, προήρχετο αὐτῶν, καὶ ἤγγισε τῷ Ἰησοῦ φιλῆσαι αὐτόν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Ἰούδα, φιλήματι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου παραδίδως; ἰδόντες δὲ οἱ περὶ αὐτὸν τὸ ἐσόμενον, εἶπον αὐτῷ, Κύριε, εἰ παταξομεν ἐν μαχαίρᾳ; καὶ ἐπάταξεν εἷς τις ἐξ αὐτῶν τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως, καὶ ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ οὖς τὸ δεξιόν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, ἐᾶτε ἕως τούτου. καὶ ἁψάμενος τοῦ ὠτίου αὐτοῦ, ἰάσατο αὐτόν. εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς παραγενομένους ἐπ' αὐτὸν ἀρχιερεῖς καὶ στρατηγοὺς τοῦ ἱεροῦ καὶ πρεσβυτέρους, ὡς ἐπὶ λῃστὴν ἐξεληλύθατε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων; καθ' ἡμέραν ὄντος μου μεθ' ὑμῶν ἐν τῷ ἱερῷ, οὐκ ἐξετείνατε τὰς χεῖρας ἐπ' ἐμέ. ἀλλ' αὕτη ὑμῶν ἐστιν ἡ ὥρα, καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ σκότους. συλλαβόντες

ὃν αὐτὸν ἤγαγον, καὶ εἰσήγαγον αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀρχιερέως. ὁ δὲ πέτρος ἠκολούθει μακρόθεν. ἁψάντων δὲ πῦρ ἐν μέσῳ τῆς αὐλῆς, καὶ συγκαθισάντων αὐτῶν, ἐκάθητο ὁ πέτρος ἐν μέσῳ αὐτῶν. ἰδοῦσα δὲ αὐτὸν παιδίσκη τις καθήμενον πρὸς τὸ φῶς, καὶ ἀτενίσασα αὐτῷ, εἶπε, καὶ οὗτος σὺν αὐτῷ ἦν. ὁ δὲ ἠρνήσατο αὐτὸν, λέγων, γύναι, οὐκ οἶδα αὐτόν. καὶ μετὰ βραχὺ ἕτερος ἰδὼν αὐτὸν, ἔφη, καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ. ὁ δὲ πέτρος εἶπεν, ἄνθρωπε, οὐκ εἰμί. ⸂διαστάσης ὡσεὶ ὥρας μιᾶς, ἄλλος τις διϊσχυρίζετο, λέγων, ἐπ' ἀληθείας καὶ οὗτος μετ' αὐτοῦ ἦν· καὶ γὰρ γαλιλαῖός ἐστιν. εἶπε δὲ ὁ πέτρος, ἄνθρωπε, οὐκ οἶδα ὃ λέγεις.⸃ καὶ παραχρῆμα ἔτι λαλοῦντος αὐτοῦ, ἐφώνησεν ἀλέκτωρ. καὶ στραφεὶς ὁ κύριος ἐνέβλεψε τῷ πέτρῳ· καὶ ὑπεμνήσθη ὁ πέτρος τοῦ λόγου τοῦ κυρίου, ὡς εἶπεν αὐτῷ, ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι ἀπαρνήσῃ με τρίς. καὶ ἐξελθὼν ἔξω ὁ πέτρος ἔκλαυσε πικρῶς. καὶ οἱ ἄνδρες οἱ συνέχοντες τὸν ἰησοῦν, ἐνέπαιζον αὐτῷ, δέροντες, καὶ περικαλύψαντες αὐτὸ ἔτυπτον αὐτοῦ τὸ πρόσωπον, καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν,

αὐτὸν, λέγοντες, προφήτευσον ἡμῖν ὁ παί-
σας σε· καὶ ἕτερα πολλὰ βλασφημοῦντες ἔλε-
γον εἰς αὐτόν. καὶ ὡς ἐγένετο ἡμέρα, συνή-
χθη τὸ πρεσβυτέριον τοῦ λαοῦ, ἀρχιερεῖς τε καὶ
γραμματεῖς. καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ συνέ-
δριον ἑαυτῶν, λέγοντες, εἰ σὺ εἶ ὁ χριστός; εἰπὲ
ἡμῖν. εἶπε δὲ αὐτοῖς, ἐὰν ὑμῖν εἴπω, οὐ μὴ
πιστεύσητε· ἐὰν δὲ καὶ ἐρωτήσω, οὐ μὴ ἀποκρι-
θῆτέ μοι, ἢ ἀπολύσητε. ἀπὸ τοῦ νῦν ἔσται ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου καθήμενος ἐκ δεξιῶν τῆς δυ-
νάμεως τοῦ θεοῦ. εἶπον δὲ πάντες, σὺ οὖν εἶ ὁ
υἱὸς τοῦ θεοῦ; ὁ δὲ πρὸς αὐτοὺς ἔφη, ὑμεῖς λέ-
γετε· ὅτι ἐγώ εἰμι. οἱ δὲ εἶπον, τί ἔτι χρείαν ἔ-
χομεν μαρτυρίας; αὐτοὶ γὰρ ἠκούσαμεν ἀπὸ τοῦ
στόματος αὐτοῦ. Καὶ ἀναστὰν ἅπαν τὸ πλῆ- 23
θος αὐτῶν, ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸν πιλάτον.
ἤρξαντο δὲ κατηγορεῖν αὐτοῦ, λέγοντες, τοῦτον
εὕρομεν διαστρέφοντα τὸ ἔθνος, καὶ κωλύον-
τα καίσαρι φόρους διδόναι, λέγοντα ἑαυτὸν
χριστὸν βασιλέα εἶναι. ὁ δὲ πιλάτος ἐπηρώτησεν
αὐτὸν, λέγων, σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων;
ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ ἔφη, σὺ λέγεις. ὁ δὲ πι-
λάτος εἶπε πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ὄχλους,

οὐδὲν εὑρίσκω αἴτιον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ.
οἱ δὲ ἐπίχυον, λέγοντες, ὅτι ἀναστατοῖ τὸν λαὸν,
διδάσκων καθ' ὅλης τῆς ἰουδαίας, ἀρξάμε-
νος ἀπὸ τῆς γαλιλαίας ἕως ὧδε. πιλάτος δὲ
ἀκούσας γαλιλαίαν, ἐπηρώτησεν εἰ ὁ ἄνθρω-
πος, γαλιλαῖός ἐστι. καὶ ἐπιγνοὺς ὅτι ἐκ τῆς
ἐξουσίας ἡρῴδου ἐστὶν, ἀνέπεμψεν αὐτὸν πρὸς
ἡρῴδην, ὄντα καὶ αὐτὸν ἐν ἱεροσολύμοις
ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις. ὁ δὲ ἡρῴδης ἰδὼν
τὸν ἰησοῦν ἐχάρη λίαν. ἦν γὰρ θέλων ἐξ ἱκα-
νοῦ ἰδεῖν αὐτὸν, διὰ τὸ ἀκούειν πολλὰ περὶ
αὐτοῦ· καὶ ἤλπιζέ τι σημεῖον ἰδεῖν ὑπ' αὐτοῦ γι-
νόμενον. ἐπηρώτα δὲ αὐτὸν ἐν λόγοις ἱκανοῖς·
αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο αὐτῷ. εἱστήκεισαν
δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς εὐτόνως κα-
θ' κατηγοροῦντες αὐτοῦ. ἐξουθενήσας δὲ αὐτὸν
ὁ ἡρῴδης σὺν τοῖς στρατεύμασιν αὐτοῦ, καὶ
ἐμπαίξας, περιβαλὼν αὐτὸν ἐσθῆτα λαμ-
πρὰν, ἀνέπεμψεν αὐτὸν τῷ πιλάτῳ. ἐγένοντο
δὲ φίλοι ὅ, τε πιλάτος καὶ ὁ ἡρῴδης ἐν αὐτῇ
τῇ ἡμέρᾳ μετ' ἀλλήλων· προϋπῆρχον γὰρ ἐν
ἔχθρᾳ ὄντες πρὸς ἑαυτούς. πιλάτος δὲ συγκα-
λεσάμενος τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ

τὸν λαὸν, εἶπε πρὸς αὐτοὺς, προσηνέγκατέ μοι τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ὡς ἀποστρέφοντα τὸν λαὸν, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐνώπιον ὑμῶν ἀνακρίνας, οὐδὲν εὗρον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ αἴτιον, ὧν κατηγορεῖτε κατ' αὐτοῦ· ἀλλ' οὐδὲ Ἡρῴδης· ἀνέπεμψα γὰρ ὑμᾶς πρὸς αὐτὸν, καὶ ἰδοὺ οὐδὲν ἄξιον θανάτου ἐστὶ πεπραγμένον αὐτῷ. παιδεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω. ἀνάγκην δὲ εἶχεν ἀπολύειν αὐτοῖς κατ' ἑορτὴν ἕνα. ἀνέκραξαν δὲ παμπληθεὶ λέγοντες, αἶρε τοῦτον, ἀπόλυσον δὲ ἡμῖν τὸν Βαραββᾶν· ὅστις ἦν διὰ στάσιν τινὰ γενομένην ἐν τῇ πόλει καὶ φόνον, βεβλημένος εἰς φυλακήν. πάλιν οὖν ὁ Πιλάτος προσεφώνησε, θέλων ἀπολῦσαι τὸν Ἰησοῦν. οἱ δὲ ἐπεφώνουν, λέγοντες, σταύρωσον, σταύρωσον αὐτόν. ὁ δὲ τρίτον εἶπε πρὸς αὐτούς, τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν οὗτος; οὐδὲν αἴτιον θανάτου εὗρον ἐν αὐτῷ. παιδεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω. οἱ δὲ ἐπέκειντο φωναῖς μεγάλαις, αἰτούμενοι αὐτὸν σταυρωθῆναι, καὶ κατίσχυον αἱ φωναὶ αὐτῶν καὶ τῶν ἀρχιερέων. ὁ δὲ Πιλάτος ἐπέκρινε γενέσθαι τὸ αἴτημα αὐτῶν· ἀπέλυσε δὲ αὐτοῖς τὸν διὰ στάσιν καὶ φόνον

βεβλημένον εἰς τὴν φυλακήν, ὃν ἠπόησε· τ
ὃ ἰησοῦ παρέδωκε τῷ θελήματι αὐτῶν. καὶ
ὡς ἀπήγαγον αὐτὸν, ὑπαλαβόμενοι σίμωνός
τινος κυρηναίου ἐρχομένου ἀπ' ἀγροῦ, ἐπέ-
θηκαν αὐτῷ τὸν σταυρὸν φέρειν ὄπισθεν τοῦ ἰυ.
π' Ἠκολούθη ὃ αὐτῷ πολὺ πλῆθος τοῦ λαοῦ, καὶ
γυναικῶν αἳ καὶ ἐκόπτοντο καὶ ἐθρήνουν αὐ-
τόν. στραφεὶς ὃ πρὸς αὐτὰς ὁ ἰησοῦς εἶπε, θυ-
γατέρες ἱερουσαλήμ, μὴ κλαίετε ἐπ' ἐμὲ,
πλὴν ἐφ' ἑαυτὰς κλαίετε, καὶ ὑπὲρ τὰ τέκνα
ὑμῶν. ὅτι ἰδοὺ ἔρχονται ἡμέραι ἐν αἷς ἐροῦ-
σι, μακάριαι αἱ στεῖραι, καὶ κοιλίαι αἳ οὐκ ἐγέ-
ννησαν, καὶ μαστοὶ οἳ οὐκ ἐθήλασαν. τότε ἄρξον-
ται λέγειν τοῖς ὄρεσι, πέσετε ἐφ' ἡμᾶς· καὶ τοῖς βου-
νοῖς, καλύψατε ἡμᾶς. ὅτι εἰ ἐν τῷ ὑγρῷ ξύλῳ
ταῦτα ποιοῦσιν, ἐν τῷ ξηρῷ τί γένηται; ἤγοντο
δὲ καὶ ἕτεροι δύο κακοῦργοι σὺν αὐτῷ ἀναιρε-
θῆναι. καὶ ὅτε ἀπῆλθον ἐπὶ τὸν τόπον τὸν καλού-
μενον κρανίον, ἐκεῖ ἐσταύρωσαν αὐτὸν, καὶ
τοὺς κακούργους, ὃν μὲν ἐκ δεξιῶν, ὃν δὲ ἐξ
ἀριστερῶν. ὁ δὲ ἰησοῦς ἔλεγε, πάτερ, ἄφες αὐ-
τοῖς· οὐ γὰρ οἴδασι τί ποιοῦσι. διαμεριζόμε-
νοι δὲ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἔβαλον κλῆρον. καὶ

εἰστήκει ὁ λαὸς θεωρῶν. ἐξεμυκτήριζον δὲ καὶ οἱ ἄρχοντες σὺν αὐτοῖς, λέγοντες, ἄλλους ἔσωσε, σωσάτω ἑαυτὸν, εἰ οὗτός ἐστιν ὁ χριστὸς ὁ τοῦ θεοῦ ἐκλεκτός. ἐνέπαιζον δὲ αὐτῷ καὶ οἱ στρατιῶται προσερχόμενοι, καὶ ὄξος προσφέροντες αὐτῷ, καὶ λέγοντες, εἰ σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων, σῶσον σεαυτόν. ἦν δὲ καὶ ἐπιγραφὴ γεγραμμένη ἐπ' αὐτῷ γράμμασιν ἑλληνικοῖς καὶ ῥωμαϊκοῖς καὶ ἑβραϊκοῖς, οὗτός ἐστιν ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων. Εἷς δὲ τῶν κρεμασθέντων κακούργων ἐβλασφήμει αὐτὸν, λέγων, εἰ σὺ εἶ ὁ χς, σῶσον σεαυτὸν καὶ ἡμᾶς. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἕτερος ἐπετίμα αὐτῷ, λέγων, οὐδὲ φοβῇ σὺ τὸν θεὸν, ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ κρίματι εἶ; καὶ ἡμεῖς μὲν δικαίως· ἄξια γὰρ ὧν ἐπράξαμεν ἀπολαμβάνομεν· οὗτος δὲ οὐδὲν ἄτοπον ἔπραξε. καὶ ἔλεγε τῷ ἰησοῦ, μνήσθητί μου κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ ις, ἀμὴν λέγω σοι, σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ. Καὶ ἦν ὡσεὶ ὥρα ἕκτη, καὶ σκότος ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν, ἕως ὥρας ἐνάτης. καὶ ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος, καὶ ἐρράγη τὸ καταπέτα-

σμα τῦ ναοῦ μέσον. καὶ φωνήσας φωνῇ μεγάλῃ ὁ ἰησοῦς εἶπε, πάτερ, εἰς χεῖράς σου παρατίθεμαι τὸ πνεῦμά μου. καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐξέπνευσεν. ἰδὼν δὲ ὁ ἑκατόνταρχος τὸ γενόμενον, ἐδόξασε τὸν θεὸν, λέγων, ὄντως ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος ἦν. καὶ πάντες οἱ συμπαραγενόμενοι ὄχλοι ὅτι τὴν θεωρίαν ταύτην, θεωροῦντες τὰ γενόμενα, τύπτοντες ἑαυτῶν τὰ στήθη ὑπέστρεφον. εἰστήκεισαν δὲ πάντες οἱ γνωστοὶ αὐτῦ μακρόθεν, καὶ γυναῖκες αἱ συνακολουθήσασαι αὐτῷ ἀπὸ τῆς γαλιλαίας, ὁρῶσαι ταῦτα. πβ΄ Καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ὀνόματι ἰωσὴφ, βουλευτὴς ὑπάρχων, ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ δίκαιος, οὗτος οὐ συγκατατεθειμένος τῇ βουλῇ καὶ τῇ πράξει αὐτῶν, ἀπὸ ἀριμαθαίας πόλεως τῶν ἰουδαίων, ὃς καὶ προσεδέχετο καὶ αὐτὸς τὴν βασιλείαν τῦ θεοῦ, οὗτος προσελθὼν τῷ πιλάτῳ, ᾐτήσατο τὸ σῶμα τῦ ἰησοῦ. καὶ καθελὼν αὐτὸ ἐνετύλιξεν αὐτὸ σινδόνι, καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν μνήματι λαξευτῷ, οὗ οὐκ ἦν οὐδέπω οὐδεὶς κείμενος. καὶ ἡμέρα ἦν παρασκευή, καὶ σάββατον ἐπέφωσκε. κατακολουθήσασαι δὲ καὶ γυναῖκες, αἵτινες ἦσαν συνεληλυθυῖαι

λυθῆναι αὐτῷ ἀπὸ τῆς γαλιλαίας, ἐθεάσαντο
τὸ μνημεῖον, καὶ ὡς ἐτέθη τὸ σῶμα αὐτοῦ. ὑπο-
στρέψασαι δὲ ἡτοίμασαν ἀρώματα καὶ μύρα.
καὶ τὸ μὲν σάββατον ἡσύχασαν, κατὰ τὴν ἐντο-
λήν. Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων ὄρθρου 24
βαθέος ἦλθον ἐπὶ τὸ μνῆμα, φέρουσαι ἃ ἡ-
τοίμασαν ἀρώματα, καί τινες σὺν αὐταῖς.
εὗρον δὲ τὸν λίθον ἀποκεκυλισμένον ἀπὸ τοῦ
μνημείου, καὶ εἰσελθοῦσαι οὐχ εὗρον τὸ σῶμα
τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ διαπορεῖσθαι
αὐτὰς περὶ τούτου, καὶ ἰδοὺ δύο ἄνδρες ἐπέ-
στησαν αὐταῖς ἐν ἐσθήσεσιν ἀστραπτούσαις.
ἐμφόβων δὲ γενομένων αὐτῶν καὶ κλινουσῶν
τὰ πρόσωπα εἰς τὴν γῆν, εἶπον πρὸς αὐ-
τάς, Τί ζητεῖτε τὸν ζῶντα μετὰ τῶν νεκρῶν; οὐκ
ἔστιν ὧδε, ἀλλὰ ἠγέρθη. μνήσθητε ὡς ἐλάλησεν
ὑμῖν, ἔτι ὢν ἐν τῇ γαλιλαίᾳ, λέγων, ὅτι δεῖ τὸν
υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου παραδοθῆναι εἰς χεῖρας
ἀνθρώπων ἁμαρτωλῶν, καὶ σταυρωθῆναι, καὶ
τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστῆναι. καὶ ἐμνήσθησαν
τῶν ῥημάτων αὐτοῦ. καὶ ὑποστρέψασαι ἀπὸ
τοῦ μνημείου, ἀπήγγειλαν ταῦτα πάντα τοῖς
ἕνδεκα καὶ πᾶσι τοῖς λοιποῖς. ἦσαν δὲ ἡ Μαγδα-

λιωὴ μαρία ⸗ ἰωάννα ⸗ μαρία ἰακώβου,
⸗ αἱ λοιπαὶ σὺν αὐταῖς, αἳ ἔλεγον πρὸς τοὺς
ἀποστόλους ταῦτα· ⸗ ἐφάνησαν ἐνώπιον αὐ-
τῶν ὡσεὶ λῆρος τὰ ῥήματα αὐτῶν, ⸗ ἠπίστουν
αὐταῖς. ὁ δὲ πέτρος ἀναστὰς ἔδραμεν ἐπὶ τὸ
μνημεῖον, ⸗ παρακύψας βλέπει τὰ ὀθόνια
κείμενα μόνα· ⸗ ἀπῆλθε, πρὸς ἑαυτὸν θαυ-
κγ' μάζων τὸ γεγονός. Καὶ ἰδοὺ δύο ἐξ αὐτῶν ἦσαν
πορευόμενοι ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ εἰς κώμην
ἀπέχουσαν σταδίους ἑξήκοντα ἀπὸ ἰερουσα-
λήμ, ᾗ ὄνομα ἐμμαοὺς, καὶ αὐτοὶ ὡμίλουν
πρὸς ἀλλήλους περὶ πάντων τῶν συμβεβη-
κότων τούτων. ⸗ ἐγένετο ἐν τῷ ὁμιλεῖν αὐτοὺς
⸗ συζητεῖν, ⸗ αὐτὸς ὁ ἰησοῦς ἐγγίσας συνεπο
ρεύετο αὐτοῖς· οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἐκρα-
τοῦντο τοῦ μὴ ἐπιγνῶναι αὐτόν. εἶπε δὲ πρὸς
αὐτοὺς, τίνες οἱ λόγοι οὗτοι οὓς ἀντιβάλλετε
πρὸς ἀλλήλους περιπατοῦντες, ⸗ ἐστὲ σκυ-
θρωποί; ἀποκριθεὶς δὲ εἷς ᾧ ὄνομα κλεόπας,
εἶπε πρὸς αὐτὸν, σὺ μόνος παροικεῖς ἰερου-
σαλὴμ, ⸗ οὐκ ἔγνως τὰ γενόμενα ἐν αὐτῇ ἐν
ταῖς ἡμέραις ταύταις; ⸗ εἶπεν αὐτοῖς, ποῖα,
οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, τὰ περὶ ἰησοῦ τοῦ ναζωραίου,

ὃς ἐγένετο ἀνὴρ θεοσεβὴς, δυνατὸς ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ ἐναντίον τοῦ θεοῦ καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ, ὅπως τε παρέδωκαν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν εἰς κρίμα θανάτου, καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν. ἡμεῖς δὲ ἠλπίζομεν ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ μέλλων λυτροῦσθαι τὸν Ἰσραήλ. ἀλλά γε σὺν πᾶσι τούτοις τρίτην ταύτην ἡμέραν ἄγει σήμερον, ἀφ' οὗ ταῦτα ἐγένετο. ἀλλὰ καὶ γυναῖκές τινες ἐξ ἡμῶν ἐξέστησαν ἡμᾶς, γενόμεναι ὄρθριαι ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ μὴ εὑροῦσαι τὸ σῶμα αὐτοῦ, ἦλθον, λέγουσαι καὶ ὀπτασίαν ἀγγέλων ἑωρακέναι, οἳ λέγουσιν αὐτὸν ζῆν. καὶ ἀπῆλθόν τινες τῶν σὺν ἡμῖν ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ εὗρον οὕτως καθὼς καὶ αἱ γυναῖκες εἶπον, αὐτὸν δὲ οὐκ εἶδον. καὶ αὐτὸς εἶπε πρὸς αὐτούς, ὦ ἀνόητοι καὶ βραδεῖς τῇ καρδίᾳ τοῦ πιστεύειν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐλάλησαν οἱ προφῆται, οὐχὶ ταῦτα ἔδει παθεῖν τὸν χριστὸν, καὶ εἰσελθεῖν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ; καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ μωσέως καὶ ἀπὸ πάντων τῶν προφητῶν, διηρμήνευεν αὐτοῖς ἐν πάσαις ταῖς γραφαῖς τὰ περὶ ἑαυτοῦ. καὶ ἤγγισαν εἰς τὴν κώμην οὗ ἐπορεύοντο, καὶ αὐτὸς προσεποιεῖτο

πορρώτερω πορεύεσθαι. καὶ παρεβιάσαντο αὐτὸν, λέγοντες, μεῖνον μεθ' ἡμῶν, ὅτι πρὸς ἑσπέραν ἐστὶ, καὶ κέκλικεν ἡ ἡμέρα. καὶ εἰσῆλθε τοῦ μεῖναι σὺν αὐτοῖς. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατακλιθῆναι αὐτὸν μετ' αὐτῶν, λαβὼν τὸν ἄρτον εὐλόγησε, καὶ κλάσας ἐπεδίδου αὐτοῖς. αὐτῶν δὲ διηνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ, καὶ ἐπέγνωσαν αὐτόν. καὶ αὐτὸς ἄφαντος ἐγένετο ἀπ' αὐτῶν. καὶ εἶπον πρὸς ἀλλήλους, οὐχὶ ἡ καρδία ἡμῶν καιομένη ἦν ἐν ἡμῖν, ὡς ἐλάλει ἡμῖν ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὡς διηνοίγει ἡμῖν τὰς γραφάς; καὶ ἀναστάντες αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, ὑπέστρεψαν εἰς ἱερουσαλὴμ, καὶ εὗρον συνηθροισμένους τοὺς ἕνδεκα καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς, λέγοντας, ὅτι ἠγέρθη ὁ κύριος ὄντως καὶ ὤφθη Σίμωνι. Καὶ αὐτοὶ ἐξηγοῦντο τὰ ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὡς ἐγνώσθη αὐτοῖς ἐν τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου. Ταῦτα δὲ αὐτῶν λαλούντων, αὐτὸς ὁ ἰησοῦς ἔστη ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ λέγει αὐτοῖς, εἰρήνη ὑμῖν. πτοηθέντες δὲ καὶ ἔμφοβοι γενόμενοι ἐδόκουν πνεῦμα θεωρεῖν. καὶ εἶπεν αὐτοῖς, τί τεταραγμένοι ἐστὲ, καὶ διατὶ διαλογισμοὶ ἀναβαίνουσιν ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; ἴδετε τὰς χεῖρας

μου καὶ τοὺς πόδας μου· ὅτι αὐτὸς ἐγώ εἰμι. ψηλαφήσατέ με καὶ ἴδετε, ὅτι πνεῦμα σάρκα καὶ ὀστέα οὐκ ἔχει, καθὼς ἐμὲ θεωρεῖτε ἔχοντα. καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐπέδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας. ἔτι δὲ ἀπιστούντων αὐτῶν ἀπὸ τῆς χαρᾶς, καὶ θαυμαζόντων, εἶπεν αὐτοῖς, ἔχετέ τι βρώσιμον ἐνθάδε; οἱ δὲ ἐπέδωκαν αὐτῷ ἰχθύος ὀπτοῦ μέρος, καὶ ἀπὸ μελισσίου κηρίου, καὶ λαβὼν ἐνώπιον αὐτῶν ἔφαγεν. εἶπε δὲ αὐτοῖς, οὗτοι οἱ λόγοι οὓς ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς, ἔτι ὢν σὺν ὑμῖν, ὅτι δεῖ πληρωθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ μωσέως καὶ προφήταις καὶ ψαλμοῖς περὶ ἐμοῦ. τότε διήνοιξεν αὐτῶν τὸν νοῦν, εἰς συνιέναι τὰς γραφάς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, ὅτι οὕτω γέγραπται, καὶ οὕτως ἔδει παθεῖν τὸν χριστὸν, καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, καὶ κηρυχθῆναι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ μετανοίαν καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν εἰς πάντα τὰ ἔθνη, ἀρξάμενον ἀπὸ ἱερουσαλήμ. ὑμεῖς δέ ἐστε μάρτυρες τούτων· καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρός μου ἐφ' ὑμᾶς. ὑμεῖς δὲ καθίσατε ἐν τῇ πόλει ἱερουσαλήμ,

ἕως ἂν ἐνδύσησθε δύναμιν ἐξ ὕψους. ἐξήγαγε δὲ αὐτοὺς ἔξω ἕως εἰς βηθανίαν, καὶ ἐπάρας τὰς χεῖρας αὐτοῦ, εὐλόγησεν αὐτούς. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εὐλογεῖν αὐτὸν αὐτοὺς, διέστη ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἀνεφέρετο εἰς τὸν οὐρανόν. καὶ αὐτοὶ προσκυνήσαντες αὐτὸν, ὑπέστρεψαν εἰς ἰερουσαλὴμ μετὰ χαρᾶς μεγάλης· καὶ ἦσαν διαπαντὸς ἐν τῷ ἱερῷ, αἰνοῦντες καὶ εὐλογοῦντες τὸν θεόν. ἀμήν.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ.

ΕΝ ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν θεόν, καὶ θεὸς ἦν ὁ λόγος. οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν θεόν. πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἕν, ὃ γέγονεν. ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν, καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κατέλαβεν. ἐγένετο ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος παρὰ θεοῦ, ὄνομα αὐτῷ ἰωάννης. οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν, ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός, ἵνα πάντες πιστεύσωσι δι' αὐτοῦ. οὐκ ἦν ἐκεῖνος τὸ φῶς, ἀλλ' ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός. ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον. ἐν τῷ

κόσμῳ λίῳ, ⁊ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ ὁ κόσμος αὐτὸν οὐκ ἔγνω. εἰς τὰ ἴδια ἦλθε, ⁊ οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ παρέλαβον. ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτὸν, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα θεοῦ γενέσθαι, τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, οἳ οὐκ ἐξ αἱμάτων, οὐδὲ ἐκ θελήματος σαρκὸς, οὐδὲ ἐκ θελήματος ἀνδρὸς, ἀλλ' ἐκ θεοῦ ἐγεννήθησαν. καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο, ⁊ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, ⁊ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ πατρὸς, πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας. ἰωάννης μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ, ⁊ κέκραγε, λέγων, οὗτος ἦν ὃν εἶπον, ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός μου ἦν. καὶ ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες ἐλάβομεν, καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος· ὅτι ὁ νόμος διὰ μωσέως ἐδόθη, ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ ἰησοῦ χριστοῦ ἐγένετο. θεὸν οὐδεὶς ἑώρακε πώποτε· ὁ μονογενὴς υἱὸς, ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ πατρὸς, ἐκεῖνος ἐξηγήσατο. καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία τοῦ ἰωάννου, ὅτε ἀπέστειλαν οἱ ἰουδαῖοι ἐξ ἱεροσολύμων ἱερεῖς ⁊ λευίτας, ἵνα ἐρωτήσωσιν αὐτὸν, σὺ τίς εἶ; ⁊ ὡμολόγησε, ⁊ οὐκ ἠρνήσατο.

καὶ ὡμολόγησεν, ὅτι οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ὁ χριστός. καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν, τί οὖν; ἠλίας εἶ σύ; καὶ λέγει, οὐκ εἰμί. ὁ προφήτης εἶ σύ; καὶ ἀπεκρίθη, οὔ. εἶπον οὖν αὐτῷ, τίς εἶ, ἵνα ἀπόκρισιν δῶμεν τοῖς πέμψασιν ἡμᾶς; τί λέγεις περὶ σεαυτοῦ; ἔφη, ἐγὼ φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, εὐθύνατε τὴν ὁδὸν κυρίου, καθὼς εἶπεν Ἡσαΐας ὁ προφήτης. καὶ οἱ ἀπεσταλμένοι ἦσαν ἐκ τῶν φαρισαίων, καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν, καὶ εἶπον αὐτῷ, τί οὖν βαπτίζεις, εἰ σὺ οὐκ εἶ ὁ χς, οὔτε ἠλίας, οὔτε ὁ προφήτης; ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ ἰωάννης λέγων, ἐγὼ βαπτίζω ἐν ὕδατι· μέσος δὲ ὑμῶν ἕστηκεν ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε, αὐτός ἐστιν ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, ὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν, οὗ ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἄξιος ἵνα λύσω αὐτοῦ τὸν ἱμάντα τοῦ ὑποδήματος. ταῦτα ἐν βηθανίᾳ ἐγένετο πέραν τοῦ ἰορδάνου, ὅπου ἦν ἰωάννης βαπτίζων. τῇ ἐπαύριον βλέπει ὁ ἰωάννης τὸν ἰησοῦν ἐρχόμενον πρὸς αὐτὸν, καὶ λέγει, ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου. οὗτός ἐστι περὶ οὗ ἐγὼ εἶπον, ὀπίσω μου ἔρχεται ἀνὴρ, ὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν· ὅτι πρῶτός μου ἦν. κἀγὼ

ὐκ ἤδειν αὐτὸν, ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τῷ ἰσραὴλ, διὰ τοῦτο ἦλθον ἐγὼ ἐν τῷ ὕδατι βαπτίζων· καὶ ἐμαρτύρησεν ἰωάννης, λέγων, ὅτι τεθέαμαι τὸ πνεῦμα καταβαῖνον ὡσεὶ περιστερὰν ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ἔμεινεν ἐπ' αὐτόν. κἀγὼ οὐκ ἤδειν αὐτὸν, ἀλλ' ὁ πέμψας με βαπτίζειν ἐν ὕδατι, ἐκεῖνός μοι εἶπεν, ἐφ' ὃν ἂν ἴδῃς τὸ πνεῦμα καταβαῖνον καὶ μένον ἐπ' αὐτὸ, οὗτός ἐστιν ὁ βαπτίζων ἐν πνεύματι ἁγίῳ. κἀγὼ ἑώρακα, καὶ μεμαρτύρηκα ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. τῇ ἐπαύριον πάλιν εἱστήκει ὁ ἰωάννης καὶ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο. καὶ ἐμβλέψας τῷ ἰησοῦ περιπατοῦντι, λέγει, ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ θεοῦ· καὶ ἤκουσαν αὐτοῦ οἱ δύο μαθηταὶ λαλοῦντος, καὶ ἠκολούθησαν τῷ ἰησοῦ. στραφεὶς δὲ ὁ ἰς καὶ θεασάμενος αὐτοὺς ἀκολουθοῦντας, λέγει αὐτοῖς, τί ζητεῖτε; οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, ῥαββί, ὃ λέγεται ἑρμηνευόμενον, διδάσκαλε, ποῦ μένεις; λέγει αὐτοῖς, ἔρχεσθε καὶ ἴδετε. ἦλθον καὶ εἶδον ποῦ μένει, καὶ παρ' αὐτῷ ἔμειναν τὴν ἡμέραν ἐκείνην. ὥρα δὲ ἦν ὡς δεκάτη. ἦν ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς σίμωνος πέτρου, εἷς ἐκ τῶν δύο τῶν ἀκουσάντων παρὰ ἰωάννου, καὶ ἀκο-

λουθησάντων

λουθησάντων αὐτῷ. εὑρίσκει οὖν πρῶτος τὸν ἀδελφὸν τὸν ἴδιον σίμωνα, καὶ λέγει αὐτῷ, εὑρήκαμεν τὸν μεσσίαν, ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον ὁ χριστός. καὶ ἤγαγεν αὐτὸν πρὸς τὸν ἰησοῦν. ἐμβλέψας δὲ αὐτῷ ὁ ἰησοῦς εἶπε, σὺ εἶ σίμων ὁ υἱὸς ἰωνᾶ· σὺ κληθήσῃ κηφᾶς, ὃ ἑρμηνεύεται πέτρος. τῇ ἐπαύριον ἠθέλησεν ὁ ἰησοῦς ἐξελθεῖν εἰς τὴν γαλιλαίαν, καὶ εὑρίσκει φίλιππον, καὶ λέγει αὐτῷ, ἀκολούθει μοι. ἦν δὲ ὁ φίλιππος ἀπὸ βηθσαϊδὰ ἐκ τῆς πόλεως ἀνδρέου καὶ πέτρου. εὑρίσκει φίλιππος τὸν ναθαναὴλ, καὶ λέγει αὐτῷ, ὃν ἔγραψε μωσῆς ἐν τῷ νόμῳ καὶ οἱ προφῆται, εὑρήκαμεν ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ ἰωσὴφ τὸν ἀπὸ ναζαρέτ. καὶ εἶπεν αὐτῷ ναθαναὴλ, ἐκ ναζαρὲτ δύναταί τι ἀγαθὸν εἶναι; λέγει αὐτῷ φίλιππος, ἔρχου καὶ ἴδε. εἶδεν ὁ ἰησοῦς τὸν ναθαναὴλ ἐρχόμενον πρὸς αὐτὸν, καὶ λέγει περὶ αὐτοῦ, ἴδε ἀληθῶς ἰσραηλίτης, ἐν ᾧ δόλος οὐκ ἔστι. λέγει αὐτῷ ναθαναὴλ, πόθεν με γινώσκεις; ἀπεκρίθη ὁ ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ, πρὸ τοῦ σε φίλιππον φωνῆσαι ὄντα ὑπὸ τὴν συκῆν, εἶδόν σε. ἀπεκρίθη ναθαναὴλ καὶ λέγει αὐτῷ, ῥαββὶ,

σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τοῦ ἰσ-
ραήλ. ἀπεκρίθη ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ, ὅτι εἶ-
πόν σοι, εἶδόν σε ὑποκάτω τῆς συκῆς, πιστεύ-
εις, μείζω τούτων ὄψῃ. καὶ λέγει αὐτῷ, ἀμὴν
ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπ' ἄρτι ὄψεσθε τὸν οὐ-
ρανὸν ἀνεῳγότα, καὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ θυ ἀνα-
βαίνοντας καὶ καταβαίνοντας ὑπὶ τὸν υἱὸν τοῦ
ά 2 ἀνθρώπου. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ γάμος
ἐγένετο ἐν κανᾷ τῆς γαλιλαίας· καὶ ἦν ἡ μή-
τηρ τοῦ ιυ ἐκεῖ. ἐκλήθη δὲ καὶ ὁ ἰησοῦς καὶ οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὸν γάμον. καὶ ὑστερήσαντος
οἴνου, λέγει ἡ μήτηρ τοῦ ἰησοῦ πρὸς αὐτόν,
οἶνον οὐκ ἔχουσι. λέγει αὐτῇ ὁ ἰησοῦς, τί ἐμοὶ
καὶ σοι γύναι; οὔπω ἥκει ἡ ὥρα μου. λέγει ἡ
μήτηρ αὐτοῦ τοῖς διακόνοις, ὅ, τι ἂν λέγῃ ὑμῖν
ποιήσατε. ἦσαν δὲ ἐκεῖ ὑδρίαι λίθιναι ἓξ κεί-
μεναι κατὰ τὸν καθαρισμὸν τῶν ἰουδαίων, χω-
ροῦσαι ἀνὰ μετρητὰς δύο ἢ τρεῖς. λέγει αὐ-
τοῖς ὁ ἰησοῦς, γεμίσατε τὰς ὑδρίας ὕδατος.
καὶ ἐγέμισαν αὐτὰς ἕως ἄνω. καὶ λέγει αὐ-
τοῖς, ἀντλήσατε νῦν καὶ φέρετε τῷ ἀρχιτει-
κλίνῳ. καὶ ἤνεγκαν. ὡς δὲ ἐγεύσατο ὁ ἀρχιτεί-
κλινος τὸ ὕδωρ οἶνον γεγενημένον, καὶ οὐκ ἤδει

πόθεν ἐστίν· οἱ δὲ διάκονοι ἤδεισαν οἱ ὑδρηκότες τὸ ὕδωρ· φωνεῖ τὸν νυμφίον ὁ ἀρχιτρίκλινος, καὶ λέγει αὐτῷ, πᾶς ἄνθρωπος πρῶτον τὸν καλὸν οἶνον τίθησι, καὶ ὅταν μεθυσθῶσι, τότε τὸν ἐλάσσω· σὺ τετήρηκας τὸν καλὸν οἶνον ἕως ἄρτι. ταύτην ἐποίησε τὴν ἀρχὴν τῶν σημείων ὁ ἰησοῦς ἐν κανᾷ τῆς γαλιλαίας, καὶ ἐφανέρωσε τὴν δόξαν αὐτοῦ· καὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. μετὰ τοῦτο κατέβη εἰς καφαρναούμ, αὐτὸς καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· καὶ ἐκεῖ ἔμειναν οὐ πολλὰς ἡμέρας. καὶ ἐγγὺς ἦν τὸ πάσχα τῶν ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη εἰς ἱεροσόλυμα ὁ ἰησοῦς.

Καὶ εὗρεν ἐν τῷ ἱερῷ τοὺς πωλοῦντας βόας β'
καὶ πρόβατα καὶ περιστερὰς, καὶ τοὺς κερματιστὰς καθημένους. καὶ ποιήσας φραγέλλιον ἐκ σχοινίων, πάντας ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, τά τε πρόβατα καὶ τοὺς βόας, καὶ τῶν κολλυβιστῶν ἐξέχεε τὸ κέρμα, καὶ τὰς τραπέζας ἀνέστρεψε· καὶ τοῖς τὰς περιστερὰς πωλοῦσιν εἶπεν, ἄρατε ταῦτα ἐντεῦθεν· μὴ ποιεῖτε τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου, οἶκον ἐμπορίου. ἐμνήσθησαν δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι γεγραμμένον ἐστίν, ὁ ζῆλος "

» τοῦ οἴκου σου καταφάγεταί με. ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ ἰουδαῖοι καὶ εἶπον αὐτῷ, τί σημεῖον δεικνύεις ἡμῖν, ὅτι ταῦτα ποιεῖς; ἀπεκρίθη ὁ ἰς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, λύσατε τὸν ναὸν τοῦτον, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν. εἶπον οὖν οἱ ἰουδαῖοι, τεσσαράκοντα καὶ ἓξ ἔτεσιν ᾠκοδομήθη ὁ ναὸς οὗτος, καὶ σὺ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερεῖς αὐτόν; ἐκεῖνος δὲ ἔλεγε περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ σώματος αὐτοῦ. ὅτε οὖν ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν, ἐμνήσθησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι τοῦτο ἔλεγε· καὶ ἐπίστευσαν τῇ γραφῇ καὶ τῷ λόγῳ ᾧ εἶπεν ὁ ἰησοῦς. ὡς δὲ ἦν ἐν ἱεροσολύμοις ἐν τῷ πάσχα ἐν τῇ ἑορτῇ, πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, θεωροῦντες αὐτοῦ τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει· αὐτὸς δὲ ὁ ἰησοῦς οὐκ ἐπίστευεν ἑαυτὸν αὐτοῖς, διὰ τὸ αὐτὸν γινώσκειν πάντας, καὶ ὅτι οὐ χρείαν εἶχεν, ἵνα τις μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ ἀνθρώπου· αὐτὸς γὰρ ἐγίνωσκε τί ἦν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ. γ' ἦν δὲ ἄνθρωπος ἐκ τῶν φαρισαίων, νικόδημος ὄνομα αὐτῷ, ἄρχων τῶν ἰουδαίων· οὗτος ἦλθε πρὸς τὸν ἰησοῦν νυκτὸς, καὶ εἶπεν αὐτῷ, ῥαββί, οἴδαμεν ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐλήλυθας διδάσκαλος· οὐδεὶς γὰρ ταῦτα τὰ ση-

μεῖα δυνάται ποιεῖν ἃ σὺ ποιεῖς, ἐὰν μὴ ᾖ ὁ θεὸς μετ' αὐτοῦ. ἀπεκρίθη ὁ ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ, ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ἐὰν μή τις γεννηθῇ ἄνωθεν, οὐ δύναται ἰδεῖν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ νικόδημος, πῶς δύναται ἄνθρωπος γεννηθῆναι γέρων ὤν; μὴ δύναται εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μητρὸς αὐτοῦ δεύτερον εἰσελθεῖν καὶ γεννηθῆναι; ἀπεκρίθη ὁ ἰς, ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ἐὰν μή τις γεννηθῇ ἐξ ὕδατος καὶ πνεύματος, οὐ δύναται εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θυ. τὸ γεγεννημένον ἐκ τῆς σαρκὸς, σάρξ ἐστι· καὶ τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ πνεύματος, πνεῦμά ἐστι. μὴ θαυμάσῃς ὅτι εἶπόν σοι, δεῖ ὑμᾶς γεννηθῆναι ἄνωθεν. τὸ πνεῦμα ὅπου θέλει πνεῖ, καὶ τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἀκούεις, ἀλλ' οὐκ οἶδας πόθεν ἔρχεται, καὶ ποῦ ὑπάγει· οὕτως ἐστὶ πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ πνεύματος. ἀπεκρίθη νικόδημος καὶ εἶπεν αὐτῷ, πῶς δύναται ταῦτα γενέσθαι; ἀπεκρίθη ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ, σὺ εἶ ὁ διδάσκαλος τοῦ ἰσραὴλ, καὶ ταῦτα οὐ γινώσκεις; ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ὅτι ὃ οἴδαμεν λαλοῦμεν, καὶ ὃ ἑωράκαμεν

μαρτυροῦμεν, καὶ τὴν μαρτυρίαν ἡμῶν οὐ λαμβάνετε. εἰ τὰ ἐπίγεια εἶπον ὑμῖν καὶ οὐ πιστεύετε, πῶς ἐὰν εἴπω ὑμῖν τὰ ἐπουράνια, πιστεύσετε; καὶ οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανὸν, εἰ μὴ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβὰς ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ. καὶ καθὼς Μωσῆς ὕψωσε τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὕτως ὑψωθῆναι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον. οὕτω γὰρ ἠγάπησεν ὁ θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον. οὐ γὰρ ἀπέστειλεν ὁ θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον, ἵνα κρίνῃ τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σωθῇ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ. ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν, οὐ κρίνεται· ὁ δὲ μὴ πιστεύων, ἤδη κέκριται· ὅτι μὴ πεπίστευκεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ θεοῦ. αὕτη δέ ἐστιν ἡ κρίσις, ὅτι τὸ φῶς ἐλήλυθεν εἰς τὸν κόσμον, καὶ ἠγάπησαν οἱ ἄνθρωποι μᾶλλον τὸ σκότος, ἢ τὸ φῶς· ἦν γὰρ πονηρὰ αὐτῶν τὰ ἔργα. πᾶς γὰρ ὁ φαῦλα πράσσων, μισεῖ τὸ φῶς, καὶ οὐκ ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα μὴ ἐλεγχθῇ τὰ ἔργα αὐτοῦ·

ὁ δὲ ποιῶν τὴν ἀλήθειαν, ἔρχεται πρὸς τὸ
φῶς, ἵνα φανερωθῇ αὐτοῦ τὰ ἔργα· ὅτι ἐν θεῷ
ἐστιν εἰργασμένα. Μετὰ ταῦτα ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὴν Ἰουδαίαν γῆν, καὶ
ἐκεῖ διέτριβε μετ' αὐτῶν, καὶ ἐβάπτιζεν. Ἦν
δὲ καὶ Ἰωάννης βαπτίζων ἐν Αἰνὼν ἐγγὺς τοῦ Σα-
λείμ, ὅτι ὕδατα πολλὰ ἦν ἐκεῖ· καὶ παρεγίνοντο
καὶ ἐβαπτίζοντο· οὔπω γὰρ ἦν βεβλημένος
εἰς τὴν φυλακὴν ὁ Ἰωάννης. Ἐγένετο οὖν ΚΑ'
ζήτησις ἐκ τῶν μαθητῶν Ἰωάννου μετὰ Ἰου-
δαίων περὶ καθαρισμοῦ. Καὶ ἦλθον πρὸς τὸν
Ἰωάννην, καὶ εἶπον αὐτῷ, ῥαββεί, ὃς ἦν μετὰ
σοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ᾧ σὺ μεμαρτύρηκας,
ἴδε οὗτος βαπτίζει, καὶ πάντες ἔρχονται πρὸς
αὐτόν. Ἀπεκρίθη Ἰωάννης καὶ εἶπεν, οὐ δύναται
ἄνθρωπος λαμβάνειν οὐδὲν, ἐὰν μὴ ᾖ δεδο-
μένον αὐτῷ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. Αὐτοὶ ὑμεῖς μοι μάρ
τυρεῖτε ὅτι εἶπον, οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ὁ χριστὸς, ἀλλ' ὅτι
ἀπεσταλμένος εἰμὶ ἔμπροσθεν ἐκείνου. Ὁ ἔχων
τὴν νύμφην, νυμφίος ἐστίν· ὁ δὲ φίλος τοῦ νυμ
φίου ὁ ἑστηκὼς καὶ ἀκούων αὐτοῦ, χαρᾷ χαίρει
διὰ τὴν φωνὴν τοῦ νυμφίου. αὕτη οὖν ἡ χα-
ρὰ ἡ ἐμὴ πεπλήρωται. ἐκεῖνον δεῖ αὐξάνειν·

ἐμὲ δὲ ἐλαττοῦσθαι. ὁ ἄνωθεν ἐρχόμενος, ἐπάνω πάντων ἐστίν. ὁ ὢν ἐκ τῆς γῆς, ἐκ τῆς γῆς ἐστι, καὶ ἐκ τῆς γῆς λαλεῖ· ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐρχόμενος, ἐπάνω πάντων ἐστί, καὶ ὃ ἑώρακε καὶ ἤκουσε, τοῦτο μαρτυρεῖ, καὶ τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ οὐδεὶς λαμβάνει. ὁ λαβὼν αὐτοῦ τὴν μαρτυρίαν, ἐσφράγισεν ὅτι ὁ Θς ἀληθής ἐστιν· ὃν γὰρ ἀπέστειλεν ὁ θεὸς, τὰ ῥήματα τοῦ Θυ λαλεῖ· οὐ γὰρ ἐκ μέτρου δίδωσιν ὁ θεὸς τὸ πνεῦμα. ὁ πατὴρ ἀγαπᾷ τὸν υἱὸν, καὶ πάντα δέδωκεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν, ἔχει ζωὴν αἰώνιον· ὁ δὲ ἀπειθῶν τῷ υἱῷ, οὐκ ὄψεται ζωήν, ἀλλ' ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ μένει ἐπ' αὐτόν. 4 Ὡς οὖν ἔγνω ὁ κύριος ὅτι ἤκουσαν οἱ φαρισαῖοι ὅτι Ἰς πλείονας μαθητὰς ποιεῖ καὶ βαπτίζει ἢ Ἰωάννης· καίτοιγε Ἰησοῦς αὐτὸς οὐκ ἐβάπτιζεν, ἀλλ' οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· ἀφῆκε τὴν Ἰουδαίαν, καὶ ἀπῆλθε πάλιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. ἔδει δὲ 5 αὐτὸν διέρχεσθαι διὰ τῆς Σαμαρείας. Ἔρχεται οὖν εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας, λεγομένην Συχάρ, πλησίον τοῦ χωρίου ὃ ἔδωκεν Ἰακὼβ Ἰωσὴφ τῷ υἱῷ αὐτοῦ. ἦν δὲ ἐκεῖ πηγὴ τοῦ Ἰακώβ. ὁ οὖν Ἰησοῦς κεκοπιακὼς ἐκ τῆς

ὁδοιπορίας, ἐκαθέζετο οὕτως ἐπὶ τῇ πηγῇ
ὥρα ἦν ὡσεὶ ἕκτη· ἔρχεται γυνὴ ἐκ τῆς σα-
μαρείας ἀντλῆσαι ὕδωρ. λέγει αὐτῇ ὁ ἰησοῦς,
δός μοι πεῖν. οἱ γὰρ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπελη-
λύθεισαν εἰς τὴν πόλιν, ἵνα τροφὰς ἀγορά-
σωσι. λέγει οὖν αὐτῷ ἡ γυνὴ ἡ σαμαρεῖτις,
πῶς σὺ ἰουδαῖος ὢν παρ' ἐμοῦ πεῖν αἰτεῖς
οὔσης γυναικὸς σαμαρείτιδος; οὐ γὰρ συγ-
χρῶνται ἰουδαῖοι σαμαρείταις. ἀπεκρίθη ἰς̄
καὶ εἶπεν αὐτῇ, εἰ ἤδεις τὴν δωρεὰν τοῦ θεοῦ,
καὶ τίς ἐστιν ὁ λέγων σοι, δός μοι πεῖν, σὺ ἂν
ἤτησας αὐτὸν, καὶ ἔδωκεν ἄν σοι ὕδωρ ζῶν. λέ-
γει αὐτῷ ἡ γυνή, κύριε, οὔτε ἄντλημα ἔχεις,
καὶ τὸ φρέαρ ἐστὶ βαθύ· πόθεν οὖν ἔχεις τὸ ὕ-
δωρ τὸ ζῶν; μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν
ἰακώβ, ὃς ἔδωκεν ἡμῖν τὸ φρέαρ, καὶ αὐτὸς ἐξ
αὐτοῦ ἔπιε καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ τὰ θρέμματα
αὐτοῦ; ἀπεκρίθη ὁ ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ, πᾶς
ὁ πίνων ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου, διψήσει πάλιν·
ὃς δ' ἂν πίῃ ἐκ τοῦ ὕδατος οὗ ἐγὼ δώσω αὐ-
τῷ, οὐ μὴ διψήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλὰ τὸ ὕδωρ
ὃ δώσω αὐτῷ, γενήσεται ἐν αὐτῷ πηγὴ ὕδα-
τος ἁλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον. λέγει πρὸς

αὐτὸν ἡ γυνὴ, κύριε, δός μοι τοῦτο τὸ ὕδωρ, ἵνα μὴ διψῶ, μηδὲ ἔρχωμαι ἐνθάδε ἀντλεῖν. λέγει αὐτῇ ὁ ἰησοῦς, ὕπαγε, φώνησον τὸν ἄνδρα σου, καὶ ἐλθὲ ἐνθάδε. ἀπεκρίθη ἡ γυνὴ καὶ εἶπεν, οὐκ ἔχω ἄνδρα. λέγει αὐτῇ ὁ ἰησοῦς, καλῶς εἶπας, ὅτι ἄνδρα οὐκ ἔχω· πέντε γὰρ ἄνδρας ἔσχες, καὶ νῦν ὃν ἔχεις, οὐκ ἔστι σου ἀνήρ. τοῦτο ἀληθὲς εἴρηκας. λέγει αὐτῷ ἡ γυνὴ, κύριε, θεωρῶ ὅτι προφήτης εἶ σύ. οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν τῷ ὄρει τούτῳ προσεκύνησαν, καὶ ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἐν ἱεροσολύμοις ἐστὶν ὁ τόπος, ὅπου δεῖ προσκυνεῖν. λέγει αὐτῇ ὁ ἰς, γύναι, πίστευσόν μοι, ὅτι ἔρχεται ὥρα ὅτε οὔτε ἐν τῷ ὄρει τούτῳ οὔτε ἐν ἱεροσολύμοις προσκυνήσετε τῷ πατρί. ὑμεῖς προσκυνεῖτε ὃ οὐκ οἴδατε· ἡμεῖς προσκυνοῦμεν ὃ οἴδαμεν· ὅτι ἡ σωτηρία ἐκ τῶν ἰουδαίων ἐστίν. ἀλλ' ἔρχεται ὥρα καὶ νῦν ἐστιν, ὅτε οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ προσκυνήσουσι τῷ πατρὶ ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ· καὶ γὰρ ὁ πατὴρ τοιούτους ζητεῖ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν. πνεῦμα ὁ θς, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτὸν, ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν. λέγει αὐτῷ ἡ γυνὴ,

οἶδα ὅτι μεσίας ἔρχεται ὁ λεγόμενος χρι-
στός· ὅταν ἔλθη ἐκεῖνος, ἀναγγελεῖ ἡμῖν παν-
τα. λέγει αὐτῇ ὁ ἰησοῦς, ἐγώ εἰμι, ὁ λαλῶν σοι.
καὶ ἐπὶ τούτῳ ἦλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἐθαύ
μασαν ὅτι μετὰ γυναικὸς ἐλάλει· οὐδεὶς μέν-
τοι εἶπε, τί ζητεῖς; ἢ, τί λαλεῖς μετ' αὐτῆς; ἀ-
φῆκεν οὖν τὴν ὑδρίαν αὐτῆς ἡ γυνή, καὶ ἀ-
πῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ λέγει τοῖς ἀνθρώποις,
δεῦτε, ἴδετε ἄνθρωπον ὃς εἶπέ μοι πάντα ὅσα
ἐποίησα. μήτι οὗτός ἐστιν ὁ χς; ἐξῆλθον οὖν
ἐκ τῆς πόλεως καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτόν. ἐν
δὲ τῷ μεταξὺ ἠρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ λέ
γοντες, ῥαββί, φάγε. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, ἐγὼ
βρῶσιν ἔχω φαγεῖν, ἣν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε. ἔλε
γον οὖν οἱ μαθηταὶ πρὸς ἀλλήλους, μή τις
ἤνεγκεν αὐτῷ φαγεῖν; λέγει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς,
ἐμόν βρῶμά ἐστιν, ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τοῦ
πέμψαντός με, καὶ τελειώσω αὐτοῦ τὸ ἔργον.
οὐχ ὑμεῖς λέγετε, ὅτι ἔτι τετράμηνός ἐστι
καὶ ὁ θερισμὸς ἔρχεται; ἰδοὺ λέγω ὑμῖν, ἐπά
ρατε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν, καὶ θεάσασθε τὰς
χώρας, ὅτι λευκαί εἰσι πρὸς θερισμὸν ἤδη.
καὶ ὁ θερίζων μισθὸν λαμβάνει, καὶ συνάγει

καρπὸν εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἵνα καὶ ὁ σπείρων ὁμοῦ χαίρῃ καὶ ὁ θερίζων. ἐν γὰρ τούτῳ ὁ λόγος ἐστὶν ὁ ἀληθινός, ὅτι ἄλλος ἐστὶν ὁ σπείρων, καὶ ἄλλος ὁ θερίζων. ἐγὼ ἀπέστειλα ὑμᾶς θερίζειν ὃ οὐχ ὑμεῖς κεκοπιάκατε· ἄλλοι κεκοπιάκασι, καὶ ὑμεῖς εἰς τοὺς κόπους αὐτῶν εἰσεληλύθατε. ἐκ δὲ τῆς πόλεως ἐκείνης πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν τῶν Σαμαρειτῶν, διὰ τὸν λόγον τῆς γυναικὸς μαρτυρούσης, ὅτι εἶπέ μοι πάντα ὅσα ἐποίησα. ὡς οὖν ἦλθον πρὸς αὐτὸν οἱ Σαμαρεῖται, ἠρώτων αὐτὸν μεῖναι παρ' αὐτοῖς· καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ δύο ἡμέρας· καὶ πολλῷ πλείους ἐπίστευσαν διὰ τὸν λόγον αὐτοῦ, τῇ τε γυναικὶ ἔλεγον, ὅτι οὐκέτι διὰ τὴν σὴν λαλιὰν πιστεύομεν· αὐτοὶ γὰρ ἀκηκόαμεν, καὶ οἴδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ σωτὴρ τοῦ κόσμου ὁ Χ̄ς̄. μετὰ δὲ τὰς δύο ἡμέρας ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν· αὐτὸς γὰρ ὁ Ἰησοῦς ἐμαρτύρησεν, ὅτι προφήτης ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι τιμὴν οὐκ ἔχει. ὅτε οὖν ἦλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἐδέξαντο αὐτὸν οἱ Γαλιλαῖοι, πάντα ἑωρακότες ἃ ἐποίησεν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν τῇ ἑορτῇ· καὶ αὐτοὶ γὰρ ἦλθον εἰς τὴν ἑορτήν.

Ἦλθεν οὖν ὁ ἰησοῦς πάλιν εἰς τὴν κανᾶ ς'
τῆς γαλιλαίας, ὅπου ἐποίησε τὸ ὕδωρ οἶνον. καὶ
ἦν τις βασιλικὸς, οὗ ὁ υἱὸς ἠσθένει ἐν καφαρ-
ναούμ. οὗτος ἀκούσας ὅτι ἰησοῦς ἥκει ἐκ τῆς ἰου-
δαίας εἰς τὴν γαλιλαίαν, ἀπῆλθε πρὸς αὐ-
τὸν, καὶ ἠρώτα αὐτὸν ἵνα καταβῇ καὶ ἰάσηται
αὐτοῦ τὸν υἱόν· ἤμελλε γὰρ ἀποθνήσκειν. εἶπεν
οὖν ὁ ἰησοῦς πρὸς αὐτὸν, ἐὰν μὴ σημεῖα καὶ
τέρατα ἴδητε, οὐ μὴ πιστεύσητε. λέγει πρὸς
αὐτὸν ὁ βασιλικὸς, κύριε, κατάβηθι πρὶν
ἀποθανεῖν τὸ παιδίον μου. λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς,
πορεύου· ὁ υἱός σου ζῇ. καὶ ἐπίστευσεν ὁ ἄνθρω-
πος τῷ λόγῳ ᾧ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἰησοῦς, καὶ ἐπο-
ρεύετο. ἤδη δὲ αὐτοῦ καταβαίνοντος οἱ δοῦ-
λοι αὐτοῦ ἀπήντησαν αὐτῷ, καὶ ἀπήγγειλαν λέ-
γοντες, ὅτι ὁ παῖς σου ζῇ. ἐπύθετο οὖν παρ'
αὐτῶν τὴν ὥραν ἐν ᾗ κομψότερον ἔσχε· καὶ
εἶπον αὐτῷ, ὅτι χθὲς ὥραν ἑβδόμην ἀφῆ-
κεν αὐτὸν ὁ πυρετός. ἔγνω οὖν ὁ πατὴρ ὅτι ἐν
ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ἐν ᾗ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἰησοῦς, ὅτι ὁ
υἱός σου ζῇ. καὶ ἐπίστευσεν αὐτὸς καὶ ἡ οἰκία αὐ-
τοῦ ὅλη. Τοῦτο πάλιν δεύτερον σημεῖον ἐποίησεν
ὁ ἰησοῦς ἐλθὼν ἐκ τῆς ἰουδαίας εἰς τὴν γα-

ζ ς λιλαίαν. Μετὰ ταῦτα ἰῶ ἑορτὴ τῶν ἰου-
δαίων, καὶ ἀνέβη ὁ ἰς̄ εἰς ἱεροσόλυμα. ἔστι δὲ
ἐν τοῖς ἱεροσολύμοις ὅπι τῇ προβατικῇ κο-
λυμβήθρα ἡ ἐπιλεγομένη ἑβραϊστὶ βηθεσ-
δὰ, πέντε στοὰς ἔχουσα· ἐν ταύταις κατέκειτο
πλῆθος πολὺ τῶν ἀσθενούντων, τυφλῶν, χω-
λῶν, ξηρῶν, ἐκδεχομένων τὴν τοῦ ὕδατος κί-
νησιν. ἄγγελος γὰρ κατ' καιρὸν κατέβαινεν ἐν
τῇ κολυμβήθρᾳ, καὶ ἐτάρασσε τὸ ὕδωρ· ὁ οὖν
πρῶτος ἐμβὰς μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδα-
τος, ὑγιὴς ἐγίνετο ᾧ δήποτε κατείχετο νοσή-
ματι. ἦν δέ τις ἄνθρωπος ἐκεῖ τριακονταοκτὼ
ἔτη ἔχων ἐν τῇ ἀσθενείᾳ· τοῦτον ἰδὼν ὁ ἰς̄ κα-
τακείμενον, καὶ γνοὺς ὅτι πολὺν ἤδη χρόνον ἔ-
χει, λέγει αὐτῷ, θέλεις ὑγιὴς γενέσθαι; ἀπε-
κρίθη αὐτῷ ὁ ἀσθενῶν, κύριε, ἄνθρωπον οὐκ
ἔχω, ἵνα ὅταν ταραχθῇ τὸ ὕδωρ, βάλλῃ με
εἰς τὴν κολυμβήθραν· ἐν ᾧ δὲ ἔρχομαι ἐγώ,
ἄλλος πρὸ ἐμοῦ καταβαίνει. λέγει αὐτῷ ὁ
ἰησοῦς, ἔγειραι, ἆρον τὸν κράβαττόν σου, καὶ
περιπάτει. καὶ εὐθέως ἐγένετο ὑγιὴς ὁ ἄνθρω
πος, καὶ ἦρε τὸν κράβαττον αὐτοῦ, καὶ περιε-
πάτει. ἦν δὲ σάββατον ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ.

ἔλεγον οὖν οἱ ἰουδαῖοι τῷ τεθεραπευμένῳ, σάββατόν ἐστιν· οὐκ ἔξεστί σοι ἆραι τὸν κράβαττον. ἀπεκρίθη αὐτοῖς, ὁ ποιήσας με ὑγιῆ, ἐκεῖνός μοι εἶπεν, ἆρον τὸν κράβαττόν σου, καὶ περιπάτει. ἠρώτησαν οὖν αὐτόν, τίς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ εἰπών σοι, ἆρον τὸν κράβαττόν σου, καὶ περιπάτει; ὁ δὲ ἰαθεὶς οὐκ ᾔδει τίς ἐστιν· ὁ γὰρ Ἰησοῦς ἐξένευσεν ὄχλου ὄντος ἐν τῷ τόπῳ. μετὰ ταῦτα εὑρίσκει αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, ἴδε ὑγιὴς γέγονας· μηκέτι ἁμάρτανε, ἵνα μὴ χεῖρόν τί σοι γένηται. ἀπῆλθεν ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἀνήγγειλε τοῖς ἰουδαίοις ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ ποιήσας αὐτὸν ὑγιῆ. καὶ διὰ τοῦτο ἐδίωκον τὸν Ἰησοῦν οἱ ἰουδαῖοι καὶ ἐζήτουν αὐτὸν ἀποκτεῖναι, ὅτι ταῦτα ἐποίει ἐν σαββάτῳ. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίνατο αὐτοῖς, ὁ πατήρ μου ἕως ἄρτι ἐργάζεται, κἀγὼ ἐργάζομαι. διὰ τοῦτο οὖν μᾶλλον ἐζήτουν αὐτὸν οἱ ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι, ὅτι οὐ μόνον ἔλυε τὸ σάββατον, ἀλλὰ καὶ πατέρα ἴδιον ἔλεγε τὸν θεόν, ἴσον ἑαυτὸν ποιῶν τῷ θεῷ. ἀπεκρίνατο οὖν ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ δύναται ὁ υἱὸς ποιεῖν ἀφ' ἑαυτοῦ οὐ-

δέν, ἐὰν μήπ βλέπη τὸν πατέρα ποιοῦντα· ἃ γὰρ ἂν ἐκεῖνος ποιῇ, ταῦτα καὶ ὁ υἱὸς ὁμοίως ποιεῖ· ὁ γὰρ πατὴρ φιλεῖ τὸν υἱὸν, καὶ πάντα δείκνυσιν αὐτῷ ἃ αὐτὸς ποιεῖ, καὶ μείζονα τούτων δείξει αὐτῷ ἔργα, ἵνα ὑμεῖς θαυμάζητε. ὥσπερ γὰρ ὁ πατὴρ ἐγείρει τοὺς νεκροὺς, καὶ ζωοποιεῖ, οὕτω καὶ ὁ υἱὸς οὓς θέλει ζωοποιεῖ· οὐδὲ γὰρ ὁ πατὴρ κρίνει οὐδένα, ἀλλὰ τὴν κρίσιν πᾶσαν δέδωκε τῷ υἱῷ, ἵνα πάντες τιμῶσι τὸν υἱὸν καθὼς τιμῶσι τὸν πατέρα. ὁ μὴ τιμῶν τὸν υἱὸν οὐ τιμᾷ τὸν πατέρα τὸν πέμψαντα αὐτόν. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ὁ τὸν λόγον μου ἀκούων, καὶ πιστεύων τῷ πέμψαντί με, ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καὶ εἰς κρίσιν οὐκ ἔρχεται, ἀλλὰ μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωήν. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἔρχεται ὥρα, καὶ νῦν ἐστιν, ὅτε οἱ νεκροὶ ἀκούσονται τῆς φωνῆς τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ, καὶ οἱ ἀκούσαντες ζήσονται· ὥσπερ γὰρ ὁ πατὴρ ἔχει ζωὴν ἐν ἑαυτῷ, οὕτως ἔδωκε καὶ τῷ υἱῷ ζωὴν ἔχειν ἐν ἑαυτῷ, καὶ ἐξουσίαν ἔδωκεν αὐτῷ καὶ κρίσιν ποιεῖν, ὅτι υἱὸς ἀνθρώπου ἐστί. μὴ θαυμάζετε τοῦτο, ὅτι ἔρχεται ὥρα ἐν ᾗ πάντες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις ἀκούσονται τῆς

φωνῆς

φωνῆς αὐτοῦ, καὶ ἐκπορεύσονται οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες, εἰς ἀνάστασιν ζωῆς· οἱ δὲ τὰ φαῦλα πράξαντες, εἰς ἀνάστασιν κρίσεως. οὐ δύναμαι ἐγὼ ποιεῖν ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐδέν· καθὼς ἀκούω, κρίνω, καὶ ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ δικαία ἐστίν· ὅτι οὐ ζητῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμὸν, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με πατρός. ἐὰν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἡ μαρτυρία μου οὐκ ἔστιν ἀληθής· ἄλλος ἐστὶν ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμοῦ, καὶ οἶδα ὅτι ἀληθής ἐστιν ἡ μαρτυρία ἣν μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ. ὑμεῖς ἀπεστάλκατε πρὸς Ἰωάννην, καὶ μεμαρτύρηκε τῇ ἀληθείᾳ· ἐγὼ δὲ οὐ παρὰ ἀνθρώπου τὴν μαρτυρίαν λαμβάνω, ἀλλὰ ταῦτα λέγω, ἵνα ὑμεῖς σωθῆτε. ἐκεῖνος ἦν ὁ λύχνος ὁ καιόμενος καὶ φαίνων, ὑμεῖς δὲ ἠθελήσατε ἀγαλλιαθῆναι πρὸς ὥραν ἐν τῷ φωτὶ αὐτοῦ. ἐγὼ δὲ ἔχω τὴν μαρτυρίαν μείζω τοῦ Ἰωάννου· τὰ γὰρ ἔργα ἃ ἔδωκέ μοι ὁ πατὴρ ἵνα τελειώσω αὐτὰ, αὐτὰ τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ, μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὅτι ὁ πατήρ με ἀπέσταλκε· καὶ ὁ πέμψας με πατήρ, αὐτὸς μεμαρτύρηκε περὶ ἐμοῦ. οὔτε φωνὴν αὐτοῦ ἀκηκόατε πώποτε, οὔτε εἶδος αὐτοῦ ἑωράκατε

κατε· καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ οὐκ ἔχετε μένοντα ἐν ὑμῖν, ὅτι ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος, τούτῳ ὑμεῖς οὐ πιστεύετε. ἐρευνᾶτε τὰς γραφάς, ὅτι ὑμεῖς δοκεῖτε ἐν αὐταῖς ζωὴν αἰώνιον ἔχειν, καὶ ἐκεῖναί εἰσιν αἱ μαρτυροῦσαι περὶ ἐμοῦ· καὶ οὐ θέλετε ἐλθεῖν πρός με, ἵνα ζωὴν ἔχητε. δόξαν παρὰ ἀνθρώπων οὐ λαμβάνω. ἀλλ' ἔγνωκα ὑμᾶς, ὅτι τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ οὐκ ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς. ἐγὼ ἐλήλυθα ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρός μου, καὶ οὐ λαμβάνετέ με· ἐὰν ἄλλος ἔλθῃ ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἰδίῳ, ἐκεῖνον λήψεσθε. πῶς δύνασθε ὑμεῖς πιστεῦσαι, δόξαν παρὰ ἀλλήλων λαμβάνοντες, καὶ τὴν δόξαν τὴν παρὰ τοῦ μόνου θεοῦ οὐ ζητεῖτε; μὴ δοκεῖτε ὅτι ἐγὼ κατηγορήσω ὑμῶν πρὸς τὸν πατέρα· ἔστιν ὁ κατηγορῶν ὑμῶν Μωσῆς, εἰς ὃν ὑμεῖς ἠλπίκατε· εἰ γὰρ ἐπιστεύετε Μωσῇ, ἐπιστεύετε ἂν ἐμοί· περὶ γὰρ ἐμοῦ ἐκεῖνος ἔγραψεν. εἰ δὲ τοῖς ἐκείνου γράμμασιν οὐ πιστεύετε,
6 πῶς τοῖς ἐμοῖς ῥήμασι πιστεύσετε; Μετὰ ταῦτα ἀπῆλθεν ὁ Ἰησοῦς πέραν τῆς θαλάσσης τῆς Γαλιλαίας τῆς Τιβεριάδος, καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος πολύς· ὅτι ἑώρων αὐτοῦ τὰ ση-

μεῖα ἀ ἐποίη ὅτι τῆς ἀσθενουμένων. ἀνῆλθε δὲ εἰς τὸ ὄρος ὁ ἰησοῦς, κὴ ἐκεῖ ἐκάθητο μετ' τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ πάσχα ἡ ἑορτὴ τῶν ἰουδαίων. Ἐπάρας οὖν ὁ ἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς, κὴ θεασάμενος ὅτι πολὺς ὄχλος ἔρχεται πρὸς αὐτὸν, λέγει πρὸς τὸν φίλιππον, πόθεν ἀγορασώμεν ἄρτους, ἵνα φάγωσιν οὗτοι; τοῦτο δὲ ἔλεγε πειράζων αὐτόν· αὐτὸς γὰρ ἤδει τί ἔμελλε ποιεῖν. ἀπεκρίθη αὐτῷ φίλιππος, διακοσίων δηναρίων ἄρτοι οὐκ ἀρκοῦσιν αὐτοῖς, ἵνα ἕκαστος αὐτῶν βραχύ τι λάβῃ. λέγει αὐτῷ εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς σίμωνος πέτρου, ἔστι παιδάριον ἓν ὧδε ὃ ἔχει πέντε ἄρτους κριθίνους, κὴ δύο ὀψάρια· ἀλλὰ ταῦτα τί ἐστιν εἰς τοσούτους; εἶπε δὲ ὁ ἰησοῦς, ποιήσατε τοὺς ἀνθρώπους ἀναπεσεῖν. ἦν δὲ χόρτος πολὺς ἐν τῷ τόπῳ· ἀνέπεσον οὖν οἱ ἄνδρες τὸν ἀριθμὸν ὡσεὶ πεντακισχίλιοι. ἔλαβε δὲ τοὺς ἄρτους ὁ ἰησοῦς, κὴ εὐχαριστήσας διέδωκε τοῖς μαθηταῖς, οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ἀνακειμένοις, ὁμοίως καὶ ἐκ τῶν ὀψαρίων ὅσον ἤθελον. ὡς δὲ ἐνεπλήσθησαν, λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, συναγάγετε τὰ περισ-

σύσαντα κλάσματα, ἵνα μή τι ἀπόληται. συνήγαγον οὖν, καὶ ἐγέμισαν δώδεκα κοφίνους κλασμάτων, ἐκ τῶν πέντε ἄρτων τῶν κριθίνων, ἃ ἐπερίσσευσε τοῖς βεβρωκόσιν. οἱ οὖν ἄνθρωποι ἰδόντες ὃ ἐποίησε σημεῖον ὁ ἰησοῦς, ἔλεγον, ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης ὁ ἐρχόμενος εἰς τὸν κόσμον. ἰς οὖν γνοὺς ὅτι μέλλουσιν ἔρχεσθαι, καὶ ἁρπάζειν αὐτὸν ἵνα ποιήσωσιν αὐτὸν βασιλέα, ἀνεχώρησε πάλιν εἰς
θ' τὸ ὄρος αὐτὸς μόνος. Ὡς δὲ ὀψία ἐγένετο, κατέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ἐμβάντες εἰς τὸ πλοῖον, ἤρχοντο πέραν τῆς θαλάσσης εἰς καπερναούμ. καὶ σκοτία ἤδη ἐγεγόνει, καὶ οὐκ ἐληλύθει πρὸς αὐτοὺς ὁ ἰς, ἡ τε θάλασσα ἀνέμου μεγάλου πνέοντος διηγείρετο. ἐληλακότες οὖν ὡς σταδίους εἰκοσιπέντε ἢ τριάκοντα, θεωροῦσι τὸν ἰν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐγγὺς τοῦ πλοίου γινόμενον, καὶ ἐφοβήθησαν. ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς, ἐγώ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε. ἤθελον οὖν λαβεῖν αὐτὸν εἰς πλοῖον, καὶ εὐθέως τὸ πλοῖον ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς εἰς ἣν ὑπῆγον. τῇ ἐπαύριον ὁ ὄχλος ὁ ἑστηκὼς πέραν τῆς θαλάσσης ἰδὼν ὅτι πλοιάριον ἄλλο

ὅπ λῶ ἐκεῖ εἰ μὴ ἓν ἐκεῖνο εἰς ὃ ἀνέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτ, ϗ ὅλι οὐ συνεισῆλθε τοῖς μαθηταῖς αὐτ ὁ ἰησοῦς εἰς τὸ πλοιάριον, ἀλλὰ μόνοι οἱ μαθηταὶ αὐτ ἀπῆλθον· ἄλλα πλοιάρια ἦλθε πλοιάρια ἀπ τιβεριάδος ἐγγὺς τοῦ τόπου, ὅπου ἔφαγον τὸν ἄρτον, εὐχαριστήσαντος τοῦ κυρίου. ὅτε οὖν εἶδεν ὁ ὄχλος ὅτ ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ἐκεῖ οὐδὲ οἱ μαθηταὶ αὐτ, ἐνέβησαν αὐτοὶ εἰς τὰ πλοῖα, ϗ ἦλθον εἰς καπερναοὺμ ζητοῦντες τὸν ἰησοῦν, ϗ εὑρόντες αὐτὸν πέραν τῆς θαλάσσης, εἶπον αὐτῷ, ῥαββί, πότε ὧδε γέγονας; ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς ϗ εἶπεν, ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ζητεῖτέ με οὐχ ὅλι εἴδετε σημεῖα, ἀλλ' ὅτ ἐφάγετε ἀπ τῶν ἄρτων ϗ ἐχορτάσθητε. ἐργάζεσθε μὴ τὴν βρῶσιν τὴν ἀπολλυμένην, ἀλλὰ τὴν βρῶσιν τὴν μένουσαν εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἣν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑμῖν δώσ· τοῦτον γὰρ ὁ πατὴρ ἐσφράγισεν ὁ θεός. εἶπον οὖν πρὸς αὐτὸν, τί ποιοῦμεν, ἵνα ἐργαζώμεθα τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ; ἀπεκρίθη ὁ ἰησοῦς ϗ εἶπεν αὐτοῖς, τοῦτό ἐστι τὸ ἔργον τοῦ θεοῦ, ἵνα πιστεύσητε εἰς ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος. εἶπον οὖν αὐτῷ, τί οὖν ποιεῖς σὺ σημεῖον, ἵνα ἴδωμεν ϗ

πιστεύσωμεν αὐτῷ; τί ἐργάζῃ; οἱ πατέρες ἡμῶν
τὸ μάννα ἔφαγον ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθώς ἐστι γε-
» γραμμένον, ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐ-
» τοῖς φαγεῖν. εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ ἰς, ἀμὴν ἀ-
μὴν λέγω ὑμῖν, οὐ Μωσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὸν ἄρ-
τον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἀλλ' ὁ πατήρ μου δίδωσιν
ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὸν ἀληθινόν· ὁ γὰρ
ἄρτος τοῦ θεοῦ ἐστιν ὁ καταβαίνων ἐκ τοῦ οὐρα-
νοῦ, καὶ ζωὴν διδοὺς τῷ κόσμῳ. εἶπον οὖν
πρὸς αὐτόν, κύριε, πάντοτε δὸς ἡμῖν τὸν ἄρ-
τον τοῦτον. εἶπε δὲ αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς, ἐγώ εἰμι ὁ
ἄρτος τῆς ζωῆς. ὁ ἐρχόμενος πρός με, οὐ μὴ
πεινάσῃ· καὶ ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, οὐ μὴ διψήσῃ
πώποτε. ἀλλ' εἶπον ὑμῖν, ὅτι καὶ ἑωράκατέ με,
καὶ οὐ πιστεύετε. πᾶν ὃ δίδωσί μοι ὁ πατήρ,
πρὸς ἐμὲ ἥξει· καὶ τὸν ἐρχόμενον πρός με
οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω· ὅτι καταβέβηκα ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ, οὐχ ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμὸν,
ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με· τοῦτο δέ ἐστι
τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με πατρός, ἵνα πᾶν
ὃ δέδωκέ μοι μὴ ἀπολέσω ἐξ αὐτοῦ, ἀλλὰ ἀνα-
στήσω αὐτὸ ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ· τοῦτο δέ ἐστι τὸ
θέλημα τοῦ πέμψαντός με, ἵνα πᾶς ὁ θεωρῶν

τὸν υἱὸν καὶ πιστεύων εἰς αὐτὸν, ἔχῃ ζωὴν αἰ-
ώνιον, καὶ ἀναστήσω αὐτὸν ἐγὼ τῇ ἐσχάτῃ ἡ-
μέρᾳ. ἐγόγγυζον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ,
ὅτι εἶπεν, ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ καταβὰς ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ· καὶ ἔλεγον, οὐχ οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ
υἱὸς Ἰωσὴφ, οὗ ἡμεῖς οἴδαμεν τὸν πατέρα καὶ
τὴν μητέρα; πῶς οὖν λέγει οὗτος, ὅτι ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ καταβέβηκα. ἀπεκρίθη οὖν ὁ Ἰησοῦς
καὶ εἶπεν αὐτοῖς, μὴ γογγύζετε μετ' ἀλλήλων.
οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρός με, ἐὰν μὴ ὁ
πατὴρ ὁ πέμψας με ἑλκύσῃ αὐτόν· καὶ ἐγὼ
ἀναστήσω αὐτὸν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. ἔστι γε-
γραμμένον ἐν τοῖς προφήταις, καὶ ἔσονται "
πάντες διδακτοὶ θεοῦ. πᾶς οὖν ὁ ἀκούσας "
παρὰ τοῦ πατρὸς καὶ μαθὼν, ἔρχεται πρός με·
οὐχ ὅτι τὸν πατέρα τις ἑώρακεν, εἰ μὴ ὁ ὢν
παρὰ τοῦ θεοῦ· οὗτος ἑώρακε τὸν πατέρα. ἀ-
μὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ ἔ-
χει ζωὴν αἰώνιον. ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς.
οἱ πατέρες ὑμῶν ἔφαγον τὸ μάννα ἐν τῇ ἐρή-
μῳ, καὶ ἀπέθανον· οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ καταβαίνων, ἵνα τις ἐξ αὐτοῦ φάγῃ
καὶ μὴ ἀποθάνῃ· ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ ζῶν, ὁ ἐκ

τοῦ οὐρανοῦ καταβάς· ἐάν τις φάγῃ ἐκ τούτου τοῦ ἄρτου, ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ ὁ ἄρτος δὲ ὃν ἐγὼ δώσω, ἡ σάρξ μού ἐστιν ἣν ἐγὼ δώσω ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς. ἐμάχοντο οὖν πρὸς ἀλλήλους οἱ Ἰουδαῖοι, λέγοντες, πῶς δύναται οὗτος ἡμῖν δοῦναι τὴν σάρκα φαγεῖν; εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ πίητε αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς. ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα, ἔχει ζωὴν αἰώνιον, κἀγὼ ἀναστήσω αὐτὸν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ· ἡ γὰρ σάρξ μου ἀληθῶς ἐστι βρῶσις, καὶ τὸ αἷμά μου ἀληθῶς ἐστι πόσις. ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα, καὶ πίνων μου τὸ αἷμα, ἐν ἐμοὶ μένει, κἀγὼ ἐν αὐτῷ· καθὼς ἀπέστειλέ με ὁ ζῶν πατήρ, κἀγὼ ζῶ διὰ τὸν πατέρα· καὶ ὁ τρώγων με, κἀκεῖνος ζήσεται δι' ἐμέ. οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, οὐ καθὼς ἔφαγον οἱ πατέρες ὑμῶν τὸ μάννα, καὶ ἀπέθανον· ὁ τρώγων τοῦτον τὸν ἄρτον, ζήσει εἰς τὸν αἰῶνα. ταῦτα εἶπεν ἐν συναγωγῇ διδάσκων ἐν Καφαρναούμ. πολλοὶ οὖν ἀκούσαντες ἐκ τοῦ μα-

θητῶν αὐτοῦ εἶπον, σκληρός ἐστιν οὗτος ὁ λόγος· τίς δύναται αὐτοῦ ἀκούειν; εἰδὼς δὲ ὁ ἰησοῦς ἐν ἑαυτῷ, ὅτι γογγύζουσι περὶ τούτου οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς, τοῦτο ὑμᾶς σκανδαλίζει; ἐὰν οὖν θεωρῆτε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀναβαίνοντα ὅπου ἦν τὸ πρότερον; τὸ πνεῦμά ἐστι τὸ ζωοποιοῦν, ἡ σὰρξ οὐκ ὠφελεῖ οὐδέν. τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λελάλημα ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι, καὶ ζωή ἐστιν· ἀλλ' εἰσὶν ἐξ ὑμῶν τινες οἱ οὐ πιστεύουσιν. ἤδει γὰρ ἐξ ἀρχῆς ὁ ἰησοῦς τίνες εἰσὶν οἱ μὴ πιστεύοντες, καὶ τίς ἐστιν ὁ παραδώσων αὐτόν. καὶ ἔλεγε, διὰ τοῦτο εἴρηκα ὑμῖν, ὅτι οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρός με, ἐὰν μὴ ἦ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ πατρός μου. ἐκ τούτου πολλοὶ ἀπῆλθον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ οὐκέτι μετ' αὐτοῦ περιεπάτουν. εἶπεν οὖν ὁ ἰησοῦς τοῖς δώδεκα, μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε ὑπάγειν; ἀπεκρίθη οὖν αὐτῷ σίμων πέτρος, κύριε, πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα; ῥήματα ζωῆς αἰωνίου ἔχεις· καὶ ἡμεῖς πεπιστεύκαμεν καὶ ἐγνώκαμεν ὅτι σὺ εἶ ὁ χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος. ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς, οὐκ ἐγὼ ὑμᾶς τοὺς δώδεκα ἐξελεξάμην

μων, καὶ ἐξ ὑμῶν εἷς διάβολός ἐστιν; ἔλεγε δὲ
τὸν ἰούδαν σίμωνος ἰσκαριώτην· οὗτος γὰρ ἤ-
μελλεν αὐτὸν παραδιδόναι, εἷς ὢν ἐκ τῶν δώ-
7 δεκα. Καὶ περιεπάτει ὁ ἰησοῦς μετὰ ταῦτα
ἐν τῇ γαλιλαίᾳ· οὐ γὰρ ἤθελεν ἐν τῇ ἰουδαίᾳ
περιπατεῖν· ὅτι ἐζήτουν αὐτὸν οἱ ἰουδαῖοι
ἀποκτεῖναι. ἦν δὲ ἐγγὺς ἡ ἑορτὴ τῶν ἰου-
δαίων ἡ σκηνοπηγία. εἶπον οὖν πρὸς αὐ-
τὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, μετάβηθι ἐντεῦθεν,
καὶ ὕπαγε εἰς τὴν ἰουδαίαν, ἵνα καὶ οἱ μα-
θηταί σου θεωρήσωσι τὰ ἔργα σου ἃ ποι-
εῖς· οὐδεὶς γάρ ἐν κρυπτῷ τι ποιεῖ, κἀ ζητεῖ αὐ-
τὸς ἐν παρρησίᾳ εἶναι. εἰ ταῦτα ποιεῖς, φανέρω-
σον σεαυτὸν τῷ κόσμῳ· οὐδὲ γὰρ οἱ ἀδελφοὶ
αὐτοῦ ἐπίστευον εἰς αὐτόν. λέγει οὖν αὐτοῖς ὁ
ἰησοῦς, ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς οὔπω πάρεστιν· ὁ δὲ
καιρὸς ὁ ὑμέτερος πάντοτέ ἐστιν ἕτοιμος. οὐ
δύναται ὁ κόσμος μισεῖν ὑμᾶς, ἐμὲ δὲ μι-
σεῖ ὅτι ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ αὐτοῦ ὅτι τὰ ἔργα
αὐτοῦ πονηρά ἐστιν. ὑμεῖς ἀνάβητε εἰς τὴν
ἑορτὴν ταύτην· ἐγὼ οὔπω ἀναβαίνω εἰς τὴν
ἑορτὴν ταύτην· ὅτι ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς οὔπω
πεπλήρωται. ταῦτα δὲ εἰπὼν αὐτοῖς, ἔμεινεν

ἐν τῇ γαλιλαίᾳ. ὡς δὲ ἀνέβησαν οἱ ἀδελφοὶ
αὐτοῦ, τότε καὶ αὐτὸς ἀνέβη εἰς τὴν ἑορτὴν, οὐ
φανερῶς, ἀλλ' ὡς ἐν κρυπτῷ. οἱ οὖν ἰουδαῖοι
ἐζήτουν αὐτὸν ἐν τῇ ἑορτῇ, καὶ ἔλεγον, ποῦ
ἐστιν ἐκεῖνος; καὶ γογγυσμὸς πολὺς περὶ αὐτοῦ
ἦν ἐν τοῖς ὄχλοις· οἱ μὲν ἔλεγον, ὅτι ἀγαθός
ἐστιν· ἄλλοι δὲ ἔλεγον, οὐχί, ἀλλὰ πλανᾷ τὸν ὄχλον·
οὐδεὶς μέντοι παρρησίᾳ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ,
διὰ τὸν φόβον τῶν ἰουδαίων. ἤδη δὲ τῆς ἑορ-
τῆς μεσούσης ἀνέβη ὁ ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν, καὶ
ἐδίδασκε. καὶ ἐθαύμαζον οἱ ἰουδαῖοι, λέ-
γοντες, πῶς οὗτος γράμματα οἶδε μὴ μεμα-
θηκώς; ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς καὶ εἶπεν, ἡ
ἐμὴ διδαχὴ οὐκ ἔστιν ἐμὴ, ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός
με· ἐάν τις θέλῃ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιεῖν, γνώ-
σεται περὶ τῆς διδαχῆς, πότερον ἐκ τοῦ θεοῦ
ἐστιν, ἢ ἐγὼ ἀπ' ἐμαυτοῦ λαλῶ. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ
λαλῶν, τὴν δόξαν τὴν ἰδίαν ζητεῖ· ὁ δὲ ζη-
τῶν τὴν δόξαν τοῦ πέμψαντος αὐτὸν, οὗτος ἀ-
ληθής ἐστιν, καὶ ἀδικία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν. οὐ
μωσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὸν νόμον, καὶ οὐδεὶς ἐξ
ὑμῶν ποιεῖ τὸν νόμον; τί με ζητεῖτε ἀποκτεῖ-
ναι; ἀπεκρίθη ὁ ὄχλος καὶ εἶπε, δαιμόνιον

ἔχλος· τίς σε ζητεῖ ἀποκτεῖναι; ἀπεκρίθη ὁ ἰς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, ἓν ἔργον ἐποίησα, καὶ πάντες θαυμάζετε. διὰ τοῦτο μωσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὴν περιτομὴν, οὐχ ὅτι ἐκ μωσέως ἐστὶν, ἀλλ' ἐκ τῶν πατέρων. καὶ ἐν σαββάτῳ περιτέμνετε ἄνθρωπον. εἰ περιτομὴν λαμβάνει ἄνθρωπος ἐν σαββάτῳ, ἵνα μὴ λυθῇ ὁ νόμος μωσέως, ἐμοὶ χολᾶτε ὅτι ὅλον ἄνθρωπον ὑγιῆ ἐποίησα ἐν σαββάτῳ; μὴ κρίνετε κατ' ὄψιν, ἀλλὰ τὴν δικαίαν κρίσιν κρίνατε. ἔλεγον οὖν τινες ἐκ τῶν ἱεροσολυμιτῶν, οὐχ οὗτός ἐστιν ὃν ζητοῦσιν ἀποκτεῖναι; καὶ ἴδε παῤῥησίᾳ λαλεῖ, καὶ οὐδὲν αὐτῷ λέγουσι. μήποτε ἀληθῶς ἔγνωσαν οἱ ἄρχοντες ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ χριστός; ἀλλὰ τοῦτον οἴδαμεν πόθεν ἐστίν· ὁ δὲ χς ὅταν ἔρχηται, οὐδεὶς γινώσκει πόθεν ἐστίν. ἔκραξεν οὖν ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων ὁ ἰς καὶ λέγων, κἀμὲ οἴδατε, καὶ οἴδατε πόθεν εἰμὶ, καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἔστιν ἀληθινὸς ὁ πέμψας με, ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε· ἐγὼ δὲ οἶδα αὐτὸν, ὅτι παρ' αὐτοῦ εἰμι, κἀκεῖνός με ἀπέστειλεν. ἐζήτουν οὖν αὐτὸν πιάσαι, καὶ οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας·

ὅτι οὔπω ἐλελύθη ἡ ὥρα αὐτοῦ. πολλοὶ δὲ ἐκ
τοῦ ὄχλου ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν, καὶ ἔλεγον,
ὅτι ὁ χριστὸς ὅταν ἔλθῃ, μήτι πλείονα σημεῖα
τούτων ποιήσει ὧν οὗτος ἐποίησεν; ἤκουσαν οἱ φα-
ρισαῖοι τοῦ ὄχλου γογγύζοντος περὶ αὐτοῦ τατ-
τα, καὶ ἀπέστειλαν οἱ φαρισαῖοι καὶ οἱ ἀρχιερεῖς
ὑπηρέτας, ἵνα πιάσωσιν αὐτόν. εἶπεν οὖν
ὁ ἰησοῦς, ἔτι μικρὸν χρόνον μεθ' ὑμῶν εἰμι, καὶ
ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με. ζητήσετέ με,
καὶ οὐχ εὑρήσετε· καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγὼ, ὑμεῖς οὐ δύ-
νασθε ἐλθεῖν. εἶπον οὖν οἱ ἰουδαῖοι πρὸς ἑαυ-
τοὺς, ποῦ οὗτος μέλλει πορεύεσθαι, ὅτι ἡμεῖς οὐχ
εὑρήσομεν αὐτόν; μὴ εἰς τὴν διασπορὰν τῶν
ἑλλήνων μέλλει πορεύεσθαι, καὶ διδάσκειν τοὺς
ἕλληνας; τίς ἐστιν οὗτος ὁ λόγος ὃν εἶπε, ζητή-
σετέ με, καὶ οὐχ εὑρήσετε· καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγὼ,
ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν; ἐν δὲ τῇ ἐσχάτῃ
ἡμέρᾳ τῇ μεγάλῃ τῆς ἑορτῆς εἱστήκει ὁ ἰς καὶ
ἔκραξε, λέγων, ἐάν τις διψᾷ, ἐρχέσθω πρός
με, καὶ πινέτω. ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, καθὼς εἶ-
πεν ἡ γραφὴ, ποταμοὶ ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ῥεύ- "
σουσιν ὕδατος ζῶντος. τοῦτο δὲ εἶπε περὶ τοῦ "
πνεύματος, οὗ ἔμελλον λαμβάνειν οἱ πιστεύ-

οντες εἰς αὐτόν· οὔπω γὰρ ἦν πνεῦμα ἅγιον·
ὅτι ὁ ἰησοῦς οὐδέπω ἐδοξάσθη. πολλοὶ οὖν ἐκ
τοῦ ὄχλου ἀκούσαντες τὸν λόγον, ἔλεγον, οὗ-
τός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης· ἄλλοι ἔλεγον,
οὗτός ἐστιν ὁ χριστός· ἄλλοι δὲ ἔλεγον, μὴ γὰρ ἐκ
τῆς γαλιλαίας ὁ χριστὸς ἔρχεται; οὐχὶ ἡ γρα-
φὴ εἶπεν, ὅτι ἐκ τοῦ σπέρματος δαβὶδ, καὶ ἀπὸ
βηθλεὲμ, τῆς κώμης ὅπου ἦν δαβὶδ, ὁ χς
ἔρχεται; σχίσμα οὖν ἐν τῷ ὄχλῳ ἐγένετο δι'
αὐτόν. τινὲς δὲ ἤθελον ἐξ αὐτῶν πιάσαι αὐ-
τόν· ἀλλ' οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖ-
ρας. ἦλθον οὖν οἱ ὑπηρέται πρὸς τοὺς ἀρχιε-
ρεῖς καὶ φαρισαίους, καὶ εἶπον αὐτοῖς ἐκεῖνοι,
διατί οὐκ ἠγάγετε αὐτόν; ἀπεκρίθησαν οἱ ὑπη-
ρέται, οὐδέποτε οὕτως ἐλάλησεν ἄνθρωπος,
ὡς οὗτος ὁ ἄνθρωπος. ἀπεκρίθησαν οὖν αὐ-
τοῖς οἱ φαρισαῖοι, μὴ καὶ ὑμεῖς πεπλάνησθε;
μή τις ἐκ τῶν ἀρχόντων ἐπίστευσεν εἰς αὐτὸν
ἢ ἐκ τῶν φαρισαίων; ἀλλ' ὁ ὄχλος οὗτος ὁ μὴ
γινώσκων τὸν νόμον, ἐπικατάρατοί εἰσι. λέ-
γει νικόδημος πρὸς αὐτοὺς, ὁ ἐλθὼν νυκτὸς
πρὸς αὐτὸν, εἷς ὢν ἐξ αὐτῶν, μὴ ὁ νόμος ἡ-
μῶν κρίνει τὸν ἄνθρωπον, ἐὰν μὴ ἀκούσῃ παρ'

αὐτὸν πρότερον, καὶ γνῶ τί ποιεῖ; ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ, μὴ καὶ σὺ ἐκ τῆς Γαλιλαίας εἶ; ἐρεύνησον καὶ ἴδε ὅτι προφήτης ἐκ τῆς Γαλιλαίας οὐκ ἐγήγερται. καὶ ἐπορεύθη ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. Ἰησοῦς δὲ ἐπο- 8
ρεύθη εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν. ὄρθρου δὲ πάλιν παρεγένετο εἰς τὸ ἱερόν, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἤρχετο πρὸς αὐτόν, καὶ καθίσας ἐδίδασκεν αὐτούς. ἄγουσι δὲ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς αὐτὸν γυναῖκα ἐν μοιχείᾳ κατειλημμένην, καὶ στήσαντες αὐτὴν ἐν μέσῳ, λέγουσιν αὐτῷ, διδάσκαλε, αὕτη ἡ γυνὴ κατείληπται ἐπαυτοφώρῳ μοιχευομένη· ἐν δὲ τῷ νόμῳ Μωϋσῆς ἡμῖν ἐνετείλατο τὰς τοιαύτας λιθοβολεῖσθαι. σὺ οὖν τί λέγεις; τοῦτο δὲ ἔλεγον πειράζοντες αὐτόν, ἵνα ἔχωσι κατηγορεῖν αὐτοῦ. ὁ δὲ Ἰησοῦς κάτω κύψας, τῷ δακτύλῳ ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν, μὴ προσποιούμενος. ὡς δὲ ἐπέμενον ἐρωτῶντες αὐτόν, ἀνακύψας εἶπε πρὸς αὐτούς, ὁ ἀναμάρτητος ὑμῶν πρῶτος τὸν λίθον ἐπ' αὐτῇ βαλέτω. καὶ πάλιν κάτω κύψας ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν. οἱ δὲ ἀκούσαντες καὶ ὑπὸ τῆς συνειδήσεως ἐλεγχό-

μθμοι ἐξήρχοντο εἷς καθεῖς, ἀρξάμθμοι ἀπὸ τ πρεσβυτέρων ἕως τ ἐσχάτων· καὶ κατελείφθη μόνος ὁ ἰς, καὶ ἡ γυνὴ ἐν μέσῳ οὖσα. ἀνακύψας δὲ ὁ ἰς, καὶ μηδένα θεασάμθμος πλὴν τ γυναικὸς, εἶπεν αὐτῇ, γύναι, ποῦ εἰσιν ἐκεῖνοι οἱ κατήγοροί σου; οὐδείς σε κατέκρινεν; ἡ δὲ εἶπεν, οὐδείς κύριε. εἶπε δὲ αὐτῇ ὁ ἰς, οὐδὲ ἐγώ σε κατακρίνω· πορεύου, καὶ μηκέτι ἁμάρτανε. πάλιν οὖν ὁ ἰς αὐτοῖς ἐλάλησε, λέγων, ἐγώ εἰμι τὸ φῶς τ κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ οὐ μὴ περιπατήσῃ ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ ἕξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς. εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ φαρισαῖοι, σὺ περὶ σεαυτοῦ μαρτυρεῖς· ἡ μαρτυρία σου οὐκ ἔστιν ἀληθής. ἀπεκρίθη ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, κἂν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἀληθής ἐστιν ἡ μαρτυρία μου· ὅτι οἶδα πόθεν ἦλθον, καὶ ποῦ ὑπάγω. ὑμεῖς δὲ οὐκ οἴδατε πόθεν ἔρχομαι, καὶ ποῦ ὑπάγω. ὑμεῖς κατὰ τὴν σάρκα κρίνετε, ἐγὼ οὐ κρίνω οὐδένα· καὶ ἐὰν κρίνω δὲ ἐγώ, ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ ἀληθής ἐστιν· ὅτι μόνος οὐκ εἰμί, ἀλλ ἐγὼ, καὶ ὁ πέμψας με πατήρ. καὶ ἐν τῷ νόμῳ δὲ τῷ ὑμετέρῳ γέγραπται, ὅτι δύο ἀνθρώπων ἡ μαρτυρία ἀλη-

θής

ληθής ἐστιν. ἐγώ εἰμι ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμαυτοῦ, καὶ μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὁ πέμψας με πατήρ. ἔλεγον οὖν αὐτῷ, ποῦ ἐστιν ὁ πατήρ σου; ἀπεκρίθη ὁ ἰς, οὔτε ἐμὲ οἴδατε, οὔτε τὸν πατέρα μου. εἰ ἐμὲ ἤδειτε, καὶ τὸν πατέρα μου ἤδειτε ἄν. ταῦτα τὰ ῥήματα ἐλάλησεν ὁ ἰς ἐν τῷ γαζοφυλακίῳ, διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ· καὶ οὐδεὶς ἔπιασεν αὐτόν, ὅτι οὔπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ. εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς, ἐγὼ ὑπάγω καὶ ζητήσετέ με, καὶ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ ὑμῶν ἀποθανεῖσθε. ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν. ἔλεγον οὖν οἱ ἰουδαῖοι, μήτι ἀποκτενεῖ ἑαυτόν, ὅτι λέγει, ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν; καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, ὑμεῖς ἐκ τῶν κάτω ἐστέ, ἐγὼ ἐκ τῶν ἄνω εἰμί· ὑμεῖς ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἐστέ, ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου. εἶπον οὖν ὑμῖν ὅτι ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν· ἐὰν γὰρ μὴ πιστεύσητε ὅτι ἐγώ εἰμι, ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν. ἔλεγον οὖν αὐτῷ, σὺ τίς εἶ; καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς, τὴν ἀρχὴν ὅτι καὶ λαλῶ ὑμῖν. πολλὰ ἔχω περὶ ὑμῶν λαλεῖν καὶ κρίνειν, ἀλλ' ὁ πέμψας με ἀληθής

ὅτι. καὶ γὼ ἃ ἤκουσα παρ' αὐτοῦ, ταῦτα λέγω εἰς τὸν κόσμον. ὐκ ἔγνωσαν ὅτι τὸν πατέρα αὐτοῖς ἔλεγε. εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ ἰς, ὅταν ὑψώσητε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, τότε γνώσεσθε ὅτι ἐγώ εἰμι, καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ ποιῶ οὐδέν, ἀλλὰ καθὼς ἐδίδαξέ με ὁ πατήρ μου, ταῦτα λαλῶ· καὶ ὁ πέμψας με μετ' ἐμοῦ ἐστιν, οὐκ ἀφῆκέ με μόνον ὁ πατήρ. ὅτι ἐγὼ τὰ ἀρεστὰ αὐτῷ ποιῶ πάντοτε. ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν. ἔλεγε οὖν ὁ ἰησοῦς πρὸς τοὺς πεπιστευκότας αὐτῷ ἰουδαίους, ἐὰν ὑμεῖς μείνητε ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ, ἀληθῶς μαθηταί μου ἐστέ, καὶ γνώσεσθε τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς. ἀπεκρίθησαν αὐτῷ, σπέρμα ἀβραάμ ἐσμεν, καὶ οὐδενὶ δεδουλεύκαμεν πώποτε· πῶς σὺ λέγεις, ὅτι ἐλεύθεροι γενήσεσθε; ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ ἰς, ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν, δοῦλός ἐστι τῆς ἁμαρτίας. ὁ δὲ δοῦλος οὐ μένει ἐν τῇ οἰκίᾳ εἰς τὸν αἰῶνα· ὁ υἱὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα. ἐὰν οὖν ὁ υἱὸς ὑμᾶς ἐλευθερώσῃ, ὄντως ἐλεύθεροι ἔσεσθε. οἶδα ὅτι σπέρμα ἀβραάμ

ἀμὲ ἐστε, ἀλλὰ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι, ὅτι ὁ λόγος ὁ ἐμὸς οὐ χωρεῖ ἐν ὑμῖν. ἐγὼ ὃ ἑώρακα παρὰ τῷ πατρί μου, λαλῶ, καὶ ὑμεῖς οὖν ὃ ἑωράκατε παρὰ τῷ πατρὶ ὑμῶν, ποιεῖτε. ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ, ὁ πατὴρ ἡμῶν Ἀβραάμ ἐστι. λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, εἰ τέκνα τοῦ Ἀβραάμ ἦτε, τὰ ἔργα τοῦ Ἀβραὰμ ἐποιεῖτε· νῦν δὲ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι, ἄνθρωπον ὃς τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν λελάληκα, ἣν ἤκουσα παρὰ τοῦ θεοῦ· τοῦτο Ἀβραὰμ οὐκ ἐποίησεν. ὑμεῖς ποιεῖτε τὰ ἔργα τοῦ πατρὸς ὑμῶν. εἶπον οὖν αὐτῷ, ἡμεῖς ἐκ πορνείας οὐ γεγεννήμεθα· ἕνα πατέρα ἔχομεν τὸν θεόν. εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, εἰ ὁ θεὸς πατὴρ ὑμῶν ἦν, ἠγαπᾶτε ἂν ἐμέ· ἐγὼ γὰρ ἐκ τοῦ θεοῦ ἐξῆλθον καὶ ἥκω· οὐδὲ γὰρ ἀπ' ἐμαυτοῦ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἐκεῖνός με ἀπέστειλε. διατί τὴν λαλιὰν τὴν ἐμὴν οὐ γινώσκετε; ὅτι οὐ δύνασθε ἀκούειν τὸν λόγον τὸν ἐμόν. ὑμεῖς ἐκ πατρὸς τοῦ διαβόλου ἐστέ, καὶ τὰς ἐπιθυμίας τοῦ πατρὸς ὑμῶν θέλετε ποιεῖν. ἐκεῖνος ἀνθρωποκτόνος ἦν ἀπ' ἀρχῆς, καὶ ἐν τῇ ἀληθείᾳ οὐκ ἔστηκεν· ὅτι οὐκ ἔστιν ἀλήθεια ἐν αὐτῷ. ὅταν λαλῇ τὸ ψεῦδος, ἐκ τῶν ἰδίων λαλεῖ· ὅτι ψεύ-

σης ὅτι ἐγὼ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. ἐγὼ ὃ ὅτι τὴν ἀλήθειαν
λέγω, οὐ πιστεύετέ μοι. τίς ἐξ ὑμῶν ἐλέγχει
με περὶ ἁμαρτίας; εἰ δὲ ἀλήθειαν λέγω, διὰ
τί ὑμεῖς οὐ πιστεύετέ μοι; ὁ ὢν ἐκ τοῦ θεοῦ,
τὰ ῥήματα τοῦ θεοῦ ἀκούει· διὰ τοῦτο ὑμεῖς οὐκ
ἀκούετε, ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ οὐκ ἐστέ. ἀπεκρίθησαν
οὖν οἱ ἰουδαῖοι καὶ εἶπον αὐτῷ, οὐ καλῶς
λέγομεν ἡμεῖς, ὅτι σαμαρείτης εἶ σὺ καὶ δαι-
μόνιον ἔχεις; ἀπεκρίθη ἰησοῦς, ἐγὼ δαιμόνιον
οὐκ ἔχω, ἀλλὰ τιμῶ τὸν πατέρα μου, καὶ ὑ-
μεῖς ἀτιμάζετέ με, ἐγὼ δὲ οὐ ζητῶ τὴν δό-
ξαν μου· ἔστιν ὁ ζητῶν καὶ κρίνων. ἀμὴν ἀ-
μὴν λέγω ὑμῖν, ἐάν τις τὸν λόγον τὸν ἐμὸν
τηρήσῃ, θάνατον οὐ μὴ θεωρήσῃ εἰς τὸν αἰῶ-
να. εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ ἰουδαῖοι, νῦν ἐγνώκα-
μεν ὅτι δαιμόνιον ἔχεις· ἀβραὰμ ἀπέθανε
καὶ οἱ προφῆται, καὶ σὺ λέγεις, ἐάν τις τὸν λό
γον μου τηρήσῃ, οὐ μὴ γεύσεται θανάτου εἰς
τὸν αἰῶνα; μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν
ἀβραὰμ ὅστις ἀπέθανε; καὶ οἱ προφῆται
ἀπέθανον. τίνα σεαυτὸν σὺ ποιεῖς; ἀπεκρίθη
ἰησοῦς, ἐὰν ἐγὼ δοξάζω ἐμαυτόν, ἡ δόξα
μου οὐδέν ἐστιν· ἔστιν ὁ πατήρ μου ὁ δοξάζων

με, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι θεὸς ὑμῶν ἐστι· καὶ οὐκ
ἐγνώκατε αὐτὸν, ἐγὼ δὲ οἶδα αὐτόν· καὶ ἐὰν
εἴπω ὅτι οὐκ οἶδα αὐτὸν, ἔσομαι ὅμοιος ὑμῶν
ψεύστης· ἀλλ᾽ οἶδα αὐτὸν, καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ τη-
ρῶ. Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἠγαλλιάσατο ἵνα
ἴδῃ τὴν ἡμέραν τὴν ἐμὴν, καὶ εἶδε, καὶ ἐχά-
ρη. εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς αὐτὸν, πεντή-
κοντα ἔτη οὔπω ἔχεις, καὶ Ἀβραὰμ ἑώρακας; εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰς, ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑ-
μῖν, πρὶν Ἀβραὰμ γενέσθαι ἐγὼ εἰμι. ἦραν
οὖν λίθους ἵνα βάλωσιν ἐπ᾽ αὐτόν· Ἰησοῦς δὲ
ἐκρύβη, καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, διελθὼν διὰ
μέσου αὐτῶν, καὶ παρῆγεν οὕτω. Καὶ παράγ- 9
ων εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενετῆς· καὶ ἠρώ
τησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες, ῥαβ
βί, τίς ἥμαρτεν, οὗτος ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἵνα τυ-
φλὸς γεννηθῇ; ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, οὔτε οὗτος
ἥμαρτεν οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἀλλ᾽ ἵνα φανε-
ρωθῇ τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ ἐν αὐτῷ. ἐμὲ δεῖ ἐρ-
γάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με ἕως ἡ-
μέρα ἐστίν. ἔρχεται νὺξ ὅτε οὐδεὶς δύναται
ἐργάζεσθαι. ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ ὦ, φῶς εἰμι τοῦ
κόσμου. Ταῦτα εἰπὼν ἔπτυσε χαμαὶ, καὶ ἐποίη-

σε πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματος, καὶ ἐπέχρισε τὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, ὕπαγε, νίψαι εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ σιλωὰμ, ὃ ἑρμηνεύεται ἀπεσταλμένος. ἀπῆλθεν οὖν καὶ ἐνίψατο, καὶ ἦλθε βλέπων. οἱ οὖν γείτονες καὶ οἱ θεωροῦντες αὐτὸν τὸ πρότερον ὅτι τυφλὸς ἦν, ἔλεγον, οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ καθήμενος καὶ προσαιτῶν; ἄλλοι ἔλεγον, ὅτι οὗτός ἐστιν· ἄλλοι δέ, ὅτι ὅμοιος αὐτῷ ἐστιν· ἐκεῖνος ἔλεγεν, ὅτι ἐγώ εἰμι. ἔλεγον οὖν αὐτῷ, πῶς ἠνεῴχθησάν σου οἱ ὀφθαλμοί; ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπεν, ἄνθρωπος λεγόμενος ἰησοῦς πηλὸν ἐποίησε, καὶ ἐπέχρισέ μου τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ εἶπέ μοι, ὕπαγε εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ σιλωὰμ, καὶ νίψαι. ἀπελθὼν δὲ καὶ νιψάμενος ἀνέβλεψα. εἶπον οὖν αὐτῷ, ποῦ ἐστιν ἐκεῖνος; λέγει, οὐκ οἶδα. ἄγουσιν αὐτὸν πρὸς τοὺς φαρισαίους τόν ποτε τυφλόν. ἦν δὲ σάββατον ὅτε τὸν πηλὸν ἐποίησεν ὁ ἰησοῦς καὶ ἀνέῳξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς. πάλιν οὖν ἠρώτων αὐτὸν καὶ οἱ φαρισαῖοι πῶς ἀνέβλεψεν. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, πηλὸν ἐπέθηκέ μου ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ ἐνιψάμην, καὶ βλέπω.

ἔλεγον οὖν ἐκ τῶν φαρισαίων τινές, οὐκ ἔστι οὗτος ἄνθρωπος παρὰ θεοῦ, ὅτι τὸ σάββατον οὐ τηρεῖ. ἄλλοι ἔλεγον, πῶς δύναται ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς τοιαῦτα σημεῖα ποιεῖν; καὶ σχίσμα ἦν ἐν αὐτοῖς. λέγουσι τῷ τυφλῷ πάλιν, σὺ τί λέγεις περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἤνοιξέ σου τοὺς ὀφθαλμούς; ὁ δὲ εἶπεν, ὅτι προφήτης ἐστίν. οὐκ ἐπίστευσαν οὖν οἱ ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι τυφλὸς ἦν καὶ ἀνέβλεψεν, ἕως ὅτου ἐφώνησαν τοὺς γονεῖς αὐτοῦ τοῦ ἀναβλέψαντος, καὶ ἠρώτησαν αὐτοὺς, λέγοντες, οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ὑμῶν, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη; πῶς οὖν ἄρτι βλέπει; ἀπεκρίθησαν αὐτοῖς οἱ γονεῖς αὐτοῦ καὶ εἶπον, οἴδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ἡμῶν, καὶ ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη· πῶς δὲ νῦν βλέπει οὐκ οἴδαμεν, ἢ τίς ἤνοιξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμεῖς οὐκ οἴδαμεν. αὐτὸς ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν ἐρωτήσατε· αὐτὸς περὶ αὐτοῦ λαλήσει. ταῦτα εἶπον οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβοῦντο τοὺς ἰουδαίους· ἤδη γὰρ συνετέθειντο οἱ ἰουδαῖοι, ἵνα ἐάν τις αὐτὸν ὁμολογήσῃ χριστὸν, ἀποσυνάγωγος γένηται· διὰ τοῦτο οἱ γονεῖς αὐτοῦ εἶπον, ὅτι ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν ἐρω-

τήσατε. ἐφώνησαν οὖν ἐκ δευτέρου τὸν ἄν-
θρωπον ὃς ἦν τυφλὸς, καὶ εἶπον αὐτῷ, δὸς
δόξαν τῷ θεῷ· ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι ὁ ἄνθρω-
πος οὗτος ἁμαρτωλός ἐστιν. ἀπεκρίθη οὖν ἐκεῖ-
νος καὶ εἶπεν, εἰ ἁμαρτωλός ἐστιν οὐκ οἶδα· ἓν
οἶδα, ὅτι τυφλὸς ὢν, ἄρτι βλέπω. εἶπον δὲ
αὐτῷ πάλιν, τί ἐποίησέ σοι; πῶς ἤνοιξέ σου
τοὺς ὀφθαλμούς; ἀπεκρίθη αὐτοῖς, εἶπον ὑμῖν
ἤδη, καὶ οὐκ ἠκούσατε· τί πάλιν θέλετε ἀκούειν;
μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε αὐτοῦ μαθηταὶ γενέσθαι;
ἐλοιδόρησαν οὖν αὐτὸν, καὶ εἶπον, σὺ εἶ μα-
θητὴς ἐκείνου, ἡμεῖς δὲ τοῦ μωσέως ἐσμὲν μα
θηταί· ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι μωσῇ λελάληκεν ὁ
θεὸς, τοῦτον δὲ οὐκ οἴδαμεν πόθεν ἐστίν. ἀπεκρίθη
ὁ ἄνθρωπος καὶ εἶπεν αὐτοῖς, ἐν γὰρ τούτῳ θαυ-
μαστόν ἐστιν, ὅτι ὑμεῖς οὐκ οἴδατε πόθεν ἐστὶ,
καὶ ἀνέῳξέ μου τοὺς ὀφθαλμούς· οἴδαμεν δὲ
ὅτι ἁμαρτωλῶν ὁ θεὸς οὐκ ἀκούει, ἀλλ' ἐάν τις
θεοσεβὴς ᾖ, καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιῇ, τούτου
ἀκούει. ἐκ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἠκούσθη ὅτι ἤνοιξέ
τις ὀφθαλμοὺς τυφλοῦ γεγεννημένου. εἰ μὴ
ἦν οὗτος παρὰ θεοῦ, οὐκ ἠδύνατο ποιεῖν οὐδέν.
ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ, ἐν ἁμαρτίαις σὺ

ἐγεννήθης ὅλος, καὶ σὺ διδάσκεις ἡμᾶς; καὶ
ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω. ἤκουσεν ὁ ἰησοῦς ὅτι ἐξέ
βαλον αὐτὸν ἔξω, καὶ εὑρὼν αὐτὸν εἶπεν αὐ-
τῷ, σὺ πιστεύεις εἰς τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ; ἀπεκρί-
θη ἐκεῖνος καὶ εἶπε, τίς ἐστι κύριε, ἵνα πιστεύσω
εἰς αὐτόν; εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ ἰησοῦς, καὶ ἑώρα-
κας αὐτόν, καὶ ὁ λαλῶν μετὰ σοῦ ἐκεῖνός ἐστιν.
ὁ δὲ ἔφη, πιστεύω κύ· καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ. Καὶ
εἶπεν ὁ ἰς, εἰς κρῖμα ἐγὼ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον
ἦλθον, ἵνα οἱ μὴ βλέποντες βλέπωσι, καὶ οἱ
βλέποντες τυφλοὶ γένωνται. καὶ ἤκουσαν ἐκ
τῶν φαρισαίων ταῦτα οἱ ὄντες μετ' αὐτοῦ,
καὶ εἶπον αὐτῷ, μὴ καὶ ἡμεῖς τυφλοί ἐσμεν;
εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς, εἰ τυφλοὶ ἦτε, οὐκ ἂν εἴ-
χετε ἁμαρτίαν· νῦν δὲ λέγετε, ὅτι βλέπομεν·
ἡ οὖν ἁμαρτία ὑμῶν μένει. Ἀμὴν ἀμὴν 10
λέγω ὑμῖν, ὁ μὴ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας
εἰς τὴν αὐλὴν τῶν προβάτων, ἀλλὰ ἀναβαί
νων ἀλλαχόθεν, ἐκεῖνος κλέπτης ἐστὶ καὶ λῃστής·
ὁ δὲ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας, ποιμήν ἐστι
τῶν προβάτων· τούτῳ ὁ θυρωρὸς ἀνοίγει, καὶ
τὰ πρόβατα τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούει, καὶ τὰ
ἴδια πρόβατα καλεῖ κατ' ὄνομα, καὶ ἐξάγει

αὐτά· ⸂ὅταν τὰ ἴδια πρόβατα ἐκβάλῃ, ἔμ-
προσθεν αὐτῶν πορεύεται, καὶ τὰ πρόβατα
αὐτῷ ἀκολουθεῖ· ὅτι οἴδασι τὴν φωνὴν αὐτοῦ.
ἀλλοτρίῳ δὲ οὐ μὴ ἀκολουθήσωσιν, ἀλλὰ φεύ-
ξονται ἀπ' αὐτοῦ· ὅτι οὐκ οἴδασι τῶν ἀλλοτρίων
τὴν φωνήν. ταύτην τὴν παροιμίαν εἶπεν
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐκεῖνοι δὲ οὐκ ἔγνωσαν τίνα
ἦν ἃ ἐλάλει αὐτοῖς. εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς ὁ
Ἰησοῦς, ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐγώ εἰμι
ἡ θύρα τῶν προβάτων. πάντες ὅσοι πρὸ
ἐμοῦ ἦλθον, κλέπται εἰσὶ καὶ λῃσταί· ἀλλ' οὐκ ἤκου
σαν αὐτῶν τὰ πρόβατα. ἐγώ εἰμι ἡ θύρα·
δι' ἐμοῦ ἐάν τις εἰσέλθῃ, σωθήσεται, καὶ εἰσε-
λεύσεται ⸂καὶ ἐξελεύσεται, καὶ νομὴν εὑρήσει.
ὁ κλέπτης οὐκ ἔρχεται εἰ μὴ ἵνα κλέψῃ καὶ θύ-
σῃ καὶ ἀπολέσῃ· ἐγὼ ἦλθον ἵνα ζωὴν ἔχωσι,
καὶ περισσὸν ἔχωσιν. ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ κα-
λός. ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ
τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων· ὁ μισθωτὸς δὲ
οὐκ ὢν ποιμήν, οὗ οὐκ εἰσὶ τὰ πρόβατα ἴδια,
θεωρεῖ τὸν λύκον ἐρχόμενον, καὶ ἀφίησι τὰ
πρόβατα καὶ φεύγει, καὶ ὁ λύκος ἁρπάζει
αὐτὰ, καὶ σκορπίζει τὰ πρόβατα· ὁ δὲ μισθω-

τὸς φόβους, ὅτι μισθωτός ἐστιν, καὶ οὐ μέλει αὐτῷ περὶ τῶν προβάτων. ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός, καὶ γινώσκω τὰ ἐμὰ καὶ γινώσκομαι ὑπὸ τῶν ἐμῶν· καθὼς γινώσκει με ὁ πατὴρ, κἀγὼ γινώσκω τὸν πατέρα· καὶ τὴν ψυχήν μου τίθημι ὑπὲρ τῶν προβάτων. καὶ ἄλλα πρόβατα ἔχω ἃ οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς αὐλῆς ταύτης· κἀκεῖνά με δεῖ ἀγαγεῖν, καὶ τῆς φωνῆς μου ἀκούσουσι, καὶ γενήσεται μία ποίμνη, εἷς ποιμήν. διὰ τοῦτο ὁ πατήρ με ἀγαπᾷ, ὅτι ἐγὼ τίθημι τὴν ψυχήν μου, ἵνα πάλιν λάβω αὐτήν. οὐδεὶς αἴρει αὐτὴν ἀπ' ἐμοῦ, ἀλλ' ἐγὼ τίθημι αὐτὴν ἀπ' ἐμαυτοῦ· ἐξουσίαν ἔχω θεῖναι αὐτήν, καὶ ἐξουσίαν ἔχω πάλιν λαβεῖν αὐτήν. ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔλαβον παρὰ τοῦ πατρός μου. σχίσμα οὖν πάλιν ἐγένετο ἐν τοῖς ἰουδαίοις διὰ τοὺς λόγους τούτους. ἔλεγον δὲ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν, δαιμόνιον ἔχει καὶ μαίνεται· τί αὐτοῦ ἀκούετε; ἄλλοι ἔλεγον, ταῦτα τὰ ῥήματα οὐκ ἔστι δαιμονιζομένου. μὴ δαιμόνιον δύναται τυφλῶν ὀφθαλμοὺς ἀνοίγειν; ἐγένετο δὲ τὰ ἐγκαίνια ἐν ἱεροσολύμοις, καὶ χειμὼν ἦν, καὶ περιεπάτει ὁ ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ

ἐν τῇ στοᾷ σολομῶντος. ἐκύκλωσαν οὖν αὐτὸν οἱ ἰουδαῖοι, καὶ ἔλεγον αὐτῷ, ἕως πότε τὴν ψυχὴν ἡμῶν αἴρεις; εἰ σὺ εἶ ὁ χριστὸς, εἰπὲ ἡμῖν παῤῥησίᾳ. ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς, εἶπον ὑμῖν καὶ οὐ πιστεύετε. τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρός μου, ταῦτα μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ. ἀλλ' ὑμεῖς οὐ πιστεύετε· οὐ γάρ ἐστε ἐκ τῶν προβάτων τῶν ἐμῶν, καθὼς εἶπον ὑμῖν. τὰ πρόβατα τὰ ἐμὰ τῆς φωνῆς μου ἀκούει, κἀγὼ γινώσκω αὐτὰ, καὶ ἀκολουθοῦσί μοι, κἀγὼ ζωὴν αἰώνιον δίδωμι αὐτοῖς, καὶ οὐ μὴ ἀπόλωνται εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ οὐχ ἁρπάσῃ τις αὐτὰ ἐκ τῆς χειρός μου· ὁ πατήρ μου ὃς δέδωκέ μοι, μείζων πάντων ἐστὶ, καὶ οὐδεὶς δύναται ἁρπάζειν ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ πατρός μου· ἐγὼ καὶ ὁ πατὴρ ἕν ἐσμεν. ἐβάστασαν οὖν πάλιν λίθους οἱ ἰουδαῖοι, ἵνα λιθάσωσιν αὐτόν. ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς, πολλὰ καλὰ ἔργα ἔδειξα ὑμῖν ἐκ τοῦ πατρός μου· διὰ ποῖον αὐτῶν ἔργον λιθάζετέ με; ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ ἰουδαῖοι λέγοντες, περὶ καλοῦ ἔργου οὐ λιθάζομέν σε, ἀλλὰ περὶ βλασφημίας, καὶ ὅτι σὺ ἄνθρωπος ὢν, ποιεῖς

σεαυτὸν θεόν. ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς, οὐκ ἔστι
γεγραμμένον ἐν τῷ νόμῳ ὑμῶν, ἐγὼ εἶπα, «
θεοί ἐστε; εἰ ἐκείνους εἶπε θεοὺς πρὸς οὓς ὁ λό «
γος τοῦ θεοῦ ἐγένετο, καὶ οὐ δύναται λυθῆναι
ἡ γραφή, ὃν ὁ πατὴρ ἡγίασε καὶ ἀπέστειλεν εἰς
τὸν κόσμον, ὑμεῖς λέγετε ὅτι βλασφημεῖς,
ὅτι εἶπον, υἱὸς τοῦ θεοῦ εἰμι; εἰ οὐ ποιῶ τὰ ἔργα
τοῦ πατρός μου, μὴ πιστεύετέ μοι· εἰ δὲ ποιῶ,
κἂν ἐμοὶ μὴ πιστεύητε, τοῖς ἔργοις πιστεύσατε,
ἵνα γνῶτε καὶ πιστεύσητε ὅτι ἐν ἐμοὶ ὁ πατήρ,
κἀγὼ ἐν αὐτῷ. ἐζήτουν οὖν πάλιν αὐτὸν πιά
σαι· καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν. καὶ ἀπῆλ
θε πάλιν πέραν τοῦ ἰορδάνου, εἰς τὸν τόπον
ὅπου ἦν ἰωάννης τὸ πρῶτον βαπτίζων, καὶ
ἔμεινεν ἐκεῖ· καὶ πολλοὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν, καὶ
ἔλεγον, ὅτι ἰωάννης μὲν σημεῖον ἐποίησεν οὐ-
δέν, πάντα δὲ ὅσα εἶπεν ἰωάννης περὶ τούτου,
ἀληθῆ ἦν. καὶ ἐπίστευσαν πολλοὶ ἐκεῖ εἰς αὐτόν.

Ἦν δέ τις ἀσθενῶν λάζαρος ἀπὸ βηθανίας ια
ἐκ τῆς κώμης μαρίας καὶ μάρθας τῆς ἀδελ- 11
φῆς αὐτῆς. ἦν δὲ μαρία ἡ ἀλείψασα τὸν κύ-
ριον μύρῳ, καὶ ἐκμάξασα ταῖς θριξὶν αὐτῆς
τοὺς πόδας αὐτοῦ, οὗ ὁ ἀδελφὸς λάζαρος

ἠσθένη. ἀπέστειλαν οὖν αἱ ἀδελφαὶ πρὸς αὐτὸν λέγουσαι, κέ, ἴδε ὃν φιλεῖς ἀσθενεῖ. ἀκούσας δὲ ὁ ἰησοῦς εἶπεν, αὕτη ἡ ἀσθένεια οὐκ ἔστι πρὸς θάνατον, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς δόξης τοῦ θεοῦ, ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ θυ δι' αὐτῆς: ἠγάπα δὲ ὁ ἰς τὴν μάρθαν καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς καὶ τὸν λάζαρον. ὡς οὖν ἤκουσεν ὅτι ἀσθενεῖ, τότε μὲν ἔμεινεν ἐν ᾧ ἦν τόπῳ δύο ἡμέρας, ἔπειτα μετὰ τοῦτο λέγει τοῖς μαθηταῖς; ἄγωμεν εἰς τὴν ἰουδαίαν πάλιν. λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταί, ῥαββί, νῦν ἐζήτουν σε λιθάσαι οἱ ἰουδαῖοι, καὶ πάλιν ὑπάγεις ἐκεῖ; ἀπεκρίθη ὁ ἰς, οὐχὶ δώδεκά εἰσιν ὧραι τῆς ἡμέρας; ἐάν τις περιπατῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ, οὐ προσκόπτει, ὅτι τὸ φῶς τοῦ κόσμου τούτου βλέπει· ἐὰν δέ τις περιπατῇ ἐν τῇ νυκτὶ, προσκόπτει, ὅτι τὸ φῶς οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ. ταῦτα εἶπε, καὶ μετὰ τοῦτο λέγει αὐτοῖς, λάζαρος ὁ φίλος ἡμῶν κεκοίμηται, ἀλλὰ πορεύομαι ἵνα ἐξυπνίσω αὐτόν. εἶπον οὖν οἱ μαθηταὶ αὐτῷ, κέ, εἰ κεκοίμηται, σωθήσεται· εἰρήκει δὲ ὁ ἰς περὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἐκεῖνοι δὲ ἔδοξαν ὅτι περὶ τῆς κοιμήσεως τοῦ ὕπνου λέγει· τότε οὖν

εἶπεν αὐτῇ ὁ ἰς παῤῥησίᾳ, λάζαρος ἀπέθανε, καὶ χαίρω δι' ὑμᾶς, ἵνα πιστεύσητε, ὅτι οὐκ ἤμην ἐκεῖ· ἀλλ' ἄγωμεν πρὸς αὐτόν. εἶπεν οὖν θωμᾶς ὁ λεγόμενος δίδυμος τοῖς συμμαθηταῖς, ἄγωμεν καὶ ἡμεῖς, ἵνα ἀποθάνωμεν μετ' αὐτοῦ. ἐλθὼν οὖν ὁ ἰησοῦς εὗρεν αὐτὸν τέσσαρας ἡμέρας ἤδη ἔχοντα ἐν τῷ μνημείῳ. ἦν δὲ ἡ βηθανία ἐγγὺς τῶν ἱεροσολύμων ὡς ἀπὸ σταδίων δεκαπέντε· καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν ἰουδαίων ἐληλύθεισαν πρὸς τὰς περὶ μάρθαν καὶ μαρίαν, ἵνα παραμυθήσωνται αὐτὰς περὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν. ἡ οὖν μάρθα ὡς ἤκουσεν ὅτι ὁ ἰησοῦς ἔρχεται, ὑπήντησεν αὐτῷ· μαρία δὲ ἐν τῷ οἴκῳ ἐκαθέζετο. εἶπεν οὖν ἡ μάρθα πρὸς τὸν ἰησοῦν, κύριε, εἰ ἦς ὧδε, ὁ ἀδελφός μου οὐκ ἂν ἐτεθνήκει. ἀλλὰ καὶ νῦν οἶδα ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσῃ τὸν θεὸν, δώσει σοι ὁ θεός. λέγει αὐτῇ ὁ ἰς, ἀναστήσεται ὁ ἀδελφός σου. λέγει αὐτῷ μάρθα, οἶδα ὅτι ἀναστήσεται ἐν τῇ ἀναστάσει ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. εἶπεν αὐτῇ ὁ ἰησοῦς, ἐγώ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωή. ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, κἂν ἀποθάνῃ, ζήσεται· καὶ πᾶς ὁ ζῶν καὶ πιστεύων εἰς ἐμὲ, οὐ μὴ

ἀποθάνῃ εἰς τὸν αἰῶνα. πιστεύεις τοῦτο; λέγει
αὐτῷ, ναὶ κύριε· ἐγὼ πεπίστευκα ὅτι σὺ εἶ ὁ
χς̄ ὁ υἱὸς τοῦ θῡ ὁ εἰς τὸν κόσμον ἐρχόμενος.
καὶ ταῦτα εἰποῦσα ἀπῆλθε καὶ ἐφώνησε Μαρίαν
τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς λάθρα, εἰποῦσα, ὁ διδά-
σκαλος πάρεστι καὶ φωνεῖ σε. ἐκείνη ὡς ἤκου-
σεν, ἐγείρεται ταχύ, καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτόν.
οὔπω δὲ ἐληλύθει ὁ ἰησοῦς εἰς τὴν κώμην,
ἀλλ' ἦν ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ὑπήντησεν αὐτῷ ἡ
μάρθα. οἱ οὖν ἰουδαῖοι οἱ ὄντες μετ' αὐτῆς
ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ παραμυθούμενοι αὐτήν, ἰδόν-
τες τὴν Μαρίαν, ὅτι ταχέως ἀνέστη καὶ ἐξῆλθεν,
ἠκολούθησαν αὐτῇ, λέγοντες, ὅτι ὑπάγει εἰς
τὸ μνημεῖον, ἵνα κλαύσῃ ἐκεῖ. ἡ οὖν Μαρία
ὡς ἦλθεν ὅπου ἦν ὁ ἰησοῦς, ἰδοῦσα αὐτόν,
ἔπεσεν αὐτοῦ εἰς τοὺς πόδας, λέγουσα αὐτῷ,
κύριε, εἰ ἦς ὧδε, οὐκ ἂν ἀπέθανέ μου ὁ ἀδελ
φός. ἰησοῦς οὖν ὡς εἶδεν αὐτὴν κλαίουσαν,
καὶ τοὺς συνελθόντας αὐτῇ ἰουδαίους κλαί-
οντας, ἐνεβριμήσατο τῷ πνεύματι, καὶ ἐτά-
ραξεν ἑαυτόν, καὶ εἶπε, ποῦ τεθείκατε αὐτόν;
λέγουσιν αὐτῷ, κε̄, ἔρχου καὶ ἴδε. ἐδάκρυσεν
ὁ ἰς̄. ἔλεγον οὖν ἰουδαῖοι, ἴδε πῶς ἐφίλει
αὐτόν.

αὐτόν. πνὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον, ὁκ ἠδύατο τοῦτ' ὁ ἀνοίξας τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ, ποιῆσαι ἵνα κ τοῦτ' μὴ ἀποθάνῃ; ἰς σῶν πάλιν ἐμβεμιφόμενος ἐν ἑαυτῷ, ἔρχεται εἰς τὸ μνημεῖον. ἦν δὲ σπήλαιον, καὶ λίθος ἐπέκειτο ἐπ' αὐτῷ· λέγ ὁ ἰησοῦς, ἄρατε τὸν λίθον. λέγ αὐτῷ ἡ ἀδελφὴ τοῦ τεθνηκότος μάρθα, κύριε, ἤδη ὄζ· τεταρταῖος γὰρ ἐστι. λέγ αὐτῇ ὁ ἰησοῦς, ὁκ εἶπόν σοι ὅτι ἐὰν πιστεύσῃς, ὄψ τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ; ἦραν οὖν τὸν λίθον. οὗ ἦν ὁ τεθνηκὼς κείμενος. ὁ δὲ ἰησοῦς ἦρε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἄνω, κ εἶπε, πάτερ, εὐχαριστῶ σοι, ὅτι ἤκουσάς μου. ἐγὼ δὲ ἤδην ὅτι πάντοτέ μου ἀκούεις, ἀλλὰ διὰ τὸν ὄχλον τὸν περιεστῶτα εἶπον, ἵνα πιστεύσωσιν ὅτι σύ με ἀπέστειλας. κ ταῦτα εἰπὼν, φωνῇ μεγάλῃ ἐκραύγασε, λάζαρε, δεῦρο ἔξω. κ ἐξῆλθεν ὁ τεθνηκὼς, δεδεμένος τοὺς πόδας κ τὰς χεῖρας κειρίαις; κ ἡ ὄψις αὐτοῦ σουδαρίῳ περιεδέδετο. λέγ αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς, λύσατε αὐτὸν, κ ἄφετε ὑπάγειν. πολλοὶ οὖν ὁκ τῶν ἰουδαίων οἱ ἐλθόντες πρὸς τὴν μαρίαν, καὶ θεασάμενοι ἃ ἐποίησεν ὁ ἰησοῦς, ἐπίστευσ εἰς αὐτόν. πνὲς

δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπῆλθον πρὸς τοὺς φαρισαίους, καὶ εἶπον αὐτοῖς ἃ ἐποίησεν ὁ ἰησοῦς. συνήγαγον οὖν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι συνέδριον, καὶ ἔλεγον, τί ποιοῦμεν; ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος πολλὰ σημεῖα ποιεῖ. ἐὰν ἀφῶμεν αὐτὸν οὕτω, πάντες πιστεύσουσιν εἰς αὐτὸν, καὶ ἐλεύσονται οἱ ῥωμαῖοι καὶ ἀροῦσιν ἡμῶν καὶ τὸν τόπον καὶ τὸ ἔθνος. εἷς δέ τις ἐξ αὐτῶν καϊάφας, ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου, εἶπεν αὐτοῖς, ὑμεῖς οὐκ οἴδατε οὐδέν, οὐδὲ διαλογίζεσθε ὅτι συμφέρει ἡμῖν ἵνα εἷς ἄνθρωπος ἀποθάνῃ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ, καὶ μὴ ὅλον τὸ ἔθνος ἀπόληται. τοῦτο δὲ ἀφ' ἑαυτοῦ οὐκ εἶπεν, ἀλλὰ ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου προεφήτευσεν ὅτι ἔμελλεν ὁ ἰησοῦς ἀποθνήσκειν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους, καὶ οὐχ ὑπὲρ τοῦ ἔθνους μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ τὰ διεσκορπισμένα συναγάγῃ εἰς ἕν. ἀπ' ἐκείνης οὖν τῆς ἡμέρας συνεβουλεύσαντο ἵνα ἀποκτείνωσιν αὐτόν. ἰς οὖν οὐκέτι παρρησίᾳ περιεπάτει ἐν τοῖς ἰουδαίοις, ἀλλὰ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς τὴν χώραν, ἐγγὺς τῆς ἐρήμου, εἰς ἐφραὶμ λεγομένην πόλιν, κἀκεῖ διέτριβε μετὰ τῶν μαθητῶν

αὐτοῦ. ἰῶ δὲ ἐγγὺς τὸ πάσχα τῶν ἰουδαίων· καὶ
ἀνέβησαν πολλοὶ εἰς ἱεροσόλυμα ἐκ τῆς χώ-
ρας πρὸ τοῦ πάσχα, ἵνα ἁγνίσωσιν ἑαυτούς.
ἐζήτουν οὖν τὸν ἰησοῦν, καὶ ἔλεγον μετ' ἀλ-
λήλων ἐν τῷ ἱερῷ ἑστηκότες, τί δοκεῖ ὑμῖν, ὅτι
οὐ μὴ ἔλθῃ εἰς τὴν ἑορτήν; δεδώκεισαν δὲ
καὶ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι ἐντολήν, ἵνα
ἐάν τις γνῷ ποῦ ἐστι, μηνύσῃ, ὅπως πιάσωσιν
αὐτόν. Ὁ οὖν ἰησοῦς πρὸ ἓξ ἡμερῶν τοῦ 12
πάσχα ἦλθεν εἰς βηθανίαν, ὅπου ἦν λάζαρος
ὁ τεθνηκώς, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν. ἐποίησαν
οὖν αὐτῷ δεῖπνον ἐκεῖ, καὶ ἡ μάρθα διηκόνει.
ὁ δὲ λάζαρος εἷς ἦν τῶν συνανακειμένων
αὐτῷ. Ἡ οὖν μαρία λαβοῦσα λίτραν ιβ'
μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτίμου, ἤλειψε τοὺς
πόδας τοῦ ἰῦ, καὶ ἐξέμαξε ταῖς θριξὶν αὐτῆς
τοὺς πόδας αὐτοῦ· καὶ ἡ οἰκία ἐπληρώθη ἐκ τῆς
ὀσμῆς τοῦ μύρου. Λέγει οὖν εἷς ἐκ τῶν μα- ιγ'
θητῶν αὐτοῦ, ἰούδας σίμωνος ἰσκαριώτης ὁ
μέλλων αὐτὸν παραδιδόναι, διατί τοῦτο τὸ
μύρον οὐκ ἐπράθη τριακοσίων δηναρίων,
καὶ ἐδόθη πτωχοῖς; εἶπε δὲ τοῦτο οὐχ ὅτι περὶ
τῶν πτωχῶν ἔμελεν αὐτῷ, ἀλλ' ὅτι κλέπτης ἦν,

καὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχε, καὶ τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζεν. εἶπεν οὖν ὁ ἰησοῦς, ἄφες αὐτὴν· εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου τετήρηκεν αὐτό. τοὺς πτωχοὺς γὰρ πάντοτε ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. ἔγνω οὖν ὄχλος πολὺς ἐκ τῶν ἰουδαίων ὅτι ἐκεῖ ἐστι· καὶ ἦλθον οὐ διὰ τὸν ἰησοῦν μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὸν λάζαρον ἴδωσιν, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν. ἐβουλεύσαντο δὲ οἱ ἀρχιερεῖς ἵνα καὶ τὸν λάζαρον ἀποκτείνωσιν· ὅτι πολλοὶ δι' αὐτὸν ὑπῆγον τῶν ἰουδαίων, καὶ ἐπίστευον εἰς τὸν ἰησοῦν. τῇ ἐπαύριον ὄχλος πολὺς ὁ ἐλθὼν εἰς τὴν ἑορτὴν, ἀκούσαντες ὅτι ἔρχεται ὁ ΙΣ εἰς ἱεροσόλυμα, ἔλαβον τὰ βαΐα τῶν φοινίκων, καὶ ἐξῆλθον εἰς ὑπάντησιν αὐτῷ, καὶ ἔκραζον, ὡσαννά· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου ὁ βασιλεὺς τοῦ ισραήλ. εὑρὼν δὲ ὁ ἰησοῦς ὀνάριον, ἐκάθισεν ἐπ' αὐτό, καθώς „ ἐστι γεγραμμένον, μὴ φοβοῦ θύγατερ σιών· „ ἰδοὺ ὁ βασιλεύς σου ἔρχεται καθήμενος ἐπὶ „ πῶλον ὄνου. ταῦτα δὲ οὐκ ἔγνωσαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὸ πρῶτον, ἀλλ' ὅτε ἐδοξάσθη ὁ ΙΣ, τότε ἐμνήσθησαν ὅτι ταῦτα ἦν ἐπ' αὐτῷ γε-

γραμμένα, καὶ ταῦτα ἐποίησαν αὐτῷ. ἐμαρτύρει οὖν ὁ ὄχλος ὁ ὢν μετ' αὐτοῦ ὅτε τὸν λάζαρον ἐφώνησεν ἐκ τοῦ μνημείου, καὶ ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν· διὰ τοῦτο καὶ ὑπήντησεν αὐτῷ ὁ ὄχλος, ὅτι ἤκουσε τοῦτο αὐτὸν πεποιηκέναι τὸ σημεῖον. οἱ οὖν φαρισαῖοι εἶπον πρὸς ἑαυτούς, θεωρεῖτε ὅτι οὐκ ὠφελεῖτε οὐδέν; ἴδε ὁ κόσμος ὀπίσω αὐτοῦ ἀπῆλθεν. Ἦσαν δέ τινες ἕλληνες ἐκ τῶν ἀναβαινόντων, ἵνα προσκυνήσωσιν ἐν τῇ ἑορτῇ· οὗτοι οὖν προσῆλθον φιλίππῳ τῷ ἀπὸ βηθσαϊδὰ τῆς γαλιλαίας, καὶ ἠρώτων αὐτὸν λέγοντες, κύριε, θέλομεν τὸν ἰησοῦν ἰδεῖν. ἔρχεται φίλιππος καὶ λέγει τῷ ἀνδρέᾳ· καὶ πάλιν ἀνδρέας καὶ φίλιππος λέγουσι τῷ ἰησοῦ. ὁ δὲ ἰησοῦς ἀπεκρίνατο αὐτοῖς, λέγων, ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ ὁ κόκκος τοῦ σίτου πεσὼν εἰς τὴν γῆν ἀποθάνῃ, αὐτὸς μόνος μένει· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ, πολὺν καρπὸν φέρει. ὁ φιλῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ἀπολέσει αὐτήν· καὶ ὁ μισῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, εἰς ζωὴν αἰώνιον φυλάξει αὐτήν. ἐὰν ἐμοὶ διακονῇ τις, ιε

ἐμοὶ ἀκολουθείτω· & ὅπου εἰμὶ ἐγὼ, ἐκεῖ καὶ
ὁ διάκονος ὁ ἐμὸς ἔσται· καὶ ἐάν τις ἐμοὶ δια-
κονῇ, τιμήσει αὐτὸν ὁ πατήρ. νῦν ἡ ψυχή μου
τετάραχται· καὶ τί εἴπω; πάτερ σῶσόν με ἐκ
τῆς ὥρας ταύτης. ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἦλθον εἰς τὴν
ὥραν ταύτην. πάτερ δόξασόν σου τὸ ὄνομα.
ἦλθεν οὖν φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ἐδόξασα
καὶ πάλιν δοξάσω. ὁ οὖν ὄχλος ὁ ἑστὼς καὶ
ἀκούσας ἔλεγε βροντὴν γεγονέναι· ἄλλοι ἔλε
γον, ἄγγελος αὐτῷ λελάληκεν. ἀπεκρίθη ὁ
ἰησοῦς καὶ εἶπεν, οὐ δι' ἐμὲ αὕτη ἡ φωνὴ γέ-
γονεν, ἀλλὰ δι' ὑμᾶς. νῦν κρίσις ἐστὶ τοῦ κό-
σμου τούτου· νῦν ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου
ἐκβληθήσεται ἔξω· κἀγὼ ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τῆς
γῆς, πάντας ἑλκύσω πρὸς ἐμαυτόν. τοῦτο δὲ
ἔλεγε, σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ἤμελλεν ἀπο-
θνήσκειν. ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ὄχλος, ἡμεῖς ἠ-
κούσαμεν ἐκ τοῦ νόμου ὅτι ὁ χριστὸς μένει εἰς τὸν
αἰῶνα· & πῶς σὺ λέγεις, δεῖ ὑψωθῆναι τὸν
υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; τίς ἐστιν οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
που; εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ ἰς, ἔτι μικρὸν χρόνον
τὸ φῶς μεθ' ὑμῶν ἐστι. περιπατεῖτε ἕως τὸ φῶς
ἔχετε, ἵνα μὴ σκοτία ὑμᾶς καταλάβῃ. καὶ ὁ

πεπιστευκότων εἰς τὴν σκοτίαν ὅτι οἶδε ποῦ ὑπάγῃ.
ἕως τὸ φῶς ἔχετε, πιστεύετε εἰς τὸ φῶς, ἵνα
υἱοὶ φωτὸς γένησθε. Ταῦτα ἐλάλησεν ὁ ἰησοῦς,
καὶ ἀπελθὼν ἐκρύβη ἀπ' αὐτῶν. Τοσαῦτα δὲ
αὐτοῦ σημεῖα πεποιηκότος ἔμπροσθεν αὐτῶν,
οὐκ ἐπίστευον εἰς αὐτὸν, ἵνα ὁ λόγος ἡσαΐου τοῦ
προφήτου πληρωθῇ, ὃν εἶπε, κύριε, τίς ἐπί- "
στευσε τῇ ἀκοῇ ἡμῶν, καὶ ὁ βραχίων κυρίου τί- "
νι ἀπεκαλύφθη; διὰ τοῦτο οὐκ ἠδύναντο πι- "
στεύειν, ὅτι πάλιν εἶπεν ἡσαΐας, τετύφλωκεν "
αὐτῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ πεπώρωκεν αὐτῶν "
τὴν καρδίαν, ἵνα μὴ ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς, "
καὶ νοήσωσι τῇ καρδίᾳ, καὶ ἐπιστραφῶσι, καὶ "
ἰάσωμαι αὐτούς. Ταῦτα εἶπεν ἡσαΐας ὅτι εἶδε "
τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησε περὶ αὐτοῦ. ὅμως
μέντοι καὶ ἐκ τῶν ἀρχόντων πολλοὶ ἐπίστευσαν
εἰς αὐτὸν, ἀλλὰ διὰ τοὺς φαρισαίους οὐχ ὡ-
μολόγουν, ἵνα μὴ ἀποσυνάγωγοι γένωνται·
ἠγάπησαν γὰρ τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων μᾶλ-
λον ἤπερ τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ. ἰησοῦς δὲ ἔκραξε καὶ
εἶπεν, ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ πιστεύει εἰς ἐμὲ,
ἀλλ' εἰς τὸν πέμψαντά με· καὶ ὁ θεωρῶν ἐμὲ,
θεωρεῖ τὸν πέμψαντά με. ἐγὼ φῶς εἰς τὸν κό-

σμον ἐλήλυθα, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, ἐν
τῇ σκοτίᾳ μὴ μείνῃ· κ᾽ ἐάν τις μου ἀκούσῃ τ῀
ῥημάτων, καὶ μὴ πιστεύσῃ, ἐγὼ οὐ κρίνω αὐ-
τόν· οὐ γὰρ ἦλθον ἵνα κρίνω τ῀ κόσμον, ἀλλ᾽ ἵνα
σώσω τ῀ κόσμον. ὁ ἀθετῶν ἐμὲ, κ᾽ μὴ λαμ-
βάνων τὰ ῥήματά μου, ἔχει τὸν κρίνοντα αὐ-
τόν· ὁ λόγος ὃν ἐλάλησα, ἐκεῖνος κρινεῖ αὐτὸν
ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ· ὅτι ἐγὼ ἐξ ἐμαυτοῦ οὐκ
ἐλάλησα, ἀλλ᾽ ὁ πέμψας με πατὴρ, αὐτός μοι
ἐντολὴν ἔδωκε, τί εἴπω κ᾽ τί λαλήσω· κ᾽ οἶδα
ὅτι ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ ζωὴ αἰώνιός ἐστιν. ἃ οὖν λα
λῶ ἐγὼ, καθὼς εἴρηκέ μοι ὁ πατὴρ οὕτω
13 λαλῶ. Πρὸ δὲ τῆς ἑορτῆς τ῀ πάσχα εἰδὼς ὁ
Ἰησοῦς ὅτι ἐλήλυθεν αὐτοῦ ἡ ὥρα, ἵνα μετα-
βῇ ἐκ τ῀ κόσμου τούτου πρὸς τ῀ πατέρα, ἀγα-
πήσας τοὺς ἰδίους τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ, εἰς τέλος
15′ ἠγάπησεν αὐτούς. Καὶ δείπνου γινομένου,
τ῀ διαβόλου ἤδη βεβληκότος εἰς τὴν καρδίαν
Ἰούδα σίμωνος Ἰσκαριώτου, ἵνα αὐτ῀ παρα-
δῷ, εἰδὼς ὁ Ἰς ὅτι πάντα δέδωκεν αὐτῷ ὁ
πατὴρ εἰς τὰς χεῖρας, καὶ ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐξῆλ
θε καὶ πρὸς τὸν θεὸν ὑπάγει, ἐγείρεται ἐκ
τ῀ δείπνου, κ᾽ τίθησι τὰ ἱμάτια, καὶ λαβὼν

λέντον, διέζωσεν ἑαυτόν· εἶτα βάλλει ὕδωρ
εἰς τὸν νιπτῆρα, καὶ ἤρξατο νίπτειν τοὺς πόδας
τῶν μαθητῶν, καὶ ἐκμάσσειν τῷ λεντίῳ, ᾧ ἦν
διεζωσμένος. ἔρχεται οὖν πρὸς σίμωνα πέ-
τρον, καὶ λέγει αὐτῷ ἐκεῖνος, κύριε, σύ μου νί-
πτεις τοὺς πόδας; ἀπεκρίθη ἰησοῦς καὶ εἶπεν
αὐτῷ, ὃ ἐγὼ ποιῶ σὺ οὐκ οἶδας ἄρτι, γνώσῃ δὲ
μετὰ ταῦτα. λέγει αὐτῷ πέτρος, οὐ μὴ νίψῃς τοὺς
πόδας μου εἰς τὸν αἰῶνα. ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ
ἰησοῦς, ἐὰν μὴ νίψω σε, οὐκ ἔχεις μέρος μετ'
ἐμοῦ. λέγει αὐτῷ σίμων πέτρος, κύριε, μὴ
τοὺς πόδας μου μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς χεῖρας καὶ
τὴν κεφαλήν. λέγει αὐτῷ ὁ ἰς, ὁ λελουμέ-
νος οὐ χρείαν ἔχει ἢ τοὺς πόδας νίψασθαι, ἀλλ'
ἔστι καθαρὸς ὅλος. καὶ ὑμεῖς καθαροί ἐστε,
ἀλλ' οὐχὶ πάντες. ᾔδει γὰρ τὸν παραδιδόντα
αὐτόν, διὰ τοῦτο εἶπεν, οὐχὶ πάντες καθαροί
ἐστε. ὅτε οὖν ἔνιψε τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ ἔλαβε τὰ
ἱμάτια αὐτοῦ, ἀναπεσὼν πάλιν, εἶπεν αὐτοῖς,
γινώσκετέ τί πεποίηκα ὑμῖν; ὑμεῖς φωνεῖτέ με,
ὁ διδάσκαλος, καὶ ὁ κς· καὶ καλῶς λέγετε· εἰμὶ
γάρ. εἰ οὖν ἐγὼ ἔνιψα ὑμῶν τοὺς πόδας, ὁ κς
καὶ ὁ διδάσκαλος, καὶ ὑμεῖς ὀφείλετε ἀλλήλων

νίπτειν τοὺς πόδας· ὑπόδειγμα γὰρ ἔδωκα ὑμῖν, ἵνα καθὼς ἐγὼ ἐποίησα ὑμῖν καὶ ὑμεῖς ποιῆτε. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ ἔστι δοῦλος μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ, οὐδὲ ἀπόστολος μείζων τοῦ πέμψαντος αὐτόν. εἰ ταῦτα οἴδατε, μακάριοί ἐστε, ἐὰν ποιῆτε αὐτά. οὐ περὶ πάντων ὑμῶν λέγω· ἐγὼ οἶδα οὓς ἐξελεξάμην. ἀλλ' ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ, ὁ τρώγων μετ' ἐμοῦ τὸν ἄρτον, ἐπῆρεν ἐπ' ἐμὲ τὸν πτέρναν αὐτοῦ. ἀπ' ἄρτι λέγω ὑμῖν πρὸ τοῦ γενέσθαι, ἵνα ὅταν γένηται, πιστεύσητε ὅτι ἐγώ εἰμι. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ λαμβάνων ἐάν τινα πέμψω, ἐμὲ λαμβάνει· ὁ δὲ ἐμὲ λαμβάνων, λαμβάνει τὸν πέμψαντά με. ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰς ἐταράχθη τῷ πνεύματι, καὶ ἐμαρτύρησε καὶ εἶπεν, ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με. ἔβλεπον οὖν εἰς ἀλλήλους οἱ μαθηταί, ἀπορούμενοι περὶ τίνος λέγει. ἦν δὲ ἀνακείμενος εἷς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Ἰησοῦ, ὃν ἠγάπα ὁ Ἰς. νεύει οὖν τούτῳ Σίμων Πέτρος πυθέσθαι τίς ἂν εἴη περὶ οὗ λέγει. ἐπιπεσὼν δὲ ἐκεῖνος ἐπὶ τὸ στῆθος τοῦ Ἰυ, λέγει αὐτῷ, κύριε τίς ἐστιν; ἀπο-

κρίνεται ὁ ἰησοῦς, ἐκεῖνός ἐστιν ᾧ ἐγὼ βάψας τὸ ψωμίον ἐπιδώσω. καὶ ἐμβάψας τὸ ψωμίον, δίδωσιν ἰούδᾳ σίμωνος ἰσκαριώτῃ· καὶ μετὰ τὸ ψωμίον τότε εἰσῆλθεν εἰς ἐκεῖνον ὁ σατανᾶς. λέγει οὖν αὐτῷ ὁ ἰς, ὃ ποιεῖς ποίησον τάχιον. τοῦτο δὲ οὐδεὶς ἔγνω τῶν ἀνακειμένων πρὸς τί εἶπεν αὐτῷ· τινὲς γὰρ ἐδόκουν, ἐπεὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχεν ὁ ἰούδας, ὅτι λέγει αὐτῷ ὁ ἰς, ἀγόρασον ὧν χρείαν ἔχομεν εἰς τὴν ἑορτήν· ἢ τοῖς πτωχοῖς ἵνα τι δῷ. λαβὼν οὖν τὸ ψωμίον ἐκεῖνος, εὐθέως ἐξῆλθεν. ἦν δὲ νύξ ὅτε ἐξῆλθε. λέγει ὁ ἰς, νῦν ἐδοξάσθη ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὁ θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ· εἰ ὁ θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ θεὸς δοξάσει αὐτὸν ἐν ἑαυτῷ, καὶ εὐθὺς δοξάσει αὐτόν. τεκνία, ἔτι μικρὸν μεθ' ὑμῶν εἰμι. ζητήσετέ με, καὶ καθὼς εἶπον τοῖς ἰουδαίοις, ὅτι ὅπου ὑπάγω ἐγὼ, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν, καὶ ὑμῖν λέγω ἄρτι. ἐντολὴν καινὴν δίδωμι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους· καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς, ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. ἐν τούτῳ γνώσονται πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθηταί ἐστε, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις. λέγει αὐτῷ σίμων πέτρος, κύριε, ποῦ

ὑπάγῃς; ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἰησοῦς, ὅπου ὑπάγω, οὐ δύνασαί μοι νῦν ἀκολουθῆσαι, ὕστερον δὲ ἀκολουθήσεις μοι. λέγει αὐτῷ ὁ πέτρος, κύριε, διατί οὐ δύναμαί σοι ἀκολουθῆσαι ἄρτι; τὴν ψυχήν μου ὑπὲρ σοῦ θήσω. ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἰησοῦς, τὴν ψυχήν σου ὑπὲρ ἐμοῦ θήσεις; ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ ἀλέκτωρ φωνήσῃ ἕως οὗ ἀπαρνήσῃ με
14 τρίς. Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία. πιστεύετε εἰς τὸν θεόν, καὶ εἰς ἐμὲ πιστεύετε. ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πατρός μου μοναὶ πολλαί εἰσιν. εἰ δὲ μή, εἶπον ἂν ὑμῖν, πορεύομαι ἑτοιμάσαι τόπον ὑμῖν. καὶ ἐὰν πορευθῶ καὶ ἑτοιμάσω ὑμῖν τόπον, πάλιν ἔρχομαι, καὶ παραλήψομαι ὑμᾶς πρὸς ἐμαυτόν, ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγώ, καὶ ὑμεῖς ἦτε. καὶ ὅπου ἐγὼ ὑπάγω οἴδατε, καὶ τὴν ὁδὸν οἴδατε. λέγει αὐτῷ θωμᾶς, κύριε, οὐκ οἴδαμεν ποῦ ὑπάγεις· καὶ πῶς δυνάμεθα τὴν ὁδὸν εἰδέναι; λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς, ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή. οὐδεὶς ἔρχεται πρὸς τὸν πατέρα, εἰ μὴ δι' ἐμοῦ. εἰ ἐγνώκειτέ με, καὶ τὸν πατέρα μου ἐγνώκειτε ἄν, καὶ ἀπ' ἄρτι γινώσκετε αὐτόν, καὶ ἑωράκατε αὐτόν. λέγει αὐτῷ

φίλιππος, κύριε δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα, καὶ ἀρκεῖ ἡμῖν. λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς, τοσοῦτον χρόνον μεθ' ὑμῶν εἰμι, καὶ οὐκ ἔγνωκάς με φίλιππε; ὁ ἑωρακὼς ἐμὲ ἑώρακε τὸν πατέρα· καὶ πῶς σὺ λέγεις, δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα; οὐ πιστεύεις ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ, καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί ἐστι; τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐ λαλῶ· ὁ δὲ πατὴρ ὁ ἐν ἐμοὶ μένων, αὐτὸς ποιεῖ τὰ ἔργα. πιστεύετέ μοι ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ, καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί· εἰ δὲ μή, διὰ τὰ ἔργα αὐτὰ πιστεύετέ μοι. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ κἀκεῖνος ποιήσει, καὶ μείζονα τούτων ποιήσει· ὅτι ἐγὼ πρὸς τὸν πατέρα μου πορεύομαι, καὶ ὅ, τι ἂν αἰτήσητε ἐν τῷ ὀνόματί μου, τοῦτο ποιήσω, ἵνα δοξασθῇ ὁ πατὴρ ἐν τῷ υἱῷ. ἐάν τι αἰτήσητε ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐγὼ ποιήσω. ἐὰν ἀγαπᾶτέ με, τὰς ἐντολὰς τὰς ἐμὰς τηρήσατε· καὶ ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα, καὶ ἄλλον παράκλητον δώσει ὑμῖν, ἵνα μένῃ μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὃ ὁ κόσμος οὐ δύναται λαβεῖν· ὅτι οὐ θεωρεῖ αὐτὸ, οὐδὲ γινώσκει αὐτό. ὑμεῖς δὲ

γινώσκετε αὐτὸ, ὅτι παρ' ὑμῖν μένει, καὶ ἐν ὑμῖν ἔσται. οὐκ ἀφήσω ὑμᾶς ὀρφανούς· ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. ἔτι μικρὸν καὶ ὁ κόσμος με οὐκέτι θεωρεῖ, ὑμεῖς δὲ θεωρεῖτέ με· ὅτι ἐγὼ ζῶ, καὶ ὑμεῖς ζήσεσθε. ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ γνώσεσθε ὑμεῖς ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρί μου, καὶ ὑμεῖς ἐν ἐμοὶ, κἀγὼ ἐν ὑμῖν. ὁ ἔχων τὰς ἐντολάς μου καὶ τηρῶν αὐτάς, ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀγαπῶν με· ὁ δὲ ἀγαπῶν με ἀγαπηθήσεται ὑπὸ τοῦ πατρός μου, κἀγὼ ἀγαπήσω αὐτὸν, καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαυτόν. λέγει αὐτῷ Ἰούδας οὐχ ὁ Ἰσκαριώτης, κύριε, τί γέγονεν ὅτι ἡμῖν μέλλεις ἐμφανίζειν σεαυτὸν, καὶ οὐχὶ τῷ κόσμῳ; ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ, ἐάν τις ἀγαπᾷ με, τὸν λόγον μου τηρήσει, καὶ ὁ πατήρ μου ἀγαπήσει αὐτὸν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἐλευσόμεθα, καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ ποιησόμεθα· ὁ μὴ ἀγαπῶν με τοὺς λόγους μου οὐ τηρεῖ. καὶ ὁ λόγος ὃν ἀκούετε οὐκ ἔστιν ἐμὸς, ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με πατρός. ταῦτα λελάληκα ὑμῖν παρ' ὑμῖν μένων, ὁ δὲ παράκλητος τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, ὃ πέμψει ὁ πατὴρ ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐκεῖνος ὑμᾶς διδάξει πάντα, καὶ ὑπο-

μηποτε ὑμᾶς πάντα ἃ εἶπον ὑμῖν. εἰρήνην
ἀφίημι ὑμῖν, εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑ-
μῖν· οὐ καθὼς ὁ κόσμος δίδωσιν, ἐγὼ δίδω-
μι ὑμῖν. μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία,
μηδὲ δειλιάτω. ἠκούσατε ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν,
ὑπάγω καὶ ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς· εἰ ἠγαπᾶ-
τέ με, ἐχάρητε ἄν, ὅτι εἶπον, πορεύομαι πρὸς
τὸν πατέρα· ὅτι ὁ πατήρ μου μείζων μού ἐστι.
καὶ νῦν εἴρηκα ὑμῖν πρὶν γενέσθαι, ἵνα ὅταν γέ-
νηται, πιστεύσητε. οὐκ ἔτι πολλὰ λαλήσω μετ'
ὑμῶν· ἔρχεται γὰρ ὁ τοῦ κόσμου ἄρχων, καὶ ἐν
ἐμοὶ οὐκ ἔχει οὐδέν. ἀλλ' ἵνα γνῷ ὁ κόσμος ὅτι
ἀγαπῶ τὸν πατέρα, καὶ καθὼς ἐνετείλατό
μοι ὁ πατήρ, οὕτω ποιῶ. ἐγείρεσθε, ἄγωμεν
ἐντεῦθεν. Ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινή, καὶ 15
ὁ πατήρ μου ὁ γεωργός ἐστι. πᾶν κλῆμα ἐν
ἐμοὶ μὴ φέρον καρπὸν αἴρει αὐτό· καὶ πᾶν τὸ
καρπὸν φέρον καθαίρει αὐτό, ἵνα πλείονα καρ
πὸν φέρῃ. ἤδη ὑμεῖς καθαροί ἐστε διὰ τὸν λό-
γον ὃν λελάληκα ὑμῖν. μείνατε ἐν ἐμοί, κἀ-
γὼ ἐν ὑμῖν. καθὼς τὸ κλῆμα οὐ δύναται καρ
πὸν φέρειν ἀφ' ἑαυτοῦ, ἐὰν μὴ μείνῃ ἐν τῇ
ἀμπέλῳ, οὕτως οὐδὲ ὑμεῖς, ἐὰν μὴ ἐν ἐμοὶ

μείνητε. ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος, ὑμεῖς τὰ κλήματα. ὁ μένων ἐν ἐμοὶ, κἀγὼ ἐν αὐτῷ· οὗτος φέρει καρπὸν πολύν· ὅτι χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν. ἐάν μή τις μείνῃ ἐν ἐμοὶ, ἐβλήθη ἔξω ὡς τὸ κλῆμα, καὶ ἐξηράνθη, καὶ συνάγουσιν αὐτὰ, καὶ εἰς πῦρ βάλλουσι, καὶ καίεται. ἐὰν μείνητε ἐν ἐμοὶ καὶ τὰ ῥήματά μου ἐν ὑμῖν μείνῃ, ὃ ἐὰν θέλητε αἰτήσασθε, καὶ γενήσεται ὑμῖν. ἐν τούτῳ ἐδοξάσθη ὁ πατήρ μου, ἵνα καρπὸν πολὺν φέρητε, καὶ γένησθε ἐμοὶ μαθηταί. καθὼς ἠγάπησέ με ὁ πατὴρ, κἀγὼ ἠγάπησα ὑμᾶς· μείνατε ἐν τῇ ἀγάπῃ τῇ ἐμῇ. ἐὰν τὰς ἐντολάς μου τηρήσητε, μενεῖτε ἐν τῇ ἀγάπῃ μου· καθὼς ἐγὼ τὰς ἐντολὰς τοῦ πατρός μου τετήρηκα, καὶ μένω αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγάπῃ. ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ ἐν ὑμῖν μείνῃ, καὶ ἡ χαρὰ ὑμῶν πληρωθῇ. αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ ἡ ἐμὴ, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς. μείζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῇ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ. ὑμεῖς φίλοι μού ἐστε, ἐὰν ποιῆτε ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν. οὐκέτι ὑμᾶς λέγω δούλους, ὅτι ὁ

δοῦλος

δοῦλος ὐκ οἶδε τί ποιεῖ αὐτοῦ ὁ κύριος· ὑμᾶς δὲ εἴρηκα φίλους, ὅτι πάντα ἃ ἤκουσα παρὰ τοῦ πατρός μου, ἐγνώρισα ὑμῖν. οὐχ ὑμεῖς με ἐξελέξασθε, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς καὶ ἔθηκα ὑμᾶς, ἵνα ὑμεῖς ὑπάγητε καὶ καρπὸν φέρητε, καὶ ὁ καρπὸς ὑμῶν μένῃ· ἵνα ὅ, τι ἂν αἰτήσητε τὸν πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου, δῷ ὑμῖν. ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. εἰ ὁ κόσμος ὑμᾶς μισεῖ, γινώσκετε ὅτι ἐμὲ πρῶτον ὑμῶν μεμίσηκεν. εἰ ἐκ τοῦ κόσμου ἦτε, ὁ κόσμος ἂν τὸ ἴδιον ἐφίλει· ὅτι δὲ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ ἐστέ, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς ἐκ τοῦ κόσμου, διὰ τοῦτο μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος. μνημονεύετε τοῦ λόγου οὗ ἐγὼ εἶπον ὑμῖν, οὐκ ἔστι δοῦλος μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ. εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν, καὶ ὑμᾶς διώξουσιν· εἰ τὸν λόγον μου ἐτήρησαν, καὶ τὸν ὑμέτερον τηρήσουσιν. ἀλλὰ ταῦτα πάντα ποιήσουσιν ὑμῖν διὰ τὸ ὄνομά μου, ὅτι οὐκ οἴδασι τὸν πέμψαντά με. εἰ μὴ ἦλθον καὶ ἐλάλησα αὐτοῖς, ἁμαρτίαν οὐκ εἴχοσαν· νῦν δὲ πρόφασιν οὐκ ἔχουσι περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτῶν. ὁ ἐμὲ μισῶν καὶ τὸν πατέρα μου μισεῖ. εἰ τὰ ἔργα μὴ

ἐποίησα ἐν αὐτοῖς ἃ οὐδεὶς ἄλλος πεποίηκεν,
ἁμαρτίαν οὐκ εἴχοσαν· νῦν δὲ καὶ ἑωράκασι καὶ
μεμισήκασι καὶ ἐμὲ καὶ τὸν πατέρα μου. ἀλλ'
ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος ἐν τῷ
» νόμῳ αὐτῶν, ὅτι ἐμίσησάν με δωρεάν.
15 Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ παράκλητος, ὃν ἐγὼ πέμ-
ψω ὑμῖν παρὰ τοῦ πατρός, τὸ πνεῦμα τῆς ἀλη-
θείας, ὃ παρὰ τοῦ πατρὸς ἐκπορεύεται, ἐκεῖνος
μαρτυρήσει περὶ ἐμοῦ· καὶ ὑμεῖς δὲ μαρτυ-
16 ρεῖτε, ὅτι ἀπ' ἀρχῆς μετ' ἐμοῦ ἐστε. Ταῦτα
λελάληκα ὑμῖν, ἵνα μὴ σκανδαλισθῆτε· ἀπο-
συναγώγους ποιήσουσιν ὑμᾶς, ἀλλ' ἔρχεται
ὥρα ἵνα πᾶς ὁ ἀποκτείνας ὑμᾶς, δόξῃ λα-
τρείαν προσφέρειν τῷ θεῷ. καὶ ταῦτα ποιή-
σουσιν ὑμῖν, ὅτι οὐκ ἔγνωσαν τὸν πατέρα οὐ-
δὲ ἐμέ. ἀλλὰ ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα ὅ-
ταν ἔλθῃ ἡ ὥρα, μνημονεύητε αὐτῶν, ὅτι ἐγὼ
εἶπον ὑμῖν. ταῦτα δὲ ὑμῖν ἐξ ἀρχῆς οὐκ εἶπον,
ὅτι μεθ' ὑμῶν ἤμην· νῦν δὲ ὑπάγω πρὸς τὸν
πέμψαντά με, καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ἐρωτᾷ με,
Ποῦ ὑπάγεις; ἀλλ' ὅτι ταῦτα λελάληκα ὑμῖν,
ἡ λύπη πεπλήρωκεν ὑμῶν τὴν καρδίαν. ἀλλ'
ἐγὼ τὴν ἀλήθειαν λέγω ὑμῖν, συμφέρει ὑμῖν

ἵνα ἐγὼ ἀπέλθω· ἐὰν γὰρ μὴ ἀπέλθω, ὁ παρά-
κλητος οὐκ ἐλεύσεται πρὸς ὑμᾶς· ἐὰν δὲ
πορευθῶ, πέμψω αὐτὸν πρὸς ὑμᾶς· καὶ ἐλ-
θὼν ἐκεῖνος ἐλέγξει τὸν κόσμον περὶ ἁμαρ-
τίας καὶ περὶ δικαιοσύνης καὶ περὶ κρίσεως.
περὶ ἁμαρτίας μέν, ὅτι οὐ πιστεύουσιν εἰς ἐμέ·
περὶ δικαιοσύνης δέ, ὅτι πρὸς τὸν πατέρα
μου ὑπάγω, καὶ οὐκέτι θεωρεῖτέ με· περὶ δὲ
κρίσεως, ὅτι ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου κέκρι-
ται. ἔτι πολλὰ ἔχω λέγειν ὑμῖν, ἀλλ' οὐ δύνασθε βα-
στάζειν ἄρτι· ὅταν δὲ ἔλθῃ ἐκεῖνος, τὸ πνεῦμα
τῆς ἀληθείας, ὁδηγήσει ὑμᾶς εἰς πᾶσαν τὴν
ἀλήθειαν· οὐ γὰρ λαλήσει ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλ'
ὅσα ἂν ἀκούσῃ λαλήσει, καὶ τὰ ἐρχόμενα ἀ-
ναγγελεῖ ὑμῖν. ἐκεῖνος ἐμὲ δοξάσει, ὅτι ἐκ τοῦ
ἐμοῦ λήψεται, καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν. πάντα ὅσα
ἔχει ὁ πατήρ, ἐμά ἐστι· διὰ τοῦτο εἶπον, ὅτι ἐκ
τοῦ ἐμοῦ λαμβάνει, καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν. μικρὸν
καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ
με, ὅτι ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα. εἶ-
πον οὖν ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς ἀλλή-
λους, τί ἐστι τοῦτο ὃ λέγει ἡμῖν, μικρὸν καὶ οὐ
θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθε

με; καὶ, ὅτι ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα; ἔλεγον οὖν, τοῦτο τί ἐστιν ὃ λέγει, τὸ μικρόν; οὐκ οἴδαμεν τί λαλεῖ. ἔγνω οὖν ὁ Ἰς ὅτι ἤθελον αὐτὸν ἐρωτᾶν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, περὶ τούτου ζητεῖτε μετ' ἀλλήλων, ὅτι εἶπον, μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με; ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι κλαύσετε καὶ θρηνήσετε ὑμεῖς, ὁ δὲ κόσμος χαρήσεται· ὑμεῖς δὲ λυπηθήσεσθε, ἀλλ' ἡ λύπη ὑμῶν εἰς χαρὰν γενήσεται. ἡ γυνὴ ὅταν τίκτῃ λύπην ἔχει, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα αὐτῆς· ὅταν δὲ γεννήσῃ τὸ παιδίον, οὐκέτι μνημονεύει τῆς θλίψεως διὰ τὴν χαράν, ὅτι ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον. καὶ ὑμεῖς οὖν λύπην μὲν νῦν ἔχετε, πάλιν δὲ ὄψομαι ὑμᾶς, καὶ χαρήσεται ὑμῶν ἡ καρδία, καὶ τὴν χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶς αἴρει ἀφ' ὑμῶν, καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐμὲ οὐκ ἐρωτήσετε οὐδέν. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσητε τὸν πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου, δώσει ὑμῖν. ἕως ἄρτι οὐκ ᾐτήσατε οὐδὲν ἐν τῷ ὀνόματί μου· αἰτεῖτε, καὶ λήψεσθε, ἵνα ἡ χαρὰ ὑμῶν ᾖ πεπληρωμένη. ταῦτα ἐν παροιμίαις λελάληκα ὑμῖν· ἀλλ' ἔρχεται ὥρα

ὅτε ὐκ ἔτι ἐν παροιμίαις λαλήσω ὑμῖν, ἀλλὰ παῤῥησίᾳ περὶ τοῦ πατρὸς ἀναγγελῶ ὑμῖν. ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐν τῷ ὀνόματί μου αἰτήσεσθε. καὶ οὐ λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα περὶ ὑμῶν· αὐτὸς γὰρ ὁ πατὴρ φιλεῖ ὑμᾶς, ὅτι ὑμεῖς ἐμὲ πεφιλήκατε, καὶ πεπιστεύκατε ὅτι ἐγὼ παρὰ τοῦ θεοῦ ἐξῆλθον. ἐξῆλθον παρὰ τοῦ πατρὸς, καὶ ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον· πάλιν ἀφίημι τὸν κόσμον, καὶ πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα. λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἴδε νῦν παῤῥησίᾳ λαλεῖς, καὶ παροιμίαν οὐδεμίαν λέγεις· νῦν οἴδαμεν ὅτι οἶδας πάντα, καὶ οὐ χρείαν ἔχεις ἵνα τίς σε ἐρωτᾷ· ἐν τούτῳ πιστεύομεν ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐξῆλθες. ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς, ἄρτι πιστεύετε; ἰδοὺ ἔρχεται ὥρα, καὶ νῦν ἐλήλυθεν, ἵνα σκορπισθῆτε ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια, καὶ ἐμὲ μόνον ἀφῆτε· καὶ οὐκ εἰμὶ μόνος, ὅτι ὁ πατὴρ μετ' ἐμοῦ ἐστι. ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα ἐν ἐμοὶ εἰρήνην ἔχητε· ἐν τῷ κόσμῳ θλῖψιν ἔχετε, ἀλλὰ θαρσεῖτε· ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον. Ταῦτα 17
ἐλάλησεν ὁ ἰς, καὶ ἐπῆρε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ εἶπε, πάτερ, ἐλήλυθεν ἡ

ὦσι, δόξασόν σου τὸν υἱόν, ἵνα καὶ ὁ υἱός σου δοξάσῃ σε· καθὼς ἔδωκας αὐτῷ ἐξουσίαν πάσης σαρκός, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκας αὐτῷ, δώσῃ αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον. αὕτη δέ ἐστιν ἡ αἰώνιος ζωὴ, ἵνα γινώσκωσί σε τὸν μόνον ἀληθινὸν θν̄, καὶ ὃν ἀπέστειλας Ἰησοῦν χν̄. ἐγώ σε ἐδόξασα ἐπὶ τῆς γῆς· τὸ ἔργον ἐτελείωσα ὃ δέδωκάς μοι ἵνα ποιήσω· καὶ νῦν δόξασόν με σὺ πάτερ παρὰ σεαυτῷ, τῇ δόξῃ ᾗ εἶχον πρὸς σὲ πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι παρά σοί. ἐφανέρωσά σου τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις οὓς δέδωκάς μοι ἐκ τοῦ κόσμου. σοὶ ἦσαν, κἀμοὶ αὐτοὺς δέδωκας, καὶ τὸν λόγον σου τετηρήκασι. νῦν ἔγνωκαν ὅτι πάντα ὅσα δέδωκάς μοι, παρὰ σοῦ ἐστιν. ὅτι τὰ ῥήματα ἃ δέδωκάς μοι, δέδωκα αὐτοῖς, καὶ αὐτοὶ ἔλαβον, καὶ ἔγνωσαν ἀληθῶς ὅτι παρά σοῦ ἐξῆλθον, καὶ ἐπίστευσαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας. ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἐρωτῶ· οὐ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ, ἀλλὰ περὶ ὧν δέδωκάς μοι, ὅτι σοί εἰσι. καὶ τὰ ἐμὰ πάντα σά ἐστι, καὶ τὰ σὰ ἐμά, καὶ δεδόξασμαι ἐν αὐτοῖς, καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ οὗτοι ἐν τῷ κόσμῳ εἰσί, καὶ ἐγὼ πρός σε ἔρχομαι. πάτερ ἅγιε, τή-

ρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου, οὓς δέδωκάς μοι, ἵνα ὦσιν ἓν καθὼς ἡμεῖς. ὅτε ἤμην μετ' αὐτῶν ἐν τῷ κόσμῳ, ἐγὼ ἐτήρουν αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου· οὓς δέδωκάς μοι ἐφύλαξα, καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο, εἰ μὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ· νῦν δὲ πρός σε ἔρχομαι, καὶ ταῦτα λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ, ἵνα ἔχωσι τὴν χαρὰν τὴν ἐμὴν πεπληρωμένην ἐν αὐτοῖς. ἐγὼ δέδωκα αὐτοῖς τὸν λόγον σου, καὶ ὁ κόσμος ἐμίσησεν αὐτούς, ὅτι οὐκ εἰσὶν ἐκ τοῦ κόσμου, καθὼς ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου. οὐκ ἐρωτῶ ἵνα ἄρῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ κόσμου, ἀλλ' ἵνα τηρήσῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ πονηροῦ. ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰσί, καθὼς ἐγὼ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰμί. ἁγίασον αὐτοὺς ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου· ὁ λόγος ὁ σὸς ἀλήθειά ἐστι. καθὼς ἐμὲ ἀπέστειλας εἰς τὸν κόσμον, κἀγὼ ἀπέστειλα αὐτοὺς εἰς τὸν κόσμον, καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἐγὼ ἁγιάζω ἐμαυτόν, ἵνα καὶ αὐτοὶ ὦσιν ἡγιασμένοι ἐν ἀληθείᾳ. οὐ περὶ τούτων δὲ ἐρωτῶ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν πιστευόντων διὰ τοῦ λόγου αὐτῶν εἰς ἐμέ, ἵνα πάντες ἓν ὦσι, καθὼς σὺ πάτερ ἐν ἐμοί, κἀγὼ ἐν σοί, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν ἓν ὦσιν, ἵνα

ὁ κόσμος πιστεύσῃ ὅτι σύ με ἀπέστειλας. καὶ ἐγὼ τὴν δόξαν ἣν δέδωκάς μοι, δέδωκα αὐτοῖς, ἵνα ὦσιν ἓν καθὼς ἡμεῖς ἕν ἐσμεν. ἐγὼ ἐν αὐτοῖς, καὶ σὺ ἐν ἐμοί, ἵνα ὦσι τετελειωμένοι εἰς ἕν, καὶ ἵνα γινώσκῃ ὁ κόσμος ὅτι σύ με ἀπέστειλας, καὶ ἠγάπησας αὐτοὺς, καθὼς ἐμὲ ἠγάπησας. πάτερ, οὓς δέδωκάς μοι, θέλω ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ, κἀκεῖνοι ὦσι μετ' ἐμοῦ, ἵνα θεωρῶσι τὴν δόξαν τὴν ἐμὴν ἣν ἔδωκάς μοι, ὅτι ἠγάπησάς με πρὸ καταβολῆς κόσμου. πάτερ δίκαιε, καὶ ὁ κόσμος σε οὐκ ἔγνω, ἐγὼ δέ σε ἔγνων. καὶ οὗτοι ἔγνωσαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας· καὶ ἐγνώρισα αὐτοῖς τὸ ὄνομά σου, καὶ γνωρίσω, ἵνα ἡ ἀγάπη ἣν ἠγάπησάς με, ἐν αὐτοῖς ᾖ, κἀγὼ ἐν αὐτοῖς.

18 Ταῦτα εἰπὼν ὁ ἰησοῦς ἐξῆλθε σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ πέραν τοῦ χειμάρρου τοῦ κέδρων, ὅπου ἦν κῆπος, εἰς ὃν εἰσῆλθεν αὐτὸς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. ᾔδει δὲ καὶ ἰούδας ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν, τὸν τόπον, ὅτι πολλάκις συνήχθη ὁ ἰησοῦς ἐκεῖ μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ· ὁ οὖν ἰούδας λαβὼν τὴν σπεῖραν, καὶ ἐκ τῶν ἀρχιερέων καὶ φαρισαίων ὑπηρέτας, ἔρχεται ἐκεῖ μετὰ φα-

νῶν ⸗ λαμπάδων ⸗ ὅπλων. ἰησοῦς οὖν εἰ-
δὼς πάντα τὰ ἐρχόμενα ἐπ' αὐτὸν, ἐξελθὼν
εἶπεν αὐτοῖς, τίνα ζητεῖτε; ἀπεκρίθησαν αὐτῷ,
ἰησοῦν τὸν ναζωραῖον. λέγει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς,
ἐγώ εἰμι. εἱστήκει δὲ ⸗ ἰούδας ὁ παραδιδοὺς
αὐτὸν, μετ' αὐτῶν. ὡς οὖν εἶπεν αὐτοῖς ὅτι
ἐγώ εἰμι, ἀπῆλθον εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ ἔπεσον χα
μαί. πάλιν οὖν αὐτοὺς ἐπηρώτησε, τίνα ζη-
τεῖτε; οἱ δὲ εἶπον, ἰησοῦν τὸν ναζωραῖον. ἀπε-
κρίθη ὁ ἰησοῦς, εἶπον ὑμῖν ὅτι ἐγώ εἰμι. εἰ οὖν
ἐμὲ ζητεῖτε, ἄφετε τούτους ὑπάγειν. ἵνα πλη-
ρωθῇ ὁ λόγος ὃν εἶπεν, ὅτι οὓς δέδωκάς μοι
οὐκ ἀπώλεσα ἐξ αὐτῶν οὐδένα. σίμων οὖν
πέτρος ἔχων μάχαιραν εἵλκυσεν αὐτὴν, καὶ
ἔπαισε τὸν τοῦ ἀρχιερέως δοῦλον, καὶ ἀπέκοψεν
αὐτοῦ τὸ ὠτίον τὸ δεξιόν. ἦν δὲ ὄνομα τῷ δού
λῳ μάλχος. εἶπεν οὖν ὁ ἰησοῦς τῷ πέτρῳ, βάλε
τὴν μάχαιράν σου εἰς τὴν θήκην· τὸ ποτή-
ριον ὃ δέδωκέ μοι ὁ πατὴρ, οὐ μὴ πίω αὐτό;
ἡ οὖν σπεῖρα καὶ ὁ χιλίαρχος καὶ οἱ ὑπηρέ-
ται τῶν ἰουδαίων συνέλαβον τὸν ἰησοῦν, καὶ
ἔδησαν αὐτὸν, καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν πρὸς ἄν-
ναν πρῶτον· ἦν γὰρ πενθερὸς τοῦ καϊάφα, ὃς

λῶ ἀρχιερεὺς ὢν ἐνιαυτοῦ ἐκείνου. λῶ ἦ καϊάφας ὁ συμβουλεύσας τοῖς ἰουδαίοις ὅτι συμφέρει ἕνα ἄνθρωπον ἀπολέσθαι ὑπὲρ τοῦ λαοῦ. ἠκολούθει δὲ τῷ ἰῦ πέτρος καὶ ὁ ἄλλος μαθητής. ὁ δὲ μαθητὴς ἐκεῖνος λῶ γνωστὸς τῷ ἀρχιερεῖ, καὶ συνεισῆλθε τῷ ἰησοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως· ὁ δὲ πέτρος εἱστήκει πρὸς τῇ θύρᾳ ἔξω. ἐξῆλθεν οὖν ὁ μαθητὴς ὁ ἄλλος ὃς λῶ γνωστὸς ἦν τῷ ἀρχιερεῖ, καὶ εἶπε τῇ θυρωρῷ, καὶ εἰσήγαγε τὸν πέτρον. λέγει οὖν ἡ παιδίσκη ἡ θυρωρὸς τῷ πέτρῳ, μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν εἶ τοῦ ἀνθρώπου τούτου; λέγει ἐκεῖνος, οὐκ εἰμί. εἱστήκεισαν δὲ οἱ δοῦλοι καὶ οἱ ὑπηρέται, ἀνθρακιὰν πεποιηκότες, ὅτι ψῦχος λῶ, καὶ ἐθερμαίνοντο. ἦν δὲ μετ' αὐτῶν ὁ πέτρος ἑστὼς καὶ θερμαινόμενος. ὁ οὖν ἀρχιερεὺς ἠρώτησε τὸν ἰησοῦν περὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ περὶ τῆς διδαχῆς αὐτοῦ. ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἰησοῦς, ἐγὼ παρρησίᾳ ἐλάλησα τῷ κόσμῳ· ἐγὼ πάντοτε ἐδίδαξα ἐν τῇ συναγωγῇ καὶ ἐν τῷ ἱερῷ, ὅπου πάντοτε οἱ ἰουδαῖοι συνέρχονται, καὶ ἐν κρυπτῷ ἐλάλησα οὐδέν· τί με ἐπερωτᾷς; ἐπερώτησον τοὺς ἀκηκοότας, τί ἐλάλησα αὐτοῖς· ἴδε οὗτοι

οἶδας τὴν ἃ εἶπον ἐγώ. Ταῦτα δὲ αὐτοῦ εἰπόντος εἷς τῶν ὑπηρετῶν παρεστηκὼς ἔδωκε ῥάπισμα τῷ ἰησοῦ, εἰπών, οὕτως ἀποκρίνῃ τῷ ἀρχιερεῖ; ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἰς, εἰ κακῶς ἐλάλησα, μαρτύρησον περὶ τοῦ κακοῦ· εἰ δὲ καλῶς, τί με δέρεις; ἀπέστειλεν οὖν αὐτὸν ὁ ἅννας δεδεμένον πρὸς καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα. Ἦν δὲ σίμων πέτρος ἑστὼς καὶ θερμαινόμενος· εἶπον οὖν αὐτῷ, μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶ; ἠρνήσατο ἐκεῖνος καὶ εἶπεν, οὐκ εἰμί. λέγει εἷς ἐκ τῶν δούλων τοῦ ἀρχιερέως, συγγενὴς ὢν οὗ ἀπέκοψε πέτρος τὸ ὠτίον, οὐκ ἐγώ σε εἶδον ἐν τῷ κήπῳ μετ' αὐτοῦ; πάλιν οὖν ἠρνήσατο ὁ πέτρος, καὶ εὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώνησεν. Ἄγουσιν οὖν τὸν ἰησοῦν ἀπὸ τοῦ καϊάφα εἰς τὸ πραιτώριον. Ἦν δὲ πρωΐα. καὶ αὐτοὶ οὐκ εἰσῆλθον εἰς τὸ πραιτώριον, ἵνα μὴ μιανθῶσιν, ἀλλ' ἵνα φάγωσι τὸ πάσχα. Ἐξῆλθεν οὖν ὁ πιλάτος πρὸς αὐτοὺς, καὶ εἶπε, τίνα κατηγορίαν φέρετε κατ' τοῦ ἀνθρώπου τούτου; ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν αὐτῷ, εἰ μὴ ἦν οὗτος κακοποιὸς, οὐκ ἄν σοι παρεδώκαμεν αὐτόν. εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ πιλάτος, λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς,

καὶ κατὰ τὸν νόμον ὑμῶν κρίνατε αὐτόν. εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ ἰουδαῖοι, ἡμῖν οὐκ ἔξεστιν ἀποκτεῖναι οὐδένα. ἵνα ὁ λόγος τοῦ ἰῦ πληρωθῇ ὃν εἶπε, σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν. εἰσῆλθεν οὖν εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν ὁ πιλάτος, καὶ ἐφώνησε τὸν ἰησοῦν, καὶ εἶπεν αὐτῷ, σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων; ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἰς, ἀφ' ἑαυτοῦ σὺ τοῦτο λέγεις, ἢ ἄλλοι σοί εἶπον περὶ ἐμοῦ; ἀπεκρίθη ὁ πιλάτος, μήτι ἐγὼ ἰουδαῖός εἰμι; τὸ ἔθνος τὸ σὸν καὶ οἱ ἀρχιερεῖς παρέδωκάν σε ἐμοί. τί ἐποίησας; ἀπεκρίθη ὁ ἰησοῦς, ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου· εἰ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἦν ἡ βασιλεία ἡ ἐμή, οἱ ὑπηρέται ἂν οἱ ἐμοὶ ἠγωνίζοντο ἵνα μὴ παραδοθῶ τοῖς ἰουδαίοις· νῦν δὲ ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐντεῦθεν. εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ πιλάτος, οὐκοῦν βασιλεὺς εἶ σύ; ἀπεκρίθη ὁ ἰησοῦς, σὺ λέγεις, ὅτι βασιλεύς εἰμι ἐγώ. ἐγὼ εἰς τοῦτο γεγέννημαι καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον, ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ· πᾶς ὁ ὢν ἐκ τῆς ἀληθείας, ἀκούει μου τῆς φωνῆς. λέγει αὐτῷ ὁ πιλάτος, τί ἐστιν ἀλήθεια; καὶ τοῦτο εἰπὼν, πάλιν

ἐξῆλθε πρὸς τοὺς ἰουδαίους, καὶ λέγει αὐτοῖς,
ἐγὼ οὐδεμίαν αἰτίαν εὑρίσκω ἐν αὐτῷ.
ἔστι δὲ συνήθεια ὑμῖν, ἵνα ἕνα ὑμῖν ἀπολύσω
ἐν τῷ πάσχα· βούλεσθε οὖν ὑμῖν ἀπολύσω τὸν
βασιλέα τῶν ἰουδαίων; ἐκραύγασαν οὖν πά-
λιν πάντες, λέγοντες, μὴ τοῦτον, ἀλλὰ τὸν βα
ραββᾶν· ἦν δὲ ὁ βαραββᾶς λῃστής. Τότε 19
οὖν ἔλαβεν ὁ πιλάτος τὸν ἰησοῦν, καὶ ἐμα-
στίγωσε. καὶ οἱ στρατιῶται πλέξαντες στέφανον
ἐξ ἀκανθῶν, ἐπέθηκαν αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ, καὶ
ἱμάτιον πορφυροῦν περιέβαλον αὐτὸν, καὶ
ἔλεγον, χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων. καὶ ἐ-
δίδουν αὐτῷ ῥαπίσματα. ἐξῆλθεν οὖν πά-
λιν ἔξω ὁ πιλάτος, καὶ λέγει αὐτοῖς, ἴδε ἄγω
ὑμῖν αὐτὸν ἔξω, ἵνα γνῶτε ὅτι ἐν αὐτῷ οὐ-
δεμίαν αἰτίαν εὑρίσκω. ἐξῆλθεν οὖν ὁ Ἰς
ἔξω, φορῶν τὸν ἀκάνθινον στέφανον καὶ τὸ πορ
φυροῦν ἱμάτιον. καὶ λέγει αὐτοῖς, ἴδε ὁ ἄνθρω-
πος. ὅτε οὖν εἶδον αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ὑπη-
ρέται, ἐκραύγασαν λέγοντες, σταύρωσον, σταύ
ρωσον. λέγει αὐτοῖς ὁ πιλάτος, λάβετε αὐτὸν
ὑμεῖς, καὶ σταυρώσατε· ἐγὼ γὰρ οὐχ εὑρίσκω ἐν
αὐτῷ αἰτίαν. ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ ἰουδαῖοι,

ἡμεῖς νόμον ἔχομεν, καὶ κατὰ τὸν νόμον ἡμῶν ὀφείλει ἀποθανεῖν, ὅτι ἑαυτὸν υἱὸν θεοῦ ἐποίησεν. ὅτε οὖν ἤκουσεν ὁ πιλάτος τοῦτον τὸν λόγον, μᾶλλον ἐφοβήθη· καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν, καὶ λέγει τῷ ἰησοῦ, πόθεν εἶ σύ; ὁ δὲ ἰησοῦς ἀπόκρισιν οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ. λέγει οὖν αὐτῷ ὁ πιλάτος, ἐμοὶ οὐ λαλεῖς; οὐκ οἶδας ὅτι ἐξουσίαν ἔχω σταυρῶσαί σε, καὶ ἐξουσίαν ἔχω ἀπολῦσαί σε; ἀπεκρίθη ὁ ἰησοῦς, οὐκ εἶχες ἐξουσίαν οὐδεμίαν κατ' ἐμοῦ, εἰ μὴ ἦν σοι δεδομένον ἄνωθεν. διὰ τοῦτο ὁ παραδιδούς με σοι μείζονα ἁμαρτίαν ἔχει. ἐκ τούτου ἐζήτει ὁ πιλάτος ἀπολῦσαι αὐτόν· οἱ δὲ ἰουδαῖοι ἔκραζον, λέγοντες, ἐὰν τοῦτον ἀπολύσῃς, οὐκ εἶ φίλος τοῦ καίσαρος· πᾶς ὁ βασιλέα αὐτὸν ποιῶν, ἀντιλέγει τῷ καίσαρι. ὁ οὖν πιλάτος ἀκούσας τοῦτον τὸν λόγον, ἤγαγεν ἔξω τὸν ἰησοῦν, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ βήματος εἰς τόπον λεγόμενον λιθόστρωτον, ἑβραϊστὶ δὲ γαββαθᾶ. ἦν δὲ παρασκευὴ τοῦ πάσχα, ὥρα δὲ ὡσεὶ ἕκτη. καὶ λέγει τοῖς ἰουδαίοις, ἴδε ὁ βασιλεὺς ὑμῶν. οἱ δὲ ἐκραύγασαν, ἆρον, ἆρον, σταύρωσον αὐτόν. λέγει αὐτοῖς ὁ πιλάτος, τὸν

βασιλέα ὑμῶν σταυρώσω; ἀπεκρίθησαν οἱ ἀρχιερεῖς, οὐκ ἔχομεν βασιλέα εἰ μὴ καίσαρα. τότε οὖν παρέδωκεν αὐτὸν αὐτοῖς ἵνα σταυρωθῇ. παρέλαβον δὲ τὸν ἰησοῦν καὶ ἀπήγαγον. καὶ βαστάζων τὸν σταυρὸν αὐτοῦ ἐξῆλθεν εἰς τὸν λεγόμενον κρανίου τόπον, ὃς λέγεται ἑβραϊστὶ γολγοθᾶ, ὅπου αὐτὸν ἐσταύρωσαν, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄλλους δύο ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν, μέσον δὲ τὸν ἰησοῦν. ἔγραψε δὲ καὶ πίλατος τίτλον καὶ ἔθηκεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ· ἦν δὲ γεγραμμένον, ἰησοῦς ὁ ναζωραῖος ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων. τοῦτον οὖν τὸν τίτλον πολλοὶ ἀνέγνωσαν τῶν ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺς τῆς πόλεως ὁ τόπος ὅπου ἐσταυρώθη ὁ ἰησοῦς. καὶ ἦν γεγραμμένον ἑβραϊστὶ, ἑλληνιστὶ, ῥωμαϊστί. ἔλεγον οὖν τῷ πιλάτῳ οἱ ἀρχιερεῖς τῶν ἰουδαίων, μὴ γράφε, ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων, ἀλλ' ὅτι ἐκεῖνος εἶπε, βασιλεύς εἰμι τῶν ἰουδαίων. ἀπεκρίθη ὁ πιλάτος, ὃ γέγραφα, γέγραφα. οἱ οὖν στρατιῶται ὅτε ἐσταύρωσαν τὸν ἰησοῦν, ἔλαβον τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἐποίησαν τέσσαρα μέρη, ἑκάστῳ στρατιώτῃ μέρος· καὶ τὸν χιτῶνα. ἦν δὲ ὁ χιτὼν ἄρραφος, ἐκ τῶν ἄνωθεν ὑφαντὸς δι' ὅλου·

εἶπον οὖν πρὸς ἀλλήλους, μὴ σχίσωμεν αὐτὸν, ἀλλὰ λάχωμεν περὶ αὐτοῦ, τίνος ἔσται. ἵνα ἡ
» γραφὴ πληρωθῇ ἡ λέγουσα, διεμερίσαντο
» τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισ-
» μόν μου ἔβαλον κλῆρον. οἱ μὲν οὖν στρατιῶ-
ται ταῦτα ἐποίησαν. εἰστήκεισαν δὲ παρὰ τῷ
σταυρῷ τοῦ ἰησοῦ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆς
μητρὸς αὐτοῦ μαρία ἡ τοῦ κλωπᾶ, καὶ μαρία
ἡ μαγδαληνή. ἰησοῦς οὖν ἰδὼν τὴν μητέρα
καὶ τὸν μαθητὴν παρεστῶτα ὃν ἠγάπα, λέ-
γει τῇ μητρὶ αὐτοῦ, γύναι, ἰδοὺ ὁ υἱός σου.
εἶτα λέγει τῷ μαθητῇ, ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου. καὶ
ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας ἔλαβεν αὐτὴν ὁ μαθητὴς
ἐκεῖνος εἰς τὰ ἴδια. μετὰ τοῦτο εἰδὼς ὁ ἰησοῦς
ὅτι πάντα ἤδη τετέλεσται, ἵνα τελειωθῇ ἡ γρα
φὴ, λέγει, διψῶ. σκεῦος οὖν ἔκειτο ὄξους με-
στόν. οἱ δὲ πλήσαντες σπόγγον ὄξους καὶ ὑσσώ-
πῳ περιθέντες, προσήνεγκαν αὐτοῦ τῷ στόματι.
ὅτε οὖν ἔλαβε τὸ ὄξος ὁ ἰησοῦς, εἶπε, τετέλε-
σται· καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν παρέδωκε τὸ
πνεῦμα. οἱ οὖν ἰουδαῖοι, ἵνα μὴ μείνῃ ἐπὶ
τοῦ σταυροῦ τὰ σώματα ἐν τῷ σαββάτῳ· ἐπεὶ
παρασκευὴ ἦν· ἦν γὰρ μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκείνου
τοῦ

τῦ σαββάτου· ἠρώτησαν τὸν πιλάτον ἵνα κατεαγῶσιν αὐτῶν τὰ σκέλη, καὶ ἀρθῶσιν. ἦλθον οὖν οἱ στρατιῶται, καὶ τῦ μὲν πρώτου κατέαξαν τὰ σκέλη καὶ τῦ ἄλλυ τῦ συσταυρωθέντος αὐτῷ, ἐπὶ δὲ τὸν ἰησοῦν ἐλθόντες ὡς εἶδον αὐτὸν ἤδη τεθνηκότα, οὐ κατέαξαν αὐτῦ τὰ σκέλη, ἀλλ' εἷς τῶν στρατιωτῶν λόγχῃ αὐτῦ τὴν πλευρὰν ἔνυξε, καὶ εὐθὺς ἐξῆλθεν αἷμα καὶ ὕδωρ. καὶ ὁ ἑωρακὼς μεμαρτύρηκε, καὶ ἀληθινὴ αὐτῦ ἐστὶν ἡ μαρτυρία, κἀκεῖνος οἶδεν ὅτι ἀληθῆ λέγει, ἵνα ὑμεῖς πιστεύσητε. ἐγένετο γὰρ ταῦτα ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ, ὀστοῦν οὐ συντριβήσεται αὐτῦ. καὶ πάλιν ἑτέρα γραφὴ λέγει, ὄψονται εἰς ὃν ἐξεκέντησαν. Μετὰ δὲ ταῦτα ἠρώτησε τὸν πιλάτον ὁ ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ ἀριμαθαίας, ὢν μαθητὴς τῦ ἰησοῦ, κεκρυμμένος δὲ διὰ τὸν φόβον τῶν ἰουδαίων, ἵνα ἄρῃ τὸ σῶμα τῦ ἰησοῦ· καὶ ἐπέτρεψεν ὁ πιλάτος. ἦλθεν οὖν καὶ ἦρε τὸ σῶμα τῦ ἰῦ. ἦλθε δὲ καὶ νικόδημος ὁ ἐλθὼν πρὸς τὸν ἰησοῦν νυκτὸς τὸ πρῶτον, φέρων μίγμα σμύρνης καὶ ἀλόης ὡσεὶ λίτρας ἑκατόν. ἔλαβον οὖν τὸ σῶμα τῦ ἰησοῦ, καὶ ἔδησαν αὐτὸ ὀθονίοις μετὰ

τῆς ἐρωμένης, καθὼς ἔθος ἐστὶ τοῖς ἰουδαίοις ἐνταφιάζειν. ἦν δὲ ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ἐσταυρώθη, κῆπος, καὶ ἐν τῷ κήπῳ μνημεῖον καινὸν, ἐν ᾧ οὐδέπω οὐδεὶς ἐτέθη· ἐκεῖ οὖν διὰ τὴν παρασκευὴν τῶν ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν τὸ μνημεῖον, ἔθηκαν τὸν ἰησοῦν. Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων μαρία ἡ μαγδαληνὴ ἔρχεται πρωΐ σκοτίας ἔτι οὔσης, εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ βλέπει τὸν λίθον ἠρμένον ἐκ τοῦ μνημείου. τρέχει οὖν καὶ ἔρχεται πρὸς σίμωνα πέτρον καὶ πρὸς τὸν ἄλλον μαθητὴν ὃν ἐφίλει ὁ ἰς, καὶ λέγει αὐτοῖς, ἦραν τὸν κύριον ἐκ τοῦ μνημείου, καὶ οὐκ οἴδαμεν ποῦ ἔθηκαν αὐτόν. ἐξῆλθεν οὖν ὁ πέτρος καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς, καὶ ἤρχοντο εἰς τὸ μνημεῖον. ἔτρεχον δὲ οἱ δύο ὁμοῦ, καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς προέδραμε τάχιον τοῦ πέτρου, καὶ ἦλθε πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ παρακύψας βλέπει κείμενα τὰ ὀθόνια, οὐ μέντοι εἰσῆλθεν. ἔρχεται οὖν σίμων πέτρος ἀκολουθῶν αὐτῷ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ θεωρεῖ τὰ ὀθόνια κείμενα, καὶ τὸ σουδάριον, ὃ ἦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, οὐ μετὰ τῶν ὀθονίων κείμενον, ἀλλὰ χωρὶς ἐντετυλιγμένον

εἰς ἕνα τόπον. τότε οὖν εἰσῆλθε καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς ὁ ἐλθὼν πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ εἶδε, καὶ ἐπίστευσεν. οὐδέπω γὰρ ἤδεισαν τὴν γραφὴν, ὅτι δεῖ αὐτὸν ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι. ἀπῆλθον οὖν πάλιν πρὸς ἑαυτοὺς οἱ μαθηταί. Μαρία δὲ εἱστήκει πρὸς τὸ μνημεῖον κλαίουσα ἔξω. ὡς οὖν ἔκλαιε, παρέκυψεν εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ θεωρεῖ δύο ἀγγέλους ἐν λευκοῖς καθεζομένους, ἕνα πρὸς τῇ κεφαλῇ, καὶ ἕνα πρὸς τοῖς ποσὶν, ὅπου ἔκειτο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. καὶ λέγουσιν αὐτῇ ἐκεῖνοι, γύναι, τί κλαίεις; λέγει αὐτοῖς, ὅτι ἦραν τὸν κύριόν μου, καὶ οὐκ οἶδα ποῦ ἔθηκαν αὐτόν. καὶ ταῦτα εἰποῦσα ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ θεωρεῖ τὸν Ἰν̄ ἑστῶτα, καὶ οὐκ ἤδει ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐστι. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, γύναι, τί κλαίεις; τίνα ζητεῖς; ἐκείνη δοκοῦσα ὅτι ὁ κηπουρός ἐστι, λέγει αὐτῷ, κύριε, εἰ σὺ ἐβάστασας αὐτὸν, εἰπέ μοι ποῦ αὐτὸν ἔθηκας, κἀγὼ αὐτὸν ἀρῶ. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰς̄, Μαρία. στραφεῖσα ἐκείνη λέγει αὐτῷ, ῥαβουνεί, ὃ λέγεται, διδάσκαλε. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, μή μου ἅπτου· οὔπω γὰρ ἀναβέβηκα πρὸς τὸν πατέρα μου. πορεύου δὲ πρὸς τοὺς ἀδελ

φοὶ μου, καὶ εἰπὲ αὐτοῖς, ἀναβαίνω πρὸς τ̃ πατέρα μου καὶ πατέρα ὑμῶν, & θεόν μου & θεὸν ὑμῶν. ἔρχεται μαρία ἡ μαγδαληνὴ ἀπαγγέλλουσα τοῖς μαθηταῖς ὅτι ἑώρακε τὸν κύριον, & ταῦτα εἶπεν αὐτῇ. οὔσης οὖν ὀψίας τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ μιᾷ τ̃ σαββάτων, καὶ τ̃ θυρῶν κεκλεισμένων ὅπου ἦσαν οἱ μαθηταὶ συνηγμένοι διὰ τὸν φόβον τ̃ ἰουδαίων; ἦλθεν ὁ ἰησοῦς καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον, καὶ λέγει αὐτοῖς, εἰρήνη ὑμῖν. & τοῦτο εἰπὼν ἔδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας & τ̃ πλευρὰν αὐτοῦ. ἐχάρησαν οὖν οἱ μαθηταὶ ἰδόντες τὸν κύριον. εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς πάλιν, εἰρήνη ὑμῖν. καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ πατὴρ, κἀγὼ πέμπω ὑμᾶς. & τοῦτο εἰπὼν ἐνεφύσησε, καὶ λέγει αὐτοῖς, λάβετε πνεῦμα ἅγιον. ἄν τινων ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας, ἀφέωνται αὐτοῖς· ἄν τινων κρατῆτε, κεκράτηνται. θωμᾶς δὲ εἷς ἐκ τ̃ δώδεκα ὁ λεγόμενος δίδυμος, οὐκ ἦν μετ' αὐτῶν ὅτε ἦλθεν ὁ ἰησοῦς. ἔλεγον οὖν αὐτῷ οἱ ἄλλοι μαθηταί, ἑωράκαμεν τὸν κ̃. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, ἐὰν μὴ ἴδω ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον τ̃ ἥλων, καὶ βάλω τὸν δάκτυλόν μου

εἰς τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὴν χεῖρά μου εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, οὐ μὴ πιστεύσω.
καὶ μεθ' ἡμέρας ὀκτὼ πάλιν ἦσαν ἔσω οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ Θωμᾶς μετ' αὐτῶν· ἔρχεται ὁ ἰησοῦς τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον, καὶ εἶπεν, εἰρήνη ὑμῖν. εἶτα λέγει τῷ Θωμᾷ, φέρε τὸν δάκτυλόν σου ὧδε καὶ ἴδε τὰς χεῖράς μου, καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου καὶ βάλε εἰς τὴν πλευράν μου, καὶ μὴ γίνου ἄπιστος ἀλλὰ πιστός. καὶ ἀπεκρίθη ὁ Θωμᾶς καὶ εἶπεν αὐτῷ, ὁ κύριός μου καὶ ὁ θεός μου. λέγει αὐτῷ ὁ ἰς, ὅτι ἑώρακάς με Θωμᾶ, πεπίστευκας· μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες. πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα σημεῖα ἐποίησεν ὁ ἰς ἐνώπιον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἃ οὐκ ἔστι γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ. ταῦτα δὲ γέγραπται ἵνα πιστεύσητε ὅτι ὁ ἰησοῦς ἐστιν ὁ χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θυ, καὶ ἵνα πιστεύοντες ζωὴν ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. Μετὰ ταῦτα ἐφανέρωσεν ἑαυτὸν πάλιν ὁ ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς ἐπὶ τῆς θαλάσσης τῆς Τιβεριάδος, ἐφανέρωσε δὲ οὕτως· ἦσαν ὁμοῦ σίμων πέτρος καὶ Θωμᾶς ὁ λεγόμενος δίδυμος καὶ ναθαναὴλ ὁ ἀπὸ κανᾶ τῆς γαλι- 21

λαίας, καὶ οἱ τοῦ ζεβεδαίου, καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο. λέγει αὐτοῖς σίμων πέτρος, ὑπάγω ἁλιεύειν. λέγουσιν αὐτῷ, ἐρχόμεθα καὶ ἡμεῖς σοὶ σοὶ ἐξῆλθον καὶ ἐνέβησαν εἰς τὸ πλοῖον εὐθύς, καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ ἔπιασαν οὐδέν. πρωΐας δὲ ἤδη γενομένης ἔστη ὁ ἰησοῦς εἰς τὸν αἰγιαλόν, οὐ μέντοι ἤδεισαν οἱ μαθηταὶ ὅτι ἰησοῦς ἐστι. λέγει οὖν αὐτοῖς ὁ ἰς, παιδία, μή τι προσφάγιον ἔχετε; ἀπεκρίθησαν αὐτῷ, οὔ. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, βάλετε εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ πλοίου τὸ δίκτυον, καὶ εὑρήσετε. ἔβαλον οὖν, καὶ οὐκ ἔτι αὐτὸ ἕλκυσαι ἴσχυον ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἰχθύων. λέγει οὖν ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος ὃν ἠγάπα ὁ ἰησοῦς τῷ πέτρῳ, ὁ κύριός ἐστι. σίμων οὖν πέτρος ἀκούσας ὅτι ὁ κύριός ἐστι, τὸν ἐπενδύτην διεζώσατο· ἦν γὰρ γυμνός· καὶ ἔβαλεν ἑαυτὸν εἰς τὴν θάλασσαν· οἱ δὲ ἄλλοι μαθηταὶ τῷ πλοιαρίῳ ἦλθον· οὐ γὰρ ἦσαν μακρὰν ἀπὸ τῆς γῆς, ἀλλ' ὡς ἀπὸ πηχῶν διακοσίων σύροντες τὸ δίκτυον τῶν ἰχθύων. ὡς οὖν ἀπέβησαν εἰς τὴν γῆν, βλέπουσιν ἀνθρακιὰν κειμένην καὶ ὀψάριον ἐπικείμενον, καὶ ἄρτον. λέγει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς, ἐνέγκατε ἀπὸ τῶν

ὀψαείων ὧν ἐπάσατε νυῦ. ἀνέβη σίμων πέ
τρος, καὶ εἵλκυσε τὸ δίκτυον ἐπὶ τῆς γῆς, μεστὸν
ἰχθύων μεγάλων ἑκατὸν πεντηκοντατριῶν·
καὶ τοσούτων ὄντων οὐκ ἐσχίσθη τὸ δίκτυον. λέ-
γει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς, δεῦτε ἀριστήσατε. οὐδεὶς δὲ
ἐτόλμα τῶν μαθητῶν ἐξετάσαι αὐτὸν, σὺ τίς
εἶ; εἰδότες ὅτι ὁ κύριός ἐστιν. ἔρχεται οὖν ὁ
ἰς, καὶ λαμβάνει τὸν ἄρτον καὶ δίδωσιν αὐτοῖς, καὶ
τὸ ὀψάριον ὁμοίως. τοῦτο ἤδη τρίτον ἐφανε-
ρώθη ὁ ἰς τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἐγερθεὶς ἐκ
νεκρῶν. ὅτε οὖν ἠρίστησαν, λέγει τῷ σίμωνι πέ
τρῳ ὁ ἰς, σίμων ἰωνᾶ, ἀγαπᾷς με πλεῖον
τούτων; λέγει αὐτῷ, ναὶ κε, σὺ οἶδας ὅτι φι-
λῶ σε. λέγει αὐτῷ, βόσκε τὰ ἀρνία μου. λέγει
αὐτῷ πάλιν δεύτερον, σίμων ἰωνᾶ, ἀγαπᾷς
με; λέγει αὐτῷ, ναὶ κε, σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε.
λέγει αὐτῷ, ποίμαινε τὰ πρόβατά μου. λέγει
αὐτῷ τὸ τρίτον, σίμων ἰωνᾶ, φιλεῖς με; ἐλυ-
πήθη ὁ πέτρος, ὅτι εἶπεν αὐτῷ τὸ τρίτον, φι-
λεῖς με· καὶ εἶπεν αὐτῷ, κε, σὺ πάντα οἶδας· σὺ
γινώσκεις ὅτι φιλῶ σε. λέγει αὐτῷ ὁ ἰς, βόσκε
τὰ πρόβατά μου. ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ὅτε
ἦς νεώτερος, ἐζώννυες σεαυτὸν, καὶ περιπά-

τις ὅπου ἤθελες· ὅταν δὲ γηράσῃς, ἐκτενεῖς τὰς χεῖράς σου, καὶ ἄλλος σε ζώσει, καὶ οἴσει ὅπου οὐ θέλεις. τοῦτο δὲ εἶπε σημαίνων ποίῳ θανάτῳ δοξάσει τὸν θν. καὶ τοῦτο εἰπὼν λέγει αὐτῷ, ἀκολούθει μοι. ἐπιστραφεὶς δὲ ὁ πέτρος βλέπει τὸν μαθητὴν ὃν ἠγάπα ὁ ἰησοῦς, ἀκολουθοῦντα, ὃς καὶ ἀνέπεσεν ἐν τῷ δείπνῳ ἐπὶ τὸ στῆθος αὐτοῦ, καὶ εἶπε, κε, τίς ἐστιν ὁ παραδιδούς σε; τοῦτον ἰδὼν ὁ πέτρος λέγει τῷ ιῡ, κε, οὗτος δὲ τί; λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς, ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, τί πρός σε; σὺ ἀκολούθει μοι. ἐξῆλθεν οὖν ὁ λόγος οὗτος εἰς τοὺς ἀδελφούς, ὅτι ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος οὐκ ἀποθνήσκει· καὶ οὐκ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἰησοῦς, ὅτι οὐκ ἀποθνήσκει, ἀλλ', ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, τί πρός σε; οὗτός ἐστιν ὁ μαθητὴς ὁ μαρτυρῶν περὶ τούτων, καὶ γράψας ταῦτα, καὶ οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴς ἐστὶν ἡ μαρτυρία αὐτοῦ. ἔστι δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ ὅσα ἐποίησεν ὁ ις, ἅτινα ἐὰν γράφηται καθ' ἕν, οὐδὲ αὐτὸν οἶμαι τὸν κόσμον χωρῆσαι τὰ γραφόμενα βιβλία. ἀμήν.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΓΟ-ΣΤΟΛΩΝ.

ΤΟΝ μὲν πρῶτον λόγον ἐποιησάμην περὶ πάντων ὦ Θεόφιλε, ὧν ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν, ἄχρι ἧς ἡμέρας ἐντειλάμενος τοῖς ἀποστόλοις διὰ πνεύματος ἁγίου, οὓς ἐξελέξατο, ἀνελήφθη, οἷς καὶ παρέστησεν ἑαυτὸν ζῶντα μετὰ τὸ παθεῖν αὐτὸν, ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις δι' ἡμερῶν τεσσαράκοντα ὀπτανόμενος αὐτοῖς, καὶ λέγων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, καὶ συναλιζόμενος παρήγγειλεν αὐτοῖς ἀπὸ Ἱεροσολύμων μὴ χωρίζεσθαι, ἀλλὰ περιμένειν τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρός, ἣν ἠκούσατέ μου· ὅτι Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύ-

μαπ ἁγίῳ οὐ μετ' πολλὰς ταύτας ἡμέρας. οἱ μὲν οὖν συνελθόντες ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες, κύριε, εἰ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ ἀποκαθιστάνεις τὴν βασιλείαν τῷ ἰσραήλ; εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς, οὐχ ὑμῶν ἐστι γνῶναι χρόνους ἢ καιρούς, οὓς ὁ πατὴρ ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ, ἀλλὰ λήψεσθε δύναμιν ἐπελθόντος τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐφ' ὑμᾶς, καὶ ἔσεσθέ μοι μάρτυρες ἔν τε ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐν πάσῃ τῇ ἰουδαίᾳ καὶ σαμαρείᾳ καὶ ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς. καὶ ταῦτα εἰπὼν, βλεπόντων αὐτῶν ἐπήρθη, καὶ νεφέλη ὑπέλαβεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν. ὡς ἀτενίζοντες ἦσαν εἰς τὸν οὐρανὸν πορευομένου αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο παρειστήκεισαν αὐτοῖς ἐν ἐσθῆτι λευκῇ, οἳ καὶ εἶπον, ἄνδρες γαλιλαῖοι, τί ἑστήκατε ἐμβλέποντες εἰς τὸν οὐρανόν; οὗτος ὁ Ἰησοῦς ὁ ἀναλημφθεὶς ἀφ' ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανὸν, οὕτως ἐλεύσεται ὃν τρόπον ἐθεάσασθε αὐτὸν πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν. τότε ὑπέστρεψαν εἰς ἱερουσαλὴμ ἀπὸ ὄρους τοῦ καλουμένου ἐλαιῶνος, ὅ ἐστιν ἐγγὺς ἱερουσαλὴμ σαββάτου ἔχον ὁδόν. καὶ ὅτε εἰσῆλθον, ἀνέβησαν εἰς τὸ ὑπερῷον, οὗ

ἦσαν καταμένοντες ὅ, τε Πέτρος καὶ Ἰάκωβος, καὶ
Ἰωάννης καὶ Ἀνδρέας, Φίλιππος καὶ Θωμᾶς, Βαρ
θολομαῖος καὶ Ματθαῖος, Ἰάκωβος Ἀλφαίου
καὶ Σίμων ὁ Ζηλωτὴς, καὶ Ἰούδας Ἰακώβου·
οὗτοι πάντες ἦσαν προσκαρτεροῦντες ὁμοθυ-
μαδὸν τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει, σὺν γυναι-
ξὶ καὶ Μαρίᾳ τῇ μητρὶ τοῦ Ἰησοῦ, καὶ σὺν τοῖς
ἀδελφοῖς αὐτοῦ. Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύ- β'
ταις ἀναστὰς Πέτρος ἐν μέσῳ τῶν μαθητῶν
εἶπεν· ἦν τε ὄχλος ὀνομάτων ἐπὶ τὸ αὐτὸ, ὡς
ἑκατὸν εἴκοσιν· ἄνδρες ἀδελφοὶ ἔδει πληρω-
θῆναι τὴν γραφὴν ταύτην, ἣν προεῖπε τὸ
πνεῦμα τὸ ἅγιον διὰ στόματος Δαβὶδ, περὶ
Ἰούδα τοῦ γενομένου ὁδηγοῦ τοῖς συλλαβοῦσι
τὸν Ἰησοῦν, ὅτι κατηριθμημένος ἦν σὺν ἡ-
μῖν, καὶ ἔλαχε τὸν κλῆρον τῆς διακονίας ταύ-
της. Οὗτος μὲν οὖν ἐκτήσατο χωρίον ἐκ τοῦ μι-
σθοῦ τῆς ἀδικίας, καὶ πρηνὴς γενόμενος ἐλά
κησε μέσος, καὶ ἐξεχύθη πάντα τὰ σπλάγχνα
αὐτοῦ, καὶ γνωστὸν ἐγένετο πᾶσι τοῖς κατοικοῦ-
σιν Ἰερουσαλὴμ, ὥστε κληθῆναι τὸ χωρίον
ἐκεῖνο τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ αὐτῶν Ἀκελδαμά,
τουτέστι χωρίον αἵματος. γέγραπται γὰρ ἐν βί-

» βλῶ ψαλμῶν, γενηθήτω ἡ ἔπαυλις αὐτοῦ
» ἔρημος, καὶ μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ· καὶ τὴν
» ἐπισκοπὴν αὐτοῦ λάβοι ἕτερος. δεῖ οὖν τῶν
συνελθόντων ἡμῖν ἀνδρῶν ἐν παντὶ χρόνῳ, ἐν
ᾧ εἰσῆλθε καὶ ἐξῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς ὁ κύριος ἰς̄, ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος ἰωάννου ἕως
τῆς ἡμέρας ἧς ἀνελήφθη ἀφ' ἡμῶν, μάρτυρα τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ γενέσθαι σὺν ἡμῖν
ἕνα τούτων. καὶ ἔστησαν δύο, ἰωσὴφ τὸν καλούμενον βαρσαβᾶν, ὃς ἐπεκλήθη ἰοῦστος, καὶ
ματθίαν· καὶ προσευξάμενοι εἶπον, σὺ κύριε
καρδιογνῶστα πάντων, ἀνάδειξον ἐκ τούτων
τῶν δύο ἕνα, ὃν ἐξελέξω λαβεῖν τὸν κλῆρον τῆς
διακονίας ταύτης καὶ ἀποστολῆς, ἀφ' ἧς παρέβη
ἰούδας πορευθῆναι εἰς τὸν τόπον τὸν ἴδιον. καὶ ἔ-
δωκαν κλήρους αὐτῶν, καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος ἐπὶ
ματθίαν, καὶ συγκατεψηφίσθη μετὰ τῶν ἕνδεκα
2 γ' ἀποστόλων. Καὶ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὴν
ἡμέραν τῆς πεντηκοστῆς, ἦσαν ἅπαντες ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ ἐγένετο ἄφνω ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ ἦχος ὥσπερ φερομένης πνοῆς βιαίας, καὶ ἐπλήρωσεν ὅλον τὸν οἶκον οὗ ἦσαν κα-
θήμενοι, καὶ ὤφθησαν αὐτοῖς διαμεριζόμεναι

γλῶσσαι ὡσεὶ πυρὸς, ἐκάθισέ τε ἐφ' ἕνα ἕκαστον αὐτῶν· καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες πνεύματος ἁγίου, καὶ ἤρξαντο λαλεῖν ἑτέραις γλώσσαις, καθὼς τὸ πνεῦμα ἐδίδου αὐτοῖς ἀποφθέγγεσθαι. ἦσαν δὲ ἐν ἱερουσαλὴμ κατοικοῦντες ἰουδαῖοι ἄνδρες εὐλαβεῖς ἀπὸ παντὸς ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν· γενομένης δὲ τῆς φωνῆς ταύτης, συνῆλθε τὸ πλῆθος καὶ συνεχύθη, ὅτι ἤκουον εἷς ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ λαλούντων αὐτῶν. ἐξίσταντο δὲ πάντες καὶ ἐθαύμαζον, λέγοντες πρὸς ἀλλήλους, οὐκ ἰδοὺ πάντες οὗτοί εἰσιν οἱ λαλοῦντες γαλιλαῖοι; καὶ πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ ἡμῶν ἐν ᾗ ἐγεννήθημεν; πάρθοι καὶ μῆδοι καὶ ἐλαμῖται, καὶ οἱ κατοικοῦντες τὴν μεσοποταμίαν, ἰουδαίαν τε καὶ καππαδοκίαν, πόντον καὶ τὴν ἀσίαν, φρυγίαν τε καὶ παμφυλίαν, αἴγυπτον καὶ τὰ μέρη τῆς λιβύης τῆς κατὰ κυρήνην, καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες ῥωμαῖοι, ἰουδαῖοί τε καὶ προσήλυτοι, κρῆτες καὶ ἄραβες ἀκούομεν λαλούντων αὐτῶν ταῖς ἡμετέραις γλώσσαις τὰ μεγαλεῖα τοῦ θεοῦ. ἐξίσταντο δὲ πάντες καὶ διηπόρουν, ἄλλος πρὸς

φοὺς μου, καὶ εἰπὲ αὐτοῖς, ἀναβαίνω πρὸς τ̃ πατέρα μου καὶ πατέρα ὑμῶν, & θεόν μου & θεὸν ὑμῶν. ἔρχεται μαρία ἡ μαγδαληνὴ ἀπαγγέλλουσα τοῖς μαθηταῖς ὅτι ἑώρακε τὸν κύριον, & ταῦτα εἶπεν αὐτῇ. οὔσης οὖν ὀψίας τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ μιᾷ τ̃ σαββάτων, καὶ τ̃ θυρῶν κεκλεισμένων ὅπου ἦσαν οἱ μαθηταὶ συνηγμένοι διὰ τὸν φόβον τ̃ ἰουδαίων; ἦλθεν ὁ ἰησοῦς καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον, καὶ λέγει αὐτοῖς, εἰρήνη ὑμῖν. καὶ τοῦτο εἰπὼν ἔδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τ̃ πλευρὰν αὐτ̃. ἐχάρησαν οὖν οἱ μαθηταὶ ἰδόντες τὸν κύριον. εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς πάλιν, εἰρήνη ὑμῖν. καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ πατὴρ, κἀγὼ πέμπω ὑμᾶς. & τοῦτο εἰπὼν ἐνεφύσησε, καὶ λέγει αὐτοῖς, λάβετε πνεῦμα ἅγιον. ἄν τινων ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας, ἀφέωνται αὐτοῖς· ἄν τινων κρατῆτε, κεκράτηνται. θωμᾶς δὲ εἷς ἐκ τ̃ δώδεκα ὁ λεγόμενος δίδυμος, οὐκ ἦν μετ' αὐτῶν ὅτε ἦλθεν ὁ ἰησοῦς. ἔλεγον οὖν αὐτῷ οἱ ἄλλοι μαθηταὶ, ἑωράκαμεν τὸν κ̃ν. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, ἐὰν μὴ ἴδω ἐν ταῖς χερσὶν αὐτ̃ τὸν τύπον τ̃ ἥλων, καὶ βάλω τὸν δάκτυλόν μου

εἰς τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, οὐ μὴ πιστεύσω. καὶ μεθ' ἡμέρας ὀκτὼ πάλιν ἦσαν ἔσω οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ θωμᾶς μετ' αὐτῶν· ἔρχεται ὁ ἰησοῦς τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον, καὶ εἶπεν, εἰρήνη ὑμῖν. εἶτα λέγει τῷ θωμᾷ, φέρε τὸν δάκτυλόν σου ὧδε καὶ ἴδε τὰς χεῖράς μου, καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου καὶ βάλε εἰς τὴν πλευράν μου, καὶ μὴ γίνου ἄπιστος ἀλλὰ πιστός. καὶ ἀπεκρίθη ὁ θωμᾶς καὶ εἶπεν αὐτῷ, ὁ κύριός μου καὶ ὁ θεός μου. λέγει αὐτῷ ὁ ἰς, ὅτι ἑώρακάς με θωμᾶ, πεπίστευκας· μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες. πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα σημεῖα ἐποίησεν ὁ ἰς ἐνώπιον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἃ οὐκ ἔστι γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ. ταῦτα δὲ γέγραπται ἵνα πιστεύσητε ὅτι ὁ ἰησοῦς ἐστὶν ὁ χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θῦ, καὶ ἵνα πιστεύοντες ζωὴν ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. Μετὰ ταῦτα ἐφανέρωσεν ἑαυτὸν πάλιν ὁ ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς ἐπὶ τῆς θαλάσσης τῆς τιβεριάδος, ἐφανέρωσε δὲ οὕτως· ἦσαν ὁμοῦ σίμων πέτρος καὶ θωμᾶς ὁ λεγόμενος δίδυμος καὶ ναθαναὴλ ὁ ἀπὸ κανᾶ τῆς γαλι- 21

λαίας, καὶ οἱ τοῦ ζεβεδαίου, καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο· λέγει αὐτοῖς σίμων πέτρος, ὑπάγω ἁλιεύειν. λέγουσιν αὐτῷ, ἐρχόμεθα καὶ ἡμεῖς σοὶ σοὶ ἐξήλθον καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸ πλοῖον εὐθύς, καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ ἐπίασαν οὐδέν. πρωΐας δὲ ἤδη γενομένης ἔστη ὁ ἰησοῦς εἰς τὸν αἰγιαλόν, οὐ μέντοι ἤδεισαν οἱ μαθηταὶ ὅτι ἰησοῦς ἐστι. λέγει οὖν αὐτοῖς ὁ ἰς, παιδία, μή τι προσφάγιον ἔχετε; ἀπεκρίθησαν αὐτῷ, οὔ. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, βάλετε εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ πλοίου τὸ δίκτυον, καὶ εὑρήσετε. ἔβαλον οὖν, καὶ οὐκ ἔτι αὐτὸ ἕλκυσαι ἴσχυον ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἰχθύων. λέγει οὖν ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος ὃν ἠγάπα ὁ ἰησοῦς τῷ πέτρῳ, ὁ κύριός ἐστι. σίμων οὖν πέτρος ἀκούσας ὅτι ὁ κύριός ἐστι, τὸν ἐπενδύτην διεζώσατο· ἦν γὰρ γυμνός· καὶ ἔβαλεν ἑαυτὸν εἰς τὴν θάλασσαν· οἱ δὲ ἄλλοι μαθηταὶ τῷ πλοιαρίῳ ἦλθον· οὐ γὰρ ἦσαν μακρὰν ἀπὸ τῆς γῆς, ἀλλ' ὡς ἀπὸ πηχῶν διακοσίων σύροντες τὸ δίκτυον τῶν ἰχθύων. ὡς οὖν ἀπέβησαν εἰς τὴν γῆν, βλέπουσιν ἀνθρακιὰν κειμένην καὶ ὀψάριον ἐπικείμενον, καὶ ἄρτον. λέγει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς, ἐνέγκατε ἀπὸ τῶν

ὀψαρίων ὧν ἐπιάσατε νυν. ἀνέβη σίμων πέ-
τρος, καὶ εἵλκυσε τὸ δίκτυον ἐπὶ τῆς γῆς, μεστὸν
ἰχθύων μεγάλων ἑκατὸν πεντηκοντατριῶν·
καὶ τοσούτων ὄντων οὐκ ἐσχίσθη τὸ δίκτυον. λέ-
γει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς, δεῦτε ἀριστήσατε. οὐδεὶς δὲ
ἐτόλμα τῶν μαθητῶν ἐξετάσαι αὐτὸν, σὺ τίς
εἶ; εἰδότες ὅτι ὁ κύριός ἐστιν. ἔρχεται οὖν ὁ
ἰς, καὶ λαμβάνει τὸν ἄρτον καὶ δίδωσιν αὐτοῖς, καὶ
τὸ ὀψάριον ὁμοίως. τοῦτο ἤδη τρίτον ἐφανε-
ρώθη ὁ ἰς τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἐγερθεὶς ἐκ
νεκρῶν. ὅτε οὖν ἠρίστησαν, λέγει τῷ σίμωνι πέ-
τρῳ ὁ ἰς, σίμων ἰωνᾶ, ἀγαπᾷς με πλεῖον
τούτων; λέγει αὐτῷ, ναὶ κύριε, σὺ οἶδας ὅτι φι-
λῶ σε. λέγει αὐτῷ, βόσκε τὰ ἀρνία μου. λέγει
αὐτῷ πάλιν δεύτερον, σίμων ἰωνᾶ, ἀγαπᾷς
με; λέγει αὐτῷ, ναὶ κύριε, σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε.
λέγει αὐτῷ, ποίμαινε τὰ πρόβατά μου. λέγει
αὐτῷ τὸ τρίτον, σίμων ἰωνᾶ, φιλεῖς με; ἐλυ-
πήθη ὁ πέτρος, ὅτι εἶπεν αὐτῷ τὸ τρίτον, φι-
λεῖς με· καὶ εἶπεν αὐτῷ, κύριε, σὺ πάντα οἶδας· σὺ
γινώσκεις ὅτι φιλῶ σε. λέγει αὐτῷ ὁ ἰς, βόσκε
τὰ πρόβατά μου. ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ὅτε
ἦς νεώτερος, ἐζώννυες σεαυτὸν, καὶ περιεπά-

πις ὅπου ἤθελες· ὅταν δὲ γηράσῃς, ἐκτενεῖς τὰς χεῖράς σου, καὶ ἄλλος σε ζώσει, καὶ οἴσει ὅπου οὐ θέλεις. τοῦτο δὲ εἶπε σημαίνων ποίῳ θανάτῳ δοξάσει τὸν θν. καὶ τοῦτο φήσας λέγει αὐτῷ, ἀκολούθει μοι. ἐπιστραφεὶς δὲ ὁ πέτρος βλέπει τὸν μαθητὴν ὃν ἠγάπα ὁ ἰησοῦς, ἀκολουθοῦντα, ὃς καὶ ἀνέπεσεν ἐν τῷ δείπνῳ ἐπὶ τὸ στῆθος αὐτοῦ, καὶ εἶπε, κε, τίς ἐστιν ὁ παραδιδούς σε; τοῦτον ἰδὼν ὁ πέτρος λέγει τῷ ἰῡ, κε, οὗτος δὲ τί; λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς, ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, τί πρός σε; σὺ ἀκολούθει μοι. ἐξῆλθεν οὖν ὁ λόγος οὗτος εἰς τοὺς ἀδελφοὺς, ὅτι ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος οὐκ ἀποθνήσκει· καὶ οὐκ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἰησοῦς, ὅτι οὐκ ἀποθνήσκει, ἀλλ', ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, τί πρός σε; οὗτός ἐστιν ὁ μαθητὴς ὁ μαρτυρῶν περὶ τούτων, καὶ γράψας ταῦτα, καὶ οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴς ἐστὶν ἡ μαρτυρία αὐτοῦ. ἔστι δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ ὅσα ἐποίησεν ὁ ις, ἅτινα ἐὰν γράφηται καθ' ἕν, οὐδὲ αὐτὸν οἶμαι τὸν κόσμον χωρῆσαι τὰ γραφόμενα βιβλία. ἀμήν.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΓΟ-ΣΤΟΛΩΝ.

ΤΟΝ μὲν πρῶτον λόγον ἐποιησάμην περὶ πάντων ὦ θεόφιλε, ὧν ἤρξατο ὁ ἰησοῦς ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν, ἄχρι ἧς ἡμέρας ἐντειλάμενος τοῖς ἀποστόλοις διὰ πνεύματος ἁγίου, οὓς ἐξελέξατο, ἀνελήφθη, οἷς καὶ παρέστησεν ἑαυτὸν ζῶντα μετὰ τὸ παθεῖν αὐτὸν, ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις δι' ἡμερῶν τεσσεράκοντα ὀπτανόμενος αὐτοῖς, καὶ λέγων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, καὶ συναλιζόμενος παρήγγειλεν αὐτοῖς ἀπὸ ἱεροσολύμων μὴ χωρίζεσθαι, ἀλλὰ περιμένειν τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρὸς, ἣν ἠκούσατέ μου· ὅτι ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύ-

μαι ἀγίῳ οὐ μετὰ πολλὰς ταύτας ἡμέρας. οἱ μὲν οὖν συνελθόντες ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες, κύριε, εἰ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ ἀποκαθιστάνεις τὴν βασιλείαν τῷ ἰσραήλ; εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς, οὐχ ὑμῶν ἐστι γνῶναι χρόνους ἢ καιρούς, οὓς ὁ πατὴρ ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ, ἀλλὰ λήψεσθε δύναμιν ἐπελθόντος τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐφ' ὑμᾶς, καὶ ἔσεσθέ μοι μάρτυρες ἔν τε ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐν πάσῃ τῇ ἰουδαίᾳ καὶ σαμαρείᾳ καὶ ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς. καὶ ταῦτα εἰπὼν, βλεπόντων αὐτῶν ἐπήρθη, καὶ νεφέλη ὑπέλαβεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν. ὡς ἀτενίζοντες ἦσαν εἰς τὸν οὐρανὸν πορευομένου αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο παρειστήκεισαν αὐτοῖς ἐν ἐσθῆτι λευκῇ, οἳ καὶ εἶπον, ἄνδρες γαλιλαῖοι, τί ἑστήκατε ἐμβλέποντες εἰς τὸν οὐρανόν; οὗτος ὁ Ἰησοῦς ὁ ἀναλημφθεὶς ἀφ' ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανὸν, οὕτως ἐλεύσεται ὃν τρόπον ἐθεάσασθε αὐτὸν πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν. τότε ὑπέστρεψαν εἰς ἱερουσαλὴμ ἀπὸ ὄρους τοῦ καλουμένου ἐλαιῶνος, ὅ ἐστιν ἐγγὺς ἱερουσαλὴμ σαββάτου ἔχον ὁδόν. καὶ ὅτε εἰσῆλθον, ἀνέβησαν εἰς τὸ ὑπερῷον, οὗ

ἦσαν καταμένοντες ὅ, τε πέτρος καὶ ἰάκωβος, καὶ
ἰωάννης καὶ ἀνδρέας, φίλιππος καὶ θωμᾶς, βαρ
θολομαῖος ⸂καὶ⸃ ματθαῖος, ἰάκωβος ἀλφαίου
καὶ σίμων ὁ ζηλωτὴς, καὶ ἰούδας ἰακώβου·
οὗτοι πάντες ἦσαν προσκαρτεροῦντες ὁμοθυ-
μαδὸν τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει, σὺν γυναι-
ξὶ ⸂καὶ⸃ μαρίᾳ τῇ μητρὶ τοῦ ἰησοῦ, καὶ σὺν τοῖς
ἀδελφοῖς αὐτοῦ. Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύ- β'
ταις ἀναστὰς πέτρος ἐν μέσῳ τῶν μαθητῶν
εἶπεν· ἦν τε ὄχλος ὀνομάτων ἐπὶ τὸ αὐτὸ, ὡς
ἑκατὸν εἴκοσιν· ἄνδρες ἀδελφοὶ ἔδει πληρω-
θῆναι τὴν γραφὴν ταύτην, ἣν προεῖπε τὸ
πνεῦμα τὸ ἅγιον διὰ στόματος δαβὶδ, περὶ
ἰούδα τοῦ γενομένου ὁδηγοῦ τοῖς συλλαβοῦσι
τὸν ἰησοῦν, ὅτι κατηριθμημένος ἦν σὺν ἡ-
μῖν, καὶ ἔλαχε τὸν κλῆρον τῆς διακονίας ταύ-
της. ⸂οὗτος μὲν οὖν⸃ ἐκτήσατο χωρίον ἐκ τοῦ μι-
σθοῦ τῆς ἀδικίας, καὶ πρηνὴς γενόμενος ἐλά
κησε μέσος, καὶ ἐξεχύθη πάντα τὰ σπλάγχνα
αὐτοῦ, ⸂καὶ⸃ γνωστὸν ἐγένετο πᾶσι τοῖς κατοικοῦ-
σιν ἱερουσαλὴμ, ὥστε κληθῆναι τὸ χωρίον
ἐκεῖνο τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ αὐτῶν ἀκελδαμά,
τουτέστι χωρίον αἵματος. γέγραπται γὰρ ἐν βί-

» βλῶ ψαλμῶν, γενηθήτω ἡ ἔπαυλις αὐτῆ
» ἔρημος, καὶ μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ· καὶ τὴν
» ἐπισκοπὴν αὐτῆ λάβοι ἕτερος. δεῖ οὖν τῶν
συνελθόντων ἡμῖν ἀνδρῶν ἐν παντὶ χρόνῳ, ἐν
ᾧ εἰσῆλθε καὶ ἐξῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς ὁ κύριος ἰς̄, ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος ἰωάννου ἕως
τῆς ἡμέρας ἧς ἀνελήφθη ἀφ' ἡμῶν, μάρτυρα τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ γενέσθαι σὺν ἡμῖν
ἕνα τούτων. καὶ ἔστησαν δύο, ἰωσὴφ τὸν καλούμενον βαρσαβᾶν, ὃς ἐπεκλήθη ἰοῦστος, καὶ
ματθίαν· καὶ προσευξάμενοι εἶπον, σὺ κύριε
καρδιογνῶστα πάντων, ἀνάδειξον ἐκ τούτων
τῶν δύο ἕνα, ὃν ἐξελέξω λαβεῖν τὸν κλῆρον τῆς
διακονίας ταύτης καὶ ἀποστολῆς, ἐξ ἧς παρέβη
ἰούδας πορευθῆναι εἰς τὸν τόπον τὸν ἴδιον. καὶ ἔ-
δωκαν κλήρους αὐτῶν, καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος ἐπὶ
ματθίαν, καὶ συγκατεψηφίσθη μετὰ τῶν ἑνδεκα
2 γ' ἀποστόλων. Καὶ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὰς
ἡμέρας τῆς πεντηκοστῆς, ἦσαν ἅπαντες ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ ἐγένετο ἄφνω ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ ἦχος ὡσπερ φερομένης πνοῆς βιαίας, καὶ ἐπλήρωσεν ὅλον τὸν οἶκον οὗ ἦσαν κα-
θήμενοι, καὶ ὤφθησαν αὐτοῖς διαμεριζόμεναι

γλῶσσαι ὡσεὶ πυρὸς, ἐκάθισέ τε ἐφ' ἕνα ἕκαστον αὐτῶν· καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες πνεύματος ἁγίου, καὶ ἤρξαντο λαλεῖν ἑτέραις γλώσσαις, καθὼς τὸ πνεῦμα ἐδίδου αὐτοῖς ἀποφθέγγεσθαι. ἦσαν δὲ ἐν ἱερουσαλὴμ κατοικοῦντες ἰουδαῖοι ἄνδρες εὐλαβεῖς ἀπὸ παντὸς ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν· γενομένης δὲ τῆς φωνῆς ταύτης, συνῆλθε τὸ πλῆθος καὶ συνεχύθη, ὅτι ἤκουον εἷς ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ λαλούντων αὐτῶν. ἐξίσταντο δὲ πάντες καὶ ἐθαύμαζον, λέγοντες πρὸς ἀλλήλους, οὐκ ἰδοὺ πάντες οὗτοί εἰσιν οἱ λαλοῦντες γαλιλαῖοι; καὶ πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ ἡμῶν ἐν ᾗ ἐγεννήθημεν; πάρθοι καὶ μῆδοι καὶ ἐλαμῖται, καὶ οἱ κατοικοῦντες τὴν μεσοποταμίαν, ἰουδαίαν τε καὶ καππαδοκίαν, πόντον καὶ τὴν ἀσίαν, φρυγίαν τε καὶ παμφυλίαν, αἴγυπτον καὶ τὰ μέρη τῆς λιβύης τῆς κατὰ κυρήνην, καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες ῥωμαῖοι, ἰουδαῖοί τε καὶ προσήλυτοι, κρῆτες καὶ ἄραβες ἀκούομεν λαλούντων αὐτῶν ταῖς ἡμετέραις γλώσσαις τὰ μεγαλεῖα τοῦ θεοῦ. ἐξίσταντο δὲ πάντες καὶ διηπόρουν, ἄλλος πρὸς

ἄλλον λέγοντες, τί δὴ θέλοι τοῦτο εἶναι; ἕτεροι δὲ χλευάζοντες ἔλεγον, ὅτι γλεύκους μεμεστωμένοι εἰσί. σταθεὶς δὲ Πέτρος σὺν τοῖς ἕνδεκα, ἐπῆρε τὴν φωνὴν αὐτοῦ, καὶ ἀπεφθέγξατο αὐτοῖς, ἄνδρες Ἰουδαῖοι, καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλὴμ ἅπαντες, τοῦτο ὑμῖν γνωστὸν ἔστω, καὶ ἐνωτίσασθε τὰ ῥήματά μου· οὐ γὰρ, ὡς ὑμεῖς ὑπολαμβάνετε, οὗτοι μεθύουσιν· ἔστι γὰρ ὥρα τρίτη τῆς ἡμέρας· ἀλλὰ τοῦτό ἐστι τὸ εἰρημένον διὰ τοῦ προφήτου Ἰωήλ· Καὶ ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις, λέγει ὁ θεὸς, ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα, καὶ προφητεύσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν, καὶ οἱ νεανίσκοι ὑμῶν ὁράσεις ὄψονται, καὶ οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν ἐνύπνια ἐνυπνιασθήσονται· καὶγε ἐπὶ τοὺς δούλους μου καὶ ἐπὶ τὰς δούλας μου ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου, καὶ προφητεύσουσι. καὶ δώσω τέρατα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω, καὶ σημεῖα ἐπὶ τῆς γῆς κάτω, αἷμα καὶ πῦρ καὶ ἀτμίδα καπνοῦ· ὁ ἥλιος μεταστραφήσεται εἰς σκότος καὶ ἡ σελήνη εἰς αἷμα, πρὶν ἢ ἐλθεῖν τὴν ἡμέραν κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφα-

νῆ· καὶ ἔσαι, πᾶς ὃς ἂν ἐπικαλέσηται τὸ ὄνομα "
κύ, σωθήσε). ἄνδρες ἰσραηλῖται, ἀκούσατε "
τοὺς λόγους τούτους· Ἰησοῦν τὸν ναζωραῖον, ἄν-
δρα ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἀποδεδειγμένον εἰς ὑμᾶς
δυνάμεσι καὶ τέρασι καὶ σημείοις, οἷς ἐποίησε
δι' αὐτοῦ ὁ θεὸς ἐν μέσῳ ὑμῶν, καθὼς καὶ
αὐτοὶ οἴδατε, τοῦτον τῇ ὡρισμένῃ βουλῇ καὶ
προγνώσει τοῦ θεοῦ ἔκδοτον λαβόντες διὰ χει-
ρῶν ἀνόμων, προσπήξαντες ἀνείλετε, ὃν ὁ
θεὸς ἀνέστησε, λύσας τὰς ὠδῖνας τοῦ θανάτου,
καθότι οὐκ ἦν δυνατὸν κρατεῖσθαι αὐτὸν ὑπ'
αὐτοῦ· Δαβὶδ γὰρ λέγει εἰς αὐτόν· προωρώ- "
μην τὸν κύριον ἐνώπιόν μου διὰ παντός, ὅτι "
ἐκ δεξιῶν μού ἐστιν, ἵνα μὴ σαλευθῶ. διὰ "
τοῦτο εὐφράνθη ἡ καρδία μου, καὶ ἠγαλλιά- "
σατο ἡ γλῶσσά μου. ἔτι δὲ καὶ ἡ σάρξ μου κα- "
τασκηνώσει ἐπ' ἐλπίδι, ὅτι οὐκ ἐγκαταλεί- "
ψεις τὴν ψυχήν μου εἰς ᾅδου, οὐδὲ δώσεις τὸν "
ὅσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν. ἐγνώρισάς μοι "
ὁδοὺς ζωῆς, πληρώσεις με εὐφροσύνης μετὰ "
τοῦ προσώπου σου. ἄνδρες ἀδελφοί, ἐξὸν εἰ- "
πεῖν μετὰ παῤῥησίας πρὸς ὑμᾶς περὶ τοῦ πα-
τριάρχου Δαβὶδ, ὅτι καὶ ἐτελεύτησε καὶ ἐτά-

φη, ϗ τὸ μνῆμα αὐτοῦ ἔστιν ἐν ἡμῖν ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης. προφήτης οὖν ὑπάρχων ϗ εἰδὼς ὅτι ὅρκῳ ὤμοσεν αὐτῷ ὁ θεὸς ἐκ καρποῦ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ τὸ κατ' σάρκα ἀναστήσειν τὸν χν̄, καθίσαι ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, προϊδὼν ἐλάλησε περὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ χριστοῦ, ὅτι οὐ κατελείφθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς ᾅδου, οὐδὲ ἡ σὰρξ αὐτοῦ εἶδε διαφθοράν. τοῦτον τὸν ἰν̄ ἀνέστησεν ὁ θεὸς, οὗ πάντες ἡμεῖς ἐσμὲν μάρτυρες. τῇ δεξιᾷ οὖν τοῦ θεοῦ ὑψωθείς, τήν τε ἐπαγγελίαν τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου λαβὼν παρὰ τοῦ πατρὸς, ἐξέχεε τοῦτο ὃ νῦν ὑμεῖς βλέπετε ϗ ἀκούετε. οὐ γὰρ δαβὶδ ἀνέβη εἰς
» τοὺς οὐρανούς, λέγει δὲ αὐτὸς, εἶπεν ὁ κς̄ τῷ
» κυρίῳ μου, κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν
» θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν
» σου. ἀσφαλῶς οὖν γινωσκέτω πᾶς οἶκος ἰσραὴλ, ὅτι ϗ κν̄ καὶ χριστὸν αὐτὸν ὁ θς̄ ἐποίησε, τοῦτον τ̄ ἰν̄ ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε. ἀκούσαντες δὲ κατενύγησαν τῇ καρδίᾳ, εἶπόν τε πρὸς τὸν πέτρον ϗ τοὺς λοιποὺς ἀποστόλους, τί ποιήσομεν, ἄνδρες ἀδελφοί; πέτρος ἔφη πρὸς αὐτούς, μετανοήσατε, ϗ βαπτισθήτω ἕκαστος ὑμῶν

ὑμῶν ὅτι τῷ ὀνόματι ἰησοῦ χριστοῦ εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, καὶ λήψεσθε τὴν δωρεὰν τοῦ ἁγίου πνεύματος· ὑμῖν γάρ ἐστιν ἡ ἐπαγγελία καὶ τοῖς τέκνοις ὑμῶν, καὶ πᾶσι τοῖς εἰς μακρὰν ὅσους ἂν προσκαλέσηται κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν. ἑτέροις τε λόγοις πλείοσι διεμαρτύρετο καὶ παρεκάλει, λέγων, σώθητε ἀπὸ τῆς γενεᾶς τῆς σκολιᾶς ταύτης. οἱ μὲν οὖν ἀσμένως ἀποδεξάμενοι τὸν λόγον αὐτοῦ, ἐβαπτίσθησαν, καὶ προσετέθησαν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ψυχαὶ ὡσεὶ τρισχίλιαι. ἦσαν δὲ προσκαρτεροῦντες τῇ διδαχῇ τῶν ἀποστόλων, καὶ τῇ κοινωνίᾳ καὶ τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου καὶ ταῖς προσευχαῖς. ἐγίνετο δὲ πάσῃ ψυχῇ φόβος· πολλά τε τέρατα καὶ σημεῖα διὰ τῶν ἀποστόλων ἐγίνετο. πάντες δὲ οἱ πιστεύοντες ἦσαν ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ εἶχον ἅπαντα κοινά, καὶ τὰ κτήματα καὶ τὰς ὑπάρξεις ἐπίπρασκον, καὶ διεμέριζον αὐτὰ πᾶσι, καθότι ἄν τις χρείαν εἶχε. καθ' ἡμέραν τε προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν ἐν τῷ ἱερῷ, κλῶντές τε κατ' οἶκον ἄρτον, μετελάμβανον τροφῆς ἐν ἀγαλλιάσει καὶ ἀφελότητι καρδίας, αἰνοῦντες τὸν θεὸν καὶ ἔχοντες χάριν πρὸς ὅλον

τὸν λαόν. ὁ δὲ κύριος προσετίθει τοὺς σωζομένους καθ' ἡμέραν τῇ ἐκκλησίᾳ. Ἐπὶ
3 α' ταυτὸ δὲ πέτρος καὶ ἰωάννης ἀνέβαινον εἰς τὸ ἱερὸν, ὅπι τὴν ὥραν τῆς προσευχῆς τὴν ἐνάτην, καί τις ἀνὴρ χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ ὑπάρχων ἐβαστάζετο, ὃν ἐτίθουν καθ' ἡμέραν πρὸς τὴν θύραν τοῦ ἱεροῦ τὴν λεγομένην ὡραίαν, τοῦ αἰτεῖν ἐλεημοσύνην παρὰ τῶν εἰσπορευομένων εἰς τὸ ἱερόν· ὃς ἰδὼν πέτρον καὶ ἰωάννην μέλλοντας εἰσιέναι εἰς τὸ ἱερὸν, ἠρώτα ἐλεημοσύνην. ἀτενίσας δὲ πέτρος εἰς αὐτὸν σὺν τῷ ἰωάννῃ, εἶπε, βλέψον εἰς ἡμᾶς. ὁ δὲ ἐπεῖχεν αὐτοῖς, προσδοκῶν τι παρ' αὐτῶν λαβεῖν. εἶπε δὲ πέτρος, ἀργύριον καὶ χρυσίον οὐχ ὑπάρχει μοι· ὃ δὲ ἔχω τοῦτό σοι δίδωμι· ἐν τῷ ὀνόματι ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ ναζωραίου ἔγειρε καὶ περιπάτει. καὶ πιάσας αὐτὸν τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἤγειρε. παραχρῆμα δὲ ἐστερεώθησαν αὐτοῦ αἱ βάσεις καὶ τὰ σφυδρά· καὶ ἐξαλλόμενος ἔστη καὶ περιεπάτει, καὶ εἰσῆλθε σὺν αὐτοῖς εἰς τὸ ἱερὸν περιπατῶν καὶ ἁλλόμενος καὶ αἰνῶν τὸν θν. καὶ εἶδεν αὐτὸν πᾶς ὁ λαὸς περιπατοῦντα καὶ αἰνοῦντα τὸν θεόν· ἐπεγίνωσκόν τε αὐτὸν ὅτι οὗτος

ἰῶ ὁ ϖρὸς τ̀ ἐλεημοσύνῃ καθήμενος ὅτι
τῇ ὡραίᾳ πύλῃ τ̃ ἱεροῦ, καὶ ἐπλήσθησαν θάμ
βους καὶ ἐκστάσεως ὅτι τῷ συμβεβηκότι αὐ-
τῷ. κρατοῦντος δὲ τ̃ ἰαθέντος χωλοῦ τ̀ πέ-
τρον καὶ ἰωάννην, συνέδραμε ϖρὸς αὐτοὺς
πᾶς ὁ λαὸς ὅτι τῇ στοᾷ τῇ καλουμένῃ Σολο-
μῶντος, ἔκθαμβοι. ἰδὼν δὲ πέτρος ἀπεκρίνατο
ϖρὸς τὸν λαὸν, ἄνδρες ἰσραηλῖται, τί θαυ-
μάζετε ὅτι τούτῳ, ἢ ἡμῖν τί ἀτενίζετε ὡς
ἰδίᾳ δυνάμει ἢ εὐσεβείᾳ πεποιηκόσι τ̃ ϖερι-
ϖατεῖν αὐτόν; ὁ θεὸς ἀβραὰμ καὶ ἰσαὰκ Σ
ἰακὼβ, ὁ θ̃ς τῶν ϖατέρων ἡμῶν ἐδόξασε τὸν
ϖαῖδα αὐτοῦ ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς ϖαρεδώκατε,
καὶ ἠρνήσασθε αὐτὸν κ̀τ̀ ϖρόσωϖον ϖιλάτου,
κρίναντος ἐκείνου ἀϖολύειν· ὑμεῖς δὲ τὸν ἅ-
γιον Σ δίκαιον ἠρνήσασθε, καὶ ἠτήσασθε ἄνδρα
φονέα χαρισθῆναι ὑμῖν, τὸν δὲ ἀρχηγὸν τῆς
ζωῆς ἀϖεκτείνατε, ὃν ὁ θ̃ς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν,
οὗ ἡμεῖς μάρτυρές ἐσμεν, Σ ὅτι τῇ ϖίστει τοῦ ὀ-
νόματος αὐτοῦ τοῦτον ὃν θεωρεῖτε καὶ οἴδατε, ἐ-
στερέωσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ἡ ϖίστις ἡ δι' αὐτοῦ
ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ὁλοκληρίαν ταύτην ἀϖέ-
ναντι ϖάντων ὑμῶν. καὶ νῦν ἀδελφοὶ, οἶδα

ὅτι χῖ ἄγνοιαν ἐπράξατε, ὡς καὶ οἱ ἄρχοντες ὑμῶν· ὁ δὲ θς ἃ προκατήγγειλε διὰ στόματος πάντων τῶν προφητῶν αὐτοῦ, παθεῖν τὸν χριστὸν, ἐπλήρωσεν οὕτω. μετανοήσατε οὖν καὶ ἐπιστρέψατε εἰς τὸ ἐξαλειφθῆναι ὑμῶν τὰς ἁμαρτίας, ὅπως ἂν ἔλθωσι καιροὶ ἀναψύξεως ἀπὸ προσώπου τοῦ κυρίου, καὶ ἀποστείλῃ τὸν προκεχειρισμένον ὑμῖν ἰησοῦν χριστὸν, ὃν δεῖ οὐρανὸν μὲν δέξασθαι ἄχρι χρόνων ἀποκαταστάσεως πάντων ὧν ἐλάλησεν ὁ θεὸς διὰ στόματος πάντων ἁγίων ἀπ' αἰῶνος. μωσῆς μὲν γὰρ πρὸς τοὺς πατέρας εἶπεν, ὅτι προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει
» κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν, » ὡς ἐμέ· αὐτοῦ ἀκούσεσθε κατὰ πάντα ὅσα ἂν » λαλήσῃ πρὸς ὑμᾶς· ἔσται δὲ, πᾶσα ψυχὴ ἥ- » τις ἂν μὴ ἀκούσῃ τοῦ προφήτου ἐκείνου, ἐξο- » λοθρευθήσεται ἐκ τοῦ λαοῦ. καὶ πάντες δὲ οἱ προφῆται ἀπὸ σαμουὴλ καὶ τῶν καθεξῆς, ὅσοι ἐλάλησαν, καὶ προκατήγγειλαν τὰς ἡμέρας ταύτας. ὑμεῖς ἐστε οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν, καὶ τῆς διαθήκης ἧς διέθετο ὁ θς πρὸς τοὺς πατέρας
» ἡμῶν, λέγων πρὸς ἀβραάμ, καὶ ἐν τῷ σπέρ-

μαι (ου ἀνθυλογημένου) πᾶσαι αἱ πατριαὶ "
τῆς γῆς. ὑμῖν πρῶτον ὁ θεὸς ἀναστήσας τὸν "
παῖδα αὐτοῦ ἰν̄, ἀπέστειλεν αὐτὸν εὐλογοῦν-
τα ὑμᾶς ἐν τῷ ἀποστρέφειν ἕκαστον ἀπὸ τῶν πο-
νηριῶν ὑμῶν. Λαλούντων δὲ αὐτῶν πρὸς 4
τὸν λαὸν, ἐπέστησαν αὐτοῖς οἱ ἱερεῖς καὶ ὁ στρα-
τηγὸς τοῦ ἱεροῦ, καὶ οἱ Σαδδουκαῖοι διαπονού-
μενοι διὰ τὸ διδάσκειν αὐτοὺς τὸν λαὸν, καὶ
καταγγέλλειν ἐν τῷ ἰῡ τὴν ἀνάστασιν τὴν ἐκ
νεκρῶν· καὶ ἐπέβαλον αὐτοῖς τὰς χεῖρας, καὶ
ἔθεντο εἰς τήρησιν εἰς τὸ αὔριον· ἦν γὰρ ἑσπέ-
ρα ἤδη. πολλοὶ δὲ τῶν ἀκουσάντων τὸν λόγον
ἐπίστευσαν, καὶ ἐγενήθη ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνδρῶν
ὡσεὶ χιλιάδες πέντε. ἐγένετο δὲ ἐπὶ τὸ αὔ-
ριον συναχθῆναι αὐτῶν τοὺς ἄρχοντας καὶ
πρεσβυτέρους καὶ γραμματεῖς εἰς ἰερουσαλήμ,
καὶ Ἅνναν τὸν ἀρχιερέα καὶ Καϊάφαν καὶ ἰωνάθαν
καὶ ἀλέξανδρον, καὶ ὅσοι ἦσαν ἐκ γένους ἀρχι-
ερατικοῦ. καὶ στήσαντες αὐτοὺς ἐν τῷ μέσῳ ἐ-
πυνθάνοντο, ἐν ποίᾳ δυνάμει ἢ ἐν ποίῳ ὀνό-
ματι ἐποιήσατε τοῦτο ὑμεῖς; τότε πλη-
σθεὶς πνεύματος ἁγίου εἶπε πρὸς αὐτοὺς, ἄρ-
χοντες τοῦ λαοῦ καὶ πρεσβύτεροι τοῦ ἰσραήλ εἰ

ἡμεῖς σήμερον ἀνακρινόμεθα ἐπὶ εὐεργεσίᾳ
ἀνθρώπου ἀσθενοῦς, ἐν τίνι οὗτος σέσωσται, γνω-
στὸν ἔστω πᾶσιν ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ λαῷ Ἰσρα-
ὴλ, ὅτι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου, ὃν
ὑμεῖς ἐσταυρώσατε, ὃν ὁ θεὸς ἤγειρεν ἐκ νε-
κρῶν, ἐν τούτῳ οὗτος παρέστηκεν ἐνώπιον ὑμῶν
ὑγιής. οὗτός ἐστιν ὁ λίθος ὁ ἐξουθενηθεὶς ὑφ'
ὑμῶν τῶν οἰκοδομούντων, ὁ γενόμενος εἰς κε-
φαλὴν γωνίας· καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἡ σω-
τηρία. οὐ γὰρ ὄνομά ἐστιν ἕτερον ὑπὸ τὸν οὐ-
ρανὸν τὸ δεδομένον ἐν ἀνθρώποις, ἐν ᾧ δεῖ σω-
θῆναι ἡμᾶς. θεωροῦντες δὲ τὴν τοῦ Πέτρου
παῤῥησίαν καὶ ἰωάννου, καὶ καταλαβόμενοι ὅτι
ἄνθρωποί εἰσιν ἀγράμματοί εἰσι καὶ ἰδιῶται, ἐθαύ-
μαζον, ἐπεγίνωσκόν τε αὐτοὺς ὅτι σὺν τῷ Ἰησοῦ
ἦσαν· τόν τε ἄνθρωπον βλέποντες σὺν αὐτοῖς
ἑστῶτα τὸν τεθεραπευμένον, οὐδὲν εἶχον ἀντει-
πεῖν. κελεύσαντες δὲ αὐτοὺς ἔξω τοῦ συνεδρίου
ἀπελθεῖν, συνέβαλλον πρὸς ἀλλήλους, λέγον-
τες, Τί ποιήσομεν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις; ὅτι
μὲν γὰρ γνωστὸν σημεῖον γέγονε δι' αὐτῶν, πᾶσι
τοῖς κατοικοῦσιν Ἰερουσαλὴμ φανερόν, καὶ οὐ
δυνάμεθα ἀρνήσασθαι· ἀλλ' ἵνα μὴ ἐπὶ πλεῖον

διανεμηθῇ εἰς τὸν λαὸν, ἀπειλῇ ἀπειλησώμεθα αὐτοῖς μηκέτι λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ μηδενὶ ἀνθρώπων. καὶ καλέσαντες αὐτοὺς, παρήγγειλαν αὐτοῖς τὸ καθόλου μὴ φθέγγεσθαι μηδὲ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ ἰησοῦ. ὁ δὲ πέτρος καὶ ἰωάννης ἀποκριθέντες πρὸς αὐτοὺς εἶπον, εἰ δίκαιόν ἐστιν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, ὑμῶν ἀκούειν μᾶλλον ἢ τοῦ θεοῦ, κρίνατε· οὐ δυνάμεθα γὰρ ἡμεῖς ἃ εἴδομεν καὶ ἠκούσαμεν, μὴ λαλεῖν. οἱ δὲ προσαπειλησάμενοι ἀπέλυσαν αὐτούς, μηδὲν εὑρίσκοντες τὸ, πῶς κολάσωνται αὐτούς, διὰ τὸν λαὸν, ὅτι πάντες ἐδόξαζον τὸν θεὸν ἐπὶ τῷ γεγονότι· ἐτῶν γὰρ ἦν πλειόνων τεσσαράκοντα ὁ ἄνθρωπος ἐφ' ὃν ἐγεγόνει τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς ἰάσεως. ἀπολυθέντες δὲ ἦλθον πρὸς τοὺς ἰδίους, καὶ ἀπήγγειλαν ὅσα πρὸς αὐτοὺς οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι εἶπον. οἱ δὲ ἀκούσαντες ὁμοθυμαδὸν ἦραν φωνὴν πρὸς τὸν θεὸν, καὶ εἶπον, δέσποτα σὺ ὁ θεὸς ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, ὁ διὰ στόματος δαβὶδ παιδός σου εἰπών, ἵνα τί ἐφρύαξαν ἔθνη, καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά; παρέστησαν

» οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθη-
» σαν ὅτι τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ κυρίου καὶ κατὰ τοῦ χυ
» αὐτοῦ. συνήχθησαν γὰρ ἐπ' ἀληθείας ἐν τῇ
πόλει ταύτῃ ὅτι τὸν ἅγιον παῖδά σου ἰησοῦν,
ὃν ἔχρισας, ἡρῴδης τε καὶ πόντιος πιλάτος,
σὺν ἔθνεσι καὶ λαοῖς ἰσραήλ, ποιῆσαι ὅσα ἡ
χείρ σου καὶ ἡ βουλή σου προώρισε γενέσθαι.
καὶ τὰ νῦν κύριε ἔπιδε ὅτι τὰς ἀπειλὰς αὐτῶν,
καὶ δὸς τοῖς δούλοις σου μετὰ παῤῥησίας πάσης
λαλεῖν τὸν λόγον σου, ἐν τῷ τὴν χεῖρά σου
ἐκτείνειν σε εἰς ἴασιν, καὶ σημεῖα καὶ τέρατα
γίνεσθαι διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἁγίου παιδός σου
ἰησοῦ. καὶ δεηθέντων αὐτῶν ἐσαλεύθη ὁ τό-
πος ἐν ᾧ ἦσαν συνηγμένοι, καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαν-
τες πνεύματος ἁγίου, καὶ ἐλάλουν τὸν λόγον
β τοῦ θεοῦ μετὰ παῤῥησίας. Τοῦ δὲ πλήθους τῶν πι-
στευσάντων ἦν ἡ καρδία καὶ ψυχὴ μία, καὶ
οὐδὲ εἷς τι τῶν ὑπαρχόντων αὐτῷ ἔλεγεν
ἴδιον εἶναι, ἀλλ' ἦν αὐτοῖς ἅπαντα κοινά. Καὶ με-
γάλῃ δυνάμει ἀπεδίδουν τὸ μαρτύριον οἱ
ἀπόστολοι τῆς ἀναστάσεως τοῦ κυρίου ἰησοῦ, χά-
ρις τε μεγάλη ἦν ἐπὶ πάντας αὐτούς· οὐδὲ
γὰρ ἐνδεής τις ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς· ὅσοι γὰρ κτη

τορες χωρίων ἢ οἰκιῶν ὑπῆρχεν, πωλοῦντες
ἔφερον τὰς τιμὰς τῶν πιπρασκομένων, καὶ
ἐτίθουν παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων· δι-
έδίδοτο δὲ ἑκάστῳ καθότι ἄν τις χρείαν εἶχεν.
Ἰωσὴς δὲ ὁ ἐπικληθεὶς Βαρνάβας ὑπὸ τῶν ἀ-
ποστόλων, ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον, υἱὸς πα-
ρακλήσεως, Λευίτης, κύπριος τῷ γένει, ὑπάρ-
των αὐτῷ ἀγρὸν, πωλήσας ἤνεγκε τὸ χρῆμα,
καὶ ἔθηκε παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων.

Ἀνὴρ δέ τις ἀνανίας ὀνόματι, σὺν σαπ- 5
φείρῃ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ ἐπώλησε κτῆμα, καὶ
ἐνοσφίσατο ἀπὸ τῆς τιμῆς, συνειδυίας καὶ τῆς
γυναικὸς αὐτοῦ, καὶ ἐνέγκας μέρος τι παρὰ
τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων ἔθηκεν. εἶπε δὲ Πέ-
τρος, ἀνανία, διατί ἐπλήρωσεν ὁ σατανᾶς τὴν
καρδίαν σου, ψεύσασθαί σε τὸ πνεῦμα τὸ ἅ-
γιον, καὶ νοσφίσασθαι ἀπὸ τῆς τιμῆς τοῦ χω-
ρίου; οὐχὶ μένον σοι ἔμενε, καὶ πραθὲν ἐν τῇ σῇ
ἐξουσίᾳ ὑπῆρχε; τί ὅτι ἔθου ἐν τῇ καρδίᾳ σου
τὸ πρᾶγμα τοῦτο; οὐκ ἐψεύσω ἀνθρώποις,
ἀλλὰ τῷ θεῷ. ἀκούων δὲ ἀνανίας τοὺς λόγους
τούτους, πεσὼν ἐξέψυξε. καὶ ἐγένετο φόβος μέ-
γας ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα. ἀνα-

σαντες δὲ οἱ νεώτεροι συνέσταλαν αὐτὸν καὶ ἐξενέγκαντες ἔθαψαν. ἐγένετο δὲ ὡς ὡρῶν τριῶν διάστημα, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ μὴ εἰδυῖα τὸ γεγονὸς, εἰσῆλθεν. ἀπεκρίθη δὲ αὐτῇ ὁ Πέτρος, εἰπέ μοι, εἰ τοσούτου τὸ χωρίον ἀπέδοσθε; ἡ δὲ εἶπε, ναὶ, τοσούτου. ὁ δὲ Πέτρος εἶπε πρὸς αὐτὴν, τί ὅτι συνεφωνήθη ὑμῖν πειράσαι τὸ πνεῦμα κυρίου; ἰδοὺ οἱ πόδες τῶν θαψάντων τὸν ἄνδρα σου, ἐπὶ τῇ θύρᾳ. καὶ ἐξοίσουσί σε. ἔπεσε δὲ παραχρῆμα παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ ἐξέψυξεν. εἰσελθόντες δὲ οἱ νεανίσκοι, εὗρον αὐτὴν νεκράν, καὶ ἐξενέγκαντες ἔθαψαν πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς. καὶ ἐγένετο φόβος μέγας ἐφ' ὅλην τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα. διὰ δὲ τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων ἐγένετο σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τῷ λαῷ πολλά. καὶ ἦσαν ὁμοθυμαδὸν ἅπαντες ἐν τῇ στοᾷ σολομῶντος. τῶν δὲ λοιπῶν οὐδεὶς ἐτόλμα κολλᾶσθαι αὐτοῖς, ἀλλ' ἐμεγάλυνεν αὐτοὺς ὁ λαός. μᾶλλον δὲ προσετίθεντο πιστεύοντες τῷ κυρίῳ πλήθη ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, ὥστε κατὰ τὰς πλατείας ἐκφέρειν τοὺς ἀσθενεῖς, καὶ τιθέναι ἐπὶ κλινῶν καὶ κραβ-

Σάτων, ἵνα ἐρχομένου πέδου, καὶ ἡ σκιὰ ἐπισκιάσῃ τινὶ αὐτῶν. Συνήρχετο δὲ καὶ τὸ πλῆθος τῶν πέριξ πόλεων εἰς ἱερουσαλήμ, φέροντες ἀσθενεῖς καὶ ὀχλουμένους ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων, οἵτινες ἐθεραπεύοντο ἅπαντες. ἀναστὰς δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ πάντες οἱ σὺν αὐτῷ, ἡ οὖσα αἵρεσις τῶν Σαδδουκαίων, ἐπλήσθησαν ζήλου, καὶ ἐπέβαλον τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τοὺς ἀποστόλους, καὶ ἔθεντο αὐτοὺς ἐν τηρήσει δημοσίᾳ. ἄγγελος δὲ κυρίου διὰ τῆς νυκτὸς ἠνοιξε τὰς θύρας τῆς φυλακῆς, ἐξαγαγών τε αὐτοὺς εἶπε, πορεύεσθε, καὶ σταθέντες λαλεῖτε ἐν τῷ ἱερῷ τῷ λαῷ πάντα τὰ ῥήματα τῆς ζωῆς ταύτης. ἀκούσαντες δὲ εἰσῆλθον ὑπὸ τὸν ὄρθρον εἰς τὸ ἱερὸν, καὶ ἐδίδασκον. παραγενόμενος δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, συνεκάλεσαν τὸ συνέδριον καὶ πᾶσαν τὴν γερουσίαν τῶν υἱῶν ἰσραήλ, καὶ ἀπέστειλαν εἰς τὸ δεσμωτήριον, ἀχθῆναι αὐτούς. οἱ δὲ ὑπηρέται παραγενόμενοι οὐχ εὗρον αὐτοὺς ἐν τῇ φυλακῇ. ἀναστρέψαντες δὲ ἀπήγγειλαν λέγοντες, ὅτι τὸ μὲν δεσμωτήριον εὕρομεν κεκλεισμένον ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ, καὶ τοὺς φύλακας

ἑστῶτας πρὸ τῶν θυρῶν, ἀνοίξαντες δὲ, ἔσω οὐδένα εὕρομεν. ὡς δὲ ἤκουσαν τοὺς λόγους τούτους ὅ, τε ἱερεὺς καὶ ὁ στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, διηπόρουν περὶ αὐτῶν τί ἂν γένοιτο τοῦτο. παραγενόμενος δέ τις ἀπήγγειλεν αὐτοῖς λέγων, ὅτι ἰδοὺ οἱ ἄνδρες οὓς ἔθεσθε ἐν τῇ φυλακῇ, εἰσὶν ἐν τῷ ἱερῷ ἑστῶτες καὶ διδάσκοντες τὸν λαόν. τότε ἀπελθὼν ὁ στρατηγὸς σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἤγαγεν αὐτοὺς οὐ μετὰ βίας· ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαὸν ἵνα μὴ λιθασθῶσιν. ἀγαγόντες δὲ αὐτοὺς ἔστησαν ἐν τῷ συνεδρίῳ. καὶ ἐπηρώτησεν αὐτοὺς ὁ ἀρχιερεὺς λέγων, οὐ παραγγελίᾳ παρηγγείλαμεν ὑμῖν μὴ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ; καὶ ἰδοὺ πεπληρώκατε τὴν Ἰερουσαλὴμ τῆς διδαχῆς ὑμῶν, καὶ βούλεσθε ἐπαγαγεῖν ἐφ' ἡμᾶς τὸ αἷμα τοῦ ἀνθρώπου τούτου. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος καὶ οἱ ἀπόστολοι εἶπον, πειθαρχεῖν δεῖ θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις. ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν ἤγειρεν Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς διεχειρίσασθε κρεμάσαντες ἐπὶ ξύλου· τοῦτον ὁ θεὸς ἀρχηγὸν καὶ σωτῆρα ὕψωσε τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, δοῦναι μετάνοιαν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.

καὶ ἡμεῖς ἐσμὲν αὐτοῦ μάρτυρες τῶν ῥημάτων τούτων, καὶ τὸ πνεῦμα δὲ τὸ ἅγιον ὃ ἔδωκεν ὁ θεὸς τοῖς πειθαρχοῦσιν αὐτῷ. οἱ δὲ ἀκούσαντες διεπρίοντο, καὶ ἐβουλεύοντο ἀνελεῖν αὐτούς. ἀναστὰς δέτις ἐν τῷ συνεδρίῳ φαρισαῖος, ὀνόματι γαμαλιήλ, νομοδιδάσκαλος τίμιος παντὶ τῷ λαῷ, ἐκέλευσεν ἔξω βραχύ τι τοὺς ἀποστόλους ποιῆσαι. εἶπέ τε πρὸς αὐτούς, ἄνδρες ἰσραηλῖται, προσέχετε ἑαυτοῖς ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις τούτοις τί μέλλετε πράσσειν. πρὸ γὰρ τούτων τῶν ἡμέρων ἀνέστη θευδᾶς, λέγων εἶναί τινα ἑαυτὸν μέγαν, ᾧ προσεκολλήθη ἀριθμὸς ἀνδρῶν ὡσεὶ τετρακοσίων, ὃς ἀνῃρέθη, καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ, διελύθησαν καὶ ἐγένοντο εἰς οὐδέν. μετὰ τοῦτον ἀνέστη ἰούδας ὁ γαλιλαῖος, ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς ἀπογραφῆς, καὶ ἀπέστησε λαὸν ἱκανὸν ὀπίσω αὐτοῦ· κἀκεῖνος ἀπώλετο, καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ διεσκορπίσθησαν. καὶ τὰ νῦν λέγω ὑμῖν, ἀποστήτε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τούτων, καὶ ἐάσατε αὐτούς, ὅτι ἐὰν ᾖ ἐξ ἀνθρώπων ἡ βουλὴ αὕτη ἢ τὸ ἔργον τοῦτο, καταλυθήσεται· εἰ δὲ ἐκ θεοῦ ἐστιν, οὐ δυνήσεσθε καταλῦσαι αὐτό, μήποτε καὶ

τύπου τῆς νόμου· ἀκηκόαμεν γὰρ αὐτοῦ λέγοντος ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος οὗτος καταλύσει τὸν τόπον τοῦτον, καὶ ἀλλάξει τὰ ἔθη ἃ παρέδωκεν ἡμῖν Μωϋσῆς. καὶ ἀτενίσαντες εἰς αὐτὸν ἅπαντες οἱ καθεζόμενοι ἐν τῷ συνεδρίῳ, εἶδον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡσεὶ πρόσωπον ἀγγέλου.

7 Εἶπε δὲ ὁ ἀρχιερεύς, εἰ ἄρα ταῦτα οὕτως ἔχει; ὁ δὲ ἔφη, ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατε· ὁ θεὸς τῆς δόξης ὤφθη τῷ πατρὶ ἡμῶν Ἀβραάμ, ὄντι ἐν τῇ μεσοποταμίᾳ, πρὶν ἢ κατοικῆσαι αὐτὸν ἐν Χαρράν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ τῆς
» συγγενείας σου, καὶ δεῦρο εἰς γῆν ἣν ἄν σοι
» δείξω. τότε ἐξελθὼν ἐκ γῆς Χαλδαίων, κατῴκησεν ἐν Χαρράν. κἀκεῖθεν μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ, μετῴκισεν αὐτὸν εἰς τὴν γῆν ταύτην εἰς ἣν ὑμεῖς νῦν κατοικεῖτε, καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ κληρονομίαν ἐν αὐτῇ οὐδὲ βῆμα ποδός· καὶ ἐπηγγείλατο αὐτῷ δοῦναι εἰς κατάσχεσιν αὐτήν, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ' αὐτόν, οὐκ ὄντος αὐτῷ τέκνου. ἐλάλησε δὲ οὕτως
» ὁ θεὸς, ὅτι ἔσται τὸ σπέρμα αὐτοῦ πάροικον ἐν
» γῇ ἀλλοτρίᾳ, καὶ δουλώσουσιν αὐτὸ καὶ κακώ-

σουσιν

σουσιν ἔτη τετρακόσια. καὶ τὸ ἔθνος ᾧ ἐὰν δου- "
λώσωσι, κρινῶ ἐγώ, εἶπεν ὁ θς. καὶ μετὰ ταῦτα "
ἐξελεύσονται, καὶ λατρεύσουσί μοι ἐν τῷ τόπῳ "
τούτῳ. καὶ ἔδωκεν αὐτῷ διαθήκην περιτομῆς, "
καὶ οὕτω ἐγέννησε τὸν ἰσαάκ, καὶ περιέτεμεν αὐ-
τὸν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ· καὶ ὁ ἰσαὰκ τὸν ἰα-
κώβ, καὶ ὁ ἰακὼβ τοὺς δώδεκα πατριάρχας. καὶ
οἱ πατριάρχαι ζηλώσαντες τὸν ἰωσὴφ ἀπέ-
δοντο εἰς αἴγυπτον· καὶ ἦν ὁ θεὸς μετ' αὐτοῦ,
καὶ ἐξείλετο αὐτὸν ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐ-
τοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ χάριν καὶ σοφίαν ἐναν-
τίον φαραὼ βασιλέως αἰγύπτου, καὶ κατέ-
στησεν αὐτὸν ἡγούμενον ἐπ' αἴγυπτον καὶ ὅλον τὸν
οἶκον αὐτοῦ. ἦλθε δὲ λιμὸς ἐφ' ὅλην τὴν γῆν
αἰγύπτου καὶ χαναάν, καὶ θλῖψις μεγάλη, καὶ οὐχ
ηὕρισκον χορτάσματα οἱ πατέρες ἡμῶν. ἀ-
κούσας δὲ ἰακὼβ ὄντα σῖτα ἐν αἰγύπτῳ, ἐξα-
πέστειλε τοὺς πατέρας ἡμῶν πρῶτον, καὶ ἐν τῷ
δευτέρῳ ἀνεγνωρίσθη ἰωσὴφ τοῖς ἀδελφοῖς
αὐτοῦ, καὶ φανερὸν ἐγένετο τῷ φαραὼ τὸ γένος
τοῦ ἰωσήφ. ἀποστείλας δὲ ἰωσὴφ μετεκαλέ-
σατο τὸν πατέρα αὐτοῦ ἰακὼβ, καὶ πᾶσαν τὴν συγ-
γένειαν αὐτοῦ ἐν ψυχαῖς ἑβδομήκοντα πέντε.

ἡμεῖς σήμερον ἀνακρινόμεθα ἐπὶ εὐεργεσίᾳ
ἀνθρώπου ἀσθενοῦς, ἐν τίνι οὗτος σέσωσται, γνω-
στὸν ἔστω πᾶσιν ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ λαῷ Ἰσρα-
ὴλ, ὅτι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰ(ησο)ῦ Χ(ριστο)ῦ τοῦ Ναζωραίου, ὃν
ὑμεῖς ἐσταυρώσατε, ὃν ὁ θεὸς ἤγειρεν ἐκ νε-
κρῶν, ἐν τούτῳ οὗτος παρέστηκεν ἐνώπιον ὑμῶν
ὑγιής. οὗτός ἐστιν ὁ λίθος ὁ ἐξουθενηθεὶς ὑφ'
ὑμῶν τῶν οἰκοδομούντων, ὁ γενόμενος εἰς κε-
φαλὴν γωνίας· καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἡ σω-
τηρία. οὐ γὰρ ὄνομά ἐστιν ἕτερον ὑπὸ τὸν οὐ-
ρανὸν τὸ δεδομένον ἐν ἀνθρώποις, ἐν ᾧ δεῖ σω-
θῆναι ἡμᾶς. θεωροῦντες δὲ τὴν τοῦ Πέτρου
παῤῥησίαν καὶ Ἰωάννου, καὶ καταλαβόμενοι ὅτι
ἄνθρωποι ἀγράμματοί εἰσι καὶ ἰδιῶται, ἐθαύ-
μαζον, ἐπεγίνωσκόν τε αὐτοὺς ὅτι σὺν τῷ Ἰ(ησο)ῦ
ἦσαν· τόν τε ἄνθρωπον βλέποντες σὺν αὐτοῖς
ἑστῶτα τὸν τεθεραπευμένον, οὐδὲν εἶχον ἀντει-
πεῖν. κελεύσαντες δὲ αὐτοὺς ἔξω τοῦ συνεδρίου
ἀπελθεῖν, συνέβαλλον πρὸς ἀλλήλους, λέγον-
τες, Τί ποιήσομεν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις; ὅτι
μὲν γὰρ γνωστὸν σημεῖον γέγονε δι' αὐτῶν, πᾶσι
τοῖς κατοικοῦσιν Ἰερουσαλὴμ φανερόν, καὶ οὐ
δυνάμεθα ἀρνήσασθαι· ἀλλ' ἵνα μὴ ἐπὶ πλεῖον

διανεμηθῇ εἰς τὸν λαὸν, ἀπειλῇ ἀπειλησώμεθα αὐτοῖς μηκέτι λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ μηδενὶ ἀνθρώπων. καὶ καλέσαντες αὐτοὺς, παρήγγειλαν αὐτοῖς τὸ καθόλου μὴ φθέγγεσθαι μηδὲ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ ἰῦ. ὁ δὲ πέτρος καὶ ἰωάννης ἀποκριθέντες πρὸς αὐτοὺς εἶπον, εἰ δίκαιόν ἐστιν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, ὑμῶν ἀκούειν μᾶλλον ἢ τοῦ θεοῦ, κρίνατε· οὐ δυνάμεθα γὰρ ἡμεῖς ἃ εἴδομεν καὶ ἠκούσαμεν, μὴ λαλεῖν. οἱ δὲ προσαπειλησάμενοι ἀπέλυσαν αὐτούς, μηδὲν εὑρίσκοντες τὸ, πῶς κολάσωνται αὐτούς, διὰ τὸν λαὸν, ὅτι πάντες ἐδόξαζον τὸν θεὸν ἐπὶ τῷ γεγονότι· ἐτῶν γὰρ ἦν πλειόνων τεσσαράκοντα ὁ ἄνθρωπος ἐφ' ὃν ἐγεγόνει τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς ἰάσεως. ἀπολυθέντες δὲ ἦλθον πρὸς τοὺς ἰδίους, καὶ ἀπήγγειλαν ὅσα πρὸς αὐτοὺς οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι εἶπον. οἱ δὲ ἀκούσαντες ὁμοθυμαδὸν ἦραν φωνὴν πρὸς τὸν θεὸν, καὶ εἶπον, δέσποτα σὺ ὁ θεὸς ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, ὁ διὰ στόματος δαβὶδ παιδός σου εἰπών, ἵνατί ἐφρύαξαν ἔθνη, καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά; παρέστησαν

» οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθη-
» σαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ κυρίου καὶ κατὰ τοῦ χυ
» αὐτοῦ. συνήχθησαν γὰρ ἐπ' ἀληθείας ἐν τῇ
πόλει ταύτῃ ἐπὶ τὸν ἅγιον παῖδά σου Ἰησοῦν,
ὃν ἔχρισας, Ἡρῴδης τε καὶ Πόντιος Πιλάτος,
σὺν ἔθνεσι καὶ λαοῖς Ἰσραήλ, ποιῆσαι ὅσα ἡ
χείρ σου καὶ ἡ βουλή σου προώρισε γενέσθαι.
καὶ τὰ νῦν κύριε ἔπιδε ἐπὶ τὰς ἀπειλὰς αὐτῶν,
καὶ δὸς τοῖς δούλοις σου μετὰ παῤῥησίας πάσης
λαλεῖν τὸν λόγον σου, ἐν τῷ τὴν χεῖρά σου
ἐκτείνειν σε εἰς ἴασιν, καὶ σημεῖα καὶ τέρατα
γίνεσθαι διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἁγίου παιδός σου
Ἰησοῦ. καὶ δεηθέντων αὐτῶν ἐσαλεύθη ὁ τό-
πος ἐν ᾧ ἦσαν συνηγμένοι, καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαν-
τες πνεύματος ἁγίου, καὶ ἐλάλουν τὸν λόγον
τοῦ θεοῦ μετὰ παῤῥησίας. Τοῦ δὲ πλήθους τῶν πι-
στευσάντων ἦν ἡ καρδία καὶ ψυχὴ μία, καὶ
οὐδὲ εἷς τι τῶν ὑπαρχόντων αὐτῷ ἔλεγεν
ἴδιον εἶναι, ἀλλ' ἦν αὐτοῖς ἅπαντα κοινά. Καὶ με-
γάλῃ δυνάμει ἀπεδίδουν τὸ μαρτύριον οἱ
ἀπόστολοι τῆς ἀναστάσεως τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, χά-
ρις τε μεγάλη ἦν ἐπὶ πάντας αὐτούς· οὐδὲ
γὰρ ἐνδεής τις ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς· ὅσοι γὰρ κτη

πορες χωρίων ἢ οἰκιῶν ὑπῆρχεν, πωλοῦντες
ἔφερον τὰς τιμὰς τῶν πιπρασκομένων, καὶ
ἐτίθουν παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων· δι-
ἐδίδοτο δὲ ἑκάστῳ καθότι ἄν τις χρείαν εἶχεν.
Ἰωσῆς δὲ ὁ ἐπικληθεὶς βαρνάβας ὑπὸ τῶν ἀ-
ποστόλων, ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον, υἱὸς πα-
ρακλήσεως, Λευίτης, κύπριος τῷ γένει, ὑπάρ-
των αὐτῷ ἀγρόν, πωλήσας ἤνεγκε τὸ χρῆμα,
καὶ ἔθηκε παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων.

Ἀνὴρ δέ τις ὀνόματι, σὺν σαπ- 5
φείρῃ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ ἐπώλησε κτῆμα, καὶ
ἐνοσφίσατο ἀπὸ τῆς τιμῆς, συνειδυίας καὶ τῆς
γυναικὸς αὐτοῦ, καὶ ἐνέγκας μέρος τι παρὰ
τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων ἔθηκεν. εἶπε δὲ Πέ-
τρος, Ἀνανία, διατί ἐπλήρωσεν ὁ σατανᾶς τὴν
καρδίαν σου, ψεύσασθαί σε τὸ πνεῦμα τὸ ἅ-
γιον, καὶ νοσφίσασθαι ἀπὸ τῆς τιμῆς τοῦ χω-
ρίου; οὐχὶ μένον σοι ἔμενε, καὶ πραθὲν ἐν τῇ σῇ
ἐξουσίᾳ ὑπῆρχε; τί ὅτι ἔθου ἐν τῇ καρδίᾳ σου
τὸ πρᾶγμα τοῦτο; οὐκ ἐψεύσω ἀνθρώποις,
ἀλλὰ τῷ θεῷ. ἀκούων δὲ Ἀνανίας τοὺς λόγους
τούτους, πεσὼν ἐξέψυξε. καὶ ἐγένετο φόβος μέ-
γας ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα. ἀνα-

σαύτες δὲ οἱ νεώτεροι σωέσφλαν αὐτὸν καὶ ἐξενέγκαντες ἔθαψαν. ἐγένετο δὲ ὡς ὡρῶν τριῶν διάστημα, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ μὴ εἰδυῖα τὸ γεγονὸς, εἰσῆλθεν. ἀπεκρίθη δὲ αὐτῇ ὁ Πέτρος, εἰπέ μοι, εἰ τοσούτου τὸ χωρίον ἀπέδοσθε; ἡ δὲ εἶπε, ναὶ, τοσούτου. ὁ δὲ Πέτρος εἶπε πρὸς αὐτὴν, τί ὅτι συνεφωνήθη ὑμῖν πειράσαι τὸ πνεῦμα κυρίου; ἰδοὺ οἱ πόδες τῶν θαψάντων τὸν ἄνδρα σου, ἐπὶ τῇ θύρᾳ. καὶ ἐξοίσουσί σε. ἔπεσε δὲ παραχρῆμα παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ ἐξέψυξεν. εἰσελθόντες δὲ οἱ νεανίσκοι, εὗρον αὐτὴν νεκράν, καὶ ἐξενέγκαντες ἔθαψαν πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς. καὶ ἐγένετο φόβος μέγας ἐφ' ὅλην τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα. διὰ δὲ τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων ἐγένετο σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τῷ λαῷ πολλά. καὶ ἦσαν ὁμοθυμαδὸν ἅπαντες ἐν τῇ στοᾷ σολομῶντος. τῶν δὲ λοιπῶν οὐδεὶς ἐτόλμα κολλᾶσθαι αὐτοῖς, ἀλλ' ἐμεγάλυνεν αὐτοὺς ὁ λαός. μᾶλλον δὲ προσετίθεντο πιστεύοντες τῷ κυρίῳ πλήθη ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, ὥστε καὶ τὰς πλατείας ἐκφέρειν τοὺς ἀσθενεῖς, καὶ κλίνας καὶ κραβ-

Πέτρου, ἵνα ἐρχομένου κἂν ἡ σκιὰ ἐπισκιάσῃ τινὶ αὐτῶν. Συνήρχετο δὲ καὶ τὸ πλῆθος τῶν περιξ πόλεων εἰς ἱερουσαλήμ, φέροντες ἀσθενεῖς καὶ ὀχλουμένους ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων, οἵτινες ἐθεραπεύοντο ἅπαντες. ἀναστὰς δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ πάντες οἱ σὺν αὐτῷ, ἡ οὖσα αἵρεσις τῶν Σαδδουκαίων, ἐπλήσθησαν ζήλου, καὶ ἐπέβαλον τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τοὺς ἀποστόλους, καὶ ἔθεντο αὐτοὺς ἐν τηρήσει δημοσίᾳ. ἄγγελος δὲ κυρίου διὰ τῆς νυκτὸς ἠνοιξε τὰς θύρας τῆς φυλακῆς, ἐξαγαγών τε αὐτοὺς εἶπε, πορεύεσθε, καὶ σταθέντες λαλεῖτε ἐν τῷ ἱερῷ τῷ λαῷ πάντα τὰ ῥήματα τῆς ζωῆς ταύτης. ἀκούσαντες δὲ εἰσῆλθον ὑπὸ τὸν ὄρθρον εἰς τὸ ἱερὸν, καὶ ἐδίδασκον. παραγενόμενος δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, συνεκάλεσαν τὸ συνέδριον καὶ πᾶσαν τὴν γερουσίαν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, καὶ ἀπέστειλαν εἰς τὸ δεσμωτήριον, ἀχθῆναι αὐτούς. οἱ δὲ ὑπηρέται παραγενόμενοι οὐχ εὗρον αὐτοὺς ἐν τῇ φυλακῇ. ἀναστρέψαντες δὲ ἀπήγγειλαν λέγοντες, ὅτι τὸ μὲν δεσμωτήριον εὕρομεν κεκλεισμένον ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ, καὶ τοὺς φύλακας

ἑστῶτας περὶ τὴν θυρῶν, ἀνοίξαντες δὲ, ἔσω οὐδένα εὕρομεν. ὡς δὲ ἤκουσαν τοὺς λόγους τούτους ὅ, τε ἱερεὺς καὶ ὁ στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, διηπόρουν περὶ αὐτῶν τί ἂν γένοιτο τοῦτο. παραγενόμενός δέ τις ἀπήγγειλεν αὐτοῖς λέγων, ὅτι ἰδοὺ οἱ ἄνδρες οὓς ἔθεσθε ἐν τῇ φυλακῇ, εἰσὶν ἐν τῷ ἱερῷ ἑστῶτες καὶ διδάσκοντες τὸν λαόν. τότε ἀπελθὼν ὁ στρατηγὸς σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἤγαγεν αὐτοὺς οὐ μετὰ βίας· ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαὸν ἵνα μὴ λιθασθῶσιν. ἀγαγόντες δὲ αὐτοὺς ἔστησαν ἐν τῷ συνεδρίῳ. καὶ ἐπηρώτησεν αὐτοὺς ὁ ἀρχιερεὺς λέγων, οὐ παραγγελίᾳ παρηγγείλαμεν ὑμῖν μὴ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ; καὶ ἰδοὺ πεπληρώκατε τὴν Ἰερουσαλὴμ τῆς διδαχῆς ὑμῶν, καὶ βούλεσθε ἐπαγαγεῖν ἐφ' ἡμᾶς τὸ αἷμα τοῦ ἀνθρώπου τούτου. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος καὶ οἱ ἀπόστολοι εἶπον, πειθαρχεῖν δεῖ θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις. ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν ἤγειρεν Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς διεχειρίσασθε κρεμάσαντες ἐπὶ ξύλου· τοῦτον ὁ θεὸς ἀρχηγὸν καὶ σωτῆρα ὕψωσε τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, δοῦναι μετάνοιαν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.

καὶ ἡμεῖς ἐσμὲν αὐτοῦ μάρτυρες τῶν ῥημάτων τούτων, καὶ τὸ πνεῦμα δὲ τὸ ἅγιον ὃ ἔδωκεν ὁ θεὸς τοῖς πειθαρχοῦσιν αὐτῷ. οἱ δὲ ἀκούσαντες διεπρίοντο, καὶ ἐβουλεύοντο ἀνελεῖν αὐτούς· ἀναστὰς δέτις ἐν τῷ συνεδρίῳ φαρισαῖος, ὀνόματι γαμαλιὴλ, νομοδιδάσκαλος τίμιος παντὶ τῷ λαῷ, ἐκέλευσεν ἔξω βραχύ τι τοὺς ἀποστόλους ποιῆσαι· εἶπέ τε πρὸς αὐτούς, ἄνδρες ἰσραηλῖται, προσέχετε ἑαυτοῖς ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις τούτοις τί μέλλετε πράσσειν· πρὸ γὰρ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀνέστη θευδᾶς, λέγων εἶναί τινα ἑαυτὸν μέγαν, ᾧ προσεκολλήθη ἀριθμὸς ἀνδρῶν ὡσεὶ τετρακοσίων, ὃς ἀνῃρέθη, καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ, διελύθησαν καὶ ἐγένοντο εἰς οὐδέν. μετὰ τοῦτον ἀνέστη ἰούδας ὁ γαλιλαῖος, ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς ἀπογραφῆς, καὶ ἀπέστησε λαὸν ἱκανὸν ὀπίσω αὐτοῦ· κἀκεῖνος ἀπώλετο, καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ διεσκορπίσθησαν. καὶ τὰ νῦν λέγω ὑμῖν, ἀποστήτε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τούτων, καὶ ἐάσατε αὐτούς, ὅτι ἐὰν ᾖ ἐξ ἀνθρώπων ἡ βουλὴ αὕτη ἢ τὸ ἔργον τοῦτο, καταλυθήσεται· εἰ δὲ ἐκ θεοῦ ἐστιν, οὐ δυνήσεσθε καταλῦσαι αὐτό, μήποτε καὶ

θεομάχοι εὑρεθῆτε. ἐπίσθησε δὲ αὐτῷ, καὶ
προσκαλεσάμενοι τοὺς ἀποστόλους, δείραντες
παρήγγειλαν μὴ λαλεῖν ὅλως τῷ ὀνόματι τοῦ
Ἰησοῦ, καὶ ἀπέλυσαν αὐτούς. οἱ μὲν οὖν ἐπο-
ρεύοντο χαίροντες ἀπὸ προσώπου τοῦ συνε-
δρίου, ὅτι ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ κατηξιώ-
θησαν ἀτιμασθῆναι· πᾶσάν τε ἡμέραν οὐ παύ-
ιερῷ καὶ κατ' οἶκον οὐκ ἐπαύοντο διδάσκον-
τες καὶ εὐαγγελιζόμενοι Ἰησοῦν τὸν Χν. Ἐν δὲ
ς ζ τοῖς ἡμέραις ταύταις πληθυνόντων τῶν μα-
θητῶν, ἐγένετο γογγυσμὸς τῶν Ἑλληνιστῶν
πρὸς τοὺς Ἑβραίους, ὅτι παρεθεωροῦντο ἐν
τῇ διακονίᾳ τῇ καθημερινῇ αἱ χῆραι αὐ-
τῶν. προσκαλεσάμενοι δὲ οἱ δώδεκα τὸ
πλῆθος τῶν μαθητῶν, εἶπαν, οὐκ ἀρεστόν ἐστιν
ἡμᾶς καταλείψαντας τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ
διακονεῖν τραπέζαις. ἐπισκέψασθε οὖν ἀδελ-
φοί, ἄνδρας ἐξ ὑμῶν μαρτυρουμένους ἑπτά,
πλήρεις πνεύματος ἁγίου καὶ σοφίας, οὓς κα-
ταστήσομεν ἐπὶ τῆς χρείας ταύτης· ἡμεῖς δὲ τῇ
προσευχῇ καὶ τῇ διακονίᾳ τοῦ λόγου προσκαρ
τερήσομεν. καὶ ἤρεσεν ὁ λόγος ἐνώπιον παντὸς
τοῦ πλήθους· καὶ ἐξελέξαντο στέφανον ἄνδρα

πλήρη πίστεως ⸂ πνεύματος ἁγίου, καὶ Φίλιππον καὶ εὐοχορον ⸂ νικάνορα καὶ τίμωνα καὶ παρμενᾶν καὶ νικόλαον προσήλυτον ἀντιοχέα, οὓς ἔστησαν ἐνώπιον τῶν ἀποστόλων· καὶ προσευξάμενοι ἐπέθηκαν αὐτοῖς τὰς χεῖρας. καὶ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ηὔξανε, ⸂ ἐπληθύνετο ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν ἐν ἱερουσαλὴμ σφόδρα, πολύς τε ὄχλος τῶν ἱερέων ὑπήκουον τῇ πίστει. Στέφανος δὲ πλήρης πίστεως καὶ δυνάμεως ἐποίει τέρατα καὶ σημεῖα μεγάλα ἐν τῷ λαῷ. ἀνέστησαν δέ τινες τῶν ἐκ τῆς συναγωγῆς τῆς λεγομένης λιβερτίνων, ⸂ κυρηναίων, καὶ ἀλεξανδρέων, ⸂ τῶν ἀπὸ κιλικίας καὶ ἀσίας, συζητοῦντες τῷ στεφάνῳ· ⸂ καὶ οὐκ ἴσχυον ἀντιστῆναι τῇ σοφίᾳ καὶ τῷ πνεύματι ᾧ ἐλάλει. τότε ὑπέβαλον ἄνδρας λέγοντας, ὅτι ἀκηκόαμεν αὐτοῦ λαλοῦντος ῥήματα βλάσφημα εἰς μωσῆν ⸂ καὶ τὸν θεόν· συνεκίνησάν τε τὸν λαὸν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς γραμματεῖς, καὶ ἐπιστάντες συνήρπασαν αὐτὸν, καὶ ἤγαγον εἰς τὸ συνέδριον, ἔστησάν τε μάρτυρας ψευδεῖς λέγοντας, ὁ ἄνθρωπος τοῦτο οὐ παύεται ῥήματα βλάσφημα λαλῶν κατὰ τοῦ τόπου τοῦ ἁγίου

τούτου κ̀ ἐκ νόμου· ἀκηκόαμεν γὰρ αὐτοῦ λέγοντος ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος οὗτος καταλύσει τὸν τόπον τοῦτον, κ̀ ἀλλάξει τὰ ἔθη ἃ παρέδωκεν ἡμῖν Μωϋσῆς. κ̀ ἀτενίσαντες εἰς αὐτὸν ἅπαντες οἱ καθεζόμενοι ἐν τῷ συνεδρίῳ, εἶδον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡσεὶ πρόσωπον ἀγγέλου.

7 Εἶπε δὲ ὁ ἀρχιερεύς, εἰ ἄρα ταῦτα οὕτως ἔχει; ὁ δὲ ἔφη, ἄνδρες ἀδελφοὶ κ̀ πατέρες, ἀκούσατε· ὁ θεὸς τῆς δόξης ὤφθη τῷ πατρὶ ἡμῶν Ἀβραὰμ, ὄντι ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ, πρὶν ἢ κατοικῆσαι αὐτὸν ἐν Χαρράν, κ̀ εἶπε πρὸς αὐτὸν, ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου κ̀ ἐκ τῆς συγγενείας σου, κ̀ δεῦρο εἰς γῆν ἣν ἄν σοι δείξω. τότε ἐξελθὼν ἐκ γῆς Χαλδαίων, κατῴκησεν ἐν Χαρράν. κ̀κεῖθεν μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ, μετῴκισεν αὐτὸν εἰς τὴν γῆν ταύτην εἰς ἣν ὑμεῖς νῦν κατοικεῖτε, κ̀ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ κληρονομίαν ἐν αὐτῇ οὐδὲ βῆμα ποδός· κ̀ ἐπηγείλατο αὐτῷ δοῦναι εἰς κατάσχεσιν αὐτήν, κ̀ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ' αὐτὸν, οὐκ ὄντος αὐτῷ τέκνου. ἐλάλησε δὲ οὕτως ὁ θεὸς, ὅτι ἔσται τὸ σπέρμα αὐτοῦ πάροικον ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ, κ̀ δουλώσουσιν αὐτὸ κ̀ κακώσουσιν

σουσιν

σαρισὶν ἔτη τετρακόσια. καὶ τὸ ἔθνος ᾧ ἐὰν δου- "
λεύσωσι, κρινῶ ἐγὼ, εἶπεν ὁ θς. καὶ μετὰ ταῦτα "
ἐξελεύσονται, καὶ λατρεύσουσί μοι ἐν τῷ τόπῳ "
τούτῳ. καὶ ἔδωκεν αὐτῷ διαθήκην περιτομῆς, "
καὶ οὕτω ἐγέννησε τὸν ἰσαάκ, καὶ περιέτεμεν αὐ-
τὸν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ· καὶ ὁ ἰσαὰκ τὸν ἰα-
κώβ, καὶ ὁ ἰακὼβ τοὺς δώδεκα πατριάρχας. καὶ
οἱ πατριάρχαι ζηλώσαντες τὸν ἰωσὴφ ἀπέ-
δοντο εἰς αἴγυπτον· καὶ ἦν ὁ θεὸς μετ' αὐτοῦ,
καὶ ἐξείλετο αὐτὸν ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐ-
τοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ χάριν καὶ σοφίαν ἐναν-
τίον φαραὼ βασιλέως αἰγύπτου, καὶ κατέ-
στησεν αὐτὸν ἡγούμενον ἐπ' αἴγυπτον καὶ ὅλον τὸν
οἶκον αὐτοῦ. ἦλθε δὲ λιμὸς ἐφ' ὅλην τὴν γῆν
αἰγύπτου καὶ χαναάν, καὶ θλῖψις μεγάλη, καὶ οὐχ
εὕρισκον χορτάσματα οἱ πατέρες ἡμῶν. ἀ-
κούσας δὲ ἰακὼβ ὄντα σῖτα ἐν αἰγύπτῳ, ἐξα-
πέστειλε τοὺς πατέρας ἡμῶν πρῶτον, καὶ ἐν τῷ
δευτέρῳ ἀνεγνωρίσθη ἰωσὴφ τοῖς ἀδελφοῖς
αὐτοῦ, καὶ φανερὸν ἐγένετο τῷ φαραὼ τὸ γένος
τοῦ ἰωσήφ. ἀποστείλας δὲ ἰωσὴφ μετεκαλέ-
σατο τὸν πατέρα αὐτοῦ ἰακὼβ, καὶ πᾶσαν τὴν συγ-
γένειαν αὐτοῦ ἐν ψυχαῖς ἑβδομήκοντα πέντε.

κατέβη δὲ ἰακὼβ εἰς αἴγυπτον, καὶ ἐτελεύτησεν
αὐτὸς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν· καὶ μετετέθησαν εἰς
συχέμ, καὶ ἐτέθησαν ἐν τῷ μνήματι ὃ ὠνήσατο
ἀβραὰμ τιμῆς ἀργυρίου παρὰ τῶν υἱῶν
ἐμμὼρ τοῦ συχέμ. καθὼς δὲ ἤγγιζεν ὁ χρόνος
τῆς ἐπαγγελίας ἧς ὤμοσεν ὁ θεὸς τῷ ἀβρα-
ὰμ, ηὔξησεν ὁ λαὸς καὶ ἐπληθύνθη ἐν αἰγύ-
πτῳ, ἄχρις οὗ ἀνέστη βασιλεὺς ἕτερος, ὃς οὐκ
ᾔδει τὸν ἰωσήφ. οὗτος κατασοφισάμενος τὸ γέ-
νος ἡμῶν, ἐκάκωσε τοὺς πατέρας ἡμῶν τοῦ ποι-
εῖν ἔκθετα τὰ βρέφη αὐτῶν, εἰς τὸ μὴ ζωο-
γονεῖσθαι. ἐν ᾧ καιρῷ ἐγεννήθη μωσῆς, καὶ ἦν
ἀστεῖος τῷ θεῷ, ὃς ἀνετράφη μῆνας τρεῖς ἐν
τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός· ἐκτεθέντα δὲ αὐτὸν ἀνεί-
λετο αὐτὸν ἡ θυγάτηρ φαραὼ, καὶ ἀνεθρέψατο
αὐτὸν ἑαυτῇ εἰς υἱόν. καὶ ἐπαιδεύθη μωσῆς
πάσῃ σοφίᾳ αἰγυπτίων. ἦν δὲ δυνατὸς ἐν λό-
γοις καὶ ἐν ἔργοις. ὡς δὲ ἐπληροῦτο αὐτῷ τεσ-
σαρακονταετὴς χρόνος, ἀνέβη ἐπὶ τὴν καρ-
δίαν αὐτοῦ, ἐπισκέψασθαι τοὺς ἀδελφοὺς αὐ-
τοῦ τοὺς υἱοὺς ἰσραήλ. καὶ ἰδών τινα ἀδικού-
μενον, ἠμύνατο, καὶ ἐποίησεν ἐκδίκησιν τῷ κα-
ταπονουμένῳ, πατάξας τὸν αἰγύπτιον· ἐνόμι-

ζε δὲ σωιέναι τοὶς ἀδελφοὶς αὐτοῦ, ὅτι ὁ θς
διὰ χρὸς αὐτοῦ δίδωσιν αὐτοῖς σωτηρίαν·
οἱ δὲ οὐ ζυνῆκαν. τῇ τε ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ ὤ-
φθη αὐτοῖς μαχομένοις, καὶ σωήλασεν αὐ-
τοὶς εἰς εἰρήνην, εἰπών, ἄνδρες, ἀδελφοί ἐστε
ὑμεῖς· ἱνατί ἀδικεῖτε ἀλλήλους; ὁ δὲ ἀδικῶν
τὸν πλησίον, ἀπώσατο αὐτὸν, εἰπών, τίς σε κα-
τέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστὴν ἐφ' ἡμᾶς; μὴ
ἀνελεῖν με σὺ θέλεις, ὃν τρόπον ἀνεῖλες χθὲς τ
αἰγύπτιον; ἔφυγε δὲ μωσῆς ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ,
καὶ ἐγένετο πάροικος ἐν γῇ μαδιάμ, ὅ ἐγέ-
ννησεν υἱοὺς δύο. καὶ πληρωθέντων ἐτῶν τεσσα
ράκοντα ὤφθη αὐτῷ ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ ὄρους
σινᾶ ἄγγελος κυρίου ἐν φλογὶ πυρὸς βάτου.
ὁ δὲ μωσῆς ἰδὼν ἐθαύμασε τὸ ὅραμα. ὡς δὲ
προσήγγιζεν κατανοῆσαι, ἐγένετο φωνὴ
κυρίου πρὸς αὐτὸν, ἐγὼ ὁ θεὸς τῶν πα-τέ- "
ρων σου, ὁ θεὸς ἀβραὰμ καὶ ὁ θεὸς ἰσαὰκ καὶ "
ὁ θεὸς ἰακώβ. ἔντρομος δὲ γενόμενος μωσῆς "
οὐκ ἐτόλμα κατανοῆσαι. εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ κς, "
λῦσον τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν σου· ὁ γὰρ τό- "
πος ἐν ᾧ ἕστηκας, γῆ ἁγία ἐστίν. ἰδὼν εἶδον τ "
κάκωσιν τοῦ λαοῦ μου τοῦ ἐν αἰγύπτῳ, καὶ τοῦ "

» σεναγμοῦ αὐτῆ ἤκουσα, καὶ κατέβαινον ἐξελέσθαι
» αὐτούς. καὶ νῦν δεῦρο ἀποστελῶ σε εἰς αἴγυ-
πτον. τοῦτον τὸν μωϋσῆν ὃν ἠρνήσαντο εἰπόντες,
Τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστήν; τοῦτον ὁ
θεὸς ἄρχοντα καὶ λυτρωτὴν ἀπέσταλκεν σὺν χειρὶ
ἀγγέλου τοῦ ὀφθέντος αὐτῷ ἐν τῇ βάτῳ. οὗτος
ἐξήγαγεν αὐτοὺς, ποιήσας τέρατα καὶ σημεῖα
ἐν γῇ αἰγύπτῳ καὶ ἐν ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ, καὶ ἐν
τῇ ἐρήμῳ ἔτη τεσσεράκοντα. οὗτός ἐστιν ὁ
» μωϋσῆς ὁ εἰπὼν τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ, προφήτην
» ὑμῖν ἀναστήσει κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐκ
» τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ, αὐτοῦ ἀκούσε-
σθε. οὗτός ἐστιν ὁ γενόμενος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν
τῇ ἐρήμῳ, μετὰ τοῦ ἀγγέλου τοῦ λαλοῦντος
αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει σινᾶ, καὶ τῶν πατέρων ἡμῶν,
ὃς ἐδέξατο λόγια ζῶντα δοῦναι ἡμῖν, ᾧ οὐκ
ἠθέλησαν ὑπήκοοι γενέσθαι οἱ πατέρες ἡμῶν,
ἀλλ' ἀπώσαντο καὶ ἐστράφησαν ταῖς καρδίαις αὐ-
» τῶν εἰς αἴγυπτον, εἰπόντες τῷ ἀαρών, ποίησον
» ἡμῖν θεοὺς, οἳ προπορεύσονται ἡμῶν· ὁ γὰρ
» μωσῆς οὗτος ὃς ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐκ γῆς αἰγύ-
» πτου, οὐκ οἴδαμεν τί γέγονεν αὐτῷ. καὶ ἐμοσχο-
ποίησαν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ ἀνήγα-

γον θυσίαν τῷ εἰδώλῳ, καὶ εὐφραίνοντο ἐν τοῖς
ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν. ἔστρεψε δὲ ὁ θεὸς
καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς λατρεύειν τῇ στρατιᾷ
τοῦ οὐρανοῦ, καθὼς γέγραπται ἐν βίβλῳ τῶν
προφητῶν, μὴ σφάγια καὶ θυσίας προσηνέγ- «
κατέ μοι ἔτη τεσσαράκοντα ἐν τῇ ἐρήμῳ οἶ- «
κος Ἰσραήλ; καὶ ἀνελάβετε τὴν σκηνὴν τοῦ «
μολὸχ, καὶ τὸ ἄστρον τοῦ θεοῦ ὑμῶν Ῥεμφάν, «
τοὺς τύπους οὓς ἐποιήσατε προσκυνεῖν αὐ- «
τοῖς· καὶ μετοικιῶ ὑμᾶς ἐπέκεινα Βαβυλῶνος. «
ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου ἦν τοῖς πατράσιν ἡμῶν
ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθὼς διετάξατο ὁ λαλῶν τῷ
Μωσῇ, ποιῆσαι αὐτὴν κατὰ τὸν τύπον ὃν ἑωράκει, ἣν καὶ εἰσήγαγον διαδεξάμενοι οἱ πατέρες
ἡμῶν μετὰ Ἰησοῦ ἐν τῇ κατασχέσει τῶν ἐθνῶν,
ὧν ἐξωσεν ὁ θς ἀπὸ προσώπου τῶν πατέρων
ἡμῶν, ἕως τῶν ἡμερῶν Δαβίδ, ὃς εὗρε χά-
ριν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, καὶ ἠτήσατο εὑρεῖν
σκήνωμα τῷ θεῷ Ἰακώβ. Σολομὼν δὲ ᾠκο-
δόμησεν αὐτῷ οἶκον· ἀλλ' οὐχ ὁ ὕψιστος ἐν χει-
ροποιήτοις ναοῖς κατοικεῖ, καθὼς ὁ προφή-
της λέγει, ὁ οὐρανός μοι θρόνος, ἡ δὲ γῆ ὑπο-
πόδιον τῶν ποδῶν μου· ποῖον οἶκον οἰκοδομή-

» σετέμοι; λέγει κύριος· ἢ τίς τόπος τῆς κατα-
» παύσεώς μου; οὐχὶ ἡ χείρ μου ἐποίησε ταῦτα
» πάντα; σκληροτράχηλοι καὶ ἀπερίτμητοι
τῇ καρδίᾳ καὶ τοῖς ὠσὶν, ὑμεῖς ἀεὶ τῷ πνεύ-
ματι τῷ ἁγίῳ ἀντιπίπτετε, ὡς οἱ πατέρες ὑ-
μῶν καὶ ὑμεῖς. τίνα τῶν προφητῶν οὐκ ἐδίω-
ξαν οἱ πατέρες ὑμῶν; καὶ ἀπέκτειναν τοὺς
προκαταγείλαντας περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ
δικαίου, οὗ νῦν ὑμεῖς προδόται καὶ φονεῖς γε-
γένησθε, οἵτινες ἐλάβετε τὸν νόμον εἰς διατα-
γὰς ἀγγέλων, καὶ οὐκ ἐφυλάξατε. ἀκούοντες δὲ
ταῦτα διεπρίοντο ταῖς καρδίαις αὐτῶν, καὶ
ἔβρυχον τοὺς ὀδόντας ἐπ' αὐτόν. ὑπάρχων δὲ
πλήρης πνεύματος ἁγίου, ἀτενίσας εἰς τὸν οὐ-
ρανὸν εἶδε δόξαν θεοῦ, καὶ Ἰησοῦν ἑστῶτα ἐκ
δεξιῶν τοῦ θεοῦ, καὶ εἶπεν, ἰδοὺ θεωρῶ τοὺς οὐ-
ρανοὺς διηνοιγμένους καὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου
ἐκ δεξιῶν ἑστῶτα τοῦ θεοῦ. κράξαντες δὲ φω
νῇ μεγάλῃ, συνέσχον τὰ ὦτα αὐτῶν, καὶ ὥρ-
μησαν ὁμοθυμαδὸν ἐπ' αὐτόν· καὶ ἐκβαλόντες
ἔξω τῆς πόλεως ἐλιθοβόλουν. καὶ οἱ μάρτυρες
ἀπέθεντο τὰ ἱμάτια αὐτῶν παρὰ τοὺς πόδας
νεανίου καλουμένου σαύλου, καὶ ἐλιθοβόλουν

τὸν στέφανον, ὃπικαλούμενον ἐπ' ἐμοῦ, κὲ ἰησοῦ, δέξαι τὸ πνεῦμά μου. θεὶς δὲ τὰ γόνατα, ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ, κύριε, μὴ στήσῃς αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην. ἐν τοῦτο εἰπὼν ἐκοιμήθη. Σαῦλος ὁ ἰῶ σωβουλοκῶν τῇ ἀναιρέσει αὐτοῦ. ἐγένετο δὲ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ διωγμὸς μέγας ὃπὶ τὴν ἐκκλησίαν τὴν ἐν ἱεροσολύμοις, πάντες τε διεσπάρησαν κατὰ τὰς χώρας τῆς ἰουδαίας κὴ σαμαρείας, πλὴν τῶν ἀποστόλων. συνεκόμισαν δὲ τὸν στέφανον ἄνδρες εὐλαβεῖς, κὴ ἐποιήσαντο κοπετὸν μέγαν ἐπ' αὐτῷ. σαῦλος δὲ ἐλυμαίνετο τὴν ἐκκλησίαν, κατὰ τοὺς οἴκους εἰσπορευόμενος, σύρων τε ἄνδρας κὴ γυναῖκας παρεδίδου εἰς φυλακήν. οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες διῆλθον εὐαγγελιζόμενοι τὸν λόγον· φίλιππος δὲ κατελθὼν εἰς πόλιν τῆς σαμαρείας, ἐκήρυσσεν αὐτοῖς τὸν χριστόν. προσεῖχόν τε οἱ ὄχλοι τοῖς λεγομένοις ὑπὸ τοῦ φιλίππου ὁμοθυμαδὸν, ἐν τῷ ἀκούειν αὐτοὺς κὴ βλέπειν τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει· πολλῶν γὰρ τῶν ἐχόντων πνεύματα ἀκάθαρτα, βοῶντα μεγάλῃ φωνῇ ἐξήρχετο· πολλοὶ δὲ παραλελυμένοι κὴ θ' 8

χωλοὶ ἐθεραπεύθησαν. καὶ ἐγένετο χαρὰ μεγάλη ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ. Ἀνὴρ δέ τις ὀνόματι Σίμων προϋπῆρχεν ἐν τῇ πόλει μαγεύων καὶ ἐξιστῶν τὸ ἔθνος τῆς Σαμαρείας, λέγων εἶναί τινα ἑαυτὸν μέγαν· ᾧ προσεῖχον πάντες ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, λέγοντες, οὗτός ἐστιν ἡ δύναμις τοῦ θεοῦ ἡ μεγάλη. προσεῖχον δὲ αὐτῷ, διὰ τὸ ἱκανῷ χρόνῳ ταῖς μαγείαις ἐξεστακέναι αὐτούς. ὅτε δὲ ἐπίστευσαν τῷ Φιλίππῳ εὐαγγελιζομένῳ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ ὀνόματος Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐβαπτίζοντο ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες. ὁ δὲ Σίμων καὶ αὐτὸς ἐπίστευσε, καὶ βαπτισθεὶς ἦν προσκαρτερῶν τῷ Φιλίππῳ, θεωρῶν τε σημεῖα, καὶ δυνάμεις μεγάλας γινομένας, ἐξίστατο. ἀκούσαντες δὲ οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις ἀπόστολοι ὅτι δέδεκται ἡ Σαμάρεια τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, ἀπέστειλαν πρὸς αὐτοὺς τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην, οἵτινες καταβάντες προσηύξαντο περὶ αὐτῶν ὅπως λάβωσι πνεῦμα ἅγιον· οὔπω γὰρ ἦν ἐπ' οὐδενὶ αὐτῶν ἐπιπεπτωκός, μόνον δὲ βεβαπτισμένοι ὑπῆρχον εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. τότε ἐπετίθουν τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτοὺς,

καὶ ἅγιον πνεῦμα ἅγιον. Θεασάμενος ιά
δὲ ὁ Σίμων ὅτι διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν
τῶν ἀποστόλων δίδοται τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον,
προσήνεγκεν αὐτοῖς χρήματα, λέγων, δότε
κἀμοὶ τὴν ἐξουσίαν ταύτην, ἵνα ᾧ ἂν ἐπι-
θῶ τὰς χεῖρας, λαμβάνῃ πνεῦμα ἅγιον. πέ-
τρος δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν, τὸ ἀργύριόν σου σὺν
σοὶ εἴη εἰς ἀπώλειαν, ὅτι τὴν δωρεὰν τοῦ θεοῦ
ἐνόμισας διὰ χρημάτων κτᾶσθαι. οὐκ ἔστι σοι
μερὶς οὐδὲ κλῆρος ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ· ἡ γὰρ
καρδία σου οὐκ ἔστιν εὐθεῖα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ.
μετανόησον οὖν ἀπὸ τῆς κακίας σου ταύτης,
καὶ δεήθητι τοῦ θεοῦ, εἰ ἄρα ἀφεθήσεταί σοι ἡ
ἐπίνοια τῆς καρδίας σου· εἰς γὰρ χολὴν πικρίας
καὶ σύνδεσμον ἀδικίας ὁρῶ σε ὄντα. ἀποκρι-
θεὶς δὲ ὁ Σίμων εἶπε, δεήθητε ὑμεῖς ὑπὲρ ἐ-
μοῦ πρὸς τὸν κύριον, ὅπως μηδὲν ἐπέλθῃ
ἐπ' ἐμὲ ὧν εἰρήκατε. οἱ μὲν οὖν διαμαρτυ-
ράμενοι καὶ λαλήσαντες τὸν λόγον τοῦ κυρίου,
ὑπέστρεψαν εἰς ἱερουσαλήμ, πολλάς τε κώμας
τῶν σαμαρειτῶν εὐηγγελίσαντο. Ἄγγελος ιϛ'
δὲ κυρίου ἐλάλησε πρὸς φίλιππον, λέγων,
ἀνάστηθι καὶ πορεύου κατὰ μεσημβρίαν, ὅτι ἡ

ὁδὸν τὴν καταβαίνουσαν ἀπὸ ἱερουσαλὴμ εἰς γάζαν· αὕτη ἐστὶν ἔρημος· καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη. καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ αἰθίοψ εὐνοῦχος, δυνάστης Κανδάκης τῆς βασιλίσσης αἰθιόπων, ὃς ἦν ἐπὶ πάσης τῆς γάζης αὐτῆς, ὃς ἐληλύθει προσκυνήσων εἰς ἱερουσαλὴμ, ἦν τε ὑποστρέφων, καὶ καθήμενος ἐπὶ τοῦ ἅρματος αὐτοῦ, ἀνεγίνωσκε τὸν προφήτην ἡσαΐαν. εἶπε δὲ τὸ πνεῦμα τῷ φιλίππῳ, προσελθὲ καὶ κολλήθητι τῷ ἅρματι τούτῳ. προσδραμὼν δὲ ὁ φίλιππος ἤκουσεν αὐτοῦ ἀναγινώσκοντος τὸν προφήτην ἡσαΐαν, καὶ εἶπεν, ἆρά γε γινώσκεις ἃ ἀναγινώσκεις; ὁ δὲ εἶπε, πῶς γὰρ ἂν δυναίμην ἐὰν μή τις ὁδηγήσῃ με; παρεκάλεσέ τε τὸν φίλιππον, ἀναβάντα καθίσαι σὺν αὐτῷ. ἡ δὲ περιοχὴ τῆς γραφῆς ἦν ἀνεγίνωσκεν, ἦν αὕτη, ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη, καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτὸν ἄφωνος, οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ. ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤρθη. τὴν γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγήσεται; ὅτι αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εὐνοῦχος τῷ φιλίππῳ εἶπε, δέομαί σου, περὶ τίνος

ὁ προφήτης λέγει τοῦτο; περὶ ἑαυτοῦ, ἢ περὶ ἑτέρου τινός; ἀνοίξας δὲ ὁ φίλιππος τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς γραφῆς ταύτης, εὐηγγελίσατο αὐτῷ τὸν ἰησοῦν. ὡς δὲ ἐπορεύοντο κατὰ τὴν ὁδὸν, ἦλθον ἐπί τι ὕδωρ· καί φησιν ὁ εὐνοῦχος, ἰδοὺ ὕδωρ· τί κωλύει με βαπτισθῆναι; εἶπε δὲ ὁ φίλιππος, εἰ πιστεύεις ἐξ ὅλης τῆς καρδίας, ἔξεστιν. ἀποκριθεὶς δὲ εἶπε, πιστεύω τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ εἶναι τὸν ἰησοῦν χριστόν. καὶ ἐκέλευσε στῆναι τὸ ἅρμα. καὶ κατέβησαν ἀμφότεροι εἰς τὸ ὕδωρ, ὅ, τε φίλιππος καὶ ὁ εὐνοῦχος· καὶ ἐβάπτισεν αὐτόν. ὅτε δὲ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ ὕδατος, πνεῦμα κυρίου ἥρπασε τὸν φίλιππον, καὶ οὐκ εἶδεν αὐτὸν ἔτι ὁ εὐνοῦχος· ἐπορεύετο γὰρ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ χαίρων. φίλιππος δὲ εὑρέθη εἰς ἄζωτον. καὶ διερχόμενος εὐηγγελίζετο τὰς πόλεις πάσας ἕως τοῦ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς καισάρειαν. Ὁ δὲ σαῦλος ἔτι ἐμπνέων ἀπειλῆς καὶ φόνου εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ κυρίου, προσελθὼν τῷ ἀρχιερεῖ ἠτήσατο παρ' αὐτοῦ ἐπιστολὰς εἰς δαμασκὸν πρὸς τὰς συναγωγὰς, ὅπως ἐάν τινας εὕρῃ τῆς ὁδοῦ ὄντας, ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας, δεδεμένους

ἀναγῆναι εἰς ἱερουσαλήμ. ὢν δὲ τῷ πορεύεσθαι ἐγγίζειν τῇ δαμασκῷ, καὶ ἐξαίφνης περιήστραψεν αὐτὸν φῶς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ πεσὼν ἐπὶ τὸν χῶν ἤκουσε φωνὴν λέγουσαν αὐτῷ, σαοὺλ σαοὺλ, τί με διώκεις; εἶπε δὲ, τίς εἶ κύριε; ὁ δὲ κς εἶπεν, ἐγώ εἰμι ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις. σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν. τρέμων τε καὶ θαμβῶν εἶπε, κύριε, τί με θέλεις ποιῆσαι; καὶ ὁ κύριος πρὸς αὐτὸν, ἀνάστηθι καὶ εἴσελθε εἰς τὴν πόλιν, καὶ λαληθήσεταί σοι τί σε δεῖ ποιεῖν. οἱ δὲ ἄνδρες οἱ συνοδεύοντες αὐτῷ εἱστήκεισαν ἐνεοὶ, ἀκούοντες μὲν τῆς φωνῆς, μηδένα δὲ θεωροῦντες. ἠγέρθη δὲ ὁ σαῦλος ἀπὸ τῆς γῆς· ἀνεῳγμένων δὲ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, οὐδένα ἔβλεπε. χειραγωγοῦντες δὲ αὐτὸν εἰσήγαγον εἰς δαμασκόν. καὶ ἦν ἡμέρας τρεῖς μὴ βλέπων, καὶ οὐκ ἔφαγε οὐδὲ ἔπιεν. ἦν δέ τις μαθητὴς ἐν δαμασκῷ ὀνόματι ἀνανίας, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ κς ἐν ὁράματι, ἀνανία. ὁ δὲ εἶπεν, ἰδοὺ ἐγὼ κύριε. ὁ δὲ κς πρὸς αὐτὸν, ἀναστὰς πορεύθητι ἐπὶ τὸν ῥύμην τὴν καλουμένην εὐθεῖαν, καὶ ζήτησον ἐν οἰκίᾳ ἰούδα

σαῦλον ὀνόματι ταρσέα· ἰδοὺ γὰρ προσεύχεται· καὶ εἶδεν ἐν ὁράματι ἄνδρα ὀνόματι Ἀνανίαν, εἰσελθόντα, καὶ ἐπιθέντα αὐτῷ χεῖρα, ὅπως ἀναβλέψῃ. ἀπεκρίθη δὲ Ἀνανίας, κύ, ἀκήκοα ἀπὸ πολλῶν περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου, ὅσα κακὰ ἐποίησε τοῖς ἁγίοις σου ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ ὧδε ἔχει ἐξουσίαν παρὰ τῶν ἀρχιερέων, δῆσαι πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομά σου. εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος, πορεύου, ὅτι σκεῦος ἐκλογῆς μοί ἐστιν οὗτος, τοῦ βαστάσαι τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον ἐθνῶν καὶ βασιλέων, υἱῶν τε Ἰσραήλ. ἐγὼ γὰρ ὑποδείξω αὐτῷ ὅσα δεῖ αὐτὸν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματός μου παθεῖν. ἀπῆλθε δὲ Ἀνανίας καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ ἐπιθεὶς ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας εἶπε, σαοὺλ ἀδελφέ, ὁ κύριἀπέσταλκέ με ἰησοῦς ὁ ὀφθείς σοι ἐν τῇ ὁδῷ ᾗ ἤρχου, ὅπως ἀναβλέψῃς καὶ πλησθῇς πνεύματος ἁγίου. καὶ εὐθέως ἀπέπεσον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὡσεὶ λεπίδες· ἀνέβλεψέ τε παραχρῆμα, καὶ ἀναστὰς ἐβαπτίσθη, καὶ λαβὼν τροφὴν ἐνίσχυσεν. ἐγένετο δὲ ὁ σαῦλος μετὰ τῶν ἐν δαμασκῷ μαθητῶν ἡμέρας τινάς· καὶ εὐθέως ἐν ταῖς συναγωγαῖς ἐκήρυσσε τὸν χν, ὅτι

οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. ἐξίσαντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες, καὶ ἔλεγον, οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ πορθήσας ἐν ἱερουσαλὴμ τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομα τοῦτο, καὶ ὧδε εἰς τοῦτο ἐληλύθει ἵνα δεδεμένους αὐτοὺς ἀγάγῃ ἐπὶ τοὺς ἀρχιερεῖς; σαῦλος δὲ μᾶλλον ἐνεδυναμοῦτο, καὶ συνέχυνε τοὺς ἰουδαίους τοὺς κατοικοῦντας ἐν δαμασκῷ, συμβιβάζων ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ χριστός. ὡς δὲ ἐπληροῦντο ἡμέραι ἱκαναί, συνεβουλεύσαντο οἱ ἰουδαῖοι ἀνελεῖν αὐτόν. ἐγνώσθη δὲ τῷ σαύλῳ ἡ ἐπιβουλὴ αὐτῶν. παρετήρουν τε τὰς πύλας ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς, ὅπως αὐτὸν ἀνέλωσι. λαβόντες δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ νυκτὸς, καθῆκαν διὰ τοῦ τείχους, χαλάσαντες ἐν σαργάνῃ. παραγενόμενος δὲ ὁ σαῦλος εἰς ἱερουσαλὴμ, ἐπειρᾶτο κολλᾶσθαι τοῖς μαθηταῖς· καὶ πάντες ἐφοβοῦντο αὐτὸν, μὴ πιστεύοντες ὅτι ἐστὶ μαθητής. βαρνάβας δὲ ἐπιλαβόμενος αὐτὸν, ἤγαγε πρὸς τοὺς ἀποστόλους, καὶ διηγήσατο αὐτοῖς πῶς ἐν τῇ ὁδῷ εἶδε τὸν κύριον, καὶ ὅτι ἐλάλησεν αὐτῷ, καὶ πῶς ἐν δαμασκῷ ἐπαρρησιάσατο ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ ἰησοῦ. καὶ ἦν μετ' αὐτῶν εἰσπορευόμενος καὶ

ἐκπορευόμενος ἐν ἱερουσαλὴμ, καὶ παῤῥησιαζόμενος ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου ἰησοῦ, ἐλάλει τε καὶ συνεζήτει πρὸς τοὺς ἑλληνιστάς. οἱ δὲ ἐπεχείρουν αὐτὸν ἀνελεῖν. γνόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ κατήγαγον αὐτὸν εἰς καισάρειαν, καὶ ἐξαπέστειλαν αὐτὸν εἰς ταρσόν. αἱ μὲν οὖν ἐκκλησίαι καθ' ὅλης τῆς ἰουδαίας καὶ γαλιλαίας καὶ σαμαρείας εἶχον εἰρήνην, οἰκοδομούμεναι καὶ πορευόμεναι τῷ φόβῳ τοῦ κυρίου, καὶ τῇ παρακλήσει τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐπληθύνοντο. Ἐγένετο δὲ πέτρον διερχόμενον διὰ ιη' πάντων, κατελθεῖν καὶ πρὸς τοὺς ἁγίους τοὺς κατοικοῦντας λύδδαν. εὗρε δὲ ἐκεῖ ἄνθρωπόν τινα αἰνέαν ὀνόματι, ἐξ ἐτῶν ὀκτὼ κατακείμενον ἐπὶ κραβάττου, ὃς ἦν παραλελυμένος, καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ πέτρος, αἰνέα, ἰᾶταί σε ἰησοῦς ὁ χριστός· ἀνάστηθι, καὶ στρῶσον σεαυτῷ. καὶ παραχρῆμα ἀνέστη. καὶ εἶδον αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες λύδδαν καὶ τὸν σαρωνᾶ, οἵτινες ἐπέστρεψαν ἐπὶ τὸν κύριον. ἐν ἰόππῃ δέ τις ἦν μαθήτρια ὀνόματι ταβιθά, ἣ διερμηνευομένη λέγεται δορκάς· αὕτη ἦν πλήρης ἀγαθῶν ἔργων καὶ ἐλεημοσυνῶν ὧν ἐποίει. ἐγέ-

νετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀσθενήσασαν αὐτὴν ἀποθανεῖν. λούσαντες δὲ αὐτὴν ἔθηκαν ἐν ὑπερῴῳ. ἐγγὺς δὲ οὔσης Λύδδης τῆ Ἰόππη, οἱ μαθηταὶ ἀκούσαντες ὅτι Πέτρος ἐστὶν ἐν αὐτῇ, ἀπέστειλαν δύο ἄνδρας πρὸς αὐτὸν, παρακαλοῦντες μὴ ὀκνῆσαι διελθεῖν ἕως αὐτῶν. ἀναστὰς ὁ Πέτρος συνῆλθεν αὐτοῖς· ὃν παραγενόμενον ἀνήγαγον εἰς τὸ ὑπερῷον, καὶ παρέστησαν αὐτῷ πᾶσαι αἱ χῆραι κλαίουσαι, καὶ ἐπιδεικνύμεναι χιτῶνας, καὶ ἱμάτια ὅσα ἐποίει μετ' αὐτῶν οὖσα ἡ Δορκάς. ἐκβαλὼν δὲ ἔξω πάντας ὁ Πέτρος, θεὶς τὰ γόνατα προσηύξατο. καὶ ἐπιστρέψας πρὸς τὸ σῶμα, εἶπε, Ταβιθὰ, ἀνάστηθι. ἡ δὲ ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς, καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον ἀνεκάθισε. δοὺς δὲ αὐτῇ χεῖρα ἀνέστησεν αὐτήν. φωνήσας δὲ τοὺς ἁγίους καὶ τὰς χήρας, παρέστησεν αὐτὴν ζῶσαν. γνωστὸν δὲ ἐγένετο καθ' ὅλης τῆς Ἰόππης, καὶ πολλοὶ ἐπίστευσαν ἐπὶ τὸν κύριον. ἐγένετο δὲ ἡμέρας ἱκανὰς μεῖναι αὐτὸν ἐν Ἰόππῃ παρά τινι σίμωνι βυρσεῖ. Ἀνὴρ δέ τις ἐν Καισαρείᾳ ὀνόματι Κορνήλιος, ἑκατοντάρχης ἐκ σπείρης τῆς καλουμένης Ἰταλικῆς,

εὐσεβὴς

εὐσεβὴς καὶ φοβούμενος τὸν θεὸν, σὺν παντὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ποιῶν τε ἐλεημοσύνας πολλὰς τῷ λαῷ, καὶ δεόμενος τοῦ θεοῦ διὰ παντός· εἶδεν ἐν ὁράματι φανερῶς, ὡσεὶ ὥραν ἐνάτην τῆς ἡμέρας, ἄγγελον τοῦ θεοῦ εἰσελθόντα πρὸς αὐτὸν, καὶ εἰπόντα αὐτῷ, Κορνήλιε. ὁ δὲ ἀτενίσας αὐτῷ καὶ ἔμφοβος γενόμενος εἶπε, Τί ἐστι κύριε; εἶπε δὲ αὐτῷ, αἱ προσευχαί σου καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου ἀνέβησαν εἰς μνημόσυνον ἐνώπιον τοῦ θεοῦ· καὶ νῦν πέμψον εἰς Ἰόππην ἄνδρας, καὶ μετάπεμψαι Σίμωνά τινα ὃς ἐπικαλεῖται Πέτρος· οὗτος ξενίζεται παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ, ᾧ ἐστιν οἰκία παρὰ θάλασσαν· οὗτος λαλήσει σοι τί σε δεῖ ποιεῖν. ὡς δὲ ἀπῆλθεν ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν τῷ Κορνηλίῳ, φωνήσας δύο τῶν οἰκετῶν αὐτοῦ, καὶ στρατιώτην εὐσεβῆ τῶν προσκαρτερούντων αὐτῷ, καὶ ἐξηγησάμενος αὐτοῖς ἅπαντα, ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὴν Ἰόππην. τῇ δὲ ἐπαύριον ὁδοιπορούντων ἐκείνων καὶ τῇ πόλει ἐγγιζόντων, ἀνέβη Πέτρος ἐπὶ τὸ δῶμα προσεύξασθαι, περὶ ὥραν ἕκτην. ἐγένετο δὲ προσπεινος, καὶ ἤθελε γεύσασθαι. παρασκευαζόντων

δὲ ἐκείνων, ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτὸν ἔκστασις, καὶ θεωρεῖ τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγμένον, καὶ καταβαῖνον ἐπ' αὐτὸν σκεῦός τι ὡς ὀθόνην μεγάλην, τέσσαρσιν ἀρχαῖς δεδεμένον, καὶ κατιέμενον ἐπὶ τῆς γῆς, ἐν ᾧ ὑπῆρχε πάντα τὰ τετράποδα τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία καὶ τὰ ἑρπετὰ, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. καὶ ἐγένετο φωνὴ πρὸς αὐτὸν, ἀναστὰς Πέτρε θῦσον καὶ φάγε. ὁ δὲ Πέτρος εἶπε, μηδαμῶς κύριε, ὅτι οὐδέποτε ἔφαγον πᾶν κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον. καὶ φωνὴ πάλιν ἐκ δευτέρου πρὸς αὐτὸν, ἃ ὁ Θς ἐκαθάρισε σὺ μὴ κοίνου. τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρεῖς, καὶ πάλιν ἀνελήφθη τὸ σκεῦος εἰς τὸν οὐρανόν. ὡς δὲ ἐν ἑαυτῷ διηπόρει ὁ Πέτρος τί ἂν εἴη τὸ ὅραμα ὃ εἶδε, καὶ ἰδοὺ οἱ ἄνδρες οἱ ἀπεσταλμένοι ἀπὸ τοῦ Κορνηλίου, διερωτήσαντες τὴν οἰκίαν Σίμωνος, ἐπέστησαν ἐπὶ τὸν πυλῶνα· καὶ φωνήσαντες ἐπυνθάνοντο εἰ Σίμων ὁ ἐπικαλούμενος Πέτρος ἐνθάδε ξενίζεται. τοῦ δὲ Πέτρου ἐνθυμουμένου περὶ τοῦ �ράματος, εἶπεν αὐτῷ τὸ πνεῦμα, ἰδοὺ ἄνδρες τρεῖς ζητοῦσί σε, ἀλλὰ ἀναστὰς κατάβηθι, καὶ πορεύου σὺν αὐτοῖς μηδὲν διακρινόμενος, ὅτι ἐγὼ

ἀπέσταλκα αὐτοις. καταβας δε πέτρος προς τους ἀνδρας τους ἀπεσταλμένους ἀπο τοῦ κορνηλίου προς αὐτον, εἶπεν, ἰδου ἐγω εἰμι ὁν ζητειτε· τις ἡ αἰτια δι' ἣν παρεστε; οἱ δε εἶπον, κορνήλιος ἑκατοντάρχης, ἀνηρ δικαιος καὶ φοβουμενος τον θεον, μαρτυρουμενός τε ὑπο ὅλου τοῦ ἔθνους τῶν ἰουδαίων, ἐχρηματίσθη ὑπο ἀγγέλου ἁγίου μεταπέμψασθαί σε εἰς τον οἶκον αὐτου, καὶ ἀκουσαι ῥήματα παρα σου. εἰσκαλεσάμενος οὖν αὐτους ἐξένισε. τῇ δε ἐπαύριον ὁ πέτρος ἐξῆλθε σὺν αὐτοῖς, καί τινες τῶν ἀδελφῶν τῶν ἀπο ἰόππης συνῆλθον αὐτῳ· καὶ τῇ ἐπαύριον εἰσῆλθον εἰς τ' καισάρειαν. ὁ δε κορνήλιος ἦν προσδοκῶν αὐτους, συγκαλεσάμενος τους συγγενεῖς αὐτου καὶ τους ἀναγκαίους φίλους. ὡς δε ἐγένετο εἰσελθεῖν τον πέτρον, συναντήσας αὐτῳ ὁ κορνήλιος, πεσων ἐπι τους πόδας προσεκύνησεν. ὁ δε πέτρος αὐτον ἤγειρε, λέγων, ἀνάστηθι· καγω αὐτος ἄνθρωπός εἰμι. καὶ συνομιλων αὐτῳ εἰσῆλθε, καὶ εὑρίσκει συνεληλυθότας πολλους, ἔφη τε προς αὐτους, ὑμεῖς ἐπίστασθε ὡς ἀθέμιτόν ἐστιν ἀνδρὶ ἰουδαίῳ κολλᾶσθαι ἢ προσέρχεσθαι ἀλλοφύ-

λω, καὶ ἐμοὶ ὁ θεὸς ἔδειξε μηδένα κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον λέγειν ἄνθρωπον· διὸ καὶ ἀναντιρρήτως ἦλθον μεταπεμφθείς. πυνθάνομαι οὖν τίνι λόγῳ μετεπέμψαθέ με. καὶ ὁ κορνήλιος ἔφη, ἀπὸ τετάρτης ἡμέρας μέχρι ταύτης τῆς ὥρας ἤμην νηστεύων, καὶ τὴν ἐνάτην ὥραν προσευχόμενος ἐν τῷ οἴκῳ μου, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἔστη ἐνώπιόν μου ἐν ἐσθῆτι λαμπρᾷ, καί φησι, κορνήλιε, εἰσηκούσθη σου ἡ προσευχὴ, καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου ἐμνήσθησαν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ· πέμψον οὖν εἰς ἸόππηΝ, καὶ μετακάλεσαι σίμωνα ὃς ἐπικαλεῖται πέτρος· οὗτος ξενίζεται ἐν οἰκίᾳ σίμωνος βυρσέως παρὰ θάλασσαν, ὃς παραγενόμενος λαλήσει σοι. ἐξαυτῆς οὖν ἔπεμψα πρός σε, σὺ τε καλῶς ἐποίησας παραγενόμενος. νῦν οὖν πάντες ἡμεῖς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ πάρεσμεν ἀκοῦσαι πάντα τὰ προστεταγμένα σοι ὑπὸ τοῦ θυ. ἀνοίξας δὲ πέτρος τὸ στόμα εἶπεν, ἐπ' ἀληθείας καταλαμβάνομαι ὅτι οὐκ ἔστι προσωπολήπτης ὁ θεὸς, ἀλλ' ἐν παντὶ ἔθνει ὁ φοβούμενος αὐτὸν καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην δεκτὸς αὐτῷ ἐστι. τὸν λόγον ὃν ἀπέστειλε τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ,

εὐαγγελιζόμενος εἰρήνην διὰ ἰησοῦ χριστοῦ,
οὗτός ἐστι πάντων κύριος. ὑμεῖς οἴδατε τὸ
γενόμενον ῥῆμα καθ' ὅλης τῆς ἰουδαίας, ἀρ-
ξάμενον ἀπὸ τῆς γαλιλαίας, μετὰ τὸ βάπτι-
σμα ὃ ἐκήρυξεν ἰωάννης, ἰησοῦν τὸν ἀπὸ να
ζαρὲτ, ὡς ἔχρισεν αὐτὸν ὁ θεὸς πνεύματι ἁ-
γίῳ καὶ δυνάμει, ὃς διῆλθεν εὐεργετῶν καὶ
ἰώμενος πάντας τοὺς καταδυναστευομένους
ὑπὸ τοῦ διαβόλου, ὅτι ὁ θεὸς ἦν μετ' αὐτοῦ.
καὶ ἡμεῖς ἐσμὲν μάρτυρες πάντων ὧν ἐποίησεν
ἔν τε τῇ χώρᾳ τῶν ἰουδαίων καὶ ἐν ἱερουσα-
λήμ, ὃν ἀνεῖλον κρεμάσαντες ἐπὶ ξύλου· τοῦ-
τον ὁ θεὸς ἤγειρε τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, καὶ ἔδωκεν
αὐτὸν ἐμφανῆ γενέσθαι οὐ παντὶ τῷ λαῷ, ἀλλὰ
μάρτυσι τοῖς προκεχειροτονημένοις ὑπὸ τοῦ θεοῦ,
ἡμῖν, οἵτινες συνεφάγομεν καὶ συνεπίομεν αὐτῷ,
μετὰ τὸ ἀναστῆναι αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. καὶ παρήγ-
γειλεν ἡμῖν κηρύξαι τῷ λαῷ καὶ διαμαρτύρασθαι
ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ ὡρισμένος ὑπὸ τοῦ θεοῦ
κριτὴς ζώντων καὶ νεκρῶν. τούτῳ πάντες οἱ
προφῆται μαρτυροῦσιν ἄφεσιν ἁμαρτιῶν λα
βεῖν διὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ παντα τὸν πιστεύ-
οντα εἰς αὐτόν. ἔτι λαλοῦντος τοῦ πέτρου τὰ

ῥήματα ταῦτα, ἐπέπεσε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον
ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας τὸν λόγον. καὶ ἐξέ-
στησαν οἱ ἐκ περιτομῆς πιστοὶ ὅσοι συνῆλθον
τῷ Πέτρῳ, ὅτι καὶ ἐπὶ τὰ ἔθνη ἡ δωρεὰ τοῦ
ἁγίου πνεύματος ἐκκέχυται. ἤκουον γὰρ αὐ-
τῶν λαλούντων γλώσσαις, καὶ μεγαλυνόντων
τὸν θεόν. τότε ἀπεκρίθη ὁ Πέτρος, μήτι τὸ ὕδωρ
κωλῦσαι δύναταί τις, τοῦ μὴ βαπτισθῆναι
τούτους, οἵτινες τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔλαβον,
καθὼς καὶ ἡμεῖς; προσέταξέ τε αὐτοῖς βαπτι-
σθῆναι ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου. τότε ἠρώτη-
11 σαν αὐτὸν ἐπιμεῖναι ἡμέρας τινάς. Ἤκου-
σαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ οἱ ὄντες κατὰ
τὴν Ἰουδαίαν, ὅτι καὶ τὰ ἔθνη ἐδέξαντο τὸν
λόγον τοῦ θεοῦ. καὶ ὅτε ἀνέβη Πέτρος εἰς Ἱερο-
σόλυμα, διεκρίνοντο πρὸς αὐτὸν οἱ ἐκ περι-
τομῆς, λέγοντες, ὅτι πρὸς ἄνδρας ἀκροβυ-
στίαν ἔχοντας εἰσῆλθες, καὶ συνέφαγες αὐ-
15 τοῖς. Ἀρξάμενος δὲ ὁ Πέτρος ἐξετίθετο αὐ-
τοῖς καθεξῆς, λέγων, ἐγὼ ἤμην ἐν πόλει Ἰόπ
πη προσευχόμενος, καὶ εἶδον ἐν ἐκστάσει ὅρα-
μα, καταβαῖνον σκεῦός τι ὡς ὀθόνην μεγά
λην, τέσσαρσιν ἀρχαῖς καθιεμένην ἐκ τοῦ οὐ-

ρανοῦ, καὶ ἦλθεν ἄχρις ἐμοῦ· εἰς ὃν ἀτενίσας κατενόουν, καὶ εἶδον τὰ τετράποδα τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία καὶ τὰ ἑρπετὰ, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. ἤκουσα δὲ φωνῆς λεγούσης μοι, ἀναστὰς πέτρε θῦσον καὶ φάγε. εἶπον δὲ, μηδαμῶς κύριε, ὅτι πᾶν κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον οὐδέποτε εἰσῆλθεν εἰς τὸ στόμα μου. ἀπεκρίθη δὲ μοι φωνὴ ἐκ δευτέρου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἃ ὁ θεὸς ἐκαθάρισε σὺ μὴ κοίνου. τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρεῖς, καὶ πάλιν ἀνεσπάσθη ἅπαντα εἰς τὸν οὐρανόν. καὶ ἰδοὺ ἐξαυτῆς τρεῖς ἄνδρες ἐπέστησαν ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐν ᾗ ἤμην, ἀπεσταλμένοι ἀπὸ Καισαρείας πρός με. εἶπε δέ μοι τὸ πνεῦμα συνελθεῖν αὐτοῖς μηδὲν διακρινόμενον. ἦλθον δὲ σὺν ἐμοὶ καὶ οἱ ἓξ ἀδελφοὶ οὗτοι, καὶ εἰσήλθομεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀνδρός, ἀπήγγειλέ τε ἡμῖν πῶς εἶδε τὸν ἄγγελον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ σταθέντα καὶ εἰπόντα αὐτῷ, ἀπόστειλον εἰς Ἰόππην ἄνδρας, καὶ μετάπεμψαι Σίμωνα τὸν ἐπικαλούμενον Πέτρον, ὃς λαλήσει ῥήματα πρός σε, ἐν οἷς σωθήσῃ σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός σου. ἐν δὲ τῷ ἄρξασθαί με λαλεῖν, ἐπέπεσε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτοὺς, ὥσπερ καὶ

ἐφ' ἡμᾶς ἐν ἀρχῇ. ἐμνήσθην δὲ τοῦ ῥήματος
κυρίου, ὡς ἔλεγεν, Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν
ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύματι
ἁγίῳ. εἰ οὖν τὴν ἴσην δωρεὰν ἔδωκεν αὐτοῖς
ὁ θεός, ὡς καὶ ἡμῖν πιστεύσασιν διὰ τὸν κν' Ἰν'
Χν', ἐγὼ τίς ἤμην δυνατὸς κωλῦσαι τὸν θν';
ἀκούσαντες δὲ ταῦτα ἡσύχασαν, καὶ ἐδόξαζον
τὸν θν', λέγοντες, ἄρα γε καὶ τοῖς ἔθνεσιν ὁ θς τὴν
μετάνοιαν ἔδωκεν εἰς ζωήν. οἱ μὲν οὖν διασπα-
ρέντες ἀπὸ τῆς θλίψεως τῆς γενομένης ἐπὶ στεφά-
νῳ, διῆλθον ἕως Φοινίκης καὶ Κύπρου καὶ Ἀντιο-
χείας, μηδενὶ λαλοῦντες τὸν λόγον εἰ μὴ μόνον
Ἰουδαίοις. ἦσαν δέ τινες ἐξ αὐτῶν ἄνδρες Κύπριοι
καὶ Κυρηναῖοι, οἵτινες ἐλθόντες εἰς Ἀντιόχειαν
ἐλάλουν πρὸς τοὺς Ἕλληνιστὰς εὐαγγελιζό-
μενοι τὸν κύριον Ἰησοῦν. καὶ ἦν χεὶρ κυρίου
μετ' αὐτῶν· πολύς τε ἀριθμὸς πιστεύσας ἐ-
πέστρεψεν ἐπὶ τὸν κύριον. ἠκούσθη δὲ ὁ λόγος
εἰς τὰ ὦτα τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν Ἱεροσολύ-
μοις περὶ αὐτῶν, καὶ ἐξαπέστειλαν Βαρνά-
βαν διελθεῖν ἕως Ἀντιοχείας· ὃς παραγενόμε-
νος καὶ ἰδὼν τὴν χάριν τὴν θεοῦ ἐχάρη, καὶ
παρεκάλει πάντας τῇ προθέσει τῆς καρδίας

προσμένειν τῷ κυρίῳ, ὅτι ἦν ἀνὴρ ἀγαθὸς,
καὶ πλήρης πνεύματος ἁγίου καὶ πίστεως. καὶ
προσετέθη ὄχλος ἱκανὸς τῷ κυρίῳ. ἐξῆλθε
δὲ εἰς ταρσὸν ὁ βαρνάβας ἀναζητῆσαι σαῦ-
λον, καὶ εὑρὼν αὐτὸν ἤγαγεν αὐτὸν εἰς ἀντιό-
χειαν. ἐγένετο δὲ αὐτοῖς ἐνιαυτὸν ὅλον συνα-
χθῆναι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ διδάξαι ὄχλον
ἱκανόν, χρηματίσαι τε πρῶτον ἐν ἀντιοχείᾳ
τοὺς μαθητὰς, χριστιανούς. ἐν ταύταις δὲ ταῖς ἡμέ-
ραις κατῆλθον ἀπὸ ἱεροσολύμων προφῆται
εἰς ἀντιόχειαν. Ἀναστὰς δὲ εἷς ἐξ αὐτῶν ὀνό- ιζ'
ματι ἄγαβος ἐσήμανε διὰ τοῦ πνεύματος λι-
μὸν μέγαν μέλλειν ἔσεσθαι ἐφ' ὅλην τὴν οἰκου-
μένην, ὅπερ καὶ ἐγένετο ἐπὶ κλαυδίου καί-
σαρος. τῶν δὲ μαθητῶν καθὼς ηὐπορεῖτό τις,
ὥρισαν ἕκαστος αὐτῶν εἰς διακονίαν πέμψαι
τοῖς κατοικοῦσιν ἐν τῇ ἰουδαίᾳ ἀδελφοῖς· ὃ καὶ
ἐποίησαν, ἀποστείλαντες πρὸς τοὺς πρεσβυ-
τέρους διὰ χειρὸς βαρνάβα καὶ σαύλου. Κατ' ιή
ἐκεῖνον δὲ τὸν καιρὸν ἐπέβαλεν ἡρῴδης ὁ βα 12
σιλεὺς τὰς χεῖρας κακῶσαί τινας τῶν ἀπὸ τῆς
ἐκκλησίας· ἀνεῖλε δὲ ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν
ἰωάννου μαχαίρᾳ, καὶ ἰδὼν ὅτι ἀρεστόν ἐστι τοῖς

ἰουδαίοις, προσέθετο συλλαβεῖν καὶ Πέτρον· ἦσαν δὲ ἡμέραι τῶν ἀζύμων· ὃν καὶ πιάσας ἔθετο εἰς φυλακήν, τέσσαρσι τετραδίοις στρατιωτῶν φυλάσσειν αὐτόν, βουλόμενος μετὰ τὸ πάσχα ἀναγαγεῖν αὐτὸν τῷ λαῷ. ὁ μὲν οὖν Πέτρος ἐτηρεῖτο ἐν τῇ φυλακῇ· προσευχὴ δὲ ἦν ἐκτενὴς γινομένη ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας πρὸς τὸν θεὸν ὑπὲρ αὐτοῦ. ὅτε δὲ ἤμελλεν αὐτὸν προάγειν ὁ Ἡρῴδης, τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ ἦν ὁ Πέτρος κοιμώμενος μεταξὺ δύο στρατιωτῶν, δεδεμένος ἁλύσεσι δυσὶ, φύλακές τε πρὸ τῆς θύρας ἐτήρουν τὴν φυλακήν· καὶ ἰδοὺ ἄγγελος κυρίου ἐπέστη, καὶ φῶς ἔλαμψεν ἐν τῷ οἰκήματι. πατάξας δὲ τὴν πλευρὰν τοῦ Πέτρου, ἤγειρεν αὐτὸν, λέγων, ἀνάστα ἐν τάχει. καὶ ἐξέπεσον αὐτοῦ αἱ ἁλύσεις ἐκ τῶν χειρῶν. εἶπέ τε ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτὸν, ζώσαι, καὶ ὑπόδησαι τὰ σανδάλιά σου. ἐποίησε δὲ οὕτω. καὶ λέγει αὐτῷ, περιβαλοῦ τὸ ἱμάτιόν σου καὶ ἀκολούθει μοι. καὶ ἐξελθὼν ἠκολούθει αὐτῷ, καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι ἀληθὲς ἐστὶ τὸ γινόμενον διὰ τοῦ ἀγγέλου, ἐδόκει δὲ ὅραμα βλέπειν. διελθόντες δὲ πρώτην φυλακὴν καὶ δευτέ-

ραν, ἦλθον ὅπι τὴν πύλην τὴν σιδηρᾶν, ἣ
φέρουσαν εἰς τὴν πόλιν, ἥτις αὐτομάτη ἠνοί
χθη αὐτοῖς. καὶ ἐξελθόντες προῆλθον ῥύμην
μίαν, καὶ εὐθέως ἀπέστη ὁ ἄγγελος ἀπ' αὐτοῦ.
καὶ ὁ Πέτρος γενόμενος ἐν ἑαυτῷ εἶπε, νῦν
οἶδα ἀληθῶς ὅτι ἐξαπέστειλε κύριος τὸν ἄγ-
γελον αὐτοῦ, καὶ ἐξείλετό με ἐκ χειρὸς Ἡρῴδου
καὶ πάσης τῆς προσδοκίας τοῦ λαοῦ τῶν Ἰου-
δαίων. συνιδών τε ἦλθεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν Μα
ρίας τῆς μητρὸς Ἰωάννου τοῦ ἐπικαλουμένου
Μάρκου, οὗ ἦσαν ἱκανοὶ συνηθροισμένοι καὶ
προσευχόμενοι. κρούσαντος δὲ τὸν Πέτρου τὴν
θύραν τοῦ πυλῶνος, προσῆλθε παιδίσκη ὑ-
πακοῦσαι, ὀνόματι Ῥόδη, καὶ ἐπιγνοῦσα τὴν
φωνὴν τοῦ Πέτρου, ἀπὸ τῆς χαρᾶς οὐκ ἤνοιξε τὸν
πυλῶνα, εἰσδραμοῦσα δὲ ἀπήγγειλεν ἑστάναι
τὸν Πέτρον πρὸ τοῦ πυλῶνος. οἱ δὲ πρὸς αὐ-
τὴν εἶπον, μαίνῃ; ἡ δὲ διϊσχυρίζετο οὕτως ἔχειν. οἱ
δὲ ἔλεγον, ὁ ἄγγελος αὐτοῦ ἐστιν. ὁ δὲ Πέτρος
ἐπέμενε κρούων· ἀνοίξαντες δὲ εἶδον αὐτὸν, καὶ
ἐξέστησαν. κατασείσας δὲ αὐτοῖς τῇ χειρὶ σι-
γᾶν, διηγήσατο αὐτοῖς πῶς ὁ κύριος αὐτὸν ἐξήγα-
γεν ἐκ τῆς φυλακῆς· εἶπε δὲ, ἀπαγγείλατε

ἰακώβῳ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς τοῦτο. καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἕτερον τόπον. γενομένης δὲ ἡμέρας, ἦν τάραχος οὐκ ὀλίγος ἐν τοῖς στρατιώταις, τί ἄρα ὁ Πέτρος ἐγένετο. ἡρῴδης δὲ ἐπιζητήσας αὐτὸν καὶ μὴ εὑρών, ἀνακρίνας τοὺς φύλακας ἐκέλευσεν ἀπαχθῆναι· καὶ καταβὰς ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας εἰς Καισάρειαν διέτριβεν. ἦν δὲ ὁ ἡρῴδης θυμομαχῶν Τυρίοις καὶ Σιδωνίοις· ὁμοθυμαδὸν δὲ παρῆσαν πρὸς αὐτόν, καὶ πείσαντες Βλάστον τὸν ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος τοῦ βασιλέως φίλον εἰρήνην, διὰ τὸ τρέφεσθαι αὐτῶν τὴν χώραν ἀπὸ τοῦ βασιλικοῦ. τακτῇ δὲ ἡμέρᾳ ὁ ἡρῴδης ἐνδυσάμενος ἐσθῆτα βασιλικήν, καὶ καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος, ἐδημηγόρει πρὸς αὐτούς. ὁ δὲ δῆμος ἐπεφώνει, θεοῦ φωνὴ καὶ οὐκ ἀνθρώπου. παραχρῆμα δὲ ἐπάταξεν αὐτὸν ἄγγελος κυρίου, ἀνθ' ὧν οὐκ ἔδωκε τὴν δόξαν τῷ θεῷ, καὶ γενόμενος σκωληκόβρωτος ἐξέψυξεν. ὁ δὲ λόγος τοῦ θεοῦ ηὔξανε καὶ ἐπληθύνετο. Βαρνάβας δὲ καὶ Παῦλος ὑπέστρεψαν ἐξ Ἰερουσαλὴμ εἰς Ἀντιόχειαν, πληρώσαντες τὴν διακονίαν, συμπαραλαβόντες καὶ Ἰωάννην τὸν

ὑπολιπόντα μάρτυρον. Ἦσαν δέ τινες ἐν Ἀντιοχείᾳ κατὰ τὴν οὖσαν ἐκκλησίαν προφῆται καὶ διδάσκαλοι, ὅ, τε Βαρνάβας καὶ Συμεὼν ὁ καλούμενος Νίγερ, καὶ Λούκιος ὁ Κυρηναῖος, Μαναήν τε Ἡρῴδου τοῦ τετράρχου σύντροφος, καὶ Σαῦλος. Λειτουργούντων δὲ αὐτῶν τῷ Κυρίῳ καὶ νηστευόντων, εἶπε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἀφορίσατε δή μοι τὸν τε Βαρνάβαν καὶ τὸν Σαῦλον εἰς τὸ ἔργον ὃ προσκέκλημαι αὐτούς. τότε νηστεύσαντες καὶ προσευξάμενοι, καὶ ἐπιθέντες τὰς χεῖρας αὐτοῖς ἀπέλυσαν. οὗτοι μὲν οὖν ἐκπεμφθέντες ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου κατῆλθον εἰς τὴν Σελεύκειαν, ἐκεῖθέν τε ἀπέπλευσαν εἰς τὴν Κύπρον. καὶ γενόμενοι ἐν Σαλαμῖνι κατήγγελλον τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἐν ταῖς συναγωγαῖς τῶν Ἰουδαίων. εἶχον δὲ καὶ Ἰωάννην ὑπηρέτην. διελθόντες δὲ τὴν νῆσον ἄχρι Πάφου, εὗρόν τινα μάγον ψευδοπροφήτην Ἰουδαῖον, ᾧ ὄνομα Βαριησοῦς, ὃς ἦν σὺν τῷ ἀνθυπάτῳ Σεργίῳ Παύλῳ, ἀνδρὶ συνετῷ· οὗτος προσκαλεσάμενος Βαρνάβαν καὶ Σαῦλον, ἐπεζήτησεν ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ· ἀνθίστατο δὲ αὐτοῖς

ἐλύμας ὁ μάγος· οὕτω γὰρ μεθερμηνεύεται
τὸ ὄνομα αὐτοῦ· ζητῶν διαστρέψαι τὸν ἀνθύπα-
τον ἀπὸ τῆς πίστεως. σαῦλος δὲ, ὁ καὶ παῦλος,
πλησθεὶς πνεύματος ἁγίου, καὶ ἀτενίσας εἰς
αὐτὸν εἶπεν, ὦ πλήρης παντὸς δόλου καὶ πά-
σης ῥαδιουργίας, υἱὲ διαβόλου, ἐχθρὲ πάσης
δικαιοσύνης, οὐ παύσῃ διαστρέφων τὰς ὁδοὺς
κυρίου τὰς εὐθείας; καὶ νῦν ἰδοὺ χεὶρ τοῦ κυ-
ρίου ἐπὶ σε, καὶ ἔσῃ τυφλὸς, μὴ βλέπων τὸν ἥλιον
ἄχρι καιροῦ. παραχρῆμα δὲ ἔπεσεν ἐπ' αὐτὸν
ἀχλὺς καὶ σκότος, καὶ περιάγων ἐζήτει χεα-
γωγούς. τότε ἰδὼν ὁ ἀνθύπατος τὸ γεγονὸς,
ἐπίστευσεν, ἐκπλησσόμενος ἐπὶ τῇ διδαχῇ τοῦ
κυρίου. ἀναχθέντες δὲ ἀπὸ τῆς πάφου οἱ περὶ
τὸν παῦλον ἦλθον εἰς πέργην τῆς παμφι-
λίας· ἰωάννης δὲ ἀποχωρήσας ἀπ' αὐτῶν ὑ-
πέστρεψεν εἰς ἱεροσόλυμα. αὐτοὶ δὲ διελθόν-
τες ἀπὸ τῆς πέργης παρεγένοντο εἰς ἀντιό-
χειαν τῆς πισιδίας, καὶ εἰσελθόντες εἰς τὴν
συναγωγὴν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἐκά-
θισαν. μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ νόμου καὶ τῶν
προφητῶν, ἀπέστειλαν οἱ ἀρχισυνάγωγοι πρὸς
αὐτοὺς, λέγοντες, ἄνδρες ἀδελφοὶ, εἴ τίς λόγος

ἐν ὑμῖν προσκλήσεως πρὸς τ̃ λαὸν, λέγετε.

Ἀναστὰς δὲ παῦλος, καὶ κατασείσας τῇ κ'.
χειρὶ, εἶπεν, ἄνδρες ἰσραηλῖται, καὶ οἱ φοβούμενοι τὸν θν̄, ἀκούσατε. ὁ θς̄ τοῦ λαοῦ τούτου ἰσ̄ηλ ἐξελέξατο τοὺς πατέρας ἡμῶν, καὶ τ̃ λαὸν ὕψωσεν ἐν τῇ παροικίᾳ ἐν γῇ αἰγύπτῳ, καὶ μετ' βραχίονος ὑψηλοῦ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐξ αὐτῆς· καὶ ὡς τεσσαρακονταετῆ χρόνον ἐτροποφόρησεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ· καὶ καθελὼν ἔθνη ἑπτὰ ἐν γῇ χαναάν, κατεκληροδότησεν αὐτοῖς τὴν γῆν αὐτῶν· καὶ μετ' ταῦτα ὡς ἔτεσι τετρακοσίοις καὶ πεντήκοντα ἔδωκε κριτὰς ἕως σαμουὴλ τοῦ προφήτου· καὶ κἀκεῖθεν ἠτήσαντο βασιλέα, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς τὸν σαοὺλ υἱὸν κὶς, ἄνδρα ἐκ φυλῆς βενιαμὶν ἔτη τεσσαράκοντα· καὶ μεταστήσας αὐτὸν ἤγειρεν αὐτοῖς τὸν δαβὶδ εἰς βασιλέα, ᾧ καὶ εἶπε μαρτυρήσας, εὗρον δαβὶδ τὸν τοῦ ἰεσσαὶ, « ἄνδρα κατ' τὴν καρδίαν μου, ὃς ποιήσει πάν- « τα τὰ θελήματά μου. τούτου ὁ θεὸς ἀπὸ τοῦ « σπέρματος κατ' ἐπαγγελίαν ἤγειρε τῷ ἰσρα- ηλ σωτῆρα ἰησοῦν, προκηρύξαντος ἰωάννου πρὸ προσώπου τ εἰσόδου αὐτοῦ βάπτισμα

μετανοίας παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραήλ. ὡς δὲ ἐπλήρου ὁ Ἰωάννης τὸν δρόμον, ἔλεγε, τίνα με ὑπονοεῖτε εἶναι; οὐκ εἰμὶ ἐγώ, ἀλλ' ἰδοὺ ἔρχεται μετ' ἐμέ, οὗ οὐκ εἰμὶ ἄξιος τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν λῦσαι. ἄνδρες ἀδελφοὶ, υἱοὶ γένους Ἀβραάμ, καὶ οἱ ἐν ὑμῖν φοβούμενοι τὸν Θεὸν, ὑμῖν ὁ λόγος τῆς σωτηρίας ταύτης ἀπεστάλη. οἱ γὰρ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν τοῦτον ἀγνοήσαντες, καὶ τὰς φωνὰς τῶν προφητῶν τὰς κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινωσκομένας, κρίναντες ἐπλήρωσαν, καὶ μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου εὑρόντες ἠτήσαντο Πιλάτον ἀναιρεθῆναι αὐτόν. ὡς δὲ ἐτέλεσαν ἅπαντα τὰ περὶ αὐτοῦ γεγραμμένα, καθελόντες ἀπὸ τοῦ ξύλου ἔθηκαν εἰς μνημεῖον. ὁ δὲ Θεὸς ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, ὃς ὤφθη ἐπὶ ἡμέρας πλείους τοῖς συναναβᾶσιν αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας εἰς Ἱερουσαλὴμ, οἵτινές εἰσι μάρτυρες αὐτοῦ πρὸς τὸν λαόν. καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς εὐαγγελιζόμεθα τὴν πρὸς τοὺς πατέρας ἐπαγγελίαν γενομένην, ὅτι ταύτην ὁ Θεὸς ἐκπεπλήρωκε τοῖς τέκνοις αὐτῶν, ἡμῖν, ἀναστήσας Ἰησοῦν, ὡς καὶ ἐν τῷ ψαλμῷ τῷ δευτέρῳ γέγραπται, υἱός μου εἶ σὺ, ἐγὼ σήμερον γε-

ρον γεγένηκάσε. ὅτι ὃ ἀνέστησεν αὐτὸν ἐκ νε- "
κρῶν μηκέτι μέλλοντα ὑποστρέφειν εἰς διαφθοράν, οὕτως εἴρηκεν, ὅτι δώσω ὑμῖν τὰ "
ὅσια Δαβὶδ τὰ πιστά. διὸ καὶ ἐν ἑτέρῳ λέ- "
γει, οὐ δώσεις τὸν ὅσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν. "
Δαβὶδ μὲν γὰρ ἰδίᾳ γενεᾷ ὑπηρετήσας τῇ τοῦ
θεοῦ βουλῇ, ἐκοιμήθη, καὶ προσετέθη πρὸς
τοὺς πατέρας αὐτοῦ, καὶ εἶδε διαφθοράν. ὃν δὲ
ὁ θεὸς ἤγειρεν, οὐκ εἶδε διαφθοράν. γνωστὸν οὖν
ἔστω ὑμῖν, ἄνδρες ἀδελφοὶ, ὅτι διὰ τούτου ὑ-
μῖν ἄφεσις ἁμαρτιῶν καταγγέλλεται, καὶ
ἀπὸ πάντων ὧν οὐκ ἠδυνήθητε ἐν τῷ νόμῳ
μωσέως δικαιωθῆναι, ἐν τούτῳ πᾶς ὁ πι-
στεύων δικαιοῦται. βλέπετε οὖν μὴ ἐπέλθῃ
ἐφ' ὑμᾶς τὸ εἰρημένον ἐν τοῖς προφήταις,
ἴδετε οἱ καταφρονηταὶ, καὶ θαυμάσατε καὶ "
ἀφανίσθητε, ὅτι ἔργον ἐγὼ ἐργάζομαι ἐν ταῖς "
ἡμέραις ὑμῶν, ἔργον ᾧ οὐ μὴ πιστεύσητε, ἐάν "
τις ἐκδιηγῆται ὑμῖν. ἐξιόντων δὲ ἐκ τῆς συνα "
γωγῆς τῶν Ἰουδαίων, παρεκάλουν τὰ ἔθνη
εἰς τὸ μεταξὺ σάββατον λαληθῆναι αὐτοῖς
τὰ ῥήματα. λυθείσης δὲ τῆς συναγωγῆς, ἠκο-
λούθησαν πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν σεβο-

μένων τοῦ σωτῆρος τοῦ παύλου καὶ τοῦ βαρνάβα, οἵτινες τοῦ σαλαμῶτες αὐτοῖς, ἔπειθον αὐτοὺς ὑπομένειν τὴν χάριν τοῦ θεοῦ. τοῦ τε ἐρχομένου σαββάτου σχεδὸν πᾶσα ἡ πόλις συνήχθη ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. ἰδόντες δὲ οἱ ἰουδαῖοι τοὺς ὄχλους, ἐπλήσθησαν ζήλου, καὶ ἀντέλεγον τοῖς ὑπὸ τοῦ παύλου λεγομένοις, ἀντιλέγοντες καὶ βλασφημοῦντες. παῤῥησιασάμενοι δὲ ὁ παῦλος καὶ ὁ βαρνάβας εἶπον, ὑμῖν ἦν ἀναγκαῖον πρῶτον λαληθῆναι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ· ἐπειδὴ δὲ ἀπωθεῖσθε αὐτὸν, καὶ οὐκ ἀξίους κρίνετε ἑαυτοὺς τῆς αἰωνίου ζωῆς, ἰδοὺ στρεφόμεθα εἰς τὰ ἔθνη· οὕτω γὰρ ἐντέταλται ἡμῖν ὁ κύριος, τέθεικά σε εἰς φῶς
» ἐθνῶν, τοῦ εἶναί σε εἰς σωτηρίαν ἕως ἐσχάτου
» τῆς γῆς. ἀκούοντα δὲ τὰ ἔθνη ἔχαιρε, καὶ ἐδόξαζον τὸν λόγον τοῦ κυρίου, καὶ ἐπίστευσαν ὅσοι ἦσαν τεταγμένοι εἰς ζωὴν αἰώνιον. διεφέρετο δὲ ὁ λόγος τοῦ κυρίου δι' ὅλης τῆς χώρας· οἱ δὲ ἰουδαῖοι παρώτρυναν τὰς σεβομένας γυναῖκας καὶ τὰς εὐσχήμονας, καὶ τοὺς πρώτους τῆς πόλεως, καὶ ἐπήγαγον διωγμὸν ἐπὶ τὸν παῦλον καὶ τὸν βαρνάβαν, καὶ ἐξέβα-

λον αὐτοις ἀπὸ τ ὀρίων αὐτῶν. οἱ δὲ ἐκπ-
ναξάμβοι τ χοιορτὸν τῶ ποδῶν αὐτῶν ἐπ'
αὐτοις, ἦλθον εἰς ἰκόνιον. οἱ δὲ μαθηται ἐπλη
ροῦντο χαρᾶς καὶ πνεύματος ἁγίου. Ἐγέ- κά
νετο δὲ ἐν ἰκονίῳ κτ' τὸ αὐτὸ εἰσελθεῖν αὐτοις 14
εἰς τὴν συναγωγὴν τῶ ἰουδαίων, καὶ λαλῆ-
σαι οὕτως ὥστε πιστεῦσαι ἰουδαίων τε καὶ ἑλ-
λήνων πολὺ πλῆθος. οἱ δὲ ἀπειθοῦντες ἰου-
δαῖοι ἐπήγειραν καὶ ἐκάκωσαν τας ψυχας τ
ἐθνῶν κτ' τῶν ἀδελφῶν. ἱκανὸν μὲν οὖν χρό
νον διέτριψαν παῤῥησιαζόμενοι ἐπὶ τῷ κυ-
ρίῳ τῷ μαρτυροῦντι τῷ λόγῳ τῆς χάριτος
αὐτοῦ, διδόντι σημεῖα καὶ τέρατα γίνεσθαι
διὰ τῶν χειρῶν αὐτῶν. ἐσχίσθη δὲ τὸ πλῆθος τ
πόλεως· καὶ οἱ μὲν ἦσαν σὺν τοῖς ἰουδαίοις,
οἱ δὲ σὺν τοῖς ἀποστόλοις. ὡς δὲ ἐγένετο ὁρ-
μὴ τῶν ἐθνῶν τε καὶ ἰουδαίων σὺν τοῖς ἄρ-
χουσιν αὐτῶν, ὑβρίσαι καὶ λιθοβολῆσαι αὐ-
τοὺς, συνιδόντες κατέφυγον εἰς τὰς πόλεις
τ λυκαονίας, λύστραν καὶ δέρβην, καὶ τὴν πε-
ίχωρον, κἀκεῖ ἦσαν εὐαγγελιζόμενοι. καί τις
ἀνὴρ ἐν λύστροις ἀδυνάτος τοῖς ποσὶν ἐκάθη-
το, χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ ὑπάρχων,

ὃς οὐδέποτε περιπεπάτηκει· οὗτος ἤκουε τοῦ παύλου λαλοῦντος, ὃς ἀτενίσας αὐτῷ καὶ ἰδὼν ὅτι πίστιν ἔχει τοῦ σωθῆναι, εἶπε μεγάλῃ τῇ φωνῇ, ἀνάστηθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου ὀρθός. καὶ ἥλετο καὶ περιεπάτει. οἱ δὲ ὄχλοι ἰδόντες ὃ ἐποίησεν ὁ παῦλος, ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν λυκαονιστὶ λέγοντες, οἱ θεοὶ ὁμοιωθέντες ἀνθρώποις κατέβησαν πρὸς ἡμᾶς· ἐκάλουν τε τὸν μὲν βαρνάβαν, δία, τὸν δὲ παῦλον, ἑρμῆν, ἐπειδὴ αὐτὸς ἦν ὁ ἡγούμενος τοῦ λόγου. ὁ δὲ ἱερεὺς τοῦ διὸς τοῦ ὄντος πρὸ τῆς πόλεως αὐτῶν, ταύρους καὶ στέμματα ἐπὶ τοὺς πυλῶνας ἐνέγκας, σὺν τοῖς ὄχλοις ἤθελε θύειν. ἀκούσαντες δὲ οἱ ἀπόστολοι βαρνάβας καὶ παῦλος, διαῤῥήξαντες τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἐξεπήδησαν εἰς τὸν ὄχλον, κράζοντες καὶ λέγοντες, ἄνδρες, τί ταῦτα ποιεῖτε; καὶ ἡμεῖς ὁμοιοπαθεῖς ἐσμὲν ὑμῖν ἄνθρωποι, εὐαγγελιζόμενοι ὑμᾶς ἀπὸ τούτων τῶν ματαίων ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν θεὸν τὸν ζῶντα, ὃς ἐποίησε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, ὃς ἐν ταῖς παρωχημέναις γενεαῖς εἴασε πάντα τὰ ἔθνη

πορεύεσθαι τὰς ὁδοὺς αὐτῶν· καίτοιγε καὶ μάρτυρον ἑαυτὸν ἀφῆκεν ἀγαθοποιῶν, οὐρανόθεν ἡμῖν ὑετοὺς διδοὺς καὶ καιροὺς καρποφόρους, ἐμπιπλῶν τροφῆς καὶ εὐφροσύνης τὰς καρδίας ἡμῶν. ὃ τοῦτο λέγοντες μόλις κατέπαυσαν τοὺς ὄχλους τοῦ μὴ θύειν αὐτοῖς. ἐπῆλθον δὲ ἀπὸ Ἰκονίου καὶ Ἀντιοχείας οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ πείσαντες τοὺς ὄχλους, καὶ λιθάσαντες τὸν Παῦλον, ἔσυρον ἔξω τῆς πόλεως, νομίσαντες αὐτὸν τεθνάναι. κυκλωσάντων δὲ αὐτὸν τῶν μαθητῶν, ἀναστὰς εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν. καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξῆλθε σὺν τῷ Βαρνάβᾳ εἰς Δέρβην. εὐαγγελισάμενοί τε τὴν πόλιν ἐκείνην, καὶ μαθητεύσαντες ἱκανούς, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Λύστραν καὶ Ἰκόνιον καὶ Ἀντιόχειαν, ἐπιστηρίζοντες τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν, παρακαλοῦντες ἐμμένειν τῇ πίστει, καὶ ὅτι διὰ πολλῶν θλίψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. χειροτονήσαντες δὲ αὐτοῖς πρεσβυτέρους κατ' ἐκκλησίαν, προσευξάμενοι μετὰ νηστειῶν, παρέθεντο αὐτοὺς τῷ κυρίῳ εἰς ὃν πεπιστεύκεισαν. καὶ διελθόντες τὴν Πισιδίαν ἦλθον εἰς Παμφυλίαν. καὶ λαλήσαντες ἐν Πέργῃ τὸν λόγον κα-

τὴν εἰς ἀπάλειαν· καὶ κεῖθεν ἀπέπλευσαν
εἰς ἀντιόχειαν, ὅθεν ἦσαν παραδεδομένοι τῇ
χάριτι τοῦ θεοῦ εἰς τὸ ἔργον ὃ ἐπλήρωσαν.
παραγενόμενοι δὲ καὶ συναγαγόντες τὴν ἐκ-
κλησίαν, ἀνήγγειλαν ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς μετ'
αὐτῶν, καὶ ὅτι ἤνοιξε τοῖς ἔθνεσι θύραν πί-
στεως. διέτριβον δὲ ἐκεῖ χρόνον οὐκ ὀλίγον σὺν
κγ' τοῖς μαθηταῖς. Καί τινες κατελθόντες ἀπὸ
ις τῆς ἰουδαίας ἐδίδασκον τοὺς ἀδελφοὺς, ὅτι
ἐὰν μὴ περιτέμνησθε τῷ ἔθει μωϋσέως, οὐ δύ-
νασθε σωθῆναι. γενομένης οὖν στάσεως καὶ συ-
ζητήσεως οὐκ ὀλίγης τῷ παύλῳ καὶ τῷ βαρνά-
βᾳ πρὸς αὐτοὺς, ἔταξαν ἀναβαίνειν παῦλον
καὶ βαρνάβαν καί τινας ἄλλους ἐξ αὐτῶν
πρὸς τοὺς ἀποστόλους καὶ πρεσβυτέρους εἰς ἰε-
ρουσαλὴμ, περὶ τοῦ ζητήματος τούτου. οἱ μὲν
οὖν προπεμφθέντες ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας
διήρχοντο τὴν φοινίκην καὶ σαμάρειαν, ἐκδιη-
γούμενοι τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ἐθνῶν, καὶ ἐποί-
ουν χαρὰν μεγάλην πᾶσι τοῖς ἀδελφοῖς.
παραγενόμενοι δὲ εἰς ἰερουσαλὴμ, ἀπεδέ-
χθησαν ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν ἀποστόλων
καὶ τῶν πρεσβυτέρων, ἀνήγγειλάν τε ὅσα ὁ

ὃς ἐποίησε μετ' αὐτῶν. ἐξανέστησαν δέ τινες τῶν ἀπὸ τῆς αἱρέσεως τῶν Φαρισαίων, πεπιστευκότες, λέγοντες ὅτι δεῖ περιτέμνειν αὐτοὺς, παραγγέλλειν τε τηρεῖν τὸν νόμον Μωϋσέως. συνήχθησαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἰδεῖν περὶ τοῦ λόγου τούτου. πολλῆς δὲ συζητήσεως γενομένης, ἀναστὰς Πέτρος εἶπε πρὸς αὐτούς, ἄνδρες ἀδελφοί, ὑμεῖς ἐπίστασθε ὅτι ἀφ' ἡμερῶν ἀρχαίων ὁ θεὸς ἐν ἡμῖν ἐξελέξατο, διὰ τοῦ στόματός μου ἀκοῦσαι τὰ ἔθνη τὸν λόγον τοῦ εὐαγγελίου, καὶ πιστεῦσαι· καὶ ὁ καρδιογνώστης θεὸς ἐμαρτύρησεν αὐτοῖς, δοὺς αὐτοῖς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, καθὼς καὶ ἡμῖν, καὶ οὐδὲν διέκρινε μεταξὺ ἡμῶν τε καὶ αὐτῶν, τῇ πίστει καθαρίσας τὰς καρδίας αὐτῶν. νῦν οὖν τί πειράζετε τὸν θεὸν ἐπιθεῖναι ζυγὸν ἐπὶ τὸν τράχηλον τῶν μαθητῶν, ὃν οὔτε οἱ πατέρες ἡμῶν οὔτε ἡμεῖς ἰσχύσαμεν βαστάσαι; ἀλλὰ διὰ τῆς χάριτος τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ πιστεύομεν σωθῆναι, καθ' ὃν τρόπον κἀκεῖνοι. ἐσίγησε δὲ πᾶν τὸ πλῆθος, καὶ ἤκουον Βαρνάβα καὶ Παύλου ἐξηγουμένων ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς σημεῖα καὶ

περιτα ἐν τοῖς ἔθνεσι δι' οὗ τὸ ὄνομά μου ἐπικέκληται ἐπ' αὐτούς, ἀποκαλύπτοντος λέγων, ἄνδρες ἀδελφοί, ἀκούσατέ μου· συμεὼν ἐξηγήσατο καθὼς πρῶτον ὁ θεὸς ἐπεσκέψατο λαβεῖν ἐξ ἐθνῶν λαὸν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, καὶ τούτῳ συμφωνοῦσιν οἱ λόγοι τῶν προφητῶν, καθὼς γέγραπται, μετὰ ταῦτα ἀναστρέψω καὶ ἀνοικοδομήσω τὴν σκηνὴν Δαβὶδ τὴν πεπτωκυῖαν, καὶ τὰ κατεσκαμμένα αὐτῆς ἀνοικοδομήσω, καὶ ἀνορθώσω αὐτήν, ὅπως ἂν ἐκζητήσωσιν οἱ κατάλοιποι τῶν ἀνθρώπων τὸν κύριον, καὶ πάντα τὰ ἔθνη ἐφ' οὓς ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτοὺς, λέγει κύριος ποιῶν ταῦτα πάντα. γνωστὰ ἀπ' αἰῶνός ἐστι τῷ θεῷ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ. διὸ ἐγὼ κρίνω μὴ παρενοχλεῖν τοῖς ἀπὸ τῶν ἐθνῶν ἐπιστρέφουσι τῷ θεῷ, ἀλλὰ ἐπιστεῖλαι αὐτοῖς τοῦ ἀπέχεσθαι ἀπὸ τῶν ἀλισγημάτων τῶν εἰδώλων καὶ τῆς πορνείας καὶ τοῦ πνικτοῦ καὶ τοῦ αἵματος· Μωσῆς γὰρ ἐκ γενεῶν ἀρχαίων κατὰ πόλιν τοὺς κηρύσσοντας αὐτὸν ἔχει, ἐν ταῖς συναγωγαῖς κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινωσκόμενος. τότε ἔδοξε τοῖς ἀποστόλοις καὶ τοῖς πρεσβυτέροις σὺν ὅλῃ τῇ ἐκ-

κωνίαν, ἐπιλεξαμένους ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πέμψαι πρὸς αὐτοὺς σὺν τῷ ἀγαπητῷ ἡμῶν Βαρνάβᾳ καὶ Παύλῳ, καὶ Ἰούδαν τὸν ἐπικαλούμενον Βαρσαβᾶν, καὶ Σίλαν, ἄνδρας ἡγουμένους ἐν τοῖς ἀδελφοῖς, γράψαντες διὰ χειρὸς αὐτῶν τάδε· οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ ἀδελφοί, τοῖς κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν καὶ Συρίαν καὶ Κιλικίαν ἀδελφοῖς τοῖς ἐξ ἐθνῶν χαίρειν. ἐπειδὴ ἠκούσαμεν ὅτι τινὲς ἐξ ἡμῶν ἐξελθόντες ἐτάραξαν ὑμᾶς λόγοις, ἀνασκευάζοντες τὰς ψυχὰς ὑμῶν, λέγοντες περιτέμνεσθαι καὶ τηρεῖν τὸν νόμον, οἷς οὐ διεστειλάμεθα, ἔδοξεν ἡμῖν γενομένοις ὁμοθυμαδὸν, ἐκλεξαμένοις ἄνδρας πέμψαι πρὸς ὑμᾶς, σὺν τοῖς ἀγαπητοῖς ἡμῶν Βαρνάβᾳ καὶ Παύλῳ, ἀνθρώποις παραδεδωκόσι τὰς ψυχὰς αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. ἀπεστάλκαμεν οὖν Ἰούδαν καὶ Σίλαν, καὶ αὐτοὺς διὰ λόγου ἀπαγγέλλοντας τὰ αὐτά. ἔδοξε γὰρ τῷ ἁγίῳ πνεύματι καὶ ἡμῖν μηδὲν πλέον ἐπιτίθεσθαι ὑμῖν βάρος πλὴν τῶν ἐπάναγκες τούτων, ἀπέχεσθαι εἰδωλοθύτων καὶ αἵματος καὶ πνικτοῦ καὶ πορνείας, ἐξ ὧν διατηροῦντες ἑαυ-

τοις εὖ ποιήσετε. ἔῤῥωσθε. οἱ μὲν οὖν ἀπολυθέντες ἦλθον εἰς ἀντιόχειαν, καὶ συναγαγόντες τὸ πλῆθος ἐπέδωκαν τὴν ἐπιστολήν. ἀναγνόντες δὲ ἐχάρησαν ἐπὶ τῇ παρακλήσει· ἰούδας τε καὶ σίλας, καὶ αὐτοὶ προφῆται ὄντες, διὰ λόγου πολλοῦ παρεκάλεσαν τοὺς ἀδελφοὺς, καὶ ἐπεστήριξαν. ποιήσαντες δὲ χρόνον, ἀπελύθησαν μετ' εἰρήνης ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους· ἔδοξε δὲ τῷ σίλᾳ ἐπιμεῖναι αὐτοῦ. παῦλος δὲ καὶ βαρνάβας διέτριβον ἐν ἀντιοχείᾳ, διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι μετὰ καὶ ἑτέρων πολλῶν τὸν λόγον τοῦ κυ. μετὰ δέ τινας ἡμέρας εἶπε παῦλος πρὸς βαρνάβαν, ἐπιστρέψαντες δὴ ἐπισκεψώμεθα τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν κατὰ πᾶσαν πόλιν, ἐν αἷς κατηγείλαμεν τὸν λόγον τοῦ κυρίου, πῶς ἔχουσι. βαρνάβας δὲ ἐβουλεύσατο συμπαραλαβεῖν τὸν ἰωάννην τὸν καλούμενον μᾶρκον· παῦλος δὲ ἠξίου τὸν ἀποστάντα ἀπ' αὐτῶν ἀπὸ παμφυλίας, καὶ μὴ συνελθόντα αὐτοῖς εἰς τὸ ἔργον, μὴ συμπαραλαβεῖν τοῦτον. ἐγένετο οὖν παροξυσμὸς, ὥστε ἀποχωρισθῆναι αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, τόν τε βαρνά-

ζαν παραλαβόντα τὸν μάρκον ἀπλεῦσαι
εἰς κύπρον· παῦλος δὲ ὁπλεξάμενος σίλαν
ἐξῆλθε παραδοθεὶς τῇ χάριτι τοῦ θυ ὑπὸ
τῶν ἀδελφῶν. διήρχετο δὲ τὴν συρίαν καὶ
κιλικίαν, ἐπιστηρίζων τὰς ἐκκλησίας. Κα- κη'
τήντησε δὲ εἰς δέρβην καὶ λύστραν, καὶ ἰδοὺ 16
μαθητής τις ἦν ἐκεῖ, ὀνόματι τιμόθεος, υἱὸς
γυναικός τινος ἰουδαίας πιστῆς, πατρὸς δὲ ἕλ-
ληνος, ὃς ἐμαρτυρεῖτο ὑπὸ τῶν ἐν λύστροις καὶ
ἰκονίῳ ἀδελφῶν. τοῦτον ἠθέλησεν ὁ παῦλος
σὺν αὐτῷ ἐξελθεῖν, καὶ λαβὼν περιέτεμεν
αὐτὸν, διὰ τοὺς ἰουδαίους τοὺς ὄντας ἐν τοῖς
τόποις ἐκείνοις· ᾔδεισαν γὰρ ἅπαντες τὸν πα-
τέρα αὐτοῦ ὅτι ἕλλην ὑπῆρχεν. ὡς δὲ διεπο-
ρεύοντο τὰς πόλεις, παρεδίδουν αὐτοῖς φυ-
λάσσειν τὰ δόγματα τὰ κεκριμένα ὑπὸ τῶν
ἀποστόλων καὶ τῶν πρεσβυτέρων τῶν ἐν ἱερου-
σαλήμ. αἱ μὲν οὖν ἐκκλησίαι ἐστερεοῦντο τῇ
πίστει, καὶ ἐπερίσσευον τῷ ἀριθμῷ καθ' ἡμέ-
ραν. διελθόντες δὲ τὴν φρυγίαν καὶ τὴν γα-
λατικὴν χώραν, κωλυθέντες ὑπὸ τοῦ ἁγίου
πνεύματος λαλῆσαι τὸν λόγον ἐν τῇ ἀσίᾳ, ἐλ
θόντες κατὰ τὴν μυσίαν, ἐπείραζον κατὰ τὴν

βιθυνίαν πορεύεσθαι· καὶ οὐκ εἴασεν αὐτοὺς τὸ πνεῦμα. παρελθόντες δὲ τὴν μυσίαν, κατέβησαν εἰς τρωάδα. καὶ ὅραμα διὰ τῆς νυκτὸς ὤφθη τῷ παύλῳ· ἀνήρ τις ἦν μακεδὼν ἑστὼς καὶ παρακαλῶν αὐτὸν καὶ λέγων, διαβὰς εἰς μακεδονίαν βοήθησον ἡμῖν. ὡς δὲ τὸ ὅραμα εἶδεν, εὐθέως ἐζητήσαμεν ἐξελθεῖν εἰς τὴν μακεδονίαν, συμβιβάζοντες ὅτι προσκέκληται ἡμᾶς ὁ κύριος εὐαγγελίσασθαι αὐτούς. ἀναχθέντες οὖν ἀπὸ τῆς τρωάδος εὐθυδρομήσαμεν εἰς σαμοθρᾴκην· τῇ τε ἐπιούσῃ εἰς νεάπολιν· κἀκεῖθέν τε εἰς φιλίππους, ἥτις ἐστὶ πρώτη τῆς μερίδος τῆς μακεδονίας πόλις, κολώνια. ἦμεν δὲ ἐν ταύτῃ τῇ πόλει διατρίβοντες ἡμέρας τινάς, τῇ τε ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἐξήλθομεν ἔξω τῆς πόλεως παρὰ ποταμόν, οὗ ἐνομίζετο προσευχὴ εἶναι, καὶ καθίσαντες ἐλαλοῦμεν ταῖς συνελθούσαις γυναιξί. καί τις γυνὴ ὀνόματι λυδία πορφυρόπωλις, πόλεως θυατείρων, σεβομένη τὸν θεόν, ἤκουεν, ἧς ὁ κύριος διήνοιξε τὴν καρδίαν, προσέχειν τοῖς λαλουμένοις ὑπὸ τοῦ παύλου. ὡς δὲ ἐβαπτίσθη, καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς, παρεκά-

λεσε λέγουσα, εἰ κεκρίκατέ με πιστὴν τῷ κυρίῳ εἶναι, εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκόν μου μείνατε· καὶ παρεβιάσατο ἡμᾶς. ἐγένετο δὲ πορευομένων ἡμῶν εἰς προσευχὴν, παιδίσκην τινὰ ἔχουσαν πνεῦμα πύθωνος ἀπαντῆσαι ἡμῖν, ἥτις ἐργασίαν πολλὴν παρεῖχε τοῖς κυρίοις αὐτῆς μαντευομένη. αὕτη κατακολουθήσασα τῷ Παύλῳ καὶ ἡμῖν, ἔκραξε λέγουσα, οὗτοι οἱ ἄνθρωποι δοῦλοι τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου εἰσὶν, οἵτινες καταγγέλλουσιν ἡμῖν ὁδὸν σωτηρίας. τοῦτο δὲ ἐποίει ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. διαπονηθεὶς δὲ ὁ Παῦλος καὶ ἐπιστρέψας τῷ πνεύματι εἶπε, παραγγέλλω σοι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐξελθεῖν ἀπ' αὐτῆς. καὶ ἐξῆλθεν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ. ἰδόντες δὲ οἱ κύριοι αὐτῆς ὅτι ἐξῆλθεν ἡ ἐλπὶς τῆς ἐργασίας αὐτῶν, ἐπιλαβόμενοι τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν, εἵλκυσαν εἰς τὴν ἀγορὰν ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας, καὶ προσαγαγόντες αὐτοὺς τοῖς στρατηγοῖς, εἶπον, οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ἐκταράσσουσιν ἡμῶν τὴν πόλιν Ἰουδαῖοι ὑπάρχοντες, καὶ καταγγέλλουσιν ἔθη ἃ οὐκ ἔξεστιν ἡμῖν παραδέχεσθαι οὐδὲ ποιεῖν, ῥωμαίοις οὖσι. καὶ συνεπέστη ὁ ὄχλος κατ' αὐτῶν.

καὶ οἱ στρατηγοὶ περιρήξαντες αὐτῶν τὰ ἱμάτια ἐκέλευον ῥαβδίζειν· πολλάς τε ἐπθέντες αὐτοῖς πληγάς, ἔβαλον εἰς φυλακήν, παραγγείλαντες τῷ δεσμοφύλακι, ἀσφαλῶς τηρεῖν αὐτούς. ὃς παραγγελίαν τοιαύτην εἰληφὼς ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἐσωτέραν φυλακήν, καὶ τοὺς πόδας αὐτῶν ἠσφαλίσατο εἰς τὸ ξύλον. κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον παῦλος καὶ σίλας προσευχόμενοι ὕμνουν τὸν θεόν· ἐπηκροῶντο δ' αὐτῶν οἱ δέσμιοι. ἄφνω δὲ σεισμὸς ἐγένετο μέγας, ὥστε σαλευθῆναι τὰ θεμέλια τοῦ δεσμωτηρίου· ἀνεῴχθησάν τε παραχρῆμα αἱ θύραι πᾶσαι, καὶ πάντων τὰ δεσμὰ ἀνέθη. ἔξυπνος δὲ γενόμενος ὁ δεσμοφύλαξ, καὶ ἰδὼν ἀνεῳγμένας τὰς θύρας τῆς φυλακῆς, σπασάμενος μάχαιραν ἔμελλεν ἑαυτὸν ἀναιρεῖν, νομίζων ἐκπεφευγέναι τοὺς δεσμίους· ἐφώνησε δὲ φωνῇ μεγάλῃ ὁ παῦλος, λέγων, μηδὲν πρᾶξῃς σεαυτῷ κακόν· ἅπαντες γὰρ ἐσμεν ἐνθάδε. αἰτήσας δὲ φῶτα εἰσεπήδησε, καὶ ἔντρομος γενόμενος προσέπεσε τῷ παύλῳ καὶ τῷ σίλᾳ. καὶ προαγαγὼν αὐτοὺς ἔξω, ἔφη, κύριοι, τί με δεῖ ποιεῖν ἵνα σωθῶ; οἱ δὲ εἶπον, πί-

στευσον ἐπὶ τὸν κ̄ν̄ ἰησοῦν χ̄ν̄, καὶ σωθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου. καὶ ἐλάλησαν αὐτῷ τὸν λόγον τοῦ κῡ καὶ πᾶσι τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τῆς νυκτὸς ἔλουσεν ἀπὸ τῶν πληγῶν, καὶ ἐβαπτίσθη αὐτὸς καὶ οἱ αὐτοῦ πάντες παραχρῆμα· ἀναγαγών τε αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, παρέθηκε τράπεζαν, καὶ ἠγαλλιάσατο πανοικὶ πεπιστευκὼς τῷ θεῷ. ἡμέρας δὲ γενομένης ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοὶ τοὺς ῥαβδούχους, λέγοντες, ἀπόλυσον τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους. ἀπήγγειλε δὲ ὁ δεσμοφύλαξ τοὺς λόγους τούτους πρὸς τὸν παῦλον, ὅτι ἀπεστάλκασιν οἱ στρατηγοί, ἵνα ἀπολυθῆτε· νῦν οὖν ἐξελθόντες πορεύεσθε ἐν εἰρήνῃ. ὁ δὲ παῦλος ἔφη πρὸς αὐτούς, δείραντες ἡμᾶς δημοσίᾳ, ἀκατακρίτους, ἀνθρώπους ῥωμαίους ὑπάρχοντας ἔβαλον εἰς φυλακήν, καὶ νῦν λάθρα ἡμᾶς ἐκβάλλουσιν; οὐ γάρ· ἀλλὰ ἐλθόντες αὐτοὶ ἐξαγαγέτωσαν. ἀπήγγειλαν δὲ τοῖς στρατηγοῖς οἱ ῥαβδοῦχοι τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἐφοβήθησαν ἀκούσαντες ὅτι ῥωμαῖοί εἰσι. καὶ ἐλθόντες παρεκάλεσαν αὐτούς, καὶ ἐξαγαγόντες ἠρώτων ἐξελθεῖν τῆς πόλεως.

ἐξελθόντες δὲ ἀπὸ τῆς φυλακῆς, εἰσῆλθον εἰς
τὴν λυδίαν· καὶ ἰδόντες τοὺς ἀδελφοὺς παρε-
κά καλέσαν αὐτούς, καὶ ἐξῆλθον. Διοδεύσαν-
17 τες δὲ τὴν ἀμφίπολιν καὶ ἀπολλωνίαν, ἦλθον
εἰς θεσσαλονίκην, ὅπου ἦν συναγωγὴ τῶν
ἰουδαίων. κατὰ δὲ τὸ εἰωθὸς τῷ παύλῳ εἰσῆλ-
θε πρὸς αὐτούς, καὶ ἐπὶ σάββατα τρία διε-
λέγετο αὐτοῖς ἀπὸ τῶν γραφῶν, διανοίγων καὶ
παρατιθέμενος ὅτι τὸν χριστὸν ἔδει παθεῖν καὶ
ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν, καὶ ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ χς ις,
ὃν ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν. καί τινες ἐξ αὐτῶν
ἐπείσθησαν, καὶ προσεκληρώθησαν τῷ παύλῳ καὶ
τῷ σίλᾳ, τῶν τε σεβομένων ἑλλήνων πολὺ πλῆ
θος, γυναικῶν τε τῶν πρώτων οὐκ ὀλίγαι. ζη-
λώσαντες δὲ οἱ ἀπειθοῦντες ἰουδαῖοι καὶ
προσλαβόμενοι τῶν ἀγοραίων τινὰς ἄνδρας
πονηροὺς, καὶ ὀχλοποιήσαντες ἐθορύβουν τὴν
πόλιν· ἐπιστάντες τε τῇ οἰκίᾳ ἰάσονος, ἐζήτουν
αὐτοὺς ἀγαγεῖν εἰς τὸν δῆμον· μὴ εὑρόντες δὲ
αὐτοὺς, ἔσυρον τὸν ἰάσονα καί τινας ἀδελ-
φοὺς ἐπὶ τοὺς πολιτάρχας βοῶντες, ὅτι οἱ τὴν
οἰκουμένην ἀναστατώσαντες οὗτοι, καὶ ἐνθάδε
πάρεισιν, οὓς ὑποδέδεκται ἰάσων· καὶ οὗτοι

πάντες

πάντες ἀπειλοῦσι τῇ δημοκρατίᾳ καίσαρος ποιοῦσι, βασιλέα λέγοντες ἕτερον εἶναι, ἰησοῦν. ἐτάραξαν δὲ τὸν ὄχλον καὶ τοὺς πολιτάρχας ἀκούοντας ταῦτα. καὶ λαβόντες τὸ ἱκανὸν παρὰ τοῦ ἰάσονος καὶ τῶν λοιπῶν, ἀπέλυσαν αὐτούς. οἱ δὲ ἀδελφοὶ εὐθέως διὰ τῆς νυκτὸς ἐξέπεμψαν τόν τε παῦλον καὶ τὸν σίλαν εἰς βέρροιαν, οἵτινες παραγενόμενοι εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν ἰουδαίων ἀπῆεσαν. οὗτοι δὲ ἦσαν εὐγενέστεροι τῶν ἐν θεσσαλονίκῃ, οἵτινες ἐδέξαντο τὸν λόγον μετὰ πάσης προθυμίας, τὸ καθ' ἡμέραν ἀνακρίνοντες τὰς γραφάς, εἰ ἔχοι ταῦτα οὕτω. πολλοὶ μὲν οὖν ἐξ αὐτῶν ἐπίστευσαν, καὶ τῶν ἑλληνίδων γυναικῶν τῶν εὐσχημόνων καὶ ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγοι. ὡς δὲ ἔγνωσαν οἱ ἀπὸ τῆς θεσσαλονίκης ἰουδαῖοι ὅτι καὶ ἐν τῇ βερροίᾳ κατηγγέλη ὑπὸ τοῦ παύλου ὁ λόγος τοῦ θεοῦ, ἦλθον κἀκεῖ σαλεύοντες τοὺς ὄχλους. εὐθέως δὲ τότε τὸν παῦλον ἐξαπέστειλαν οἱ ἀδελφοὶ πορεύεσθαι ὡς ἐπὶ τὴν θάλασσαν· ὑπέμενον δέ τε σίλας καὶ ὁ τιμόθεος ἐκεῖ. οἱ δὲ καθιστῶντες τὸν παῦλον, ἤγαγον αὐτὸν ἕως ἀθηνῶν, καὶ λαβόντες ἐντολὴν πρὸς τὸν σί-

λαν καὶ μυθον, ἵνα ὡς τάχιστα ἔλθωσι πρὸς
αὐτὸν, ἐξήεσαν. ἐν ᾗ ταῖς ἀθηναίαις ἐκδεχο-
μένου αὐτοὺς τοῦ παύλου, παρωξύνετο τὸ
πνεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ θεωροῦντι κατείδω-
λον οὖσαν τὴν πόλιν. διελέγετο μὲν οὖν ἐν τῇ
συναγωγῇ τοῖς ἰουδαίοις καὶ τοῖς σεβομένοις,
καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ κατὰ πᾶσαν ἡμέραν πρὸς τοὺς
παρατυγχάνοντας. τινὲς δὲ τῶν ἐπικουρείων
καὶ τῶν στωϊκῶν φιλοσόφων συνέβαλλον αὐτῷ.
καί τινες ἔλεγον, τί ἂν θέλοι ὁ σπερμολόγος
οὗτος λέγειν; οἱ δέ, ξένων δαιμονίων δοκεῖ κα-
ταγγελεὺς εἶναι· ὅτι τὴν ἀνάστασιν καὶ τὴν ἀνά-
στασιν αὐτοῖς εὐηγγελίζετο· ἐπιλαβόμενοί τε
αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἄρειον πάγον ἤγαγον, λέγοντες,
δυνάμεθα γνῶναι τίς ἡ καινὴ αὕτη ἡ ὑπὸ
σοῦ λαλουμένη διδαχή; ξενίζοντα γάρ τινα
εἰσφέρεις εἰς τὰς ἀκοὰς ἡμῶν. βουλόμεθα οὖν
γνῶναι τί ἂν θέλοι ταῦτα εἶναι. ἀθηναῖοι δὲ
πάντες καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες ξένοι εἰς οὐδὲν
ἕτερον εὐκαίρουν ἢ λέγειν τι καὶ ἀκούειν και-
κε' νότερον. Σταθεὶς δὲ ὁ παῦλος ἐν μέσῳ τοῦ
ἀρείου πάγου ἔφη, ἄνδρες ἀθηναῖοι, κατὰ
πάντα ὡς δεισιδαιμονεστέρους ὑμᾶς θεωρῶ·

ἐδρχόμην γὰρ καὶ ἀναθεωρῶν τὰ σεβάσματα ὑμῶν, εὗρον καὶ βωμὸν ἐν ᾧ ἐπεγέγραπτο, ἀγνώστῳ θεῷ. ὃν οὖν ἀγνοοῦντες εὐσεβεῖτε, τοῦτον ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν. ὁ θεὸς ὁ ποιήσας τὸν κόσμον καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ, οὗτος οὐρανοῦ καὶ γῆς κύριος ὑπάρχων, οὐκ ἐν χειροποιήτοις ναοῖς κατοικεῖ, οὐδὲ ὑπὸ χειρῶν ἀνθρώπων θεραπεύεται, προσδεόμενός τινος, αὐτὸς διδοὺς πᾶσι ζωὴν καὶ πνοὴν καὶ τὰ πάντα· ἐποίησέ τε ἐξ ἑνὸς αἵματος πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων κατοικεῖν ἐπὶ παν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς, ὁρίσας προτεταγμένους καιροὺς καὶ τὰς ὁροθεσίας τῆς κατοικίας αὐτῶν, ζητεῖν τὸν κύριον, εἰ ἄρα γε ψηλαφήσειαν αὐτὸν καὶ εὕροιεν, καίτοιγε οὐ μακρὰν ἀπὸ ἑνὸς ἑκάστου ἡμῶν ὑπάρχοντα· ἐν αὐτῷ γὰρ ζῶμεν καὶ κινούμεθα καὶ ἐσμέν, ὡς καί τινες τῶν καθ' ὑμᾶς ποιητῶν εἰρήκασι, τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν. γένος οὖν ὑπάρχοντες τοῦ θεοῦ, οὐκ ὀφείλομεν νομίζειν χρυσῷ ἢ ἀργύρῳ ἢ λίθῳ, χαράγματι τέχνης καὶ ἐνθυμήσεως ἀνθρώπου, τὸ θεῖον εἶναι ὅμοιον. τοὺς μὲν οὖν χρόνους τῆς ἀγνοίας ὑπεριδὼν ὁ θεός, τὰ νῦν παραγγέλλει τοῖς ἀνθρώποις πᾶσι

παντα χοῦ μετανοεῖν, διότι ἔστησεν ἡμέραν ἐν
ᾗ μέλλει κρίνειν τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύ
νῃ, ἐν ἀνδρὶ ᾧ ὥρισε, πίστιν παράσχων πᾶσιν,
ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. ἀκούσαντες δὲ
ἀναστασιν νεκρῶν, οἱ μὲν ἐχλεύαζον, οἱ δὲ εἶ-
πον, ἀκουσόμεθά σου πάλιν περὶ τούτου. καὶ
οὕτως ὁ παῦλος ἐξῆλθεν ἐκ μέσου αὐτῶν.
τινὲς δὲ ἄνδρες κολληθέντες αὐτῷ ἐπίστευσαν,
ἐν οἷς καὶ διονύσιος ὁ ἀρεοπαγίτης, καὶ γυνὴ
ὀνόματι δάμαρις, καὶ ἕτεροι σὺν αὐτοῖς.

κζ' Μετὰ δὲ ταῦτα χωρισθεὶς ὁ παῦλος ἐκ τῶν
18 ἀθηνῶν ἦλθεν εἰς κόρινθον, καὶ εὑρών τινα
ἰουδαῖον ὀνόματι ἀκύλαν, ποντικὸν τῷ γένει,
προσφάτως ἐληλυθότα ἀπὸ τῆς ἰταλίας, καὶ
πρίσκιλλαν γυναῖκα αὐτοῦ, διὰ τὸ διατεταχέναι κλαύδιον χωρίζεσθαι πάντας τοὺς ἰου-
δαίους ἐκ τῆς ῥώμης, προσῆλθεν αὐτοῖς, καὶ
διὰ τὸ ὁμότεχνον εἶναι, ἔμενε παρ' αὐτοῖς, καὶ
ἠργάζετο· ἦσαν γὰρ σκηνοποιοὶ τὴν τέχνην.
διελέγετο δὲ ἐν τῇ συναγωγῇ κατὰ πᾶν σάβ-
βατον, ἔπειθέ τε ἰουδαίους καὶ ἕλληνας. ὡς δὲ
κατῆλθον ἀπὸ τῆς μακεδονίας ὅ, τε σίλας καὶ
ὁ τιμόθεος, συνεῖχετο τῷ πνεύματι ὁ παῦλος,

διαμαρτυρόμενος τοῖς ἰουδαίοις τὸν χ̄ν̄ ἰ̄ ἰ̄ . ἀν-
τιτασσομένων δὲ αὐτῶν καὶ βλασφημούντων,
ἐκτιναξάμενος τὰ ἱμάτια εἶπε πρὸς αὐτούς,
τὸ αἷμα ὑμῶν ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν· καθα-
ρὸς ἐγώ, ἀπὸ τοῦ νῦν εἰς τὰ ἔθνη πορεύσομαι. καὶ
μεταβὰς ἐκεῖθεν ἦλθεν εἰς οἰκίαν τινὸς ὀνόμα-
τι ἰούστου, σεβομένου τὸν θ̄ν̄, οὗ ἡ οἰκία ἦν συνο-
μοροῦσα τῇ συναγωγῇ. κρίσπος δὲ ὁ ἀρχισυ-
νάγωγος ἐπίστευσε τῷ κυρίῳ σὺν ὅλῳ τῷ οἴκῳ
αὐτοῦ, καὶ πολλοὶ τῶν κορινθίων ἀκούοντες ἐπί-
στευον καὶ ἐβαπτίζοντο. εἶπε δὲ ὁ κ̄ς δι' ὁράματος
ἐν νυκτὶ τῷ παύλῳ, μὴ φοβοῦ, ἀλλὰ λάλει, καὶ
μὴ σιωπήσῃς, διότι ἐγώ εἰμι μετὰ σοῦ, καὶ οὐ-
δεὶς ἐπιθήσεταί σοι τοῦ κακῶσαί σε, διότι λαός
ἐστί μοι πολὺς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. ἐκάθισέν τε ἐνι-
αυτὸν καὶ μῆνας ἓξ διδάσκων ἐν αὐτοῖς τὸν λό-
γον τοῦ θ̄ῦ. γαλλίωνος δὲ ἀνθυπατεύοντος τῆς
ἀχαΐας, κατεπέσησ ὁμοθυμαδὸν οἱ ἰουδαῖοι
τῷ παύλῳ, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸ βῆμα, λέ-
γοντες, ὅτι παρὰ τὸν νόμον οὗτος ἀναπείθει τοὺς
ἀνθρώπους σέβεσθαι τὸν θ̄ν̄. μέλλοντος δὲ παύλου
ἀνοίγειν τὸ στόμα, εἶπεν ὁ γαλλίων πρὸς τοὺς
ἰουδαίους, εἰ μὲν οὖν ἦν ἀδίκημά τι ἢ ῥᾳ-

δικαίωμα πονηρὸν, ὦ Ἰουδαῖοι, καὶ λόγον δὲ
λῶ ἐχόμενον ὑμῖν· εἰ δὲ ζήτημά ἐστι περὶ λό-
γου καὶ ὀνομάτων καὶ νόμου τοῦ καθ' ὑμᾶς, ὄψεσθε
αὐτοί· κριτὴς γὰρ ἐγὼ τούτων οὐ βούλομαι εἶναι.
καὶ ἀπήλασεν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ βήματος. ἐπιλα-
βόμενοι δὲ πάντες οἱ Ἕλληνες τὸν Σωσθένην τὸν ἀρ-
χισυνάγωγον ἔτυπτον ἔμπροσθεν τοῦ βήματος,
καὶ οὐδὲν τούτων τῷ Γαλλίωνι ἔμελεν. ὁ δὲ Παῦλος
ἔτι προσμείνας ἡμέρας ἱκανὰς, τοῖς ἀδελ-
φοῖς ἀποταξάμενος ἐξέπλει εἰς τὴν Συρίαν,
καὶ σὺν αὐτῷ Πρίσκιλλα καὶ Ἀκύλας, κειρά-
μενος τὴν κεφαλὴν ἐν Κεγχρεαῖς· εἶχε γὰρ εὐχήν.
κατέλυσαν δὲ εἰς Ἔφεσον, κἀκείνους κατέ-
λιπεν αὐτοῦ. αὐτὸς δὲ εἰσελθὼν εἰς τὴν συνα-
γωγὴν διελέχθη τοῖς Ἰουδαίοις. ἐρωτώντων δὲ
αὐτὸν ὅπως πλείονα χρόνον μεῖναι παρ' αὐτοῖς,
οὐκ ἐπένευσεν, ἀλλ' ἀπετάξατο αὐτοῖς, εἰπών,
δεῖ με πάντως τὴν ἑορτὴν τὴν ἐρχομένην ποιῆσαι
εἰς Ἱεροσόλυμα, πάλιν δὲ ἀνακάμψω πρὸς
ὑμᾶς, τοῦ θεοῦ θέλοντος. καὶ ἀνήχθη ἀπὸ τῆς
Ἐφέσου. καὶ κατελθὼν εἰς Καισάρειαν, ἀναβὰς
καὶ ἀσπασάμενος τὴν ἐκκλησίαν, κατέβη εἰς
Ἀντιόχειαν, καὶ ποιήσας χρόνον τινὰ ἐξῆλθε, δι-

δχόμενος καθεξῆς τ̃ γαλατικὴν χώραν καὶ
φρυγίαν, ἐπιστηρίζων πάντας τοὺς μαθητάς.
ἰουδαῖος δέ τις ἀπολλὼς ὀνόματι, ἀλεξαν-
δρεὺς τῷ γένει, ἀνὴρ λόγιος, κατήντησεν εἰς ἔ-
φεσον, δυνατὸς ὢν ἐν ταῖς γραφαῖς· οὗτος ἦν κα-
τηχημένος τ̃ ὁδὸν τ̃ κυ̃, καὶ ζέων τῷ πνεύματι
ἐλάλει καὶ ἐδίδασκεν ἀκριβῶς τὰ περὶ τ̃ κυ̃,
ἐπιστάμενος μόνον τὸ βάπτισμα ἰωάννου, οὗ-
τός τε ἤρξατο παρρησιάζεσθαι ἐν τῇ συναγω-
γῇ. ἀκούσαντες δὲ αὐτ̃ ἀκύλας καὶ πρίσκιλ-
λα, προσελάβοντο αὐτόν, καὶ ἀκριβέστερον αὐτῷ
ἐξέθεντο τ̃ τ̃ θυ̃ ὁδόν. βουλομένου δὲ αὐτ̃ διελ-
θεῖν εἰς τ̃ ἀχαΐαν, προτρεψάμενοι οἱ ἀδελφοὶ
ἔγραψαν τοῖς μαθηταῖς ἀποδέξασθαι αὐτόν.
ὃς παραγενόμενος συνεβάλετο πολὺ τοῖς πε
πιστευκόσι διὰ τ̃ χάριτος· εὐτόνως γὰρ τοῖς ἰου-
δαίοις διακατηλέγχετο δημοσίᾳ, ἐπιδεικνὺς
διὰ τῶν γραφῶν εἶν τ̃ χ̃ν, ἰ̃ν. Ἐγένετο δὲ ἐν κή
τῷ τ̃ ἀπολλὼ εἶν ἐν κορίνθῳ, παῦλον διελ- 19
θόντα τὰ ἀνωτερικὰ μέρη, ἐλθεῖν εἰς ἔφεσον·
καὶ εὑρών τινας μαθητὰς εἶπε πρὸς αὐτούς,
εἰ πνεῦμα ἅγιον ἐλάβετε πιστεύσαντες; οἱ δὲ
εἶπον πρὸς αὐτόν, ἀλλ' οὐδὲ εἰ πνεῦμα ἅγιόν

ὄτιν ἠκούσαμεν. εἶπέ τε πρὸς αὐτούς, εἰς τί οὖν ἐβαπτίσθητε; οἱ δὲ εἶπον, εἰς τὸ ἰωάννου βάπτισμα. εἶπε δὲ παῦλος, ἰωάννης μὲν ἐβάπτισε βάπτισμα μετανοίας, τῷ λαῷ λέγων, εἰς τὸν ἐρχόμενον μετ' αὐτὸν ἵνα πιστεύσωσι, τουτέστιν, εἰς τὸν χ̄ν̄ ἰ̄ν̄. ἀκούσαντες δὲ ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ κ̄ῡ ἰ̄ῡ, καὶ ἐπιθέντος αὐτοῖς τοῦ παύλου τὰς χεῖρας ἦλθε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτούς, ἐλάλουν τε γλώσσαις, καὶ προεφήτευον. ἦσαν δὲ οἱ πάντες ἄνδρες ὡσεὶ δεκαδύο. εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν συναγωγὴν ἐπαρρησιάζετο ἐπὶ μῆνας τρεῖς διαλεγόμενος, καὶ πείθων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ. ὡς δέ τινες ἐσκληρύνοντο καὶ ἠπείθουν κακολογοῦντες τὴν ὁδὸν ἐνώπιον τοῦ πλήθους, ἀποστὰς ἀπ' αὐτῶν ἀφώρισε τοὺς μαθητὰς, καθ' ἡμέραν διαλεγόμενος ἐν τῇ σχολῇ τυράννου τινός. τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ ἔτη δύο, ὥστε πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν ἀσίαν, ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ κῡ ἰησοῦ, ἰουδαίους τε καὶ ἕλληνας. δυνάμεις τε οὐ τὰς τυχούσας ἐποίει ὁ θεὸς διὰ τῶν χειρῶν παύλου, ὥστε καὶ ἐπὶ τοὺς ἀσθενοῦντας ἐπιφέρεσθαι ἀπὸ τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ σουδάρια ἢ σιμικίνθια,

καὶ ἀπαλλάσσεσθαι ἀπ' αὐτῶν τὰς νόσους, τά τε πνεύματα τὰ πονηρὰ ἐξέρχεσθαι ἀπ' αὐτῶν. ἐπεχείρησε δέ τινες καὶ τῶν περιερχομένων Ἰουδαίων ἐξορκιστῶν ὀνομάζειν ἐπὶ τοὺς ἔχοντας τὰ πνεύματα τὰ πονηρὰ τὸ ὄνομα τοῦ κῡ Ἰῡ, λέγοντες, ὁρκίζομεν ὑμᾶς τὸν Ἰν̄, ὃν ὁ Παῦλος κηρύσσει. ἦσαν δέ τινες υἱοὶ Σκευᾶ Ἰουδαίου ἀρχιερέως ἑπτά, οἱ τοῦτο ποιοῦντες. ἀποκριθὲν δὲ τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν εἶπε, τὸν Ἰν̄ γινώσκω, καὶ τὸν Παῦλον ἐπίσταμαι, ὑμεῖς δὲ τίνες ἐστέ; καὶ ἐφαλλόμενος ἐπ' αὐτοὺς ὁ ἄνθρωπος ἐν ᾧ ἦν τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν, καὶ κατακυριεύσας αὐτῶν ἴσχυσε κατ' αὐτῶν, ὥστε γυμνοὺς καὶ τετραυματισμένους ἐκφυγεῖν ἐκ τοῦ οἴκου ἐκείνου. τοῦτο δὲ ἐγένετο γνωστὸν πᾶσιν Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησι τοῖς κατοικοῦσι τὴν Ἔφεσον, καὶ ἐπέπεσε φόβος ἐπὶ πάντας αὐτούς, καὶ ἐμεγαλύνετο τὸ ὄνομα τοῦ κῡ Ἰῡ. πολλοί τε τῶν πεπιστευκότων ἤρχοντο ἐξομολογούμενοι καὶ ἀναγγέλλοντες τὰς πράξεις αὐτῶν. ἱκανοὶ δὲ τῶν τὰ περίεργα πραξάντων συνενέγκαντες τὰς βίβλους κατέκαιον ἐνώπιον πάντων, καὶ συνεψήφισαν τὰς τιμὰς αὐτῶν, καὶ εὗρον ἀργυρίου μυριάδας πέντε. οὕτω κατὰ κράτος ὁ λόγος τοῦ

κῶ ἠύξανε καὶ ἴσχυεν. ὡς δὲ ἐπληρώθη ταῦτα, ἔθετο ὁ παῦλος ἐν τῷ πνεύματι, διελθὼν τὴν μακεδονίαν καὶ ἀχαΐαν, πορεύεσθαι εἰς ἱερουσαλήμ, εἰπών, ὅτι μετὰ τὸ γενέσθαι με ἐκεῖ, δεῖ με καὶ ῥώμην ἰδεῖν. ἀποστείλας δὲ εἰς τὴν μακεδονίαν δύο τῶν διακονούντων αὐτῷ, τιμόθεον καὶ ἔραστον, αὐτὸς ἐπέσχε χρόνον εἰς τὴν ἀσίαν. ἐγένετο δὲ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον τάραχος οὐκ ὀλίγος περὶ τῆς ὁδοῦ. δημήτριος γάρ τις ὀνόματι, ἀργυροκόπος, ποιῶν ναοὺς ἀργυροῦς ἀρτέμιδος, παρεῖχετο τοῖς τεχνίταις ἐργασίαν οὐκ ὀλίγην, οὓς συναθροίσας καὶ τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα ἐργάτας, εἶπεν, ἄνδρες, ἐπίστασθε ὅτι ἐκ ταύτης τῆς ἐργασίας ἡ εὐπορία ἡμῶν ἐστι· καὶ θεωρεῖτε καὶ ἀκούετε ὅτι οὐ μόνον ἐφέσου, ἀλλὰ σχεδὸν πάσης τῆς ἀσίας ὁ παῦλος οὗτος πείσας μετέστησεν ἱκανὸν ὄχλον, λέγων ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοὶ οἱ διὰ χειρῶν γινόμενοι. οὐ μόνον δὲ τοῦτο κινδυνεύει ἡμῖν τὸ μέρος εἰς ἀπελεγμὸν ἐλθεῖν, ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς μεγάλης θεᾶς ἀρτέμιδος ἱερὸν εἰς οὐδὲν λογισθῆναι, μέλλειν δὲ καὶ καθαιρεῖσθαι τὴν μεγαλειότητα αὐτῆς, ἣν ὅλη ἡ ἀσία καὶ ἡ οἰκουμένη σέβεται. ἀκούσαντες δὲ καὶ γενόμενοι πλήρεις θυμοῦ, ἔκραζον λέγοντες, μεγάλη ἡ

ἈρτέμιΔος ἐφεσίων. καὶ ἐπλήσθη ἡ πόλις ὅλη συγχύσεως, ὥρμησάν τε ὁμοθυμαδὸν εἰς τὸ θέατρον, συναρπάσαντες γάϊον καὶ ἀρίσταρχον μακεδόνας, συνεκδήμους Παύλου. Παύλου βουλομένου εἰσελθεῖν εἰς τὸν δῆμον, οὐκ εἴων αὐτὸν οἱ μαθηταί. τινὲς δὲ καὶ τῶν ἀσιαρχῶν ὄντες αὐτῷ φίλοι, πέμψαντες πρὸς αὐτὸν παρεκάλουν μὴ δοῦναι ἑαυτὸν εἰς τὸ θέατρον. ἄλλοι μὲν οὖν ἄλλο τι ἔκραζον. ἦν γὰρ ἡ ἐκκλησία συγκεχυμένη, καὶ οἱ πλείους οὐκ ᾔδεσαν τίνος ἕνεκεν συνεληλύθεισαν. ἐκ δὲ τοῦ ὄχλου προεβίβασαν Ἀλέξανδρον, προβαλόντων αὐτὸν τῶν Ἰουδαίων. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος κατασείσας τὴν χεῖρα, ἤθελεν ἀπολογεῖσθαι τῷ δήμῳ. ὑπιγνόντες δὲ ὅτι Ἰουδαῖός ἐστι, φωνὴ ἐγένετο μία ἐκ πάντων ὡς ἐπὶ ὥρας δύο κραζόντων, μεγάλη ἡ Ἀρτέμις ἐφεσίων. καταστείλας δὲ ὁ γραμματεὺς τὸν ὄχλον, φησίν, ἄνδρες ἐφέσιοι, τίς γὰρ ἐστιν ἄνθρωπος ὃς οὐ γινώσκει τὴν ἐφεσίων πόλιν νεωκόρον οὖσαν τῆς μεγάλης θεᾶς Ἀρτέμιδος, καὶ τοῦ διοπετοῦς; ἀναντιῤῥήτων οὖν ὄντων τούτων, δέον ἐστὶν ὑμᾶς κατεσταλμένους ὑπάρχειν, καὶ μηδὲν προπετὲς πράττειν. ἠγάγετε γὰρ τοὺς ἄνδρας τούτους οὔτε ἱεροσύλους οὔτε βλασφη-

μοιῶτας τ̃ θεαν ὑμῶν. εἰ μ̃ οὖν δημήτριος
ὁ τοῦ σωτῆρος τεχνίτας πρός τινα, λόγον ἔχει
σιν, ἀγοραῖοι ἄγονται, καὶ ἀνθύπατοί εἰσιν· ἐγ-
καλείτωσαν ἀλλήλοις. εἰ δέ τι περὶ ἑτέρων
ἐπιζητεῖτε, ἐν τῇ ἐννόμῳ ἐκκλησίᾳ ἐπιλυθή-
σεται· καὶ γὰρ κινδυνεύομεν ἐγκαλεῖσθαι στάσεως
περὶ τ̃ σήμερον, μηδενὸς αἰτίου ὑπάρχοντος
περὶ οὗ δυνησόμεθα ἀποδοῦναι λόγον τ̃ συ-
στροφῆς ταύτης. καὶ ταῦτα εἰπὼν ἀπέλυσε τ̃ ἐκ-
κλησίαν. Μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι τ̃ θορυβον,
προσκαλεσάμενος ὁ παῦλος τοὺς μαθητὰς
καὶ ἀσπασάμενος, ἐξῆλθε πορευθῆναι εἰς τ̃
μακεδονίαν. διελθὼν δὲ τὰ μέρη ἐκεῖνα καὶ πα
ρακαλέσας αὐτοὺς λόγῳ πολλῷ, ἦλθεν εἰς τ̃
ἑλλάδα, ποιήσας τε μῆνας τρεῖς, γενομένης
αὐτῷ ἐπιβουλῆς ὑπὸ τ̃ ἰουδαίων, μέλλοντι
ἀνάγεσθαι εἰς τ̃ συρίαν, ἐγένετο γνώμη τ̃ ὑπο-
στρέφειν διὰ μακεδονίας. συνείπετο δὲ αὐτῷ
ἄχρι τ̃ ἀσίας σώπατρος βερροιαῖος · θεσσα
λονικέων δέ, ἀρίσταρχος καὶ σεκοῦνδος, καὶ γαΐος
δερβαῖος καὶ τιμόθεος· ἀσιανοὶ δέ, τυχικὸς καὶ
τρόφιμος. οὗτοι προελθόντες ἔμενον ἡμᾶς ἐν
τρωάδι, ἡμεῖς δὲ ἐξεπλεύσαμεν μετὰ τὰς ἡ-
μέρας τ̃ ἀζύμων ἀπὸ φιλίππων, καὶ ἤλθομεν

πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν Τρωάδα ἄχρις ἡμερῶν πέντε, οὗ διετρίψαμεν ἡμέρας ἑπτά. ἐν δὲ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων, συνηγμένων τῶν μαθητῶν κλάσαι ἄρτον, ὁ Παῦλος διελέγετο αὐτοῖς μέλλων ἐξιέναι τῇ ἐπαύριον, παρέτεινέ τε τὸν λόγον μέχρι μεσονυκτίου. ἦσαν δὲ λαμπάδες ἱκαναὶ ἐν τῷ ὑπερῴῳ οὗ ἦμεν συνηγμένοι. καθήμενος δέ τις νεανίας ὀνόματι Εὔτυχος ἐπὶ τῆς θυρίδος, καταφερόμενος ὕπνῳ βαθεῖ, διαλεγομένου τοῦ Παύλου ἐπὶ πλεῖον, κατενεχθεὶς ἀπὸ τοῦ ὕπνου, ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ τριστέγου κάτω, καὶ ἤρθη νεκρός. καταβὰς δὲ ὁ Παῦλος ἐπέπεσεν αὐτῷ, καὶ συμπεριλαβὼν εἶπε, μὴ θορυβεῖσθε· ἡ γὰρ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν αὐτῷ ἐστιν. ἀναβὰς δὲ καὶ κλάσας ἄρτον καὶ γευσάμενος, ἐφ' ἱκανόν τε ὁμιλήσας ἄχρις αὐγῆς, οὕτως ἐξῆλθεν. ἤγαγον δὲ τὸν παῖδα ζῶντα, καὶ παρεκλήθησαν οὐ μετρίως. ἡμεῖς δὲ προελθόντες ἐπὶ τὸ πλοῖον, ἀνήχθημεν εἰς τὴν Ἄσσον, ἐκεῖθεν μέλλοντες ἀναλαμβάνειν τὸν Παῦλον· οὕτω γὰρ ἦν διατεταγμένος, μέλλων αὐτὸς πεζεύειν. ὡς δὲ συνέβαλεν ἡμῖν εἰς τὴν Ἄσσον, ἀναλαβόντες αὐτὸν ἤλθομεν εἰς Μιτυλήνην· κἀκεῖθεν ἀποπλεύσαντες, τῇ ἑπομένῃ κατηντήσαμεν ἀντικρὺ Χίου. τῇ

ἢ ἑτέρᾳ παρεβάλομεν εἰς σάμον, τῇ μέλλον-
τες ἐν τρωγυλλίῳ, τῇ ἐχομένῃ ἤλθομεν εἰς μί-
λητον· ἔκρινε γὰρ ὁ παῦλος παραπλεῦσαι τὴν
ἔφεσον, ὅπως μὴ γένηται αὐτῷ χρονοτριβῆ-
σαι ἐν τῇ ἀσίᾳ· ἔσπευδε γὰρ, εἰ δυνατὸν ἦν
αὐτῷ, τὴν ἡμέραν τῆς πεντηκοστῆς γενέσθαι εἰς ἱε-
ροσόλυμα. ἀπὸ δὲ τῆς μιλήτου πέμψας εἰς ἔφε-
σον, μετεκαλέσατο τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκ-
κλησίας. ὡς δὲ παρεγένοντο πρὸς αὐτὸν,
εἶπεν αὐτοῖς, ὑμεῖς ἐπίστασθε ἀπὸ πρώτης
ἡμέρας ἀφ' ἧς ἐπέβην εἰς τὴν ἀσίαν, πῶς μεθ'
ὑμῶν τὸν πάντα χρόνον ἐγενόμην, δουλεύων τῷ
κυρίῳ μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης καὶ πολλῶν
δακρύων καὶ πειρασμῶν, τῶν συμβάντων μοι
ἐν τῇ ἐπιβουλῇ τῶν ἰουδαίων, ὡς οὐδὲν ὑπε-
στειλάμην τῶν συμφερόντων, τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι
ὑμῖν καὶ διδάξαι ὑμᾶς δημοσίᾳ καὶ κατ' οἴ-
κους, διαμαρτυρόμενος ἰουδαίοις τε καὶ ἕλλησι
τὴν εἰς τὸν θεὸν μετάνοιαν, καὶ πίστιν τὴν εἰς τὸν κύ-
ριον ἡμῶν ἰησοῦν χριστόν· καὶ νῦν ἰδοὺ ἐγὼ δεδεμένος τῷ πνεύ-
ματι πορεύομαι εἰς ἱερουσαλήμ, τὰ ἐν αὐτῇ
συναντήσοντά μοι μὴ εἰδώς, πλὴν ὅτι τὸ
πνεῦμα τὸ ἅγιον κατὰ πόλιν διαμαρτύρεται, λέ-
γον ὅτι δεσμὰ με καὶ θλίψεις μένουσιν· ἀλλ' οὐ-

δεν ὁ λόγον ποιοῦμαι, οὐδὲ ἔχω τὴν ψυχήν μου τιμίαν ἐμαυτῷ, ὡς τελειῶσαι τὸν δρόμον μου μετὰ χαρᾶς καὶ τὴν διακονίαν ἣν ἔλαβον παρὰ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, διαμαρτύρασθαι τὸ εὐαγγέλιον τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ. καὶ νῦν ἰδοὺ ἐγὼ οἶδα ὅτι οὐκέτι ὄψεσθε τὸ πρόσωπόν μου ὑμεῖς πάντες, ἐν οἷς διῆλθον κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. διὸ μαρτύρομαι ὑμῖν ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ, ὅτι καθαρὸς ἐγὼ ἀπὸ τοῦ αἵματος πάντων· οὐ γὰρ ὑπεστειλάμην τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν πᾶσαν τὴν βουλὴν τοῦ θεοῦ. προσέχετε οὖν ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ, ἐν ᾧ ὑμᾶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους, ποιμαίνειν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ, ἣν περιεποιήσατο διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος. ἐγὼ γὰρ οἶδα τοῦτο, ὅτι εἰσελεύσονται μετὰ τὴν ἄφιξίν μου λύκοι βαρεῖς εἰς ὑμᾶς, μὴ φειδόμενοι τοῦ ποιμνίου, καὶ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν ἀναστήσονται ἄνδρες λαλοῦντες διεστραμμένα, τοῦ ἀποσπᾶν τοὺς μαθητὰς ὀπίσω αὐτῶν. διὸ γρηγορεῖτε, μνημονεύοντες ὅτι τριετίαν, νύκτα καὶ ἡμέραν οὐκ ἐπαυσάμην μετὰ δακρύων νουθετῶν ἕνα ἕκαστον· καὶ τανῦν παρατίθεμαι ὑμᾶς, ἀδελφοί, τῷ θεῷ καὶ τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, τῷ δυναμένῳ ἐποικοδομῆσαι καὶ δοῦναι

ὑμῖν κληρονομίαν ἐν τοῖς ἡγιασμένοις πᾶσιν. ἀργυρίου ἢ χρυσίου ἢ ἱματισμοῦ οὐδενὸς ἐπεθύμησα. αὐτοὶ γὰρ γινώσκετε ὅτι ταῖς χρείαις μου καὶ τοῖς οὖσι μετ' ἐμοῦ ὑπηρέτησαν αἱ χεῖρες αὗται. πάντα ὑπέδειξα ὑμῖν, ὅτι οὕτως κοπιῶντας δεῖ ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν ἀσθενούντων, μνημονεύειν τε τῶν λόγων τοῦ κυρίου, ὅτι αὐτὸς εἶπε, μακάριόν ἐστι διδόναι μᾶλλον ἢ λαμβάνειν. καὶ ταῦτα εἰπὼν, θεὶς τὰ γόνατα αὐτοῦ σὺν πᾶσιν αὐτοῖς προσηύξατο. ἱκανὸς δὲ ἐγένετο κλαυθμὸς πάντων, καὶ ἐπιπεσόντες ἐπὶ τὸν τράχηλον τοῦ παύλου κατεφίλουν αὐτὸν, ὀδυνώμενοι μάλιστα ἐπὶ τῷ λόγῳ ᾧ εἰρήκει, ὅτι οὐκέτι μέλλουσι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ θεωρεῖν.
21 προέπεμπον δὲ αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον. Ὡς δὲ ἐγένετο ἀναχθῆναι ἡμᾶς ἀποσπασθέντας ἀπ' αὐτῶν, εὐθυδρομήσαντες ἤλθομεν εἰς τὴν κῶν, τῇ δὲ ἐξῆς εἰς τὴν ῥόδον, κἀκεῖθεν εἰς πάταρα. καὶ εὑρόντες πλοῖον διαπερῶν εἰς φοινίκην, ἐπιβάντες ἀνήχθημεν. ἀναφανέντες δὲ τὴν κύπρον καὶ καταλιπόντες αὐτὴν εὐωνύμων, ἐπλέομεν εἰς συρίαν, καὶ κατήχθημεν εἰς τύρον· ἐκεῖσε γὰρ τὸ πλοῖον ἀποφορτιζόμενον ἦν γόμον. καὶ

ἀνεύροντες

ἀνθρώντες μαθητὰς ἐπεμείναμεν αὐτοῖς ἡμέρας ἑπτὰ, οἵτινες τῷ παύλῳ ἔλεγον διὰ τοῦ πνεύματος, μὴ ἀναβαίνειν εἰς ἱερουσαλήμ. ὅτε δὲ ἐγένετο ἡμᾶς ἐξαρτίσαι τὰς ἡμέρας, ἐξελθόντες ἐπορευόμεθα, προπεμπόντων ἡμᾶς πάντων σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις, ἕως ἔξω τῆς πόλεως· καὶ θέντες τὰ γόνατα ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν προσηυξάμεθα, καὶ ἀσπασάμενοι ἀλλήλους ἐπέβημεν εἰς τὸ πλοῖον, ἐκεῖνοι δὲ ὑπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια. ἡμεῖς δὲ τὸν πλοῦν διανύσαντες, ἀπὸ τύρου κατηντήσαμεν εἰς πτολεμαΐδα, καὶ ἀσπασάμενοι τοὺς ἀδελφοὺς ἐμείναμεν ἡμέραν μίαν παρ' αὐτοῖς. τῇ δὲ ἐπαύριον ἐξελθόντες οἱ περὶ τὸν παῦλον ἦλθον εἰς καισάρειαν· καὶ εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκον φιλίππου τοῦ εὐαγγελιστοῦ ὄντος ἐκ τῶν ἑπτὰ, ἐμείναμεν παρ' αὐτῷ. τούτῳ δὲ ἦσαν θυγατέρες παρθένοι τέσσαρες προφητεύουσαι. Ἐπιμενόντων δὲ ἡμῶν λ' ἡμέρας πλείους, κατῆλθέ τις ἀπὸ τῆς ἰουδαίας προφήτης, ὀνόματι ἄγαβος· καὶ ἐλθὼν πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἄρας τὴν ζώνην τοῦ παύλου, δήσας τε αὐτοῦ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, εἶπε, τάδε λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, τὸν ἄνδρα οὗ ἐστὶν ἡ ζώνη

αὐτη, ὅτω δήσουσιν ἐν ἱερουσαλὴμ οἱ ἰουδαῖοι, καὶ παραδώσουσιν εἰς χεῖρας ἐθνῶν. ὡς δ' ἠκού σαμέν ταῦτα, παρεκαλοῦμεν ἡμεῖς τε καὶ οἱ ἐντό πιοι τοῦ μὴ ἀναβαίνειν αὐτὸν εἰς ἱερουσαλήμ. ἀπεκρίθη δὲ ὁ παῦλος, τί ποιεῖτε κλαίοντες καὶ συνθρύπτοντές μου τὴν καρδίαν; ἐγὼ γὰρ οὐ μόνον δεθῆναι, ἀλλὰ καὶ ἀποθανεῖν εἰς ἰλημ ἑτοίμως ἔχω ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυ ἰυ. μὴ πειθομένου δ' αὐτοῦ, ἡσυχάσαμεν, εἰπόντες, τὸ θέλημα τοῦ κυ γενέσθω. μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύ τας ἀποσκευασάμενοι ἀνεβαίνομεν εἰς ἱερου σαλήμ· συνῆλθον δὲ καὶ τῶν μαθητῶν ἀπὸ καισ σαρείας σὺν ἡμῖν, ἄγοντες παρ' ᾧ ξενισθῶμεν, μνάσωνί τινι κυπρίῳ ἀρχαίῳ μαθητῇ. γενο μένων δὲ ἡμῶν εἰς ἱεροσόλυμα, ἀσμένως ἐδε
λά ξαντο ἡμᾶς οἱ ἀδελφοί. Τῇ δὲ ἐπιούσῃ εἰσῆλθεν ὁ παῦλος σὺν ἡμῖν πρὸς ἰάκωβον, πά ντες τε παρεγένοντο οἱ πρεσβύτεροι. καὶ ἀσπα σάμενος αὐτοὺς ἐξηγεῖτο καθ' ἓν ἕκαστον ὧν ἐποίησεν ὁ θς ἐν τοῖς ἔθνεσι διὰ τῆς διακονίας αὐτοῦ. οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐδόξαζον τὸν κν, εἶπόν τε αὐτῷ, θεωρεῖς ἀδελφὲ, πόσαι μυριάδες εἰσὶν ἰουδαίων τῶν πεπιστευκότων; καὶ πάντες ζη

λωται τ νόμου ὑπάρχοισι. κατηχήθησαν δὲ
περὶ σοῦ, ὅτι ἀποστασίαν διδάσκεις ἀπὸ μω-
σέως τοὺς κτ' τὰ ἔθνη πάντας ἰουδαίους, λέ-
γων μὴ ὀφείλειν αὐτοὺς τὰ τέκνα μηδὲ
τοῖς ἔθεσι περιπατεῖν. τί οὖν ἐστι; πάντως δεῖ
πλῆθος (συνελθεῖν· ἀκούσονται γὰρ ὅτι ἐλήλυ-
θας. τοῦτο οὖν ποίησον ὃ σοι λέγομεν· εἰσὶν
ἡμῖν ἄνδρες τέσσαρες εὐχὴν ἔχοντες ἐφ' ἑαυ
τῶν· τούτους παραλαβὼν ἁγνίσθητι σὺν αὐ-
τοῖς· καὶ δαπάνησον ἐπ' αὐτοῖς, ἵνα ξυρήσωνται
τ κεφαλήν, καὶ γνῶσι πάντες ὅτι ὧν κατήχηνται
περὶ σοῦ οὐδέν ἐστιν, ἀλλὰ στοιχεῖς καὶ αὐτὸς τὸν
νόμον φυλάσσων. περὶ δὲ τῶν πεπιστευκότων
ἐθνῶν ἡμεῖς ἐπεστείλαμεν, κρίναντες μηδὲν
τοιοῦτον τηρεῖν αὐτοὺς, εἰ μὴ φυλάσσεσθαι αὐ-
τοὺς τό, τε εἰδωλόθυτον καὶ τὸ αἷμα καὶ πνικτὸν
καὶ πορνείαν. τότε ὁ παῦλος παραλαβὼν τοὺς
ἄνδρας, τῇ ἐχομένῃ ἡμέρᾳ σὺν αὐτοῖς ἁγνι-
σθεὶς εἰσῄει εἰς τὸ ἱερὸν, διαγγέλλων τ ἐκπλή-
ρωσιν τ ἡμερῶν τ ἁγνισμοῦ, ἕως οὗ προσηνέχθη ὑπὲρ
ἑνὸς ἑκάστου αὐτῶν ἡ προσφο-
ρά. Ὡς δὲ ἔμελλον αἱ ἑπτὰ ἡμέραι συν- λϛ
τελεῖσθαι, οἱ ἀπὸ τῆς ἀσίας ἰουδαῖοι θεασά-

μθμοι αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ, σωέχεον παντα τὸν ὄ-
χλον, ⸌ ἐπέβαλον τας χεῖρας ἐπ' αὐτὸν, κρά-
ζοντες, ἄνδρες ἰσραηλῖται, βοηθεῖτε· οὗτός ἐστιν
ὁ ἄνθρωπος ὁ κατὰ τοῦ λαοῦ ⸌ τοῦ νόμου καὶ τοῦ το-
που τούτου πάντας πανταχοῦ διδάσκων· ἔτι
τε ⸌ ἕλληνας εἰσήγαγεν εἰς τὸ ἱερὸν, καὶ κεκοί-
νωκε τὸν ἅγιον τόπον τοῦτον. ἦσαν γὰρ τρόφιμον
ἐφέσιον ἐν τῇ πόλει σὺν αὐ-
τῷ, ὃν ἐνόμιζον ὅτι εἰς τὸ ἱερὸν εἰσήγαγεν ὁ
παῦλος. ἐκινήθη τε ἡ πόλις ὅλη, καὶ ἐγένε-
το συνδρομὴ τοῦ λαοῦ. καὶ ἐπιλαβόμενοι τοῦ παύ-
λου εἷλκον αὐτὸν ἔξω τοῦ ἱεροῦ, καὶ εὐθέως ἐ-
κλείσθησαν αἱ θύραι. ζητούντων δὲ αὐτὸν ἀπο-
κτεῖναι, ἀνέβη φάσις τῷ χιλιάρχῳ τῆς σπείρης
ὅτι ὅλη συγκέχυται ἱερουσαλήμ· ὃς ἐξαυτῆς
παραλαβὼν στρατιώτας καὶ ἑκατοντάρχους,
κατέδραμεν ἐπ' αὐτούς. οἱ δὲ ἰδόντες τὸν χιλί-
αρχον ⸌ τοὺς στρατιώτας, ἐπαύσαντο τύπτον-
τες τὸν παῦλον. τότε ἐγγίσας ὁ χιλίαρχος ἐπε-
λάβετο αὐτοῦ, καὶ ἐκέλευσε δεθῆναι ἁλύσεσι
δυσί· ⸌ ἐπυνθάνετο τίς ἂν εἴη καὶ τί ἐστι πε-
πoιηκώς. ἄλλοι δὲ ἄλλο τι ἐβόων ἐν τῷ ὄχλῳ.
μὴ δυναμένου δὲ γνῶναι τὸ ἀσφαλὲς διὰ τὸν

θόρυβον, ἐκέλευσεν ἄγεσθαι αὐτὸν εἰς τὴν παρεμβολήν. ὅτε δὲ ἐγένετο ὅτι τοῖς ἀναβαθμοῖς, συνέβη βαστάζεσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν διὰ τὴν βίαν τοῦ ὄχλου· ἠκολούθει γὰρ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ κράζον, αἶρε αὐτόν. μέλλων τε εἰσάγεσθαι εἰς τὴν παρεμβολὴν ὁ Παῦλος λέγει τῷ χιλιάρχῳ, εἰ ἔξεστί μοι εἰπεῖν τι πρὸς σε; ὁ δὲ ἔφη, ἑλληνιστὶ γινώσκεις; οὐκ ἄρα σὺ εἶ ὁ Αἰγύπτιος ὁ πρὸ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀναστατώσας καὶ ἐξαγαγὼν εἰς τὴν ἔρημον τοὺς τετρακισχιλίους ἄνδρας τῶν σικαρίων; εἶπε δὲ ὁ Παῦλος, ἐγὼ ἄνθρωπος μέν εἰμι Ἰουδαῖος Ταρσεύς, τῆς Κιλικίας οὐκ ἀσήμου πόλεως πολίτης· δέομαι δέ σου, δός μοι λαλῆσαι πρὸς τὸν λαόν. ὅτε δὲ ἔδωκεν αὐτῷ, ὁ Παῦλος ἑστὼς ἐπὶ τῶν ἀναβαθμῶν κατέσεισε τῇ χειρὶ τῷ λαῷ. πολλῆς δὲ σιγῆς γενομένης, προσεφώνει τῇ Ἑβραΐδι διαλέκτῳ λέγων, Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατέ μου τῆς πρὸς ὑμᾶς νυνὶ ἀπολογίας. ἀκούσαντες δὲ ὅτι τῇ Ἑβραΐδι διαλέκτῳ προσεφώνει αὐτοῖς, μᾶλλον παρέσχον ἡσυχίαν, καὶ φησιν, ἐγὼ μέν εἰμι ἀνὴρ Ἰουδαῖος, γεγεννημένος ἐν Ταρσῷ τῆς Κιλικίας, ἀνατε- 22

θραμμένος ἔν τῇ πόλει ταύτῃ παρὰ τοὺς πόδας γαμαλιήλ, πεπαιδευμένος κατ' ἀκρίβειαν τοῦ πατρῴου νόμου, ζηλωτὴς ὑπάρχων τοῦ θεοῦ, καθὼς πάντες ὑμεῖς ἐστε σήμερον· ὃς ταύτην τὴν ὁδὸν ἐδίωξα ἄχρι θανάτου, δεσμεύων καὶ παραδιδοὺς εἰς φυλακὰς ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας, ὡς καὶ ὁ ἀρχιερεύς μαρτυρεῖ μοι, καὶ πᾶν τὸ πρεσβυτέριον, παρ' ὧν καὶ ἐπιστολὰς δεξάμενος πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς, εἰς δαμασκὸν ἐπορευόμην, ἄξων καὶ τοὺς ἐκεῖσε ὄντας δεδεμένους εἰς ἰερουσαλήμ, ἵνα τιμωρηθῶσιν. ἐγένετο δέ μοι πορευομένῳ καὶ ἐγγίζοντι τῇ δαμασκῷ περὶ μεσημβρίαν ἐξαίφνης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ περιαστράψαι φῶς ἱκανὸν περὶ ἐμέ, ἔπεσά τε εἰς τὸ ἔδαφος, καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι, σαοὺλ σαοὺλ, τί με διώκεις; ἐγὼ δὲ ἀπεκρίθην, τίς εἶ κύριε; εἶπέ τε πρός με, ἐγώ εἰμι ἰησοῦς ὁ ναζωραῖος ὃν σὺ διώκεις. οἱ δὲ σὺν ἐμοὶ ὄντες τὸ μὲν φῶς ἐθεάσαντο, καὶ ἔμφοβοι ἐγένοντο, τὴν δὲ φωνὴν οὐκ ἤκουσαν τοῦ λαλοῦντός μοι. εἶπον δέ, τί ποιήσω κύριε; ὁ δὲ κύριος πρός με, ἀναστὰς πορεύου εἰς δαμασκὸν, κἀκεῖ σοι λαληθήσεται περὶ πάντων ὧν τέτακταί σοι ποιεῖν·

σαι. ὡς δὲ ὃν ἀνέβλεπον ἀπὸ τ δόξης τ φωτὸς ἐκείνου, χλαιγωγούμενος ὑπὸ τ συνόντων μοι ἦλθον εἰς δαμασκόν. ἀνανίας δέ τις ἀνὴρ εὐσεβὴς κτ τὸν νόμον, μαρτυρούμενος ὑπὸ πάντων τῶν κατοικούντων ἰουδαίων, ἐλθὼν πρός με κὴ ἐπιστὰς εἶπέ μοι, σαοὺλ ἀδελφὲ, ἀνάβλεψον· κἀγὼ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἀνέβλεψα εἰς αὐτόν. ὁ δὲ εἶπεν, ὁ θς τῶν πατέρων ἡμῶν προεχείρισατό σε γνῶναι τὸ θέλημα αὐτοῦ, κὴ ἰδεῖν τ δίκαιον, κὴ ἀκοῦσαι φωνὴν ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, ὅτι ἔσῃ μάρτυς αὐτῷ πρὸς πάντας ἀνθρώπους, ὧν ἑώρακας κὴ ἤκουσας. κὴ νῦν τί μέλλεις; ἀναστὰς βάπτισαι, κὲ ἀπόλουσαι τὰς ἁμαρτίας σου, ἐπικαλεσάμενος τὸ ὄνομα τοῦ κῦ. ἐγένετο δέ μοι ὑποστρέψαντι εἰς ἱερουσαλὴμ, κὲ προσευχομένου μου ἐν τῷ ἱερῷ, γενέσθαι με ἐν ἐκστάσει, κὲ ἰδεῖν αὐτὸν λέγοντά μοι, σπεῦσον κὴ ἔξελθε ἐν τάχει ἐξ ἱερουσαλὴμ, διότι οὐ παραδέξονταί σου τ μαρτυρίαν περὶ ἐμοῦ. κἀγὼ εἶπον, κέ, αὐτοὶ ἐπίστανται ὅτι ἐγὼ ἤμην φυλακίζων κὴ δέρων κτ τὰς συναγωγὰς τοὺς πιστεύοντας ἐπί σε, κὲ ὅτε ἐξεχύνετο τὸ αἷμα στεφάνου τ μάρτυρός σου, κὴ

αὐτὸς ἡμῖν ἐφεστὼς δ συμβιβάζων τῇ ἀναρέσει αὐτῷ, φυλάσσων τὰ ἱμάτια τ ἀναιρούντων αὐτόν. ἡ εἶπε πρὸς με, πορεύου, ὅτι ἐγὼ εἰς ἔθνη μακρὰν ἐξαποστελῶ σε. ἤκουον δὲ αὐτοῦ ἄχρι τούτου τ λόγου, καὶ ἐπῆραν τ φωνὴν αὐτῶν, λέγοντες, αἶρε ἀπὸ τ γῆς τ τοιοῦτον· οὐ γὰρ καθῆκον αὐτὸν ζῆν. κραυγαζόντων δ αὐτῶν δ ῥιπτούντων τὰ ἱμάτια καὶ κονιορτὸν βαλλόντων εἰς τὸν ἀέρα, ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ χιλίαρχος ἄγεσθαι εἰς τ παρεμβολὴν, εἰπὼν μάστιξιν ἀνετάζεσθαι αὐτὸν, ἵνα ἐπιγνῷ δι' ἣν αἰτίαν οὕτως ἐπεφώνουν αὐτῷ. ὡς δὲ προέτεινεν αὐτὸν τοῖς ἱμᾶσιν, εἶπε πρὸς τὸν ἑστῶτα ἑκατόνταρχον ὁ παῦλος, εἰ ἄνθρωπον ῥωμαῖον δ ἀκατάκριτον ἔξεστιν ὑμῖν μαστίζειν; ἀκούσας δὲ ὁ ἑκατόνταρχος προσελθὼν ἀπήγγειλε τῷ χιλιάρχῳ, λέγων, ὅρα τί μέλλεις ποιεῖν· ὁ γὰρ ἄνθρωπος οὗτος ῥωμαῖός ἐστι. προσελθὼν δὲ ὁ χιλίαρχος εἶπεν αὐτῷ, λέγε μοι εἰ σὺ ῥωμαῖος εἶ. ὁ δὲ ἔφη, ναί. ἀπεκρίθη τε ὁ χιλίαρχος, ἐγὼ πολλοῦ κεφαλαίου τὴν πολιτείαν ταύτην κτησάμην. ὁ δὲ παῦλος ἔφη, ἐγὼ δὲ καὶ γεγέννημαι. εὐθέως οὖν ἀπέστησαν ἀπ' αὐτοῦ οἱ

μέλλοντες αὐτὸν διαπάζειν. καὶ ὁ χιλίαρχος δὲ
ἐφοβήθη ὅπιγους ὅτι ῥωμαῖός ἐστι, καὶ ὅτι ἦν
αὐτὸν δεδεκώς. Τῇ δὲ ἐπαύριον βουλόμενος 29
γνῶναι τὸ ἀσφαλὲς, τὸ, τί κατηγορεῖται παρὰ
τῶν ἰουδαίων, ἔλυσεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν δεσμῶν, καὶ
ἐκέλευσεν ἐλθεῖν τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ
συνέδριον αὐτῶν. καὶ καταγαγὼν τὸν παῦλον
ἔστησεν εἰς αὐτούς. Ἀτενίσας δὲ ὁ παῦλος τῷ 23
συνεδρίῳ εἶπεν, ἄνδρες ἀδελφοὶ, ἐγὼ πάσῃ
συνειδήσει ἀγαθῇ πεπολίτευμαι τῷ θεῷ, ἄχρι
ταύτης τῆς ἡμέρας. ὁ δὲ ἀρχιερεὺς ἀνανίας ἐ-
πέταξε τοῖς παρεστῶσιν αὐτῷ τύπτειν αὐτοῦ τὸ
στόμα. τότε ὁ παῦλος πρὸς αὐτὸν εἶπε, τύπτειν σε
μέλλει ὁ θεὸς, τοῖχε κεκονιαμένε. καὶ σὺ κάθῃ κρί
νων με κατὰ τὸν νόμον, καὶ παρανομῶν κελεύεις
με τύπτεσθαι; οἱ δὲ παρεστῶτες εἶπον, τὸν ἀρχιε-
ρέα τοῦ θεοῦ λοιδορεῖς; ἔφη τε ὁ παῦλος, οὐκ ἤ-
δειν ἀδελφοὶ, ὅτι ἐστὶν ἀρχιερεύς. γέγραπται γάρ, 5
ἄρχοντα τοῦ λαοῦ σου οὐκ ἐρεῖς κακῶς. γνοὺς δὲ 6
ὁ παῦλος ὅτι τὸ ἓν μέρος ἐστὶ σαδδουκαίων,
τὸ δὲ ἕτερον φαρισαίων, ἔκραζεν ἐν τῷ συνε-
δρίῳ, ἄνδρες ἀδελφοὶ, ἐγὼ φαρισαῖός εἰμι
υἱὸς φαρισαίου· περὶ ἐλπίδος καὶ ἀναστάσεως
νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι. τοῦτο δὲ αὐτοῦ λαλήσαν-

πος ἐγένετο στάσις τ̃ φαρισαίων καὶ τ̃ σαδδουκαίων, καὶ ἐσχίσθη τὸ πλῆθος· σαδδουκαῖοι μὲν γὰρ λέγουσι μὴ εἶναι ἀνάστασιν μηδὲ ἄγγελον μήτε πνεῦμα· φαρισαῖοι δὲ ὁμολογοῦσι τὰ ἀμφότερα. ἐγένετο δὲ κραυγὴ μεγάλη. καὶ ἀναστάντες οἱ γραμματεῖς τ̃ μέρους τ̃ φαρισαίων διεμάχοντο λέγοντες, οὐδὲν κακὸν εὑρίσκομεν ἐν τ̃ ἀνθρώπῳ τούτῳ· εἰ δὲ πνεῦμα ἐλάλησεν αὐτῷ ἢ ἄγγελος, μὴ θεομαχῶμεν. πολλῆς δὲ γενομένης στάσεως, εὐλαβηθεὶς ὁ χιλίαρχος μὴ διασπασθῇ ὁ παῦλος ὑπ' αὐτῶν, ἐκέλευσε τὸ στράτευμα καταβὰν ἁρπάσαι αὐτὸν ἐκ μέσου αὐτῶν, ἄγειν τε εἰς τὴν παρεμβολήν. τῇ δὲ ἐπιούσῃ νυκτὶ ἐπιστὰς αὐτῷ ὁ κς εἶπε, θάρσει παῦλε· ὡς γὰρ διεμαρτύρω τὰ περὶ ἐμοῦ εἰς ἱερουσαλήμ, οὕτω σε δεῖ καὶ εἰς ῥώμην μαρτυρῆσαι. γενομένης δὲ ἡμέρας, ποιήσαντές τινες τ̃ ἰουδαίων συστροφὴν, ἀνεθεμάτισαν ἑαυτοὺς, λέγοντες μήτε φαγεῖν μήτε πιεῖν ἕως οὗ ἀποκτείνωσι τ̃ παῦλον. ἦσαν δὲ πλείους τεσσαράκοντα οἱ τὴν τ̃ συνωμοσίαν πεποιηκότες, οἵτινες προσελθόντες τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς πρεσβυτέροις εἶπον, ἀναθέματι ἀνεθεματίσαμεν ἑαυτοὺς μη-

δεῖ ὸς γεύσασθ ἕως οὗ ἀποκλείσωμεν τ παῦλον. νῦν οὖν ὑμεῖς ἐμφανίσατε ᾧ χιλιάρχῳ σὺν τῷ συνεδρίῳ, ὅπως αὔριον αὐτ καταγάγῃ πρὸς ὑμᾶς, ὡς μέλλοντας διαγινώσκειν ἀκριβέστερον τ περὶ αὐτ· ἡμεῖς δ πρὸ τοῦ ἐγγίσαι αὐτὸν, ἕτοιμοί ἐσμεν τοῦ ἀνελεῖν αὐτόν. ἀκούσας δ ὁ υἱὸς τ ἀδελφῆς παύλου τὸ ἔνεδρον, παραγενόμενος καὶ εἰσελθὼν εἰς τ παρεμβολὴν, ἀπήγγειλε τῷ παύλῳ. προσκαλεσάμενος δὲ ὁ παῦλος ἕνα τ ἑκατοντάρχων, ἔφη, τ νεανίαν τοῦτον ἀπάγαγε πρὸς τὸν χιλίαρχον· ἔχει γάρ τι ἀπαγγεῖλαι αὐτῷ. ὁ μὲν οὖν παραλαβὼν αὐτὸν ἤγαγε πρὸς τὸν χιλίαρχον, καί φησιν, ὁ δέσμιος παῦλος προσκαλεσάμενός με ἠρώτησε τοῦτον τ νεανίαν ἀγαγεῖν πρός σε, ἔχοντά τι λαλῆσαί σοι. ἐπιλαβόμενος δ τ χεῖρὸς αὐτ ὁ χιλίαρχος, καὶ ἀναχωρήσας κατ' ἰδίαν, ἐπυνθάνετο, τί ἐστιν ὃ ἔχεις ἀπαγγεῖλαί μοι; εἶπε δ, ὅτι οἱ ἰουδαῖοι συνέθεντο τ ἐρωτῆσαί σε ὅπως αὔριον εἰς τὸ συνέδριον καταγάγῃς τ παῦλον, ὡς μέλλοντές τι ἀκριβέστερον πυνθάνεσθαι περὶ αὐτ. σὺ οὖν μὴ πεισθῇς αὐτοῖς· ἐνεδρεύουσι γὰρ αὐτὸν ἐξ αὐτῶν ἄνδρες πλείους τεσσεράκον-

τα, οἵτινες ἀνεθεμάτισαν ἑαυτοὺς μήτε φαγεῖν μήτε πιεῖν ἕως οὗ ἀνέλωσιν αὐτόν. καὶ νῦν ἕτοιμοί εἰσι, προσδεχόμενοι τὴν ἀπὸ σοῦ ἐπαγγελίαν. ὁ μὲν οὖν χιλίαρχος ἀπέλυσε τὴν νεανίαν, παραγγείλας μηδενὶ ἐκλαλῆσαι, ὅτι ταῦτα ἐνεφάνισας πρός με. καὶ προσκαλεσάμενος δύο τινὰς τῶν ἑκατοντάρχων, εἶπεν, ἑτοιμάσατε στρατιώτας διακοσίους, ὅπως πορευθῶσιν ἕως Καισαρείας, καὶ ἱππεῖς ἑβδομήκοντα, καὶ δεξιολάβους διακοσίους ἀπὸ τρίτης ὥρας τῆς νυκτός, κτίνη τε παρασῆσαι, ἵνα ἐπιβιβάσαντες τὸν Παῦλον διασώσωσι πρὸς Φήλικα τὸν ἡγεμόνα, γράψας ἐπιστολὴν περιέχουσαν τὸν τύπον τοῦτον· Κλαύδιος Λυσίας τῷ κρατίστῳ ἡγεμόνι Φήλικι χαίρειν· τὸν ἄνδρα τοῦτον συλληφθέντα ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων καὶ μέλλοντα ἀναιρεῖσθαι ὑπ' αὐτῶν, ἐπιστὰς σὺν στρατεύματι ἐξειλόμην αὐτὸν, μαθὼν ὅτι Ῥωμαῖός ἐστι· βουλόμενος δὲ γνῶναι τὴν αἰτίαν δι' ἣν ἐνεκάλουν αὐτῷ, κατήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ συνέδριον αὐτῶν, ὃν εὗρον ἐγκαλούμενον περὶ ζητημάτων τοῦ νόμου αὐτῶν, μηδὲν δὲ ἄξιον θανάτου ἢ δεσμῶν ἔγκλημα ἔχοντα. μηνυθείσης δέ μοι ἐπιβουλῆς εἰς τὸν ἄνδρα μέλλειν ἔσεσθαι

ὑπὸ τ̃ ἰουδαίων, ἐξαυτ̃ ἔπεμψα πρός σε, πα-
ραγγείλας καὶ τοῖς κατηγόροις λέγειν τὰ πρὸς
αὐτὸν ὅπι σοῦ. ἔρρωσο. οἱ μὲν οὖν στρα-
τιῶται κατ̀ τὸ διατεταγμένον αὐτοῖς, ἀναλα-
βόντες τ̃ παῦλον ἤγαγον διὰ τ̃ νυκτὸς εἰς τ̃
Ἀντιπατρίδα. τῇ δ̀ ἐπαύριον ἐάσαντες τοὺς
ἱππεῖς πορεύεσθαι σὺν αὐτῷ, ὑπέστρεψαν εἰς τ̃
παρεμβολήν. οἵτινες εἰσελθόντες εἰς τ̃ Καισά-
ρειαν κ̀ ἀναδόντες τ̃ ἐπιστολὴν τῷ ἡγεμό-
νι, παρέστησ̀ κ̀ τ̃ παῦλον αὐτῷ. ἀναγνοὺς δ̀ ὁ
ἡγεμὼν καὶ ἐπερωτήσας ἐκ ποίας ἐπαρχίας
ἦν, κ̀ πυθόμενος ὅτι ἀπὸ κιλικίας, διακού-
σομαί σου, ἔφη, ὅταν κ̀ οἱ κατήγοροί σου πα-
ραγένωνται. ἐκέλευσέ τε αὐτὸν ἐν τῷ πραιτω-
ρίῳ τ̃ Ἡρῴδου φυλάσσεσθαι. Μετὰ δ̀ πέντε 24
ἡμέρας κατέβη ὁ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας μετ̀ τῶν
πρεσβυτέρων κ̀ ῥήτορος Τερτύλλου τινὸς, οἵ-
τινες ἐνεφάνισαν τῷ ἡγεμόνι κατ̀ τ̃ παύλ. κλη-
θέντος δ̀ αὐτοῦ, ἤρξατο κατηγορεῖν ὁ Τέρτυλ-
λος λέγων, πολλῆς εἰρήνης τυγχάνοντες διὰ
σοῦ, κ̀ κατορθωμάτων γινομένων τῷ ἔθνει τού-
τῳ διὰ τ̃ σῆς προνοίας, πάντη τε κ̀ πανταχοῦ ἀποδεχόμεθα, κράτιστε Φῆλιξ, μετὰ πάσης
εὐχαριστίας. ἵνα δ̀ μὴ ὅπι πλείονά σε ἐγκόπτω,

παρακαλῶ ἀκοῦσαί σε ἡμῶν σωτόμως τῇ σῇ ὑπεικείᾳ. εὑρόντες γὰρ τὸν ἄνδρα τοῦτον λοιμὸν, καὶ κινοῦντα στάσιν πᾶσι τοῖς ἰουδαίοις τοῖς κατὰ τὴν οἰκουμένην, πρωτοστάτην τε τῆς τῶν ναζωραίων αἱρέσεως, ὃς καὶ τὸ ἱερὸν ἐπείρασε βεβηλῶσαι, ὃν καὶ ἐκρατήσαμεν καὶ κατὰ τὸν ἡμέτερον νόμον ἠθελήσαμεν κρίνειν. παρελθὼν δὲ λυσίας ὁ χιλίαρχος μετὰ πολλῆς βίας ἐκ τῶν χειρῶν ἡμῶν ἀπήγαγε, κελεύσας τοὺς κατηγόρους αὐτοῦ ἔρχεσθαι ἐπί σε, παρ' οὗ δυνήσῃ αὐτὸς ἀνακρίνας περὶ πάντων τούτων ἐπιγνῶναι, ὧν ἡμεῖς κατηγοροῦμεν αὐτοῦ. συνεπέθεντο δὲ καὶ οἱ ἰουδαῖοι φάσκοντες ταῦτα οὕτως ἔχειν. ἀπεκρίθη δὲ ὁ παῦλος, νεύσαντος αὐτῷ τοῦ ἡγεμόνος λέγειν, ἐκ πολλῶν ἐτῶν ὄντα σε κριτὴν τῷ ἔθνει τούτῳ ἐπιστάμενος, εὐθυμότερον τὰ περὶ ἐμαυτοῦ ἀπολογοῦμαι, δυναμένου σου γνῶναι ὅτι οὐ πλείους εἰσί μοι ἡμέραι ἢ δεκαδύο, ἀφ' ἧς ἀνέβην προσκυνήσων εἰς ἱερουσαλήμ· καὶ οὔτε ἐν τῷ ἱερῷ εὗρόν με πρός τινα διαλεγόμενον ἢ ἐπισύστασιν ποιοῦντα ὄχλου, οὔτε ἐν ταῖς συναγωγαῖς οὔτε κατὰ τὴν πόλιν, οὔτε παρεστῆσαί με δύνανται περὶ ὧν νῦν κατηγοροῦσί μου. ὁμολογῶ δὲ

τοῦτό σοι, ὅπ κτ' τ ὁδὸν λὼ λέγουσιν αἵρεσιν,
οὕτω λατρεύω ᾧ πατρῴῳ θεῷ, πιστεύων πᾶ-
σι τοῖς κτ' τ νόμον & τοῖς προφήταις γεγραμ
μένοις, ἐλπίδα ἔχων εἰς τ θν, λὼ & αὐτοὶ οὗ-
τοι προσδέχον), ἀνάστασιν μέλλειν ἔσεσθ νε-
κρῶν, δικαίων τε κ ἀδίκων. ἐν τούτῳ ℨ αὐτὸς
ἀσκῶ ἀπρόσκοπον συνείδησιν ἔχν πρὸς
τ θν κ τοὺς ἀνθρώπους διαπαντός. δι' ἐτῶν ℨ
πλειόνων παρεγενόμλν ἐλεημοσύνας ποιή-
σων εἰς τὸ ἔθνος μου κ προσφοράς. ἐν οἷς εὗ-
ρόν με ἡγνισμένον ἐν ῷ ἱερῷ οὐ μτ' ὄχλου οὐδὲ
μτ' θορύβου. τινὲς δὲ ἀπὸ τ ἀσίας Ἰουδαῖοι,
οὓς δεῖ ἐπὶ σοῦ παρεῖναι & κατηγορεῖν, εἴπ
ἔχοιεν πρός με· ἢ αὐτοὶ οὗτοι εἰπάτωσαν εἴπ
εὗρον ἐν ἐμοὶ ἀδίκημα, στάντος μου ἐπὶ τοῦ
συνεδρίου, ἢ περὶ μιᾶς ταύτης φωνῆς, ἧς ἐ-
κραξα ἑστὼς ἐν αὐτοῖς, ὅτι περὶ ἀναστάσεως
νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι σήμερον ὑφ' ὑμῶν. ἀ-
κούσας ℨ ταῦτα ὁ Φῆλιξ ἀνεβάλετο αὐτοὺς,
ἀκριβέστερον εἰδὼς τὰ περὶ τῆς ὁδοῦ, εἰπών,
ὅταν Λυσίας ὁ χιλίαρχος καταβῇ, διαγνώσο-
μαι τὰ καθ' ὑμᾶς· διαταξάμνός τε τῷ ἑκα-
τοντάρχῃ τηρεῖσθ τ παῦλον, ἔχειν τε ἄνεσιν,
κ μηδένα κωλύειν τ ἰδίων αὐτοῦ ὑπηρετῶν ἢ

προσέρχεται αὐτῷ. μεθ' ἡμέρας τινὰς παραγενόμενος ὁ φῆλιξ σὺν δρουσίλλῃ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ οὔσῃ ἰουδαίᾳ, μετεπέμψατο τὸν παῦλον, καὶ ἤκουσεν αὐτοῦ περὶ τῆς εἰς χριστὸν πίστεως. διαλεγομένου δὲ αὐτοῦ περὶ δικαιοσύνης καὶ ἐγκρατείας καὶ τοῦ κρίματος τοῦ μέλλοντος ἔσεσθαι, ἔμφοβος γενόμενος ὁ φῆλιξ ἀπεκρίθη, τὸ νῦν ἔχον πορεύου, καιρὸν δὲ μεταλαβὼν μετακαλέσομαί σε· ἅμα καὶ ἐλπίζων ὅτι χρήματα δοθήσεται ὑπὸ τοῦ παύλου, ὅπως λύσῃ αὐτόν. διὸ καὶ πυκνότερον αὐτὸν μετα-
λς' πεμπόμενος ὡμίλει αὐτῷ. Διετίας δὲ πληρωθείσης ἔλαβε διάδοχον ὁ φῆλιξ πόρκιον φῆστον, θέλων τε χάριτας καταθέσθαι τοῖς ἰουδαίοις ὁ φῆλιξ, κατέλιπε τὸν παῦλον δεδεμένον.

25 Φῆστος οὖν ἐπιβὰς τῇ ἐπαρχίᾳ, μεθ' ἡμέρας τρεῖς ἀνέβη εἰς ἱεροσόλυμα ἀπὸ καισαρείας. ἐνεφανίσθη δὲ αὐτῷ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ πρῶτοι τῶν ἰουδαίων κατὰ τοῦ παύλου, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν, αἰτούμενοι χάριν κατ' αὐτοῦ, ὅπως μεταπέμψηται αὐτὸν εἰς ἱερουσαλήμ, ἐνέδραν ποιοῦντες ἀνελεῖν αὐτὸν κατὰ τὴν ὁδόν. ὁ μὲν οὖν φῆστος ἀπεκρίθη τηρεῖσθαι τὸν παῦλον ἐν καισα-

ρείᾳ,

ρεία, ἑαυτ῀ ⸀μέλλειν ⸀ἐν τάχ⸀ει ⸀ἐκπορεύεσθ⸂αι. οἱ
οὖν δυνατοὶ ⸀ἐν ὑμῖν, φησί, συνκαταβάντες,
εἴ τι ἔστιν ⸀ἐν τῷ ἀνδρὶ τούτῳ, κατηγορείτωσαν
αὐτοῦ. διατρίψας ⸀δὲ ⸀ἐν αὐτοῖς ἡμέρας πλείους
ἢ δέκα, καταβὰς εἰς καισάρειαν, τῇ ἐπαύ-
ριον καθίσας ⸀ἐπὶ βήματος, ⸀ἐκέλευσε τὸν παῦ
λον ἀχθῆναι. παραγενομένου ⸀δὲ αὐτοῦ, περι-
έστησαν οἱ ⸀ἀπὸ ⸀ἱεροσολύμων καταβεβηκότες
ἰουδαῖοι, πολλὰ καὶ βαρέα αἰτιάματα φέρον-
τες κατὰ τοῦ παύλου, ἃ οὐκ ἴσχυον ἀποδεῖξαι, ἀπο-
λογουμένου αὐτοῦ, ὅτι οὔτε εἰς τὸν νόμον τῶν ἰου-
δαίων, οὔτε εἰς τὸ ἱερὸν, οὔτε εἰς καίσαρά τι
ἥμαρτον. ὁ φῆστος ⸀δὲ τοῖς ἰουδαίοις θέλων χάριν
καταθέσθαι, ἀποκριθεὶς τῷ παύλῳ εἶπε, θέλεις
εἰς ἱεροσόλυμα ἀναβὰς, ἐκεῖ περὶ τούτων κρί
νεσθαι ἐπ' ἐμοῦ; εἶπε ⸀δὲ ὁ παῦλος, ὅτι τοῦ
βήματος καίσαρός ἐτώς εἰμι, οὗ με δεῖ κρίνε-
σθαι. ἰουδαίοις ⸀οὐδὲν ἠδίκησα, ὡς καὶ σὺ κάλ-
λιον ⸀ἐπιγινώσκεις. εἰ μὲν γὰρ ἀδικῶ, καὶ ἄξιον θα
νάτου πέπραχά τι, οὐ παραιτοῦμαι τὸ ἀποθα
νεῖν· εἰ ⸀δὲ οὐδέν ⸀ἐστιν ὧν οὗτοι κατηγοροῦσί μου,
οὐδείς με δύναται αὐτοῖς χαρίσασθαι. καίσα-
ρα ⸀ἐπικαλοῦμαι. τότε ὁ φῆστος συλλαλήσας

μετ' τοῦ συμβουλίου, ἀπεκρίθη, καίσαρα ἐπικέκλησαι; ὅτι καίσαρα πορεύσῃ. ἡμερῶν δὲ διαγενομένων τινῶν, ἀγρίππας ὁ βασιλεὺς καὶ βερνίκη κατῆλθεν εἰς καισάρειαν ἀσπασόμενοι τὸν φῆστον. ὡς δὲ πλείους ἡμέρας διέτριβον ἐκεῖ, ὁ φῆστος τῷ βασιλεῖ ἀνέθετο τὰ κατὰ τὸν παῦλον, λέγων, ἀνήρ τις ἐστὶ καταλελειμμένος ὑπὸ φήλικος δέσμιος, περὶ οὗ, γενομένου μου εἰς ἱεροσόλυμα, ἐνεφάνισαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν ἰουδαίων, αἰτούμενοι κατ' αὐτοῦ δίκην· πρὸς οὓς ἀπεκρίθην, ὅτι οὐκ ἔστιν ἔθος ῥωμαίοις χαρίζεσθαί τινα ἄνθρωπον εἰς ἀπώλειαν, πρὶν ἢ ὁ κατηγορούμενος κατὰ πρόσωπον ἔχοι τοὺς κατηγόρους, τόπον τε ἀπολογίας λάβοι περὶ τοῦ ἐγκλήματος, συνελθόντων οὖν αὐτῶν ἐνθάδε, ἀναβολὴν μηδεμίαν ποιησάμενος, τῇ ἐξῆς καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος, ἐκέλευσα ἀχθῆναι τὸν ἄνδρα, περὶ οὗ σταθέντες οἱ κατήγοροι αἰτίαν ἐπέφερον ὧν ὑπενόουν ἐγώ, ζητήματα δέ τινα περὶ τῆς ἰδίας δεισιδαιμονίας εἶχον πρὸς αὐτὸν, καὶ περί τινος Ἰησοῦ τεθνηκότος, ὃν ἔφασκεν ὁ παῦλος ζῆν. ἀπορούμενος δὲ ἐγὼ εἰς τὸν περὶ τούτου

ζήτησιν, ἔλεγον εἰ βούλοιτο πορεύεσθαι εἰς ἱερουσαλήμ, κἀκεῖ κρίνεσθαι περὶ τούτων. ὃ ὁ παῦλος ἐπικαλεσαμένου τὸν καίσαρα διάγνωσιν, ἐκέλευσε τηρεῖσθαι αὐτὸν ἕως οὗ πέμψω αὐτὸν πρὸς καίσαρα. ἀγρίππας ὁ πρὸς τὸν φῆστον ἔφη, ἐβουλόμην κἀγὼ τοῦ ἀνθρώπου ἀκοῦσαι. ὁ δέ, αὔριον, φησίν, ἀκούσῃ αὐτοῦ. Τῇ οὖν ἐπαύριον ἐλθόντος τοῦ ἀγρίππα καὶ τῆς βερνίκης μετὰ πολλῆς φαντασίας, καὶ εἰσελθόντων εἰς τὸ ἀκροατήριον σὺν τοῖς χιλιάρχοις καὶ ἀνδράσι τοῖς κατ' ἐξοχὴν οὖσι τῆς πόλεως, καὶ κελεύσαντος τοῦ φήστου ἤχθη ὁ παῦλος· καὶ φησὶν ὁ φῆστος, ἀγρίππα βασιλεῦ, καὶ πάντες οἱ συμπαρόντες ἡμῖν ἄνδρες, θεωρεῖτε τοῦτον περὶ οὗ πᾶν τὸ πλῆθος τῶν ἰουδαίων ἐνέτυχόν μοι ἔν τε ἱεροσολύμοις καὶ ἐνθάδε, βοῶντες μὴ δεῖν ζῆν αὐτὸν μηκέτι. ἐγὼ δὲ καταλαβόμενος μηδὲν ἄξιον θανάτου αὐτὸν πεπραχέναι, καὶ αὐτοῦ τοῦτου βασιλέα τὸν σεβαστὸν, ἔκρινα πέμπειν αὐτόν· περὶ οὗ ἀσφαλές τι γράψαι τῷ κυρίῳ οὐκ ἔχω· διὸ προήγαγον αὐτὸν ἐφ' ὑμᾶς, καὶ μάλιστα ἐπὶ σοῦ, βασιλεῦ ἀγρίππα, ὅπως τῆς λζ'

ἀνακρίσεως γνομένης, χῶ πρᾶγμα· ἄλογον
γὰρ μοι δοκεῖ πέμποντα δέσμιον μὴ καὶ τὰς
26 κατ' αὐτοῦ αἰτίας σημᾶναι. Ἀγρίππας δὲ
πρὸς τὸν παῦλον ἔφη, ἐπιτρέπεταί σοι ὑπὲρ
σαυτοῦ λέγειν. τότε ὁ παῦλος ἀπελογεῖτο ἐκ-
τείνας τὴν χεῖρα· περὶ πάντων ὧν ἐγκαλοῦμαι
ὑπὸ ἰουδαίων, βασιλεῦ ἀγρίππα, ἡγημαι
ἐμαυτὸν μακάριον, μέλλων ἀπολογεῖσθαι ἐπὶ
σοῦ σήμερον, μάλιστα γνώστην ὄντα σε πάντων
τῶν κατ' ἰουδαίους ἐθῶν τε καὶ ζητημάτων· διὸ δέο-
μαί σου, μακροθύμως ἀκοῦσαί μου. τὴν μὲν οὖν
βίωσίν μου τὴν ἐκ νεότητος, τὴν ἀπ' ἀρχῆς γενο-
μένην ἐν τῷ ἔθνει μου ἐν ἱεροσολύμοις, ἴσασι
πάντες οἱ ἰουδαῖοι προγινώσκοντές με ἄνω-
θεν, ἐὰν θέλωσι μαρτυρεῖν, ὅτι κατὰ τὴν ἀκριβε-
στάτην αἵρεσιν τῆς ἡμετέρας θρησκείας ἔζησα
φαρισαῖος, καὶ νῦν ἐπ' ἐλπίδι τῆς πρὸς τοὺς πα-
τέρας ἐπαγγελίας γενομένης ὑπὸ τοῦ θεοῦ, ἕστη-
κα κρινόμενος, εἰς ἣν τὸ δωδεκάφυλον ἡμῶν
ἐν ἐκτενείᾳ νύκτα καὶ ἡμέραν λατρεῦον ἐλπί-
ζει καταντῆσαι· περὶ ἧς ἐλπίδος ἐγκαλοῦμαι,
βασιλεῦ ἀγρίππα ὑπὸ τῶν ἰουδαίων. τί ἄπι-
στον κρίνεται παρ' ὑμῖν, εἰ ὁ θεὸς νεκροὺς ἐγείρει;

ἐγὼ μὲν οὖν ἔδοξα ἐμαυτῷ πρὸς τὸ ὄνομα
ἰησοῦ τοῦ ναζωραίου δεῖν πολλὰ ἐναντία πρᾶξαι,
ὃ καὶ ἐποίησα ἐν ἱεροσολύμοις, καὶ πολλοὺς τοὺς ἁ-
γίων ἐγὼ φυλακαῖς κατέκλεισα, τὴν παρὰ τῶν
ἀρχιερέων ἐξουσίαν λαβών, ἀναιρουμένων τε
αὐτῶν κατήνεγκα ψῆφον, καὶ κατὰ πάσας τὰς
συναγωγὰς πολλάκις τιμωρῶν αὐτοὺς ἠνάγ-
καζον βλασφημεῖν, περισσῶς τε ἐμμαινό-
μενος αὐτοῖς ἐδίωκον ἕως καὶ εἰς τὰς ἔξω πό
λεις, ἐν αἷς καὶ παρῆν εἰς τὴν δαμασκὸν
μετ' ἐξουσίας καὶ ἐπιτροπῆς τῆς παρὰ ἀρχιερέ-
ων, ἡμέρας μέσης, κατὰ τὴν ὁδὸν εἶδον, βασιλεῦ,
οὐρανόθεν ὑπὲρ τὴν λαμπρότητα τοῦ ἡλίου περι-
λάμψαν με φῶς, καὶ τοὺς σὺν ἐμοὶ πορευομέ
νους. πάντων δὲ καταπεσόντων ἡμᾶς εἰς τὴν
γῆν, ἤκουσα φωνὴν λαλοῦσάν μοι, καὶ λέ
γουσαν τῇ ἑβραΐδι διαλέκτῳ, σαοὺλ σαοὺλ,
τί με διώκεις; σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λα-
κτίζειν. ἐγὼ δὲ εἶπον, τίς εἶ κύριε; ὁ δὲ εἶπεν, ἐγώ εἰμι
ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις· ἀλλὰ ἀνάστηθι καὶ στῆθι ἐπὶ
τοὺς πόδας σου· εἰς τοῦτο γὰρ ὤφθην σοι προ-
χειρίσασθαί σε ὑπηρέτην καὶ μάρτυρα ὧν τε εἶ-
δες, ὧν τε ὀφθήσομαί σοι, ἐξαιρούμενός σε ἐκ

τ λαὸν τ τῶν ἐθνῶν, εἰς οὓς νῦν σε ἀποστέλλω ἀνοῖξαι ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, τοῦ ἐπιστρέψαι ἀπὸ σκότους εἰς φῶς, καὶ τ ἐξουσίας τοῦ σατανᾶ ἐπὶ τ θν, τοῦ λαβεῖν αὐτοὺς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καὶ κλῆρον ἐν τοῖς ἡγιασμένοις, πίστει τῇ εἰς ἐμέ. ὅθεν, βασιλεῦ ἀγρίππα, οὐκ ἐγενόμην ἀπειθὴς τῇ οὐρανίῳ ὀπτασίᾳ, ἀλλὰ τοῖς ἐν Δαμασκῷ πρῶτον καὶ ἱεροσολύμοις, εἰς πᾶσάν τε τ χώραν τ ἰουδαίας, καὶ τοῖς ἔθνεσιν ἀπαγγέλλων μετανοεῖν καὶ ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν θν, ἄξια τ μετανοίας ἔργα πράσσοντας. ἕνεκα τούτων με οἱ ἰουδαῖοι συλλαβόμενοι ἐν τῷ ἱερῷ ἐπειρῶντο διαχειρίσασθαι. ἐπικουρίας οὖν τυχὼν τ παρὰ τοῦ θυ, ἄχρι τ ἡμέρας ταύτης ἕστηκα μαρτυρόμενος μικρῷ τε καὶ μεγάλῳ, οὐδὲν ἐκτὸς λέγων ὧν τε οἱ προφῆται ἐλάλησαν μελλόντων γίνεσθαι, καὶ μωσῆς, εἰ παθητὸς ὁ χς, εἰ πρῶτος ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν φῶς μέλλει καταγγέλλειν τῷ λαῷ καὶ τοῖς ἔθνεσι. ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἀπολογουμένου, ὁ φῆστος μεγάλῃ τῇ φωνῇ ἔφη, μαίνῃ παῦλε, τὰ πολλά σε γράμματα εἰς μανίαν περιτρέπει. ὁ δέ, οὐ μαίνομαι, φησὶ, κράτιστε φῆστε, ἀλλὰ ἀληθείας καὶ σωφροσύνης

ῥήματα ἀποφθέγξομαι. ὅπισω] γὰρ φεύγοντων ὁ βασιλεὺς, πρὸς ὃν καὶ παῤῥησιαζόμενος λαλῶ· λανθάνειν γὰρ αὐτὸν τι τούτων οὐ πείθομαι οὐδέν· οὐ γὰρ ὄφιν ἐν γωνίᾳ πεπραγμένον τοῦτο. πιστεύῃς βασιλεῦ ἀγρίππα τοῖς προφήταις; οἶδα ὅτι πιστεύεις. ὁ δὲ ἀγρίππας πρὸς τὸν παῦλον ἔφη, ἐν ὀλίγῳ με πείθῃς χριστιανὸν γενέσθαι. ὁ δὲ παῦλος εἶπεν, εὐξαίμην ἂν τῷ θεῷ, καὶ ἐν ὀλίγῳ καὶ ἐν πολλῷ οὐ μόνον σὲ μόνον ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς ἀκούοντάς μου σήμερον, γενέσθαι τοιούτους οἵους καὶ ἐγώ εἰμι, παρεκτὸς τῶν δεσμῶν τούτων. καὶ ταῦτα εἰπόντος αὐτοῦ, ἀνέστη ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ ἡγεμὼν καὶ ὁ βερνίκη καὶ οἱ συγκαθήμενοι αὐτοῖς, καὶ ἀναχωρήσαντες ἐλάλουν πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες, ὅτι οὐδὲν θανάτου ἄξιον ἢ δεσμῶν πράσσει ὁ ἄνθρωπος οὗτος. ἀγρίππας δὲ τῷ φήστῳ ἔφη, ἀπολελύσθαι ἐδύνατο ὁ ἄνθρωπος οὗτος, εἰ μὴ ἐπεκέκλητο καίσαρα. Ὡς δὲ ἐκρίθη ἀποπλεῖν ἡμᾶς εἰς τὴν ἰταλίαν, παρεδίδουν τόν τε παῦλον καὶ τινας ἑτέρους δεσμώτας ἑκατοντάρχῃ, ὀνόματι ἰουλίῳ, σπείρης σεβαστῆς. ἐπιβάντες δὲ πλοίῳ ἀδραμυττηνῷ, μέλλοντες πλεῖν τοὺς λη' 27

χ̄ρ̄τ̄ ἀσίαν τόποις ἀνήχθημεν, ὄντος σὺν ἡμῖν Ἀρισάρχου Μακεδόνος Θεσσαλονικέως. τῇ τε ἑτέρᾳ κατήχθημεν εἰς Σιδῶνα. φιλανθρώπως τε ὁ Ἰούλιος τῷ Παύλῳ χρησάμενος ἐπορεύθη πρὸς τοὺς φίλους πορευθέντα ἐπιμελείας τυχεῖν. κἀκεῖθεν ἀναχθέντες ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κύπρον, διὰ τὸ τοὺς ἀνέμους εἶναι ἐναντίους, τό τε πέλαγος τὸ κατὰ τὴν Κιλικίαν καὶ Παμφυλίαν διαπλεύσαντες, κατήλθομεν εἰς Μύρα τῆς Λυκίας· κἀκεῖ εὑρὼν ὁ ἑκατόνταρχος πλοῖον ἀλεξανδρῖνον πλέον εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἐνεβίβασεν ἡμᾶς εἰς αὐτό. ἐν ἱκαναῖς δὲ ἡμέραις βραδυπλοοῦντες, καὶ μόλις γενόμενοι κατὰ τὴν Κνίδον, μὴ προσεῶντος ἡμᾶς τοῦ ἀνέμου, ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κρήτην κατὰ Σαλμώνην· μόλις τε παραλεγόμενοι αὐτήν, ἤλθομεν εἰς τόπον τινὰ καλούμενον Καλοὺς Λιμένας, ᾧ ἐγγὺς ἦν πόλις Λασαία. ἱκανὸν δὲ χρόνον διαγινομένου, καὶ ὄντος ἤδη ἐπισφαλοῦς τοῦ πλοὸς διὰ τὸ καὶ τὴν νηστείαν ἤδη παρεληλυθέναι, παρῄνει ὁ Παῦλος, λέγων αὐτοῖς, ἄνδρες, θεωρῶ ὅτι μετὰ ὕβρεως καὶ πολλῆς ζημίας οὐ μόνον τοῦ φορτίου καὶ τοῦ πλοίου, ἀλλὰ καὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν μέλλειν ἔσεσθαι τὸν πλοῦν. ὁ

ὁ ἑκατόνταρχος τῷ κυβερνήτῃ καὶ τῷ ναυκλήρῳ ἐπείθετο μᾶλλον, ἢ τοῖς ὑπὸ τοῦ παύλου λεγομένοις. ἀνυδρότου δὲ τοῦ λιμένος ὑπάρχοντος πρὸς παραχειμασίαν, οἱ πλείους ἔθεντο βουλὴν ἀναχθῆναι καὶ κεῖθεν, εἴπως δύναιντο καταντήσαντες εἰς φοίνικα παραχειμάσαι, λιμένα τῆς κρήτης βλέποντα κατὰ λίβα καὶ κατὰ χῶρον. ὑποπνεύσαντος δὲ νότου, δόξαντες τῆς προθέσεως κεκρατηκέναι, ἄραντες ἄσσον, παρελέγοντο τὴν κρήτην. μετ' οὐ πολὺ δὲ ἔβαλε κατ' αὐτῆς ἄνεμος τυφωνικὸς, ὁ καλούμενος εὐροκλύδων. συναρπασθέντος δὲ τοῦ πλοίου, καὶ μὴ δυναμένου ἀντοφθαλμεῖν τῷ ἀνέμῳ, ἐπιδόντες ἐφερόμεθα. νησίον δέ τι ὑποδραμόντες καλούμενον κλαύδην, μόλις ἰσχύσαμεν περικρατεῖς γενέσθαι τῆς σκάφης, ἣν ἄραντες, βοηθείαις ἐχρῶντο, ὑποζωννύντες τὸ πλοῖον, φοβούμενοί τε μὴ εἰς τὴν σύρτιν ἐκπέσωσι, χαλάσαντες τὸ σκεῦος, οὕτως ἐφέροντο. σφοδρῶς δὲ χειμαζομένων ἡμῶν, τῇ ἑξῆς ἐκβολὴν ἐποιοῦντο· καὶ τῇ τρίτῃ αὐτόχειρες τὴν σκευὴν τοῦ πλοίου ἐρρίψαμεν. μήτε δὲ ἡλίου, μήτε ἄστρων ἐπιφαινόντων ἐπὶ πλείονας ἡμέρας, χειμῶνός τε οὐκ ὀλίγου ἐπικειμένου, λοιπὸν περιῃρεῖ-

τὸ πᾶσα ἐλπὶς τ σώζεσθαι ἡμᾶς. πολλῆς δὲ
ἀσπίας ὑπαρχούσης, τότε σταθεὶς ὁ παῦλος ἐν
μέσῳ αὐτῶν εἶπεν, ἔδει μέν, ὦ ἄνδρες, πειθαρ
χήσαντάς μοι μὴ ἀνάγεσθαι ἀπὸ τ κρήτης,
κερδῆσαί τε τ ὕβριν ταύτην καὶ τ ζημίαν. κὴ
τανῦν παραινῶ, ὑμᾶς εὐθυμεῖν· ἀποβολὴ γὰρ
ψυχῆς οὐδεμία ἔσται ἐξ ὑμῶν, πλὴν τ πλοίου·
παρέστη γάρ μοι τὴν νυκτὶ ταύτην ἄγγελος τ θεοῦ τ
εἰμι, ᾧ κὴ λατρεύω, λέγων, μὴ φοβοῦ παῦλε,
καίσαρί σε δεῖ παραστῆναι· καὶ ἰδοὺ κεχάρι-
σταί σοι ὁ θς πάντας τοὺς πλέοντας μετὰ σοῦ.
διὸ εὐθυμεῖτε ἄνδρες· πιστεύω γὰρ τῷ θεῷ, ὅτι
οὕτως ἔσται καθ' ὃν τρόπον λελάληταί μοι· εἰς
νῆσον δέ τινα δεῖ ἡμᾶς ἐκπεσεῖν. ὡς δὲ τεσσα-
ρεσκαιδεκάτη νὺξ ἐγένετο, διαφερομένων ἡ-
μῶν ἐν τῷ ἀδρίᾳ κατὰ μέσον τ νυκτὸς, ὑπε-
νόουν οἱ ναῦται προσάγειν τινὰ αὐτοῖς χώ-
ραν, κὴ βολίσαντες εὗρον ὀργυιὰς εἴκοσι· βρα-
χὺ δὲ διασήσαντες, κὴ πάλιν βολίσαντες, εὗ-
ρον ὀργυιὰς δεκαπέντε· φοβούμενοί τε μήπως
εἰς τραχεῖς τόπους ἐκπέσωμεν, ἐκ πρύμνης ῥί
ψαντες ἀγκύρας τέσσαρας, ηὔχοντο ἡμέραν
γενέσθαι. τῶν δὲ ναυτῶν ζητούντων φυγεῖν ἐκ τ
πλοίου, καὶ χαλασάντων τὴν σκάφην εἰς τὴν θά-

λαοσαν τοῖς φάσι ὡς ὁκ τοῖς μελόν-
των αἴγυρας ὁκπίνειν, εἶπεν ὁ παῦλος ὦ ἑκα
τονταέτη καὶ δὶς κραπώταις, ἐαν μὴ ὅτι μέ
νωσιν ὁν ᾧ πλοίῳ, ὑμεῖς σωθῆναι ὐ δύνα-
σθε. τότε οἱ κραπῶται ἀπέκοψαν τὰ σχοινία τ
σκάφης, καὶ εἴασ αὐτὸ ὁκπεσεῖν. ἄχρι δὲ οὗ
ἔμελλεν ἡμέρα γίνεσθαι, παρεκάλ ὁ παῦλος
ἅπαντας μεταλαβεῖν τροφῆς, λέγων, τεσσα-
ρεσκαιδεκάτην σήμερον ἡμέραν προσδο-
κῶντες ἄσιτοι διατελεῖτε, μηδὲν προσλα-
βόμενοι· διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς προσλαβεῖν
τροφῆς· τοῦτο γὰρ πρὸς τ ὑμετέρας σωτηρίας
ὑπάρχει· οὐδενὸς γὰρ ὑμῶν θρὶξ ὁκ τ κεφαλῆς
πεσεῖται. εἰπὼν δὲ ταῦτα ἔλαβεν ἄρτον, εὐχα
ρίστησε τῷ θεῷ ἐνώπιον πάντων, καὶ κλάσας ἤρ-
ξατο ἐσθίειν. εὔθυμοι δὲ γενόμενοι πάντες, καὶ
αὐτοὶ προσελάβοντο τροφῆς. ἦμεν δὲ ἐν τῷ
πλοίῳ αἱ πᾶσαι ψυχαὶ διακόσιαι ἑβδομη-
κονταέξ. κορεσθέντες δὲ τροφῆς ἐκούφιζον τὸ
πλοῖον, ὁκβαλλόμενοι τ σῖτον εἰς τ θάλασ-
σαν. ὅτε δὲ ἡμέρα ἐγένετο, τ γῆν ὐκ ἐπεγίνω
σκον· κόλπον δέ τινα κατενόουν ἔχοντα αἰ-
γιαλὸν, εἰς ὃν ἐβουλεύσαντο, εἰ δύναιντο, ἐξῶ-
σαι τὸ πλοῖον. καὶ τὰς ἀγκύρας περιελόντες εἴ-

ων εἰς τ θάλασσαν, ἅμα λύοντες τὰς ζευκτη-
ρίας τ πηδαλίων, ⁊ ἐπάραντες τ ἀρτέμωνα
τῇ πνεούσῃ, κατεῖχον εἰς τ αἰγιαλόν· φερπε-
σόντες δ εἰς τόπον διθάλασσον ἐπώκειλαν τ
ναῦν· ⁊ ἡ μὲ πρῴρα ἐρείσασα ἔμεινεν ἀσά-
λευτος, ἡ δ πρύμνα ἐλύετο ὑπὸ τ βίας τ
κυμάτ. τῶν δ στρατιωτῶν βουλὴ ἐγένετο ἵνα
τοὺς δεσμώτας ἀποκτείνωσι, μή τις ἐκκο-
λυμβήσας διαφύγοι· ὁ δ ἑκατόνταρχος βου-
λόμενος διασῶσαι τ παῦλον, ἐκώλυσεν αὐ-
τοὺς τ βουλήματος, ἐκέλευσέ τε τοὺς δυναμέ-
νους κολυμβᾶν, ἀπορῤῥίψαντας πρώτους ἐπὶ
τ γῆν ἐξιέναι, ⁊ τοὺς λοιποὺς οὓς μὲ ἐπὶ σα-
νίσιν, οὓς δ ἐπί τινων τ ἀπὸ τ πλοίων. ⁊ οὕτως
ἐγένετο πάντας διασωθῆναι ἐπὶ τὴν γῆν.

28 Καὶ διασωθέντες, τότε ἐπέγνωσαν ὅτι μελίτη
ἡ νῆσος καλεῖται. οἱ δ βάρβαροι παρεῖχον οὐ
τ τυχοῦσαν φιλανθρωπίαν ἡμῖν· ἁψάντες γὰ
πυρὰν, προσελάβοντο πάντας ἡμᾶς διὰ τ
ὑετ τ ἐφεστῶτα ⁊ διὰ τὸ ψῦχος. συνρέψαντος
δ τ παύλου φρυγάνων πλῆθος, καὶ ἐπιθέντος
ἐπὶ τ πυρᾶ, ἔχιδνα ἐκ τ θέρμης ἐξελθοῦ-
σα καθῆψε τ χειρὸς αὐτ. ὡς δ εἶδον οἱ βάρ-
βαροι κρεμάμενον τὸ θηρίον ἐκ τ χειρὸς αὐ-

τοῦ, ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους, πάντως φονεύς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ὃν διασωθέντα ἐκ τῆς θαλάσσης ἡ δίκη ζῆν οὐκ εἴασεν. ὁ μὲν οὖν ἀποτινάξας τὸ θηρίον εἰς τὸ πῦρ, ἔπαθεν οὐδὲν κακόν. οἱ δὲ πρόσθεν προσδοκῶντες αὐτὸν μέλλειν πίμπρασθαι, ἢ καταπίπτειν ἄφνω νεκρόν. ἐπὶ πολὺ δὲ αὐτῶν προσδοκώντων καὶ θεωρούντων μηδὲν ἄτοπον εἰς αὐτὸν γινόμενον, μεταβαλόμενοι ἔλεγον θεὸν αὐτὸν εἶναι. ἐν δὲ τοῖς περὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον ὑπῆρχε χωρία τῷ πρώτῳ τῆς νήσου, ὀνόματι Ποπλίῳ, ὃς ἀναδεξάμενος ἡμᾶς τρεῖς ἡμέρας φιλοφρόνως ἐξένισεν. ἔκειτο δὲ τὸν πατέρα αὐτοῦ Ποπλίου πυρετοῖς καὶ δυσεντερίᾳ συνεχόμενον κατακεῖσθαι, πρὸς ὃν ὁ Παῦλος εἰσελθὼν καὶ προσευξάμενος, ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας ἰάσατο αὐτόν. τούτου οὖν γενομένου, καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἔχοντες ἀσθενείας ἐν τῇ νήσῳ προσήρχοντο καὶ ἐθεραπεύοντο, οἳ καὶ πολλαῖς τιμαῖς ἐτίμησαν ἡμᾶς, καὶ ἀναγομένοις ἐπέθεντο τὰ πρὸς τὴν χρείαν. Μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας ἀνήχθημεν ἐν πλοίῳ Ἀλεξανδρίνῳ, παρακεχειμακότι ἐν τῇ νήσῳ, παρασήμῳ Διοσκούροις· καὶ καταχθέντες εἰς Συρακούσας, ἐπεμείναμεν ἡμέρας τρεῖς· ὅθεν περιελθόντες κατήντησα λθ'

μεν εἰς ῥήγιον, καὶ μετὰ μίαν ἡμέραν ἐπιγενομένου νότου δευτεραῖοι ἤλθομεν εἰς ποτιόλους, οὗ εὑρόντες ἀδελφοὺς παρεκλήθημεν ἐπ' αὐτοῖς ἐπιμεῖναι ἡμέρας ἑπτά, καὶ οὕτως εἰς τὴν ῥώμην ἤλθομεν. κἀκεῖθεν οἱ ἀδελφοὶ ἀκούσαντες τὰ περὶ ἡμῶν, ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν ἡμῖν ἄχρις ἀππίου φόρου καὶ τριῶν ταβερνῶν· οὓς ἰδὼν ὁ παῦλος, εὐχαριστήσας τῷ θεῷ, ἔλαβε θάρσος. ὅτε δὲ ἤλθομεν εἰς ῥώμην, ὁ ἑκατόνταρχος παρέδωκε τοὺς δεσμίους τῷ στρατοπεδάρχῃ· τῷ δὲ παύλῳ ἐπετράπη μεῖναι καθ' ἑαυτὸν, σὺν τῷ φυλάσσοντι αὐτὸν στρατιώτῃ.

μ' Ἐγένετο δὲ μετὰ ἡμέρας τρεῖς συγκαλέσασθαι τὸν παῦλον τοὺς ὄντας τῶν ἰουδαίων πρώτους. συνελθόντων δὲ αὐτῶν, ἔλεγε πρὸς αὐτούς, ἄνδρες ἀδελφοὶ, ἐγὼ οὐδὲν ἐναντίον ποιήσας τῷ λαῷ ἢ τοῖς ἔθεσι τοῖς πατρῴοις, δέσμιος ἐξ ἱεροσολύμων παρεδόθην εἰς τὰς χεῖρας τῶν ῥωμαίων, οἵτινες ἀνακρίναντές με ἐβούλοντο ἀπολῦσαι, διὰ τὸ μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου ὑπάρχειν ἐν ἐμοὶ ἀνεπλεήντως τῷ ἰουδαίων, ἠναγκάσθην ἐπικαλέσασθαι καίσαρα, οὐχ ὡς τοῦ ἔθνους μου ἔχων τι κατηγορῆσαι. διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν παρεκάλεσα ὑμᾶς ἰδεῖν

καὶ προσλαλῆσαι. ἔνεκεν γὰρ τῆς ἐλπίδος τοῦ Ἰσ-
ραὴλ τὴν ἅλυσιν ταύτην περίκειμαι. οἱ δὲ πρὸς αὐ-
τὸν εἶπον, ἡμεῖς οὔτε γράμματα περὶ σοῦ ἐδε-
ξάμεθα ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, οὔτε παραγενόμενός
τις τῶν ἀδελφῶν ἀπήγγειλεν ἢ ἐλάλησέ τι περὶ
σοῦ πονηρόν· ἀξιοῦμεν δὲ παρὰ σοῦ ἀκοῦσαι ἃ
φρονεῖς· περὶ μὲν γὰρ τῆς αἱρέσεως ταύτης γνω-
στὸν ἔστιν ἡμῖν ὅτι πανταχοῦ ἀντιλέγεται. τα-
ξάμενοι δὲ αὐτῷ ἡμέραν, ἦκον πρὸς αὐτὸν εἰς
τὴν ξενίαν πλείονες, οἷς ἐξετίθετο διαμαρτυ-
ρόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, πείθων τε αὐτοὺς
τά τε περὶ τοῦ Ἰησοῦ ἀπό τε τοῦ νόμου Μωσέως καὶ τῶν
προφητῶν, ἀπὸ πρωῒ ἕως ἑσπέρας. καὶ οἱ μὲν
ἐπείθοντο τοῖς λεγομένοις, οἱ δὲ ἠπίστουν. ἀσύμ-
φωνοι δὲ ὄντες πρὸς ἀλλήλους, ἀπελύοντο,
εἰπόντος τοῦ Παύλου ῥῆμα ἕν, ὅτι καλῶς τὸ πνεῦ-
μα τὸ ἅγιον ἐλάλησε διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου
πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, λέγον, πορεύθητι "
πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον, καὶ εἰπέ, ἀκοῇ ἀκούσετε, καὶ "
οὐ μὴ συνῆτε· καὶ βλέποντες βλέψετε, καὶ οὐ μὴ "
ἴδητε· ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, "
καὶ τοῖς ὠσὶ βαρέως ἤκουσε, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς "
αὐτῶν ἐκάμμυσε, μήποτε ἴδωσι τοῖς ὀφθαλ "
μοῖς, καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσι, καὶ τῇ καρδίᾳ "

» σωιῶσι, καὶ ὑπιρέψωσι, καὶ ἰάσωμαι αὐτούς. γωσὸν οὖν ἔστω ὑμῖν, ὅτι τοῖς ἔθνεσιν ἀπεστάλη τὸ σωτήριον τοῦ θῦ, αὐτοὶ καὶ ἀκούσονται). καὶ ταῦτα αὐτοῦ εἰπόντος ἀπῆλθον οἱ ἰουδαῖοι, πολλὴν ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς συζήτησιν. ἔμεινε δὲ ὁ παῦλος διετίαν ὅλην ἐν ἰδίῳ μισθώματι, καὶ ἀπεδέχετο πάντας τοὺς εἰσπορευομένους πρὸς αὐτὸν, κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, καὶ διδάσκων τὰ περὶ τοῦ κυρίου ἰησοῦ χῦ μετὰ πάσης παῤῥησίας ἀκωλύτως.

ΤΕΛΟΣ.

ΑΙ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

Αἱ καθολικαὶ ἐπιστολαί.
Ἀποκάλυψις τοῦ ἁγίου ἰωάννου τοῦ θεολόγου.

BIBLIOTECA

Βασιλεῖ τ' ἀγαθῷ κρατερῷ τ' αἰχμητῇ.

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΓΟ-
στόλου ἡ πρὸς ῥωμαίους ἐπιστολή.

ΠΑΥΛΟΣ δοῦλος ἰῦ̄ χῦ̄, κλητὸς ἀπόστολος, ἀφωρισμένος εἰς εὐαγγέλιον θεοῦ, ὃ προεπηγγείλατο διὰ τῶν προφητῶν αὐτοῦ ἐν γραφαῖς ἁγίαις, περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, τοῦ γενομένου ἐκ σπέρματος δαβὶδ κατὰ σάρκα, τοῦ ὁρισθέντος υἱοῦ θεοῦ ἐν δυνάμει, κατὰ πνεῦμα ἁγιωσύνης, ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν, ἰησοῦ χῦ̄ τοῦ κυρίου ἡμῶν, δι' οὗ ἐλάβομεν χάριν καὶ ἀποστολὴν εἰς ὑπακοὴν πίστεως ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν, ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, ἐν οἷς ἐστε καὶ ὑμεῖς, κλητοὶ ἰησοῦ χριστοῦ· πᾶσι τοῖς οὖσιν ἐν ῥώμῃ, ἀγαπητοῖς θεοῦ, κλητοῖς ἁγίοις, χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ

κῦ ἰησοῦ χριστοῦ. πρῶτον μὲν εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου διὰ ἰῆ χῦ, ὑπὲρ πάντων ὑμῶν, ὅτι ἡ πίστις ὑμῶν καταγγέλλε ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ· μάρτυς γάρ μου ἐστὶν ὁ θς, ᾧ λατρεύω ἐν τῷ πνεύματί μου, ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὡς ἀδιαλείπτως μνείαν ὑμῶν ποιοῦμαι πάντοτε ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου, δέομενος εἴπως ἤδη ποτὲ εὐοδωθήσομαι ἐν τῷ θελήματι τοῦ θῦ, ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς· ἐπιποθῶ γὰρ ἰδεῖν ὑμᾶς, ἵνα τι μεταδῶ χάρισμα ὑμῖν πνευματικὸν εἰς τὸ στηριχθῆναι ὑμᾶς, τοῦτο δέ ἐστι, συμπαρακληθῆναι ἐν ὑμῖν διὰ τῆς ἐν ἀλλήλοις πίστεως ὑμῶν τε καὶ ἐμοῦ. οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν ἀδελφοί, ὅτι πολλάκις προεθέμην ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἐκωλύθην ἄχρι τοῦ δεῦρο, ἵνα καρπόν τινα σχῶ καὶ ἐν ὑμῖν, καθὼς καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς ἔθνεσιν. ἕλλησί τε καὶ βαρβάροις, σοφοῖς τε καὶ ἀνοήτοις ὀφειλέτης εἰμί· οὕτω τὸ κατ' ἐμὲ πρόθυμον καὶ ὑμῖν τοῖς ἐν ῥώμῃ εὐαγγελίσασθαι. οὐ γὰρ ἐπαισχύνομαι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ· δύναμις γὰρ θεοῦ ἐστιν εἰς σωτηρίαν παντὶ τῷ πιστεύοντι, ἰουδαίῳ τε πρῶτον καὶ ἕλληνι. δικαιοσύνη γὰρ

θεοῦ ἐν αὐτῷ ἀποκαλύπτεται ἐκ πίστεως εἰς
πίστιν, καθὼς γέγραπται, ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πί- "
στεως ζήσεται. Ἀποκαλύπτεται γὰρ ὀργὴ ἀ
θεοῦ ἀπ' οὐρανοῦ, ὅτι πᾶσαν ἀσέβειαν καὶ ἀ-
δικίαν ἀνθρώπων τῶν τὴν ἀλήθειαν ἐν ἀδι-
κίᾳ κατεχόντων· διότι τὸ γνωστὸν τοῦ θεοῦ φα
νερόν ἐστιν ἐν αὐτοῖς· ὁ γὰρ θεὸς αὐτοῖς ἐφανέ-
ρωσε· τὰ γὰρ ἀόρατα αὐτοῦ ἀπὸ κτίσεως κό-
σμου τοῖς ποιήμασι νοούμενα καθορᾶται, ἥ
τε ἀΐδιος αὐτοῦ δύναμις καὶ θειότης, εἰς τὸ εἶ-
ναι αὐτοὺς ἀναπολογήτους, διότι γνόντες τὸν θεὸν, οὐχ
ὡς θεὸν ἐδόξασαν ἢ εὐχαρίστησαν, ἀλλ' ἐματαιώθη-
σαν ἐν τοῖς διαλογισμοῖς αὐτῶν, καὶ ἐσκοτίσθη ἡ
ἀσύνετος αὐτῶν καρδία· φάσκοντες εἶ-
ναι σοφοὶ
ἐμωράνθησαν, καὶ ἤλλαξαν τὴν δόξαν τοῦ ἀφθάρ-
του θεοῦ ἐν ὁμοιώματι εἰκόνος φθαρτοῦ ἀνθρώ
που, καὶ πετεινῶν καὶ τετραπόδων καὶ ἑρπετῶν. διὸ
καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ θεὸς ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῶν
καρδιῶν αὐτῶν εἰς ἀκαθαρσίαν, τοῦ ἀτιμά-
ζεσθαι τὰ σώματα αὐτῶν ἐν ἑαυτοῖς, οἵτινες
μετήλλαξαν τὴν ἀλήθειαν τοῦ θεοῦ ἐν τῷ ψευ-
δει, καὶ ἐσεβάσθησαν καὶ ἐλάτρευσαν τῇ κτί-
σει παρὰ τὸν κτίσαντα, ὅς ἐστιν εὐλογητὸς εἰς

τοὺς αἰῶνας. ἀμήν. διὰ τοῦτο παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ θεὸς εἰς πάθη ἀτιμίας· αἵτε γὰρ θήλειαι αὐτῶν μετήλλαξαν τὴν φυσικὴν χρῆσιν εἰς τὴν παρὰ φύσιν· ὁμοίως τε καὶ οἱ ἄρρενες ἀφέντες τὴν φυσικὴν χρῆσιν τῆς θηλείας, ἐξεκαύθησαν ἐν τῇ ὀρέξει αὐτῶν εἰς ἀλλήλους, ἄρσενες ἐν ἄρσεσι τὴν ἀσχημοσύνην κατεργαζόμενοι, καὶ τὴν ἀντιμισθίαν ἣν ἔδει τῆς πλάνης αὐτῶν, ἐν ἑαυτοῖς ἀπολαμβάνοντες. Καθὼς οὐκ ἐδοκίμασαν τὸν θεὸν ἔχειν ἐν ἐπιγνώσει, παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ θεὸς εἰς ἀδόκιμον νοῦν, ποιεῖν τὰ μὴ καθήκοντα, πεπληρωμένους πάσῃ ἀδικίᾳ, πορνείᾳ, πονηρίᾳ, πλεονεξίᾳ, κακίᾳ· μεστοὺς φθόνου, φόνου, ἔριδος, δόλου, κακοηθείας· ψιθυριστὰς, καταλάλους, θεοστυγεῖς, ὑβριστὰς, ὑπερηφάνους, ἀλαζόνας, ἐφευρετὰς κακῶν, γονεῦσιν ἀπειθεῖς, ἀσυνέτους, ἀσυνθέτους, ἄστοργους, ἀσπόνδους, ἀνελεήμονας· οἵτινες τὸ δικαίωμα τοῦ θεοῦ ἐπιγνόντες, ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσσοντες ἄξιοι θανάτου εἰσὶν, οὐ μόνον αὐτὰ ποιοῦσιν, ἀλλὰ καὶ συνευδοκοῦσι τοῖς πράσσουσι. Διὸ ἀναπολόγητος εἶ, ὦ
2 ἄνθρωπε πᾶς ὁ κρίνων· ἐν ᾧ γὰρ κρίνεις τὸν ἕτε-

ρον, σεαυτὸν κατακρίνεις· τὰ γὰρ αὐτὰ πράσσεις ὁ κρίνων. οἴδαμεν δὲ ὅτι τὸ κρῖμα τοῦ θεοῦ ἐστὶ κατ' ἀλήθειαν ἐπὶ τοὺς τὰ τοιαῦτα πράσσοντας. λογίζῃ δὲ τοῦτο, ὦ ἄνθρωπε ὁ κρίνων τοὺς τὰ τοιαῦτα πράσσοντας, καὶ ποιῶν αὐτά, ὅτι σὺ ἐκφεύξῃ τὸ κρῖμα τοῦ θεοῦ; ἢ τοῦ πλούτου τῆς χρηστότητος αὐτοῦ καὶ τῆς ἀνοχῆς καὶ τῆς μακροθυμίας καταφρονεῖς, ἀγνοῶν ὅτι τὸ χρηστὸν τοῦ θεοῦ εἰς μετάνοιάν σε ἄγει; κατὰ δὲ τὴν σκληρότητά σου καὶ ἀμετανόητον καρδίαν, θησαυρίζεις σεαυτῷ ὀργὴν ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς καὶ ἀποκαλύψεως καὶ δικαιοκρισίας τοῦ θεοῦ, ὃς ἀποδώσει ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ, τοῖς μὲν καθ' ὑπομονὴν ἔργου ἀγαθοῦ, δόξαν καὶ τιμὴν καὶ ἀφθαρσίαν ζητοῦσι, ζωὴν αἰώνιον· τοῖς δὲ ἐξ ἐριθείας, καὶ ἀπειθοῦσι μὲν τῇ ἀληθείᾳ, πειθομένοις δὲ τῇ ἀδικίᾳ, θυμὸς καὶ ὀργή. θλῖψις καὶ στενοχωρία ἐπὶ πᾶσαν ψυχὴν ἀνθρώπου τοῦ κατεργαζομένου τὸ κακόν, Ἰουδαίου τε πρῶτον καὶ Ἕλληνος· δόξα δὲ καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη παντὶ τῷ ε'
ἐργαζομένῳ τὸ ἀγαθόν, Ἰουδαίῳ τε πρῶτον καὶ Ἕλληνι· οὐ γὰρ ἔστι προσωπολημψία παρὰ

τῷ θεῷ. ὅσοι γὰρ ἀνόμως ἥμαρτον, ἀνόμως καὶ ἀπολοῦνται· καὶ ὅσοι ἐν νόμῳ ἥμαρτον, διὰ νόμου κριθήσονται. οὐ γὰρ οἱ ἀκροαταὶ τοῦ νόμου δίκαιοι παρὰ τῷ θεῷ, ἀλλ' οἱ ποιηταὶ τοῦ νόμου δικαιωθήσονται. ὅταν γὰρ ἔθνη τὰ μὴ νόμον ἔχοντα, φύσει τὰ τοῦ νόμου ποιῇ, οὗτοι νόμον μὴ ἔχοντες, ἑαυτοῖς εἰσι νόμος, οἵτινες ἐνδείκνυνται τὸ ἔργον τοῦ νόμου γραπτὸν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, συμμαρτυρούσης αὐτῶν τῆς συνειδήσεως, καὶ μεταξὺ ἀλλήλων τῶν λογισμῶν κατηγορούντων ἢ καὶ ἀπολογουμένων, ἐν ἡμέρᾳ ὅτε κρινεῖ ὁ θεὸς τὰ κρυπτὰ τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου, διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ. ἴδε σὺ Ἰουδαῖος ἐπονομάζῃ, καὶ ἐπαναπαύῃ τῷ νόμῳ, καὶ καυχᾶσαι ἐν θεῷ, καὶ γινώσκεις τὸ θέλημα, καὶ δοκιμάζεις τὰ διαφέροντα κατηχούμενος ἐκ τοῦ νόμου, πέποιθάς τε σεαυτὸν ὁδηγὸν εἶναι τυφλῶν, φῶς τῶν ἐν σκότει, παιδευτὴν ἀφρόνων, διδάσκαλον νηπίων, ἔχοντα τὴν μόρφωσιν τῆς γνώσεως καὶ τῆς ἀληθείας ἐν τῷ νόμῳ. ὁ οὖν διδάσκων ἕτερον, σεαυτὸν οὐ διδάσκεις; ὁ κηρύσσων μὴ κλέπτειν, κλέπτεις; ὁ λέγων μὴ μοιχεύειν, μοιχεύεις; ὁ

βδελυσσόμενος τὰ εἴδωλα, ἱεροσυλεῖς; ὃς ἐν
νόμῳ καυχᾶσαι, διὰ τῆς παραβάσεως τοῦ νό-
μου τὸν θεὸν ἀτιμάζεις; τὸ γὰρ ὄνομα τοῦ θεοῦ "
δι' ὑμᾶς βλασφημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσι, κα- "
θὼς γέγραπται. περιτομὴ μὲν γὰρ ὠφελεῖ, ἐὰν
νόμον πράσσῃς· ἐὰν δὲ παραβάτης νόμου ᾖς,
ἡ περιτομή σου ἀκροβυστία γέγονεν. ἐὰν οὖν
ἡ ἀκροβυστία τὰ δικαιώματα τοῦ νόμου φυ-
λάσσῃ, οὐχὶ ἡ ἀκροβυστία αὐτοῦ εἰς περι-
τομὴν λογισθήσεται, καὶ κρινεῖ ἡ ἐκ φύσεως ἀ-
κροβυστία τὸν νόμον τελοῦσα, σὲ τὸν διὰ γράμ-
ματος καὶ περιτομῆς παραβάτην νόμου; οὐ
γὰρ ὁ ἐν τῷ φανερῷ, ἰουδαῖός ἐστιν, οὐδὲ ἡ ἐν
τῷ φανερῷ ἐν σαρκὶ, περιτομή, ἀλλ' ὁ ἐν τῷ
κρυπτῷ, ἰουδαῖος, καὶ περιτομὴ καρδίας ἐν
πνεύματι, οὐ γράμματι· οὗ ὁ ἔπαινος οὐκ ἐξ
ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐκ τοῦ θεοῦ. Τί οὖν τὸ περισ- γ' 3
σὸν τοῦ ἰουδαίου, ἢ τίς ἡ ὠφέλεια τῆς περι-
μῆς; πολὺ κατὰ πάντα τρόπον. πρῶτον μὲν γὰρ
ὅτι ἐπιστεύθησαν τὰ λόγια τοῦ θεοῦ. τί γὰρ, εἰ
ἠπίστησάν τινες; μὴ ἡ ἀπιστία αὐτῶν τὴν
πίστιν τοῦ θεοῦ καταργήσει; μὴ γένοιτο· γινέ-
σθω δὲ ὁ θεὸς ἀληθὴς, πᾶς δὲ ἄνθρωπος

» ψύσης, καθὼς γέγραπται, ὅπως ἂν δικαιω-
» θῇς ἐν τοῖς λόγοις σου, καὶ νικήσῃς ἐν τῷ κρίνε-
» σθαί σε. εἰ δὲ ἡ ἀδικία ἡμῶν, θεοῦ δικαιο-
σύνην συνίστησι, τί ἐροῦμεν; μὴ ἄδικος ὁ
θεὸς ὁ ἐπιφέρων τὴν ὀργήν; κατ' ἄνθρωπον
λέγω. μὴ γένοιτο. ἐπεὶ πῶς κρινεῖ ὁ θεὸς τὸν
κόσμον; εἰ γὰρ ἡ ἀλήθεια τοῦ θεοῦ ἐν τῷ ἐμῷ
ψεύσματι ἐπερίσσευσεν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ,
τί ἔτι κἀγὼ ὡς ἁμαρτωλὸς κρίνομαι; καὶ μὴ
καθὼς βλασφημούμεθα, καὶ καθώς φασί τι-
νες ἡμᾶς λέγειν, ὅτι ποιήσωμεν τὰ κακὰ, ἵνα
ἔλθῃ τὰ ἀγαθά. ὧν τὸ κρίμα ἔνδικόν ἐστι. Τί
οὖν; προεχόμεθα; οὐ πάντως· προῃτιασά-
μεθα γὰρ Ἰουδαίους τε καὶ Ἕλληνας πάντας
» ὑφ' ἁμαρτίαν εἶναι, καθὼς γέγραπται, ὅτι
» οὐκ ἔστι δίκαιος οὐδὲ εἷς, οὐκ ἔστιν ὁ συνιῶν,
» οὐκ ἔστιν ὁ ἐκζητῶν τὸν θεόν· πάντες ἐξέκλι-
» ναν, ἅμα ἠχρειώθησαν, οὐκ ἔστι ποιῶν χρηστό-
» τητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός· τάφος ἀνεῳγμένος ὁ
» λάρυγξ αὐτῶν· ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδο-
» λιοῦσαν· ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χείλη αὐτῶν,
» ὧν τὸ στόμα ἀρᾶς καὶ πικρίας γέμει· ὀξεῖς οἱ
» πόδες αὐτῶν ἐκχέαι αἷμα· σύντριμμα καὶ

ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, καὶ ὁδὸν "
εἰρήνης οὐκ ἔγνωσαν· οὐκ ἔστι φόβος θῦ ἀπέ- "
ναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν. οἴδαμεν δὲ ὅτι "
ὅσα ὁ νόμος λέγει, τοῖς ἐν τῷ νόμῳ λαλεῖ, ἵνα
πᾶν στόμα φραγῇ, καὶ ὑπόδικος γένηται πᾶς
ὁ κόσμος τῷ θεῷ· διότι ἐξ ἔργων νόμου οὐ
δικαιωθήσεται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον αὐτοῦ·
διὰ γὰρ νόμου ἐπίγνωσις ἁμαρτίας. νυνὶ δὲ
χωρὶς νόμου δικαιοσύνη θεοῦ πεφανέρωται
μαρτυρουμένη ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφη-
τῶν, δικαιοσύνη δὲ θεοῦ διὰ πίστεως Ἰῦ Χῦ,
εἰς πάντας καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς πιστεύοντας·
οὐ γάρ ἐστι διαστολή· πάντες γὰρ ἥμαρτον, καὶ
ὑστεροῦνται τῆς δόξης τοῦ θῦ, δικαιούμενοι δω-
ρεὰν τῇ αὐτοῦ χάριτι, διὰ τῆς ἀπολυτρώ-
σεως τῆς ἐν Χῷ Ἰησοῦ, ὃν προέθετο ὁ θεὸς ἱλα-
στήριον διὰ τῆς πίστεως ἐν τῷ αὐτοῦ αἵματι,
εἰς ἔνδειξιν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ διὰ τὴν
πάρεσιν τῶν προγεγονότων ἁμαρτημάτων ἐν
τῇ ἀνοχῇ τοῦ θεοῦ, πρὸς ἔνδειξιν τῆς δικαιο-
σύνης αὐτοῦ ἐν τῷ νῦν καιρῷ, εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν
δίκαιον, καὶ δικαιοῦντα τὸν ἐκ πίστεως Ἰησοῦ.
ποῦ οὖν ἡ καύχησις; ἐξεκλείσθη. διὰ ποίου

νόμου; τ' ἔργων; οὐχί, ἀλλὰ διὰ νόμου πίστεως· λογιζόμεθα οὖν πίστει δικαιοῦσθαι ἄνθρωπον χωρὶς ἔργων νόμου. ἢ Ἰουδαίων ὁ θεὸς μόνον; οὐχὶ δὲ καὶ ἐθνῶν; ναὶ καὶ ἐθνῶν· ἐπείπερ εἷς ὁ θεὸς, ὃς δικαιώσει περιτομὴν ἐκ πίστεως, καὶ ἀκροβυστίαν διὰ τῆς πίστεως. νόμον οὖν καταργοῦμεν διὰ τῆς πίστεως; μὴ γένοιτο· ἀλλὰ
4 νόμον ἱστῶμεν. Τί οὖν ἐροῦμεν Ἀβραὰμ τὸν πατέρα ἡμῶν εὑρηκέναι κατὰ σάρκα; εἰ γὰρ Ἀβραὰμ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, ἔχει καύχημα,
» ἀλλ' οὐ πρὸς τὸν θεόν. τί γὰρ ἡ γραφὴ λέγει; ἐπί-
» στευσε δὲ Ἀβραὰμ τῷ θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ
» εἰς δικαιοσύνην. τῷ δὲ ἐργαζομένῳ ὁ μισθὸς οὐ λογίζεται κατὰ χάριν, ἀλλὰ κατὰ ὀφείλημα· τῷ δὲ μὴ ἐργαζομένῳ, πιστεύοντι δὲ ἐπὶ τὸν δικαιοῦντα τὸν ἀσεβῆ, λογίζεται ἡ πίστις αὐτοῦ εἰς δικαιοσύνην, καθάπερ καὶ Δαβὶδ λέγει τὸν μακαρισμὸν τοῦ ἀνθρώπου, ᾧ ὁ θεὸς λογί-
» ζεται δικαιοσύνην χωρὶς ἔργων, μακάριοι
» ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι, καὶ ὧν ἐπεκαλύ-
» φθησαν αἱ ἁμαρτίαι. μακάριος ἀνὴρ ᾧ οὐ
» μὴ λογίσηται κύριος ἁμαρτίαν. ὁ μακαρισμὸς οὖν οὗτος ἐπὶ τὴν περιτομὴν ἢ καὶ ἐπὶ τὴν

ἀκροβυσίαν; λέγομεν γὰρ ὅτι ἐλογίσθη τῷ Ἀβραὰμ ἡ πίστις εἰς δικαιοσύνην. πῶς οὖν ἐλογίσθη; ἐν περιτομῇ ὄντι, ἢ ἐν ἀκροβυσίᾳ; οὐκ ἐν περιτομῇ, ἀλλ' ἐν ἀκροβυσίᾳ. καὶ σημεῖον ἔλαβε περιτομὴν σφραγῖδα τῆς δικαιοσύνης τῆς πίστεως τῆς ἐν τῇ ἀκροβυσίᾳ, εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν πατέρα πάντων τῶν πιστευόντων δι' ἀκροβυσίας, εἰς τὸ λογισθῆναι καὶ αὐτοῖς τὴν δικαιοσύνην, καὶ πατέρα περιτομῆς τοῖς οὐκ ἐκ περιτομῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς στοιχοῦσι τοῖς ἴχνεσι τῆς ἐν τῇ ἀκροβυσίᾳ πίστεως τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ. οὐ γὰρ διὰ νόμου ἡ ἐπαγγελία τῷ Ἀβραὰμ, ἢ τῷ σπέρματι αὐτοῦ, τὸ κληρονόμον αὐτὸν εἶναι τοῦ κόσμου, ἀλλὰ διὰ δικαιοσύνης πίστεως· εἰ γὰρ οἱ ἐκ νόμου, κληρονόμοι, κεκένωται ἡ πίστις, καὶ κατήργηται ἡ ἐπαγγελία· ὁ γὰρ νόμος ὀργὴν κατεργάζεται· οὗ γάρ ἐστι νόμος, οὐδὲ παράβασις. διὰ τοῦτο ἐκ πίστεως, ἵνα κατὰ χάριν, εἰς τὸ εἶναι βεβαίαν τὴν ἐπαγγελίαν παντὶ τῷ σπέρματι, οὐ τῷ ἐκ τοῦ νόμου μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ ἐκ πίστεως Ἀβραάμ, ὅς ἐστι πατὴρ πάντων ἡμῶν, καθὼς γέγραπται, ὅτι πατέρα πολλῶν ἐθνῶν τέθεικά

σε· καθέναν δὲ ὃν ἐπίστευσε θεὸς, τῷ ζωοποιοῦντος τοὺς νεκροὺς, καὶ καλοῦντος τὰ μὴ ὄντα ὡς ὄντα· ὃς παρ' ἐλπίδα ἐπ' ἐλπίδι ἐπίστευσεν, εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸν πατέρα πολλῶν ἐθνῶν, κατὰ τὸ εἰρημένον, οὕτως ἔσται τὸ σπέρμα σου. καὶ μὴ ἀσθενήσας τῇ πίστει, οὐ κατενόησε τὸ ἑαυτοῦ σῶμα ἤδη νενεκρωμένον, ἑκατονταέτης που ὑπάρχων, καὶ τὴν νέκρωσιν τῆς μήτρας Σάρρας· εἰς δὲ τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ θεοῦ, οὐ διεκρίθη τῇ ἀπιστίᾳ, ἀλλ' ἐνεδυναμώθη τῇ πίστει, δοὺς δόξαν τῷ θεῷ, καὶ πληροφορηθεὶς ὅτι ὃ ἐπήγγελται δυνατός ἐστι καὶ ποιῆσαι· διὸ καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. οὐκ ἐγράφη δὲ δι' αὐτὸν μόνον, ὅτι ἐλογίσθη αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ δι' ἡμᾶς, οἷς μέλλει λογίζεσθαι, τοῖς πιστεύουσιν ἐπὶ τὸν ἐγείραντα Ἰησοῦν τὸν κύριον ἡμῶν ἐκ νεκρῶν, ὃς παρεδόθη διὰ τὰ παραπτώματα ἡμῶν, καὶ ἠγέρθη διὰ τὴν δικαίωσιν ἡμῶν. Δικαιωθέντες οὖν ἐκ πίστεως, εἰρήνην ἔχομεν πρὸς τὸν θεὸν διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' οὗ καὶ τὴν προσαγωγὴν ἐσχήκαμεν τῇ πίστει εἰς τὴν χάριν ταύτην ἐν ᾗ ἑστήκαμεν, καὶ καυχώμεθα ἐπ' ἐλ-

πίδι τῆς δόξης τοῦ θεοῦ· οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ
καυχώμεθα ἐν ταῖς θλίψεσιν, εἰδότες ὅτι ἡ θλί-
ψις ὑπομονὴν κατεργάζεται, ἡ δὲ ὑπομο-
νὴ δοκιμήν, ἡ δὲ δοκιμὴ ἐλπίδα, ἡ δὲ ἐλπὶς
οὐ καταισχύνει, ὅτι ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ ἐκκέχυ-
ται ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν διὰ πνεύματος
ἁγίου τοῦ δοθέντος ἡμῖν. ἔτι γὰρ Χριστὸς, ὄντων
ἡμῶν ἀσθενῶν, κατὰ καιρὸν ὑπὲρ ἀσεβῶν ἀπέ-
θανε. μόλις γὰρ ὑπὲρ δικαίου τις ἀποθανεῖ-
ται· ὑπὲρ γὰρ τοῦ ἀγαθοῦ τάχα τις καὶ τολμᾷ
ἀποθανεῖν. συνίστησι δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀγάπην
εἰς ἡμᾶς ὁ θεὸς, ὅτι ἔτι ἁμαρτωλῶν ὄντων ἡ-
μῶν, Χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανε. πολλῷ οὖν
μᾶλλον δικαιωθέντες νῦν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ,
σωθησόμεθα δι' αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὀργῆς. εἰ γὰρ
ἐχθροὶ ὄντες κατηλλάγημεν τῷ θεῷ διὰ τοῦ
θανάτου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, πολλῷ μᾶλλον κατα-
λλαγέντες σωθησόμεθα ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ. οὐ
μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ καυχώμενοι ἐν τῷ θεῷ διὰ
τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' οὗ νῦν τὴν κατα
λαγὴν ἐλάβομεν. Διὰ τοῦτο ὥσπερ δι' ε'
ἑνὸς ἀνθρώπου ἡ ἁμαρτία εἰς τὸν κόσμον
εἰσῆλθε, καὶ διὰ τῆς ἁμαρτίας ὁ θάνατος, καὶ

οὕτως εἰς πάντας ἀνθρώπους ὁ θάνατος διῆλθεν, ἐφ' ᾧ πάντες ἥμαρτον. ἄχρι γὰρ νόμου ἁμαρτία ἦν ἐν κόσμῳ· ἁμαρτία δὲ οὐκ ἐλλογεῖται, μὴ ὄντος νόμου. ἀλλ' ἐβασίλευσεν ὁ θάνατος ἀπὸ Ἀδὰμ μέχρι Μωσέως, καὶ ἐπὶ τοὺς μὴ ἁμαρτήσαντας ἐπὶ τῷ ὁμοιώματι τῆς παραβάσεως Ἀδὰμ, ὅς ἐστι τύπος τοῦ μέλλοντος. ἀλλ' οὐχ ὡς τὸ παράπτωμα, οὕτω καὶ τὸ χάρισμα. εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἑνὸς παραπτώματι οἱ πολλοὶ ἀπέθανον, πολλῷ μᾶλλον ἡ χάρις τοῦ θεοῦ καὶ ἡ δωρεὰ ἐν χάριτι τῇ τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τοὺς πολλοὺς ἐπερίσσευσε. καὶ οὐχ ὡς δι' ἑνὸς ἁμαρτήσαντος, τὸ δώρημα· τὸ μὲν γὰρ κρῖμα ἐξ ἑνὸς εἰς κατάκριμα, τὸ δὲ χάρισμα ἐκ πολλῶν παραπτωμάτων εἰς δικαίωμα· εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἑνὸς παραπτώματι ὁ θάνατος ἐβασίλευσε διὰ τοῦ ἑνός, πολλῷ μᾶλλον οἱ τὴν περισσείαν τῆς χάριτος καὶ τῆς δωρεᾶς τῆς δικαιοσύνης λαμβάνοντες, ἐν ζωῇ βασιλεύσουσι διὰ τοῦ ἑνὸς Ἰησοῦ Χριστοῦ. ἄρα οὖν ὡς δι' ἑνὸς παραπτώματος εἰς πάντας ἀνθρώπους εἰς κατάκριμα, οὕτω καὶ δι' ἑνὸς δικαιώματος εἰς πάντας ἀνθρώπους εἰς δικαίωσιν

καίνωσιν ζωῆς· ὥσπερ γὰρ διὰ τῆς παρακοῆς τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου ἁμαρτωλοὶ κατεστάθησαν οἱ πολλοί, οὕτω καὶ διὰ τῆς ὑπακοῆς τοῦ ἑνὸς δίκαιοι κατασταθήσονται οἱ πολλοί. νόμος δὲ παρεισῆλθεν, ἵνα πλεονάσῃ τὸ παράπτωμα· οὗ δὲ ἐπλεόνασεν ἡ ἁμαρτία, ὑπερεπερίσσευσεν ἡ χάρις, ἵνα ὥσπερ ἐβασίλευσεν ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θανάτῳ, οὕτω καὶ ἡ χάρις βασιλεύσῃ διὰ δικαιοσύνης εἰς ζωὴν αἰώνιον, διὰ ἰῡ χῡ τοῦ κῡ ἡμῶν. Τί οὖν ἐροῦμεν; ἐπιμενοῦμεν τῇ ἁμαρτίᾳ, ἵνα ἡ χάρις πλεονάσῃ; μὴ γένοιτο. οἵτινες ἀπεθάνομεν τῇ ἁμαρτίᾳ, πῶς ἔτι ζήσομεν ἐν αὐτῇ; ἢ ἀγνοεῖτε ὅτι ὅσοι ἐβαπτίσθημεν εἰς χ̄ριν ἰησοῦν, εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν; συνετάφημεν οὖν αὐτῷ διὰ τοῦ βαπτίσματος εἰς τὸν θάνατον, ἵνα ὥσπερ ἠγέρθη χ̄ς ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς δόξης τοῦ πατρός, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν. εἰ γὰρ σύμφυτοι γεγόναμεν τῷ ὁμοιώματι τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀναστάσεως ἐσόμεθα, τοῦτο γινώσκοντες, ὅτι ὁ παλαιὸς ἡμῶν ἄνθρωπος συνεσταυρώθη, ἵνα καταργηθῇ τὸ σῶμα τῆς ἁμαρ- ζ' 6

πάς, τὸ μηκέτι δουλεύειν ἡμᾶς τῇ ἁμαρτίᾳ. ὁ γὰρ ἀποθανὼν δεδικαίωται ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας. εἰ δὲ ἀπεθάνομεν σὺν χριστῷ, πιστεύομεν ὅτι καὶ συζήσομεν αὐτῷ, εἰδότες ὅτι χριστὸς ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν, οὐκέτι ἀποθνήσκει, θάνατος αὐτοῦ οὐκέτι κυριεύει. ὃ γὰρ ἀπέθανε, τῇ ἁμαρτίᾳ ἀπέθανεν ἐφάπαξ· ὃ δὲ ζῇ, ζῇ τῷ θεῷ· οὕτω καὶ ὑμεῖς λογίζεσθε ἑαυτοὺς νεκροὺς μὲν τῇ ἁμαρτίᾳ, ζῶντας δὲ τῷ θεῷ ἐν χριστῷ ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν. μὴ οὖν βασιλευέτω ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θνητῷ ὑμῶν σώματι, εἰς τὸ ὑπακούειν αὐτῇ ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτοῦ, μηδὲ παριστάνετε τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα ἀδικίας τῇ ἁμαρτίᾳ, ἀλλὰ παραστήσατε ἑαυτοὺς τῷ θεῷ ὡς ἐκ νεκρῶν ζῶντας, καὶ τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα δικαιοσύνης τῷ θεῷ· ἁμαρτία γὰρ ὑμῶν οὐ κυριεύσει· οὐ γάρ ἐστε ὑπὸ νόμον, ἀλλ' ὑπὸ χάριν. τί οὖν; ἁμαρτήσομεν, ὅτι οὐκ ἐσμὲν ὑπὸ νόμον, ἀλλ' ὑπὸ χάριν; μὴ γένοιτο. οὐκ οἴδατε ὅτι ᾧ παριστάνετε ἑαυτοὺς δούλους εἰς ὑπακοήν, δοῦλοί ἐστε ᾧ ὑπακούετε, ἤτοι ἁμαρτίας εἰς θάνατον, ἢ ὑπακοῆς εἰς δικαιοσύνην; χάρις δὲ τῷ θεῷ, ὅτι ἦτε δοῦλοι τῆς ἁμαρτίας, ὑπηκού-

σατε ὑπ' ὃν παρεδόθητε τύπον
διδαχῆς. ἐλευθερωθέντες δὲ ἀπὸ τῆς ἁμαρ
τίας, ἐδουλώθητε τῇ δικαιοσύνῃ. ἀνθρώπινον
λέγω, διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς ὑμῶν.
ὥσπερ γὰρ παρεστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα
τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ τῇ ἀνομίᾳ εἰς τὴν ἀνο-
μίαν, οὕτω νῦν παραστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν
δοῦλα τῇ δικαιοσύνῃ εἰς ἁγιασμόν. ὅτε γὰρ
δοῦλοι ἦτε τῆς ἁμαρτίας, ἐλεύθεροι ἦτε τῇ δι-
καιοσύνῃ. τίνα οὖν καρπὸν εἴχετε τότε ἐφ'
οἷς νῦν ἐπαισχύνεσθε; τὸ γὰρ τέλος ἐκείνων θά-
νατος. νυνὶ δὲ ἐλευθερωθέντες ἀπὸ τῆς ἁμαρ
τίας, δουλωθέντες δὲ τῷ θεῷ, ἔχετε τὸν καρ-
πὸν ὑμῶν εἰς ἁγιασμόν, τὸ δὲ τέλος, ζωὴν αἰ-
ώνιον. τὰ γὰρ ὀψώνια τῆς ἁμαρτίας, θάνατος.
τὸ δὲ χάρισμα τοῦ θεοῦ, ζωὴ αἰώνιος ἐν χῷ
ἰῷ τῷ κυρίῳ ἡμῶν. Ἢ ἀγνοεῖτε ἀδελφοί, γι- ἡ 7
νώσκουσι γὰρ νόμον, λαλῶ· ὅτι ὁ νόμος κυριεύ
ει τοῦ ἀνθρώπου ἐφ' ὅσον χρόνον ζῇ; ἡ γὰρ ὕπαν-
δρος γυνὴ τῷ ζῶντι ἀνδρὶ δέδεται νόμῳ· ἐὰν
δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ, κατήργηται ἀπὸ τοῦ νό-
μου τοῦ ἀνδρός. ἄρα οὖν ζῶντος τοῦ ἀνδρὸς
μοιχαλὶς χρηματίσει, ἐὰν γένηται ἀνδρὶ ἑτέ-

ρῳ· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ, ἐλευθέρα ἐστὶν ἀπὸ τοῦ νόμου, τοῦ μὴ εἶναι αὐτὴν μοιχαλίδα, γινομένην ἀνδρὶ ἑτέρῳ. ὥστε, ἀδελφοί μου, καὶ ὑμεῖς ἐθανατώθητε τῷ νόμῳ διὰ τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸ γενέσθαι ὑμᾶς ἑτέρῳ τῷ ἐκ νεκρῶν ἐγερθέντι, ἵνα καρποφορήσωμεν τῷ θεῷ. ὅτε γὰρ ἦμεν ἐν τῇ σαρκί, τὰ παθήματα τῶν ἁμαρτιῶν τὰ διὰ τοῦ νόμου ἐνηργεῖτο ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν, εἰς τὸ καρποφορῆσαι τῷ θανάτῳ· νυνὶ δὲ κατηργήθημεν ἀπὸ τοῦ νόμου, ἀποθανόντες ἐν ᾧ κατειχόμεθα, ὥστε δουλεύειν ἡμᾶς ἐν καινότητι πνεύματος καὶ
θ' οὐ παλαιότητι γράμματος. Τί οὖν ἐροῦμεν; ὁ νόμος ἁμαρτία; μὴ γένοιτο. ἀλλὰ τὴν ἁμαρτίαν οὐκ ἔγνων εἰ μὴ διὰ νόμου· τήν τε γὰρ ἐπιθυμίαν οὐκ ἤδειν, εἰ μὴ ὁ νόμος ἔλεγεν, οὐκ ἐπιθυμήσεις. ἀφορμὴν δὲ λαβοῦσα ἡ ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς, κατειργάσατο ἐν ἐμοὶ πᾶσαν ἐπιθυμίαν· χωρὶς γὰρ νόμου ἁμαρτία νεκρά. ἐγὼ δὲ ἔζων χωρὶς νόμου ποτέ· ἐλθούσης δὲ τῆς ἐντολῆς, ἡ ἁμαρτία ἀνέζησεν, ἐγὼ δὲ ἀπέθανον· καὶ εὑρέθη μοι ἡ ἐντολὴ ἡ εἰς ζωὴν, αὕτη εἰς θάνατον. ἡ γὰρ ἁμαρ-

πα ἀφορμὴν λαβοῦσα διὰ τ' ἐντολῆς, ἐξηπάτησέ με, καὶ δι' αὐτῆς ἀπέκτεινεν. ὥστε ὁ μὲν νόμος ἅγιος, καὶ ἡ ἐντολὴ ἁγία καὶ δικαία καὶ ἀγαθή. τὸ οὖν ἀγαθὸν ἐμοὶ γέγονε θάνατος; μὴ γένοιτο. ἀλλὰ ἡ ἁμαρτία· ἵνα φανῇ ἁμαρτία διὰ τοῦ ἀγαθοῦ μοι κατεργαζομένη θάνατον, ἵνα γένηται καθ' ὑπερβολὴν ἁμαρτωλὸς ἡ ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς. Οἴδαμεν γὰρ ὅτι ὁ νόμος πνευματικός ἐστιν· ἐγὼ δὲ σαρκικός εἰμι, πεπραμένος ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν. ὃ γὰρ κατεργάζομαι οὐ γινώσκω· οὐ γὰρ ὃ θέλω τοῦτο πράσσω, ἀλλ' ὃ μισῶ τοῦτο ποιῶ. εἰ δὲ ὃ οὐ θέλω τοῦτο ποιῶ, σύμφημι τῷ νόμῳ ὅτι καλός. νυνὶ δὲ οὐκέτι ἐγὼ κατεργάζομαι αὐτό, ἀλλ' ἡ οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία· οἶδα γὰρ ὅτι οὐκ οἰκεῖ ἐν ἐμοί, τοῦτέστιν ἐν τῇ σαρκί μου, ἀγαθόν· τὸ γὰρ θέλειν παράκειταί μοι, τὸ δὲ κατεργάζεσθαι τὸ καλὸν, οὐχ εὑρίσκω. οὐ γὰρ ὃ θέλω ποιῶ ἀγαθὸν, ἀλλ' ὃ οὐ θέλω κακὸν τοῦτο πράσσω. εἰ δὲ ὃ οὐ θέλω ἐγὼ τοῦτο ποιῶ, οὐκέτι ἐγὼ κατεργάζομαι αὐτό, ἀλλ' ἡ οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία. Εὑρίσκω ἄρα τὸν νόμον τῷ θέλοντι ἐμοὶ

ποιεῖν τὸ καλὸν, ὅτι ἐμοὶ τὸ κακὸν παράκειται·
συνήδομαι γὰρ τῷ νόμῳ τοῦ θεοῦ κατὰ τὸν ἔσω
ἄνθρωπον· βλέπω δὲ ἕτερον νόμον ἐν τοῖς μέ-
λεσί μου ἀντιστρατευόμενον τῷ νόμῳ τοῦ νοός
μου, καὶ αἰχμαλωτίζοντά με τῷ νόμῳ τῆς
ἁμαρτίας τῷ ὄντι ἐν τοῖς μέλεσί μου. Ταλαί-
πωρος ἐγὼ ἄνθρωπος, τίς με ῥύσεται ἐκ τοῦ
σώματος τοῦ θανάτου τούτου; εὐχαριστῶ τῷ
ιά θεῷ διὰ ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν. Ἄρα οὖν
αὐτὸς ἐγὼ τῷ μὲν νοΐ δουλεύω νόμῳ θεοῦ,
8 τῇ δὲ σαρκὶ νόμῳ ἁμαρτίας. Οὐδὲν ἄρα νῦν
κατάκριμα τοῖς ἐν χριστῷ ἰησοῦ μὴ κατὰ σάρ-
κα περιπατοῦσιν, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα· ὁ γὰρ νό
μος τοῦ πνεύματος τῆς ζωῆς ἐν χριστῷ ἰησοῦ
ἠλευθέρωσέ με ἀπὸ τοῦ νόμου τῆς ἁμαρτίας,
καὶ τοῦ θανάτου· τὸ γὰρ ἀδυνατον τοῦ νόμου ἐν
ᾧ ἠσθένει διὰ τῆς σαρκὸς, ὁ θεὸς τὸν ἑαυτοῦ
υἱὸν πέμψας ἐν ὁμοιώματι σαρκὸς ἁμαρτίας,
καὶ περὶ ἁμαρτίας κατέκρινε τὴν ἁμαρτίαν
ἐν τῇ σαρκὶ, ἵνα τὸ δικαίωμα τοῦ νόμου πλη-
ρωθῇ ἐν ἡμῖν τοῖς μὴ κατὰ σάρκα περιπατοῦ-
σιν, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα. οἱ γὰρ κατὰ σάρκα ὄντες,
τὰ τῆς σαρκὸς φρονοῦσιν· οἱ δὲ κατὰ πνεῦμα, τὰ τοῦ

πνεύματος. τὸ γὰρ φρόνημα τῆς σαρκὸς, θάνατος· τὸ δὲ φρόνημα τοῦ πνεύματος, ζωὴ καὶ εἰρήνη· διότι τὸ φρόνημα τῆς σαρκὸς ἔχθρα εἰς θεόν· τῷ γὰρ νόμῳ τοῦ θεοῦ οὐχ ὑποτάσσεται· οὐδὲ γὰρ δύναται. οἱ δὲ ἐν σαρκὶ ὄντες θεῷ ἀρέσαι οὐ δύνανται. ὑμεῖς δὲ οὐκ ἐστὲ ἐν σαρκὶ, ἀλλ' ἐν πνεύματι, εἴπερ πνεῦμα θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν. εἰ δέ τις πνεῦμα χριστοῦ οὐκ ἔχει, οὗτος οὐκ ἔστιν αὐτοῦ. εἰ δὲ χριστὸς ἐν ὑμῖν, τὸ μὲν σῶμα νεκρὸν διὰ ἁμαρτίαν, τὸ δὲ πνεῦμα ζωὴ διὰ δικαιοσύνην. εἰ δὲ τὸ πνεῦμα τοῦ ἐγείραντος ἰησοῦν ἐκ νεκρῶν οἰκεῖ ἐν ὑμῖν, ὁ ἐγείρας τὸν χριστὸν ἐκ νεκρῶν ζωοποιήσει καὶ τὰ θνητὰ σώματα ὑμῶν, διὰ τὸ ἐνοικοῦν αὐτοῦ πνεῦμα ἐν ὑμῖν. ἄρα οὖν, ἀδελφοὶ, ὀφειλέται ἐσμὲν οὐ τῇ σαρκὶ, τοῦ κατὰ σάρκα ζῆν· εἰ γὰρ κατὰ σάρκα ζῆτε, μέλλετε ἀποθνήσκειν· εἰ δὲ πνεύματι τὰς πράξεις τοῦ σώματος θανατοῦτε, ζήσεσθε. ὅσοι γὰρ πνεύματι θεοῦ ἄγονται, οὗτοί εἰσιν υἱοὶ θεοῦ. οὐ γὰρ ἐλάβετε πνεῦμα δουλείας πάλιν εἰς φόβον, ἀλλ' ἐλάβετε πνεῦμα υἱοθεσίας, ἐν ᾧ κράζομεν, ἀββᾶ ὁ πατήρ. αὐτὸ τὸ πνεῦμα συμμαρτυρεῖ τῷ πνεύματι ἡμῶν ὅτι

ἐσμὲν τέκνα θεοῦ. εἰ δὲ τέκνα, καὶ κληρονόμοι· κληρονόμοι μὲν θεοῦ, συγκληρονόμοι δὲ
Χριστοῦ, εἴπερ συμπάσχομεν ἵνα καὶ συνδοξασθῶμεν. λογίζομαι γὰρ ὅτι οὐκ ἄξια τὰ παθήματα τοῦ νῦν καιροῦ, πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν ἀποκαλυφθῆναι εἰς ἡμᾶς. ἡ γὰρ ἀποκαραδοκία τῆς κτίσεως τὴν ἀποκάλυψιν τῶν υἱῶν τοῦ θεοῦ ἀπεκδέχεται. τῇ γὰρ ματαιότητι ἡ κτίσις ὑπετάγη οὐχ ἑκοῦσα, ἀλλὰ διὰ τὸν ὑποτάξαντα ἐπ' ἐλπίδι. ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ κτίσις ἐλευθερωθήσεται ἀπὸ τῆς δουλείας τῆς φθορᾶς εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ θεοῦ. οἴδαμεν γὰρ ὅτι πᾶσα ἡ κτίσις συστενάζει καὶ συνωδίνει ἄχρι τοῦ νῦν· οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τὴν ἀπαρχὴν τοῦ πνεύματος ἔχοντες, καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς στενάζομεν, υἱοθεσίαν ἀπεκδεχόμενοι τὴν ἀπολύτρωσιν τοῦ σώματος ἡμῶν· τῇ γὰρ ἐλπίδι ἐσώθημεν. ἐλπὶς δὲ βλεπομένη οὐκ ἔστιν ἐλπίς· ὃ γὰρ βλέπει τις, τί καὶ ἐλπίζει; εἰ δὲ ὃ οὐ βλέπομεν ἐλπίζομεν, δι' ὑπομονῆς ἀπεκδεχόμεθα. ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ πνεῦμα συναντιλαμβάνεται ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν· τὸ γὰρ τί 16

προσευξόμεθα καθὸ δεῖ, οὐκ οἴδαμεν, ἀλλ' αὐτὸ τὸ πνεῦμα ὑπερεντυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν στεναγμοῖς ἀλαλήτοις. ὁ δὲ ἐρευνῶν τὰς καρδίας, οἶδε τί τὸ φρόνημα τοῦ πνεύματος, ὅτι κατ' θεὸν ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἁγίων. οἴδαμεν δὲ ὅτι τοῖς ἀγαπῶσι τὸν θεὸν πάντα συνεργεῖ εἰς ἀγαθὸν, τοῖς κατὰ πρόθεσιν κλητοῖς οὖσιν. ὅτι οὓς προέγνω, καὶ προώρισε συμμόρφους τῆς εἰκόνος τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν πρωτότοκον ἐν πολλοῖς ἀδελφοῖς· οὓς δὲ προώρισε, τούτους καὶ ἐκάλεσε· καὶ οὓς ἐκάλεσε, τούτους καὶ ἐδικαίωσεν· οὓς δὲ ἐδικαίωσε, τούτους δὲ ἐδόξασε. τί οὖν ἐροῦμεν πρὸς ταῦτα; εἰ ὁ θεὸς ὑπὲρ ἡμῶν, τίς καθ' ἡμῶν; ὅς γε τοῦ ἰδίου υἱοῦ οὐκ ἐφείσατο, ἀλλ' ὑπὲρ ἡμῶν πάντων παρέδωκεν αὐτὸν, πῶς οὐχὶ καὶ σὺν αὐτῷ τὰ πάντα ἡμῖν χαρίσεται; τίς ἐγκαλέσει κατ' ἐκλεκτῶν θεοῦ; θεὸς ὁ δικαιῶν, τίς ὁ κατακρίνων; χριστὸς ὁ ἀποθανών, μᾶλλον δὲ καὶ ἐγερθείς, ὅς καί ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ, ὃς καὶ ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν. τίς ἡμᾶς χωρίσει ιγ' ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ χυ; θλῖψις, ἢ στενοχωρία, ἢ διωγμὸς, ἢ λιμὸς, ἢ γυμνότης, ἢ κίνδυνος,

„ ἢ μάχαιρα; καθὼς γέγραπται, ὅτι ἕνεκά σε
„ θανατούμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν, ἐλογίσθημεν
„ ὡς πρόβατα σφαγῆς. ἀλλ' ἐν τούτοις πᾶσιν
ὑπερνικῶμεν διὰ τοῦ ἀγαπήσαντος ἡμᾶς· πέ-
πεισμαι γὰρ ὅτι οὔτε θάνατος, οὔτε ζωή, οὔτε ἄγ-
γελοι, οὔτε ἀρχαί, οὔτε δυνάμεις, οὔτε ἐνεστῶτα,
οὔτε μέλλοντα, οὔτε ὕψωμα, οὔτε βάθος, οὔτε
τις κτίσις ἑτέρα δυνήσεται ἡμᾶς χωρίσαι ἀπὸ
τῆς ἀγάπης τοῦ θεοῦ, τῆς ἐν χριστῷ ἰησοῦ τῷ
ιη' κυρίῳ ἡμῶν. Ἀλήθειαν λέγω ἐν χῷ, οὐ ψεύ-
9 δομαι, συμμαρτυρούσης μοι τῆς συνειδήσεώς
μου ἐν πνεύματι ἁγίῳ, ὅτι λύπη μοί ἐστι με-
γάλη, καὶ ἀδιάλειπτος ὀδύνη τῇ καρδίᾳ μου.
ηὐχόμην γὰρ αὐτὸς ἐγὼ ἀνάθεμα εἶναι ἀπὸ τοῦ
χῦ ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν μου τῶν συγγενῶν μου
κατὰ σάρκα, οἵτινές εἰσιν ἰσραηλῖται, ὧν ἡ υἱο-
θεσία καὶ ἡ δόξα καὶ αἱ διαθῆκαι καὶ ἡ νο-
μοθεσία καὶ ἡ λατρεία καὶ αἱ ἐπαγγελίαι, ὧν
οἱ πατέρες, καὶ ἐξ ὧν ὁ χς, τὸ κατὰ σάρκα, ὁ
ὢν ἐπὶ πάντων θεὸς εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶ-
νας. ἀμήν. οὐχ οἷον δὲ ὅτι ἐκπέπτωκεν ὁ λό-
γος τοῦ θεοῦ· οὐ γὰρ πάντες οἱ ἐξ ἰσραὴλ, οὗτοι
ἰσραήλ· οὐδ' ὅτι εἰσὶ σπέρμα ἀβραάμ, πάν-

τες τέκνα· ἀλλ' ἐν ἰσαὰκ κληθήσεταί σοι σπέρ- "
μα, τουτέστιν, οὐ τὰ τέκνα τῆς σαρκὸς, τοῦτα
τέκνα τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐπαγγε-
λίας λογίζεται εἰς σπέρμα. ἐπαγγελίας γὰρ ὁ
λόγος οὗτος, κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἐλεύσομαι, καὶ "
ἔσται τῇ σάρρᾳ υἱός. οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ ῥε- "
βέκκα ἐξ ἑνὸς κοίτην ἔχουσα ἰσαὰκ τοῦ πα
τρὸς ἡμῶν· μήπω γὰρ γεννηθέντων μηδὲ πρᾶ
ξάντων τι ἀγαθὸν ἢ κακόν, ἵνα ἡ κατ' ἐκλο
γὴν τοῦ θεοῦ πρόθεσις μένῃ, οὐκ ἐξ ἔργων ἀλλ'
ἐκ τοῦ καλοῦντος, ἐρρέθη αὐτῇ, ὅτι ὁ μείζων "
δουλεύσει τῷ ἐλάσσονι· καθὼς γέγραπται, τὸν "
ἰακὼβ ἠγάπησα, τὸν δὲ ἠσαῦ ἐμίσησα. τί οὖν "
ἐροῦμεν; μὴ ἀδικία παρὰ τῷ θεῷ; μὴ γένοιτο.
τῷ γὰρ μωσῆ λέγει, ἐλεήσω ὃν ἂν ἐλεῶ, καὶ οἰκτι- "
ρήσω ὃν ἂν οἰκτίρω. ἄρα οὖν οὐ τοῦ θέλοντος "
οὐδὲ τοῦ τρέχοντος, ἀλλὰ τοῦ ἐλεοῦντος θεοῦ. λέ
γει γὰρ ἡ γραφὴ τῷ φαραώ, ὅτι εἰς αὐτὸ τοῦτο "
ἐξήγειρά σε, ὅπως ἐνδείξωμαι ἐν σοὶ τὴν δύ "
ναμίν μου, καὶ ὅπως διαγγελῇ τὸ ὄνομά μου "
ἐν πάσῃ τῇ γῇ. ἄρα οὖν ὃν θέλει ἐλεεῖ, ὃν δὲ "
θέλει σκληρύνει. ἐρεῖς οὖν μοι, τί ἔτι μέμφε
ται; τῷ γὰρ βουλήματι αὐτοῦ τίς ἀνθέστηκε; μὴ-

οὖν γε, ὦ ἄνθρωπε, σὺ τίς εἶ ὁ ἀνταποκρινόμενος τῷ θεῷ; μὴ ἐρεῖ τὸ πλάσμα τῷ πλάσαντι, τί με ἐποίησας οὕτως; ἢ οὐκ ἔχει ἐξουσίαν ὁ κεραμεὺς τοῦ πηλοῦ, ἐκ τοῦ αὐτοῦ φυράματος ποιῆσαι ὃ μὲν εἰς τιμὴν σκεῦος, ὃ δὲ εἰς ἀτιμίαν; εἰ δὲ θέλων ὁ θεὸς ἐνδείξασθαι τὴν ὀργὴν καὶ γνωρίσαι τὸ δυνατὸν αὐτοῦ, ἤνεγκεν ἐν πολλῇ μακροθυμίᾳ σκεύη ὀργῆς κατηρτισμένα εἰς ἀπώλειαν, καὶ ἵνα γνωρίσῃ τὸν πλοῦτον τῆς δόξης αὐτοῦ ἐπὶ σκεύη ἐλέους ἃ προητοίμασεν εἰς δόξαν, οὓς καὶ ἐκάλεσεν ἡμᾶς, οὐ μόνον ἐξ ἰουδαίων, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἐθνῶν, ὡς ἐν τῷ ὡσηὲ λέγει, καλέσω τὸν οὐ λαόν μου, λαόν μου, καὶ τὴν οὐκ ἠγαπημένην, ἠγαπημένην· καὶ ἔσται ἐν τῷ τόπῳ οὗ ἐρρήθη αὐτοῖς, οὐ λαός μου ὑμεῖς, ἐκεῖ κληθήσονται υἱοὶ θεοῦ ζῶντος. ἡσαΐας δὲ κράζει ὑπὲρ τοῦ ἰσραήλ, ἐὰν ᾖ ὁ ἀριθμὸς τῶν υἱῶν ἰσραὴλ ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, τὸ κατάλειμμα σωθήσεται· λόγον γὰρ συντελῶν καὶ συντέμνων ἐν δικαιοσύνῃ, ὅτι λόγον συντετμημένον ποιήσει κύριος ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ καθὼς προείρηκεν ἡσαΐας, εἰ μὴ κύριος σαβαὼθ

ἐγκατέλιπεν ἡμῖν σπέρμα, ὡς Σόδομα ἂν ἐ- "
γενήθημεν, καὶ ὡς Γόμορρα ἂν ὡμοιώθημεν. "
Τί οὖν ἐροῦμεν; ὅτι ἔθνη τὰ μὴ διώκοντα 16
δικαιοσύνην, κατέλαβε δικαιοσύνην, δικαιο-
σύνη δὲ τὴν ἐκ πίστεως· Ἰσραὴλ δὲ διώκων νόμον
δικαιοσύνης, εἰς νόμον δικαιοσύνης οὐκ ἔ-
φθασε. διατί; ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως, ἀλλ' ὡς ἐξ ἔρ-
γων νόμου. προσέκοψαν γὰρ τῷ λίθῳ τοῦ προσ- "
κόμματος, καθὼς γέγραπται, ἰδοὺ τίθημι ἐν "
Σιὼν λίθον προσκόμματος, καὶ πέτραν σκαν- "
δάλου, καὶ πᾶς ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ κατα- "
σχυνθήσεται. Ἀδελφοί, ἡ μὲν εὐδοκία τῆς 10
ἐμῆς καρδίας, καὶ ἡ δέησις ἡ πρὸς τὸν θεὸν
ὑπὲρ τοῦ Ἰσραήλ ἐστιν εἰς σωτηρίαν. μαρτυρῶ
γὰρ αὐτοῖς ὅτι ζῆλον θεοῦ ἔχουσιν, ἀλλ' οὐ κατ'
ἐπίγνωσιν· ἀγνοοῦντες γὰρ τὴν τοῦ θεοῦ δικαιοσύ-
νην, καὶ τὴν ἰδίαν δικαιοσύνην ζητοῦντες στῆ-
σαι, τῇ δικαιοσύνῃ τοῦ θεοῦ οὐχ ὑπετάγησαν· τέλος
γὰρ νόμου Χριστὸς εἰς δικαιοσύνην παντὶ τῷ πι-
στεύοντι. Μωσῆς γὰρ γράφει τὴν δικαιοσύνην τὴν
ἐκ τοῦ νόμου, ὅτι ὁ ποιήσας αὐτὰ ἄνθρωπος "
ζήσεται ἐν αὐτοῖς. ἡ δὲ ἐκ πίστεως δικαιοσύ- "
νη οὕτω λέγει, μὴ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου, τίς "

» τέλιπον ἐμαυτῷ ἑπτακισχιλίους ἄνδρας, οἵ-
» τινες οὐκ ἔκαμψαν γόνυ τῇ βάαλ. οὕτως οὖν
καὶ ἐν τῷ νῦν καιρῷ, λεῖμμα κατ' ἐκλογὴν
χάριτος γέγονεν. εἰ δὲ χάριτι, οὐκ ἔτι ἐξ ἔργων
ἐπεὶ ἡ χάρις οὐκ ἔτι γίνεται χάρις. εἰ δὲ ἐξ
ἔργων, οὐκ ἔστι χάρις· ἐπεὶ τὸ ἔργον, οὐκ ἔστιν
ἔργον. τί οὖν; ὃ ἐπιζητεῖ Ἰσραήλ, τοῦ-
το οὐκ ἐπέτυχεν. ἡ δὲ ἐκλογὴ ἐπέτυχεν, οἱ δὲ
» λοιποὶ ἐπωρώθησαν, καθὼς γέγραπται, ἔδω-
» κεν αὐτοῖς ὁ θεὸς πνεῦμα κατανύξεως, ὀφ-
» θαλμοὺς τοῦ μὴ βλέπειν, καὶ ὦτα τοῦ μὴ ἀ-
» κούειν, ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. καὶ Δαβὶδ
» λέγει, γενηθήτω ἡ τράπεζα αὐτῶν εἰς πα-
» γίδα καὶ εἰς θήραν καὶ εἰς σκάνδαλον, καὶ
» εἰς ἀνταπόδομα αὐτοῖς· σκοτισθήτωσαν οἱ
» ὀφθαλμοὶ αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν, καὶ τὸν νῶ-
» τον αὐτῶν διαπαντὸς σύγκαμψον. λέγω οὖν,
μὴ ἔπταισαν, ἵνα πέσωσι; μὴ γένοιτο. ἀλλὰ τῷ
αὐτῶν παραπτώματι ἡ σωτηρία τοῖς ἔθνεσιν,
εἰς τὸ παραζηλῶσαι αὐτούς. εἰ δὲ τὸ παρά-
πτωμα αὐτῶν πλοῦτος κόσμου, καὶ τὸ ἥττημα
αὐτῶν πλοῦτος ἐθνῶν, πόσῳ μᾶλλον τὸ πλή-
ρωμα αὐτῶν; ὑμῖν γὰρ λέγω τοῖς ἔθνεσιν,

ἐφ'

ἐφ' ὅσον μέν εἰμι ἐγὼ ἐθνῶν ἀπόστολος, τὴν διακονίαν μου δοξάζω, εἴπως παραζηλώσω μου τὴν σάρκα, καὶ σώσω τινας ἐξ αὐτῶν. εἰ γὰρ ἡ ἀποβολὴ αὐτῶν, καταλλαγὴ κόσμου, τίς ἡ πρόσληψις, εἰ μὴ ζωὴ ἐκ νεκρῶν; εἰ δὲ ἡ ἀπαρχὴ ἁγία, καὶ τὸ φύραμα· καὶ εἰ ἡ ῥίζα ἁγία, καὶ οἱ κλάδοι. εἰ δέ τινες τῶν κλάδων ἐξεκλάσθησαν, σὺ δὲ ἀγριέλαιος ὢν ἐνεκεντρίσθης ἐν αὐτοῖς, καὶ συγκοινωνὸς τῆς ῥίζης καὶ τῆς πιότητος τῆς ἐλαίας ἐγένου, μὴ κατακαυχῶ τῶν κλάδων. εἰ δὲ κατακαυχᾶσαι, οὐ σὺ τὴν ῥίζαν βαστάζεις, ἀλλ' ἡ ῥίζα σε. ἐρεῖς οὖν, ἐξεκλάσθησαν κλάδοι, ἵνα ἐγὼ ἐγκεντρισθῶ. καλῶς. τῇ ἀπιστίᾳ ἐξεκλάσθησαν, σὺ δὲ πίστει ἕστηκας. μὴ ὑψηλοφρόνει, ἀλλὰ φοβοῦ· εἰ γὰρ ὁ θεὸς τῶν κατὰ φύσιν κλάδων οὐκ ἐφείσατο, μήπως οὐδὲ σοῦ φείσεται. ἴδε οὖν χρηστότητα καὶ ἀποτομίαν θεοῦ· τοὺς μὲν πεσόντας, ἀποτομίαν· ἐπὶ δέ σε χρηστότητα, ἐὰν ἐπιμείνῃς τῇ χρηστότητι· ἐπεὶ καὶ σὺ ἐκκοπήσῃ, καὶ ἐκεῖνοι δέ ἐὰν μὴ ἐπιμείνωσι τῇ ἀπιστίᾳ, ἐγκεντρισθήσονται· δυνατὸς γάρ ἐστιν ὁ θεὸς πάλιν ἐγκεν-

ποιεῖν τὸ καλὸν, ὅτι ἐμοὶ τὸ κακὸν παράκειται· συνήδομαι γὰρ τῷ νόμῳ τοῦ θεοῦ κατὰ τὸν ἔσω ἄνθρωπον· βλέπω δὲ ἕτερον νόμον ἐν τοῖς μέλεσί μου ἀντιστρατευόμενον τῷ νόμῳ τοῦ νοός μου, καὶ αἰχμαλωτίζοντά με τῷ νόμῳ τῆς ἁμαρτίας τῷ ὄντι ἐν τοῖς μέλεσί μου. Ταλαίπωρος ἐγὼ ἄνθρωπος, τίς με ῥύσεται ἐκ τοῦ σώματος τοῦ θανάτου τούτου; εὐχαριστῶ τῷ
ιά θεῷ διὰ ἰῡ χῡ τοῦ κυρίου ἡμῶν. Ἄρα οὖν αὐτὸς ἐγὼ τῷ μὲν νοῒ δουλεύω νόμῳ θεοῦ,
8 τῇ δὲ σαρκὶ νόμῳ ἁμαρτίας. Οὐδὲν ἄρα νῦν κατάκριμα τοῖς ἐν χριστῷ ἰησοῦ μὴ κατὰ σάρκα περιπατοῦσιν, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα· ὁ γὰρ νόμος τοῦ πνεύματος τῆς ζωῆς ἐν χριστῷ ἰησοῦ ἠλευθέρωσέ με ἀπὸ τοῦ νόμου τῆς ἁμαρτίας, καὶ τοῦ θανάτου· τὸ γὰρ ἀδυνατοῦν τοῦ νόμου ἐν ᾧ ἠσθένει διὰ τῆς σαρκὸς, ὁ θεὸς τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν πέμψας ἐν ὁμοιώματι σαρκὸς ἁμαρτίας, καὶ περὶ ἁμαρτίας κατέκρινε τὴν ἁμαρτίαν ἐν τῇ σαρκὶ, ἵνα τὸ δικαίωμα τοῦ νόμου πληρωθῇ ἐν ἡμῖν τοῖς μὴ κατὰ σάρκα περιπατοῦσιν, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα. οἱ γὰρ κατὰ σάρκα ὄντες, τὰ τῆς σαρκὸς φρονοῦσιν· οἱ δὲ κατὰ πνεῦμα, τὰ τοῦ

πνεύματος. τὸ γὰρ φρόνημα τῆς σαρκὸς, θάνατος· τὸ δὲ φρόνημα τοῦ πνεύματος, ζωὴ καὶ εἰρήνη· διότι τὸ φρόνημα τῆς σαρκὸς ἔχθρα εἰς θεόν· τῷ γὰρ νόμῳ τοῦ θεοῦ οὐχ ὑποτάσσεται· οὐδὲ γὰρ δύναται. οἱ δὲ ἐν σαρκὶ ὄντες θεῷ ἀρέσαι οὐ δύνανται. ὑμεῖς δὲ οὐκ ἐστὲ ἐν σαρκὶ, ἀλλ' ἐν πνεύματι, εἴπερ πνεῦμα θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν. εἰ δέ τις πνεῦμα χριστοῦ οὐκ ἔχει, οὗτος οὐκ ἔστιν αὐτοῦ. εἰ δὲ χριστὸς ἐν ὑμῖν, τὸ μὲν σῶμα νεκρὸν διὰ ἁμαρτίαν, τὸ δὲ πνεῦμα ζωὴ διὰ δικαιοσύνην. εἰ δὲ τὸ πνεῦμα τοῦ ἐγείραντος ἰησοῦν ἐκ νεκρῶν οἰκεῖ ἐν ὑμῖν, ὁ ἐγείρας τὸν χριστὸν ἐκ νεκρῶν ζωοποιήσει καὶ τὰ θνητὰ σώματα ὑμῶν, διὰ τὸ ἐνοικοῦν αὐτοῦ πνεῦμα ἐν ὑμῖν. ἄρα οὖν, ἀδελφοὶ, ὀφειλέται ἐσμὲν οὐ τῇ σαρκὶ, τοῦ κατὰ σάρκα ζῆν· εἰ γὰρ κατὰ σάρκα ζῆτε, μέλλετε ἀποθνήσκειν· εἰ δὲ πνεύματι τὰς πράξεις τοῦ σώματος θανατοῦτε, ζήσεσθε. ὅσοι γὰρ πνεύματι θεοῦ ἄγονται, οὗτοί εἰσιν υἱοὶ θεοῦ. οὐ γὰρ ἐλάβετε πνεῦμα δουλείας πάλιν εἰς φόβον, ἀλλ' ἐλάβετε πνεῦμα υἱοθεσίας, ἐν ᾧ κράζομεν, ἀββᾶ ὁ πατήρ. αὐτὸ τὸ πνεῦμα συμμαρτυρεῖ τῷ πνεύματι ἡμῶν ὅτι

ἐσμὲν τέκνα θεοῦ. εἰ δὲ τέκνα, καὶ κληρονόμοι· κληρονόμοι μὲν θεοῦ, συγκληρονόμοι δὲ
χριστοῦ, εἴπερ συμπάσχομεν ἵνα καὶ συνδοξα-
16 σθῶμεν. Λογίζομαι γὰρ ὅτι οὐκ ἄξια τὰ παθήματα τοῦ νῦν καιροῦ, πρὸς τὴν μέλλουσαν
δόξαν ἀποκαλυφθῆναι εἰς ἡμᾶς. ἡ γὰρ ἀποκαραδοκία τῆς κτίσεως τὴν ἀποκάλυψιν τῶν
υἱῶν τοῦ θεοῦ ἀπεκδέχεται. τῇ γὰρ ματαιότητι
ἡ κτίσις ὑπετάγη οὐχ ἑκοῦσα, ἀλλὰ διὰ τὸν
ὑποτάξαντα ἐπ' ἐλπίδι. ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ κτίσις ἐλευθερωθήσεται ἀπὸ τῆς δουλείας τῆς
φθορᾶς εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς δόξης τῶν
τέκνων τοῦ θεοῦ. οἴδαμεν γὰρ ὅτι πᾶσα ἡ κτίσις συστενάζει καὶ συνωδίνει ἄχρι τοῦ νῦν· οὐ
μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τὴν ἀπαρχὴν τοῦ
πνεύματος ἔχοντες, καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς στενάζομεν, υἱοθεσίαν ἀπεκδεχόμενοι τὴν
ἀπολύτρωσιν τοῦ σώματος ἡμῶν· τῇ γὰρ ἐλπίδι ἐσώθημεν. ἐλπὶς δὲ βλεπομένη οὐκ ἔστιν
ἐλπίς· ὃ γὰρ βλέπει τις, τί καὶ ἐλπίζει; εἰ δὲ ὃ
οὐ βλέπομεν ἐλπίζομεν, δι' ὑπομονῆς ἀπεκδεχόμεθα. ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ πνεῦμα συναντιλαμβάνεται ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν· τὸ γὰρ τί

προσευξόμεθα καθὸ δεῖ, οὐκ οἴδαμεν, ἀλλ' αὐτὸ τὸ πνεῦμα ὑπερεντυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν στεναγμοῖς ἀλαλήτοις. ὁ δὲ ἐραυνῶν τὰς καρδίας, οἶδε τί τὸ φρόνημα τοῦ πνεύματος, ὅτι κατ' θεὸν ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἁγίων. οἴδαμεν δὲ ὅτι τοῖς ἀγαπῶσι τὸν θεὸν πάντα συνεργεῖ εἰς ἀγαθὸν, τοῖς κατὰ πρόθεσιν κλητοῖς οὖσιν. ὅτι οὓς προέγνω, καὶ προώρισε συμμόρφους τῆς εἰκόνος τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν πρωτότοκον ἐν πολλοῖς ἀδελφοῖς· οὓς δὲ προώρισε, τούτους καὶ ἐκάλεσε· καὶ οὓς ἐκάλεσε, τούτους καὶ ἐδικαίωσεν· οὓς δὲ ἐδικαίωσε, τούτους δὲ ἐδόξασε. Τί οὖν ἐροῦμεν πρὸς ταῦτα; εἰ ὁ θεὸς ὑπὲρ ἡμῶν, τίς καθ' ἡμῶν; ὅς γε τοῦ ἰδίου υἱοῦ οὐκ ἐφείσατο, ἀλλ' ὑπὲρ ἡμῶν πάντων παρέδωκεν αὐτὸν, πῶς οὐχὶ καὶ σὺν αὐτῷ τὰ πάντα ἡμῖν χαρίσεται; Τίς ἐγκαλέσει κατ' ἐκλεκτῶν θεοῦ; θεὸς ὁ δικαιῶν, τίς ὁ κατακρίνων; χριστὸς ὁ ἀποθανών, μᾶλλον δὲ καὶ ἐγερθείς, ὃς καί ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ, ὃς καὶ ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν. Τίς ἡμᾶς χωρίσει ιγ' ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ χυ; θλῖψις, ἢ στενοχωρία, ἢ διωγμὸς, ἢ λιμὸς, ἢ γυμνότης, ἢ κίνδυνος,

„ ἢ μάχαιρα; καθὼς γέγραπται, ὅτι ἕνεκά σου
„ θανατούμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν, ἐλογίσθημεν
„ ὡς πρόβατα σφαγῆς. ἀλλ' ἐν τούτοις πᾶσιν
ὑπερνικῶμεν διὰ τοῦ ἀγαπήσαντος ἡμᾶς· πέ-
πεισμαι γὰρ ὅτι οὔτε θάνατος, οὔτε ζωή, οὔτε ἄγ-
γελοι, οὔτε ἀρχαί, οὔτε δυνάμεις, οὔτε ἐνεστῶτα,
οὔτε μέλλοντα, οὔτε ὕψωμα, οὔτε βάθος, οὔτε
τις κτίσις ἑτέρα δυνήσεται ἡμᾶς χωρίσαι ἀπὸ
τῆς ἀγάπης τοῦ θεοῦ, τῆς ἐν χριστῷ ἰησοῦ τῷ
ιη' κυρίῳ ἡμῶν. Ἀλήθειαν λέγω ἐν χῷ, οὐ ψεύ-
9 δομαι, συμμαρτυρούσης μοι τῆς συνειδήσεώς
μου ἐν πνεύματι ἁγίῳ, ὅτι λύπη μοί ἐστι με-
γάλη, καὶ ἀδιάλειπτος ὀδύνη τῇ καρδίᾳ μου.
ηὐχόμην γὰρ αὐτὸς ἐγὼ ἀνάθεμα εἶναι ἀπὸ τοῦ
χῦ ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν μου τῶν συγγενῶν μου
κατὰ σάρκα, οἵτινές εἰσιν ἰσραηλῖται, ὧν ἡ υἱο-
θεσία καὶ ἡ δόξα καὶ αἱ διαθῆκαι καὶ ἡ νο-
μοθεσία καὶ ἡ λατρεία καὶ αἱ ἐπαγγελίαι, ὧν
οἱ πατέρες, καὶ ἐξ ὧν ὁ χς, τὸ κατὰ σάρκα, ὁ
ὢν ἐπὶ πάντων θεὸς εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶ-
νας. ἀμήν. οὐχ οἷον δὲ ὅτι ἐκπέπτωκεν ὁ λό-
γος τοῦ θεοῦ· οὐ γὰρ πάντες οἱ ἐξ ἰσραὴλ, οὗτοι
ἰσραήλ· οὐδ' ὅτι εἰσὶ σπέρμα ἀβραάμ, πάν-

τες τέκνα· ἀλλ' ἐν Ἰσαὰκ κληθήσεταί σοι σπέρ- "
μα, τουτέστιν, οὐ τὰ τέκνα τῆς σαρκὸς, τοῦτα
τέκνα τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐπαγγε-
λίας λογίζεται εἰς σπέρμα. ἐπαγγελίας γὰρ ὁ
λόγος οὗτος, Κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἐλεύσομαι, καὶ "
ἔσται τῇ Σάρρᾳ υἱός. οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ Ῥε- "
βέκκα ἐξ ἑνὸς κοίτην ἔχουσα Ἰσαὰκ τοῦ πα
τρὸς ἡμῶν· μήπω γὰρ γεννηθέντων μηδὲ πρᾶ
ξάντων τι ἀγαθὸν ἢ κακὸν, ἵνα ἡ κατ' ἐκλο
γὴν τοῦ θεοῦ πρόθεσις μένῃ, οὐκ ἐξ ἔργων ἀλλ'
ἐκ τοῦ καλοῦντος, ἐρρέθη αὐτῇ, ὅτι ὁ μείζων "
δουλεύσει τῷ ἐλάσσονι· καθὼς γέγραπται, τὸν "
Ἰακὼβ ἠγάπησα, τὸν δὲ Ἠσαῦ ἐμίσησα. Τί οὖν "
ἐροῦμεν; μὴ ἀδικία παρὰ τῷ θεῷ; μὴ γένοιτο.
τῷ γὰρ Μωσῆ λέγει, ἐλεήσω ὃν ἂν ἐλεῶ, καὶ οἰκτι "
ρήσω ὃν ἂν οἰκτείρω. ἄρα οὖν οὐ τοῦ θέλοντος "
οὐδὲ τοῦ τρέχοντος, ἀλλὰ τοῦ ἐλεοῦντος θεοῦ. λέ
γει γὰρ ἡ γραφὴ τῷ Φαραώ, ὅτι εἰς αὐτὸ τοῦτο "
ἐξήγειρά σε, ὅπως ἐνδείξωμαι ἐν σοὶ τὴν δύ "
ναμίν μου, καὶ ὅπως διαγγελῇ τὸ ὄνομά μου "
ἐν πάσῃ τῇ γῇ. ἄρα οὖν ὃν θέλει ἐλεεῖ, ὃν δὲ "
θέλει σκληρύνει. ἐρεῖς οὖν μοι, Τί ἔτι μέμφε
ται; τῷ γὰρ βουλήματι αὐτοῦ τίς ἀνθέστηκε; ἀλλ-

οὖν γε, ὦ ἄνθρωπε, συ τίς εἶ ὁ ἀνταποκρινόμενος τῷ θεῷ; μὴ ἐρεῖ τὸ πλάσμα τῷ πλάσαντι, τί με ἐποίησας οὕτως; ἢ οὐκ ἔχει ἐξουσίαν ὁ κεραμεὺς τοῦ πηλοῦ, ἐκ τοῦ αὐτοῦ φυράματος ποιῆσαι ὃ μὲν εἰς τιμὴν σκεῦος, ὃ δὲ εἰς ἀτιμίαν; εἰ δὲ θέλων ὁ θεὸς ἐνδείξασθαι τὴν ὀργὴν καὶ γνωρίσαι τὸ δυνατὸν αὐτοῦ, ἤνεγκεν ἐν πολλῇ μακροθυμίᾳ σκεύη ὀργῆς κατηρτισμένα εἰς ἀπώλειαν, καὶ ἵνα γνωρίσῃ τὸν πλοῦτον τῆς δόξης αὐτοῦ ἐπὶ σκεύη ἐλέους ἃ προητοίμασεν εἰς δόξαν, οὓς καὶ ἐκάλεσεν ἡμᾶς, οὐ μόνον ἐξ ἰουδαίων, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἐθνῶν, ὡς ἐν τῷ ὡσηὲ λέγει, καλέσω τὸν
» οὐ λαόν μου, λαόν μου, καὶ τὴν οὐκ ἠγαπημένην,
» ἠγαπημένην· καὶ ἔσται ἐν τῷ τόπῳ οὗ
» ἐρρήθη αὐτοῖς, οὐ λαός μου ὑμεῖς, ἐκεῖ κληθήσονται υἱοὶ θεοῦ ζῶντος. ἡσαΐας δὲ κράζει ὑπὲρ τοῦ ἰσραήλ, ἐὰν ᾖ ὁ ἀριθμὸς τῶν υἱῶν
» ἰσραὴλ ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, τὸ κατάλειμμα σωθήσεται· λόγον γὰρ συντελῶν καὶ
» συντέμνων ἐν δικαιοσύνῃ, ὅτι λόγον συντετμημένον ποιήσει κύριος ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ
» καθὼς προείρηκεν ἡσαΐας, εἰ μὴ κύριος σαβαὼθ

ἐγκατέλιπεν ἡμῖν σπέρμα, ὡς Σόδομα ἂν ἐ- "
γενήθημεν, καὶ ὡς Γόμορρα ἂν ὡμοιώθημεν. "
Τί οὖν ἐροῦμεν; ὅτι ἔθνη τὰ μὴ διώκοντα 16
δικαιοσύνην, κατέλαβε δικαιοσύνην, δικαιο-
σύνῃ δὲ τὴν ἐκ πίστεως· Ἰσραὴλ δὲ διώκων νόμον
δικαιοσύνης, εἰς νόμον δικαιοσύνης οὐκ ἔ-
φθασε. διατί; ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως, ἀλλ' ὡς ἐξ ἔρ-
γων νόμου. προσέκοψαν γὰρ τῷ λίθῳ τοῦ προσ- "
κόμματος, καθὼς γέγραπται, ἰδοὺ τίθημι ἐν "
Σιὼν λίθον προσκόμματος, καὶ πέτραν σκαν- "
δάλου, καὶ πᾶς ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ κατα- "
σχυνθήσεται. Ἀδελφοί, ἡ μὲν εὐδοκία τῆς 10
ἐμῆς καρδίας, καὶ ἡ δέησις ἡ πρὸς τὸν θεὸν
ὑπὲρ τοῦ Ἰσραήλ ἐστιν εἰς σωτηρίαν. μαρτυρῶ
γὰρ αὐτοῖς ὅτι ζῆλον θεοῦ ἔχουσιν, ἀλλ' οὐ κατ'
ἐπίγνωσιν· ἀγνοοῦντες γὰρ τὴν τοῦ θεοῦ δικαιοσύ-
νην, καὶ τὴν ἰδίαν δικαιοσύνην ζητοῦντες στῆ-
σαι, τῇ δικαιοσύνῃ τοῦ θεοῦ οὐχ ὑπετάγησαν. τέλος
γὰρ νόμου Χριστὸς εἰς δικαιοσύνην παντὶ τῷ πι-
στεύοντι. Μωσῆς γὰρ γράφει τὴν δικαιοσύνην τὴν
ἐκ τοῦ νόμου, ὅτι ὁ ποιήσας αὐτὰ ἄνθρωπος "
ζήσεται ἐν αὐτοῖς. ἡ δὲ ἐκ πίστεως δικαιοσύ- "
νη οὕτω λέγει, μὴ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου, τίς "

» ἀναβήσεται εἰς τ̀ οὐρανόν; τοῦτ' ἔστι χ̀ν κα-
τα γαγεῖν. ἢ, τίς καταβήσεται εἰς τὸν ἄβυσ-
σον; τοῦτ' ἔστι χριστὸν ἐκ νεκρῶν ἀναγαγεῖν. ἀλλὰ
» τί λέγει; ἐγγύς σου τὸ ῥῆμά ἐστιν ἐν τῷ στόμα-
» τί σου, κ̀ ἐν τῇ καρδίᾳ σου. τοῦτ' ἔστι τὸ ῥῆμα
τῆς πίστεως ὃ κηρύσσομεν, ὅτι ἐὰν ὁμολογή-
σῃς ἐν τῷ στόματί σου κύριον Ἰησοῦν, καὶ πι-
στεύσῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου, ὅτι ὁ θεὸς αὐτὸν
ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, σωθήσῃ· καρδίᾳ γὰρ πιστεύε
ται εἰς δικαιοσύνην, στόματι δὲ ὁμολογεῖται
» εἰς σωτηρίαν. λέγει γὰρ ἡ γραφή, πᾶς ὁ πι-
» στεύων ἐπ' αὐτῷ, οὐ καταισχυνθήσε). οὐ γάρ
ἐστι διαστολὴ Ἰουδαίου τε καὶ Ἕλληνος· ὁ γὰρ
αὐτὸς κύριος πάντων, πλουτῶν εἰς πάντας
τοὺς ἐπικαλουμένους αὐτόν· πᾶς γὰρ ὃς ἂν ἐπι-
καλέσηται τὸ ὄνομα κυρίου, σωθήσε). πῶς
οὖν ἐπικαλέσονται εἰς ὃν οὐκ ἐπίστευσ̣; πῶς
δὲ πιστεύσουσιν οὗ οὐκ ἤκουσαν; πῶς δὲ ἀκού-
σουσι χωρὶς κηρύσσοντος; πῶς δὲ κηρύξουσιν;
» ἐὰν μὴ ἀποσταλῶσι; καθὼς γέγραπται, ὡς
» ὡραῖοι οἱ πόδες τ̀ εὐαγγελιζομένων εἰρήνην,
» τ̀ εὐαγγελιζομένων τὰ ἀγαθά. ἀλλ' οὐ πάν-
τες ὑπήκουσαν τῷ εὐαγγελίῳ. Ἡσαΐας γὰρ λέ-

γλ, κύριε, τίς ἐπίστευσε τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; ἄρα "
ἡ πίστις ἐξ ἀκοῆς· ἡ δὲ ἀκοὴ διὰ ῥήματος θεοῦ. "
δημὶ λέγω, μὴ οὐκ ἤκουσαν; μενοῦνγε εἰς πᾶ- "
σαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν, καὶ "
εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐ- "
τῶν. δημὶ λέγω, μὴ οὐκ ἔγνω Ἰσραήλ; πρῶ- "
τος Μωσῆς λέγει, ἐγὼ παραζηλώσω ὑμᾶς "
ἐπ' οὐκ ἔθνει, ἐπὶ ἔθνει ἀσυνέτῳ παροργιῶ "
ὑμᾶς. Ἡσαΐας δὲ ἀποτολμᾷ, καὶ λέγει, εὑρέ- "
θην τοῖς ἐμὲ μὴ ζητοῦσιν, ἐμφανὴς ἐγενό- "
μην τοῖς ἐμὲ μὴ ἐπερωτῶσι. πρὸς δὲ τὸν Ἰσ- "
ραὴλ λέγει, ὅλην τὴν ἡμέραν ἐξεπέτασα "
τὰς χεῖράς μου πρὸς λαὸν ἀπειθοῦντα καὶ "
ἀντιλέγοντα. Λέγω οὖν, μὴ ἀπώσατο ὁ Θς ιε'
τὸν λαὸν αὐτοῦ; μὴ γένοιτο· καὶ γὰρ ἐγὼ Ἰσρα- ιι
ηλίτης εἰμί, ἐκ σπέρματος Ἀβραάμ, φυλῆς
Βενιαμίν. οὐκ ἀπώσατο ὁ θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ,
ὃν προέγνω. ἢ οὐκ οἴδατε ἐν Ἠλίᾳ τί λέγει ἡ
γραφή; ὡς ἐντυγχάνει τῷ θεῷ κατὰ τοῦ Ἰσραήλ,
λέγων, κύριε, τοὺς προφήτας σου ἀπέκτειναν, "
καὶ τὰ θυσιαστήριά σου κατέσκαψαν, κἀγὼ "
ὑπελείφθην μόνος, καὶ ζητοῦσι τὴν ψυχήν "
μου. ἀλλὰ τί λέγει αὐτῷ ὁ χρηματισμός; κα- "

» τελιπον ἐμαυτῷ ἑπτακισχιλίους ἄνδρας, οἵ-
» τινες οὐκ ἔκαμψαν γόνυ τῇ βάαλ. οὕτως οὖν
καὶ ἐν τῷ νῦν καιρῷ, λεῖμμα κατ' ἐκλογὴν
χάριτος γέγονεν. εἰ δὲ χάριτι, οὐκ ἔτι ἐξ ἔργων
ἐπεὶ ἡ χάρις οὐκ ἔτι γίνεται χάρις. εἰ δὲ ἐξ
ἔργων, οὐκ ἔστι χάρις· ἐπεὶ τὸ ἔργον, οὐκ ἔτι
ἐστὶν ἔργον. τί οὖν; ὃ ἐπιζητεῖ ἰσραήλ, τοῦ-
το οὐκ ἐπέτυχεν. ἡ δὲ ἐκλογὴ ἐπέτυχεν, οἱ δὲ
» λοιποὶ ἐπωρώθησαν, καθὼς γέγραπται, ἔδω-
» κεν αὐτοῖς ὁ θεὸς πνεῦμα κατανύξεως, ὀφ-
» θαλμοὺς τοῦ μὴ βλέπειν, καὶ ὦτα τοῦ μὴ ἀ-
» κούειν, ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. καὶ δαβὶδ
» λέγει, γενηθήτω ἡ τράπεζα αὐτῶν εἰς πα-
» γίδα καὶ εἰς θήραν καὶ εἰς σκάνδαλον, καὶ
» εἰς ἀνταπόδομα αὐτοῖς· σκοτισθήτωσαν οἱ
» ὀφθαλμοὶ αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν, καὶ τὸν νῶ-
» τον αὐτῶν διαπαντὸς σύγκαμψον. λέγω οὖν,
μὴ ἔπταισαν, ἵνα πέσωσι; μὴ γένοιτο. ἀλλὰ τῷ
αὐτῶν παραπτώματι ἡ σωτηρία τοῖς ἔθνεσιν,
εἰς τὸ παραζηλῶσαι αὐτούς. εἰ δὲ τὸ παρά-
πτωμα αὐτῶν πλοῦτος κόσμου, καὶ τὸ ἥττημα
αὐτῶν πλοῦτος ἐθνῶν, πόσῳ μᾶλλον τὸ πλή-
ρωμα αὐτῶν; ὑμῖν γὰρ λέγω τοῖς ἔθνεσιν,

ἐφ'

ἐφ' ὅσον μὲν εἰμι ἐγὼ ἐθνῶν ἀπόστολος, τὴν διακονίαν μου δοξάζω, εἴπως παραζηλώσω μου τὴν σάρκα, καὶ σώσω τινας ἐξ αὐτῶν. εἰ γὰρ ἡ ἀποβολὴ αὐτῶν, καταλλαγὴ κόσμου, τίς ἡ πρόσληψις, εἰ μὴ ζωὴ ἐκ νεκρῶν; εἰ δὲ ἡ ἀπαρχὴ ἁγία, καὶ τὸ φύραμα· καὶ εἰ ἡ ῥίζα ἁγία, καὶ οἱ κλάδοι. εἰ δέ τινες τῶν κλάδων ἐξεκλάσθησαν, σὺ δὲ ἀγριέλαιος ὢν ἐνεκεντρίσθης ἐν αὐτοῖς, καὶ συγκοινωνὸς τῆς ῥίζης καὶ τῆς πιότητος τῆς ἐλαίας ἐγένου, μὴ κατακαυχῶ τῶν κλάδων. εἰ δὲ κατακαυχᾶσαι, οὐ σὺ τὴν ῥίζαν βαστάζεις, ἀλλὰ ἡ ῥίζα σε. ἐρεῖς οὖν, ἐξεκλάσθησαν κλάδοι, ἵνα ἐγὼ ἐγκεντρισθῶ. καλῶς. τῇ ἀπιστίᾳ ἐξεκλάσθησαν, σὺ δὲ πίστει ἕστηκας. μὴ ὑψηλοφρόνει, ἀλλὰ φοβοῦ· εἰ γὰρ ὁ θεὸς τῶν κατὰ φύσιν κλάδων οὐκ ἐφείσατο, μήπως οὐδὲ σοῦ φείσεται. ἴδε οὖν χρηστότητα καὶ ἀποτομίαν θεοῦ· ἀποτομίαν μὲν ἐπὶ τοὺς πεσόντας, ἀποτομίαν· ἐπὶ δέ σε χρηστότητα, ἐὰν ἐπιμείνῃς τῇ χρηστότητι· ἐπεὶ καὶ σὺ ἐκκοπήσῃ, καὶ ἐκεῖνοι δὲ ἐὰν μὴ ἐπιμείνωσι τῇ ἀπιστίᾳ, ἐγκεντρισθήσονται· δυνατὸς γάρ ἐστιν ὁ θεὸς πάλιν ἐγκεν-

πείσαι αὐτούς· εἰ γὰρ οὐκ τῆς χ̄ῡ φύσιν ἔξε
κόπης ἀγριελαίου, καὶ παρὰ φύσιν ἐνεκεν-
τρίσθης εἰς καλλιέλαιον, πόσῳ μᾶλλον οὗτοι
οἱ κ̄ῑ φύσιν, ἐγκεντρισθήσονται τῇ ἰδίᾳ ἐλαίᾳ;
οὐ γὰρ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, τὸ μυ-
στήριον τοῦτο, ἵνα μὴ ἦτε παρ' ἑαυτοῖς φρό-
νιμοι, ὅτι πώρωσις ἀπὸ μέρους τῷ ἰσραὴλ γέ-
γονεν, ἄχρις οὗ τὸ πλήρωμα τῶν ἐθνῶν εἰσέλ
θῃ, καὶ οὕτω πᾶς ἰσραὴλ σωθήσεται, καθὼς
» γέγραπται, ἥξει ἐκ σιὼν ὁ ῥυόμενος, καὶ ἀποστρέ
» ψει ἀσεβείας ἀπὸ ἰακώβ, καὶ αὕτη αὐτοῖς ἡ
» παρ' ἐμοῦ διαθήκη, ὅταν ἀφέλωμαι τὰς ἁ-
» μαρτίας αὐτῶν. κ̄ῑ μὲν τὸ εὐαγγέλιον, ἐ-
χθροὶ δι' ὑμᾶς· κ̄ῑ δὲ τ̄ ἐκλογήν, ἀγαπη-
τοὶ διὰ τοὺς πατέρας· ἀμεταμέλητα γὰρ τὰ χα
ρίσματα καὶ ἡ κλῆσις τοῦ θεοῦ. ὥσπερ γὰρ καὶ
ὑμεῖς ποτε ἠπειθήσατε τῷ θεῷ, νῦν δὲ ἠλεή-
θητε τῇ τούτων ἀπειθείᾳ, οὕτω καὶ οὗτοι νῦν
ἠπείθησε τῷ ὑμετέρῳ ἐλέει, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐλεη-
θῶσι. συνέκλεισε γὰρ ὁ θεὸς τοὺς πάντας εἰς
ἀπείθειαν, ἵνα τοὺς πάντας ἐλεήσῃ. ὦ βάθος
πλούτου καὶ σοφίας καὶ γνώσεως θῦ· ὡς ἀνεξε-
ρεύνητα τὰ κρίματα αὐτοῦ, καὶ ἀνεξιχνία-

τοι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ. Τίς γὰρ ἔγνω νοῦν κυρίου, ἢ "
τίς σύμβουλος αὐτοῦ ἐγένετο; ἢ τίς προέδω- "
κεν αὐτῷ, καὶ ἀνταποδοθήσεται αὐτῷ; ὅτι ἐξ "
αὐτοῦ, καὶ δι' αὐτοῦ, καὶ εἰς αὐτὸν τὰ πάντα· αὐ-
τῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν. Παρα- ιζ'
καλῶ οὖν ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τῶν οἰκτιρμῶν 12
τοῦ θεοῦ, παραστῆσαι τὰ σώματα ὑμῶν θυσίαν
ζῶσαν, ἁγίαν, εὐάρεστον τῷ θεῷ, τὴν λογικὴν
λατρείαν ὑμῶν· καὶ μὴ συσχηματίζεσθε τῷ
αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ μεταμορφοῦσθε τῇ ἀνα-
καινώσει τοῦ νοὸς ὑμῶν, εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑ-
μᾶς τί τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ τὸ ἀγαθὸν καὶ εὐ-
άρεστον καὶ τέλειον. λέγω γὰρ διὰ τῆς χάριτος τῆς
δοθείσης μοι, παντὶ τῷ ὄντι ἐν ὑμῖν, μὴ ὑπερ-
φρονεῖν παρ' ὃ δεῖ φρονεῖν, ἀλλὰ φρονεῖν εἰς
τὸ σωφρονεῖν, ἑκάστῳ ὡς ὁ θεὸς ἐμέρισε μέ-
τρον πίστεως. καθάπερ γὰρ ἐν ἑνὶ σώματι μέ
λη πολλὰ ἔχομεν, τὰ δὲ μέλη πάντα οὐ τὴν
αὐτὴν ἔχει πρᾶξιν· οὕτως οἱ πολλοὶ ἓν σῶ-
μά ἐσμεν ἐν χριστῷ, οἱ δὲ καθεῖς, ἀλλήλων
μέλη· ἔχοντες δὲ χαρίσματα κατὰ τὴν χά-
ριν τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν διάφορα, εἴτε προ-
φητείαν, κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς πίστεως, εἴτε

διακονίαν, ἐν τῇ διακονίᾳ· εἴτε ὁ διδάσκων, ἐν τῇ διδασκαλίᾳ· εἴτε ὁ παρακαλῶν, ἐν τῇ παρακλήσει· ὁ μεταδιδοὺς, ἐν ἁπλότητι· ὁ προϊστάμενος, ἐν σπουδῇ· ὁ ἐλεῶν, ἐν ἱλαρότητι. Ἡ ἀγάπη ἀνυπόκριτος. Ἀποστυγοῦντες τὸ πονηρὸν, κολλώμενοι τῷ ἀγαθῷ· τῇ φιλαδελφίᾳ εἰς ἀλλήλους φιλόστοργοι, τῇ τιμῇ ἀλλήλους προηγούμενοι, τῇ σπουδῇ μὴ ὀκνηροὶ, τῷ πνεύματι ζέοντες, τῷ καιρῷ δουλεύοντες, τῇ ἐλπίδι χαίροντες, τῇ θλίψει ὑπομένοντες, τῇ προσευχῇ προσκαρτεροῦντες, ταῖς χρείαις τῶν ἁγίων κοινωνοῦντες, τὴν φιλοξενίαν διώκοντες. Εὐλογεῖτε τοὺς διώκοντας ὑμᾶς, εὐλογεῖτε καὶ μὴ καταρᾶσθε. χαίρειν μετὰ χαιρόντων, καὶ κλαίειν μετὰ κλαιόντων. τὸ αὐτὸ εἰς ἀλλήλους φρονοῦντες, μὴ τὰ ὑψηλὰ φρονοῦντες, ἀλλὰ τοῖς ταπεινοῖς συναπαγόμενοι. μὴ γίνεσθε φρόνιμοι παρ' ἑαυτοῖς, μηδενὶ κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἀποδιδόντες, προνοούμενοι καλὰ ἐνώπιον πάντων ἀνθρώπων· εἰ δυνατὸν, τὸ ἐξ ὑμῶν, μετὰ πάντων ἀνθρώπων εἰρηνεύοντες, μὴ ἑαυτοὺς ἐκδικοῦντες, ἀγαπητοὶ, ἀλλὰ δότε τόπον τῇ ὀργῇ· γέγραπται γάρ, ἐμοὶ ἐκδίκησις· ἐγὼ ἀνταπο-

δώσω, λέγϛ κϛ. ἐὰν οὖν πεινᾷ ὁ ἐχθρός σου, «
ψώμιζε αὐτόν· ἐὰν διψᾷ, πότιζε αὐτόν. τοῦτο «
γὰρ ποιῶν, ἄνθρακας πυρὸς σωρεύσεις ἐπὶ τὴ «
κεφαλὴ αὐτοῦ. μὴ νικῶ ὑπὸ τοῦ κακοῦ, «
ἀλλὰ νίκα ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κακόν. Πᾶσα 13
ψυχὴ ἐξουσίαις ὑπερεχούσαις ὑποτασσέσθω.
οὐ γὰρ ἔστιν ἐξουσία εἰ μὴ ἀπὸ θεοῦ· αἱ δὲ οὖσαι
ἐξουσίαι, ὑπὸ θεοῦ τεταγμέναι εἰσίν· ὥστε
ὁ ἀντιτασσόμενος τῇ ἐξουσίᾳ, τῇ τοῦ θεοῦ
διαταγῇ ἀνθέστηκεν. οἱ δὲ ἀνθεστηκότες, ἑαυ-
τοῖς κρῖμα λήψονται. οἱ γὰρ ἄρχοντες οὐκ εἰσὶ
φόβος τῷ ἀγαθῷ ἔργῳ, ἀλλὰ τῷ κακῷ.
θέλεις δὲ μὴ φοβεῖσθαι τὴν ἐξουσίαν; τὸ ἀ-
γαθὸν ποίει, καὶ ἕξεις ἔπαινον ἐξ αὐτῆς· θεοῦ
γὰρ διάκονός ἐστί σοι εἰς τὸ ἀγαθόν. ἐὰν δὲ τὸ
κακὸν ποιῇς, φοβοῦ· οὐ γὰρ εἰκῇ τὴν μάχαι-
ραν φορεῖ· θεοῦ γὰρ διάκονός ἐστιν, ἔκδικος εἰς
ὀργὴν τῷ τὸ κακὸν πρᾶσσοντι. διὸ ἀνάγκη ὑ-
ποτάσσεσθαι, οὐ μόνον διὰ τὴν ὀργὴν, ἀλλὰ καὶ
διὰ τὴν συνείδησιν· διὰ τοῦτο γὰρ καὶ φόρους
τελεῖτε· λειτουργοὶ γὰρ θεοῦ εἰσιν εἰς αὐτὸ τοῦ-
το προσκαρτεροῦντες. ἀπόδοτε οὖν πᾶσι
πᾶσι τὰς ὀφειλάς· τῷ τὸν φόρον, τὸν φόρον· τῷ τὸ

τέλος, τὸ τέλος· ᾧ τὸν φόβον, τὸ φόβον· ᾧ τιμὴ τιμὴ, τιμὴ τιμή. μηδενὶ μηδὲν ὀφείλετε, εἰ μὴ τὸ ἀγαπᾶν ἀλλήλους· ὁ γὰρ ἀγαπῶν τὸν ἕτερον, νόμον πεπλήρωκε. τὸ γάρ, οὐ μοιχεύσεις, οὐ φονεύσεις, οὐ κλέψεις, οὐ ψευδομαρτυρήσεις, οὐκ ἐπιθυμήσεις, καὶ εἴ τις ἑτέρα ἐντολή, ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ ἀνακεφαλαιοῦται, ἐν τῷ, ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς ἑαυτόν. ἡ ἀγάπη τῷ πλησίον κακὸν οὐκ ἐργάζεται. πλήρωμα οὖν νόμου ἡ ἀγάπη. καὶ τοῦτο, εἰδότες τὸν καιρόν, ὅτι ὥρα ἡμᾶς ἤδη ἐξ ὕπνου ἐγερθῆναι· νῦν γὰρ ἐγγύτερον ἡμῶν ἡ σωτηρία, ἢ ὅτε ἐπιστεύσαμεν. ἡ νὺξ προέκοψεν, ἡ δὲ ἡμέρα ἤγγικεν· ἀποθώμεθα οὖν τὰ ἔργα τοῦ σκότους, καὶ ἐνδυσώμεθα τὰ ὅπλα τοῦ φωτός· ὡς ἐν ἡμέρᾳ, εὐσχημόνως περιπατήσωμεν, μὴ κώμοις καὶ μέθαις, μὴ κοίταις καὶ ἀσελγείαις, μὴ ἔριδι καὶ ζήλῳ· ἀλλ' ἐνδύσασθε τὸν κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ τῆς σαρκὸς πρόνοιαν μὴ ποιεῖσθε εἰς ἐπιθυμίας. Τὸν δὲ ἀσθενοῦντα τῇ πίστει, προσλαμβάνεσθε, μὴ εἰς διακρίσεις διαλογισμῶν. ὃς μὲν πιστεύει φαγεῖν πάντα, ὁ δὲ ἀσθενῶν λάχανα ἐσθίει. ὁ

14

ἐσθίων τὸν μὴ ἐσθίοντα μὴ ἐξουθενείτω, καὶ
ὁ μὴ ἐσθίων τὸν ἐσθίοντα μὴ κρινέτω. ὁ θεὸς
γὰρ αὐτὸν προσελάβετο. σὺ τίς εἶ ὁ κρίνων
ἀλλότριον οἰκέτην; τῷ ἰδίῳ κυρίῳ στήκει ἢ πί-
πτει. σταθήσεται δέ· δυνατὸς γάρ ἐστιν ὁ θεὸς
στῆσαι αὐτόν. ὃς μὲν κρίνει ἡμέραν παρ' ἡμέ
ραν, ὃς δὲ κρίνει πᾶσαν ἡμέραν. ἕκαστος ἐν τῷ
ἰδίῳ νοὶ πληροφορείσθω. ὁ φρονῶν τὴν ἡμέ-
ραν, κυρίῳ φρονεῖ· καὶ ὁ μὴ φρονῶν τὴν ἡ-
μέραν, κυρίῳ οὐ φρονεῖ. καὶ ὁ ἐσθίων, κυρίῳ
ἐσθίει· εὐχαριστεῖ γὰρ τῷ θεῷ· καὶ ὁ μὴ ἐσθίων,
κυρίῳ οὐκ ἐσθίει, καὶ εὐχαριστεῖ τῷ θεῷ. οὐδεὶς
γὰρ ἡμῶν ἑαυτῷ ζῇ, καὶ οὐδεὶς ἑαυτῷ ἀπο-
θνήσκει· ἐάν τε γὰρ ζῶμεν, τῷ κυρίῳ ζῶμεν,
ἐάν τε ἀποθνήσκωμεν, τῷ κυρίῳ ἀποθνήσκο
μεν. ἐάν τε οὖν ζῶμεν, ἐάν τε ἀποθνήσκω-
μεν, τοῦ κυρίου ἐσμέν· εἰς τοῦτο γὰρ Χ̄ς καὶ ἀ-
πέθανε καὶ ἀνέστη καὶ ἀνέζησεν, ἵνα καὶ νεκρῶν
καὶ ζώντων κυριεύσῃ. σὺ δὲ τί κρίνεις τὸν ἀ-
δελφόν σου; ἢ καὶ σὺ πῶς ἐξουθενεῖς τὸν ἀδελ-
φόν σου; πάντες γὰρ παραστησόμεθα τῷ βή-
ματι τοῦ Χριστοῦ· γέγραπται γὰρ, ζῶ ἐγὼ, λέγει "
κύριος, ὅτι ἐμοὶ κάμψει πᾶν γόνυ, καὶ πᾶσα "

γλῶσσα ἐξομολογήσεται τῷ θεῷ. ἄρα οὖν ἕκαστος ἡμῶν περὶ ἑαυτοῦ λόγον δώσει τῷ θεῷ. μηκέτι οὖν ἀλλήλους κρίνωμεν, ἀλλὰ τοῦτο κρίνατε μᾶλλον, τὸ, μὴ τιθέναι πρόσκομμα τῷ ἀδελφῷ ἢ σκάνδαλον. οἶδα καὶ πέπεισμαι ἐν κυρίῳ ἰησοῦ, ὅτι οὐδὲν κοινὸν δι' ἑαυτοῦ, εἰ μὴ τῷ λογιζομένῳ τι κοινὸν εἶναι· ἐκείνῳ κοινόν· εἰ δὲ διὰ βρῶμα ὁ ἀδελφός σου λυπεῖται, οὐκέτι κατ' ἀγάπην περιπατεῖς. μὴ τῷ βρώματί σου ἐκεῖνον ἀπόλυε ὑπὲρ οὗ Χριστὸς ἀπέθανε. μὴ βλασφημείσθω οὖν ὑμῶν τὸ ἀγαθόν· οὐ γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, βρῶσις καὶ πόσις, ἀλλὰ δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη καὶ χαρὰ ἐν πνεύματι ἁγίῳ· ὁ γὰρ ἐν τούτοις δουλεύων τῷ χριστῷ, εὐάρεστος τῷ θεῷ καὶ δόκιμος τοῖς ἀνθρώποις. ἄρα οὖν τὰ τῆς εἰρήνης διώκωμεν, καὶ τὰ τῆς οἰκοδομῆς τῆς εἰς ἀλλήλους. μὴ ἕνεκεν βρώματος κατάλυε τὸ ἔργον τοῦ θεοῦ. πάντα μὲν καθαρά, ἀλλὰ κακὸν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ διὰ προσκόμματος ἐσθίοντι· καλὸν τὸ μὴ φαγεῖν κρέα, μηδὲ πιεῖν οἶνον, μηδὲ ἐν ᾧ ὁ ἀδελφός σου προσκόπτει ἢ σκανδαλίζεται ἢ ἀσθενεῖ. σὺ πίστιν ἔχεις;

χ̄ν σαυτὸν ἔχε ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. μακάριος
ὁ μὴ κρίνων ἑαυτὸν ἐν ᾧ δοκιμάζῃ. ὁ δὲ δια-
κρινόμενος ἐὰν φάγῃ, κατακέκριται, ὅτι οὐκ
ἐκ πίστεως· πᾶν δὲ ὃ οὐκ ἐκ πίστεως, ἁμαρτία
ἐστίν. Ὀφείλομεν δὲ ἡμεῖς οἱ δυνατοὶ τὰ μ΄
ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων βαστάζειν, καὶ μὴ 15
ἑαυτοῖς ἀρέσκειν. ἕκαστος γὰρ ἡμῶν τῷ πλη-
σίον ἀρεσκέτω εἰς τὸ ἀγαθὸν πρὸς οἰκοδο-
μήν· καὶ γὰρ ὁ χ̄ς οὐχ ἑαυτῷ ἤρεσεν, ἀλλά, καθὼς
γέγραπται, οἱ ὀνειδισμοὶ τῶν ὀνειδιζόντων σε "
ἐπέπεσον ἐπ' ἐμέ. ὅσα γὰρ προεγράφη, εἰς τ "
ἡμετέραν διδασκαλίαν προεγράφη, ἵνα διὰ
τ ὑπομονῆς & τ παρακλήσεως τ γραφῶν
τὴν ἐλπίδα ἔχωμεν. ὁ δὲ θεὸς τῆς ὑπομο-
νῆς & τῆς παρακλήσεως δῴη ὑμῖν τὸ αὐτὸ
φρονεῖν ἐν ἀλλήλοις, κατ' χ̄ν ἰησοῦν, ἵνα ὁμοθυ-
μαδὸν ἐν ἑνὶ στόματι δοξάζητε τὸν θεὸν καὶ
πατέρα τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ. διὸ
προσλαμβάνεσθε ἀλλήλους, καθὼς καὶ ὁ χ̄ς
προσελάβετο ἡμᾶς εἰς δόξαν θεοῦ. λέγω γὰρ
ἰησοῦν χριστὸν διάκονον γεγενῆσθαι περιτο-
μῆς ὑπὲρ ἀληθείας θεοῦ, εἰς τὸ βεβαιῶσαι
τὰς ἐπαγγελίας τῶν πατέρων· τὰ δὲ ἔθνη ὑπὲρ

ἐλέους δοξάσαι τὸν θεὸν, καθὼς γέγραπται,
» διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαί σοι ἐν ἔθνεσι, καὶ
» τῷ ὀνόματί σου ψαλῶ. καὶ πάλιν λέγει, εὐ-
» φράνθητε ἔθνη μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. καὶ πά-
» λιν, αἰνεῖτε τὸν κύριον πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἐ-
» παινέσατε αὐτὸν πάντες οἱ λαοί. καὶ πάλιν
» Ἡσαΐας λέγει, ἔσται ἡ ῥίζα τοῦ Ἰεσσαὶ, καὶ ὁ ἀνι-
» στάμενος ἄρχειν ἐθνῶν, ἐπ' αὐτῷ ἔθνη ἐλπι-
» οῦσιν. ὁ δὲ θεὸς τῆς ἐλπίδος πληρώσαι ὑμᾶς
πάσης χαρᾶς καὶ εἰρήνης ἐν τῷ πιστεύειν, εἰς τὸ
περισσεύειν ὑμᾶς ἐν τῇ ἐλπίδι, ἐν δυνάμει
πνεύματος ἁγίου. πέπεισμαι δὲ, ἀδελφοί μου,
καὶ αὐτὸς ἐγὼ περὶ ὑμῶν, ὅτι καὶ αὐτοὶ με-
στοί ἐστε ἀγαθωσύνης, πεπληρωμένοι πάσης
γνώσεως, δυνάμενοι καὶ ἀλλήλους νουθετεῖν·

ιθ' Τολμηρότερον δὲ ἔγραψα ὑμῖν, ἀδελφοὶ,
ἀπὸ μέρους, ὡς ἐπαναμιμνήσκων ὑμᾶς, διὰ
τὴν χάριν τὴν δοθεῖσάν μοι ὑπὸ τοῦ θεοῦ,
εἰς τὸ εἶναί με λειτουργὸν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τὰ
ἔθνη, ἱερουργοῦντα τὸ εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ, ἵνα
γένηται ἡ προσφορὰ τῶν ἐθνῶν εὐπρόσδε-
κτος, ἡγιασμένη ἐν πνεύματι ἁγίῳ. ἔχω οὖν
καύχησιν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τὰ πρὸς θεόν· οὐ γὰρ

τολμήσω λαλεῖν τι ὧν οὐ κατειργάσατο χς δι' ἐμοῦ, εἰς ὑπακοὴν ἐθνῶν, λόγῳ καὶ ἔργῳ, ἐν δυνάμει σημείων καὶ τεράτων, ἐν δυνάμει πνεύματος θεοῦ, ὥστε με ἀπὸ ἱερουσαλὴμ καὶ κύκλῳ μέχρι τοῦ ἰλλυρικοῦ πεπληρωκέναι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ, οὕτω δὲ φιλοτιμούμενον εὐαγγελίζεσθαι, οὐχ ὅπου ὠνομάσθη χριστὸς, ἵνα μὴ ἐπ' ἀλλότριον θεμέλιον οἰκοδομῶ· ἀλλὰ, καθὼς γέγραπται, οἷς « οὐκ ἀνηγγέλη περὶ αὐτοῦ, ὄψονται, καὶ οἱ οὐκ ἀκη « κόασι, συνήσουσι. διὸ καὶ ἐνεκοπτόμην τὰ πολ- « λὰ τοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς. νυνὶ δὲ μηκέτι τόπον ἔχων ἐν τοῖς κλίμασι τούτοις, ἐπιποθίαν δὲ ἔχων τοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν, ὡς ἂν πορεύωμαι εἰς τὴν ἀσπανίαν, ἐλεύσομαι πρὸς ὑμᾶς· ἐλπίζω γὰρ διαπορεύόμενος θεάσασθαι ὑμᾶς, καὶ ὑφ' ὑμῶν προπεμφθῆναι ἐκεῖ, ἐὰν ὑμῶν πρῶτον ἀπὸ μέρους ἐμπλησθῶ. νυνὶ δὲ πορεύομαι εἰς ἱερουσαλὴμ διακονῶν τοῖς ἁγίοις· εὐδόκησαν γὰρ μακεδονία καὶ ἀχαΐα κοινωνίαν τινὰ ποιήσασθαι εἰς τοὺς πτωχοὺς τῶν ἁγίων τῶν ἐν ἱερουσαλήμ· εὐδόκησαν γὰρ, καὶ ὀφειλέται αὐτῶν

εἰσιν· εἰ γὰρ τοῖς πνευματικοῖς αὐτῶν ἐκοινώνησαν τὰ ἔθνη, ὀφείλουσι καὶ ἐν τοῖς σαρκικοῖς λειτουργῆσαι αὐτοῖς. τοῦτο οὖν ἐπιτελέσας, καὶ σφραγισάμενος αὐτοῖς τὸν καρπὸν τοῦτον, ἀπελεύσομαι δι' ὑμῶν εἰς τὴν σπανίαν. οἶδα δὲ ὅτι ἐρχόμενος πρὸς ὑμᾶς, ἐν πληρώματι εὐλογίας τοῦ εὐαγγελίου τοῦ χῦ ἐλεύσομαι. παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ διὰ τῆς ἀγάπης τοῦ πνεύματος, συναγωνίσασθαί μοι ἐν ταῖς προσευχαῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν θεόν, ἵνα ῥυσθῶ ἀπὸ τῶν ἀπειθούντων ἐν τῇ ἰουδαίᾳ, καὶ ἵνα ἡ διακονία μου εἰς ἰερουσαλὴμ εὐπρόσδεκτος γένηται τοῖς ἁγίοις, ἵνα ἐν χαρᾷ ἔλθω πρὸς ὑμᾶς διὰ θελήματος θεοῦ, καὶ συναναπαύσωμαι ὑμῖν. ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρή-
16 νης μετὰ πάντων ὑμῶν. ἀμήν. Συνίστημι δὲ ὑμῖν φοίβην τὴν ἀδελφὴν ἡμῶν, οὖσαν διάκονον τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν κεγχρεαῖς, ἵνα αὐτὴν προσδέξησθε ἐν κυρίῳ ἀξίως τῶν ἁγίων, καὶ παραστῆτε αὐτῇ ἐν ᾧ ἂν ὑμῶν χρῄζῃ πράγματι· καὶ γὰρ αὐτὴ προστάτις πολλῶν ἐγενήθη, καὶ αὐτοῦ ἐμοῦ. ἀσπάσασθε

πρίσκιλλαν & ἀκύλαν τοὺς συνεργούς μου ἐν
χριστῷ ἰησοῦ, οἵτινες ὑπὲρ τῆς ψυχῆς μου τὸν
ἑαυτῶν τράχηλον ὑπέθηκαν, οἷς οὐκ ἐγὼ μό-
νος εὐχαριστῶ, ἀλλὰ καὶ πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι
τῶν ἐθνῶν· καὶ τὴν κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλη
σίαν. ἀσπάσασθε ἐπαίνετόν μου τὸν ἀγαπητόν μου,
ὅς ἐστιν ἀπαρχὴ τῆς ἀχαΐας εἰς χν. ἀσπάσα
σθε μαρίαμ, ἥτις πολλὰ ἐκοπίασεν εἰς ἡμᾶς.
ἀσπάσασθε ἀνδρόνικον & ἰουνίαν τοὺς συγγε
νεῖς μου καὶ συναιχμαλώτους μου, οἵτινές
εἰσιν ἐπίσημοι ἐν τοῖς ἀποστόλοις, οἳ καὶ πρὸ
ἐμοῦ γεγόνασιν ἐν χῷ. ἀσπάσασθε ἀμπλίαν
τὸν ἀγαπητόν μου ἐν κυρίῳ. ἀσπάσασθε οὐρ
βανὸν τὸν συνεργὸν ἡμῶν ἐν χριστῷ, καὶ στά-
χυν τὸν ἀγαπητόν μου, ἀσπάσασθε ἀπελλῆν
τὸν δόκιμον ἐν χῷ. ἀσπάσασθε τοὺς ἐκ τῶν ἀ-
ριστοβούλου. ἀσπάσασθε ἡρωδίωνα τὸν συγ-
γενῆ μου. ἀσπάσασθε τοὺς ἐκ τῶν ναρκίσσου
τοὺς ὄντας ἐν κυρίῳ. ἀσπάσασθε τρύφαιναν
καὶ τρυφῶσαν τὰς κοπιώσας ἐν κυρίῳ. ἀ-
σπάσασθε περσίδα τὴν ἀγαπητήν, ἥτις πολ
λὰ ἐκοπίασεν ἐν κυρίῳ. ἀσπάσασθε ροῦφον
τὸν ἐκλεκτὸν ἐν κυρίῳ, & τὴν μητέρα αὐτοῦ

καὶ ἐμοῦ. ἀσπάσασθε ἀσύγκριτον, φλέγοντα, ἑρμᾶν, πατρόβαν, ἑρμῆν, καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς ἀδελφούς. ἀσπάσασθε φιλόλογον & ἰουλίαν, νηρέα καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ, καὶ ὀλυμπᾶν, καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς πάντας ἁγίους. ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἁγίῳ. ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι τοῦ χῦ. παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, σκοπεῖν τοὺς τὰς διχοστασίας καὶ τὰ σκάνδαλα, παρὰ τὴν διδαχὴν ἣν ὑμεῖς ἐμάθετε, ποιοῦντας, καὶ ἐκκλίνατε ἀπ' αὐτῶν· οἱ γὰρ τοιοῦτοι τῷ κυρίῳ ἡμῶν ἰῦ χῷ οὐ δουλεύουσιν, ἀλλὰ τῇ ἑαυτῶν κοιλίᾳ· καὶ διὰ τῆς χρηστολογίας καὶ εὐλογίας ἐξαπατῶσι τὰς καρδίας τῶν ἀκάκων. ἡ γὰρ ὑμῶν ὑπακοὴ εἰς πάντας ἀφίκετο. χαίρω οὖν τὸ ἐφ' ὑμῖν· θέλω δὲ ὑμᾶς σοφοὺς μὲν εἶναι εἰς τὸ ἀγαθόν, ἀκεραίους δὲ εἰς τὸ κακόν. ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης συντρίψει τὸν σατανᾶν ὑπὸ τοὺς πόδας ὑμῶν ἐν τάχει. ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χῦ μεθ' ὑμῶν. ἀσπάζονται ὑμᾶς τιμόθεος ὁ συνεργός μου, καὶ λούκιος & ἰάσων καὶ σωσίπατρος οἱ συγγενεῖς μου. ἀσπάζομαι ὑμᾶς ἐγὼ τέρτιος ὁ γράψας τὴν ἐπιστολὴν ἐν

κυείῳ. ἀσπάζεται ὑμᾶς Γάϊος ὁ ξένος μου καὶ τῆς ἐκκλησίας ὅλης. ἀσπάζεται ὑμᾶς ἔραστος ὁ οἰκονόμος τῆς πόλεως, καὶ κούαρτος ὁ ἀδελφός. ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν. ἀμήν. τῷ δὲ δυναμένῳ ὑμᾶς στερίξαι κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου καὶ τὸ κήρυγμα Ἰησοῦ χριστοῦ, κατ' ἀποκάλυψιν μυστηρίου χρόνοις αἰωνίοις σεσιγημένου, φανερωθέντος δὲ νῦν, διά τε γραφῶν προφητικῶν, κατ' ἐπιταγὴν τοῦ αἰωνίου θεοῦ, εἰς ὑπακοὴν πίστεως εἰς πάντα τὰ ἔθνη γνωρισθέντος, μόνῳ σοφῷ θεῷ, διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

Πρὸς ῥωμαίους ἐγράφη ἀπὸ κορίνθου, διὰ φοίβης τῆς διακόνου τῆς ἐν κεγχρεαῖς ἐκκλησίας.

Η ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΚΟΡΙΝθίους ἐπιστολὴ πρώτη.

ΠΑΥΛΟΣ κλητὸς ἀπόστολος ἰησοῦ χῦ, διὰ θελήματος θεοῦ, καὶ σωσθένης ὁ ἀδελφὸς, τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θῦ τῇ οὔσῃ ἐν κορίνθῳ, ἡγιασμένοις ἐν χῷ ἰησοῦ, κλητοῖς ἁγίοις, σὺν πᾶσι τοῖς ἐπικαλουμένοις τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, ἐν παντὶ τόπῳ αὐτῶν τε καὶ ἡμῶν· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ κυ ἰυ χυ. εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου πάντοτε περὶ ὑμῶν ἐπὶ τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ τῇ δοθείσῃ ὑμῖν ἐν χῷ ἰησοῦ, ὅτι ἐν παντὶ ἐπλουτίσθητε ἐν αὐτῷ, ἐν παντὶ λόγῳ καὶ πάσῃ γνώσει, καθὼς τὸ μαρτύριον τοῦ χῦ ἐβεβαιώθη ἐν ὑμῖν, ὥστε ὑμᾶς μὴ ὑστερεῖσθαι ἐν μηδενὶ χαρίσματι, ἀπεκδεχομένους τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ,

χῦ, ὃς καὶ βεβαιώσει ὑμᾶς ἕως τέλους ἀνεγ-
κλήτους, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κῡ ἡμῶν ἰησοῦ χῦ.
πιστὸς ὁ θεὸς, δι' οὗ ἐκλήθητε εἰς κοινωνίαν τ
υἱοῦ αὐτοῦ ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν.

Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοὶ, διὰ τοῦ ὀ- α
νόματος τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χῦ, ἵνα τὸ αὐ-
τὸ λέγητε πάντες, καὶ μὴ ᾖ ἐν ὑμῖν σχίσματα,
ἦτε δὲ κατηρτισμένοι ἐν τῷ αὐτῷ νοῒ καὶ ἐν
τῇ αὐτῇ γνώμῃ. ἐδηλώθη γάρ μοι περὶ ὑ-
μῶν, ἀδελφοί μου, ὑπὸ τῶν χλόης, ὅτι ἔρι-
δες ἐν ὑμῖν εἰσι· λέγω δὲ τοῦτο, ὅτι ἕκαστος ὑ-
μῶν λέγει, ἐγὼ μέν εἰμι παύλου, ἐγὼ δὲ ἀπολ
λῶ, ἐγὼ δὲ κηφᾶ, ἐγὼ δὲ χριστοῦ. μεμέρισται
ὁ χ̄ς; μὴ παῦλος ἐσταυρώθη ὑπὲρ ὑμῶν; ἢ εἰς
τὸ ὄνομα παύλου ἐβαπτίσθητε; εὐχαριστῶ τῷ
θεῷ ὅτι οὐδένα ὑμῶν ἐβάπτισα, εἰ μὴ κρί-
σπον καὶ γάϊον, ἵνα μή τις εἴπῃ ὅτι εἰς τὸ ἐ-
μὸν ὄνομα ἐβάπτισα. ἐβάπτισα δὲ καὶ τὸν
στεφανᾶ οἶκον· λοιπὸν οὐκ οἶδα εἴ τινα ἄλλον
ἐβάπτισα· οὐ γὰρ ἀπέστειλέ με χ̄ς βαπτίζειν,
ἀλλ' εὐαγγελίζεσθαι, οὐκ ἐν σοφίᾳ λόγου, ἵνα
μὴ κενωθῇ ὁ σταυρὸς τοῦ χριστοῦ· ὁ λόγος γὰρ
ὁ τοῦ σταυροῦ τοῖς μὲν ἀπολλυμένοις μωρία

ὀδί, τοῖς δὲ σωζομένοις ἡμῖν δύναμις θεοῦ
ὀδί. γέγραπται γὰρ, ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν
σοφῶν, καὶ τὴν σύνεσιν τῶν συνετῶν ἀθε-
τήσω. ποῦ σοφός; ποῦ γραμματεύς; ποῦ συ-
ζητητὴς τοῦ αἰῶνος τούτου; οὐχὶ ἐμώρανεν ὁ
θεὸς τὴν σοφίαν τοῦ κόσμου τούτου; ἐπειδὴ γὰρ
ἐν τῇ σοφίᾳ τοῦ θεοῦ, οὐκ ἔγνω ὁ κόσμος διὰ τῆς
σοφίας τὸν θεὸν, εὐδόκησεν ὁ θεὸς διὰ τῆς μω-
ρίας τοῦ κηρύγματος σῶσαι τοὺς πιστεύοντας·
ἐπειδὴ καὶ ἰουδαῖοι σημεῖον αἰτοῦσι, καὶ ἕλλη-
νες σοφίαν ζητοῦσι. ἡμεῖς δὲ κηρύσσομεν Χριστὸν
ἐσταυρωμένον, ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον, ἔθνε-
σι δὲ μωρίαν· αὐτοῖς δὲ τοῖς κλητοῖς ἰου-
δαίοις τε καὶ ἕλλησι Χριστὸν θεοῦ δύναμιν καὶ θεοῦ
σοφίαν. ὅτι τὸ μωρὸν τοῦ θεοῦ σοφώτερον τῶν
ἀνθρώπων ὀδί, καὶ τὸ ἀσθενὲς τοῦ θεοῦ ἰσχυρό-
τερον τῶν ἀνθρώπων ὀδί. βλέπετε γὰρ τὴν κλῆ-
σιν ὑμῶν, ἀδελφοὶ, ὅτι οὐ πολλοὶ σοφοὶ κατὰ σάρ-
κα, οὐ πολλοὶ δυνατοὶ, οὐ πολλοὶ εὐγενεῖς,
ἀλλὰ τὰ μωρὰ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ θεὸς,
ἵνα τοὺς σοφοὺς καταισχύνῃ· καὶ τὰ ἀσθενῆ τοῦ
κόσμου ἐξελέξατο ὁ θεὸς, ἵνα καταισχύνῃ τὰ
ἰσχυρά· καὶ τὰ ἀγενῆ τοῦ κόσμου καὶ τὰ ἐξου-

θεημβύα ἐξελέξατο ὁ θεὸς, καὶ τὰ μὴ ὄντα,
ἵνα τὰ ὄντα καταργήσῃ, ὅπως μὴ καυχήσηται
πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον τοῦ θῦ. ἐξ αὐτοῦ δὲ ὑμεῖς
ἐστε ἐν χριστῷ ἰησοῦ, ὃς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία
ἀπὸ θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμὸς καὶ
ἀπολύτρωσις· ἵνα, καθὼς γέγραπται, ὁ καυ- "
χώμενος, ἐν κυρίῳ καυχάσθω. Κἀγὼ ἐλ- "
θὼν πρὸς ὑμᾶς, ἀδελφοὶ, ἦλθον οὐ καθ' 2
ὑπεροχὴν λόγου ἢ σοφίας, καταγγέλλων ὑμῖν
τὸ μαρτύριον τοῦ θεοῦ· οὐ γὰρ ἔκρινα τοῦ εἰδέ-
ναι τι ἐν ὑμῖν, εἰ μὴ ἰησοῦν χριστὸν, καὶ τοῦτον
ἐσταυρωμένον. καὶ ἐγὼ ἐν ἀσθενείᾳ καὶ ἐν φό-
βῳ καὶ ἐν τρόμῳ πολλῷ ἐγενόμην πρὸς ὑ-
μᾶς· καὶ ὁ λόγος μου καὶ τὸ κήρυγμά μου
οὐκ ἐν πειθοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ'
ἐν ἀποδείξει πνεύματος καὶ δυνάμεως, ἵνα
ἡ πίστις ὑμῶν μὴ ᾖ ἐν σοφίᾳ ἀνθρώπων, ἀλλ'
ἐν δυνάμει θεοῦ. σοφίαν δὲ λαλοῦμεν ἐν
τοῖς τελείοις, σοφίαν δὲ οὐ τοῦ αἰῶνος τούτου,
οὐδὲ τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου τῶν κα-
ταργουμένων, ἀλλὰ λαλοῦμεν σοφίαν θεοῦ ἐν
μυστηρίῳ, τὴν ἀποκεκρυμμένην, ἣν προώ-
ρισεν ὁ θεὸς πρὸ τῶν αἰώνων εἰς δόξαν ἡμῶν,

λῶ οὐδεὶς τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου ἔγνωκεν· εἰ γὰρ ἔγνωσαν, οὐκ ἂν τὸν κύριον τῆς δόξης ἐσταύρωσαν. ἀλλὰ, καθὼς γέγραπται,
» ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε, καὶ οὖς οὐκ ἤκουσε, καὶ
» ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη, ἃ ἡτοίμα-
» σεν ὁ θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν· ἡμῖν δὲ ὁ θεὸς ἀπεκάλυψε διὰ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ· τὸ γὰρ πνεῦμα πάντα ἐραυνᾷ, καὶ τὰ βάθη τοῦ θεοῦ· τίς γὰρ οἶδεν ἀνθρώπων τὰ τοῦ ἀνθρώπου, εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου τὸ ἐν αὐτῷ; οὕτω καὶ τὰ τοῦ θεοῦ οὐδεὶς οἶδεν, εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ· ἡμεῖς δὲ οὐ τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου ἐλάβομεν, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἐκ τοῦ θεοῦ, ἵνα εἰδῶμεν τὰ ὑπὸ τοῦ θεοῦ χαρισθέντα ἡμῖν, ἃ καὶ λαλοῦμεν, οὐκ ἐν διδακτοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν διδακτοῖς πνεύματος ἁγίου, πνευματικοῖς πνευματικὰ συγκρίνοντες. ψυχικὸς δὲ ἄνθρωπος οὐ δέχεται τὰ τοῦ πνεύματος τοῦ θεοῦ· μωρία γὰρ αὐτῷ ἐστι· καὶ οὐ δύναται γνῶναι, ὅτι πνευματικῶς ἀνακρίνεται· ὁ δὲ πνευματικὸς ἀνακρίνει μὲν πάντα, αὐτὸς δὲ ὑπ' οὐδενὸς ἀνακρίνεται. τίς γὰρ ἔγνω νοῦν κυρίου ὃς συμβιά-

σὴ αὐτόν; ἡμεῖς δὲ νοῦν χριστοῦ ἔχομεν. Καὶ 3
ἐγώ, ἀδελφοί, οὐκ ἠδυνήθην λαλῆσαι ὑμῖν
ὡς πνευματικοῖς, ἀλλ' ὡς σαρκικοῖς, ὡς νηπί-
οις ἐν Χῷ· γάλα ὑμᾶς ἐπότισα, καὶ οὐ βρῶ-
μα· οὔπω γὰρ ἠδύνασθε, ἀλλ' οὐδὲ ἔτι νῦν δύ-
νασθε· ἔτι γὰρ σαρκικοί ἐστε· ὅπου γὰρ ἐν ὑμῖν
ζῆλος καὶ ἔρις καὶ διχοστασίαι, οὐχὶ σαρκι-
κοί ἐστε, καὶ κατὰ ἄνθρωπον περιπατεῖτε; ὅταν γὰρ
λέγῃ τις, ἐγὼ μέν εἰμι Παύλου, ἕτερος δέ, ἐγὼ
Ἀπολλῶ, οὐχὶ σαρκικοί ἐστε; Τίς οὖν ἐστι Παῦ-
λος, τίς δὲ Ἀπολλῶς, ἀλλ' ἢ διάκονοι δι' ὧν
ἐπιστεύσατε, καὶ ἑκάστῳ ὡς ὁ κύριος ἔδωκεν;
ἐγὼ ἐφύτευσα, Ἀπολλῶς ἐπότισεν, ἀλλ' ὁ θεὸς
ηὔξανεν. ὥστε οὔτε ὁ φυτεύων ἐστί τι οὔτε ὁ
ποτίζων, ἀλλ' ὁ αὐξάνων θεός. ὁ φυτεύων δὲ
καὶ ὁ ποτίζων ἕν εἰσιν· ἕκαστος δὲ τὸν ἴδιον μι-
σθὸν λήψεται κατὰ τὸν ἴδιον κόπον· θεοῦ γάρ
ἐσμεν συνεργοί· θεοῦ γεώργιον, θεοῦ οἰκοδο-
μή ἐστε· κατὰ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ τὴν δοθεῖσάν
μοι, ὡς σοφὸς ἀρχιτέκτων θεμέλιον τέθηκα,
ἄλλος δὲ ἐποικοδομεῖ· ἕκαστος δὲ βλεπέτω
πῶς ἐποικοδομεῖ· θεμέλιον γὰρ ἄλλον οὐδεὶς
δύναται θεῖναι παρὰ τὸν κείμενον, ὅς ἐστιν Ἰ̅ς̅

ὁ χρισός. εἰ δέ τις ἐποικοδομεῖ ἐπὶ τὸν θεμέλιον τοῦτον, χρυσόν, ἄργυρον, λίθους τιμίους, ξύλα, χόρτον, καλάμην, ἑκάστου τὸ ἔργον φανερὸν γενήσεται· ἡ γὰρ ἡμέρα δηλώσει, ὅτι ἐν πυρὶ ἀποκαλύπτεται· καὶ ἑκάστου τὸ ἔργον ὁποῖόν ἐστι, τὸ πῦρ δοκιμάσει. εἴ τινος τὸ ἔργον μενεῖ ὃ ἐποικοδόμησε, μισθὸν λήψεται. εἴ τινος τὸ ἔργον κατακαήσεται, ζημιωθήσεται, αὐτὸς δὲ σωθήσεται, οὕτω δὲ, ὡς διὰ πυρός. οὐκ οἴδατε ὅτι ναὸς θεοῦ ἐστε, καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν; εἴ τις τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ φθείρει, φθερεῖ τοῦτον ὁ θεός· ὁ γὰρ ναὸς τοῦ θεοῦ ἅγιός ἐστιν, οἵτινές ἐστε ὑμεῖς. μηδεὶς ἑαυτὸν ἐξαπατάτω. εἴ τις δοκεῖ σοφὸς εἶναι ἐν ὑμῖν, ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ μωρὸς γενέσθω, ἵνα γένηται σοφός· ἡ γὰρ σοφία τοῦ κόσμου τούτου,
» μωρία παρὰ τῷ θεῷ ἐστι. γέγραπται γὰρ, ὁ
» δρασσόμενος τοὺς σοφοὺς ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐ
» τῶν. καὶ πάλιν, κύριος γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς τῶν σοφῶν, ὅτι εἰσὶ μάταιοι. ὥστε μηδεὶς καυχάσθω ἐν ἀνθρώποις· πάντα γὰρ ὑμῶν ἐστιν, εἴτε παῦλος, εἴτε ἀπολλώς, εἴτε κηφᾶς, εἴτε κόσμος, εἴτε ζωὴ, εἴτε θάνατος, εἴτε

ἐνεστῶτα, εἴτε μέλλοντα· πάντα ὑμῶν ἐστι, ὑ-
μεῖς δὲ χριστοῦ, χριστὸς δὲ θεοῦ. Οὕτως ἡμᾶς λο- 4
γιζέσθω ἄνθρωπος, ὡς ὑπηρέτας χριστοῦ καὶ οἰ-
κονόμους μυστηρίων θεοῦ. ὧδε λοιπόν, ζητεῖ-
ται ἐν τοῖς οἰκονόμοις, ἵνα πιστός τις εὑρεθῇ.
ἐμοὶ δὲ εἰς ἐλάχιστόν ἐστιν ἵνα ὑφ' ὑμῶν ἀνα-
κριθῶ, ἢ ὑπὸ ἀνθρωπίνης ἡμέρας· ἀλλ' οὐδὲ
ἐμαυτὸν ἀνακρίνω· οὐδὲν γὰρ ἐμαυτῷ σύνοι-
δα, ἀλλ' οὐκ ἐν τούτῳ δεδικαίωμαι· ὁ δὲ ἀνα-
κρίνων με, κύριός ἐστιν. ὥστε μὴ πρὸ καιροῦ
τι κρίνετε, ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ κς, ὃς καὶ φωτίσει τὰ
κρυπτὰ τοῦ σκότους, καὶ φανερώσει τὰς βουλὰς
τῶν καρδιῶν, καὶ τότε ὁ ἔπαινος γενήσεται ἑκάστῳ
ἀπὸ τοῦ θεοῦ. Ταῦτα δέ, ἀδελφοί, μετεσχημά-
τισα εἰς ἐμαυτὸν καὶ ἀπολλῶ δι' ὑμᾶς, ἵνα ἐν
ἡμῖν μάθητε τὸ μὴ ὑπὲρ ὃ γέγραπται φρονεῖν,
ἵνα μὴ εἷς ὑπὲρ τοῦ ἑνὸς φυσιοῦσθε κατὰ τοῦ ἑτέ-
ρου. τίς γάρ σε διακρίνει; τί δὲ ἔχεις ὃ οὐκ ἔλαβες;
εἰ δὲ καὶ ἔλαβες, τί καυχᾶσαι ὡς μὴ λαβών;
ἤδη κεκορεσμένοι ἐστέ, ἤδη ἐπλουτήσατε, χω-
ρὶς ἡμῶν ἐβασιλεύσατε· καὶ ὄφελόν γε ἐβα-
σιλεύσατε, ἵνα καὶ ἡμεῖς ὑμῖν συμβασιλεύ-
σωμεν· δοκῶ γὰρ ὅτι ὁ θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀπο-

σόλοις ἐφάπαξ ἀπέδειξεν ὡς ὀπθαναπίους, ὅτι θέατρον ἐγμέθημεν τῷ κόσμῳ καὶ ἀγγέλοις καὶ ἀνθρώποις. ἡμεῖς μωροὶ διὰ χριστὸν, ὑμεῖς δὲ φρόνιμοι ἐν χριστῷ· ἡμεῖς ἀσθενεῖς, ὑμεῖς δὲ ἰσχυροί· ὑμεῖς ἔνδοξοι, ἡμεῖς δὲ ἄτιμοι· ἄχρι τῆς ἄρτι ὥρας καὶ πεινῶμεν καὶ διψῶμεν, καὶ γυμνιτεύομεν, καὶ κολαφιζόμεθα, καὶ ἀστατοῦμεν, καὶ κοπιῶμεν, ἐργαζόμενοι ταῖς ἰδίαις χερσί· λοιδορούμενοι, εὐλογοῦμεν· διωκόμενοι, ἀνεχόμεθα· βλασφημούμενοι, παρακαλοῦμεν· ὡς περικαθάρματα τοῦ κόσμου ἐγμέθημεν, πάντων περίψημα ἕως ἄρτι. οὐκ ἐντρέπων ὑμᾶς, γράφω ταῦτα, ἀλλ' ὡς τέκνα μου ἀγαπητὰ νουθετῶ· ἐὰν γὰρ μυρίους παιδαγωγοὺς ἔχητε ἐν χῷ, ἀλλ' οὐ πολλοὺς πατέρας· ἐν γὰρ χριστῷ ἰησοῦ διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέννησα. παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, μιμηταί μου γίνεσθε. διὰ τοῦτο ἔπεμψα ὑμῖν τιμόθεον, ὅς ἐστι τέκνον μου ἀγαπητὸν καὶ πιστὸν ἐν κυρίῳ, ὃς ὑμᾶς ἀναμνήσει τὰς ὁδούς μου τὰς ἐν χριστῷ, καθὼς πανταχοῦ ἐν πάσῃ ἐκκλησίᾳ διδάσκω. ὡς μὴ ἐρχομένου δέ μου πρὸς ὑμᾶς, ἐφυσιώθησάν

ζωντες· ἐλεύσομαι δὲ ταχέως πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν
ὁ κύριος θελήσῃ, καὶ γνώσομαι οὐ τὸν λόγον
τῶν πεφυσιωμένων, ἀλλὰ τὴν δύναμιν· οὐ γὰρ
ἐν λόγῳ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, ἀλλ' ἐν δυνάμει.

Τί θέλετε; ἐν ῥάβδῳ ἔλθω πρὸς ὑμᾶς, ς'
ἢ ἐν ἀγάπῃ, πνεύματί τε πραΰτητος; Ὅλως ς
ἀκούεται ἐν ὑμῖν πορνεία, καὶ τοιαύτη πορ-
νεία, ἥτις οὐδὲ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὀνομάζεται,
ὥστε γυναῖκά τινα τοῦ πατρὸς ἔχειν· καὶ ὑμεῖς
πεφυσιωμένοι ἐστὲ, καὶ οὐχὶ μᾶλλον ἐπενθήσατε,
ἵνα ἐξαρθῇ ἐκ μέσου ὑμῶν ὁ τὸ ἔργον
τοῦτο ποιήσας. ἐγὼ μὲν γὰρ ὡς ἀπὼν τῷ σώ-
ματι, παρὼν δὲ τῷ πνεύματι, ἤδη κέκρικα
ὡς παρὼν τὸν, οὕτω τοῦτο κατεργασάμενον,
ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ
συναχθέντων ὑμῶν καὶ τοῦ ἐμοῦ πνεύματος,
σὺν τῇ δυνάμει τοῦ κυ ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ,
παραδοῦναι τὸν τοιοῦτον τῷ σατανᾷ εἰς ὄλε
θρον τῆς σαρκὸς, ἵνα τὸ πνεῦμα σωθῇ ἐν τῇ
ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου ἰησοῦ. οὐ καλὸν τὸ καύ-
χημα ὑμῶν. οὐκ οἴδατε ὅτι μικρὰ ζύμη ὅλον
τὸ φύραμα ζυμοῖ; ἐκκαθάρατε οὖν τὴν
παλαιὰν ζύμην, ἵνα ἦτε νέον φύραμα,

καθώς ἐστε ἄζυμοι. καὶ γὰρ τὸ πάσχα ἡμῶν
ὑπὲρ ἡμῶν ἐτύθη χριστός. ὥστε ἑορτάζωμεν
μὴ ἐν ζύμῃ παλαιᾷ, μηδὲ ἐν ζύμῃ κακίας
καὶ πονηρίας, ἀλλ' ἐν ἀζύμοις εἰλικρινείας καὶ
ἀληθείας. ἔγραψα ὑμῖν ἐν τῇ ἐπιστολῇ, μὴ
συναναμίγνυσθαι πόρνοις, καὶ οὐ πάντως τοῖς
πόρνοις τοῦ κόσμου τούτου, ἢ τοῖς πλεονέκταις,
ἢ ἅρπαξιν, ἢ εἰδωλολάτραις· ἐπεὶ ὠφείλετε
ἄρα ἐκ τοῦ κόσμου ἐξελθεῖν· νυνὶ δὲ ἔγραψα
ὑμῖν μὴ συναναμίγνυσθαι, ἐάν τις ἀδελφὸς
ὀνομαζόμενος ἢ πόρνος, ἢ πλεονέκτης, ἢ εἰ-
δωλολάτρης, ἢ λοίδορος, ἢ μέθυσος, ἢ ἅρ-
παξ, τῷ τοιούτῳ μηδὲ συνεσθίειν. Τί γάρ μοι
καὶ τοὺς ἔξω κρίνειν; οὐχὶ τοὺς ἔσω ὑμεῖς κρί-
νετε; τοὺς δὲ ἔξω ὁ θεὸς κρινεῖ. καὶ ἐξαρεῖτε τὸν
γ' 6 πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν. Τολμᾷ τις ὑμῶν
πρᾶγμα ἔχων πρὸς τὸν ἕτερον, κρίνεσθαι
ἐπὶ τῶν ἀδίκων καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν ἁγίων· ἢ
οἴδατε ὅτι οἱ ἅγιοι τὸν κόσμον κρινοῦσι, καὶ
εἰ ἐν ὑμῖν κρίνεται ὁ κόσμος, ἀνάξιοί ἐστε κρι
τηρίων ἐλαχίστων; οὐκ οἴδατε ὅτι ἀγγέλους
κρινοῦμεν, μήτι γε βιωτικά; βιωτικὰ μὲν οὖν
κριτήρια ἐὰν ἔχητε, τοὺς ἐξουθενημένους ἐν

τῇ ἐκκλησίᾳ, τούτους καθίζετε. πρὸς ἐντρο-
πὴν ὑμῖν λέγω. οὕτως οὐκ ἔνι ἐν ὑμῖν σοφὸς
οὐδὲ εἷς, ὃς δυνήσεται διακρῖναι ἀνὰ μέσον
τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ; ἀλλὰ ἀδελφὸς μετὰ ἀδελ-
φοῦ κρίνεται, καὶ τοῦτο ἐπὶ ἀπίστων. ἤδη μὲν
οὖν ὅλως ἥττημα ἐν ὑμῖν ἐστιν, ὅτι κρίματα
ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν. διατί οὐχὶ μᾶλλον ἀδι-
κεῖσθε; διατί οὐχὶ μᾶλλον ἀποστερεῖσθε; ἀλλὰ
ὑμεῖς ἀδικεῖτε καὶ ἀποστερεῖτε, καὶ τοῦτο
ἀδελφούς; ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι ἄδικοι βασι-
λείαν θεοῦ οὐ κληρονομήσουσι; μὴ πλανᾶ-
σθε· οὔτε πόρνοι, οὔτε εἰδωλολάτραι, οὔτε
μοιχοὶ, οὔτε μαλακοὶ, οὔτε ἀρσενοκοῖται, οὔ-
τε κλέπται, οὔτε πλεονέκται, οὔτε μέθυσοι,
οὐ λοίδοροι, οὐχ ἅρπαγες βασιλείαν θεοῦ οὐ
κληρονομήσουσι. καὶ ταῦτά τινες ἦτε· ἀλλὰ
ἀπελούσασθε, ἀλλὰ ἡγιάσθητε, ἀλλ' ἐδικαιώ-
θητε ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου Ἰησοῦ καὶ ἐν τῷ
πνεύματι τοῦ θεοῦ ἡμῶν. πάντα μοι ἔξεστιν,
ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει· πάντα μοι ἔξεστιν,
ἀλλ' οὐκ ἐγὼ ἐξουσιασθήσομαι ὑπό τινος. τὰ
βρώματα τῇ κοιλίᾳ, καὶ ἡ κοιλία τοῖς βρώμα-
σιν· ὁ δὲ θεὸς καὶ ταύτην καὶ ταῦτα καταρ-

γήσῃ. τὸ δὲ σῶμα οὐ τῇ πορνείᾳ, ἀλλὰ τῷ κυρίῳ, καὶ ὁ κύριος τῷ σώματι. ὁ δὲ θεὸς καὶ τὸν κύριον ἤγειρε, καὶ ἡμᾶς ἐξεγερεῖ διὰ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. οὐκ οἴδατε ὅτι τὰ σώματα ὑμῶν μέλη χριστοῦ ἐστιν; ἆρας οὖν τὰ μέλη τοῦ χριστοῦ ποιήσω πόρνης μέλη; μὴ γένοιτο. ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι ὁ κολλώμενος τῇ πόρνῃ, ἓν σῶμά
» ἐστιν; ἔσονται γάρ φησιν, οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. ὁ δὲ κολλώμενος τῷ κυρίῳ, ἓν πνεῦμά ἐστι. φεύγετε τὴν πορνείαν. πᾶν ἁμάρτημα ὃ ἐὰν ποιήσῃ ἄνθρωπος, ἐκτὸς τοῦ σώματός ἐστιν· ὁ δὲ πορνεύων, εἰς τὸ ἴδιον σῶμα ἁμαρτάνει. ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι τὸ σῶμα ὑμῶν ναὸς τοῦ ἐν ὑμῖν ἁγίου πνεύματός ἐστιν οὗ ἔχετε ἀπὸ θεοῦ, καὶ οὐκ ἐστὲ ἑαυτῶν; ἠγοράσθητε γὰρ τιμῆς. δοξάσατε δὴ τὸν θεὸν ἐν τῷ σώματι ὑμῶν, καὶ ἐν
ϛ τῷ πνεύματι ὑμῶν, ἅτινά ἐστι τοῦ θεοῦ. Περὶ
7 εἰ δὲ ὧν ἐγράψατέ μοι, καλὸν ἀνθρώπῳ γυναικὸς μὴ ἅπτεσθαι· διὰ δὲ τὰς πορνείας ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἐχέτω, καὶ ἑκάστη τὸν ἴδιον ἄνδρα ἐχέτω. τῇ γυναικὶ ὁ ἀνὴρ τὴν ὀφειλομένην εὔνοιαν ἀποδιδότω, ὁμοίως δὲ καὶ ἡ γυνὴ τῷ ἀνδρί. ἡ γυνὴ τοῦ ἰδίου σώμα-

τος ὐκ ἐξουσιάζ, ἀλλ' ὁ ἀνήρ· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ
ἀνὴρ τῦ ἰδίου σώματος ὐκ ἐξουσιάζ, ἀλλ' ἡ
γυνή. μὴ ἀποστερεῖτε ἀλλήλους, εἰ μή τι ἂν ἐκ
συμφώνου πρὸς καιρὸν, ἵνα σχολάζητε τῇ νη-
στείᾳ καὶ τῇ προσευχῇ· καὶ πάλιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ
συνέρχησθε, ἵνα μὴ πειράζῃ ὑμᾶς ὁ σατα-
νᾶς διὰ τὴν ἀκρασίαν ὑμῶν. Τῦτο δὲ λέ-
γω κατὰ συγγνώμην, οὐ κατ' ἐπιταγήν· θέ-
λω γὰρ πάντας ἀνθρώπους εἶναι ὡς καὶ ἐμαυ-
τόν· ἀλλ' ἕκαστος ἴδιον χάρισμα ἔχει ἐκ θεοῦ,
ὃς μὲν οὕτως, ὃς δὲ οὕτως. λέγω δὲ τοῖς ἀ-
γάμοις καὶ ταῖς χήραις, καλὸν αὐτοῖς ἐστιν
ἐὰν μείνωσιν ὡς κἀγώ· εἰ δὲ ὐκ ἐγκρατεύον-
ται, γαμησάτωσαν· κρεῖσσον γάρ ἐστι γαμῆ-
σαι ἢ πυροῦσθαι. Τοῖς δὲ γεγαμηκόσι παγγε-
λλω, ὐκ ἐγὼ, ἀλλ' ὁ κύριος, γυναῖκα ἀπὸ
ἀνδρὸς μὴ χωρισθῆναι· ἐὰν δὲ καὶ χωρισθῇ,
μενέτω ἄγαμος, ἢ τῷ ἀνδρὶ καταλλαγήτω·
καὶ ἄνδρα γυναῖκα μὴ ἀφιέναι. Τοῖς δὲ λοι-
ποῖς ἐγὼ λέγω, οὐχ ὁ κς, εἴ τις ἀδελφὸς γυ-
ναῖκα ἔχει ἄπιστον, καὶ αὐτὴ συνευδοκεῖ οἰκεῖν
μετ' αὐτοῦ, μὴ ἀφιέτω αὐτήν· καὶ γυνὴ
ἥτις ἔχει ἄνδρα ἄπιστον, καὶ οὗτος συνευδοκεῖ

γαμήσασα μεριμνᾷ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς ἀρέσῃ τῷ ἀνδρί. τοῦτο δὲ πρὸς τὸ ὑμῶν αὐτῶν συμφέρον λέγω, οὐχ ἵνα βρόχον ὑμῖν ἐπιβάλω, ἀλλὰ πρὸς τὸ εὔσχημον καὶ εὐπρόσεδρον τῷ κυρίῳ ἀπερισπάστως. εἰ δέ τις ἀσχημονεῖν ἐπὶ τὴν παρθένον αὐτοῦ νομίζει, ἐὰν ᾖ ὑπέρακμος, καὶ οὕτως ὀφείλει γίνεσθαι, ὃ θέλει ποιείτω· οὐχ ἁμαρτάνει· γαμείτωσαν· ὃς δὲ ἕστηκεν ἑδραῖος ἐν τῇ καρδίᾳ, μὴ ἔχων ἀνάγκην, ἐξουσίαν δὲ ἔχει περὶ τοῦ ἰδίου θελήματος, καὶ τοῦτο κέκρικεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, τοῦ τηρεῖν τὴν ἑαυτοῦ παρθένον, καλῶς ποιεῖ. ὥστε καὶ ὁ ἐκγαμίζων καλῶς ποιεῖ, ὁ δὲ μὴ ἐκγαμίζων κρεῖσσον ποιεῖ. γυνὴ δέδεται νόμῳ ἐφ' ὅσον χρόνον ζῇ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς· ἐὰν δὲ κοιμηθῇ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, ἐλευθέρα ἐστὶν ᾧ θέλει γαμηθῆναι, μόνον ἐν κυρίῳ· μακαριωτέρα δέ ἐστιν ἐὰν οὕτω μείνῃ, κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην. δοκῶ δὲ κἀγὼ πνεῦμα θεοῦ ἔχειν.

ε 8 Περὶ δὲ τῶν εἰδωλοθύτων, οἴδαμεν ὅτι πάντες γνῶσιν ἔχομεν. ἡ γνῶσις φυσιοῖ, ἡ δὲ ἀγάπη οἰκοδομεῖ. εἴ δέ τις δοκεῖ ἐπίστασθαί τι, οὔπω οὐδὲν ἔγνωκε καθὼς δεῖ γνῶναι· εἰ δέ τις

δέ τις ἀγαπᾷ τὸν θεὸν, οὗτος ἔγνωσται ὑπ' αὐτοῦ. περὶ τῆς βρώσεως οὖν τῶν εἰδωλοθύτων, οἴδαμεν ὅτι οὐδὲν εἴδωλον ἐν κόσμῳ, καὶ ὅτι οὐδεὶς θεὸς ἕτερος εἰ μὴ εἷς· καὶ γὰρ εἴπερ εἰσὶ λεγόμενοι θεοὶ εἴτε ἐν οὐρανῷ, εἴτε ἐπὶ τῆς γῆς, ὥσπερ εἰσὶ θεοὶ πολλοὶ, καὶ κύριοι πολλοὶ, ἀλλ' ἡμῖν εἷς θεὸς ὁ πατὴρ ἐξ οὗ τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς εἰς αὐτὸν, καὶ εἷς κύριος ἰησοῦς χριστὸς, δι' οὗ τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς δι' αὐτοῦ· ἀλλ' οὐκ ἐν πᾶσιν ἡ γνῶσις. τινὲς δὲ τῇ συνειδήσει ἕως ἄρτι ὡς εἰδωλόθυτον ἐσθίουσι, καὶ ἡ συνείδησις αὐτῶν ἀσθενὴς οὖσα μολύνεται. βρῶμα δὲ ἡμᾶς οὐ παραστήσει τῷ θεῷ. οὔτε γὰρ ἐὰν φάγωμεν, περισσεύομεν· οὔτε ἐὰν μὴ φάγωμεν, ὑστερούμεθα. βλέπετε δὲ μή πως ἡ ἐξουσία ὑμῶν αὕτη προσκομμα γένηται τοῖς ἀσθενοῦσιν. ἐὰν γάρ τις ἴδῃ σε τὸν ἔχοντα γνῶσιν, ἐν εἰδωλείῳ κατακείμενον, οὐχὶ ἡ συνείδησις αὐτοῦ ἀσθενοῦς ὄντος οἰκοδομηθήσεται εἰς τὸ τὰ εἰδωλόθυτα ἐσθίειν; καὶ ἀπολεῖται ὁ ἀσθενῶν ἀδελφὸς ὁ τῇ σῇ γνώσει, δι' ὃν χριστὸς ἀπέθανεν; οὕτω δὲ ἁμαρτάνοντες εἰς τοὺς ἀδελ-

ὁ χρισός. εἰ δέ τις ἐποικοδομεῖ ἐπὶ τὸν θεμέλιον τοῦτον, χρυσὸν, ἄργυρον, λίθους τιμίους, ξύλα, χόρτον, καλάμην, ἑκάστου τὸ ἔργον φανερὸν γενήσεται· ἡ γὰρ ἡμέρα δηλώσει, ὅτι ἐν πυρὶ ἀποκαλύπτεται· καὶ ἑκάστου τὸ ἔργον ὁποῖόν ἐστι, τὸ πῦρ δοκιμάσει. εἴ τινος τὸ ἔργον μενεῖ ὃ ἐποικοδόμησε, μισθὸν λήψεται. εἴ τινος τὸ ἔργον κατακαήσεται, ζημιωθήσεται, αὐτὸς δὲ σωθήσεται, οὕτω δὲ, ὡς διὰ πυρός. οὐκ οἴδατε ὅτι ναὸς θεοῦ ἐστε, καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν; εἴ τις τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ φθείρει, φθερεῖ τοῦτον ὁ θεός· ὁ γὰρ ναὸς τοῦ θεοῦ ἅγιός ἐστιν, οἵτινές ἐστε ὑμεῖς. μηδεὶς ἑαυτὸν ἐξαπατάτω. εἴ τις δοκεῖ σοφὸς εἶναι ἐν ὑμῖν, ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ μωρὸς γενέσθω, ἵνα γένηται σοφός· ἡ γὰρ σοφία τοῦ κόσμου τούτου,
» μωρία παρὰ τῷ θεῷ ἐστι. γέγραπται γὰρ, ὁ
» δρασσόμενος τοὺς σοφοὺς ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐ
» τῶν. καὶ πάλιν, κύριος γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς τῶν σοφῶν, ὅτι εἰσὶ μάταιοι. ὥστε μηδεὶς καυχάσθω ἐν ἀνθρώποις· πάντα γὰρ ὑμῶν ἐστιν, εἴτε παῦλος, εἴτε ἀπολλὼς, εἴτε κηφᾶς, εἴτε κόσμος, εἴτε ζωὴ, εἴτε θάνατος, εἴτε

ἐνεστῶτα, εἴτε μέλλοντα· πάντα ὑμῶν ἐστι, ὑ-
μεῖς δὲ χριστοῦ, χριστὸς δὲ θεοῦ. Οὕτως ἡμᾶς λο- 4
γιζέσθω ἄνθρωπος, ὡς ὑπηρέτας χριστοῦ καὶ οἰ-
κονόμους μυστηρίων θεοῦ. ὧδε λοιπόν, ζητεῖ-
ται ἐν τοῖς οἰκονόμοις, ἵνα πιστός τις εὑρεθῇ.
ἐμοὶ δὲ εἰς ἐλάχιστόν ἐστιν ἵνα ὑφ' ὑμῶν ἀνα-
κριθῶ, ἢ ὑπὸ ἀνθρωπίνης ἡμέρας· ἀλλ' οὐδὲ
ἐμαυτὸν ἀνακρίνω· οὐδὲν γὰρ ἐμαυτῷ σύνοι-
δα, ἀλλ' οὐκ ἐν τούτῳ δεδικαίωμαι· ὁ δὲ ἀνα-
κρίνων με, κύριός ἐστιν. ὥστε μὴ πρὸ καιροῦ
τι κρίνετε, ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ κύριος, ὃς καὶ φωτίσει τὰ
κρυπτὰ τοῦ σκότους, καὶ φανερώσει τὰς βουλὰς
τῶν καρδιῶν, καὶ τότε ὁ ἔπαινος γενήσεται ἑκάστῳ
ἀπὸ τοῦ θεοῦ. Ταῦτα δέ, ἀδελφοί, μετεσχημά-
τισα εἰς ἐμαυτὸν καὶ ἀπολλῶ δι' ὑμᾶς, ἵνα ἐν
ἡμῖν μάθητε τὸ μὴ ὑπὲρ ὃ γέγραπται φρονεῖν,
ἵνα μὴ εἷς ὑπὲρ τοῦ ἑνὸς φυσιοῦσθε κατὰ τοῦ ἑτέ-
ρου. τίς γάρ σε διακρίνει; τί δὲ ἔχεις ὃ οὐκ ἔλαβες;
εἰ δὲ καὶ ἔλαβες, τί καυχᾶσαι ὡς μὴ λαβών;
ἤδη κεκορεσμένοι ἐστέ, ἤδη ἐπλουτήσατε, χω-
ρὶς ἡμῶν ἐβασιλεύσατε· καὶ ὄφελόν γε ἐβα-
σιλεύσατε, ἵνα καὶ ἡμεῖς ὑμῖν συμβασιλεύ-
σωμεν· δοκῶ γὰρ ὅτι ὁ θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀπο-

σόλοις ἐφάπαξ ἀπέδειξεν ὡς ὑπεραπόστολος, ὅτι θέατρον ἐγενήθημεν τῷ κόσμῳ καὶ ἀγγέλοις καὶ ἀνθρώποις. ἡμεῖς μωροὶ διὰ Χριστόν, ὑμεῖς δὲ φρόνιμοι ἐν Χριστῷ· ἡμεῖς ἀσθενεῖς, ὑμεῖς δὲ ἰσχυροί· ὑμεῖς ἔνδοξοι, ἡμεῖς δὲ ἄτιμοι· ἄχρι τῆς ἄρτι ὥρας καὶ πεινῶμεν καὶ διψῶμεν, καὶ γυμνητεύομεν, καὶ κολαφιζόμεθα, καὶ ἀστατοῦμεν, καὶ κοπιῶμεν, ἐργαζόμενοι ταῖς ἰδίαις χερσί· λοιδορούμενοι, εὐλογοῦμεν· διωκόμενοι, ἀνεχόμεθα· βλασφημούμενοι, παρακαλοῦμεν· ὡς περικαθάρματα τοῦ κόσμου ἐγενήθημεν, πάντων περίψημα ἕως ἄρτι. οὐκ ἐντρέπων ὑμᾶς, γράφω ταῦτα, ἀλλ' ὡς τέκνα μου ἀγαπητὰ νουθετῶ· ἐὰν γὰρ μυρίους παιδαγωγοὺς ἔχητε ἐν Χριστῷ, ἀλλ' οὐ πολλοὺς πατέρας· ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέννησα. παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, μιμηταί μου γίνεσθε. διὰ τοῦτο ἔπεμψα ὑμῖν Τιμόθεον, ὅς ἐστι τέκνον μου ἀγαπητὸν καὶ πιστὸν ἐν κυρίῳ, ὃς ὑμᾶς ἀναμνήσει τὰς ὁδούς μου τὰς ἐν Χριστῷ, καθὼς πανταχοῦ ἐν πάσῃ ἐκκλησίᾳ διδάσκω. ὡς μὴ ἐρχομένου δέ μου πρὸς ὑμᾶς, ἐφυσιώθησάν

ζνες· ἐλεύσομαι δὲ ταχέως πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν
ὁ κύριος θελήσῃ, καὶ γνώσομαι οὐ τὸν λόγον
τῶν πεφυσιωμένων, ἀλλὰ τὴν δύναμιν· οὐ γὰρ
ἐν λόγῳ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, ἀλλ' ἐν δυνάμει.

Τί θέλετε; ἐν ῥάβδῳ ἔλθω πρὸς ὑμᾶς, ε
ἢ ἐν ἀγάπῃ, πνεύματί τε πραΰτητος; ὅλως ς
ἀκούεται ἐν ὑμῖν πορνεία, καὶ τοιαύτη πορ-
νεία, ἥτις οὐδὲ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὀνομάζεται,
ὥστε γυναῖκά τινα τοῦ πατρὸς ἔχειν· καὶ ὑμεῖς
πεφυσιωμένοι ἐστὲ, καὶ οὐχὶ μᾶλλον ἐπενθήσατε,
ἵνα ἐξαρθῇ ἐκ μέσου ὑμῶν ὁ τὸ ἔργον
τοῦτο ποιήσας. ἐγὼ μὲν γὰρ ὡς ἀπὼν τῷ σώ-
ματι, παρὼν δὲ τῷ πνεύματι, ἤδη κέκρικα
ὡς παρὼν τὸν, οὕτω τοῦτο κατεργασάμενον,
ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ
συναχθέντων ὑμῶν καὶ τοῦ ἐμοῦ πνεύματος,
σὺν τῇ δυνάμει τοῦ κυ ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ,
παραδοῦναι τὸν τοιοῦτον τῷ σατανᾷ εἰς ὄλε
θρον τῆς σαρκὸς, ἵνα τὸ πνεῦμα σωθῇ ἐν τῇ
ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου ἰησοῦ. οὐ καλὸν τὸ καύ-
χημα ὑμῶν. οὐκ οἴδατε ὅτι μικρὰ ζύμη ὅλον
τὸ φύραμα ζυμοῖ; ἐκκαθάρατε οὖν τὴν
παλαιὰν ζύμην, ἵνα ἦτε νέον φύραμα,

καθώς ἐστε ἄζυμοι. καὶ γὰρ τὸ πάσχα ἡμῶν ὑπὲρ ἡμῶν ἐτύθη χριστός. ὥστε ἑορτάζωμεν μὴ ἐν ζύμῃ παλαιᾷ, μηδὲ ἐν ζύμῃ κακίας καὶ πονηρίας, ἀλλ' ἐν ἀζύμοις εἰλικρινείας καὶ ἀληθείας. ἔγραψα ὑμῖν ἐν τῇ ἐπιστολῇ, μὴ συναναμίγνυσθαι πόρνοις, καὶ οὐ πάντως τοῖς πόρνοις τοῦ κόσμου τούτου, ἢ τοῖς πλεονέκταις, ἢ ἅρπαξιν, ἢ εἰδωλολάτραις· ἐπεὶ ὀφείλετε ἄρα ἐκ τοῦ κόσμου ἐξελθεῖν· νυνὶ δὲ ἔγραψα ὑμῖν μὴ συναναμίγνυσθαι, ἐάν τις ἀδελφὸς ὀνομαζόμενος ἢ πόρνος, ἢ πλεονέκτης, ἢ εἰδωλολάτρης, ἢ λοίδορος, ἢ μέθυσος, ἢ ἅρπαξ, τῷ τοιούτῳ μηδὲ συνεσθίειν. τί γάρ μοι καὶ τοὺς ἔξω κρίνειν; οὐχὶ τοὺς ἔσω ὑμεῖς κρίνετε; τοὺς δὲ ἔξω ὁ θεὸς κρινεῖ. καὶ ἐξαρεῖτε τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν. Τολμᾷ τις ὑμῶν πρᾶγμα ἔχων πρὸς τὸν ἕτερον, κρίνεσθαι ἐπὶ τῶν ἀδίκων καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν ἁγίων· ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ ἅγιοι τὸν κόσμον κρινοῦσι, καὶ εἰ ἐν ὑμῖν κρίνεται ὁ κόσμος, ἀνάξιοί ἐστε κριτηρίων ἐλαχίστων; οὐκ οἴδατε ὅτι ἀγγέλους κρινοῦμεν, μήτι γε βιωτικά; βιωτικὰ μὲν οὖν κριτήρια ἐὰν ἔχητε, τοὺς ἐξουθενημένους ἐν

γ' 6

τῇ ἐκκλησίᾳ, τούτους καθίζετε. πρὸς ἐντρο-
πὴν ὑμῖν λέγω. οὕτως οὐκ ἔνι ἐν ὑμῖν σοφὸς
οὐδὲ εἷς, ὃς δυνήσεται διακρῖναι ἀνὰ μέσον
τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ; ἀλλὰ ἀδελφὸς μετ' ἀδελ-
φοῦ κρίνεται, καὶ τοῦτο ἐπὶ ἀπίστων. ἤδη μὲν
οὖν ὅλως ἥττημα ἐν ὑμῖν ἐστιν, ὅτι κρίματα
ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν. διατί οὐχὶ μᾶλλον ἀδι-
κεῖσθε; διατί οὐχὶ μᾶλλον ἀποστερεῖσθε; ἀλλὰ
ὑμεῖς ἀδικεῖτε καὶ ἀποστερεῖτε, καὶ τοῦτο
ἀδελφούς; ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι ἄδικοι βασι-
λείαν θεοῦ οὐ κληρονομήσουσι; μὴ πλανᾶ-
σθε· οὔτε πόρνοι, οὔτε εἰδωλολάτραι, οὔτε
μοιχοὶ, οὔτε μαλακοὶ, οὔτε ἀρσενοκοῖται, οὔ-
τε κλέπται, οὔτε πλεονέκται, οὔτε μέθυσοι,
οὐ λοίδοροι, οὐχ ἅρπαγες βασιλείαν θεοῦ οὐ
κληρονομήσουσι. καὶ ταῦτά τινες ἦτε· ἀλλὰ
ἀπελούσασθε, ἀλλὰ ἡγιάσθητε, ἀλλ' ἐδικαιώ-
θητε ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου Ἰησοῦ καὶ ἐν τῷ
πνεύματι τοῦ θεοῦ ἡμῶν. πάντα μοι ἔξεστιν,
ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει· πάντα μοι ἔξεστιν,
ἀλλ' οὐκ ἐγὼ ἐξουσιασθήσομαι ὑπό τινος. τὰ
βρώματα τῇ κοιλίᾳ, καὶ ἡ κοιλία τοῖς βρώμα-
σιν· ὁ δὲ θεὸς καὶ ταύτην καὶ ταῦτα κατερ-

γήσῃ. τὸ δὲ σῶμα οὐ τῇ πορνείᾳ, ἀλλὰ τῷ κυ-
ρίῳ, καὶ ὁ κύριος τῷ σώματι. ὁ δὲ θεὸς καὶ τὸν κύ-
ριον ἤγειρε, καὶ ἡμᾶς ἐξεγερεῖ διὰ τῆς δυ-
νάμεως αὐτοῦ. ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι τὰ σώματα
ὑμῶν μέλη χριστοῦ ἐστιν; ἆρας οὖν τὰ μέλη τοῦ
χριστοῦ ποιήσω πόρνης μέλη; μὴ γένοιτο. ἢ οὐκ
οἴδατε ὅτι ὁ κολλώμενος τῇ πόρνῃ, ἓν σῶμά
ἐστιν; ἔσονται γάρ φησιν, οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν.
ὁ δὲ κολλώμενος τῷ κυρίῳ, ἓν πνεῦμά ἐστι.
φεύγετε τὴν πορνείαν. πᾶν ἁμάρτημα ὃ ἐὰν
ποιήσῃ ἄνθρωπος, ἐκτὸς τοῦ σώματός ἐστιν· ὁ δὲ
πορνεύων, εἰς τὸ ἴδιον σῶμα ἁμαρτάνει. ἢ οὐκ
οἴδατε ὅτι τὸ σῶμα ὑμῶν ναὸς τοῦ ἐν ὑμῖν
ἁγίου πνεύματός ἐστιν οὗ ἔχετε ἀπὸ θεοῦ, καὶ
οὐκ ἐστὲ ἑαυτῶν; ἠγοράσθητε γὰρ τιμῆς. δοξά-
σατε δὴ τὸν θεὸν ἐν τῷ σώματι ὑμῶν, καὶ ἐν
τῷ πνεύματι ὑμῶν, ἅτινά ἐστι τοῦ θεοῦ. Πε-
7 ρὶ δὲ ὧν ἐγράψατέ μοι, καλὸν ἀνθρώπῳ γυ-
ναικὸς μὴ ἅπτεσθαι· διὰ δὲ τὰς πορνείας ἕκα-
στος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἐχέτω, καὶ ἑκάστη
τὸν ἴδιον ἄνδρα ἐχέτω. τῇ γυναικὶ ὁ ἀνὴρ τὴν
ὀφειλομένην εὔνοιαν ἀποδιδότω, ὁμοίως δὲ
καὶ ἡ γυνὴ τῷ ἀνδρί. ἡ γυνὴ τοῦ ἰδίου σώμα-

τος ὐκ ἐξουσιάζει, ἀλλ' ὁ ἀνήρ· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ
ἀνὴρ τοῦ ἰδίου σώματος ὐκ ἐξουσιάζει, ἀλλ' ἡ
γυνή. μὴ ἀποστερεῖτε ἀλλήλους, εἰ μήτι ἂν ἐκ
συμφώνου πρὸς καιρὸν, ἵνα σχολάσητε τῇ νη-
στείᾳ καὶ τῇ προσευχῇ· καὶ πάλιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ
συνέρχησθε, ἵνα μὴ πειράζῃ ὑμᾶς ὁ σατα-
νᾶς διὰ τὴν ἀκρασίαν ὑμῶν. τοῦτο δὲ λέ-
γω κατὰ συγγνώμην, οὐ κατ' ἐπιταγήν· θέ-
λω γὰρ πάντας ἀνθρώπους εἶναι ὡς καὶ ἐμαυ-
τόν· ἀλλὰ ἕκαστος ἴδιον χάρισμα ἔχει ἐκ θεοῦ,
ὃς μὲν οὕτως, ὃς δὲ οὕτως. λέγω δὲ τοῖς ἀ-
γάμοις καὶ ταῖς χήραις, καλὸν αὐτοῖς ἐστιν
ἐὰν μείνωσιν ὡς κἀγώ· εἰ δὲ ὐκ ἐγκρατεύον-
ται, γαμησάτωσαν· κρεῖσσον γὰρ ἐστι γαμῆ-
σαι ἢ πυροῦσθαι. τοῖς δὲ γεγαμηκόσι παρ-
γέλλω, ὐκ ἐγὼ, ἀλλ' ὁ κύριος, γυναῖκα ἀπὸ
ἀνδρὸς μὴ χωρισθῆναι· ἐὰν δὲ καὶ χωρισθῇ,
μενέτω ἄγαμος, ἢ τῷ ἀνδρὶ καταλλαγήτω·
καὶ ἄνδρα γυναῖκα μὴ ἀφιέναι. τοῖς δὲ λοι-
ποῖς ἐγὼ λέγω, οὐχ ὁ κύριος, εἴ τις ἀδελφὸς γυ-
ναῖκα ἔχει ἄπιστον, καὶ αὕτη συνευδοκεῖ οἰκεῖν
μετ' αὐτοῦ, μὴ ἀφιέτω αὐτήν· καὶ γυνὴ
ἥτις ἔχει ἄνδρα ἄπιστον, καὶ οὗτος συνευδοκεῖ

οἰκεῖν μετ' αὐτῆς, μὴ ἀφιέτω αὐτόν· ἡγίασται γὰρ ὁ ἀνὴρ ὁ ἄπιστος ἐν τῇ γυναικί, καὶ ἡγίασται ἡ γυνὴ ἡ ἄπιστος ἐν τῷ ἀνδρί· ἐπεὶ ἄρα τὰ τέκνα ὑμῶν ἀκάθαρτά ἐστι, νῦν δὲ ἅγιά ἐστιν. εἰ δὲ ὁ ἄπιστος χωρίζεται, χωριζέσθω· οὐ δεδούλωται ὁ ἀδελφὸς ἢ ἡ ἀδελφὴ ἐν τοῖς τοιούτοις· ἐν δὲ εἰρήνῃ κέκληκεν ἡμᾶς ὁ θς. τί γὰρ οἶδας γύναι, εἰ τὸν ἄνδρα σώσεις; ἢ τί οἶδας ἄνερ, εἰ τὴν γυναῖκα σώσεις; εἰ μὴ ἑκάστῳ ὡς ἐμέρισεν ὁ θεός, ἕκαστον ὡς κέκληκεν ὁ κς, οὕτω περιπατείτω, καὶ οὕτως ἐν ταῖς ἐκκλησίαις πάσαις διατάσσομαι. περιτετμημένος τις ἐκλήθη; μὴ ἐπισπάσθω· ἐν ἀκροβυστίᾳ τις ἐκλήθη; μὴ περιτεμνέσθω. ἡ περιτομὴ οὐδέν ἐστι, καὶ ἡ ἀκροβυστία οὐδέν ἐστιν, ἀλλὰ τήρησις ἐντολῶν θεοῦ. ἕκαστος ἐν τῇ κλήσει, ᾗ ἐκλήθη, ἐν ταύτῃ μενέτω. δοῦλος ἐκλήθης; μή σοι μελέτω· ἀλλ' εἰ καὶ δύνασαι ἐλεύθερος γενέσθαι, μᾶλλον χρῆσαι. ὁ γὰρ ἐν κυρίῳ κληθεὶς δοῦλος, ἀπελεύθερος κυρίου ἐστίν· ὁμοίως καὶ ὁ ἐλεύθερος κληθείς, δοῦλός ἐστι χριστοῦ. ἠγοράσθητε, μὴ γίνεσθε δοῦλοι ἀνθρώπων. ἕκαστος ἐν ᾧ ἐκλήθη, ἀδελφοί, ἐν τούτῳ μενέ-

τω θεῷ ἡφ. περὶ δὲ τῶν παρθένων ἐπιτα-
γὴν κυρίου οὐκ ἔχω, γνώμην δὲ δίδωμι ὡς
ἠλεημένος ὑπὸ κυρίου πιστὸς εἶ). νομίζω
οὖν τοῦτο καλὸν ὑπάρχειν διὰ τὴν ἐνεστῶσαν
ἀνάγκην, ὅτι καλὸν ἀνθρώπῳ τὸ οὕτως εἶ).
δέδεσαι γυναικί; μὴ ζήτει λύσιν· λέλυσαι ἀπὸ
γυναικός; μὴ ζήτει γυναῖκα. ἐὰν δὲ καὶ γή-
μῃς, οὐχ ἥμαρτες· καὶ ἐὰν γήμῃ ἡ παρθένος,
οὐχ ἥμαρτε· θλῖψιν δὲ τῇ σαρκὶ ἕξουσιν οἱ τοι-
οῦτοι. ἐγὼ δὲ ὑμῶν φείδομαι. τοῦτο δέ φη-
μι, ἀδελφοί, ὁ καιρὸς συνεσταλμένος τὸ λοι-
πόν ἐστιν, ἵνα καὶ οἱ ἔχοντες γυναῖκας ὡς μὴ
ἔχοντες ὦσι, καὶ οἱ κλαίοντες ὡς μὴ κλαίον-
τες, καὶ οἱ χαίροντες ὡς μὴ χαίροντες, καὶ οἱ
ἀγοράζοντες ὡς μὴ κατέχοντες, καὶ οἱ χρώ-
μενοι τῷ κόσμῳ τούτῳ ὡς μὴ καταχρώμε-
νοι. παράγει γὰρ τὸ σχῆμα τοῦ κόσμου τούτου.
θέλω δὲ ὑμᾶς ἀμερίμνους εἶ). ὁ ἄγαμος
μεριμνᾷ τὰ τοῦ κυρίου, πῶς ἀρέσῃ τῷ κυ-
ρίῳ· ὁ δὲ γαμήσας μεριμνᾷ τὰ τοῦ κόσμου,
πῶς ἀρέσῃ τῇ γυναικί. μεμέρισται καὶ γυνὴ καὶ
ἡ παρθένος. ἡ ἄγαμος μεριμνᾷ τὰ τοῦ κυρίου,
ἵνα ᾖ ἁγία καὶ σώματι καὶ πνεύματι· ἡ δὲ

γαμήσασα μεριμνᾷ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς ἀρέσῃ τῷ ἀνδρί. τοῦτο δὲ πρὸς τὸ ὑμῶν αὐτῶν συμφέρον λέγω, οὐχ ἵνα βρόχον ὑμῖν ἐπιβάλω, ἀλλὰ πρὸς τὸ εὔσχημον καὶ εὐπρόσεδρον τῷ κυρίῳ ἀπερισπάστως. εἰ δέ τις ἀσχημονεῖν ἐπὶ τὴν παρθένον αὐτοῦ νομίζῃ, ἐὰν ᾖ ὑπέρακμος, καὶ οὕτως ὀφείλῃ γίνεσθαι, ὃ θέλῃ ποιείτω· οὐχ ἁμαρτάνει· γαμείτωσαν· ὃς δὲ ἕστηκεν ἑδραῖος ἐν τῇ καρδίᾳ, μὴ ἔχων ἀνάγκην, ἐξουσίαν δὲ ἔχει περὶ τοῦ ἰδίου θελήματος, καὶ τοῦτο κέκρικεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, τοῦ τηρεῖν τὴν ἑαυτοῦ παρθένον, καλῶς ποιεῖ. ὥστε καὶ ὁ ἐκγαμίζων καλῶς ποιεῖ, ὁ δὲ μὴ ἐκγαμίζων κρεῖσσον ποιεῖ. γυνὴ δέδεται νόμῳ ἐφ' ὅσον χρόνον ζῇ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς· ἐὰν δὲ κοιμηθῇ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, ἐλευθέρα ἐστὶν ᾧ θέλει γαμηθῆναι, μόνον ἐν κυρίῳ· μακαριωτέρα δέ ἐστιν ἐὰν οὕτω μείνῃ, κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην. δοκῶ δὲ κἀγὼ πνεῦμα θεοῦ ἔχειν.

ε 8 Περὶ δὲ τῶν εἰδωλοθύτων, οἴδαμεν ὅτι πάντες γνῶσιν ἔχομεν. ἡ γνῶσις φυσιοῖ, ἡ δὲ ἀγάπη οἰκοδομεῖ. εἴ τις δοκεῖ ἐπίστασθαί τι, οὐδέπω οὐδὲν ἔγνωκε καθὼς δεῖ γνῶναι· εἰ δέ τις

δέ τις ἀγαπᾷ τὸν θεὸν, οὗτος ἔγνωσται ὑπ' αὐτοῦ. περὶ τῆς βρώσεως οὖν τῶν εἰδωλοθύτων, οἴδαμεν ὅτι οὐδὲν εἴδωλον ἐν κόσμῳ, καὶ ὅτι οὐδεὶς θεὸς ἕτερος εἰ μὴ εἷς· καὶ γὰρ εἴπερ εἰσὶ λεγόμενοι θεοὶ εἴτε ἐν οὐρανῷ, εἴτε ἐπὶ τῆς γῆς, ὥσπερ εἰσὶ θεοὶ πολλοὶ, καὶ κύριοι πολλοὶ, ἀλλ' ἡμῖν εἷς θεὸς ὁ πατὴρ ἐξ οὗ τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς εἰς αὐτὸν, καὶ εἷς κύριος ἰησοῦς χριστὸς, δι' οὗ τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς δι' αὐτοῦ· ἀλλ' οὐκ ἐν πᾶσιν ἡ γνῶσις. τινὲς δὲ τῇ συνειδήσει τοῦ εἰδώλου ἕως ἄρτι ὡς εἰδωλόθυτον ἐσθίουσι, καὶ ἡ συνείδησις αὐτῶν ἀσθενὴς οὖσα μολύνεται. βρῶμα δὲ ἡμᾶς οὐ παρίστησι τῷ θεῷ. οὔτε γὰρ ἐὰν φάγωμεν, περισσεύομεν· οὔτε ἐὰν μὴ φάγωμεν, ὑστερούμεθα. βλέπετε δὲ μή πως ἡ ἐξουσία ὑμῶν αὕτη προσκομμα γένηται τοῖς ἀσθενοῦσιν. ἐὰν γάρ τις ἴδῃ σε τὸν ἔχοντα γνῶσιν, ἐν εἰδωλείῳ κατακείμενον, οὐχὶ ἡ συνείδησις αὐτοῦ ἀσθενοῦς ὄντος οἰκοδομηθήσεται εἰς τὸ τὰ εἰδωλόθυτα ἐσθίειν; καὶ ἀπολεῖται ὁ ἀσθενῶν ἀδελφὸς ὁ ὑπὲρ οὗ χριστὸς ἀπέθανεν; οὕτω δὲ ἁμαρτάνοντες εἰς τοὺς ἀδελ-

φοις, καὶ τύπλοντες αὐτῶν τὴν συνείδησιν ἀσθενοῦσαν, εἰς χριστὸν ἁμαρτάνετε. διόπερ εἰ βρῶμα σκανδαλίζει τὸν ἀδελφόν μου, οὐ μὴ φάγω κρέα εἰς τὸν αἰῶνα, ἵνα μὴ τὸν ἀδελφόν μου σκανδαλίσω. 9 Οὐκ εἰμὶ ἀπόστολος; οὐκ εἰμὶ ἐλεύθερος; οὐχὶ ἰησοῦν τὸν κύριον ἡμῶν ἑώρακα; οὐ τὸ ἔργον μου ὑμεῖς ἐστε ἐν κυρίῳ; εἰ ἄλλοις οὐκ εἰμὶ ἀπόστολος, ἀλλά γε ὑμῖν εἰμι· ἡ γὰρ σφραγὶς τῆς ἐμῆς ἀποστολῆς ὑμεῖς ἐστε ἐν κυρίῳ. ἡ ἐμὴ ἀπολογία τοῖς ἐμὲ ἀνακρίνουσιν αὕτη ἐστί. μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν φαγεῖν καὶ πεῖν; μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν ἀδελφὴν γυναῖκα περιάγειν, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι, καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ κυρίου, καὶ κηφᾶς; ἢ μόνος ἐγὼ καὶ βαρνάβας οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν τοῦ μὴ ἐργάζεσθαι; τίς στρατεύεται ἰδίοις ὀψωνίοις ποτέ; τίς φυτεύει ἀμπελῶνα καὶ ἐκ τοῦ καρποῦ αὐτοῦ οὐκ ἐσθίει; ἢ τίς ποιμαίνει ποίμνην, καὶ ἐκ τοῦ γάλακτος τῆς ποίμνης οὐκ ἐσθίει; μὴ κατ' ἄνθρωπον ταῦτα λαλῶ; ἢ οὐχὶ καὶ ὁ νόμος ταῦτα λέγει; ἐν γὰρ τῷ μωσέως νόμῳ γέγραπται, » Οὐ φιμώσεις βοῦν ἀλοῶντα. μὴ τῶν βοῶν μέλει τῷ θεῷ, ἢ δι' ἡμᾶς

πάντως λέγῃ; δι' ἡμᾶς γὰρ ἐγράφη, ὅτι ἐπ' ἐλπίδι ὀφείλει ὁ ἀροτριῶν, ἀροτριᾶν, καὶ ὁ ἀλοῶν τῆς ἐλπίδος αὐτοῦ μετέχειν, ἐπ' ἐλπίδι. εἰ ἡμεῖς ὑμῖν τὰ πνευματικὰ ἐσπείραμεν, μέγα εἰ ἡμεῖς ὑμῶν τὰ σαρκικὰ θερίσομεν; εἰ ἄλλοι τῆς ἐξουσίας ὑμῶν μετέχουσιν, οὐ μᾶλλον ἡμεῖς; ἀλλ' οὐκ ἐχρησάμεθα τῇ ἐξουσίᾳ ταύτῃ, ἀλλὰ πάντα στέγομεν, ἵνα μή τινα ἐγκοπὴν δῶμεν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ. οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ τὰ ἱερὰ ἐργαζόμενοι, ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐσθίουσιν; οἱ τῷ θυσιαστηρίῳ παρεδρεύοντες, τῷ θυσιαστηρίῳ συμμερίζονται; οὕτω καὶ ὁ κύριος διέταξε τοῖς τὸ εὐαγγέλιον καταγγέλλουσιν, ἐκ τοῦ εὐαγγελίου ζῆν· ἐγὼ δὲ οὐδενὶ ἐχρησάμην τούτων. οὐκ ἔγραψα δὲ ταῦτα, ἵνα οὕτω γένηται ἐν ἐμοί· καλὸν γάρ μοι μᾶλλον ἀποθανεῖν, ἢ τὸ καύχημά μου ἵνα τις κενώσῃ. ἐὰν γὰρ εὐαγγελίζωμαι, οὐκ ἔστι μοι καύχημα· ἀνάγκη γάρ μοι ἐπίκειται· οὐαὶ δέ μοί ἐστιν, ἐὰν μὴ εὐαγγελίζωμαι. εἰ γὰρ ἑκὼν τοῦτο πράσσω, μισθὸν ἔχω· εἰ δὲ ἄκων, οἰκονομίαν πεπίστευμαι. τίς οὖν μού ἐστιν ὁ μισθός; ἵνα εὐαγγελιζόμενος ἀδάπανον θήσω τὸ εὐαγγέλιον τοῦ

χρισοδ, εἰς τὸ μὴ καταχρήσασθαι τῇ ἐξουσίᾳ μου ἐν τῷ εὐαγγελίῳ. ἐλεύθερος γὰρ ὢν ἐκ πάντων, πᾶσιν ἐμαυτὸν ἐδούλωσα, ἵνα τοὺς πλείονας κερδήσω. καὶ ἐγενόμην τοῖς ἰουδαίοις ὡς ἰουδαῖος, ἵνα ἰουδαίους κερδήσω· τοῖς ὑπὸ νόμον ὡς ὑπὸ νόμον, ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον κερδήσω· τοῖς ἀνόμοις ὡς ἄνομος, μὴ ὢν ἄνομος θεοῦ, ἀλλ' ἔννομος χριστοῦ, ἵνα κερδήσω ἀνόμους· ἐγενόμην τοῖς ἀσθενέσιν ὡς ἀσθενής, ἵνα τοὺς ἀσθενεῖς κερδήσω· τοῖς πᾶσι γέγονα τὰ πάντα, ἵνα πάντως τινὰς σώσω. τοῦτο δὲ ποιῶ διὰ τὸ εὐαγγέλιον, ἵνα συγκοινωνὸς αὐτοῦ γένωμαι. ἢ οἴδατε ὅτι οἱ ἐν σταδίῳ τρέχοντες, πάντες μὲν τρέχουσιν, εἷς δὲ λαμβάνει τὸ βραβεῖον; οὕτω τρέχετε ἵνα καταλάβητε. πᾶς δὲ ὁ ἀγωνιζόμενος πάντα ἐγκρατεύεται· ἐκεῖνοι μὲν οὖν ἵνα φθαρτὸν στέφανον λάβωσιν, ἡμεῖς δὲ ἄφθαρτον. ἐγὼ τοίνυν οὕτω τρέχω, ὡς οὐκ ἀδήλως· οὕτω πυκτεύω, ὡς οὐκ ἀέρα δέρων· ἀλλὰ ὑπωπιάζω μου τὸ σῶμα καὶ δουλαγωγῶ, μήπως ἄλλοις κηρύξας, αὐτὸς ἀδόκιμος γένωμαι. Οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ὅτι οἱ πατέρες ἡμῶν πάντες ὑπὸ τὴν νεφέλην ἦσαν, καὶ πάντες διὰ τῆς θαλάσσης διῆλ

θον, καὶ πάντες εἰς τὸν μωσῆν ἐβαπτίσαντο ἐν
τῇ νεφέλῃ καὶ ἐν τῇ θαλάσσῃ, καὶ πάντες τὸ
αὐτὸ βρῶμα πνευματικὸν ἔφαγον, καὶ πάντες
τὸ αὐτὸ πόμα πνευματικὸν ἔπιον· ἔπινον γὰρ
ἐκ πνευματικῆς ἀκολουθούσης πέτρας· ἡ δὲ
πέτρα ἦν ὁ χς. ἀλλ' οὐκ ἐν τοῖς πλείοσιν αὐτῶν
εὐδόκησεν ὁ θεός· κατεστρώθησαν γὰρ ἐν τῇ ἐ-
ρήμῳ. ταῦτα δὲ τύποι ἡμῶν ἐγενήθησαν, εἰς
τὸ μὴ εἶναι ἡμᾶς ἐπιθυμητὰς κακῶν, κα-
θὼς κἀκεῖνοι ἐπεθύμησαν· μηδὲ εἰδωλολά-
ται γίνεσθε, καθώς τινες αὐτῶν, ὡς γέγρα
πται, ἐκάθισεν ὁ λαὸς φαγεῖν καὶ πεῖν, καὶ «
ἀνέστησαν παίζειν. μηδὲ πορνεύωμεν, καθώς «
τινες αὐτῶν ἐπόρνευσαν, καὶ ἔπεσον ἐν μιᾷ ἡμέ-
ρᾳ εἴκοσι τρεῖς χιλιάδες· μηδὲ ἐκπειράζωμεν
τὸν χν, καθώς καί τινες αὐτῶν ἐπείρασαν, καὶ ὑπὸ
τῶν ὄφεων ἀπώλοντο· μηδὲ γογγύζετε, καθὼς
καί τινες αὐτῶν ἐγόγγυσαν, καὶ ἀπώλοντο ὑπὸ τοῦ
ὀλοθρευτοῦ· ταῦτα δὲ πάντα τύποι συνέβαινον
ἐκείνοις· ἐγράφη δὲ πρὸς νουθεσίαν ἡμῶν εἰς
οὓς τὰ τέλη τῶν αἰώνων κατήντησεν. ὥστε ὁ δο-
κῶν ἑστάναι, βλεπέτω μὴ πέσῃ. πειρασμὸς
ὑμᾶς οὐκ εἴληφεν εἰ μὴ ἀνθρώπινος, πιστὸς δὲ ὁ

θεὸς ὃς οὐκ ἐάσῃ ὑμᾶς πειρασθῆναι, ὑπὲρ ὃ δύνασθε· ἀλλὰ ποιήσῃ σὺν τῷ πειρασμῷ καὶ τὴν ἔκβασιν, τὸ δύνασθαι ὑμᾶς ὑπενεγκεῖν. διόπερ, ἀγαπητοί μου, φεύγετε ἀπὸ τῆς εἰδωλολατρείας, ὡς φρονίμοις λέγω. κρίνατε ὑμεῖς ὃ φημι· τὸ ποτήριον τῆς εὐλογίας ὃ εὐλογοῦμεν, οὐχὶ κοινωνία τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ ἐστι; τὸν ἄρτον ὃν κλῶμεν, οὐχὶ κοινωνία τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ ἐστιν; ὅτι εἷς ἄρτος, ἓν σῶμα οἱ πολλοί ἐσμεν. οἱ γὰρ πάντες ἐκ τοῦ ἑνὸς ἄρτου μετέχομεν. βλέπετε τὸν Ἰσραὴλ κατὰ σάρκα· οὐχὶ οἱ ἐσθίοντες τὰς θυσίας, κοινωνοὶ τοῦ θυσιαστηρίου εἰσί; τί οὖν φημι; ὅτι εἰδωλόθυτόν τί ἐστιν, ἢ ὅτι εἰδωλόθυτόν τί ἐστιν; ἀλλ' ὅτι ἃ θύει τὰ ἔθνη, δαιμονίοις θύει καὶ οὐ θεῷ. οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς κοινωνοὺς τῶν δαιμονίων γίνεσθαι. οὐ δύνασθε ποτήριον κυρίου πίνειν καὶ ποτήριον δαιμονίων· οὐ δύνασθε τραπέζης κυρίου μετέχειν καὶ τραπέζης δαιμονίων. ἢ παραζηλοῦμεν τὸν κύριον; μὴ ἰσχυρότεροι αὐτοῦ ἐσμεν; πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει· πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα οἰκοδομεῖ. μηδεὶς τὸ ἑαυτοῦ ζητείτω, ἀλλὰ τὸ τοῦ ἑτέρου ἕκαστος. πᾶν τὸ ἐν μακέλλῃ

πωλούμενον ἐσθίετε, μηδὲν ἀνακρίνοντες διὰ τὴν συνείδησιν· τοῦ γὰρ κυρίου ἡ γῆ, καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς. εἰ δέ τις καλεῖ ὑμᾶς τῶν ἀπίστων, καὶ θέλετε πορεύεσθαι, πᾶν τὸ παρατιθέμενον ὑμῖν ἐσθίετε, μηδὲν ἀνακρίνοντες διὰ τὴν συνείδησιν· ἐὰν δέ τις ὑμῖν εἴπῃ, Τοῦτο εἰδωλόθυτόν ἐστι, μὴ ἐσθίετε, δι' ἐκεῖνον τὸν μηνύσαντα, καὶ τὴν συνείδησιν· τοῦ γὰρ κυρίου ἡ γῆ, καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς. συνείδησιν δὲ λέγω οὐχὶ τὴν ἑαυτοῦ, ἀλλὰ τὴν τοῦ ἑτέρου. ἱνατί γὰρ ἡ ἐλευθερία μου κρίνεται ὑπὸ ἄλλης συνειδήσεως; εἰ δὲ ἐγὼ χάριτι μετέχω, τί βλασφημοῦμαι ὑπὲρ οὗ ἐγὼ εὐχαριστῶ; εἴτε οὖν ἐσθίετε, εἴτε πίνετε, εἴτέ τι ποιεῖτε, πάντα εἰς δόξαν θεοῦ ποιεῖτε. ἀπρόσκοποι γίνεσθε καὶ Ἰουδαίοις καὶ Ἕλλησι καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ, καθὼς κἀγὼ πάντα πᾶσιν ἀρέσκω, μὴ ζητῶν τὸ ἐμαυτοῦ συμφέρον, ἀλλὰ τὸ τῶν πολλῶν, ἵνα σωθῶσι. Μιμηταί μου γίνεσθε, καθὼς κἀγὼ Χριστοῦ. Ἐπαινῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ὅτι πάντα μου μέμνησθε, καὶ καθὼς παρέδωκα ὑμῖν, τὰς παραδόσεις κατέχετε. θέλω δὲ ὑμᾶς εἰδέναι ὅτι παν-

11 ς'

τὸς ἀνδρὸς ἡ κεφαλὴ ὁ χριστός ἐστι· κεφαλὴ δὲ γυναικὸς ὁ ἀνήρ· κεφαλὴ δὲ χριστοῦ, ὁ θεός. πᾶς ἀνὴρ προσευχόμενος ἢ προφητεύων κατὰ κεφαλῆς ἔχων, καταισχύνει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ· πᾶσα δὲ γυνὴ προσευχομένη ἢ προφητεύουσα ἀκατακαλύπτῳ τῇ κεφαλῇ, καταισχύνει τὴν κεφαλὴν ἑαυτῆς· ἓν γάρ ἐστι καὶ τὸ αὐτὸ τῇ ἐξυρημένῃ· εἰ γὰρ οὐ κατακαλύπτεται γυνὴ, καὶ κειράσθω. εἰ δὲ αἰσχρὸν γυναικὶ τὸ κείρασθαι ἢ ξυρᾶσθαι, κατακαλυπτέσθω. ἀνὴρ μὲν γὰρ οὐκ ὀφείλει κατακαλύπτεσθαι τὴν κεφαλὴν, εἰκὼν καὶ δόξα θεοῦ ὑπάρχων· γυνὴ δὲ δόξα ἀνδρός ἐστιν· οὐ γάρ ἐστιν ἀνὴρ ἐκ γυναικὸς, ἀλλὰ γυνὴ ἐξ ἀνδρός· καὶ γὰρ οὐκ ἐκτίσθη ἀνὴρ διὰ τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ γυνὴ διὰ τὸν ἄνδρα. διὰ τοῦτο ὀφείλει ἡ γυνὴ ἐξουσίαν ἔχειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς διὰ τοὺς ἀγγέλους. πλὴν οὔτε ἀνὴρ χωρὶς γυναικὸς, οὔτε γυνὴ χωρὶς ἀνδρὸς ἐν κυρίῳ· ὥσπερ γὰρ ἡ γυνὴ ἐκ τοῦ ἀνδρὸς, οὕτω καὶ ὁ ἀνὴρ διὰ τῆς γυναικὸς, τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ θεοῦ. ἐν ὑμῖν αὐτοῖς κρίνατε· πρέπον ἐστὶ γυναῖκα ἀκατακάλυπτον τῷ θεῷ προσεύχεσθαι; ἢ οὐδὲ αὐτὴ ἡ φύσις διδάσκει

ὑμᾶς ὅτι ἀνὴρ μὲν ἐὰν κομᾷ, ἀτιμία αὐτῷ ἐστιν· γυνὴ δὲ ἐὰν κομᾷ, δόξα αὐτῇ ἐστιν; ὅτι ἡ κόμη ἀντὶ περιβολαίου δέδοται αὐτῇ. εἰ δέτις δοκεῖ φιλόνεικος εἶναι, ἡμεῖς τοιαύτην συνήθειαν οὐκ ἔχομεν, οὐδὲ αἱ ἐκκλησίαι τοῦ Θεοῦ. τοῦτο δὲ παραγγέλλων οὐκ ἐπαινῶ, ὅτι οὐκ εἰς τὸ κρεῖττον ἀλλ' εἰς τὸ ἧττον συνέρχεσθε. πρῶτον μὲν γὰρ συνερχομένων ὑμῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἀκούω σχίσματα ἐν ὑμῖν ὑπάρχειν, καὶ μέρος πιστεύω. δεῖ γὰρ καὶ αἱρέσεις ἐν ὑμῖν εἶναι, ἵνα οἱ δόκιμοι φανεροὶ γένωνται ἐν ὑμῖν. συνερχομένων οὖν ὑμῶν ἐπὶ τὸ αὐτό, οὐκ ἔστι κυριακὸν δεῖπνον φαγεῖν· ἕκαστος γὰρ τὸ ἴδιον δεῖπνον προλαμβάνει ἐν τῷ φαγεῖν, καὶ ὃς μὲν πεινᾷ, ὃς δὲ μεθύει. μὴ γὰρ οἰκίας οὐκ ἔχετε εἰς τὸ ἐσθίειν καὶ πίνειν, ἢ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ καταφρονεῖτε, καὶ καταισχύνετε τοὺς μὴ ἔχοντας; τί ὑμῖν εἴπω; ἐπαινέσω ὑμᾶς ἐν τούτῳ; οὐκ ἐπαινῶ. ἐγὼ γὰρ παρέλαβον ἀπὸ τοῦ Κυρίου, ὃ καὶ παρέδωκα ὑμῖν, ὅτι ὁ Κύριος Ἰησοῦς ἐν τῇ νυκτὶ ᾗ παρεδίδοτο, ἔλαβεν ἄρτον, καὶ εὐχαριστήσας ἔκλασε, καὶ εἶπε, λάβετε, φάγετε· τοῦτό μού ἐστι τὸ σῶμα τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κλώμενον· τοῦτο ποιεῖτε

» εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. ὡσαύτως καὶ τὸ πο
» τήριον μετὰ τὸ δεῖπνῆσαι, λέγων, τοῦτο τὸ ποτή
» ριον ἡ καινὴ διαθήκη ἐστὶν ἐν τῷ ἐμῷ αἵμα-
» τι· τοῦτο ποιεῖτε ὁσάκις ἂν πίνητε, εἰς τὴν ἐμὴν
» ἀνάμνησιν. ὁσάκις γὰρ ἂν ἐσθίητε τὸν ἄρτον
τοῦτον, καὶ τὸ ποτήριον τοῦτο πίνητε, τὸν θά-
νατον τοῦ κυρίου καταγγέλλετε ἄχρις οὗ ἂν ἔλ-
θῃ. ὥστε ὃς ἂν ἐσθίῃ τὸν ἄρτον τοῦτον, ἢ πίνῃ
τὸ ποτήριον τοῦ κυρίου ἀναξίως, ἔνοχος ἔσται
τοῦ σώματος καὶ αἵματος τοῦ κυρίου. δοκιμα-
ζέτω δὲ ἄνθρωπος ἑαυτὸν, καὶ οὕτως ἐκ τοῦ
ἄρτου ἐσθιέτω, καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου πινέ-
τω· ὁ γὰρ ἐσθίων καὶ πίνων ἀναξίως, κρῖμα
ἑαυτῷ ἐσθίει καὶ πίνει, μὴ διακρίνων τὸ σῶμα
τοῦ κυρίου. διὰ τοῦτο ἐν ὑμῖν πολλοὶ ἀσθενεῖς καὶ
ἄῤῥωστοι, καὶ κοιμῶνται ἱκανοί. εἰ γὰρ ἑαυτοὺς
διεκρίνομεν, οὐκ ἂν ἐκρινόμεθα. κρινόμενοι δὲ,
ὑπὸ κυρίου παιδευόμεθα, ἵνα μὴ σὺν τῷ κόσμῳ
κατακριθῶμεν. ὥστε, ἀδελφοί μου, συνερχό
μενοι εἰς τὸ φαγεῖν, ἀλλήλους ἐκδέχεσθε. εἰ δέ
τις πεινᾷ, ἐν οἴκῳ ἐσθιέτω, ἵνα μὴ εἰς κρῖμα
ΙΙ 12 συνέρχησθε. τὰ δὲ λοιπὰ ὡς ἂν ἔλθω διατά-
ξομαι. Περὶ δὲ τῶν πνευματικῶν, ἀδελφοί,

οὐ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν. οἴδατε ὅτι ἔθνη
ἦτε, πρὸς τὰ εἴδωλα τὰ ἄφωνα ὡς ἂν ἤγε-
σθε ἀπαγόμενοι. διὸ γνωρίζω ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς
ἐν πνεύματι θεοῦ λαλῶν, λέγει ἀνάθεμα Ἰησοῦ,
καὶ οὐδεὶς δύναται εἰπεῖν κύριον Ἰησοῦν, εἰ
μὴ ἐν πνεύματι ἁγίῳ· διαιρέσεις δὲ χαρισμά
των εἰσί, τὸ δὲ αὐτὸ πνεῦμα· καὶ διαιρέσεις
διακονιῶν εἰσι, καὶ ὁ αὐτὸς κς· καὶ διαιρέσεις
ἐνεργημάτων εἰσὶν, ὁ δὲ αὐτός ἐστι θεὸς ὁ ἐνερ-
γῶν τὰ πάντα ἐν πᾶσιν. ἑκάστῳ δὲ δίδοται ἡ
φανέρωσις τοῦ πνεύματος πρὸς τὸ συμφέρον.
ᾧ μὲν γὰρ διὰ τοῦ πνεύματος δίδοται λόγος
σοφίας, ἄλλῳ δὲ λόγος γνώσεως, κατὰ τὸ αὐτὸ
πνεῦμα· ἑτέρῳ δὲ πίστις ἐν τῷ αὐτῷ πνεύμα-
τι· ἄλλῳ δὲ χαρίσματα ἰαμάτων, ἐν τῷ αὐ-
τῷ πνεύματι· ἄλλῳ δὲ ἐνεργήματα δυνά-
μεων, ἄλλῳ δὲ προφητεία, ἄλλῳ δὲ διακρί-
σεις πνευμάτων, ἑτέρῳ δὲ γένη γλωσσῶν, ἄλ-
λῳ δὲ ἑρμηνεία γλωσσῶν· πάντα δὲ ταῦτα
ἐνεργεῖ τὸ ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πνεῦμα, διαιροῦν
ἰδίᾳ ἑκάστῳ καθὼς βούλεται· καθάπερ γὰρ
τὸ σῶμα ἕν ἐστι, καὶ μέλη ἔχει πολλὰ, πάντα δὲ
τὰ μέλη τοῦ σώματος τοῦ ἑνὸς πολλὰ ὄντα ἕν ἐστι

σῶμα, οὕτω καὶ ὁ χριστός. Καὶ γὰρ ἐν ἑνὶ πνεύματι ἡμεῖς πάντες εἰς ἓν σῶμα ἐβαπτίσθημεν, εἴτε ἰουδαῖοι, εἴτε ἕλληνες· εἴτε δοῦλοι, εἴτε ἐλεύθεροι· καὶ πάντες εἰς ἓν πνεῦμα ἐποτίσθημεν· καὶ γὰρ τὸ σῶμα οὐκ ἔστιν ἓν μέλος, ἀλλὰ πολλά. ἐὰν εἴπῃ ὁ πούς, ὅτι οὐκ εἰμὶ χεὶρ, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος, οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος; καὶ ἐὰν εἴπῃ τὸ οὖς, ὅτι οὐκ εἰμὶ ὀφθαλμός, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος, οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος; εἰ ὅλον τὸ σῶμα ὀφθαλμός, ποῦ ἡ ἀκοή; εἰ ὅλον ἀκοή, ποῦ ἡ ὄσφρησις; νυνὶ δὲ ὁ θεὸς ἔθετο τὰ μέλη, ἓν ἕκαστον αὐτῶν ἐν τῷ σώματι, καθὼς ἠθέλησεν. εἰ δὲ ἦν τὰ πάντα ἓν μέλος, ποῦ τὸ σῶμα; νῦν δὲ πολλὰ μὲν μέλη, ἓν δὲ σῶμα. οὐ δύναται δὲ ὀφθαλμὸς εἰπεῖν τῇ χειρί, χρείαν σου οὐκ ἔχω· ἢ πάλιν ἡ κεφαλὴ τοῖς ποσί, χρείαν ὑμῶν οὐκ ἔχω· ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον τὰ δοκοῦντα μέλη τοῦ σώματος ἀσθενέστερα ὑπάρχειν, ἀναγκαῖά ἐστι· καὶ ἃ δοκοῦμεν ἀτιμοτέρα εἶναι τοῦ σώματος, τούτοις περισσοτέραν περιτίθεμεν· καὶ τὰ ἀσχήμονα ἡμῶν εὐσχημοσύνην περισσοτέραν ἔχει· τὰ δὲ εὐσχήμονα

ἡμῶν, οὐ χρείαν ἔχει. ἀλλ' ὁ θεὸς συνεκέρασε
τὸ σῶμα, τῷ ὑστερουμένῳ περισσοτέραν δοὺς
τιμήν, ἵνα μὴ ᾖ σχίσμα ἐν τῷ σώματι, ἀλλὰ
τὸ αὐτὸ ὑπὲρ ἀλλήλων μεριμνῶσι τὰ μέλη· καὶ
εἴτε πάσχει ἓν μέλος, συμπάσχει πάντα τὰ μέλη·
εἴτε δοξάζεται ἓν μέλος, συνχαίρει πάντα τὰ
μέλη. ὑμεῖς δέ ἐστε σῶμα Χριστοῦ, καὶ μέλη ἐκ
μέρους, καὶ οὓς μὲν ἔθετο ὁ θεὸς ἐν τῇ ἐκκλη-
σίᾳ πρῶτον ἀποστόλους, δεύτερον προφή-
τας, τρίτον διδασκάλους, εἶτα δυνάμεις,
εἶτα χαρίσματα ἰαμάτων, ἀντιλήψεις, κυβερ-
νήσεις, γένη γλωσσῶν· μὴ πάντες ἀπόστολοι;
μὴ πάντες προφῆται; μὴ πάντες διδάσκα-
λοι, μὴ πάντες δυνάμεις; μὴ πάντες χαρί-
σματα ἔχουσιν ἰαμάτων; μὴ πάντες γλώσσαις
λαλοῦσι; μὴ πάντες διερμηνεύουσι; ζηλοῦτε δὲ
τὰ χαρίσματα τὰ κρείττονα. καὶ ἔτι καθ' ὑπερ-
βολὴν ὁδὸν ὑμῖν δείκνυμι. Ἐὰν ταῖς γλώσσαις 13
τῶν ἀνθρώπων λαλῶ καὶ τῶν ἀγγέλων, ἀγά-
πην δὲ μὴ ἔχω, γέγονα χαλκὸς ἠχῶν, ἢ κύμ-
βαλον ἀλαλάζον· καὶ ἐὰν ἔχω προφητείαν,
καὶ εἰδῶ τὰ μυστήρια πάντα καὶ πᾶσαν τὴν
γνῶσιν, καὶ ἐὰν ἔχω πᾶσαν τὴν πίστιν, ὥστε

ὄρη μεθιστάνειν, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδέν εἰμι. καὶ ἐὰν ψωμίσω πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου, καὶ ἐὰν παραδῶ τὸ σῶμά μου ἵνα καυθήσωμαι, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν ὠφελοῦμαι. ἡ ἀγάπη μακροθυμεῖ, χρηστεύεται· ἡ ἀγάπη οὐ ζηλοῖ, ἡ ἀγάπη οὐ περπερεύεται, οὐ φυσιοῦται, οὐκ ἀσχημονεῖ, οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς, οὐ παροξύνεται, οὐ λογίζεται τὸ κακόν, οὐ χαίρει ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ, συγχαίρει δὲ τῇ ἀληθείᾳ. πάντα στέγει, πάντα πιστεύει, πάντα ἐλπίζει, πάντα ὑπομένει· ἡ ἀγάπη οὐδέποτε ἐκπίπτει. εἴτε δὲ προφητεῖαι, καταργηθήσονται· εἴτε γλῶσσαι, παύσονται· εἴτε γνῶσις, καταργηθήσεται. ἐκ μέρους γὰρ γινώσκομεν, καὶ ἐκ μέρους προφητεύομεν· ὅταν δὲ ἔλθῃ τὸ τέλειον, τότε τὸ ἐκ μέρους καταργηθήσεται. ὅτε ἤμην νήπιος, ὡς νήπιος ἐλάλουν, ὡς νήπιος ἐφρόνουν, ὡς νήπιος ἐλογιζόμην· ὅτε δὲ γέγονα ἀνήρ, κατήργηκα τὰ τοῦ νηπίου. βλέπομεν γὰρ ἄρτι δι' ἐσόπτρου, ἐν αἰνίγματι, τότε δὲ πρόσωπον πρὸς πρόσωπον· ἄρτι γινώσκω ἐκ μέρους, τότε δὲ ἐπιγνώσομαι καθὼς καὶ ἐπεγνώσθην. νυνὶ δὲ μένει πίστις, ἐλπίς, ἀγά-

πη, τὰ τεία ταῦτα· μείζων δὲ τούτων ἡ ἀγά-
πη. Διώκετε τὴν ἀγάπην, ζηλοῦτε δὲ τὰ 14
πνευματικά, μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε· ὁ
γὰρ λαλῶν γλώσσῃ, οὐκ ἀνθρώποις λαλεῖ ἀλλὰ
τῷ θεῷ· οὐδεὶς γὰρ ἀκούει, πνεύματι δὲ λα-
λεῖ μυστήρια· ὁ δὲ προφητεύων, ἀνθρώποις λα
λεῖ οἰκοδομὴν καὶ παράκλησιν καὶ παρα-
μυθίαν. ὁ λαλῶν γλώσσῃ, ἑαυτὸν οἰκοδομεῖ·
ὁ δὲ προφητεύων ἐκκλησίαν οἰκοδομεῖ. θέ-
λω δὲ πάντας ὑμᾶς λαλεῖν γλώσσαις, μᾶλ-
λον δὲ ἵνα προφητεύητε· μείζων γὰρ ὁ προ-
φητεύων, ἢ ὁ λαλῶν γλώσσαις, ἐκτὸς εἰ μὴ
διερμηνεύῃ, ἵνα ἡ ἐκκλησία οἰκοδομὴν λά-
βῃ. νυνὶ δέ, ἀδελφοί, ἐὰν ἔλθω πρὸς ὑμᾶς
γλώσσαις λαλῶν, τί ὑμᾶς ὠφελήσω, ἐὰν μὴ
ὑμῖν λαλήσω ἢ ἐν ἀποκαλύψει, ἢ ἐν γνώσει, ἢ
ἐν προφητείᾳ, ἢ ἐν διδαχῇ; ὅμως τὰ ἄψυχα
φωνὴν διδόντα, εἴτε αὐλὸς, εἴτε κιθάρα, ἐὰν
διαστολὴν τοῖς φθόγγοις μὴ δῷ, πῶς γνωσθή-
σεται τὸ αὐλούμενον ἢ τὸ κιθαριζόμενον; καὶ γὰρ
ἐὰν ἄδηλον φωνὴν σάλπιγξ δῷ, τίς παρα-
σκευάσεται εἰς πόλεμον; οὕτω καὶ ὑμεῖς διὰ
τῆς γλώσσης ἐὰν μὴ εὔσημον λόγον δῶτε, πῶς

γνωσθήσεται τὸ λαλούμενον; ἔσεσθε γὰρ εἰς ἀέρα λαλοῦντες. τοσαῦτα, εἰ τύχοι, γένη φωνῶν ἐστιν ἐν κόσμῳ, καὶ οὐδὲν αὐτῶν ἄφωνον· ἐὰν οὖν μὴ εἰδῶ τὴν δύναμιν τῆς φωνῆς, ἔσομαι τῷ λαλοῦντι βάρβαρος, καὶ ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ βάρβαρος· οὕτω καὶ ὑμεῖς, ἐπεὶ ζηλωταί ἐστε πνευμάτων, πρὸς τὴν οἰκοδομὴν τῆς ἐκκλησίας ζητεῖτε, ἵνα περισσεύητε. διόπερ ὁ λαλῶν γλώσσῃ προσευχέσθω ἵνα διερμηνεύῃ· ἐὰν γὰρ προσεύχωμαι γλώσσῃ, τὸ πνεῦμά μου προσεύχεται· ὁ δὲ νοῦς μου ἄκαρπός ἐστι. τί οὖν ἐστι; προσεύξομαι τῷ πνεύματι, προσεύξομαι δὲ καὶ τῷ νοΐ· ψαλῶ τῷ πνεύματι, ψαλῶ δὲ καὶ τῷ νοΐ· ἐπεὶ ἐὰν εὐλογήσῃς τῷ πνεύματι, ὁ ἀναπληρῶν τὸν τόπον τοῦ ἰδιώτου πῶς ἐρεῖ τὸ ἀμήν, ἐπὶ τῇ σῇ εὐχαριστίᾳ; ἐπειδὴ τί λέγεις οὐκ οἶδε. σὺ μὲν γὰρ καλῶς εὐχαριστεῖς· ἀλλ' ὁ ἕτερος οὐκ οἰκοδομεῖται. εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου, πάντων ὑμῶν μᾶλλον γλώσσαις λαλῶν, ἀλλ' ἐν ἐκκλησίᾳ θέλω πέντε λόγους διὰ τοῦ νοός μου λαλῆσαι, ἵνα καὶ ἄλλους κατηχήσω, ἢ μυρίους λόγους ἐν γλώσσῃ. ἀδελφοί, μὴ παιδία γίνεσθε ταῖς

φρεσίν,

φρεσὶν, ἀλλὰ τῇ κακίᾳ νηπιάζετε, ταῖς δὲ φρεσὶ τέλειοι γίνεσθε. ἐν τῷ νόμῳ γέγραπται, ὅτι ἐν " ἑτερογλώσσοις καὶ ἐν χείλεσιν ἑτέροις λαλήσω τῷ λαῷ τούτῳ, καὶ οὐδ' οὕτως εἰσακούσονται μου, λέγει κύριος. ὥστε αἱ γλῶσσαι εἰς σημεῖόν εἰσιν οὐ τοῖς πιστεύουσιν, ἀλλὰ τοῖς ἀπίστοις· ἡ δὲ προφητεία οὐ τοῖς ἀπίστοις, ἀλλὰ τοῖς πιστεύουσιν. ἐὰν οὖν συνέλθῃ ἡ ἐκκλησία ὅλη ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ πάντες γλώσσαις λαλῶσιν, εἰσέλθωσι δὲ ἰδιῶται ἢ ἄπιστοι, οὐκ ἐροῦσιν ὅτι μαίνεσθε; ἐὰν δὲ πάντες προφητεύωσιν, εἰσέλθῃ δέ τις ἄπιστος ἢ ἰδιώτης, ἐλέγχεται ὑπὸ πάντων, ἀνακρίνεται ὑπὸ πάντων, καὶ οὕτω τὰ κρυπτὰ τῆς καρδίας αὐτοῦ φανερὰ γίνεται, καὶ οὕτω πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον, προσκυνήσει τῷ θεῷ, ἀπαγγέλλων ὅτι ὁ θεὸς ὄντως ἐν ὑμῖν ἐστι. Τί οὖν ἐστιν, ἀδελφοί; ὅταν συνέρχησθε, ἕκαστος ὑμῶν ψαλμὸν ἔχει, διδαχὴν ἔχει, γλῶσσαν ἔχει, ἀποκάλυψιν ἔχει, ἑρμηνείαν ἔχει. πάντα πρὸς οἰκοδομὴν γινέσθω. εἴτε γλώσσῃ τις λαλεῖ, κατὰ δύο ἢ τὸ πλεῖστον τρεῖς, καὶ διαμέρος, καὶ εἷς διερμηνευέτω· ἐὰν δὲ μὴ ᾖ διερμηνευτὴς, σιγάτω ἐν ἐκ-

κλησίᾳ, ἑαυτῷ δὲ λαλείτω καὶ τῷ θεῷ. προφῆται δὲ δύο ἢ τρεῖς λαλείτωσαν, καὶ οἱ ἄλλοι διακρινέτωσαν· ἐὰν δὲ ἄλλῳ ἀποκαλυφθῇ καθημένῳ, ὁ πρῶτος σιγάτω· δύνασθε γὰρ καθ' ἕνα πάντες προφητεύειν, ἵνα πάντες μανθάνωσι καὶ πάντες παρακαλῶνται· καὶ πνεύματα προφητῶν προφήταις ὑποτάσσεται· οὐ γάρ ἐστιν ἀκαταστασίας ὁ θεὸς, ἀλλ' εἰρήνης, ὡς ἐν πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις τῶν ἁγίων. αἱ γυναῖκες ὑμῶν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις σιγάτωσαν· οὐ γὰρ ἐπιτέτραπται αὐταῖς λαλεῖν, ἀλλ' ὑποτάσσεσθαι, καθὼς καὶ ὁ νόμος λέγει. εἰ δέ τι μαθεῖν θέλουσιν, ἐν οἴκῳ τοὺς ἰδίους ἄνδρας ἐπερωτάτωσαν· αἰσχρὸν γάρ ἐστι γυναικὶ ἐν ἐκκλησίᾳ λαλεῖν. ἢ ἀφ' ὑμῶν ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἐξῆλθεν; ἢ εἰς ὑμᾶς μόνους κατήντησεν; εἴ τις δοκεῖ προφήτης εἶναι ἢ πνευματικὸς, ἐπιγινωσκέτω ἃ γράφω ὑμῖν, ὅτι τοῦ κυρίου εἰσὶν ἐντολαί. εἰ δέ τις ἀγνοεῖ, ἀγνοείτω. ὥστε, ἀδελφοί, ζηλοῦτε τὸ προφητεύειν, καὶ τὸ λαλεῖν γλώσσαις μὴ κωλύετε. πάντα θ' εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω. Γνωρίζω ιϛ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον ὃ εὐηγελι-

σάμλω ὑμῖν, ὃ καὶ παρελάβετε, ἐν ᾧ καὶ ἑστήκατε, δι' οὗ καὶ σώζεσθε, τίνι λόγῳ εὐηγγελισάμλω ὑμῖν, εἰ κατέχετε, ἐκτὸς εἰ μὴ εἰκῆ ἐπιστεύσατε. παρέδωκα γὰρ ὑμῖν ἐν πρώτοις ὃ καὶ παρέλαβον, ὅτι Χς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, κτ' τὰς γραφάς, καὶ ὅτι ἐτάφη, καὶ ὅτι ἐγήγερται τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, κτ' τὰς γραφάς, καὶ ὅτι ὤφθη Κηφᾷ, εἶτα τοῖς δώδεκα, ἔπειτα ὤφθη ἐπάνω πεντακοσίοις ἀδελφοῖς ἐφάπαξ, ἐξ ὧν οἱ πλείονες μένουσιν ἕως ἄρτι, τινὲς δὲ καὶ ἐκοιμήθησαν· ἔπειτα ὤφθη Ἰακώβῳ, εἶτα τοῖς ἀποστόλοις πᾶσιν· ἔσχατον δὲ πάντων, ὡσπερεὶ τῷ ἐκτρώματι, ὤφθη κἀμοί· ἐγὼ γάρ εἰμι ὁ ἐλάχιστος τῶν ἀποστόλων, ὃς οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς καλεῖσθαι ἀπόστολος, διότι ἐδίωξα τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ· χάριτι δὲ θεοῦ εἰμι ὅ εἰμι, καὶ ἡ χάρις αὐτοῦ ἡ εἰς ἐμὲ οὐ κενὴ ἐγενήθη, ἀλλὰ περισσότερον αὐτῶν πάντων ἐκοπίασα· οὐκ ἐγὼ δὲ, ἀλλ' ἡ χάρις τοῦ θεοῦ ἡ σὺν ἐμοί. εἴτε οὖν ἐγὼ, εἴτε ἐκεῖνοι, οὕτω κηρύσσομεν, καὶ οὕτως ἐπιστεύσατε. εἰ δὲ Χς κηρύσσεται ὅτι ἐκ νεκρῶν ἐγήγερται, πῶς λέγουσί τινες ἐν ὑμῖν, ὅτι ἀνάστα-

σις νεκρῶν οὐκ ἔστιν. εἰ δὲ ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν, οὐδὲ Χριστὸς ἐγήγερται· εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, κενὸν ἄρα τὸ κήρυγμα ἡμῶν, κενὴ δὲ καὶ ἡ πίστις ὑμῶν· εὑρισκόμεθα δὲ καὶ ψευδομάρτυρες τοῦ θεοῦ, ὅτι ἐμαρτυρήσαμεν κατὰ τοῦ θεοῦ ὅτι ἤγειρε τὸν Χριστόν· ὃν οὐκ ἤγειρεν, εἴπερ ἄρα νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται· εἰ γὰρ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, οὐδὲ Χριστὸς ἐγήγερται. εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, ματαία ἡ πίστις ὑμῶν, ἔτι ἐστὲ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν, ἄρα καὶ οἱ κοιμηθέντες ἐν Χριστῷ ἀπώλοντο. εἰ ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ ἠλπικότες ἐσμὲν ἐν Χριστῷ μόνον, ἐλεεινότεροι πάντων ἀνθρώπων ἐσμέν· νυνὶ δὲ Χριστὸς ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων ἐγένετο· ἐπειδὴ γὰρ δι' ἀνθρώπου ὁ θάνατος, καὶ δι' ἀνθρώπου ἀνάστασις νεκρῶν· ὥσπερ γὰρ ἐν τῷ Ἀδὰμ πάντες ἀποθνήσκουσιν, οὕτω καὶ ἐν τῷ Χριστῷ πάντες ζωοποιηθήσονται· ἕκαστος δὲ ἐν τῷ ἰδίῳ τάγματι, ἀπαρχὴ Χριστός, ἔπειτα οἱ τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ· εἶτα τὸ τέλος, ὅταν παραδῷ τὴν βασιλείαν τῷ θεῷ καὶ πατρί· ὅταν καταργήσῃ πᾶσαν ἀρχὴν καὶ πᾶσαν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν· δεῖ γὰρ αὐτὸν βασιλεύειν,

ἄχρις οὗ ἂν θῇ πάντας τοὺς ἐχθροὺς ὑπὸ τοὺς " 25
πόδας αὐτοῦ. ἔσχατος ἐχθρὸς καταργεῖται ὁ " 26
θάνατος· πάντα γὰρ ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πό- "
δας αὐτοῦ. ὅταν δὲ εἴπῃ ὅτι πάντα ὑποτέτα- " 27
κται, δῆλον ὅτι ἐκτὸς τοῦ ὑποτάξαντος αὐτῷ
τὰ πάντα. ὅταν δὲ ὑποταγῇ αὐτῷ τὰ πάντα,
τότε καὶ αὐτὸς ὁ υἱὸς ὑποταγήσεται τῷ ὑπο-
τάξαντι αὐτῷ τὰ πάντα, ἵνα ᾖ ὁ θς τὰ πάντα
ἐν πᾶσι. ἐπεὶ τί ποιήσουσιν οἱ βαπτιζόμενοι
ὑπὲρ τῶν νεκρῶν, εἰ ὅλως νεκροὶ οὐκ ἐγείρον-
ται; τί καὶ βαπτίζονται ὑπὲρ τῶν νεκρῶν; τί ἐγὼ κ-
κινδυνεύομεν πᾶσαν ὥραν; καθ' ἡμέ-
ραν ἀποθνήσκω, νὴ τὴν ὑμετέραν καύχησιν,
ἣν ἔχω ἐν χῷ ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν. εἰ κατ'
ἄνθρωπον ἐθηριομάχησα ἐν ἐφέσῳ, τί μοι τὸ
ὄφελος, εἰ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται; φάγωμεν καὶ "
πίωμεν· αὔριον γὰρ ἀποθνήσκομεν. μὴ πλανᾶ- "
σθε. φθείρουσιν ἤθη χρησθ ὁμιλίαι κακαί. "
ἐκνήψατε δικαίως, καὶ μὴ ἁμαρτάνετε· ἀγνω-
σίαν γὰρ θεοῦ τινες ἔχουσι· πρὸς ἐντροπὴν ὑ-
μῖν λέγω. ἀλλ' ἐρεῖ τις, πῶς ἐγείρονται οἱ νε-
κροί, ποίῳ δὲ σώματι ἔρχονται; ἄφρον, σὺ
ὃ σπείρεις οὐ ζωοποιεῖται, ἐὰν μὴ ἀποθάνῃ· καὶ

ὃ σπείρεις, οὐ τὸ σῶμα τὸ γενησόμενον σπείρεις, ἀλλὰ γυμνὸν κόκκον, εἰ τύχοι, σίτου, ἢ τινος τῶν λοιπῶν· ὁ δὲ θεὸς αὐτῷ δίδωσι σῶμα καθὼς ἠθέλησε, καὶ ἑκάστῳ τῶν σπερμάτων τὸ ἴδιον σῶμα. οὐ πᾶσα σὰρξ, ἡ αὐτὴ σὰρξ, ἀλλὰ ἄλλη μὲν σὰρξ ἀνθρώπων, ἄλλη δὲ σὰρξ κτηνῶν, ἄλλη δὲ ἰχθύων, ἄλλη δὲ πτηνῶν· καὶ σώματα ἐπουράνια καὶ σώματα ἐπίγεια· ἀλλ' ἑτέρα μὲν ἡ τῶν ἐπουρανίων δόξα, ἑτέρα δὲ ἡ τῶν ἐπιγείων· ἄλλη δόξα ἡλίου, καὶ ἄλλη δόξα σελήνης, καὶ ἄλλη δόξα ἀστέρων· ἀστὴρ γὰρ ἀστέρος διαφέρει ἐν δόξῃ. οὕτω καὶ ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν· σπείρεται ἐν φθορᾷ, ἐγείρεται ἐν ἀφθαρσίᾳ· σπείρεται ἐν ἀτιμίᾳ, ἐγείρεται ἐν δόξῃ· σπείρεται ἐν ἀσθενείᾳ, ἐγείρεται ἐν δυνάμει· σπείρεται σῶμα ψυχικόν, ἐγείρεται σῶμα πνευματικόν. ἔστι σῶμα ψυχικόν, καὶ ἔστι σῶμα πνευματικόν· οὕτω καὶ γέγραπται, ἐγένετο ὁ πρῶτος ἄνθρωπος Ἀδὰμ εἰς ψυχὴν ζῶσαν, ὁ ἔσχατος Ἀδὰμ εἰς πνεῦμα ζωοποιοῦν. ἀλλ' οὐ πρῶτον τὸ πνευματικόν, ἀλλὰ τὸ ψυχικόν, ἔπειτα τὸ πνευματικόν. ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς χοϊκός· ὁ δεύτερος ἄνθρωπος, ὁ κύριος ἐξ οὐρανοῦ.

οἷος ὁ χοϊκὸς, τοιοῦτοι καὶ οἱ χοϊκοί· καὶ οἷος ὁ ἐπουράνιος, τοιοῦτοι καὶ οἱ ἐπουράνιοι· καὶ καθὼς ἐφορέσαμεν τὴν εἰκόνα τοῦ χοϊκοῦ, φορέσωμεν καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἐπουρανίου. τοῦτο δέ φημι, ἀδελφοί, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα βασιλείαν θεοῦ κληρονομῆσαι οὐ δύνανται, οὐδὲ ἡ φθορὰ τὴν ἀφθαρσίαν κληρονομεῖ. ἰδοὺ μυστήριον ὑμῖν λέγω, πάντες μὲν οὐ κοιμηθησόμεθα, πάντες δὲ ἀλλαγησόμεθα ἐν ἀτόμῳ, ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ, ἐν τῇ ἐσχάτῃ σάλπιγγι· σαλπίσει γὰρ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐγερθήσονται ἄφθαρτοι, καὶ ἡμεῖς ἀλλαγησόμεθα. δεῖ γὰρ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀφθαρσίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀθανασίαν. ὅταν δὲ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσηται ἀφθαρσίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσηται ἀθανασίαν, τότε γενήσεται ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος, κατεπόθη ὁ θάνατος εἰς νῖκος. ποῦ σου θάνατε, τὸ κέντρον; ποῦ σου ᾅδη, τὸ νῖκος; τὸ δὲ κέντρον τοῦ θανάτου ἡ ἁμαρτία· ἡ δὲ δύναμις τῆς ἁμαρτίας, ὁ νόμος. τῷ δὲ θεῷ χάρις τῷ διδόντι ἡμῖν τὸ νῖκος διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ. ὥστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἑδραῖοι γίνεσθε, ἀμετακίνη-

ποι, πεποιθότες ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ κυρίου πάν-
τοτε, εἰδότες ὅτι ὁ κόπος ὑμῶν οὐκ ἔστι κενὸς ἐν
16 κυρίῳ. Περὶ δὲ τῆς λογίας τῆς εἰς τοὺς ἁ-
γίους, ὡς διέταξα ταῖς ἐκκλησίαις τῆς
γαλατίας, οὕτω καὶ ὑμεῖς ποιήσατε. κατὰ μίαν
σαββάτων ἕκαστος ὑμῶν παρ' ἑαυτῷ τιθέ-
τω θησαυρίζων ὅ, τι ἂν εὐοδῶται, ἵνα μὴ
ὅταν ἔλθω, τότε λογίαι γίνωνται. ὅταν δὲ πα-
ραγένωμαι, οὓς ἐὰν δοκιμάσητε δι' ἐπισ-
τολῶν, τούτους πέμψω ἀπενεγκεῖν τὴν χάριν ὑ-
μῶν εἰς ἱερουσαλήμ. ἐὰν δὲ ᾖ ἄξιον τοῦ κἀμὲ
πορεύεσθαι, σὺν ἐμοὶ πορεύσονται. ἐλεύσο-
μαι δὲ πρὸς ὑμᾶς, ὅταν μακεδονίαν διέλ-
θω· μακεδονίαν γὰρ διέρχομαι· πρὸς ὑμᾶς δὲ
τυχὸν παραμενῶ, ἢ καὶ παραχειμάσω, ἵνα ὑ-
μεῖς με προπέμψητε οὗ ἐὰν πορεύωμαι. οὐ
θέλω γὰρ ὑμᾶς ἄρτι ἐν παρόδῳ ἰδεῖν, ἐλπίζω
δὲ χρόνον τινὰ ἐπιμεῖναι πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν ὁ
κύριος ἐπιτρέπῃ. ἐπιμενῶ δὲ ἐν ἐφέσῳ ἕως
τῆς πεντηκοστῆς· θύρα γάρ μοι ἀνέῳγε μεγάλη
καὶ ἐνεργής, καὶ ἀντικείμενοι πολλοί. ἐὰν δὲ ἔλ-
θῃ τιμόθεος, βλέπετε ἵνα ἀφόβως γένηται
πρὸς ὑμᾶς· τὸ γὰρ ἔργον κυρίου ἐργάζεται

ὡς κὴ ἐγώ. μή πως οὖν αὐτὸν ἐξουθενήσῃ. πεμψατε δὲ αὐτὸν ἐν εἰρήνῃ, ἵνα ἔλθῃ πρός με· ἐκδέχομαι γὰρ αὐτὸν μετὰ τῶν ἀδελφῶν. περὶ δὲ Ἀπολλὼ τοῦ ἀδελφοῦ, πολλὰ παρεκάλεσα αὐτὸν ἵνα ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν· κὴ πάντως οὐκ ἦν θέλημα ἵνα νῦν ἔλθῃ· ἐλεύσεται δὲ ὅταν εὐκαιρήσῃ. γρηγορεῖτε, στήκετε ἐν τῇ πίστει. ἀνδρίζεσθε, κραταιοῦσθε· πάντα ὑμῶν ἐν ἀγάπῃ γινέσθω. παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, οἴδατε τὴν οἰκίαν στεφανᾶ, ὅτι ἐστὶν ἀπαρχὴ τῆς Ἀχαΐας, καὶ εἰς διακονίαν τοῖς ἁγίοις ἔταξαν ἑαυτούς, ἵνα κὴ ὑμεῖς ὑποτάσησθε τοῖς τοιούτοις, κὴ παντὶ τῷ συνεργοῦντι κὴ κοπιῶντι. χαίρω δὲ ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ στεφανᾶ κὴ Φουρτουνάτου κὴ Ἀχαϊκοῦ, ὅτι τὸ ὑμῶν ὑστέρημα οὗτοι ἀνεπλήρωσαν· ἀνέπαυσαν γὰρ τὸ ἐμὸν πνεῦμα κὴ τὸ ὑμῶν. ἐπιγινώσκετε οὖν τοὺς τοιούτους. ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι τῆς Ἀσίας· ἀσπάζονται ὑμᾶς ἐν κυρίῳ πολλὰ Ἀκύλας καὶ Πρίσκιλλα, σὺν τῇ κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίᾳ· ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀδελφοὶ πάντες. ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἁγίῳ. ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ

χαὶ παύλου. εἴ τις οὐ φιλεῖ τὸ κύριον ἰησοῦν χριστὸν, ἤτω ἀνάθεμα· μαραὰ θά, ἡ χάρις τοῦ κυ ἰυ χυ μθ' ὑμῶν. ἡ ἀγάπη μου μετὰ πάντων ὑμῶν ἐν χριστῷ ἰησοῦ. ἀμήν.

Πρὸς κορινθίους πρώτη ἐγράφη ἀπὸ φιλίππων διὰ στεφανᾶ καὶ φουρτουνάτου καὶ ἀχαϊκοῦ καὶ τιμοθέου.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΚΟΡΙΝθίους ἐπιστολὴ δευτέρα.

ΠΑΥΛΟΣ κλητὸς ἀπόστολος ἰησοῦ χυ, διὰ θελήματος θεοῦ, καὶ τιμόθεος ὁ ἀδελφὸς, τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θυ τῇ οὔσῃ ἐν κορίνθῳ, σὺν τοῖς ἁγίοις πᾶσι τοῖς οὖσιν ἐν ὅλῃ τῇ ἀχαΐᾳ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ. Εὐλο-

γητὸς ὁ θς καὶ πατὴρ τοῦ κυ ἡμῶν ἰησοῦ χυ,
ὁ πατὴρ τῶν οἰκτιρμῶν, καὶ θεὸς πάσης παρα-
κλήσεως, ὁ παρακαλῶν ἡμᾶς ἐπὶ πάσῃ τῇ
θλίψει ἡμῶν, εἰς τὸ δύνασθαι ἡμᾶς παρακα-
λεῖν τοὺς ἐν πάσῃ θλίψει, διὰ τῆς παρακλήσεως
ἧς παρακαλούμεθα αὐτοὶ ὑπὸ τοῦ θεοῦ· ὅτι
καθὼς περισσεύει τὰ παθήματα τοῦ χριστοῦ
εἰς ἡμᾶς, οὕτω διὰ χριστοῦ περισσεύει καὶ ἡ πα-
ράκλησις ἡμῶν. εἴτε δὲ θλιβόμεθα, ὑπὲρ τῆς
ὑμῶν παρακλήσεως, καὶ σωτηρίας τῆς ἐνερ-
γουμένης ἐν ὑπομονῇ τῶν αὐτῶν παθημάτων
ὧν καὶ ἡμεῖς πάσχομεν· εἴτε παρακαλούμε-
θα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτη-
ρίας, καὶ ἡ ἐλπὶς ἡμῶν βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν,
εἰδότες ὅτι ὡσπερ κοινωνοί ἐστε τῶν παθη-
μάτων, οὕτω καὶ τῆς παρακλήσεως. οὐ γὰρ
θέλομεν ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ὑπὲρ τῆς
θλίψεως ἡμῶν τῆς γενομένης ἡμῖν ἐν τῇ ἀ-
σίᾳ, ὅτι καθ' ὑπερβολὴν ἐβαρήθημεν ὑπὲρ
δύναμιν, ὥστε ἐξαπορηθῆναι ἡμᾶς καὶ τοῦ
ζῆν· ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς τὸ ἀπόκριμα τοῦ
θανάτου ἐσχήκαμεν, ἵνα μὴ πεποιθότες ὦμεν
ἐφ' ἑαυτοῖς, ἀλλ' ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ ἐγείροντι τοὺς

νεκρούς, ὃς ἐκ τηλικούτου θανάτου ἐρρύσατο ἡμᾶς καὶ ῥύεται, εἰς ὃν ἠλπίκαμεν ὅτι καὶ ἔτι ῥύσεται, συνυπουργούντων καὶ ὑμῶν ὑπὲρ ἡμῶν τῇ δεήσει, ἵνα ἐκ πολλῶν προσώπων τὸ εἰς ἡμᾶς χάρισμα διὰ πολλῶν εὐχαριστηθῇ ὑπὲρ ἡμῶν. ἡ γὰρ καύχησις ἡμῶν αὕτη ἐστί, τὸ μαρτύριον τῆς συνειδήσεως ἡμῶν, ὅτι ἐν ἁπλότητι καὶ εἰλικρινείᾳ θεοῦ, οὐκ ἐν σοφίᾳ σαρκικῇ, ἀλλ' ἐν χάριτι θεοῦ ἀνεστράφημεν ἐν τῷ κόσμῳ· περισσοτέρως δὲ πρὸς ὑμᾶς. οὐ γὰρ ἄλλα γράφομεν ὑμῖν, ἀλλ' ἢ ἃ ἀναγινώσκετε, ἢ καὶ ἐπιγινώσκετε· ἐλπίζω δὲ ὅτι καὶ ἕως τέλους ἐπιγνώσεσθε, καθὼς καὶ ἐπέγνωτε ἡμᾶς ἀπὸ μέρους, ὅτι καύχημα ὑμῶν ἐσμεν, καθάπερ καὶ ὑμεῖς
β' ἡμῶν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. Καὶ ταύτῃ τῇ πεποιθήσει ἐβουλόμην πρὸς ὑμᾶς ἐλθεῖν τὸ πρότερον ἵνα δευτέραν χάριν ἔχητε, καὶ δι' ὑμῶν διελθεῖν εἰς μακεδονίαν, καὶ πάλιν ἀπὸ μακεδονίας ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ ὑφ' ὑμῶν προπεμφθῆναι εἰς τὴν ἰουδαίαν. τοῦτο οὖν βουλευόμενος, μή τι ἄρα τῇ ἐλαφρίᾳ ἐχρησάμην, ἢ ἃ βουλεύομαι, κατὰ σάρκα βουλεύομαι; ἵνα ᾖ παρ' ἐμοὶ τὸ ναὶ, ναὶ, καὶ τὸ οὒ,

οὐ. πιστὸς δὲ ὁ θεὸς, ὅτι ὁ λόγος ἡμῶν ὁ πρὸς ὑμᾶς οὐκ ἐγένετο ναὶ καὶ οὔ. ὁ γὰρ τοῦ θεοῦ υἱὸς Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ ἐν ὑμῖν δι' ἡμῶν κηρυχθεὶς, δι' ἐμοῦ καὶ Σιλουανοῦ καὶ Τιμοθέου, οὐκ ἐγένετο ναὶ καὶ οὔ· ἀλλὰ ναὶ ἐν αὐτῷ γέγονεν. ὅσαι γὰρ ἐπαγγελίαι θεοῦ, ἐν αὐτῷ τὸ ναί, καὶ ἐν αὐτῷ τὸ ἀμήν, εἰς δόξαν δι' ἡμῶν. ὁ δὲ βεβαιῶν ἡμᾶς σὺν ὑμῖν εἰς Χριστὸν, καὶ χρίσας ἡμᾶς, θεός, ὁ καὶ σφραγισάμενος ἡμᾶς, καὶ δοὺς τὸν ἀρραβῶνα τοῦ πνεύματος ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν. ἐγὼ δὲ μάρτυρα τὸν θεὸν ἐπικαλοῦμαι ἐπὶ τὴν ἐμὴν ψυχὴν, ὅτι φειδόμενος ὑμῶν, οὐκέτι ἦλθον εἰς Κόρινθον· οὐχ ὅτι κυριεύομεν ὑμῶν τῆς πίστεως, ἀλλὰ συνεργοί ἐσμεν τῆς χαρᾶς ὑμῶν. τῇ γὰρ πίστει ἑστήκατε. Ἔκρι- 2
να δὲ ἐμαυτῷ τοῦτο, τὸ μὴ πάλιν λύπην ἐλθεῖν ἐν λύπῃ πρὸς ὑμᾶς· εἰ γὰρ ἐγὼ λυπῶ ὑμᾶς, καὶ τίς ἐστιν ὁ εὐφραίνων με εἰ μὴ ὁ λυπούμενος ἐξ ἐμοῦ; καὶ ἔγραψα ὑμῖν τοῦτο αὐτὸ, ἵνα μὴ ἐλθὼν λύπην ἔχω ἀφ' ὧν ἔδει με χαίρειν, πεποιθὼς ἐπὶ πάντας ὑμᾶς ὅτι ἡ ἐμὴ χαρὰ πάντων ὑμῶν ἐστιν· ἐκ γὰρ πολλῆς θλίψεως καὶ συνοχῆς καρδίας ἔγραψα ὑμῖν, διὰ πολλῶν

δακρύων, ὐχ ἵνα λυπηθῆτε, ἀλλὰ τὴν ἀγάπην ἵνα γνῶτε ἣν ἔχω περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς. εἰ δέ τις λελύπηκεν, οὐκ ἐμὲ λελύπηκεν, ἀλλ' ἀπὸ μέρους, ἵνα μὴ ἐπιβαρῶ πάντας ὑμᾶς. ἱκανὸν τῷ τοιούτῳ ἡ ἐπιτιμία αὕτη ἡ ὑπὸ τῶν πλειόνων· ὥστε τοὐναντίον μᾶλλον ὑμᾶς χαρίσασθαι καὶ παρακαλέσαι, μήπως τῇ περισσοτέρᾳ λύπῃ καταποθῇ ὁ τοιοῦτος. διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς κυρῶσαι εἰς αὐτὸν ἀγάπην· εἰς τοῦτο γὰρ καὶ ἔγραψα, ἵνα γνῶ τὴν δοκιμὴν ὑμῶν, εἰ εἰς πάντα ὑπήκοοί ἐστε. ᾧ δέ τι χαρίζεσθε, κἀγὼ· καὶ γὰρ ἐγὼ εἴ τι κεχάρισμαι, ᾧ κεχάρισμαι, δι' ὑμᾶς ἐν προσώπῳ Χριστοῦ, ἵνα μὴ πλεονεκτηθῶμεν ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ· οὐ γὰρ αὐτοῦ τὰ νοήματα ἀγνοοῦμεν.

γ' Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Τρωάδα εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, καὶ θύρας μοι ἀνεῳγμένης ἐν Κυρίῳ, οὐκ ἔσχηκα ἄνεσιν τῷ πνεύματί μου, τῷ μὴ εὑρεῖν με Τίτον τὸν ἀδελφόν μου, ἀλλὰ ἀποταξάμενος αὐτοῖς ἐξῆλθον εἰς Μακεδονίαν. τῷ δὲ θεῷ χάρις τῷ πάντοτε θριαμβεύοντι ἡμᾶς ἐν τῷ Χριστῷ, καὶ τὴν ὀσμὴν τῆς γνώσεως αὐτοῦ φανεροῦντι δι' ἡμῶν ἐν παντὶ τό-

πω, ὅτι χῦ εὐωδία ἐσμὲν τῷ θεῷ ἐν τοῖς σω-
ζομένοις καὶ ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις· οἷς μὲν ὀσ-
μὴ θανάτου εἰς θάνατον, οἷς δὲ ὀσμὴ ζωῆς
εἰς ζωήν. καὶ πρὸς ταῦτα τίς ἱκανός; οὐ γὰρ
ἐσμεν, ὡς οἱ πολλοὶ, καπηλεύοντες τὸν λόγον
τ̄ θεοῦ, ἀλλ' ὡς ἐξ εἰλικρινείας, ἀλλ' ὡς ἐκ θῦ
κατενώπιον τ̄ θεοῦ, ἐν χῶ λαλοῦμεν. Ἀρ- 3
χόμεθα πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνειν. εἰ μὴ χρῄ-
ζομεν, ὥς τινες, συστατικῶν ἐπιστολῶν πρὸς
ὑμᾶς, ἢ ἐξ ὑμῶν συστατικῶν; ἡ ἐπιστολὴ ἡ-
μῶν ὑμεῖς ἐστε, ἐγγεγραμμένη ἐν ταῖς καρ-
δίαις ἡμῶν, γινωσκομένη καὶ ἀναγινωσκομέ-
νη ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων, φανερούμενοι ὅτι
ἐστὲ ἐπιστολὴ χῦ διακονηθεῖσα ὑφ' ἡμῶν, ἐγγε-
γραμμένη οὐ μέλανι, ἀλλὰ πνεύματι θῦ ζῶν-
τος, οὐκ ἐν πλαξὶ λιθίναις, ἀλλ' ἐν πλαξὶ καρ-
δίας σαρκίναις. Πεποίθησιν δὲ τοιαύτην 4
ἔχομεν διὰ τοῦ χριστοῦ πρὸς τὸν θεόν, οὐχ ὅτι
ἱκανοί ἐσμεν ἀφ' ἑαυτῶν λογίσασθαί τι ὡς ἐξ
ἑαυτῶν, ἀλλ' ἡ ἱκανότης ἡμῶν ἐκ τ̄ θεοῦ, ὃς καὶ
ἱκάνωσεν ἡμᾶς διακόνους καινῆς διαθήκης,
οὐ γράμματος, ἀλλὰ πνεύματος· τὸ μὲν γράμ-
μα ἀποκτείνει, τὸ δὲ πνεῦμα ζωοποιεῖ. εἰ δὲ

ὁ σπείρεις, οὐ τὸ σῶμα τὸ γενησόμενον σπείρεις, ἀλλὰ γυμνὸν κόκκον, εἰ τύχοι, σίτου, ἢ τινος τῶν λοιπῶν· ὁ δὲ θεὸς αὐτῷ δίδωσι σῶμα καθὼς ἠθέλησε, καὶ ἑκάστῳ τῶν σπερμάτων τὸ ἴδιον σῶμα. οὐ πᾶσα σὰρξ, ἡ αὐτὴ σὰρξ, ἀλλὰ ἄλλη μὲν σὰρξ ἀνθρώπων, ἄλλη δὲ σὰρξ κτηνῶν, ἄλλη δὲ ἰχθύων, ἄλλη δὲ πτηνῶν· καὶ σώματα ἐπουράνια καὶ σώματα ἐπίγεια· ἀλλ' ἑτέρα μὲν ἡ τῶν ἐπουρανίων δόξα, ἑτέρα δὲ ἡ τῶν ἐπιγείων· ἄλλη δόξα ἡλίου, καὶ ἄλλη δόξα σελήνης, καὶ ἄλλη δόξα ἀστέρων· ἀστὴρ γὰρ ἀστέρος διαφέρει ἐν δόξῃ. οὕτω καὶ ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν· σπείρεται ἐν φθορᾷ, ἐγείρεται ἐν ἀφθαρσίᾳ· σπείρεται ἐν ἀτιμίᾳ, ἐγείρεται ἐν δόξῃ· σπείρεται ἐν ἀσθενείᾳ, ἐγείρεται ἐν δυνάμει· σπείρεται σῶμα ψυχικόν, ἐγείρεται σῶμα πνευματικόν. ἔστι σῶμα ψυχικόν, καὶ ἔστι σῶμα πνευματικόν· οὕτω καὶ
» γέγραπται, ἐγένετο ὁ πρῶτος ἄνθρωπος Ἀδὰμ εἰς
» ψυχὴν ζῶσαν, ὁ ἔσχατος Ἀδὰμ εἰς πνεῦμα ζωοποιοῦν. ἀλλ' οὐ πρῶτον τὸ πνευματικόν, ἀλλὰ τὸ ψυχικόν, ἔπειτα τὸ πνευματικόν. ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς χοϊκός· ὁ δεύτερος ἄνθρωπος, ὁ κύριος ἐξ οὐρανοῦ.

οἷος ὁ χοϊκὸς, τοιοῦτοι καὶ οἱ χοϊκοί· καὶ οἷος ὁ ἐπουράνιος, τοιοῦτοι καὶ οἱ ἐπουράνιοι· καὶ καθὼς ἐφορέσαμεν τὴν εἰκόνα τοῦ χοϊκοῦ, φορέσωμεν καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἐπουρανίου. τοῦτο δέ φημι, ἀδελφοί, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα βασιλείαν θεοῦ κληρονομῆσαι οὐ δύνανται, οὐδὲ ἡ φθορὰ τὴν ἀφθαρσίαν κληρονομεῖ. ἰδοὺ μυστήριον ὑμῖν λέγω, πάντες μὲν οὐ κοιμηθησόμεθα, πάντες δὲ ἀλλαγησόμεθα ἐν ἀτόμῳ, ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ, ἐν τῇ ἐσχάτῃ σάλπιγγι· σαλπίσει γὰρ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐγερθήσονται ἄφθαρτοι, καὶ ἡμεῖς ἀλλαγησόμεθα. δεῖ γὰρ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀφθαρσίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀθανασίαν. ὅταν δὲ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσηται ἀφθαρσίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσηται ἀθανασίαν, τότε γενήσεται ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος, κατεπόθη ὁ θάνατος « εἰς νῖκος. ποῦ σου θάνατε, τὸ κέντρον; ποῦ σου « ᾅδη, τὸ νῖκος; τὸ δὲ κέντρον τοῦ θανάτου ἡ ἁμαρ « τία· ἡ δὲ δύναμις τῆς ἁμαρτίας, ὁ νόμος. τῷ δὲ θεῷ χάρις τῷ διδόντι ἡμῖν τὸ νῖκος διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. ὥστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοὶ, ἑδραῖοι γίνεσθε, ἀμετακίνη-

ποι, πλειστεύοντες ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ κυρίου πάντοτε, εἰδότες ὅτι ὁ κόπος ὑμῶν οὐκ ἔστι κενὸς ἐν
16 κυρίῳ. Περὶ δὲ τῆς λογίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους, ὡς διέταξα ταῖς ἐκκλησίαις τῆς γαλατίας, οὕτω καὶ ὑμεῖς ποιήσατε. κατὰ μίαν σαββάτων ἕκαστος ὑμῶν παρ' ἑαυτῷ τιθέτω θησαυρίζων ὅ, τι ἂν εὐοδῶται, ἵνα μὴ ὅταν ἔλθω, τότε λογίαι γίνωνται. ὅταν δὲ παραγένωμαι, οὓς ἐὰν δοκιμάσητε δι' ἐπιστολῶν, τούτους πέμψω ἀπενεγκεῖν τὴν χάριν ὑμῶν εἰς ἱερουσαλήμ. ἐὰν δὲ ᾖ ἄξιον τοῦ κἀμὲ πορεύεσθαι, σὺν ἐμοὶ πορεύσονται. ἐλεύσομαι δὲ πρὸς ὑμᾶς, ὅταν μακεδονίαν διέλθω· μακεδονίαν γὰρ διέρχομαι· πρὸς ὑμᾶς δὲ τυχὸν παραμενῶ, ἢ καὶ παραχειμάσω, ἵνα ὑμεῖς με προπέμψητε οὗ ἐὰν πορεύωμαι. οὐ θέλω γὰρ ὑμᾶς ἄρτι ἐν παρόδῳ ἰδεῖν, ἐλπίζω δὲ χρόνον τινὰ ἐπιμεῖναι πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν ὁ κύριος ἐπιτρέπῃ. ἐπιμενῶ δὲ ἐν ἐφέσῳ ἕως τῆς πεντηκοστῆς· θύρα γάρ μοι ἀνέῳγε μεγάλη καὶ ἐνεργής, καὶ ἀντικείμενοι πολλοί. ἐὰν δὲ ἔλθῃ τιμόθεος, βλέπετε ἵνα ἀφόβως γένηται πρὸς ὑμᾶς· τὸ γὰρ ἔργον κυρίου ἐργάζεται

ὡς κὴ ἐγώ. μή πως οὖν αὐτὸν ἐξουθενήσῃ. προ-
πέμψατε δὲ αὐτὸν ἐν εἰρήνῃ, ἵνα ἔλθῃ πρός
με· ἐκδέχομαι γὰρ αὐτὸν μετὰ τῶν ἀδελφῶν.
περὶ δὲ Ἀπολλὼ τοῦ ἀδελφοῦ, πολλὰ παρε-
κάλεσα αὐτὸν ἵνα ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς μετὰ τῶν
ἀδελφῶν· κὴ πάντως οὐκ ἦν θέλημα ἵνα νῦν
ἔλθῃ· ἐλεύσεται δὲ ὅταν εὐκαιρήσῃ. γρηγορεῖτε,
στήκετε ἐν τῇ πίστει. ἀνδρίζεσθε, κραταιοῦσθε·
πάντα ὑμῶν ἐν ἀγάπῃ γινέσθω. παρακαλῶ δὲ
ὑμᾶς, ἀδελφοί, οἴδατε τὴν οἰκίαν στεφανᾶ,
ὅτι ἐστὶν ἀπαρχὴ τῆς Ἀχαΐας, καὶ εἰς διακο-
νίαν τοῖς ἁγίοις ἔταξαν ἑαυτούς, ἵνα κὴ ὑμεῖς
ὑποτάσσησθε τοῖς τοιούτοις, κὴ παντὶ τῷ συν-
ἐργοῦντι κὴ κοπιῶντι. χαίρω δὲ ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ
στεφανᾶ κὴ Φουρτουνάτου κὴ Ἀχαϊκοῦ, ὅτι τὸ
ὑμῶν ὑστέρημα οὗτοι ἀνεπλήρωσαν· ἀνέπαυ-
σαν γὰρ τὸ ἐμὸν πνεῦμα κὴ τὸ ὑμῶν. ἐπιγινώ-
σκετε οὖν τοὺς τοιούτους. ἀσπάζονται ὑμᾶς
αἱ ἐκκλησίαι τῆς Ἀσίας· ἀσπάζονται ὑμᾶς
ἐν κυρίῳ πολλὰ Ἀκύλας καὶ Πρίσκιλλα, σὺν
τῇ κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίᾳ· ἀσπάζονται
ὑμᾶς οἱ ἀδελφοὶ πάντες. ἀσπάσασθε ἀλλή-
λους ἐν φιλήματι ἁγίῳ. ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ

χαὶ παύλου. εἴ τις οὐ φιλεῖ τὸν κύριον ἰησοῦν χριστὸν, ἤτω ἀνάθεμα· μαρὰν ἀθά, ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ μεθ' ὑμῶν. ἡ ἀγάπη μου μετὰ πάντων ὑμῶν ἐν χριστῷ ἰησοῦ. ἀμήν.

Πρὸς κορινθίους δευτέρα ἐγράφη ἀπὸ φιλίππων διὰ στεφανᾶ καὶ φουρτουνάτου καὶ ἀχαϊκοῦ καὶ τιμοθέου.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΚΟΡΙΝθίους ἐπιστολὴ δευτέρα.

ΠΑΥΛΟΣ κλητὸς ἀπόστολος ἰησοῦ χριστοῦ, διὰ θελήματος θεοῦ, καὶ τιμόθεος ὁ ἀδελφὸς, τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ τῇ οὔσῃ ἐν κορίνθῳ, σὺν τοῖς ἁγίοις πᾶσι τοῖς οὖσιν ἐν ὅλῃ τῇ ἀχαΐᾳ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ. Εὐλο-

γητὸς ὁ θς̃ καὶ πατὴρ τοῦ κυ̃ ἡμῶν ἰησοῦ χυ̃,
ὁ πατὴρ τῶν οἰκτιρμῶν, καὶ θεὸς πάσης παρα-
κλήσεως, ὁ παρακαλῶν ἡμᾶς ἐπὶ πάσῃ τῇ
θλίψει ἡμῶν, εἰς τὸ δύνασθαι ἡμᾶς παρακα-
λεῖν τοὺς ἐν πάσῃ θλίψει, διὰ τ παρακλήσεως
ἧς παρακαλούμεθα αὐτοὶ ὑπὸ τοῦ θεοῦ· ὅτι
καθὼς περισσεύει τὰ παθήματα τοῦ χριστοῦ
εἰς ἡμᾶς, οὕτω διὰ χριστοῦ περισσεύει καὶ ἡ πα
ράκλησις ἡμῶν. εἴτε δὲ θλιβόμεθα, ὑπὲρ τῆς
ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτηρίας τῆς ἐνερ-
γουμένης ἐν ὑπομονῇ τῶν αὐτῶν παθημά-
των καὶ ἡμεῖς πάσχομεν· εἴτε παρακαλούμε-
θα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτη-
ρίας, καὶ ἡ ἐλπὶς ἡμῶν βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν,
εἰδότες ὅτι ὡς κοινωνοί ἐστε τῶν παθη-
μάτων, οὕτω καὶ τῆς παρακλήσεως. οὐ γὰρ
θέλομεν ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ὑπὲρ τῆς
θλίψεως ἡμῶν τῆς γενομένης ἡμῖν ἐν τῇ ἀ-
σίᾳ, ὅτι καθ' ὑπερβολὴν ἐβαρήθημεν ὑπὲρ
δύναμιν, ὥστε ἐξαπορηθῆναι ἡμᾶς καὶ τοῦ
ζῆν· ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς τὸ ἀπόκριμα τοῦ
θανάτου ἐσχήκαμεν, ἵνα μὴ πεποιθότες ὦμεν
ἐφ' ἑαυτοῖς, ἀλλ' ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ ἐγείροντι τοὺς

νεκρους, ὃς ἐκ τηλικούτου θανάτου ἐρρύσατο
ἡμᾶς καὶ ῥύεται, εἰς ὃν ἠλπίκαμεν ὅτι καὶ ἔτι
ῥύσεται, συνυπουργούντων καὶ ὑμῶν ὑπὲρ ἡ-
μῶν τῇ δεήσει, ἵνα ἐκ πολλῶν προσώπων τὸ
εἰς ἡμᾶς χάρισμα διὰ πολλῶν εὐχαριστηθῇ
ὑπὲρ ἡμῶν. ἡ γὰρ καύχησις ἡμῶν αὕτη ἐστί, τὸ
μαρτύριον τῆς συνειδήσεως ἡμῶν, ὅτι ἐν ἁπλό-
τητι καὶ εἰλικρινείᾳ θεοῦ, οὐκ ἐν σοφίᾳ σαρκικῇ, ἀλλ'
ἐν χάριτι θεοῦ ἀνεστράφημεν ἐν τῷ κόσμῳ· περι-
σσοτέρως δὲ πρὸς ὑμᾶς. οὐ γὰρ ἄλλα γράφο-
μεν ὑμῖν, ἀλλ' ἢ ἃ ἀναγινώσκετε, ἢ καὶ ἐπιγινώ-
σκετε· ἐλπίζω δὲ ὅτι καὶ ἕως τέλους ἐπιγνώ-
σεσθε, καθὼς καὶ ἐπέγνωτε ἡμᾶς ἀπὸ μέρους,
ὅτι καύχημα ὑμῶν ἐσμεν, καθάπερ καὶ ὑμεῖς
β' ἡμῶν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. Καὶ
ταύτῃ τῇ πεποιθήσει ἐβουλόμην πρὸς ὑμᾶς
ἐλθεῖν τὸ πρότερον ἵνα δευτέραν χάριν ἔχητε,
καὶ δι' ὑμῶν διελθεῖν εἰς μακεδονίαν, καὶ πάλιν
ἀπὸ μακεδονίας ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ ὑφ' ὑ-
μῶν προπεμφθῆναι εἰς τὴν ἰουδαίαν. τοῦτο
οὖν βουλευόμενος, μή τι ἄρα τῇ ἐλαφρίᾳ
ἐχρησάμην, ἢ ἃ βουλεύομαι, κατὰ σάρκα βου
λεύομαι; ἵνα ᾖ παρ' ἐμοὶ τὸ ναὶ, ναὶ, καὶ τὸ οὒ,

σὺ πιστὸς δὲ ὁ θεὸς, ὅτι ὁ λόγος ἡμῶν ὁ πρὸς ὑμᾶς οὐκ ἐγένετο καὶ οὐ. ὁ γὰρ τοῦ θεοῦ υἱὸς Ἰησοῦς Χ̄ς̄ ὁ ἐν ὑμῖν δι' ἡμῶν κηρυχθεὶς, δι' ἐμοῦ καὶ Σιλουανοῦ καὶ Τιμοθέου, οὐκ ἐγένετο καὶ οὐ· ἀλλὰ ναὶ ἐν αὐτῷ γέγονεν. ὅσαι γὰρ ἐπαγγελίαι θεοῦ, ἐν αὐτῷ τὸ ναί, καὶ ἐν αὐτῷ τὸ ἀμήν, τῷ θεῷ πρὸς δόξαν δι' ἡμῶν. ὁ δὲ βεβαιῶν ἡμᾶς σὺν ὑμῖν εἰς Χριστὸν, καὶ χρίσας ἡμᾶς, θς̄, ὁ καὶ σφραγισάμενος ἡμᾶς, καὶ δοὺς τὸν ἀρραβῶνα τοῦ πνεύματος ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν. ἐγὼ δὲ μάρτυρα τὸν θεὸν ἐπικαλοῦμαι ἐπὶ τὴν ἐμὴν ψυχὴν, ὅτι φειδόμενος ὑμῶν, οὐκέτι ἦλθον εἰς Κόρινθον· οὐχ ὅτι κυριεύομεν ὑμῶν τῆς πίστεως, ἀλλὰ συνεργοί ἐσμεν τῆς χαρᾶς ὑμῶν. τῇ γὰρ πίστει ἑστήκατε. Ἔκρι- 2
να δὲ ἐμαυτῷ τοῦτο, τὸ μὴ πάλιν λύπῃ ἐλθεῖν ἐν λύπῃ πρὸς ὑμᾶς· εἰ γὰρ ἐγὼ λυπῶ ὑμᾶς, καὶ τίς ἐστιν ὁ εὐφραίνων με εἰ μὴ ὁ λυπούμενος ἐξ ἐμοῦ; καὶ ἔγραψα ὑμῖν τοῦτο αὐτὸ, ἵνα μὴ ἐλθὼν λύπην ἔχω ἀφ' ὧν ἔδει με χαίρειν, πεποιθὼς ἐπὶ πάντας ὑμᾶς ὅτι ἡ ἐμὴ χαρὰ πάντων ὑμῶν ἐστιν. ἐκ γὰρ πολλῆς θλίψεως καὶ συνοχῆς καρδίας ἔγραψα ὑμῖν, διὰ πολλῶν

δακρύων, ὐχ ἵνα λυπηθῆτε, ἀλλὰ τὴν ἀγάπην ἵνα γνῶτε ἣν ἔχω περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς. εἰ δέ τις λελύπηκεν, οὐκ ἐμὲ λελύπηκεν, ἀλλ' ἀπὸ μέρους, ἵνα μὴ ἐπιβαρῶ πάντας ὑμᾶς. ἱκανὸν τῷ τοιούτῳ ἡ ἐπιτιμία αὕτη ἡ ὑπὸ τῶν πλειόνων· ὥστε τοὐναντίον μᾶλλον ὑμᾶς χαρίσασθαι καὶ παρακαλέσαι, μήπως τῇ περισσοτέρᾳ λύπῃ καταποθῇ ὁ τοιοῦτος. διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς κυρῶσαι εἰς αὐτὸν ἀγάπην· εἰς τοῦτο γὰρ καὶ ἔγραψα, ἵνα γνῶ τὴν δοκιμὴν ὑμῶν, εἰ εἰς πάντα ὑπήκοοί ἐστε. ᾧ δέ τι χαρίζεσθε, κἀγὼ· καὶ γὰρ ἐγὼ εἴ τι κεχάρισμαι, ᾧ κεχάρισμαι, δι' ὑμᾶς ἐν προσώπῳ Χριστοῦ, ἵνα μὴ πλεονεκτηθῶμεν ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ· οὐ γὰρ αὐτοῦ τὰ νοήματα ἀγνοοῦμεν.

γ' Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Τρωάδα εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, καὶ θύρας μοι ἀνεῳγμένης ἐν Κυρίῳ, οὐκ ἔσχηκα ἄνεσιν τῷ πνεύματί μου, τῷ μὴ εὑρεῖν με Τίτον τὸν ἀδελφόν μου, ἀλλὰ ἀποταξάμενος αὐτοῖς ἐξῆλθον εἰς Μακεδονίαν. τῷ δὲ θεῷ χάρις τῷ πάντοτε θριαμβεύοντι ἡμᾶς ἐν τῷ Χῷ, καὶ τὴν ὀσμὴν τῆς γνώσεως αὐτοῦ φανεροῦντι δι' ἡμῶν ἐν παντὶ τό-

πω, ὅτι χῦ εὐωδία ἐσμὲν τῷ θεῷ ἐν τοῖς σω-
ζομένοις καὶ ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις· οἷς μὲν ὀσ-
μὴ θανάτου εἰς θάνατον, οἷς δὲ ὀσμὴ ζωῆς
εἰς ζωήν. καὶ πρὸς ταῦτα τίς ἱκανός; οὐ γὰρ
ἐσμεν, ὡς οἱ πολλοὶ, καπηλεύοντες τὸν λόγον
τ̄ θεοῦ, ἀλλ' ὡς ἐξ εἰλικρινείας, ἀλλ' ὡς ἐκ θῦ
κατενώπιον τ̄ θεοῦ, ἐν χῷ λαλοῦμεν. Ἀρ- 3
χόμεθα πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνειν. εἰ μὴ χρή-
ζομεν, ὥς τινες, συστατικῶν ἐπιστολῶν πρὸς
ὑμᾶς, ἢ ἐξ ὑμῶν συστατικῶν; ἡ ἐπιστολὴ ἡ-
μῶν ὑμεῖς ἐστε, ἐγγεγραμμένη ἐν ταῖς καρ-
δίαις ἡμῶν, γινωσκομένη καὶ ἀναγινωσκομέ-
νη ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων, φανερούμενοι ὅτι
ἐστὲ ἐπιστολὴ χῦ διακονηθεῖσα ὑφ' ἡμῶν, ἐγγε-
γραμμένη οὐ μέλανι, ἀλλὰ πνεύματι θῦ ζῶν-
τος, οὐκ ἐν πλαξὶ λιθίναις, ἀλλ' ἐν πλαξὶ καρ-
δίας σαρκίναις. Πεποίθησιν δὲ τοιαύτην ιδ'
ἔχομεν διὰ τοῦ χριστοῦ πρὸς τὸν θεόν, οὐχ ὅτι
ἱκανοί ἐσμεν ἀφ' ἑαυτῶν λογίσασθαί τι ὡς ἐξ
ἑαυτῶν, ἀλλ' ἡ ἱκανότης ἡμῶν ἐκ τ̄ θεοῦ, ὃς καὶ
ἱκάνωσεν ἡμᾶς διακόνους καινῆς διαθήκης,
οὐ γράμματος, ἀλλὰ πνεύματος· τὸ μὲν γὰρ γράμ-
μα ἀποκτείνει, τὸ δὲ πνεῦμα ζωοποιεῖ. εἰ δὲ ἡ

διακονία τ̃ θανάτου ἐν γράμμασιν, ἐντετυπω-
μένη ἐν λίθοις ἐγλυφθη ἐν δόξῃ, ὥστε μὴ δύ-
ασθαι ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ εἰς τὸ πρόσω-
πον μωσέως, διὰ τὴν δόξαν τοῦ προσώ-
που αὐτοῦ τ̃ καταργουμένην, πῶς οὐχὶ μᾶλ-
λον ἡ διακονία τ̃ πνεύματος ἔσται ἐν δόξῃ; εἰ
γὰρ ἡ διακονία τ̃ κατακρίσεως δόξα, πολ-
λῷ μᾶλλον περισσεύει ἡ διακονία τ̃ δικαιο-
σύνης ἐν δόξῃ. καὶ γὰρ οὐδὲ δεδόξασται τὸ δε-
δοξασμένον ἐν τούτῳ τῷ μέρει, ἕνεκεν τ̃
ὑπερβαλλούσης δόξης. εἰ γὰρ τὸ καταργού-
μενον διὰ δόξης, πολλῷ μᾶλλον τὸ μένον ἐν
δόξῃ. ἔχοντες οὖν τοιαύτην ἐλπίδα, πολλ̃
παῤῥησίᾳ χρώμεθα, καὶ οὐ καθάπερ μωσῆς
ἐτίθει κάλυμμα ἐπὶ τὸ πρόσωπον ἑαυτοῦ,
πρὸς τὸ μὴ ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ εἰς τὸ
τέλος τ̃ καταργουμένου. ἀλλ̃ ἐπωρώθη τὰ νοή-
ματα αὐτῶν· ἄχρι γὰρ τ̃ σήμερον τὸ αὐτὸ
κάλυμμα ἐπὶ τ̃ ἀναγνώσει τ̃ παλαιᾶς
διαθήκης μένει μὴ ἀνακαλυπτόμενον, ὅτι ἐν
χριστῷ καταργεῖται. ἀλλ̃ ἕως σήμερον, ἡνίκα ἂ-
ναγινώσκεται μωσῆς, κάλυμμα ἐπὶ τὴν καρ-
δίαν αὐτῶν κεῖται· ἡνίκα δ' ἐὰν ἐπιστρέψῃ
πρὸς

πρὸς κύριον, περιαιρεῖται τὸ κάλυμμα. ὁ δὲ κύριος τὸ πνεῦμά ἐστιν· οὗ δὲ τὸ πνεῦμα κυ, ἐκεῖ ἐλευθερία. ἡμεῖς δὲ πάντες ἀνακεκαλυμμένῳ προσώπῳ τὴν δόξαν κυρίου κατοπτριζόμενοι, τὴν αὐτὴν εἰκόνα μεταμορφούμεθα ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν, καθάπερ ἀπὸ κυ πνεύματος. Διὰ τοῦτο ἔχοντες τὴν διακονίαν ταύτην καθὼς ἠλεήθημεν, οὐκ ἐγκακοῦμεν, ἀλλ' ἀπειπάμεθα τὰ κρυπτὰ τῆς αἰσχύνης, μὴ περιπατοῦντες ἐν πανουργίᾳ, μηδὲ δολοῦντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ τῇ φανερώσει τῆς ἀληθείας συνιστῶντες ἑαυτοὺς πρὸς πᾶσαν συνείδησιν ἀνθρώπων, ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. εἰ δὲ καὶ ἔστι κεκαλυμμένον τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν, ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις ἐστὶ κεκαλυμμένον, ἐν οἷς ὁ θς τοῦ αἰῶνος τούτου ἐτύφλωσε τὰ νοήματα τῶν ἀπίστων, εἰς τὸ μὴ αὐγάσαι αὐτοῖς τὸν φωτισμὸν τοῦ εὐαγγελίου τῆς δόξης τοῦ χριστοῦ, ὅς ἐστιν εἰκὼν τοῦ θεοῦ· οὐ γὰρ ἑαυτοὺς κηρύσσομεν, ἀλλὰ χν ἰησοῦν κν, ἑαυτοὺς δὲ δούλους ὑμῶν διὰ ἰν. Ὅτι ὁ θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκότους φῶς λάμψαι, ὃς ἔλαμψεν ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, πρὸς φωτισμὸν τῆς

δ 4

ε'

γνώσεως τῆς δόξης τοῦ θεοῦ ἐν προσώπῳ ἰῦ̄ χριστοῦ. ἔχομεν δὲ τὸν θησαυρὸν τοῦτον ἐν ὀστρακίνοις σκεύεσιν, ἵνα ἡ ὑπερβολὴ τῆς δυνάμεως ᾖ τοῦ θῦ̄, καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν· ἐν παντὶ θλιβόμενοι, ἀλλ' οὐ στενοχωρούμενοι· ἀπορούμενοι, ἀλλ' οὐκ ἐξαπορούμενοι· διωκόμενοι, ἀλλ' οὐκ ἐγκαταλειπόμενοι· καταβαλλόμενοι, ἀλλ' οὐκ ἀπολλύμενοι, πάντοτε τὴν νέκρωσιν τοῦ κῦ̄ ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι περιφέροντες, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι ἡμῶν φανερωθῇ· ἀεὶ γὰρ ἡμεῖς οἱ ζῶντες, εἰς θάνατον παραδιδόμεθα διὰ ἰησοῦ, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ ἰῦ̄ φανερωθῇ ἐν τῇ θνητῇ σαρκὶ ἡμῶν. ὥστε ὁ μὲν θάνατος ἐν ἡμῖν ἐνεργεῖται, ἡ δὲ ζωὴ ἐν ὑμῖν. ἔχοντες δὲ τὸ αὐτὸ πνεῦμα τῆς πίστεως, κατὰ τὸ γεγραμμένον, ἐπίστευσα, διὸ ἐλάλησα, καὶ ἡμεῖς πιστεύομεν, διὸ καὶ λαλοῦμεν· εἰδότες ὅτι ὁ ἐγείρας τὸν κύριον ἰησοῦν, καὶ ἡμᾶς διὰ ἰῦ̄ ἐγερεῖ, καὶ παραστήσει σὺν ὑμῖν. τὰ γὰρ πάντα δι' ὑμᾶς, ἵνα ἡ χάρις πλεονάσασα διὰ τῶν πλειόνων τὴν εὐχαριστίαν περισσεύσῃ εἰς τὴν δόξαν τοῦ θῦ̄. διὸ οὐκ ἐκκακοῦμεν, ἀλλ' εἰ καὶ ὁ ἔξω ἡμῶν ἄνθρωπος διαφθείρεται, ἀλλ' ὁ ἔσωθεν ἀνα-

καθ' ἡμέραν καὶ ἡμέρα· τὸ γὰρ παραυτίκα ἐλαφρὸν τῆς θλίψεως ἡμῶν, κατ' ὑπερβολὴν εἰς ὑπερβολὴν αἰώνιον βάρος δόξης κατεργάζεται ἡμῖν, μὴ σκοπούντων ἡμῶν τὰ βλεπόμενα, ἀλλὰ τὰ μὴ βλεπόμενα· τὰ γὰρ βλεπόμενα, πρόσκαιρα, τὰ δὲ μὴ βλεπόμενα, αἰώνια. Οἴδαμεν γὰρ ὅτι ἐὰν ἡ ἐπίγειος ἡμῶν οἰκία τοῦ σκήνους καταλυθῇ, οἰκοδομὴν ἐκ θεοῦ ἔχομεν, οἰκίαν ἀχειροποίητον, αἰώνιον, ἐν τοῖς οὐρανοῖς· καὶ γὰρ ἐν τούτῳ στενάζομεν, τὸ οἰκητήριον ἡμῶν τὸ ἐξ οὐρανοῦ ἐπενδύσασθαι ἐπιποθοῦντες· εἴγε καὶ ἐνδυσάμενοι, οὐ γυμνοὶ εὑρεθησόμεθα. Καὶ γὰρ οἱ ὄντες ἐν τῷ σκήνει στενάζομεν βαρούμενοι, ἐφ' ᾧ οὐ θέλομεν ἐκδύσασθαι, ἀλλ' ἐπενδύσασθαι, ἵνα καταποθῇ τὸ θνητὸν ὑπὸ τῆς ζωῆς. ὁ δὲ κατεργασάμενος ἡμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο, θεός, ὁ καὶ δοὺς ἡμῖν τὸν ἀρραβῶνα τοῦ πνεύματος. θαρροῦντες οὖν πάντοτε, καὶ εἰδότες ὅτι ἐνδημοῦντες ἐν τῷ σώματι, ἐκδημοῦμεν ἀπὸ τοῦ κυρίου· διὰ πίστεως γὰρ περιπατοῦμεν, οὐ διὰ εἴδους· θαρροῦμεν δὲ καὶ εὐδοκοῦμεν μᾶλλον ἐκδημῆσαι ἐκ τοῦ σώματος, καὶ ἐνδημῆσαι

BIBLIOTHEQUE DE LA VILLE LYON

πρὸς τ κῦ. διὸ καὶ φιλοτιμούμεθα, εἴτε ἐξιστάμεν τες ἑαυτ ἐξιστάντες, θεῷ ἀρεσοι αὐτῷ εἶ. τοὺς γὰρ πάντας ἡμᾶς φανερωθῆναι δεῖ ἔμπροσθεν τ βήματος τ χῦ, ἵνα κομίσηται ἕκαστος τὰ διὰ τ σώματος, πρὸς ἃ ἔπραξεν, εἴτε ἀγαθὸν, εἴτε κακόν. εἰδότες οὖν τὸν φόβον τ κῦ, ἀνθρώπους πείθομεν, θεῷ δὲ πεφανερώμεθα· ἐλπίζω δὲ καὶ ἐν ταῖς συνειδήσεσιν ὑμῶν πε-
ζ φανερῶσθαι. Οὐ γὰρ πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνομεν ὑμῖν, ἀλλὰ ἀφορμὴν διδόντες ὑμῖν καυχήματος ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα ἔχητε πρὸς τοὺς ἐν προσώπῳ καυχωμένους, καὶ οὐ καρδίᾳ· εἴτε γὰρ ἐξέστημεν, θεῷ· εἴτε σωφρονοῦμεν, ὑμῖν. ἡ γὰρ ἀγάπη τ χριστοῦ συνέχει ἡμᾶς, κρίναντας τοῦτο, ὅτι εἷς ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν, ἄρα οἱ πάντες ἀπέθανον. καὶ ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν, ἵνα οἱ ζῶντες μηκέτι ἑαυτοῖς ζῶσιν, ἀλλὰ τῷ ὑπὲρ αὐτῶν ἀποθανόντι καὶ ἐγερθέντι. ὥστε ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ νῦν οὐδένα οἴδαμεν κτ' σάρκα. εἰ δὲ καὶ ἐγνώκαμεν κτ' σάρκα χριστόν, ἀλλὰ νῦν οὐκ ἔτι γινώσκομεν. ὥστε
» εἴτις ἐν χῷ, καινὴ κτίσις· τὰ ἀρχαῖα παρῆλ-
» θεν, ἰδοὺ γέγονε καινὰ τὰ πάντα. τὰ δὲ πάντα

ὁ τοῦ θεοῦ τὸ καταλλάξαντος ἡμᾶς ἑαυτῷ διὰ ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ δόντος ἡμῖν τὴν διακονίαν τ καταλλαγῆς, ὡς ὅτι θεὸς ἦν ἐν χῷ κόσμον καταλλάσσων ἑαυτῷ, μὴ λογιζόμενος αὐτοῖς τὰ παραπτώματα αὐτῶν, καὶ θέμενος ἐν ἡμῖν τὸν λόγον τ καταλλαγῆς. ὑπὲρ χριστοῦ οὖν πρεσβεύομεν, ὡς τοῦ θῦ παρακαλοῦντος δι' ἡμῶν, δεόμεθα ὑπὲρ χῦ, καταλλάγητε τῷ θεῷ· τὸν γὰρ μὴ γνόντα ἁμαρτίαν, ὑπὲρ ἡμῶν ἁμαρτίαν ἐποίησεν, ἵνα ἡμεῖς γενώμεθα δικαιοσύνη θῦ ἐν αὐτῷ. Συνεργοῦντες δὲ καὶ παρακαλοῦμεν μὴ εἰς κενὸν τὴν χάριν τοῦ θεοῦ δέξασθαι ὑμᾶς. λέγει γὰρ, καιρῷ δεκτῷ ἐπήκουσά σου, καὶ ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβοήθησά σοι. ἰδοὺ νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος, ἰδοὺ νῦν ἡμέρα σωτηρίας. μηδεμίαν ἐν μηδενὶ διδόντες προσκοπήν, ἵνα μὴ μωμηθῇ ἡ διακονία, ἀλλ' ἐν παντὶ συνιστῶντες ἑαυτοὺς ὡς θεοῦ διάκονοι, ἐν ὑπομονῇ πολλῇ, ἐν θλίψεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν στενοχωρίαις, ἐν πληγαῖς, ἐν φυλακαῖς, ἐν ἀκαταστασίαις, ἐν κόποις, ἐν ἀγρυπνίαις, ἐν νηστείαις, ἐν ἁγνότητι, ἐν γνώσει, ἐν μακροθυμίᾳ, 6

ἐν χρηστότητι, ἐν πνεύματι ἁγίῳ, ἐν ἀγάπῃ ἀνυποκρίτῳ, ἐν λόγῳ ἀληθείας, ἐν δυνάμει θῦ· διὰ τῶν ὅπλων τῆς δικαιοσύνης τῶν δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν, διὰ δόξης καὶ ἀτιμίας, διὰ δυσφημίας καὶ εὐφημίας· ὡς πλάνοι, καὶ ἀληθεῖς· ὡς ἀγνοούμενοι, καὶ ἐπιγινωσκόμενοι· ὡς ἀποθνήσκοντες, καὶ ἰδοὺ ζῶμεν· ὡς παιδευόμενοι, καὶ μὴ θανατούμενοι· ὡς λυπούμενοι, ἀεὶ δὲ χαίροντες· ὡς πτωχοί, πολλοὺς δὲ πλουτίζοντες· ὡς μηδὲν ἔχοντες, καὶ πάντα κατέχοντες. τὸ στόμα ἡμῶν ἀνέῳγε πρὸς ὑμᾶς, κορίνθιοι· ἡ καρδία ἡμῶν πεπλάτυνται. οὐ στενοχωρεῖσθε ἐν ἡμῖν, στενοχωρεῖσθε δὲ ἐν τοῖς σπλάγχνοις ὑμῶν. τὴν δὲ αὐτὴν ἀντιμισθίαν, ὡς τέκνοις λέγω, πλατύνθητε καὶ ὑμεῖς. μὴ γίνεσθε ἑτεροζυγοῦντες ἀπίστοις· τίς γὰρ μετοχὴ δικαιοσύνῃ καὶ ἀνομίᾳ; τίς δὲ κοινωνία φωτὶ πρὸς σκότος; τίς δὲ συμφώνησις χριστῷ πρὸς βελίαρ; ἢ τίς μερὶς πιστῷ μετὰ ἀπίστου; τίς δὲ συγκατάθεσις ναῷ θῦ μετὰ εἰδώλων; ὑμεῖς γὰρ ναὸς θεοῦ ἐστε ζῶντος, καθὼς εἶπεν ὁ θεὸς, ὅτι ἐνοικήσω ἐν αὐτοῖς καὶ ἐμπεριπατήσω, καὶ ἔσομαι αὐτῶν θεὸς, καὶ αὐτοὶ ἔσονταί μοι λαός. διὸ

ἐξέλθετε ἐκ μέσου αὐτῶν, καὶ ἀφορίσθητε, « 16
λέγει κύριος· καὶ ἀκαθάρτου μὴ ἅπτεσθε, καὶ- «
γὼ εἰσδέξομαι ὑμᾶς, καὶ ἔσομαι ὑμῖν εἰς πα «
τέρα, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι εἰς υἱοὺς καὶ θυγα- «
τέρας, λέγει κύριος παντοκράτωρ. Ταύ- « 17
ταις οὖν ἔχοντες τὰς ἐπαγγελίας, ἀγαπητοὶ,
καθαρίσωμεν ἑαυτοὺς ἀπὸ παντὸς μολυ-
σμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος, ἐπιτελοῦντες ἁ-
γιωσύνην ἐν φόβῳ θεοῦ. χωρήσατε ἡμᾶς.
οὐδένα ἠδικήσαμεν, οὐδένα ἐφθείραμεν, οὐ-
δένα ἐπλεονεκτήσαμεν. οὐ πρὸς κατάκρι-
σιν λέγω· προείρηκα γὰρ ὅτι ἐν ταῖς καρδί-
αις ἡμῶν ἐστε εἰς τὸ συναποθανεῖν καὶ συζῆν.
πολλή μοι παρρησία πρὸς ὑμᾶς, πολλή μοι
καύχησις ὑπὲρ ὑμῶν. πεπλήρωμαι τῇ παρα-
κλήσει, ὑπερπερισσεύομαι τῇ χαρᾷ ἐπὶ πάσῃ
τῇ θλίψει ἡμῶν· καὶ γὰρ ἐλθόντων ἡμῶν εἰς μα
κεδονίαν, οὐδεμίαν ἔσχηκεν ἄνεσιν ἡ σὰρξ ἡ-
μῶν, ἀλλ' ἐν παντὶ θλιβόμενοι· ἔξωθεν μάχαι, «
ἔσωθεν φόβοι· ἀλλ' ὁ παρακαλῶν τοὺς ταπει- «
νοὺς, παρεκάλεσεν ἡμᾶς, ὁ θεὸς, ἐν τῇ παρου-
σίᾳ Τίτου, οὐ μόνον δὲ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ,
ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ παρακλήσει ᾗ παρεκλήθη ἐφ'

ὑμῖν, ἀναγγέλλων ἡμῖν τὴν ὑμῶν ὑπιπόθησιν, τὸν ὑμῶν ὀδυρμόν, τὸν ὑμῶν ζῆλον ὑπὲρ ἐμοῦ, ὥστε με μᾶλλον χαρῆναι, ὅτι καὶ ἐλύπησα ὑμᾶς ἐν τῇ ἐπιστολῇ, οὐ μεταμέλομαι, εἰ καὶ μετεμελόμην· βλέπω γὰρ ὅτι ἡ ἐπιστολὴ ἐκείνη, εἰ καὶ πρὸς ὥραν, ἐλύπησεν ὑμᾶς. νῦν χαίρω οὐχ ὅτι ἐλυπήθητε, ἀλλ' ὅτι ἐλυπήθητε εἰς μετάνοιαν· ἐλυπήθητε γὰρ κατὰ θεόν, ἵνα ἐν μηδενὶ ζημιωθῆτε ἐξ ἡμῶν. ἡ γὰρ κατὰ θεὸν λύπη μετάνοιαν εἰς σωτηρίαν ἀμεταμέλητον κατεργάζεται· ἡ δὲ τοῦ κόσμου λύπη θάνατον κατεργάζεται. ἰδοὺ γὰρ αὐτὸ τοῦτο τὸ κατὰ θεὸν λυπηθῆναι ὑμᾶς, πόσην κατειργάσατο ὑμῖν σπουδήν, ἀλλὰ ἀπολογίαν, ἀλλὰ ἀγανάκτησιν, ἀλλὰ φόβον, ἀλλὰ ὑπιπόθησιν, ἀλλὰ ζῆλον, ἀλλ' ἐκδίκησιν· ἐν παντὶ συνεστήσατε ἑαυτοὺς ἁγνοὺς εἶναι ἐν τῷ πράγματι. ἄρα γε εἰ καὶ ἔγραψα ὑμῖν, οὐχ εἵνεκεν τοῦ ἀδικήσαντος, οὐδὲ εἵνεκεν τοῦ ἀδικηθέντος, ἀλλ' εἵνεκεν τοῦ φανερωθῆναι τὴν σπουδὴν ὑμῶν τὴν ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. διὰ τοῦτο παρακεκλήμεθα· ἐπὶ δὲ τῇ παρακλήσει ὑμῶν· περισσοτέρως δὲ μᾶλλον ἐχάρημεν ἐπὶ τῇ

χρᾶ ὑίου, ὅπ ἀναπέπαυται τὸ πνεῦμα αὐτοῦ
ἀπὸ πάντων ὑμῶν, ὅπ εἴ π αὐτῷ ὑπὲρ ὑμῶν
κεκαύχημαι, οὐ κατηχύνθην· ἀλλ' ὡς πάντα
ἐν ἀληθείᾳ ἐλαλήσαμεν ὑμῖν, οὕτω καὶ ἡ καύ-
χησις ἡμῶν ἡ ἐπὶ Τίτου, ἀλήθεια ἐγενήθη· καὶ
τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς
ἐστιν, ἀναμιμνησκομένου τὴν πάντων ὑμῶν
ὑπακοήν, ὡς μετὰ φόβου καὶ τρόμου ἐδέξασθε
αὐτόν. χαίρω ὅτι ἐν παντὶ θαῤῥῶ ἐν ὑμῖν.

Γνωρίζομεν δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὴν χάριν θ' 8
τοῦ θεοῦ τὴν δεδομένην ἐν ταῖς ἐκκλησίαις
τῆς μακεδονίας, ὅτι ἐν πολλῇ δοκιμῇ θλίψεως
ἡ περισσεία τῆς χαρᾶς αὐτῶν, καὶ ἡ κατὰ βάθους
πτωχεία αὐτῶν ἐπερίσσευσεν εἰς τὸν πλοῦτον
τῆς ἁπλότητος αὐτῶν. ὅτι κατὰ δύναμιν, μάρ-
τυρῶ, καὶ ὑπὲρ δύναμιν αὐθαίρετοι, μετὰ πολ-
λῆς παρακλήσεως δεόμενοι ἡμῶν, τὴν χά-
ριν καὶ τὴν κοινωνίαν τῆς διακονίας τῆς εἰς
τοὺς ἁγίους, δέξασθαι ἡμᾶς· καὶ οὐ καθὼς
ἠλπίσαμεν, ἀλλ' ἑαυτοὺς ἔδωκαν πρῶτον τῷ
κυρίῳ, καὶ ἡμῖν διὰ θελήματος θεοῦ, εἰς τὸ
παρακαλέσαι ἡμᾶς Τίτον, ἵνα καθὼς προεν-
ήρξατο, οὕτω καὶ ἐπιτελέσῃ εἰς ὑμᾶς καὶ τὴν

χάειν τούτῳ. ἀλλ' ὥσπερ ἐν παντὶ πλεο-
σεύετε πίστει, καὶ λόγῳ, καὶ γνώσει, καὶ πάσῃ
σπουδῇ, καὶ τῇ ἐξ ὑμῶν ἐν ἡμῖν ἀγάπῃ, ἵνα
καὶ ἐν ταύτῃ τῇ χάριτι πλεονεύητε. οὐ κατ'
ἐπιταγὴν λέγω, ἀλλὰ διὰ τῆς ἑτέρων σπου-
δῆς, καὶ τὸ τῆς ὑμετέρας ἀγάπης γνήσιον δο-
κιμάζων· γινώσκετε γὰρ τὴν χάριν τοῦ κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι δι' ὑμᾶς ἐπτώχευσε
πλούσιος ὤν, ἵνα ὑμεῖς τῇ ἐκείνου πτωχείᾳ
πλουτήσητε· καὶ γνώμην ἐν τούτῳ δίδωμι τού-
το γὰρ ὑμῖν συμφέρει, οἵτινες οὐ μόνον τὸ ποιῆ-
σαι, ἀλλὰ καὶ τὸ θέλειν προενήρξασθε ἀπὸ πέ-
ρυσι· νυνὶ δὲ καὶ τὸ ποιῆσαι ἐπιτελέσατε, ὅπως
καθάπερ ἡ προθυμία τοῦ θέλειν, οὕτω καὶ τὸ
ἐπιτελέσαι ἐκ τοῦ ἔχειν· εἰ γὰρ ἡ προθυμία
προκεῖται, καθὸ ἐὰν ἔχῃ τις, οὐ προσδέκτος,
οὐ καθὸ οὐκ ἔχει· οὐ γὰρ ἵνα ἄλλοις ἄνεσις, ὑ-
μῖν δὲ θλῖψις, ἀλλ' ἐξ ἰσότητος ἐν τῷ νῦν καιρῷ τὸ ὑμῶν περίσσευμα εἰς τὸ ἐκείνων ὑστέρημα, ἵνα καὶ τὸ ἐκείνων περίσσευμα γένηται εἰς τὸ ὑμῶν ὑστέρημα· ὅπως γένηται ἰσότης,
» καθὼς γέγραπται, ὁ τὸ πολύ, οὐκ ἐπλεόνασε·
» καὶ ὁ τὸ ὀλίγον, οὐκ ἠλαττόνησε. χάρις δὲ τῷ

θεῷ τῷ διδόντι τὴν αὐτὴν σπουδὴν ὑπὲρ
ὑμῶν ἐν τῇ καρδίᾳ Τίτου, ὅτι τὴν μὲν παράκλη-
σιν ἐδέξατο· σπουδαιότερος δὲ ὑπάρχων,
αὐθαίρετος ἐξῆλθε πρὸς ὑμᾶς. συνεπέμ-
ψαμεν δὲ μετ' αὐτοῦ τὸν ἀδελφόν, οὗ ὁ ἔπαι-
νος ἐν τῷ εὐαγγελίῳ διὰ πασῶν τῶν ἐκκλη-
σιῶν· οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ χειροτονηθεὶς ὑπὸ
τῶν ἐκκλησιῶν συνέκδημος ἡμῶν, σὺν τῇ χά-
ριτι ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ ὑφ' ἡμῶν πρὸς
τὴν αὐτοῦ τοῦ κυρίου δόξαν, καὶ προθυμίαν
ὑμῶν· στελλόμενοι τοῦτο, μή πως ὑμᾶς μωμή-
σηται ἐν τῇ ἁδρότητι ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ
ὑφ' ἡμῶν, προνοούμενοι καλὰ οὐ μόνον ἐνώ-
πιον κυρίου, ἀλλὰ ἔμπροσθεν ἀνθρώπων. συνε-
πέμψαμεν δὲ αὐτοῖς τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν, ὃν
ἐδοκιμάσαμεν ἐν πολλοῖς πολλάκις σπουδαῖον
ὄντα, νυνὶ δὲ πολὺ σπουδαιότερον, πεποιθή-
σει πολλῇ τῇ εἰς ὑμᾶς, εἴτε ὑπὲρ Τίτου, κοινω-
νὸς ἐμὸς καὶ εἰς ὑμᾶς συνεργός, εἴτε ἀδελφοὶ
ἡμῶν ἀπόστολοι ἐκκλησιῶν, δόξα Χριστοῦ. τὴν οὖν
ἔνδειξιν τῆς ἀγάπης ὑμῶν, καὶ ἡμῶν καυχή-
σεως ὑπὲρ ὑμῶν, εἰς αὐτοὺς ἐνδείξασθε, καὶ εἰς
πρόσωπον τῶν ἐκκλησιῶν. Περὶ μὲν γὰρ 9

τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους περισσόν μοί
ἐστι τὸ γράφειν ὑμῖν· οἶδα γὰρ τὴν προθυ-
μίαν ὑμῶν, ἣν ὑπὲρ ὑμῶν καυχῶμαι μακε-
δόσιν, ὅτι Ἀχαΐα παρεσκεύασται ἀπὸ πέρυσι,
καὶ ὁ ἐξ ὑμῶν ζῆλος ἠρέθισε τοὺς πλείονας. ἔ-
πεμψα δὲ τοὺς ἀδελφούς, ἵνα μὴ τὸ καύχημα
ἡμῶν τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κενωθῇ ἐν τῷ μέρει τούτῳ,
ἵνα, καθὼς ἔλεγον, παρεσκευασμένοι ἦτε,
μή πως ἐὰν ἔλθωσι σὺν ἐμοὶ μακεδόνες,
καὶ εὕρωσιν ὑμᾶς ἀπαρασκευάστους, καται-
σχυνθῶμεν ἡμεῖς, ἵνα μὴ λέγωμεν, ὑμεῖς, ἐν
τῇ ὑποστάσει ταύτῃ τῆς καυχήσεως. ἀναγκαῖ-
ον οὖν ἡγησάμην παρακαλέσαι τοὺς ἀδελ-
φοὺς ἵνα προέλθωσιν εἰς ὑμᾶς, καὶ προκα-
ταρτίσωσι τὴν προκατηγγελμένην εὐλογίαν
ὑμῶν, ταύτην ἑτοίμην εἶναι, οὕτως ὡς εὐλο-
γίαν, καὶ μὴ ὡς πλεονεξίαν. τοῦτο δέ, ὁ
σπείρων φειδομένως, φειδομένως καὶ θερίσει·
καὶ ὁ σπείρων ἐπ' εὐλογίαις, ἐπ' εὐλογίαις καὶ
θερίσει. ἕκαστος καθὼς προῄρηται τῇ καρ
» δίᾳ, μὴ ἐκ λύπης ἢ ἐξ ἀνάγκης· ἱλαρὸν γὰρ
» δότην ἀγαπᾷ ὁ θεός. δυνατὸς δὲ ὁ θεὸς πᾶσαν χά
ριν περισσεῦσαι εἰς ὑμᾶς, ἵνα ἐν παντὶ παντὸς

πᾶσαν αὐτάρκειαν ἔχοντες περισσεύητε εἰς
παν ἔργον ἀγαθὸν, καθὼς γέγραπται, ἐσκόρ «
πισεν, ἔδωκε τοῖς πένησιν· ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ «
μένει εἰς τὸν αἰῶνα. ὁ δὲ ἐπιχορηγῶν σπέρμα «
τῷ σπείροντι, καὶ ἄρτον εἰς βρῶσιν χορηγή-
σει, καὶ πληθύνει τὸν σπόρον ὑμῶν, καὶ αὐξή-
σει τὰ γενήματα τῆς δικαιοσύνης ὑμῶν, ἐν
παντὶ πλουτιζόμενοι εἰς πᾶσαν ἁπλότητα,
ἥτις κατεργάζεται δι' ἡμῶν εὐχαριστίαν τῷ
θεῷ, ὅτι ἡ διακονία τῆς λειτουργίας ταύτης
οὐ μόνον ἐστὶ περισσεύουσα τὰ ὑστερή-
ματα τῶν ἁγίων, ἀλλὰ καὶ περισσεύουσα διὰ
πολλῶν εὐχαριστιῶν τῷ θεῷ, διὰ τῆς δοκι-
μῆς τῆς διακονίας ταύτης δοξάζοντες τὸν θεὸν
ἐπὶ τῇ ὑποταγῇ τῆς ὁμολογίας ὑμῶν εἰς τὸ
εὐαγγέλιον τοῦ χῦ, καὶ ἁπλότητι τῆς κοινω-
νίας εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς πάντας, καὶ αὐτῶν δεή-
σει ὑπὲρ ὑμῶν ἐπιποθούντων ὑμᾶς, διὰ τὴν
ὑπερβάλλουσαν χάριν τοῦ θεοῦ ἐφ' ὑμῖν. χά-
ρις τῷ θεῷ ἐπὶ τῇ ἀνεκδιηγήτῳ αὐτοῦ δω-
ρεᾷ. Αὐτὸς δὲ ἐγὼ παῦλος παρακαλῶ ι 10
ὑμᾶς διὰ τῆς πραότητος καὶ ἐπιεικείας τοῦ
χῦ, ὃς κατὰ πρόσωπον μὲν ταπεινὸς ἐν ὑμῖν,

ἀπὼν τῷ θαῤῥῶ εἰς ὑμᾶς· δέομαι δὲ τὸ μὴ παρὼν θαῤῥῆσαι τῇ πεποιθήσει, ᾗ λογίζομαι τολμῆσαι ἐπί τινας τοὺς λογιζομένους ἡμᾶς ὡς κατὰ σάρκα περιπατοῦντας· ἐν σαρκὶ γὰρ περιπατοῦντες, οὐ κατὰ σάρκα στρατευόμεθα· τὰ γὰρ ὅπλα τῆς στρατείας ἡμῶν οὐ σαρκικά, ἀλλὰ δυνατὰ τῷ θεῷ πρὸς καθαίρεσιν ὀχυρωμάτων, λογισμοὺς καθαιροῦντες καὶ πᾶν ὕψωμα ἐπαιρόμενον κατὰ τῆς γνώσεως τοῦ θεοῦ, καὶ αἰχμαλωτίζοντες πᾶν νόημα εἰς τὴν ὑπακοὴν τοῦ χριστοῦ, καὶ ἐν ἑτοίμῳ ἔχοντες ἐκδικῆσαι πᾶσαν παρακοήν, ὅταν πληρωθῇ ὑμῶν ἡ ὑπακοή. Τὰ κατὰ πρόσωπον βλέπετε; εἴ τις πέποιθεν ἑαυτῷ χριστοῦ εἶναι, τοῦτο λογιζέσθω πάλιν ἀφ' ἑαυτοῦ, ὅτι καθὼς αὐτὸς χριστοῦ, οὕτω καὶ ἡμεῖς χριστοῦ. ἐάν τε γὰρ καὶ περισσότερόν τι καυχήσωμαι περὶ τῆς ἐξουσίας ἡμῶν, ἧς ἔδωκεν ὁ κύριος ἡμῶν εἰς οἰκοδομὴν καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν ὑμῶν, οὐκ αἰσχυνθήσομαι, ἵνα μὴ δόξω ὡς ἂν ἐκφοβεῖν ὑμᾶς διὰ τῶν ἐπιστολῶν, ὅτι αἱ μὲν ἐπιστολαί, φησί, βαρεῖαι καὶ ἰσχυραί, ἡ δὲ παρουσία τοῦ σώματος ἀσθενὴς, καὶ ὁ λόγος ἐξουθενημένος.

τοῦτο λογιζέσθω ὁ τοιοῦτος, ὅτι οἷοί ἐσμεν τῷ
λόγῳ δι' ἐπιστολῶν ἀπόντες, τοιοῦτοι καὶ πα-
ρόντες τῷ ἔργῳ. οὐ γὰρ τολμῶμεν ἐγκρῖναι ἢ
συγκρῖναι ἑαυτοὺς τισὶ τῶν ἑαυτοὺς συνιστανόν-
των. ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς ἑαυτοὺς μετρῶν-
τες, καὶ συγκρίνοντες ἑαυτοὺς ἑαυτοῖς, οὐ συνι-
οῦσιν· ἡμεῖς δὲ οὐκ εἰς τὰ ἄμετρα καυχη-
σόμεθα, ἀλλὰ κατὰ τὸ μέτρον τοῦ κανόνος, οὗ
ἐμέρισεν ἡμῖν ὁ θεὸς μέτρου ἐφικέσθαι ἄχρι
καὶ ὑμῶν· οὐ γὰρ ὡς μὴ ἐφικνούμενοι εἰς ὑ-
μᾶς, ὑπερεκτείνομεν ἑαυτούς· ἄχρι γὰρ καὶ ὑ-
μῶν ἐφθάσαμεν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ χριστοῦ,
οὐκ εἰς τὰ ἄμετρα καυχώμενοι ἐν ἀλλοτρίοις
κόποις, ἐλπίδα ἔχοντες, αὐξανομένης τῆς πί-
στεως ὑμῶν, ἐν ὑμῖν μεγαλυνθῆναι κατὰ τὸν
κανόνα ἡμῶν εἰς περισσείαν, εἰς τὰ ὑπερέκει-
να ὑμῶν εὐαγγελίσασθαι, οὐκ ἐν ἀλλοτρίῳ κα
νόνι εἰς τὰ ἕτοιμα καυχήσασθαι. ὁ δὲ καυχώ- "
μενος, ἐν κυρίῳ καυχάσθω· οὐ γὰρ ὁ ἑαυτὸν "
συνιστῶν, ἐκεῖνός ἐστι δόκιμος, ἀλλ' ὃν ὁ κύριος
συνίστησιν. Ὄφελον ἀνείχεσθέ μου μικρὸν ΙΙ
τῆ ἀφροσύνῃ· ἀλλὰ καὶ ἀνέχεσθέ μου· ζηλῶ
γὰρ ὑμᾶς θεοῦ ζήλῳ· ἡρμοσάμην γὰρ ὑμᾶς

ἐνὶ ἀνδρὶ, παρθένον ἁγνὴν παραστῆσαι χρι-
στῷ· φοβοῦμαι δὲ μή πως ὡς ὁ ὄφις ἐξη-
πάτησεν ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτοῦ, οὕτω φθα
ρῇ τὰ νοήματα ὑμῶν, ἀπὸ τῆς ἁπλότητος τῆ
εἰς τὸν χριστόν. εἰ μὲν γὰρ ὁ ἐρχόμενος ἄλλον
ἰησοῦν κηρύσσει ὃν οὐκ ἐκηρύξαμεν, ἢ πνεῦ-
μα ἕτερον λαμβάνετε ὃ οὐκ ἐλάβετε, ἢ εὐαγ
γέλιον ἕτερον ὃ οὐκ ἐδέξασθε, καλῶς ἠνείχε-
σθε. λογίζομαι γὰρ μηδὲν ὑστερηκέναι τῶν ὑπὲρ
λίαν ἀποστόλων. εἰ δὲ καὶ ἰδιώτης τῷ λόγῳ, ἀλλ'
οὐ τῇ γνώσει, ἀλλ' ἐν παντὶ φανερωθέντες ἐν πᾶ
σιν εἰς ὑμᾶς. ἢ ἁμαρτίαν ἐποίησα, ἐμαυτὸν
ταπεινῶν ἵνα ὑμεῖς ὑψωθῆτε; ὅτι δωρεὰν τὸ
τοῦ θεοῦ εὐαγγέλιον εὐηγγελισάμην ὑμῖν,
ἄλλας ἐκκλησίας ἐσύλησα λαβὼν ὀψώνιον,
πρὸς τὴν ὑμῶν διακονίαν, καὶ παρὼν πρὸς
ὑμᾶς καὶ ὑστερηθείς, οὐ κατενάρκησα οὐδε-
νός· τὸ γὰρ ὑστέρημά μου προσανεπλήρωσαν
οἱ ἀδελφοὶ ἐλθόντες ἀπὸ μακεδονίας· καὶ ἐν
παντὶ ἀβαρῆ ὑμῖν ἐμαυτὸν ἐτήρησα, καὶ τη-
ρήσω. ἔστιν ἀλήθεια χριστοῦ ἐν ἐμοὶ, ὅτι ἡ καυ
χησις αὕτη οὐ φραγήσεται εἰς ἐμὲ ἐν τοῖς
κλίμασι τῆς ἀχαΐας. διατί; ὅτι οὐκ ἀγαπῶ
ὑμᾶς;

ὑμᾶς; ὁ θεὸς οἶδεν. ὃ δὲ ποιῶ, καὶ ποιήσω, ἵνα ἀποκόψω τὴν ἀφορμὴν τῶν θελόντων ἀφορμὴν, ἵνα ἐν ᾧ καυχῶνται, εὑρεθῶσι καθὼς καὶ ἡμεῖς· οἱ γὰρ τοιοῦτοι ψευδαπόστολοι, ἐργάται δόλιοι, μετασχηματιζόμενοι εἰς ἀποστόλους χριστοῦ· καὶ οὐ θαυμαστόν· αὐτὸς γὰρ ὁ σατανᾶς μετασχηματίζεται εἰς ἄγγελον φωτός. οὐ μέγα οὖν εἰ καὶ οἱ διάκονοι αὐτοῦ μετασχηματίζονται ὡς διάκονοι δικαιοσύνης, ὧν τὸ τέλος ἔσται κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν. πάλιν λέγω, μή τίς με δόξῃ ἄφρονα εἶναι· εἰ δὲ μήγε, κἂν ὡς ἄφρονα δέξασθέ με, ἵνα μικρόν τι κἀγὼ καυχήσωμαι. ὃ λαλῶ, οὐ λαλῶ κατὰ κύριον, ἀλλ' ὡς ἐν ἀφροσύνῃ, ἐν ταύτῃ τῇ ὑποστάσει τῆς καυχήσεως. ἐπεὶ πολλοὶ καυχῶνται κατὰ τὴν σάρκα, κἀγὼ καυχήσομαι. ἡδέως γὰρ ἀνέχεσθε τῶν ἀφρόνων, φρόνιμοι ὄντες· ἀνέχεσθε γὰρ εἴ τις ὑμᾶς καταδουλοῖ, εἴ τις κατεσθίει, εἴ τις λαμβάνει, εἴ τις ἐπαίρεται, εἴ τις ὑμᾶς εἰς πρόσωπον δέρει, κατὰ ἀτιμίαν λέγω, ὡς ὅτι ἡμεῖς ἠσθενήσαμεν· ἐν ᾧ δ' ἄν τις τολμᾷ, ἐν ἀφροσύνῃ λέγω, τολμῶ κἀγώ· ἑβραῖοί εἰσι, κἀγώ· ἰσραηλῖταί εἰσι, κἀγώ·

σπέρμα Ἀβραάμ εἰσι, κἀγώ· διάκονοι Χριστοῦ εἰσι, παραφρονῶν λαλῶ, ὑπὲρ ἐγώ· ἐν κόποις περισσοτέρως, ἐν πληγαῖς ὑπερβαλλόντως, ἐν φυλακαῖς περισσοτέρως, ἐν θανάτοις πολλάκις· ὑπὸ Ἰουδαίων πεντάκις τεσσεράκοντα παρὰ μίαν ἔλαβον· τρὶς ἐρραβδίσθην, ἅπαξ ἐλιθάσθην, τρὶς ἐναυάγησα, νυχθήμερον ἐν τῷ βυθῷ πεποίηκα, ὁδοιπορίαις πολλάκις· κινδύνοις ποταμῶν, κινδύνοις λῃστῶν, κινδύνοις ἐκ γένους, κινδύνοις ἐξ ἐθνῶν, κινδύνοις ἐν πόλει, κινδύνοις ἐν ἐρημίᾳ, κινδύνοις ἐν θαλάσσῃ, κινδύνοις ἐν ψευδαδέλφοις· ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ, ἐν ἀγρυπνίαις πολλάκις, ἐν λιμῷ καὶ δίψει, ἐν νηστείαις πολλάκις, ἐν ψύχει καὶ γυμνότητι· χωρὶς τῶν παρεκτὸς, ἡ ἐπισύστασίς μου ἡ καθ' ἡμέραν, ἡ μέριμνα πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν. τίς ἀσθενεῖ, καὶ οὐκ ἀσθενῶ; τίς σκανδαλίζεται, καὶ οὐκ ἐγὼ πυροῦμαι; εἰ καυχᾶσθαι δεῖ, τὰ τῆς ἀσθενείας μου καυχήσομαι. Ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ οἶδεν, ὁ ὢν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας, ὅτι οὐ ψεύδομαι. ἐν Δαμασκῷ ὁ ἐθνάρχης Ἀρέτα τοῦ βασιλέως ἐφρούρει τὴν Δα-

μασκλωσῶν πόλιν, πάσαν με θέλων, ἢ διὰ θυ
ρίδος ἐν σαργάνῃ ἐχαλάσθην διὰ τοῦ τείχους,
καὶ ἐξέφυγον τὰς χεῖρας αὐτοῦ. Καυχᾶσθαι 12
δὴ οὐ συμφέρει μοι· ἐλεύσομαι γὰρ εἰς ὀπτα-
σίας καὶ ἀποκαλύψεις κυρίου. οἶδα ἄνθρω-
πον ἐν χῷ πρὸ ἐτῶν δεκατεσσάρων, εἴτε ἐν
σώματι, οὐκ οἶδα· εἴτε ἐκτὸς τοῦ σώματος, οὐκ
οἶδα, ὁ θς οἶδεν· ἁρπαγέντα τὸν τοιοῦτον ἕως
τρίτου οὐρανοῦ· καὶ οἶδα τὸν τοιοῦτον ἄνθρω
πον, εἴτε ἐν σώματι, εἴτε ἐκτὸς τοῦ σώματος,
οὐκ οἶδα, ὁ θς οἶδεν, ὅτι ἡρπάγη εἰς τὸν πα
ράδεισον, καὶ ἤκουσεν ἄρρητα ῥήματα, ἃ οὐκ
ἐξὸν ἀνθρώπῳ λαλῆσαι. ὑπὲρ τοῦ τοιούτου
καυχήσομαι, ὑπὲρ δὲ ἐμαυτοῦ οὐ καυχήσο-
μαι, εἰ μὴ ἐν ταῖς ἀσθενείαις μου. ἐὰν γὰρ θε-
λήσω καυχήσασθαι, οὐκ ἔσομαι ἄφρων· ἀλή-
θειαν γὰρ ἐρῶ, φείδομαι δὲ μή τις εἰς ἐμὲ λο-
γίσηται ὑπὲρ ὃ βλέπει με, ἢ ἀκούει τι ἐξ ἐμοῦ.
καὶ τῇ ὑπερβολῇ τῶν ἀποκαλύψεων, ἵνα μὴ
ὑπεραίρωμαι, ἐδόθη μοι σκόλοψ τῇ σαρκί
ἄγγελος σατᾶν, ἵνα με κολαφίζῃ, ἵνα μὴ
ὑπεραίρωμαι. ὑπὲρ τούτου τρὶς τὸν κύριον πα-
ρεκάλεσα, ἵνα ἀποστῇ ἀπ' ἐμοῦ, καὶ εἴρηκέ μοι,

ἀρκεῖσοι ἡ χάρις μου· ἡ γὰρ δύναμίς μου ἐν
ἀσθενείᾳ τελειοῦται. ἥδιστα οὖν μᾶλλον καυ-
χήσομαι ἐν ταῖς ἀσθενείαις μου, ἵνα ἐπισκη-
νώσῃ ἐπ' ἐμὲ ἡ δύναμις τοῦ χριστοῦ. διὸ εὐδο-
κῶ ἐν ἀσθενείαις, ἐν ὕβρεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν
διωγμοῖς, ἐν στενοχωρίαις, ὑπὲρ χριστοῦ· ὅταν
γὰρ ἀσθενῶ, τότε δυνατός εἰμι. γέγονα ἄφρων
καυχώμενος· ὑμεῖς με ἠναγκάσατε· ἐγὼ γὰρ
ὤφειλον ὑφ' ὑμῶν συνίστασθαι· οὐδὲν γὰρ ὑ-
στέρησα τῶν ὑπερλίαν ἀποστόλων, εἰ καὶ οὐδέν
εἰμι. τὰ μὲν σημεῖα τοῦ ἀποστόλου κατειργάσθη
ἐν ὑμῖν ἐν πάσῃ ὑπομονῇ, ἐν σημείοις τε καὶ
τέρασι καὶ δυνάμεσι. τί γάρ ἐστιν ὃ ἡττήθητε ὑπὲρ
τὰς λοιπὰς ἐκκλησίας, εἰ μὴ ὅτι αὐτὸς ἐγὼ
οὐ κατενάρκησα ὑμῶν; χαρίσασθέ μοι τὴν
ἀδικίαν ταύτην. ἰδοὺ τρίτον ἑτοίμως ἔχω
ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ οὐ καταναρκήσω ὑ-
μῶν· οὐ γὰρ ζητῶ τὰ ὑμῶν, ἀλλ' ὑμᾶς· οὐ γὰρ
ὀφείλει τὰ τέκνα τοῖς γονεῦσι θησαυρίζειν,
ἀλλ' οἱ γονεῖς τοῖς τέκνοις. ἐγὼ δὲ ἥδιστα δαπα-
νήσω, καὶ ἐκδαπανηθήσομαι ὑπὲρ τῶν ψυ-
χῶν ὑμῶν, εἰ καὶ περισσοτέρως ὑμᾶς ἀγα-
πῶν, ἧττον ἀγαπῶμαι. ἔστω δέ, ἐγὼ οὐ κατε-

βάρησα ὑμᾶς, δὴ ὑπάρχων πανοῦργος δόλῳ ὑμᾶς ἔλαβον. μή τινα ὧν ἀπέσταλκα πρὸς ὑμᾶς, δι' αὐτοῦ ἐπλεονέκτησα ὑμᾶς; παρεκάλεσα Τίτον, καὶ συναπέστειλα τὸν ἀδελφόν. μήτι ἐπλεονέκτησεν ὑμᾶς Τίτος; οὐ τῷ αὐτῷ πνεύματι περιεπατήσαμεν; οὐ τοῖς αὐτοῖς ἴχνεσι; πάλιν δοκεῖτε ὅτι ὑμῖν ἀπολογούμεθα; κατενώπιον τοῦ θεοῦ ἐν χριστῷ λαλοῦμεν, τὰ δὲ πάντα, ἀγαπητοί, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν οἰκοδομῆς. φοβοῦμαι γὰρ μή πως ἐλθὼν οὐχ οἵους θέλω εὕρω ὑμᾶς, κἀγὼ εὑρεθῶ ὑμῖν οἷ οὐ θέλετε· μή πως ἔρεις, ζῆλοι, θυμοί, ἐριθεῖαι, καταλαλιαί, ψιθυρισμοί, φυσιώσεις, ἀκαταστασίαι· μὴ πάλιν ἐλθόντα με ταπεινώσῃ ὁ θεός μου πρὸς ὑμᾶς, καὶ πενθήσω πολλοὺς τῶν προημαρτηκότων, καὶ μὴ μετανοησάντων ἐπὶ τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ πορνείᾳ καὶ ἀσελγείᾳ ᾗ ἔπραξαν. Τρίτον 13
τοῦτο ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς· ἐπὶ στόματος δύο " μαρτύρων καὶ τριῶν σταθήσεται πᾶν ῥῆμα. " προείρηκα καὶ προλέγω, ὡς παρὼν τὸ δεύτερον, καὶ ἀπὼν νῦν γράφω τοῖς προημαρτηκόσι καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσιν, ὅτι ἐὰν ἔλθω εἰς

τὸ πάλιν, οὐ φείσομαι· ἐπεὶ δοκιμὴν ζητεῖτε τοῦ ἐν ἐμοὶ λαλοῦντος χριστοῦ, ὃς εἰς ὑμᾶς οὐκ ἀσθενεῖ, ἀλλὰ δυνατεῖ ἐν ὑμῖν· καὶ γὰρ εἰ ἐσταυρώθη ἐξ ἀσθενείας, ἀλλὰ ζῇ ἐκ δυνάμεως θεοῦ. καὶ γὰρ ἡμεῖς ἀσθενοῦμεν ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ ζησόμεθα σὺν αὐτῷ ἐκ δυνάμεως θεοῦ εἰς ὑμᾶς. ἑαυτοὺς πειράζετε εἰ ἐστὲ ἐν τῇ πίστει, ἑαυτοὺς δοκιμάζετε. ἢ οὐκ ἐπιγινώσκετε ἑαυτούς, ὅτι Ἰησοῦς χριστὸς ἐν ὑμῖν ἐστιν; εἰ μήτι ἀδόκιμοί ἐστε. ἐλπίζω δὲ ὅτι γνώσεσθε ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἐσμὲν ἀδόκιμοι. εὔχομαι δὲ πρὸς τὸν θεὸν μὴ ποιῆσαι ὑμᾶς κακὸν μηδέν· οὐχ ἵνα ἡμεῖς δόκιμοι φανῶμεν, ἀλλ' ἵνα ὑμεῖς τὸ καλὸν ποιῆτε, ἡμεῖς δὲ ὡς ἀδόκιμοι ὦμεν· οὐ γὰρ δυνάμεθά τι κατὰ τῆς ἀληθείας, ἀλλὰ ὑπὲρ τῆς ἀληθείας. χαίρομεν γὰρ ὅταν ἡμεῖς ἀσθενῶμεν, ὑμεῖς δὲ δυνατοὶ ἦτε. τοῦτο δὲ καὶ εὐχόμεθα, τὴν ὑμῶν κατάρτισιν. διὰ τοῦτο ταῦτα ἀπὼν γράφω, ἵνα παρὼν μὴ ἀποτόμως χρήσωμαι κατὰ τὴν ἐξουσίαν ἣν ὁ κύριος ἔδωκέ μοι εἰς οἰκοδομὴν, καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν. λοιπὸν, ἀδελφοὶ, χαίρετε, καταρτίζεσθε, παρακαλεῖσθε, τὸ αὐτὸ φρονεῖτε, εἰ-

ρωθύετε· ϗ ὁ θς τ ἀγάπης ϗ εἰρώνης ἔσαι μθ' ὑμῶν. ἀσπάσασθε ἀλήλους ἐν ἁγίῳ φιλήματι. ἀσπάζον) ὑμᾶς οἱ ἅγιοι πάντες. ἡ χάρις τ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ, ϗ ἡ ἀγάπη τ θεοῦ, ϗ ἡ κοινωνία τ ἁγίου πνεύματος μτ' πάντων ὑμῶν. ἀμήν.

Πρὸς κορινθίους δευτέρα ἐγράφη ἀπὸ φιλίππων τ μακεδονίας, διὰ τίτου ϗ λουκᾶ.

ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ.

ΠΑΥΛΟΣ ἀπόστολος οὐκ ἀπ' ἀνθρώπων, οὐδὲ δι' ἀνθρώπου, ἀλλὰ διὰ ἰησοῦ χῦ, ϗ θεοῦ πατρὸς τ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, ϗ οἱ σὺν ἐμοὶ πάντες ἀδελφοί, ταῖς ἐκκλησίαις τ γαλατίας· χάρις ὑμῖν ϗ εἰρήνη ἀπὸ θῦ

παῖδος, καὶ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, τοῦ δόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, ὅπως ἐξέληται ἡμᾶς ἐκ τοῦ ἐνεστῶτος αἰῶνος πονηροῦ, κατὰ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. θαυμάζω ὅτι οὕτω ταχέως μετατίθεσθε ἀπὸ τοῦ καλέσαντος ὑμᾶς ἐν χάριτι χριστοῦ, εἰς ἕτερον εὐαγγέλιον, ὃ οὐκ ἔστιν ἄλλο, εἰ μή τινές εἰσιν οἱ ταράσσοντες ὑμᾶς, καὶ θέλοντες μεταστρέψαι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ. ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἡμεῖς ἢ ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ εὐαγγελίζηται ὑμῖν παρ' ὃ εὐηγγελισάμεθα ὑμῖν, ἀνάθεμα ἔστω. ὡς προειρήκαμεν, καὶ ἄρτι πάλιν λέγω, εἴ τις ὑμᾶς εὐαγγελίζεται παρ' ὃ παρελάβετε, ἀνάθεμα ἔστω. ἄρτι γὰρ ἀνθρώπους πείθω ἢ τὸν θεόν; ἢ ζητῶ ἀνθρώποις ἀρέσκειν; εἰ γὰρ ἔτι ἀνθρώποις ἤρεσκον, χριστοῦ δοῦλος οὐκ ἂν ἤμην. γνωρίζω δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον τὸ εὐαγγελισθὲν ὑπ' ἐμοῦ, ὅτι οὐκ ἔστι κατ' ἄνθρωπον· οὐδὲ γὰρ ἐγὼ παρὰ ἀνθρώπου παρέλαβον αὐτὸ οὔτε ἐδιδάχθην, ἀλλὰ δι' ἀποκαλύψεως ἰησοῦ χριστοῦ· ἠκούσατε γὰρ τὴν ἐμὴν ἀναστροφήν ποτε ἐν τῷ

ἰουδαϊσμῷ, ὅτι καθ' ὑπερβολὴν ἐδίωκον
τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ καὶ ἐπόρθουν αὐ-
τήν, καὶ προέκοπτον ἐν τῷ ἰουδαϊσμῷ ὑπὲρ
πολλοὺς συνηλικιώτας ἐν τῷ γένει μου, περισ-
σοτέρως ζηλωτὴς ὑπάρχων τῶν πατρικῶν
μου παραδόσεων. ὅτε δὲ εὐδόκησεν ὁ θεὸς ὁ
ἀφορίσας με ἐκ κοιλίας μητρός μου, καὶ κα-
λέσας διὰ τῆς χάριτος αὐτοῦ ἀποκαλύψαι
τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐν ἐμοί, ἵνα εὐαγγελίζωμαι αὐ-
τὸν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, εὐθέως οὐ προσανεθέ-
μην σαρκὶ καὶ αἵματι, οὐδὲ ἀνῆλθον εἰς ἱε-
ροσόλυμα πρὸς τοὺς πρὸ ἐμοῦ ἀποστόλους,
ἀλλ' ἀπῆλθον εἰς ἀραβίαν, καὶ πάλιν ὑπέ-
στρεψα εἰς δαμασκόν. ἔπειτα μετ' ἔτη τρία
ἀνῆλθον εἰς ἱεροσόλυμα ἱστορῆσαι πέτρον, καὶ
ἐπέμεινα πρὸς αὐτὸν ἡμέρας δεκαπέντε.
ἕτερον δὲ τῶν ἀποστόλων οὐκ εἶδον, εἰ μὴ ἰά-
κωβον τὸν ἀδελφὸν τοῦ κυρίου. ἃ δὲ γράφω
ὑμῖν, ἰδοὺ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, ὅτι οὐ ψεύδομαι.
ἔπειτα ἦλθον εἰς τὰ κλίματα τῆς συρίας καὶ τῆ
κιλικίας. ἤμην δὲ ἀγνοούμενος τῷ προσ-
ώπῳ ταῖς ἐκκλησίαις τῆς ἰουδαίας ταῖς ἐν
χριστῷ· μόνον δὲ ἀκούοντες ἦσαν, ὅτι ὁ διώ-

κων ἡμᾶς ποτε, νῦν διαγγελίζεται τὴν πίστιν ἣν ποτε ἐπόρθει· καὶ ἐδόξαζον ἐν ἐμοὶ τὸν θεόν.

2 Ϛ' Ἔπειτα διὰ δεκατεσσάρων ἐτῶν πάλιν ἀνέβην εἰς ἱεροσόλυμα μετὰ βαρνάβα, συμπαραλαβὼν καὶ τίτον· ἀνέβην δὲ κατ' ἀποκάλυψιν, καὶ ἀνεθέμην αὐτοῖς τὸ διαγγέλιον ὃ κηρύσσω ἐν τοῖς ἔθνεσι, κατ' ἰδίαν δὲ τοῖς δοκοῦσι, μή πως εἰς κενὸν τρέχω, ἢ ἔδραμον. ἀλλ' οὐδὲ τίτος ὁ σὺν ἐμοὶ, ἕλλην ὤν, ἠναγκάσθη περιτμηθῆναι, διὰ δὲ τοὺς παρεισάκτους ψευδαδέλφους, οἵτινες παρεισῆλθον κατασκοπῆσαι τὴν ἐλευθερίαν ἡμῶν ἣν ἔχομεν ἐν χριστῷ ἰησοῦ, ἵνα ἡμᾶς καταδουλώσωνται, οἷς οὐδὲ πρὸς ὥραν εἴξαμεν τῇ ὑποταγῇ, ἵνα ἡ ἀλήθεια τοῦ διαγγελίου διαμείνῃ πρὸς ὑμᾶς. ἀπὸ δὲ τῶν δοκούντων εἶναί τι, ὁποῖοί ποτε ἦσαν οὐδέν μοι διαφέρει· πρόσωπον θεὸς ἀνθρώπου οὐ λαμβάνει. ἐμοὶ γὰρ οἱ δοκοῦντες, οὐδὲν προσανέθεντο, ἀλλὰ τοὐναντίον, ἰδόντες ὅτι πεπίστευμαι τὸ διαγγέλιον τῆς ἀκροβυστίας, καθὼς πέτρος τῆς περιτομῆς· ὁ γὰρ ἐνεργήσας πέτρῳ εἰς ἀποστολὴν τῆς περιτομῆς, ἐνήργησε καὶ ἐμοὶ εἰς τὰ ἔθνη· καὶ

γόντες τὴν χάριν τὴν δοθεῖσάν μοι ἰάκω-
βος ⸀κηφᾶς καὶ ἰωάννης, οἱ δοκοῦντες στύ-
λοι εἶναι, δεξιὰς ἔδωκαν ἐμοὶ καὶ βαρνάβᾳ κοι
νωνίας, ἵνα ἡμεῖς εἰς τὰ ἔθνη, αὐτοὶ δὲ εἰς τὴν
περιτομήν· μόνον τῶν πτωχῶν ἵνα μνημονεύω-
μεν· ὃ καὶ ἐσπούδασα αὐτὸ τοῦτο ποιῆσαι.

Ὅτε δὲ ἦλθε πέτρος εἰς ἀντιόχειαν, κατὰ πρόσω γ'
πον αὐτῷ ἀντέστην, ὅτι κατεγνωσμένος ἦν·
πρὸ τοῦ γὰρ ἐλθεῖν τινας ἀπὸ ἰακώβου, μετὰ
τῶν ἐθνῶν συνήσθιεν· ὅτε δὲ ἦλθον, ὑπέστελλε
καὶ ἀφώριζεν ἑαυτὸν, φοβούμενος τοὺς ἐκ
περιτομῆς· καὶ συνυπεκρίθησαν αὐτῷ καὶ οἱ
λοιποὶ ἰουδαῖοι, ὥστε καὶ βαρνάβας συναπ-
ήχθη αὐτῶν τῇ ὑποκρίσει. ἀλλ' ὅτε εἶδον
ὅτι οὐκ ὀρθοποδοῦσι πρὸς τὴν ἀλήθειαν τοῦ
εὐαγγελίου, εἶπον τῷ πέτρῳ ἔμπροσθεν πάν-
των, εἰ σὺ ἰουδαῖος ὑπάρχων, ἐθνικῶς ζῇς
καὶ οὐκ ἰουδαϊκῶς, πῶς τὰ ἔθνη ἀναγκάζεις ἰου
δαΐζειν; ἡμεῖς φύσει ἰουδαῖοι, καὶ οὐκ ἐξ ἐθνῶν
ἁμαρτωλοί, εἰδότες ὅτι οὐ δικαιοῦται ἄν-
θρωπος ἐξ ἔργων νόμου ἐὰν μὴ διὰ πίστεως
ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ ἡμεῖς εἰς χριστὸν ἰησοῦν ἐπι-
στεύσαμεν, ἵνα δικαιωθῶμεν ἐκ πίστεως χριστοῦ καὶ

ὃν ἐξ ἔργων νόμου· διότι οὐ δικαιωθήσεται
ἐξ ἔργων νόμου πᾶσα σὰρξ. εἰ δὲ ζητοῦντες
δικαιωθῆναι ἐν χριστῷ, εὑρέθημεν καὶ αὐτοὶ
ἁμαρτωλοί, ἆρα χριστὸς ἁμαρτίας διάκονος;
μὴ γένοιτο. εἰ γὰρ ἃ κατέλυσα ταῦτα πάλιν
οἰκοδομῶ, παραβάτην ἐμαυτὸν συνίστημι.
ἐγὼ γὰρ διὰ νόμου νόμῳ ἀπέθανον, ἵνα θεῷ
ζήσω, χῷ συνεσταύρωμαι. ζῶ δὲ, οὐκέτι ἐγὼ,
ζῇ δὲ ἐν ἐμοὶ χριστός· ὃ δὲ νῦν ζῶ ἐν σαρκὶ, ἐν
πίστει ζῶ τῇ τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ τοῦ ἀγαπήσαντός
με καὶ παραδόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ ἐμοῦ. οὐκ ἀ-
θετῶ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ· εἰ γὰρ διὰ νόμου
δικαιοσύνη, ἄρα χριστὸς δωρεὰν ἀπέθανεν.

3 Ὦ ἀνόητοι γαλάται, τίς ὑμᾶς ἐβάσκανε τῇ
ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι, οἷς κατ' ὀφθαλμοὺς
ἰησοῦς χριστὸς προεγράφη, ἐν ὑμῖν ἐσταυρωμένος; τοῦτο
μόνον θέλω μαθεῖν ἀφ' ὑμῶν, ἐξ ἔργων νόμου
τὸ πνεῦμα ἐλάβετε, ἢ ἐξ ἀκοῆς πίστεως; οὕτως
ἀνόητοί ἐστε, ἐναρξάμενοι πνεύματι, νῦν σαρκὶ
ἐπιτελεῖσθε; τοσαῦτα ἐπάθετε εἰκῇ; εἴγε καὶ
εἰκῇ. ὁ οὖν ἐπιχορηγῶν ὑμῖν τὸ πνεῦμα, καὶ
ἐνεργῶν δυνάμεις ἐν ὑμῖν, ἐξ ἔργων νόμου ἢ
ἐξ ἀκοῆς πίστεως; καθὼς ἀβραὰμ ἐπίστευσε

ῷ θεῷ, ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. γι- "
νώσκετε ἄρα ὅτι οἱ ἐκ πίστεως, οὗτοί εἰσιν υἱοὶ
Ἀβραάμ. Προϊδοῦσα δὲ ἡ γραφὴ ὅτι ἐκ ε'
πίστεως δικαιοῖ τὰ ἔθνη ὁ θεός, προευηγγελί-
σατο τῷ Ἀβραάμ, ὅτι ἐνευλογηθήσονται "
ἐν σοὶ πάντα τὰ ἔθνη. ὥστε οἱ ἐκ πίστεως εὐ- "
λογοῦνται σὺν τῷ πιστῷ Ἀβραάμ. Ὅσοι ς'
γὰρ ἐξ ἔργων νόμου εἰσὶν, ὑπὸ κατάραν εἰ-
σί· γέγραπται γὰρ, ὅτι κατάρατος πᾶς ὃς οὐκ "
ἐμμένει ἐν πᾶσι τοῖς γεγραμμένοις ἐν τῷ βι- "
βλίῳ τοῦ νόμου, τοῦ ποιῆσαι αὐτά. ὅτι δὲ ἐν νό- "
μῳ οὐδεὶς δικαιοῦται παρὰ τῷ θεῷ, δῆλον, "
ὅτι ὁ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται· ὁ δὲ νόμος "
οὐκ ἔστιν ἐκ πίστεως· ἀλλ' ὁ ποιήσας αὐτὰ ἄν- "
θρωπος ζήσεται ἐν αὐτοῖς. Χριστὸς ἡμᾶς ἐξηγό- "
ρασεν ἐκ τῆς κατάρας τοῦ νόμου, γενόμενος
ὑπὲρ ἡμῶν κατάρα· γέγραπται γὰρ, ἐπικα- "
τάρατος πᾶς ὁ κρεμάμενος ἐπὶ ξύλου· ἵνα "
εἰς τὰ ἔθνη ἡ εὐλογία τοῦ Ἀβραὰμ γένηται ἐν
Χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πνεύματος
λάβωμεν διὰ τῆς πίστεως. Ἀδελφοὶ, κατ' ἄν- ζ
θρωπον λέγω, ὅμως ἀνθρώπου κεκυρωμένην
διαθήκην οὐδεὶς ἀθετεῖ ἢ ἐπιδιατάσσεται·

τῷ δὲ Ἀβραὰμ ἐρρήθησαν αἱ ἐπαγγελίαι, καὶ
τῷ σπέρματι αὐτοῦ. οὐ λέγει, καὶ τοῖς σπέρμα-
σιν, ὡς ἐπὶ πολλῶν, ἀλλ' ὡς ἐφ' ἑνός, καὶ τῷ σπέρ
ματί σου, ὅς ἐστι Χς. τοῦτο δὲ λέγω, διαθήκην
προκεκυρωμένην ὑπὸ τοῦ θεοῦ εἰς Χν ὁ μετὰ
ἔτη τετρακόσια καὶ τριάκοντα γεγονὼς νό-
μος οὐκ ἀκυροῖ εἰς τὸ καταργῆσαι τὴν ἐπαγ-
γελίαν· εἰ γὰρ ἐκ νόμου ἡ κληρονομία, οὐκέτι
ἐξ ἐπαγγελίας· τῷ δὲ Ἀβραὰμ δι' ἐπαγγε-
λίας κεχάρισται ὁ θεός. τί οὖν ὁ νόμος; τῶν πα-
ραβάσεων χάριν προσετέθη, ἄχρις οὗ ἔλ-
θῃ τὸ σπέρμα ᾧ ἐπήγγελται, διαταγεὶς δι'
ἀγγέλων ἐν χειρὶ μεσίτου· ὁ δὲ μεσίτης ἑνὸς
οὐκ ἔστιν, ὁ δὲ θεὸς εἷς ἐστιν. ὁ οὖν νόμος κατὰ τῶν
ἐπαγγελιῶν τοῦ θεοῦ; μὴ γένοιτο. εἰ γὰρ ἐδόθη
νόμος ὁ δυνάμενος ζωοποιῆσαι, ὄντως ἂν ἐκ
νόμου ἦν ἡ δικαιοσύνη· ἀλλὰ συνέκλεισεν ἡ
γραφὴ τὰ πάντα ὑπὸ ἁμαρτίαν, ἵνα ἡ ἐ-
παγγελία ἐκ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ δοθῇ τοῖς
πιστεύουσι. πρὸ τοῦ δὲ ἐλθεῖν τὴν πίστιν, ὑπὸ
νόμον ἐφρουρούμεθα, συγκεκλεισμένοι εἰς τὴν
μέλλουσαν πίστιν ἀποκαλυφθῆναι· ὥστε ὁ
νόμος παιδαγωγὸς ἡμῶν γέγονεν εἰς Χριστόν,

ἵνα ἐκ πίστεως δικαιωθῶμεν. ἐλθούσης δὲ τῆς πίστεως, οὐκέτι ὑπὸ παιδαγωγὸν ἐσμεν. πάντες γὰρ υἱοὶ θεοῦ ἐστε διὰ τῆς πίστεως ἐν Χῷ Ἰῦ· ὅσοι γὰρ εἰς Χ̄ν ἐβαπτίσθητε, Χ̄ν ἐνεδύσασθε. οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος οὐδὲ Ἕλλην, οὐκ ἔνι δοῦλος οὐδὲ ἐλεύθερος, οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ θῆλυ· πάντες γὰρ ὑμεῖς εἷς ἐστε ἐν Χῷ Ἰησοῦ. εἰ δὲ ὑμεῖς Χριστοῦ, ἄρα τοῦ Ἀβραὰμ σπέρμα ἐστέ, καὶ κατ' ἐπαγγελίαν κληρονόμοι. Λέγω δέ, δ 4
ἐφ' ὅσον χρόνον ὁ κληρονόμος νήπιός ἐστιν, οὐδὲν διαφέρει δούλου, κύριος πάντων ὤν, ἀλλὰ ὑπὸ ἐπιτρόπους ἐστὶ καὶ οἰκονόμους, ἄχρι τῆς προθεσμίας τοῦ πατρός· οὕτω καὶ ἡμεῖς ὅτε ἦμεν νήπιοι, ὑπὸ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου ἦμεν δεδουλωμένοι· ὅτε δὲ ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ἐξαπέστειλεν ὁ θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, γενόμενον ἐκ γυναικός, γενόμενον ὑπὸ νόμον, ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον ἐξαγοράσῃ, ἵνα τὴν υἱοθεσίαν ἀπολάβωμεν. ὅτι δέ ἐστε υἱοί, ἐξαπέστειλεν ὁ θεὸς τὸ πνεῦμα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν, κράζον, Ἀββᾶ ὁ πατήρ. ὥστε οὐκέτι εἶ δοῦλος, ἀλλὰ υἱός· εἰ δὲ υἱός, καὶ κληρονόμος θεοῦ διὰ Χριστοῦ. ἀλλὰ τότε μὲν οὐκ

εἰδότες θεὸν, ἐδουλεύσατε τοῖς μὴ φύσει οὖσι θεοῖς· νῦν δὲ γνόντες θεὸν, μᾶλλον δὲ γνωσθέντες ὑπὸ θεοῦ, πῶς ἐπιστρέφετε πάλιν ἐπὶ τὰ ἀσθενῆ καὶ πτωχὰ στοιχεῖα, οἷς πάλιν ἄνωθεν δουλεύειν θέλετε; ἡμέρας παρατηρεῖσθε καὶ μῆνας καὶ καιροὺς καὶ ἐνιαυτούς. φοβοῦμαι ὑμᾶς, μή πως εἰκῆ κεκοπίακα εἰς ὑμᾶς. γίνεσθε ὡς ἐγὼ, ὅτι κἀγὼ ὡς ὑμεῖς, ἀδελφοί, δέομαι ὑμῶν. οὐδέν με ἠδικήσατε· οἴδατε δὲ ὅτι δι' ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς εὐηγγελισάμην ὑμῖν τὸ πρότερον, καὶ τὸν πειρασμόν μου τὸν ἐν τῇ σαρκί μου οὐκ ἐξουθενήσατε οὐδὲ ἐξεπτύσατε, ἀλλ' ὡς ἄγγελον θεοῦ ἐδέξασθέ με, ὡς Χριστὸν Ἰησοῦν. ποῦ οὖν ἐστὶν ὁ μακαρισμὸς ὑμῶν; μαρτυρῶ γὰρ ὑμῖν ὅτι, εἰ δυνατὸν, τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν ἐξορύξαντες ἂν ἐδώκατέ μοι. ὥστε ἐχθρὸς ὑμῶν γέγονα ἀληθεύων ὑμῖν; ζηλοῦσιν ὑμᾶς οὐ καλῶς, ἀλλὰ ἐκκλεῖσαι ὑμᾶς θέλουσιν, ἵνα αὐτοὺς ζηλῶτε. καλὸν δὲ τὸ ζηλοῦσθαι ἐν καλῷ πάντοτε, καὶ μὴ μόνον ἐν ᾧ παρεῖναί με πρὸς ὑμᾶς. τεκνία μου, οὓς πάλιν ὠδίνω, ἄχρις οὗ μορφωθῇ Χριστὸς ἐν ὑμῖν. ἤθελον δὲ παρεῖναι πρὸς ὑμᾶς

μᾶς

μας ἀρπ, χ̀ ἀμάξαι τ̀ φωνλὼ μου, ὅπ ἀπορῦμαι ἐν ὑμῖν. λέγετέ μοι οἱ ὑπὸ νόμον θέλοντες εἶ̈ναι, τ̀ν νόμον οὐκ ἀκούετε; Γέγραπται θ'
γὰρ ὅπ ἀβραὰμ δύο υἱοὺς ἔσχεν, ἕνα ἐκ τῆς παιδίσκης, καὶ ἕνα ἐκ τ̀ ἐλευθέρας· ἀλλ' ὁ μὲν ἐκ τῆς παιδίσκης, κ̀τ' σάρκα γεγέννηται· ὁ δὲ ἐκ τῆς ἐλευθέρας, δι' τ̀ ἐπαγγελίας· ἅτινά ἐστιν ἀλληγορούμενα· αὗται γάρ εἰσιν αἱ δύο διαθῆκαι, μία μὲν ἀπ' ὄρους σινᾶ, εἰς δουλείαν γεννῶσα, ἥτις ἐστὶν ἄγαρ· τὸ γὰρ ἄγαρ σινᾶ ὄρος ἐστὶν ἐν τῇ ἀραβίᾳ, συνοικεῖ δὲ τῇ νῦν ἱερουσαλὴμ, δουλεύει δὲ μ̀τ' τῶν τέκνων αὐτῆς· ἡ δὲ ἄνω ἱερουσαλὴμ ἐλευθέρα ἐστίν, ἥτις ἐστὶ μήτηρ πάντων ἡμῶν· γέγραπται γὰρ, εὐφράνθητι στεῖρα ἡ οὐ τίκτουσα, ῥῆξον καὶ « 27
βόησον ἡ οὐκ ὠδίνουσα, ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα τ « Isa. liv. 1.
ἐρήμου μᾶλλον, ἢ τῆς ἐχούσης τὸν ἄνδρα. ἡ- «
μεῖς δὲ, ἀδελφοὶ κ̀τ' ἰσαὰκ ἐπαγγελίας τέκνα ἐσμέν. ἀλλ' ὥσπερ τότε ὁ κ̀τ' σάρκα γεννηθεὶς ἐδίωκε τὸν κ̀τ' πνεῦμα, οὕτω καὶ νῦν. ἀλλὰ τί λέγει ἡ γραφή; ἔκβαλε τὴν παιδίσκην καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς· οὐ γὰρ μὴ κληρονομήσῃ ὁ υἱὸς τῆς παιδίσκης μ̀τ' τοῦ υἱοῦ τ̀ ἐλευ-

θέρας. ἄρα, ἀδελφοὶ, οὐκ ἐσμὲν παιδίσκης
ς τέκνα, ἀλλὰ τῆς ἐλευθέρας. Τῇ ἐλευθερίᾳ
οὖν ᾗ χριστὸς ἡμᾶς ἠλευθέρωσε, στήκετε, καὶ
ι μὴ πάλιν ζυγῷ δουλείας ἐνέχεσθε. Ἴδε ἐγὼ
παῦλος λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐὰν περιτέμνησθε, χρι
ὑμᾶς οὐδὲν ὠφελήσει. μαρτύρομαι δὲ πά-
λιν παντὶ ἀνθρώπῳ περιτεμνομένῳ, ὅτι ὀφει-
λέτης ἐστὶν ὅλον τὸν νόμον ποιῆσαι. κατηργή-
θητε ἀπὸ τοῦ χριστοῦ, οἵτινες ἐν νόμῳ δικαιοῦ-
σθε· τῆς χάριτος ἐξεπέσατε· ἡμεῖς γὰρ πνεύ-
ματι ἐκ πίστεως ἐλπίδα δικαιοσύνης ἀπεκ-
δεχόμεθα· ἐν γὰρ χριστῷ ἰησοῦ οὔτε περιτομή τι
ἰσχύει, οὔτε ἀκροβυστία, ἀλλὰ πίστις δι' ἀγάπης
ἐνεργουμένη. ἐτρέχετε καλῶς, τίς ὑμᾶς ἀ-
νέκοψε τῇ ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι; ἡ πεισμο-
νὴ οὐκ ἐκ τοῦ καλοῦντος ὑμᾶς. μικρὰ ζύμη
ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ. ἐγὼ πέποιθα εἰς ὑ-
μᾶς ἐν κυρίῳ, ὅτι οὐδὲν ἄλλο φρονήσετε. ὁ δὲ
ταράσσων ὑμᾶς βαστάσει τὸ κρῖμα, ὅστις ἂν
ᾖ. ἐγὼ δέ, ἀδελφοί, εἰ περιτομὴν ἔτι κηρύσ-
σω, τί ἔτι διώκομαι; ἄρα κατήργηται τὸ σκάν-
δαλον τοῦ σταυροῦ. ὄφελον καὶ ἀποκόψονται οἱ
ιά ἀναστατοῦντες ὑμᾶς. Ὑμεῖς γὰρ ἐπ' ἐλευ-

θερία ἐκλήθητε ἀδελφοί· μόνον μὴ τὴν ἐλευθερίαν εἰς ἀφορμὴν τῇ σαρκὶ, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀγάπης δουλεύετε ἀλλήλοις· ὁ γὰρ πᾶς νόμος ἐν ἑνὶ λόγῳ πληροῦται, ἐν τῷ, ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς ἑαυτόν. εἰ δὲ ἀλλήλους δάκνετε καὶ κατεσθίετε, βλέπετε μὴ ὑπὸ ἀλλήλων ἀναλωθῆτε. λέγω δὲ, πνεύματι περιπατεῖτε, καὶ ἐπιθυμίαν σαρκὸς οὐ μὴ τελέσητε· ἡ γὰρ σὰρξ ἐπιθυμεῖ κατὰ τοῦ πνεύματος, τὸ δὲ πνεῦμα κατὰ τῆς σαρκός· ταῦτα δὲ ἀντίκειται ἀλλήλοις, ἵνα μὴ ἃ ἂν θέλητε ταῦτα ποιῆτε. εἰ δὲ πνεύματι ἄγεσθε, οὐκ ἐστὲ ὑπὸ νόμον. φανερὰ δέ ἐστι τὰ ἔργα τῆς σαρκὸς, ἅτινά ἐστι μοιχεία, πορνεία, ἀκαθαρσία, ἀσέλγεια, εἰδωλολατρεία, φαρμακεία, ἔχθραι, ἔριδες, ζῆλοι, θυμοὶ, ἐριθεῖαι, διχοστασίαι, αἱρέσεις, φθόνοι, φόνοι, μέθαι, κῶμοι, καὶ τὰ ὅμοια τούτοις, ἃ προλέγω ὑμῖν, καθὼς καὶ προεῖπον, ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσσοντες βασιλείαν θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν. ὁ δὲ καρπὸς τοῦ πνεύματός ἐστιν ἀγάπη, χαρὰ, εἰρήνη, μακροθυμία, χρηστότης, ἀγαθωσύνη, πίστις, πραότης, ἐγκράτεια. κατὰ τῶν τοιούτων οὐκ ἔστι νόμος. οἱ δὲ τοῦ Χριστοῦ

5.19

τὴν σάρκα ἐσταύρωσαν σὺν τοῖς παθήμασι
καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις· εἰ ζῶμεν πνεύματι,
πνεύματι καὶ στοιχῶμεν· μὴ γινώμεθα κενό-
δοξοι, ἀλλήλους προκαλούμενοι, ἀλλήλοις φθο
6 νοῦντες. Ἀδελφοί, ἐὰν καὶ προληφθῇ
ἄνθρωπος ἔν τινι παραπτώματι, ὑμεῖς οἱ
πνευματικοὶ καταρτίζετε τὸν τοιοῦτον ἐν πνεύ
ματι πραΰτητος, σκοπῶν σεαυτὸν μὴ καὶ σὺ
πειρασθῇς. ἀλλήλων τὰ βάρη βαστάζετε, καὶ
οὕτως ἀναπληρώσατε τὸν νόμον τοῦ χριστοῦ.
εἰ γὰρ δοκεῖ τις εἶναί τι, μηδὲν ὤν, ἑαυτὸν φρε
ναπατᾷ. τὸ δὲ ἔργον ἑαυτοῦ δοκιμαζέτω
ἕκαστος, καὶ τότε εἰς ἑαυτὸν μόνον τὸ καύ-
χημα ἕξει, καὶ οὐκ εἰς τὸν ἕτερον· ἕκαστος γὰρ τὸ
ἴδιον φορτίον βαστάσει. κοινωνείτω δὲ ὁ κα-
τηχούμενος τὸν λόγον τῷ κατηχοῦντι, ἐν πά-
σιν ἀγαθοῖς. μὴ πλανᾶσθε, θεὸς οὐ μυκτη-
ρίζεται· ὃ γὰρ ἐὰν σπείρῃ ἄνθρωπος τοῦτο καὶ
θερίσει, ὅτι ὁ σπείρων εἰς τὴν σάρκα ἑαυτοῦ,
ἐκ τῆς σαρκὸς θερίσει φθοράν· ὁ δὲ σπείρων
εἰς τὸ πνεῦμα, ἐκ τοῦ πνεύματος θερίσει ζω-
ὴν αἰώνιον. τὸ δὲ καλὸν ποιοῦντες μὴ ἐκκα
κῶμεν· καιρῷ γὰρ ἰδίῳ θερίσομεν μὴ ἐκλυό-

μῶμοι. ἄφες οὖν ὡς καιρὸν ἔχομεν, ἐργαζώμεθα
τὸ ἀγαθὸν πρὸς πάντας, μάλιστα δὲ πρὸς
τοὺς οἰκείους τῆς πίστεως. Ἴδετε πηλίκοις ὑμῖν ιϛ
γράμμασιν ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρί. ὅσοι θέλου-
σιν εὐπροσωπῆσαι ἐν σαρκί, οὗτοι ἀναγκάζου
σιν ὑμᾶς περιτέμνεσθαι, μόνον ἵνα μὴ τῷ
σταυρῷ τοῦ χριστοῦ διώκωνται· οὐδὲ γὰρ οἱ πε-
ριτεμνόμενοι αὐτοὶ νόμον φυλάσσουσιν· ἀλλὰ
θέλουσιν ὑμᾶς περιτέμνεσθαι, ἵνα ἐν τῇ ὑμε-
τέρᾳ σαρκὶ καυχήσωνται· ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο
καυχᾶσθαι εἰ μὴ ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ κυ ἡμῶν ἰυ
χυ, δι' οὗ ἐμοὶ κόσμος ἐσταύρωται, κἀγὼ τῷ
κόσμῳ· ἐν γὰρ χῷ ἰησοῦ οὔτε περιτομή τι
ἰσχύει οὔτε ἀκροβυστία, ἀλλὰ καινὴ κτίσις· καὶ
ὅσοι τῷ κανόνι τούτῳ στοιχήσουσιν, εἰρήνη ἐπ'
αὐτοὺς καὶ ἔλεος, καὶ ἐπὶ τὸν ἰσραὴλ τοῦ θυ.
τοῦ λοιποῦ, κόπους μοι μηδεὶς παρεχέτω·
ἐγὼ γὰρ τὰ στίγματα τοῦ κυ ἰυ ἐν τῷ σώματί μου
βαστάζω. ἡ χάρις τοῦ κυ ἡμῶν ἰυ χυ μετὰ τοῦ
πνεύματος ὑμῶν, ἀδελφοί. ἀμήν.

Πρὸς γαλάτας ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης.

ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ.

ΠΑΥΛΟΣ ἀπόστολος ἰησοῦ χριστοῦ διὰ θελήματος θεοῦ, τοῖς ἁγίοις τοῖς οὖσιν ἐν ἐφέσῳ, καὶ πιστοῖς ἐν χῷ ἰῦ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ κυρίου ἰῦ
α χριστοῦ. Εὐλογητὸς ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κῦ ἡμῶν ἰησοῦ χῦ, ὁ εὐλογήσας ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ πνευματικῇ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις χῷ, καθὼς ἐξελέξατο ἡμᾶς ἐν αὐτῷ πρὸ καταβολῆς κόσμου, εἶναι ἡμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους κατενώπιον αὐτοῦ ἐν ἀγάπῃ, προορίσας ἡμᾶς εἰς υἱοθεσίαν διὰ ἰησοῦ χριστοῦ εἰς αὐτὸν, κατὰ τὴν εὐδοκίαν τοῦ θελήματος αὐτοῦ, εἰς ἔπαινον δόξης τῆς χάριτος αὐτοῦ, ἐν ᾗ ἐχαρίτωσεν ἡμᾶς ἐν τῷ ἠγαπημένῳ, ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ,

τὴν ἄφεσιν τῶν παραπτωμάτων, κατὰ τὸ πλοῦτος τῆς χάριτος αὐτοῦ ἧς ἐπερίσσευσεν εἰς ἡμᾶς ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ φρονήσει, γνωρίσας ἡμῖν τὸ μυστήριον τοῦ θελήματος αὐτοῦ κατὰ τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ, ἣν προέθετο ἐν αὐτῷ εἰς οἰκονομίαν τοῦ πληρώματος τῶν καιρῶν, ἀνακεφαλαιώσασθαι τὰ πάντα ἐν τῷ χριστῷ, τὰ τε ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς ἐν αὐτῷ, ἐν ᾧ καὶ ἐκληρώθημεν, προορισθέντες κατὰ πρόθεσιν τοῦ τὰ πάντα ἐνεργοῦντος κατὰ τὴν βουλὴν τοῦ θελήματος αὐτοῦ, εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς εἰς ἔπαινον τῆς δόξης αὐτοῦ, τοὺς προηλπικότας ἐν τῷ χριστῷ· ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς ἀκούσαντες τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, τὸ εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας ὑμῶν, ἐν ᾧ καὶ πιστεύσαντες ἐσφραγίσθητε τῷ πνεύματι τῆς ἐπαγγελίας τῷ ἁγίῳ, ὅ ἐστιν ἀρραβὼν τῆς κληρονομίας ἡμῶν, εἰς ἀπολύτρωσιν τῆς περιποιήσεως, εἰς ἔπαινον τῆς δόξης αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο κἀγὼ ἀκούσας τὴν καθ' ὑμᾶς πίστιν ἐν τῷ κυρίῳ ἰησοῦ, καὶ τὴν ἀγάπην τὴν εἰς πάντας τοὺς ἁγίους, οὐ παύομαι εὐχαριστῶν ὑπὲρ ὑμῶν, μνείαν ὑμῶν ποιούμενος ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου, ε'

ἵνα ὁ θς τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, ὁ πατὴρ τῆς δόξης, δῴη ὑμῖν πνεῦμα σοφίας καὶ ἀποκαλύψεως, ἐν ἐπιγνώσει αὐτοῦ, πεφωτισμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς διανοίας ὑμῶν, εἰς τὸ εἰδέναι ὑμᾶς τίς ἐστιν ἡ ἐλπὶς τῆς κλήσεως αὐτοῦ, καὶ τίς ὁ πλοῦτος τῆς δόξης τῆς κληρονομίας αὐτοῦ ἐν τοῖς ἁγίοις, καὶ τί τὸ ὑπερβάλλον μέγεθος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ εἰς ἡμᾶς τοὺς πιστεύοντας κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ κράτους τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ἣν ἐνήργησεν ἐν τῷ χριστῷ, ἐγείρας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, καὶ ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις, ὑπεράνω πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας καὶ δυνάμεως καὶ κυριότητος, καὶ παντὸς ὀνόματος ὀνομαζομένου οὐ μόνον ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι· καὶ πάντα ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ αὐτὸν ἔδωκε κεφαλὴν ὑπὲρ πάντα τῇ ἐκκλησίᾳ, ἥτις ἐστὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ, τὸ πλή
2 ρωμα τοῦ πάντα ἐν πᾶσι πληρουμένου. Καὶ ὑμᾶς ὄντας νεκροὺς τοῖς παραπτώμασι καὶ ταῖς ἁμαρτίαις, ἐν αἷς ποτε περιεπατήσατε κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦ κόσμου τούτου, κατὰ τὸν ἄρχοντα τῆς ἐξουσίας τοῦ ἀέρος, τοῦ πνεύματος

τοῦ νῦν ἐνεργοῦντος ἐν τοῖς υἱοῖς τῆς ἀπειθείας,
ἐν οἷς καὶ ἡμεῖς πάντες ἀνεστράφημέν ποτε,
ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς σαρκὸς ἡμῶν ποιοῦν-
τες τὰ θελήματα τῆς σαρκὸς καὶ τῶν διανοιῶν,
καὶ ἦμεν τέκνα φύσει ὀργῆς, ὡς καὶ οἱ λοιποί.
ὁ δὲ θεὸς πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει, διὰ τὴν πολ
λὴν ἀγάπην αὐτοῦ ἣν ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ
ὄντας ἡμᾶς νεκροὺς τοῖς παραπτώμασι συνε
ζωοποίησε τῷ χῷ· χάριτί ἐστε σεσωσμένοι· καὶ
συνήγειρε, καὶ συνεκάθισεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις
ἐν χριστῷ ἰησοῦ, ἵνα ἐνδείξηται ἐν τοῖς αἰῶσι
τοῖς ἐπερχομένοις τὸν ὑπερβάλλοντα πλοῦτον
τῆς χάριτος αὐτοῦ ἐν χρηστότητι ἐφ' ἡμᾶς, ἐν
χῷ ἰησοῦ· τῇ γὰρ χάριτί ἐστε σεσωσμένοι διὰ
τῆς πίστεως· καὶ τοῦτο οὐκ ἐξ ὑμῶν, θεοῦ τὸ
δῶρον, οὐκ ἐξ ἔργων, ἵνα μή τις καυχήσηται.
αὐτοῦ γάρ ἐσμεν ποίημα, κτισθέντες ἐν χῷ ἰῦ
ἐπὶ ἔργοις ἀγαθοῖς, οἷς προητοίμασεν ὁ θεὸς,
ἵνα ἐν αὐτοῖς περιπατήσωμεν. διὸ μνημο-
νεύετε ὅτι ὑμεῖς ποτε τὰ ἔθνη ἐν σαρκὶ, οἱ λε-
γόμενοι ἀκροβυστία, ὑπὸ τῆς λεγομένης πε-
ριτομῆς ἐν σαρκὶ χειροποιήτου, ὅτι ἦτε ἐν τῷ
καιρῷ ἐκείνῳ χωρὶς χῦ, ἀπηλλοτριωμένοι τῆ

πολιτείας τοῦ ἰσραὴλ, καὶ ξένοι τῶν διαθηκῶν
τῆς ἐπαγγελίας, ἐλπίδα μὴ ἔχοντες, καὶ ἄθεοι
ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ· ὑμεῖς οἱ ποτὲ ὄν-
τες μακρὰν, ἐγγὺς ἐγενήθητε ἐν τῷ αἵματι τοῦ
χῦ· αὐτὸς γάρ ἐστιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν, ὁ ποιήσας
τὰ ἀμφότερα ἕν, καὶ τὸ μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ
λύσας, τὴν ἔχθραν ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ, τὸν νόμον
τῶν ἐντολῶν ἐν δόγμασι καταργήσας, ἵνα τοὺς
δύο κτίσῃ ἐν ἑαυτῷ εἰς ἕνα καινὸν ἄνθρωπον,
ποιῶν εἰρήνην, καὶ ἀποκαταλλάξῃ τοὺς ἀμ-
φοτέρους ἐν ἑνὶ σώματι τῷ θεῷ διὰ τοῦ σταυ-
ροῦ, ἀποκτείνας τὴν ἔχθραν ἐν αὐτῷ· καὶ ἐλ-
θὼν εὐηγγελίσατο εἰρήνην ὑμῖν τοῖς μακρὰν,
καὶ τοῖς ἐγγύς, ὅτι δι' αὐτοῦ ἔχομεν τὴν προσα-
γωγὴν οἱ ἀμφότεροι ἐν ἑνὶ πνεύματι πρὸς
τὸν πατέρα. ἄρα οὖν οὐκέτι ἐστὲ ξένοι καὶ
πάροικοι, ἀλλὰ συμπολῖται τῶν ἁγίων καὶ οἰ-
κεῖοι τοῦ θῦ, ἐποικοδομηθέντες ἐπὶ τῷ θεμε-
λίῳ τῶν ἀποστόλων καὶ προφητῶν, ὄντος ἀ-
κρογωνιαίου αὐτοῦ ἰησοῦ χριστοῦ, ἐν ᾧ πᾶσα ἡ
οἰκοδομὴ συναρμολογουμένη αὔξει εἰς ναὸν
ἅγιον ἐν κυρίῳ, ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς συνοικοδομεῖσθε
εἰς κατοικητήριον τοῦ θεοῦ ἐν πνεύματι.

Τούτου χάριν ἐγὼ παῦλος ὁ δέσμιος τοῦ κ' 3
χυ̃ ἰησοῦ ὑπὲρ ὑμῶν τ̃ ἐθνῶν, εἴ γε ἠκούσατε τὴν οἰκονομίαν τ̃ χάριτος τοῦ θεοῦ τ̃ δοθείσης μοι εἰς ὑμᾶς, ὅτι κ̀τ' ἀποκάλυψιν ἐγνώρισέ μοι τὸ μυστήριον, καθὼς προέγραψα ἐν ὀλίγῳ, πρὸς ὃ δυνάσθε ἀναγινώσκοντες νοῆσαι τὴν σύνεσίν μου ἐν τῷ μυστηρίῳ τ̃ χριστοῦ, ὃ ἑτέραις γενεαῖς οὐκ ἐγνωρίσθη τοῖς υἱοῖς τ̃ ἀνθρώπων, ὡς νῦν ἀπεκαλύφθη τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις αὐτοῦ κ̀ προφήταις ἐν πνεύματι, εἶν) τὰ ἔθνη συγκληρονόμα κ̀ σύσσωμα, κ̀ συμμέτοχα τ̃ ἐπαγγελίας αὐτοῦ ἐν τῷ χυ̃, διὰ τ̃ εὐαγγελίου, οὗ ἐγενόμην διάκονος κ̀τ' τὴν δωρεὰν τ̃ χάριτος τ̃ θυ̃ τὴν δοθεῖσάν μοι κ̀τ' τὴν ἐνέργειαν τ̃ δυνάμεως αὐτοῦ· ἐμοὶ τ̃ ἐλαχιστοτέρῳ πάντων τ̃ ἁγίων ἐδόθη ἡ χάρις αὕτη, ἐν τοῖς ἔθνεσιν εὐαγγελίσασθαι τ̃ ἀνεξιχνίαστον πλοῦτον τοῦ χριστοῦ, κ̀ φωτίσαι πάντας τίς ἡ κοινωνία τοῦ μυστηρίου τοῦ ἀποκεκρυμμένου ἀπὸ τ̃ αἰώνων ἐν τῷ θεῷ, τῷ τὰ πάντα κτίσαντι διὰ ἰυ̃ χυ̃, ἵνα γνωρισθῇ νῦν ταῖς ἀρχαῖς κ̀ τ̃ ἐξουσίαις ἐν τοῖς ἐπουρανίοις, διὰ τ̃ ἐκκλη-

σίας, ἡ πολυποίκιλος σοφία τ̃ θεοῦ κ̃τ̀ προθέσιν τ̃ν αἰώνων, ἣν ἐποίησεν ἐν χ̃ῷ ἰησοῦ τ̃ κυρίῳ ἡμ̃ν, ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν παρρησίαν & τὴν προσαγωγὴν ἐν πεποιθήσει, διὰ τ̃ πίστεως αὐτ̃. διὸ αἰτοῦμαι μὴ ἐγκακεῖν ἐν τ̃ θλίψεσί μου ὑπ̃ ὑμ̃ν ἥτις ἐστὶ δόξα ὑμ̃ν.

ε Τούτου χάριν κάμπτω τὰ γόνατά μου πρὸς τὸν πατέρα τ̃ κυρίου ἡμ̃ν ἰησοῦ χ̃ῦ, ἐξ οὗ πᾶσα πατριὰ ἐν οὐρανοῖς καὶ ἐπὶ γ̃ς ὀνομάζεται, ἵνα δῷ ὑμῖν κ̃τ̀ τὸν πλοῦτον τ̃ δόξης αὐτ̃, δυνάμει κραταιωθῆναι διὰ τ̃ πνεύματος αὐτ̃ εἰς τὸν ἔσω ἄνθρωπον, κατοικῆσαι τὸν χριστὸν διὰ τ̃ς πίστεως ἐν ταῖς καρδίαις ὑμ̃ν, ἐν ἀγάπῃ ἐῤῥιζωμένοι καὶ τεθεμελιωμένοι, ἵνα ἐξισχύσητε καταλαβέσθαι σὺν πᾶσι τοῖς ἁγίοις, τί τὸ πλάτος καὶ μῆκος καὶ βάθος καὶ ὕψος, γνῶναί τε τὴν ὑπερβάλλουσαν τ̃ς γνώσεως ἀγάπην τ̃ χριστοῦ, ἵνα πληρωθῆτε εἰς πᾶν τὸ πλήρωμα τ̃ θεοῦ. τῷ δὲ δυναμένῳ ὑπὲρ πάντα ποιῆσαι ὑπὲρ ἐκπερισσοῦ ὧν αἰτούμεθα ἢ νοοῦμεν, κ̃τ̀ τὴν δύναμιν τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἡμῖν, αὐτῷ ἡ δόξα ἐν τ̃ ἐκκλησίᾳ ἐν χ̃ῷ ἰησοῦ, εἰς πάσας

τὰς γλώσσας τοῦ αἰῶνος τοῦτου τῶν αἰώνων. ἀμήν.

Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς ἐγὼ ὁ δέσμιος ἐν κῡῳ̄, ἀξίως περιπατῆσαι τῆς κλήσεως ἧς ἐκλήθητε, μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης καὶ πραότητος, μετὰ μακροθυμίας, ἀνεχόμενοι ἀλλήλων ἐν ε′ 4
ἀγάπῃ, σπουδάζοντες τηρεῖν τὴν ἑνότητα τοῦ πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης. ἓν σῶμα καὶ ἓν πνεῦμα, καθὼς καὶ ἐκλήθητε ἐν μιᾷ ἐλπίδι τῆς κλήσεως ὑμῶν. εἷς κῡς̄, μία πίστις, ἓν βάπτισμα, εἷς θεὸς καὶ πατὴρ πάντων, ὁ ἐπὶ πάντων καὶ διὰ πάντων, καὶ ἐν πᾶσιν ὑμῖν. ἑνὶ δὲ ἑκάστῳ ἡμῶν ἐδόθη ἡ χάρις κατὰ τὸ μέτρον τῆς δωρεᾶς τοῦ χριστοῦ. διὸ λέγει, ἀναβὰς "
εἰς ὕψος ἠχμαλώτευσεν αἰχμαλωσίαν, καὶ "
ἔδωκε δόματα τοῖς ἀνθρώποις. τὸ δὲ, ἀνέβη, "
τί ἐστιν εἰ μὴ ὅτι καὶ κατέβη πρῶτον εἰς τὰ κατώτερα μέρη τῆς γῆς; ὁ καταβὰς, αὐτός ἐστι καὶ ὁ ἀναβὰς ὑπεράνω πάντων τῶν οὐρανῶν, ἵνα πληρώσῃ τὰ πάντα. καὶ αὐτὸς ἔδωκε τοὺς μὲν, ἀποστόλους, τοὺς δὲ, προφήτας, τοὺς δὲ, εὐαγγελιστὰς, τοὺς δὲ, ποιμένας καὶ διδασκάλους, πρὸς τὸν καταρτισμὸν τῶν ἁγίων, εἰς ἔργον διακονίας, εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος

τῦ χῦ, μέχρι καταντήσωμθ οἱ πάντες εἰς τ
ἑνότητα τῆς πίστεως, κ τῆς ἐπιγνώσεως τ
υ τ θεοῦ, εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον
ἡλικίας τ πληρώματος τῦ χριστοῦ, ἵνα μηκέ-
τι ὦμθ νήπιοι κλυδωνιζόμθοι κ περιφερό-
μθοι παντὶ ἀνέμῳ τῆς διδασκαλίας, ἐν τῇ
κυβείᾳ τῶν ἀνθρώπων, ἐν πανουργίᾳ πρὸς τ
μεθοδείαν τῆς πλάνης· ἀληθεύοντες δὲ ἐν ἀ-
γάπῃ αὐξήσωμθ εἰς αὐτὸν τὰ πάντα, ὅς ἐστιν
ἡ κεφαλή, ὁ χριστός, ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα συναρ
μολογούμθον κ συμβιβαζόμθον διὰ πά-
σης ἁφῆς τῆς ἐπιχορηγίας, κατ' ἐνέργειαν ἐν
μέτρῳ ἑνὸς ἑκάστου μέρους τὴν αὔξησιν τῦ
σώματος ποιεῖται, εἰς οἰκοδομὴν ἑαυτοῦ ἐν
ζ ἀγάπῃ. Τοῦτο οὖν λέγω κ μαρτύρομαι
ἐν κυρίῳ, μηκέτι ὑμᾶς περιπατεῖν, καθὼς
κ τὰ λοιπὰ ἔθνη περιπατεῖ ἐν ματαιότητι
τῦ νοὸς αὐτῶν, ἐσκοτισμένοι τῇ διανοίᾳ, ὄν-
τες ἀπηλλοτριωμένοι τῆς ζωῆς τ θεοῦ, διὰ
τὴν ἄγνοιαν τὴν οὖσαν ἐν αὐτοῖς, διὰ τ πώ-
ρωσιν τῆς καρδίας αὐτῶν, οἵτινες ἀπηλγη-
κότες ἑαυτοὺς παρέδωκαν τῇ ἀσελγείᾳ, εἰς
ἐργασίαν ἀκαθαρσίας πάσης ἐν πλεονεξίᾳ.

ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως ἐμάθετε τὸν χριστόν, εἴ γε
αὐτὸν ἠκούσατε, καὶ ἐν αὐτῷ ἐδιδάχθητε, κα-
θώς ἐστιν ἀλήθεια ἐν τῷ ἰησοῦ, ἀποθέσθαι ὑ-
μᾶς κατὰ τὴν προτέραν ἀναστροφὴν τὸν πα-
λαιὸν ἄνθρωπον τὸν φθειρόμενον κατὰ τὰς ἐπι-
θυμίας τῆς ἀπάτης, ἀνανεοῦσθαι δὲ τῷ πνεύ
ματι τοῦ νοὸς ὑμῶν, καὶ ἐνδύσασθαι τὸν καινὸν
ἄνθρωπον τὸν κατὰ θεὸν κτισθέντα ἐν δικαιο-
σύνῃ καὶ ὁσιότητι τῆς ἀληθείας. διὸ ἀποθέ-
μενοι τὸ ψεῦδος, λαλεῖτε ἀλήθειαν, ἕκαστος
μετὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ, ὅτι ἐσμὲν ἀλλήλων μέλη.
ὀργίζεσθε καὶ μὴ ἁμαρτάνετε. ὁ ἥλιος μὴ ἐπι- «
δυέτω ἐπὶ τῷ παροργισμῷ ὑμῶν, μήτε δίδο-
τε τόπον τῷ διαβόλῳ. ὁ κλέπτων μηκέτι
κλεπτέτω, μᾶλλον δὲ κοπιάτω ἐργαζόμενος
τὸ ἀγαθὸν ταῖς χερσὶν, ἵνα ἔχῃ μεταδιδόναι
τῷ χρείαν ἔχοντι. πᾶς λόγος σαπρὸς ἐκ τοῦ
στόματος ὑμῶν μὴ ἐκπορευέσθω, ἀλλ' εἴ τις
ἀγαθὸς πρὸς οἰκοδομὴν τῆς χρείας, ἵνα δῷ
χάριν τοῖς ἀκούουσι. καὶ μὴ λυπεῖτε τὸ πνεῦ-
μα τὸ ἅγιον τοῦ θεοῦ, ἐν ᾧ ἐσφραγίσθητε εἰς
ἡμέραν ἀπολυτρώσεως. πᾶσα πικρία καὶ θυ-
μὸς καὶ ὀργὴ, καὶ κραυγὴ καὶ βλασφημία ἀρ-

ἢτω ἀφ' ὑμῶν σὺν πάσῃ κακίᾳ· γίνεσθε δὲ
εἰς ἀλλήλους χρηστοὶ, εὔσπλαγχνοι, χαριζόμε-
νοι ἑαυτοῖς, καθὼς καὶ ὁ θεὸς ἐν χριστῷ ἐχα-
ιϛ ἐίσατο ὑμῖν. Γίνεσθε οὖν μιμηταὶ τοῦ θυ,
ὡς τέκνα ἀγαπητὰ, καὶ περιπατεῖτε ἐν ἀγά-
πῃ καθὼς καὶ ὁ χριστὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ
παρέδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν προσφορὰν καὶ
θυσίαν τῷ θεῷ, εἰς ὀσμὴν εὐωδίας. πορνεία
δὲ καὶ πᾶσα ἀκαθαρσία ἢ πλεονεξία μηδὲ
ὀνομαζέσθω ἐν ὑμῖν, καθὼς πρέπει ἁγίοις,
καὶ αἰσχρότης, ἢ μωρολογία, ἢ εὐτραπελία, τὰ
οὐκ ἀνήκοντα, ἀλλὰ μᾶλλον εὐχαριστία· τοῦτο
γὰρ ἔστε γινώσκοντες, ὅτι πᾶς πόρνος, ἢ ἀκά-
θαρτος, ἢ πλεονέκτης, ὅς ἐστιν εἰδωλολάτρης,
οὐκ ἔχει κληρονομίαν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ χριστοῦ
καὶ θεοῦ. μηδεὶς ὑμᾶς ἀπατάτω κενοῖς λό-
γοις· διὰ ταῦτα γὰρ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ ἐπὶ
τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας. μὴ οὖν γίνεσθε συμ-
μέτοχοι αὐτῶν. ἦτε γάρ ποτε σκότος, νῦν δὲ
φῶς ἐν κυρίῳ· ὡς τέκνα φωτὸς περιπατεῖτε.
ὁ γὰρ καρπὸς τοῦ πνεύματος ἐν πάσῃ ἀγαθω-
σύνῃ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ ἀληθείᾳ· δοκιμά-
ζοντες τί ἐστιν εὐάρεστον τῷ κυρίῳ· καὶ μὴ

συγκοινωνεῖτε

συγκοινωνεῖτε τοῖς ἔργοις τοῖς ἀκάρποις τοῦ σκότους, μᾶλλον δὲ καὶ ἐλέγχετε· τὰ γὰρ κρυφῇ γινόμενα ὑπ' αὐτῶν αἰσχρόν ἐστι καὶ λέγειν. τὰ δὲ πάντα ἐλεγχόμενα, ὑπὸ τοῦ φωτὸς φανεροῦται· πᾶν γὰρ τὸ φανερούμενον, φῶς ἐστι. διὸ λέγει, ἔγειραι ὁ καθεύδων, καὶ ἀνάστα ἐκ τῶν νεκρῶν, καὶ ἐπιφαύσει σοι ὁ Χς. βλέπετε οὖν πῶς ἀκριβῶς περιπατεῖτε, μὴ ὡς ἄσοφοι, ἀλλ' ὡς σοφοί, ἐξαγοραζόμενοι τὸν καιρόν, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραί εἰσι. διὰ τοῦτο μὴ γίνεσθε ἄφρονες, ἀλλὰ συνιέντες τί τὸ θέλημα τοῦ κυ. καὶ μὴ μεθύσκεσθε οἴνῳ, ἐν ᾧ ἐστιν ἀσωτία, ἀλλὰ πληροῦσθε ἐν πνεύματι, λαλοῦντες ἑαυτοῖς ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ᾄδοντες καὶ ψάλλοντες ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ κυρίῳ, εὐχαριστοῦντες πάντοτε ὑπὲρ πάντων ἐν ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῷ θεῷ καὶ πατρί, ὑποτασσόμενοι ἀλλήλοις ἐν φόβῳ θεοῦ. Αἱ γυναῖκες θ' 4
τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ὑποτάσσεσθε ὡς τῷ κυρίῳ, ὅτι ὁ ἀνήρ ἐστι κεφαλὴ τῆς γυναικός, ὡς καὶ ὁ Χς κεφαλὴ τῆς ἐκκλησίας, καὶ αὐτός ἐστι σωτὴρ τοῦ σώματος. ἀλλ' ὡς μὲν ἡ ἐκκλησία

ὑποτάσσεται τῷ χῷ, οὕτω καὶ αἱ γυναῖκες
τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ἐν παντί. οἱ ἄνδρες ἀγα-
πᾶτε τὰς γυναῖκας ἑαυτῶν, καθὼς ⸌ὁ χς⸍ ἠ-
γάπησε τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἑαυτὸν παρέδω-
κεν ὑπὲρ αὐτῆς, ἵνα αὐτὴν ἁγιάσῃ, καθαρί-
σας τῷ λουτρῷ τοῦ ὕδατος ἐν ῥήματι, ἵνα
παραστήσῃ αὐτὴν ἑαυτῷ ἔνδοξον τὴν ἐκ-
κλησίαν, μὴ ἔχουσαν σπίλον, ἢ ῥυτίδα, ἢ τι
τῶν τοιούτων, ἀλλ' ἵνα ᾖ ἁγία ⸌καὶ ἄμωμος. οὕ-
τως ὀφείλουσιν οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶν τὰς ἑαυ-
τῶν γυναῖκας, ὡς τὰ ἑαυτῶν σώματα. ὁ ἀ-
γαπῶν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, ἑαυτὸν ἀγα-
πᾷ. οὐδεὶς γάρ ποτε τὴν ἑαυτοῦ σάρκα ἐμί-
σησεν, ἀλλ' ἐκτρέφει καὶ θάλπει αὐτήν, καθὼς
καὶ ὁ κς τὴν ἐκκλησίαν, ὅτι μέλη ἐσμὲν τοῦ
σώματος αὐτοῦ, ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν
» ὀστέων αὐτοῦ. ἀνθ' τούτου καταλείψει ἄνθρωπος
» τὸν πατέρα ⸌καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσκολ-
» ληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἔσον-
» ται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. τὸ μυστήριον τοῦτο
μέγα ἐστίν, ἐγὼ δὲ λέγω εἰς χν, καὶ εἰς τὴν
ἐκκλησίαν. πλὴν καὶ ὑμεῖς οἱ καθ' ἕνα, ἕ-
καστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα οὕτως ἀγαπά-

τω ὡς ἑαυτόν. ἡ δὲ γυνὴ ἵνα φοβῆται τὸν ἄν-
δρα. Τὰ τέκνα ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν ὑ- 6
μῶν ἐν κυρίῳ· τοῦτο γάρ ἐστι δίκαιον· τίμα τὸν "
πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα· ἥτις ἐστὶν ἐντολὴ "
πρώτη ἐν ἐπαγγελίᾳ· ἵνα εὖ σοι γένηται, καὶ "
ἔσῃ μακροχρόνιος ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ οἱ πατέ- "
ρες μὴ παροργίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν, ἀλλ' ἐκ-
τρέφετε αὐτὰ ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ κυ.
οἱ δοῦλοι ὑπακούετε τοῖς κυρίοις κατὰ σάρκα,
μετὰ φόβου καὶ τρόμου, ἐν ἁπλότητι τῆς καρ-
δίας ὑμῶν, ὡς τῷ Χριστῷ, μὴ κατ' ὀφθαλμο-
δουλείαν ὡς ἀνθρωπάρεσκοι, ἀλλ' ὡς δοῦλοι
τοῦ Χυ, ποιοῦντες τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ ἐκ ψυ-
χῆς, μετ' εὐνοίας δουλεύοντες τῷ κυρίῳ καὶ
οὐκ ἀνθρώποις, εἰδότες ὅτι ὃ ἐάν τι ἕκαστος
ποιήσῃ ἀγαθόν, τοῦτο κομίσεται παρὰ τοῦ κυ,
εἴτε δοῦλος, εἴτε ἐλεύθερος. καὶ οἱ κύριοι τὰ
αὐτὰ ποιεῖτε πρὸς αὐτούς, ἀνιέντες τὴν ἀ-
πειλήν, εἰδότες ὅτι καὶ ὑμῶν αὐτῶν ὁ κύριός
ἐστιν ἐν οὐρανοῖς, καὶ προσωπολημψία οὐκ ἔστι
παρ' αὐτῷ. τὸ λοιπόν, ἀδελφοί μου, ἐνδυνα-
μοῦσθε ἐν κυρίῳ, καὶ ἐν τῷ κράτει τῆς ἰσχύος
αὐτοῦ· ἐνδύσασθε τὴν πανοπλίαν τοῦ θυ πρὸς

τὸ δυνάσθαι ὑμᾶς στῆναι πρὸς τὰς μεθοδείας
τοῦ διαβόλου· ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ πάλη πρὸς
αἷμα καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχάς, πρὸς
τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ
σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου, πρὸς τὰ πνευμα-
τικὰ τῆς πονηρίας ἐν τοῖς ἐπουρανίοις· διὰ
τοῦτο ἀναλάβετε τὴν πανοπλίαν τοῦ θεοῦ,
ἵνα δυνηθῆτε ἀντιστῆναι ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πο-
νηρᾷ, καὶ ἅπαντα κατεργασάμενοι στῆναι· στῆτε
οὖν περιζωσάμενοι τὴν ὀσφὺν ὑμῶν ἐν ἀλη-
θείᾳ, καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν θώρακα τῆς δι-
καιοσύνης, καὶ ὑποδησάμενοι τοὺς πόδας ἐν
ἑτοιμασίᾳ τοῦ εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης, ἐν
πᾶσιν ἀναλαβόντες τὸν θυρεὸν τῆς πίστεως,
ἐν ᾧ δυνήσεσθε πάντα τὰ βέλη τοῦ πονηροῦ
τὰ πεπυρωμένα σβέσαι· καὶ τὴν περικεφα-
λαίαν τοῦ σωτηρίου δέξασθε, καὶ τὴν μάχαι-
ραν τοῦ πνεύματος, ὅ ἐστι ῥῆμα θεοῦ, διὰ πά-
σης προσευχῆς καὶ δεήσεως προσευχόμενοι
ἐν παντὶ καιρῷ, ἐν πνεύματι, καὶ εἰς αὐτὸ τοῦτο
ἀγρυπνοῦντες ἐν πάσῃ προσκαρτερήσει καὶ
δεήσει περὶ πάντων τῶν ἁγίων, καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ,
ἵνα μοι δοθείη λόγος ἐν ἀνοίξει τοῦ στόματός

μου, ἐν παῤῥησίᾳ γνωρίσαι τὸ μυστήριον τοῦ εὐαγγελίου, ὑπὲρ οὗ πρεσβεύω ἐν ἁλύσει, ἵνα ἐν αὐτῷ παῤῥησιάσωμαι, ὡς δεῖ με λαλῆσαι. ἵνα δὲ εἰδῆτε καὶ ὑμεῖς τὰ κατ' ἐμέ, τί πράσσω, πάντα ὑμῖν γνωρίσει Τυχικὸς ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος ἐν κυρίῳ, ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο ἵνα γνῶτε τὰ περὶ ἡμῶν, καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν. εἰρήνη τοῖς ἀδελφοῖς καὶ ἀγάπη μετὰ πίστεως, ἀπὸ θεοῦ πατρὸς καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ. ἡ χάρις μετὰ πάντων τῶν ἀγαπώντων τὸν κύριον ἡμῶν ἰησοῦν χριστὸν ἐν ἀφθαρσίᾳ. ἀμήν.

Πρὸς ἐφεσίους ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης
διὰ τυχικοῦ.

Η ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

ΠΑΥΛΟΣ καὶ Τιμόθεος δοῦλοι ἰησοῦ χριστοῦ, πᾶσι τοῖς ἁγίοις ἐν χῷ ἰῦ τοῖς οὖσιν ἐν φιλίπποις, σὺν ἐπισκόποις καὶ διακόνοις· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ κῦ ἰῦ χῦ. Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου ἐπὶ πάσῃ τῇ μνείᾳ ὑμῶν, πάντοτε ἐν πάσῃ δεήσει μου ὑπὲρ πάντων ὑμῶν, μετὰ χαρᾶς τὴν δέησιν ποιούμενος ἐπὶ τῇ κοινωνίᾳ ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον, ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας ἄχρι τοῦ νῦν, πεποιθὼς αὐτὸ τοῦτο ὅτι ὁ ἐναρξάμενος ἐν ὑμῖν ἔργον ἀγαθὸν, ἐπιτελέσει ἄχρις ἡμέρας ἰησοῦ χριστοῦ, καθώς ἐστι δίκαιον ἐμοὶ τοῦτο φρονεῖν ὑπὲρ πάντων ὑμῶν, διὰ τὸ ἔχειν με ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμᾶς, ἔν τε τοῖς δεσμοῖς μου, καὶ τῇ ἀπολογίᾳ, καὶ βεβαιώσει τοῦ

θ᾽αγγελίου, συγκοινωνούς μου τῆς χάριτος πάντας ὑμᾶς ὄντας. μάρτυς γάρ μου ὁ θς, ὡς ἐπιποθῶ πάντας ὑμᾶς ἐν σπλάγχνοις ἰῦ χριστοῦ· καὶ τοῦτο προσεύχομαι, ἵνα ἡ ἀγάπη ὑμῶν ἔτι μᾶλλον καὶ μᾶλλον περισσεύῃ ἐν ἐπιγνώσει καὶ πάσῃ αἰσθήσει, εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς τὰ διαφέροντα, ἵνα ἦτε εἰλικρινεῖς καὶ ἀπρόσκοποι εἰς ἡμέραν χῦ, πεπληρωμένοι καρπῶν δικαιοσύνης τῶν διὰ ἰησοῦ χριστοῦ, εἰς δόξαν καὶ ἔπαινον θῦ. Γινώσκειν δ' ὑμᾶς βούλομαι, ἀδελφοί, ὅτι τὰ κατ' ἐμὲ μᾶλλον εἰς προκοπὴν τοῦ θαγγελίου ἐλήλυθεν, ὥστε τοὺς δεσμούς μου φανεροὺς ἐν χῶ γενέσθαι ἐν ὅλῳ τῷ πραιτωρίῳ καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσι, καὶ τοὺς πλείονας τῶν ἀδελφῶν ἐν κῳ, πεποιθότας τοῖς δεσμοῖς μου, περισσοτέρως τολμᾶν ἀφόβως τὸν λόγον λαλεῖν. τινὲς μὲν καὶ διὰ φθόνον καὶ ἔριν, τινὲς δὲ καὶ δι' εὐδοκίαν, τὸν χριστὸν κηρύσσουσιν. οἱ μὲν ἐξ ἐριθείας τὸν χ̄ν καταγγέλλουσιν οὐχ ἁγνῶς, οἰόμενοι θλῖψιν ἐπιφέρειν τοῖς δεσμοῖς μου· οἱ δὲ ἐξ ἀγάπης, εἰδότες ὅτι εἰς ἀπολογίαν τοῦ θαγγελίου κεῖμαι. τί γάρ; πλὴν παντὶ τρόπῳ

πω, εἴτε προφάσει εἴτε ἀληθείᾳ, χ̄ς καταγγέλλεται· καὶ ἐν τούτῳ χαίρω, ἀλλὰ καὶ χαρήσομαι· οἶδα γὰρ ὅτι τοῦτό μοι ἀποβήσεται εἰς σωτηρίαν διὰ τῆς ὑμῶν δεήσεως καὶ ἐπιχορηγίας τοῦ πνεύματος ἰησοῦ χριστοῦ, κατὰ τὴν ἀποκαραδοκίαν καὶ ἐλπίδα μου, ὅτι ἐν οὐδενὶ αἰσχυνθήσομαι, ἀλλ' ἐν πάσῃ παῤῥησίᾳ, ὡς πάντοτε, καὶ νῦν μεγαλυνθήσεται χριστὸς ἐν τῷ σώματί μου, εἴτε διὰ ζωῆς, εἴτε διὰ θανάτου· ἐμοὶ γὰρ τὸ ζῆν, χριστὸς καὶ τὸ ἀποθανεῖν, κέρδος. εἰ δὲ τὸ ζῆν ἐν σαρκί, τοῦτό μοι καρπὸς ἔργου, καὶ οὐκ αἱρήσομαι οὐ γνωρίζω. συνέχομαι δὲ ἐκ τῶν δύο, τὴν ἐπιθυμίαν ἔχων εἰς τὸ ἀναλῦσαι, καὶ σὺν χριστῷ εἶναι, πολλῷ μᾶλλον κρεῖσσον· τὸ δὲ ἐπιμένειν ἐν τῇ σαρκί, ἀναγκαιότερον δι' ὑμᾶς. καὶ τοῦτο πεποιθὼς οἶδα ὅτι μενῶ καὶ συμπαραμενῶ πᾶσιν ὑμῖν εἰς τὴν ὑμῶν προκοπὴν καὶ χαρὰν τῆς πίστεως, ἵνα τὸ καύχημα ὑμῶν περισσεύῃ ἐν χῷ ἰησοῦ ἐν ἐμοί, διὰ τῆς ἐμῆς παρουσίας πάλιν πρὸς ὑμᾶς. γ' Μόνον ἀξίως τοῦ εὐαγγελίου τοῦ χριστοῦ πολιτεύεσθε, ἵνα εἴτε ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ὑμᾶς, εἴτε ἀπὼν, ἀκούσω τὰ περὶ ὑμῶν,

ὅπ στήκετε ἐν ἑνὶ πνεύματι, μιᾷ ψυχῇ, συναθλοῦντες τῇ πίστει τοῦ εὐαγγελίου, καὶ μὴ πτυρόμενοι ἐν μηδενὶ ὑπὸ τῶν ἀντικειμένων, ἥτις αὐτοῖς μέν ἐστιν ἔνδειξις ἀπωλείας, ὑμῖν δὲ σωτηρίας, καὶ τοῦτο ἀπὸ θεοῦ, ὅτι ὑμῖν ἐχαρίσθη τὸ ὑπὲρ Χριστοῦ, οὐ μόνον τὸ εἰς αὐτὸν πιστεύειν, ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπὲρ αὐτοῦ πάσχειν. τὸν αὐτὸν ἀγῶνα ἔχοντες οἷον εἴδετε ἐν ἐμοὶ καὶ νῦν ἀκούετε ἐν ἐμοί. Εἴ τις οὖν παράκλη 2
σις ἐν Χῷ, εἴ τις παραμύθιον ἀγάπης, εἴ τις κοινωνία πνεύματος, εἴ τις σπλάγχνα καὶ οἰκτιρμοί, πληρώσατέ μου τὴν χαρὰν, ἵνα τὸ αὐτὸ φρονῆτε, τὴν αὐτὴν ἀγάπην ἔχοντες, σύμψυχοι, τὸ ἓν φρονοῦντες, μηδὲν κατ' ἐριθείαν ἢ κενοδοξίαν, ἀλλὰ τῇ ταπεινοφροσύνῃ ἀλλήλους ἡγούμενοι ὑπερέχοντας ἑαυτῶν· μὴ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστος σκοπεῖτε, ἀλλὰ καὶ τὰ ἑτέρων ἕκαστος. τοῦτο γὰρ φρονείσθω ἐν ὑμῖν ὃ καὶ ἐν Χῷ Ἰῦ, ὃς ἐν μορφῇ θῦ ὑπάρχων, οὐχ ἁρπαγμὸν ἡγήσατο τὸ εἶναι ἴσα θεῷ, ἀλλ' ἑαυτὸν ἐκένωσε μορφὴν δούλου λαβών, ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπων γενόμενος, καὶ σχήματι εὑρεθεὶς ὡς ἄνθρωπος· ἐταπείνωσεν ἑαυτὸν, γενόμενος ὑπήκοος

νάπαυσιν, ἵνα συναθλήσω τῇ ψυχῇ, ἵνα ἀναπληρώσῃ τὸ ὑμῶν ὑστέρημα τῆς πρὸς
3 ε με λειτουργίας. Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί μου, χαίρετε ἐν κυρίῳ. Τὰ αὐτὰ γράφειν ὑμῖν ἐμοὶ μὲν οὐκ ὀκνηρόν, ὑμῖν δὲ ἀσφαλές. Βλέπετε τοὺς κύνας, βλέπετε τοὺς κακοὺς ἐργάτας, βλέπετε τὴν κατατομήν· ἡμεῖς γάρ ἐσμεν ἡ περιτομή, οἱ πνεύματι θεοῦ λατρεύοντες, καὶ καυχώμενοι ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, καὶ οὐκ ἐν σαρκὶ πεποιθότες, καίπερ ἐγὼ ἔχων πεποίθησιν καὶ ἐν σαρκί. εἴ τις δοκεῖ ἄλλος πεποιθέναι ἐν σαρκί, ἐγὼ μᾶλλον, περιτομὴ ὀκταήμερος, ἐκ γένους Ἰσραήλ, φυλῆς Βενιαμείν, Ἑβραῖος ἐξ Ἑβραίων, κατὰ νόμον Φαρισαῖος, κατὰ ζῆλος διώκων τὴν ἐκκλησίαν, κατὰ δικαιοσύνην τὴν ἐν νόμῳ γενόμενος ἄμεμπτος· ἀλλὰ ἅτινα ἦν μοι κέρδη, ταῦτα ἥγημαι διὰ τὸν Χριστὸν ζημίαν· ἀλλὰ μενοῦνγε καὶ ἡγοῦμαι πάντα ζημίαν εἶναι διὰ τὸ ὑπερέχον τῆς γνώσεως Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ κυρίου μου, δι' ὃν τὰ πάντα ἐζημιώθην, καὶ ἡγοῦμαι σκύβαλα εἶναι, ἵνα Χριστὸν κερδήσω, καὶ εὑρεθῶ ἐν αὐτῷ μὴ ἔχων ἐμὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ νόμου, ἀλλὰ τὴν διὰ πί-

σεως χῦ, τὴν ὀν θεοῦ δικαιοσύνην ἐπὶ τῇ πίστ, τοῦ γνῶναι αὐτὸν καὶ τὴν δύναμιν τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ, καὶ τὴν κοινωνίαν τ παθημάτων αὐτοῦ, συμμορφούμενος τῷ θανάτῳ αὐτοῦ, εἴπως καταντήσω εἰς τὴν ἐξανάστασιν τὴν νεκρῶν· οὐχ ὅτι ἤδη ἔλαβον ἢ ἤδη τετελείωμαι, διώκω δὲ εἰ καὶ καταλάβω, ἐφ' ᾧ καὶ κατελήφθην ὑπὸ τοῦ χριστοῦ ἰησοῦ. ἀδελφοί, ἐγὼ ἐμαυτὸν οὐ λογίζομαι κατειληφέναι, ἓν δέ, τὰ μὲν ὀπίσω ἐπιλανθανόμενος, τοῖς δὲ ἔμπροσθεν ἐπεκτεινόμενος, κατὰ σκοπὸν διώκω ἐπὶ τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω κλήσεως τοῦ θεοῦ ἐν χριστῷ ἰησοῦ. ὅσοι οὖν τέλειοι τοῦτο φρονῶμεν, καὶ εἴ τι ἑτέρως φρονεῖτε, καὶ τοῦτο ὁ θεὸς ὑμῖν ἀποκαλύψει. πλὴν εἰς ὃ ἐφθάσαμεν, τῷ αὐτῷ στοιχεῖν κανόνι, τὸ αὐτὸ φρονεῖν. συμμιμηταί μου γίνεσθε ἀδελφοί, καὶ σκοπεῖτε τοὺς οὕτω περιπατοῦντας, καθὼς ἔχετε τύπον ἡμᾶς· πολλοὶ γὰρ περιπατοῦσιν, οὓς πολλάκις ἔλεγον ὑμῖν, νῦν δὲ καὶ κλαίων λέγω, τοὺς ἐχθροὺς τοῦ σταυροῦ τ χριστοῦ, ὧν τὸ τέλος ἀπώλεια, ὧν ὁ θεὸς ἡ κοιλία, καὶ ἡ δόξα ἐν τῇ αἰσχύνῃ αὐτῶν, οἱ τὰ ἐπίγεια φρο-

ὑποτάσσεται τῷ χῷ, οὕτω καὶ αἱ γυναῖκες
τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ἐν παντί. οἱ ἄνδρες ἀγα-
πᾶτε τὰς γυναῖκας ἑαυτῶν, καθὼς ⸌ ὁ χ̄ς ἠ-
γάπησε τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἑαυτὸν παρέδω-
κεν ὑπὲρ αὐτῆς, ἵνα αὐτὴν ἁγιάσῃ, καθαρί-
σας τῷ λουτρῷ τοῦ ὕδατος ἐν ῥήματι, ἵνα
παραστήσῃ αὐτὴν ἑαυτῷ ἔνδοξον τὴν ἐκ-
κλησίαν, μὴ ἔχουσαν σπίλον, ἢ ῥυτίδα, ἢ τι
τῶν τοιούτων, ἀλλ' ἵνα ᾖ ἁγία ⸌ ἄμωμος. οὕ-
τως ὀφείλουσιν οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶν τὰς ἑαυ-
τῶν γυναῖκας, ὡς τὰ ἑαυτῶν σώματα. ὁ ἀ-
γαπῶν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, ἑαυτὸν ἀγα-
πᾷ. οὐδεὶς γάρ ποτε τὴν ἑαυτοῦ σάρκα ἐμί-
σησεν, ἀλλ' ἐκτρέφει καὶ θάλπει αὐτήν, καθὼς
καὶ ὁ χ̄ς τὴν ἐκκλησίαν, ὅτι μέλη ἐσμὲν τοῦ
σώματος αὐτοῦ, ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν
» ὀστέων αὐτοῦ. ἀντὶ τούτου καταλείψει ἄνθρωπος
» τὸν πατέρα ⸌ τὴν μητέρα, καὶ προσκολ-
» ληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἔσον-
» ται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. τὸ μυστήριον τοῦτο
μέγα ἐστίν, ἐγὼ δὲ λέγω εἰς χ̄ν, καὶ εἰς τὴν
ἐκκλησίαν. πλὴν καὶ ὑμεῖς οἱ καθ' ἕνα, ἕ-
καστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα οὕτως ἀγαπά-

τω ὡς ἑαυτόν. ἡ δὲ γυνὴ ἵνα φοβῆται τὸν ἄν-
δρα. Τὰ τέκνα ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν ὑ- 6
μῶν ἐν κυρίῳ· τοῦτο γάρ ἐστι δίκαιον· τίμα τὸν "
πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα· ἥτις ἐστὶν ἐντολὴ "
πρώτη ἐν ἐπαγγελίᾳ· ἵνα εὖ σοι γένηται, καὶ "
ἔσῃ μακροχρόνιος ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ οἱ πατέ- "
ρες μὴ παροργίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν, ἀλλ' ἐκ-
τρέφετε αὐτὰ ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ κυ.
οἱ δοῦλοι ὑπακούετε τοῖς κυρίοις κατὰ σάρκα,
μετὰ φόβου καὶ τρόμου, ἐν ἁπλότητι τῆς καρ-
δίας ὑμῶν, ὡς τῷ Χριστῷ, μὴ κατ' ὀφθαλμο-
δουλείαν ὡς ἀνθρωπάρεσκοι, ἀλλ' ὡς δοῦλοι
τοῦ Χυ, ποιοῦντες τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ ἐκ ψυ-
χῆς, μετ' εὐνοίας δουλεύοντες τῷ κυρίῳ καὶ
οὐκ ἀνθρώποις, εἰδότες ὅτι ὃ ἐάν τι ἕκαστος
ποιήσῃ ἀγαθόν, τοῦτο κομιεῖται παρὰ τοῦ κυ,
εἴτε δοῦλος, εἴτε ἐλεύθερος. καὶ οἱ κύριοι τὰ
αὐτὰ ποιεῖτε πρὸς αὐτούς, ἀνιέντες τὴν ἀ-
πειλήν, εἰδότες ὅτι καὶ ὑμῶν αὐτῶν ὁ κύριός
ἐστιν ἐν οὐρανοῖς, καὶ προσωπολημψία οὐκ ἔστι
παρ' αὐτῷ. τὸ λοιπόν, ἀδελφοί μου, ἐνδυνα-
μοῦσθε ἐν κυρίῳ, καὶ ἐν τῷ κράτει τῆς ἰσχύος
αὐτοῦ· ἐνδύσασθε τὴν πανοπλίαν τοῦ θυ πρὸς

τὸ δυνάσθαι ὑμᾶς στῆναι πρὸς τὰς μεθοδείας
τοῦ διαβόλου· ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ πάλη πρὸς
αἷμα καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχάς, πρὸς
τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ
σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου, πρὸς τὰ πνευμα-
τικὰ τῆς πονηρίας ἐν τοῖς ἐπουρανίοις· διὰ
τοῦτο ἀναλάβετε τὴν πανοπλίαν τοῦ θεοῦ,
ἵνα δυνηθῆτε ἀντιστῆναι ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πο-
νηρᾷ, καὶ ἅπαντα κατεργασάμενοι στῆναι. στῆτε
οὖν περιζωσάμενοι τὴν ὀσφὺν ὑμῶν ἐν ἀλη-
θείᾳ, καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν θώρακα τῆς δι-
καιοσύνης, καὶ ὑποδησάμενοι τοὺς πόδας ἐν
ἑτοιμασίᾳ τοῦ εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης, ἐν
πᾶσιν ἀναλαβόντες τὸν θυρεὸν τῆς πίστεως,
ἐν ᾧ δυνήσεσθε πάντα τὰ βέλη τοῦ πονηροῦ
τὰ πεπυρωμένα σβέσαι. καὶ τὴν περικεφα-
λαίαν τοῦ σωτηρίου δέξασθε, καὶ τὴν μάχαι-
ραν τοῦ πνεύματος, ὅ ἐστι ῥῆμα θεοῦ, διὰ πά-
σης προσευχῆς καὶ δεήσεως προσευχόμενοι
ἐν παντὶ καιρῷ, ἐν πνεύματι, καὶ εἰς αὐτὸ τοῦτο
ἀγρυπνοῦντες ἐν πάσῃ προσκαρτερήσει καὶ
δεήσει περὶ πάντων τῶν ἁγίων, καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ,
ἵνα μοι δοθείη λόγος ἐν ἀνοίξει τοῦ στόματός

μου, ἐν παῤῥησίᾳ γνωρίσαι τὸ μυστήριον τοῦ εὐαγγελίου, ὑπὲρ οὗ πρεσβεύω ἐν ἁλύσει, ἵνα ἐν αὐτῷ παῤῥησιάσωμαι, ὡς δεῖ με λαλῆσαι. ἵνα δὲ εἰδῆτε καὶ ὑμεῖς τὰ κατ' ἐμέ, τί πράσσω, πάντα ὑμῖν γνωρίσει Τυχικὸς ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος ἐν κυρίῳ, ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο ἵνα γνῶτε τὰ περὶ ἡμῶν, καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν. εἰρήνη τοῖς ἀδελφοῖς καὶ ἀγάπη μετὰ πίστεως, ἀπὸ θεοῦ πατρὸς καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ. ἡ χάρις μετὰ πάντων τῶν ἀγαπώντων τὸν κύριον ἡμῶν ἰησοῦν χριστὸν ἐν ἀφθαρσίᾳ. ἀμήν.

Πρὸς ἐφεσίους ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης
διὰ τυχικοῦ.

Η ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

ΠΑΥΛΟΣ καὶ Τιμόθεος δοῦλοι ἰησοῦ χριστοῦ, πᾶσι τοῖς ἁγίοις ἐν χῷ ἰῦ τοῖς οὖσιν ἐν φιλίπποις, σὺν ἐπισκόποις καὶ διακόνοις· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ κῦ ἰῦ χῦ. Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου ἐπὶ πάσῃ τῇ μνείᾳ ὑμῶν, πάντοτε ἐν πάσῃ δεήσει μου ὑπὲρ πάντων ὑμῶν, μετὰ χαρᾶς τὴν δέησιν ποιούμενος ἐπὶ τῇ κοινωνίᾳ ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον, ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας ἄχρι τοῦ νῦν, πεποιθὼς αὐτὸ τοῦτο ὅτι ὁ ἐναρξάμενος ἐν ὑμῖν ἔργον ἀγαθὸν, ἐπιτελέσει ἄχρις ἡμέρας ἰησοῦ χριστοῦ, καθώς ἐστι δίκαιον ἐμοὶ τοῦτο φρονεῖν ὑπὲρ πάντων ὑμῶν, διὰ τὸ ἔχειν με ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμᾶς, ἔν τε τοῖς δεσμοῖς μου, καὶ τῇ ἀπολογίᾳ, καὶ βεβαιώσει τοῦ

θ᾽αγγελίου, συγκοινωνούς μου τῆς χάριτος πάντας ὑμᾶς ὄντας. μάρτυς γάρ μου ἐστὶν ὁ θς, ὡς ἐπιποθῶ πάντας ὑμᾶς ἐν σπλάγχνοις ἰῦ χριστοῦ· καὶ τοῦτο προσεύχομαι, ἵνα ἡ ἀγάπη ὑμῶν ἔτι μᾶλλον καὶ μᾶλλον περισσεύῃ ἐν ἐπιγνώσει καὶ πάσῃ αἰσθήσει, εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς τὰ διαφέροντα, ἵνα ἦτε εἰλικρινεῖς καὶ ἀπρόσκοποι εἰς ἡμέραν χῦ, πεπληρωμένοι καρπῶν δικαιοσύνης τῶν διὰ ἰησοῦ χριστοῦ, εἰς δόξαν καὶ ἔπαινον θῦ. Γινώσκειν δὲ ὑμᾶς βούλομαι, ἀδελφοί, ὅτι τὰ κατ᾽ ἐμὲ μᾶλλον εἰς προκοπὴν τοῦ θαγγελίου ἐλήλυθεν, ὥστε τοὺς δεσμούς μου φανεροὺς ἐν χῶ γενέσθαι ἐν ὅλῳ τῷ πραιτωρίῳ καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσι, καὶ τοὺς πλείονας τῶν ἀδελφῶν ἐν κῶ πεποιθότας τοῖς δεσμοῖς μου, περισσοτέρως τολμᾶν ἀφόβως τὸν λόγον λαλεῖν. τινὲς μὲν καὶ διὰ φθόνον καὶ ἔριν, τινὲς δὲ καὶ δι᾽ εὐδοκίαν, τὸν χριστὸν κηρύσσουσιν. οἱ μὲν ἐξ ἐριθείας τὸν χὸν καταγγέλλουσιν οὐχ ἁγνῶς, οἰόμενοι θλῖψιν ἐπιφέρειν τοῖς δεσμοῖς μου· οἱ δὲ ἐξ ἀγάπης, εἰδότες ὅτι εἰς ἀπολογίαν τοῦ θαγγελίου κεῖμαι. τί γάρ; πλὴν παντὶ τρόπῳ

πω, εἴτε προφάσει εἴτε ἀληθείᾳ, χ̀ς καταγγέλλεται· κ̀ ἐν τούτῳ χαίρω, ἀλλὰ κ̀αὶ χαρήσομαι· οἶδα γὰρ ὅτι τοῦτό μοι ἀποβήσεται εἰς σωτηρίαν διὰ τ̀ ὑμῶν δεήσεως κ̀ ἐπιχορηγίας τ̃ς πνεύματος ἰησοῦ χρ̃ιστοῦ, κ̀τ̀ τὴν ἀποκαραδοκίαν κ̀ ἐλπίδα μου, ὅτι ἐν οὐδενὶ αἰσχυνθήσομαι, ἀλλ̀ ἐν πάσῃ παῤῥησίᾳ, ὡς πάντοτε, κ̀αὶ νῦν μεγαλυνθήσεται χρ̃ιστὸς ἐν τ̃ῷ σώματί μου, εἴτε διὰ ζωῆς, εἴτε διὰ θανάτου· ἐμοὶ γὰρ τὸ ζ̃ν, χρ̃ιστὸς κ̀ τὸ ἀποθανεῖν, κέρδος. εἰ δὲ τὸ ζ̃ν ἐν σαρκὶ, τοῦτό μοι καρπὸς ἔργου, κ̀αὶ τί αἱρήσομαι οὐ γνωρίζω. συνέχομαι δὲ ἐκ τ̃ῶν δύο, τὴν ἐπιθυμίαν ἔχων εἰς τὸ ἀναλῦσαι, κ̀αὶ σὺν χρ̃ιστῷ εἶναι, πολλῷ μᾶλλον κρεῖσσον· τὸ δ̀ ἐπιμένειν ἐν τ̃ῇ σαρκὶ, ἀναγκαιότερον δι' ὑμᾶς. κ̀ τοῦτο πεποιθὼς οἶδα ὅτι μενῶ κ̀αὶ συμπαραμενῶ πᾶσιν ὑμῖν εἰς τὴν ὑμῶν προκοπὴν κ̀αὶ χαρὰν τ̃ῆς πίστεως, ἵνα τὸ καύχημα ὑμῶν περισσεύῃ ἐν χρ̃ιστῷ ἰησοῦ ἐν ἐμοὶ, διὰ τ̃ῆς ἐμ̃ῆς παρουσίας πάλιν πρὸς ὑμᾶς. γ̀ Μόνον ἀξίως τ̃οῦ εὐαγγελίου τοῦ χρ̃ιστοῦ πολιτεύεσθε, ἵνα εἴτε ἐλθὼν κ̀ ἰδὼν ὑμᾶς, εἴτε ἀπὼν, ἀκούσω τὰ περὶ ὑμῶν,

ὅτι στήκετε ἐν ἑνὶ πνεύματι, μιᾷ ψυχῇ, συναθλοῦντες τῇ πίστει τοῦ εὐαγγελίου, καὶ μὴ πτυρόμενοι ἐν μηδενὶ ὑπὸ τῶν ἀντικειμένων, ἥτις αὐτοῖς μέν ἐστιν ἔνδειξις ἀπωλείας, ὑμῖν δὲ σωτηρίας, καὶ τοῦτο ἀπὸ θεοῦ, ὅτι ὑμῖν ἐχαρίσθη τὸ ὑπὲρ Χριστοῦ, οὐ μόνον τὸ εἰς αὐτὸν πιστεύειν, ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπὲρ αὐτοῦ πάσχειν. τὸν αὐτὸν ἀγῶνα ἔχοντες οἷον εἴδετε ἐν ἐμοὶ καὶ νῦν ἀκούετε ἐν ἐμοί. Εἴ τις οὖν παράκλη 2
σις ἐν Χῷ, εἴ τις παραμύθιον ἀγάπης, εἴ τις κοινωνία πνεύματος, εἴ τις σπλάγχνα καὶ οἰκτιρμοί, πληρώσατέ μου τὴν χαράν, ἵνα τὸ αὐτὸ φρονῆτε, τὴν αὐτὴν ἀγάπην ἔχοντες, σύμψυχοι, τὸ ἓν φρονοῦντες, μηδὲν κατ' ἐριθείαν ἢ κενοδοξίαν, ἀλλὰ τῇ ταπεινοφροσύνῃ ἀλλήλους ἡγούμενοι ὑπερέχοντας ἑαυτῶν· μὴ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστος σκοπεῖτε, ἀλλὰ καὶ τὰ τῶν ἑτέρων ἕκαστος· τοῦτο γὰρ φρονείσθω ἐν ὑμῖν ὃ καὶ ἐν Χῷ Ἰῡ, ὃς ἐν μορφῇ θῦ ὑπάρχων, οὐχ ἁρπαγμὸν ἡγήσατο τὸ εἶναι ἴσα θεῷ, ἀλλ' ἑαυτὸν ἐκένωσε μορφὴν δούλου λαβών, ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπων γενόμενος, καὶ σχήματι εὑρεθεὶς ὡς ἄνθρωπος· ἐταπείνωσεν ἑαυτόν, γενόμενος ὑπήκοος

μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ, σταυροῦ. διὸ καὶ ὁ θς αὐτὸν ὑπερύψωσε, καὶ ἐχαρίσατο αὐτῷ ὄνομα τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα, ἵνα ἐν τῷ ὀνόματι ἰῦ πᾶν γόνυ κάμψῃ ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων, καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσηται ὅτι κύριος, ἰησοῦς χριστὸς, εἰς δόξαν θεοῦ πατρός. ὥστε, ἀγαπητοί μου, καθὼς πάντοτε ὑπηκούσατε, μὴ ὡς ἐν τῇ παρουσίᾳ μου μόνον, ἀλλὰ νῦν πολλῷ μᾶλλον ἐν τῇ ἀπουσίᾳ μου, μετὰ φόβου καὶ τρόμου τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν κατεργάζεσθε· ὁ θεὸς γάρ ἐστιν ὁ ἐνεργῶν ἐν ὑμῖν καὶ τὸ θέλειν καὶ τὸ ἐνεργεῖν ὑπὲρ τῆς εὐδοκίας. πάντα ποιεῖτε χωρὶς γογγυσμῶν καὶ διαλογισμῶν, ἵνα γένησθε ἄμεμπτοι καὶ ἀκέραιοι, τέκνα θεοῦ ἀμώμητα ἐν μέσῳ γενεᾶς σκολιᾶς καὶ διεστραμμένης, ἐν οἷς φαίνεσθε ὡς φωστῆρες ἐν κόσμῳ, λόγον ζωῆς ἐπέχοντες, εἰς καύχημα ἐμοὶ εἰς ἡμέραν χριστοῦ, ὅτι οὐκ εἰς κενὸν ἔδραμον, οὐδὲ εἰς κενὸν ἐκοπίασα. ἀλλ' εἰ καὶ σπένδομαι ἐπὶ τῇ θυσίᾳ καὶ λειτουργίᾳ τῆς πίστεως ὑμῶν, χαίρω καὶ συγχαίρω πᾶσιν ὑμῖν· τὸ δ' αὐτὸ καὶ ὑμεῖς χαίρετε καὶ συγχαίρετέ μοι. Ἐλπί-

ζω δὲ ἐν χυρίῳ ἰησοῦ ἐλπίζω δὲ ταχέως πέμψαι ὑμῖν, ἵνα κἀγὼ εὐψυχῶ, γνοὺς τὰ περὶ ὑμῶν· οὐδένα γὰρ ἔχω ἰσόψυχον ὅστις γνησίως τὰ περὶ ὑμῶν μεριμνήσει· οἱ πάντες γὰρ τὰ ἑαυτῶν ζητοῦσιν, οὐ τὰ τοῦ χυ ἰησοῦ. τὴν δὲ δοκιμὴν αὐτοῦ γινώσκετε, ὅτι ὡς πατρὶ τέκνον, σὺν ἐμοὶ ἐδούλευσεν εἰς τὸ εὐαγγέλιον. τοῦτον μὲν οὖν ἐλπίζω πέμψαι, ὡς ἂν ἀπίδω τὰ περὶ ἐμέ, ἐξαυτῆς· πέποιθα δὲ ἐν χυρίῳ ὅτι καὶ αὐτὸς ταχέως ἐλεύσομαι· ἀναγκαῖον δὲ ἡγησάμην ἐπαφρόδιτον τὸν ἀδελφὸν καὶ συνεργὸν καὶ συστρατιώτην μου, ὑμῶν δὲ ἀπόστολον, καὶ λειτουργὸν τῆς χρείας μου, πέμψαι πρὸς ὑμᾶς, ἐπειδὴ ἐπιποθῶν ἦν πάντας ὑμᾶς, καὶ ἀδημονῶν, διότι ἠκούσατε ὅτι ἠσθένησε· καὶ γὰρ ἠσθένησε παραπλήσιον θανάτῳ, ἀλλ' ὁ θεὸς αὐτὸν ἠλέησεν, οὐκ αὐτὸν δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐμέ, ἵνα μὴ λύπην ἐπὶ λύπῃ σχῶ. σπουδαιοτέρως οὖν ἔπεμψα αὐτόν, ἵνα ἰδόντες αὐτὸν, πάλιν χαρῆτε, κἀγὼ ἀλυπότερος ὦ. προσδέχεσθε οὖν αὐτὸν ἐν χυρίῳ μετὰ πάσης χαρᾶς, καὶ τοὺς τοιούτους ἐντίμους ἔχετε, ὅτι διὰ τὸ ἔργον τοῦ χριστοῦ μέχρι θα-

κάτω ἤγγισε, σπουδαιοτέρως τῇ ψυχῇ,
ἵνα διαπληρώσῃ τὸ ὑμῶν ὑστέρημα τῆς πρὸς
3 ἐ με λειτουργίας. Τὸ λοιπὸν, ἀδελφοί μου,
χαίρετε ἐν κυρίῳ. Τὰ αὐτὰ γράφειν ὑμῖν ἐ-
μοὶ μὲν οὐκ ὀκνηρόν, ὑμῖν δὲ ἀσφαλές. βλέ-
πετε τοὺς κύνας, βλέπετε τοὺς κακοὺς ἐργά-
τας, βλέπετε τὴν κατατομήν· ἡμεῖς γάρ ἐσμεν
ἡ περιτομὴ, οἱ πνεύματι θεοῦ λατρεύοντες, καὶ
καυχώμενοι ἐν χῷ ἰησοῦ, καὶ οὐκ ἐν σαρκὶ πε-
ποιθότες· καίπερ ἐγὼ ἔχων πεποίθησιν καὶ ἐν
σαρκί. εἴπερ δοκεῖ ἄλλος πεποιθέναι ἐν σαρκὶ,
ἐγὼ μᾶλλον, περιτομὴ ὀκταήμερος, ἐκ γέ-
νους ἰσραὴλ, φυλῆς βενιαμὶν, ἑβραῖος ἐξ ἑ-
βραίων, κατὰ νόμον φαρισαῖος, κατὰ ζῆλος δι-
ώκων τὴν ἐκκλησίαν, κατὰ δικαιοσύνην τὴν
ἐν νόμῳ γενόμενος ἄμεμπτος· ἀλλ ἅτινα ἦν
μοι κέρδη, ταῦτα ἥγημαι διὰ τὸν χριστὸν ζη-
μίαν· ἀλλὰ μενοῦνγε καὶ ἡγοῦμαι πάντα ζη-
μίαν εἶναι διὰ τὸ ὑπερέχον τῆς γνώσεως χριστοῦ
ἰῦ τοῦ κυρίου μου, δι' ὃν τὰ πάντα ἐζημιώ-
θην, καὶ ἡγοῦμαι σκύβαλα εἶναι, ἵνα χριστὸν κερ
δήσω, καὶ εὑρεθῶ ἐν αὐτῷ μὴ ἔχων ἐμὴν δι
καιοσύνην τὴν ἐκ νόμου, ἀλλὰ τὴν διὰ πί-

σεως χυ, τὴν ἐκ θεοῦ δικαιοσύνην ἐπὶ τῇ πίστει, τοῦ γνῶναι αὐτὸν καὶ τὴν δύναμιν τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ, καὶ τὴν κοινωνίαν τῶν παθημάτων αὐτοῦ, συμμορφούμενος τῷ θανάτῳ αὐτοῦ, εἴ πως καταντήσω εἰς τὴν ἐξανάστασιν τὴν νεκρῶν· οὐχ ὅτι ἤδη ἔλαβον ἢ ἤδη τετελείωμαι· διώκω δὲ εἰ καὶ καταλάβω, ἐφ' ᾧ καὶ κατελήφθην ὑπὸ τοῦ χριστοῦ ἰησοῦ. ἀδελφοί, ἐγὼ ἐμαυτὸν οὐ λογίζομαι κατειληφέναι, ἓν δέ, τὰ μὲν ὀπίσω ἐπιλανθανόμενος, τοῖς δὲ ἔμπροσθεν ἐπεκτεινόμενος, κατὰ σκοπὸν διώκω εἰς τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω κλήσεως τοῦ θεοῦ ἐν χριστῷ ἰησοῦ. ὅσοι οὖν τέλειοι τοῦτο φρονῶμεν, καὶ εἴ τι ἑτέρως φρονεῖτε, καὶ τοῦτο ὁ θεὸς ὑμῖν ἀποκαλύψει. πλὴν εἰς ὃ ἐφθάσαμεν, τῷ αὐτῷ στοιχεῖν κανόνι, τὸ αὐτὸ φρονεῖν. συμμιμηταί μου γίνεσθε ἀδελφοί, καὶ σκοπεῖτε τοὺς οὕτω περιπατοῦντας, καθὼς ἔχετε τύπον ἡμᾶς· πολλοὶ γὰρ περιπατοῦσιν, οὓς πολλάκις ἔλεγον ὑμῖν, νῦν δὲ καὶ κλαίων λέγω, τοὺς ἐχθροὺς τοῦ σταυροῦ τοῦ χριστοῦ, ὧν τὸ τέλος ἀπώλεια, ὧν ὁ θεὸς ἡ κοιλία, καὶ ἡ δόξα ἐν τῇ αἰσχύνῃ αὐτῶν, οἱ τὰ ἐπίγεια φρο-

νοῶντες. ἡμῶν γὰρ τὸ πολίτευμα ἐν οὐρανοῖς
ὑπάρχει, ἐξ οὗ καὶ σωτῆρα ἀπεκδεχόμεθα κύ-
ριον Ἰησοῦν χριστόν, ὃς μετασχηματίσει τὸ σῶ-
μα τῆς ταπεινώσεως ἡμῶν, εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸ
σύμμορφον τῷ σώματι τῆς δόξης αὐτοῦ, κατὰ
τὴν ἐνέργειαν τοῦ δύνασθαι αὐτὸν καὶ ὑποτά-
ξαι ἑαυτῷ τὰ πάντα. Ὥστε, ἀδελφοί μου
4 5' ἀγαπητοὶ καὶ ἐπιπόθητοι, χαρὰ καὶ στέφανός
μου, οὕτω στήκετε ἐν κυρίῳ, ἀγαπητοί. Εὐωδίαν
παρακαλῶ καὶ συντύχῃ παρακαλῶ τὸ αὐ-
τὸ φρονεῖν ἐν κυρίῳ. ναὶ ἐρωτῶ καί σε, σύζυγε
γνήσιε, συλλαμβάνου αὐταῖς αἵτινες ἐν τῷ
εὐαγγελίῳ συνήθλησάν μοι, μετὰ Κλήμεντος
καὶ τῶν λοιπῶν συνεργῶν μου, ὧν τὰ ὀνόματα
ἐν βίβλῳ ζωῆς. χαίρετε ἐν κυρίῳ πάντοτε,
πάλιν ἐρῶ, χαίρετε. τὸ ἐπιεικὲς ὑμῶν γνωσθή-
τω πᾶσιν ἀνθρώποις. ὁ κύριος ἐγγύς. μηδὲν
μεριμνᾶτε, ἀλλ' ἐν παντὶ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ
δεήσει μετ' εὐχαριστίας τὰ αἰτήματα ὑμῶν
γνωριζέσθω πρὸς τὸν θεόν, καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ
θεοῦ ἡ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν, φρουρήσει
τὰς καρδίας ὑμῶν καὶ τὰ νοήματα ὑμῶν ἐν χρι-
στῷ Ἰησοῦ. τὸ λοιπόν, ἀδελφοί, ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ, ὅσα

σεμνὰ, ὅσα δίκαια, ὅσα ἁγνὰ, ὅσα προσφιλῆ, ὅσα εὔφημα, εἴ τις ἀρετὴ καὶ εἴ τις ἔπαινος, ταῦτα λογίζεσθε· ἃ καὶ ἐμάθετε καὶ παρελάβετε καὶ ἠκούσατε καὶ εἴδετε ἐν ἐμοὶ, ταῦτα πράσσετε, καὶ ὁ θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν. Ἐχάρην δὲ ἐν κυρίῳ μεγάλως, ζ ὅτι ἤδη ποτὲ ἀνεθάλετε τὸ ὑπὲρ ἐμοῦ φρονεῖν, ἐφ' ᾧ καὶ ἐφρονεῖτε, ἠκαιρεῖσθε δέ· οὐχ ὅτι καθ' ὑστέρησιν λέγω· ἐγὼ γὰρ ἔμαθον, ἐν οἷς εἰμι, αὐτάρκης εἶναι· οἶδα καὶ ταπεινοῦσθαι, οἶδα καὶ περισσεύειν· ἐν παντὶ καὶ ἐν πᾶσι μεμύημαι καὶ χορτάζεσθαι καὶ πεινᾶν, καὶ περισσεύειν καὶ ὑστερεῖσθαι· πάντα ἰσχύω ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντί με χριστῷ· πλὴν καλῶς ἐποιήσατε συγκοινωνήσαντές μου τῇ θλίψει. οἴδατε δὲ καὶ ὑμεῖς, Φιλιππήσιοι, ὅτι ἐν ἀρχῇ τοῦ εὐαγγελίου, ὅτε ἐξῆλθον ἀπὸ μακεδονίας, οὐδεμία μοι ἐκκλησία ἐκοινώνησεν εἰς λόγον δόσεως καὶ λήψεως, εἰ μὴ ὑμεῖς μόνοι, ὅτι καὶ ἐν θεσσαλονίκῃ καὶ ἅπαξ καὶ δὶς εἰς τὴν χρείαν μοι ἐπέμψατε· οὐχ ὅτι ἐπιζητῶ τὸ δόμα, ἀλλ' ἐπιζητῶ τὸν καρπὸν τὸν πλεονάζοντα εἰς λόγον ὑμῶν. ἀπέχω δὲ πάντα καὶ περισ-

σεύω · πεπλήρωμαι δεξάμενος παρὰ ἐπαφροδίτου τὰ παρ' ὑμῶν, ὀσμὴν εὐωδίας, θυσίαν δεκτὴν, εὐάρεστον τῷ θεῷ. ὁ δὲ θεός μου πληρώσει πᾶσαν χρείαν ὑμῶν, κατὰ τὸ πλοῦτος αὐτοῦ, ἐν δόξῃ, ἐν χριστῷ ἰησοῦ. τῷ δὲ θεῷ καὶ πατρὶ ἡμῶν ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. ἀσπάσασθε πάντα ἅγιον ἐν χριστῷ ἰησοῦ. ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ σὺν ἐμοὶ ἀδελφοί. ἀσπάζονται ὑμᾶς πάντες οἱ ἅγιοι, μάλιστα δὲ οἱ ἐκ τῆς καισάρος οἰκίας. ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν. ἀμήν.

Πρὸς φιλιππησίους ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης διὰ ἐπαφροδίτου.

ΗΓΡΟΣ

Η ΠΡΟΣΚΟΛΛΗΣΙΣ
ἐπιστολὴ παύλου.

ΠΑΥΛΟΣ ἀπόστολος ἰ῝ χριστοῦ διὰ θελήματος θ῝, καὶ τιμόθεος ὁ ἀδελφὸς, τοῖς ἐν κολασσαῖς ἁγίοις καὶ πιστοῖς ἀδελφοῖς ἐν χ῝ῳ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ κ῝υ ἰησοῦ χ῝υ. Εὐχαριστοῦμεν τῷ θεῷ καὶ πατρὶ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, πάντοτε περὶ ὑμῶν προσευχόμενοι, ἀκούσαντες τὴν πίστιν ὑμῶν ἐν χριστῷ ἰησοῦ, καὶ τὴν ἀγάπην τὴν εἰς πάντας τοὺς ἁγίους, διὰ τὴν ἐλπίδα τὴν ἀποκειμένην ὑμῖν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἣν προηκούσατε ἐν τῷ λόγῳ τῆς ἀληθείας τοῦ εὐαγγελίου τοῦ παρόντος εἰς ὑμᾶς, καθὼς καὶ ἐν παντὶ τῷ κόσμῳ, ἐστὶ καρποφορούμενον καθὼς καὶ ἐν ὑμῖν ἀφ' ἧς ἡμέρας ἠκούσατε καὶ ἐπέγνωτε τὴν χάριν τοῦ θ῝υ ἐν ἀληθείᾳ, καθὼς

θεὸς καὶ ἐμάθετε ἀπὸ ἐπαφρᾶ τὸ ἀγαπητὸ συνδούλου ἡμῶν, ὅς ἐστι πιστὸς ὑπὲρ ὑμῶν διάκονος τοῦ χριστοῦ, ὁ καὶ δηλώσας ἡμῖν τὴν
ε' ὑμῶν ἀγάπην ἐν πνεύματι. Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς ἀφ' ἧς ἡμέρας ἠκούσαμεν, οὐ παυόμεθα ὑπὲρ ὑμῶν προσευχόμενοι, καὶ αἰτούμενοι ἵνα πληρωθῆτε τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ θελήματος αὐτοῦ ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ συνέσει πνευματικῇ, περιπατῆσαι ὑμᾶς ἀξίως τοῦ κυρίου εἰς πᾶσαν ἀρέσκειαν, ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ καρποφοροῦντες καὶ αὐξανόμενοι εἰς τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ θεοῦ, ἐν πάσῃ δυνάμει δυναμούμενοι κατὰ τὸ κράτος τῆς δόξης αὐτοῦ, εἰς πᾶσαν ὑπομονὴν καὶ μακροθυμίαν μετὰ χα-
ιγ' ρᾶς, Εὐχαριστοῦντες τῷ πατρὶ τῷ ἱκανώσαντι ἡμᾶς εἰς τὴν μερίδα τοῦ κλήρου τῶν ἁγίων ἐν τῷ φωτί, ὃς ἐρρύσατο ἡμᾶς ἐκ τῆς ἐξουσίας τοῦ σκότους, καὶ μετέστησεν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ υἱοῦ τῆς ἀγάπης αὐτοῦ, ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν, ὅς ἐστιν εἰκὼν τοῦ θεοῦ τοῦ ἀοράτου, πρωτότοκος πάσης κτίσεως, ὅτι ἐν αὐτῷ ἐκτίσθη τὰ πάντα, τὰ ἐν τοῖς

ὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, τὰ ὁρατὰ καὶ τὰ ἀόρατα, εἴτε θρόνοι, εἴτε κυριότητες, εἴτε ἀρχαὶ, εἴτε ἐξουσίαι· τὰ πάντα δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν ἔκτισται, καὶ αὐτός ἐστι πρὸ πάντων, καὶ τὰ πάντα ἐν αὐτῷ συνέστηκε· καὶ αὐτός ἐστιν ἡ κεφαλὴ τοῦ σώματος τῆς ἐκκλησίας, ὅς ἐστιν ἀρχὴ πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν, ἵνα γένηται ἐν πᾶσιν αὐτὸς πρωτεύων, ὅτι ἐν αὐτῷ εὐδόκησε πᾶν τὸ πλήρωμα κατοικῆσαι, καὶ δι' αὐτοῦ ἀποκαταλλάξαι τὰ πάντα εἰς αὐτόν, εἰρηνοποιήσας διὰ τοῦ αἵματος τοῦ σταυροῦ αὐτοῦ, δι' αὐτοῦ, εἴτε τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, εἴτε τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Καὶ ὑμᾶς ποτε ὄντας ἀπηλλοτριωμένους καὶ ἐχθροὺς τῇ διανοίᾳ ἐν τοῖς ἔργοις τοῖς πονηροῖς, νυνὶ δὲ ἀποκατήλλαξεν ἐν τῷ σώματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ διὰ τοῦ θανάτου, παραστῆσαι ὑμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους καὶ ἀνεγκλήτους κατενώπιον αὐτοῦ, εἴγε ἐπιμένετε τῇ πίστει τεθεμελιωμένοι καὶ ἑδραῖοι, καὶ μὴ μετακινούμενοι ἀπὸ τῆς ἐλπίδος τοῦ εὐαγγελίου οὗ ἠκούσατε, τοῦ κηρυχθέντος ἐν πάσῃ κτίσει τῇ ὑπὸ τὸν οὐρανόν, οὗ ἐγενόμην ἐγὼ Παῦλος διάκονος. Νῦν χαίρω ἐν τοῖς παθήμασιν

θήμασί μου ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ ἀνταναπληρῶ τὰ
ὑστερήματα τῶν θλίψεων τοῦ χριστοῦ ἐν τῇ σαρ-
κί μου ὑπὲρ τοῦ σώματος αὐτοῦ, ὅ ἐστιν ἡ ἐκκλη-
σία, ἧς ἐγενόμην ἐγὼ διάκονος κατὰ τὴν οἰ-
κονομίαν τοῦ θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι εἰς ὑ-
μᾶς, πληρῶσαι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, τὸ μυστή-
ριον τὸ ἀποκεκρυμμένον ἀπὸ τῶν αἰώνων καὶ
ἀπὸ τῶν γενεῶν, νυνὶ δὲ ἐφανερώθη τοῖς ἁ-
γίοις αὐτοῦ, οἷς ἠθέλησεν ὁ θεὸς γνωρίσαι τί ὁ
πλοῦτος τῆς δόξης τοῦ μυστηρίου τούτου ἐν τοῖς
ἔθνεσιν, ὅ ἐστι χριστὸς ἐν ὑμῖν, ἡ ἐλπὶς τῆς δόξης,
ὃν ἡμεῖς καταγγέλλομεν, νουθετοῦντες πάντα
ἄνθρωπον, καὶ διδάσκοντες πάντα ἄνθρωπον ἐν
πάσῃ σοφίᾳ, ἵνα παραστήσωμεν πάντα ἄνθρω
πον τέλειον ἐν χριστῷ ἰησοῦ, εἰς ὃ καὶ κοπιῶ
ἀγωνιζόμενος κατὰ τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ τὴν ἐνερ-
25 γουμένην ἐν ἐμοὶ ἐν δυνάμει. Θέλω γὰρ
ὑμᾶς εἰδέναι ἡλίκον ἀγῶνα ἔχω περὶ ὑμῶν
καὶ τῶν ἐν λαοδικείᾳ, καὶ ὅσοι οὐχ ἑωράκασι
τὸ πρόσωπόν μου ἐν σαρκί, ἵνα παρακληθῶ-
σιν αἱ καρδίαι αὐτῶν συμβιβασθέντων ἐν
ἀγάπῃ, καὶ εἰς πάντα πλοῦτον τῆς πληροφο-
ρίας τῆς συνέσεως, εἰς ἐπίγνωσιν τοῦ μυστηρίου

τῦ θεοῦ καὶ παῖδος καὶ τῦ χριστοῦ, ἐν ᾧ εἰσι πάντες οἱ θησαυροὶ τῆς σοφίας καὶ τῆς γνώσεως ἀπόκρυφοι. τοῦτο δὲ λέγω ἵνα μή τις ὑμᾶς παραλογίζηται ἐν πιθανολογίᾳ· εἰ γὰρ καὶ τῇ σαρκὶ ἄπειμι, ἀλλὰ τῷ πνεύματι σὺν ὑμῖν εἰμι, χαίρων καὶ βλέπων ὑμῶν τὴν τάξιν καὶ τὸ στερέωμα τῆς εἰς χριστὸν πίστεως ὑμῶν. ὡς οὖν παρελάβετε τὸν χριστὸν ἰησοῦν τὸν κύριον, ἐν αὐτῷ περιπατεῖτε, ἐρριζωμένοι καὶ ἐποικοδομούμενοι ἐν αὐτῷ, καὶ βεβαιούμενοι ἐν τῇ πίστει, καθὼς ἐδιδάχθητε, περισσεύοντες ἐν αὐτῇ ἐν εὐχαριστίᾳ. βλέπετε μή τις ὑμᾶς ἔσται ὁ συλαγωγῶν διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ κενῆς ἀπάτης, κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου, καὶ οὐ κατὰ χριστόν. ὅτι ἐν αὐτῷ κατοικεῖ παν τὸ πλήρωμα τῆς θεότητος σωματικῶς, καὶ ἐστε ἐν αὐτῷ πεπληρωμένοι, ὅς ἐστιν ἡ κεφαλὴ πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας, ἐν ᾧ καὶ περιετμήθητε περιτομῇ ἀχειροποιήτῳ, ἐν τῇ ἀπεκδύσει τοῦ σώματος τῶν ἁμαρτιῶν τῆς σαρκὸς, ἐν τῇ περιτομῇ τοῦ χριστοῦ, συνταφέντες αὐτῷ ἐν τῷ βαπτίσματι, ἐν ᾧ καὶ συνηγέρθητε διὰ τῆς πί-

στεως τῆς ἐνεργείας τ̃ θεοῦ τ̃ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ τ̃ν νεκρῶν. καὶ ὑμᾶς νεκροὺς ὄντας ἐν τοῖς παραπτώμασι καὶ τῇ ἀκροβυστίᾳ τῆς σαρκὸς ὑμῶν, συνεζωοποίησε σὺν αὐτῷ, χαρισάμενος ἡμῖν πάντα τὰ παραπτώματα, ἐξαλείψας τὸ καθ' ἡμῶν χειρόγραφον τοῖς δόγμασιν, ὃ ἦν ὑπεναντίον ἡμῖν, καὶ αὐτὸ ἦρκεν ἐκ τ̃ μέσου, προσηλώσας αὐτὸ τῷ σταυρῷ, ἀπεκδυσάμενος τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας ἐδειγμάτισεν ἐν παῤῥησίᾳ, θριαμβεύσας αὐτοὺς ἐν αὐτῷ. Μὴ οὖν τις ὑμᾶς κρινέτω ἐν βρώσει ἢ ἐν πόσει, ἢ ἐν μέρει ἑορτῆς, ἢ νουμηνίας, ἢ σαββάτων, ἃ ἐστι σκιὰ τ̃ μελλόντων, τὸ δὲ σῶμα τ̃ χριστοῦ. μηδεὶς ὑμᾶς καταβραβευέτω θέλων ἐν ταπεινοφροσύνῃ καὶ θρησκείᾳ τ̃ ἀγγέλων, ἃ μὴ ἑώρακεν ἐμβατεύων, εἰκῇ φυσιούμενος ὑπὸ τ̃ νοὸς τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, καὶ οὐ κρατῶν τὴν κεφαλήν, ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα διὰ τ̃ ἁφῶν καὶ συνδέσμων ἐπιχορηγούμενον καὶ συμβιβαζόμενον, αὔξει τὴν αὔξησιν τ̃ θεοῦ. εἰ οὖν ἀπεθάνετε σὺν τῷ χριστῷ, ἀπὸ τ̃ν στοιχείων τ̃ κόσμου, τί ὡς ζῶντες ἐν κόσμῳ, δογματίζεσθε; μὴ ἅψῃ,

μηδὲ ψεύδη, μηδὲ θήρας, ἃ ἐστι πάντα εἰς φθορὰν τῇ ἀποχρήσει, κτ' τὰ ἐντάλματα καὶ διδασκαλίας τῶν ἀνθρώπων, ἅπινά ἐστι λόγον μὲν ἔχοντα σοφίας ἐν ἐθελοθρησκείᾳ καὶ ταπεινοφροσύνῃ καὶ ἀφειδίᾳ σώματος, οὐκ ἐν τιμῇ τινι πρὸς πλησμονὴν τῆς σαρκός. Εἰ 3
οὖν συνηγέρθητε τῷ χῷ, τὰ ἄνω ζητεῖτε, οὗ ὁ χς ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ καθήμενος· τὰ ἄνω φρονεῖτε, μὴ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς. ἀπεθάνετε γάρ, καὶ ἡ ζωὴ ὑμῶν κέκρυπται σὺν τῷ χριστῷ ἐν τῷ θεῷ. Ὅταν ὁ χς φανερωθῇ, ἡ ζωὴ ὑμῶν, θ'
τότε καὶ ὑμεῖς σὺν αὐτῷ φανερωθήσεσθε ἐν δόξῃ. νεκρώσατε οὖν τὰ μέλη ὑμῶν τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, πορνείαν, ἀκαθαρσίαν, πάθος, ἐπιθυμίαν κακήν, καὶ τὴν πλεονεξίαν, ἥτις ἐστὶν εἰδωλολατρεία, δι' ἃ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας, ἐν οἷς καὶ ὑμεῖς περιεπατήσατέ ποτε, ὅτε ἐζῆτε ἐν αὐτοῖς. νυνὶ δὲ ἀπόθεσθε καὶ ὑμεῖς τὰ πάντα, ὀργήν, θυμόν, κακίαν, βλασφημίαν, αἰσχρολογίαν ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν· μὴ ψεύδεσθε εἰς ἀλλήλους, ἀπεκδυσάμενοι τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον σὺν ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ, καὶ ἐνδυσάμενοι

τὸν νέον τὸν ἀνακαινούμενον εἰς ἐπίγνωσιν
κατ' εἰκόνα τοῦ κτίσαντος αὐτόν, ὅπου οὐκ ἔνι
Ἕλλην καὶ Ἰουδαῖος, περιτομὴ καὶ ἀκροβυ-
στία· βάρβαρος, Σκύθης· δοῦλος, ἐλεύθερος·
ἀλλὰ τὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσι Χριστός. ἐνδύσασθε
οὖν, ὡς ἐκλεκτοὶ τοῦ θεοῦ ἅγιοι καὶ ἠγαπη-
μένοι, σπλάγχνα οἰκτιρμῶν, χρηστότητα, τα-
πεινοφροσύνην, πραότητα, μακροθυμίαν,
ἀνεχόμενοι ἀλλήλων, καὶ χαριζόμενοι ἑαυτοῖς
ἐάν τις πρός τινα ἔχῃ μομφήν· καθὼς καὶ
ὁ Χριστὸς ἐχαρίσατο ὑμῖν, οὕτω καὶ ὑμεῖς·
ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις τὴν ἀγάπην, ἥτις ἐστὶ
σύνδεσμος τῆς τελειότητος· καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ
θεοῦ βραβευέτω ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, εἰς
ἣν καὶ ἐκλήθητε ἐν ἑνὶ σώματι, καὶ εὐχάριστοι
γίνεσθε. ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ ἐνοικείτω ἐν ὑ-
μῖν πλουσίως, ἐν πάσῃ σοφίᾳ, διδάσκοντες καὶ
νουθετοῦντες ἑαυτούς, ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις
καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς ἐν χάριτι ᾄδοντες
ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ κυρίῳ, καὶ πᾶν ὅ, τι ἂν
ποιῆτε ἐν λόγῳ ἢ ἐν ἔργῳ, πάντα ἐν ὀνόματι
κυρίου Ἰησοῦ, εὐχαριστοῦντες τῷ θεῷ καὶ πα-
τρὶ δι' αὐτοῦ. αἱ γυναῖκες ὑποτάσσεσθε τοῖς

ἰδίοις ἀνδράσιν, ὡς ἀρέσκει ἐν κυρίῳ. οἱ ἄνδρες, ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας, καὶ μὴ πικραίνεσθε πρὸς αὐτάς. τὰ τέκνα, ὑπακούετε τοῖς γονεῦσι κατὰ πάντα· τοῦτο γάρ ἐστιν εὐάρεστον τῷ κυρίῳ. οἱ πατέρες, μὴ ἐρεθίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν, ἵνα μὴ ἀθυμῶσιν. οἱ δοῦλοι, ὑπακούετε κατὰ πάντα τοῖς κατὰ σάρκα κυρίοις, μὴ ἐν ὀφθαλμοδουλείαις ὡς ἀνθρωπάρεσκοι, ἀλλ' ἐν ἁπλότητι καρδίας, φοβούμενοι τὸν θεόν· καὶ πᾶν ὅ, τι ἐὰν ποιῆτε, ἐκ ψυχῆς ἐργάζεσθε, ὡς τῷ κυρίῳ καὶ οὐκ ἀνθρώποις, εἰδότες ὅτι ἀπὸ κυρίου ἀπολήψεσθε τὴν ἀνταπόδοσιν τῆς κληρονομίας· τῷ γὰρ κυρίῳ Χριστῷ δουλεύετε. ὁ δὲ ἀδικῶν κομιεῖται ὃ ἠδίκησε, καὶ οὐκ ἔστι προσωπολημψία. Οἱ κύριοι, τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἰσότητα τοῖς δούλοις παρέχεσθε, εἰδότες ὅτι καὶ ὑμεῖς ἔχετε κύριον ἐν οὐρανοῖς. τῇ προσευχῇ προσκαρτερεῖτε, γρηγοροῦντες ἐν αὐτῇ ἐν εὐχαριστίᾳ, προσευχόμενοι ἅμα καὶ περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ θεὸς ἀνοίξῃ ἡμῖν θύραν τοῦ λόγου, λαλῆσαι τὸ μυστήριον τοῦ Χριστοῦ, δι' ὃ καὶ δέδεμαι, ἵνα φανερώσω αὐτό, ὡς δεῖ με λαλῆσαι. ἐν σοφίᾳ περιπατεῖτε πρὸς τοὺς

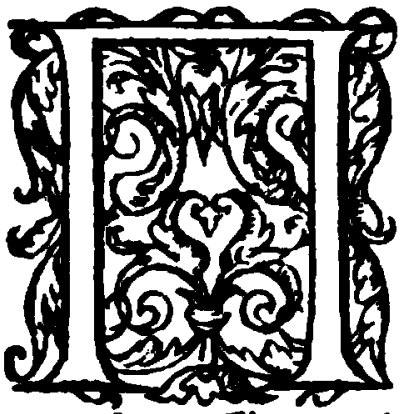
4

ἔξω, τὸν καιρὸν ἐξαγοραζόμενοι. ὁ λόγος ὑμῶν πάντοτε ἐν χάριτι, ἅλατι ἠρτυμένος, εἰδέναι πῶς δεῖ ὑμᾶς ἑνὶ ἑκάστῳ ἀποκρίνεσθαι. τὰ κατ' ἐμὲ πάντα γνωρίσει ὑμῖν Τυχικὸς ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος καὶ σύνδουλος ἐν κυρίῳ, ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο ἵνα γνῷ τὰ περὶ ὑμῶν, καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν, σὺν Ὀνησίμῳ τῷ πιστῷ καὶ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ, ὅς ἐστιν ἐξ ὑμῶν· πάντα ὑμῖν γνωριοῦσι τὰ ὧδε. ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἀρίσταρχος ὁ συναιχμάλωτός μου, καὶ Μᾶρκος ὁ ἀνεψιὸς Βαρνάβα, περὶ οὗ ἐλάβετε ἐντολάς, ἐὰν ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς, δέξασθε αὐτόν· καὶ Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Ἰοῦστος, οἱ ὄντες ὢν περιτομῆς, οὗτοι μόνοι συνεργοὶ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, οἵτινες ἐγενήθησάν μοι παρηγορία. ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἐπαφρᾶς ὁ ἐξ ὑμῶν δοῦλος Χριστοῦ, πάντοτε ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ ὑμῶν ἐν ταῖς προσευχαῖς, ἵνα στῆτε τέλειοι καὶ πεπληροφορημένοι ἐν παντὶ θελήματι τοῦ θεοῦ. μαρτυρῶ γὰρ αὐτῷ ὅτι ἔχει ζῆλον πολὺν ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ τῶν ἐν Λαοδικείᾳ καὶ τῶν ἐν Ἱεραπόλει. ἀσπάζεται ὑμᾶς Λουκᾶς ὁ ἰατρὸς ὁ

ἀγαπητὸς καὶ ἡμᾶς. ἀσπάσασθε τοὺς ἐν
Λαοδικείᾳ ἀδελφοὺς, καὶ Νυμφᾶν, καὶ τὴν κατ'
οἶκον αὐτοῦ ἐκκλησίαν· καὶ ὅταν ἀναγνωσθῇ
παρ' ὑμῖν ἡ ἐπιστολὴ, ποιήσατε ἵνα καὶ ἐν τῇ
Λαοδικέων ἐκκλησίᾳ ἀναγνωσθῇ, καὶ τὴν ἐκ
Λαοδικείας ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀναγνῶτε. Εἴπατε
δὲ Ἀρχίππῳ, Βλέπε τὴν διακονίαν ἣν παρέ-
λαβες ἐν κυρίῳ ἵνα αὐτὴν πληροῖς. ὁ ἀσπα-
σμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου. μνημονεύετέ μου
τῶν δεσμῶν. ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν. ἀμήν.

Πρὸς Κολασσαεῖς ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης διὰ
Τυχικοῦ καὶ Ὀνησίμου.

Η ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙ-
κεῖς ἐπιστολὴ παύλου πρώτη.

ΑΥΛΟΣ καὶ σιλουανὸς καὶ τιμόθεος τῇ ἐκκλησίᾳ θεσσαλονικέων, ἐν θεῷ πατρὶ, καὶ κυρίῳ ἰησοῦ χριστῷ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ.

Εὐχαριστοῦμεν τῷ θεῷ πάντοτε περὶ πάντων ὑμῶν, μνείαν ὑμῶν ποιούμενοι ἐπὶ τῶν προσευχῶν ἡμῶν, ἀδιαλείπτως μνημονεύοντες ὑμῶν τοῦ ἔργου τῆς πίστεως, καὶ τοῦ κόπου τῆς ἀγάπης, καὶ τῆς ὑπομονῆς τῆς ἐλπίδος τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν, εἰδότες, ἀδελφοὶ ἠγαπημένοι, ὑπὸ θεοῦ τὴν ἐκλογὴν ὑμῶν, ὅτι τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν οὐκ ἐγένηθη εἰς ὑμᾶς ἐν λόγῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν δυνάμει, καὶ ἐν πνεύματι ἁγίῳ, καὶ ἐν πληροφορίᾳ πολλῇ, καθὼς οἴδατε οἷοι

ἐγενήθημεν ἐν ὑμῖν δι' ὑμᾶς. καὶ ὑμεῖς μιμηταὶ ἡμῶν ἐγενήθητε καὶ τοῦ κυρίου, δεξάμενοι τὸν λόγον ἐν θλίψει πολλῇ, μετὰ χαρᾶς πνεύματος ἁγίου, ὥστε γενέσθαι ὑμᾶς τύπους πᾶσι τοῖς πιστεύουσιν ἐν τῇ Μακεδονίᾳ καὶ τῇ Ἀχαΐᾳ· ἀφ' ὑμῶν γὰρ ἐξήχηται ὁ λόγος τοῦ κυρίου οὐ μόνον ἐν τῇ Μακεδονίᾳ καὶ Ἀχαΐᾳ, ἀλλὰ καὶ ἐν παντὶ τόπῳ ἡ πίστις ὑμῶν ἡ πρὸς τὸν θεὸν ἐξελήλυθεν, ὥστε μὴ χρείαν ἡμᾶς ἔχειν λαλεῖν τι· αὐτοὶ γὰρ περὶ ἡμῶν ἀπαγγέλλουσιν ὁποίαν εἴσοδον ἔσχομεν πρὸς ὑμᾶς, καὶ πῶς ἐπεστρέψατε πρὸς τὸν θεὸν ἀπὸ τῶν εἰδώλων, δουλεύειν θεῷ ζῶντι καὶ ἀληθινῷ, καὶ ἀναμένειν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐκ τῶν οὐρανῶν, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, Ἰησοῦν τὸν ῥυόμενον ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ὀργῆς τῆς ἐρχομένης. Αὐτοὶ γὰρ οἴδατε, ἀδελφοί, τὴν εἴσοδον ἡμῶν τὴν πρὸς ὑμᾶς, ὅτι οὐ κενὴ γέγονεν, ἀλλὰ καὶ προπαθόντες καὶ ὑβρισθέντες, καθὼς οἴδατε, ἐν Φιλίπποις, ἐπαρρησιασάμεθα ἐν τῷ θεῷ ἡμῶν λαλῆσαι πρὸς ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ ἐν πολλῷ ἀγῶνι. ἡ γὰρ παράκλησις ἡμῶν οὐκ ἐκ πλάνης οὐδὲ ἐξ ἀκαθαρσίας, οὔτε ἐν δόλῳ, ἀλλὰ

καθὼς δεδοκιμάσμεθα ὑπὸ τοῦ θεοῦ πιστευθῆναι τὸ εὐαγγέλιον, οὕτω λαλοῦμεν, οὐχ ὡς ἀνθρώποις ἀρέσκοντες, ἀλλὰ τῷ θεῷ τῷ δοκιμάζοντι τὰς καρδίας ἡμῶν· οὔτε γάρ ποτε ἐν λόγῳ κολακείας ἐγενήθημεν, καθὼς οἴδατε, οὔτε ἐν προφάσει πλεονεξίας· θεὸς μάρτυς· οὔτε ζητοῦντες ἐξ ἀνθρώπων δόξαν, οὔτε ἀφ' ὑμῶν οὔτε ἀπ' ἄλλων, δυνάμενοι ἐν βάρει εἶναι ὡς Χριστοῦ ἀπόστολοι, ἀλλ' ἐγενήθημεν ἤπιοι ἐν μέσῳ ὑμῶν· ὡς ἐὰν τροφὸς θάλπῃ τὰ ἑαυτῆς τέκνα, οὕτως ἱμειρόμενοι ὑμῶν, εὐδοκοῦμεν μεταδοῦναι ὑμῖν οὐ μόνον τὸ εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ καὶ τὰς ἑαυτῶν ψυχάς, διότι ἀγαπητοὶ ἡμῖν γεγένησθε. μνημονεύετε γάρ, ἀδελφοί, τὸν κόπον ἡμῶν καὶ τὸν μόχθον· νυκτὸς γὰρ καὶ ἡμέρας ἐργαζόμενοι πρὸς τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαί τινα ὑμῶν, ἐκηρύξαμεν εἰς ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ. ὑμεῖς μάρτυρες καὶ ὁ θεός, ὡς ὁσίως καὶ δικαίως καὶ ἀμέμπτως ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν ἐγενήθημεν, καθάπερ οἴδατε ὡς ἕνα ἕκαστον ὑμῶν, ὡς πατὴρ τέκνα ἑαυτοῦ, παρακαλοῦντες ὑμᾶς καὶ παραμυθούμενοι καὶ μαρτυρούμενοι, εἰς τὸ περιπατῆσαι ὑμᾶς ἀξ-

ξίως τοῦ θεοῦ τοῦ καλοῦντος ὑμᾶς εἰς τὴν ἑαυτοῦ βασιλείαν καὶ δόξαν. διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς εὐχαριστοῦμεν τῷ θεῷ ἀδιαλείπτως, ὅτι παραλαβόντες λόγον ἀκοῆς παρ' ἡμῶν, τοῦ θεοῦ, ἐδέξασθε οὐ λόγον ἀνθρώπων, ἀλλὰ, καθώς ἐστιν ἀληθῶς, λόγον θεοῦ, ὃς καὶ ἐνεργεῖται ἐν ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν· ὑμεῖς γὰρ μιμηταὶ ἐγενήθητε, ἀδελφοί, τῶν ἐκκλησιῶν τοῦ θεοῦ τῶν οὐσῶν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, ἐν Χῷ Ἰησοῦ, ὅτι ταὐτὰ ἐπάθετε καὶ ὑμεῖς ὑπὸ τῶν ἰδίων συμφυλετῶν, καθὼς καὶ αὐτοὶ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, τῶν καὶ τὸν κύριον ἀποκτεινάντων Ἰησοῦν καὶ τοὺς ἰδίους προφήτας, καὶ ἡμᾶς ἐκδιωξάντων, καὶ θεῷ μὴ ἀρεσκόντων, καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ἐναντίων, κωλυόντων ἡμᾶς τοῖς ἔθνεσι λαλῆσαι ἵνα σωθῶσιν, εἰς τὸ ἀναπληρῶσαι αὐτῶν τὰς ἁμαρτίας πάντοτε. ἔφθασε δὲ ἐπ' αὐτοὺς ἡ ὀργὴ εἰς τέλος. Ἡμεῖς δέ, ἀδελφοί, ἀπορφανισθέντες ἀφ' ὑμῶν πρὸς καιρὸν ὥρας προσώπῳ οὐ καρδίᾳ, περισσοτέρως ἐσπουδάσαμεν τὸ πρόσωπον ὑμῶν ἰδεῖν ἐν πολλῇ ἐπιθυμίᾳ. διὸ ἠθελήσαμεν ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, ἐγὼ μὲν Παῦλος, καὶ ἅπαξ καὶ δίς, καὶ ἐνέκοψεν ἡμᾶς ὁ

σαταναῦ· τίς γὰρ ἡμῶν ἐλπὶς, ἢ χαρὰ, ἢ στέφανος καυχήσεως; ἢ οὐχὶ καὶ ὑμεῖς ἔμπροσθεν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐν τῇ αὐτοῦ παρουσίᾳ; ὑμεῖς γάρ ἐστε ἡ δόξα ἡμῶν καὶ ἡ χαρά. Διὸ μηκέτι στέγοντες εὐδοκήσαμεν κατα-
3 λειφθῆναι ἐν Ἀθήναις μόνοι, καὶ ἐπέμψαμεν Τιμόθεον τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν καὶ διάκονον τοῦ θεοῦ καὶ συνεργὸν ἡμῶν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸ στηρίξαι ὑμᾶς καὶ παρακαλέσαι ὑμᾶς περὶ τῆς πίστεως ἡμῶν, ὦ μηδένα σαίνεσθαι ἐν ταῖς θλίψεσι ταύταις· αὐτοὶ γὰρ οἴδατε ὅτι εἰς τοῦτο κείμεθα· καὶ γὰρ ὅτε πρὸς ὑμᾶς ἦμεν, προελέγομεν ὑμῖν ὅτι μέλλομεν θλίβεσθαι, καθὼς καὶ ἐγένετο, καὶ οἴδατε. διὰ τοῦτο κἀγὼ μηκέτι στέγων ἔπεμψα εἰς τὸ γνῶναι τὴν πίστιν ὑμῶν, μή πως ἐπείρασεν ὑμᾶς ὁ πειράζων, καὶ εἰς κενὸν γένηται ὁ κόπος ἡμῶν. ἄρτι δὲ ἐλθόντος Τιμοθέου πρὸς ἡμᾶς ἀφ' ὑμῶν, καὶ εὐαγγελισαμένου ἡμῖν τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀγάπην ὑμῶν, καὶ ὅτι ἔχετε μνείαν ἡμῶν ἀγαθὴν πάντοτε, ἐπιποθοῦντες ἡμᾶς ἰδεῖν καθάπερ καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς, διὰ τοῦτο παρεκλήθημεν, ἀδελφοί, ἐφ' ὑμῖν, ὅτι πάσῃ τῇ θλίψει

καὶ

καὶ ἀνάγκη ἡμῶν, διὰ τῆς ὑμῶν πίστεως. ὅτι νῦν ζῶμεν, ἐὰν ὑμεῖς στήκητε ἐν κυρίῳ. τίνα γὰρ εὐχαριστίαν δυνάμεθα τῷ θεῷ ἀνταποδοῦναι περὶ ὑμῶν, ἐπὶ πάσῃ τῇ χαρᾷ ᾗ χαίρομεν δι' ὑμᾶς ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ ἡμῶν, νυκτὸς καὶ ἡμέρας ὑπὲρ ἐκπερισσοῦ δεόμενοι εἰς τὸ ἰδεῖν ὑμῶν τὸ πρόσωπον, καὶ καταρτίσαι τὰ ὑστερήματα τῆς πίστεως ὑμῶν; Αὐτὸς δὲ ὁ θεὸς καὶ πατὴρ ἡμῶν, καὶ ὁ κύριος ἡμῶν ἰησοῦς κατευθύναι τὴν ὁδὸν ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς· ὑμᾶς δὲ ὁ κύριος πλεονάσαι καὶ περισσεύσαι τῇ ἀγάπῃ εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς πάντας, καθάπερ καὶ ἡμεῖς εἰς ὑμᾶς, εἰς τὸ στηρίξαι ὑμῶν τὰς καρδίας ἀμέμπτους ἐν ἁγιωσύνῃ, ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν, ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ πάντων τῶν ἁγίων αὐτοῦ. Τὸ λοιπὸν οὖν, ἀδελφοί, ἐρωτῶμεν ὑμᾶς καὶ παρακαλοῦμεν ἐν κυρίῳ ἰησοῦ, καθὼς παρελάβετε παρ' ἡμῶν τὸ πῶς δεῖ ὑμᾶς περιπατεῖν καὶ ἀρέσκειν θεῷ, ἵνα περισσεύητε μᾶλλον· οἴδατε γὰρ τίνας παραγγελίας ἐδώκαμεν ὑμῖν διὰ τοῦ κυρίου ἰησοῦ. Τοῦτο γάρ ἐστι θέλημα τοῦ θεοῦ, ὁ ἁγιασμὸς ὑμῶν, ἀπέ-

χεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ τῆς πορνείας, εἰδέναι ἕκαστον ὑμῶν τὸ ἑαυτοῦ σκεῦος κτᾶσθαι ἐν ἁγιασμῷ καὶ τιμῇ, μὴ ἐν πάθει ἐπιθυμίας, καθάπερ καὶ τὰ ἔθνη τὰ μὴ εἰδότα τὸν θεόν· τὸ μὴ ὑπερβαίνειν καὶ πλεονεκτεῖν ἐν τῷ πράγματι τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, διότι ἔκδικος ὁ κύριος περὶ πάντων τούτων, καθὼς καὶ προείπαμεν ὑμῖν καὶ διεμαρτυράμεθα. οὐ γὰρ ἐκάλεσεν ἡμᾶς ὁ θεὸς ἐπὶ ἀκαθαρσίᾳ, ἀλλ' ἐν ἁγιασμῷ. τοιγαροῦν ὁ ἀθετῶν, οὐκ ἄνθρωπον ἀθετεῖ, ἀλλὰ τὸν θεὸν τὸν καὶ δόντα τὸ πνεῦμα αὐτοῦ τὸ ἅγιον εἰς ἡμᾶς. περὶ δὲ τῆς φιλαδελφίας οὐ χρείαν ἔχετε γράφειν ὑμῖν· αὐτοὶ γὰρ ὑμεῖς θεοδίδακτοί ἐστε εἰς τὸ ἀγαπᾶν ἀλλήλους· καὶ γὰρ ποιεῖτε αὐτὸ εἰς πάντας τοὺς ἀδελφοὺς τοὺς ἐν ὅλῃ τῇ μακεδονίᾳ. παρακαλοῦμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, περισσεύειν μᾶλλον, καὶ φιλοτιμεῖσθαι ἡσυχάζειν καὶ πράσσειν τὰ ἴδια, καὶ ἐργάζεσθαι ταῖς ἰδίαις χερσὶν ὑμῶν, καθὼς ὑμῖν παρηγγείλαμεν, ἵνα περιπατῆτε εὐσχημόνως πρὸς τοὺς ἔξω, καὶ μηδενὸς χρείαν ἔχητε. Οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, περὶ τῶν κεκοιμημένων, ἵνα

μὴ λυπῆσθε, καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα. εἰ γὰρ πιστεύομεν ὅτι Ἰησοῦς ἀπέθανε καὶ ἀνέστη, οὕτω καὶ ὁ θεὸς τοὺς κοιμηθέντας διὰ τοῦ Ἰησοῦ, ἄξει σὺν αὐτῷ. τοῦτο γὰρ ὑμῖν λέγομεν ἐν λόγῳ κυρίου, ὅτι ἡμεῖς οἱ ζῶντες οἱ περιλειπόμενοι εἰς τὴν παρουσίαν τοῦ κυ, οὐ μὴ φθάσωμεν τοὺς κοιμηθέντας, ὅτι αὐτὸς ὁ κύριος ἐν κελεύσματι, ἐν φωνῇ ἀρχαγγέλου καὶ ἐν σάλπιγγι θεοῦ καταβήσεται ἀπ' οὐρανοῦ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐν χριστῷ ἀναστήσονται πρῶτον· ἔπειτα ἡμεῖς οἱ ζῶντες οἱ περιλειπόμενοι, ἅμα σὺν αὐτοῖς ἁρπαγησόμεθα ἐν νεφέλαις εἰς ἀπάντησιν τοῦ κυρίου εἰς ἀέρα, καὶ οὕτω πάντοτε σὺν κυρίῳ ἐσόμεθα. ὥστε παρακαλεῖτε ἀλλήλους ἐν τοῖς λόγοις τούτοις.

Περὶ δὲ τῶν χρόνων καὶ τῶν καιρῶν, ἀδελφοί, οὐ χρείαν ἔχετε ὑμῖν γράφεσθαι· αὐτοὶ γὰρ ἀκριβῶς οἴδατε ὅτι ἡ ἡμέρα κυ ὡς κλέπτης ἐν νυκτὶ οὕτως ἔρχεται· ὅταν γὰρ λέγωσιν, εἰρήνη καὶ ἀσφάλεια, τότε αἰφνίδιος αὐτοῖς ἐφίσταται ὄλεθρος, ὡσπερ ἡ ὠδὶν τῇ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ, καὶ οὐ μὴ ἐκφύγωσιν. ὑμεῖς δέ, ἀδελφοί, οὐκ ἐστὲ ἐν σκότει, ἵνα μὴ ἡμέρα ὑμᾶς ε' ς

ὡς κλέπτης καταλάβῃ. πάντες ὑμεῖς γὰρ φωτὸς ἐστε καὶ γὰρ ἡμέρας· οὐκ ἐσμὲν νυκτὸς οὐδὲ σκότους. ἄρα οὖν μὴ καθεύδωμεν ὡς καὶ οἱ λοιποὶ, ἀλλὰ γρηγορῶμεν καὶ νήφωμεν· οἱ γὰρ καθεύδοντες, νυκτὸς καθεύδουσι· καὶ οἱ μεθυσκόμενοι, νυκτὸς μεθύουσιν· ἡμεῖς δὲ ἡμέρας ὄντες, νήφωμεν, ἐνδυσάμενοι θώρακα πίστεως καὶ ἀγάπης, καὶ περικεφαλαίαν, ἐλπίδα σωτηρίας, ὅτι οὐκ ἔθετο ἡμᾶς ὁ θεὸς εἰς ὀργὴν, ἀλλ' εἰς περιποίησιν σωτηρίας διὰ τοῦ κυ ἡμῶν Ἰησοῦ χυ τοῦ ἀποθανόντος ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα εἴτε γρηγορῶμεν, εἴτε καθεύδωμεν, ἅμα σὺν αὐτῷ ζήσωμεν. διὸ παρακαλεῖτε ἀλλήλους, καὶ οἰκοδομεῖτε εἷς τὸ ἕνα, καθὼς καὶ ποιεῖτε. ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοὶ, εἰδέναι τοὺς κοπιῶντας ἐν ὑμῖν, καὶ προϊσταμένους ὑμῶν ἐν κυρίῳ, καὶ νουθετοῦντας ὑμᾶς, καὶ ἡγεῖσθαι αὐτοὺς ὑπὲρ ἐκπερισσοῦ ἐν ἀγάπῃ διὰ τὸ ἔργον αὐτῶν· εἰρηνεύετε ἐν ἑαυτοῖς. παρακαλοῦμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοὶ, νουθετεῖτε τοὺς ἀτάκτους, παραμυθεῖσθε τοὺς ὀλιγοψύχους, ἀντέχεσθε τῶν ἀσθενῶν, μακροθυμεῖτε πρὸς πάντας. ὁρᾶτε μή τις κακὸν ἀντὶ κακοῦ τινι

ἀποδῶ, ἀλλὰ πάντοτε τὸ ἀγαθὸν διώκετε καὶ
εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς πάντας. πάντοτε χαίρετε, ἀ-
διαλείπτως προσεύχεσθε, ἐν παντὶ εὐχαρι-
στεῖτε· τοῦτο γὰρ θέλημα θεοῦ ἐν Χῷ Ἰῷ εἰς ὑμᾶς.
τὸ πνεῦμα μὴ σβέννυτε, προφητείας μὴ ἐξου-
θενεῖτε, πάντα δοκιμάζετε, τὸ καλὸν κα-
τέχετε, ἀπὸ παντὸς εἴδους πονηροῦ ἀπέχεσθε.

Αὐτὸς δὲ ὁ θεὸς τῆς εἰρήνης ἁγιάσαι ὑ- ζ
μᾶς ὁλοτελεῖς· καὶ ὁλόκληρον ὑμῶν τὸ πνεῦ
μα, καὶ ἡ ψυχὴ, καὶ τὸ σῶμα ἀμέμπτως ἐν τῇ
παρουσίᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τη-
ρηθείη. πιστὸς ὁ καλῶν ὑμᾶς, ὃς καὶ ποιήσει.
ἀδελφοὶ, προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν. ἀσπάσα-
σθε τοὺς ἀδελφοὺς πάντας ἐν φιλήματι ἁγίῳ.
ὁρκίζω ὑμᾶς τὸν κύριον, ἀναγνωσθῆναι τὴν
ἐπιστολὴν πᾶσι τοῖς ἁγίοις ἀδελφοῖς. ἡ χά-
ρις τοῦ κυ ἡμῶν Ἰησοῦ Χῦ μεθ' ὑμῶν. ἀμήν.

Πρὸς Θεσσαλονικεῖς πρώτη ἐγράφη
ἀπὸ Ἀθηνῶν.

Η ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

ΠΑΥΛΟΣ καὶ σιλουανὸς καὶ τιμόθεος τῇ ἐκκλησίᾳ θεσσαλονικέων ἐν θεῷ πατρὶ ἡμῶν, καὶ κυρίῳ ἰησοῦ χριστῷ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ. Εὐχαριστεῖν ὀφείλομεν τῷ θεῷ πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἀδελφοὶ, καθὼς ἄξιόν ἐστιν, ὅτι ὑπεραυξάνει ἡ πίστις ὑμῶν, καὶ πλεονάζει ἡ ἀγάπη ἑνὸς ἑκάστου πάντων ὑμῶν εἰς ἀλλήλους· ὥστε ἡμᾶς αὐτοὺς ἐν ὑμῖν καυχᾶσθαι ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τοῦ θεοῦ, ὑπὲρ τῆς ὑπομονῆς ὑμῶν καὶ πίστεως ἐν πᾶσι τοῖς διωγμοῖς ὑμῶν, καὶ ταῖς θλίψεσιν αἷς ἀνέχεσθε, ἔνδειγμα τῆς δικαίας κρίσεως τοῦ θεοῦ, εἰς τὸ καταξιωθῆναι ὑμᾶς τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, ὑπὲρ ἧς καὶ πάσχετε· εἴπερ δίκαιον παρὰ θεῷ ἀνταπο-

ποδοῶσαι τοῖς θλίβουσιν ὑμᾶς θλῖψιν, καὶ ὑμῖν τοῖς θλιβομένοις ἄνεσιν μεθ' ἡμῶν, ἐν τῇ ἀποκαλύψει τοῦ κυ̃ ἰησοῦ ἀπ' οὐρανοῦ μετ' ἀγγέλων δυνάμεως αὐτοῦ, ἐν πυρὶ φλογός, διδόντος ἐκδίκησιν τοῖς μὴ εἰδόσι θεὸν καὶ τοῖς μὴ ὑπακούουσι τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ κυ̃ ἡμῶν ἰησοῦ χυ̃, οἵτινες δίκην τίσουσιν, ὄλεθρον αἰώνιον, ἀπὸ προσώπου τοῦ κυ̃ καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ὅταν ἔλθῃ ἐνδοξασθῆναι ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, καὶ θαυμασθῆναι ἐν πᾶσι τοῖς πιστεύουσιν, ὅτι ἐπιστεύθη τὸ μαρτύριον ἡμῶν ἐφ' ὑμᾶς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, εἰς ὃ καὶ προσευχόμεθα παντοτε περὶ ὑμῶν, ἵνα ὑμᾶς ἀξιώσῃ τῆς κλήσεως ὁ θεὸς ἡμῶν, καὶ πληρώσῃ πᾶσαν εὐδοκίαν ἀγαθωσύνης, καὶ ἔργον πίστεως ἐν δυνάμει, ὅπως ἐνδοξασθῇ τὸ ὄνομα τοῦ κυ̃ ἡμῶν ἰησοῦ χυ̃ ἐν ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ἐν αὐτῷ κατὰ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ ἡμῶν, καὶ κυ̃ ἰησοῦ χριστοῦ. Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ὑπὲρ τῆς παρουσίας τοῦ κυ̃ ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ ἡμῶν ἐπισυναγωγῆς ἐπ' αὐτὸν, εἰς τὸ μὴ ταχέως σαλευθῆναι ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ νοὸς, μήτε θροεῖσθαι, μήτε διὰ

ς' 2

πνεύματος, μήτε διὰ λόγου, μήτε δι' ἐπιστολῆς ὡς δι' ἡμῶν, ὡς ὅτι ἐνέστηκεν ἡ ἡμέρα τοῦ Χριστοῦ. μή τις ὑμᾶς ἐξαπατήσῃ κατὰ μηδένα τρόπον, ὅτι ἐὰν μὴ ἔλθῃ ἡ ἀποστασία πρῶτον, καὶ ἀποκαλυφθῇ ὁ ἄνθρωπος τῆς ἀνομίας, ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ὁ ἀντικείμενος καὶ ὑπεραιρόμενος ἐπὶ πάντα λεγόμενον θεὸν ἢ σέβασμα, ὥστε αὐτὸν εἰς τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ ὡς θεὸν καθίσαι, ἀποδεικνύντα ἑαυτὸν ὅτι ἐστὶ θεός. οὐ μνημονεύετε ὅτι ἔτι ὢν πρὸς ὑμᾶς, ταῦτα ἔλεγον ὑμῖν; καὶ νῦν τὸ κατέχον οἴδατε, εἰς τὸ ἀποκαλυφθῆναι αὐτὸν ἐν τῷ ἑαυτοῦ καιρῷ. τὸ γὰρ μυστήριον ἤδη ἐνεργεῖται τῆς ἀνομίας, μόνον ὁ κατέχων ἄρτι, ἕως ἐκ μέσου γένηται, καὶ τότε ἀποκαλυφθήσεται ὁ ἄνομος, ὃν ὁ κύριος ἀναλώσει τῷ πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ καταργήσει τῇ ἐπιφανείᾳ τῆς παρουσίας αὐτοῦ, οὗ ἐστιν ἡ παρουσία κατ' ἐνέργειαν τοῦ σατανᾶ ἐν πάσῃ δυνάμει καὶ σημείοις καὶ τέρασι ψεύδους, καὶ ἐν πάσῃ ἀπάτῃ τῆς ἀδικίας ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις, ἀνθ' ὧν τὴν ἀγάπην τῆς ἀληθείας οὐκ ἐδέξαντο εἰς τὸ σωθῆναι αὐτούς. καὶ διὰ τοῦτο πέμψει αὐ-

πᾶς ὁ θεὸς ἀδίκημαν πλάνης, εἰς τὸ πιστεῦσαι αὐτοὺς τῷ ψεύδει, ἵνα κριθῶσι πάντες οἱ μὴ πιστεύσαντες τῇ ἀληθείᾳ, ἀλλ' εὐδοκήσαντες ἐν τῇ ἀδικίᾳ. ἡμεῖς δὲ ὀφείλομεν εὐχαριστεῖν τῷ θεῷ πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἀδελφοὶ ἠγαπημένοι ὑπὸ κυρίου, ὅτι εἵλετο ὑμᾶς ὁ θεὸς ἀπ' ἀρχῆς εἰς σωτηρίαν ἐν ἁγιασμῷ πνεύματος, καὶ πίστει ἀληθείας, εἰς ὃ ἐκάλεσεν ὑμᾶς διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἡμῶν, εἰς περιποίησιν δόξης τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ. ἄρα οὖν, ἀδελφοὶ, στήκετε, καὶ κρατεῖτε τὰς παραδόσεις ἃς ἐδιδάχθητε εἴτε διὰ λόγου εἴτε δι' ἐπιστολῆς ἡμῶν. αὐτὸς δὲ ὁ κύριος ἡμῶν ἰησοῦς χριστὸς, καὶ ὁ θεὸς καὶ πατὴρ ἡμῶν ὁ ἀγαπήσας ἡμᾶς, καὶ δοὺς παράκλησιν αἰωνίαν καὶ ἐλπίδα ἀγαθὴν ἐν χάριτι, παρακαλέσαι ὑμῶν τὰς καρδίας, καὶ στηρίξαι ὑμᾶς ἐν παντὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ ἀγαθῷ. Τὸ λοιπὸν, προσεύχεσθε, ἀδελφοὶ, περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ λόγος τοῦ κυρίου τρέχῃ καὶ δοξάζηται καθὼς καὶ πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἵνα ῥυσθῶμεν ἀπὸ τῶν ἀτόπων καὶ πονηρῶν ἀνθρώπων· οὐ γὰρ πάντων ἡ πίστις. πιστὸς δέ ἐστιν ὁ κύριος ὃς στηρίξει ὑμᾶς καὶ φυλάξει ἀπὸ τοῦ

πονηρού. πεποίθαμεν δὲ ἐν κυρίῳ ἐφ' ὑμᾶς, ὅτι ἃ παραγγέλλομεν ὑμῖν καὶ ποιεῖτε καὶ ποιήσετε. ὁ δὲ κύριος κατευθύναι ὑμῶν τὰς καρδίας εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ, καὶ εἰς τὴν ὑπομονὴν τοῦ χριστοῦ. παραγγέλλομεν δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, ἐν ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, στέλλεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ παντὸς ἀδελφοῦ ἀτάκτως περιπατοῦντος, καὶ μὴ κατὰ τὴν παράδοσιν ἣν παρέλαβε παρ' ἡμῶν. αὐτοὶ γὰρ οἴδατε πῶς δεῖ μιμεῖσθαι ἡμᾶς, ὅτι οὐκ ἠτακτήσαμεν ἐν ὑμῖν, οὐδὲ δωρεὰν ἄρτον ἐφάγομεν παρά τινος, ἀλλ' ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ, νύκτα καὶ ἡμέραν ἐργαζόμενοι, πρὸς τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαί τινα ὑμῶν· οὐχ ὅτι οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν, ἀλλ' ἵνα ἑαυτοὺς τύπον δῶμεν ὑμῖν εἰς τὸ μιμεῖσθαι ἡμᾶς· καὶ γὰρ ὅτε ἦμεν πρὸς ὑμᾶς, τοῦτο παρηγγέλλομεν ὑμῖν, ὅτι εἴ τις οὐ θέλει ἐργάζεσθαι, μηδὲ ἐσθιέτω. ἀκούομεν γάρ τινας περιπατοῦντας ἐν ὑμῖν ἀτάκτως, μηδὲν ἐργαζομένους, ἀλλὰ περιεργαζομένους. τοῖς δὲ τοιούτοις παραγγέλλομεν καὶ παρακαλοῦμεν διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, ἵνα μετὰ ἡσυχίας ἐργαζόμενοι τὸν ἑαυ-

τὸν ἄρτον ἐσθίωσιν. ὑμεῖς δέ, ἀδελφοί, μὴ ἐγκακήσητε καλοποιοῦντες. εἰ δέ τις οὐχ ὑπακούει τῷ λόγῳ ἡμῶν, διὰ τῆς ἐπιστολῆς τοῦτον σημειοῦσθε, καὶ μὴ συναναμίγνυσθε αὐτῷ, ἵνα ἐντραπῇ, καὶ μὴ ὡς ἐχθρὸν ἡγεῖσθε, ἀλλὰ νουθετεῖτε ὡς ἀδελφόν. αὐτὸς δὲ ὁ κύριος τῆς εἰρήνης δώη ὑμῖν τὴν εἰρήνην διὰ παντὸς ἐν παντὶ τρόπῳ. ὁ κύριος μετὰ πάντων ὑμῶν. ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου, ὅ ἐστι σημεῖον ἐν πάσῃ ἐπιστολῇ· οὕτω γράφω, ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν. ἀμήν.

Πρὸς Θεσσαλονικεῖς δευτέρα ἐγράφη ἀπὸ Ἀθηνῶν.

Η ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ ὑποθήκη.

ΠΑΥΛΟΣ ἀπόστολος ἰησοῦ χριστοῦ κατ' ἐπιταγὴν θεοῦ σωτῆρος ἡμῶν καὶ κυρίου χριστοῦ, τῆς ἐλπίδος ἡμῶν, τιμοθέῳ γνησίῳ τέκνῳ ἐν πίστει, χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ χριστοῦ ἰησοῦ τοῦ κυρίου
α ἡμῶν. Καθὼς παρεκάλεσά σε προσμεῖναι ἐν ἐφέσῳ, πορευόμενος εἰς μακεδονίαν, ἵνα παραγγείλῃς τισὶ μὴ ἑτεροδιδασκαλεῖν, μηδὲ προσέχειν μύθοις καὶ γενεαλογίαις ἀπεράντοις, αἵτινες ζητήσεις παρέχουσι μᾶλλον ἢ οἰκονομίαν θεοῦ τὴν ἐν πίστει. τὸ δὲ τέλος τῆς παραγγελίας ἐστὶν ἀγάπη ἐκ καθαρᾶς καρδίας καὶ συνειδήσεως ἀγαθῆς, καὶ πίστεως ἀνυποκρίτου· ὧν τινες ἀστοχήσαντες ἐξετράπησαν εἰς ματαιολογίαν, θέλοντες εἶ

νομοδιδάσκαλοι, μὴ νοοῦντες μήτε ἃ λέγουσι μήτε περὶ τίνων διαβεβαιοῦνται. οἴδαμεν δὲ ὅτι καλὸς ὁ νόμος, ἐάν τις αὐτῷ νομίμως χρῆται, εἰδὼς τοῦτο, ὅτι δικαίῳ νόμος οὐ κεῖται, ἀνόμοις δὲ καὶ ἀνυποτάκτοις, ἀσεβέσι καὶ ἁμαρτωλοῖς, ἀνοσίοις καὶ βεβήλοις, πατραλῴαις καὶ μητραλῴαις, ἀνδροφόνοις, πόρνοις, ἀρσενοκοίταις, ἀνδραποδισταῖς, ψεύσταις, ἐπιόρκοις, καὶ εἴ τι ἕτερον τῇ ὑγιαινούσῃ διδασκαλίᾳ ἀντίκειται, κατὰ τὸ εὐαγγέλιον τῆς δόξης τοῦ μακαρίου θεοῦ, ὃ ἐπιστεύθην ἐγώ. Καὶ χάριν ἔχω τῷ ἐνδυναμώσαντί με Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ὅτι πιστόν με ἡγήσατο, θέμενος εἰς διακονίαν τὸν πρότερον ὄντα βλάσφημον καὶ διώκτην καὶ ὑβριστήν· ἀλλ' ἠλεήθην, ὅτι ἀγνοῶν ἐποίησα ἐν ἀπιστίᾳ· ὑπερεπλεόνασε δὲ ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν μετὰ πίστεως καὶ ἀγάπης τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος, ὅτι Χριστὸς Ἰησοῦς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον ἁμαρτωλοὺς σῶσαι, ὧν πρῶτός εἰμι ἐγώ· ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἠλεήθην, ἵνα ἐν ἐμοὶ πρώτῳ ἐνδείξηται Ἰησοῦς Χριστὸς τὴν ἅπασαν μακροθυμίαν πρὸς ὑπο-

ς'.

τύπωσιν τῶν μελλόντων πιστεύειν ἐπ' αὐτῷ εἰς ζωὴν αἰώνιον. ᾧ δὲ βασιλεῖ τῶν αἰώνων ἀφθάρτῳ, ἀοράτῳ, μόνῳ σοφῷ θεῷ ἡμῶν ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

γ' Ταύτην τὴν παραγγελίαν παρατίθεμαί σοι, τέκνον Τιμόθεε, κατὰ τὰς προαγούσας ἐπί σε προφητείας, ἵνα στρατεύῃ ἐν αὐταῖς τὴν καλὴν στρατείαν, ἔχων πίστιν καὶ ἀγαθὴν συνείδησιν, ἣν τινες ἀπωσάμενοι, περὶ τὴν πίστιν ἐναυάγησαν, ὧν ἐστιν ὑμέναιος καὶ Ἀλέξανδρος, οὓς παρέδωκα τῷ σατανᾷ, ἵνα παιδευθῶσι μὴ βλασφημεῖν. Παρακαλῶ οὖν

β' πρῶτον πάντων, ποιεῖσθαι δεήσεις, προσευχάς, ἐντεύξεις, εὐχαριστίας ὑπὲρ πάντων ἀνθρώπων, ὑπὲρ βασιλέων, καὶ πάντων τῶν ἐν ὑπεροχῇ ὄντων, ἵνα ἤρεμον καὶ ἡσύχιον βίον διάγωμεν ἐν πάσῃ εὐσεβείᾳ καὶ σεμνότητι· τοῦτο γὰρ καλὸν καὶ ἀπόδεκτον ἐνώπιον τοῦ σωτῆρος ἡμῶν θεοῦ, ὃς πάντας ἀνθρώπους θέλει σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν. εἷς γὰρ θεὸς, εἷς καὶ μεσίτης θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ἄνθρωπος Χριστὸς Ἰησοῦς, ὁ δοὺς ἑαυτὸν ἀντίλυτρον ὑπὲρ πάντων, τὸ μαρτύριον καιροῖς

ἔθνεσιν, εἰς ὃ ἐτέθην ἐγὼ κήρυξ καὶ ἀπόστολος· ἀλήθειαν λέγω ἐν Χῷ, οὐ ψεύδομαι· διδάσκαλος ἐθνῶν ἐν πίστει καὶ ἀληθείᾳ. Βούλομαι οὖν προσεύχεσθαι τοὺς ἄνδρας ἐν παντὶ τόπῳ, ἐπαίροντας ὁσίους χεῖρας χωρὶς ὀργῆς καὶ διαλογισμοῦ· ὡσαύτως καὶ τὰς γυναῖκας ἐν καταστολῇ κοσμίῳ, μετ' αἰδοῦς καὶ σωφροσύνης κοσμεῖν ἑαυτάς, μὴ ἐν πλέγμασιν, ἢ χρυσῷ, ἢ μαργαρίταις, ἢ ἱματισμῷ πολυτελεῖ, ἀλλ' ὃ πρέπει γυναιξὶν ἐπαγγελλομέναις θεοσέβειαν δι' ἔργων ἀγαθῶν. Γυνὴ ἐν ἡσυχίᾳ μανθανέτω ἐν πάσῃ ὑποταγῇ. γυναικὶ δὲ διδάσκειν οὐκ ἐπιτρέπω, οὐδὲ αὐθεντεῖν ἀνδρός, ἀλλ' εἶναι ἐν ἡσυχίᾳ· Ἀδὰμ γὰρ πρῶτος ἐπλάσθη, εἶτα Εὔα· καὶ Ἀδὰμ οὐκ ἠπατήθη, ἡ δὲ γυνὴ ἀπατηθεῖσα, ἐν παραβάσει γέγονε, σωθήσεται δὲ διὰ τῆς τεκνογονίας, ἐὰν μείνωσιν ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ καὶ ἁγιασμῷ μετὰ σωφροσύνης. Πιστὸς ὁ λόγος· εἴ τις ἐπισκοπῆς ὀρέγεται, καλοῦ ἔργου ἐπιθυμεῖ. δεῖ οὖν τὸν ἐπίσκοπον ἀνεπίληπτον εἶναι, μιᾶς γυναικὸς ἄνδρα, νηφάλεον, σώφρονα, κόσμιον, φιλόξενον, διδακτικόν, μὴ πάροινον, μὴ πλήκτην,

ε'

ς' 3.

κτίω, μὴ αἰσχροκερδῆ, ἀλλ' ὑπεικτὴν, ἄμαχον, ἀφιλάργυρον, τοῦ ἰδίου οἴκου καλῶς προϊσάμενον, τέκνα ἔχοντα ἐν ὑποταγῇ πάσης σεμνότητος. εἰ δέ τις τοῦ ἰδίου οἴκου προστῆναι οὐκ οἶδε, πῶς ἐκκλησίας θεοῦ ἐπιμελήσεται; μὴ νεόφυτον, ἵνα μὴ τυφωθεὶς εἰς κρίμα ἐμπέσῃ τοῦ διαβόλου· δεῖ δὲ αὐτὸν καὶ μαρτυρίαν καλὴν ἔχειν ἀπὸ τῶν ἔξωθεν, ἵνα μὴ εἰς ὀνειδισμὸν ἐμπέσῃ καὶ παγίδα τοῦ διαβόλου. διακόνους ὡσαύτως σεμνοὺς, μὴ διλόγους, μὴ οἴνῳ πολλῷ προσέχοντας, μὴ αἰσχροκερδεῖς, ἔχοντας τὸ μυστήριον τῆς πίστεως ἐν καθαρᾷ συνειδήσει· καὶ οὗτοι δὲ δοκιμαζέσθωσαν πρῶτον, εἶτα διακονείτωσαν ἀνέγκλητοι ὄντες. γυναῖκας ὡσαύτως σεμνὰς, μὴ διαβόλους, νηφαλίους, πιστὰς ἐν πᾶσι. διάκονοι ἔστωσαν μιᾶς γυναικὸς ἄνδρες, τέκνων καλῶς προϊστάμενοι καὶ τῶν ἰδίων οἴκων· οἱ γὰρ καλῶς διακονήσαντες βαθμὸν ἑαυτοῖς καλὸν περιποιοῦνται, καὶ πολλὴν παῤῥησίαν ἐν πίστει τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. ταῦτά σοι γράφω, ἐλπίζων ἐλθεῖν πρός σε τάχιον· ἐὰν δὲ βραδύνω, ἵνα εἰδῇς πῶς δεῖ ἐν οἴκῳ θεοῦ ἀναστρέφεσθαι,

σρέφεσθαι, ἥτις ἐστὶν ἐκκλησία θεοῦ ζῶντος,
στύλος καὶ ἑδραίωμα τῆς ἀληθείας. Καὶ ζ
ὁμολογουμένως μέγα ἐστὶ τὸ τῆς εὐσεβείας
μυστήριον. θεὸς ἐφανερώθη ἐν σαρκὶ, ἐδικαιώ
θη ἐν πνεύματι, ὤφθη ἀγγέλοις, ἐκηρύχθη ἐν
ἔθνεσιν, ἐπιστεύθη ἐν κόσμῳ, ἀνελήφθη ἐν δό
ξῃ. Τὸ δὲ πνεῦμα ῥητῶς λέγει ὅτι ἐν ὑ- 4
στέροις καιροῖς ἀποστήσονταί τινες τῆς πίστεως,
προσέχοντες πνεύμασι πλάνοις καὶ διδα-
σκαλίαις δαιμονίων, ἐν ὑποκρίσει ψευδολό-
γων κεκαυτηριασμένων τὴν ἰδίαν συνείδησιν,
κωλυόντων γαμεῖν, ἀπέχεσθαι βρωμάτων ἃ ὁ
θεὸς ἔκτισεν εἰς μετάλημψιν μετ' εὐχαριστίας
τοῖς πιστοῖς καὶ ἐπεγνωκόσι τὴν ἀλήθειαν, ὅτι
πᾶν κτίσμα θεοῦ καλὸν, καὶ οὐδὲν ἀπόβλη-
τον, μετ' εὐχαριστίας λαμβανόμενον· ἁγιάζε-
ται γὰρ διὰ λόγου θεοῦ καὶ ἐντεύξεως. Ταῦτα
ὑποτιθέμενος τοῖς ἀδελφοῖς, καλὸς ἔσῃ διά-
κονος ἰησοῦ χριστοῦ, ἐντρεφόμενος τοῖς λόγοις
τῆς πίστεως καὶ τῆς καλῆς διδασκαλίας ᾗ
παρηκολούθηκας. Τοὺς δὲ βεβήλους καὶ γραώ-
δεις μύθους παραιτοῦ. Γύμναζε δὲ σεαυ- η
τὸν πρὸς εὐσέβειαν· ἡ γὰρ σωματικὴ γυμνα-

σία πρὸς ὀλίγον ἐστὶν ὠφέλιμος, ἡ δὲ εὐσέβεια πρὸς πάντα ὠφέλιμός ἐστιν, ἐπαγγελίαν ἔχουσα ζωῆς τῆς νῦν καὶ τῆς μελλούσης. πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος. εἰς τοῦτο γὰρ κοπιῶμεν καὶ ὀνειδιζόμεθα, ὅτι ἠλπίκαμεν ἐπὶ θεῷ ζῶντι, ὅς ἐστι σωτὴρ πάν-
θ' των ἀνθρώπων, μάλιστα πιστῶν. Παραγ-
γελλε ταῦτα καὶ δίδασκε. μηδείς σου τῆς νεό-
τητος καταφρονείτω, ἀλλὰ τύπος γίνου τῶν πιστῶν ἐν λόγῳ, ἐν ἀναστροφῇ, ἐν ἀγάπῃ, ἐν πνεύματι, ἐν πίστει, ἐν ἁγνείᾳ. ἕως ἔρχομαι πρόσεχε τῇ ἀναγνώσει, τῇ παρακλήσει, τῇ διδασκαλίᾳ. μὴ ἀμέλει τοῦ ἐν σοὶ χαρίσμα-
τος, ὃ ἐδόθη σοι διὰ προφητείας, μετ' ἐπιθέ-
σεως τῶν χειρῶν τοῦ πρεσβυτερίου. ταῦτα με-
λέτα, ἐν τούτοις ἴσθι, ἵνα σου ἡ προκοπὴ φα-
νερὰ ᾖ ἐν πᾶσιν. ἔπεχε σεαυτῷ καὶ τῇ διδα-
σκαλίᾳ. ἐπίμενε αὐτοῖς· τοῦτο γὰρ ποιῶν καὶ
σεαυτὸν σώσεις καὶ τοὺς ἀκούοντάς σου.

ιε' Πρεσβυτέρῳ μὴ ἐπιπλήξῃς, ἀλλὰ παρα-
κάλει ὡς πατέρα, νεωτέρους ὡς ἀδελφούς,
πρεσβυτέρας ὡς μητέρας, νεωτέρας ὡς ἀ-
ιά δελφὰς, ἐν πάσῃ ἁγνείᾳ. Χήρας τίμα τὰς

ὄντως χήρας. εἰ δέ τις χήρα τέκνα ἢ ἔκγονα ἔχει, μανθανέτωσαν πρῶτον τὸ ἴδιον οἶκον εὐσεβεῖν, καὶ ἀμοιβὰς ἀποδιδόναι τοῖς προγόνοις· τοῦτο γὰρ ὅτι καλὸν καὶ ἀποδεκτὸν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, ἡ δὲ ὄντως χήρα καὶ μεμονωμένη ἤλπικεν ἐπὶ τὸν θεὸν, καὶ προσμένει ταῖς δεήσεσι καὶ ταῖς προσευχαῖς νυκτὸς καὶ ἡμέρας· ἡ δὲ σπαταλῶσα, ζῶσα τέθνηκε. καὶ ταῦτα παράγγελλε, ἵνα ἀνεπίληπτοι ὦσιν. εἰ δέ τις τῶν ἰδίων καὶ μάλιστα τῶν οἰκείων οὐ προνοεῖ, τὴν πίστιν ἤρνηται, καὶ ἔστιν ἀπίστου χείρων. χήρα καταλεγέσθω μὴ ἔλαττον ἐτῶν ἑξήκοντα, γεγονυῖα ἑνὸς ἀνδρὸς γυνὴ, ἐν ἔργοις καλοῖς μαρτυρουμένη, εἰ ἐτεκνοτρόφησεν, εἰ ἐξενοδόχησεν, εἰ ἁγίων πόδας ἔνιψεν, εἰ θλιβομένοις ἐπήρκεσεν, εἰ παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ ἐπηκολούθησε· νεωτέρας δὲ χήρας παραιτοῦ· ὅταν γὰρ καταστρηνιάσωσι τοῦ χριστοῦ, γαμεῖν θέλουσιν, ἔχουσαι κρῖμα, ὅτι τὴν πρώτην πίστιν ἠθέτησαν· ἅμα δὲ καὶ ἀργαὶ μανθάνουσι περιέρχεσθαι τὰς οἰκίας· οὐ μόνον δὲ ἀργαὶ, ἀλλὰ καὶ φλύαροι καὶ περίεργοι, λαλοῦσαι τὰ μὴ δέοντα. βούλομαι οὖν νεωτέ-

ρας γαμεῖν, τεκνογονεῖν, οἰκοδεσποτεῖν, μηδε-
μίαν ἀφορμὴν διδόναι τῷ ἀντικειμένῳ λοι-
δορίας χάριν. ἤδη γάρ τινες ἐξετράπησαν
ὀπίσω τοῦ σατανᾶ. εἴ τις πιστὸς ἢ πιστὴ ἔχει χή-
ρας, ἐπαρκείτω αὐταῖς, καὶ μὴ βαρείσθω ἡ
ἐκκλησία, ἵνα ταῖς ὄντως χήραις ἐπαρκέσῃ.

ιϛ' Οἱ καλῶς προεστῶτες πρεσβύτεροι δι-
πλῆς τιμῆς ἀξιούσθωσαν, μάλιστα οἱ κοπιῶν-
τες ἐν λόγῳ καὶ διδασκαλίᾳ· λέγει γὰρ ἡ γρα-
» φή, βοῦν ἀλοῶντα οὐ φιμώσεις· καί, ἄξιος
» ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ. κατὰ πρεσβυτέρου
κατηγορίαν μὴ παραδέχου, ἐκτὸς εἰ μὴ
ἐπὶ δύο ἢ τριῶν μαρτύρων. τοὺς ἁμαρτάνον-
τας, ἐνώπιον πάντων ἔλεγχε, ἵνα καὶ οἱ λοιποὶ
φόβον ἔχωσι. διαμαρτύρομαι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ
καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ καὶ τῶν ἐκλεκτῶν ἀγ-
γέλων, ἵνα ταῦτα φυλάξῃς χωρὶς προκρί-
ιγ' ματος, μηδὲν ποιῶν κατὰ πρόσκλισιν. Χεῖ-
ρας ταχέως μηδενὶ ἐπίθῃ, μηδὲ κοινώνει
ἁμαρτίαις ἀλλοτρίαις. σεαυτὸν ἁγνὸν τήρει.
μηκέτι ὑδροποτεῖ, ἀλλ' οἴνῳ ὀλίγῳ χρῶ διὰ τὸν
στόμαχόν σου καὶ τὰς πυκνάς σου ἀσθενείας.

ιζ' Τινῶν ἀνθρώπων αἱ ἁμαρτίαι πρόδηλοί

εἰσι προάγουσαι εἰς κρίσιν, ὡσὶ δὲ ἡ ἐπακολουθοῦσιν· ὡσαύτως ἡ τὰ καλὰ ἔργα πρόδηλά ἐστι, καὶ τὰ ἄλλως ἔχοντα κρυβῆναι οὐ δύναται. Ὅσοι εἰσὶν ὑπὸ ζυγὸν δοῦλοι τοὺς ἰδίους δεσπότας πάσης τιμῆς ἀξίους ἡγείσθωσαν, ἵνα μὴ τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ καὶ ἡ διδασκαλία βλασφημῆται· οἱ δὲ πιστοὺς ἔχοντες δεσπότας, μὴ καταφρονείτωσαν, ὅτι ἀδελφοί εἰσιν, ἀλλὰ μᾶλλον δουλευέτωσαν, ὅτι πιστοί εἰσι καὶ ἀγαπητοὶ οἱ τῆς εὐεργεσίας ἀντιλαμβανόμενοι. Ταῦτα δίδασκε καὶ παρακάλει. Εἴ τις ἑτεροδιδασκαλεῖ, καὶ μὴ προσέρχεται ὑγιαίνουσι λόγοις τοῖς τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τῇ κατ' εὐσέβειαν διδασκαλίᾳ, τετύφωται, μηδὲν ἐπιστάμενος, ἀλλὰ νοσῶν περὶ ζητήσεις καὶ λογομαχίας, ἐξ ὧν γίνεται φθόνος, ἔρις, βλασφημίαι, ὑπόνοιαι πονηραί, διαπαρατριβαὶ διεφθαρμένων ἀνθρώπων τὸν νοῦν, καὶ ἀπεστερημένων τῆς ἀληθείας, νομιζόντων πορισμὸν εἶναι τὴν εὐσέβειαν. ἀφίστασο ἀπὸ τῶν τοιούτων. ἔστι δὲ πορισμὸς μέγας ἡ εὐσέβεια μετ' αὐταρκείας· οὐδὲν γὰρ εἰσηνέγκαμεν εἰς τὸν κόσμον, δῆλον ὅτι οὐδὲ

ξενελκεῖν τὴν δυνάμεθα. ἔχοντες γὰρ διαθήκας καὶ σκεπάσματα, τούτοις ἀρκεσθησόμεθα. οἱ δὲ βουλόμενοι πλουτεῖν, ἐμπίπτουσιν εἰς πειρασμὸν καὶ παγίδα, καὶ ἐπιθυμίας πολλὰς ἀνοήτους καὶ βλαβερὰς, αἵτινες βυθίζουσι τοὺς ἀνθρώπους εἰς ὄλεθρον καὶ ἀπώλειαν· ῥίζα γὰρ πάντων τῶν κακῶν ἐστιν ἡ φιλαργυρία, ἧς τινες ὀρεγόμενοι ἀπεπλανήθησαν ἀπὸ τῆς πίστεως, καὶ ἑαυτοὺς περιέπειραν ὀδύναις πολ-
ιζ' λαῖς. Σὺ δὲ ὦ ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ, ταῦτα φεῦγε· δίωκε δὲ δικαιοσύνην, εὐσέβειαν, πίστιν, ἀγάπην, ὑπομονὴν, πραότητα· ἀγωνίζου τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς πίστεως, ἐπιλαβοῦ τῆς αἰωνίου ζωῆς εἰς ἣν καὶ ἐκλήθης, καὶ ὡμολόγησας τὴν καλὴν ὁμολογίαν ἐνώπιον πολ-
λῶν μαρτύρων. παραγγέλλω σοι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ τοῦ ζωοποιοῦντος τὰ πάντα, καὶ χριστοῦ ἰησοῦ τοῦ μαρτυρήσαντος ἐπὶ ποντίου πιλάτου τὴν καλὴν ὁμολογίαν, τηρῆσαί σε τὴν ἐντολὴν ἄσπιλον, ἀνεπίληπτον, μέχρι τῆς ἐπιφανείας τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, ἣν καιροῖς ἰδίοις δείξει ὁ μακάριος καὶ μόνος δυνάστης, ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων, καὶ κύριος τῶν

κυριεύοντων, ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν, φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον, ὃν εἶδεν οὐδεὶς ἀνθρώπων, οὐδὲ ἰδεῖν δύναται, ᾧ τιμὴ καὶ κράτος αἰώνιον. ἀμήν. Τοῖς πλουσίοις ἐν τῷ νῦν αἰῶνι παράγγελλε μὴ ὑψηλοφρονεῖν, μηδὲ ἠλπικέναι ἐπὶ πλούτου ἀδηλότητι, ἀλλ' ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ ζῶντι τῷ παρέχοντι ἡμῖν πλουσίως πάντα εἰς ἀπόλαυσιν, ἀγαθοεργεῖν, πλουτεῖν ἐν ἔργοις καλοῖς, εὐμεταδότους εἶναι, κοινωνικούς, ἀποθησαυρίζοντας ἑαυτοῖς θεμέλιον καλὸν εἰς τὸ μέλλον, ἵνα ἐπιλάβωνται τῆς αἰωνίου ζωῆς. ὦ Τιμόθεε, τὴν παραθήκην φύλαξον, ἐκτρεπόμενος τὰς βεβήλους κενοφωνίας, καὶ ἀντιθέσεις τῆς ψευδωνύμου γνώσεως, ἣν τινες ἐπαγγελλόμενοι, περὶ τὴν πίστιν ἠστόχησαν. ἡ χάρις μετὰ σοῦ. ἀμήν.

Πρὸς Τιμόθεον πρώτη ἐγράφη ἀπὸ Λαοδικείας, ἥτις ἐστὶ μητρόπολις Φρυγίας τῆς Πακατιανῆς.

BIBLIOTHEQUE DE LA VILLE LYON

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

ΠΑΥΛΟΣ ἀπόστολος ἰησοῦ χριστοῦ διὰ θελήματος θεοῦ, κατ' ἐπαγγελίαν ζωῆς τῆς ἐν χριστῷ ἰησοῦ, τιμοθέῳ ἀγαπητῷ τέκνῳ, χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς, καὶ χυ̃ ἰησοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν. Χάριν ἔχω τῷ θεῷ, ᾧ λατρεύω ἀπὸ προγόνων ἐν καθαρᾷ συνειδήσει, ὡς ἀδιάλειπτον ἔχω τὴν περὶ σοῦ μνείαν ἐν ταῖς δεήσεσί μου νυκτὸς καὶ ἡμέρας, ἐπιποθῶν σε ἰδεῖν, μεμνημένος σου τῶν δακρύων, ἵνα χαρᾶς πληρωθῶ, ὑπόμνησιν λαμβάνων τῆς ἐν σοὶ ἀνυποκρίτου πίστεως, ἥτις ἐνῴκησε πρῶτον ἐν τῇ μάμμῃ σου λωΐδι, καὶ τῇ μητρί σου εὐνείκῃ, πέπεισμαι δὲ ὅτι καὶ ἐν σοί. δι' ἣν αἰτίαν ἀναμιμνήσκω σε ἀναζωπυρεῖν τὸ χάρισμα τοῦ θεοῦ, ὅ ἐστιν ἐν σοὶ διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν

χρῶν μου· οὐ γὰρ ἔδωκεν ἡμῖν ὁ θεὸς πνεῦμα δειλίας, ἀλλὰ δυνάμεως καὶ ἀγάπης καὶ σωφρονισμοῦ. μὴ οὖν ἐπαισχυνθῇς τὸ μαρτύριον τοῦ κυρίου ἡμῶν, μηδὲ ἐμὲ τὸν δέσμιον αὐτοῦ, ἀλλὰ συγκακοπάθησον τῷ εὐαγγελίῳ κατ' δύναμιν θεοῦ τοῦ σώσαντος ἡμᾶς, καὶ καλέσαντος κλήσει ἁγίᾳ οὐ κατὰ τὰ ἔργα ἡμῶν, ἀλλὰ κατ' ἰδίαν πρόθεσιν καὶ χάριν τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν ἐν χριστῷ ἰῡ πρὸ χρόνων αἰωνίων, φανερωθεῖσαν δὲ νῦν διὰ τῆς ἐπιφανείας τοῦ σωτῆρος ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, καταργήσαντος μὲν τὸν θάνατον, φωτίσαντος δὲ ζωὴν καὶ ἀφθαρσίαν διὰ τοῦ εὐαγγελίου, εἰς ὃ ἐτέθην ἐγὼ κήρυξ καὶ ἀπόστολος καὶ διδάσκαλος ἐθνῶν, δι' ἣν αἰτίαν καὶ ταῦτα πάσχω, ἀλλ' οὐκ ἐπαισχύνομαι· οἶδα γὰρ ᾧ πεπίστευκα, καὶ πέπεισμαι ὅτι δυνατός ἐστι τὴν παραθήκην μου φυλάξαι εἰς ἐκείνην τὴν ἡμέραν. ὑποτύπωσιν ἔχε ὑγιαινόντων λόγων ὧν παρ' ἐμοῦ ἤκουσας, ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ τῇ ἐν χῷ ἰησοῦ. τὴν καλὴν παραθήκην φύλαξον διὰ πνεύματος ἁγίου τοῦ ἐνοικοῦντος ἐν ἡμῖν. Οἶδας τοῦτο, ὅτι ἀπεστράφησάν

με πάντες οἱ ἐν τῇ ἀσίᾳ, ὧν ἐστι φύγελλος καὶ ἑρμογένης. δῴη ἔλεος ὁ κύριος τῷ ὀνησιφόρου οἴκῳ, ὅτι πολλάκις με ἀνέψυξε, καὶ τὴν ἅλυσίν μου οὐκ ἐπησχύνθη, ἀλλὰ σπουδαιότερον ἐζήτησέ με, καὶ εὗρε· δῴη αὐτῷ ὁ κύριος εὑρεῖν ἔλεος παρὰ κυρίου ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ· καὶ ὅσα ἐν Ἐφέσῳ διηκόνησε, 2 βέλτιον σὺ γινώσκεις. Σὺ οὖν τέκνον μου, ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, καὶ ἃ ἤκουσας παρ' ἐμοῦ διὰ πολλῶν μαρτύρων, ταῦτα παράθου πιστοῖς ἀνθρώποις, οἵτινες ἱκανοὶ ἔσονται καὶ ἑτέρους διδάξαι. σὺ οὖν κακοπάθησον, ὡς καλὸς στρατιώτης Ἰησοῦ 3 Χριστοῦ. Οὐδεὶς στρατευόμενος ἐμπλέκεται ταῖς τοῦ βίου πραγματείαις, ἵνα τῷ στρατολογήσαντι ἀρέσῃ. ἐὰν δὲ καὶ ἀθλῇ τις, οὐ στεφανοῦται ἐὰν μὴ νομίμως ἀθλήσῃ. τὸν κοπιῶντα γεωργὸν δεῖ πρῶτον τῶν καρπῶν μεταλαμβάνειν. νόει ἃ λέγω· δῴη γάρ σοι ὁ κύριος σύνεσιν ἐν πᾶσι. μνημόνευε Ἰησοῦ Χριστὸν ἐγηγερμένον ἐκ νεκρῶν, ἐκ σπέρματος Δαβίδ, κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου, ἐν ᾧ κακοπαθῶ μέχρι δεσμῶν, ὡς κακοῦργος· ἀλλ' ὁ λόγος τοῦ

θεοῦ οὐ δέδεται. διὰ τοῦτο πάντα ὑπομένω διὰ τοὺς ἐκλεκτούς, ἵνα καὶ αὐτοὶ σωτηρίας τύχωσι τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, μετὰ δόξης αἰωνίου.

Πιστὸς ὁ λόγος· εἰ γὰρ συναπεθάνομεν, καὶ συζήσομεν· εἰ ὑπομένομεν, καὶ συμβασιλεύσομεν· εἰ ἀρνούμεθα, κἀκεῖνος ἀρνήσεται ἡμᾶς· εἰ ἀπιστοῦμεν, ἐκεῖνος πιστὸς μένει, ἀρνήσασθαι ἑαυτὸν οὐ δύναται. Ταῦτα ὑπομίμνησκε, διαμαρτυρόμενος ἐνώπιον τοῦ Κυρίου, μὴ λογομαχεῖν εἰς οὐδὲν χρήσιμον, ἐπὶ καταστροφῇ τῶν ἀκουόντων. σπούδασον σεαυτὸν δόκιμον παραστῆσαι τῷ Θεῷ, ἐργάτην ἀνεπαίσχυντον, ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς ἀληθείας. τὰς δὲ βεβήλους κενοφωνίας περιΐστασο· ἐπὶ πλεῖον γὰρ προκόψουσιν ἀσεβείας, καὶ ὁ λόγος αὐτῶν ὡς γάγγραινα νομὴν ἕξει, ὧν ἐστιν Ὑμέναιος καὶ Φιλητός, οἵτινες περὶ τὴν ἀλήθειαν ἠστόχησαν, λέγοντες τὴν ἀνάστασιν ἤδη γεγονέναι, καὶ ἀνατρέπουσι τινῶν πίστιν. ὁ μέντοι στερεὸς θεμέλιος τοῦ Θεοῦ ἕστηκεν ἔχων τὴν σφραγῖδα ταύτην· ἔγνω Κύριος τοὺς ὄντας αὐτοῦ, καί, ἀποστήτω ἀπὸ ἀδικίας πᾶς ὁ ὀνομάζων τὸ ὄνομα Χριστοῦ. ἐν μεγάλῃ δὲ οἰκίᾳ

ὅτι ἔστι μόνον σκεῦη χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, ἀλλὰ καὶ ξύλινα καὶ ὀστράκινα· καὶ ἃ μὲν εἰς τιμὴν, ἃ δὲ εἰς ἀτιμίαν. ἐὰν οὖν τις ἐκκαθάρῃ ἑαυτὸν ἀπὸ τούτων, ἔσται σκεῦος εἰς τιμὴν ἡγιασμένον, καὶ εὔχρηστον τῷ δεσπότῃ, εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἡτοιμασμένον. τὰς δὲ νεωτερικὰς ἐπιθυμίας φεῦγε· δίωκε δὲ δικαιοσύνην, πίστιν, ἀγάπην, εἰρήνην μετὰ τῶν ἐπικαλουμένων τὸν κύριον ἐκ καθαρᾶς καρδίας. τὰς δὲ μωρὰς καὶ ἀπαιδεύτους ζητήσεις παραιτοῦ, εἰδὼς ὅτι γεννῶσι μάχας· δοῦλον δὲ κυρίου οὐ δεῖ μάχεσθαι, ἀλλ' ἤπιον εἶναι πρὸς πάντας, διδακτικόν, ἀνεξίκακον, ἐν πραΰτητι παιδεύοντα τοὺς ἀντιδιατιθεμένους, μήποτε δῷ αὐτοῖς ὁ θεὸς μετάνοιαν εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας, καὶ ἀνανήψωσιν ἐκ τῆς τοῦ διαβόλου παγίδος, ἐζωγρημένοι ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ ἐκείνου
3 ς' θέλημα. Τοῦτο δὲ γίνωσκε, ὅτι ἐν ἐσχάταις ἡμέραις ἐνστήσονται καιροὶ χαλεποί· ἔσονται γὰρ οἱ ἄνθρωποι φίλαυτοι, φιλάργυροι, ἀλαζόνες, ὑπερήφανοι, βλάσφημοι, γονεῦσιν ἀπειθεῖς, ἀχάριστοι, ἀνόσιοι, ἄστοργοι· ἄσπονδοι, διάβολοι, ἀκρατεῖς, ἀνήμεροι, ἀφι-

λάζαθοι, προδόται, προπετεῖς, τετυφωμένοι, φιλήδονοι μᾶλλον ἢ φιλόθεοι, ἔχοντες μόρφωσιν εὐσεβείας, τὴν δὲ δύναμιν αὐτῆς ἠρνημένοι· καὶ τούτους ἀποτρέπου· ἐκ τούτων γάρ εἰσιν οἱ ἐνδυνόντες εἰς τὰς οἰκίας, καὶ αἰχμαλωτίζοντες τὰ γυναικάρια σεσωρευμένα ἁμαρτίαις, ἀγόμενα ἐπιθυμίαις ποικίλαις, πάντοτε μανθάνοντα, καὶ μηδέποτε εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν δυνάμενα. ὃν τρόπον δὲ Ἰαννῆς καὶ Ἰαμβρῆς ἀντέστησαν Μωϋσεῖ, οὕτω καὶ οὗτοι ἀνθίστανται τῇ ἀληθείᾳ, ἄνθρωποι κατεφθαρμένοι τὸν νοῦν, ἀδόκιμοι περὶ τὴν πίστιν· ἀλλ' οὐ προκόψουσιν ἐπὶ πλεῖον· ἡ γὰρ ἄνοια αὐτῶν ἔκδηλος ἔσται πᾶσιν, ὡς καὶ ἡ ἐκείνων ἐγένετο. Σὺ δὲ παρηκολούθησάς μου τῇ διδασκαλίᾳ, τῇ ἀγωγῇ, τῇ προθέσει, τῇ πίστει, τῇ μακροθυμίᾳ, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ, τοῖς διωγμοῖς, τοῖς παθήμασιν, οἷά μοι ἐγένετο ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἐν Ἰκονίῳ, ἐν Λύστροις, οἵους διωγμοὺς ὑπήνεγκα· καὶ ἐκ πάντων με ἐρρύσατο ὁ κύριος. καὶ πάντες δὲ οἱ θέλοντες εὐσεβῶς ζῆν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, διωχθήσονται· πονηροὶ δὲ ἄνθρωποι καὶ γόητες προκόψουσιν ἐπὶ

πὸ χεῖροι, πλανῶντες καὶ πλανώμενοι. σὺ δὲ
μένε ἐν οἷς ἔμαθες & ἐπιστώθης, εἰδὼς παρὰ
τίνος ἔμαθες, καὶ ὅτι ἀπὸ βρέφους τὰ ἱερὰ
γράμματα οἶδας τὰ δυνάμενά σε σοφίσαι εἰς
σωτηρίαν, διὰ πίστεως τῆς ἐν χριστῷ ἰησοῦ.
πᾶσα γραφὴ θεόπνευστος & ὠφέλιμος πρὸς
διδασκαλίαν, πρὸς ἔλεγχον, πρὸς ἐπανόρ-
θωσιν, πρὸς παιδείαν τὴν ἐν δικαιοσύνῃ, ἵνα
ἄρτιος ᾖ ὁ τοῦ θεοῦ ἄνθρωπος, πρὸς πᾶν ἔργον
4 ἀγαθὸν ἐξηρτισμένος. Διαμαρτύρομαι
οὖν ἐγὼ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, καὶ τοῦ κυ ἰησοῦ χυ
τοῦ μέλλοντος κρίνειν ζῶντας καὶ νεκροὺς κατὰ
τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ καὶ τὴν βασιλείαν
αὐτοῦ, κήρυξον τὸν λόγον, ἐπίστηθι εὐκαίρως,
ἀκαίρως, ἔλεγξον, ἐπιτίμησον, παρακάλε-
σον ἐν πάσῃ μακροθυμίᾳ καὶ διδαχῇ. ἔσται
γὰρ καιρὸς ὅτε τῆς ὑγιαινούσης διδασκαλίας
οὐκ ἀνέξονται, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τὰς
ἰδίας ἑαυτοῖς ἐπισωρεύσουσι διδασκάλους,
κνηθόμενοι τὴν ἀκοήν, καὶ ἀπὸ μὲν τῆς ἀλη-
θείας τὴν ἀκοὴν ἀποστρέψουσιν, ἐπὶ δὲ τοὺς
μύθους ἐκτραπήσονται. σὺ δὲ νῆφε ἐν πᾶσι,
κακοπάθησον, ἔργον ποίησον εὐαγγελιστοῦ, τὴν

διακονίαν σου πληροφόρησον. Ἐγὼ γὰρ ἤδη σπένδομαι, καὶ ὁ καιρὸς τῆς ἐμῆς ἀναλύσεως ἐφέστηκε. τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγώνισμαι, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα· λοιπόν, ἀπόκειταί μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ὃν ἀποδώσει μοι ὁ κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὁ δίκαιος κριτής· οὐ μόνον δὲ ἐμοί, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς ἠγαπηκόσι τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ. σπούδασον ἐλθεῖν πρός με ταχέως· Δημᾶς γάρ με ἐγκατέλιπεν ἀγαπήσας τὸν νῦν αἰῶνα, καὶ ἐπορεύθη εἰς Θεσσαλονίκην, Κρίσκης εἰς Γαλατίαν, Τίτος εἰς Δαλματίαν· Λουκᾶς ἐστι μόνος μετ' ἐμοῦ. μάρκον ἀναλαβὼν ἄγε μετὰ σεαυτοῦ· ἔστι γάρ μοι εὔχρηστος εἰς διακονίαν. τυχικὸν δὲ ἀπέστειλα εἰς Ἔφεσον. τὸν φαιλόνην ὃν ἀπέλιπον ἐν Τρωάδι παρὰ Κάρπῳ, ἐρχόμενος φέρε, καὶ τὰ βιβλία, μάλιστα τὰς μεμβράνας. Ἀλέξανδρος ὁ χαλκεὺς πολλά μοι κακὰ ἐνεδείξατο· ἀποδώσει αὐτῷ ὁ κύριος κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ, ὃν καὶ σὺ φυλάσσου· λίαν γὰρ ἀνθέστηκε τοῖς ἡμετέροις λόγοις. ἐν τῇ πρώτῃ μου ἀπολογίᾳ οὐδείς μοι συμπαρεγένετο, ἀλλὰ πάντες με ἐγκατέλιπον· μὴ αὐτοῖς λογισθείη· ὁ δὲ κύριός μοι

παρέση, καὶ ἐνεδυνάμωσέ με, ἵνα δι' ἐμοῦ
τὸ κήρυγμα πληροφορηθῇ, καὶ ἀκούσῃ πάν-
τα τὰ ἔθνη· καὶ ἐρρύσθην ἐκ στόματος λέοντος,
καὶ ῥύσεταί με ὁ κς ἀπὸ παντὸς ἔργου πονη-
ροῦ, καὶ σώσει εἰς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ τὴν
ἐπουράνιον, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰώνων. ἀμήν. ἄσπασαι πρίσκαν καὶ ἀκύ-
λαν, καὶ τὸν ὀνησιφόρου οἶκον. ἔραστος ἔμει-
νεν ἐν κορίνθῳ· τρόφιμον δὲ ἀπέλιπον ἐν μι-
λήτῳ ἀσθενοῦντα. σπούδασον πρὸ χεί-
μωνος ἐλθεῖν. ἀσπάζεταί σε εὔβουλος, καὶ πού-
δης, καὶ λῖνος, καὶ κλαυδία, καὶ οἱ ἀδελφοὶ πάν-
τες. ὁ κύριος ἰησοῦς χριστὸς μετὰ τοῦ πνεύματός
σου. ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν. ἀμήν.

Πρὸς τιμόθεον δευτέρα τῶν ἐφεσίων ἐκκλη-
σίας πρῶτον ἐπίσκοπον χειροτονηθέντα,
ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης, ὅτε ἐκ δευτέρου
παρέστη παῦλος τῷ καίσαρι
νέρωνι.

Η ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ.

ΠΑΥΛΟΣ δοῦλος θῦ, ἀπόστολος δὲ ἰησοῦ χῦ κατὰ πίστιν ἐκλεκτῶν θῦ, καὶ ἐπίγνωσιν ἀληθείας τῆς κατ' εὐσέβειαν ἐπ' ἐλπίδι ζωῆς αἰωνίου, ἣν ἐπηγγείλατο ὁ ἀψευδὴς θεὸς πρὸ χρόνων αἰωνίων, ἐφανέρωσε δὲ καιροῖς ἰδίοις τὸν λόγον αὐτοῦ, ἐν κηρύγματι ὃ ἐπιστεύθην ἐγὼ κατ' ἐπαγὴν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν θεοῦ· Τίτῳ γνησίῳ τέκνῳ κατὰ κοινὴν πίστιν, χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς καὶ κυ ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν. Τούτου χάριν κατέλιπόν σε ἐν κρήτῃ, ἵνα τὰ λείποντα ἐπιδιορθώσῃ, καὶ καταστήσῃς κατὰ πόλιν πρεσβυτέρους, ὡς ἐγώ σοι διεταξάμην· εἴ τις ἐστὶν ἀνέγκλητος, μιᾶς γυναικὸς ἀνήρ, τέκνα ἔχων πιστά, μὴ ἐν κατηγορίᾳ ἀσωτίας,

ἢ ἀνυπόταχτα· δεῖ γὰρ τ' ἐπίσκοπον ἀνέγκλητον εἶ-
ναι, ὡς θεοῦ οἰκονόμον, μὴ αὐθάδη, μηδ'
ὀργίλον, μὴ πάροινον, μὴ πλήκτην, μὴ αἰ-
σχροκερδῆ, ἀλλὰ φιλόξενον, φιλάγαθον, σώφρο-
να, δίκαιον, ὅσιον, ἐγκρατῆ, ἀντεχόμενον τοῦ κατ'
τὴν διδαχὴν πιστοῦ λόγου, ἵνα δυνατὸς ᾖ καὶ
παρακαλεῖν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῇ ὑγιαινούσῃ,
καὶ τοὺς ἀντιλέγοντας ἐλέγχειν. Εἰσὶ γὰρ
πολλοὶ καὶ ἀνυπόταχτοι, ματαιολόγοι καὶ φρε-
ναπάται, μάλιστα οἱ ἐκ περιτομῆς, οὓς δεῖ
ἐπιστομίζειν, οἵτινες ὅλους οἴκους ἀνατρέπου-
σι, διδάσκοντες ἃ μὴ δεῖ, αἰσχροῦ κέρδους χά-
ριν. εἶπέ τις ἐξ αὐτῶν ἴδιος αὐτῶν προφή-
της, Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσται, κακὰ θηρία, γαστέ-
ρες ἀργαί. ἡ μαρτυρία αὕτη ἐστὶν ἀληθής. δι'
ἣν αἰτίαν ἔλεγχε αὐτοὺς ἀποτόμως, ἵνα ὑγιαίνωσιν ἐν τῇ πίστει, μὴ προσέχοντες ἰου-
δαϊκοῖς μύθοις, καὶ ἐντολαῖς ἀνθρώπων ἀπο-
στρεφομένων τὴν ἀλήθειαν. πάντα μὲν κα-
θαρὰ τοῖς καθαροῖς· τοῖς δὲ μεμιασμένοις
καὶ ἀπίστοις οὐδὲν καθαρόν, ἀλλὰ μεμίανται
αὐτῶν καὶ ὁ νοῦς καὶ ἡ συνείδησις. θεὸν ὁμολο-
γοῦσιν εἰδέναι, τοῖς δὲ ἔργοις ἀρνοῦνται, βδε-

λυκτοί ὄντες, καὶ ἀπειθεῖς, καὶ πρὸς πᾶν ἔρ-
γον ἀγαθὸν ἀδόκιμοι. Σὺ δὲ λάλει ἃ πρέ- γ' 2
πει τῇ ὑγιαινούσῃ διδασκαλίᾳ· πρεσβύτας
νήφαλίους εἶναι, σεμνούς, σώφρονας, ὑγιαίνον-
τας τῇ πίστει, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ· πρεσ-
βύτιδας ὡσαύτως ἐν καταστήματι ἱεροπρε-
πεῖς, μὴ διαβόλους, μὴ οἴνῳ πολλῷ δεδουλω-
μένας, καλοδιδασκάλους, ἵνα σωφρονίζωσι
τὰς νέας, φιλάνδρους εἶναι, φιλοτέκνους, σώ-
φρονας, ἁγνάς, οἰκουρούς, ἀγαθάς, ὑποτασσο-
μένας τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ἵνα μὴ ὁ λόγος τοῦ
θεοῦ βλασφημῆται. Τοὺς νεωτέρους ὡσαύτως
παρακάλει σωφρονεῖν, περὶ πάντα σεαυτὸν
παρεχόμενος τύπον καλῶν ἔργων· ἐν τῇ διδα-
σκαλίᾳ, ἀδιαφθορίαν, σεμνότητα, ἀφθαρ-
σίαν, λόγον ὑγιῆ, ἀκατάγνωστον, ἵνα ὁ ἐξ ἐνα-
ντίας ἐντραπῇ, μηδὲν ἔχων περὶ ὑμῶν λέ-
γειν φαῦλον. Δούλους ἰδίοις δεσπόταις ὑ- γ'
ποτάσσεσθαι, ἐν πᾶσιν εὐαρέστους εἶναι, μὴ ἀντι-
λέγοντας, μὴ νοσφιζομένους, ἀλλὰ πίστιν πᾶσαν
ἐνδεικνυμένους ἀγαθήν, ἵνα τὴν διδασκα-
λίαν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν θεοῦ κοσμῶσιν ἐν πᾶ-
σιν. ἐπεφάνη γὰρ ἡ χάρις τοῦ θεοῦ ἡ σωτή-

ελος πᾶσιν ἀνθρώποις, παιδεύουσα ἡμᾶς, ἵνα ἀρνησάμενοι τὴν ἀσέβειαν καὶ τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας, σωφρόνως καὶ δικαίως καὶ εὐσεβῶς ζήσωμεν ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, προσδεχόμενοι τὴν μακαρίαν ἐλπίδα, καὶ ἐπιφάνειαν τῆς δόξης τοῦ μεγάλου θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, ὃς ἔδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα λυτρώσηται ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀνομίας, καὶ καθαρίσῃ ἑαυτῷ λαὸν περιούσιον, ζηλωτὴν καλῶν ἔργων. Ταῦτα λάλει, καὶ παρακάλει, καὶ ἔλεγχε μετὰ πάσης ἐπιταγῆς. μηδείς σου περιφρονείτω. Ὑπομίμνησκε αὐτοὺς ἀρχαῖς καὶ ἐξουσίαις ὑποτάσσεσθαι, πειθαρχεῖν, πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἑτοίμους εἶναι, μηδένα βλασφημεῖν, ἀμάχους εἶναι, ἐπιεικεῖς, πᾶσαν ἐνδεικνυμένους πραΰτητα πρὸς πάντας ἀνθρώπους. ἦμεν γάρ ποτε καὶ ἡμεῖς ἀνόητοι, ἀπειθεῖς, πλανώμενοι, δουλεύοντες ἐπιθυμίαις καὶ ἡδοναῖς ποικίλαις, ἐν κακίᾳ καὶ φθόνῳ διάγοντες, στυγητοί, μισοῦντες ἀλλήλους· ὅτε δὲ ἡ χρηστότης καὶ ἡ φιλανθρωπία ἐπεφάνη τοῦ σωτῆρος ἡμῶν θεοῦ, οὐκ ἐξ ἔργων τῶν ἐν δικαιοσύνῃ, ὧν ἐποιήσαμεν ἡμεῖς,

ἀλλὰ κατὰ τὸν αὐτοῦ ἔλεον ἔσωσεν ἡμᾶς, διὰ λουτροῦ παλιγγενεσίας, καὶ ἀνακαινώσεως πνεύματος ἁγίου οὗ ἐξέχεεν ἐφ' ἡμᾶς πλουσίως διὰ ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν, ἵνα δικαιωθέντες τῇ ἐκείνου χάριτι, κληρονόμοι γενώμεθα κατ' ἐλπίδα ζωῆς αἰωνίου. πιστὸς ὁ λόγος. καὶ περὶ τούτων βούλομαί σε διαβεβαιοῦσθαι, ἵνα φροντίζωσι καλῶν ἔργων προΐστασθαι οἱ πεπιστευκότες θεῷ. ταῦτά ἐστι τὰ καλὰ καὶ ὠφέλιμα τοῖς ἀνθρώποις. μωρὰς δὲ ζητήσεις καὶ γενεαλογίας καὶ ἔριδας καὶ μάχας νομικὰς παραιτοῦ· εἰσὶ γὰρ ἀνωφελεῖς καὶ μάταιοι. αἱρετικὸν ἄνθρωπον μετὰ μίαν καὶ δευτέραν νουθεσίαν παραιτοῦ, εἰδὼς ὅτι ἐξέστραπται ὁ τοιοῦτος, καὶ ἁμαρτάνει ὢν αὐτοκατάκριτος. ὅταν πέμψω ἀρτεμᾶν πρός σε ἢ τυχικόν, σπούδασον ἐλθεῖν πρός με εἰς νικόπολιν· ἐκεῖ γὰρ κέκρικα παραχειμάσαι. ζηνᾶν τὸν νομικὸν καὶ ἀπολλὼ σπουδαίως πρόπεμψον, ἵνα μηδὲν αὐτοῖς λείπῃ. μανθανέτωσαν δὲ καὶ οἱ ἡμέτεροι καλῶν ἔργων προΐστασθαι εἰς τὰς ἀναγκαίας χρείας, ἵνα

μὴ ὦσιν ἄκαρποι. ἀσπάζονταί σε οἱ μετ' ἐμοῦ πάντες. ἄσπασαι τοὺς φιλοῦντας ἡμᾶς ἐν πίστει. ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν. ἀμήν.

Πρὸς Τίτον τῆς κρητῶν ἐκκλησίας πρῶτον ἐπίσκοπον χειροτονηθέντα ἐγράφη ἀπὸ νικοπόλεως τῆς μακεδονίας.

Η ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ.

ΠΑΥΛΟΣ δέσμιος χῦ ἰησοῦ καὶ τιμόθεος ὁ ἀδελφὸς, φιλήμονι τῷ ἀγαπητῷ καὶ συνεργῷ ἡμῶν, καὶ ἀπφίᾳ τῇ ἀγαπητῇ, καὶ ἀρχίππῳ τῷ συστρατιώτῃ ἡμῶν, καὶ τῇ κατ' οἶκόν σου ἐκκλησίᾳ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ κυ ἰυ χυ. Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου, πάντοτε μνείαν σου ποιού-

μῶν ὅτι τὴν πεφευγῶν μου, ἀκούων σου
τὴν ἀγάπην καὶ τὴν πίστιν, ἣν ἔχεις πρὸς τὸν
κν̄ ἰησοῦν, καὶ εἰς πάντας τοὺς ἁγίους, ὅπως ἡ
κοινωνία τῆς πίστεώς σου ἐνεργὴς γένηται ἐν
ἐπιγνώσει παντὸς ἀγαθοῦ τοῦ ἐν ὑμῖν εἰς χν̄
ἰησοῦν. χάριν γὰρ ἔσχομεν πολλὴν καὶ παρά-
κλησιν ἐπὶ τῇ ἀγάπῃ σου, ὅτι τὰ σπλάγχνα τῶν
ἁγίων ἀναπέπαυται διὰ σοῦ, ἀδελφέ. διὸ πολ-
λὴν ἐν χῷ παῤῥησίαν ἔχων ἐπιτάσσειν σοι τὸ
ἀνῆκον, διὰ τὴν ἀγάπην μᾶλλον παρακα-
λῶ, τοιοῦτος ὢν ὡς παῦλος πρεσβύτης, νυνὶ
δὲ καὶ δέσμιος ἰησοῦ χριστοῦ. παρακα- 9
λῶ σε περὶ τοῦ ἐμοῦ τέκνου, ὃν ἐγέννησα ἐν τοῖς
δεσμοῖς μου, ὀνήσιμον, τὸν ποτέ σοι ἄχρηστον,
νυνὶ δέ σοι καὶ ἐμοὶ εὔχρηστον, ὃν ἀνέπεμψα,
σὺ δ' αὐτόν, τοῦτέστι τὰ ἐμὰ σπλάγχνα, προσ-
λαβοῦ, ὃν ἐγὼ ἐβουλόμην πρὸς ἐμαυτὸν
κατέχειν, ἵνα ὑπὲρ σοῦ διακονῇ μοι ἐν τοῖς δε-
σμοῖς τοῦ εὐαγγελίου· χωρὶς δὲ τῆς σῆς γνώ-
μης οὐδὲν ἠθέλησα ποιῆσαι, ἵνα μὴ ὡς κατ'
ἀνάγκην τὸ ἀγαθόν σου ᾖ, ἀλλὰ κατ' ἐκούσιον.
τάχα γὰρ διὰ τοῦτο ἐχωρίσθη πρὸς ὥραν, ἵνα
αἰώνιον αὐτὸν ἀπέχῃς, οὐκέτι ὡς δοῦλον, ἀλλ'

ὑπὲρ δούλου, ἀδελφὸν ἀγαπητὸν, μάλιστα ἐμοὶ, πόσῳ δὲ μᾶλλόν σοι, καὶ ἐν σαρκὶ καὶ ἐν κυρίῳ; εἰ οὖν ἐμὲ ἔχεις κοινωνὸν, προσλαβοῦ αὐτὸν ὡς ἐμέ. εἰ δέ τι ἠδίκησέ σε ἢ ὀφείλει, τοῦτο ἐμοὶ ἐλλόγα. ἐγὼ Παῦλος ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρί· ἐγὼ ἀποτίσω· ἵνα μὴ λέγω σοι ὅτι καὶ σεαυτόν μοι προσοφείλεις. ναὶ, ἀδελφέ. ἐγώ σου ὀναίμην ἐν κυρίῳ. ἀνάπαυσόν μου τὰ σπλάγχνα ἐν κυρίῳ. πεποιθὼς τῇ ὑπακοῇ σου ἔγραψά σοι, εἰδὼς ὅτι καὶ ὑπὲρ ἃ λέγω, ποιήσεις. ἅμα δὲ καὶ ἑτοίμαζέ μοι ξενίαν· ἐλπίζω γὰρ ὅτι διὰ τῶν προσευχῶν ὑμῶν χαρισθήσομαι ὑμῖν. ἀσπάζονταί σε ἐπαφρᾶς ὁ συναιχμάλωτός μου ἐν Χῷ Ἰῦ, μᾶρκος, ἀρίσταρχος, δημᾶς, λουκᾶς οἱ συνεργοί μου. ἡ χάρις τοῦ κυ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν. ἀμήν.

Πρὸς φιλήμονα ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης
διὰ ὀνησίμου οἰκέτου.

ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ.

ΠΟΛΥΜΕΡΩΣ καὶ πολυτρόπως πάλαι ὁ Θεὸς λαλήσας τοῖς πατράσιν ἐν τοῖς προφήταις, ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν τούτων ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν υἱῷ, ὃν ἔθηκε κληρονόμον πάντων, δι' οὗ καὶ τοὺς αἰῶνας ἐποίησεν, ὃς ὢν ἀπαύγασμα τῆς δόξης, καὶ χαρακτὴρ τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ, φέρων τε τὰ πάντα τῷ ῥήματι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, δι' ἑαυτοῦ καθαρισμὸν ποιησάμενος τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τῆς μεγαλωσύνης ἐν ὑψηλοῖς, τοσούτῳ κρείττων γενόμενος τῶν ἀγγέλων, ὅσῳ διαφορώτερον παρ' αὐτοὺς κεκληρονόμηκεν ὄνομα. Τίνι γὰρ εἶπέ ποτε τῶν ἀγγέλων, Υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε; καὶ πάλιν, ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς

» εἰς πατέρα, καὶ αὐτὸς ἔσομαι μοι εἰς υἱόν; ὅταν δὲ
πάλιν εἰσαγάγῃ τὸν πρωτότοκον εἰς τὴν οἰ-
» κουμένην, λέγει, καὶ προσκυνησάτωσαν αὐ-
» τῷ πάντες ἄγγελοι θεοῦ. καὶ πρὸς μὲν τοὺς
» ἀγγέλους λέγει, ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ
» πνεύματα, καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πυρὸς
» φλόγα. πρὸς δὲ τὸν υἱόν, ὁ θρόνος σου, ὁ θς̄,
» εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, ῥάβδος εὐθύτητος
» ἡ ῥάβδος τῆς βασιλείας σου. ἠγάπησας δι-
» καιοσύνην καὶ ἐμίσησας ἀνομίαν, διὰ τοῦτο
» ἔχρισέ σε ὁ θεὸς ὁ θς̄ σου ἔλαιον ἀγαλλιά-
» σεως παρὰ τοὺς μετόχους σου. καὶ, σὺ κατ'
» ἀρχάς, κύριε, τὴν γῆν ἐθεμελίωσας, καὶ ἔργα τῶν
» χειρῶν σού εἰσιν οἱ οὐρανοί· αὐτοὶ ἀπολοῦν-
» ται, σὺ δὲ διαμένεις· καὶ πάντες ὡς ἱμάτιον
» παλαιωθήσονται, καὶ ὡσεὶ περιβόλαιον ἑλί-
» ξεις αὐτούς, καὶ ἀλλαγήσονται· σὺ δὲ ὁ αὐτὸς
» εἶ, καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείψουσι. πρὸς τίνα δὲ
» τῶν ἀγγέλων εἴρηκέ ποτε, κάθου ἐκ δεξιῶν
» μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον
» τῶν ποδῶν σου; οὐχὶ πάντες εἰσὶ λειτουργικὰ
πνεύματα εἰς διακονίαν ἀποστελλόμενα διὰ
2 τοὺς μέλλοντας κληρονομεῖν σωτηρίαν; Διὰ

τοῦτο δεῖ περισσοτέρως ἡμᾶς προσέχειν τοῖς ἀκουσθεῖσι, μήποτε παραρυῶμεν· εἰ γὰρ ὁ δι' ἀγγέλων λαληθεὶς λόγος ἐγένετο βέβαιος, καὶ πᾶσα παράβασις καὶ παρακοὴ ἔλαβεν ἔνδικον μισθαποδοσίαν, πῶς ἡμεῖς ἐκφευξόμεθα τηλικαύτης ἀμελήσαντες σωτηρίας, ἥτις ἀρχὴν λαβοῦσα λαλεῖσθαι διὰ τοῦ κυρίου, ὑπὸ τῶν ἀκουσάντων εἰς ἡμᾶς ἐβεβαιώθη, συνεπιμαρτυροῦντος τοῦ θεοῦ σημείοις τε καὶ τέρασι, καὶ ποικίλαις δυνάμεσι, καὶ πνεύματος ἁγίου μερισμοῖς, κατὰ τὰ αὐτοῦ θελήσεις; οὐ γὰρ ἀγγέλοις ὑπέταξε τὴν οἰκουμένην τὴν μέλλουσαν, περὶ ἧς λαλοῦμεν. διεμαρτύρατο δέ που πού λέγων, τί ἐστιν ἄνθρωπος ὅτι μιμνήσκῃ αὐτοῦ, ἢ υἱὸς ἀνθρώπου, ὅτι ἐπισκέπτῃ αὐτόν; ἠλάττωσας αὐτὸν βραχύ τι παρ' ἀγγέλους· δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐτὸν, καὶ κατέστησας αὐτὸν ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου· πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ. ἐν γὰρ τῷ ὑποτάξαι αὐτῷ τὰ πάντα, οὐδὲν ἀφῆκεν αὐτῷ ἀνυπότακτον. νῦν δὲ οὔπω ὁρῶμεν αὐτῷ τὰ πάντα ὑποτεταγμένα. Τὸν δὲ βραχύ τι παρ' γ'

ἀγγέλοις ὑλαπλωμθύον βλέπομθι ἰησοῦ, διὰ
τὸ πάθημα τῦ θανάτου, δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστε-
φανωμθύον, ὅπως χάριτι θεοῦ ὑπὲρ παντὸς
γεύσηται θανάτου· ἔπρεπε γὰρ αὐτῷ, δι' ὃν
τὰ πάντα καὶ δι' οὗ τὰ πάντα, πολλοὺς υἱοὺς εἰς
δόξαν ἀγαγόντα, τὸν ἀρχηγὸν τῆς σωτηρίας
αὐτῶν διὰ παθημάτων τελειῶσαι. ὅ, τε γὰρ ἁ-
γιάζων καὶ οἱ ἁγιαζόμθυοι, ἐξ ἑνὸς πάντες. δι'
ἣν αἰτίαν οὐκ ἐπαισχύνεται ἀδελφοὺς αὐτοὺς
» καλεῖν, λέγων, ἀπαγγελῶ τὸ ὄνομά σου τοῖς
» ἀδελφοῖς μου, ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ὑμνήσω
» σε. καὶ πάλιν, ἐγὼ ἔσομαι πεποιθὼς ἐπ' αὐ-
» τῷ. καὶ πάλιν, ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παιδία ἃ μοι
» ἔδωκεν ὁ θεός. ἐπεὶ οὖν τὰ παιδία κεκοινω-
νηκε σαρκὸς καὶ αἵματος, καὶ αὐτὸς ὡσαυτως
μετέσχε τῶν αὐτῶν, ἵνα διὰ τῦ θανάτου
καταργήσῃ τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανά-
του, τουτέστι τὸν διάβολον, καὶ ἀπαλλάξῃ τού-
τους ὅσοι φόβῳ θανάτου διὰ παντὸς τῦ ζῆν
ἔνοχοι ἦσαν δουλείας. οὐ γὰρ δήπου ἀγγέλων
ἐπιλαμβάνεται, ἀλλὰ σπέρματος Ἀβραὰμ
ἐπιλαμβάνεται. ὅθεν ὤφειλε κατὰ πάντα τοῖς
ἀδελφοῖς ὁμοιωθῆναι, ἵνα ἐλεήμων γένηται

καὶ πιστὸς ἀρχιερεὺς τὰ πρὸς τὸν θεὸν, εἰς τὸ
ἱλάσκεσθαι τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ· ἐν ᾧ γὰρ
πέπονθεν αὐτὸς πειρασθείς, δύναται τοῖς πει-
ραζομένοις βοηθῆσαι. Ὅθεν, ἀδελφοὶ ἅ- ιγ' 3
γιοι, κλήσεως ἐπουρανίου μέτοχοι, κατανοή-
σατε τὸν ἀπόστολον καὶ ἀρχιερέα τῆς ὁμολο-
γίας ἡμῶν Χριστὸν Ἰησοῦν, πιστὸν ὄντα τῷ ποιή-
σαντι αὐτὸν, ὡς καὶ Μωσῆς ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ
αὐτοῦ· πλείονος γὰρ δόξης οὗτος παρὰ Μωσῆν
ἠξίωται, καθ' ὅσον πλείονα τιμὴν ἔχει τοῦ οἴ-
κου ὁ κατασκευάσας αὐτόν· πᾶς γὰρ οἶκος κα-
τασκευάζεται ὑπό τινος. ὁ δὲ τὰ πάντα κα-
τασκευάσας, θεός. καὶ Μωσῆς μὲν πιστὸς ἐν
ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ὡς θεράπων, εἰς μαρτύ-
ριον τῶν λαληθησομένων· Χριστὸς δὲ ὡς υἱὸς ἐπὶ τὸν
οἶκον αὐτοῦ, οὗ οἶκός ἐσμεν ἡμεῖς, ἐὰν τὴν παρρησίαν καὶ τὸ καύχημα τῆς ἐλπίδος,
μέχρι τέλους βεβαίαν κατάσχωμεν. διὸ κα-
θὼς λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, σήμερον ἐὰν "
τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε τὰς "
καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ, κατὰ "
τὴν ἡμέραν τοῦ πειρασμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὗ "
ἐπείρασάν με οἱ πατέρες ὑμῶν, ἐδοκίμασάν "

» με, καὶ εἶδον τὰ ἔργα μου τεσσαράκοντα ἔτη.
» διὸ προσώχθισα τῇ γενεᾷ ἐκείνῃ, καὶ εἶπον,
» ἀεὶ πλανῶνται τῇ καρδίᾳ· αὐτοὶ δὲ οὐκ ἔγνω-
» σαν τὰς ὁδούς μου, ὡς ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου
» εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου.
βλέπετε, ἀδελφοί, μήποτε ἔσται ἔν τινι ὑμῶν καρδία πονηρὰ ἀπιστίας, ἐν τῷ ἀποστῆναι ἀπὸ θεοῦ ζῶντος, ἀλλὰ παρακαλεῖτε ἑαυτοὺς καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ἄχρις οὗ τὸ σήμερον καλεῖται, ἵνα μὴ σκληρυνθῇ τις ἐξ ὑμῶν ἀπάτῃ τῆς ἁμαρτίας. μέτοχοι γὰρ γεγόναμεν τοῦ χριστοῦ, ἐὰν περ τὴν ἀρχὴν τῆς ὑποστάσεως μέχρι τέλους βεβαίαν κατάσχωμεν, ἐν τῷ λέγεσθαι,
» σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ
» σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ παρα-
» πικρασμῷ. τινὲς γὰρ ἀκούσαντες παρεπίκραναν, ἀλλ' οὐ πάντες οἱ ἐξελθόντες ἐξ αἰγύπτου διὰ μωσέως. τίσι δὲ προσώχθισε τεσσαράκοντα ἔτη; οὐχὶ τοῖς ἁμαρτήσασιν, ὧν τὰ κῶλα ἔπεσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ; τίσι δὲ ὤμοσε μὴ εἰσελεύσεσθαι εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ, εἰ μὴ τοῖς ἀπειθήσασι; καὶ βλέπομεν ὅτι οὐκ ἠδυνήθησαν εἰσελθεῖν δι' ἀπιστίαν.

Φοβηθῶμεν οὖν μήποτε καταλειπομένης ἐπαγγελίας εἰσελθεῖν εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ, δοκῇ τις ἐξ ὑμῶν ὑστερηκέναι· καὶ γάρ ἐσμεν εὐηγγελισμένοι, καθάπερ κἀκεῖνοι. ἀλλ' οὐκ ὠφέλησεν ὁ λόγος τῆς ἀκοῆς ἐκείνους μὴ συγκεκραμένος τῇ πίστει τοῖς ἀκούσασιν. εἰσερχόμεθα γὰρ εἰς τὴν κατάπαυσιν οἱ πιστεύσαντες, καθὼς εἴρηκεν, ὡς ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου· εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου· καίτοι τῶν ἔργων ἀπὸ καταβολῆς κόσμου γενηθέντων· εἴρηκε γάρ που περὶ τῆς ἑβδόμης οὕτω, καὶ κατέπαυσεν ὁ θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ· καὶ ἐν τούτῳ πάλιν, εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου. ἐπεὶ οὖν ἀπολείπεται τινας εἰσελθεῖν εἰς αὐτὴν, καὶ οἱ πρότερον εὐαγγελισθέντες οὐκ εἰσῆλθον δι' ἀπείθειαν, πάλιν τινὰ ὁρίζει ἡμέραν σήμερον, ἐν Δαβὶδ λέγων, μετὰ τοσοῦτον χρόνον, καθὼς εἴρηται, σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν. εἰ γὰρ αὐτοὺς Ἰησοῦς κατέπαυσεν, οὐκ ἂν περὶ ἄλλης ἐλάλει μετὰ ταῦτα ἡμέρας. ἄρα ἀπολείπεται

ε 4.

σαββατισμὸς τῷ λαῷ τοῦ θεοῦ. ὁ γὰρ εἰσελθὼν εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς κατέπαυσεν ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ, ὥσπερ ἀπὸ
5' τῶν ἰδίων ὁ θεός. Σπουδάσωμεν οὖν εἰσελθεῖν εἰς ἐκείνην τὴν κατάπαυσιν, ἵνα μὴ ἐν τῷ αὐτῷ τις ὑποδείγματι πέσῃ τῆς ἀπειθείας· ζῶν γὰρ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ, καὶ ἐνεργὴς, καὶ τομώτερος ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν δίστομον, καὶ διϊκνούμενος ἄχρι μερισμοῦ ψυχῆς τε καὶ πνεύματος, ἁρμῶν τε καὶ μυελῶν, καὶ κριτικὸς ἐνθυμήσεων καὶ ἐννοιῶν καρδίας· καὶ οὐκ ἔστι κτίσις ἀφανὴς ἐνώπιον αὐτοῦ, πάντα δὲ γυμνὰ καὶ τετραχηλισμένα τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, πρὸς ὃν ἡμῖν ὁ λόγος. ἔχοντες οὖν ἀρχιερέα μέγαν διεληλυθότα τοὺς οὐρανούς, Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ, κρατῶμεν τῆς ὁμολογίας· οὐ γὰρ ἔχομεν ἀρχιερέα μὴ δυνάμενον συμπαθῆσαι τοῖς ἀσθενείαις ἡμῶν, πεπειρασμένον δὲ κατὰ πάντα καθ' ὁμοιότητα χωρὶς ἁμαρτίας. προσερχώμεθα οὖν μετὰ παῤῥησίας τῷ θρόνῳ τῆς χάριτος, ἵνα λάβωμεν ἔλεον, καὶ χάριν εὕρωμεν εἰς εὔκαιρον βοήθειαν. Πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς ἐξ ἀνθρώπων λαμβανόμενος ὑπὲρ

ἀνθρώπων

ἀνθρώπων καθίσαται τὰ πρὸς τὸν θεὸν, ἵνα προσφέρῃ δῶρά τε καὶ θυσίας ὑπὲρ ἁμαρτιῶν, μετριοπαθεῖν δυνάμενος τοῖς ἀγνοοῦσι καὶ πλανωμένοις, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς περίκειται ἀσθένειαν, καὶ διὰ ταύτην ὀφείλει καθὼς περὶ τοῦ λαοῦ, οὕτω καὶ περὶ ἑαυτοῦ προσφέρειν ὑπὲρ ἁμαρτιῶν· καὶ οὐχ ἑαυτῷ τις λαμβάνει τὴν τιμὴν, ἀλλὰ ὁ καλούμενος ὑπὸ τοῦ θεοῦ, καθάπερ καὶ ὁ Ἀαρών· οὕτω καὶ ὁ χριστὸς οὐχ ἑαυτὸν ἐδόξασε γενηθῆναι ἀρχιερέα, ἀλλ' ὁ λαλήσας πρὸς αὐτὸν, υἱός μου εἶ σὺ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε. καθὼς καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει, σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. ὃς ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, δεήσεις τε καὶ ἱκετηρίας πρὸς τὸν δυνάμενον σώζειν αὐτὸν ἐκ θανάτου, μετὰ κραυγῆς ἰσχυρᾶς καὶ δακρύων προσενέγκας, καὶ εἰσακουσθεὶς ἀπὸ τῆς εὐλαβείας, καίπερ ὢν υἱός, ἔμαθεν ἀφ' ὧν ἔπαθε τὴν ὑπακοὴν, καὶ τελειωθεὶς ἐγένετο τοῖς ὑπακούουσιν αὐτῷ πᾶσιν αἴτιος σωτηρίας αἰωνίου, προσαγορευθεὶς ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἀρχιερεὺς κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. Περὶ οὗ πολὺς ἡμῖν ὁ λόγος καὶ δ

διερμηνεύοντος λέγειν, ἐπεὶ νωθροὶ γεγόνατε
ταῖς ἀκοαῖς· καὶ γὰρ ὀφείλοντες εἶναι διδάσκα-
λοι διὰ τὸν χρόνον, πάλιν χρείαν ἔχετε τοῦ δι-
δάσκειν ὑμᾶς τινα τὰ στοιχεῖα τῆς ἀρχῆς τῶν
λογίων τοῦ θεοῦ, καὶ γεγόνατε χρείαν ἔχοντες
γάλακτος, καὶ οὐ στερεᾶς τροφῆς· πᾶς γὰρ ὁ με-
τέχων γάλακτος, ἄπειρος λόγου δικαιοσύ-
νης· νήπιος γάρ ἐστι· τελείων δέ ἐστιν ἡ στερεὰ
τροφή, τῶν διὰ τὴν ἕξιν τὰ αἰσθητήρια γεγυ-
μνασμένα ἐχόντων πρὸς διάκρισιν καλοῦ
6 τε καὶ κακοῦ. Διὸ ἀφέντες τὸν τῆς ἀρχῆς
τοῦ χριστοῦ λόγον, ἐπὶ τὴν τελειότητα φερώ-
μεθα, μὴ πάλιν θεμέλιον καταβαλλόμενοι
μετανοίας ἀπὸ νεκρῶν ἔργων, καὶ πίστεως ἐπὶ
θεόν, βαπτισμῶν διδαχῆς, ἐπιθέσεώς τε χει-
ρῶν, ἀναστάσεώς τε νεκρῶν, καὶ κρίματος αἰω-
νίου. καὶ τοῦτο ποιήσομεν, ἐάνπερ ἐπιτρέπῃ ὁ
θεός. ἀδύνατον γὰρ τοὺς ἅπαξ φωτισθέντας,
γευσαμένους τε τῆς δωρεᾶς τῆς ἐπουρανίου,
καὶ μετόχους γενηθέντας πνεύματος ἁγίου, καὶ
καλὸν γευσαμένους θεοῦ ῥῆμα, δυνάμεις
τε μέλλοντος αἰῶνος, καὶ παραπεσόντας, πά-
λιν ἀνακαινίζειν εἰς μετάνοιαν, ἀνασταυροῦν-

πας ἑαυτοῖς τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ καὶ παραδειγματίζοντας. γῆ γὰρ ἡ πιοῦσα τὸν ἐπ' αὐτῆς πολλάκις ἐρχόμενον ὑετὸν, καὶ τίκτουσα βοτάνην εὔθετον ἐκείνοις δι' οὓς καὶ γεωργεῖται, μεταλαμβάνει εὐλογίας ἀπὸ τοῦ θεοῦ· ἐκφέρουσα δὲ ἀκάνθας καὶ τριβόλους, ἀδόκιμος, καὶ κατάρας ἐγγύς, ἧς τὸ τέλος εἰς καῦσιν. πεπείσμεθα δὲ περὶ ὑμῶν, ἀγαπητοὶ, τὰ κρείττονα καὶ ἐχόμενα σωτηρίας, εἰ καὶ οὕτω λαλοῦμεν· οὐ γὰρ ἄδικος ὁ θεὸς ἐπιλαθέσθαι τοῦ ἔργου ὑμῶν, καὶ τοῦ κόπου τῆς ἀγάπης ἧς ἐνεδείξασθε εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, διακονήσαντες τοῖς ἁγίοις καὶ διακονοῦντες. ἐπιθυμοῦμεν δὲ ἕκαστον ὑμῶν τὴν αὐτὴν ἐνδείκνυσθαι σπουδὴν πρὸς τὴν πληροφορίαν τῆς ἐλπίδος ἄχρι τέλους, ἵνα μὴ νωθροὶ γένησθε, μιμηταὶ δὲ τῶν διὰ πίστεως καὶ μακροθυμίας κληρονομούντων τὰς ἐπαγγελίας. Τῷ γὰρ Ἀβραὰμ ὁ ἐπαγγειλάμενος ὁ θεὸς, ἐπεὶ κατ' οὐδενὸς εἶχε μείζονος ὀμόσαι, ὤμοσε καθ' ἑαυτοῦ, λέγων, ἦ μὴν εὐλογῶν εὐλογήσω σε, καὶ πληθύνων πληθυνῶ σε. καὶ οὕτω μακροθυμήσας ἐπέτυχε τῆς ἐπαγγελίας. ἄνθρωποι μὲν γὰρ κατὰ

τὸ μείζονος ὀμνύουσι, καὶ πάσης αὐτοῖς ἀντιλογίας πέρας εἰς βεβαίωσιν ὁ ὅρκος. ἐν ᾧ περισσότερον βουλόμενος ὁ θεὸς ἐπιδεῖξαι τοῖς κληρονόμοις τῆς ἐπαγγελίας τὸ ἀμετάθετον τῆς βουλῆς αὐτοῦ, ἐμεσίτευσεν ὅρκῳ, ἵνα διὰ δύο πραγμάτων ἀμεταθέτων, ἐν οἷς ἀδύνατον ψεύσασθαι θεόν, ἰσχυρὰν παράκλησιν ἔχωμεν οἱ καταφυγόντες κρατῆσαι τῆς προκειμένης ἐλπίδος, ἣν ὡς ἄγκυραν ἔχομεν τῆς ψυχῆς ἀσφαλῆ τε καὶ βεβαίαν, καὶ εἰσερχομένην εἰς τὸ ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος, ὅπου πρόδρομος ὑπὲρ ἡμῶν εἰσῆλθεν Ἰησοῦς, κατὰ τὴν τάξιν μελχισεδὲκ ἀρχιερεὺς γενόμενος εἰς τὸν αἰῶνα. 7 θ′ Οὗτος γὰρ ὁ μελχισεδὲκ βασιλεὺς σαλήμ, ἱερεὺς τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου, ὁ συναντήσας Ἀβραὰμ ὑποστρέφοντι ἀπὸ τῆς κοπῆς τῶν βασιλέων, καὶ εὐλογήσας αὐτὸν, ᾧ καὶ δεκάτην ἀπὸ πάντων ἐμέρισεν Ἀβραάμ, πρῶτον μὲν ἑρμηνευόμενος βασιλεὺς δικαιοσύνης, ἔπειτα δὲ καὶ βασιλεὺς σαλήμ, ὅ ἐστι βασιλεὺς εἰρήνης, ἀπάτωρ, ἀμήτωρ, ἀγενεαλόγητος, μήτε ἀρχὴν ἡμερῶν μήτε ζωῆς τέλος ἔχων, ἀφωμοιωμένος δὲ τῷ υἱῷ τοῦ θεοῦ,

μβάνει ἱερεὶς εἰς τὸ διηνεκές. θεωρεῖτε δὲ πηλίκος οὗτός, ᾧ καὶ δεκάτην ἀβραὰμ ἔδωκεν ὁ πατριάρχης. καὶ οἱ μὲν ἐκ τῶν υἱῶν λευὶ τὴν ἱερατείαν λαμβάνοντες, ἐντολὴν ἔχουσιν ἀποδεκατοῦν τὸν λαὸν κατὰ τὸν νόμον, τουτέστι, τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν, καίπερ ἐξεληλυθότας ἐκ τῆς ὀσφύος ἀβραάμ· ὁ δὲ μὴ γενεαλογούμενος ἐξ αὐτῶν δεδεκάτωκε τὸν ἀβραάμ, καὶ τὸν ἔχοντα τὰς ἐπαγγελίας εὐλόγηκε. χωρὶς δὲ πάσης ἀντιλογίας, τὸ ἔλαττον ὑπὸ τοῦ κρείττονος εὐλογεῖται. καὶ ὧδε μὲν δεκάτας ἀποθνήσκοντες ἄνθρωποι λαμβάνουσιν· ἐκεῖ δέ, μαρτυρούμενος ὅτι ζῇ. καὶ, ὡς ἔπος εἰπεῖν, διὰ ἀβραὰμ καὶ λευί, ὁ δεκάτας λαμβάνων δεδεκάτωται· ἔτι γὰρ ἐν τῇ ὀσφύϊ τοῦ πάππου ἦν, ὅτε συνηντήσατο αὐτῷ ὁ μελχισεδέκ. Εἰ μὲν οὖν τελείωσις διὰ τῆς λευϊτικῆς ἱερωσύνης ἦν· ὁ λαὸς γὰρ ἐπ' αὐτῇ νενομοθέτητο· τίς ἔτι χρεία κατὰ τὴν τάξιν μελχισεδὲκ ἕτερον ἀνίστασθαι ἱερέα, καὶ οὐ κατὰ τὴν τάξιν ἀαρὼν λέγεσθαι; μετατιθεμένης γὰρ τῆς ἱερωσύνης, ἐξ ἀνάγκης καὶ νόμου μετάθεσις γίνεται. ἐφ' ὃν γὰρ λέγεται ταῦτα,

φυλῆς ἑτέρας μετέσχηκεν, ἀφ' ἧς οὐδεὶς προσέσχηκε τῷ θυσιαστηρίῳ· προδηλον γὰρ ὅτι ἐξ Ἰούδα ἀνατέταλκεν ὁ κύριος ἡμῶν, εἰς ἣν φυλὴν οὐδὲν περὶ ἱερωσύνης Μωσῆς ἐλάλησε. καὶ περισσότερον ἔτι καταδηλόν ἐστιν, εἰ κατὰ τὴν ὁμοιότητα Μελχισεδὲκ ἀνίσταται ἱερεὺς ἕτερος, ὃς οὐ κατὰ νόμον ἐντολῆς σαρκικῆς γέγονεν, ἀλλὰ κατὰ δύναμιν ζωῆς ἀκαταλύτου· μαρτυ-
» ρεῖ γάρ, ὅτι σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τά-
» ξιν Μελχισεδέκ. ἀθέτησις μὲν γὰρ γίνεται προα-
γούσης ἐντολῆς διὰ τὸ αὐτῆς ἀσθενὲς καὶ ἀνωφελές· οὐδὲν γὰρ ἐτελείωσεν ὁ νόμος, ἐπεισα-
γωγὴ δὲ κρείττονος ἐλπίδος, δι' ἧς ἐγγίζο-
μεν τῷ θεῷ, καὶ καθ' ὅσον οὐ χωρὶς ὁρκωμο
σίας. οἱ μὲν γὰρ χωρὶς ὁρκωμοσίας εἰσὶν ἱε-
ρεῖς γεγονότες· ὁ δὲ μετ' ὁρκωμοσίας, διὰ τοῦ
» λέγοντος πρὸς αὐτόν, ὤμοσε κύριος, καὶ οὐ μετα-
» μεληθήσεται, σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν
» τάξιν Μελχισεδέκ. κατὰ τοσοῦτον κρείττονος δια-
θήκης γέγονεν ἔγγυος Ἰησοῦς. καὶ οἱ μὲν πλείο-
νές εἰσι γεγονότες ἱερεῖς, διὰ τὸ θανάτῳ κω-
λύεσθαι παραμένειν· ὁ δὲ διὰ τὸ μένειν αὐτὸν
εἰς τὸν αἰῶνα, ἀπαράβατον ἔχει τὴν ἱερω-

σεύλω, ὅθεν καὶ σώζειν εἰς τὸ παντελὲς δυνατὸν τοὺς προσερχομένους δι' αὐτοῦ τῷ θεῷ, πάντοτε ζῶν εἰς τὸ ἐντυγχάνειν ὑπὲρ αὐτῶν. τοιοῦτος γὰρ ἡμῖν ἔπρεπεν ἀρχιερεὺς, ὅσιος, ἄκακος, ἀμίαντος, κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν, καὶ ὑψηλότερος τῶν οὐρανῶν γινόμενος, ὃς οὐκ ἔχει καθ' ἡμέραν ἀνάγκην, ὡς οἱ ἀρχιερεῖς, πρότερον ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἁμαρτιῶν θυσίας ἀναφέρειν, ἔπειτα τῶν τοῦ λαοῦ· τοῦτο γὰρ ἐποίησεν ἐφάπαξ, ἑαυτὸν ἀνενέγκας. ὁ νόμος γὰρ ἀνθρώπους καθίστησιν ἀρχιερεῖς, ἔχοντας ἀσθένειαν· ὁ λόγος δὲ τῆς ὁρκωμοσίας τῆς μετὰ τὸν νόμον, υἱὸν εἰς τὸν αἰῶνα τετελειωμένον. Κεφάλαιον δὲ ἐπὶ τοῖς λεγομένοις, τοιοῦτον ἔχομεν ἀρχιερέα, ὃς ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ θρόνου τῆς μεγαλωσύνης ἐν τοῖς οὐρανοῖς, τῶν ἁγίων λειτουργὸς, καὶ τῆς σκηνῆς τῆς ἀληθινῆς, ἣν ἔπηξεν ὁ κύριος, καὶ οὐκ ἄνθρωπος. πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς εἰς τὸ προσφέρειν δῶρά τε καὶ θυσίας καθίσταται· ὅθεν ἀναγκαῖον ἔχειν τι καὶ τοῦτον ὃ προσενέγκῃ. εἰ μὲν γὰρ ἦν ἐπὶ γῆς, οὐδ' ἂν ἦν ἱερεὺς, ὄντων τῶν ἱερέων τῶν προσφερόντων κατὰ τὸν νόμον τὰ δῶρα, οἵτινες 8

ὑποδείγματι καὶ σκιᾷ λατρεύουσι τῶν ἐπουρανίων, καθὼς κεχρημάτισαι μωσῆς μέλλων ἐπιτελεῖν τὴν σκηνήν, ὅρα, γάρ φησι, ποιήσεις πάντα κατὰ τὸν τύπον τὸν δειχθέντα σοι ἐν τῷ ὄρει. νυνὶ δὲ διαφορωτέρας τέτευχε λειτουργίας, ὅσῳ καὶ κρείττονός ἐστι διαθήκης μεσίτης, ἥτις ἐπὶ κρείττοσιν ἐπαγγελίαις νενομοθέτηται. Εἰ γὰρ ἡ πρώτη ἐκείνη ἦν ἄμεμπτος, οὐκ ἂν δευτέρας ἐζητεῖτο τόπος· μεμφόμενος γὰρ αὐτοῖς λέγει, ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ συντελέσω ἐπὶ τὸν οἶκον ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον ἰούδα διαθήκην καινήν, οὐ κατὰ τὴν διαθήκην ἣν ἐποίησα τοῖς πατράσιν αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ἐπιλαβομένου μου τῆς χειρὸς αὐτῶν, ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύπτου· ὅτι αὐτοὶ οὐκ ἐνέμειναν ἐν τῇ διαθήκῃ μου, κἀγὼ ἠμέλησα αὐτῶν, λέγει κύριος· ὅτι αὕτη ἡ διαθήκη ἣν διαθήσομαι τῷ οἴκῳ ἰσραὴλ μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, λέγει κύριος, διδοὺς νόμους μου εἰς τὴν διάνοιαν αὐτῶν, καὶ ἐπὶ καρδίας αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτούς· καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν, καὶ αὐτοὶ ἔσονταί μοι εἰς λαόν· καὶ οὐ μὴ διδάξωσιν ἕκαστος

τὸν πολίτην αὐτῦ, καὶ ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν "
αὐτῦ, λέγων, γνῶθι τὸν κύριον, ὅτι πάντες εἰ- "
δήσουσί με ἀπὸ μικροῦ αὐτῶν ἕως μεγά- "
λου αὐτῶν, ὅτι ἵλεως ἔσομαι ταῖς ἀδικίαις "
αὐτῶν, καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀνο- "
μιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ ἔτι. ἐν τῷ λέγειν "
καινὴν, πεπαλαίωκε τὴν πρώτην. τὸ δὲ πα-
λαιούμενον καὶ γηράσκον, ἐγγὺς ἀφανισμοῦ.

Εἶχε μὲν οὖν καὶ ἡ πρώτη σκηνὴ δικαιώματα (9)
λατρείας, τό, τε ἅγιον κοσμικόν· σκηνὴ γὰρ κα-
τεσκευάσθη ἡ πρώτη ἐν ᾗ ἥ τε λυχνία, καὶ ἡ
τράπεζα, καὶ ἡ πρόθεσις τῶν ἄρτων, ἥτις λέ-
γεται ἁγία. μετὰ δὲ τὸ δεύτερον καταπέτα-
σμα σκηνὴ ἡ λεγομένη ἅγια ἁγίων, χρυσοῦν
ἔχουσα θυμιατήριον, καὶ τὴν κιβωτὸν τῆς
διαθήκης πανταχόθεν περικεκαλυμμένην πάντοθεν χρυ
σίῳ, ἐν ᾗ στάμνος χρυσῆ ἔχουσα τὸ μάννα, καὶ
ἡ ῥάβδος Ἀαρὼν ἡ βλαστήσασα, καὶ αἱ πλά-
κες τῆς διαθήκης· ὑπεράνω δὲ αὐτῆς χερουβὶμ
δόξης, κατασκιάζοντα τὸ ἱλαστήριον· περὶ ὧν
οὐκ ἔστι νῦν λέγειν κατὰ μέρος. τούτων δὲ οὕ-
τω κατεσκευασμένων, εἰς μὲν τὴν πρώ-
την σκηνὴν διὰ παντὸς εἰσίασιν οἱ ἱερεῖς τὰς

λατρείας ὑπτελοῦντες· εἰς δὲ τὴν δευτέραν ἅπαξ τῷ ἐνιαυτοῦ μόνος ὁ ἀρχιερεὺς, οὐ χωρὶς αἵματος, ὃ προσφέρει ὑπὲρ ἑαυτοῦ, καὶ
ιε' τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων, τοῦτο δηλοῦντος τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου, μήπω πεφανερῶσθαι τὴν τῶν ἁγίων ὁδὸν, ἔτι τῆς πρώτης σκηνῆς ἐχούσης στάσιν, ἥτις παραβολὴ εἰς τὸν καιρὸν τὸν ἐνεστηκότα, καθ' ὃν δῶρά τε καὶ θυσίαι προσφέρονται μὴ δυνάμεναι κατὰ συνείδησιν τελειῶσαι τὸν λατρεύοντα, μόνον ἐπὶ βρώμασι καὶ πόμασι, καὶ διαφόροις βαπτισμοῖς, καὶ δικαιώμασι σαρκὸς, μέχρι καιροῦ διορθώσεως ἐπικείμενα. χριστὸς δὲ παραγενόμενος ἀρχιερεὺς τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, διὰ τῆς μείζονος καὶ τελειοτέρας σκηνῆς, οὐ χειροποιήτου, τουτέστιν, οὐ ταύτης τῆς κτίσεως, οὐδὲ δι' αἵματος τράγων καὶ μόσχων, διὰ δὲ τοῦ ἰδίου αἵματος εἰσῆλθεν ἐφάπαξ εἰς τὰ ἅγια, αἰωνίαν λύτρωσιν εὑρόμενος· εἰ γὰρ τὸ αἷμα ταύρων καὶ τράγων, καὶ σποδὸς δαμάλεως ῥαντίζουσα τοὺς κεκοινωμένους, ἁγιάζει πρὸς τὴν τῆς σαρκὸς καθαρότητα, πόσῳ μᾶλλον τὸ αἷμα τοῦ χῦ, ὃς διὰ πνεύματος

αἰωνίου ἑαυτὸ προσήνεγκεν ἄμωμον τῷ θεῷ, καθαριεῖ τὴν συνείδησιν ὑμῶν ἀπὸ νεκρῶν ἔργων, εἰς τὸ λατρεύειν θεῷ ζῶντι; καὶ διὰ τοῦτο διαθήκης καινῆς μεσίτης ἐστὶν, ὅπως θανάτου γενομένου, εἰς ἀπολύτρωσιν τῶν ἐπὶ τῇ πρώτῃ διαθήκῃ παραβάσεων, τὴν ἐπαγγελίαν λάβωσιν οἱ κεκλημένοι, τῆς αἰωνίου κληρονομίας: ὅπου γὰρ διαθήκη, θάνατον ἀνάγκη φέρεσθαι τοῦ διαθεμένου· διαθήκη γὰρ ἐπὶ νεκροῖς βεβαία, ἐπεὶ μήποτε ἰσχύει ὅτε ζῇ ὁ διαθέμενος. ὅθεν οὐδὲ ἡ πρώτη χωρὶς αἵματος ἐγκεκαίνισται· λαληθείσης γὰρ πάσης ἐντολῆς κατὰ νόμον ὑπὸ Μωϋσέως παντὶ τῷ λαῷ, λαβὼν τὸ αἷμα τῶν μόσχων καὶ τράγων μετὰ ὕδατος καὶ ἐρίου κοκκίνου καὶ ὑσσώπου, αὐτό τε τὸ βιβλίον καὶ πάντα τὸν λαὸν ἐράντισε, λέγων, τοῦτο τὸ αἷμα τῆς διαθήκης, ἧς ἐνετείλατο πρὸς ὑμᾶς ὁ θεός· καὶ τὴν σκη- "
νὴν δὲ καὶ πάντα τὰ σκεύη τῆς λειτουργίας, τῷ αἵματι ὁμοίως ἐράντισε. καὶ σχεδὸν ἐν αἵματι πάντα καθαρίζεται κατὰ τὸν νόμον, καὶ χωρὶς αἱματεκχυσίας οὐ γίνεται ἄφεσις. ἀνάγκη οὖν τὰ μὲν ὑποδείγματα τῶν ἐν τοῖς

οὐρανοῖς, τύποις καθαιρεῖσθαι· αὐτὰ δὲ τὰ ἐπουράνια κρείττοσι θυσίαις τῶν τούτων. οὐ γὰρ εἰς χειροποίητα ἅγια εἰσῆλθεν ὁ χριστός, ἀντίτυπα τῶν ἀληθινῶν, ἀλλ' εἰς αὐτὸν τὸν οὐρανὸν νῦν ἐμφανισθῆναι τῷ προσώπῳ τοῦ θεοῦ ὑπὲρ ἡμῶν· οὐδ' ἵνα πολλάκις προσφέρῃ ἑαυτόν, ὥσπερ ὁ ἀρχιερεὺς εἰσέρχεται εἰς τὰ ἅγια κατ' ἐνιαυτὸν ἐν αἵματι ἀλλοτρίῳ· ἐπεὶ ἔδει αὐτὸν πολλάκις παθεῖν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. νῦν δὲ ἅπαξ ἐπὶ συντελείᾳ τῶν αἰώνων, εἰς ἀθέτησιν ἁμαρτίας διὰ τῆς θυσίας αὐτοῦ πεφανέρωται· καὶ καθ' ὅσον ἀπόκειται τοῖς ἀνθρώποις ἅπαξ ἀποθανεῖν, μετὰ δὲ τοῦτο κρίσις, οὕτω καὶ ὁ χριστὸς ἅπαξ προσενεχθεὶς εἰς τὸ πολλῶν ἀνενεγκεῖν ἁμαρτίας, ἐκ δευτέρου χωρὶς ἁμαρτίας ὀφθήσεται τοῖς αὐτὸν
10 ἀπεκδεχομένοις εἰς σωτηρίαν. Σκιὰν γὰρ ἔχων ὁ νόμος τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, οὐκ αὐτὴν τὴν εἰκόνα τῶν πραγμάτων, κατ' ἐνιαυτὸν ταῖς αὐταῖς θυσίαις αἷς προσφέρουσιν εἰς τὸ διηνεκὲς, οὐδέποτε δύναται τοὺς προσερχομένους τελειῶσαι· ἐπεὶ οὐκ ἂν ἐπαύσαντο προσφερόμεναι; διὰ τὸ μηδεμίαν

ἔχῃ ἔτι συνείδησιν ἁμαρτιῶν τοὺς λατρεύοντας, ἅπαξ κεκαθαρμένους, μηδὲν ἐπ' αὐταῖς ἀνάμνησις ἁμαρτιῶν κατ' ἐνιαυτόν. Ἀδύνατον γὰρ αἷμα ταύρων καὶ τράγων ἀφαιρεῖν ἁμαρτίας. διὸ εἰσερχόμενος εἰς τὸν κόσμον λέγει, θυσίαν καὶ προσφορὰν οὐκ ἠθέλησας, σῶμα δὲ κατηρτίσω μοι· ὁλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ εὐδόκησας· τότε εἶπον, ἰδοὺ ἥκω, ἐν κεφαλίδι βιβλίου γέγραπταί περὶ ἐμοῦ, τοῦ ποιῆσαι, ὁ Θς, τὸ θέλημά σου. ἀνώτερον λέγων, ὅτι θυσίαν καὶ προσφορὰν καὶ ὁλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ ἠθέλησας οὐδὲ εὐδόκησας, αἵτινες κατὰ τὸν νόμον προσφέρονται, τότε εἴρηκεν, ἰδοὺ ἥκω τοῦ ποιῆσαι, ὁ Θς, τὸ θέλημά σου. ἀναιρεῖ τὸ πρῶτον, ἵνα τὸ δεύτερον στήσῃ. ἐν ᾧ θελήματι ἡγιασμένοι ἐσμὲν, οἱ διὰ τῆς προσφορᾶς τοῦ σώματος τοῦ Ἰησοῦ χριστοῦ ἐφάπαξ. καὶ πᾶς μὲν ἱερεὺς ἕστηκε καθ' ἡμέραν λειτουργῶν, καὶ τὰς αὐτὰς πολλάκις προσφέρων θυσίας, αἵτινες οὐδέποτε δύνανται περιελεῖν ἁμαρτίας· αὐτὸς δὲ μίαν ὑπὲρ ἁμαρτιῶν προσενέγκας θυσίαν, εἰς τὸ διηνεκὲς ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ

θεοῦ, τὸ λοιπὸν ἀνδεχόμενος ἕως τεθῶσιν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν αὐτοῦ· μιᾷ γὰρ προσφορᾷ τετελείωκεν εἰς τὸ διηνεκὲς τοὺς ἁγιαζομένους. μαρτυρεῖ δὲ ἡμῖν καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον· μετὰ γὰρ τὸ προειρηκέναι, αὕτη ἡ
„ διαθήκη ἣν διαθήσομαι πρὸς αὐτοὺς μετὰ
„ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, λέγει κύριος, δώσω νόμους
„ μου ἐπὶ καρδίας αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τὰς διανοίας
„ αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτούς, καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν
„ καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ ἔτι.
ὅπου δὲ ἄφεσις τούτων, οὐκ ἔτι προσφορὰ περὶ ἁμαρτίας. ἔχοντες οὖν, ἀδελφοί, παρρησίαν εἰς τὴν εἴσοδον τῶν ἁγίων ἐν τῷ αἵματι Ἰησοῦ, ἣν ἐνεκαίνισεν ἡμῖν ὁδὸν προσφατον καὶ ζῶσαν διὰ τοῦ καταπετάσματος, τοῦτέστι τοῦ σαρκὸς αὐτοῦ, καὶ ἱερέα μέγαν ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ, προσερχώμεθα μετ' ἀληθινῆς καρδίας ἐν πληροφορίᾳ πίστεως, ἐῤῥαντισμένοι τὰς καρδίας ἀπὸ συνειδήσεως πονηρᾶς, καὶ λελουμένοι τὸ σῶμα ὕδατι καθαρῷ, κατέχωμεν τὴν ὁμολογίαν τῆς ἐλπίδος ἀκλινῆ· πιστὸς γὰρ ὁ ἐπαγγειλάμενος, καὶ κατανοῶμεν ἀλλήλους εἰς παροξυσμὸν ἀγάπης καὶ καλῶν ἔργων,

μὴ ἐγκαταλείποντες τὴν ἐπισυναγωγὴν ἑαυτῶν, καθὼς ἔθος τισίν, ἀλλὰ παρακαλοῦντες· καὶ τοσούτῳ μᾶλλον ὅσῳ βλέπετε ἐγγίζουσαν τὴν ἡμέραν. ἑκουσίως γὰρ ἁμαρτανόντων ἡμῶν μετὰ τὸ λαβεῖν τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας, οὐκ ἔτι περὶ ἁμαρτιῶν ἀπολείπεται θυσία, φοβερά δέ τις ἐκδοχὴ κρίσεως, καὶ πυρὸς ζῆλος, ἐσθίειν μέλλοντος τοὺς ὑπεναντίους. ἀθετήσας τις νόμον Μωσέως, χωρὶς οἰκτιρμῶν ἐπὶ δυσὶν ἢ τρισὶ μάρτυσιν ἀποθνήσκει, πόσῳ δοκεῖτε χείρονος ἀξιωθήσεται τιμωρίας ὁ τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ καταπατήσας, καὶ τὸ αἷμα τῆς διαθήκης κοινὸν ἡγησάμενος ἐν ᾧ ἡγιάσθη, καὶ τὸ πνεῦμα τῆς χάριτος ἐνυβρίσας; οἴδαμεν γὰρ τὸν εἰπόντα, ἐμοὶ ἐκδίκησις, ἐγὼ ἀνταποδώσω, λέγει κύριος· καὶ πάλιν, κρινεῖ τὸν λαὸν αὐτοῦ. φοβερὸν τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας θεοῦ ζῶντος. ἀναμιμνήσκεσθε δὲ τὰς πρότερον ἡμέρας, ἐν αἷς φωτισθέντες πολλὴν ἄθλησιν ὑπεμείνατε παθημάτων, τοῦτο μέν, ὀνειδισμοῖς τε καὶ θλίψεσι θεατιζόμενοι· τοῦτο δέ, κοινωνοὶ τῶν οὕτως ἀναστρεφομένων γενηθέντες· καὶ γὰρ τοῖς δεσμοῖς μου

συνεπαθήσατε, καὶ τὴν ἁρπαγὴν τῶν ὑπαρχόντων ὑμῶν μετὰ χαρᾶς προσεδέξασθε, γινώσκοντες ἔχειν ἑαυτοῖς κρείττονα ὕπαρξιν ἐν οὐρανοῖς καὶ μένουσαν. μὴ ἀποβάλητε οὖν τὴν παῤῥησίαν ὑμῶν, ἥτις ἔχει μεγάλην μισθαποδοσίαν μεγάλην. ὑπομονῆς γὰρ ἔχετε χρείαν, ἵνα τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ ποιήσαντες κομίσησθε τὴν
» ἐπαγγελίαν. ἔτι γὰρ μικρὸν ὅσον ὅσον ὁ ἐρ-
» χόμενος ἥξει, καὶ οὐ χρονίσει. ὁ δὲ δίκαιός μου ἐκ πί-
» στεως ζήσεται, καὶ ἐὰν ὑποστείληται, οὐκ εὐδο-
» κεῖ ἡ ψυχή μου ἐν αὐτῷ. ἡμεῖς δὲ οὐκ ἐσμὲν ὑποστολῆς εἰς ἀπώλειαν, ἀλλὰ πίστεως εἰς πε-
ιε' ριποίησιν ψυχῆς. Ἔστι δὲ πίστις ἐλπιζομένων
II ὑπόστασις, πραγμάτων ἔλεγχος οὐ βλεπομένων· ἐν ταύτῃ γὰρ ἐμαρτυρήθησαν οἱ πρεσβύτεροι. πίστει νοοῦμεν κατηρτίσθαι τοὺς αἰῶνας ῥήματι θεοῦ, εἰς τὸ μὴ ἐκ φαινομένων τὰ βλεπόμενα γεγονέναι. πίστει πλείονα θυσίαν Ἄβελ προσήνεγκε τῷ θεῷ, δι' ἧς ἐμαρτυρήθη εἶναι δίκαιος, μαρτυροῦντος ἐπὶ τοῖς δώροις αὐτοῦ τοῦ θεοῦ, καὶ δι' αὐτῆς ἀποθανὼν ἔτι λαλεῖται. πίστει Ἐνὼχ μετετέθη τοῦ μὴ ἰδεῖν θάνατον, καὶ οὐχ εὑρίσκετο, διότι μετέθηκεν αὐτὸν ὁ

θεός.

θεός. περὶ γὰρ τῆς μεταθέσεως αὐτοῦ μεμαρτύρηται εὐηρεστηκέναι τῷ θεῷ. χωρὶς δὲ πίστεως ἀδύνατον εὐαρεστῆσαι· πιστεῦσαι γὰρ δεῖ τὸν προσερχόμενον τῷ θεῷ, ὅτι ἐστὶ, καὶ τοῖς ἐκζητοῦσιν αὐτὸν μισθαποδότης γίνεται. πίστει χρηματισθεὶς νῶε περὶ τῶν μηδέπω βλεπομένων, εὐλαβηθεὶς κατεσκεύασε κιβωτὸν εἰς σωτηρίαν τῷ οἴκου αὐτοῦ, δι' ἧς κατέκρινε τὸν κόσμον, καὶ τῆς κατὰ πίστιν δικαιοσύνης ἐγένετο κληρονόμος. πίστει καλούμενος Ἀβραὰμ ὑπήκουσεν ἐξελθεῖν εἰς τὸν τόπον ὃν ἤμελλε λαμβάνειν εἰς κληρονομίαν, καὶ ἐξῆλθε, μὴ ἐπιστάμενος ποῦ ἔρχεται. πίστει παρῴκησεν εἰς γῆν τῆς ἐπαγγελίας, ὡς ἀλλοτρίαν, ἐν σκηναῖς κατοικήσας μετὰ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ τῶν συγκληρονόμων τῆς ἐπαγγελίας τῆς αὐτῆς· ἐξεδέχετο γὰρ τὴν τοὺς θεμελίους ἔχουσαν πόλιν, ἧς τεχνίτης καὶ δημιουργὸς ὁ θεός. πίστει καὶ αὐτὴ Σάρρα δύναμιν εἰς καταβολὴν σπέρματος ἔλαβε, καὶ παρὰ καιρὸν ἡλικίας ἔτεκεν, ἐπεὶ πιστὸν ἡγήσατο τὸν ἐπαγγειλάμενον· διὸ καὶ ἀφ' ἑνὸς ἐγεννήθησαν, καὶ ταῦτα νενεκρωμένου, καθὼς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ

τῷ πλήθει, καὶ ὡς ἡ ἄμμος ἡ παρὰ τὸ χεῖλος
τῆς θαλάσσης ἀναρίθμητος. κτῆσιν ἀ-
πέραντον οὗτοι πάντες, μὴ λαβόντες τὰς ἐπαγ-
γελίας, ἀλλὰ πόρρωθεν αὐτὰς ἰδόντες, καὶ πει-
σθέντες, καὶ ἀσπασάμενοι, καὶ ὁμολογήσαντες
ὅτι ξένοι καὶ παρεπίδημοί εἰσιν ἐπὶ τῆς γῆς.
οἱ γὰρ τοιαῦτα λέγοντες ἐμφανίζουσιν ὅτι
πατρίδα ἐπιζητοῦσι. καὶ εἰ μὲν ἐκείνης ἐμνη-
μόνευον ἀφ' ἧς ἐξῆλθον, εἶχον ἂν καιρὸν ἀνα-
κάμψαι· νυνὶ δὲ κρείττονος ὀρέγονται, τουτέστιν
ἐπουρανίου. διὸ οὐκ ἐπαισχύνεται αὐτοὺς ὁ θε-
ὸς ἐπικαλεῖσθαι αὐτῶν· ἡτοίμασε γὰρ αὐ-
τοῖς πόλιν. πίστει προσενήνοχεν Ἀβραὰμ τὸν
Ἰσαὰκ πειραζόμενος, καὶ τὸν μονογενῆ προσέφε-
ρεν ὁ τὰς ἐπαγγελίας ἀναδεξάμενος, πρὸς ὃν
ἐλαλήθη, ὅτι ἐν Ἰσαὰκ κληθήσεταί σοι σπέρ
μα· λογισάμενος ὅτι καὶ ἐκ νεκρῶν ἐγεῖραι
δυνατὸς ὁ θεός, ὅθεν αὐτὸν καὶ ἐν παραβολῇ
ἐκομίσατο. πίστει περὶ μελλόντων εὐλόγησεν
Ἰσαὰκ τὸν Ἰακὼβ καὶ τὸν Ἠσαῦ. πίστει Ἰακὼβ
ἀποθνήσκων ἕκαστον τῶν υἱῶν Ἰωσὴφ εὐλόγη-
σε, καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου
αὐτοῦ. πίστει Ἰωσὴφ τελευτῶν περὶ τῆς ἐξόδου

τῶν ἁγίων ἰσραὴλ ἐμνημόνευσι, καὶ περὶ τῶν ὀστέων αὐτοῦ ἐνετείλατο. πίστει μωσῆς γεννηθεὶς ἐκρύβη τρίμηνον ὑπὸ τῶν πατέρων αὐτοῦ, διότι εἶδον ἀστεῖον τὸ παιδίον, καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν τὸ διάταγμα τοῦ βασιλέως. πίστει μωϋσῆς μέγας γενόμενος ἠρνήσατο λέγεσθαι υἱὸς θυγατρὸς φαραώ, μᾶλλον ἑλόμενος συγκακουχεῖσθαι τῷ λαῷ τοῦ θεοῦ, ἢ πρόσκαιρον ἔχειν ἁμαρτίας ἀπόλαυσιν, μείζονα πλοῦτον ἡγησάμενος τῶν ἐν αἰγύπτῳ θησαυρῶν τὸν ὀνειδισμὸν τοῦ χριστοῦ. ἀπέβλεπε γὰρ εἰς τὴν μισθαποδοσίαν. πίστει κατέλιπεν αἴγυπτον, μὴ φοβηθεὶς τὸν θυμὸν τοῦ βασιλέως· τὸν γὰρ ἀόρατον ὡς ὁρῶν ἐκαρτέρησε. πίστει πεποίηκε τὸ πάσχα καὶ τὴν πρόχυσιν τοῦ αἵματος, ἵνα μὴ ὁ ὀλοθρεύων τὰ πρωτότοκα, θίγῃ αὐτῶν. πίστει διέβησαν τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν ὡς διὰ ξηρᾶς, ἧς πεῖραν λαβόντες οἱ αἰγύπτιοι κατεπόθησαν. πίστει τὰ τείχη ἰεριχὼ ἔπεσε, κυκλωθέντα ἐπὶ ἡμέρας ἑπτά. πίστει ῥαὰβ ἡ πόρνη οὐ συναπώλετο τοῖς ἀπειθήσασι, δεξαμένη τοὺς κατασκόπους μετ' εἰρήνης. καὶ τί ἔτι λέγω; ἐπιλείψει γάρ με διηγουμένου ὁ χρόνος,

περὶ γιδεὼν, βαράκ τε καὶ σαμψὼν, καὶ
ἰεφθάε, δαβίδ τε καὶ σαμουὴλ, καὶ τῶν
προφητῶν, οἱ διὰ πίστεως κατηγωνίσαντο
βασιλείας, εἰργάσαντο δικαιοσύνην, ἐπέτυ-
χον ἐπαγγελιῶν, ἔφραξαν στόματα λεόντων,
ἔσβεσαν δύναμιν πυρὸς, ἔφυγον στόματα μα-
χαίρας, ἐνεδυναμώθησαν ἀπὸ ἀσθενείας, ἐ-
γενήθησαν ἰσχυροὶ ἐν πολέμῳ, παρεμβολὰς
ἔκλιναν ἀλλοτρίων· ἔλαβον γυναῖκες ἐξ ἀ-
ναστάσεως τοὺς νεκροὺς αὐτῶν· ἄλλοι δὲ ἐτυμ
πανίσθησαν οὐ προσδεξάμενοι τὴν ἀπολύ-
τρωσιν, ἵνα κρείττονος ἀναστάσεως τύχωσιν·
ἕτεροι δὲ ἐμπαγμῶν καὶ μαστίγων πεῖραν ἔ-
λαβον, ἔτι δὲ δεσμῶν καὶ φυλακῆς· ἐλιθά-
σθησαν, ἐπρίσθησαν, ἐπειράσθησαν, ἐν φόνῳ
μαχαίρας ἀπέθανον, περιῆλθον ἐν μηλωταῖς,
ἐν αἰγείοις δέρμασιν, ὑστερούμενοι, θλιβόμενοι,
κακουχούμενοι, ὧν οὐκ ἦν ἄξιος ὁ κόσμος, ἐν
ἐρημίαις πλανώμενοι καὶ ὄρεσι καὶ σπηλαίοις
καὶ τοῖς ὀπαῖς τῆς γῆς. καὶ οὗτοι πάντες μαρτυ-
ρηθέντες διὰ τῆς πίστεως, οὐκ ἐκομίσαντο τὴν
ἐπαγγελίαν, τοῦ θεοῦ περὶ ἡμῶν κρεῖττόν τι
προβλεψαμένου, ἵνα μὴ χωρὶς ἡμῶν τελειω-

θῶσι. Τοιγαροῦν καὶ ἡμεῖς τοσοῦτον ἔ- ιζ
χοντες περικείμενον ἡμῖν νέφος μαρτύρων, ὄγ 12
κον ἀποθέμενοι πάντα καὶ τὴν εὐπερίσπαστον
ἁμαρτίαν, δι' ὑπομονῆς τρέχωμεν τὸν προ-
κείμενον ἡμῖν ἀγῶνα, ἀφορῶντες εἰς τὸν τῆς
πίστεως ἀρχηγὸν καὶ τελειωτὴν Ἰησοῦν, ὃς
ἀντὶ τῆς προκειμένης αὐτῷ χαρᾶς, ὑπέμεινε
σταυρὸν, αἰσχύνης καταφρονήσας, ἐν δεξιᾷ τε
τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ ἐκάθισεν. ἀναλογίσασθε γὰρ
τὸν τοιαύτην ὑπομεμενηκότα ὑπὸ τῶν ἁ-
μαρτωλῶν εἰς αὐτὸν ἀντιλογίαν, ἵνα μὴ κά-
μητε, ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν ἐκλυόμενοι. οὔπω
μέχρις αἵματος ἀντικατέστητε πρὸς τὴν ἁ-
μαρτίαν ἀνταγωνιζόμενοι, καὶ ἐκλέλησθε τῆς
παρακλήσεως, ἥτις ὑμῖν ὡς υἱοῖς διαλέγε-
ται, υἱέ μου, μὴ ὀλιγώρει παιδείας κυρίου, μηδὲ "
ἐκλύου, ὑπ' αὐτοῦ ἐλεγχόμενος· ὃν γὰρ ἀγα- "
πᾷ κύριος, παιδεύει, μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱὸν ὃν πα "
ραδέχε-ται. εἰ παιδείαν ὑπομένετε, ὡς υἱοῖς "
ὑμῖν προσφέρεται ὁ θεός. τίς γάρ ἐστιν υἱὸς ὃν
οὐ παιδεύει πατήρ; εἰ δὲ χωρίς ἐστε παιδείας,
ἧς μέτοχοι γεγόνασι πάντες, ἄρα νόθοι ἐστὲ καὶ
οὐχ υἱοί. εἶτα τοὺς μὲν τῆς σαρκὸς ἡμῶν πα-

πέρας εἴχομεν παιδευτὰς καὶ ἀνεβεπόμεθα· οὐ πολλῷ μᾶλλον ὑποταγησόμεθα τῷ πατρὶ τῶν πνευμάτων, καὶ ζήσομεν; οἱ μὲν γὰρ πρὸς ὀλίγας ἡμέρας, κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτοῖς, ἐπαίδευον· ὁ δὲ ἐπὶ τὸ συμφέρον, εἰς τὸ μεταλαβεῖν τῆς ἁγιότητος αὐτοῦ. πᾶσα δὲ παιδεία πρὸς μὲν τὸ παρὸν οὐ δοκεῖ χαρᾶς εἶναι, ἀλλὰ λύπης, ὕστερον δὲ καρπὸν εἰρηνικὸν τοῖς δι' αὐτῆς γεγυμνασμένοις ἀποδίδωσι δικαιοσύνης.

ιή Διὸ τὰς παρειμένας χεῖρας καὶ τὰ παραλελυμένα γόνατα ἀνορθώσατε, καὶ τροχιὰς ὀρθὰς ποιήσατε τοῖς ποσὶν ὑμῶν, ἵνα μὴ τὸ χωλὸν ἐκτραπῇ, ἰαθῇ δὲ μᾶλλον. εἰρήνην διώκετε μετὰ πάντων, καὶ τὸν ἁγιασμόν, οὗ χωρὶς οὐδεὶς ὄψεται τὸν κύριον, ἐπισκοποῦντες μή πως ὑστερῶν ἀπὸ τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ, μή τις ῥίζα πικρίας ἄνω φύουσα ἐνοχλῇ, καὶ διὰ ταύτης μιανθῶσι πολλοί· μή τις πόρνος ἢ βέβηλος ὡς Ἠσαῦ, ὃς ἀντὶ βρώσεως μιᾶς ἀπέδοτο τὰ πρωτοτόκια αὐτοῦ· ἴστε γὰρ ὅτι καὶ μετέπειτα θέλων κληρονομῆσαι τὴν εὐλογίαν, ἀπεδοκιμάσθη· μετανοίας γὰρ τόπον οὐχ εὗρε, καίπερ μετὰ δακρύων ἐκζητήσας αὐτήν.

Οὐ γὰρ προσεληλύθατε ψηλαφωμένῳ ιβ'
ὄρει, καὶ κεκαυμένῳ πυρὶ, καὶ γνόφῳ, καὶ σκό-
τῳ, καὶ θυέλλῃ, καὶ σάλπιγγος ἤχῳ, καὶ φωνῇ ῥη-
μάτων, ἧς οἱ ἀκούσαντες παρητήσαντο μὴ
προστεθῆναι αὐτοῖς λόγον· οὐκ ἔφερον γὰρ τὸ
διαστελλόμενον, κἂν θηρίον θίγῃ τοῦ ὄρους, λι- "
θοβοληθήσεται, ἢ βολίδι κατατοξευθήσεται). "
καὶ οὕτω φοβερὸν ἦν τὸ φανταζόμενον, μωσῆς "
εἶπεν, ἔκφοβός εἰμι καὶ ἔντρομος. ἀλλὰ προσε- "
ληλύθατε σιὼν ὄρει, καὶ πόλει θεοῦ ζῶντος, ἱε-
ρουσαλὴμ ἐπουρανίῳ, καὶ μυριάσιν ἀγγέλων
πανηγύρει, καὶ ἐκκλησίᾳ πρωτοτόκων οἱ οὐ-
ρανοῖς ἀπογεγραμμένων, καὶ κριτῇ θεῷ πάν-
των, καὶ πνεύμασι δικαίων τετελειωμένων, καὶ
διαθήκης νέας μεσίτῃ ἰησοῦ, καὶ αἵματι ῥαν-
τισμοῦ κρεῖττονα λαλοῦντι παρὰ τὸν ἄβελ.
βλέπετε μὴ παραιτήσησθε τὸν λαλοῦντα· εἰ
γὰρ ἐκεῖνοι οὐκ ἐξέφυγον, τὸν ἐπὶ τῆς γῆς πα-
ραιτησάμενοι χρηματίζοντα, πολλῷ μᾶλλον ἡ-
μεῖς οἱ τὸν ἀπ' οὐρανῶν ἀποστρεφόμενοι, οὗ ἡ
φωνὴ τὴν γῆν ἐσάλευσε τότε, νῦν δὲ ἐπήγ-
γελται, λέγων, ἔτι ἅπαξ ἐγὼ σείω οὐ μόνον "
τὴν γῆν, ἀλλὰ καὶ τὸν οὐρανόν. τὸ δέ, ἔτι ἅπαξ "

παξ, δηλοῖ τ σαλδυομδίων τὴν μετάθεσιν, ὡς πεποιημδίων, ἵνα μείνῃ τὰ μὴ σαλδυόμενα. διὸ βασιλείαν ἀσάλδευτον παραλαμδάνοντες, ἔχωμδν χάριν δι' ἧς λατρδύωμδν εὐαρέστως τῷ θεῷ μ τ αἰδοῦς καὶ εὐλαδείας·
» καὶ γὰρ ὁ θεὸς ἡμῶν πῦρ κατανάλισκον.

κ' Ἡ φιλαδελφία μδνέτω. τ φιλοξενίας μὴ
ιγ ἐπιλανθάνεσθε· διὰ ταύτης γὰρ ἔλαθόν τινες ξενίσαντες ἀγγέλους. μιμνήσκεσθε τ δεσμίων, ὡς συνδεδεμδνοι· τ κακουχουμδνων, ὡς καὶ αὐτοὶ ὄντες ἐν σώματι. τίμιος ὁ γάμος ἐν πᾶσι, καὶ ἡ κοίτη ἀμίαντος· πόρνους δὲ καὶ μοιχοὺς κρινεῖ ὁ θεός. ἀφιλάργυρος ὁ τρόπος· ἀρκούμδνοι τοῖς παροῦσιν· αὐτὸς γὰρ εἴρηκεν, οὐ
» μή σε ἀνῶ, οὐδ' οὐ μή σε ἐγκαταλίπω. ὥστε
» θαῤῥοῦντας ἡμᾶς λέγειν, κύριός μοι βοηθός,
» καὶ οὐ φοδηθήσομαι τί ποιήσῃ μοι ἄνθρωπος.
μνημονεύετε τ ἡγουμδνων ὑμῶν οἵτινες ἐλάλησαν ὑμῖν τὸν λόγον τ θεοῦ, ὧν ἀναθεωροῦντες τὴν ἔκβασιν τῆς ἀναστροφῆς, μιμεῖσθε τὴν πίστιν. ἰησοῦς χριστὸς χθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτὸς, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. διδαχαῖς
κα' ποικίλαις καὶ ξέναις μὴ παραφέρεσθε. Κα-

λον γὰρ χάειπ βεβαιοῦσθαι τὴν καρδίαν, οὐ βρώμασιν ἐν οἷς οὐκ ὠφελήθησαν οἱ περιπατήσαντες· ἔχομεν θυσιαστήριον ἐξ οὗ φαγεῖν οὐκ ἔχουσιν ἐξουσίαν οἱ τῇ σκηνῇ λατρεύοντες. ὧν γὰρ εἰσφέρεται ζώων τὸ αἷμα περὶ ἁμαρτίας εἰς τὰ ἅγια διὰ τοῦ ἀρχιερέως, τούτων τὰ σώματα κατακαίεται ἔξω τῆς παρεμβολῆς· διὸ καὶ ἰησοῦς, ἵνα ἁγιάσῃ διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος τὸν λαὸν, ἔξω τῆς πύλης ἔπαθε. τοίνυν ἐξερχώμεθα πρὸς αὐτὸν ἔξω τῆς παρεμβολῆς, τὸν ὀνειδισμὸν αὐτοῦ φέροντες· οὐ γὰρ ἔχομεν ὧδε μένουσαν πόλιν, ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν ἐπιζητοῦμεν. δι' αὐτοῦ οὖν ἀναφέρωμεν θυσίαν αἰνέσεως διὰ παντὸς τῷ θεῷ, τουτέστι, καρπὸν χειλέων ὁμολογούντων τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. τῆς δὲ εὐποιΐας καὶ κοινωνίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε· τοιαύταις γὰρ θυσίαις εὐαρεστεῖται ὁ θς. πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν καὶ ὑπείκετε· αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν, ὡς λόγον ἀποδώσοντες, ἵνα μετὰ χαρᾶς τοῦτο ποιῶσι καὶ μὴ στενάζοντες· ἀλυσιτελὲς γὰρ ὑμῖν τοῦτο. προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν· πεποίθαμεν γὰρ ὅτι καλὴν

συνείδησιν ἔχομεν, ἐν πᾶσι καλῶς θέλοντες
ἀναστρέφεσθαι· περισσοτέρως δὲ περισσοτέρως
τοῦτο ποιῆσαι, ἵνα τάχιον ἀποκατασταθῶ ὑ-
κβ' μῖν. Ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης ὁ ἀναγαγὼν ἐκ νε-
κρῶν τὸν ποιμένα τῶν προβάτων τὸν μέγαν
ἐν αἵματι διαθήκης αἰωνίου, τὸν κύριον ἡμῶν Ἰη̄ν̄,
καταρτίσαι ὑμᾶς ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ, εἰς
τὸ ποιῆσαι τὸ θέλημα αὐτοῦ· ποιῶν ἐν ὑμῖν τὸ
εὐάρεστον ἐνώπιον αὐτοῦ, διὰ Ἰησοῦ χῦ, ᾧ ἡ δό
ξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. παρα-
καλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἀνέχεσθε τοῦ λόγου τῆς
παρακλήσεως· καὶ γὰρ διὰ βραχέων ἐπέστει
λα ὑμῖν. γινώσκετε τὸν ἀδελφὸν Τιμόθεον
ἀπολελυμένον, μεθ' οὗ, ἐὰν τάχιον ἔρχηται, ὄ-
ψομαι ὑμᾶς. ἀσπάσασθε πάντας τοὺς ἡγου-
μένους ὑμῶν καὶ πάντας τοὺς ἁγίους. ἀσπά-
ζονται ὑμᾶς οἱ ἀπὸ τῆς Ἰταλίας. ἡ χάρις μετὰ
πάντων ὑμῶν. ἀμήν.

Πρὸς Ἑβραίους ἐγράφη ἀπὸ Ἰταλίας
διὰ Τιμοθέου.

ΙΑΚΩΒΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΘΟΛΙΚΗ.

ΙΑΚΩΒΟΣ θεοῦ καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ δοῦλος ταῖς δώδεκα φυλαῖς ταῖς ἐν τῇ διασπορᾷ, χαίρειν. πᾶσαν χαρὰν ἡγήσασθε, ἀδελφοί μου, ὅταν πειρασμοῖς περιπέσητε ποικίλοις, γινώσκοντες ὅτι τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως κατεργάζεται ὑπομονήν· ἡ δὲ ὑπομονὴ ἔργον τέλειον ἐχέτω, ἵνα ἦτε τέλειοι καὶ ὁλόκληροι, ἐν μηδενὶ λειπόμενοι. Εἰ δέ τις ὑμῶν λείπεται σοφίας, αἰτείτω παρὰ τοῦ διδόντος θεοῦ πᾶσιν ἁπλῶς, καὶ μὴ ὀνειδίζοντος, καὶ δοθήσεται αὐτῷ· αἰτείτω δὲ ἐν πίστει, μηδὲν διακρινόμενος· ὁ γὰρ διακρινόμενος ἔοικε κλύδωνι θαλάσσης ἀνεμιζομένῳ καὶ ῥιπι-

ζομάω. μὴ γὰρ οἰέσθω ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὅτι λήψεταί τι παρὰ τοῦ κυρίου· ἀνὴρ δίψυχος, ἀκατάστατος ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ. καυχάσθω δὲ ὁ ἀδελφὸς ὁ ταπεινὸς ἐν τῷ ὕψει αὐτοῦ· ὁ δὲ πλούσιος ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ, ὅτι ὡς ἄνθος χόρτου παρελεύσεται· ἀνέτειλε γὰρ ὁ ἥλιος σὺν τῷ καύσωνι, καὶ ἐξήρανε τὸν χόρτον, καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσε, καὶ ἡ εὐπρέπεια τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἀπώλετο· οὕτω καὶ ὁ πλούσιος ἐν ταῖς πορείαις αὐτοῦ μαρανθήσεται. μακάριος ἀνὴρ ὃς ὑπομένει πειρασμόν, ὅτι δόκιμος γενόμενος λήψεται τὸν στέφανον τῆς ζωῆς, ὃν ἐπηγγείλατο ὁ κύριος τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. μηδεὶς πειραζόμενος λεγέτω, ὅτι ἀπὸ θεοῦ πειράζομαι· ὁ γὰρ θεὸς ἀπείραστός ἐστι κακῶν, πειράζει δὲ αὐτὸς οὐδένα. ἕκαστος δὲ πειράζεται ὑπὸ τῆς ἰδίας ἐπιθυμίας ἐξελκόμενος καὶ δελεαζόμενος· εἶτα ἡ ἐπιθυμία συλλαβοῦσα τίκτει ἁμαρτίαν, ἡ δὲ ἁμαρτία ἀποτελεσθεῖσα ἀποκύει θάνατον. μὴ πλανᾶσθε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί. πᾶσα δόσις ἀγαθὴ, καὶ πᾶν δώρημα τέλειον ἄνωθέν ἐστι καταβαῖνον ἀπὸ τοῦ πατρὸς τῶν φώτων, παρ' ᾧ

ὴν ἔνι παλαιὰ, ἢ τύπος ἀποσκίασμα.
βουληθεὶς ἀπεκύησεν ἡμᾶς λόγῳ ἀληθείας,
εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς ἀπαρχήν τινα τῶν αὐτοῦ κτι-
σμάτων. Ὥστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ς
ἔστω πᾶς ἄνθρωπος ταχὺς εἰς τὸ ἀκοῦσαι, βρα-
δὺς εἰς τὸ λαλῆσαι, βραδὺς εἰς ὀργήν· ὀργὴ
γὰρ ἀνδρὸς δικαιοσύνην θεοῦ οὐκ ἐργάζε-
ται. διὸ ἀποθέμενοι πᾶσαν ῥυπαρίαν καὶ περισ-
σείαν κακίας, ἐν πραΰτητι δέξασθε τὸν ἔμ-
φυτον λόγον τὸν δυνάμενον σῶσαι τὰς ψυ-
χὰς ὑμῶν. γίνεσθε δὲ ποιηταὶ λόγου, καὶ μὴ
μόνον ἀκροαταὶ, παραλογιζόμενοι ἑαυτούς.
ὅτι εἴ τις ἀκροατὴς λόγου ἐστὶ, καὶ οὐ ποιητὴς,
οὗτος ἔοικεν ἀνδρὶ κατανοοῦντι τὸ πρόσωπον
τῆς γενέσεως αὐτοῦ ἐν ἐσόπτρῳ. κατενόησε γὰρ
ἑαυτὸν, καὶ ἀπελήλυθε, καὶ εὐθέως ἐπελάθετο
ὁποῖος ἦν. ὁ δὲ παρακύψας εἰς νόμον τέλειον
τὸν τῆς ἐλευθερίας καὶ παραμείνας, οὗτος οὐκ
ἀκροατὴς ἐπιλησμονῆς γενόμενος, ἀλλὰ ποιη-
τὴς ἔργου, οὗτος μακάριος ἐν τῇ ποιήσει αὐτοῦ
ἔσται. εἴ τις δοκεῖ θρῆσκος εἶναι ἐν ὑμῖν, μὴ χα-
λιναγωγῶν γλῶσσαν αὐτοῦ, ἀλλὰ ἀπατῶν
καρδίαν αὐτοῦ, τούτου μάταιος ἡ θρησκεία.

θρησκεία καθαρὰ καὶ ἀμίαντος παρὰ τῷ
θεῷ καὶ πατρὶ αὕτη ἐστίν, ἐπισκέπτεσθαι ὀρ-
φανοὺς καὶ χήρας ἐν τῇ θλίψει αὐτῶν, ἄσπι-
γ' 2 λον ἑαυτὸν τηρεῖν ἀπὸ τοῦ κόσμου. Ἀδελ-
φοί μου, μὴ ἐν προσωπολημψίαις ἔχετε τὴν
πίστιν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῆς δόξης.
ἐὰν γὰρ εἰσέλθῃ εἰς τὴν συναγωγὴν ὑμῶν
ἀνὴρ χρυσοδακτύλιος ἐν ἐσθῆτι λαμπρᾷ,
εἰσέλθῃ δὲ καὶ πτωχὸς ἐν ῥυπαρᾷ ἐσθῆτι, καὶ
ἐπιβλέψητε ἐπὶ τὸν φοροῦντα τὴν ἐσθῆτα
τὴν λαμπρὰν, καὶ εἴπητε αὐτῷ, σὺ κάθου
ὧδε καλῶς· καὶ τῷ πτωχῷ εἴπητε, σὺ στῆθι
ἐκεῖ, ἢ κάθου ὧδε ὑπὸ τὸ ὑποπόδιόν μου,
καὶ οὐ διεκρίθητε ἐν ἑαυτοῖς, καὶ ἐγένεσθε κριταὶ
διαλογισμῶν πονηρῶν; ἀκούσατε, ἀδελφοὶ
μου ἀγαπητοὶ, οὐχ ὁ θεὸς ἐξελέξατο τοὺς πτω-
χοὺς τοῦ κόσμου τούτου πλουσίους ἐν πίστει, καὶ
κληρονόμους τῆς βασιλείας, ἧς ἐπηγγείλατο
τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν; ὑμεῖς δὲ ἠτιμάσατε τὸν
πτωχόν. οὐχ οἱ πλούσιοι καταδυναστεύουσιν
ὑμῶν, καὶ αὐτοὶ ἕλκουσιν ὑμᾶς εἰς κριτήρια; οὐκ
αὐτοὶ βλασφημοῦσι τὸ καλὸν ὄνομα τὸ ἐπι-
κληθὲν ἐφ' ὑμᾶς; εἰ μέντοι νόμον τελεῖτε βα-

σικὸν, κ᾽ τὴν χαρὰν, ἀγαπήσεις τὸν πλη- "
σίον σου ὡς σεαυτὸν, καλῶς ποιεῖτε· εἰ δὲ "
προσωπολημπτεῖτε, ἁμαρτίαν ἐργάζεσθε, ἐλεγ-
χόμενοι ὑπὸ τοῦ νόμου, ὡς παραβάται. ὅστις
γὰρ ὅλον τὸν νόμον τηρήσει, πταίσει δὲ ἐν ἑνὶ, γέγο-
νε πάντων ἔνοχος· ὁ γὰρ εἰπὼν, μὴ μοιχεύσῃς, "
εἶπε καὶ μὴ φονεύσῃς. εἰ δὲ οὐ μοιχεύσῃς, φονεύ- "
σῃς δὲ, γέγονας παραβάτης νόμου. οὕτω λα-
λεῖτε καὶ οὕτω ποιεῖτε, ὡς διὰ νόμου ἐλευθερίας
μέλλοντες κρίνεσθαι· ἡ γὰρ κρίσις ἀνίλεως τῷ μὴ
ποιήσαντι ἔλεος· καὶ κατακαυχᾶται ἔλεος
κρίσεως. Τί τὸ ὄφελος, ἀδελφοί μου, ἐὰν πί- ιδ᾽
στιν λέγῃ τις ἔχειν, ἔργα δὲ μὴ ἔχῃ; μὴ δύναται
ἡ πίστις σῶσαι αὐτόν; ἐὰν δὲ ἀδελφὸς ἢ ἀ-
δελφὴ γυμνοὶ ὑπάρχωσι, καὶ λειπόμενοι ὦσι
τῆς ἐφημέρου τροφῆς, εἴπῃ δέ τις αὐτοῖς ἐξ
ὑμῶν, ὑπάγετε ἐν εἰρήνῃ, θερμαίνεσθε καὶ χορ
τάζεσθε, μὴ δῶτε δὲ αὐτοῖς τὰ ἐπιτήδεια τοῦ
σώματος, τί τὸ ὄφελος; οὕτω καὶ ἡ πίστις, ἐὰν
μὴ ἔργα ἔχῃ, νεκρά ἐστι καθ᾽ ἑαυτήν. ἀλλ᾽
ἐρεῖ τις, σὺ πίστιν ἔχεις, κἀγὼ ἔργα ἔχω· δεῖ-
ξόν μοι τὴν πίστιν σου ἐκ τῶν ἔργων σου, κἀ-
γὼ δείξω σοι ἐκ τῶν ἔργων μου τὴν πίστιν μου.

σὺ πιστεύεις ὅτι ὁ θεὸς εἷς ἐστι; καλῶς ποιεῖς. Καὶ τὰ δαιμόνια πιστεύουσι, καὶ φρίσσουσι. θέλεις δὲ γνῶναι, ὦ ἄνθρωπε κενέ, ὅτι ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων νεκρά ἐστιν; Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ ἡμῶν οὐκ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, ἀνενέγκας Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον; βλέπεις ὅτι ἡ πίστις συνήργει τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν ἔργων ἡ πίστις ἐτελειώθη; καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέγουσα, Ἐπίστευσε δὲ Ἀβραὰμ τῷ θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην, καὶ φίλος θεοῦ ἐκλήθη. ὁρᾶτε τοίνυν ὅτι ἐξ ἔργων δικαιοῦται ἄνθρωπος καὶ οὐκ ἐκ πίστεως μόνον; ὁμοίως δὲ καὶ Ῥαὰβ ἡ πόρνη οὐκ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, ὑποδεξαμένη τοὺς ἀγγέλους, καὶ ἑτέρᾳ ὁδῷ ἐκβαλοῦσα; ὥσπερ γὰρ τὸ σῶμα χωρὶς πνεύματος νεκρόν ἐστιν, οὕτω καὶ ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων νεκρά ἐστι. Μὴ πολλοὶ διδάσκαλοι γίνεσθε, ἀδελφοί μου, εἰδότες ὅτι μεῖζον κρῖμα ληψόμεθα· πολλὰ γὰρ πταίομεν ἅπαντες. εἴ τις ἐν λόγῳ οὐ πταίει, οὗτος τέλειος ἀνήρ, δυνατὸς χαλιναγωγῆσαι καὶ ὅλον τὸ σῶμα. ἰδοὺ τῶν ἵππων τοὺς χαλινοὺς εἰς τὰ στόματα βάλλομεν πρὸς τὸ πείθεσθαι αὐτοὺς

αὐτοις ἡμῖν, ⸗ ὅλον τὸ σῶμα αὐτῶν μετά-
γομεν· ἰδοὺ καὶ τὰ πλοῖα τηλικαῦτα ὄντα,
καὶ ὑπὸ σκληρῶν ἀνέμων ἐλαυνόμενα, με-
τάγεται ὑπὸ ἐλαχίστου πηδαλίου ὅπου ἂν ἡ
ὁρμὴ τοῦ εὐθύνοντος βούληται· οὕτω καὶ ἡ
γλῶσσα μικρὸν μέλος ἐστὶ, καὶ μεγαλαυχεῖ.
ἰδοὺ ὀλίγον πῦρ ἡλίκην ὕλην ἀνάπτει. καὶ ἡ
γλῶσσα πῦρ, ὁ κόσμος τῆς ἀδικίας, οὕτως ἡ
γλῶσσα καθίσταται ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν, ἡ
σπιλοῦσα ὅλον τὸ σῶμα, καὶ φλογίζουσα τὸν
τροχὸν τῆς γενέσεως, καὶ φλογιζομένη ὑπὸ τῆς
γεέννης. πᾶσα γὰρ φύσις θηρίων τε καὶ πετει-
νῶν, ἑρπετῶν τε καὶ ἐναλίων δαμάζεται καὶ
δεδάμασται τῇ φύσει τῇ ἀνθρωπίνῃ· τὴν δὲ
γλῶσσαν οὐδεὶς δύναται ἀνθρώπων δαμά-
σαι, ἀκατάσχετον κακόν· μεστὴ ἰοῦ θανατηφό-
ρου. ἐν αὐτῇ εὐλογοῦμεν τὸν θεὸν καὶ πατέ-
ρα, ⸗ ἐν αὐτῇ καταρώμεθα τοὺς ἀνθρώπους
τοὺς καθ' ὁμοίωσιν θεοῦ γεγονότας. ἐκ τοῦ αὐ-
τοῦ στόματος ἐξέρχεται εὐλογία ⸗ κατάρα.
οὐ χρή, ἀδελφοί μου, ταῦτα οὕτω γίνεσθαι.
μήτι ἡ πηγὴ ἐκ τῆς αὐτῆς ὀπῆς βρύει τὸ γλυ
κὺ καὶ τὸ πικρόν; μὴ δύναται, ἀδελφοί μου,

συκῆ ἐλαίας ποιῆσαι, ἢ ἄμπελος σῦκα; οὕτως οὐδεμία πηγὴ ἁλυκὸν καὶ γλυκὺ ποιῆσαι ὕδωρ. Τίς σοφὸς καὶ ἐπιστήμων ἐν ὑμῖν; δειξάτω ἐκ τῆς καλῆς ἀναστροφῆς τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν πραΰτητι σοφίας. εἰ δὲ ζῆλον πικρὸν ἔχετε καὶ ἐριθείαν ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν, μὴ κατακαυχᾶσθε καὶ ψεύδεσθε κατὰ τῆς ἀληθείας. οὐκ ἔστιν αὕτη σοφία ἄνωθεν κατερχομένη, ἀλλ' ἐπίγειος, ψυχική, δαιμονιώδης· ὅπου γὰρ ζῆλος καὶ ἐριθεία, ἐκεῖ ἀκαταστασία καὶ πᾶν φαῦλον πρᾶγμα. ἡ δὲ ἄνωθεν σοφία πρῶτον μὲν ἁγνή ἐστιν, ἔπειτα εἰρηνική, ἐπιεικής, εὐπειθής, μεστὴ ἐλέους καὶ καρπῶν ἀγαθῶν, ἀδιάκριτος καὶ ἀνυπόκριτος. καρπὸς δὲ τῆς δικαιοσύνης ἐν εἰρήνῃ σπείρεται τοῖς ποιοῦσιν εἰρήνην. 4 Πόθεν πόλεμοι καὶ μάχαι ἐν ὑμῖν; οὐκ ἐντεῦθεν, ἐκ τῶν ἡδονῶν ὑμῶν τῶν στρατευομένων ἐν τοῖς μέλεσιν ὑμῶν; ἐπιθυμεῖτε, καὶ οὐκ ἔχετε. φονεύετε, καὶ ζηλοῦτε, καὶ οὐ δύνασθε ἐπιτυχεῖν. μάχεσθε καὶ πολεμεῖτε· οὐκ ἔχετε διὰ τὸ μὴ αἰτεῖσθαι ὑμᾶς. αἰτεῖτε, καὶ οὐ λαμβάνετε, διότι κακῶς αἰτεῖσθε, ἵνα ἐν ταῖς ἡδοναῖς ὑμῶν δαπανήσητε.

μοιχοὶ καὶ μοιχαλίδες, οὐκ οἴδατε ὅτι ἡ φιλία τοῦ κόσμου ἔχθρα τοῦ θεοῦ ἐστιν; ὃς ἂν οὖν βουληθῇ φίλος εἶναι τοῦ κόσμου, ἐχθρὸς τοῦ θεοῦ καθίσταται. ἢ δοκεῖτε ὅτι κενῶς ἡ γραφὴ λέγει, πρὸς φθόνον ἐπιποθεῖ τὸ πνεῦμα ὃ κατῴκισεν ἐν ἡμῖν; μείζονα δὲ δίδωσι χάριν· διὸ λέγει, ὁ θεὸς ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν. ὑποτάγητε οὖν τῷ θεῷ· ἀντίστητε τῷ διαβόλῳ, καὶ φεύξεται ἀφ' ὑμῶν· ἐγγίσατε τῷ θεῷ, καὶ ἐγγιεῖ ὑμῖν. καθαρίσατε χεῖρας, ἁμαρτωλοί, καὶ ἁγνίσατε καρδίας, δίψυχοι. ταλαιπωρήσατε καὶ πενθήσατε καὶ κλαύσατε. ὁ γέλως ὑμῶν εἰς πένθος μετατραφήτω, καὶ ἡ χαρὰ εἰς κατήφειαν. ταπεινώθητε ἐνώπιον τοῦ κυρίου, καὶ ὑψώσει ὑμᾶς. μὴ καταλαλεῖτε ἀλλήλων, ἀδελφοί· ὁ καταλαλῶν ἀδελφοῦ, καὶ κρίνων τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καταλαλεῖ νόμου, καὶ κρίνει νόμον. εἰ δὲ νόμον κρίνεις, οὐκ εἶ ποιητὴς νόμου, ἀλλὰ κριτής. εἷς ἐστιν ὁ νομοθέτης ὁ δυνάμενος σῶσαι καὶ ἀπολέσαι· σὺ τίς εἶ ὃς κρίνεις τὸν ἕτερον;

Ἄγε νῦν οἱ λέγοντες, σήμερον καὶ αὔριον πορευσώμεθα εἰς τήνδε τὴν πόλιν, καὶ ποιήσω- ε'

μὴν ἐκεῖ ἐνιαυτὸν ἕνα, καὶ ἐμπορευσώμεθα, καὶ
κερδήσωμεν· οἵτινες οὐκ οἴδασθε τὸ τῆς αὔ-
ριον· ποία γὰρ ἡ ζωὴ ὑμῶν; ἀτμὶς γάρ ἐστιν πρὸς
ὀλίγον φαινομένη, ἔπειτα δὲ καὶ ἀφανιζο
μένη· ἀντὶ τοῦ λέγειν ὑμᾶς, ἐὰν ὁ κύριος θελήσῃ, καὶ
ζήσομεν, καὶ ποιήσομέν τοῦτο ἢ ἐκεῖνο. νῦν δὲ καυ
χᾶσθε ἐν ταῖς ἀλαζονείαις ὑμῶν. πᾶσα καύχησις
τοιαύτη πονηρά ἐστιν. εἰδότι οὖν καλὸν ποιεῖν,
καὶ μὴ ποιοῦντι, ἁμαρτία αὐτῷ ἐστιν. Ἄγε
νῦν οἱ πλούσιοι, κλαύσατε ὀλολύζοντες ἐπὶ
ταῖς ταλαιπωρίαις ὑμῶν ταῖς ἐπερχομέναις. ὁ
πλοῦτος ὑμῶν σέσηπε, καὶ τὰ ἱμάτια ὑμῶν σητό-
βρωτα γέγονεν· ὁ χρυσὸς ὑμῶν καὶ ὁ ἄργυρος
κατίωται, καὶ ὁ ἰὸς αὐτῶν εἰς μαρτύριον ὑμῖν
ἔσται, καὶ φάγεται τὰς σάρκας ὑμῶν ὡς πῦρ.
ἐθησαυρίσατε ἐν ἐσχάταις ἡμέραις. ἰδοὺ ὁ
μισθὸς τῶν ἐργατῶν τῶν ἀμησάντων τὰς χώ
ρας ὑμῶν, ὁ ἀπεστερημένος ἀφ' ὑμῶν, κράζει·
καὶ αἱ βοαὶ τῶν θερισάντων εἰς τὰ ὦτα κυρίου
σαβαὼθ εἰσεληλύθασιν. ἐτρυφήσατε ἐπὶ
τῆς γῆς, καὶ ἐσπαταλήσατε· ἐθρέψατε τὰς καρ
δίας ὑμῶν ὡς ἐν ἡμέρᾳ σφαγῆς, κατεδικά-
σατε, ἐφονεύσατε τὸν δίκαιον· οὐκ ἀντιτάσσε-

ὑμῶν. μακροθυμήσατε οὖν, ἀδελφοὶ, ἕως τ παρουσίας τ κυρίου. ἰδοὺ ὁ γεωργὸς ἐκδέχεται τὸν τίμιον καρπὸν τῆς γῆς, μακροθυμῶν ἐπ' αὐτῷ ἕως ἂν λάβῃ ὑετὸν πρόϊμον καὶ ὄψιμον. μακροθυμήσατε καὶ ὑμεῖς, στηρίξατε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὅτι ἡ παρουσία τ κυρίου ἤγγικε. μὴ στενάζετε κατ' ἀλλήλων, ἀδελφοὶ, ἵνα μὴ κριθῆτε. ἰδοὺ ὁ κριτὴς πρὸ τῶν θυρῶν ἕστηκεν. ὑπόδειγμα λάβετε τῆς κακοπαθείας, ἀδελφοί μου, καὶ τῆς μακροθυμίας, τοὺς προφήτας, οἳ ἐλάλησαν τῷ ὀνόματι κυ. ἰδοὺ μακαρίζομεν τοὺς ὑπομείναντας. τὴν ὑπομονὴν Ἰὼβ ἠκούσατε, καὶ τὸ τέλος κυρίου εἴδετε, ὅτι πολύσπλαγχνός ἐστιν ὁ κς καὶ οἰκτίρμων. πρὸ πάντων δέ, ἀδελφοί μου, μὴ ὀμνύετε μήτε τὸν οὐρανὸν μήτε τὴν γῆν μήτε ἄλλον τινὰ ὅρκον· ἤτω δὲ ὑμῶν τὸ ναὶ, ναὶ, καὶ τὸ οὒ, οὔ· ἵνα μὴ εἰς ὑπόκρισιν πέσητε. κακοπαθεῖ τις ἐν ὑμῖν; προσευχέσθω. εὐθυμεῖ τις; ψαλλέτω. ἀσθενεῖ τις ἐν ὑμῖν; προσκαλεσάσθω τοὺς πρεσβυτέρους τ ἐκκλησίας, καὶ προσευξάσθωσαν ἐπ' αὐτὸν, ἀλείψαντες αὐτὸν ἐλαίῳ ἐν τῷ ὀνόματι τ κυ· καὶ ἡ εὐχὴ τ πίστεως

σώσῃ τὸν κάμνοντα, καὶ ἐγερεῖ αὐτὸν ὁ κς, κἂν ἁμαρτίας ᾖ πεποιηκώς, ἀφεθήσεται αὐτῷ. ἐξομολογεῖσθε οὖν ἀλλήλοις τὰ παραπτώματα, καὶ εὔχεσθε ὑπὲρ ἀλλήλων, ὅπως ἰαθῆτε. πολὺ ἰσχύει δέησις δικαίου ἐνεργουμένη. ἠλίας ἄνθρωπος ἦν ὁμοιοπαθὴς ἡμῖν, καὶ προσευχῇ προσηύξατο τοῦ μὴ βρέξαι, καὶ οὐκ ἔβρεξεν ἐπὶ τῆς γῆς ἐνιαυτοὺς τρεῖς καὶ μῆνας ἕξ. καὶ πάλιν προσηύξατο, καὶ ὁ οὐρανὸς ὑετὸν ἔδωκε, καὶ ἡ γῆ ἐβλάστησε τὸν καρπὸν αὐτῆς. ἀδελφοί, ἐάν τις ἐν ὑμῖν πλανηθῇ ἀπὸ τῆς ἀληθείας, καὶ ἐπιστρέψῃ τις αὐτόν, γινωσκέτω ὅτι ὁ ἐπιστρέψας ἁμαρτωλὸν ἐκ πλάνης ὁδοῦ αὐτοῦ, σώσει ψυχὴν ἐκ θανάτου, καὶ καλύψει πλῆθος ἁμαρτιῶν.

ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΓΡΩΤΗ.

ΠΕΤΡΟΣ ἀπόστολος ἰ̅υ̅ χ̅ρ̅ισ̅τ̅ο̅ῦ̅, ἐκλεκτοῖς παρεπιδήμοις διασπορᾶς Πόντου, Γαλατίας, Καππαδοκίας, Ἀσίας, καὶ Βιθυνίας, κατὰ πρόγνωσιν θεοῦ πατρὸς ἐν ἁγιασμῷ πνεύματος, εἰς ὑπακοὴν καὶ ῥαντισμὸν αἵματος ἰ̅η̅ σ̅ο̅ῦ̅ χ̅ρ̅ι̅σ̅τ̅ο̅ῦ̅· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθείη.

Εὐλογητὸς ὁ θ̅ε̅ὸ̅ς̅, καὶ πατὴρ τοῦ κ̅υ̅ ἡμῶν ἰ̅η̅ σ̅ο̅ῦ̅ χ̅ρ̅ι̅σ̅τ̅ο̅ῦ̅, ὁ κατὰ τὸ πολὺ αὐτοῦ ἔλεος ἀναγεννήσας ἡμᾶς εἰς ἐλπίδα ζῶσαν δι' ἀναστάσεως ἰ̅η̅ σ̅ο̅ῦ̅ χ̅ρ̅ι̅σ̅τ̅ο̅ῦ̅ ἐκ νεκρῶν, εἰς κληρονομίαν ἄφθαρτον καὶ ἀμίαντον καὶ ἀμάραντον, τετηρημένην ἐν οὐρανοῖς εἰς ὑμᾶς τοὺς ἐν δυνάμει θεοῦ φρουρουμένους διὰ πίστεως, εἰς σωτηρίαν ἑτοίμην ἀποκα-

λυφθῶσι ἐν καιρῷ ἐαυτῶν, ἐν ᾧ ἀγαλλιᾶσθε ὀλίγον ἄρτι, εἰ δέον ἐστὶ, λυπηθέντες ἐν ποικίλοις πειρασμοῖς, ἵνα τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως πολὺ τιμιώτερον χρυσίου τοῦ ἀπολλυμένου, διὰ πυρὸς δὲ δοκιμαζομένου, εὑρεθῇ εἰς ἔπαινον καὶ τιμὴν καὶ δόξαν, ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὃν οὐκ εἰδότες ἀγαπᾶτε, εἰς ὃν ἄρτι μὴ ὁρῶντες, πιστεύοντες δὲ, ἀγαλλιᾶσθε χαρᾷ ἀνεκλαλήτῳ καὶ δεδοξασμένῃ, κομιζόμενοι τὸ τέλος τῆς πίστεως ὑμῶν, σωτηρίαν ψυχῶν, περὶ ἧς σωτηρίας ἐξεζήτησαν καὶ ἐξηρεύνησαν προφῆται οἱ περὶ τῆς εἰς ὑμᾶς χάριτος προφητεύσαντες, ἐραυνῶντες εἰς τίνα ἢ ποῖον καιρὸν ἐδήλου τὸ ἐν αὐτοῖς πνεῦμα Χριστοῦ, προμαρτυρόμενον τὰ εἰς Χριστὸν παθήματα, καὶ τὰς μετὰ ταῦτα δόξας, οἷς ἀπεκαλύφθη ὅτι οὐχ ἑαυτοῖς, ὑμῖν δὲ διηκόνουν αὐτὰ, ἃ νῦν ἀνηγγέλη ὑμῖν διὰ τῶν εὐαγγελισαμένων ὑμᾶς ἐν πνεύματι ἁγίῳ ἀποσταλέντι ἀπ' οὐρανοῦ, εἰς ἃ ἐπιθυμοῦσιν ἄγγελοι παρακύψαι. Διὸ ἀναζωσάμενοι τὰς ὀσφύας τῆς διανοίας ὑμῶν, νήφοντες, τελείως ἐλπίσατε ἐπὶ τὴν φερομένην ὑμῖν

χάειν ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ Χῦ, ὡς τέκνα ὑπακοῆς, μὴ συσχηματιζόμενοι ταῖς πρότερον ἐν τῇ ἀγνοίᾳ ὑμῶν ἐπιθυμίαις, ἀλλὰ κατὰ τὸν καλέσαντα ὑμᾶς ἅγιον, καὶ αὐτοὶ ἅγιοι ἐν πάσῃ ἀναστροφῇ γένησθε, διότι γέγραπται, ἅγιοι γένεσθε, ὅτι ἐγὼ ἅγιός εἰμι. καὶ εἰ πατέρα ἐπικαλεῖσθε τὸν ἀπροσωπολήπτως κρίνοντα κατὰ τὸ ἑκάστου ἔργον, ἐν φόβῳ τὸν τῆς παροικίας ὑμῶν χρόνον ἀναστράφητε, εἰδότες ὅτι οὐ φθαρτοῖς ἀργυρίῳ ἢ χρυσίῳ ἐλυτρώθητε ἐκ τῆς ματαίας ὑμῶν ἀναστροφῆς πατροπαραδότου, ἀλλὰ τιμίῳ αἵματι ὡς ἀμνοῦ ἀμώμου καὶ ἀσπίλου Χῦ, προεγνωσμένου μὲν πρὸ καταβολῆς κόσμου, φανερωθέντος δὲ ἐπ' ἐσχάτων τῶν χρόνων δι' ὑμᾶς τοὺς δι' αὐτοῦ πιστεύοντας εἰς θεὸν τὸν ἐγείραντα αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, καὶ δόξαν αὐτῷ δόντα, ὥστε τὴν πίστιν ὑμῶν καὶ ἐλπίδα εἶναι εἰς θεόν· τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἡγνικότες ἐν τῇ ὑπακοῇ τῆς ἀληθείας διὰ πνεύματος εἰς φιλαδελφίαν ἀνυπόκριτον, ἐκ καθαρᾶς καρδίας ἀλλήλους ἀγαπήσατε ἐκτενῶς, ἀναγεγεννημένοι οὐκ ἐκ σπορᾶς φθαρτῆς, ἀλλὰ ἀφθάρτου, διὰ λόγου

ζῶντος θεοῦ ἐ μένοντος εἰς τὸν αἰῶνα. διότι
» πᾶσα σὰρξ ὡς χόρτος, καὶ πᾶσα δόξα ἀν-
» θρώπου ὡς ἄνθος χόρτου. ἐξηράνθη ὁ χόρτος,
» καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσε· τὸ δὲ ῥῆμα κυ μένει
» εἰς τὸν αἰῶνα. τοῦτο δέ ἐστι τὸ ῥῆμα τὸ εὐαγγε-
γ' 2 λισθὲν εἰς ὑμᾶς. Ἀποθέμενοι οὖν πᾶσαν
κακίαν, καὶ πάντα δόλον, καὶ ὑποκρίσεις, καὶ
φθόνους, καὶ πάσας καταλαλιάς, ὡς ἀρτιγέν-
νητα βρέφη, τὸ λογικὸν, ἄδολον γάλα ἐπιπο-
θήσατε, ἵνα ἐν αὐτῷ αὐξηθῆτε, εἴπερ ἐγεύσα-
σθε ὅτι χρηστὸς ὁ κς, πρὸς ὃν προσερχόμενοι,
λίθον ζῶντα, ὑπὸ ἀνθρώπων μὲν ἀποδεδοκι-
μασμένον, παρὰ δὲ θεῷ ἐκλεκτὸν, ἔντιμον,
καὶ αὐτοὶ ὡς λίθοι ζῶντες οἰκοδομεῖσθε οἶκος
πνευματικὸς, ἱεράτευμα ἅγιον, ἀνενέγκαι
πνευματικὰς θυσίας, εὐπροσδέκτους τῷ θεῷ
διὰ ἰησοῦ χριστοῦ. διὸ καὶ περιέχει ἐν τῇ γρα-
» φῇ, ἰδοὺ τίθημι ἐν σιὼν λίθον ἀκρογωνιαῖον,
» ἐκλεκτὸν, ἔντιμον· καὶ ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ
» οὐ μὴ καταισχυνθῇ. ὑμῖν οὖν ἡ τιμὴ τοῖς πι-
» στεύουσιν· ἀπειθοῦσι δὲ, λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν
» οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν
» γωνίας, καὶ λίθος προσκόμματος, καὶ πέτρα

σκανδάλου· οἱ προσκόπτουσι τῷ λόγῳ, ἀπειθοῦντες εἰς ὃ καὶ ἐτέθησαν· ὑμεῖς δὲ γένος ἐκλεκτὸν, βασίλειον ἱεράτευμα, ἔθνος ἅγιον, λαὸς εἰς περιποίησιν, ὅπως τὰς ἀρετὰς ἐξαγγείλητε τοῦ ἐκ σκότους ὑμᾶς καλέσαντος εἰς τὸ θαυμαστὸν αὐτοῦ φῶς, οἱ ποτὲ οὐ λαὸς, νῦν δὲ λαὸς θεοῦ· οἱ οὐκ ἠλεημένοι, νῦν δὲ ἐλεηθέντες. ἀγαπητοὶ, παρακαλῶ ὡς παροίκους καὶ παρεπιδήμους, ἀπέχεσθαι τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν, αἵτινες στρατεύονται κατὰ τῆς ψυχῆς, τὴν ἀναστροφὴν ὑμῶν ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἔχοντες καλὴν, ἵνα ἐν ᾧ καταλαλοῦσιν ὑμῶν ὡς κακοποιῶν, ἐκ τῶν καλῶν ἔργων ἐποπτεύσαντες δοξάσωσι τὸν θεὸν ἐν ἡμέρᾳ ἐπισκοπῆς. Ὑποτάγητε οὖν πάσῃ ἀνθρωπίνῃ κτίσει, διὰ τὸν κύριον· εἴτε βασιλεῖ, ὡς ὑπερέχοντι· εἴτε ἡγεμόσιν, ὡς δι' αὐτοῦ πεμπομένοις, εἰς ἐκδίκησιν μὲν κακοποιῶν, ἔπαινον δὲ ἀγαθοποιῶν. ὅτι οὕτως ἐστὶ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, ἀγαθοποιοῦντας φιμοῦν τὴν τῶν ἀφρόνων ἀνθρώπων ἀγνωσίαν· ὡς ἐλεύθεροι, καὶ μὴ ὡς ἐπικάλυμμα ἔχοντες τῆς κακίας τὴν ἐλευθερίαν, ἀλλ' ὡς δοῦλοι θεοῦ. ιζ'

πάντας ἡμᾶσατε, τὴν ἀδελφότητα ἀγαπᾶτε, τὸν θεὸν φοβεῖσθε, τὸν βασιλέα τιμᾶτε. οἱ οἰκέται, ὑποτασσόμενοι ἐν παντὶ φόβῳ τοῖς δεσπόταις οὐ μόνον τοῖς ἀγαθοῖς καὶ ἐπιεικέσιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς σκολιοῖς. τοῦτο γὰρ χάρις, εἰ διὰ συνείδησιν θεοῦ ὑποφέρει τις λύπας, πάσχων ἀδίκως· ποῖον γὰρ κλέος, εἰ ἁμαρτάνοντες καὶ κολαφιζόμενοι ὑπομενεῖτε; ἀλλ' εἰ ἀγαθοποιοῦντες, καὶ πάσχοντες ὑπομενεῖτε, τοῦτο χάρις παρὰ θεῷ· εἰς τοῦτο γὰρ ἐκλήθητε, ὅτι καὶ χριστὸς ἔπαθεν ὑπὲρ ἡμῶν, ὑμῖν ὑπολιμπάνων ὑπογραμμόν, ἵνα ἐπακολουθήσητε τοῖς ἴχνεσιν αὐτοῦ, ὃς ἁμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὑρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ, ὃς λοιδορούμενος οὐκ ἀντελοιδόρει, πάσχων οὐκ ἠπείλει, παρεδίδου δὲ τῷ κρίνοντι δικαίως. ὃς τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν αὐτὸς ἀνήνεγκεν ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ξύλον, ἵνα ταῖς ἁμαρτίαις ἀπογενόμενοι, τῇ δικαιοσύνῃ ζήσωμεν· οὗ τῷ μώλωπι ἰάθητε. ἦτε γὰρ ὡς πρόβατα πλανώμενα· ἀλλ' ἐπεστράφητε νῦν ἐπὶ τὸν ποιμένα καὶ ἐπίσκοπον τῶν ψυχῶν ὑμῶν. Ὁμοίως αἱ γυναῖκες ὑποτασ-

ταυτόμοιαι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ἵνα καὶ εἴ τινες ἀπειθοῦσι τῷ λόγῳ, διὰ τῆς τῶν γυναικῶν ἀναστροφῆς ἄνευ λόγου κερδηθήσονται, ἐποπτεύσαντες τὴν ἐν φόβῳ ἁγνὴν ἀναστροφὴν ὑμῶν· ὧν ἔστω οὐχ ὁ ἔξωθεν, ἐμπλοκῆς τριχῶν, καὶ περιθέσεως χρυσίων, ἢ ἐνδύσεως ἱματίων κόσμος· ἀλλ' ὁ κρυπτὸς τῆς καρδίας ἄνθρωπος, ἐν τῷ ἀφθάρτῳ τοῦ πραέος καὶ ἡσυχίου πνεύματος, ὅ ἐστιν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ πολυτελές· οὕτω γάρ ποτε καὶ αἱ ἅγιαι γυναῖκες αἱ ἐλπίζουσαι ἐπὶ τὸν θεὸν ἐκόσμουν ἑαυτάς, ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ὡς Σάρρα ὑπήκουσε τῷ Ἀβραάμ, κύριον αὐτὸν καλοῦσα, ἧς ἐγενήθητε τέκνα, ἀγαθοποιοῦσαι καὶ μὴ φοβούμεναι μηδεμίαν πτόησιν. Οἱ ἄνδρες ὁμοίως, συνοικοῦντες κατὰ γνῶσιν, ὡς ἀσθενεστέρῳ σκεύει τῷ γυναικείῳ ἀπονέμοντες τιμήν, ὡς καὶ συγκληρονόμοι χάριτος ζωῆς, εἰς τὸ μὴ ἐγκόπτεσθαι τὰς προσευχὰς ὑμῶν. τὸ δὲ τέλος, πάντες ὁμόφρονες, συμπαθεῖς, φιλάδελφοι, εὔσπλαγχνοι, φιλόφρονες, μὴ ἀποδιδόντες κακὸν ἀντὶ κακοῦ, ἢ λοιδορίαν ἀντὶ λοιδορίας· τοὐναντίον δὲ, εὐλογοῦντες,

εἰδότες ὅτι εἰς τοῦτο ἐκλήθητε, ἵνα εὐλογίαν
» κληρονομήσητε. ὁ γὰρ θέλων ζωὴν ἀγαπᾶν, καὶ
» ἰδεῖν ἡμέρας ἀγαθὰς, παυσάτω τὴν γλῶσ-
» σαν αὐτοῦ ἀπὸ κακοῦ, καὶ χείλη αὐτοῦ, τοῦ
» μὴ λαλῆσαι δόλον· ἐκκλινάτω ἀπὸ κακοῦ,
» καὶ ποιησάτω ἀγαθόν· ζητησάτω εἰρήνην, καὶ
» διωξάτω αὐτήν· ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου
» ἐπὶ δικαίους, καὶ ὦτα αὐτοῦ εἰς δέησιν αὐτῶν·
» πρόσωπον δὲ κυρίου ἐπὶ ποιοῦντας κακά.
καὶ τίς ὁ κακώσων ὑμᾶς, ἐὰν τοῦ ἀγαθοῦ
μιμηταὶ γένησθε; ἀλλ' εἰ καὶ πάσχοιτε διὰ δι-
καιοσύνην, μακάριοι. τὸν δὲ φόβον αὐτῶν
μὴ φοβηθῆτε, μηδὲ ταραχθῆτε· κύριον δὲ
τὸν θεὸν ἁγιάσατε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν.
ἕτοιμοι δὲ ἀεὶ πρὸς ἀπολογίαν παντὶ τῷ αἰ-
τοῦντι ὑμᾶς λόγον περὶ τῆς ἐν ὑμῖν ἐλπίδος,
μετὰ πραΰτητος καὶ φόβου, συνείδησιν ἔχον-
τες ἀγαθήν, ἵνα ἐν ᾧ καταλαλοῦσιν ὑμῶν
ὡς κακοποιῶν, καταισχυνθῶσιν οἱ ἐπηρεά-
ζοντες ὑμῶν τὴν ἀγαθὴν ἐν Χριστῷ ἀναστρο-
φήν. κρεῖττον γὰρ ἀγαθοποιοῦντας, εἰ θέλοι τὸ
θέλημα τοῦ θεοῦ, πάσχειν, ἢ κακοποιοῦντας, ὅτι
καὶ Χριστὸς ἅπαξ περὶ ἁμαρτιῶν ἔπαθε, δίκαιος

ὑπὲρ ἀδίκων, ἵνα ἡμᾶς προσαγάγῃ τῷ θεῷ, θανατωθεὶς μὲν σαρκὶ, ζωοποιηθεὶς δὲ τῷ πνεύματι, ἐν ᾧ καὶ τοῖς ἐν φυλακῇ πνεύμασι πορευθεὶς ἐκήρυξεν ἀπειθήσασί ποτε, ὅτε ἅπαξ ἐξεδέχετο ἡ τοῦ θεοῦ μακροθυμία ἐν ἡμέραις Νῶε κατασκευαζομένης κιβωτοῦ, εἰς ἣν ὀλίγαι, τουτέστιν ὀκτὼ ψυχαὶ διεσώθησαν δι' ὕδατος. ὃ καὶ ἡμᾶς ἀντίτυπον νῦν σώζει βάπτισμα, οὐ σαρκὸς ἀπόθεσις ῥύπου, ἀλλὰ συνειδήσεως ἀγαθῆς ἐπερώτημα εἰς θεὸν, δι' ἀναστάσεως Ἰησοῦ χριστοῦ, ὅς ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ πορευθεὶς εἰς οὐρανὸν, ὑποταγέντων αὐτῷ ἀγγέλων καὶ ἐξουσιῶν καὶ δυνάμεων. Χριστοῦ οὖν παθόντος ὑπὲρ ἡμῶν σαρκὶ, καὶ ὑμεῖς τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ὁπλίσασθε, ὅτι ὁ παθὼν ἐν σαρκὶ πέπαυται ἁμαρτίας, εἰς τὸ μηκέτι ἀνθρώπων ἐπιθυμίαις, ἀλλὰ θελήματι θεοῦ τὸν ἐπίλοιπον ἐν σαρκὶ βιῶσαι χρόνον· ἀρκετὸς γὰρ ἡμῖν ὁ παρεληλυθὼς χρόνος τοῦ βίου τὸ θέλημα τῶν ἐθνῶν κατειργάσασθαι, πεπορευμένους ἐν ἀσελγείαις, ἐπιθυμίαις, οἰνοφλυγίαις, κώμοις, πότοις, καὶ ἀθεμίτοις εἰδωλολατρείαις· ἐν ᾧ ξενίζονται, μὴ συντρεχόντων 4

ὑμᾶς εἰς τὸ αὐτὸ τῆς ἀσωτίας ἀνάχυσιν, βλασφημοῦντες, οἳ ἀποδώσουσι λόγον τῷ ἑτοίμως ἔχοντι κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς. εἰς τοῦτο γὰρ καὶ νεκροῖς εὐηγγελίσθη, ἵνα κριθῶσι μὲν κατὰ ἀνθρώπους σαρκί, ζῶσι δὲ κατὰ θεὸν πνεύματι. πάντων δὲ τὸ τέλος ἤγγικε. σωφρονήσατε οὖν καὶ νήψατε εἰς τὰς εὐχάς. πρὸ πάντων δὲ τὴν εἰς ἑαυτοὺς ἀγάπην ἐκτενῆ ἔχοντες, ὅτι ἀγάπη καλύπτει πλῆθος ἁμαρτιῶν. φιλόξενοι εἰς ἀλλήλους ἄνευ γογγυσμῶν, ἕκαστος καθὼς ἔλαβε χάρισμα, εἰς ἑαυτοὺς αὐτὸ διακονοῦντες, ὡς καλοὶ οἰκονόμοι ποικίλης χάριτος θεοῦ. εἴ τις λαλεῖ, ὡς λόγια θεοῦ· εἴ τις διακονεῖ, ὡς ἐξ ἰσχύος ἧς χορηγεῖ ὁ θεός, ἵνα ἐν πᾶσι δοξάζηται ὁ θεὸς διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ, ᾧ ἐστιν ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. Ἀγαπητοί, μὴ ξενίζεσθε τῇ ἐν ὑμῖν πυρώσει πρὸς πειρασμὸν ὑμῖν γινομένῃ, ὡς ξένου ὑμῖν συμβαίνοντος, ἀλλὰ καθὸ κοινωνεῖτε τοῖς χριστοῦ παθήμασι, χαίρετε, ἵνα καὶ ἐν τῇ ἀποκαλύψει τῆς δόξης αὐτοῦ χαρῆτε ἀγαλλιώμενοι. εἰ ὀνειδίζεσθε ἐν ὀνόματι χριστοῦ, μακάριοι, ὅτι τὸ τῆς δόξης καὶ

ξης καὶ τὸ τῦ θεοῦ πνεῦμα ἐφ' ὑμᾶς ἀναπαύεται. κζ' μὴ αὐτοῖς βλασφημεῖται, κζ' δὲ ὑμᾶς δοξάζεται. μὴ γάρ τις ὑμῶν πασχέτω ὡς φονεὺς, ἢ κλέπτης, ἢ κακοποιὸς, ἢ ὡς ἀλλοτριοεπίσκοπος. εἰ δὲ ὡς χριστιανὸς, μὴ αἰσχυνέσθω, δοξαζέτω δὲ τὸν θεὸν ἐν τῷ μέρει τούτῳ, ὅτι ὁ καιρὸς τῦ ἄρξασθαι τὸ κρῖμα ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ. εἰ δὲ πρῶτον ἀφ' ἡμῶν, τί τὸ τέλος τῶν ἀπειθούντων τῷ τῦ θεοῦ εὐαγγελίῳ; καὶ εἰ ὁ δίκαιος μόλις σώζεται, ὁ ἀσεβὴς καὶ ἁμαρτωλὸς ποῦ φανεῖται; ὥστε καὶ οἱ πάσχοντες κζ' τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, ὡς πιστῷ κτίστῃ παρατιθέσθωσαν τὰς ψυχὰς ἑαυτῶν ἐν ἀγαθοποιΐᾳ. Πρεσβυτέροις τοῖς ἐν ὑμῖν παρακαλῶ ὁ συμπρεσβύτερος, καὶ μάρτυς τῶν τῦ χριστοῦ παθημάτων, ὁ καὶ τῆς μελλούσης ἀποκαλύπτεσθαι δόξης κοινωνὸς, ποιμάνατε τὸ ἐν ὑμῖν ποίμνιον τῦ θεοῦ, ἐπισκοποῦντες μὴ ἀναγκαστῶς, ἀλλ' ἑκουσίως· μηδ' αἰσχροκερδῶς, ἀλλὰ προθύμως· μηδ' ὡς κατακυριεύοντες τῶν κλήρων, ἀλλὰ τύποι γινόμενοι τῦ ποιμνίου· καὶ φανερωθέντος τῦ ἀρχιποίμενος, κομιεῖσθε τὸν ἀμαράντινον ζ 5

τ δόξης στέφανον. ὁμοίως νεώτεροι ὑποτάγητε πρεσβυτέροις. πάντες δὲ ἀλλήλοις ὑποτασσόμενοι τ ταπεινοφροσύνην ἐγκομβώσασθε, ὅτι ὁ θς ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσετ, ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν. ταπεινώθητε οὖν ὑπὸ τ κραταιὰν χεῖρα τ θυ, ἵνα ὑμᾶς ὑψώσῃ ἐν καιρῷ, πᾶσαν τ μέριμναν ὑμῶν ἐπιρίψαντες ἐπ' αὐτόν, ὅτι αὐτῷ μέλει περὶ ὑμῶν. νήψατε, γρηγορήσατε, ὅτι ὁ ἀντίδικος ὑμῶν διάβολος, ὡς λέων ὠρυόμενος, περιπατεῖ ζητῶν τίνα καταπίῃ, ᾧ ἀντίστητε στερεοὶ τῇ πίστει, εἰδότες τὰ αὐτὰ τ παθημάτων τῇ ἐν κόσμῳ ὑμῶν ἀδελφότητι ἐπιτελεῖσθαι. Ὁ δὲ θς πάσης χάριτος, ὁ καλέσας ὑμᾶς εἰς τ αἰώνιον αὐτοῦ δόξαν ἐν χῷ ἰῦ, ὀλίγον παθόντας, αὐτὸς καταρτίσαι ὑμᾶς, στηρίξαι, σθενώσαι, θεμελιώσαι. αὐτῷ ἡ δόξα, κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τ αἰώνων, ἀμήν. διὰ σιλουανοῦ ὑμῖν τ πιστ ἀδελφοῦ, ὡς λογίζομαι, δι' ὀλίγων ἔγραψα, παρακαλῶν καὶ ἐπιμαρτυρῶν ταύτην εἶναι ἀληθῆ χάριν τ θυ εἰς ὃν ἑστήκατε. ἀσπάζεται ὑμᾶς ἡ ἐν βαβυλῶνι συνεκλεκτὴ, καὶ μᾶρκος ὁ υἱός μου. ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγάπης. εἰρήνη ὑμῖν πᾶσι τοῖς ἐν χῷ ἰῦ. ἀμήν.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΕΤΡΟΥ καθολικὴ δευτέρα.

ΣΥΜΕΩΝ πέτρος δοῦλος καὶ ἀπόστολος ἰυ̃ χυ̃, τοῖς ἰσότιμον ἡμῖν λαχοῦσι πίστιν ἐν δικαιοσύνῃ τοῦ θυ̃ ἡμῶν καὶ σωτῆρος ἰησυ̃ χυ̃· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθείη ἐν ἐπιγνώσει τοῦ θυ̃, καὶ ἰησυ̃ τοῦ κυρίου ἡμῶν, ὡς πάντα ἡμῖν τῆς θείας δυνάμεως αὐτοῦ τὰ πρὸς ζωὴν καὶ εὐσέβειαν δεδωρημένης, διὰ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ καλέσαντος ἡμᾶς διὰ δόξης καὶ ἀρετῆς, δι' ὧν τὰ μέγιστα ἡμῖν καὶ τίμια ἐπαγγέλματα δεδώρηται, ἵνα διὰ τούτων γένησθε θείας κοινωνοὶ φύσεως, ἀποφυγόντες τῆς ἐν κόσμῳ ἐν ἐπιθυμίᾳ φθορᾶς. καὶ αὐτὸ τοῦτο δὲ σπουδὴν πᾶσαν παρεισενέγκαντες, ἐπιχορηγήσατε ἐν τῇ πίστει ὑμῶν τὴν ἀρετήν, ἐν δὲ τῇ ἀρετῇ τὴν γνῶσιν, ἐν δὲ τῇ γνώσει τὴν ἐγ-

χράτειαν, ἐν δὲ τῇ ἐγκρατείᾳ τὴν ὑπομονήν, ἐν δὲ τῇ ὑπομονῇ τὴν εὐσέβειαν, ἐν δὲ τῇ εὐσεβείᾳ τὴν φιλαδελφίαν, ἐν δὲ τῇ φιλαδελφίᾳ τὴν ἀγάπην· ταῦτα γὰρ ὑμῖν ὑπάρχοντα καὶ πλεονάζοντα οὐκ ἀργοὺς οὐδὲ ἀκάρπους καθίστησιν εἰς τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ἐπίγνωσιν· ᾧ γὰρ μὴ πάρεστι ταῦτα, τυφλός ἐστι, μυωπάζων, λήθην λαβὼν τοῦ καθαρισμοῦ τῶν πάλαι αὐτοῦ ἁμαρ
ϛ' τιῶν. Διὸ μᾶλλον, ἀδελφοί, σπουδάσατε βεβαίαν ὑμῶν τὴν κλῆσιν καὶ ἐκλογὴν ποιεῖσθαι· ταῦτα γὰρ ποιοῦντες οὐ μὴ πταίσητέ ποτε· οὕτω γὰρ πλουσίως ἐπιχορηγηθήσεται ὑμῖν ἡ εἴσοδος εἰς τὴν αἰώνιον βασιλείαν τοῦ κυ ἡμῶν καὶ σωτῆρος ἰησοῦ χριστοῦ. διὸ οὐκ ἀμελήσω ὑμᾶς ἀεὶ ὑπομιμνήσκειν περὶ τούτων, καίπερ εἰδότας, καὶ ἐστηριγμένους ἐν τῇ παρούσῃ ἀληθείᾳ. δίκαιον δὲ ἡγοῦμαι, ἐφ' ὅσον εἰμὶ ἐν τούτῳ τῷ σκηνώματι, διεγείρειν ὑμᾶς ἐν ὑπομνήσει, εἰδὼς ὅτι ταχινή ἐστιν ἡ ἀπόθεσις τοῦ σκηνώματός μου, καθὼς καὶ ὁ κς ἡμῶν ἰησοῦς χριστὸς ἐδήλωσέ μοι. σπουδάσω δὲ καὶ ἑκάστοτε ἔχειν ὑμᾶς μετὰ τὴν

ἐμιὼ ἔξοδον τιὼ τούτων μνήμιω ποιεῖσθαι· οὐ γὰρ σεσοφισμένοις μύθοις ἐξακολουθήσαντες ἐγνωρίσαμθ ὑμῖν τιὼ τῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ δυνάμιν καὶ παρουσίαν, ἀλλ' ἐποπται γενηθέντες τῆς ἐκείνου μεγαλειότητος· λαβὼν γὰρ παρὰ θεοῦ πατρὸς τιμιὼ καὶ δόξαν, φωνῆς ἐνεχθείσης αὐτῷ τοιᾶσδε ὑπὸ τῆς μεγαλοπρεποῦς δόξης, οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, εἰς ὃν ἐγὼ εὐδόκησα. καὶ ταύτιν τιὼ φωνιὼ ἡμεῖς ἠκούσαμθ ἐξ οὐρανοῦ ἐνεχθεῖσαν, σὺν αὐτῷ ὄντες ἐν τῷ ὄρει τῷ ἁγίῳ. καὶ ἔχομθ βεβαιότερον τὸν προφητικὸν λόγον, ᾧ καλῶς ποιεῖτε προσέχοντες, ὡς λύχνῳ φαίνονπι ἐν αὐχμηρῷ τόπῳ, ἕως οὗ ἡμέρα διαυγάσῃ, καὶ φωσφόρος ἀνατείλῃ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν· τοῦτο πρῶτον γινώσκοντες ὅτι πᾶσα προφητεία γραφῆς, ἰδίας ἐπιλύσεως οὐ γίνεται· οὐ γὰρ θελήματι ἀνθρώπου ἠνέχθη ποτὲ προφητεία, ἀλλ' ὑπὸ πνεύματος ἁγίου φερόμθοι ἐλάλησαν οἱ ἅγιοι θεοῦ ἄνθρωποι. Ἐγένοντο δὲ καὶ ψευδοπροφῆται ἐν τῷ λαῷ, ὡς καὶ ἐν ὑμῖν ἔσονται ψευδοδιδάσκαλοι, οἵτινες παρεισάξουσιν αἱρέ- γ' 2

σῆς ἀπωλείας, καὶ τὰ ἀγορεύσαντα αὐτοῖς δεσπότην ἀρνούμενοι, ἐπάγοντες ἑαυτοῖς ταχινὴν ἀπώλειαν, καὶ πολλοὶ ἐξακολουθήσουσιν αὐτῶν ταῖς ἀπωλείαις, δι' οὓς ἡ ὁδὸς τῆς ἀληθείας βλασφημηθήσεται, καὶ ἐν πλεονεξίᾳ πλαστοῖς λόγοις ὑμᾶς ἐμπορεύσονται, οἷς τὸ κρῖμα ἔκπαλαι οὐκ ἀργεῖ, καὶ ἡ ἀπώλεια αὐτῶν οὐ νυστάζει. εἰ γὰρ ὁ θεὸς ἀγγέλων ἁμαρτησάντων οὐκ ἐφείσατο, ἀλλὰ σειραῖς ζόφου ταρτάρωσας παρέδωκεν εἰς κρίσιν τετηρημένους· καὶ ἀρχαίου κόσμου οὐκ ἐφείσατο, ἀλλ' ὄγδοον Νῶε δικαιοσύνης κήρυκα ἐφύλαξε, κατακλυσμὸν κόσμῳ ἀσεβῶν ἐπάξας· καὶ πόλεις Σοδόμων καὶ Γομόρρας τεφρώσας καταστροφῇ κατέκρινεν, ὑπόδειγμα μελλόντων ἀσεβεῖν τεθεικώς· καὶ δίκαιον Λὼτ καταπονούμενον ὑπὸ τῆς τῶν ἀθέσμων ἐν ἀσελγείᾳ ἀναστροφῆς ἐρρύσατο· βλέμματι γὰρ καὶ ἀκοῇ ὁ δίκαιος ἐγκατοικῶν ἐν αὐτοῖς, ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ψυχὴν δικαίαν ἀνόμοις ἔργοις ἐβασάνιζεν. οἶδε κύριος εὐσεβεῖς ἐκ πειρασμοῦ ῥύεσθαι, ἀδίκους δὲ εἰς ἡμέραν κρίσεως κολαζομένους τηρεῖν· μάλιστα δὲ τοὺς ὀπίσω σαρκὸς ἐν ἐπι-

θυμίαμασμοῦ πορθυμοῦμοις, ἐν κυριότητος καταφρονοῦντας· τολμηταὶ, αὐθάδεις, δόξας οὐ τρέμουσι, βλασφημοῦντες· ὅπου ἄγγελοι ἰσχύϊ καὶ δυνάμει μείζονες ὄντες οὐ φέρουσι κατ' αὐτῶν παρὰ κυρίου βλάσφημον κρίσιν, οὗτοι δὲ, ὡς ἄλογα ζῶα φυσικὰ γεγενημμένα εἰς ἅλωσιν ἐν φθορᾷ, ἐν οἷς ἀγνοοῦσι βλασφημοῦντες, ἐν τῇ φθορᾷ αὐτῶν καταφθαρήσονται, κομιούμμοι μισθὸν ἀδικίας, ἡδονὴν ἡγούμμοι τὴν ἐν ἡμέρᾳ τρυφήν. σπίλοι ἐν μῶμοι, ἐντρυφῶντες ἐν ταῖς ἀπάταις αὐτῶν, συνευωχούμμοι ὑμῖν, ὀφθαλμοὺς ἔχοντες μεστοὺς μοιχαλίδος, καὶ ἀκαταπαύστους ἁμαρτίας, δελεάζοντες ψυχὰς ἀστηρίκτους, καρδίαν γεγυμνασμένην πλεονεξίας ἔχοντες· κατάρας τέκνα, καταλιπόντες τὴν εὐθεῖαν ὁδὸν, ἐπλανήθησαν ἐξακολουθήσαντες τῇ ὁδῷ τοῦ βαλαὰμ τοῦ βοσὸρ, ὃς μισθὸν ἀδικίας ἠγάπησεν, ἔλεγξιν δὲ ἔσχεν ἰδίας παρανομίας· ὑποζύγιον ἄφωνον, ἐν ἀνθρώπου φωνῇ φθεγξάμμενον, ἐκώλυσε τὴν τοῦ προφήτου παραφρονίαν. οὗτοί εἰσι πηγαὶ ἄνυδροι, νεφέλαι ὑπὸ λαίλαπος ἐλαυνόμμεναι,

οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκότους εἰς αἰῶνα τετήρη-
ται. ὑπερόγκα γὰρ ματαιότητος φθεγγόμενοι
δελεάζουσιν ἐν ἐπιθυμίαις σαρκὸς ἀσελγεί-
αις τοὺς ὀλίγως ἀποφυγόντας, τοὺς ἐν πλά-
νῃ ἀναστρεφομένους, ἐλευθερίαν αὐτοῖς ἐπαγ-
γελλόμενοι, αὐτοὶ δοῦλοι ὑπάρχοντες τῆς φθο-
ρᾶς· ᾧ γάρ τις ἥττηται, τούτῳ καὶ δεδούλωται.
εἰ γὰρ ἀποφυγόντες τὰ μιάσματα τοῦ κόσμου
ἐν ἐπιγνώσει τοῦ κυρίου καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ
Χριστοῦ, τούτοις δὲ πάλιν ἐμπλακέντες ἡττῶν-
ται, γέγονεν αὐτοῖς τὰ ἔσχατα χείρονα τῶν
πρώτων· κρεῖττον γὰρ ἦν αὐτοῖς μὴ ἐπεγνω-
κέναι τὴν ὁδὸν τῆς δικαιοσύνης, ἢ ἐπιγνοῦ-
σιν ὑποστρέψαι ἐκ τῆς παραδοθείσης αὐτοῖς
ἁγίας ἐντολῆς. συμβέβηκε δὲ αὐτοῖς τὸ τῆς ἀ-
» ληθοῦς παροιμίας, κύων ἐπιστρέψας ἐπὶ τὸ
» ἴδιον ἐξέραμα· καί, ὗς λουσαμένη, εἰς κύλισ-
» μα βορβόρου. Ταύτην ἤδη, ἀγαπητοί,
3 δευτέραν ὑμῖν γράφω ἐπιστολήν, ἐν αἷς διεγ-
είρω ὑμῶν ἐν ὑπομνήσει τὴν εἰλικρινῆ διά-
νοιαν, μνησθῆναι τῶν προειρημένων ῥημά-
των ὑπὸ τῶν ἁγίων προφητῶν, καὶ τῆς τῶν ἀ-
ποστόλων ὑμῶν ἐντολῆς, τοῦ κυρίου καὶ σωτῆ-

ρος· τοῦτο γὰρ ἔστιν γινώσκοντες, ὅτι ἔσονται
ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν ἐμπαῖκται κατὰ τὰς ἰδίας
αὐτῶν ἐπιθυμίας πορευόμενοι, καὶ λέγοντες,
ποῦ ἐστιν ἡ ἐπαγγελία τῆς παρουσίας αὐτοῦ;
ἀφ' ἧς γὰρ οἱ πατέρες ἐκοιμήθησαν, πάντα
οὕτω διαμένει ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως. λανθάνει
γὰρ αὐτοὺς τοῦτο θέλοντας, ὅτι οὐρανοὶ ἦσαν ἔκ-
παλαι, καὶ γῆ, ἐξ ὕδατος καὶ δι' ὕδατος συνε-
στῶσα, τῷ τοῦ θεοῦ λόγῳ· δι' ὧν ὁ τότε κόσμος ὕ-
δατι κατακλυσθεὶς ἀπώλετο· οἱ δὲ νῦν οὐρα-
νοὶ καὶ ἡ γῆ τῷ αὐτοῦ λόγῳ τεθησαυρισμένοι εἰσὶ,
πυρὶ τηρούμενοι εἰς ἡμέραν κρίσεως καὶ ἀπω-
λείας τῶν ἀσεβῶν ἀνθρώπων. ἓν δὲ τοῦτο μὴ
λανθανέτω ὑμᾶς, ἀγαπητοὶ, ὅτι μία ἡμέρα
παρὰ κυρίῳ ὡς χίλια ἔτη, καὶ χίλια ἔτη, ὡς
ἡμέρα μία. οὐ βραδύνει ὁ κύριος τῆς ἐπαγγελίας,
ὥς τινες βραδύτητα ἡγοῦνται· ἀλλὰ μακρο-
θυμεῖ εἰς ἡμᾶς, μὴ βουλόμενός τινας ἀπο-
λέσθαι, ἀλλὰ πάντας εἰς μετάνοιαν χωρῆσαι.
ἥξει δὲ ἡ ἡμέρα κυρίου ὡς κλέπτης ἐν νυκτὶ, ἐν ᾗ
οἱ οὐρανοὶ ῥοιζηδὸν παρελεύσονται, στοιχεῖα δὲ
καυσούμενα λυθήσονται, καὶ γῆ καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἔρ-
γα κατακαήσεται. τούτων οὕτω πάντων λυομέ

νων, ποταποὺς δεῖ ὑπάρχειν ὑμᾶς ἐν ἁγίαις ἀναστροφαῖς καὶ εὐσεβείαις, προσδοκῶντας καὶ σπεύδοντας τὴν παρουσίαν τῆς τοῦ θεοῦ ἡμέρας, δι' ἣν οὐρανοὶ πυρούμενοι λυθήσονται, καὶ στοιχεῖα καυσούμενα τήκεται; καινοὺς δὲ οὐρανοὺς καὶ γῆν καινὴν κατὰ τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ προσδοκῶμεν, ἐν οἷς δικαιοσύνη κατοικεῖ. διὸ, ἀγαπητοὶ, ταῦτα προσδοκῶντες, σπουδάσατε ἄσπιλοι καὶ ἀμώμητοι αὐτῷ εὑρεθῆναι ἐν εἰρήνῃ, καὶ τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν μακροθυμίαν, σωτηρίαν ἡγεῖσθε, καθὼς καὶ ὁ ἀγαπητὸς ἡμῶν ἀδελφὸς παῦλος κατὰ τὴν αὐτῷ δοθεῖσαν σοφίαν ἔγραψεν ὑμῖν, ὡς καὶ ἐν πάσαις ταῖς ἐπιστολαῖς λαλῶν ἐν αὐταῖς περὶ τούτων, ἐν οἷς ἐστί δυσνόητά τινα, ἃ οἱ ἀμαθεῖς καὶ ἀστήρικτοι στρεβλοῦσιν, ὡς καὶ τὰς λοιπὰς γραφὰς, πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀπώλειαν. ὑμεῖς οὖν, ἀγαπητοὶ, προγινώσκοντες φυλάσσεσθε, ἵνα μὴ τῇ τῶν ἀθέσμων πλάνῃ συναπαχθέντες ἐκπέσητε τοῦ ἰδίου στηριγμοῦ, αὐξάνετε δὲ ἐν χάριτι καὶ γνώσει τοῦ κυρίου καὶ σωτῆρος ἰησοῦ χριστοῦ. αὐτῷ ἡ δόξα καὶ νῦν καὶ εἰς ἡμέραν αἰῶνος. ἀμήν.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΩΑΝΝΟΥ καθολικὴ πρώτη.

ΟΗΝ ἀπ' ἀρχῆς, ὃ ἀκηκόαμεν, ὃ ἑωράκαμεν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν, ὃ ἐθεασάμεθα, καὶ αἱ χεῖρες ἡμῶν ἐψηλάφησαν, περὶ τοῦ λόγου τῆς ζωῆς, καὶ ἡ ζωὴ ἐφανερώθη· καὶ ἑωράκαμεν, καὶ μαρτυροῦμεν, καὶ ἀπαγγέλλομεν ὑμῖν τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον, ἥτις ἦν πρὸς τὸν πατέρα, καὶ ἐφανερώθη ἡμῖν· ὃ ἑωράκαμεν καὶ ἀκηκόαμεν, ἀπαγγέλλομεν ὑμῖν, ἵνα καὶ ὑμεῖς κοινωνίαν ἔχητε μεθ' ἡμῶν, καὶ ἡ κοινωνία δὲ ἡ ἡμετέρα μετὰ τοῦ πατρὸς καὶ μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ· καὶ ταῦτα γράφομεν ὑμῖν, ἵνα ἡ χαρὰ ὑμῶν ᾖ πεπληρωμένη. καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐπαγγελία ἣν ἀκηκόα-

μθμ ἀπ' ἀυτ̃, κ̀ ἀναγγέλλομθμ ὑμῖν, ὅτι ὁ θ̃ς
φῶς ἐστι, κ̀ σκοτία ἐν ἀυτῷ οὐκ ἔστιν οὐδεμία.
ἐὰν εἴπωμ̃ ὅτι κοινωνίαν ἔχομ̃ μετ' ἀυτ̃, κ̀
ἐν τῷ σκότει περιπατῶμ̃, ψευδόμεθα, κ̀ οὐ
ποιοῦμθμ τ̀ ἀλήθειαν· ἐὰν δ̀ ἐν τῷ φωτὶ περι-
πατῶμ̃, ὡς αὐτός ἐστιν ἐν τῷ φωτὶ, κοινωνίαν
ἔχομ̃ μετ' ἀλλήλων, κ̀ τὸ αἷμα ἰ̃υ χ̃υ τ̃ ὺο̃
ἀυτ̃ καθαρίζι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας.
ἐὰν εἴπωμ̃ ὅτι ἁμαρτίαν οὐκ ἔχομθμ, ἑαυτοὺς
πλανῶμεν, κ̀ ἡ ἀλήθεια οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν· ἐὰν
ὁμολογῶμθμ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, πιστός ἐστι κ̀
δίκαιος, ἵνα ἀφῇ ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας, κ̀ κα-
θαρίσῃ ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀδικίας. ἐὰν εἴπω-
μεν ὅτι οὐχ ἡμαρτήκαμεν, ψεύστην ποιοῦμεν
2 αὐτὸν, κ̀ ὁ λόγος ἀυτ̃ οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν. Τε-
κνία μου, ταῦτα γράφω ὑμῖν, ἵνα μὴ ἁμάρ-
τητε· κ̀ ἐάν τις ἁμάρτῃ, παράκλητον ἔχομ̃
πρὸς τὸν πατέρα, ἰησοῦν χριστὸν δίκαιον· κ̀
αὐτὸς ἱλασμός ἐστι περὶ τ̃ ἁμαρτιῶν ἡμῶν·
οὐ περὶ τ̃ ἡμετέρων δ̀ μόνον, ἀλλὰ κ̀ περὶ
ὅλου τ̃ κόσμου· κ̀ ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι
ἐγνώκαμεν αὐτὸν, ἐὰν τὰς ἐντολὰς ἀυτ̃ τη-
ρῶμεν· ὁ λέγων, ἔγνωκα αὐτὸν, κ̀ τὰς ἐντο-

λας αὐτὸν μὴ πρῶν, φύσης ὅτι, καὶ ἐν τούτῳ
ἡ ἀλήθεια οὐκ ἔστιν· ὃς δ' ἂν τηρῇ αὐτοῦ τὸν λό-
γον, ἀληθῶς ἐν τούτῳ ἡ ἀγάπη τοῦ θῦ τετελεί-
ωται. ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐν αὐτῷ ἐσμεν. ὁ
λέγων ἐν αὐτῷ μένειν, ὀφείλει, καθὼς ἐκεῖνος
περιεπάτησε, καὶ αὐτὸς οὕτως περιπατεῖν.

Ἀδελφοί, οὐκ ἐντολὴν καινὴν γράφω ὑ- 8
μῖν, ἀλλ' ἐντολὴν παλαιὰν, ἣν εἴχετε ἀπ' ἀρ-
χῆς· ἡ ἐντολὴ ἡ παλαιά ἐστιν ὁ λόγος ὃν ἠκού-
σατε ἀπ' ἀρχῆς· πάλιν ἐντολὴν καινὴν γρά-
φω ὑμῖν, ὅ ἐστιν ἀληθὲς ἐν αὐτῷ, καὶ ἐν ὑμῖν,
ὅτι ἡ σκοτία παράγεται, καὶ τὸ φῶς τὸ ἀλη-
θινὸν ἤδη φαίνει. ὁ λέγων ἐν τῷ φωτὶ εἶναι, καὶ
τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῶν, ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐστὶν
ἕως ἄρτι· ὁ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν
τῷ φωτὶ μένει, καὶ σκάνδαλον ἐν αὐτῷ οὐκ
ἔστιν. ὁ δὲ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῇ σκο
τίᾳ ἐστὶ, καὶ ἐν τῇ σκοτίᾳ περιπατεῖ, καὶ οὐκ οἶδε
που ὑπάγει, ὅτι ἡ σκοτία ἐτύφλωσε τοὺς ὀ-
φθαλμοὺς αὐτοῦ. γράφω ὑμῖν, τεκνία, ὅτι ἀ-
φέωνται ὑμῖν αἱ ἁμαρτίαι διὰ τὸ ὄνομα αὐ-
τοῦ. γράφω ὑμῖν, πατέρες, ὅτι ἐγνώκατε τὸν
ἀπ' ἀρχῆς. γράφω ὑμῖν, νεανίσκοι, ὅτι νενι-

νικήκατε τὸν πονηρόν. γράφω ὑμῖν, παιδία, ὅτι ἐγνώκατε τὸν πατέρα. ἔγραψα ὑμῖν, πατέρες, ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ' ἀρχῆς. ἔγραψα ὑμῖν, νεανίσκοι, ὅτι ἰσχυροί ἐστε, καὶ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἐν ὑμῖν μένει, καὶ νενικήκατε τὸν πονηρόν. μὴ ἀγαπᾶτε τὸν κόσμον μηδὲ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ. ἐάν τις ἀγαπᾷ τὸν κόσμον, οὐκ ἔστιν ἡ ἀγάπη τοῦ πατρὸς ἐν αὐτῷ, ὅτι πᾶν τὸ ἐν τῷ κόσμῳ, ἡ ἐπιθυμία τῆς σαρκὸς, καὶ ἡ ἐπιθυμία τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ ἡ ἀλαζονεία τοῦ βίου οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ πατρός, ἀλλ' ἐκ τοῦ κόσμου ἐστί. καὶ ὁ κόσμος παράγεται, καὶ ἡ ἐπιθυμία αὐτοῦ· ὁ δὲ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα. γ' Παιδία, ἐσχάτη ὥρα ἐστί· καὶ καθὼς ἠκούσατε ὅτι ἀντίχριστος ἔρχεται, καὶ νῦν ἀντίχριστοι πολλοὶ γεγόνασιν, ὅθεν γινώσκομεν ὅτι ἐσχάτη ὥρα ἐστίν. ἐξ ἡμῶν ἐξῆλθον, ἀλλ' οὐκ ἦσαν ἐξ ἡμῶν· εἰ γὰρ ἦσαν ἐξ ἡμῶν, μεμενήκεισαν ἂν μεθ' ἡμῶν· ἀλλ' ἵνα φανερωθῶσιν ὅτι οὐκ εἰσὶ πάντες ἐξ ἡμῶν. καὶ ὑμεῖς χρίσμα ἔχετε ἀπὸ τοῦ ἁγίου, καὶ οἴδατε πάντα. οὐκ ἔγραψα ὑμῖν ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἀλήθειαν, ἀλλ' ὅτι οἴδατε αὐτήν, καὶ ὅτι πᾶν ψεῦδος ἐκ τῆς ἀληθείας οὐκ ἔστι. Τίς ἐστιν ὁ ψεύ-

σης, εἰ μὴ ὁ ἀρνούμενος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ὁ Χς; οὗτός ἐστιν ὁ ἀντίχριστος, ὁ ἀρνούμενος τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱόν. πᾶς ὁ ἀρνούμενος τὸν υἱόν, οὐδὲ τὸν πατέρα ἔχει. ὑμεῖς οὖν ὃ ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἐν ὑμῖν μενέτω. ἐὰν ἐν ὑμῖν μείνῃ ὃ ἀπ' ἀρχῆς ἠκούσατε, καὶ ὑμεῖς ἐν τῷ υἱῷ καὶ ἐν τῷ πατρὶ μενεῖτε. καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐπαγγελία, ἣν αὐτὸς ἐπηγγείλατο ἡμῖν τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον. ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν περὶ τῶν πλανώντων ὑμᾶς. καὶ ὑμεῖς τὸ χρίσμα ὃ ἐλάβετε ἀπ' αὐτοῦ, ἐν ὑμῖν μένει, καὶ οὐ χρείαν ἔχετε ἵνα τις διδάσκῃ ὑμᾶς· ἀλλ' ὡς τὸ αὐτὸ χρίσμα διδάσκει ὑμᾶς περὶ πάντων, καὶ ἀληθές ἐστι, καὶ οὐκ ἔστι ψεῦδος. καὶ καθὼς ἐδίδαξεν ὑμᾶς, μενεῖτε ἐν αὐτῷ· καὶ νῦν, τεκνία, μένετε ἐν αὐτῷ, ἵνα ὅταν φανερωθῇ, ἔχωμεν παῤῥησίαν, καὶ μὴ αἰσχυνθῶμεν ἀπ' αὐτοῦ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ. ἐὰν εἰδῆτε ὅτι δίκαιός ἐστιν, γινώσκετε ὅτι πᾶς ὁ ποιῶν τὴν δικαιοσύνην, ἐξ αὐτοῦ γεγέννηται. Ἴδετε 3
ποταπὴν ἀγάπην δέδωκεν ἡμῖν ὁ πατήρ, ἵνα τέκνα θεοῦ κληθῶμεν. διὰ τοῦτο ὁ κόσμος οὐ γινώσκει ἡμᾶς, ὅτι οὐκ ἔγνω αὐτόν. ἀγαπητοί, νῦν τέκνα θεοῦ ἐσμεν, καὶ οὔπω

ἐφανερώθη ἵ ἐσόμεθα· οἴδαμεν δὲ ὅτι ἐὰν φανερωθῇ, ὅμοιοι αὐτῷ ἐσόμεθα, ὅτι ὀψόμεθα αὐτὸν καθώς ἐστι. καὶ πᾶς ὁ ἔχων τὴν ἐλπίδα ταύτην ἐπ' αὐτῷ, ἁγνίζει ἑαυτὸν, καθὼς ἐκεῖνος ἁγνός ἐστι. πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν, καὶ τὴν ἀνομίαν ποιεῖ· καὶ ἡ ἁμαρτία ἐστὶν ἡ ἀνομία. καὶ οἴδατε ὅτι ἐκεῖνος ἐφανερώθη, ἵνα τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ἄρῃ, καὶ ἁμαρτία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστι. πᾶς ὁ ἐν αὐτῷ μένων οὐχ ἁμαρτάνει. πᾶς ὁ ἁμαρτάνων οὐχ ἑώρακεν αὐτὸν, οὐδὲ ἔγνωκεν αὐτόν. τεκνία, μηδεὶς πλανάτω ὑμᾶς. ὁ ποιῶν τὴν δικαιοσύνην, δίκαιός ἐστι, καθὼς ἐκεῖνος δίκαιός ἐστιν· ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν, ἐκ τοῦ διαβόλου ἐστὶν, ὅτι ἀπ' ἀρχῆς ὁ διάβολος ἁμαρτάνει. εἰς τοῦτο ἐφανερώθη ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, ἵνα λύσῃ τὰ ἔργα τοῦ διαβόλου. πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ θεοῦ, ἁμαρτίαν οὐ ποιεῖ, ὅτι σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ μένει· καὶ οὐ δύναται ἁμαρτάνειν, ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ γεγέννηται. ἐν τούτῳ φανερά ἐστι τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ καὶ τὰ τέκνα τοῦ διαβόλου. Πᾶς ὁ μὴ ποιῶν δικαιοσύνην, οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ θεοῦ, καὶ ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ὅτι αὕτη

ἐστὶν

ἐστὶν ἡ ἀγγελία ἣν ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους· οὐ καθὼς Κάϊν ἐκ τοῦ πονηροῦ ἦν, καὶ ἔσφαξε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. καὶ χάριν τίνος ἔσφαξεν αὐτόν, ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ πονηρὰ ἦν, τὰ δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ δίκαια. μὴ θαυμάζετε, ἀδελφοί μου, εἰ μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος. ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι μεταβεβήκαμεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωήν, ὅτι ἀγαπῶμεν τοὺς ἀδελφούς· ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφόν, μένει ἐν τῷ θανάτῳ. πᾶς ὁ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἀνθρωποκτόνος ἐστί. καὶ οἴδατε ὅτι πᾶς ἀνθρωποκτόνος οὐκ ἔχει ζωὴν αἰώνιον ἐν αὐτῷ μένουσαν. ἐν τούτῳ ἐγνώκαμεν τὴν ἀγάπην, ὅτι ἐκεῖνος ὑπὲρ ἡμῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔθηκε· καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν τὰς ψυχὰς θεῖναι. ὃς δ' ἂν ἔχῃ τὸν βίον τοῦ κόσμου, καὶ θεωρῇ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ χρείαν ἔχοντα, καὶ κλείσῃ τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ, πῶς ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ μένει ἐν αὐτῷ; τεκνία μου, μὴ ἀγαπῶμεν λόγῳ, μηδὲ γλώσσῃ, ἀλλ' ἔργῳ καὶ ἀληθείᾳ. καὶ ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐκ τῆς ἀληθείας ἐσμέν, καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ πείσομεν τὰς

καρδίας ἡμῶν. ὅτι ἐὰν καταγινώσκῃ ἡμῶν ἡ καρδία, ὅτι μείζων ἐστὶν ὁ θς τ καρδίας ἡμῶν, καὶ γινώσκει πάντα. ἀγαπητοί, ἐὰν ἡ καρδία ἡμῶν μὴ καταγινώσκῃ ἡμῶν, παῤῥησίαν ἔχομεν πρὸς τ θεόν· καὶ ὃ ἐὰν αἰτῶμεν, λαμβάνομεν παρ' αὐτοῦ, ὅτι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηροῦμεν, καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιον αὐτοῦ ποιοῦμεν. καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ, ἵνα πιστεύσωμεν τῷ ὀνόματι τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, καθὼς ἔδωκεν ἐντολὴν ἡμῖν. καὶ ὁ τηρῶν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ἐν αὐτῷ μένει, καὶ αὐτὸς ἐν αὐτῷ. καὶ ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι μένει ἐν ἡμῖν, ἐκ τοῦ πνεύματος οὗ ἡμῖν ἔ-
4 δωκεν. Ἀγαπητοί, μὴ παντὶ πνεύματι πιστεύετε, ἀλλὰ δοκιμάζετε τὰ πνεύματα, εἰ ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστιν, ὅτι πολλοὶ ψευδοπροφῆται ἐξεληλύθασιν εἰς τὸν κόσμον. ἐν τούτῳ γινώσκετε τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ· πᾶν πνεῦμα ὃ ὁμολογεῖ ἰησοῦν χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα, ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστι· καὶ πᾶν πνεῦμα ὃ μὴ ὁμολογεῖ τὸν ἰησοῦν χ̄ν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα, ἐκ τοῦ θεοῦ οὐκ ἔστι. καὶ τοῦτό ἐστι τὸ τοῦ ἀντιχρίστου, ὃ ἀκηκόατε ὅτι ἔρχεται, καὶ νῦν ἐν τῷ κόσμῳ ἐστὶν ἤδη. ὑμεῖς ἐκ

τοῦ θεοῦ ἐστε, τεκνία, καὶ νενικήκατε αὐτούς, ὅτι μείζων ἐστὶν ὁ ἐν ὑμῖν ἢ ὁ ἐν τῷ κόσμῳ. αὐτοὶ ἐκ τοῦ κόσμου εἰσί· διὰ τοῦτο ἐκ τοῦ κόσμου λαλοῦσι, καὶ ὁ κόσμος αὐτῶν ἀκούει. ἡμεῖς ἐκ τοῦ θεοῦ ἐσμεν· ὁ γινώσκων τὸν θεὸν, ἀκούει ἡμῶν· ὃς οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ θεοῦ, οὐκ ἀκούει ἡμῶν. ἐκ τούτου γινώσκομεν τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας καὶ τὸ πνεῦμα τῆς πλάνης. Ἀγαπητοί, ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, ὅτι ἡ ἀγάπη ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστι, καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν, ἐκ τοῦ θεοῦ γεγέννηται, καὶ γινώσκει τὸν θεόν· ὁ μὴ ἀγαπῶν, οὐκ ἔγνω τὸν θεόν, ὅτι ὁ θεὸς ἀγάπη ἐστίν. ἐν τούτῳ ἐφανερώθη ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ ἐν ἡμῖν, ὅτι τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἀπέσταλκεν ὁ θεὸς εἰς τὸν κόσμον, ἵνα ζήσωμεν δι' αὐτοῦ· ἐν τούτῳ ἐστὶν ἡ ἀγάπη, οὐχ ὅτι ἡμεῖς ἠγαπήκαμεν τὸν θεόν, ἀλλ' ὅτι αὐτὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ἀπέστειλε τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἱλασμὸν περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν. ἀγαπητοί, εἰ οὕτως ὁ θεὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ἀλλήλους ἀγαπᾶν. θεὸν οὐδεὶς πώποτε τεθέαται· ἐὰν ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, ὁ θεὸς ἐν ἡμῖν μένει, καὶ ἡ ἀγάπη αὐτοῦ τετελειωμένη ἐστὶν ἐν ἡμῖν. ἐν τούτῳ γινώσκομεν

ὅτι ἐν αὐτῷ μένομεν, καὶ αὐτὸς ἐν ἡμῖν, ὅτι ἐκ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ δέδωκεν ἡμῖν. καὶ ἡμεῖς τεθεάμεθα, καὶ μαρτυροῦμεν ὅτι ὁ πατὴρ ἀπέσταλκε τὸν υἱὸν σωτῆρα τοῦ κόσμου· ὃς ἂν ὁμολογήσῃ ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, ὁ θεὸς ἐν αὐτῷ μένει, καὶ αὐτὸς ἐν τῷ θεῷ. καὶ ἡμεῖς ἐγνώκαμεν καὶ πεπιστεύκαμεν τὴν ἀγάπην ἣν ἔχει ὁ θεὸς ἐν ἡμῖν. ὁ θεὸς ἀγάπη ἐστί· καὶ ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἐν τῷ θεῷ μένει, καὶ ὁ θεὸς ἐν αὐτῷ. ἐν τούτῳ τετελείωται ἡ ἀγάπη μεθ' ἡμῶν, ἵνα παῤῥησίαν ἔχωμεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, ὅτι καθὼς ἐκεῖνός ἐστι, καὶ ἡμεῖς ἐσμεν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ. φόβος οὐκ ἔστιν ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἀλλ' ἡ τελεία ἀγάπη ἔξω βάλλει τὸν φόβον, ὅτι ὁ φόβος κόλασιν ἔχει· ὁ δὲ φοβούμενος οὐ τετελείωται ἐν τῇ ἀγάπῃ. ἡμεῖς ἀγαπῶμεν αὐτόν, ὅτι αὐτὸς πρῶτος ἠγάπησεν ἡμᾶς· ἐάν τις εἴπῃ, ὅτι ἀγαπῶ τὸν θεόν, καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισεῖ, ψεύστης ἐστίν· ὁ γὰρ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ὃν ἑώρακε, τὸν θεὸν ὃν οὐχ ἑώρακε, πῶς δύναται ἀγαπᾶν; καὶ ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔχομεν ἀπ' αὐτοῦ, ἵνα ὁ ἀγαπῶν τὸν θεόν, ἀγαπᾷ καὶ τὸν ἀδελφὸν

αὐτῶ. Πᾶς ὁ πιστεύων ὅτι ἰησοῦς ἔστιν ὁ χ̄ς̄, ἐκ τοῦ θεοῦ γεγέννηται· καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν τὸν γεννήσαντα, ἀγαπᾶ καὶ τὸν γεγεννημένον ἐξ αὐτοῦ. ἐν τούτω γινώσκομεν ὅτι ἀγαπῶμεν τὰ τέκνα τοῦ θῡ, ὅταν τὸν θεὸν ἀγαπῶμεν, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν· αὕτη γάρ ἐστιν ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ, ἵνα τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν. καὶ αἱ ἐντολαὶ αὐτοῦ βαρεῖαι οὐκ εἰσίν, ὅτι πᾶν τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ θεοῦ νικᾶ τὸν κόσμον, καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ νίκη ἡ νικήσασα τὸν κόσμον, ἡ πίστις ἡμῶν. Τίς ἐστιν ὁ νικῶν τὸν κόσμον, εἰ μὴ ὁ πιστεύων ὅτι ἰησοῦς ἔστιν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ; οὗτός ἐστιν ὁ ἐλθὼν δι' ὕδατος καὶ αἵματος, ἰ̄ς̄ ὁ χριστός· οὐκ ἐν τῷ ὕδατι μόνον, ἀλλ' ἐν τῷ ὕδατι καὶ τῷ αἵματι· καὶ τὸ πνεῦμά ἐστι τὸ μαρτυροῦν, ὅτι τὸ πνεῦμά ἐστιν ἡ ἀλήθεια. ὅτι τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες ἐν τῷ οὐρανῷ, ὁ πατήρ, ὁ λόγος, καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα· καὶ οὗτοι οἱ τρεῖς ἕν εἰσι. καὶ τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες ἐν τῇ γῇ, τὸ πνεῦμα, καὶ τὸ ὕδωρ, καὶ τὸ αἷμα· καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸ ἕν εἰσι. εἰ τὴν μαρτυρίαν τῶν ἀνθρώπων λαμβάνομεν, ἡ μαρτυρία τοῦ θῡ μείζων ἐστίν, ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία τοῦ θεοῦ, ἣν μεμαρ-

ὅτι ἐν αὐτῷ μένομεν, καὶ αὐτὸς ἐν ἡμῖν, ὅτι ἐκ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ δέδωκεν ἡμῖν. καὶ ἡμεῖς τεθεάμεθα, καὶ μαρτυροῦμεν ὅτι ὁ πατὴρ ἀπέσταλκε τὸν υἱὸν σωτῆρα τοῦ κόσμου. ὃς ἂν ὁμολογήσῃ ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, ὁ θεὸς ἐν αὐτῷ μένει, καὶ αὐτὸς ἐν τῷ θεῷ. καὶ ἡμεῖς ἐγνώκαμεν καὶ πεπιστεύκαμεν τὴν ἀγάπην ἣν ἔχει ὁ θεὸς ἐν ἡμῖν. ὁ θεὸς ἀγάπη ἐστί· καὶ ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἐν τῷ θεῷ μένει, καὶ ὁ θεὸς ἐν αὐτῷ. ἐν τούτῳ τετελείωται ἡ ἀγάπη μεθ' ἡμῶν, ἵνα παῤῥησίαν ἔχωμεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, ὅτι καθὼς ἐκεῖνός ἐστι, καὶ ἡμεῖς ἐσμεν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ. φόβος οὐκ ἔστιν ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἀλλ' ἡ τελεία ἀγάπη ἔξω βάλλει τὸν φόβον, ὅτι ὁ φόβος κόλασιν ἔχει· ὁ δὲ φοβούμενος οὐ τετελείωται ἐν τῇ ἀγάπῃ. ἡμεῖς ἀγαπῶμεν αὐτόν, ὅτι αὐτὸς πρῶτος ἠγάπησεν ἡμᾶς. ἐάν τις εἴπῃ, ὅτι ἀγαπῶ τὸν θεόν, καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισεῖ, ψεύστης ἐστίν· ὁ γὰρ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ὃν ἑώρακε, τὸν θεὸν ὃν οὐχ ἑώρακε, πῶς δύναται ἀγαπᾶν; καὶ ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔχομεν ἀπ' αὐτοῦ, ἵνα ὁ ἀγαπῶν τὸν θεόν, ἀγαπᾷ καὶ τὸν ἀδελφὸν

αὐτῦ. Πᾶς ὁ πιστεύων ὅτι ἰησοῦς ἔστιν ὁ χ̄ς, ἐκ τῦ θεοῦ γεγέννηται· καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν τ̀ γεννήσαντα, ἀγαπᾷ καὶ τὸν γεγεννημένον ἐξ αὐτοῦ. ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἀγαπῶμεν τὰ τέκνα τῦ θῦ, ὅταν τὸν θεὸν ἀγαπῶμεν, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν· αὕτη γάρ ἐστιν ἡ ἀγάπη τῦ θεοῦ, ἵνα τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν. καὶ αἱ ἐντολαὶ αὐτοῦ βαρεῖαι οὐκ εἰσίν, ὅτι πᾶν τὸ γεγεννημένον ἐκ τῦ θεοῦ νικᾷ τὸν κόσμον, καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ νίκη ἡ νικήσασα τὸν κόσμον, ἡ πίστις ἡμῶν. Τίς ἐστιν ὁ νικῶν τὸν κόσμον, εἰ μὴ ὁ πιστεύων ὅτι ἰησοῦς ἔστιν ὁ υἱὸς τῦ θεοῦ; οὗτός ἐστιν ὁ ἐλθὼν δι' ὕδατος καὶ αἵματος, ἰ̄ς̄ χ̄ς̄· οὐκ ἐν τῷ ὕδατι μόνον, ἀλλ' ἐν τῷ ὕδατι καὶ τῷ αἵματι· καὶ τὸ πνεῦμά ἐστι τὸ μαρτυροῦν, ὅτι τὸ πνεῦμά ἐστιν ἡ ἀλήθεια. ὅτι τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες ἐν τῷ οὐρανῷ, ὁ πατήρ, ὁ λόγος, καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα· καὶ οὗτοι οἱ τρεῖς ἕν εἰσι. καὶ τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες ἐν τῇ γῇ, τὸ πνεῦμα, καὶ τὸ ὕδωρ, καὶ τὸ αἷμα· καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸ ἕν εἰσι. εἰ τὴν μαρτυρίαν τ̀ ἀνθρώπων λαμβάνομεν, ἡ μαρτυρία τῦ θῦ μείζων ἐστίν, ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία τῦ θεοῦ, ὅτι μεμαρ-

τύρηκε περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ, ἔχει τὴν μαρτυρίαν ἐν ἑαυτῷ. ὁ μὴ πιστεύων τῷ θεῷ, ψεύστην πεποίηκεν αὐτόν, ὅτι οὐ πεπίστευκεν εἰς τὴν μαρτυρίαν ἣν μεμαρτύρηκεν ὁ θεὸς περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία, ὅτι ζωὴν αἰώνιον ἔδωκεν ἡμῖν ὁ θεός, καὶ αὕτη ἡ ζωὴ ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ ἐστιν. ὁ ἔχων τὸν υἱὸν, ἔχει τὴν ζωήν· ὁ μὴ ἔχων τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ, τὴν ζωὴν οὐκ ἔχει. Ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ, ἵνα εἰδῆτε ὅτι ζωὴν ἔχετε αἰώνιον, καὶ ἵνα πιστεύητε εἰς τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ. καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ παρρησία ἣν ἔχομεν πρὸς αὐτὸν, ὅτι ἐάν τι αἰτώμεθα κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ, ἀκούει ἡμῶν. καὶ ἐὰν οἴδαμεν ὅτι ἀκούει ἡμῶν ὃ ἂν αἰτώμεθα, οἴδαμεν ὅτι ἔχομεν τὰ
ζ' αἰτήματα ἃ ᾐτήκαμεν παρ' αὐτοῦ. Ἐάν τις ἴδῃ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἁμαρτάνοντα ἁμαρτίαν μὴ πρὸς θάνατον, αἰτήσει, καὶ δώσει αὐτῷ ζωὴν, τοῖς ἁμαρτάνουσι μὴ πρὸς θάνατον· ἔστιν ἁμαρτία πρὸς θάνατον· οὐ περὶ ἐκείνης λέγω ἵνα ἐρωτήσῃ. πᾶσα ἀδικία ἁμαρτία ἐστὶ, καὶ ἔστιν ἁμαρτία οὐ πρὸς θά-

ναπον. οἴδαμεν ὅτι πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ θεοῦ οὐχ ἁμαρτάνει· ἀλλ' ὁ γεννηθεὶς ἐκ τοῦ θεοῦ τηρεῖ ἑαυτὸν, καὶ ὁ πονηρὸς οὐχ ἅπτεται αὐτοῦ. οἴδαμεν ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ ἐσμεν, καὶ ὁ κόσμος ὅλος ἐν τῷ πονηρῷ κεῖται. οἴδαμεν δὲ ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ἥκει, καὶ δέδωκεν ἡμῖν διάνοιαν, ἵνα γινώσκωμεν τὸν ἀληθινόν. καὶ ἐσμεν ἐν τῷ ἀληθινῷ, ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστῷ. οὗτός ἐστιν ὁ ἀληθινὸς θεὸς, καὶ ἡ ζωὴ αἰώνιος. τεκνία, φυλάξατε ἑαυτοὺς ἀπὸ τῶν εἰδώλων. ἀμήν.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΩΑΝΝΟΥ δευτέρα.

Ο ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ ἐκλεκτῇ κυρίᾳ, καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῆς, οὓς ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ· καὶ οὐκ ἐγὼ μόνος, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ ἐγνωκότες τὴν ἀλήθειαν, διὰ τὴν ἀλήθειαν τὴν

μθρόυσαν ἐν ἡμῖν, καὶ μεθ' ἡμῶν ἔσαι εἰς τὸν αἰ-
ῶνα· ἔσαι μεθ' ἡμῶν χάρις, ἔλεος, εἰρήνη,
παρὰ θεοῦ πατρὸς, καὶ παρὰ κυρίου ἰησοῦ
χριστοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ πατρὸς, ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἀ-
ά γάπῃ. Ἐχάρην λίαν ὅτι εὕρηκα ἐκ τῶν τέ-
κνων σου περιπατοῦντας ἐν ἀληθείᾳ, κα-
θὼς ἐντολὴν ἐλάβομεν παρὰ τοῦ πατρός. Καὶ
νῦν ἐρωτῶ σε, κυρία, οὐχ ὡς ἐντολὴν γρά-
φων σοι καινὴν, ἀλλὰ ἣν εἴχομεν ἀπ' ἀρχῆς,
ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους. καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγά-
πη, ἵνα περιπατῶμεν κατὰ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ.
αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ, καθὼς ἠκούσατε ἀπ' ἀρ
χῆς, ἵνα ἐν αὐτῇ περιπατῆτε, ὅτι πολλοὶ πλά-
νοι εἰσῆλθον εἰς τὸν κόσμον οἱ μὴ ὁμολογοῦν-
τες ἰησοῦν χριστὸν ἐρχόμενον ἐν σαρκί. οὗτός
ἐστιν ὁ πλάνος καὶ ὁ ἀντίχριστος. βλέπετε ἑαυ-
τοῖς, ἵνα μὴ ἀπολέσωμεν ἃ εἰργασάμεθα, ἀλλὰ
μισθὸν πλήρη ἀπολάβωμεν. πᾶς ὁ παραβαί-
νων καὶ μὴ μένων ἐν τῇ διδαχῇ τοῦ χριστοῦ, θεὸν
οὐκ ἔχει· ὁ μένων ἐν τῇ διδαχῇ τοῦ χριστοῦ, οὗτος
καὶ τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱὸν ἔχει. εἴ τις ἔρχεται
πρὸς ὑμᾶς, καὶ ταύτην τὴν διδαχὴν οὐ φέ-
ρει, μὴ λαμβάνετε αὐτὸν εἰς οἰκίαν, καὶ χαί-

ρὴν αὐτῷ μὴ λέγετε· ὁ γὰρ λέγων αὐτῷ χαίρειν, κοινωνεῖ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ τοῖς πονηροῖς. πολλὰ ἔχων ὑμῖν γράφειν, οὐκ ἠβουλήθην διὰ χάρτου καὶ μέλανος· ἀλλὰ ἐλπίζω γενέσθαι πρὸς ὑμᾶς, καὶ στόμα πρὸς στόμα λαλῆσαι, ἵνα ἡ χαρὰ ἡμῶν ᾖ πεπληρωμένη. ἀσπάζεταί σε τὰ τέκνα τῆς ἀδελφῆς σου τῆς ἐκλεκτῆς. ἀμὴν

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΡΙΤΗ.

Ο ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ Γαΐῳ τῷ ἀγαπητῷ, ὃν ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ. ἀγαπητέ, περὶ πάντων εὔχομαί σε εὐοδοῦσθαι καὶ ὑγιαίνειν, καθὼς εὐοδοῦταί σου ἡ ψυχή· ἐχάρην γὰρ λίαν ἐρχομένων ἀδελφῶν καὶ μαρτυρούντων σου τῇ ἀληθείᾳ, καθὼς σὺ ἐν ἀλη-

θεία πεπαιδεῦσθαι. μειζοτέραν τούτων οὐκ ἔχω χαράν, ἵνα ἀκούω τὰ ἐμὰ τέκνα ἐν ἀληθείᾳ περιπατοῦντα. ἀγαπητέ, πιστὸν ποιεῖς ὃ ἐὰν ἐργάσῃ εἰς τοὺς ἀδελφοὺς καὶ εἰς τοὺς ξένους, οἳ ἐμαρτύρησάν σου τῇ ἀγάπῃ ἐνώπιον ἐκκλησίας, οὓς καλῶς ποιήσεις προπέμψας ἀξίως τοῦ θεοῦ. ὑπὲρ γὰρ τοῦ ὀνόματος ἐξῆλθον μηδὲν λαμβάνοντες ἀπὸ τῶν ἐθνῶν. ἡμεῖς οὖν ὀφείλομεν ἀπολαμβάνειν τοὺς τοιούτους, ἵνα συνεργοὶ γινώμεθα τῇ ἀληθείᾳ. ἔγραψα τῇ ἐκκλησίᾳ· ἀλλ' ὁ φιλοπρωτεύων αὐτῶν Διοτρεφὴς οὐκ ἐπιδέχεται ἡμᾶς. διὰ τοῦτο ἐὰν ἔλθω, ὑπομνήσω αὐτοῦ τὰ ἔργα ἃ ποιεῖ, λόγοις πονηροῖς φλυαρῶν ἡμᾶς, καὶ μὴ ἀρκούμενος ἐπὶ τούτοις, οὔτε αὐτὸς ἐπιδέχεται τοὺς ἀδελφούς, καὶ τοὺς βουλομένους κωλύει, καὶ ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἐκβάλλει. ἀγαπητέ, μὴ μιμοῦ τὸ κακόν, ἀλλὰ τὸ ἀγαθόν. ὁ ἀγαθοποιῶν ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστιν· ὁ κακοποιῶν οὐχ ἑώρακε τὸν θεόν. Δημητρίῳ μεμαρτύρηται ὑπὸ πάντων, καὶ ὑπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας· καὶ ἡμεῖς δὲ μαρτυροῦμεν, καὶ οἶδατε ὅτι ἡ μαρτυρία ἡμῶν ἀληθής ἐστι. πολ-

λὰ εἶχον γράφειν, ἀνῆ οὐ θέλω διὰ μέλανος καὶ καλάμου σοι γράψαι· ἐλπίζω δὲ ταχέως ἰδεῖν σε, καὶ στόμα πρὸς στόμα λαλήσομεν. εἰρήνη σοι. ἀσπάζονταί σε οἱ φίλοι. ἀσπάζου τοὺς φίλους κατ' ὄνομα.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑ ΚΑΘΟΛΙΚΗ.

ΙΟΥΔΑΣ Ἰησοῦ Χριστοῦ δοῦλος, ἀδελφὸς δὲ Ἰακώβου, τοῖς ἐν θεῷ πατρὶ ἡγιασμένοις, καὶ Ἰησοῦ Χριστῷ τετηρημένοις κλητοῖς· ἔλεος ὑμῖν καὶ εἰρήνη καὶ ἀγάπη πληθυνθείη.

Ἀγαπητοί, πᾶσαν σπουδὴν ποιούμενος ἀ γράφειν ὑμῖν περὶ τῆς κοινῆς σωτηρίας, ἀνάγκην ἔσχον γράψαι ὑμῖν, παρακαλῶν ἐπα-

χρίζεσθαι τῇ ἅπαξ παραδοθείσῃ τοῖς ἁγίοις πίστει. παρεισέδυσαν γάρ τινες ἄνθρωποι οἱ πάλαι προγεγραμμένοι εἰς τοῦτο τὸ κρῖμα, ἀσεβεῖς, τὴν τοῦ θεοῦ ἡμῶν χάριν μετατιθέντες εἰς ἀσέλγειαν, καὶ τὸν μόνον δεσπότην θεὸν, καὶ κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἀρνούμενοι. Ὑπομνῆσαι δὲ ὑμᾶς βούλομαι, εἰδότας ὑμᾶς ἅπαξ τοῦτο, ὅτι ὁ κύριος λαὸν ἐκ γῆς Αἰγύπτου σώσας, τὸ δεύτερον τοὺς μὴ πιστεύσαντας ἀπώλεσεν· ἀγγέλους τε τοὺς μὴ τηρήσαντας τὴν ἑαυτῶν ἀρχὴν, ἀλλὰ ἀπολιπόντας τὸ ἴδιον οἰκητήριον, εἰς κρίσιν μεγάλης ἡμέρας, δεσμοῖς ἀϊδίοις ὑπὸ ζόφον τετήρηκεν· ὡς Σόδομα, καὶ Γόμορρα, καὶ αἱ περὶ αὐτὰς πόλεις, τὸν ὅμοιον τούτοις τρόπον ἐκπορνεύσασαι, καὶ ἀπελθοῦσαι ὀπίσω σαρκὸς ἑτέρας, πρόκεινται δεῖγμα, πυρὸς αἰωνίου δίκην ὑπέχουσαι. ὁμοίως μέντοι καὶ οὗτοι ἐνυπνιαζόμενοι, σάρκα μὲν μιαίνουσι, κυριότητα δὲ ἀθετοῦσι, δόξας δὲ βλασφημοῦσιν· ὁ δὲ Μιχαὴλ ὁ ἀρχάγγελος, ὅτε τῷ διαβόλῳ διακρινόμενος διελέγετο περὶ τοῦ Μωσέως σώματος, οὐκ ἐτόλμησε κρίσιν ἐπενεγκεῖν βλασφημίας. ἀλλ' εἶπεν, ἐπιτιμήσαι σοι

κζ'. οὗτοι δὲ ὅσα μὲν οὐκ οἴδασι, βλασφημοῦσιν, ὅσα δὲ φυσικῶς ὡς τὰ ἄλογα ζῶα ἐπίστανται, ἐν τούτοις φθείρονται). Οὐαὶ αὐτοῖς, ὅτι τῇ ὁδῷ τοῦ Κάϊν ἐπορεύθησαν, καὶ τῇ πλάνῃ τοῦ Βαλαὰμ μισθοῦ ἐξεχύθησαν, καὶ τῇ ἀντιλογίᾳ τοῦ Κορὲ ἀπώλοντο. οὗτοί εἰσιν οἱ ἐν ταῖς ἀγάπαις ὑμῶν, σπιλάδες συνευωχούμενοι, ἀφόβως ἑαυτοὺς ποιμαίνοντες· νεφέλαι ἄνυδροι, ὑπὸ ἀνέμων παραφερόμεναι, δένδρα φθινοπωρινὰ, ἄκαρπα, δὶς ἀποθανόντα, ἐκριζωθέντα, κύματα ἄγρια θαλάσσης, ἐπαφρίζοντα τὰς ἑαυτῶν αἰσχύνας, ἀστέρες πλανῆται, οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκότους εἰς τὸν αἰῶνα τετήρηται). προεφήτευσε δὲ καὶ τούτοις ἕβδομος ἀπὸ Ἀδὰμ Ἐνὼχ, λέγων, ἰδοὺ ἦλθε Κύριος ἐν μυριάσιν ἁγίαις αὐτοῦ, ποιῆσαι κρίσιν κατὰ πάντων, καὶ ἐξελέγξαι πάντας τοὺς ἀσεβεῖς αὐτῶν, περὶ πάντων τῶν ἔργων ἀσεβείας αὐτῶν ὧν ἠσέβησαν, καὶ περὶ πάντων τῶν σκληρῶν ὧν ἐλάλησαν κατ' αὐτοῦ ἁμαρτωλοὶ ἀσεβεῖς. οὗτοί εἰσι γογγυσταὶ, μεμψίμοιροι, κατὰ τὰς ἐπιθυμίας αὐτῶν πορευόμενοι, καὶ τὸ στόμα αὐτῶν λαλεῖ ὑπέρογκα, θαυμάζοντες πρόσωπα ὠ-

γ' φελείας χάειν. Ὑμεῖς δὲ ἀγαπητοὶ μνήσθητε τῶν ῥημάτων τῶν προειρημένων ὑπὸ τῶν ἀποστόλων τοῦ κυ ἡμῶν Ἰυ χυ, ὅτι ἔλεγον ὑμῖν ὅτι ἐν ἐσχάτῳ χρόνῳ ἔσονται ἐμπαῖκται, κατὰ τὰς ἑαυτῶν ἐπιθυμίας πορευόμενοι τῶν ἀσεβειῶν. οὗτοί εἰσιν οἱ ἀποδιοείζοντες, ψυχικοὶ πνεῦμα μὴ ἔχοντες. ὑμεῖς δέ, ἀγαπητοί, τῇ ἁγιωτάτῃ ὑμῶν πίστει ἐποικοδομοῦντες ἑαυτοῖς, ἐν πνεύματι ἁγίῳ προσευχόμενοι, ἑαυτοὺς ἐν ἀγάπῃ θυ τηρήσατε, προσδεχόμενοι τὸ ἔλεος τοῦ κυ ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, εἰς ζωὴν αἰώνιον· καὶ οὓς μὲν ἐλεεῖτε διακρινόμενοι, οὓς δὲ ἐν φόβῳ σώζετε, ἐκ τοῦ πυρὸς ἁρπάζοντες, μισοῦντες καὶ τὸν ἀπὸ τῆς σαρκὸς ἐσπιλωδ' μένον χιτῶνα. Τῷ δὲ δυναμένῳ φυλάξαι αὐτοὺς ἀπταίστους, καὶ στῆσαι κατενώπιον τῆς δόξης αὐτοῦ ἀμώμους ἐν ἀγαλλιάσει, μόνῳ σοφῷ θεῷ σωτῆρι ἡμῶν δόξα καὶ μεγαλωσύνη, κράτος καὶ ἐξουσία, καὶ νῦν καὶ εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ.

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ἰῦ χῦ, ἣν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ θεός, δεῖξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ ἃ δεῖ γενέσθαι ἐν τάχει, καὶ ἐσήμανεν ἀποστείλας διὰ τοῦ ἀγγέλου αὐτοῦ τῷ δούλῳ αὐτοῦ ἰωάννῃ, ὃς ἐμαρτύρησε τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ τὴν μαρτυρίαν ἰησοῦ χριστοῦ, ὅσα τε εἶδε. μακάριος ὁ ἀναγινώσκων, καὶ οἱ ἀκούοντες τοὺς λόγους τῆς προφητείας, καὶ τηροῦντες τὰ ἐν αὐτῇ γεγραμμένα· ὁ γὰρ καιρὸς ἐγγύς. ἰωάννης ταῖς ἑπτὰ ἐκκλησίαις ταῖς ἐν τῇ ἀσίᾳ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ τοῦ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος, καὶ ἀπὸ τῶν ἑπτὰ πνευμάτων, ἃ ἐνώπιον τοῦ θρόνου αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ ἰησοῦ

χριστὸς ὁ μάρτυς ὁ πιστὸς, ὁ πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν, καὶ ὁ ἄρχων τῶν βασιλέων τῆς γῆς· τῷ ἀγαπήσαντι ἡμᾶς καὶ λούσαντι ἡμᾶς ἐκ τῶν ἁμαρτιῶν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ, καὶ ἐποίησεν ἡμᾶς βασιλεῖς καὶ ἱερεῖς τῷ θεῷ καὶ πατρὶ αὐτοῦ, αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. ἰδοὺ ἔρχεται μετὰ τῶν νεφελῶν, καὶ ὄψεται αὐτὸν πᾶς ὀφθαλμὸς, καὶ οἵτινες αὐτὸν ἐξεκέντησαν, καὶ κόψονται ἐπ' αὐτὸν πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς· ναὶ, ἀμήν· ἐγώ εἰμι τὸ Α καὶ τὸ Ω, ἀρχὴ καὶ τέλος, λέγει ὁ κύριος, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος, ὁ παντοκράτωρ· ἐγὼ ἰωάννης ὁ καὶ ἀδελφὸς ὑμῶν, καὶ συγκοινωνὸς ἐν τῇ θλίψει καὶ ἐν τῇ βασιλείᾳ καὶ ὑπομονῇ ἐν χῦ, ἐγενόμην ἐν τῇ νήσῳ τῇ καλουμένῃ πάτμῳ, διὰ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ διὰ τὴν μαρτυρίαν ἰησοῦ χριστοῦ· ἐγενόμην ἐν πνεύματι ἐν τῇ κυριακῇ ἡμέρᾳ, καὶ ἤκουσα ὀπίσω μου φωνὴν μεγάλην ὡς σάλπιγγος λεγούσης, ἐγώ εἰμι τὸ Α καὶ τὸ Ω, ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος· καὶ, ὃ βλέπεις γράψον εἰς βιβλίον, καὶ πέμψον ταῖς ἑπτὰ ἐκκλησίαις ταῖς ἐν ἀσίᾳ, εἰς ἔφεσον, καὶ εἰς σμύρναν, καὶ εἰς πέργαμον, καὶ

εἰς

εἰς θυάτειρα, & εἰς σάρδεις, καὶ εἰς φιλαδέλφειαν, καὶ εἰς λαοδίκειαν. καὶ ἐπέστρεψα βλέπειν τὴν φωνὴν ἥτις ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ· καὶ ἐπιστρέψας εἶδον ἑπτὰ λυχνίας χρυσᾶς, καὶ ἐν μέσῳ τῶν ἑπτὰ λυχνιῶν ὅμοιον υἱῷ ἀνθρώπου, ἐνδεδυμένον ποδήρη, καὶ περιεζωσμένον πρὸς τοῖς μαστοῖς ζώνην χρυσῆν· ἡ δὲ κεφαλὴ αὐτοῦ καὶ αἱ τρίχες, λευκαὶ ὡσεὶ ἔριον λευκόν, ὡς χιών· καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡς φλὸξ πυρὸς, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὅμοιοι χαλκολιβάνῳ, ὡς ἐν καμίνῳ πεπυρωμένοι· καὶ ἡ φωνὴ αὐτοῦ ὡς φωνὴ ὑδάτων πολλῶν· καὶ ἔχων ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ χειρὶ ἀστέρας ἑπτά· καὶ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ῥομφαία δίστομος ὀξεῖα ἐκπορευομένη, & ἡ ὄψις αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος φαίνει ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ. καὶ ὅτε εἶδον αὐτὸν, ἔπεσα πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ ὡς νεκρός· καὶ ἐπέθηκε τὴν δεξιὰν αὐτοῦ χεῖρα ἐπ' ἐμὲ, λέγων μοι, μὴ φοβοῦ· ἐγώ εἰμι ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος, καὶ ὁ ζῶν· καὶ ἐγενόμην νεκρὸς, καὶ ἰδοὺ ζῶν εἰμι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν· καὶ ἔχω τὰς κλεῖς τοῦ ᾅδου καὶ τοῦ θανάτου. γράψον ἃ εἶδες, & ἃ εἰσι, καὶ ἃ μέλλει γίνεσθαι μετὰ

τῶν τα. τὸ μυστήριον τῶν ἑπτὰ ἀστέρων οὓς εἶδες ὑπὲρ τῆς δεξιᾶς μου, καὶ τὰς ἑπτὰ λυχνίας τὰς χρυσᾶς· οἱ ἑπτὰ ἀστέρες, ἄγγελοι τῶν ἑπτὰ ἐκκλησιῶν εἰσι· καὶ αἱ ἑπτὰ λυχνίαι αἃς εἶδες,
2 ἑπτὰ ἐκκλησίαι εἰσί. Τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐφεσίνης ἐκκλησίας γράψον· Τάδε λέγει ὁ κρατῶν τοὺς ἑπτὰ ἀστέρας ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, ὁ περιπατῶν ἐν μέσῳ τῶν ἑπτὰ λυχνιῶν τῶν χρυσῶν· οἶδα τὰ ἔργα σου καὶ τὸν κόπον σου καὶ τὴν ὑπομονήν σου, καὶ ὅτι οὐ δύνῃ βαστάσαι κακούς, καὶ ἐπείρασω τοὺς φάσκοντας ἑαυτοὺς ἀποστόλους, καὶ οὐκ εἰσὶ, καὶ εὗρες αὐτοὺς ψευδεῖς, καὶ ὑπομονὴν ἔχεις, καὶ διὰ τὸ ὄνομά μου κεκοπίακας καὶ οὐ κέκμηκας· ἀλλ' ἔχω κατὰ σοῦ, ὅτι τὴν ἀγάπην σου τὴν πρώτην ἀφῆκας. μνημόνευε οὖν πόθεν ἐκπέπτωκας, καὶ μετανόησον, καὶ τὰ πρῶτα ἔργα ποίησον· εἰ δὲ μή, ἔρχομαί σοι ταχύ, καὶ κινήσω τὴν λυχνίαν σου ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς, ἐὰν μὴ μετανοήσῃς· ἀλλὰ τοῦτο ἔχεις, ὅτι μισεῖς τὰ ἔργα τῶν νικολαϊτῶν, ἃ κἀγὼ μισῶ. ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις· τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ φαγεῖν ἐκ τοῦ ξύλου τῆς

ζωῆς, ὅ ἐστιν ἐν μέσῳ τῷ παραδείσου τοῦ θεοῦ.
καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐκκλησίας σμυρναίων γράψον· τάδε λέγει ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος, ὃς ἐγένετο νεκρὸς, καὶ ἔζησεν· οἶδά σου τὰ ἔργα καὶ τὴν θλῖψιν καὶ τὴν πτωχείαν, πλούσιος δὲ εἶ· καὶ τὴν βλασφημίαν τῶν λεγόντων ἰουδαίους εἶναι ἑαυτοὺς, καὶ οὐκ εἰσὶν, ἀλλὰ συναγωγὴ τοῦ σατανᾶ. μηδὲν φοβοῦ ἃ μέλλεις πάσχειν· ἰδοὺ μέλλει βαλεῖν ὁ διάβολος εἰς φυλακὴν ὑμᾶς ἵνα πειρασθῆτε· καὶ ἕξετε θλῖψιν ἡμερῶν δέκα. γίνου πιστὸς ἄχρι θανάτου, καὶ δώσω σοι τὸν στέφανον τῆς ζωῆς. ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις· ὁ νικῶν οὐ μὴ ἀδικηθῇ ὑπὸ τοῦ θανάτου τοῦ δευτέρου. καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν περγάμῳ ἐκκλησίας γράψον· τάδε λέγει ὁ ἔχων τὴν ῥομφαίαν τὴν δίστομον τὴν ὀξεῖαν. οἶδα τὰ ἔργα σου, καὶ ποῦ κατοικεῖς, ὅπου ὁ θρόνος τοῦ σατανᾶ, καὶ κρατεῖς τὸ ὄνομά μου, καὶ οὐκ ἠρνήσω τὴν πίστιν μου, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐν αἷς Ἀντίπας ὁ μάρτυς μου ὁ πιστὸς, ὃς ἀπεκτάνθη παρ' ὑμῖν, ὅπου κατοικεῖ ὁ σατανᾶς· ἀλλ' ἔχω κατὰ σοῦ ὀλίγα, ὅτι ἔχεις ἐκεῖ κρατοῦντας τὴν διδαχὴν Βαλαὰμ

λαὰμ, ὃς ἐδίδασκεν ἐν τῷ βαλὰκ βαλεῖν σκάνδαλον ἐνώπιον τῶν υἱῶν ἰσραὴλ, φαγεῖν εἰδωλόθυτα καὶ πορνεῦσαι. οὕτως ἔχεις καὶ σὺ κρατοῦντας τὴν διδαχὴν τῶν νικολαϊτῶν, ὃ μισῶ. μετανόησον· εἰ δὲ μή, ἔρχομαί σοι ταχύ, καὶ πολεμήσω μετ' αὐτῶν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ στόματός μου. ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις· τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ φαγεῖν ἀπὸ τοῦ μάννα τοῦ κεκρυμμένου, καὶ δώσω αὐτῷ ψῆφον λευκήν, καὶ ἐπὶ τὴν ψῆφον ὄνομα καινὸν γεγραμμένον, ὃ οὐδεὶς ἔγνω εἰ μὴ ὁ λαμβάνων. καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν θυατείροις ἐκκλησίας γράψον· τάδε λέγει ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, ὁ ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ὡς φλόγα πυρός, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὅμοιοι χαλκολιβάνῳ, οἶδά σου τὰ ἔργα, καὶ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν διακονίαν καὶ τὴν πίστιν καὶ τὴν ὑπομονήν σου, καὶ τὰ ἔργα σου, καὶ τὰ ἔσχατα πλείονα τῶν πρώτων· ἀλλ' ἔχω κατά σου ὀλίγα, ὅτι ἐᾷς τὴν γυναῖκα ἰεζαβὴλ τὴν λέγουσαν ἑαυτὴν προφῆτιν, διδάσκειν καὶ πλανᾶσθαι ἐμοὺς δούλους, πορνεῦσαι καὶ εἰδωλόθυτα φαγεῖν. καὶ ἔδωκα αὐτῇ χρόνον ἵνα μετανοήσῃ· καὶ

τῆς πορνείας αὐτῆς, καὶ οὐ μετενόησεν. ἰδοὺ
ἐγὼ βάλλω αὐτὴν εἰς κλίνην καὶ τοὺς μοι-
χεύοντας μετ' αὐτῆς, εἰς θλῖψιν μεγάλην, ἐὰν
μὴ μετανοήσωσιν ἐκ τῶν ἔργων αὐτῶν, καὶ τὰ
τέκνα αὐτῆς ἀποκτενῶ ἐν θανάτῳ· καὶ γνώ-
σονται πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ ἐ-
ραυνῶν νεφροὺς καὶ καρδίας· καὶ δώσω ὑμῖν
ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα ὑμῶν. ὑμῖν δὲ λέγω, καὶ
λοιποῖς τοῖς ἐν Θυατείροις ὅσοι οὐκ ἔχουσι τὴν
διδαχὴν ταύτην, οἵτινες οὐκ ἔγνωσαν τὰ
βάθη τοῦ σατανᾶ, ὡς λέγουσιν· οὐ βάλλω ἐφ'
ὑμᾶς ἄλλο βάρος· πλὴν ὃ ἔχετε, κρατήσατε
ἄχρις οὗ ἂν ἥξω· καὶ ὁ νικῶν καὶ ὁ τηρῶν ἄχρι
τέλους τὰ ἔργα μου, δώσω αὐτῷ ἐξουσίαν
ἐπὶ τῶν ἐθνῶν, καὶ ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ
σιδηρᾷ, ὡς τὰ σκεύη τὰ κεραμικὰ συντρί-
βεται, ὡς κἀγὼ εἴληφα παρὰ τοῦ πατρός μου·
καὶ δώσω αὐτῷ τὸν ἀστέρα τὸν πρωϊνόν. ὁ
ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει τοῖς
ἐκκλησίαις. Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Σάρ- 3
δεσιν ἐκκλησίας γράψον· Τάδε λέγει ὁ ἔχων τὰ
πνεύματα τοῦ θεοῦ, καὶ τοὺς ἑπτὰ ἀστέρας, οἶδά
σου τὰ ἔργα, ὅτι τὸ ὄνομα ἔχεις ὅτι ζῇς, καὶ νε-

κρὸς εἶ. γίνου γρηγορῶν, καὶ στήριξον τὰ λοιπὰ
ἃ μέλλει ἀποθανεῖν. οὐ γὰρ εὕρηκά σου τὰ ἔρ
γα πεπληρωμένα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. μνημό-
νευε οὖν πῶς εἴληφας καὶ ἤκουσας, καὶ τήρει,
καὶ μετανόησον. ἐὰν οὖν μὴ γρηγορήσῃς, ἥξω
ὡς κλέπτης, καὶ οὐ μὴ γνῶς ποίαν ὥ-
ραν ἥξω ἐπί σε. ἔχεις ὀλίγα ὀνόματα καὶ ἐν
Σάρδεσιν, ἃ οὐκ ἐμόλυναν τὰ ἱμάτια αὐτῶν,
καὶ περιπατήσουσι μετ' ἐμοῦ ἐν λευκοῖς, ὅτι
ἄξιοί εἰσιν. ὁ νικῶν, οὗτος περιβαλεῖται ἐν ἱμα
τίοις λευκοῖς, καὶ οὐ μὴ ἐξαλείψω τὸ ὄνομα
αὐτοῦ ἐκ βίβλου τῆς ζωῆς, καὶ ἐξομολογήσομαι τὸ
ὄνομα αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ πατρός μου, καὶ ἐνώπιον
τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ. ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ
πνεῦμα λέγει τῇ ἐκκλησίαις. καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς
ἐν φιλαδελφίᾳ ἐκκλησίας γράψον· τάδε λέγει
ὁ ἅγιος, ὁ ἀληθινός, ὁ ἔχων τὴν κλεῖδα τοῦ
Δαβίδ, ὁ ἀνοίγων καὶ οὐδεὶς κλείει, καὶ κλείει καὶ
οὐδεὶς ἀνοίγει· οἶδά σου τὰ ἔργα. ἰδοὺ δέδω-
κα ἐνώπιόν σου θύραν ἠνεῳγμένην, καὶ οὐ-
δεὶς δύναται κλεῖσαι αὐτήν· ὅτι μικρὰν ἔ-
χεις δύναμιν, καὶ ἐτήρησάς μου τὸν λόγον, καὶ οὐκ
ἠρνήσω τὸ ὄνομά μου. ἰδοὺ δίδωμι ἐκ τῆς

συναγωγῆς τῦ σατανᾶ τῶν λεγόντων αὐτοὺς
ἰουδαίους εἶν, καὶ ὐκ εἰσὶν, ἀλλὰ ψεύδονται.
ἰδοὺ ποιήσω αὐτοὺς, ἵνα ἥξωσι καὶ προσκυνή
σωσιν ἐνώπιον τῶν ποδῶν σου, καὶ γνῶσιν ὅτι ἐγὼ
ἠγάπησά σε, ὅτι ἐτήρησας τὸν λόγον τῆς ὑπο-
μονῆς μου, κἀγώ σε τηρήσω ἐκ τῆς ὥρας τοῦ
πειρασμοῦ τῆς μελλούσης ἔρχεσθαι ὅλην τὴν
οἰκουμένην ὅλης, πειράσαι τοὺς κατοικοῦντας
ἐπὶ τῆς γῆς. ἰδοὺ ἔρχομαι ταχύ. κράτει ὃ ἔ-
χεις, ἵνα μηδεὶς λάβῃ τὸν στέφανόν σου. ὁ νικῶν
ποιήσω αὐτὸν στῦλον ἐν τῷ ναῷ τῦ θεῦ μου, καὶ ἔξω
οὐ μὴ ἐξέλθῃ ἔτι, καὶ γράψω ἐπ' αὐτὸν τὸ ὄνομα
τῦ θεῦ μου, καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως τῦ θεῦ μου τῆς
καινῆς ἱερουσαλήμ, ἡ καταβαίνουσα ἐκ τῦ οὐρανοῦ
ἀπὸ τῦ θεοῦ μου, καὶ τὸ ὄνομά μου τὸ καινόν.
ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς
ἐκκλησίαις. καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐκκλησίας λαο-
δικέων γράψον, τάδε λέγει ὁ ἀμὴν, ὁ μάρτυς
ὁ πιστὸς καὶ ἀληθινὸς, ἡ ἀρχὴ τῆς κτίσεως τῦ
θεοῦ. οἶδά σου τὰ ἔργα, ὅτι οὔτε ψυχρὸς εἶ,
οὔτε ζεστός· ὄφελον ψυχρὸς εἶης ἢ ζεστός· οὕ-
τως ὅτι χλιαρὸς εἶ, καὶ οὔτε ψυχρὸς οὔτε ζε-
στὸς, μέλλω σε ἐμέσαι ἐκ τοῦ στόματός μου, ὅτι

λέγεις, ὅτι πλούσιός εἰμι καὶ πεπλούτηκα καὶ οὐδενὸς χρείαν ἔχω, καὶ οὐκ οἶδας ὅτι σὺ εἶ ὁ ταλαίπωρος καὶ ἐλεεινὸς καὶ πτωχὸς καὶ τυφλὸς καὶ γυμνός. συμβουλεύω σοι ἀγοράσαι παρ' ἐμοῦ χρυσίον πεπυρωμένον ἐκ πυρός, ἵνα πλουτήσῃς· καὶ ἱμάτια λευκά, ἵνα περιβάλῃ, καὶ μὴ φανερωθῇ ἡ αἰσχύνη τῆς γυμνότητός σου· καὶ κολλούριον ἔγχρισον τοῖς ὀφθαλμοῖς σου, ἵνα βλέπῃς. ἐγὼ ὅσους ἐὰν φιλῶ, ἐλέγχω καὶ παιδεύω. ζήλωσον οὖν καὶ μετανόησον. ἰδοὺ ἕστηκα ἐπὶ τὴν θύραν καὶ κρούω. ἐάν τις ἀκούσῃ τῆς φωνῆς μου, καὶ ἀνοίξῃ τὴν θύραν, εἰσελεύσομαι πρὸς αὐτὸν, καὶ δειπνήσω μετ' αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς μετ' ἐμοῦ. ὁ νικῶν δώσω αὐτῷ καθίσαι μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ θρόνῳ μου, ὡς κἀγὼ ἐνίκησα, καὶ ἐκάθισα μετὰ τοῦ πατρός μου ἐν τῷ θρόνῳ αὐτοῦ. ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦ-
4 μα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις. Μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἰδοὺ θύρα ἠνεῳγμένη ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἡ φωνὴ ἡ πρώτη ἣν ἤκουσα ὡς σάλπιγγος λαλούσης μετ' ἐμοῦ, λέγουσα, ἀνάβα ὧδε, καὶ δείξω σοι ἃ δεῖ γενέσθαι μετὰ ταῦτα. καὶ εὐθέως ἐγενόμην ἐν πνεύματι· καὶ ἰδοὺ

θρόνος ἕκειτο ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τὸν θρόνον καθήμενος. καὶ ὁ καθήμενος ἦν ὅμοιος ὁράσει λίθῳ ἰάσπιδι, καὶ σαρδίνῳ· καὶ ἶρις κυκλόθεν τοῦ θρόνου ὅμοιος ὁράσει σμαραγδίνῳ· καὶ κυκλόθεν τοῦ θρόνου θρόνοι εἴκοσι καὶ τέσσαρες· καὶ ἐπὶ τοὺς θρόνους εἶδον τοὺς εἴκοσι καὶ τέσσαρας πρεσβυτέρους καθημένους, περιβεβλημένους ἐν ἱματίοις λευκοῖς· καὶ ἔχον ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν στεφάνους χρυσοῦς. καὶ ἐκ τοῦ θρόνου ἐκπορεύονται ἀστραπαὶ καὶ βρονταὶ καὶ φωναί· καὶ ἑπτὰ λαμπάδες πυρὸς καιόμεναι ἐνώπιον τοῦ θρόνου, αἵ εἰσι τὰ ἑπτὰ πνεύματα τοῦ θεοῦ· καὶ ἐνώπιον τοῦ θρόνου θάλασσα ὑαλίνη ὁμοία κρυστάλλῳ· καὶ ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου καὶ κύκλῳ τοῦ θρόνου τέσσαρα ζῶα γέμοντα ὀφθαλμῶν ἔμπροσθεν καὶ ὄπισθεν· καὶ τὸ ζῶον τὸ πρῶτον ὅμοιον λέοντι, καὶ τὸ δεύτερον ζῶον ὅμοιον μόσχῳ, καὶ τὸ τρίτον ζῶον ἔχον τὸ πρόσωπον ὡς ἄνθρωπος, καὶ τὸ τέταρτον ζῶον ὅμοιον ἀετῷ πετωμένῳ· καὶ τέσσαρα ζῶα, ἓν καθ' ἑαυτὸ εἶχον ἀνὰ πτέρυγας ἓξ κυκλόθεν, καὶ ἔσωθεν γέμοντα ὀφθαλμῶν· καὶ ἀνάπαυσιν οὐκ ἔχουσιν ἡμέρας καὶ νυκτὸς, λέγοντα,

ἅγιος ἅγιος ἅγιος κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ἦν καὶ ὁ ὢν καὶ ὁ ἐρχόμενος. καὶ ὅταν δώσουσι τὰ ζῶα δόξαν καὶ τιμὴν καὶ εὐχαριστίαν τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, πεσοῦνται οἱ εἴκοσι καὶ τέσσαρες πρεσβύτεροι ἐνώπιον τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ προσκυνοῦσι τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· καὶ βάλλουσι τοὺς στεφάνους αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ θρόνου, λέγοντες, ἄξιος εἶ κύριε λαβεῖν τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δύναμιν, ὅτι σὺ ἔκτισας τὰ πάντα, καὶ διὰ τὸ θέλημά σου εἰσὶ, καὶ
5 ἐκτίσθησαν. Καὶ εἶδον ἐπὶ τὴν δεξιὰν τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου βιβλίον γεγραμμένον ἔσωθεν καὶ ὄπισθεν, κατεσφραγισμένον σφραγῖσιν ἑπτά. καὶ εἶδον ἄγγελον ἰσχυρὸν κηρύσσοντα φωνῇ μεγάλῃ, τίς ἐστιν ἄξιος ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον, καὶ λῦσαι τὰς σφραγῖδας αὐτοῦ; καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο ἐν τῷ οὐρανῷ, οὐδὲ ἐπὶ τῆς γῆς, οὐδὲ ὑποκάτω τῆς γῆς, ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον, οὐδὲ βλέπειν αὐτό. καὶ ἐγὼ ἔκλαιον πολλὰ, ὅτι οὐδεὶς ἄξιος εὑρέθη ἀνοῖξαι καὶ ἀναγνῶναι τὸ βιβλίον, οὔτε βλέπειν αὐτό. καὶ εἷς ἐκ τῶν πρεσβυ-

τέρων λέγά μοι, μὴ κλαῖε· ἰδοὺ ἐνίκησεν ὁ λέ-
ων ὁ ὢν ἐκ τῆς φυλῆς ἰούδα, ἡ ῥίζα δαβὶδ
ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον, καὶ λῦσαι τὰς ἑπτὰ σφραγί-
δας αὐτοῦ. καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου
καὶ τῶν τεσσάρων ζώων, καὶ ἐν μέσῳ τῶν πρεσ-
βυτέρων, ἀρνίον ἑστηκὸς ὡς ἐσφαγμένον, ἔχον
κέρατα ἑπτὰ καὶ ὀφθαλμοὺς ἑπτά, οἵ εἰσι τὰ
ἑπτὰ τοῦ θεοῦ πνεύματα τὰ ἀπεσταλμένα εἰς
πᾶσαν τὴν γῆν· καὶ ἦλθε, καὶ εἴληφε τὸ βιβλίον
ἐκ τῆς δεξιᾶς τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου·
καὶ ὅτε ἔλαβε τὸ βιβλίον, τὰ τέσσαρα ζῶα
καὶ οἱ εἰκοσιτέσσαρες πρεσβύτεροι ἔπεσον ἐνώ-
πιον τοῦ ἀρνίου, ἔχοντες ἕκαστος κιθάρας, καὶ
φιάλας χρυσᾶς γεμούσας θυμιαμάτων, αἵ
εἰσιν αἱ προσευχαὶ τῶν ἁγίων· καὶ ᾄδουσιν ᾠ-
δὴν καινὴν λέγοντες, ἄξιος εἶ λαβεῖν τὸ βι-
βλίον, καὶ ἀνοῖξαι τὰς σφραγῖδας αὐτοῦ, ὅτι
ἐσφάγης, καὶ ἠγόρασας τῷ θεῷ ἡμᾶς ἐν τῷ
αἵματί σου, ἐκ πάσης φυλῆς καὶ γλώσσης καὶ
λαοῦ καὶ ἔθνους, καὶ ἐποίησας ἡμᾶς τῷ θεῷ ἡ-
μῶν βασιλεῖς καὶ ἱερεῖς, καὶ βασιλεύσομεν ἐπὶ
τῆς γῆς. καὶ εἶδον, καὶ ἤκουσα φωνὴν ἀγγέλων
πολλῶν κυκλόθεν τοῦ θρόνου καὶ τῶν ζώων καὶ

πρεσβυτέρων· ⁊ χιλιάδες χιλιάδων, λέγοντες φωνῇ μεγάλῃ, ἄξιόν ἐστιν τὸ ἀρνίον τὸ ἐσφαγμένον λαβεῖν τὴν δύναμιν καὶ πλοῦτον ⁊ σοφίαν καὶ ἰσχὺν καὶ τιμὴν καὶ δόξαν καὶ εὐλογίαν. καὶ πᾶν κτίσμα, ὅ ἐστιν ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, ⁊ ὑποκάτω τῆς γῆς, ⁊ ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἅ ἐστι, καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς πάντα, ἤκουσα λέγοντας, τῷ καθημένῳ ἐπὶ τῷ θρόνου, ⁊ τῷ ἀρνίῳ ἡ εὐλογία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δόξα ⁊ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. καὶ τὰ τέσσαρα ζῶα ἔλεγον, ἀμήν. ⁊ οἱ εἰκοσιτέσσαρες πρεσβύτεροι ἔπεσαν, ⁊ προσεκύνησαν τῷ ζῶντι εἰς
6 τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Καὶ εἶδον ὅτε ἤνοιξε τὸ ἀρνίον μίαν ἐκ τῶν σφραγίδων, καὶ ἤκουσα ἑνὸς ἐκ τῶν τεσσάρων ζώων λέγοντος, ὡς φωνῆς βροντῆς, ἔρχου καὶ βλέπε. καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἵππος λευκός, καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' αὐτῷ ἔχων τόξον, καὶ ἐδόθη αὐτῷ στέφανος, καὶ ἐξῆλθε νικῶν, καὶ ἵνα νικήσῃ. καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγίδα τὴν δευτέραν, ἤκουσα τοῦ δευτέρου ζώου λέγοντος, ἔρχου ⁊ βλέπε. ⁊ ἐξῆλθεν ἄλλος ἵππος πυρρός, ⁊ τῷ καθημένῳ ἐπ' αὐτῷ ἐδόθη αὐτῷ λαβεῖν τὴν εἰρήνην ἀπὸ τῆς

γῆς, καὶ ἵνα ἀλλήλους σφάξωσι, καὶ ἐδόθη αὐτῷ μάχαιρα μεγάλη. καὶ ὅτε ἠνοιξε τὴν τρίτην σφραγίδα, ἤκουσα τοῦ τρίτου ζώου λέγοντος, ἔρχου καὶ βλέπε. καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἵππος μέλας, καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' αὐτῷ ἔχων ζυγὸν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐν μέσῳ τῶν τεσσάρων ζώων λέγουσαν, χοῖνιξ σίτου δηναρίου, καὶ τρεῖς χοίνικες κριθῆς δηναρίου· καὶ τὸ ἔλαιον καὶ τὸν οἶνον μὴ ἀδικήσῃς. καὶ ὅτε ἠνοιξε τὴν σφραγίδα τὴν τετάρτην, ἤκουσα φωνὴν τοῦ τετάρτου ζώου λέγουσαν, ἔρχου καὶ βλέπε. καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἵππος χλωρὸς, καὶ ὁ καθήμενος ἐπάνω αὐτοῦ ὄνομα αὐτῷ, ὁ θάνατος, καὶ ὁ ᾅδης ἀκολουθεῖ μετ' αὐτοῦ· καὶ ἐδόθη αὐτοῖς ἐξουσία ἀποκτεῖναι ἐπὶ τὸ τέταρτον τῆς γῆς, ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν θανάτῳ, καὶ ὑπὸ τῶν θηρίων τῆς γῆς. καὶ ὅτε ἠνοιξε τὴν πέμπτην σφραγίδα, εἶδον ὑποκάτω τοῦ θυσιαστηρίου τὰς ψυχὰς τῶν ἐσφαγμένων διὰ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, καὶ διὰ τὴν μαρτυρίαν ἣν εἶχον· καὶ ἔκραζον φωνῇ μεγάλῃ, λέγοντες, ἕως πότε ὁ δεσπότης ὁ ἅγιος καὶ ὁ ἀληθινὸς, οὐ κρίνεις καὶ ἐκδικεῖς τὸ αἷμα

ἡμῶν, ἀπὸ τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ ἀπὸ τῆς ὀργῆς τοῦ ἀρνίου· ὅτι ἦλθεν ἡ ἡμέρα ἡ μεγάλη τῆς ὀργῆς αὐτοῦ, καὶ τίς δύναται σταθῆναι;

7 Καὶ μετὰ τοῦτο εἶδον τέσσαρας ἀγγέλους ἑστῶτας ἐπὶ τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τῆς γῆς, κρατοῦντας τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τῆς γῆς, ἵνα μὴ πνέῃ ἄνεμος ἐπὶ τῆς γῆς μήτε ἐπὶ τῆς θαλάσσης μήτε ἐπὶ πᾶν δένδρον. καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον ἀναβαίνοντα ἀπὸ ἀνατολῆς ἡλίου, ἔχοντα σφραγῖδα θεοῦ ζῶντος· καὶ ἔκραξεν φωνῇ μεγάλῃ τοῖς τέσσαρσιν ἀγγέλοις οἷς ἐδόθη αὐτοῖς ἀδικῆσαι τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, λέγων· μὴ ἀδικήσητε τὴν γῆν μήτε τὴν θάλασσαν μήτε τὰ δένδρα, ἄχρις οὗ σφραγίσωμεν τοὺς δούλους τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. καὶ ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐσφραγισμένων, ἑκατὸν τεσσαράκοντα τέσσαρες χιλιάδες ἐσφραγισμένοι ἐκ πάσης φυλῆς υἱῶν Ἰσραήλ· ἐκ φυλῆς Ἰούδα δώδεκα χιλιάδες ἐσφραγισμένοι, ἐκ φυλῆς Ῥουβὴν δώδεκα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Γὰδ δώδεκα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Ἀσὴρ δώδεκα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Νεφθαλὶμ δώδεκα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Μανασσῆ δώδεκα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Συμεὼν δώδεκα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Λευὶ δώδεκα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Ἰσσαχὰρ δώδεκα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Ζαβουλὼν δώδεκα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Ἰωσὴφ δώδεκα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Βενιαμὶν δώδεκα χιλιάδες ἐσφραγισμένοι.

9 Μετὰ ταῦτα εἶδον καὶ ἰδοὺ ὄχλος πολὺς, ὃν ἀριθμῆσαι αὐτὸν οὐδεὶς ἐδύνατο, ἐκ παντὸς ἔθνους καὶ φυλῶν καὶ λαῶν καὶ γλωσσῶν, ἑστῶτες ἐνώπιον τοῦ θρόνου καὶ ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου, περιβεβλημένους στολὰς λευκὰς καὶ φοίνικες ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν, καὶ κράζουσιν φωνῇ μεγάλῃ λέγοντες· ἡ σωτηρία τῷ θεῷ ἡμῶν τῷ καθημένῳ ἐπὶ τῷ θρόνῳ καὶ τῷ ἀρνίῳ. καὶ πάντες οἱ ἄγγελοι εἱστήκεισαν κύκλῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν τεσσάρων ζῴων, καὶ ἔπεσαν ἐνώπιον τοῦ θρόνου ἐπὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν καὶ προσεκύνησαν τῷ θεῷ, λέγοντες· ἀμήν· ἡ εὐλογία καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ σοφία καὶ ἡ εὐχαριστία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ ἰσχὺς τῷ θεῷ ἡμῶν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

13 Καὶ ἀπεκρίθη εἷς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων λέγων μοι· οὗτοι οἱ περιβεβλημένοι τὰς στολὰς τὰς λευκὰς τίνες εἰσὶ καὶ πόθεν ἦλθον; καὶ εἴρηκα αὐτῷ· κύριέ μου, σὺ οἶδας. καὶ εἶπέν μοι· οὗτοί εἰσιν οἱ ἐρχόμενοι ἐκ τῆς θλίψεως τῆς μεγάλης καὶ ἔπλυναν τὰς στολὰς αὐτῶν καὶ ἐλεύκαναν αὐτὰς ἐν τῷ αἵματι τοῦ ἀρνίου. διὰ τοῦτο εἰσὶν ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ καὶ λατρεύουσιν αὐτῷ ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ· καὶ ὁ καθήμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου σκηνώσει ἐπ' αὐτούς. οὐ πεινάσουσιν ἔτι οὐδὲ διψήσουσιν ἔτι οὐδὲ μὴ πέσῃ ἐπ' αὐτοὺς ὁ ἥλιος οὐδὲ πᾶν καῦμα· ὅτι τὸ ἀρνίον τὸ ἀνὰ μέσον τοῦ θρόνου ποιμανεῖ αὐτοὺς καὶ ὁδηγήσει αὐτοὺς ἐπὶ ζωῆς πηγὰς ὑδάτων, καὶ ἐξαλείψει ὁ θεὸς πᾶν δάκρυον ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.

8 Καὶ ὅταν ἤνοιξε τὴν σφραγῖδα τὴν ἑβδόμην, ἐγένετο σιγὴ ἐν τῷ οὐρανῷ ὡς ἡμιώριον. καὶ εἶδον τοὺς ἑπτὰ ἀγγέλους οἳ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἑστήκασιν, καὶ ἐδόθησαν αὐτοῖς ἑπτὰ σάλπιγγες. καὶ ἄλλος ἄγγελος ἦλθε καὶ ἔστη ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου ἔχων λιβανωτὸν χρυσοῦν, καὶ ἐδόθη αὐτῷ θυμιάματα πολλὰ ἵνα δώσει ταῖς προσευχαῖς πάντων τῶν ἁγίων ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν τὸ ἐνώπιον τοῦ θρόνου· καὶ ἀνέβη ὁ καπνὸς τῶν θυμιαμάτων ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων ἐκ χειρὸς τοῦ ἀγγέλου ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. καὶ εἴληφεν ὁ ἄγγελος τὸν λιβανωτὸν καὶ ἐγέμισεν αὐτὸν ἐκ τοῦ πυρὸς τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν γῆν· καὶ ἐγένοντο βρονταὶ καὶ φωναὶ καὶ ἀστραπαὶ καὶ σεισμός.

6 Καὶ οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι οἱ ἔχοντες τὰς ἑπτὰ σάλπιγγας ἡτοίμασαν ἑαυτοὺς ἵνα σαλπίσωσιν. καὶ ὁ πρῶτος ἐσάλπισεν· καὶ ἐγένετο χάλαζα καὶ πῦρ μεμιγμένα ἐν αἵματι καὶ ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν· καὶ τὸ τρίτον τῶν δένδρων κατεκάη καὶ πᾶς χόρτος χλωρὸς κατεκάη.

8 Καὶ ὁ δεύτερος ἄγγελος ἐσάλπισεν· καὶ ὡς ὄρος μέγα πυρὶ καιόμενον ἐβλήθη εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ τὸ τρίτον τῆς θαλάσσης ἐγένετο αἷμα, καὶ ἀπέθανε τὸ τρίτον τῶν κτισμάτων τῶν ἐν τῇ θαλάσσῃ τῶν ἐχόντων ψυχάς, καὶ τὸ τρίτον τῶν πλοίων διεφθάρησαν.

10 Καὶ ὁ τρίτος ἄγγελος ἐσάλπισεν· καὶ ἔπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀστὴρ μέγας καιόμενος ὡς λαμπάς, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὸ τρίτον τῶν ποταμῶν καὶ ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων· καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἀστέρος λέγεται Ἄψινθος· καὶ τὸ τρίτον τῶν ὑδάτων ἐγένετο εἰς ἄψινθον, καὶ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ἀπέθανον ἐκ τῶν ὑδάτων, ὅτι ἐπικράνθησαν.

12 Καὶ ὁ τέταρτος ἄγγελος ἐσάλπισεν· καὶ ἐπλήγη τὸ τρίτον τοῦ ἡλίου καὶ τὸ τρίτον τῆς σελήνης καὶ τὸ τρίτον τῶν ἀστέρων, ἵνα σκοτισθῇ τὸ τρίτον αὐτῶν καὶ ἡ ἡμέρα μὴ φάνῃ τὸ τρίτον αὐτῆς καὶ ἡ νὺξ ὁμοίως.

13 Καὶ εἶδον καὶ ἤκουσα ἑνὸς ἀετοῦ πετομένου ἐν μεσουρανήματι λέγοντος φωνῇ μεγάλῃ· οὐαὶ οὐαὶ οὐαὶ τοῖς κατοικοῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς ἐκ τῶν λοιπῶν φωνῶν τῆς σάλπιγγος τῶν τριῶν ἀγγέλων τῶν μελλόντων σαλπίζειν.

9 Καὶ ὁ πέμπτος ἄγγελος ἐσάλπισεν· καὶ εἶδον ἀστέρα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεπτωκότα εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἡ κλεὶς τοῦ φρέατος τῆς ἀβύσσου· καὶ ἤνοιξε τὸ φρέαρ τῆς ἀβύσσου, καὶ ἀνέβη καπνὸς ἐκ τοῦ φρέατος ὡς καπνὸς καμίνου μεγάλης, καὶ ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος καὶ ὁ ἀὴρ ἐκ τοῦ καπνοῦ τοῦ φρέατος. καὶ ἐκ τοῦ καπνοῦ ἐξῆλθον ἀκρίδες εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐδόθη αὐταῖς ἐξουσία ὡς ἔχουσιν ἐξουσίαν οἱ σκορπίοι τῆς γῆς. καὶ ἐρρέθη αὐταῖς ἵνα μὴ ἀδικήσωσι τὸν χόρτον τῆς γῆς οὐδὲ πᾶν χλωρὸν οὐδὲ πᾶν δένδρον, εἰ μὴ τοὺς ἀνθρώπους μόνους οἵτινες οὐκ ἔχουσι τὴν σφραγῖδα τοῦ θεοῦ ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. καὶ ἐδόθη αὐταῖς ἵνα μὴ ἀποκτείνωσιν αὐτοὺς ἀλλ' ἵνα βασανισθῶσι μῆνας πέντε· καὶ ἡ βάσανος αὐτῶν ὡς βάσανος σκορπίου ὅταν παίσῃ ἄνθρωπον. καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ζητήσουσιν οἱ ἄνθρωποι τὸν θάνατον καὶ οὐ μὴ εὑρήσουσιν αὐτόν· καὶ ἐπιθυμήσουσιν ἀποθανεῖν καὶ φεύγει ὁ θάνατος ἀπ' αὐτῶν. καὶ τὰ ὁμοιώματα τῶν ἀκρίδων ὅμοια ἵπποις ἡτοιμασμένοις εἰς πόλεμον· καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ὡς στέφανοι ὅμοιοι χρυσῷ, καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὡς πρόσωπα ἀνθρώπων· καὶ εἶχον τρίχας ὡς τρίχας γυναικῶν, καὶ οἱ ὀδόντες αὐτῶν ὡς λεόντων ἦσαν· καὶ εἶχον θώρακας ὡς θώρακας σιδηροῦς, καὶ ἡ φωνὴ τῶν πτερύγων αὐτῶν ὡς φωνὴ ἁρμάτων ἵππων πολλῶν τρεχόντων εἰς πόλεμον· καὶ ἔχουσιν οὐρὰς ὁμοίας σκορπίοις καὶ κέντρα, καὶ ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν ἡ ἐξουσία αὐτῶν ἀδικῆσαι τοὺς ἀνθρώπους μῆνας πέντε· ἔχουσιν ἐπ' αὐτῶν βασιλέα τὸν ἄγγελον τῆς ἀβύσσου, ὄνομα αὐτῷ Ἑβραϊστὶ Ἀβαδδών, καὶ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ ὄνομα ἔχει Ἀπολλύων.

12 Ἡ οὐαὶ ἡ μία ἀπῆλθεν· ἰδοὺ ἔρχονται ἔτι δύο οὐαὶ μετὰ ταῦτα.

13 Καὶ ὁ ἕκτος ἄγγελος ἐσάλπισεν· καὶ ἤκουσα μίαν φωνὴν ἐκ τῶν τεσσάρων κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ χρυσοῦ τοῦ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ λέγουσαν τῷ ἕκτῳ ἀγγέλῳ ὁ ἔχων τὴν σάλπιγγα· λῦσον τοὺς τέσσαρας ἀγγέλους τοὺς δεδεμένους ἐπὶ τῷ ποταμῷ τῷ μεγάλῳ Εὐφράτῃ. καὶ ἐλύθησαν οἱ τέσσαρες ἄγγελοι οἱ ἡτοιμασμένοι εἰς τὴν ὥραν καὶ μῆνα καὶ ἐνιαυτὸν ἵνα ἀποκτείνωσι τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώπων. καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν στρατευμάτων τῶν ἱππικῶν δισμυριάδες μυριάδων· ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν. καὶ οὕτως εἶδον τοὺς ἵππους ἐν τῇ ὁράσει καὶ τοὺς καθημένους ἐπ' αὐτῶν ἔχοντας θώρακας πυρίνους καὶ ὑακινθίνους καὶ θειώδεις· καὶ αἱ κεφαλαὶ τῶν ἵππων ὡς κεφαλαὶ λεόντων, καὶ ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν ἐκπορεύεται πῦρ καὶ καπνὸς καὶ θεῖον. ἀπὸ τῶν τριῶν τούτων ἀπεκτάνθησαν τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώπων, ἀπὸ τοῦ πυρὸς καὶ τοῦ καπνοῦ καὶ τοῦ θείου τοῦ ἐκπορευομένου ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν. ἡ γὰρ ἐξουσία τῶν ἵππων ἐν τῷ στόματι αὐτῶν ἐστὶ καὶ ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν· αἱ γὰρ οὐραὶ αὐτῶν ὅμοιαι ὄφεσιν, ἔχουσαι κεφαλάς, καὶ ἐν αὐταῖς ἀδικοῦσιν. καὶ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων οἱ οὐκ ἀπεκτάνθησαν ἐν τοῖς πλήγμασι τούτοις οὐδὲ μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων τῶν χειρῶν αὐτῶν ἵνα μὴ προσκυνήσωσι τὰ δαιμόνια καὶ τὰ εἴδωλα τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χαλκᾶ καὶ τὰ λίθινα καὶ τὰ ξύλινα, ἃ οὔτε βλέπειν δύναται οὔτε ἀκούειν οὔτε περιπατεῖν· καὶ οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν φόνων αὐτῶν οὔτε ἐκ τῶν φαρμακειῶν αὐτῶν οὔτε ἐκ τῆς πορνείας αὐτῶν οὔτε ἐκ τῶν κλεμμάτων αὐτῶν.

δον τέσσαρας ἀγγέλους ἑστῶτας ἐπὶ τοὺς τέσσαρας γωνίας τῆς γῆς, κρατοῦντας τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τῆς γῆς, ἵνα μὴ πνέῃ ἄνεμος ἐπὶ τῆς γῆς μήτε ἐπὶ τῆς θαλάσσης μήτε ἐπὶ παν δένδρον. καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον ἀναβαίνοντα ἀπὸ ἀνατολῆς ἡλίου, ἔχοντα σφραγῖδα θεοῦ ζῶντος, καὶ ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ τοῖς τέσσαρσιν ἀγγέλοις, οἷς ἐδόθη αὐτοῖς ἀδικῆσαι τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, λέγων, μὴ ἀδικήσητε τὴν γῆν, μήτε τὴν θάλασσαν, μήτε τὰ δένδρα, ἄχρι σφραγίσωμεν τοὺς δούλους τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. καὶ ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐσφραγισμένων, ρμδ' χιλιάδες ἐσφραγισμένοι, ἐκ πάσης φυλῆς υἱῶν ἰσραήλ· ἐκ φυλῆς ἰούδα ιβ' χιλιάδες ἐσφραγισμένοι, ἐκ φυλῆς ῥουβήν, ιβ' χιλιάδες ἐσφραγισμένοι, ἐκ φυλῆς γὰδ ιβ' χιλιάδες ἐσφραγισμένοι, ἐκ φυλῆς ἀσὴρ ιβ' χιλιάδες ἐσφραγισμένοι, ἐκ φυλῆς νεφθαλείμ ιβ' χιλιάδες ἐσφραγισμένοι, ἐκ φυλῆς μανασσῆ ιβ' χιλιάδες ἐσφραγισμένοι, ἐκ φυλῆς συμεὼν ιβ' χιλιάδες ἐσφραγισμένοι, ἐκ φυλῆς λευὶ ιβ' χιλιάδες ἐσφραγισμένοι, ἐκ φυ

λῆς ἰσαχὲ ιϑ' χιλιάδες ἐσφραγισμένοι, ἐκ φυλῆς ζαβουλὼν ιβ' χιλιάδες ἐσφραγισμένοι, ἐκ φυλῆς ἰωσὴφ ιϑ' χιλιάδες ἐσφραγισμένοι, ἐκ φυλῆς βενιαμὶν ιβ' χιλιάδες ἐσφραγισμένοι. μετὰ τοῦτο εἶδον, καὶ ἰδοὺ ὄχλος πολύς, ὃν ἀριθμῆσαι αὐτὸν οὐδεὶς ἠδύνατο, ἐκ παντὸς ἔθνους καὶ φυλῶν καὶ λαῶν καὶ γλωσσῶν, ἑστῶτες ἐνώπιον τοῦ θρόνου καὶ ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου, περιβεβλημένοι στολὰς λευκὰς, καὶ φοίνικες ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν, καὶ κράζοντες φωνῇ μεγάλῃ, λέγοντες, ἡ σωτηρία τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ ἡμῶν, καὶ τῷ ἀρνίῳ. καὶ πάντες οἱ ἄγγελοι εἱστήκεσαν κύκλῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν τεσσάρων ζώων, καὶ ἔπεσον ἐνώπιον τοῦ θρόνου ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν, καὶ προσεκύνησαν τῷ θεῷ, λέγοντες, ἀμήν. ἡ εὐλογία καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ σοφία καὶ ἡ εὐχαριστία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ ἰσχὺς τῷ θεῷ ἡμῶν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. καὶ ἀπεκρίθη εἷς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων, λέγων μοι, ὅτοι οἱ περιβεβλημένοι τὰς στολὰς τὰς λευκὰς, τίνες εἰσὶ, καὶ πόθεν ἦλθον; καὶ εἴρηκα αὐτῷ, κύριε, σὺ οἶδας. καὶ εἶπέ μοι, ὅτοί εἰσιν

ἐρχό-

οἱ ἐρχόμενοι ἐκ τῆς θλίψεως τῆς μεγάλης, καὶ ἔπλυναν τὰς στολὰς αὐτῶν, καὶ ἐλεύκαναν στολὰς αὐτῶν ἐν τῷ αἵματι τοῦ ἀρνίου. διὰ τοῦτό εἰσιν ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ, καὶ λατρεύουσιν αὐτῷ ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ. καὶ ὁ καθήμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου σκηνώσει ἐπ' αὐτούς. οὐ πεινάσουσιν ἔτι, οὐδὲ διψήσουσιν ἔτι, οὐδὲ μὴ πέσῃ ἐπ' αὐτοὺς ὁ ἥλιος οὐδὲ πᾶν καῦμα, ὅτι τὸ ἀρνίον τὸ ἀνὰ μέσον τοῦ θρόνου ποιμανεῖ αὐτούς, καὶ ὁδηγήσει αὐτοὺς ἐπὶ ζωὰς πηγὰς ὑδάτων· καὶ ἐξαλείψει ὁ θεὸς πᾶν δάκρυον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν. Καὶ ὅτε ἠνοιξε τὴν σφραγῖδα τὴν 8
ἑβδόμην, ἐγένετο σιγὴ ἐν τῷ οὐρανῷ ὡς ἡμιώριον. Καὶ εἶδον τοὺς ἑπτὰ ἀγγέλους, οἳ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἑστήκασι· καὶ ἐδόθησαν αὐτοῖς ἑπτὰ σάλπιγγες. καὶ ἄλλος ἄγγελος ἦλθε, καὶ ἐστάθη ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἔχων λιβανωτὸν χρυσοῦν, καὶ ἐδόθη αὐτῷ θυμιάματα πολλά, ἵνα δώσῃ ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων πάντων ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν τὸ ἐνώπιον τοῦ θρόνου. Καὶ ἀνέβη ὁ καπνὸς τῶν θυμιαμάτων ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων, ἐκ χει-

ρὸς τῦ ἀγγέλου, ἐνώπιον τῦ θεοῦ. καὶ ἔλαφεν ὁ ἄγγελος τὸ λιβανωτὸν, καὶ ἐγέμισεν αὐτὸ ἐκ τῦ πυρὸς τῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν γῆν· καὶ ἐγένοντο φωναὶ καὶ βρονταὶ καὶ ἀστραπαὶ καὶ σεισμός. καὶ οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι ἔχοντες τὰς ἑπτὰ σάλπιγγας, ἡτοίμασαν ἑαυτοὺς ἵνα σαλπίσωσι. καὶ ὁ πρῶτος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ἐγένετο χάλαζα καὶ πῦρ μεμιγμένα αἵματι, καὶ ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν. καὶ τὸ τρίτον τῶν δένδρων κατεκάη, καὶ πᾶς χόρτος χλωρὸς κατεκάη. καὶ ὁ δεύτερος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ὡς ὄρος μέγα πυρὶ καιόμενον ἐβλήθη εἰς τὴν θάλασσαν. καὶ ἐγένετο τὸ τρίτον τῆς θαλάσσης αἷμα, καὶ ἀπέθανε τὸ τρίτον τῶν κτισμάτων τῶν ἐν τῇ θαλάσσῃ, τὰ ἔχοντα ψυχάς, καὶ τὸ τρίτον τῶν πλοίων διεφθάρη. καὶ ὁ τρίτος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ἔπεσεν ἐκ τῦ οὐρανῦ ἀστὴρ μέγας καιόμενος ὡς λαμπάς, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὸ τρίτον τῶν ποταμῶν, καὶ ἐπὶ τὰς πηγὰς ὑδάτων. καὶ τὸ ὄνομα τῦ ἀστέρος λέγεται ἄψινθος. καὶ γίνεται τὸ τρίτον εἰς ἄψινθον, καὶ πολλοὶ ἀνθρώπων ἀπέθανον ἐκ τῶν ὑδάτων, ὅτι ἐπικράνθησαν. καὶ ὁ τέταρτος ἄγγελος

ἐσάλπισε, καὶ ἐπλήγη τὸ τρίτον τοῦ ἡλίου καὶ τὸ
τρίτον τῆς σελήνης καὶ τὸ τρίτον τῶν ἀστέρων,
ἵνα σκοτισθῇ τὸ τρίτον αὐτῶν, καὶ ἡ ἡμέρα μὴ
φάνῃ τὸ τρίτον αὐτῆς, καὶ ἡ νὺξ ὁμοίως. καὶ εἶ-
δον, καὶ ἤκουσα ἑνὸς ἀγγέλου πετωμένου ἐν με-
σουρανήματι, λέγοντος φωνῇ μεγάλῃ, οὐαὶ
οὐαὶ οὐαὶ τοῖς κατοικοῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς, ἐκ
τῶν λοιπῶν φωνῶν τῆς σάλπιγγος τῶν τριῶν
ἀγγέλων τῶν μελλόντων σαλπίζειν. Καὶ ὁ 9
πέμπτος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ εἶδον ἀστέρα
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεπτωκότα εἰς τὴν γῆν, καὶ
ἐδόθη αὐτῷ ἡ κλεὶς τοῦ φρέατος τῆς ἀβύσσου,
καὶ ἤνοιξε τὸ φρέαρ τῆς ἀβύσσου, καὶ ἀ-
νέβη καπνὸς ἐκ τοῦ φρέατος ὡς καπνὸς κα-
μίνου μεγάλης, καὶ ἐσκοτώθη ὁ ἥλιος καὶ
ὁ ἀὴρ ἐκ τοῦ καπνοῦ τοῦ φρέατος. καὶ ἐκ τοῦ κα
πνοῦ ἐξῆλθον ἀκρίδες εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐδό-
θη αὐταῖς ἐξουσία, ὡς ἔχουσιν ἐξουσίαν οἱ
σκορπίοι τῆς γῆς· καὶ ἐρρέθη αὐταῖς ἵνα μὴ
ἀδικήσωσι τὸν χόρτον τῆς γῆς, οὐδὲ πᾶν χλω-
ρὸν οὐδὲ πᾶν δένδρον, εἰ μὴ τοὺς ἀνθρώπους
μόνους οἵτινες οὐκ ἔχουσι τὴν σφραγῖδα τοῦ
θεοῦ ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν· καὶ ἐδόθη αὐ-

τῆς ἵνα μὴ ἀποκλείνωσιν αὐτοὺς, ἀλλ' ἵνα βασανισθήσωνται μηνὰς πέντε· καὶ ὁ βασανισμὸς αὐτῶν ὡς βασανισμὸς σκορπίου, ὅταν παίσῃ ἄνθρωπον. καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ζητήσουσιν οἱ ἄνθρωποι τὸν θάνατον, καὶ οὐχ εὑρήσουσιν αὐτόν· καὶ ἐπιθυμήσουσιν ἀποθανεῖν, καὶ φεύξεται ὁ θάνατος ἀπ' αὐτῶν. Καὶ τὰ ὁμοιώματα τῶν ἀκρίδων ὅμοια ἵπποις ἡτοιμασμένοις εἰς πόλεμον, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ὡς στέφανοι ὅμοιοι χρυσῷ, καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὡς πρόσωπα ἀνθρώπων, καὶ εἶχον τρίχας ὡς τρίχας γυναικῶν, καὶ οἱ ὀδόντες αὐτῶν ὡς λεόντων ἦσαν, καὶ εἶχον θώρακας ὡς θώρακας σιδηροῦς, καὶ ἡ φωνὴ τῶν πτερύγων αὐτῶν ὡς φωνὴ ἁρμάτων ἵππων πολλῶν τρεχόντων εἰς πόλεμον, καὶ ἔχουσιν οὐρὰς ὁμοίας σκορπίοις, καὶ κέντρα ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν· καὶ ἡ ἐξουσία αὐτῶν ἀδικῆσαι τοὺς ἀνθρώπους μηνὰς πέντε· καὶ ἔχουσιν ἐφ' αὐτῶν βασιλέα τὸν ἄγγελον τῆς ἀβύσσου, ὄνομα αὐτῷ Ἑβραϊστὶ, Ἀβαδδών, καὶ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ ὄνομα ἔχει, Ἀπολλύων. ἡ οὐαὶ ἡ μία ἀπῆλθεν, ἰδοὺ ἔρχονται ἔτι δύο οὐαὶ μετὰ ταῦτα. Καὶ ὁ ἕκτος ἄγγελος

ἐσάλπισε, καὶ ἤκουσα φωνὴν μίαν ἐκ τῶν τεσσάρων κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ χρυσοῦ τοῦ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, λέγουσαν τῷ ἕκτῳ ἀγγέλῳ ὃς εἶχε τὴν σάλπιγγα, λύσον τοὺς τέσσαρας ἀγγέλους τοὺς δεδεμένους ἐπὶ τῷ ποταμῷ τῷ μεγάλῳ, Εὐφράτῃ. Καὶ ἐλύθησαν οἱ τέσσαρες ἄγγελοι οἱ ἡτοιμασμένοι εἰς τὴν ὥραν καὶ ἡμέραν καὶ μῆνα καὶ ἐνιαυτὸν, ἵνα ἀποκτείνωσι τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώπων. καὶ ὁ ἀριθμὸς στρατεύματος τοῦ ἱππικοῦ, δύο μυριάδες μυριάδων. καὶ ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν. καὶ οὕτως εἶδον τοὺς ἵππους ἐν τῇ ὁράσει, καὶ τοὺς καθημένους ἐπ' αὐτῶν ἔχοντας θώρακας πυρίνους καὶ ὑακινθίνους καὶ θειώδεις· καὶ αἱ κεφαλαὶ τῶν ἵππων ὡς κεφαλαὶ λεόντων, καὶ ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν ἐκπορεύεται πῦρ καπνὸς καὶ θεῖον. ὑπὸ τῶν τριῶν τούτων ἀπεκτάνθησαν τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώπων, ἐκ τοῦ πυρὸς καὶ ἐκ τοῦ καπνοῦ καὶ ἐκ τοῦ θείου τοῦ ἐκπορευομένου ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν· αἱ γὰρ ἐξουσίαι αὐτῶν ἐν τοῖς στόμασιν αὐτῶν εἰσιν· αἱ γὰρ οὐραὶ αὐτῶν ὅμοιαι ὄφεσιν, ἔχουσαι κεφαλὰς, καὶ ἐν αὐταῖς ἀδικοῦσι. Καὶ οἱ λοιποὶ τῶν

ἀνθρώπων οἱ ὃν ἀπεκτάνθησαν ἐν ταῖς πλη-
γαῖς ταύταις, οὔτε μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων
τῶν χειρῶν αὐτῶν, ἵνα μὴ προσκυνήσωσι τὰ
δαιμόνια, καὶ τὰ εἴδωλα τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυ-
ρᾶ καὶ τὰ χαλκᾶ καὶ τὰ λίθινα καὶ τὰ ξύλινα, ἃ
οὔτε βλέπειν δύναται οὔτε ἀκούειν οὔτε πε-
ριπατεῖν, καὶ οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν φόνων αὐτῶν,
οὔτε ἐκ τῶν φαρμακειῶν αὐτῶν, οὔτε ἐκ τῆς
πορνείας αὐτῶν, οὔτε ἐκ τῶν κλεμμάτων αὐ-
10 τῶν. Καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον ἰσχυρὸν κα-
ταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, περιβεβλημέ-
νον νεφέλην, καὶ ἶρις ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, καὶ τὸ
πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ
ὡς στῦλοι πυρός, καὶ εἶχεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ βι
βλαρίδιον ἠνεῳγμένον, καὶ ἔθηκε τὸν πόδα
αὐτοῦ τὸν δεξιὸν ἐπὶ τῆς θαλάσσης, τὸν δὲ
εὐώνυμον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἔκραξε φωνῇ με-
γάλῃ ὡσπερ λέων μυκᾶται, καὶ ὅτε ἔκραξεν,
ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταὶ τὰς ἑαυτῶν φωνάς.
καὶ ὅτε ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταὶ τὰς φωνὰς ἑ-
αυτῶν, ἔμελλον γράφειν· καὶ ἤκουσα φωνῆς
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, λεγούσης μοι, σφράγισον ἃ
ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταί, καὶ μὴ αὐτὰ γρά-

φης. καὶ ὁ ἄγγελος ὃν εἶδον ἑστῶτα ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, ἦρε τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ὤμοσεν ἐν τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ὃς ἔκτισε τὸν οὐρανὸν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ, καὶ τὴν γῆν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, ὅτι χρόνος οὐκ ἔσται ἔτι, ἀλλὰ ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς φωνῆς τοῦ ἑβδόμου ἀγγέλου, ὅταν μέλλῃ σαλπίζειν, καὶ τελεσθῇ τὸ μυστήριον τοῦ θεοῦ, ὡς εὐηγγέλισε τοὺς ἑαυτοῦ δούλους τοὺς προφήτας. καὶ ἡ φωνὴ ἣν ἤκουσα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, πάλιν λαλοῦσα μετ' ἐμοῦ καὶ λέγουσα, ὕπαγε, λάβε τὸ βιβλαρίδιον τὸ ἠνεῳγμένον ἐν τῇ χειρὶ ἀγγέλου τοῦ ἑστῶτος ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἀπῆλθον πρὸς τὸν ἄγγελον λέγων αὐτῷ, δός μοι τὸ βιβλαρίδιον. καὶ λέγει μοι, λάβε καὶ κατάφαγε αὐτό· καὶ πικρανεῖ σου τὴν κοιλίαν, ἀλλ' ἐν τῷ στόματί σου ἔσται γλυκὺ ὡς μέλι. καὶ ἔλαβον τὸ βιβλαρίδιον ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ ἀγγέλου, καὶ κατέφαγον αὐτό· καὶ ἦν τῷ στόματί μου ὡς μέλι γλυκύ, καὶ ὅτε ἔφαγον αὐτό, ἐπικράνθη ἡ κοιλία μου. καὶ λέγει μοι, δεῖ σε πάλιν προφητεῦσαι ἐπὶ λαοῖς καὶ ἔθνε-

11 σι καὶ γλώτ̃αις καὶ βασιλεῦσι πολλοῖς. Καὶ
ἐδόθη μοι κάλαμος ὅμοιος ῥάβδῳ, λέγων,
ἔγειραι, καὶ μέτρησον τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ & τὸ θυ
σιαστήριον, & τοὺς προσκυνοῦντας ἐν αὐτῷ·
καὶ τὴν αὐλὴν τὴν ἔσωθεν τοῦ ναοῦ ἔκβαλε
ἔξω καὶ μὴ αὐτὴν μετρήσῃς, ὅτι ἐδόθη τοῖς
ἔθνεσι· καὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν πατήσουσι μῆ-
νας τεσσαράκοντα δύο, καὶ δώσω τοῖς δυσὶ
μάρτυσί μου, καὶ προφητεύσουσιν ἡμέρας χι-
λίας διακοσίας ἑξήκοντα, περιβεβλημένοι
σάκκους. οὗτοί εἰσιν αἱ δύο ἐλαῖαι, καὶ δύο λυ
χνίαι αἱ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ τῆς γῆς ἑστῶσαι, καὶ
εἴ τις αὐτοὺς θέλῃ ἀδικῆσαι, πῦρ ἐκπορεύε)
ται ἐκ τοῦ στόματος αὐτῶν, καὶ κατεσθίει τοὺς ἐχθροὺς
αὐτῶν· καὶ εἴ τις αὐτοὺς θέλῃ ἀδικῆσαι, οὕτω
δεῖ αὐτὸν ἀποκτανθῆναι. οὗτοι ἔχουσιν ἐξου-
σίαν κλεῖσαι τὸν οὐρανὸν, ἵνα μὴ βρέχῃ ὑε-
τὸς ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν τῆς προφητείας,
καὶ ἐξουσίαν ἔχουσιν ἐπὶ τῶν ὑδάτων στρέ-
φειν αὐτὰ εἰς αἷμα, καὶ πατάξαι τὴν γῆν πά
σῃ πληγῇ, ὁσάκις ἐὰν θελήσωσι. καὶ ὅταν τε-
λέσωσι τὴν μαρτυρίαν αὐτῶν, τὸ θηρίον ἀνα-
βαῖνον ἐκ τῆς ἀβύσσου ποιήσει πόλεμον μετ'

αὐτῶν, καὶ νικήσῃ αὐτοὺς, καὶ ἀποκτανῇ αὐτοὺς, καὶ τὰ πτώματα αὐτῶν ἐπὶ τῆς πλατείας πόλεως τῆς μεγάλης, ἥτις καλεῖται πνευματικῶς σόδομα καὶ αἴγυπτος, ὅπου καὶ ὁ κύριος ἡμῶν ἐσταυρώθη, καὶ βλέψουσιν ἐκ τῶν λαῶν καὶ φυλῶν καὶ γλωσσῶν καὶ ἐθνῶν τὰ πτώματα αὐτῶν ἡμέρας τρεῖς καὶ ἥμισυ, καὶ τὰ πτώματα αὐτῶν οὐκ ἀφήσουσι τεθῆναι εἰς μνήματα· καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς χαροῦσιν ἐπ' αὐτοῖς καὶ εὐφρανοῦνται, καὶ δῶρα πέμψουσιν ἀλλήλοις, ὅτι οὗτοι οἱ δύο προφῆται ἐβασάνισαν τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας καὶ ἥμισυ πνεῦμα ζωῆς ἐκ τοῦ θεοῦ εἰσῆλθεν ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἔστησαν ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ φόβος μέγας ἔπεσεν ἐπὶ τοὺς θεωροῦντας αὐτούς. καὶ ἤκουσα φωνῆς μεγάλης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, λέγουσαν αὐτοῖς, ἀνάβητε ὧδε. καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸν οὐρανὸν ἐν τῇ νεφέλῃ. καὶ ἐθεώρησαν αὐτοὺς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν. καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ἐγένετο σεισμὸς μέγας, καὶ τὸ δέκατον τῆς πόλεως ἔπεσε, καὶ ἀπεκτάνθησαν ἐν τῷ σεισμῷ ὀνόματα ἀνθρώπων χιλιάδες ἑπτὰ, καὶ οἱ λοιποὶ

ἔμφοβοι ἐγένοντο, καὶ ἔδωκαν δόξαν τῷ θεῷ τοῦ οὐρανοῦ. ἡ οὐαὶ ἡ δευτέρα ἀπῆλθεν, ἰδοὺ ἡ τρίτη ἔρχεται ταχύ. καὶ ὁ ἕβδομος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ἐγένοντο φωναὶ μεγάλαι ἐν τῷ οὐρανῷ, λέγουσαι, ἐγένοντο αἱ βασιλεῖαι τοῦ κόσμου, τοῦ κυρίου ἡμῶν, καὶ τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ, καὶ βασιλεύσει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. καὶ οἱ εἴκοσι καὶ τέσσαρες πρεσβύτεροι οἱ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καθήμενοι ἐπὶ τοὺς θρόνους αὐτῶν, ἔπεσαν ἐπὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, καὶ προσεκύνησαν τῷ θεῷ, λέγοντες, εὐχαριστοῦμέν σοι, κύριε ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος, ὅτι εἴληφας τὴν δύναμίν σου τὴν μεγάλην, καὶ ἐβασίλευσας. καὶ τὰ ἔθνη ὠργίσθησαν, καὶ ἦλθεν ἡ ὀργή σου, καὶ ὁ καιρὸς τῶν νεκρῶν κριθῆναι, καὶ δοῦναι τὸν μισθὸν τοῖς δούλοις σου τοῖς προφήταις καὶ τοῖς ἁγίοις καὶ τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά σου, τοῖς μικροῖς καὶ τοῖς μεγάλοις, καὶ διαφθεῖραι τοὺς διαφθείροντας τὴν γῆν. καὶ ἠνοίγη ὁ ναὸς τοῦ θεοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ὤφθη ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης αὐτοῦ ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ, καὶ ἐγένοντο ἀστραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ βρονταὶ καὶ σεισμὸς καὶ χάλαζα με-

γάλη. Καὶ σημεῖον μέγα ὤφθη ἐν τῷ οὐρανῷ, 12
γυνὴ περιβεβλημένη τὸν ἥλιον, καὶ ἡ σελήνη
ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τῆς κε-
φαλῆς αὐτῆς στέφανος ἀστέρων δώδεκα, καὶ
ἐν γαστρὶ ἔχουσα κράζει ὠδίνουσα καὶ βασανι-
ζομένη τεκεῖν. καὶ ὤφθη ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐ-
ρανῷ, καὶ ἰδοὺ δράκων μέγας πυρρός, ἔχων κε
φαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρατα δέκα, καὶ ἐπὶ τὰς κε-
φαλὰς αὐτοῦ διαδήματα ἑπτά, καὶ ἡ οὐρὰ αὐ-
τοῦ σύρει τὸ τρίτον τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ,
καὶ ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν· καὶ ὁ δράκων
ἕστηκεν ἐνώπιον τῆς γυναικὸς τῆς μελλούσης
τεκεῖν, ἵνα ὅταν τέκῃ τὸ τέκνον αὐτῆς, κατα-
φάγῃ. καὶ ἔτεκεν υἱὸν ἄρρενα, ὃς μέλλει ποιμαί
νειν πάντα τὰ ἔθνη ῥάβδῳ σιδηρᾷ· καὶ ἡρπά-
σθη τὸ τέκνον αὐτῆς πρὸς τὸν θεὸν καὶ τὸν θρό-
νον αὐτοῦ, καὶ ἡ γυνὴ ἔφυγεν εἰς τὴν ἔρημον,
ὅπου ἔχει τόπον ἡτοιμασμένον ἀπὸ τοῦ θεοῦ,
ἵνα ἐκεῖ τρέφωσιν αὐτὴν ἡμέρας χιλίας διακο-
σίας ἑξήκοντα. καὶ ἐγένετο πόλεμος ἐν τῷ
οὐρανῷ· ὁ μιχαὴλ καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ ἐπολέ-
μησαν μετὰ τοῦ δράκοντος, καὶ ὁ δράκων ἐπολέ-
μησε καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ· καὶ οὐκ ἴσχυσαν, οὐδὲ

τόπος εὑρέθη αὐτῶν ἔτι ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἐβλήθη ὁ δράκων ὁ μέγας, ὄφις ὁ ἀρχαῖος ὁ καλούμενος διάβολος καὶ ὁ σατανᾶς, ὁ πλανῶν τὴν οἰκουμένην ὅλην, ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν, καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ ἐβλήθησαν. καὶ ἤκουσα φωνὴν μεγάλην λέγουσαν, ἐν τῷ οὐρανῷ ἄρτι ἐγένετο ἡ σωτηρία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἡμῶν, καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ, ὅτι κατεβλήθη ὁ κατήγορος τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, ὁ κατηγορῶν αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἡμέρας καὶ νυκτός. καὶ αὐτοὶ ἐνίκησαν αὐτὸν διὰ τὸ αἷμα τοῦ ἀρνίου, καὶ διὰ τὸν λόγον τῆς μαρτυρίας αὐτῶν, καὶ οὐκ ἠγάπησαν τὴν ψυχὴν αὐτῶν ἄχρι θανάτου. διὰ τοῦτο εὐφραίνεσθε οἱ οὐρανοὶ καὶ οἱ ἐν αὐτοῖς σκηνοῦντες. οὐαὶ τοῖς κατοικοῦσι τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, ὅτι κατέβη ὁ διάβολος πρὸς ὑμᾶς ὁ ἔχων θυμὸν μέγαν, εἰδὼς ὅτι ὀλίγον καιρὸν ἔχει. καὶ ὅτε εἶδεν ὁ δράκων ὅτι ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν, ἐδίωξε τὴν γυναῖκα, ἥτις ἔτεκε τὸν ἄρρενα. καὶ ἐδόθησαν τῇ γυναικὶ δύο πτέρυγες τοῦ ἀετοῦ τοῦ μεγάλου, ἵνα πέτηται εἰς τὴν ἔρημον εἰς τὸν τόπον αὐτῆς,

ὅπου τρέφεται ἐκεῖ καιρὸν καὶ καιροὺς καὶ ἥμισυ
καιροῦ, ἀπὸ προσώπου τοῦ ὄφεως. καὶ ἔβαλεν ὁ ὄφις ὀπίσω τῆς γυναικὸς, ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ὕδωρ ὡς ποταμὸν, ἵνα αὐτὴν ποταμοφόρητον ποιήσῃ· καὶ ἐβοήθησεν ἡ γῆ τῇ γυναικὶ, καὶ ἤνοιξεν ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς, καὶ κατέπιε τὸν ποταμὸν ὃν ἔβαλεν ὁ δράκων ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ. καὶ ὠργίσθη ὁ δράκων ἐπὶ τῇ γυναικὶ, καὶ ἀπῆλθε ποιῆσαι πόλεμον μετὰ τῶν λοιπῶν τοῦ σπέρματος αὐτῆς, τῶν τηρούντων τὰς ἐντολὰς τοῦ θεοῦ, καὶ ἐχόντων τὴν μαρτυρίαν τοῦ ἰησοῦ χριστοῦ. καὶ ἐστάθη ἐπὶ τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης. Καὶ εἶδον ἐκ τῆς 13
θαλάσσης θηρίον ἀναβαῖνον, ἔχον κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρατα δέκα, καὶ ἐπὶ τῶν κεράτων αὐτοῦ δέκα διαδήματα, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ ὄνομα βλασφημίας· καὶ τὸ θηρίον ὃ εἶδον ἦν ὅμοιον παρδάλει, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὡς ἄρκου, καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ ὡς στόμα λέοντος· καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ δράκων τὴν δύναμιν αὐτοῦ καὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ καὶ ἐξουσίαν μεγάλην. καὶ εἶδον μίαν τῶν κεφαλῶν αὐτοῦ ὡς ἐσφαγμένην εἰς θάνατον· καὶ ἡ πληγὴ τοῦ θα-

νάτου αὐτῶ ἐθεραπεύθη, καὶ ἐθαυμάσθη ὅλη τῆ γῆ ὀπίσω τοῦ θηρίου, καὶ προσεκύνησε τὸ δράκοντα ὃς ἔδωκεν ἐξουσίαν τῷ θηρίῳ, καὶ προσεκύνησε τὸ θηρίον, λέγοντες, τίς ὅμοιος τῷ θηρίῳ; τίς δύναται πολεμῆσαι μετ' αὐτοῦ; καὶ ἐδόθη αὐτῷ στόμα λαλοῦν μεγάλα καὶ βλασφημίας, καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία ποιῆσαι μῆνας τεσσαράκοντα δύο. καὶ ἤνοιξε τὸ στόμα αὐτοῦ εἰς βλασφημίαν πρὸς τὸν θεόν, βλασφημῆσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, καὶ τοὺς ἐν τῷ οὐρανῷ σκηνοῦντας· καὶ ἐδόθη αὐτῷ πόλεμον ποιῆσαι μετὰ τῶν ἁγίων, καὶ νικῆσαι αὐτούς· καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία ἐπὶ πᾶσαν φυλὴν καὶ γλῶσσαν καὶ ἔθνος, καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς, οὗ οὐ γέγραπται τὰ ὀνόματα ἐν τῷ βίβλῳ τῆς ζωῆς τοῦ ἀρνίου ἐσφαγμένου, ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. εἴ τις ἔχει οὖς, ἀκουσάτω. εἴ τις εἰς αἰχμαλωσίαν συνάγει, εἰς αἰχμαλωσίαν ὑπάγει· εἴ τις ἐν μαχαίρᾳ ἀποκτενεῖ, δεῖ αὐτὸν ἐν μαχαίρᾳ ἀποκτανθῆναι. ὧδέ ἐστιν ἡ ὑπομονὴ καὶ ἡ πίστις τῶν ἁγίων. καὶ εἶδον ἄλλο θηρίον ἀναβαῖνον ἐκ τῆς γῆς, καὶ

εἶχε κέρατα δύο ὅμοια ἀρνίου, καὶ ἐλάλει ὡς
δράκων, καὶ τὴν ἐξουσίαν τοῦ πρώτου θηρίου
πᾶσαν ποιεῖ ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ ποιεῖ τὴν γῆν
καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ ἵνα προσκυνή-
σωσι τὸ θηρίον τὸ πρῶτον, οὗ ἐθεραπεύθη
ἡ πληγὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ, καὶ ποιεῖ σημεῖα με-
γάλα, ἵνα καὶ πῦρ ποιῇ καταβαίνειν ἐκ τοῦ οὐ-
ρανοῦ εἰς τὴν γῆν, ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων,
καὶ πλανᾷ τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς, διὰ
τὰ σημεῖα ἃ ἐδόθη αὐτῷ ποιῆσαι ἐνώπιον τοῦ
θηρίου, λέγων τοῖς κατοικοῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς,
ποιῆσαι εἰκόνα τῷ θηρίῳ ὃ ἔχει τὴν πληγὴν
τῆς μαχαίρας, καὶ ἔζησε. καὶ ἐδόθη αὐτῷ δοῦ-
ναι πνεῦμα τῇ εἰκόνι τοῦ θηρίου, ἵνα καὶ λαλή-
σῃ ἡ εἰκὼν τοῦ θηρίου, καὶ ποιήσῃ ὅσοι ἂν μὴ
προσκυνήσωσι τὴν εἰκόνα τοῦ θηρίου, ἵνα
ἀποκτανθῶσι· καὶ ποιεῖ πάντας, τοὺς μικροὺς καὶ
τοὺς μεγάλους, καὶ τοὺς πλουσίους καὶ τοὺς πτω-
χούς, καὶ τοὺς ἐλευθέρους καὶ τοὺς δούλους, ἵνα δώ
σῃ αὐτοῖς χάραγμα ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτῶν
τῆς δεξιᾶς, ἢ ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν, καὶ ἵνα
μή τις δύνηται ἀγοράσαι ἢ πωλῆσαι, εἰ μὴ
ὁ ἔχων τὸ χάραγμα, ἢ τὸ ὄνομα τοῦ θηρίου ἢ

τὸν ἀριθμὸν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. ὧδε ἡ σοφία ἐστίν. ὁ ἔχων τὸν νοῦν ψηφισάτω τὸν ἀριθμὸν τοῦ θηρίου· ἀριθμὸς γὰρ ἀνθρώπου ἐστί, καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτοῦ χξς'. 14 Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἀρνίον ἑστὸς ἐπὶ τὸ ὄρος σιών, καὶ μετ' αὐτοῦ ἑκατὸν τεσσεράκοντα τέσσαρες χιλιάδες ἔχουσαι τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ γεγραμμένον ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὡς φωνὴν ὑδάτων πολλῶν καὶ ὡς φωνὴν βροντῆς μεγάλης· καὶ φωνὴ ἣν ἤκουσα κιθαρῳδῶν κιθαριζόντων ἐν ταῖς κιθάραις αὐτῶν, καὶ ᾄδουσιν ὡς ᾠδὴν καινὴν ἐνώπιον τοῦ θρόνου, καὶ ἐνώπιον τῶν τεσσάρων ζώων καὶ τῶν πρεσβυτέρων. καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο μαθεῖν τὴν ᾠδὴν, εἰ μὴ αἱ ἑκατὸν τεσσεράκοντα τέσσαρες χιλιάδες, οἱ ἠγορασμένοι ἀπὸ τῆς γῆς. οὗτοί εἰσιν οἳ μετὰ γυναικῶν οὐκ ἐμολύνθησαν· παρθένοι γάρ εἰσιν. οὗτοι οἱ ἀκολουθοῦντες τῷ ἀρνίῳ ὅπου ἂν ὑπάγῃ. οὗτοι ἠγοράσθησαν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἀπαρχὴ τῷ θεῷ καὶ ἀρνίῳ, καὶ ἐν τῷ στόματι αὐτῶν οὐχ εὑρέθη δόλος· ἄμωμοί γάρ εἰσιν ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ. καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον πετώμενον ἐν

του ἐν μεσουρανήματι, ἔχοντα εὐαγγέλιον αἰώνιον, εὐαγγελίσαι τοὺς καθημένους ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ παν ἔθνος καὶ φυλὴν καὶ γλῶσσαν καὶ λαόν, λέγοντα ἐν φωνῇ μεγάλῃ, φοβήθητε τὸν θεὸν, καὶ δότε αὐτῷ δόξαν, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα τῆς κρίσεως αὐτοῦ· καὶ προσκυνήσατε τῷ ποιήσαντι τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ θάλασσαν καὶ πηγὰς ὑδάτων. καὶ ἄλλος ἄγγελος ἠκολούθησε, λέγων, ἔπεσεν ἔπεσε βαβυλὼν ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ὅτι ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς πορνείας αὐτῆς πεπότικε πάντα ἔθνη. καὶ τρίτος ἄγγελος ἠκολούθησεν αὐτοῖς, λέγων ἐν φωνῇ μεγάλῃ, εἴ τις προσκυνεῖ τὸ θηρίον καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ λαμβάνει χάραγμα ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτοῦ ἢ ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς πίεται ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τοῦ θεοῦ τοῦ κεκερασμένου ἀκράτου ἐν τῷ ποτηρίῳ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ, καὶ βασανισθήσεται ἐν πυρὶ καὶ θείῳ ἐνώπιον ἀγγέλων τῶν ἁγίων καὶ ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου, καὶ ὁ καπνὸς τοῦ βασανισμοῦ αὐτῶν εἰς αἰῶνα αἰώνων, καὶ οὐκ ἔχουσιν ἀνάπαυσιν ἡμέρας καὶ νυκτὸς οἱ προσκυνοῦντες τὸ θηρίον καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ εἴ τις λαμ-

ϛαύϙ χάραγμα τ̃ ὀνόματος αὐτ̃. ὧδε ὑπομονὴ τ̃ ἁγίων ἐστίν· ὧδε οἱ τηροῦντες τὰς ἐντολὰς τ̃ θεοῦ καὶ τὴν πίστιν ἰησοῦ. καὶ ἤκουσα φωνῆς ἐκ τ̃ οὐρανοῦ, λεγούσης μοι, γράψον, μακάριοι οἱ νεκροὶ οἱ ἐν κυρίῳ ἀποθνήσκοντες ἀπάρτι. ναὶ λέγϙ τὸ πνεῦμα, ἵνα ἀναπαύσωνται ἐκ τ̃ κόπων αὐτῶν. τὰ δὲ ἔργα αὐτῶν ἀκολουθεῖ μετ' αὐτῶν. καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ νεφέλη λευκὴ, καὶ ἐπὶ τὴν νεφέλην καθήμενος ὅμοιος υἱὸν ἀνθρώπου, ἔχων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ στέφανον χρυσοῦν, καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ δρέπανον ὀξύ. καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τ̃ ναοῦ κράζων ἐν μεγάλῃ φωνῇ τῷ καθημένῳ ἐπὶ τῆς νεφέλης, πέμψον τὸ δρέπανόν σου, καὶ θέρισον, ὅτι ἦλθέν σοι ἡ ὥρα τ̃ θερίσαι, ὅτι ἐξηράνθη ὁ θερισμὸς τ̃ γ̃ς. καὶ ἔβαλεν ὁ καθήμενος ἐπὶ τὴν νεφέλην τὸ δρέπανον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γ̃ν, καὶ ἐθερίσθη ἡ γ̃. καὶ ἄλλος ἐξῆλθεν ἐκ τ̃ ναοῦ τ̃ ἐν τῷ οὐρανῷ ἄγγελος, ἔχων καὶ αὐτὸς δρέπανον ὀξύ. καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τ̃ θυσιαστηρίου ἔχων ἐξουσίαν ἐπὶ τ̃ πυρὸς, καὶ ἐφώνησε κραυγῇ μεγάλῃ τῷ ἔχοντι τὸ δρέπανον τὸ ὀξύ,

λέγοντες, πέμψον σου τὸ δρέπανον τὸ ὀξὺ, καὶ βύτρυσον τοὺς βότρυας τῆς γῆς, ὅτι ἤκμασαν αἱ σταφυλαὶ αὐτῆς. καὶ ἔβαλεν ὁ ἄγγελος τὸ δρέπανον αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐτρύγησε τὴν ἄμπελον τῆς γῆς, καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν ληνὸν τοῦ θυμοῦ τοῦ θεοῦ τὴν μεγάλην, καὶ ἐπατήθη ἡ ληνὸς ἔξω τῆς πόλεως, καὶ ἐξῆλθεν αἷμα ἐκ τῆς ληνοῦ ἄχρι τῶν χαλινῶν τῶν ἵππων ἀπὸ σταδίων χιλίων ἑξακοσίων. Καὶ εἶδον 15
ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ μέγα καὶ θαυμαστὸν, ἀγγέλους ἑπτὰ ἔχοντας πληγὰς ἑπτὰ τὰς ἐσχάτας, ὅτι ἐν αὐταῖς ἐτελέσθη ὁ θυμὸς τοῦ θεοῦ. καὶ εἶδον ὡς θάλασσαν ὑαλίνην μεμιγμένην πυρὶ, καὶ τοὺς νικῶντας ἐκ τοῦ θηρίου καὶ ἐκ τῆς εἰκόνος αὐτοῦ καὶ ἐκ τοῦ χαράγματος αὐτοῦ, ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, ἑστῶτας ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν ὑαλίνην, ἔχοντας κιθάρας τοῦ θεοῦ, καὶ ᾄδουσι τὴν ᾠδὴν Μωσέως δούλου τοῦ θεοῦ, καὶ τὴν ᾠδὴν τοῦ ἀρνίου, λέγοντες, μεγάλα καὶ θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου, κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ· δίκαιαι καὶ ἀληθιναὶ αἱ ὁδοί σου, ὁ βασιλεὺς τῶν ἁγίων. τίς οὐ μὴ φοβηθῇ σε, κύριε, καὶ δο-

ξάσῃ τὸ ὄνομά σου ; ὅτι μόνος ὅσιος, ὅτι
πάντα τὰ ἔθνη ἥξουσι καὶ προσκυνήσουσιν
ἐνώπιόν σου, ὅτι τὰ δικαιώματά σου ἐφα-
νερώθησαν. καὶ μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἰδοὺ
ἠνοίγη ὁ ναὸς τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου
ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἐξῆλθον οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι
ἔχοντες τὰς ἑπτὰ πληγὰς, ἐκ τοῦ ναοῦ, ἐνδε-
δυμένοι λίνον καθαρὸν καὶ λαμπρὸν, καὶ περιζω-
σμένοι περὶ τὰ στήθη ζώνας χρυσᾶς, καὶ ἓν τῶν
τεσσάρων ζώων ἔδωκε τοῖς ἑπτὰ ἀγγέλοις ἑ-
πτὰ φιάλας χρυσᾶς, γεμούσας τοῦ θυμοῦ τοῦ
θεοῦ τοῦ ζῶντος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. καὶ
ἐγεμίσθη ὁ ναὸς καπνοῦ ἐκ τῆς δόξης τοῦ θεοῦ,
καὶ ἐκ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, καὶ οὐδεὶς ἠδύνα-
το εἰσελθεῖν εἰς τὸν ναὸν, ἄχρι τελεσθῶσιν αἱ
16 ἑπτὰ πληγαὶ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων. Καὶ ἤκου-
σα φωνῆς μεγάλης ἐκ τοῦ ναοῦ, λεγούσης τοῖς
ἑπτὰ ἀγγέλοις, ὑπάγετε, ἐκχέετε τὰς φιά-
λας τοῦ θυμοῦ τοῦ θεοῦ εἰς τὴν γῆν. καὶ ἀπῆλ-
θεν ὁ πρῶτος καὶ ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐ-
τοῦ ἐπὶ τὴν γῆν· καὶ ἐγένετο ἕλκος κακὸν καὶ
πονηρὸν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἔχοντας τὸ χά-
ραγμα τοῦ θηρίου, καὶ τοὺς τὴν εἰκόνα προσ-

ποταμοὺς καὶ εἰς τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων· καὶ
ἐγένετο αἷμα. καὶ ἤκουσα τοῦ ἀγγέλου τῶν ὑ-
δάτων λέγοντος, δίκαιος, κύριε, εἶ, ὁ ὢν καὶ ὁ
ἦν, καὶ ὁ ὅσιος, ὅτι ταῦτα ἔκρινας· ὅτι αἷμα
ἁγίων καὶ προφητῶν ἐξέχεον, καὶ αἷμα αὐτοῖς
ἔδωκας πεῖν· ἄξιοί εἰσι. καὶ ἤκουσα ἄλλου
ἐκ τοῦ θυσιαστηρίου, λέγοντος, ναί, κύριε ὁ θς
ὁ παντοκράτωρ, ἀληθιναὶ καὶ δίκαιαι αἱ κρί
σεις σου. καὶ ὁ τέταρτος ἄγγελος ἐξέχεε τὴν φιά
λην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἥλιον· καὶ ἐδόθη αὐτῷ καυ
ματίσαι τοὺς ἀνθρώπους ἐν πυρί· καὶ ἐκαυμα-
τίσθησαν οἱ ἄνθρωποι καῦμα μέγα, καὶ ἐβλα-
σφήμησαν τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ τοῦ ἔχοντος ἐξου-
σίαν ἐπὶ τὰς πληγὰς ταύτας, καὶ οὐ μετενόησαν
δοῦναι αὐτῷ δόξαν. καὶ ὁ πέμπτος ἄγγελος
ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν θρόνον τοῦ
θηρίου· καὶ ἐγένετο ἡ βασιλεία αὐτοῦ ἐσκοτω-
μένη, καὶ ἐμασῶντο τὰς γλώσσας αὐτῶν ἐκ

πόνου, & ἐβλασφήμησαν τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ
ἐκ τῶν πόνων αὐτῶν καὶ ἐκ τῶν ἑλκῶν αὐτῶν,
καὶ οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων αὐτῶν. καὶ ὁ
ἕκτος ἄγγελος ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ
ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὸν μέγαν τὸν Εὐφράτην·
καὶ ἐξηράνθη τὸ ὕδωρ αὐτοῦ, ἵνα ἑτοιμασθῇ
ἡ ὁδὸς τῶν βασιλέων τῶν ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου.
καὶ εἶδον ἐκ τοῦ στόματος τοῦ δράκοντος καὶ ἐκ τοῦ
στόματος τοῦ θηρίου καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ ψευ-
δοπροφήτου πνεύματα τρία ἀκάθαρτα ὅ-
μοια βατράχοις· εἰσὶ γὰρ πνεύματα δαιμό-
νων ποιοῦντα σημεῖα· ἐκπορεύεται ἐπὶ τοὺς
βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ τῆς οἰκουμένης ὅλης, συ-
ναγαγεῖν αὐτοὺς εἰς πόλεμον τῆς ἡμέρας ἐ-
κείνης τῆς μεγάλης τοῦ θεοῦ τοῦ παντοκράτο-
ρος. ἰδοὺ ἔρχομαι ὡς κλέπτης. μακάριος ὁ
γρηγορῶν καὶ τηρῶν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἵνα μὴ
γυμνὸς περιπατῇ, καὶ βλέπωσι τὴν ἀσχημο-
σύνην αὐτοῦ. & συνήγαγεν αὐτοὺς εἰς τὸν τόπον
τὸν καλούμενον ἑβραϊστὶ Ἁρμαγεδδών. καὶ ὁ
ἕβδομος ἄγγελος ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ
εἰς τὸν ἀέρα· καὶ ἐξῆλθε φωνὴ μεγάλη ἀπὸ
τοῦ ναοῦ τοῦ οὐρανοῦ, ἀπὸ τοῦ θρόνου, λέγουσα,

γένετο· καὶ ἐγένοντο φωναὶ καὶ βρονταὶ καὶ ἀστραπαί, καὶ σεισμὸς ἐγένετο μέγας, οἷος οὐκ ἐγένετο ἀφ' οὗ οἱ ἄνθρωποι ἐγένοντο ἐπὶ τῆς γῆς, τηλικοῦτος σεισμὸς οὕτω μέγας. καὶ ἐγένετο ἡ πόλις ἡ μεγάλη εἰς τρία μέρη, καὶ αἱ πόλεις τῶν ἐθνῶν ἔπεσον· καὶ Βαβυλὼν ἡ μεγάλη ἐμνήσθη ἐνώπιον τοῦ θεοῦ δοῦναι αὐτῇ τὸ ποτήριον τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ. καὶ πᾶσα νῆσος ἔφυγε, καὶ ὄρη οὐχ εὑρέθησαν, καὶ χάλαζα μεγάλη ὡς ταλαντιαία καταβαίνει ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἐβλασφήμησαν οἱ ἄνθρωποι τὸν θεὸν ἐκ τῆς πληγῆς τῆς χαλάζης, ὅτι μεγάλη ἐστὶν ἡ πληγὴ αὐτῆς σφόδρα. Καὶ ἦλθεν εἷς ἐκ τῶν ἑπτὰ 17
ἀγγέλων τῶν ἐχόντων τὰς ἑπτὰ φιάλας, καὶ ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ, λέγων μοι, δεῦρο, δείξω σοι τὸ κρίμα τῆς πόρνης τῆς μεγάλης, τῆς καθημένης ἐπὶ τῶν ὑδάτων τῶν πολλῶν, μεθ' ἧς ἐπόρνευσαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ ἐμεθύσθησαν οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ἐκ τοῦ οἴνου τῆς πορνείας αὐτῆς. καὶ ἀπήνεγκέ με εἰς ἔρημον ἐν πνεύματι. καὶ εἶδον γυναῖκα καθημένην ἐπὶ θηρίον κόκκινον, γέμον ὀνόματα βλασφη-

μίας, ἔχον κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρατα δέκα. καὶ ἡ γυνὴ ἡ ὃν εἶδες ἦν πορφύρα καὶ κοκκίνῳ, καὶ κεχρυσωμένη χρυσῷ καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ μαργαρίταις, ἔχουσα χρυσοῦν ποτήριον ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς, γέμον βδελυγμῶν καὶ ἀκαθαρτητος πορνείας αὐτῆς, καὶ ὃ τὸ μέτωπον αὐτῆς ὄνομα γεγραμμένον, μυστήριον, Βαβυλὼν ἡ μεγάλη ἡ μήτηρ τῶν πορνῶν καὶ τῶν βδελυγμάτων τῆς γῆς. καὶ εἶδον τὴν γυναῖκα μεθύουσαν ἐκ τοῦ αἵματος τῶν ἁγίων, καὶ ἐκ τοῦ αἵματος τῶν μαρτύρων Ἰησοῦ· καὶ ἐθαύμασα ἰδὼν αὐτὴν θαῦμα μέγα. καὶ εἶπέ μοι ὁ ἄγγελος, διατί ἐθαύμασας; ἐγώ σοι ἐρῶ τὸ μυστήριον τῆς γυναικὸς, καὶ τοῦ θηρίου τοῦ βαστάζοντος αὐτὴν, τοῦ ἔχοντος τὰς ἑπτὰ κεφαλὰς καὶ τὰ δέκα κέρατα. τὸ θηρίον ὃ εἶδες, ἦν καὶ οὐκ ἔστι, καὶ μέλλει ἀναβαίνειν ἐκ τῆς ἀβύσσου, καὶ εἰς ἀπώλειαν ὑπάγει· καὶ θαυμάσονται οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς, ὧν οὐ γέγραπται τὰ ὀνόματα ἐπὶ τὸ βιβλίον τῆς ζωῆς ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, βλέποντες τὸ θηρίον, ὅτι ἦν καὶ οὐκ ἔστι, καίπερ ὄν. ὧδε ὁ νοῦς ὁ ἔχων σοφίαν. αἱ ἑπτὰ κεφαλαὶ, ὄρη εἰσὶν ἑπτὰ, ὅπου

ἡ γυνὴ κάθηται ἐπ' αὐτῶν, καὶ βασιλεῖς
ἑπτά εἰσιν. οἱ πέντε ἔπεσαν, καὶ ὁ εἷς ἔστιν, ὁ ἄλ-
λος οὔπω ἦλθε· καὶ ὅταν ἔλθῃ, ὀλίγον αὐτὸν
δεῖ μεῖναι. καὶ τὸ θηρίον ὃ ἦν, καὶ οὐκ ἔστι, καὶ
αὐτὸς ὄγδοός ἐστι, καὶ ἐκ τῶν ἑπτά ἐστι, καὶ εἰς ἀ-
πώλειαν ὑπάγει. καὶ τὰ δέκα κέρατα ἃ εἶ-
δες, δέκα βασιλεῖς εἰσιν, οἵτινες βασιλείαν
οὔπω ἔλαβον, ἀλλ' ἐξουσίαν ὡς βασιλεῖς μίαν
ὥραν λαμβάνουσι μετὰ τοῦ θηρίου. οὗτοι μίαν
γνώμην ἔχουσι, καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐξου-
σίαν ἑαυτῶν τῷ θηρίῳ διδόασιν. οὗτοι
μετὰ τοῦ ἀρνίου πολεμήσουσι, καὶ τὸ ἀρνίον νι-
κήσει αὐτούς, ὅτι κύριος κυρίων ἐστὶ καὶ βα-
σιλεὺς βασιλέων, καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ κλητοὶ καὶ
ἐκλεκτοὶ καὶ πιστοί. καὶ λέγει μοι, Τὰ ὕδατα ἃ
εἶδες, οὗ ἡ πόρνη κάθηται, λαοὶ καὶ ὄχλοι εἰ-
σὶ, καὶ ἔθνη καὶ γλῶσσαι. καὶ τὰ δέκα κέρατα ἃ
εἶδες ἐπὶ τὸ θηρίον, οὗτοι μισήσουσι τὴν πόρ-
νην, καὶ ἠρημωμένην ποιήσουσιν αὐτὴν καὶ γυ-
μνήν, καὶ τὰς σάρκας αὐτῆς φάγονται, καὶ αὐ-
τὴν κατακαύσουσιν ἐν πυρί· ὁ γὰρ θεὸς ἔδω-
κεν εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν ποιῆσαι τὴν γνώ-
μην αὐτοῦ, καὶ ποιῆσαι μίαν γνώμην, καὶ

δοῦναι τὴν βασιλείαν αὐτῶν τῷ θηρίῳ, ἄχρι τελεσθῇ τὰ ῥήματα τοῦ θεοῦ. καὶ ἡ γυνὴ ἣν εἶδες, ἔστιν ἡ πόλις ἡ μεγάλη ἡ ἔχουσα βασι-
18 λείαν ἐπὶ τῶν βασιλέων τῆς γῆς. Καὶ μετὰ τοῦτο εἶδον ἄλλον ἄγγελον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἔχοντα ἐξουσίαν μεγάλην, καὶ ἡ γῆ ἐφωτίσθη ἐκ τῆς δόξης αὐτοῦ, καὶ ἔκραξεν ἐν ἰσχυρᾷ, φωνῇ μεγάλῃ λέγων, ἔπεσεν ἔπεσε Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, καὶ ἐγένετο κατοικητήριον δαιμόνων, καὶ φυλακὴ παντὸς πνεύματος ἀκαθάρτου, καὶ φυλακὴ παντὸς ὀρνέου ἀκαθάρτου καὶ μεμισημένου, ὅτι ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς πορνείας αὐτῆς πέπωκε πάντα τὰ ἔθνη, καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς μετ' αὐτῆς ἐπόρνευσαν, καὶ οἱ ἔμποροι τῆς γῆς ἐκ τῆς δυνάμεως τοῦ στρήνους αὐτῆς ἐπλούτησαν. καὶ ἤκουσα ἄλλην φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσαν, ἐξέλθετε ἐξ αὐτῆς ὁ λαός μου, ἵνα μὴ συγκοινωνήσητε ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῆς, καὶ ἵνα μὴ λάβητε ἐκ τῶν πληγῶν αὐτῆς, ὅτι ἠκολούθησαν αὐτῆς αἱ ἁμαρτίαι ἄχρι τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐμνημόνευσεν ὁ θεὸς τὰ ἀδικήματα αὐτῆς. ἀπόδοτε αὐτῇ ὡς καὶ αὐτὴ ἀπε-

δωκεν ὑμῖν, καὶ διπλώσατε αὐτῇ διπλᾶ κατὰ
τὰ ἔργα αὐτῆς· ἐν τῷ ποτηρίῳ ᾧ ἐκέρασεν, κε-
ράσατε αὐτῇ διπλοῦν· ὅσα ἐδόξασεν ἑαυτὴν,
καὶ ἐστρηνίασε, τοσοῦτον δότε αὐτῇ βασανι-
σμὸν καὶ πένθος· ὅτι ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς λέ-
γει, κάθημαι βασίλισσα, καὶ χήρα οὐκ εἰμὶ, καὶ
πένθος οὐ μὴ ἴδω· διὰ τοῦτο ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ
ἥξουσιν αἱ πληγαὶ αὐτῆς, θάνατος καὶ πένθος
καὶ λιμὸς, καὶ ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται, ὅτι ἰ-
σχυρὸς κύριος ὁ θεὸς ὁ κρίνων αὐτήν. καὶ
κλαύσονται αὐτὴν καὶ κόψονται ἐπ' αὐτῇ οἱ
βασιλεῖς τῆς γῆς οἱ μετ' αὐτῆς πορνεύσαν-
τες καὶ στρηνιάσαντες, ὅταν βλέπωσι τὸν κα-
πνὸν τῆς πυρώσεως αὐτῆς, ἀπὸ μακρόθεν
ἑστηκότες διὰ τὸν φόβον τοῦ βασανισμοῦ αὐ-
τῆς, λέγοντες, οὐαὶ οὐαὶ ἡ πόλις ἡ μεγάλη
Βαβυλὼν, ἡ πόλις ἡ ἰσχυρά, ὅτι ἐν μιᾷ ὥρᾳ
ἦλθεν ἡ κρίσις σου· καὶ οἱ ἔμποροι τῆς γῆς κλαί-
ουσι καὶ πενθοῦσιν ἐπ' αὐτῇ, ὅτι τὸν γόμον αὐ-
τῶν οὐδεὶς ἀγοράζει οὐκέτι, γόμον χρυσοῦ καὶ
ἀργύρου καὶ λίθου τιμίου καὶ μαργαρίτου καὶ
βύσσου καὶ πορφύρας καὶ σηρικοῦ καὶ κοκκίνου,
καὶ πᾶν ξύλον θύϊνον καὶ πᾶν σκεῦος ἐλεφάν-

πινον καὶ παν σκεῦος ἐκ ξύλου τιμιωτάτου καὶ χαλκοῦ καὶ σιδήρου καὶ μαρμάρου, καὶ κινάμωμον καὶ θυμιάματα καὶ μύρον καὶ λίβανον καὶ οἶνον καὶ ἔλαιον καὶ σεμίδαλιν καὶ σῖτον καὶ κτήνη καὶ πρόβατα, καὶ ἵππων καὶ ῥεδῶν καὶ σωμάτων, καὶ ψυχὰς ἀνθρώπων, καὶ ἡ ὀπώρα τῆς ἐπιθυμίας τῆς ψυχῆς σου ἀπῆλθεν ἀπὸ σου, καὶ πάντα τὰ λιπαρὰ καὶ τὰ λαμπρὰ ἀπῆλθεν ἀπὸ σου, καὶ οὐκ ἔτι οὐ μὴ εὑρήσεις αὐτά· οἱ ἔμποροι τούτων οἱ πλουτήσαντες ἀπ' αὐτῆς ἀπὸ μακρόθεν στήσονται διὰ τὸν φόβον τοῦ βασανισμοῦ αὐτῆς, κλαίοντες καὶ πενθοῦντες, καὶ λέγοντες, οὐαὶ οὐαὶ ἡ πόλις ἡ μεγάλη ἡ περιβεβλημένη βύσσινον καὶ πορφυροῦν καὶ κόκκινον, καὶ κεχρυσωμένη ἐν χρυσῷ καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ μαργαρίταις, ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἠρημώθη ὁ τοσοῦτος πλοῦτος. καὶ πᾶς κυβερνήτης, καὶ πᾶς ὁ τόπον τῶν πλοίων ὁ ὄμιλος, καὶ ναῦται, καὶ ὅσοι τὴν θάλασσαν ἐργάζονται, ἀπὸ μακρόθεν ἔστησαν, καὶ ἔκραζον ὁρῶντες τὸν καπνὸν τῆς πυρώσεως αὐτῆς, λέγοντες, τίς ὁμοία τῇ πόλει τῇ μεγάλῃ; καὶ ἔβαλον χοῦν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ ἔκραζον κλαίοντες καὶ

τῆς, ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἠρημώθη. Διαφόρου ἐπ᾽
αὐτῷ οὐρανὲ, καὶ οἱ ἅγιοι ἀπόστολοι καὶ οἱ προ-
φῆται, ὅτι ἔκρινεν ὁ θεὸς τὸ κρῖμα ὑμῶν ἐξ
αὐτῆς. καὶ ἦρεν εἷς ἄγγελος ἰσχυρὸς λίθον ὡς
μύλον μέγαν, καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν θάλασσαν,
λέγων, οὕτως ὁρμήματι βληθήσεται Βαβυ-
λὼν ἡ μεγάλη πόλις, καὶ οὐ μὴ εὑρεθῇ ἔτι,
καὶ φωνὴ κιθαρῳδῶν καὶ μουσικῶν καὶ αὐ-
λητῶν καὶ σαλπιστῶν οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι,
καὶ πᾶς τεχίτης πάσης τέχνης οὐ μὴ εὑρεθῇ
ἐν σοὶ ἔτι, καὶ φωνὴ μύλου οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν
σοὶ ἔτι, καὶ φῶς λύχνου οὐ μὴ φανῇ ἐν σοὶ ἔτι,
καὶ φωνὴ νυμφίου καὶ νύμφης οὐ μὴ ἀκουσθῇ
ἐν σοὶ ἔτι, ὅτι οἱ ἔμποροί σου ἦσαν οἱ μεγιστᾶ-
νες τῆς γῆς, ὅτι ἐν τῇ φαρμακείᾳ σου ἐπλανή-
θησαν πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἐν αὐτῇ αἷμα προ-
φητῶν καὶ ἁγίων εὑρέθη, καὶ πάντων τῶν
ἐσφαγμένων ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ μετὰ ταῦ- 19
τα ἤκουσα φωνὴν ὄχλου πολλοῦ μεγάλην
ἐν τῷ οὐρανῷ, λέγοντος, ἀλληλούϊα. ἡ σω-

πεία καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δύναμις κυ
ρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν, ὅτι ἀληθιναὶ καὶ δίκαιαι
αἱ κρίσεις αὐτοῦ, ὅτι ἔκρινε τὴν πόρνην τὴν
μεγάλην, ἥτις ἔφθειρε τὴν γῆν ἐν τῇ πορ-
νείᾳ αὐτῆς, καὶ ἐξεδίκησε τὸ αἷμα τῶν δού-
λων αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῆς. καὶ δεύτερον
εἴρηκαν, ἁλληλουϊα. Καὶ ὁ καπνὸς αὐτῆς ἀνα-
βαίνει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. καὶ ἔπεσαν
οἱ πρεσβύτεροι οἱ εἴκοσι καὶ τέσσαρες, καὶ τὰ
τέσσαρα ζῶα, καὶ προσεκύνησαν τῷ θεῷ τῷ
καθημένῳ ἐπὶ τῷ θρόνου, λέγοντες, ἀμήν·
ἁλληλουϊα. καὶ φωνὴ ἐκ τοῦ θρόνου ἐξῆλθε, λέ-
γουσα, αἰνεῖτε τὸν θεὸν ἡμῶν πάντες οἱ δοῦλοι
αὐτοῦ, καὶ οἱ φοβούμενοι αὐτὸν καὶ οἱ μικροὶ καὶ
οἱ μεγάλοι. καὶ ἤκουσα ὡς φωνὴν ὄχλου πολ-
λοῦ, καὶ ὡς φωνὴν ὑδάτων πολλῶν, καὶ ὡς φω
νὴν βροντῶν ἰσχυρῶν, λεγόντων ἁλληλουϊα, ὅτι
ἐβασίλευσε κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ.
χαίρωμεν καὶ ἀγαλλιώμεθα, καὶ δῶμεν τὴν δό
ξαν αὐτῷ, ὅτι ἦλθεν ὁ γάμος τοῦ ἀρνίου, καὶ ἡ
γυνὴ αὐτοῦ ἡτοίμασεν ἑαυτήν. καὶ ἐδόθη αὐ
τῇ ἵνα περιβάληται βύσσινον καθαρὸν καὶ λαμ
πρόν· τὸ γὰρ βύσσινον τὰ δικαιώματα τῶν

ἐγένοντο φωναὶ τῶν ποδῶν αὐτῶν προσ-
κυνῆσαι αὐτῷ· καὶ λέγει μοι, ὅρα μή· σύνδου-
λός σου εἰμὶ καὶ τῶν ἀδελφῶν σου τῶν ἐχόν-
των τὴν μαρτυρίαν τοῦ ἰησοῦ. τῷ θεῷ προσ-
κύνησον· ἡ γὰρ μαρτυρία τοῦ ἰησοῦ ἐστι τὸ πνεῦ
μα τῆς προφητείας. καὶ εἶδον τὸν οὐρανὸν ἀνεῳ-
γμένον, καὶ ἰδοὺ ἵππος λευκὸς, καὶ ὁ καθήμε-
νος ἐπ' αὐτὸν καλούμενος πιστὸς καὶ ἀληθινὸς,
καὶ ἐν δικαιοσύνῃ κρίνει καὶ πολεμεῖ. οἱ δὲ ὀφ-
θαλμοὶ αὐτοῦ ὡς φλὸξ πυρὸς, καὶ ἐπὶ τὴν κε-
φαλὴν αὐτοῦ διαδήματα πολλά· ἔχων ὄνομα
γεγραμμένον, ὃ οὐδεὶς οἶδεν εἰ μὴ αὐτός· καὶ
περιβεβλημένος ἱμάτιον βεβαμμένον αἵ-
ματι· καὶ καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ὁ λόγος τοῦ
θεοῦ· καὶ τὰ στρατεύματα ἐν τῷ οὐρανῷ ἠκο
λούθει αὐτῷ ἐφ' ἵπποις λευκοῖς, ἐνδεδυμένοι
βύσσινον λευκὸν καὶ καθαρόν· καὶ ἐκ τοῦ στόμα-
τος αὐτοῦ ἐκπορεύεται ῥομφαία ὀξεῖα, ἵνα ἐν
αὐτῇ πατάξῃ τὰ ἔθνη, καὶ αὐτὸς ποιμανεῖ αὐ-
τοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ· καὶ αὐτὸς πατεῖ τὴν

λινὸν τὸ οἴνου τ θυμοῦ καὶ τ ὀργῆς τ θεοῦ τ παντοκράτορος· καὶ ἔχει ἐπὶ τὸ ἱμάτιον καὶ ἐπὶ τὸν μηρὸν αὐτοῦ, τὸ ὄνομα γεγραμμένον, βασιλεὺς βασιλέων καὶ κύριος κυρίων. καὶ εἶδον ἕνα ἄγγελον ἑστῶτα ἐν τῷ ἡλίῳ· καὶ ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ, λέγων πᾶσι τοῖς ὀρνέοις τοῖς πετωμένοις ἐν μεσουρανήματι, δεῦτε καὶ συνάχθητε εἰς τὸ δεῖπνον τὸ μέγα τοῦ θεοῦ, ἵνα φάγητε σάρκας βασιλέων, καὶ σάρκας χιλιάρχων, καὶ σάρκας ἰσχυρῶν, καὶ σάρκας ἵππων καὶ τῶν καθημένων ἐπ' αὐτῶν, καὶ σάρκας πάντων, ἐλευθέρων καὶ δούλων, καὶ μικρῶν καὶ μεγάλων. καὶ εἶδον τὸ θηρίον, καὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ τὰ στρατεύματα αὐτῶν συνηγμένα ποιῆσαι πόλεμον μετὰ τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ ἵππου καὶ μετὰ τ στρατεύματος αὐτοῦ. καὶ ἐπιάσθη τὸ θηρίον καὶ μετ' αὐτοῦ ὁ ψευδοπροφήτης ὁ ποιήσας τὰ σημεῖα ἐνώπιον αὐτοῦ, ἐν οἷς ἐπλάνησε τοὺς λαβόντας τὸ χάραγμα τοῦ θηρίου, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας τῇ εἰκόνι αὐτοῦ· ζῶντες ἐβλήθησαν οἱ δύο εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην ἐν θείῳ· καὶ οἱ λοιποὶ ἀπεκτάνθησαν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ ἵππου, τῇ

ἐκπορευο-

καὶ ἄλυσιν μεγάλην ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ.
καὶ ἐκράτησε τὸν δράκοντα, τὸν ὄφιν τὸν ἀρ-
χαῖον, ὅς ἐστι διάβολος καὶ σατανᾶς, καὶ ἔ-
δησεν αὐτὸν χίλια ἔτη, καὶ ἔβαλεν αὐτὸν εἰς
τὴν ἄβυσσον, καὶ ἔκλεισεν αὐτὸν, καὶ ἐσφρά-
γισεν ἐπάνω αὐτοῦ, ἵνα μὴ πλανήσῃ τὰ ἔθνη
ἔτι, ἄχρι τελεσθῇ χίλια ἔτη· καὶ μετὰ ταῦτα
δεῖ αὐτὸν λυθῆναι μικρὸν χρόνον. καὶ εἶδον
θρόνους, καὶ ἐκάθισαν ἐπ' αὐτοὺς, καὶ κρῖμα
ἐδόθη αὐτοῖς· καὶ τὰς ψυχὰς τῶν πεπελεκι-
σμένων διὰ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ καὶ διὰ τὸν
λόγον τοῦ θεοῦ, καὶ οἵτινες οὐ προσεκύνησαν
τῷ θηρίῳ, οὔτε τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔλα-
βον τὸ χάραγμα ἐπὶ τὸ μέτωπον αὐτῶν, καὶ
ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτῶν· καὶ ἔζησαν, καὶ ἐβα-
σίλευσαν μετὰ Χριστοῦ χίλια ἔτη· οἱ δὲ λοιποὶ
τῶν νεκρῶν οὐκ ἀνέζησαν ἕως τελεσθῇ τὰ χί-
λια ἔτη. αὕτη ἡ ἀνάστασις ἡ πρώτη. μακα-
ριος καὶ ἅγιος ὁ ἔχων μέρος ἐν τῇ ἀναστάσει

τῇ πρώτῃ· ὅπι τούτων ὁ θάνατος ὁ δεύτερος
οὐκ ἔχει ἐξουσίαν, ἀλλ' ἔσονται ἱερεῖς τοῦ θεοῦ,
καὶ τοῦ χριστοῦ, καὶ βασιλεύσουσι μετ' αὐτοῦ
χίλια ἔτη· καὶ ὅτε ἐτελέσθησαν τὰ χίλια ἔτη,
λυθήσεται ὁ σατανᾶς ἐκ τῆς φυλακῆς αὐ-
τοῦ, καὶ ἐξελεύσεται πλανῆσαι τὰ ἔθνη τὰ ἐν
τέσσαρσι γωνίαις τῆς γῆς, τὸν γὼγ καὶ τὸν μα-
γώγ, συναγαγεῖν αὐτοὺς εἰς πόλεμον, ὧν ὁ
ἀριθμὸς ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, καὶ ἀνέ-
βησαν ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς γῆς, καὶ ἐκύκλωσαν
τὴν παρεμβολὴν τῶν ἁγίων καὶ τὴν πόλιν
τὴν ἠγαπημένην· καὶ κατέβη πῦρ ἀπὸ τοῦ
θεοῦ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατέφαγεν αὐτούς·
καὶ ὁ διάβολος ὁ πλανῶν αὐτοὺς ἐβλήθη εἰς
τὴν λίμνην τοῦ πυρὸς καὶ θείου, ὅπου τό τε θη-
ρίον καὶ ὁ ψευδοπροφήτης, καὶ βασανισθή-
σονται ἡμέρας καὶ νυκτὸς εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰώνων. καὶ εἶδον θρόνον λευκὸν μέγαν καὶ τὸν
καθήμενον ἐπ' αὐτοῦ, οὗ ἀπὸ προσώπου ἔ-
φυγεν ἡ γῆ καὶ ὁ οὐρανός, καὶ τόπος οὐχ εὑ-
ρέθη αὐτοῖς. καὶ εἶδον τοὺς νεκροὺς μικροὺς καὶ
μεγάλους ἑστῶτας ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, καὶ βι-
βλία ἠνεῴχθησαν· καὶ βιβλίον ἄλλο ἠνεῴχθη,

ὅ ἐστι τῆς ζωῆς, καὶ ἐκρίθησαν οἱ νεκροὶ ἐκ τῶν γεγραμμένων ἐν τοῖς βιβλίοις, κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν· καὶ ἔδωκεν ἡ θάλασσα τοὺς ἐν αὐτῇ νεκροὺς, καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ ᾅδης ἔδωκαν τοὺς ἐν αὐτοῖς νεκρούς· καὶ ἐκρίθησαν ἕκαστος κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν· καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ ᾅδης ἐβλήθησαν εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός· οὗτός ἐστιν ὁ δεύτερος θάνατος· καὶ εἴ τις οὐχ εὑρέθη ἐν τῇ βίβλῳ τῆς ζωῆς γεγραμμένος, ἐβλήθη εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός. Καὶ εἶδον 21
οὐρανὸν καινὸν καὶ γῆν καινήν· ὁ γὰρ πρῶτος οὐρανὸς καὶ ἡ πρώτη γῆ ἀπῆλθε, καὶ ἡ θάλασσα οὐκ ἔστιν ἔτι. καὶ ἐγὼ ἰωάννης εἶδον τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν ἱερουσαλὴμ καινὴν καταβαίνουσαν ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἡτοιμασμένην, ὡς νύμφην κεκοσμημένην τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς. καὶ ἤκουσα φωνῆς μεγάλης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, λεγούσης, ἰδοὺ ἡ σκηνὴ τοῦ θεοῦ μετὰ τῶν ἀνθρώπων, καὶ σκηνώσει μετ' αὐτῶν, καὶ αὐτοὶ λαοὶ αὐτοῦ ἔσονται, καὶ αὐτὸς ὁ θεὸς ἔσται μετ' αὐτῶν θεὸς αὐτῶν, καὶ ἐξαλείψει ὁ θεὸς πᾶν δάκρυον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, καὶ ὁ θάνατος οὐκ ἔσται ἔτι, οὔτε

πένθος, οὔτε κραυγή, οὔτε πόνος ὐκ ἔσαι ἔτι, ὅτι τὰ πρῶτα ἀπῆλθον· καὶ εἶπεν ὁ καθήμενος ὁπὶ τ̃ θρόνου, ἰδοὺ καινὰ πάντα ποιῶ. καὶ λέγει μοι, γράψον, ὅτι οὗτοι οἱ λόγοι ἀληθινοὶ καὶ πιστοί εἰσι· καὶ εἶπέ μοι, γέγονε. ἐγώ εἰμι τὸ Α καὶ τὸ Ω, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος· ἐγὼ τῷ διψῶντι δώσω ὐκ τ̃ς πηγ̃ς τ̃ ὕδατος τ̃ς ζωῆς δωρεάν. ὁ νικῶν κληρονομήσει πάντα, καὶ ἔσομαι αὐτῷ θεὸς, καὶ αὐτὸς ἔσαι μοι ὁ υἱός· τοῖς δὲ καὶ ἀπίστοις καὶ ἐβδελυγμένοις καὶ φονεῦσι καὶ πόρνοις καὶ φαρμακεῦσι καὶ εἰδωλολάτραις καὶ πᾶσι τοῖς ψευδέσι τὸ μέρος αὐτῶν ὐν τῇ λίμνῃ τῇ καιομένῃ πυρὶ καὶ θείῳ, ὅ ἐστι δεύτερος θάνατος. καὶ ἦλθε τῶς με ἓς τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων τῶν ἐχόντων τὰς ἑπτὰ φιάλας τὰς γεμούσας τῶν ἑπτὰ πληγῶν τῶν ἐσχάτων, καὶ ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ, λέγων, δεῦρο, δείξω σοι τὴν νύμφην τ̃ ἀρνίου τὴν γυναῖκα. καὶ ἀπήνεγκέ με ὐν πνεύματι ἐπ' ὄρος μέγα καὶ ὑψηλὸν, καὶ ἔδειξέ μοι τ̃ πόλιν τὴν μεγάλην τὴν ἁγίαν ἱερουσαλὴμ καταβαίνουσαν ὐκ τ̃ οὐρανοῦ ἀπὸ τ̃ θεοῦ, ἔχουσαν τὴν δόξαν τ̃ θεοῦ· καὶ ὁ φωστὴρ

αὐτῆς ὅμοιος λίθῳ ἰάσπιδι κρυσταλλίζοντι· ἔχουσά τε τεῖχος μέγα καὶ ὑψηλόν, ἔχουσα πυλῶνας δώδεκα, καὶ ἐπὶ τοῖς πυλῶσιν ἀγγέλους δώδεκα, καὶ ὀνόματα ἐπιγεγραμμένα, ἅ ἐστι τῶν δώδεκα φυλῶν τῶν υἱῶν Ισραήλ· ἀπ' ἀνατολῆς πυλῶνες τρεῖς, ἀπὸ βορρᾶ πυλῶνες τρεῖς, ἀπὸ νότου πυλῶνες τρεῖς, ἀπὸ δυσμῶν πυλῶνες τρεῖς· καὶ τὸ τεῖχος τῆς πόλεως ἔχον θεμελίους δώδεκα, καὶ ἐν αὐτοῖς ὀνόματα τῶν δώδεκα ἀποστόλων τοῦ ἀρνίου. καὶ ὁ λαλῶν μετ' ἐμοῦ εἶχε κάλαμον χρυσοῦν ἵνα μετρήσῃ τὴν πόλιν καὶ τοὺς πυλῶνας αὐτῆς καὶ τὸ τεῖχος αὐτῆς. καὶ ἡ πόλις τετράγωνος κεῖται, καὶ τὸ μῆκος αὐτῆς τοσοῦτόν ἐστιν ὅσον καὶ τὸ πλάτος. καὶ ἐμέτρησε τὴν πόλιν ἐπὶ τῷ καλάμῳ ἐπὶ σταδίων δώδεκα χιλιάδων· τὸ μῆκος καὶ τὸ πλάτος καὶ τὸ ὕψος αὐτῆς ἴσα ἐστί. καὶ ἐμέτρησε τὸ τεῖχος αὐτῆς ἑκατὸν τεσσαρακοντατεσσάρων πηχῶν, μέτρον ἀνθρώπου, ὅ ἐστιν ἀγγέλου. καὶ ἦν ἡ ἐνδόμησις τοῦ τείχους αὐτῆς ἴασπις, καὶ ἡ πόλις χρυσίον καθαρόν, ὁμοία ὑάλῳ καθαρῷ. καὶ οἱ θε-

μήλιοι τὸ τείχος τῆς πόλεως παντὶ λίθῳ τι-
μίῳ κεκοσμημένοι· ὁ θεμέλιος ὁ πρῶτος, ἴα-
σπις· ὁ δεύτερος, σάπφειρος· ὁ τρίτος, χαλκη-
δών· ὁ τέταρτος, σμάραγδος· ὁ πέμπτος, σαρ-
δόνυξ· ὁ ἕκτος, σαρδίος· ὁ ἕβδομος, χρυσόλι-
θος· ὁ ὄγδοος, βήρυλλος· ὁ ἔνατος, τοπάζιον·
ὁ δέκατος, χρυσόπρασος· ὁ ἑνδέκατος, ὑά-
κινθος· ὁ δωδέκατος, ἀμέθυστος. καὶ οἱ δώδε-
κα πυλῶνες, δώδεκα μαργαρῖται, ἀνὰ εἷς
ἕκαστος τῶν πυλώνων ἦν ἐξ ἑνὸς μαργαρίτου· καὶ ἡ πλατεῖα τῆς πόλεως χρυσίον κα-
θαρόν, ὡς ὕαλος διαφανής. καὶ ναὸν οὐκ εἶ-
δον ἐν αὐτῇ· ὁ γὰρ κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκρά-
τωρ, ναὸς αὐτῆς ἐστι, καὶ τὸ ἀρνίον. καὶ ἡ πό-
λις οὐ χρείαν ἔχει τοῦ ἡλίου οὐδὲ τῆς σελήνης,
ἵνα φαίνωσιν ἐν αὐτῇ· ἡ γὰρ δόξα τοῦ θεοῦ ἐ-
φώτισεν αὐτήν, καὶ ὁ λύχνος αὐτῆς τὸ ἀρνίον.
καὶ τὰ ἔθνη τῶν σωζομένων ἐν τῷ φωτὶ αὐ-
τῆς περιπατήσουσι· καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς φέ-
ρουσι τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν αὐτῶν εἰς αὐτήν·
καὶ πυλῶνες αὐτῆς οὐ μὴ κλεισθῶσιν ἡμέρας.
νὺξ γὰρ οὐκ ἔσται ἐκεῖ. καὶ οἴσουσι τὴν δόξαν καὶ τὴν
τιμὴν τῶν ἐθνῶν εἰς αὐτήν, καὶ οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς

αὐτ̃ παῖ κοινοῶ κ̀ ποιῶν βδέλυγμα κ̀ ψεῦ-
δος, ἡ μὴ οἱ γεγραμμένοι ἐν τ̃ῷ βιβλίῳ τ̃ ζω-
ῆς τ̃ ἀρνίου. Καὶ ἔδειξέ μοι καθαρὸν ποτα- 22
μὸν ὕδατος ζωῆς, λαμπρὸν ὡς κρύσταλλον,
ἐκπορευόμενον ἐκ τ̃οῦ θρόνου τ̃ θεοῦ, κ̀ τ̃ ἀρ-
νίου. ἐν μέσῳ τ̃ πλατείας αὐτ̃ῆς κ̀ τ̃οῦ ποτα-
μοῦ ἐνθεν̃ κ̀ ἐντεῦθεν ξύλον ζωῆς, ποιοῦν
καρποὺς δώδεκα, κ̀τ̃ μιᾶ ἕνα ἕκαστον ἀ-
ποδιδοῦν τ̀ν καρπὸν αὐτοῦ· κ̀ τ̀ φύλλα τ̃οῦ
ξύλου εἰς θεραπείαν τ̃ ἐθνῶν. καὶ παῖ κα-
τανάθεμα ὀκ ἔσαι ἔτ· κ̀ ὁ θρόνος τ̃ θεοῦ κ̀
τ̃ ἀρνίου ἐν αὐτ̃ῇ ἔσαι· κ̀ οἱ δοῦλοι αὐτοῦ λα-
τρεύσουσιν αὐτῷ, καὶ ὄψονται τ̀ πρόσωπον
αὐτοῦ, καὶ τ̀ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ τ̃ῶν μετώπων
αὐτ̃ῶν. καὶ νὺξ ὀκ ἔσαι ἐκεῖ, καὶ χρείαν ὀκ ἔ-
χουσι λύχνου κ̀ φωτὸς ἡλίου. ὅτι κύριος ὁ θ̃ς̃
φωτίζ̃ αὐτούς· καὶ βασιλεύσουσιν εἰς τοὺς
αἰῶνας τ̃ῶν αἰώνων. καὶ εἶπέ μοι, οὗτοι οἱ λό-
γοι πιστοὶ καὶ ἀληθινοί· κ̀ κ̃ς̃ ὁ θεὸς τ̃ῶν ἁγίων
προφητ̃ῶν ἀπέστειλε τ̀ν ἄγγελον αὐτοῦ δεῖ-
ξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ ἃ δεῖ γενέσθ̃ ἐν τάχ̃.
ἰδοὺ ἔρχομαι ταχύ. μακάριος ὁ τηρῶν
τοὺς λόγους τ̃ προφητείας τ̃οῦ βιβλίου τούτου.

καὶ ἐγὼ ἰωάννης ὁ βλέπων ταῦτα καὶ ἀκούων καὶ ὅτε ἤκουσα καὶ ἔβλεψα, ἔπεσα προσκυνῆσαι ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν τοῦ ἀγγέλου τοῦ δεικνύοντός μοι ταῦτα· καὶ λέγει μοι, ὅρα μή· σύνδουλός σου γάρ εἰμι καὶ τῶν ἀδελφῶν σου προφητῶν, καὶ τῶν τηρούντων τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου τούτου. τῷ θεῷ προσκύνησον. καὶ λέγει μοι, μὴ σφραγίσῃς τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου, ὅτι ὁ καιρὸς ἐγγύς ἐστιν. ὁ ἀδικῶν ἀδικησάτω ἔτι, καὶ ὁ ῥυπῶν ῥυπωσάτω ἔτι· καὶ ὁ δίκαιος δικαιωθήτω ἔτι, καὶ ὁ ἅγιος ἁγιασθήτω ἔτι. καὶ ἰδοὺ ἔρχομαι ταχύ, καὶ ὁ μισθός μου μετ' ἐμοῦ ἀποδοῦναι ἑκάστῳ ὡς τὸ ἔργον αὐτοῦ ἔσται. ἐγώ εἰμι τὸ Α καὶ τὸ Ω, ἀρχὴ καὶ τέλος, ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος. μακάριοι οἱ ποιοῦντες τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ἵνα ἔσται ἡ ἐξουσία αὐτῶν ἐπὶ τὸ ξύλον τῆς ζωῆς, καὶ τοῖς πυλῶσιν εἰσέλθωσιν εἰς τὴν πόλιν· ἔξω δὲ οἱ κύνες καὶ οἱ φαρμακοὶ καὶ πόρνοι καὶ οἱ φονεῖς καὶ οἱ εἰδωλολάτραι, καὶ πᾶς ὁ φιλῶν καὶ ποιῶν ψεῦδος. ἐγὼ Ἰησοῦς ἔπεμψα τὸν ἄγγελόν μου μαρτυρῆσαι ὑμῖν ταῦτα ἐπὶ ταῖς ἐκκλησίαις.

ἐγώ εἰμι ἡ ῥίζα καὶ τὸ γένος Δαβίδ, ὁ ἀστὴρ ὁ λαμπρὸς καὶ ὀρθρινός. καὶ τὸ πνεῦμα καὶ ἡ νύμφη λέγουσιν, ἔρχου. καὶ ὁ ἀκούων εἰπάτω, ἔρχου. καὶ ὁ διψῶν ἐρχέσθω, καὶ ὁ θέλων λαμβανέτω τὸ ὕδωρ ζωῆς δωρεάν. συμμαρτυροῦμαι γὰρ παντὶ ἀκούοντι τοὺς λόγους προφητείας βιβλίου τούτου, ἐάν τις ἐπιθῇ ἐπὶ ταῦτα, ἐπιθήσει ὁ θεὸς ἐπ' αὐτὸν τὰς πληγὰς τὰς γεγραμμένας ἐν βιβλίῳ τούτῳ· καὶ ἐάν τις ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τῶν λόγων βίβλου τῆς προφητείας ταύτης, ἀφαιρήσει ὁ θεὸς τὸ μέρος αὐτοῦ ἀπὸ βίβλου τῆς ζωῆς, καὶ ἐκ τῆς πόλεως ἁγίας, καὶ τῶν γεγραμμένων ἐν βιβλίῳ τούτῳ. λέγει ὁ μαρτυρῶν ταῦτα. ναὶ ἔρχομαι ταχύ. ἀμήν, ναί, ἔρχου κύριε Ἰησοῦ. ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν. ἀμήν.

ΤΕΛΟΣ

BIBLIOTHÈQUE DE LA VILLE LYON 1888

EXCVDEBAT ROB. STE-
PHANVS TYPOGRA-
PHVS REGIVS LVTE-
TIAE, ANN. M. D. XLIX.
IIII. ID. OCTOB.

ALTVM SAPIENS

A propos de ce livre

Ceci est une copie numérique d'un ouvrage conservé depuis des générations dans les rayonnages d'une bibliothèque avant d'être numérisé avec précaution par Google dans le cadre d'un projet visant à permettre aux internautes de découvrir l'ensemble du patrimoine littéraire mondial en ligne.

Ce livre étant relativement ancien, il n'est plus protégé par la loi sur les droits d'auteur et appartient à présent au domaine public. L'expression "appartenir au domaine public" signifie que le livre en question n'a jamais été soumis aux droits d'auteur ou que ses droits légaux sont arrivés à expiration. Les conditions requises pour qu'un livre tombe dans le domaine public peuvent varier d'un pays à l'autre. Les livres libres de droit sont autant de liens avec le passé. Ils sont les témoins de la richesse de notre histoire, de notre patrimoine culturel et de la connaissance humaine et sont trop souvent difficilement accessibles au public.

Les notes de bas de page et autres annotations en marge du texte présentes dans le volume original sont reprises dans ce fichier, comme un souvenir du long chemin parcouru par l'ouvrage depuis la maison d'édition en passant par la bibliothèque pour finalement se retrouver entre vos mains.

Consignes d'utilisation

Google est fier de travailler en partenariat avec des bibliothèques à la numérisation des ouvrages appartenant au domaine public et de les rendre ainsi accessibles à tous. Ces livres sont en effet la propriété de tous et de toutes et nous sommes tout simplement les gardiens de ce patrimoine. Il s'agit toutefois d'un projet coûteux. Par conséquent et en vue de poursuivre la diffusion de ces ressources inépuisables, nous avons pris les dispositions nécessaires afin de prévenir les éventuels abus auxquels pourraient se livrer des sites marchands tiers, notamment en instaurant des contraintes techniques relatives aux requêtes automatisées.

Nous vous demandons également de:

+ *Ne pas utiliser les fichiers à des fins commerciales* Nous avons conçu le programme Google Recherche de Livres à l'usage des particuliers. Nous vous demandons donc d'utiliser uniquement ces fichiers à des fins personnelles. Ils ne sauraient en effet être employés dans un quelconque but commercial.

+ *Ne pas procéder à des requêtes automatisées* N'envoyez aucune requête automatisée quelle qu'elle soit au système Google. Si vous effectuez des recherches concernant les logiciels de traduction, la reconnaissance optique de caractères ou tout autre domaine nécessitant de disposer d'importantes quantités de texte, n'hésitez pas à nous contacter. Nous encourageons pour la réalisation de ce type de travaux l'utilisation des ouvrages et documents appartenant au domaine public et serions heureux de vous être utile.

+ *Ne pas supprimer l'attribution* Le filigrane Google contenu dans chaque fichier est indispensable pour informer les internautes de notre projet et leur permettre d'accéder à davantage de documents par l'intermédiaire du Programme Google Recherche de Livres. Ne le supprimez en aucun cas.

+ *Rester dans la légalité* Quelle que soit l'utilisation que vous comptez faire des fichiers, n'oubliez pas qu'il est de votre responsabilité de veiller à respecter la loi. Si un ouvrage appartient au domaine public américain, n'en déduisez pas pour autant qu'il en va de même dans les autres pays. La durée légale des droits d'auteur d'un livre varie d'un pays à l'autre. Nous ne sommes donc pas en mesure de répertorier les ouvrages dont l'utilisation est autorisée et ceux dont elle ne l'est pas. Ne croyez pas que le simple fait d'afficher un livre sur Google Recherche de Livres signifie que celui-ci peut être utilisé de quelque façon que ce soit dans le monde entier. La condamnation à laquelle vous vous exposeriez en cas de violation des droits d'auteur peut être sévère.

À propos du service Google Recherche de Livres

En favorisant la recherche et l'accès à un nombre croissant de livres disponibles dans de nombreuses langues, dont le français, Google souhaite contribuer à promouvoir la diversité culturelle grâce à Google Recherche de Livres. En effet, le Programme Google Recherche de Livres permet aux internautes de découvrir le patrimoine littéraire mondial, tout en aidant les auteurs et les éditeurs à élargir leur public. Vous pouvez effectuer des recherches en ligne dans le texte intégral de cet ouvrage à l'adresse `http://books.google.com`